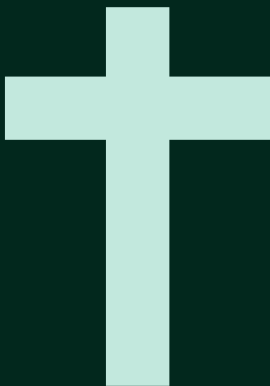

Deus ekawẽntup Kawẽn
iisuat ekawẽn

New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)

Deus ekawẽntup Kawẽn iisuat ekawẽn**New Testament in Mundurukú (BR:myu:Mundurukú)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mundurukú

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mundurukú [myu], Brazil

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mundurukú

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

82289dff-6b79-5335-974c-563b93a888ae

Contents

Mateus	1
Marcos	93
Lucas	146
João	234
Atos	300
Romanos	395
1 Coríntios	436
2 Coríntios	474
Gálatas	499
Efésios	514
Filipenses	528
Colossenses	537
1 Tessalonicenses	547
2 Tessalonicenses	555
1 Timóteo	560
2 Timóteo	571
Tito	579
Filemom	584
Hebreus	586
Tiago	616
1 Pedro	626
2 Pedro	637
1 João	644
2 João	654
3 João	656
Judas	658
Apocalipse	662

JESUS CRISTO MUWĒĠAP EKAWĒNTUP—MATEUS EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Kuyjeayũ Jesus Cristo diwatwat. Ixe Jesus tiwat ijop'in ma Davi dak, Abraão dak. Ixe Davi Abraão naxegebit osunuy. Kuyjeayũ osodop ip. Tobuyũ osodop ip. Ite diwatwat ma. Ibũrũ ma osodop ip: ² Isaque ebay Abraão osunuy. Jacó ebay Isaque o'e. Judá ebay Jacó osunuy—Judá kitpiyũ ebay dak. ³ Peres ebay Judá osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy, Zera ebay dak. Ixi Tamar osunuy. Esrom ebay Peres osunuy. Arão ebay Esrom osunuy. ⁴ Aminadabe ebay Arão osunuy. Nasom ebay Aminadabe osunuy. Salmom ebay Nasom osunuy. ⁵ Boaz ebay Salmom osunuy. Raabe Boaz xi osunuy. Obede ebay Boaz osunuy. Obede xi Rute osunuy. Jessé ebay Obede osunuy.

Imĕn o'e. 14 em osodop—14 gerações osodop.

⁶ Davi ebay Jessé osunuy—kuyibit kukukat ebay. Salomão eba y Davi osunuy. Urias tayxibuk Salomão xi osunuy. ⁷ Roboão ebay Salomão osunuy. Abias ebay Roboão osunuy. Asa ebay Abias osunuy. ⁸ Josafá ebay Asa osunuy. Jorão ebay Josafá osunuy. Uzias ebay Jorão osunuy. ⁹ Jotão ebay Uzias osunuy. Acaz ebay Jotão osunuy. Ezequias ebay Acaz osunuy. ¹⁰ Manassés ebay Ezequias osunuy. Amom ebay Manassés osunuy. Josias ebay Amom osunuy. ¹¹ Jeconias ebay Josias o'e, Jeconias kitpiyũ ebay dak.

Imĕn Josias o'e, itakomaayũ Israel naxegebitbit tujowatwan pima Babilônia eipi be. Imĕn o'e dak. Wara'at 14 em osodop—14 gerações osodop.

¹² Tujowat puje, Salatiel ebay ixē Jeconias osunuy. Zorobabel ebay Salatiel osunuy. ¹³ Abiúde ebay Zorobabel osunuy. Eliaquim ebay Abiúde osunuy. Azor ebay Eliaquim osunuy. ¹⁴ Sadoque ebay Azor osunuy. Aquim ebay Sadoque osunuy. Eliúde ebay Aquim osunuy. ¹⁵ Eleazar ebay Eliúde osunuy. Matã ebay Eleazar osunuy. Jacó ebay Matã osunuy. ¹⁶⁻¹⁷ José Maria itop osunuy. Jacó Maria itop ebay osunuy. Jesus Maria'it osunuy. Cristo i ibutet, ixē Jesus putet.

Imĕn o'e dak. Warara'at 14 em osodop—14 gerações osodop. Ibũrũ ma Jesus tobuyũ.

¹⁸ Jesus Cristo kapap. Jesus xi José wadip osunuy. Maria i ibutet osunuy. Yukreġ o'e, jwebumũn awap. Deus biōġbuk o'ġu'ukreġ.

¹⁹ Yukreḡ puje, José iboam itaybit o'e. Icēmat osunuy José. Maria musūsūn pin ḡu osunuy ibaripyū etabun. Imēnpuye José ibu'u osunuy jewebumūn. Iba'arēm suiwat ojuy.

²⁰ José bit ijop i'e pin pima, Deus ekawēn tojtjt'ukat ma oajēm José kay, jexeyxey bima.

— José! — io'e. — Davi diwacat ēn! Epararam ḡu juy Maria eju jewebumūn ām—ewadip eju. Deus biōḡbuk Xipan o'ḡu'ukreḡ. ²¹ I'it je'kap—aḡokatkat'it'it. Ibuten Jesus i esubutetmōḡ. I'it puten. Judeuyū bewi ikērēat ju'uk je'e ipiat'ajoap puxim — io'e—Deus ekawēn tojtjt'ukat o'e José be.

²² Soat ijop o'jebapuk. Deus o'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap taḡ o'jebapuk. ²³ Imēn ixē o'e apēn Deus o'e iap taḡ:

Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop. Ayacat yukreḡ je'e. Ayacat i'it je'kap. Aḡokatkan je'e. Yaypan'isuat je'it ḡukap. Emanuel i ibuten je'e, i.

(Emanuel o'e Deus omuy wuyweju.)

²⁴ Jewurūḡ puje, José o'e soat Deus ekawēn tojtjt'ukato'e cebe. Deus ekawēn taḡ José o'jewebumūn Maria eju. ²⁵ I'it kap awap, o'jepo ḡu buk ceweju. Maria'it o'subutetmōḡ Jesus i, ikap puje.

2

¹ O'kap Jesus Belém ka be, Judéia eipi be. Gebuje itaybit cīcāyū oajēm Jerusalém ka kay. Kasopta jujuap itaybit cīcā ip. Herodes Judeuyū kukuk'ukat pima, oajēm ip. Kaxijēmap eipi bewi oajēm ip.

² — Poce bekicat omuy? — io'e ip. — Xeku Judeuyū kukuk'ukan em—ixē bekicat. Kasopta ocetajojo oceka be—kaxijēmap eipi be. Tawaru ma o'jedaebapuk. Imēnpuye ocetaybit bekicat o'kap iam. Ya'ōbacaat xeku. Ocajēm ixē mubuyxi am — io'e ip. ³ Imēnpuye Herodes yaḡuybabi'ūm o'e, Jerusalém ka watwat tak.

⁴ Judeuyū epāyū kukukayū o'tomuwā Herodes. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak o'tomuwā ixē. O'je'awero ip Herodes kay.

— Poce Deus emunaē je'kap? — io'e cebe ip.

⁵ — Belém ka be, Judéia eipi be — io'e ip Herodes pe. — Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawēntup. ⁶ Kuy o'e:

Belém ka bewi eykukukat omuyku—Judá eipi bewi. Imēnpuye iboceayū je'e iboap ika muboḡubog. Eykukukat Israel naxeḡebitbit mujum je'e. Imēnpuye ikaboḡ je'e iboka, i.

Imēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuy tupmubararaḡ o'e—Deus ekawēntup — io'e ip.

⁷ Gebuje Herodes itaybit cīcāyũ o'tomuwã—kaxijẽmap eipi bewiyũ. Iba'arẽm o'tomuwã. Oajẽm ip, o'tomuwã buye.

— Puju ixekasopta o'jedaebapuk kabi be—eyeipi be? — i big ma o'e—Herodes o'e.

Kasopta muwẽnuwẽn o'e ip Herodes eju.

⁸ — Epeju Belém ka kay — Herodes o'e cebe ip. — Bekicat kudadam cīcã epeju. Tobuxik puje, ixekawẽg cuy epeyawẽgmuwẽn owebe, owebe ijo am, ixekamubuyxin am — Herodes o'e itaybit cīcāyũ be.

Herodes pit bekicat mubuyxin ojuy ġu.

⁹⁻¹⁰ Herodes ekawẽn co buje, o'jẽm ip. Belém ka kay o'ju ip. Cucum pima, kasopta o'ju cewap ip. Icockok cīcã ip o'e waram, tajojom puye. Cum. Cum. Cum. O'jedaecũ. Bekicat tuk'a ase o'jedaecũ.

¹¹ Oajẽm ip uk'a kay. Oõm ip.

Gebuje bekicat o'jojoko ip. Ixi eju osunuy bekicat—Maria eju. O'jẽg'aecõgõgõ ip bekicat topabe, imubuyxin am. Jebubut mũn'a o'yadomudip'uk ip. Ibubun o'ġũm ip Maria be. Ouro o'ġũm ip. Darut'a o'yaũm ip. Tade'oatup o'tupũm ip—mirradup. Soat o'ġũm ip bekicat peam.

¹² Xet. O'jexeyxey ip, jexet pima.

— Epeyepit ġu juy Herodes kay — Deus o'e cexey bi. Imẽnpuye o'jepit ip jeipi kay wara'at e daġwi ma.

¹³ Itaybit cīcāyũ ijẽm puje, Deus ekawẽn tojtot'ukat o'jebapuk José kay—Maria itop kay. Ixet pima, jexey bi o'jebapuk. O'jekawẽn José eju.

— Ecenapõn cuy Egito eipi kay — io'e José be. — Bekicat etujupa'um, ixi dak. Bomaku epesop cuy — i'e'em cebe. — Ajẽm puje, epesop cuy Egito eipi be, Herodes bekicat kudadam puye. Ixekudadam je'e yaokam — io'e José be. — Emukuyjo buje, epeju juy Egito eipi bewi — io'e Deus ekawẽn tojtot'ukat.

— Hm hm — José o'e.

¹⁴ O'jenapõn. Egito eipi kay o'ju ip. Bekicat o'tujupa'um ixima daġ, ixi dak.

¹⁵ Oajẽm ip. Osodop ip Egito eipi be Herodes itait pima, osodop ip. Ce'ũ buje, o'jepit ip jeka be.

Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat cuk adi o'jekawẽn kuyjeayũ be.

Egito eipi bewi okpot otomuwã, i juk o'e Deus, io'e. Imẽn Deus o'e. Ipot muwẽnuwẽn o'e. Jesus muwẽnuwẽn o'e. José itait pima, Deus ja'õ mucũġãm o'ġũgẽ.

¹⁶ Wara'at e daġ itaybit cīcāyũ epit puje, Herodes itaybit o'e jemuguykuku iam. Cekay ip itakoma jĩjã o'e. Te'e ma o'e.

Kuy bima kasopta o'jedaebapuk—xepxep koato bima. Iboam osunuy itaybit Herodes. Imẽnpuye jebekitkit o'ġuju

xepxep koatoayũ yaokam, pũğ koatoayũ dak yaokam. Kap'isuat tak ip o'yaokaka.

O'ğuju Belém ka be—Belém ka tẽğ ma dak. ¹⁷ Imẽn Deus tak o'ğugẽ. Ja'õ mucũğ ãm o'ğugẽ. Jeremias kuyje imẽn kawẽnwẽn o'e Deus a'õ dağ.

¹⁸ Kuyje Jeremias o'e:

Raquel o'ya'ıjojo ip—Rama ka becat. O'tõtõn cĩcã Raquel ya'õberen. İğuycũğ cĩcã o'e ixex. Iba'ore iboceayũ be Raquel mucok am. Bekitkit'ũm'ũm kay o'tõtõn. O'tõtõn jexaxegibitbit oe'ũ'ũ buye, o'ğuy'ũm puyex, i juk o'e Jeremias Deus a'õ dağ.

¹⁹ Herodes e'ũ bujex, Deus ekawẽn tojotjot'ukat waram o'jebapuk José kay. İxet pima jexex bi o'jebapuk. Egito eipi be o'jebapuk.

²⁰ O'jekawẽn José eju.

— Kuy oe'ũ ip—bekicat aoka pinayũ — io'e cebe. — Bekicat etujowat, ixi dak. İsrail eipi kay epeju juy — io'e José be.

— Hm hm — José o'e.

²¹ Aripit. O'jepit İsrail eipi kay. Bekicat o'tujupit, ixi dak. O'jepit ip. ²² Imẽnpit iparara o'e José Herodes ipot puxim—Arquelau buxim. Judéia eipi kukukan o'e Herodes'ũm tieğ Arquelau. José iboam itaybit pima, iparara o'e Judéia eipi be jajẽm am. Galiléia eipi be o'ju ip José jeparara pibun. O'ju ip, waram ma jexexyex buye.

— Eguy ğu juy Judéia eipi be — Deus o'e José be, jexexyex bima.

²³ Oajẽm ip Nazaré ka kay. Osodop ip Nazaré ka be, Judéia eipi be. Imẽn Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ juk o'e ip bekicat muwẽnuwẽn pima.

Nazaré ka wat je'hapuk xeku, i.

Soat ma apẽn Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ o'e iap tağ o'jebapuk. Imẽnpit soat etabun xıpat'ũm cĩcã osodop ip—Nazaré ka wat.

3

¹ Gebujeat kabia João Batista o'ju. Judéia eipi be o'ju—Jordãodi be—uk'a'ũmat pe. O'ju, Jesus Nazaré ka be bima. İpi juacat mutaybitbin oeku ixex João.

² — Epeyepere juy ikẽrẽat muğẽğẽap. Deus soat kukanap kabia jajẽm dao ma. Deus a'õbi ijoceyũ muju am jajẽm — io'e ipi juacat pe.

³⁻⁴ Camelodap muğẽğẽ osunuy João doti. Jekpumũnpu dak ixex muğẽğẽ osunuy. İxat osunuy arobidadek puximat, eit kogũnpi dağ tak.

Kuyje İsaías ixex João muwẽnuwẽn o'e Deus a'õbi İsrail naxegibit pe.

Aḡokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwām: “Soat e juy epesuemukacūḡ wuykukukat ajēm ām,” i. “Ie juy epesuemudim ceku am,” i, io'e.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup.

⁵ Gebuje isu ma Jerusalém ka watwat o'ju ip João kay. O'ju João ekawēn a'ṭjo am. Soat Jordāodi wābu korerenayū dak o'ju, Judéia eipi beecat tak. ⁶ Soat ip o'jewemubatatisasan Jordāodi be. O'jewemubatisasan João be. O'ḡubatisasan ixē João.

— Deus etabun ikērēat kuḡ oceju. Imēnpit ikērēat epere pin oce'e. Imēnpuye ocemubatisasan cuy ece — io'e ip João be. Ijop ekawēn muwēnuwēnayū o'ḡubatisasan João. ⁷ Fariseuyū cucum o'e ip jewemubatisasan Jordāodi be. Saduceuyū dak cucum o'e ip.

João o'jekawēn cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

— Deus xewi eyenapōn pin, eykay itakoma buye. Eye-napōn pin ikērēat ipi cīcāat puxixim. Abu jeymukūyo eyenapōn ām? — io'e. — Puybu'it'it buxim eyju. Wuye'ūap mubapukatpu buxim eyju — io'e. — Apēn puybu o'jenapōn wuykat pewi wuykat mupik pima, imēn tak eyenapōn pin Deus o'supi'ajoiat pewi — io'e. ⁸ — Cūḡ ma juy epeku soat etabun. Ikērēat cuy epēyepere — io'e.

Imēn soat itaybit e'em iḡuycūḡ cīcā ip ikērēat e'e buye iam, ḡasū cūḡ ma je'ku ip iam tak.

⁹ — Tūibe Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe, wuyju Abraão naxeḡebitbit puye iān purut eyju e'em — io'e João cebe ip. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuydadam. Iba'ore ḡu Deus pe wita'a muwexat am Abraão naxeḡebitbiyūm, jekay kūyjobitayūm — io'e. ¹⁰ — Gaxīn ma o'a kukat jajēm ya'a'e'ūmat'ip takat am, yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim Deus tak ḡaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be, eywebe — João o'e.

¹¹ — Wara'acat omuyku onomuju. Ixe obodi ma ya'ōbuyxi. Soat podi ma ya'ōbaca. Ōn pit ajo peḡap ḡu cebeam? Cedaḡ ḡu kuka oce ixē a'ōbuywatwat'ukan, oboḡ ḡu buye. Ōn ma eymubatisasan idibi be. Ixe bit Deus biōḡbuk ḡuōm eywebe, ya'ō daḡ eyeku am. Apēn daxa be taixee mupik, imēn tak Deus biōḡbuk pe ikērēat ḡuy'ū. ¹² Wuyju taixee xixxiḡ tumūntata mujēm ām taixee bewi. Tumūntata muxipanpan wuyju tamūn'a be. Taixee mupikpiḡ daxa be. Imēnpuxim Deus kūyjobicayū muwajejēm kūyjobit'ūmayu xewi. Kūyjobicayū ixē xe jeedop soat em. Kūyjobit'ūmayū bit soat em ipiat supi'ajojo — João o'e cebe ip—Fariseuyū be, Saduceuyū be dak.

¹³ Jesus oajēm Jordāodi be, ixē jemubatisaan João be. João bit ibu'u o'e Jesus mubatisasan.

¹⁴ — Okay du ejut? — João o'e Jesus pe. — Ōn ḡu bit. Ēn acā juy ece omubatisan — io'e João Jesus pe.

15 — Gasũ ma — io'e João be. — Omubatisasan cuy ece. Imẽn cuy ace, cũg ma wuyeku am Deus etabun.

— Xipat — João o'e.

O'gubatisan.

16 Idibi bewi o'jeu Jesus. Kabi ma o'jekoce. Pukaso jo'iat o'jojojo pupum—Ibiõgbuk xipacat. Jesus kay oajẽm. Oõm Ibiõgbuk xipacat cebe—Jesus pe.

17 Gebuje Deus o'jekawẽn kabi bewi.

— Ite okpot—wemukukpinput — io'e. — Soat em ocokcok cĩcã cekay — Deus o'e.

4

1 Gaxĩn ma Ibiõgbuk xipacat Jesus o'tujowat uk'aũmat pe. O'tujowat, ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat pe ibuyxijo am.

2 Uk'aũmat pe osunuy Jesus ade kabia—40 kabia. 40 ixima dak osunuy. Jekõnkõn gu osunuy. Repi'ajojom cĩcã osunuy.

3 Ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat oajẽm Jesus kay.

— Jesus — io'e. — Deus ipot ẽn pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pão'am, ere jĩjã buye — io'e.

4 — Ap! — io'e. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Wuyetabẽg wuyxat o'om puye gu—Deus wuymutaicin puye, i. Wuyju jekukum, Deus a'õbuyxi buye acã, i — io'e Jesus.

5 Gebuje ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat Jesus o'tujowat Jerusalém ka be, Deus a'õbi ika xipacatka be.

Deus eju kawẽnwẽnap'a kay oajẽm ip—yaboğat'a kay. O'jeu ibo uk'a jeje. Uk'a yaberenat'a o'yadop. O'jomõg ibo uk'abi jeje.

6 — Ẽn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ guju xipan ekuk am, i. Ixeyũ jeak ekay wita'a be ei mucakcakap puxim, i — io'e.

— Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e Satanás. — Deus ekawẽntup tomuju ecewemuy'at — io'e.

7 — Ap! — io'e Jesus.

“Cẽm paxi Deus ja'õ dağ e'em?” i'ũmgu juy epe'e, i — io'e Jesus.

— Imẽn tak e'em Deus ekawẽntup — io'e Jesus.

8-9 Gebuje ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat Jesus o'tujowat co'a kay—yaberenat'a kay.

Ibocewi soat o'gubapuk Jesus pe. Jebacaap, ipi juacat, ipi juacat muju'ukayũ; soat ip o'jojojo. Idip cĩcã ma osodop ip. Ixe biõgbuk kẽrẽat kukukat ja'õbuyxi ojuy Jesus pe. Imẽnpuye ixe o'e Jesus pe:

— Soat kuka ijop o'gũm ewebe, owap ẽn a'ecũgcũg puje, omubuyxin puje dak — io'e.

10 — Ap! — io'e Jesus. — Ecenapõn oxewi, Satanás! Deus ekawëntup e'em:

“Xipat ên” i juy epe'e Deus pe acã, i. Deus a'õ kay acã epesop kũyjobin—eykukukat a'õ kay, i — Jesus o'e.

11 Imêneju o'jenapõn ibiõgbuk kërēayũ kukukat Jesus xewi. Deus ekawën tojotjot'ukayũ oajëm ip Jesus buywat am gëbuje bit.

12 Itaybicayũ Jesus pe o'guwën ip João omuy daomũnmũnap'a be iam. Imuwën puje, o'ju Galiléia eipi be Jesus.

13 Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Nazaré ka bewi o'ju. Oajëm. Osunuy Cafarnaum ka be iodi xe—Galiléiadi xe. Zebulom eipi be osunuy, Naftali eipi be dak.

14 Kuyje Isaías juk o'e Deus a'õbi:

15 Judeu'ũmayũ kabiaat cĩcãat o'jojoho ip—yoboğat. Jeipi be o'jojoho ip—Galiléia watwat, iodi wãbu watwat, Jordãodi winabuat ka watwat tak. Zebulom watwat o'jojoho ip, Naftali watwat tak. 16 Kabiokboğ pe kaxikxik'iaiyũ kabiaat o'jojoho. Kabiaat cĩcãat oajëm kuy je'ũ ojuyayũ kay, i juk o'e Isaías.

O'jekawën kuyjeayũ be.

17 Ibocewi Jesus kawënwën o'e adeayũ be.

Ikërēat mujurũğrũğap cuy epeyepere! Eyğuyçũğ cuy epesop, ikërēat kuğ puye. Deus soat kukanap kabia jajëm dao ma—kabi beat soat kukanap — io'e.

Imën soat em kawënwën o'e Jesus.

18 Pũğ kabia Jesus Pedro o'jojoho, André dak. André Pedro kitpit osunuy. Pedro butet osunuy Simão Pedro i. Ixeyũ o'jojoho Jesus. Xĩğxĩğ'i bima Galiléiadi wãbu be o'jojoho. Axima bubuap xikxiğ ip o'e iodi be, axima bubu'ukayũ osodop ip puye.

19 — Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus cebe ip. — Axima bubu'ukayũm cuk adi epesop. Iğasũ kawën idipat epeğuwënuwën ijodiat pe imutabun ip okay — io'e Jesus cebe ip.

20 Axima bubuap o'suiwat ip dao ma.

O'ju ip Jesus kay, ceweju jekuku am.

21 Jesus wara'acayũ o'jojoho—xepxepayũ—Tiago, João dak. O'jojoho, ibocewi cucum pima. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyũ osodop ip. Kobe be osodop ip Zebedeu eju. Axima bubuap muwaketken o'e ip.

— Epesot okay, oweju jekuku am — Jesus o'e Zebedeu ipotpoyũ be.

22 Kobe o'suiwat ip, jebay dak. O'suiwat ip cekobe be.

O'ju ip Jesus kay. Dao ma o'ju ip, Jesus eju jekuku am.

23 O'ju Jesus soat tağ—Galiléia eipi dağ. Adeayū mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. Kawēn idipat muwēnuwēn o'e adeayū be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. Iwātaxipiyayū o'gu'ada'ada. Ibaca'ūmayū mubacacan o'e Jesus.

24 Imēneju itaybicayū Jesus awēğ o'guwēnuwēn. Soat Síria eipi becat o'jekūyjojo. Soat iwātaxipiyayū: ipi kuğayū, ibiōgbuk kērēat kuğayū, yağuybabi'ūm'ukayū, ijebit e'ūat puximayū; soat ip o'tujowat Jesus kay. Soat ip o'gu'ada. 25 Adeayū o'ju ip Jesus tomuju—ade jĵā. Galiléia eipi bewiyayū, Dez Cidades ka bewiyayū, Jerusalém ka bewiyayū, Judéia eipi bewiyayū, Jordāodi winabu wiayū; soat ip o'ju Jesus tomuju.

5

1 Adeayū jojom pima, o'ju Jesus, ade jĵā ip puye. Co'a kay o'ju. O'jeu co'a dağ. Oabik iboce. Cebekitkit oajēm Jesus kay—ceweju etaybitbinayū.

2 Gebuje o'jekawēn jebekitkit pe. Imutaybitbin o'e Jesus.

3 — Icocok okay itabutpinayū, jetaybicap puye — io'e Jesus. — Itaybit ip Deus oce mubacanucan pima acã, Deus a'ō dağ oceku iam. Icocok ip, soat em Deus xe jeedop puye.

4 — Waayū dak icocok ip — Jesus o'e. — “Epetōtōn gu juy epesop,” Deus waayū be e'em. Imēnpuye icocok cĭcã je'e ip — io'e Jesus.

5 — Icocok ya'ōkadidim warara'cat kukayū. Xipacat je'jat ip Deus xewi—apēn Deus o'e'e iap tağ.

6 — Icocok cĭcã jeedop ip—Deus xe cūğ cĭcāayū. Apēn idibi kay wuyju, wuybipuruk pima, imēn tak Deus bikuyap kay ixeyū dak jajēm. Apēn puybit kay dak wuyrere bima, imēn tak Deus bikuyap tağ jeku pin ip. Imēnpuye Deus ibikuyap je'gūm cebe ip—cūğ cĭcāayū be. Icūğ cĭcã e'em ip — io'e Jesus.

7 — Icocok cĭcã jeedop wara'acat kay itabotaidabotbocayū — io'e. — Deus tak itabotaidabotbot jeenuy cekay ip — io'e Jesus.

8 — Icocok cĭcã jeedop ip—yağuy'isuayū. Deus cocom jeedop ip — io'e Jesus.

9 — Icocok itakomaat mudinudin'ukayū. Jekpotpoyū buxim Deus tak jukuk ip — io'e Jesus.

10 — Icocok cĭcã jeedop ip—Deus bikuyap tağ jekuku'ukayū. Ipiat ajojom ip, Deus bikuyap tağ jekukum puye. Imēnpit soat em Deus xe jeedop ip — io'e.

11 — Okay eyetabut puye, adeayū itakoma jeedop eykay. Imēnpit eycokcoğ ma epesop — io'e cebe ip. — Eycokcoğ ma epesop, eymuymuy ip pima, xipat'ūm eykuk ip pima dak, eyawēğ mukērērērēm ip pima dak. Eycokcoğ ma epesop itakomaayū imēn jeykuk, okay eyetabut puye — Jesus o'e.

¹² Imēn tak kuyjeayū Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū xipan ġu o'jukuk ip. Eycokcoğ cīcā epesop. Kabi be bit, Deus xe bit, ade kuğ epesop—idipat kuğ — io'e Jesus.

¹³ O'jekawēn jebekitkit pe. Wuymutaybinap muwēnuwēn o'e Jesus—imēnpuximap ekawēn.

— Ipi juacat pima eyju, kawta buxim epesop — io'e. — Kawta tayu buye, xipat cīcā. Imēnpit takō'ōm puje, xipat ġu kuka. Te'e ma kuka atakuk. Apēğām tak takuğ kuka acesop? Taxik am acā. Taxik puje, tamucakucağ kuka wuyju — io'e Jesus.

Imēnpuximap kawēnuwēn o'e Jesus. Kawta wuyxat mukun. I'o pin wwuyju, wuyxat pe kawta opop puye. Imēnpuxim Jesus kay itabucayū ekukuap cuy ipi juacat mudim. Jekuku ojuy ipi juacat Deus a'ō dağ, Jesus kay itabucayū ekukuap jojo buye.

Tayu'ūm pima bit, xipat ġu kuka kawta. Acetaxik kuka, tamucak am. Imēnpuxim tak cebekitkit Jesus kay itabut'ūm'ūm jekukum pima bit, xipat ġu kuka, ipi juacat mudim'ūm kuka buye.

¹⁴⁻¹⁶ Ipi juacat etabixe kabiahamat puximayū epesop — io'e Jesus. — Xipan eyekukuap cocom pima ip, Deus awēğ mubuyxin jeedop ip—wuyebay awēğ—kabi beat awēğ — io'e Jesus. — Apēn e dağ wuyjojo but, kabiaham pima; imēnpuxim Deus awēğ buxin put warara'acayū, xipan eyju jekukum pima — io'e Jesus.

— Ipi juacat eyju bima, kabiaat puxim epesop — io'e. — Ağokaxiri co'a be wuysukamuy bima, ika ba'arēm ġu o'sukadop. Ikamunēm pa'ore. Kuy bi ma ikabapuk soat pe, co'a jeje buye — io'e. — Eyju dak iba'arēm ġu epesop, xipan epekuku bima. Soat pe eyekukuap je'bapuk. Imēn ipi juacat pe kabiaat puxim eyju, itaybit ip puye ajo xipat Deus xe iam, eyekukuap cocom ip pima — io'e.

— Lamparina musop puje, ico diotpe ġu ajomuy. Uk'a be acejomōğ imūn ceje. Um ma ajomuy kabia i'e am soat uk'a beat kay, soat ijo but am.

¹⁷ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Epeyewağuy ġu juy “Osodot teku Moisés ekawēn mu'ūm ām, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat imutaybitbinap mu'ūm ām tak” i. Imēğām ġu ojot. Ojot ma imutaybit am apēn ape iboap ekawēn osodop iam — io'e Jesus. ¹⁸ — Moisés ekawēn i'ūm pa'ore cebe ip. Soat Deus o'e iap tağ je'bapuk — io'e Jesus. — Kabi oi'ūm kuka, ipi dak. Deus ekawēn pit i'ūm ġu. Pūğ a'ō dak ka'ūma ma i'ūm. Soat epa'ūmap jajēm. Iboap ekawēn tak jeedop—Moisés ekawēn. Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e.

¹⁹ — Imēnpit pūğpūğ Moisés ekawēn kay ġu. Kūyjobit ġu ip Moisés ekawēn kay. Warara'acayū mutaybitbin ip kūyjobit'ūm ām Moisés ekawēn kay. Kabi be bima, Deus xe bima, “Teku

Deus a'õ kaysũ ã. Xipatput acã tekũ," i je'e soat kũyjobit'ũmayũ be.

— Pũğpũğ ma Moisés ekawẽn kay jĩã. Kũyjobit cĩcã ip. Warara'acayũ mutaybitbin ip kũyjobit am Moisés ekawẽn kay. Kabi be bima, Deus xe bima, "Teku Deus a'õ kay jĩãat. Xipacat tekũ," i je'e soat kũyjobicayũ be.

20 — Oğuwẽn eywebe: Deus bikuyap tağ eyeku bimap acã, eywebe ajẽm put Deus kay. Fariseuyũ bodi ma Deus bikuyap tağ eyeku'ũm pima, Deus xe ğu epesop soat em—Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ bodi ma dak — io'e Jesus.

21 — Eyju juk epeya'ĩjojo apẽn Moisés o'e iam.

Epeyaoka ğu juy. Pũğ em tak ka'ũma. Wara'at o'yaokaiat epetujowat cuy ibimãmãat ekawẽn coco'ukat pe, i — Jesus o'e.

22 — Őn pit e'em eywebe: Soat cuy epetujowat ibimãmãat ekawẽn coco'ukat kay—jewağo kay itakomaayũ. Iboce ipiat supi'ajoat itakomaat pe. "Ka'ũmaat ma ẽn," i'e'e'ukat pe bit itakomaat podi ma ipiat supi'ajoat ibimãmãat ekawẽn coco'ukayũ kukukat a'õ dağ. "Akpidapi," i'e'e'ukat pit daxabog kay je'ju—ipiat'ajoat ka kay — io'e.

23-24 — Imẽnepu eykitpit epeğudin cuy, eykay itakoma bima. Iũmũmap epesuiwat Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Ajo epetojot imõğ ãm Deus etabixeat'a be, ijop epesuiwat. Epeju juy eykitpit kay, imudin am — io'e Jesus. — Epeju juy, juk epeõm ma'ğũ Deus tuk'a be. Epeju juy, eyju ğebum puye "Okitpit itakoma okay," i — io'e Jesus.

— Eykitpit mudin puje acã, epeyepit iũmũmap ũm ãm Deus pe — io'e Jesus.

25 — Eybure eymuymuy bima, eyweroap teida'ũm pima, dao ma juy epeğudin eybure. Xipan epyekawẽn — io'e Jesus. — Cucum pima ibimãmãat ekawẽn coco'ukayũ kay, xipan epyekawẽn cebe — io'e. — Imẽn eyekawẽn'ũm pima, imudin'ũm pima, eymuymuyat eydujowan ibimãmãat ekawẽn coco'ukayũ xe. Ixeyũ eydujowan daomũnmũnap'a kukat kay, eymõğ ãm daomũnmũnap'a be. Eyenapõn pa'ore kuka epe'e ibocewi bit — io'e. 26 — Icẽmãn õn e'em eywebe. Daomũnmũnap'a be epesop soat em. Soat ğu eyweroap teida'ũm pima, jeymujẽm ğu ip daomũnmũnap'a bewi — io'e Jesus cebe ip.

27 — Moisés o'jekawẽn kuyjeacat pe — Jesus o'e.

Ecepo ğu juy wara'at ayacat eju—etayxi eju acã. Aoyũ dak jepo ğu juy ip wara'at ağokatkat eju—jektõp eju acã, i — io'e. — Eyetaybit iboam — io'e Jesus. 28 — Imẽnpit õn e'em eywebe: Ayacat kay ağ pima eyju, dabi'o pin pima dak, kuy ceweju jepo iap co'i epe'e. Eyağuy be ma kuy ibapuk ayacat kay — io'e Jesus. 29 — Imẽnpuje epeyepere juy jeakap ikẽrẽat kay. Eyba'at

kadiata'üm pima bit purut, kuka ikêrêat epeğugê. Imên ikêrêat epeğugê ğu ipiat'ajoap puxixim — io'e—Jesus o'e.

Imên Jesus o'e, Jesus xe wuyta wuybikuyap puxim. Wuybikuyap pewi wuyju ikêrêat kay bima, iboap ibikuyap tağ jekukum ğu juy acesop. Puğ em tak ka'uma.

30 — Epeyepere juy ikêrêat muğegêap tak — io'e Jesus. — Eyba'at kadiatpu'üm pima bit purut, kuka eybum ikêrêat epeğujurüğ. Imên ikêrêat epeğugê ğu, ipiat'ajoap puxixim — io'e Jesus.

Imên Jesus o'e, Jesus xe wuyba wuye'eap puxim. Wuye'eap pewi wuyju ikêrêat mubapuk pima, iboap e'eap tağ jekukum ğu juy acesop. Jepere juy wuyju.

31 — Moisés o'jekawên waram kuyjeacat pe.

Ağokatkat jetayxi epere pin pima, otayxim ğu en ğasū bit iaptup cuy tupūm cebe. Imên cuy etupūm cebe, cepere am, i — Jesus o'e.

32 — Ōn pit e'em eywebe: Ağokatkat jetayxi epere buje, jetayxi wara'at eju o'jepo ğun ma'ğu, ixe ağokatkat ikêrêat kuğ Deus xe. Ixe ayacat waram jewebumūn puje, ikêrêat kuğ Deus xe, itop ikêrêat o'ğugê buye. Wara'at ağokatkat tak ixe ayacat eju jewebumūn puje, ikêrêat kuğ Deus xe — io'e Jesus.

33 — Moisés o'jekawên.

İcēmān cuy epe'e. Eybu'um ğu juy eytabucap kay epesop. Eya'ō dağ cuy epeku soat em. Eya'ō kay juy epesop—ajo imuğêap ojuy iap kay. Kuy juk epeyekawên Deus pe: 'Wa'ō kay'üm pima, ipiat osupi'ajoat owebe,' i juk epe'e. Imêneju eya'ō kay juy epesop, i — io'e Jesus.

34 — Ōn pit e'em eywebe: Eyetabucap epe'e bima, epeyekawên ğu juy Deus pe: "Wa'ō kay'üm pima, ipiat osupi'ajoat owebe," i ğu juy epe'e. Pūğ em tak ka'uma — io'e Jesus. — "Etaybit icēmān kabi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i'ümğu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imên epe'e bima, "Etaybit icēmān Deus kake," i bima bit purut ka epe'e, kabi Deus abikbikap puxim puye. Imên pima pit purut ka epe'e, Deus kabi be omuyiat puye.

35 — "Etaybit icēmān ipi kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i'ümğu dak cuy epe'e warara'acat pe. Imên epe'e bima, "Etaybit icēmān ipi o'ğugêiat kake," i bima bit purut ka epe'e, ipi Deus imūnka buxim puye. Imên pima bit purut ka epe'e, Deus ipi o'ğugê buye.

— "Etaybit icēmān Jerusalém ka kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe," i dak ūmğu juy epe'e warara'acat pe. Imên epe'e bima, "Etaybit icēmān Jerusalém ka watwat kukukat kake," i bima bit purut ka epe'e, Deus Jerusalém ka watwat kukukat cīcāt puye.

— Imēneju epe'e ġu juy soat pe. Pūḡ em tak ka'ūma. Soat kake ip, Deus a'ōbiat ebapukpukap puye.

36 — “Eтайbit icēmān wa'a kake. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe,” i dak ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn ġu juy epe'e, eywebe iba'ore buye yaypan'isuat waram ebapuk am, yaypan cīcā buje; eywebe iba'ore buye dak yaypan cīcā ebapuk am, yaypan'isuat pima — io'e Jesus.

37 — I juy epe'e, “Icēmān,” i. I dak epe'e, “Ka'ūma,” i. Imēn acā epeyekawēn cuy, ibiōḡbuk kērēayū kukukat pewi beku wara'at ekawēn ajēmjēm puye—dapxi iap ekawēn ajēmjēm puye — io'e.

38 — Moisés cuk o'jekawēn.

Aḡokatkat ta'ūm pima, eyju dak wara'at epesutamu'ūm, i. Agokatkat tūy'uk puje, wara'at tak epetūy'uk cuy, i — io'e Jesus.

39 — Ōn pit e'em eywebe: Ikērēm eykukayū eyba'at kadi eydopaoka buje ip, wara'at kadi koreren epe'e eydopa, wara'at kadi eydopaoka am — io'e Jesus. — Ikērēm ġu juy ip epejukuk — io'e. ⁴⁰ — Eyekamixa kay ip pima, ibimāmāayū kay eydujowan pima, epeḡūm cuy cebe ip. Eyekabek tak epeḡūm — io'e Jesus. ⁴¹ — Wara'at ka bewiat sorara a'ōbi pūḡ kilometroat taḡ jebubut eymudujowan puje, epeyetujowat cuy xepxep kilometroat taḡ.

42 — Eyxewi iojuy buje, epeḡūm cuy cebe. Eyweju o'jekawēn pima: “Eybut epeḡūm cuy owebe darem. Waram iūmūm eywebe ma,” i; darem cuy epeḡūm cebe — io'e Jesus.

43 — Kuyje Moisés o'jekawēn.

Eyduk'a xeyū xipan epejukuk, i. Eykay itakomaayū bit xipan ġu juy epejukuk, i — io'e Jesus.

44 — Gasū oce eywebe: Eykay itakomaayū xipan cuy epejukuk. Xipan ġu eykukayū beam cuy epeyekawēn Deus eju — io'e Jesus. — “On odin ip cekay,” i juy epe'e, kawēnwēn pima Deus pe.

45 — Imēn jekukum pima, kabi beat ipotpoyūm epe'e. Soat peam Deus kaxi o'ḡuju kabi be—xipacayū beam, xipat'ūmayū beam tak — io'e Jesus. — Soat peam tak Deus muba'at o'ḡuju ipi kay—icūḡat peam, cūḡ'ūmat peam tak — io'e. ⁴⁶ — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, imēn xipat Deus xe du? Ka'ūma. Apēnpuye Deus a'ōbi xipacat ūmap wiwim eyju? Jeyipi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū imēn tak ixeyū xe jekayayū ikukpin jekuku ip—eyxe cekay'ūm cīcāayū imēn jekuku ip. Eykay'ūmayū dak xipan cuy epejukuk — io'e Jesus. ⁴⁷ — Eybureyū eju acā eyekawēn puje, ajo ġu e'em cīcā eyju. Imēn tak Deus kay itabut'ūmayū jekuku ip.

48 — Wuyebay xipat cīcāat soat em. Ixe buxim cuy epe-
sop—wuyebay icēmat puxim cuy epesop—kabi beat puxim —
io'e Jesus.

6

¹ O'jekawēn Jesus jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus. — Wara'acayū
be eyjojoap puxim ġu cūḡ ma epekuku — io'e. — Imēn cuy
epeḡuḡē ġu ixeyū be eyjojoap puxim. Imēn epeḡuḡē bima,
Deus xewi ka'ūmḡu jeyjat, eye'eap puye. Ixe kabi beat xewi
ka'ūmḡu epejat — io'e ya'ījojo'ukayū be. ² — Imēnpuye ibubut-
bet'ūmat kay eyetabotaidabotbot pima, cebe eyebutbut'in
ūmūm pima, eyawēḡ epeyawēḡmupōḡpōḡ ġu juy — Jesus o'e. —
Eymuḡuykuku'ukayū jawēḡ mupōḡpōḡ ojuy ip imēn ma. Deus
uk'a be jawēḡ mupōḡpōḡ ip, e daḡ tak. Jebureyū ekawēn kay
jījā ip, “Xipat cīcāat ēn,” i bima cebe ip. Iboap ekawēn kay jījā
ip. Icēmān oce eywebe. Jebikuyap taḡ je'jat ip. Imēnpit ka'ūma
ma je'jat Deus xewi — io'e Jesus ya'ījojo'ukayū be.

³ — Eyju bit ibubutbet'ūmat pe iūmūm pimāp, iba'arēm
ma juy epeḡūm, jebure jījāat cuy itaybit ġu iūm ām je'e —
io'e cebe ip. ⁴ — Iba'arēm iūmūm pima eyju, ixē kabi beat
o'jojojo—wuyebay. Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,”
Deus e'em eywebe — io'e Jesus.

⁵ — Eyju bit warara'acat muḡuykuku'ukat puxim ġu juy
epesop. Soat etabutpe ip kawēn pin Deus eju. Deus eju
kawēnwēnap'a be kawēn pin ip soat etabutpe—uk'a ukpibubu
daḡ tak. Warara'acat pe jejojoan acā ip kawēnwēn Deus eju.
Warara'acat kawēn ām ojuy ip. “Xipat ip. Deus kay jījā ip,” i.
Warara'acat o'jewāḡuy cebe ip ojuy ip. Wararaācat ijojom ip
iap acā je'jat ip. Deus xewi bit ka'ūma ma je'jat ip.

⁶ — Eyju bit eyduk'a be juy epeōm, Deus eju kawēn ām
— Jesus o'e cebe ip. — Eyduk'a exīntabi juy epetomudip,
warara'acat pe eyjojoap puxim. Epetomudip, kawēn ām kabi
beat eju—ijo ba'oreat eju—wuyebay eju. Deus imēn eyjojo.
Xipacat je'ḡūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” i'e'em tak eywebe —
io'e Jesus cebe ip. ⁷ — Deus eju kawēnwēn pima, eyejoojuyap
ade em ġu juy epeyekawēn — io'e. — Imēn Judeu'ūmayū
o'jekawēn ip Deus baroyū be. Tūybe ocekawēn kay ya'ījojo je'e
oceju ade ma kawēnwēn puye iān je'e ip. ⁸ — Eyju bit ka'ūma.
Imēn epeyekawēn ġu juy Deus eju. Deus eyebay buxim. Kabi
beat tekū. Eyekawēn awap, itaybit ajo-kuḡ ġu eyju iam — io'e.

⁹ — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima: “Bay!” i
juy epe'e kabi beat pe. “Soat cuy ibuyxin ebutet kuḡ
jeenuy,” i. ¹⁰ “Gaxīn ma juy soat kukukan eḡuy,” i
dak. “Soat kukukan eḡuy bima, ipi juacat cuy jekukum
jeedop ip ebikuyap taḡ apēn kabi beacat cucum ip

ebikuyap tağ,” i. ¹¹ “Gasū ocexan cuy eğūm ocewebe,” i. ¹² “Apēn oceju ġebum ġu apēn warara'acayū be juk adi warēmtağ ocekek iap kay; imēn tak ġebum ġu juy eğuy apēn cuk adi ikērēat oceğujurūğrūğ iap kay,” i dak. ¹³ “Oca'ō mubacanucan cuy eğuy ocewebe ikērēat mujurūğap puxim. Ikērēat tak eju'uk cuy ocewebewi,” i dak cuy epe'e – io'e Jesus.

– Imēn ma juy epe'e Deus eju kawēnwēn pima – io'e. ¹⁴ – Eyju ġebum'ūm pima apēn warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay; ikērēat epeğujurūğrūğ cīcā ma'gu, Deus tak jeğebu ġu apēn juk adi ikērēat epeğugēğē iap kay. Kabi beat jeğebu ġu—wuyebay – io'e. ¹⁵ – Eyju ġebum pima bit apēn warara'acayū be juk adi ikērēm eykuk iap kay, Deus tak jeğebu apēn juk adi ikērēat epeğugēğē iap kay. Wuyebay xeku – io'e Jesus.

¹⁶ – Deus kay ġebumap kay jekōnkōn'ūm pima eyju, eyğuycūğcūğ ġu juy epesop. Eymuğuykuku'ukayū iğuycūğcūğ oekuku ip, Deus kay ġebumap kay jekōnkōn'ūm pima ip. Iğuycūğcūğ oekuku ip, soat itaybit ojuy, “Teku Deus kay ġebumap kay jekōnkōn ġu iam. Jebureyū juk o'jekawēn ip. “Deus kay jījāat teku,” i. Imēnpuye jebikuyap tağ cuk o'jat ip—soat ma. Iboap kay ġebum cuy eyju – io'e Jesus. ¹⁷ – Eyju bit Deus kay ġebumap kay jekōnkōn'ūm pima, epeyewedopawuywuy juy. Epeyewedapmusem cuy dak – io'e. ¹⁸ – Imēn wara'acayū itaybit ġu ip teku jekōnkōn ġu iam. Deus acā je'e itaybit iba'arēm jekōnkōn ġu teku iam. Ijo ba'oreat acā itaybit. Xipacat je'ğūm eywebe. “Xipat ēn oxe,” i dak e'em Deus eywebe – io'e Jesus.

¹⁹ O'jekawēn jebekitkit pe.

– Eywebeam ade bubut epeğuxipan ġu juy epesop – Jesus o'e. – Ijoce imuxipan ġu juy. Ijoce kopi'i eybubut jo'o. Hi'ep eybubut iokok an e'em Ibukurukat eyduk'a be òm'òm eybubut tujupa'um am – io'e. ²⁰ – Kabi be bit Deus xe epesop soat em. Eycokcok cīcā epesop. Kopi'i kake ġu Deus xe. Hi'ep kake ġu dak. Ibukurukayū kake ġu dak – io'e. ²¹ – Eybubut ijodi bima soat em ġebum epesop eybubut kay. Kabi be eyğuy pin pima bit, ġebum epesop kabi beat kay. Imēnpuye eycōkcōk cīcā epesop Deus xe soat em – io'e Jesus.

²² – Wuyeta kabiaap puxim. Wuyjebit peam ixē kabiaap. Wuyetadip pima soat ijo but wuywebe. Kabia dağ ajeku. Soat ijobucap wuyekukuap puxim—Deus xe cūğ ma wuyekukuap puxim. ²³ – Wuyetakērē bima bit, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok tağ ajeku. Kabiok tağ jekukuap ikērēat mujurūğrūğap puxim. Imēnpuye kabiaap kabiok e'em pima, kabiok cīcā e'em wuywebeam. Ikērēat mujurūğrūğ cīcā wuyjuyū.

24 — Pūḡ'a be, uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwawayū wara'at taḡtaḡtaḡ e'em pima, itakoma kuka o'e pūḡ kay, jekariwa kay, wara'at jekariwa ikuk pin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūḡ a'ō kay, wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ḡu epe'e — io'e Jesus. 25 — Imēnpuye oḡuwēn eywebe: Eyaḡuy'ūm ḡu juy epesop eybubut kay — Jesus o'e cebe ip. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi acetikōn?” i'ūmḡu dak cuy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceḡuōm wuydotim?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. Xipat eyxat kuḡ pima, eydoti kuḡ pima dak. Imēnpit ibodi ma xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

26 — Gebum cuy epesop wasū kay — io'e Jesus. — Pupum ip kabi be. Taidadam ḡu ip. Jeku beat tak pupum ḡu ip, jeku bewiat mūn'a be imōḡ ām. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe wasū teiboḡ ḡu—wuyebay xe—kabi beat xe. Imēnpit aḡ cekay ip. Imēnpuxim wuykay dak soat em aḡ. 27 Ade koato mabuk wetabēḡ oḡuy iap kay ḡebum cīcā bima, eyetabēḡ xe'e? Ka'ūma. Gaxīn ma aco'i epe'ū.

28 — Pām eydoti dak? Apēnpuye eyaḡuybabi'ūm eydoti kay? Eyaḡuybabi'ūm ḡu juy. Gebum cuy epesop apēn tūmūntitit aypapan iap kay. Tūmūntitit kapikpiḡ ḡu. Jesay muḡēḡēm ḡu dak ip. 29 Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idip cīcāat kuḡ osunuy—jesay kuḡ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taḡatip. 30 Gasū ma tūmūntitit titetabēḡ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Titip Deus a'ōbi. Imēnpuxim ja'ōbi dak eyemukaypinput je'ḡūm eywebe. Eyetabutsu ma'ḡu cekay — io'e Jesus. 31 — Imēnpuye eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop. “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmḡu juy epe'e. “Ajo paxi acetikon?” i dak. “Ajo paxi aceḡuōm?” i dak — io'e. 32 — Judeu'ūmayū yaḡuy'ūm iboap kay—soat kay. Eyebayat pit itaybit eyju ikuḡ'ūm pima iam—kabi beat.

33 — Koap ḡebum cuy epesop Deus soat kukan je'e iap kay—Deus ebikuyap kay dak. Imēn ḡebum pima, Deus soat je'ḡūm eywebe. Eyxan je'ḡūm, eydotim tak — io'e.

34 — Imēneju eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay. Kuyaje jajēm pima, eyetaybit epe'e ajo o'jebapuk ixe kabia iam—ajo xipat, ajo xipatpūt tak. Gasū bit eyaḡuybabi'ūm ḡu juy epesop kuyajeat kabia kay — io'e Jesus.

7

¹ O'jekawēn jebekitkit pe.

— “Eykērē jījā Deus xe,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn tak Deus “Eykērē oxe,” i'ūmḡu je'e eywebe. ² “Ikērēat kuḡ ēn,” i'ūmḡu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus

“Ikêrêat kuḡ eyju,” i' ūmḡu dak je'e eywebe. Apên warara'acat pe eyekawênap puxim Deus tak je'e eywebe ajo xipat jexe, ajo xipat ḡu jexe. Warara'acat pe epeḡũm pima, Deus tak je'ḡũm eywebe. Apên cuk epeḡũm iap puxim epejat — io'e Jesus.

³ Wuymutaybitbinap ekawên muwênuwên o'e Jesus—imênpuximap ekawên. Jebekitkit pe imuwênmuwên o'e, itaybit am ip. Warara'acat ekukuap mukorêm âm, wuyekuku bima, imukorêmap tôm puxim Jesus xe, ip puxim tak cexe. Imênpuye Jesus o'jekawên jebekitkit pe.

— Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatôm tôm kay, eyeta beap'ip cocom'ũm pima. ⁴ Te'e ma eyju e'em cebe: “Ma. Otôm tôm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ũm pima — io'e Jesus. ⁵ — Eyju jewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk.

— Yop'uk puje, iba'ore ḡu je'e eyewebe tôm tôm'uk am eybure eta bewi. Yop'uk puje, xipan epe'e ijojom — io'e.

Imên Jesus wuymutaybitbin warara'acat kay ḡu juy acejeak iam—wuyekay acã juy acejeak ikêrêat muḡê buje iam—yopit ma ikêrêat muḡê buje iam yoboḡ ma ikêrêat muḡê buje iam tak.

⁶ — Wekawên icêmân — io'e Jesus. — Soat pe ḡu juy epeḡuwên wekawên. Akurice buximayũ be ḡu juy epeḡuwên, wa'õ kay ḡu ip puye. Ya'õpuruḡ jede ip. Warêm taḡ webekitkit o'jukuk ip — Jesus o'e. — Xipat ma wekawên. Soat pe ḡu juy wekawên epeḡuwên. Dajebaro buximayũ be dak ḡu juy epeḡuwên. Itaybit ḡu ip ya'õdip ma iam. Ixeyũ be wekawên kawên te'e maap puxim — Jesus o'e cebe ip.

⁷ O'jekawên jebekitkit pe.

— Deus xewi juy epejoojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima, epetobuxik. Ixe xewi iojuyjuyap xĩntabi be taḡtaḡtaḡ'iat puxim. Xĩntabi be taḡtaḡtaḡ'i bima, tomudip'uk ip eymuôm âm. ⁸ Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xĩntabi taḡtaḡtaḡ'iat pe xĩntabi tomudip'uk ip — io'e.

⁹ — Wita'a ḡu epeyaũm eyipotpot pe “Pão'a kay õn,” i'e buje. Ka'ũma ma ey'in wita'a o'yaũm kuka cebe pão'a yaũmap tieḡ. ¹⁰ Puybu ḡu epe-subuũm cebe, “Axima kay õn” i'e buje. Ka'ũma ma ey'in puybu o'-subuũm kuka cebe aximaũmap tieḡ. ¹¹ Eyju ikêrêat kuḡ. Imênpit eyju ma xipacat ūmũm eyipotpoyũ be. Apên eyju iũmũmap podi ma eyebayat pit xipacat ūmũm jexewi iojuyjuy'ukayũ be—kabi beat pit. ¹² Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imênpuye xipan cuy warara'acat epejukuk. Iju Moisés ekawên, Deus ekawên muwênuwên'ukayũ emumutaybitbinap tak.

¹³ Jesus tak o'jekawên.

— Epeõm cuy xĩntabi itok'it tağ. Xĩntabi itokboğ pit daxaboğ kay wuymujuuap e ma—ipiat'ajojoap kay. E pa'ore'ũmat e. Xĩntabi itokboğ. Ade wuyjuyũ ie dağ jekukum. ¹⁴Xĩntabi itok'it pit e pa'oreat e xĩntabi. Wuytait'icap e. Pũğpũğ ma wuyjuyũ ie dobuxixiğ.

¹⁵ Jesus dak o'jekawẽn jebekitkit pe.

— Eyday'em'um cuy epesop eymuğuykuku ojuyayũ kay—jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kay. Omuyku ip. Ovelha jo'i ma'gu ip jajẽm, badi bit ip ika'uayũ buxim, akurice buxim. Eykay itakomaayũ ma ip, xipacat co'iaayũ ma'gu ip jajẽm — io'e. ¹⁶ — Eyetaybit widaõhõ ya'a'e gu e'em—uva'a iam. Eyetaybit tak aru'ip tağ figo'a'e gu e'em iam. Imẽn eyetaybit widaõhõ, aru'ip tak. Ya'a nomuju eyetaybit iboyũm. Imẽn puxim tak eyetaybit je'e abuyũ jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ iam. Xipat'ũm cekukuap tomuju eyetaybit ixeyũm.

¹⁷ — Yopxipacat'ip ya'a xipat e'em. Yopxipat'ũmat'ip ya'a dak xipat gu ma e'em. ¹⁸ Yopxipcat'ip pit yaku'ũm an gu aypatpan. Yopxipat'ũmat'ip tak yaku an gu aypatpan. ¹⁹ Yop yaku'ũmat'ip soat wuyju ixixiğ, takatkan daxa be ixik am. ²⁰ Apẽn yopxipat'ũmat'ip ya'a dak xipat gu ma e'em; imẽn puxim jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ xipat gu jeku.

— Imẽneju eyetaybit epe'e pebicayũ jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ xipat'ũm cekukuap tomuju — io'e Jesus.

²¹ — Deus soat kukanap kabia je'e ip owebe: “Ën ocekekukat,” i. Soat pit jeõm gu Deus xe kabi be—webay ibikuyap tağ cekuibiyũ acã—kabi be omuyat a'õ kayayũ acã — Jesus o'e.

²² — Gebujeat kabia Deus abuyũ ikẽrëat kuğ iap guwẽn. Adeayũ je'e'e ip owebe: “Ocekekukat! A'õbi oceku. Xipacap oceguwẽn—Deus soat kukukaniap muwẽn nuwẽn oceju,” i. “A'õbi ibiõğbuk kẽrëayũ ocegujẽmujem wuyjuyũ xewi,” i dak je'e. “A'õbi ocewebe i'e ba'oreat oceğubapukpuk,” i dak je'e.

²³ — Gebuje õn je'a'õbu.

— “Wetaybit gu oğuy eyjum. Pũğ em tak ka'ũma,” ioce'e — Jesus o'e. — “Wede epe'e oxewi. Ikẽrëat muğẽğẽm acã epekuku,” ioce'e dak — Jesus o'e.

²⁴ — Wa'õkayayũ itaybicat puxim ip—ağokatkat puxim ixeyũ wekawẽn coco'ukayũ. Ixe ağokatkat uk'a o'yamuy wita'a jeje. Uk'a'abi'ip o'yopmuy wita'a jeje. ²⁵ Muba'at oajẽm wita'a jejeiat'a kay—muba'atxixi. Muba'at idibi o'timuboğ. O'tiajẽm. Kabidoxixi dak o'subidoakaka. Imẽnpit o'ya'at gu yacem puye, wita'a jeje buye — io'e Jesus cebe ip.

26 — Wa'õ daḡ ḡu jekuku'ukayũ itaybit'ũmat puxim—waramtaḡ ma uk'a o'yamuyiat puxim ip—wekawẽn kay'ũmayu. Wa'ĩjom ip. Inaka kũyjobit ḡu ip wa'õ kay. Warẽmtaḡ uk'a o'yamuyiat puxim—aḡokatkat puxim—yaḡuyba'arẽmat puxim. Ixe aḡokatkat uk'a o'yamuy ipi ju, ka'oririt pe. Cem ḡu o'yamuy.

27 — Muba'at oajẽm ka'oririt peat'a kay. Idibi o'tiajẽm—tiboḡati. Kabido dak o'subidoajẽm. O'subido'at bidoboḡ ya be. O'ya'at. Iḡo'a o'ya'ũm cĩcã, o'ya'at puye — io'e Jesus.

28 Soat yaḡuybabi'ũm ip osodop, Jesus ekawẽn epere buje.

— Wara'an wuymutaybitbin Jesus — io'e ip. — Idim cĩcã teku wuymutaybitbin — io'e ip.

29 Ja'õbi imutaybitbin Jesus osunuy. Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ buxim ḡu imutaybitbin osunuy.

8

1 Guyjom o'kop Jesus co'a bewi. Ade dak o'kop ip Jesus tomuju. ² Kopkom pima, ierepat oajẽm Jesus kay, jemu'ada am. O'jeḡ'aecõḡcõḡ cewap, Jesus ya'õbuyxiat puye.

— Kariwa — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ũm pima, omu'adam ece — io'e Jesus pe.

3 — Obu'u ḡu. Jemu'ada õn — Jesus o'e. O'jebaepucũḡ. O'ḡucay. O'je'ada dao ma. Ierep topibit xipat o'e.

4 — E'adaap cuy eḡuwẽn ḡu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe emu'adaam itaybit am — io'e. — Xepxem cuy pukaso eḡũm paĩ be Moisés ekawẽn taḡ. Imẽn ece'e soat ijoceayũ itaybit am Jesus ierepat o'ḡu'ada iam. Ën pit eḡuwẽn ḡu e'adaap. Paĩ ma juy ḡuwẽn e'adaap — Jesus o'e ierep tũbit pe.

— Hm hm — io'e.

5 Cafarnaum ka be Jesus ajẽm puje, sorarayũ kukukat oajẽm. Jesus kay oajẽm.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. ⁶ — Obuywatwat'ukat opop oduk'a be. Ipi jĩjã opop. Jebit oe'ũat puxim. Iwãtaxipi jĩjã ma. Ikop pa'orean — io'e Jesus pe.

⁷ — Ijom puk õn pit, imu'ada am — Jesus o'e.

8 — Ka'ũma, Kariwa — io'e. — Eju ḡu juy oduk'a kay, wa'õbuyxi'ũm puye, Judeu'ũmat õn puye. A'õm ma juy eḡu'ada. “Ece'ada juy,” i ãn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

9 — Õn tak warara'acat mujujum. Wa'õ kay kũyjobit ip wesorarayũ. Pũḡ pe õn e'em, “Ejẽm,” i bima, je'jẽm. Wara'at pe õn e'em, “Ejot,” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe õn e'em, “Imẽn cuy ece,” i bima, imẽn je'e.

— Apĕn wesorarayũm wa'õ kay, imĕn tak a'õbi ma obuywatwat'ukat je'ada — io'e Jesus pe.

¹⁰ Iboap co buje, Jesus itabĕĝ o'e.

— Soat Judeuyũ etabucap podi ma itabut okay iĝo sorarayũ kukat, Judeu ĝu ma'ĝu — io'e Jesus jenomujuacayũ be. ¹¹ — Adeayũ jajĕm ip Deus dopap pe—Judeu'ũmayũ, mesa koreren jabik ĩm Abraão eju, Isaque eju dak, Jacó eju dak. Soat eipi bewi jajĕm ip. Pũĝ ixeyũ'in kaxijĕmap ka bewi jajĕm ip. Wara'acayũ ixeyũ'in kaxiajĕmap ka bewi jajĕm ip, kabi beat soat kukan pima. Icocok cĩcã e'em ip — io'e Jesus. ¹² — Ajĕmjĕm ip pima, Deus Israel naxeĝebitbit joxik ip wũy ma kabiokboĝ pe. Iboce ma tõtõn jeedop. Tũy yĕyĕy ipi bun jeedop — io'e Jesus jenomujuacayũ be. Ipiat'ajoap ka be iap muwĕnuwĕn o'e Jesus—kabiokat ka be iap.

¹³ — Eju eduk'a kay — Jesus o'e sorarayũ kukukat pe. — Kuy ebuywatwat'ukat o'je'ada, okay etabut puye — io'e Jesus. O'je'ada ĝebuje bit. Ibuywatwat'ukat o'je'ada.

¹⁴ O'ju. Jesus oajĕm Pedro duk'a be. Oõm. Pedro dax-ijo o'jojojo. Ipa'i jĩjã opop xeku. ¹⁵ Jesus o'ĝucay ipa'iat. O'subaixik. Imĕnpuye ipa'i'ũm o'e. Xipat o'e. O'kop cama bewi. Jesus xat o'ĝuĝĕ cebeam.

¹⁶ Katpuje ma iboceayũ ibiõĝbuk kĕrĕat kuĝayũ o'tujowat ip Jesus kay. Imu'ada am, o'tujowat ip. Ade osodop ip—iwãtaxiplayũ. Ibioĝbuk kĕrĕayũ o'ĝujĕm Jesus ikukayũ bewi.

— Epejĕm — io'e cebe.

O'ajĕm ip Jesus a'õbi. Iwãtaxiplayũ dak o'ĝu'ada'ada.

¹⁷ Isaías juk o'jekawĕn kuyjeayũ be. Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat juk o'jekawĕn. Jesus muwĕnuwĕn o'e.

Iwãtaxiplayũ o'ĝu'ada xeku, ibaca'ũmayũ dak, i juk o'e kuyjeayũ be.

Jesus o'ĝujĕm xipat'ũmayũ jemumukukukayũ xewi—ibiõĝbuk kĕrĕayũ. Imĕn Jesus e'eap puye, soat itaybit o'e icĕmãn Isaías'ũm ekawĕn iam.

¹⁸ Adeayũ o'je'awero ip Jesus kay. Timudek pin Jesus, ade buye.

— Ga'a — io'e. — Iodi atimudek cuy.

¹⁹ Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukat tak oajĕm.

— Omutaybitbin'ukat — io'e cebe. — Soat ka daĝ ojekuku eweju ejuap taĝ — io'e.

²⁰ — Tapu — Jesus o'e. — Oweju jekukuayũ ya'ũmĝu jedop-dopap'a — io'e cebe—Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukat pe. — Kak ikũykĕy. Wasũ dak topipe. Õn pit ka'ũma. Ya'ũmĝu odopdopap'a — io'e—Jesus o'e—soat waĝo o'e.

21 — Kariwa! — io'e wara'at Jesus pe. — Koap webay'üm ojokot. Gebuje cum puk òn eweju — io'e Jesus eju jekukuat.

22 — Kãã. Ejot cuy okay — Jesus o'e cebe. — Deus ekawën kay'umat jebadipyũ'üm'üm jokot. Èn pit ka'üma. Oweju juy ejekuku — io'e.

23 Kobe be oòm Jesus. O'timukek ip, wĩnãbu o'timudek ip—Jesusyũ.

24 Timudekdeğ pima ip, kabidoxixi oajëm. Oajëm iodi kay. Topapũn kobe o'e idibim, kabidoxixi ajëm puje. Kobe dağacat iparara ip o'e kabido buxixim. Jesus pit ixet kobe be. ²⁵ Jesus o'ğuwurũğ ip—ceweju etaybitbinayũ.

— Kariwa! — io'e ip. — Ocedaxijom ece. Akõm wuyju!

26 O'jewurũğ Jesus.

— Apëğãm puxim eyparara? — io'e. — Apënpuye eyetabutbût okay? — io'e ipararaayũ be. — Eypararam ğu juy epesop. Okay juy eyetabut cĩcã.

— Ebidopon! — io'e kabido be. — Edipon! — io'e iodi be. Imënpuye kabidoxixi o'subido'üm. Iodi dak tisem cĩcã o'e Jesus a'õbi.

27 — Apen ibo o'jebapuk? — io'e ip. — Abu sute? Kabidoxixi o'subido'üm ya'õbi. Iodi dak kũyjobit ya'õ kay — io'e ip. Jesus muwënuwën o'e ip jewewebe.

28 Kabido'üm puje, o'timudek ip. Gadara eipi dağ oeku Jesus. Xepxep osodot ip—ibiõğbuk kërëat kuğayũ. Ika'u jĩjã o'e ip. Ce'ũ'üayũ mõgmõğap pewi osodot ip. Bomaku nuynuy soat em. Ixeyũ buxixim, e dağ kapkap ğu o'e ip—ibo ka watwat—Gadara ka watwat.

29 — Deus ipot èn — io'e ip Jesus pe. — Ağ cuy ocesũy. Jajëm ğu juy ocekey ipiat'ajoan ocewebe ipi ùm awap ma — io'e ip Jesus pe.

30-31 — Ite ağokatkayũ xewi ocemujëm puje, ocemujum ece dajebaro be—ibiõğbuk kërëayũ o'e cebe. Imën ma o'e ip, dajebaro bomaku wurũrũrũğ puye—ade dajebaro.

32 — Epejëm — Jesus o'e.

O'jëm ip ağokatkayũ xewi.

O'ju dajebaro kay. Oòm. Imënpuye dajebaroyũ daudaum o'jenapõn co'a pënpën tağ. Iodi be o'kop ip. Oakõmkõm ip. Jeabokaboğ ip oap.

33 Dajebaro kukukayũ owatwat ip. Soat muwënuwën o'e ip ağoka watwat pe. Dajebaro aokaap awëğ muwënuwën o'e ip ağoka be. Ibiõğbuk kërëat kuğ topibiyũ awëğ tak yawëğ muwënuwën cĩcã o'e ip.

34 Gebuje Jesus o'topabe ip—ağoka watwat—soat.

— Ejëm cuy oceka bewi — io'e Jesus pe.

9

¹ O'jēm. O'jepit Jesus. Jeipi be o'jepit—Cafernaum ka be. O'jepit, waram timudek puje.

² Aḡoka watwat ijebit e'ūat o'tujowat Jesus kay. Ixexecap pe ixe ijebit e'ūat o'tujowat ip. Jesus itaybit o'e cekay itabut ip iam. Imēnpuye o'jekawēn ijebit e'ūat pe:

— A'ōcam cuy — io'e cebe. — Ikērēat kuy oju'uk ewebewi, tapu. Iboap ikērēat kay ḡebum ḡu oce, i'uk puje — io'e. — Pūḡ em tak ka'ūma — io'e—Jesus o'e ijebit e'ūat pe.

³ — Ite Jesus “Deus co'i ōn,” i napa ma teku e'em — Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū napa ma o'e. Pūḡpūḡ ixeyū'in napa ma o'e jewewebe.

⁴ Jesus itaybit o'e apēn jewaḡuydadam ip iam.

— Apēnpuye ikērēm epeyewaḡuy? — io'e Jesus Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be. ⁵ — “Ikērēat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ḡu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'āy,” i oce ibima, “E'cexīḡxīḡ,” i dak, eyetabut ḡu kuka epe'e okay — io'e.

⁶ — Soat waḡo ōn — Jesus o'e. — Wa'ōbi teku oḡu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'ōbi ma teku o'ḡu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Eju eduk'a kay. Exexecap cuy etujowat eweju — io'e.

⁷ O'āy. Jexexecap kuḡ o'ju jeduk'a kay.

⁸ Adeayū iparara jījā o'e ip, iboap tobuxik puje.

— Ka'ūmḡu xipacat Deus co'iat — io'e ip. — Deus Jesus a'ō mubacaat puye. Imēnpuye ixe Jesus pe ikērēat i'uk put wuyxewi — io'e ip.

⁹ Ibocewi Mateus o'jojojo Jesus.

Oajēm Jesus Mateus kay. Ixe Mateus xik'i osunuy jekapikpikap'a be—iecuḡap edinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — io'e Mateus pe.

O'āy. Oeku Jesus eju.

¹⁰ Mateus tuk'a be oajēm ip—adeayū, jekōn ām. Oabikbik mesa koreren iecuḡap edinheiro bubu'ukayū, Deus xe ikērēan e'e'ukayū dak, Jesus tak, Jesus eju etaybitbinayū dak. Soat ip oabikbik mesa xe jekōn ām.

¹¹ — Apēnpuye ixeyū eju eymutaybitbin'ukat jekōnkōn—iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju? Ikērēat muḡēḡē'ukayū eju dak? — Fariseuyū o'e Jesus etaybitbinayū be. Imēn kawēnwēn o'e ip, Jesus jekōnkōn o'jojojo ip puye.

¹²⁻¹³ O'jede ḡu imutaybitbinayū. Jesus pit Fariseuyū o'ya'ījojo. O'jekawēn.

— Iwãtaxipi'ũmayũ wuyanũgtata'ukat kay je'ju ġu—iwãtaxipipiyũ acã — io'e. — Imẽnpuxim õn tak jewexe xipacayũ nomuwã ãm ġu ojut—xipat'ũmayũ nomuwã ãm acã. Ikẽrẽat uk am ixeyũ bewi ojut. Imẽnpuye cekõn ikẽrẽat muġẽġẽ'ukayũ eju — io'e.

— Cum cuy eyju eymutaybitbinayũ kay — io'e — eytaybit am apẽn Deus ekawẽntup e'em iam — io'e Jesus Fariseuyũ be. — Imẽn opop ibararakat:

Idip ma oxe warara'acayũ eyetabotaidabotbot pima. Imẽnpit idip ġu oxe warara'acayũ kay ġu eyetabotaidabotbot pima, obuyxi am carneiroyũ mupiġ ma'ġu eyju, i — io'e.

— Imẽnpuye ijoce jewexe xipacayũ nomuwã ãm ġu ojut—xipat'ũmayũ nomuwã ãm acã — io'e Jesus.

¹⁴ João Batista eju etaybitbinayũ oajẽm ip Jesus kay.

— Apẽnpuye Fariseuyũ jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawẽn ãm—oceju dak, eweju etaybitbinayũ bit jekõnkõn ip pima? — io'e ip.

¹⁵ — Oweju etaybitbinayũ jekõnkõn, õn ceweju ip puye. Õn pit ceweju ip'ũm pima, jekõnkõn ġu ip. Jekpiwan ma jewemureren ip Deus eju kawẽn ãm. Imẽn soat itaybit e'em iġuycũġ cĩcã ip iam. Õn iwadip puxim. Iwadip cexe ip pima, abu ixeyũ'in iġuycũġ e'em—jewebumũnap epeta be tomuwãibiyũ'in? Ka'ũma ma! Imẽnpuxim oweju etaybitbinayũ jekõnkõn ip. Jewebumũnap epeta be tomuwãibiyũ buxim ip — io'e Jesus.

¹⁶ Jesus wuymutaybinap ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip—imẽnpuximap ekawẽn. Imẽn o'ġuwẽn.

— Paġo iisuan ġu imuwaketken wuyju—toti iorokat muwaketken. Iisuat pit imuwaket puje, jewa'i'in biġ ma idieġboġ e'em — io'e Jesus.

¹⁷ — Uva'abidi tiisuati dak acetimõġ yaiisuat'a daġ — io'e Jesus. — Ya iisuat taġ'ũm pima, o'jeabaġ kuka — io'e. — Imẽnpuye uva'abidi tiisuati acetimõġ timũn'a be—yaiisuat'a be, uva'abidi cediepyuat puxixim, tiporoyat puxixim, timun'a'ũmap puxixim — io'e Jesus João Batista eju etaybitbinayũ be.

Iboam e'em pima, “Wekawẽn paġo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak,” i'e ojuy osunuy. Imẽn Jesus o'e. Kawẽn iisuat ma Jesus ekawẽn o'e ġasũ bit. Fariseuyũ ekawẽn taġ ġu o'e, Saduceuyũ ekawẽn taġ ġu o'e dak.

¹⁸ Judeuyũ kukukat tak oajẽm Jesus kay. Ixe osunuy Deus eju kawẽnwẽnap'a kukukat. O'jẽġ'aecõġcõġ Jesus topa be, ibuyxi am.

— Odaxit ġaxġn ma oe'ũ — io'e Jesus pe. — Ejot pima bit, eġu'ada. Jetait — io'e Jesus pe. — Ebuesubumõġ ijeje bima, je'ada odaxit — io'e.

¹⁹ — Ga'a — io'e.

O'ju ip—Jesusyũ. ²⁰⁻²¹ Cucum pima, pũġ ayacat oajġm Jesus tomuju, cesay mucay am—Jesus ekabek ukpu mucay am. 12 koato bun ma ixex ayacat iwãtaxipipin o'e, doybucukcuġ ġu buye.

— Cesay mucay buje ma, oce'ada — ixex ayacat o'e jewebe ma. Jesus ekabek o'ġucay. ²² O'jekorepġn Jesus.

Gebuje Jesus ayacat o'jojojo.

— A'õcam cuy — io'e ayacat pe. — Etabut okay. Imġnpuyex ġaxġn ma eceje'ada — io'e.

Dao ma o'je'ada ixex ayacat.

²³ Oajġm ip Judeuyũ kukukat tuk'a kay. Ade wãwãm ip osodop. Jebubut'uk muydedeayũ dak o'jojojo Jesus. Imuydedem ip Judeu babi daġ. Cebabi daġ tak wãwã ip osodop.

²⁴ — Ce'ũ ġu teku. Yaypan'isuat ixet ã — io'e Jesus wãwãayũ be. Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Inaka waram imutain. Imġnpuyex "Ixet ã," io'e. Wãwãibiyũ bit jewaywayway ip o'e Jesus kay. Jesus o'e cebe ip:

— Epejġm uk'a bewi — io'e.

O'ġujġm.

²⁵ Ijġm puje, Jesus oõm yaypan'isuat kay. O'subaixik. Dao ma o'je'ada. Itait o'e waram ġuto ce'ũ topibit, Jesus o'subaixik puyex. Ixex o'kop—ce'ũ topibit.

²⁶ Ipi juayũ ce'ũ topibit awġġ o'yawġġmupõġ ip. Jekawġnwġn o'e ip soat taġ—soat ibo eipi daġ.

²⁷ Jesusyũ eipi kukukat ka bewi cġm puje, xepxep o'ju Jesus tomuju—ita'ũmayũ.

— Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — io'e ip. — Ocemu'ada am — io'e ip Jesus pe—Davi'ũm naxeġebit pe—Judeuyũ ajojoyũ'ũm'ũm kukukat naxeġebit pe.

²⁸ Oajġm ip Jesus kay, ixex jeduk'a be õmõm pima.

— Eyetabut tu okay—eyemu'ada õn iap kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetabut, kariwa.

²⁹⁻³⁰ O'sutamucay Jesus ita'ũmayũ. O'je'ada.

— Eyju eyetabut okay buye, õn jeymu'ada — io'e Jesus itã'ũm topibiyũ be. Itate o'e, Jesus o'sutada buye.

— Eymu'adaap epeġuwġn ġu juy eybureyũ be—ka'ũma be ma — io'e Jesus.

³¹ Imġnpit je'adaap o'ġuyppõġpõġ ip soat kaka daġ.

³² Jesusyũ uk'a be cġmcġm pima, iboceayũ ibiõġbuk kġrġat kuġat o'tujowat Jesus kay. Cekawġn pa'oreat o'e ixex, ibiõġbuk

kērēat kuḡ puye. O'tujowat ip Jesus pe, imu'ada am.
³³ O'je'ada Jesus a'ōbi. Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, xipan o'jekawēn ma, o'je'ada buye.

— Abu yaḡuyḡuy imēn o'jebapuk iam? — adeayū o'e ip jewewebe. — Ka'ūma ma ijo'iat imēn wuyjojojo ḡu Israel eipi be—wuyeipi be — io'e ip.

³⁴ Imēnpit Fariseuyū o'jekawēn. Napa ma o'jekawēn ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi ibiōḡbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

³⁵ O'ju Jesus ikaboḡatka daḡ, ika'īcatka dāḡ tak. O'ju aḡoka watwat mutaybitbin. Judeuyū Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin o'e. Deus soat kukanap o'ḡuwēnuwēn soat pe—kawēn idipat. Imēn ma imutaybitbin ip oeku. Ibomaayū mu'ada'adam oeku: iwātaxipipiyū, ibaca'ūmayū dak—soat mu'ada'adam oeku. ³⁶ Itabotaidabotbot ma iboka watwat kay Jesus osunuy, yaḡuybabi'ūm osodop puye. Ovelha buxim ip, jekukat'ūm pima ip. Imēnpuxim ika beacat ikukuk'ukat'ūmayu osodop ip, ka'ūmḡu ibuywatwat'ukat puye.

³⁷ Imēneju Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be.

— Kadai ya ade opop—kadai'a—yaopat'a. Pūḡpūḡ pit omuyku ip yabu am — io'e cebe ip. ³⁸ — Epeyekawēn cuy kapikpik'ukayū kukukat pe. I juy ep'e cebe: “Kapikpik'ukayū eḡuju juy kadai'a bu am,” i — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

Imēn Jesus kawēnwēn o'e, Jesus eju adeayū ceku pin ip puye. Apēn kadai ya ade o'yadop—kadai'a yaopat'a; imēn tak adeayū ceku pin ip Deus emunaē eju. Imēnpit pūḡpūḡ oekuku Jesus kawēn muwēnuwēn ijodiacat pe. Imēnpuye imuwēnuwēn'ukayū kukat eju juy jekawēn ip Deus eju.

— Adeayū juy eḡuju ekawēn muwēn ām — i juy e'em ip cebe.

10

¹ Jesus 12 beayū o'tomuwā—jewēju etaybitbin'ukayū. O'tomuwā, ja'ōbi soat mu'ada am—iwātaxipipiyū mu'ada am, ibiōḡbuk kērēayū mujēm ām tak—ja'ōbi imujēm ikuḡayū bewi—soat ip pewi. Ja'ōbacaap o'ḡūm cebe ip—12 beayū be.

²⁻⁴ 12 beayū ibutet 12 butet pe osodop ip. Ibūrū ma ibutet osodop ip—Jesus emumujuyū butet: Koapat Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Tomé i, Mateus i, wara'at Tiago, Tadeu i, wara'at Simão, Judas Iscariotes i. Ibūrū ma ibutet osodop ip.

Wara'at putet Pedro i ibutet osunuy—Simão butet. André Pedro kitpit osunuy. Tiago, João dak, Zebedeu ipotpoyū osodop. João Tiago kitpit osunuy. Mateus iecuḡap peam Israel naxeḡebitbit xewi dinheiro bubu'ukat osunuy. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Wara'at Simão Israel eipi kay cīcāt

osunuy. Judas Iscariotes ġuyjom Jesus o'ġūm cekay itako-maayū be yaoka am. Ibūrū ma osodop ip—12 beayū—Jesus eju jekuku'ukayū.

5-6 12 beayū o'ġuju Jesus.

— Epeju Israel naxeġebitbit kay — io'e cebe ip. — Itabidaaoayū buxim ip — io'e. — Ovelhayū buxim ip — io'e Jesus. — Wara'at eipi bewiayū kay epeju ġu — io'e 12 beayū be. — Israel naxeġebitbit kay acā juy epeju. Judeu'ūmayū kay ġu epeju, Samaria eipi beayū kay ġu dak — io'e. ⁷ — “Ijasun Deus soat kukan je'e,” i juy epe'e Judeuyū be, Israel naxeġebitbit pe cucum pima eyju — Jesus o'e 12 beayū be.

⁸ — Iwātaxipipiyū epeġu'ada juy ip — io'e cebe ip. — Ce'ū'ūayū dak epeġutait. Waram jetait ip — io'e Jesus. — Ierepayū epeġu'ada juy — io'e cebe ip. — Ibiōġbuk kērēayū dak epeġujēm cuy ibiōġbuk ikērēat kuġayū bewi — io'e Jesus. — Imēn epe'e juy wa'ōbi—ce'adaap epe'e juy. Epeteida ġu juy. Imēn ām cuk oġūm wa'ōbacaap eywebe teidam ġu — io'e Jesus cebe ip.

⁹ — Dinheiro epetujowat ġu juy eyweju. Ouro epetujowat ġu, prata dak ka'ūma. Cobre dak ka'ūma. Epetujowat ġu juy dinheiro mūn'a be. ¹⁰ Cucumap pubut mūn'a dak epeyadujowat ġu juy. Xepxem cuy epetujowat ġu—eydoti, pūġ ma acā. Sandália dak ka'ūma. Eyba'ip tak epeyoptujowat ġu juy. Eybuywacayū ma juy eyxan je'ġūm. Imēnpuye eybubut epetujowat ġu juy — io'e Jesus.

¹¹ — Ajēm pima aġoka be jeduk'a be eyġuyġuy pinat epetobuxik cuy. Ixe duk'a be juy epesopsop, ibo aġoka be bima — io'e Jesus. ¹² — Ixeyū duk'a be ōmōm pima, epeyekawēn tuk'a beayū eju. Kato juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

¹³ — Gebuje eyekawēn kay ya'ōpīcūġcūġ je'e ip. Ya'ōpīcūġcūġ je'e ip, eyekawēn kay buye. Imēnpit wara'acayū eyekawēn kay'ūm pima bit, ya'ōpīcūġcūġ ġu je'e ip. Epajēm cexe ip. Imēnpit te'e ma epe'e, “Wuykabia,” cebe ip. “Epeōm,” i ġu je'e ip, eyekawēn kay'ūm puye.

¹⁴ — Eykay'ūmayū bewi epejēm cuy, eyekawēn kay'ūmayū bewi dak. Cēm pima eyesandália epeġupoypoy, “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'ō kay'ūm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe. Imēn cuy epe'e cebe ip, aġoka bewi wan pima, uk'a bewi wan pima — Jesus o'e 12 beayū be.

¹⁵ — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Gomorra ka watwat pe dak. Ixeyū be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawēn com ip ibu'u buye. Iboap kay ġebum cuy epesop — io'e.

16 — Ya'ōpicũḡ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eymujum õn. Ovelha buximayũ eyju. Widayũ parakpe eyju ovelhayũ buxim. Imēnpuxim eykay itakomaayũ parakpe eyju. Ovelhayũ be bit i'e baõre akuriceyũ be. Imēnpuxim eywebe i'e ba'ore eykay itakomaayũ be.

— Wa'ōbi eyju buje, itaybit cĩcāayũm epesop. Aḡ cĩcā juy epesop. Dao ḡu juy eyetakomām cekay ip — io'e Jesus.

17 — Aḡ cuy epesop — io'e. — Eykay itakomaayũ jeydaomũn. Jeydujowat ip wuyekawēn coco'ukayũ be. Jeymupokupok ip Deus eju kawēnwēnap'a be jetakomaap kay. Ixee bum jeymupokupok ip — Jesus o'e. 18 — Eyju webekitkit puye jeydujowat ip ipi kukayũ be, kariwawayũ be dak. Jeydujowat itaybit am eyetabucap xipat cexe ip iam ma, eyetabucap xipat'ũm cexe ip iam pit. Kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip, Judeuyũ'ũmayũ be dak — io'e Jesus. 19 — Eyaḡuybabi'ũm ḡu juy epesop, eyetaybit'ũm puye ajom epeyekawēn iam, apēn epeyekawēn iam tak. Eydujowatwan pima ip, Deus o'ḡuwēn eywebe ajom epeyekawēn iam. Imēn jeymutaybin. 20 Wa'ōbi juy epeyekawēn. Imēn epeyekawēnwēn Deus biõḡbuk ma kawēnwēn je'e eywebewi—Wuyebay biõḡbuk — Jesus o'e cebe ip.

21 — Adeayũ jebadipyũ kay itakoma je'e, ixeyũ webekitkit puye. Iwaḡo jekitpit tujowat cekay itakomaayũ be yaoka am. Ikitpit tak jewaḡo tujowat yaoka am. Ipotpet tak itakoma jĩjã je'e jebay kay. Jebay tujowat cebe ip, yaoka am — io'e. 22 — Soat ixeyũ itakoma jĩjã je'e eykay, eyju webekitkit puye. Ipiat pibun eyetaxi bima, Deus a'õ daḡ jekukum cuy eyju. Guyjom Deus jeymuyu, cexe soat em eyedop am — io'e.

23 — Eywebe ipiat supi'ajojo bima, epeyenapõn cuy. Imēn e'e ip pima pũḡ ka be, epeyenapõn cuy wara'at ka be—aḡoka be — io'e cebe ip. — Soat waḡo õn — Jesus o'e. — Waram wajēm awap, ade aḡoka daḡ epeju—Israel naxeḡebitbit eipi daḡ — io'e Jesus.

24 — Imutaybitbin'ukat podi ḡu je'e jewēju etaybitbinayũ itaybit ip. Kariwa dak podi ḡu dak je'e jekapikipiḡ'ukayũ kapikipiḡ ip. 25 Imēnpuye kapikipiḡ'ukayũ icokcoḡ cuy jeedop ip, jekariwa buximayũ ip puye. Itaybitbinayũ dak icokcoḡ cuy jeedop ip jemutaybitbin'ukat buximayũ ip puye. Ijoceayũ cekariwa a'õ ya'õmuy ip pima, “Belzebu teku,” i bima ip, cebekitkit a'õ dak ijo'i ma ya'õmuy je'e ip. Cekariwa omuymuy ip pima, cebekitkit tak imuymuy ip cekariwa muymiyap podi ma — io'e Jesus.

26 — Eypararam ḡu juy epesop ixeyũ e'eap puxixim — io'e jebekitkit pe. — Yajuyjuyat jewedobuxik guyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. 27 Imēnpuxim ajo oḡuwēn eywebe,

kawēnwēn wuyewewēju ma, ijop epeḡuwēn soat pe ḡuyjom — io'e. — Ibadadaap kay epeya'ījojo, ijop soat pe epeḡuwēn ḡuyjom — Jesus o'e.

28 — Eypararam ḡu juy epesop eyaoka ojuyayū buxixim — io'e jebekitkit pe. — Wuyejebit aoka but ip. Imēnpit wuybiōḡbuk aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Deus puxim pit cuy eypararam epesop. Wuyejebit muy'ūm put cebe, wuybiōḡbuk tak. Ipiat'ajojoap pe imu'ūm put — Jesus o'e.

29 — Xepxep pe pidiwe dei tei'it ma—pūḡpūḡ centavo ma—wasū yopīcat tei. Imēnpit pūḡ wasū yopīcat at'an pima, Deus itaybit ixē wasū o'at iam. Deus a'ōbi acā je'at — Jesus o'e. 30-31 — Deus xe teibōḡ ḡu wasūdei. Imēnpit aḡ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aḡ soat em. Deus itaybit wuyadap peburūdap iam. Imēneju eyaḡuybabi'ūm'ūm ḡu juy epesop. Deus soat itaybit wuyekuku iam — io'e.

32 — Eyju “Jesus ebekitkiyū oceju,” i soat pe e'em pima, ōn tak “Teyūku webekitkit,” i oce webay be—kabi beat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be. 33 — Eyju bit e'em warara'acayū be, “Jesus bureyū ḡu oceju,” i bima, ōn tak “Iteyū bure ḡu ōn,” i oce Webay be—kabi beat pe — io'e Jesus.

34 — Epeyewaḡuy ḡu juy: “Jesus osodot kaba'ūm wuydop am,” i. Ojot puye, ipi watwat pe wara'at taḡtaḡtaḡ ma jekuku. Itakoma je'e ip jewewekay. Pajam jewaokakam je'e ip — Jesus o'e. 35-36 — Ibadipyū itakoma cīcāyū je'e jewewekay, pūḡpūḡ ixeyū'in okay itabut puye — Jesus o'e. — Cebay ma okay je'e. Ipot pit okay ḡu je'e. Ixi ma okay je'e. I'iyū okay ḡu je'e—ayacayū. I'it tayxi okay ḡu je'e. Yuktayxi okay je'e. Imēneju wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku ip — Jesus o'e cebe ip.

37 — Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, oweju jekukuayū ḡu epesop, eyxi kayap podi ma dak, eyekpotpoyū kayap podi ma dak, eydaxityū kayap podi ma dak. 38 Owebeam je'ū ibu'u'ūmat puximayū acā webekitkit ma oxe. Korosa jeje je'ū ām, korosa dujuwatwan ōn pima, webekitkit tak cucum onomuju. Cucum ip korosa kuḡ, je'ū ām. Apēn aḡokatkat korosa dujuwatwan cucum, korosa jeje jebamupayam je'ū ām; imēnpuxim cuy epeku soat em owebeam je'ū ibu'u'ūmat puxim.

39 — Eye'ū bima, ōn ma obuyxi eyxe buye, ibin ma soat em eyetabēḡ epesop Deus xe. Eywebe ma jewaḡuyḡuy: “Ōn ma obuyxiat,” i bima bit, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ū buje — Jesus o'e cebe ip.

40 — Gasū epeju Israel naxeḡebitbit kay. Wa'ōbi epeju — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Pūḡ ixeyū'in eyewebe je'e, “Epeōm,” i. Imēnpuxim ma owebe dak je'e ip — io'e Jesus. — Imēnpuxim ma oḡujuiat pe dak je'e ip — io'e. 41 — Deus

ekawēn muwēnuwēn'ukat pe dak je'e, "Eōm," i. Ixe dak iōm pin, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat puye. Iōm pin. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'gūm cebe, kapikaptei ūmūm pima jekawēn muwēnuwēn'ukat pe.

— Cūḡ cīcāt pe dak je'e, "Eōm," i. Ixe dak iōm pin, cūḡ cīcāt puye. Iōm pin je'e. Imēnpuye Deus cekapikaptei je'gūm cebe, kapikaptei ūmūm pima cūḡ cīcāt pe. ⁴² Wara'acat webekit'isuat pe idibi ma tiūm ticukati, ixe webekit puye, Deus tak xipacat je'gūm idibiūmat pe — io'e. — Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus.

11

¹ Ibocewi o'ju Jesus aḡokaxiriyū be. Wūy ḡu osodop boyūku. 12 beayū muju bujep, aḡokaxiri beayū mutaybit am o'ju. Deus ekawēn muwēnuwēn oeku Jesus.

² João Batista Cristo awēḡ o'yawēḡcoco daomūnmūnap'a be. Bekitkit o'ḡuju Jesus kay. Jeweju etaybitbinayū o'ḡuju João. O'ḡuju, ja'ō daxijo am.

³ — "Deus emumuju ajēmap wiwim oceju," i juy epe'e cebe — io'e João. — "Ēn ma du ixe? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?" i juy epe'e cebe — io'e João.

— Hm hm — io'e ip.

João a'ō daxijo am o'ju ip.

Oajēm ip cekay—Jesus kay.

— Ēn ma du omuykuiat? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi? — io'e ip Jesus pe.

⁴ — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoiap cuy epeḡuwēn João be, epekūyjojiap tak — io'e. ⁵ — Ita'ūm topibiyū o'e itate ḡasū. Taokērē topibiyū dak xipan ip o'e jexīḡxīḡ ḡasū. Ierep topibiyū dak xipan o'e ḡasū. Ya'ōpi'ūm topibiyū dak ya'ōpipe o'e ip. Jekūyjojom ip o'e. Ce'ū topibiyū dak waram itabēḡ o'e ḡasū. Tadaibotbocayū dak kawēn idipat cocom ḡasū—Deus ipot awēḡ cocom.

⁶ — Imēneju: "Ecokcoḡ eḡuy okay etabut am ebu'u'ūm pima. 'Ite ḡu omuykuiat,' ie'em pima bit, ecokcoḡ ḡu eḡuy," i juy epe'e João be — io'e Jesus.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Cēmcēm ip pima, Jesus João o'ḡuwēn ibo ka beayū be.

— João jom cuk epeku uk'a'ūmat pe — io'e Jesus. — Pām ixe João? Ajo-buxim ixe o'e? Ip'ūn'ūn kay kabido ajēm puje, je'ipe'adedem. Yaḡuykorerenayū ite'ip puxim, soat em jeweḡuy muwarururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Ite'ip puxim ḡu. ⁸ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayū adeayū kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayū. ⁹ João bit ibubut adeat

ġu. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat xeku. Warara'acat podi ma João ya'ōbuyxi—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū bodi ma.

¹⁰ — Imēn Deus ekawēntup e'em—João muwēġaptup:

Aġ cuy epesop, ie'em Deus, i. Wemumuju oġuju ewap ajēm puje, emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēġaptup — io'e.

¹¹ — Kuyjeayū bodi ma João ya'ōbuyxi. Ka'ūma ma omuy João Batista jo'i ya'ōbuxian. Deus xe bit—kabi beat xe bit—yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat wekawēn kayayū'in — Jesus o'e. ¹² — Ixe João Deus awēġ o'yawēġtojot ipi juacat kay—Deus soat kukanap awēġ. Iboap awēġcocom pima ip, cekay jījā ip, Deus xe nuynuy pin cīcā ip puye. Imēn ġasū dak cekay jījā ip — io'e. — Deus xe ajēm pin ip — io'e.

¹³ — João ajēm awap, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak iboap awēġ cuk o'yawēġtojot—soat ip. Imēn tak Moisés ekawēn tup e'em — io'e Jesus. ¹⁴ — Iboap awēġ kay eyetabut pima, eyetabun tak Elias jajēmiap João jo'i ma oajēm. ¹⁵ Epeya'ōpicūġcūġ cuy epesop — io'e Jesus cebe ip.

¹⁶ Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Oġuwēn eywebe, abu-buxim ġasuacat iap iam eyetaybit am. Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pubutbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū—bekitkiyū. ¹⁷ “Tēġtēġ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” ie'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju totōn,” ie'em ip. Ijoyū buxim ġasūacat — io'e Jesus.

¹⁸ — João Batista oajēm eykay. Ixe vinhodi o'tikōn ġu. Ire oeku Deus eju jekawēn ām. Soat pit napa ma e'em João muwēnuwēn: “Ibiōġbuk kērēat kukat teku,” i.

¹⁹ — Soat waġo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Soat pit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ika'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuġap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūġrūġ'ukat pure,” i dak — io'e. — Wuyju Deus emumutaybitbinap taġ jekukum pima bit, warara'acayū je'e omuwēnuwēn, João muwēnuwēn tak, “Deus xe cūġ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

²⁰ Jesus tak o'jekawēn ibocean pe. Ikērēan e'e'ukayū muwēnuwēn o'e Jesus. Ikērēat eperē'ūmayū muwēnuwēn o'e. Ikērēat kuġ o'e ip. Imēnpit iġuycūġ ġu ip ikērēat kay. Jesus a'ōbi iba'oreat cuk o'jebapuk ixeyū etabun. Jesus a'ōbi o'jebapuk. Imēnpit ikērēat mujurūġrūġ. Imēn o'e—Corazim ka watwat o'e, Betsaida ka watwat tak, Cafaranaum ka watwat tak.

²¹ — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Corazim ka watwat! — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jījā, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ūma buk epejojoiap cuk adi oġubapukpuk eyetabut pe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk

pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērēat mujurūgrūḡap o'jepere ip—ibo ka watwat. Itabut kajuk ip Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ḡuōm ip jedotim. Daxa daypibewiaptōm tak kajuk o'tōmōḡ ip jabi jeje. Imēn kajuk o'e ip, “Oceḡuycūḡ cīcā ikērēat kuḡ oceju buye” iap mubapuk am; “Gasū bit ikērēat aḡuḡē ḡu” iap tak mubapuk am jebureyū be — io'e.

22 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Imēnpit Tiro ka be iap podi ma, Sidon ka be iap podi ma dak eywebe ipiat supi'ajoat. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus Corazim ka watwat pe, Betsaida ka watwat pe dak.

23 — Cafarnaum ka watwat! — io'e. — Deus jeymuyu ḡu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiatpi'ajoap kay bit. Ka'ūma buk epejojoioiap cuk adi oḡubapukpuk eyetabut pe eyka be bima oce — io'e. — Iboap mubapuk pima Sodoma ka be, ikērēat kajuk o'jepere ip. Deus kajuk aḡoka o'sukamupik ḡu — io'e Jesus.

24 — Deus kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoat iap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Tiro ka watwat tak. Imēnpit Sodoma ka be iap podi ma Deus ipiat supi'ajoat eywebe. Iboap kay ḡebum cuy epesop — io'e Jesus Cafarnaum ka watwat pe.

25-26 — Jesus o'e ḡebuje bit.

— Bay — io'e. — Ēn acā soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipijuacat kukukat tak — io'e. — Apēn ēn e'em iap mubapukpuḡ ēn jewexe itaybit cīcāyū be ḡu—imutaybitbin'ūmayū be acā — io'e. — Ixeyū acā wekawēn imutaybitbin ēn. Imēn xipat oxe. Ocokcok cīcā imēn ebikuy buye. Ocokcok cīcā xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

27 — Soat ma juk Webay o'ḡūm owebe — io'e cebe ip. — Warara'acat ḡu itaybit abu Deus ipot iam—cebay acā. Imēnpuxim warara'acat ḡu itaybit abu ipote bay iam—ipot acā. Jebay mubapuk am, ipot ibikuy bima acā warara'acat itaybit je'e abu Deus iam — Jesus o'e cebe ip.

28 — Okay epesot. Ikērēat oju'uk eywebewi — io'e Jesus cebe ip.

Deus a'ō kay kūyjobit ojuy ip. Imēnpit kūyjobit ḡu ip.

29 — Eymutaybitbin oce. Webekitkit e'em. Wa'ōpuruḡ'ūmat ōn. Waḡuybabibi. Yoboḡat pin ḡu owexe. Eywebewi ikērēat oju'uk. ³⁰ Wa'ō kayap iba'ore ḡu imuḡē ām. Kūyjobit am okay dak iba'ore ḡu eywebe. Wara'at ikērēat kay eyebu'um epe'e, eywebewi ikērēat oju'uk puye — Jesus o'e soat pe.

12

1 Gebuje Jesusyū o'ju trigodip taḡ. Sábado bima o'ju, Judeuyū jebodoydoyap kabia bima. Trigodadot o'tadot'uk ceweju etaybitbinayū. Trigoda o'tabu ip, jerere buye. O'ta'o'o ip. ² Ta o'om pima, Fariseyū ixeyū o'jojojo. Jesus eju etaybitbinayū o'jojojo ip.

— Ak'i! — Fariseyū o'e Jesus pe. — Eweju etaybitbinayū Moisés ekawēn taḡ ḡu jekuku ip. Jebodoydoyap kabia be kapikpiḡ ip. Cūḡ ma ḡu e'em ip. Trigodadot uk'uḡ ip. Imēnpuye ikērēat kuḡ ip, wuywebe jebodoydoyap kabia be kapikpi buye — io'e cebe.

³⁻⁴ — Tā. Ikērēat kuḡ ḡu ip — io'e Jesus. — Kuyje Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Ire bima, oōm Davi, cewejuyū dak. Deus emesa bewi paō'a o'ya'o'o ip—Deus etabixe o'yamōḡ ip iat'a—paīyū be acā ya'o pi ḡu iat'a. Moisés ekawēn taḡ ḡu ijop'a o'ta'o'o ip—Daviyū. Apēn Davi o'e'e iaptup opop Deus ekawēntup pe. Kuy epetupcoco—iboaptup — io'e Fariseuyū be.

⁵ — Deus eju kawēnwēnap'a be paīyū kapikpiḡ ip soat kabia. Jebodoydoyap kabia jekukum ip Moisés ekawēn taḡ ḡu yaboḡat'a be. Wara'at taḡ jekukum ip, kapikpiḡ puye. Imēnpit ikērēat kuḡ ḡu ip Deus xe. Iboaptup ekawēn eyetaybit—Deus ekawēntup. Kuy epetupcoco—iboaptup tak — io'e Jesus.

⁶ — Icēmān ocekawēn eywebe. Deus eju kawēnwēnap'a Israel naxeḡebitbit o'yamuy—yaboḡat'a. O'yamuy ip, wuyju yamubuyxin am. Imēnpuye Deus eju kawēnwēnap'a kukukayū ya'ōbacaayū. Imēnpit ya'ōbaca jījāat omuy ijoce ḡasū — io'e Jesus cebe ip.

Jewebe ma o'e Jesus, “ya'ōbaca jījāat” i'e'em pima.

⁷ Warara'acayū kay eyetabotaidabotbocap kay ōn, i Deus juk o'e — io'e Jesus cebe ip. Owebeam carneiro mupikap kay ḡu bit ōn—eyetabotaidabotbotap kay acā, i — io'e Jesus.

Ijoptup ekawēn eyetaybit pima, “Ikērēat kuḡ ip,” i kajuk epe'e ḡu ikērēat kuḡ'ūmayū muwēnuwēn pima — io'e Jesus Fariseyū be. ⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima jebodoydoyap kabia be dak, cedaḡ kuka o'e eyekapikap Deus xe — Jesus o'e.

⁹ O'ju Jesus ibocewi. Oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—Judeuyū e'aweroroap'a kay. Oōm.

¹⁰ Gebuje aḡokatkat o'tobuxik iḡo'a be. Pūḡbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē.

Pūḡpūḡ o'je'aweroiayu'in Jesus muymuy ojuy ip.

— Jesus Moisés ekawēn taḡ ḡu jekukum — i'e ojuy ip warara'acayū be. Imēnpuye:

— Jebodoydoyap kabia bima, xipat tu exe ibūnū'a kērēat mu'ada am? Imēn tu Moisés ekawēn tağ ma? — io'e ip Jesus pe.

11-12 — Xipat Moisés ekawēn tağ warara'acayū ikukpin wuyxe bima — Jesus o'e Fariseuyū be. — Jebodoydoyap kabia bima eyōhō o'at pima ipikūykūy be i'uk'uğ ip ipikūykūy bewi—ixe ovelha — io'e. — Abū jeōhōyū uğ ğu? Ka'ūma ma. Ovelha ikukpin ip, jeōhōyū buye. Imēnpuye i'uğ ip. Imēn tak wuyju ovelha bodi ma wuykukpin Deus xe. Imēnpuye xipat Moisés ekawēn tağ wuywebe xipacat muğē ām jebodoydoyap kabia be — io'e Jesus.

13 — Paya'i ece ebu — io'e ibūnū'a kērēat pe. O'jewebūmupaya. O'je'ada ibūnū'a kērē topibit. Wara'atpunu'a jo'i o'e. Ibūnū'adip o'e.

14 Fariseuyū bit o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'jewawē ip Jesus aoka am, kapikipiğ Sábado kabia be buye. 15 Imēnpuye Jesus o'ju ibocewi. Fariseuyū ekawēn itay-bit puye, o'ju. Adeayū o'ju Jesus tomuju. Iwātaxipipiyū o'ġu'ada'ada—soat ip.

16 — Wawēğ epeyawēğmuwēn ğu juy. Pūğ em tak ka'ūma — io'e cebe ip.

17 Ibo o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e iap tağ—apēn Isaiás kuyje o'e iap tağ.

18 Deus o'e: Ija otaēiat—obuywatwat'ukat—ōn cekay jījāiat—omucokcokcok'ukat. Obiōğbuk ojomōğ cebe. Ajo cūğ ma oxeiap ġuwēn soat pe—Judeu'ūmayū be. 19 Ya'ōxixiğ ġu je'ku. Jewāwām ġu je'ku. Soat ka dağ tak kawēnwēn ġu je'ku. 20 Ikērēan e'e jījāayū daxijo xeku ikērēat pewi. Okay itabut cīcā'ūmayū ġutabut cīcā okay. Imēn ma je'kuku soat pewi ikērēat uk'uğ—Deus kayayū bewi. 21 Soat ipi juacat Deus emunaē kay je'e, i.

Imēn Isaiás o'ġuwēn kuyjeayū be.

22 Gebuje iboceayū ağokatkat o'tujowat. Ita'ūmat osunuy ixe ağokatkat. Cekawēn pa'oreat tak o'e ixe, ibiōğbuk kērēat imuyde'ūm'ūmm puye. O'tujowat ip. O'je'ada Jesus a'ōbi. Ijojom o'e, o'je'ada buye. Xipan kawēnwēn o'e—ibiōğbuk kērēat kuğ tūibit o'e, o'je'ada buye. 23 Iboceayū yağuybabi'ūm o'e ip—soat ip.

— Davi naxeğebit paxi sute? — io'e ip. Jesus muwēnuwēn o'e ip.

24 Fariseuyū bit Jesus awēğ o'yawēğcoco.

— Ixe Jesus ibiōğbuk kērēayū o'ġujēm ağokatkayū bewi Belzebu a'ōbi—ibiōğbuk kērēayū kukukat a'ōbi—Satanás a'ōbi ma — i napa ma o'e ip.

25 Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewağuyğuy iam.

— Pũğ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ũm ip. Pũğ ka kukukat jebekitkit mujẽm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma. Pũğ tiwat kukakat pe jebekitkit mujẽm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma — io'e Fariseuyũ be. ²⁶ — Imẽnpuxim Satanás pe jebekitkit mujẽm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'ũma ma. Imẽn Satanás a'õbacaap mu'ũm kuka o'e. Imẽneju Satanás ja'õbacaap ũmũm ġu owebe ibiõğbuk kẽrẽayũ mujẽm am—jebekitkit mujẽm am — io'e Jesus. ²⁷ — Belzebu a'õbi õn ibiõğbuk kẽrẽat mujẽmjẽm pima, abu a'õbi dak eyebekitkiyũ imujẽmjẽm ip? Jewemuğuykukukum eceju iap mubapukpuğ cĩcã eyebekitkiyũ.

²⁸ — Deus biõğbuk a'õbi ibiõğbuk kẽrẽayũ oğujẽm. Belzebu a'õbi ġu oğujẽm. Ibiõğbuk kẽrẽayũ o'jẽm ip puye, kuy eyetaybit Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuğ õn eywebe iam — io'e cebe ip.

²⁹ — Wuyõm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriğ acã koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyõm put soat pu am—uk'a beap pu am — io'e Jesus.

Imẽn Jesus o'e, jebacaap Satanás ebacaap podi ma buye. Ibodi ma buye, Jesus pe ibiõğbuk kẽrẽayũ mujẽm put ikukayũ xewi.

³⁰ — Imẽn tak okay'ũmat itakoma okay — io'e Jesus. — Webekitkit mu'awerom obuywatwat'ũmat imuypõğpõğpõğ—webekitkit muypõğpõğpõğ — io'e. ³¹ — Imẽnpuye oğuwẽn eywebe. Ipi juacayũ be Deus muymuy buje, iboap imuymuyap kay soat em Deus ġebum ġu je'e. Deus iboap ju'uk cebewi ip. Ixeyũ be Deus biõğbuk muymuy buje bit, iboap imuymuyap kay soat em Deus ġebum je'e. Cebewi ip iboap i'uk pa'ore Deus pe; apẽn eyju napa ma e'em, "Ijop e'eap Satanás a'õbi o'jebapuk," i. Imẽn tak kuy eyetaybit Deus a'õbi ijop e'eap o'jebapuk iam — Jesus o'e.

³² — Soat wağõ õn — io'e Jesus. — Omuymuy puje ip, Deus jeğebu ġu iboap kay soat em. Iboap ju'uk cebewi ip. Deus biõğbuk muymuy ip pima bit, Deus jeğebu iboap kay soat em—ğasũ, waram tak ġebum je'e. Iboap kuğ jeedop ip soat em—ikẽrẽat kuğ—Deus biõğbuk muymuyap kuğ — io'e Jesus.

³³ — Wuyetaybit yopkẽrẽat'im. Yopkẽrẽat'ip puye, ya'a e'em yakẽrẽat'a. Wuyetaybit yoptipat'im tak. Yoptipat'ip puye, ya'a e'em yadipat'a. Yoptipat'ip, ya'a dak soat em jeenuy yaku. Yapkẽrẽat'ip pit, ya'a dak soat em jeenuy yakẽrẽat'a.

³⁴ Imẽn puybu tuypiatpu buximayũ eyju, ikẽrẽat kuğ cĩcã buye. Iba'ore dak eywebe idipat ekawẽn muwẽn am. Apẽn wuyju jewağuyğuy wuywebe, imẽn wuyju e'em. Imẽn tak iba'ore ġasũacat pe idipat ekawẽn muwẽn am, yağuykẽrẽ buye. ³⁵ Apẽn xipacat idipap uk'uğ imuxipanpanap'a bewi, imẽn tak wuyağuydip pima, wuyekawẽn tak idip ma e'em,

wuye'eap tak. Wuyağuy nomuju ma wuyju jekawēnwēn. Xipat'ūmat idi'ūmap uk'uğ imuxipanpanap'a bewi. Imēn tak wuya'ğuydip'ūm pima, wuyekawēnkērē e'em, wuye'eap tak — io'e Jesus cebe ip.

36-37 — Oğuwēn eywebe. Wuyekawēntip pima, “Idip ma eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe kūyjobit'ūmayū be ipiat supi'ajoap kabia. Wuyekawēnkērē bima bit, “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i je'e Deus wuywebe.

— Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia bima te'e ma juk adi acekawēn iap ağuwēn Deus pe — io'e Jesus.

38 — Ocekukukat! — Fariseuyū o'e cebe. — Ka'ūma buk ocejojoioiap eğubapuk cuy ocewebeam — io'e ip.

Imēn tak Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū o'e Jesus pe.

39 — Ka'ūma — io'e. — Ikērēat kuğ eyju. Deus kay eyetabut ğu. Ka'ūma buk eyejojoioiap co pin eyju. Imēnpit oğubapuk ğu eywebeam. Jonas awēğ acā ka'ūma buk eyejojoioiap tieğ e'em eywebeam—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat awēğ — Jesus o'e.

40 — Soat wağo òn — io'e Jesus. — Ixe Jonas osunuy ebapūğ kabia axima yoboğat uk pe. Ebapūğ ixima osunuy dak. Apēn Jonas osunuy axima yoboğat uk pe, imēnpuxim ma oğuy ebapūğ kabia ipi be, ebapūğ ixima dak — io'e Jesus. — Deus a'ōbi ixe Jonas o'jēm axima yoboğat uk pewi. Cejēmap Nínive ka watwat pe ka'ūma buk o'jojoioiap osunuy. Ōn tak imēnpuxim Deus a'ōbi waram ocetait we'uap tomukadi — io'e Jesus.

41 — Kuyje Nínive ka watwat iğuycūğ o'e ip ikērēat kuğ puye ip — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūğrūğap o'jepere ip—ikērēat e'e'ukayū. O'jepere ip, Jonas pe Deus ekawēn o'tojot puye. Deus ipiatpi'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia Nínive ka watwat je'bapuk soat etabut pe. Ixeyū je'e ğasūacat pe: “Eyju ikērēat kuğ Deus xe,” i, eyju wekawēn kay'ūm puye. Jonas kay o'e ip Deus ekawēn muwēnuwēn pima Jonas. Ōn pit Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ğu — Jesus o'e.

42 — Kuyje kaxi etajoreğat ka kukat oajēm wūyat ka bewi. Ayacat oajēm Salomão ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am.

— Deus ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be iap kabia ixe ayacat je'bapuk soat etabi xe. “Ikērēat kuğ eyju Deus xe,” i je'e ğasūacat pe, eyju wekawēn kay'ūm puye. Salomão kay o'e ixe, taybit cīcāp muwēnuwēn pima Salomão. Ōn pit Salomão etaybicap podi ma wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wetaybicap kay ğu — Jesus o'e.

43 — Ağokatkat pewi ibiōğbuk kērēat cēm puje, ixe ibiōğbuk jekukum idibi'ūmat tağ, jebodoyap kudadam. Jebodoyap pit

tobuxik'üm pima kuka o'e jewebe ma: ⁴⁴ “Jepin ma òn kuy bima onuyap kay,” i – Jesus o'e. – Jepitpin.

– Yajēm puje, ixe aḡokatkat tobuxikxiḡ. Ka'ümḡu ibiōḡbuk kērēat opop ixe aḡokatkat pe ḡasū. Ixe aḡokatkat uk'a buxim—yabuk'a buxim—yabi'ōḡ'ōḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim. ⁴⁵ Imēnpuye ixe ibiōḡbuk kērēat cēm̄cēm̄ ma'ḡuto. ⁷ beayū dobuxikxiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxikxiḡ—ibodi ma xipat'ūmayū dobuxikxiḡ. Ixeyū dak òmōm ixe aḡokatkat pe—⁷ beayū. Òmōm koapat ibiōḡbuk kērēat eju. Kuy bima ixe aḡokatkat tadaybot osunuy. ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e. Imēnpuxim ma dak ḡasūayū jeedop. Ikērēat ḡubapukpuk cīcā ip – io'e Jesus.

⁴⁶ Ixi oajēm Jesus kay—ikitpitpit tak. Warara'acat pe kawēnwēn pima oajēm ip. Akiju osodop ip.

– Ocekawēn pin Jesus eju – io'e ip iboceayū be.

⁴⁷ – Exi oajēm, ekitpityū dak – io'e—puḡ aḡokatkat o'e Jesus pe. – Akiju opop ip. Cekawēn pin ip eweju – io'e Jesus pe.

⁴⁸ – Icēmān iḡo oxiat. Boyūku okitpitpicat – io'e Jesus.

⁴⁹ Pacuḡ'i o'e jebekitkit kay.

– Webekitkit pit oxī jo'i oxe, okitpitpit co'i dak – io'e. ⁵⁰ – Kabi beat a'ō kay buye, okitpitpit co'i oxe, wuyīxīt co'i dak ip, oxī jo'i dak ip—Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū – io'e Jesus.

13

¹ Ixe kabiam ma Jesus o'jēm uk'a bewi. Iodi kay oajēm. Oabik iodi wābu be. ² Ade jījā o'je'awero Jesus xe. Imēnpuye kobe be oōm ixe. Oabik kobe be. Adeayū bit kapurūḡ pe ma osodop ip kacūḡcūḡ'i.

³ Gebuje o'jekawēn adeayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn o'e adeayū be. Adeap muwēnuwēn o'e. Koap imēn o'e:

– Aḡokatkat o'ju – Jesus o'e. – Jekadai damuduudu am o'ju.

⁴ Tamududum pima, xepxep̄ta o'ta'at. E bitako daḡ o'ta'at – io'e Jesus. – Ixeda wasūyū o'ta'o'o, ajēm̄jēm̄ pima ip – io'e Jesus.

⁵ – Wara'ata karatūḡ'a parak taḡ o'ta'at. Ade ḡu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Imēnpuye dao ma kadai o'tanokap – io'e Jesus. ⁶ – Imēn tak kaxiepiat e ajēm̄ puje, kaxie o'ḡuyū ibo kadai – io'e. – Ikaraw o'e. Oe'ū tābuju ba'ore buye – io'e Jesus.

⁷ – Wara'ata widaohoda picūḡ pe o'ta'at. Widaoho yaypan pima, iḡo kadai o'tipmu'üm.

⁸ – Wara'ata ma katō be o'ta'at. Iḡoda o'ta'acoḡ. Katō be o'ta'acoḡ – io'e Jesus. – Ta'ade o'e. Pūḡpūḡ kadai be ta'adesu o'e—³⁰ be o'e ta—katō peata. Wara'at kadai be ta'ade o'e—⁶⁰ be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jījā o'e—¹⁰⁰ be o'e ta – io'e.

9 — Wekawën eyetaybit pin pima, eya'õpicũgũg cuy wa'õ kay — io'e.

¹⁰ Gebuje 12 beayũ oajëm Jesus kay.

— Apënpuye ocemutaybitbinap ekawën acã ecekawën ijoceayũ eju? — io'e ip.

¹¹ — Itaybit gu ip puye Deus soat kukan je'e iam. Iba'arëm ijoceayũ be. Eyju bit eymutaybitbin õn, eyetaybit am kabi beat soat kukan je'e iam — io'e Jesus. ¹² — Xipan'ũm ya'ĩjo buje, yopĩt ma juy eyetaybin. Xipan ya'ĩjo buje bit, yoboğ cuy eyetaybin—ade jĩã. ¹³ Imënpit ijoceayũ mutaybitbinap ekawën muwënuwën õn cebe ip. Jeakağ ip. Inaka ijojom gu ip. Wekawën pa'arëm cece ip, wekawën cocom ma'gu ip — io'e Jesus 12 beayũ be.

¹⁴ — Isaías cuk o'jekawën apën ġasũ o'jebapuk ġasũacat pe iam. Gasũacat muwënuwën o'e kuyje.

Ya'ĩjom je'e ip iboceayũ. Imënpit itaybit gu ip je'e. Ijojom je'e ip. Imënpit itaybit gu je'e ip ajom sute e'em iam.

¹⁵ Jağuyumu'ũm ojuy ip: Ja'õpi o'jew'a'õpinomudip ya'ĩjoap puxim. Jeta o'sutanomudip ijoap puxim. Imën'ũm pima bit kadi ijojom ip, ya'ĩjom tak. Imën'ũm pima bit kadi ip itaybit o'e. Okay itabut kuka o'e ip. Õn kuka adi ip oğ'u'ada, ikërëat uk'uğ cewebewi, io'e Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. — Gasũacat muwënuwën pit o'e — Jesus o'e.

Imën Jesus o'e itaybit ġasũacat itaybit pin pima, ip kajuk iğuycũğ ikërëat kuğ puye iam—ikërëat kajuk o'jere ip, kajuk Deus ikërëat o'ju'uk ixeyũ bewi buye iam.

¹⁶ — Eyju bit eycokcok epesop. Eyju ijojo pin. Ya'ĩjo pin tak. Eyeta itaisuata jo'i — Jesus o'e 12 beayũ be. — Wekawën kayap eyeta itaisuatate iap puxim. Eya'õpipe iap puxim tak. Imënpuye soat wekawën epeya'ĩjojo. Imënpuye eyetaybit soat wekawën. Soat epjojojo, apën cuk ocece iap.

¹⁷ — Kuyje ajo eyju ijojom iap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawën muwënuwën'ukayũ, Deus xe cũğ cĩcãayũ dak. Imënpit o'jojojo gu ip. Ajo eyju kũyjom iap co pin cĩcã ip osodop. Imënpit o'jekũyjo gu ip. Gebu'i juy epe'e iboap kay — Jesus o'e.

¹⁸ — Epeya'ĩjojo juy kadaida mududumap ekawën kay, eyetaybit am apëğape ibo wekawën iam — io'e 12 beayũ be. ¹⁹ — Deus ekawën a'ĩjojoayũ iğoda buxim—e be ta'at'anata buxim. Deus soat kukan ekawën ya'ĩjojo ip. Imënpit itaybit gu ip apëğape Deus ekawën iam. Satanás oajëm cekay ip—Deus ekawën a'ĩjojoayũ kay. Yağuyba'ũm'ũm ip cekawën kay—Deus ekawën kay, Satanás oajëm ip cekay buye — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ — Wara'acayũ Deus ekawën o'ya'ĩjojo ip. Ixeyũ iboapta buxim ip—karatũğ'a parak tağata buxim ip. Dao ma Deus ekawën cocom o'e ip. Koap icokcok cĩcã e'em ip—ijojoayũ.

21 Imēnpit kadai tabue'ūmat puxim ip. Deus ekawēn badi ġu ōmōm cebe ip. Ibureyū itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imēneju ibu'u ip jetabut am Deus kay.

22 — Warara'acayū o'ya'ījojoiyū widaoho parak taġata buxim. Ixeyū Deus ekawēn o'ya'ījojo ip. Imēnpit soat em ġebum ip jemukaypinpux kay. Tuybe ocokcok cīcā oce dinheiro kuġ pima iān e'em ip. Deus ekawēn kay ip yopīt ma itabut. Deus ekawēn muwēnuwēn ġu ip warara'acayū be—jebureyū be — io'e.

23 — Warara'acayū o'ya'ījojoayū iġoda buxim—katō beata buxim. Ixeyū Deus ekawēn kay jījā ip. Apēġape Deus ekawēn iam ip itaybit. Deus ekawēn taġ jekukum ip. Ixeyū duk'a xeyū dak Deus ekawēn taġ jekukum, Deus ekawēn a'ījom pima. Ade Deus ekawēn kay itabut jeedop ip. Ade ip e'em soat ka daġ—Deus kay itabucayū. Kadai'ip puxim ixeyū—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuġ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuġ'iat'ip puxim tak — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

24 Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e Jesus. Imēnpuye wara'acat tak imuwēnuwēn o'e iboceayū be—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn.

— Deus soat kukanap muwēnuwēn pimap, kat pe wuyju tiotatam pimap puxim — io'e Jesus. — Wuyju tiotatam pimap tiotataat jekat pe xipacata o'taida.

25 — Ixet. Ixima daġ oajēm ip—itakomaayū. Ixidipta o'tadum ip trigoda paraktaġ—trigoda jo'iata. O'tadum ip. O'jenapōn itakomaayū — Jesus o'e.

26 — Gebuje ixidip o'jedipuk kadai paraktaġ, yaypapan pima. 27 Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jekawēn ip jekariwa be.

— “Kariwa,” io'e ip. “Xipacata du etadum ekat pe?” io'e ip.

— “Hm hm,” io'e.

— “Abu ixidipta o'tadum kadai paraktaġ?” io'e ip.

28 — “Okay itakomaayū o'tamudu,” io'e.

— “Ixidip tu acetip'uk tu?” io'e ip.

29 — “Iba'ore,” io'e cebe ip. “Trigodip kuka epetip'uk, ixidip uk'uġ pima. Imēnpuye trigodip'ukap puxixim tip uġ ġu eyju,” io'e.

30 — “Imēneju ixidip tiptop cuy trigodip'ukap puxim. Yaypan pima, tip pupu'ukayū be ocekawēn: ‘Koap ixidip puk epetip'uk tipmūnmūn ām, daxa be tip mupik am. Trigodip pīt epetipu, ta'uk am tip pewi, oduk'a be tamōġ ām,’ ioce'e tip pupu'ukayū be. Soat tarun pimap, tip pupum ip,” i — io'e Jesus.

Imēn Jesus iboceayū mutaybitbin o'e.

³¹ Jesus waram o'jekawēn iboceayū be. Wuymutaybitbinap o'ḡuwēn—imēnpuximap ekawēn. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap mostardada buxim — io'e Jesus. ³² — Iboda wuykat pe atadaida. Ta'ĩcata mostardada, taidadam pima. Warara'ata bodi ma ta'īt ma. Imēnpuxim Deus soat kukanap koap ma pūḡpūḡ ma ikukan. Ade ḡu cekay itabucayū. Mostardada bit aypapan cīcā, taida buje. Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Wasū ajēmjem jedopi mōḡ ām tāku jeje, yaypan pima. Imēnpuxim Deus soat kukanap ḡuyjom pit ade jījā ikukan. Ade cekay itabucayū — io'e Jesus.

³³ Jesus waram o'jekawēn—wuymutaybitbinap—imēnpuximap ekawēn. Imēn o'jekawēn.

— Deus soat kukanap pāo'a muyhuhuptōm puxim — io'e Jesus iboceayū be. — Trigonōm kuḡ osunuy ayacat—ebapūḡ copo. Ixe ayacat pāo'a muyhuhuptōm o'tōmpu. O'tōmōḡ trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat taḡ o'jenōmupōḡpōḡ—trigonōm taḡ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēḡ coco—kabi beat soat kukan je'e iap awēḡ — io'e Jesus.

³⁴ Imēn o'jekawēn Jesus iboceayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn acā o'jekawēn cebe ip. Soat em o'jekawēn Jesus imēn ma.

³⁵ Imēn o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e'e iap. O'jekawēn ixe:

Wuymutaybitbinap ekawēn acā ceweju ip oḡuwēnwēn. Ya'ōba'arēm ipi ebapuk ebi kaap ekawēn oḡuwēnwēn, i. Imēn cuk o'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat.

³⁶ Gebuje Jesus o'ju uk'a be. Adeayū xewi o'ju. Imutaybitbin'ibiyū oajēm ip Jesus kay.

— Iba'arēm ocewebe. Ocewebe juy eḡuwēn apēḡape—ixidip muwēnuwēn iape — io'e ip Jesus pe.

³⁷ — Kā — io'e. — Aḡokatkat co'iat ōn. Xipacata o'taidaiat co'i ōn. Soat waḡo ōn. ³⁸ Ikat soat ipi beayū co'i. Xipacata Deus kay itabucayū jo'iat. Ixidip Satanás kay itabucayū jo'iat—ibiōḡbuk kērēayū kukukat kay itabucayū jo'i.

³⁹ Itakomat ibiōḡbuk kērēat kukukat co'i. Tabubuap co'i ipi jucayū'ūmap. Tip pupu'ukayū Deus ekawēn tojotjot'ukayū jo'iyū — io'e Jesus.

⁴⁰ — Imēn e'em ipi'ūmat kabia, ipi juacat'ūmap. Apēn wuyju ixidip pupum pima, tip mupik am; imēnpuxim je'e ipi juacat'ūmap. ⁴¹ Soat waḡo ōn. Wa'ō dojotjot'ukayū oce'gudot, soat xipat'ūmayū uk am xipacap pewi, wara'acat pe xipat'ūmat muḡēḡē'ukayū dak.

⁴² — Gebuje jomōḡ ip daxaboḡ pe, ipiat'ajojoap pe. Iboce ip jeedop jetōtōn. Tūy yeiyei je'e ip ipi bun.

43 — Soat Deus a'õ kay kũyjobit pin pima, Deus ebekitkit jeedop ip isop Deus xe. Kaxi buxim ip isop jeedop, Deus soat kukan pima. Eya'õpicũgũcũg cuy epesop wa'õ kay — io'e Jesus.

44 Jesus iboceayũ mutaybitbin o'e. Deus soat kukanap kabia muwēnwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia teiboğat puxim—xipacap puxim — io'e Jesus. — Ikat pe iba'arēmat puxim — io'e. — Ağokatkat ibo xipacap o'tobuxik wara'at kat pe. Cekay jĩã o'e. Imēnpit waram o'ğunēm. Icokcok cĩcã o'e. Soat ikuğat o'ğũm wara'acat pe dinheiro bu am ma.

— Waram o'jepit. Ibo kat o'jat kat iwat xewi. Imēnpuxim wuywebe ġasũ dak ajo wuyju ikuğiat iũm put, Deus xe wuynuy am. Soat iũm put wuywebe, wuynuy pin cĩcã cexe buye — io'e Jesus.

45 — Deus soat kukanap kabia wara'acat puxim tak—ağokatkat jekukuap puxim — io'e Jesus. — Pérola'a kudadamat ixē. Teiboğat'a kudadam o'e.

46 — Ixe ağokatkat pérola'a o'yadobuxik—yaboğat'a. Ade dinheiro o'ğũm yadeim—perola'a deim. Soat ikuğat o'ğũm wara'acat pe, dinheiro bu am ma — io'e Jesus.

— Ibocewi oajēm perola'a kukukat pe. Yaboğat'a o'yabu yakukat xewi. Imēnpuxim wuyju dak. Wuybikuyap pupum Deus xewi. Wuywebe ajo wuyju ikuğiat iũm put Deus pe, cexe wuynuy am, Deus soat kukan pima wuynuy pin cexe buye — io'e Jesus.

47 — Deus soat kukanap axima bubuap puxim tak — io'e Jesus. — Ağokatkayũ ixē axima bubuap o'joxik iodi be. Ade o'jat ip ibubuap pe—axima — io'e Jesus. 48 — Ibubuap topapũn pima, ixē ağokatkayũ tojojon ka'oririt kay, axima naē ãm. Kaxikxik'i o'e ip ibubuap akokoreren. Taēhēm o'e ip ibubuap pewi. Xipacat ico be ip mōğmōğ. Xipat'ũmat ixikxiğ ip — Jesus o'e.

49-50 — Imēn je'e ipi'ũmat kabia — io'e. — Deus ekawēn tojotjot'ukayũ jajēm ijodi wuyjuyũ naēm—xipat'ũmayũ naēm xipacayũ xewi. Jajēm ip xipat'ũmayũ xik am daxaboğ pe, ipiat'ajojoap pe. Ibocewi jeedop ip tõtõn xipat'ũmayũ. Tũy yeiyei ip je'e ipi bun — io'e.

51 — Ijop ekawēn eyetaybit tu—soat? — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Kuy ocetaybit.

— Xipat — io'e Jesus.

52 — Deus soat kukan pima, Moisés ekawēn imutaybitbinayũ webekitkin je'e—soat ip. Bekicat ebay buxim ip. Ibutut muxipanpanap'a bewi iisuat uk'uğ, kuyat uk'uğ tak xeku. Imēnpuxim ixeyũ dak itaybit cĩcã Moisés ekawēn. Ijop ekawēn

kuyat uk'uḡap puxim. Wekawēn pit iisuat uk'uḡap puxim — io'e Jesus cebe ip.

⁵³ Imutaybitbinap epere buje, Jesus o'ju jeka kay—Nazaré ka kay. ⁵⁴ Oajēm. Iboceayū mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be. O'yaḡuybabi'ūm iboceayū.

— Apēn sute soan itaybit imēn? — io'e ip. — Apēn xe'e sute o'ḡubapuk wuywebe i'e ba'oreap? — io'e ip jewewebe.

⁵⁵ — José ipot ḡu du sute? — io'e ip jewewebe.

— Karepiḡa ipot ḡu du sute? — iboceayū o'e. Tūybe Jesus José ipot iān o'e ip.

— Maria i ixi butet ḡu du? — io'e ip. — Ikitpityū butet Tiago i, José i, Simon i, Judás i. Soat ip ikitpityū ḡu du? — io'e ip jewewebe. ⁵⁶ — Iixītyū dak ijoce ma ḡu du wuyweju—soat iixītyū? — io'e ip. — Apēn cuk sute itaybit cīcā ḡasū? — io'e ip.

⁵⁷ Itakoma ip o'e cekay.

— Wuyju bit kūyjobin ḡu juy ajop ixē a'ō kay, ixē wuyjo'iat puyē — i napa ma o'e ip.

— Soat ka daḡacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuḡ. Jaypanap ka beayū bit ibuyxim ḡu ikuḡ—ipi beayū bit, uk'a beayū bit tak — io'e Jesus.

⁵⁸ Ade ḡu o'ḡubapuk Jesus—Deus a'ōbacaap. Iba'ore o'e, ipi beayū itabut'ūm cekay buye.

14

¹ Herodes Jesus awēḡ o'yawēḡcoco. Ipi kukukat osunuy ixē Herodes iḡebujeat—Galiléia eipi kukukat.

² — Ixe aḡokatkat João Batista i ibutet — Herodes o'e, tūybe iboap icēmān iān o'e buye.

Imēn kawēnwēn o'e jebuywatwat'ukayū be. Jesus muwēnuwēn o'e.

— Waram ḡuto o'jetait João je'ūap tomukadi — i cedaḡ ḡu o'e. — Imēnpuyē Deus a'ōbaca am wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ teku — Herodes o'e.

³ Kuy bima Herodes jebekitkit o'ḡuju João kay. João uk puje, o'ḡukirikirik. O'ḡukirikirik imōḡ ām daomūnmūnap'a be. Ayacat cekayap puyē, o'jomōḡ—Herodías cekayap puyē. Herodes kitpit tayxi osunuy ixē ayacat—Filipe tayxi. Imēn daomūnmūnap'a be Herodes João o'ḡuōmat, João ekawēn puyē.

⁴ — Cūḡ ḡu ewebe ixē ayacat kuk am. Deus xe cedaḡ ḡu ekitpit tayxi eju jewewbumūn ām—ixē Herodías eju jewewbumūn ām — i juk o'e João ipi kukukat pe—Herodes pe.

⁵ Imēnpuyē Herodes João aoka ojuy. Imēnpit Judeuyū xe João Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Imēnpuyē Herodes iparara o'e Judeuyū buxixim.

⁶ Peta bima bit Herodías it o'jebapuk da'i'in Herodesyũ etabut pe. O'jebapuk Herodes kapap epeta buye. Cekay jĩjã o'e Herodes—ayacat yaypan'isuat kay.

⁷ — Da'i'iap kay jĩjã õn — io'e yaypan'isuat pe. — Emukayp-input eġuwẽn owebe — io'e. — Deus etabun õn e'em ewebe emukaypinput oġũm ewebe — Herodes o'e. — Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe, wa'õ daġ ġu iũm pima — io'e.

⁸ — Ijoce ma João Batista a prato be eyaũm owebe — io'e. Imẽn yaypan'isuat o'e.

— Imẽn ece, o'it — i juk o'e cebe ixi.

Imẽnpuye yaypan'isuat o'e imẽn ma. ⁹ Yaũm pin ġu o'e Herodes. Ibu'u o'e. Iġuycũġ o'e, yaypan'isuat imẽn o'e buye. O'yaũm an pit cebe, jekawẽn puye, itakoyiayũ buye dak—jewējuayũ buye. Jekawẽn taġ o'yaũm.

¹⁰ — Daomũnmũnap'a kay eju — io'e sorara be. — João a eya'uk — io'e cebe.

¹¹ — Hm hm — sorara o'e.

O'ju. O'ya'uk. O'yadojot prato be. O'yaũm ayacat'isuat pe. Imẽn Herodes juk itaybit João oe'ũ iam.

O'yadujowat jexi kay ixe.

Imẽnēju Herodes tũybe João'ũm waram o'jetait iãn o'e, Jesus awẽġ yawẽġcocom pima.

¹² João eju oekuku'iyũ oajẽm João'ũm kay. Ijebit o'tujowat witabikũy be, ikot am.

Jebabim ikot puje, o'ju ip. Oajẽm Jesus kay. João'ũm awẽġ muwẽnuwẽn o'e ip.

¹³ Tobuxik puje, o'jẽm Jesus adeayũ xewi. O'ju kobe daġ aġoka'ũmat kay. Oajẽm. Adeayũ dak o'ju ip. E daġ pit o'ju ip, Jesus cucumap awẽġ cuk o'yawẽġcoco ip puye. Oajẽm ip aġoka'ũmat pe, Jesus ajẽm awap.

¹⁴ Kobe bewi cẽm puje, Jesus ade jĩjã o'jojojo. Itabotaidabot-bot o'e cekay ip.

Gebuje iwãtaxipiyũ o'ġu'ada Jesus.

¹⁵ Jesus eju etaybitbin'ukayũ o'jekawẽn cebe.

— Katpuje ma oexe buye, jexat pupu am ip eġuju aġoka kay — io'e ip. — Ijoceayũ eġuju juy. Ka'ũmġu ixat ijoce, aġoka'ũmat puye — io'e ip. — Iteyũ juy eġuju jexat pupu am dinheiro deim — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Ka'ũma — Jesus o'e. — Je'ju ġu juy ixeyũ, jexat pum. Eyju ma ixan epeġũm cebe ip — io'e.

¹⁷ — Pũġpũġ ma ixat kuġ oceju — io'e ip. — Cinco be ma pão'a opop. Axima dak opop—xepxep ma — io'e ip.

¹⁸ — Pão'a epeyadojot, axima dak — io'e jewēju etaybitbi-nayũ be.

19 — Soat epabikbik. Xixkixkik'i — io'e warara'acayũ be—adeayũ be.

Kaxikxik'i osodop ip. Pão'a o'yabu Jesus. Axima dak o'jat. Xepxep ma o'jat.

Gebuje Deus eju o'jekawën. Jeapũnpũn o'e kabi kay.

— Bay, ên xipat — io'e. — Pão'a eyaũm ocoxat'am — io'e. O'yadakat jebum. O'yaũmũm jewēju etaybitbinayũ be. O'yaũmũm ip iboceayũ be. Imën Jesus o'yamu'acoğ. Ya'ade jĩjã o'e. Ceweju etaybitbinayũ o'yaũm adeayũ be. ²⁰ O'jo'o'o soat ip. Ibëğbëğ ip o'e.

Cepoyat puje, Jesus eju etaybitbinayũ o'jat ico be. 12 be ico o'gunopapũn ip cepoyan—pão'a epoyan, axima epoyan tak. ²¹ Ağokat kayũ 5 mİL be osodop ip. Aoyũ dak bekitkit eju, ade ip osodop. Adeayũ osodop ip—jekõnkõnayũ.

²² — Owap cuy wĩnãbu epeju kobe dağ — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Eyju cucum pima, ijoceayũ mujum puk õn ika be — io'e.

— Hm hm — io'e ip.

Õmõm ip kobe be. O'ju. ²³ Warara'acayũ o'ğuy pit Jesus ika be.

Co'a kay jağepũğ ma o'ju, jekawën âm Deus eju. Oajëm. Kabiok pima co'a jeje osunuy jağepũğ ma.

²⁴ Kobe dağayũ bit iodı bicũğpe o'e ip. Wũy ma ipi bewi o'e ip. Tipodoy tibog cĩcã o'e. Kobe mupokupoğ o'e kabidoxixi buye. Kopũğ. Kopũğ. Kopũğ. O'subidoajëm topabe.

²⁵ Kaxi jëm awap ma xĩğxĩğ o'e. Idibi adopa dağ xĩğxĩğ o'e.

Oajëm jewēju etaybitbinayũ kay. ²⁶ Iparara jĩjã o'e ip. Tũybe axik sute iãn o'e ip iodı adopa dağ xĩğxĩğ puye.

— Axik tu sute? — io'e ip.

O'jewãwã ip, iparara jĩjã buye.

²⁷ — Axik ma ğu õn. Eya'õcam cuy epesop. Eypararam ğu juy. Õn ã — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — Kariwa! — Pedro o'e. — Ên pima, “Ejot idibi jeje,” i ece owebe. “Ejot ijodi,” i juy ece owebe — Pedro o'e cebe.

²⁹ — Ejot — io'e.

O'jëm kobe bewi. Xĩğxĩğ o'e idibi adopa dağ, ajëm âm Jesus kay.

³⁰ Iparara bit o'e tipodoy buye. Imënpuye oakõm pin.

— Kariwa! — io'e. — Odaxijom ece iodı bewi — io'e ya'õberen.

³¹ O'jebumupaya Jesus dao ma. O'subui xik Pedro. O'jat. Jesus Pedro o'jat.

— Etabutbũt ma okay — io'e cebe. — Etabun cĩcã juy okay — io'e Jesus.

³² Kobe be oõm—xepxem. Kabido o'subido'ũm ğebuje bit.

³³ — Icëm. Deus ipot ên — kobe beayũ o'e ip Jesus pe. Jesus oibuyxin ip.

34-35 Iodi mudék puje, Genesaré eipi kay oajëm Jesusyũ. Jesus itaybit o'e ip—Genesaré watwat. O'ju ip eipi dağ—soat tağ. Iwãtaxipipiyũ dakoykoy o'e ip—soat. Iwãtaxipipiyũ o'tojotjot ip Jesus kay.

36 — Iwãtaxipipiyũ esay ukpi mucay pin cĩcã je'ada am — io'e ip Jesus pe. Genesaré watwat o'e ip.

— Ha'a — Jesus o'e.

O'je'ada ip—soat o'ğucay'iyũ—soat iwãtaxipi topibiyũ.

15

1 Fariseuyũ oajëm Jesus kay Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ eju. Jerusalém ka bewiyũ osodop ip—soat ip.

(Kuyje Fariseuyũ oekuku ip aypapayũ'ũm'ũm ekawën tağ.

— Jekõn awap jewebuwywuy'uk'ũm pima, xipat ğu wuyxe — io'e ip kuyje. Imënpuye Fariseuyũ oajëm Jesus kay.)

2 — Apënpuye eweju etaybitbinayũ jewebu wuywuy'uk ğu ip, jekõn awap? — io'e ip Jesus pe. — Xipat ğu imën — io'e ip. — Wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawën tağ ğu ip jekukum, jewebuwywuy ğu ip puye — io'e ip cebe.

3 — Pãm eyju? — Jesus o'e. — Apëneju Deus ekawën tağ ğu eyju jekukum? Apëneju wuyajojoyũ'ũm'ũm ekawën tağ acã eyju jekukum? Deus ekawën tağ ğu eyju jekukum — io'e Jesus cebe ip.

4 — Xipan cuy ebay ejukuk, exi dak, i.

Imën Deus ma juk o'e — io'e Jesus.

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka, jexi muymuy'ukat tak, i.

Imën Deus o'e — io'e Jesus. 5 — Eyju warara'acat mukũyjojom pima bit, e'em: “ ‘Dinheiro kuka adi oğũm eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” ie'em eyju bit warara'acat mukũyjojom — io'e Jesus. 6 — Eyju dak e'em warara'acat pe: “ ‘Gëbuje cũğ ma e'em ewebe ebay jukukuk xipan'ũm pima,’ i — io'e Jesus. — Imën ma ajojoyũ'ũm'ũm ekawën tağ ip jekukum, Deus a'õ mubuyxi'ũm'ũmay eyju — Jesus o'e Fariseuyũ be.

7 — Wuyjuyũ muğuykuku'ukayũ eyju — io'e Fariseuyũ be. — Kuyje ma juk Isaías emuwën icēmãn. Imën o'e:

8 “ ‘Deus kay oceju,’ i napa ma e'em iteyũ wuyjuyũ,” i. “Imënpit okay ğu ip,” i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

9 “ ‘Ën xipat,’ i te'e ma e'em ip,” i. “Imënpit xipat ğu õn ip cexe,” io'e Deus, io'e Isaías. “ ‘Deus ekawën eymutaybitbin oceju bit,’ i napa ma e'em ip. Imënpit wuyjuyũ ekawën acã adeayũ mutaybitbin ip,” ie'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

10 Gëbuje Jesus adeayũ o'tomuwã. Oajëm ip.

— Ya'õpicũgçũg cuy epesop, eyetaybit am — io'e cebe ip. ¹¹ — Ajo õmõm eybi be iap ãu eymukẽrẽrẽrẽn ãu — io'e. — Ajo cẽmcẽm eybi bewi acã eymukẽrẽrẽrẽn — io'e. — Iboap kay juy epegebu — io'e cebe ip.

¹² — Etaybit tu Fariseuyũ itakoma ekay iam—ekawẽn puye, itakoma iam? — ceweju etaybitbinayũ o'e Jesus pe.

¹³ — Wetaybit — Jesus o'e. — Kadaidip webay o'taidaãguiaptip ju'uk Deus. Apẽn wuyju tipkẽrẽatip ju'uk ku bewi; imẽnpuxim Deus fariseuyũ emumutaybitbinap ju'uk wuyaãuy bewi — io'e Jesus.

¹⁴ — Eyaãuybabi'ũm ãu juy itakomaayũ kay — io'e. — Ikukukat ita'ũmat puxim ip—Fariseuyũ. Ikukukat ita'ũmat pima, jekukukat tomuju wara'at ita'ũmat cucum pima, xepxem ma ip at'an je'e ipikũykũy be, ita'ũmayũ ma ip puye.

¹⁵ Ibocewi Pedro o'e:

— Wuywebe õmõmap ãu wuymukẽrẽrẽrẽn—wuybinũn peat acã iat ekawẽn iba'arẽn ocexe. I juy ece ocewebe apẽãape ekawẽn, iba'arẽn puye — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Eyju adeayũ buxim: ka'ũmãu eyetaybit — io'e Jesus. ¹⁷ — Ajo õmõm eybi be, ijop kapkam eydada be. Guyjom cẽmcẽm eywebewi — io'e. ¹⁸ — Ajo cẽmcẽm eybi daãwi, ixẽ eymukẽrẽrẽrẽn, eybinũn pewi cẽmcẽm puye — io'e. ¹⁹ — Soat em ijodiat jewaãuydadam ikẽrẽat kay: warara'acat aokakam ip, warara'acat tayxi kaykay'uk ip, aoyũ kaykay'uk ip, warara'acat pubut tujupa'ũm'ũm'uk ip, warara'acat awẽã mukẽrẽrẽn 'uk ip, warara'acat awẽãtatam ip. Soat eybinũn pewi jebapukpuã, soat em ikẽrẽat kay gebum puye acã — Jesus o'e. ²⁰ — Ijodiacat ikẽrẽat mujurũgrũã'uk, aypapa'ũm'ũm ekawẽn taã jewebuwuywuy'ũm puye ãu—soat em ikẽrẽat kay gebum puye acã. Ião aãuykẽrẽat acã eymukẽrẽrẽrẽn. Iboam eytaybit ãu buk? — io'e jewaju etaybitbinayũ be.

²¹ Ibocewi o'ju. Jesus Tiro ka tẽã ma o'ju. Sidom ka tẽã ma dak oeku.

²² Ayacat oajẽm Jesus kay—Canaã eipi wat—Judeu'ũmat.

— Kariwa! — io'e ya'õberen. — Etabotaidabotbon cuy okay. Ibiõãbuk kẽrẽat kuã o'it, ipiat'ajojom cĩã ibiõãbuk kẽrẽat kuã puye — io'e Jesus pe—Davi diwacat pe.

Ayacat ma i'it osunuy. ²³ O'jede ãu Jesus. Imẽnpuye Jesus eju etaybitbinayũ o'jekawẽn ip Jesus pe.

— Soat em ixẽ ayacat wuynomuju ma ya'õkarey. Esu'it mu'ada juy. Gebuje juy eãunapõn — io'e ip Jesus pe.

²⁴ — Iba'ore — io'e. — Deus omuju Israel naxeãebitbit kay acã — Jesus o'e. — Itabidaoat puximayũ kay—ovelha buximayũ kay — io'e.

²⁵ Jesus wap o'jẽã'aecõãcõã ayacat.

— Kariwa — io'e. — Obuywan ece — io'e.

²⁶ — Ka'ūma. Xipat ġu oxe, bekicat xat'a yaxixiġ pima, akurice be ya'om — io'e.

²⁷ — Icēmān, Kariwa — io'e. — Imēnpit akuriceyū wuyxat epoyat o'om. Mesa bewi i'at puje, akurice io'om.

²⁸ — Ka — io'e. — Wetaybit ġasū okay etabut cīcā iam — io'e. — Ebikuyap taġ e'it mu'ada oce — io'e.

Gasū ma je'it o'je'ada.

²⁹ Ibocewi o'ju iodi be—Galiléiadi be. O'jeu. Oajēm co'a jeje Jesus. Oabik.

³⁰ Jesus kay oajēm ip—ade jījāayū. Taokērēayū dujotjon ajēmjem o'e ip, ita'ūmayū dak, jekawēn pa'oreayū dak, warara'acayū iwātaxipipiyū dak. Jesus kay imu'ada am ip o'tojot.

Oajēm ip. O'jomōġ Jesus wap. Soat ip o'jomōġ. Soat ip o'je'ada. ³¹ Yaġuybabi'ūm o'e ip—adeayū, xīġxīġ pa'ore topibiyū o'jojjo ip puye. Yaġuybabi'ūm o'e ip, kawēn pa'ore tūibiyū dak o'jojjo ip puye. Ita'ūm topibiyū tate o'e.

— Ka'ūmġu xipacat Deus co'iat. Israel naxeġebitbit Deus mubuyxi. Ixe a'ōbi o'je'ada ip — io'e yaġuybabi'ūmayū.

³² Gebuje Jesus jewēju etaybitbinayū o'tomuwā.

— Wetabotaidabotbot adeayū kay — io'e Jesus. — Ibacā'ūm ip, ixat'ūm puye. Irere ip. Xepxep xet oweju ip jekukum. Gasū bit ixat'ūmġu ip o'e. E daġ jeku am iba'ore e'em cebe ip, irere jījā buye, ibacā'ūm puye ip. E daġ ma ip kuka o'tao'ūm'ūm repibun puye dak — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be. — Obu'u kawēn ām cebe ip: “Eyduk'a kay juy epeyepit,” i, irere buye — io'e.

³³ — Pomawi pāo'a oceyabu soat muykōn ām? — io'e ip. — Ya'ūmġu uk'a iġo ka be. Iba'ore yabu am — io'e ip.

³⁴ — Pebūrū pāo'a opop? — io'e cebe ip.

— 7 be — io'e ip. — Pūġpūġ ma axima'it'it tak — io'e ip.

³⁵ — Kaxixik'i epabik — Jesus o'e iboceayū be—adeayū be. Oabikbik ip ipi ju.

³⁶ Pāo'a o'yabu Jesus—7 beat'a. Axima dak o'jat. O'jekawēn Jesus Jebay be—Deus pe.

— Bay! — io'e. — Xipat ēn, ocewebeam ocexat eġūm — io'e. Soat xat o'takat Jesus—pāo'a, axima dak. O'yamu'acoġ cīcā. Ya'ade jījā o'e. Ade axima dak, imu'acoġ puye. Iūmūm o'e jewēju etaybitbinayū be. Cexat ūmūm o'e ip iboceayū be. ³⁷ Soat ip o'jo'o'o ip. Ibeġbeġ iboceayū o'e. Ixat o'jepoyat. 7 beap ico be o'ġunopapūn ip cepoyan—axima epoyan, pāo'a epoyat'am tak. Jesus ewēju etaybitbinayū o'ġunopapūn. O'tujowat ip. ³⁸ 4000 beayū o'jekōn ip—aġokatkayū. Bekitkiyū dak o'jekōn ayacayū eju.

³⁹ Gebuje Jesus ixeyũ ibeḡbeḡayũ o'ḡuju. Kobe daḡ Jesus pit o'ju Magadã ka kay.

16

¹ Fariseuyũ oajēm ip, Saduceuyũ dak. Oajēm ip Jesus kay. Pũḡpũḡ ajēmjēm o'e Jesus eju kawēn ãm.

— Ocewebe i'e ba'oreat eḡubapuk cuy ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Deus a'õbacaap co buje, acetabun ên Deus xewiat iap kay — io'e ip. Iboap muwēn o'e ibuyxijo am.

²⁻⁴ — Oḡubapuk ḡu juy — Jesus o'e cebe ip. — Gasũacat ikērēat kuḡayũ ip. Deus kay itbut'ũmayũ ip. Eywebe i'e ba'oreat oḡubapuk ḡu.

— Kan pima eyju e'em, “Kuyajeat kabia idip ma e'em, kabi ipakpuk puye,” i. Kabia isum pima eyju e'em, “Muba'at oajēm ḡasũ, kabi ipakpuk puye, kabikerere buye dak,” i. Eyetaybit cĩcã apēnape kabi ipakpukat iam, kabi kay aḡ puye. Imēnpit eyetaybit ḡu apēnape oce'e'eap iam. Ajo juk o'jebapuk Jonas pe iap puxim pit ḡuyjom je'apuk eyetabun — io'e Jesus.

Imēn Jesus o'jekawēn cebe ip, itaybit puye ip apēnape kabi ipakpukat iam, ijojom pima ip. Imēnpuxim Jesus e'e'ap cuk o'jojojo ip. Itaybit kuka o'e ip Jesus bacaap Deus xewi osunuy iam.

— Kuyje Jonas o'jēm axima boḡat uk pewi. Icēmãn kuyjeacat pe i'e ba'oreat o'e. Imēnpuxim ḡasũ aḡokatkat waram ḡuto itait je'e, ce'ũ'ũayũ dopap pewi cēm puje xeku. Gasũacat pe i'e ba'oreat je'e xeku waram itaicap. Wara'at ḡu eywebe i'e ba'oreat ḡubapuk eyetabun—xeku waram itaicap acã Deus ḡubapuk — io'e Jesus.

Ibocewi Jesusyũ o'ju ip wara'at ka be.

⁵ O'timudek ip. Oajēm wara'at ka be.

Pão'a o'yadujowat ḡu Jesus eju etaybitbinayũ, ḡebum'ũm puye ip.

⁶ — Aḡ cuy epesop Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay, Saduceuyũ enõm kay dak — Jesus o'e cebe ip.

⁷ Gebuje o'jekawēn ip jewewebe.

— Jesus imēn o'jekawēn wuywebe, pão'a wuyadojot ḡu buye — io'e ip.

Cedaḡ ḡu o'e ip. ⁸ Jesus pit ixeyũ ekawēn o'ya'ĩjojo.

— Yopīt ma eyetabut okay — io'e cebe ip. — Apēnpuye eyewewebe kawēnwēn eyju: “Imēn xeku o'e, wuyju pão'a kuḡ ḡu buye,” i? Imēn ḡu juy epe'e — io'e Jesus. ⁹ — Eyetaybit ḡu buk? — io'e cebe ip. — Gebum ḡu du eyju 5 be pão'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay — io'e. — Gebum ḡu du eyju pebũrũ ico epeḡunopapũnpũn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak — io'e.

10 — Gebum ġu du eyju 7 be pão'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? Gebum cuy epesop iboap kay dak. Gebum ġu du eyju pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? Gebum cuy epesop iboap kay dak.

11 — Eyetaybit gu buk tu pão'a muwẽnuwẽn ġu òn iam? Eyetaybin cuy. Aġ cuy ixeyũ be pão'a muyuhuhuptõm kay—Fariseuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay, Saduceuyũ epão'a muyuhuhuptõm kay dak — io'e cebe ip.

12 Imẽneju itaybit ip Jesus pão'a muyuhuhuptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy, Saduceuyũ emumutaybitbinap tak. Imẽn ip o'ġukũyjo. Xipat ġu cemumutaybitbin ip. Deus xe cedaġ ġu ip imutaybitbin—Fariseuyũ, Saduceuyũ dak. Wuyjuyũ muġuykuku'ukayũ ip osodop.

13 O'ju ip Cesaréia eipi tẽġ ma—Filipe eipi tẽġ ma. Oajẽm.

— Abu xe'e òn wuyjuyũ xe? — io'e cebe ip—soat waġo o'e.

14 — “Teku waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em ip—pũġpũġ e'em ip — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ġuto o'jetait'iat,” pũġpũġpũġ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku Jeremias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

15 — Pãm eyju? — io'e. — Abu òn eyxe bit? — io'e.

16 — Cristo ên — Simão Pedro o'e Jesus pe. — Deus emunaẽ ên. Soat em itaicat ipot ên—Deus ipot ên — io'e Jesus pe.

17 — Icẽmãn, Simão — Jesus o'e. — Ijoceayũ dak iboap ekawẽn o'ġuwẽn ġu ip ewebe—Deus acã—webay acã—kabi beat acã. Ecokcok ên, João ipot, — io'e.

18 — Icẽmãn oġuwẽn ewebe: Ên Pedro. “Deus ipot ên,” exe iap ekawẽn kay itabucayũ webekitkin e'em ip, itabut puye ip. Okay itabucayũ oe'ũ ip ma'ġu, jetait waram, ibaca jĩjã buye. Satanás ebekitkit bacaap podi ma e'em okay itabucayũ bacaap.

19 — Ajo cũġ ma exe ijoce, iboap tak cũġ ma je'e Deus xe kabi be — io'e Pedro be. — Ajo bit cũġ ġu exe ijoce, iboap tak cũġ ġu je'e Deus xe kabi be. Imẽnpuye a'õbi Deus emunaẽ kay itabucayũ jeedop ip Deus xe—okay itabucayũ. Deus soat kukan pima, cexe jeedop ip — Jesus o'e Pedro be.

20 — Gasũ dak cuy omuwẽnuwẽn epekuku ġu wara'acayũ be. “Teku Deus emunaẽ,” i'ũmġu juy epeku — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

21 Jesus jewēju etaybitbinayũ mukũyjojo o'e apẽn kuka o'jebapuk cebe iam.

— Jerusalém ka be oju — io'e cebe ip. — Ika watwat xipan ġu okuk soat ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ. Ipiat'ajom õn, ixeyũ buye — io'e jewēju etaybitbinayũ be. — Waoka ip — io'e Jesus. — Imēnpit xepxep xet kap puje bit, waram ocetaít — io'e Jesus.

²² Pedro ibodi ma o'tujowat jewēju, kawën ãm.

— Jaoka ġu ip. Deus bikuyap tomuju ġu, Kariwa — io'e Pedro. — Je'bapuk'ũma — io'e.

Imēn Pedro o'e Jesus pe. Imukorēm pin, Pedro xe xipat ġu kuka o'e imēn pima bit.

²³ O'jekorepēn Jesus.

— Mũğ ece! — io'e Pedro be. — Satanás ekawën puxim ěn kawēnwēn. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ãm adeayũ beam. Deus aġuy dağ ġu ěn jewaġuyġuy—ipi juacat aġuy dağ acã ěn. Imēnpuye Deus bikuyap tağ jekuku am, ěn omubu'un ojuy — io'e Jesus Pedro be.

²⁴ Gebuje Jesus o'jekawën jewēju etaybitbinayũ eju.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyaġuyba'ũm cuy; eybu'um ġu dak cuy eye'ũ ãm owebeam; wa'õ dağ tak cuy epeku — io'e cebe ip.

²⁵ — Imēneju owebeam eye'ũ buje, soat em eyetaít epesop Deus xe eye'ũap tomukadi. Eybu'u eye'ũ ãm owebeam pima bit, epajēm ġu Deus kay — io'e. ²⁶ — Ajo-kuğ tak epesop soat tarekrek kuğ ipi juat kuğ, eybiõğbuk ipiatpi'ajojoap pe imēnpit? Ka'ũma kuğ ma! — Jesus o'e cebe ip. Tei'ũmġu soat em Deus xe wuydopapteim — io'e.

²⁷ — Soat wağõ õn — Jesus o'e, kawēnwēn pima jewebeap pe ma. — Ocepit ma wekawën tojotjot'ukayũ eju, webay a'õbacaap eju dak, idip cĩcãap eju dak. Yajēm puje, teim je'ğũm soat pe—apēn oekuku iapteim — io'e. — ²⁸ Pũğpũğ pit jeedop wajēmap wiwim itabēğ—ijodiat. Oxe xe ma jeedop ip, soat kukan õn pima. Wajēmap co'ũm puje, je'ũ ġu ip — io'e Jesus—soat wağõ o'e.

17

¹ 5 xet kap puje, o'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Jesus ebapũğ ma o'tujowat—Pedro, Tiago dak, João dak. Tiago kitpit osunuy ixē João. Jağepũğ ma o'tujowat ip.

Oajēm ip. ² Co'a jeje Jesus o'jewemuwarurun ebapũğayũ wap. Kaxi sopesap puxim topasopsep o'e—Jesus topa. Iisuat puxim jekabek—Jesus ekabek. Irut cĩcã o'e.

³ Gebuje Moisés'ũm o'jebapuk, Elias'ũm tak. O'jebapuk ebapũğayũ wap. Jesus eju jekawën ãm o'jebapuk ip. O'jekawēnwēn ip Jesus eju.

⁴ Kawēnwēn epere buje, Pedro o'e Jesus pe:

— Kariwa — io'e. — Xipat ma wuyju ijoce am. Xipat exe bima, xijap ojomōḡ ijoce. Pūḡ edopam ojomōḡ. Wara'at Moisés'ūm dopam ojomōḡ, wara'at Elias'ūm dopam — io'e Jesus pe.

⁵ Kabikerereat tak oajēm cekay ip—Jesusyū kay. Isopsepat osunuy. Ixeyū dak o'yajuy isopsepan. Deus isopsepat pidasewi o'jekawēn—kabikererereat pidasewi.

— Teku okpot. Ikukpin cīcāat oxe. Omucokcokap cīcā okpot. Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop ya'ō kay — io'e—Deus o'e. Imēn kawēnwēn o'e Deus. Jesus muwēnuwēn o'e.

⁶ Ijo buje, ebapūḡayū o'jēḡ'aecōḡcōḡ ip. Iparara jījā o'e ip Deus kabikerereat pidasewi o'jekawēn puye. ⁷ Jesus pit o'jēḡ'aecōḡcōḡ'iyū o'ḡucay.

— Epe'āy juy — io'e cebe ip. — Eypararam ḡu juy epesop — io'e.

⁸ Jeakaḡ ip pima, Jesus ma o'jojjo ip. Ka'ūmḡu warara'acayū o'jojjo ip. O'āy ip. O'kop ip Jesus eju. O'kop ip co'a jejewi.

⁹ Kopkom pima, Jesus o'jekawēn ebapūḡayū eju.

— Gasū ḡu juy epejojjoiap epeḡuwēn warara'acayū be — io'e cebe ip. — Guyjom pit epeyawēḡmuwēnuwēn put, waram wetaiḡ puje — io'e—soat waḡo o'e.

¹⁰ — Apēnpuye Moisés ekawēn ocemutaybitbin'ukayū e'em, “Koap Elias'ūm omuyku,” i? — io'e ebapūḡayū Jesus pe. Imēnpuye Jesus kawēnuwēn o'e. Elias muwēnuwēn o'e.

¹¹ — Elias'ūm awēḡ itaybit ḡu buye ip — io'e Jesus. — Elias'ūm co'iat kuy oajēm, soat muxipan am—wajēmap peam imuxipan. Adeayū aḡuymuwarurun itabut am ip Deus kay — io'e Jesus. ¹² — Imēn Elias'ūm co'iat kuy oajēm ma ijoceayū kay. Ixeyū bit ixem itaybit ḡu o'e—Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayū. Warēmḡaḡ ma ip o'jukuk. Ikērēm cīcā ip o'jukuk. O'ḡudadaibotbon cīcā ip. Imēn ma ōn tak ipiat osupi'ajojo, xipan ḡu ip okuk puye — io'e Jesus—soat waḡo o'e.

¹³ Imēn Jesus eju etaybitbin'ukayū itaybit o'e Jesus ekawēn—João Batista ajēmap ekawēn.

¹⁴ Jesusyū oajēm adeayū kay. Iboceat o'jēḡ'aecōḡcōḡ—aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.

¹⁵ — Okpot kay etabotaidabotbon cuy, Kariwa — io'e. — Axik opop cebe. Ipiat'ajojom ibiōḡbuk kērēat pibun — io'e aḡokatkat Jesus pe. — Ade em o'at'at daxa be. Ade em oakōmkōm idibi be — io'e.

¹⁶ — Eweju etaybitbin'ukayū kay otojot. Okpot otojot. Imēnpit itaybit ḡu ip ibiōḡbuk kērēat mujēm ām. Iba'ore cebe ip okpot mu'ada am — io'e Jesus pe.

¹⁷ — Deus kay itabut'ūmayū eyju! — Jesus o'e. — Soat em wara'at ḡaḡ epeyaḡuyḡuy buye, eyetabut'ūm Deus kay. Soat em ikērēan e'e buye dak. Puḡūn oḡuy eyxe? Ade koato eyxe

oğuy bima dak, kuka eyeabut'üm ma epesop okay. Imēnpit ekpot etojot cuy okay ġasū — io'e cebay be.

O'tojot.

¹⁸Ibiōğbuk o'ğukorēm Jesus.

— Ejēm — io'e Jesus ibiōğbuk kērēat pe. O'jēm jekukat xewi— ağokatkat ipot xewi. O'je'ada ġaxīn ma ibiōğbuk kērēat kuğ topibit.

¹⁹Yağepūğ ma bima, oajēm ip Jesus kay. Jesus eju etaybitbinayū oajēm.

— Apēnpuye ocewebe ibiōğbuk kērēat mujēm pa'ore? — io'e ip cebe.

²⁰ — Deus kay eyetabutbūt puye — Jesus o'e. — Deus kay eyetabucap yopīt pima, ka'ümğū iba'ore kuka eywebe. Eye-tabucap yopīt pima, mostardada buxim acā okay eyetabucap pima, kuka epe'e co'a be: “Ecenapōn ijocewi. Wara'at ka be eju juy,” i. Iğo'a dak o'jenapōn kuka wara'at ka be — io'e cebe ip.

²¹ — Deus a'ōbi'üm pima bit, o'jēm ġu kuka ip—ibiōğbuk kērēayū. O'jēm ġu kuka ip ikukukayū bewi. Deus kay ġebum pima, wuyju jekōnkōn ġu e'em acā o'jēm ip, Deus eju wuyekawēnwēn'uk pima dak — io'e Jesus.

²²Gebuje o'je'aweroro Jesusyū Galiléia eipi be.

— Soat wağo òn — Jesus o'e cebe ip. — Ipi juacayū odujowan ip oaoka pinayū kay. ²³Okay itakomaayū oaoka ip. Imēnpit ebapūğ kabia kap puje, òn pit waram ocetait Deus a'ōbi — io'e aweroayū be. Imēn Jesus o'e buye, iğuycūğcūğap kuğ ma acā ip o'e—aweroayū o'e.

²⁴Cafarnaum ka kay oajēm ip. Israel naxeğebitbit pewi dinheiro bubu'ukayū osodop ibo ka be. Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam ibubum o'e ip.

— Emutaybitbin'ukat dinheiro je'ğūm tu ibubu'ukayū be Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam? — io'e ip Pedro be.

²⁵ — Hm hm — Pedro o'e. — Je'ğūm — io'e.

O'jepit. Dexe. Jesus o'jekawēn Pedro eju.

— Apēn xipat exe, Simão? — io'e. — Abu-bewi ipi kukukayū dinheiro je'jat ip? Jekpotpoyū bewi du? Wara'acayū bewi ġu xe'e? — io'e Pedro be.

²⁶ — Jekpotpoyū bewi ġu—wara'acayū bewi acā — io'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Imēnpuye ipi kukukat ipotpoyū dinheiro je'ğūm ġu ip dinheiro bubu'ukayū be — io'e Jesus. — Imēnpuxim Deus ipot tak dinheiro je'ğūm ġu juy Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū be.

²⁷ — Inaka wuyju dinheiro ağūm cebe ip — Jesus o'e. — Itakomān ġu juy ip wuykay. Eju iodi kay — io'e Pedro be. — Piğa ejoxik cuy idibi be — ie'em. — Axima juy eju'uk piğa bewi

koap ma. Axima bi ixik puje, dinheiro'a eyadobuxik axima bi be. Axima bi bewi eyabu juy — io'e.

— Ibo'a eyadujowat dinheiro bubu'ukayū kay Deus eju kawēnwēnap'a muxipanpan'ukayū beam—dinheiro'a. Yamuxipanpanayū dei je'e owebewi, ewebewi dak — io'e Jesus Pedro be.

— Hm hm — io'e Pedro.
O'ju. O'yabu. O'yaūm.

18

¹ Gaxīn ma oajēm ip—imutaybitbinayū. Oajēm Jesus kay, Pedro cēm awap.

— Abu je'e ya'ōbuyxian wuy'in warara'acat podi ma, Deus xe acesop pima? — io'e ip Jesus pe.

² Imēnpuye Jesus bekicat o'tomuwā jekadi am. Jesusyū bidase cūg'i osunuy bekicat.

³⁻⁴ — Wara'acat podi ma wuyetabun ibuyxiat pin'ūmat. Bekicat puxim ixē. Iḡasū xipacat xeku Deus xe, soat kukan pima ōn. Iboap kay juy ḡebum epesop — io'e Jesus cebe ip. — Wara'at taḡ jekukum epesop — io'e cebe ip. — Bekicat puxim cuy epesop. Apēn ite bekicat ya'ōbaca pin ḡu, imēn tak eyju eya'ōbaca pin ḡu juy epesop. Eya'ōbaca pin'ūm pima, xipan epyeku Deus xe. Eya'ōbaca pin pima, Deus xe ḡu epesop, soat kukan pima ōn — io'e Jesus.

⁵ — Eyju xipan bekitkit kuḡ pima, xipan okuḡ tak epesop — io'e Jesus. Ijop bekicat Jesus itabun'isuat puxim. Jesus tieḡ Jesus kay itabun'isuat ju'kuk xipan pima, Jesus tak ju'kuk xipan ijo'iat.

⁶ — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūgrūḡ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboḡat'a mukirik am eyaḡobu eju iodi be eymuakōm — io'e cebe ip. ⁷ — Oguycūḡ cīcā, eyju wara'acat mubu'un pima, okay jetabut am. Okay itabucat ikērēan e'e ip, warara'acat cocom ip pima—ikērēan e'e'ukayū jojom ip pima. Imēnpuye ikērēan e'e'ukayū itabotaidadotbot cīcā jeedop ip, wara'at osubuyxijo buye.

⁸ — Epeyepere juy ikērēat muḡuḡēap eybōmbicuk pima bit purut ka. Eybu'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeḡuḡē ḡu. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat muḡeḡēm ḡu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūḡpu bima dak. Xipat ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe.

— Epeyepere juy ikērēat mujurūgrūḡap. Eyī'ūm pima bit purut ka, ikērēat epeḡujurūgrūḡ ḡu. Imēn kuka eywebe ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn eyajēm Deus kay, ikērēat kay ḡu epekuku buye. Xipat

kuka o'e eyōm ām Deus kay taokērēat pima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe taokērēat'ūmat ma—daxa epirēm'ūmap pe.

⁹ — Epeyepere juy jeakap ikērēat kay. Eyeta'ūm pima bit purut ka, ikērēat epegēgē ġu, ipiat'ajoap puxixim, daxa epirēm'ūmap pe eyjuap puxixim. Imēn ikērēat muḡēgē'ūm pima, eyajēm Deus xe, ikērēat kay ġu buye. Xipat kuka o'e eyōm ām Deus kay pūḡta bima dak. Xipat ġu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepa ma—daxa epirēm'ūmap pe.

¹⁰ — Eyday'em'um cuy epesop — io'e jewēju etaybitbinayū be. — Okay itabun'isuayū mubekitkin ġu juy epesop. Ioce eywebe, Deus ekawēn tojtjt'ukayū ixeyū kuḡ soat em. Deus ekawēn tojtjt'ukayū jebikuyap taḡ cepit put ip Deus kay, ceweju kawēn ām—webay eju—kabi beat eju. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop — io'e Jesus cebe ip. ¹¹ — Soat waḡo ōn. Ijodi ojot ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat taxijo am — Jesus o'e. — Imēnpuye okay itabun'isuayū mubekitkin ġu juy epesop — io'e cebe ip.

¹² Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip ḡebuje bit.

— Apēn kuka o'e jeōhōyū kukukat, iōhō oitabidao bima? Jeōhō kudadam je'e xeku. 100 be iōhōyū—ovelha. Pūḡ ixeyū'in pit oitabidao bima, kudadam je'e. Co'a koreren taḡ warara'acat kōnkōn pima, je'ju itabidaoat kuda am. 99 beayū bewi je'ju — io'e.

¹³ — Icēmān ōn e'em eywebe, itabidao topibit tobuxik puje, icokcok cīcā ma je'e, jeōhō o'tobuxik puye. Icokcok cīcā je'e itabidaoat kuḡ oexe buye. Itabidao'ūmayū kay icokcokap podi ma je'e itabidaoat kay icokcokap — Jesus o'e cebe ip. ¹⁴ — Jeōhōyū kukukat ibu'u jeōhō be itabidao am. Imēnpuxim Deus ibu'u pūḡ pe ma okay itabun'isuayū be ma wūy ma jedop am jexewi—wuyebay xewi—kabi beat xewi — io'e Jesus.

¹⁵ — Eykitpit ikērēat eywebe e'em pima, epeyekawēn ceweju. Iboap ikērēat muwēnuwēn cuy epesop. Eyaḡuyupūḡ ma epeyekawēn eykitpit eju. Eyekawēn kay bima, eyburem epesop—eykitpit, eyju dak — io'e Jesus. ¹⁶ — Eyekawēn kay'ūm pima bit, eyweju epetujowat pūḡ, xepxep eyekawēn co am. Waram cuy epeyekawēn eykitpit eju. Eywejuayū juy imēn e'e'eap ya'ījo.

— Ya'ījo buje, soat jekawēn put wuyjuyū be: “Aceya'ījo soat e'e'eap. Imēn o'e,” i. Imēn xepxep ekawēn taḡ, ebapūḡ ekawēn taḡ ġu xe'e'i. Imēn opop ibararak Deus ekawēntup pe — io'e Jesus.

¹⁷ — Ixeyū ekawēn kay'ūm pima dak, okay itabucayū mukūyjom cuy eyju, jeawero puje ip. Ixeyū ekawēn kay'ūm

pima bit, Judeu'ūmat puxim epejukuk—eykipit epejukuk. Wuywebewi iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat puxim epejukuk—cekay'ūmat puxim — io'e cebe ip.

18 — Icēmān e'em ōn eywebe. Ipi juacat pe, “Deus xe cūḡ ma ekukuap,” i ey'e buje, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ma je'e. Ipi juacat pe, “Deus xe cūḡ ḡu ekukuap,” i ey'e buje bit, kabi be bima iboap kukuap cūḡ ḡu je'e Deus xe — Jesus o'e cebe ip.

19 — Xepxem kawēnwēn pima eyju Deus eju pūḡ taḡ ma, eybikuyap taḡ ma webay je'e eywebeam—kabi beat je'e — io'e cebe ip. 20 — Xexep xe'e, ebapūḡ ma xe'e omubuyxi am jeawerorom pima, ōn tak e'em ixeyū xe — io'e.

21 Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocexe ibuyxiat — io'e. — Pebūrū em cuy oceḡebu ḡu ikērēat kay? — owebe okitpit ikērēān e'eap kay? 7 em ma du? — io'e Jesus pe.

22 — Ka'ūma — Jesus o'e. — 7 em ḡu ma. Ade em ma—490 em ma — io'e Pedro be.

23 Pedro ekawēn buye, Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap muwēnuwēn o'e. O'jekawēn iboceayū mutaybitbin.

— Webay ipi kukukat puxim — io'e Jesus. — Kabi beat webay. Imēnpit ipi kukukat puxim. Ipi kukukat oajēm jekapik'ukayū kay. Kapik'ukayū bewi ceweroaptei bu am, oajēm ipi kukukat.

24 — Koap em kapik'ukat o'tujot ip jekariwa be. Ade jījā ceaweroap o'e—mil be dinheiro'a—prata muḡēḡeat'a.

25 Imēnpit ixē kapik'ukat kaka ḡu dinheiro. Cedinheiro o'e ḡu ceaweroap teida am. Imēnpuyē jekariwa ja'ōbi o'ḡuju soat tuk'a beat ūm ām, teida am—itayxi ūm ām, ipotpoyū ūm ām tak.

26 O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— “Imēnpuk,” io'e jekariwa be. “Oteida ḡuyjom soatei,” io'e kapik'ukat.

27 Kapik'ukat a'ō buye, cekariwa itabotaidabotbot o'e cekay.

— “Eaweroaptei eḡūm ḡu juy owebe,” cekariwa o'e cebe. “Pūḡ em tak ka'ūma,” io'e kapik'ukat pe.

— “Xipat cīcāat ēn,” io'e kapik'ukat.

28 — O'ju. Kapik'ukat o'ju jebureyū kay—kapik'ukat kay. Dao ma o'topabijuk jekapikap peayū. Pūḡ ma ceaweroap 100 dinheiro osunuy. Yopit ma dinheiro osunuy. O'jat jebure yaḡobu eju.

— Gebuje o'yaḡobuaha.

— “Eaweroap owebe eteida,” io'e.

29 O'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap.

— “Obure!” io'e. “Etabotaidabotbot okay,” io'e. “Ōn soat oteida ḡuyjom—weaweroap,” io'e jebure be.

30 — Ixe imēnpit: “Ap!” io'e. “Gaxi ma òn cekay,” io'e.

— “Iba'ore. Dinheiro kuḡ ḡu òn,” io'e.

Imēnpuye ibure daomūnmūnap'a be o'ḡuju.

— “Eaweroap teida buje acā, ecejēm,” io'e ibure.

31 Warara'acat kapikpik'ukayū itakoma ip o'e jebure awēḡ cocom pima.

— Gebuje ip jeipi kukukat pe o'ju. Soat o'ḡuwēn ip jeipi kukukat pe — io'e Jesus.

32 — Gebuje kapikpik'ukat ekariwa o'tomuwā.

— “Kapikpik'ukat,” io'e. “Xipat'ūmat,” io'e cebe. “Juk ece owebe, 'Imēnpuk. Guyjom cuy oteida,' i. Imēnpuye eteida'ūmap kay kuy ḡebum ḡu oce. 33 Wetabotaidabotbot oḡuy ekay òn pit. Imēnpuxim ma juy eḡuy ēn tak ebure kay,” io'e — io'e Jesus.

34 — Kariwa itakoma jījā o'e kapikpik'ukat kay. Imēnpuye o'ḡuju daomūnmūnap'a be ipiat'ajo am.

— “Teida buje acā dak ecejēm,” io'e cebe. 35 Eyju dak eye-tabotaidabotbot'ūm pima eywaḡoyū kay, ikērēat kay ḡebum puye; imēnpuxim webay dak—kabi beat tak itabotaidabotbot ḡu je'e eykay, ikērēat kay ḡebum puye — io'e Jesus cebe ip.

19

1 Jekawēn epere buje, Jesus Galiléia eipi bewi o'ju. Jepitpin o'e Jesusyū. Judéia eipi kay oajēm. Wara'at kadi be ma oeku. Jordāodi wīnābu ma oeku. 2 Adeayū o'ju Jesus tomuju. Ade jījā. O'ju ibo ka beayū—iwātaxipiyayū Soat o'ḡu'ada. Judéia eipi be o'ḡu'ada Jesus.

3 Fariseuyū oajēm ip cekay waram. Jesus a'ō muwarurunap ojuy ip.

— Wuyawēwēap taḡ tu wuytayxi epereperem, wuyxe cūḡ'ūmap taḡ jekukum pima xeku? — io'e ip cebe.

4 — Epetupco juy Deus ekawēntup — Jesus o'e cebe ip. — Imēn ibodup e'em:

Kuyje soat muḡēḡē'ukat aḡokatkat o'ḡuḡē, ayacat tak. Ixeyū o'ḡuḡē xepxem ma jekuku am, i — io'e Jesus.

5-6 — Imēnpuye Deus o'jekawēn cebe ip—aḡokatkat pe, ayacat pedak.

Jetayxi bu buje, aḡokatkat cēmcēm jebay duk'a bewi, jetayxi eju cucum. Jektop pu buje, ayacat tak jektop eju cucum, i. Xepxep ma ip. Imēnpit pūḡat puxim ip o'e jewekuḡ soat em jeweweju ip cucum puye. Imēnpuye eytayxi juy epeyepere ḡu. Pūḡat puxim eyju Deus a'ōbi. Deus xe eyju pūḡ ma — io'e Jesus.

7 — Apēneju Moisés o'e: “Eytayxi epere pin pima, 'Otayxim ḡu ece ḡasū bit' iaptup cuy epetupmubararak. Gebuje ibodup epetupūm ayacat pe, epere am,” i?

8 — Moisés imēn o'e, eybu'u jījā buye ya'ō daḡ jeku am. Kuyje bit imēn ḡu o'e. Kuyje Deus soat o'ḡuḡē.

9 — Ibocewi e'em ōn eywebe. Aḡokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am pima, ikērē cīcāat muḡēḡēm. Itayxi koapat jek-top eju acā o'jepo. Imēn pima, ixē aḡokatkat ikērēat muḡēḡēm itayxi be. Imēnpuye ikērēat o'ḡubapukpuk ixē aḡokatkat — Jesus o'e.

10 — Ibu'u'u ip pima jewewekay, xipat kuka o'jewebumūn ḡu — io'e ip—Jesus eju etaybitbinayū o'e cebe.

11 Gebuje Jesus o'jede.

— Soat pe ḡu ōn e'em imēnpit. Pūḡpūḡ ma iḡo ekawēn taḡ jekukum. Deus ixeyū mubacan'ūm pima, iba'ore cebe ip jaḡepūḡ ma jeku am.

12 — Iḡo ekawēn taḡ jewebumūnmūn ḡu ip Deus a'ōbi. Deus soat kukanap kay jījā ip. Imēnpuye jewebumūnmūn ḡu ip. Warara'acat pit jewebumūnmūn ḡu ip—aḡokatkayū. Jewebumūnmūn ḡu jekapap pibun; iba'ore cebe ip ayacat mu'ukreḡ am. Warara'at tak jewebumūnmūn ḡu pūḡ ma o'subudakacap pibun; iba'ore cebe dak.

— Imēneju soat pe ḡu ōn e'em. Iḡo ekawēn kayayū be acā ōn e'em. Cekay butayū iḡo ekawēn taḡ cuy jekukum ip — io'e.

13 Gebuje iboceayū bekitkit o'tojot ip Jesus kay. Bekicat yabi jeje jebumōḡ ām, o'tojot Jesus kay. Bekicat peam kawēn ām Deus eju, o'tojot ip.

— Bekicat cuy epetojot ḡu juy Jesus kay — io'e ceweju etaybitbinayū iboceayū be. Imēn iboceayū o'ḡukorēm ip.

14 — Āḡjeedot ip bekitkit okay — Jesus pit o'e. — Imubu'un ḡu juy okay imudot am. Ixē bekitkit oxē yajēm pin ip. Imēnpuxim Deus soat kukanap kabia soat ip yajēm pin oxē—okay itabucayū — io'e. — Imēnpuye epeḡudot cuy okay — io'e.

15 O'jebumōḡ bekitkit abi jeje, bekicat peam kawēn ām Deus pe. O'ju.

16 Pūḡ em ibubut adeat oajēm Jesus kay.

— Omutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Soat em Deus xe oḡuy pin wetait. Apēn xipacat oce'e juy, soat em cexe oḡuy am? — io'e.

17 — Apēnpuye ecekawēn owebe, “Apēn xipacat oce'e juy?” i. Pūḡ acā xipat cīcāat. Deus xeku. Apēn wuye'ajojoyū'ūm'ūm pe Moisés o'e iap taḡ cuy jekukum ecesop — io'e. — Imēn jekukum pime, etait eḡuy cexe soat em.

18 — Ajo a'ō daḡ cuy oceku Moisés ekawēn'in? — io'e.

— Iḡo a'ō daḡ — io'e Jesus.

Warara'acat epeyaoka ḡu juy, i. Wara'acat tayxi kay ḡu juy, i dak. Eybukuruḡ ḡu juy epesop, i dak. Warara'at awēḡ mukērērērēn ḡu juy epesop, i dak. ¹⁹ Ibuyxim cuy

eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Eyxeat ikukpin epejukuk eywekukap puxim, i dak — io'e Jesus.

²⁰ — Ijop ekawēn tağ ojekukuku—soat tağ — io'e. — Ajo dak ġuto oğūğē? — io'e.

²¹ — Soat tağ oweju jekuku am, ebubut cuy eteida—soat ma. Ibo juy dinheiro tei'ūma eğūm tadaibocayū be — io'e. — Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be — io'e.

— Gebuje ejot okay, oweju jekuku am soat em — io'e Jesus.

— Iba'ore — io'e.

²² Iguycūğ cīcā o'e, Jesus ekawēn puye, ibubut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'jenapōn ixe.

²³ Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Iba'ore jījā ibubut adeat ōm ām Deus xe kabi be — io'e cebe ip. — Ibu'u jījā ip Deus a'ō kay ām, itabut cīcā ip jebubut kay buye. ²⁴ Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok tağ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibubut adeat ōm ām Deus xe, kabi be — io'e.

²⁵ Jewağuy muğēğēm o'e ip, iboap co buje.

— Abu jewedaxijo but? — io'e ip.

²⁶ Imēnpuye Jesus o'jeak cekay—iboceayū kay.

— Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am — io'e cebe ip. — Deus pe bit soat i'e but — io'e. — Deus pe soat daxijo but — io'e Jesus.

²⁷ — Pām oceju? — Pedro o'e. — Kuy soat ocesuiwat eweju jeku am. Ajo dak ocejat? — io'e.

²⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat wağo ōn — io'e Jesus. — Ipi be wepit puje, iisu e'em soat ma ipi dağ. Xik'i e'em ōn. Israel diwacayū kay ya'ījojo oce'e. Wa'ōbuyxi jījāat oce'e. Ajo xipat Deus xe iap oğuwēn cebe ip—ajo xipat'ūm Deus xe iap tak. Eyju ma dak Israel diwacayū epeyewede—12 beayū diwacayū. Eyju dak xixik'i epesop. Epeğuwēn cebe ip ajo xipat Deus xe iap, ajo xipat'ūm Deus xe iap tak.

²⁹ — Owebeam soat xewi o'juiayū ade jījā je'jat ip. 100 beat je'jat ip. Jeduk'a bewi o'juiayū, jeipi bewi o'juiayū dak, jebadipyū xewi o'juiayū dak; jewağo xewi o'juiayū, jekitpit xewi o'juiayū, jebay xewi o'juiayū, jexi xewi o'juiayū, jekpot-poyū xewi o'juiayū, jedaxityū xewi o'juiayū—soat ip ade jījā xipacat je'jat ip. Deus xe dak itait jeedop ip soat em — io'e Jesus. ³⁰ — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopīcayūm jeedop ip. Ade yopīcayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

20

¹ Deus soat kukan pima, uva'a kuğ jekat peat puxim ixe. Xeku kapikpikayū kudadam o'e, jewebeam kapik am. Imēn Jesus ekawēn o'e jewejuacat mutaybit am. Wuymutaybitbi- nap muwēnuwēn o'e—imēnpuximap ekawēn.

— Ixe uva kuḡ jekat peat o'ju jebuywatwacayũ kudadam. Kabia isum o'ju, jekat pe tujowat am — io'e. — O'ju — io'e.

² — “Gasũ epeju, okat pe obuywat am,” io'e cebe ip—soat pe. “Pũḡ kabia oteida—eyekapikaptei. Okat pe eyepere buje, oteida. Pũḡ isurũḡat'a eyekapikaptei e'em—prata'a,” i.

Imẽn o'e cebe ip, iboaptei ibabi daḡ o'e buye—jeka beacat pabi daḡ.

— “Xipat,” io'e ip.

Imẽnpuye soat o'ju ip ikat pe, ibuywan.

³ — Kabia isusu ma o'ju waram kapikpikayũ kuda am. 9 hora bima o'ju. O'tobuxik warara'acayũ—xerem ḡu pẽnpenayũ.

— Oajẽm ka'ũmḡu pẽnpenayũ kay. Ceaweroroap pe oajẽm—tarekrek muxipanap'a be.

⁴ — “Epeju okat pe. Oteida eywebe eykapikaptei—ajo cũḡ ma iaptei,” io'e cebe ip.

— “Hm hm,” io'e ip. “Ebuywan oceju,”.

⁵ Imẽnpuye ip o'ju.

— Kariwa waram o'ju. Kaxicuḡ ma waram o'ju. Uvadip kat iwat o'ju. Warara'acayũ o'tujowat jekat pe, kapik am.

— Katpujesu warara'acayũ o'ḡuju jekat pe, kapik am tak. 3 hora bima o'ḡuju.

⁶ — Katpuje oeku. 5 hora bima, oeku. Warara'acayũ o'tobuxik—ka'ũma pẽnpenayũ. Ceaweroroap pe ip o'e.

— “Apẽnpuye eyju kabia bun kapikpig ḡu?” io'e cebe ip.

⁷ — “O'e ḡu ocewebe buye, oceju ḡu,” io'e ip.

— “Gasũ bit eyju dak ðn jeymuju. Oteida eywebe,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

Imẽnpuye o'tujowat jekat pe, kapik am.

⁸ — Kaxi cẽm pima, ixex uvadip kat iwat jedinheiro kukukat o'tomuwa.

— “Kapikpikibiyũ etomuwa juy, cekapikaptei ũm ãm,” io'e. “Katpuje ajẽmibiyũ ekapikaptei juy eḡũm cebe koam. Gebuje katpujesu ajẽmibiyũ be juy eḡũm. Gebuje kaxicuḡ ajẽmibiyũ be. Gebuje kabia isusu ajẽmibiyũ be. Kabia isu ajẽmibiyũ ekapikaptei eḡũm kanomũm,” io'e cebe.

— “Hm hm,” io'e jekariwa be.

⁹ — Katpuje ajẽmibiyũ o'tomuwa 5 hora be ajẽmibiyũ. Cekapikaptei o'ḡũm cebe ip, ajẽm puje. Pũḡ kabia ekapikaptei o'ḡũm cebe ip. O'jat. O'ju ip.

¹⁰ — Kabia isu ajẽmibiyũ ekapikaptei o'ḡũm kanomũm. Tũybe ade ocejat ocekapikaptei iãn o'e ip. Imẽnpit ibitbit ma ip o'jat jedinheiro—jekapikaptei—katpuje ma ajẽmibiyũ ekapikaptei, kabia isu ajẽmibiyũ ekapikaptei dak. ¹¹ Imẽnpuye uvadip kat iwat kay ip o'e jemãmãmãm.

12 — “Katpuje acã kapikpig o'e ip—wara'acayũ. Cũğ ğu o'e tei jo'iat kuka ocedei,” io'e ip. Jemãmãmã ip. “Pũğ hora acã kapikpig o'e ip. Oceju bit kapikpig soat em ma—kabia isum pima, kaxicuğ pima dak. Kajepi kuğ cĩcã oceju, kapikpig puye,” io'e ip.

13 — “Obure,” io'e uvadip kat iwat jemãmãmãmaat pe. “Xipat õn. Oğũm ekapikaptei wa'õ dag. Cũğat õn.

— “‘Pũğ kabia ekapikaptei oteida—eyekapikapteim,’ i'e buje, ên tak ‘Xipat,’ iece owebe,” io'e jemãmãmãmãat pe. 14 “Imẽn eywebe oğũm, katpuje ma ajẽmibiyũ be dak oğũm,” io'e. “Teku ekapikaptei,” io'e. “Etujobit eduk'a kay,” io'e.

15 — “Etakoma ğu okay eguy, odacup ğu buye,” io'e cebe. “Wedinheiro ma beku,” io'e. “Õn bũrũku poro teida pin,” io'e uvadip kat iwat jemãmãmãmãat pe.

16 — Imẽntak — Jesus o'e. — Deus icẽmat cĩcãat. Ajo xipat cexe iam, ajo xipat ğu cexe iam kawẽnwẽn je'e soat pe. Soat ijo'in ma je'e — io'e Jesus. — Imẽnpuje ade ya'õbuyxiayũ'in yopĩcayũm jeedop ip. Ade yopĩcayũ'in ya'õbuyxiayũm jeedop ip — io'e.

17 Jerusalém ka kay cucum pima, Jesus jewēju etaybitbinayũ jewekay o'tomuwã adeayũ parakpewi. O'jekawẽn cebe ip.

18 — Eya'õpicũğcũğ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay cum wuyju — io'e Jesus. — Soat wağõ õn. Iboceayũ osubamukirik, okay itakomaayũ be odujowat am—paĩyũ kukukayũ be, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ be dak. “Ikẽreat kuğ ên ocexe,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Eje'ũ juy,” i je'e ip owebe — io'e.

19 Judeu'ũmayũ be odujowat ip — io'e. — Owaywayway jĩjã je'e ip. Omupokupok ip. Korosa jeje oba mupaya ip. Oaoka ip. Imẽnpit xepxep xet kap puje, waram ğuto ocetait — io'e 12 beayũ be.

20 Gebuje Zebedeu tayxi oajẽm Jesus kay. Je'iyũ eju oajẽm—ağokatkayũ eju. Ojẽğ'aecõğcõğ Jesus wap. Ibikuyap kay o'e Jesus xewi.

21 — Ajo-kay ên? — io'e Jesus cebe.

— O'iyũ dak imẽn cekay, pũğ xik'i eba'at kadi, wara'at eba'ũğat kadi. Imẽn õn cekay, ên soat kukan puje — io'e. — I juy ece owebe: “Ekawẽn tağ oce'e ewebe,” i — io'e Jesus pe.

22 — Iba'ore — Jesus o'e cebe ip. — Eyetaybit pũn'ũma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apẽn owebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim tu eywebe dak ipiatsupi'ajoat ip? — io'e.

— Hm hm — io'e ip. — Ocewebe dak ipiatsupiajoat ip apẽn ewebe ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim — io'e Zebedeu ipotpoyũ.

23 — Ha'a — io'e Jesus. — Apẽn owebe ip ipiat o'supi'ajoat iap puxim ma eyju dak ipiat epesupi'ajojo — io'e cebe ip.

— Imēnpit wa'ōbi ġu jeedop ip oba'at kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Wa'ōbi ġu jeedop ip oba'ūġat kadi—webay a'ōbi acā jeedop ip. Deus a'ōbi acā ixeyū iboka kaxixik'i jeedop—Deus o'taēiyū — io'e Jesus.

²⁴ Warara'acat iboam co buje bit, itakoma o'e ip xepxepayū kay—Zebedeu ipotpoyū kay. 10 beayū itakoma o'e ip.

²⁵ Imēnpuyē Jesus:

— Epesot cuy okay — io'e cebe ip—soat pe. — Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruġ jebekitkiyū mujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em biġ ma jebekitkiyū mukapikpiġ'uk ip iam — io'e. — “Oca'ōbuyxi jījā,” i'e'em ip jebekitkit pe soat em. ²⁶ Eyju bit ka'ūma. Imēn ġu juy epeyewekuk. Eyju bit kariwaboġ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop. ²⁷ Ya'ōbuyxian pin pima, eybureyū beam tei'ūma epeyekapikpik cuy — io'e Jesus.

²⁸ — Imēntak soat waġo òn — Jesus o'e. — Warara'acat pe obuywat am ġu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēġ jeedop ip kabi be, cewebeam oje'ū buye — io'e Jesus.

²⁹ Jericó ka bewi o'ju ip—Jesusyū—adeayū. Jesus tomuju o'ju ip. ³⁰ Xepxepayū oabik e bitako daġ—ita'ūmayū.

— Jesus ijoma kapkam — adeayū o'e ita'ūmayū be.

Gebuje ya'ōberen o'tomuwā ip Jesus kay.

— Davi naxeġebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — ita'ūmayū o'e Jesus pe.

³¹ — Mūġ'i juy epesop! — io'e adeayū.

O'ġukoreñ. Imēnpit biġ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Kariwa! — io'e ma'ġuto. — Davi naxeġebit ēn. Etabotaidabotbon cuy eġuy ocekey — io'e ip Jesus pe.

³² O'jecū Jesus.

— Epesot okay — io'e ita'ūmayū be.

O'ju ip cekay—Jesusu kay.

— Ajo-kay eyju oxewi? — io'e cebe ip.

³³ — Ocetadam ece — io'e ip jekariwa be.

— Jetada òn — io'e Jesus. ³⁴ — Ita'ūmayū kay wetabotaidabotbot — io'e.

Ita o'sutamucay itamudim am.

Iboap e isum ma o'jewetada. O'jecoan ip. Jesus tomuju o'ju ip, o'je'ada buye.

21

¹ Jerusalém ka tēġ pima Jesusyū, oajēm ip Betfagé ka kay. Co'a bicūġpe osunuy—Oliveiradip'a bicūġpe.

Ibocewi jewēju etaybitbinayū o'ġuju Jesus. Xepxep o'ġuju. Wara'at aġoka kay o'ġuju.

2 — Epeju juy aḡoka kay—wuywapat ka kay — io'e. O'ḡukūyjo.

— Bomaku epeju. Dao ma jumenta epetobuxik. I'tit'it eju ma juy epetobuxik — io'e. — Ikirikirik opop ip. Epeḡuwekap cuy.

— Imuwekap puje, epetojot okay jumenta, i'tit tak — io'e Jesus xepxepayū be.

— Hm hm — io'e ip. — Ocetojot cuy.

3 — “Ajo pēnpēn eyju?” i'e'em iboceayū eywebe bima, “Ikuḡ'ūm puye, ocekarawa jumenta kay, i'tit'it kay dak,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus. — “Ha'a. Epetujowat ḡaxīn ma,” iboceayū je'e eywebe — Jesus o'e. — Okay imujum je'e — Jesus o'e.

— Hm hm — io'e ip.

4¹¹ Jesus a'ōbi o'ju ip. Jumenta o'tobuxik ip. Ikirikirik osunuy. O'ḡuwekap ip. I'tit'it tak o'ḡuwekap ip.

Jesus kay o'tujuajēm. Jeekabek jumento ukxabi jeje o'jomōḡ ip. Oabik Jesus iekabek ceje jumento ukxabi jeje. Ade jījā iboceayū jeekabek o'ḡupayapaya ip Jesus wap e daḡ, ya'ōbuyxi cexe ip puye.

— Xipat cīcāat Jesus — io'e adeayū—Jesus wap cuibiyū, tomujuayū dak. — Davi naxeḡebit teku. Deus kuy imucok-cokcoḡ, Deus a'ōbi oajēm teku wuykay buye. Deus ya'ōbuyxi jījā. Idip cīcā — io'e ip ya'ōberen, icokcok cīcā buye.

Jerusalém ka kay oajēm Jesus. Soat Jerusalém watwat yaḡuybabi'ūm o'e ip, jetabiba'arēm puye.

— Abu sute? — io'e ip.

— Jesus teku — adeayū o'e cebe ip. Itaybicayū o'e. — Nazaré ka wat teku. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat teku—Galiléia eipi bewiat — io'e ip.

Imēn soat o'jebapuk apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'tupmubararak Deus a'ōbi. Imēn juk adi o'jekawēn:

Jerusalém watwat cuy epeḡukūyjo: “Eykukukat omuyku.

Jumento ukxabi jeje xik'i omuy—jumenta'it'it ukxabi jeje.

Ya'ōdidiat eykukukat je'e,” i juy epe'e — i juk o'e—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e.

12 Oajēm Jesus puca deidada'ukayū kay. Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip, puca bubu'ukayū dak. Yabogat'a be osodop ip. Dinheiro mutrokakan'ukayū emesa o'ḡuy'at. Wūn'! Pukaso deidada'ukayū abikbikap o'ḡudu'udu. Batku! Yabikbikap o'ḡuy'at Jesus. O'ḡujēm soat ip.

13 — Deus ekawēntup e'em:

Oduk'a soat ka daḡwiacat oweju kawēnwēnap'am je'e, i'e'em Deus ekawēntup.

Eyju bit Deus tuk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am Jesus o'e cebe ip.

Imĕn o'e Jesus, dinheiro bu am, Deus tuk'a be ajĕmjĕmayũ muĕyukukum ip puye.

¹⁴ Taokĕrĕayũ oajĕm Jesus kay. Ita'ũmayũ oajĕm. Deus eju kawĕnwĕnap'a be osodop ip. Soat o'ĕu'ada Jesus—ita'ũm topibiyũ, taokĕrĕ topibiyũ dak.

¹⁵ — Xipat cĩcĕat teku — bekicat o'e, Jesus muwĕnuwĕn o'e. — Davi naxeĕbit teku — i'e'em ip.

Idip ma o'jekawĕn ip. Paĩyũ kukukayũ bit itakoma o'e ip Jesus kay, Deus eju kawĕnwĕnap'a be ma bekicat o'jekawĕn puye, ade o'ĕu'ada buye dak. Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukayũ dak itakoma o'e.

¹⁶ — Eya'ĩjojo ĕu du bekitkit ekawĕn? — io'e ip Jesus pe.

— Hm hm — Jesus o'e. — Oya'ĩjo ma. Imĕn taĕ Deus ekawĕntup e'em:

Deus bekitkit o'ĕutaybit cedaĕ ma jawĕĕmudim am—yopĩcat tak, i.

Iboaptup cuk epetupcoco ĕu du? — io'e Jesus. — Iboam eyetaybit — io'e paĩyũ kukukayũ be.

¹⁷ O'ju Jesus Jerusalĕm ka bewi. Betĕnia ka kay oajĕm. Jexecap ka kay oajĕm.

¹⁸ Kabia bima, o'jepit Jerusalĕm ka be. Jepitpin pima, ire o'e Jesus. ¹⁹ Figueira'ip o'yopcoco, jepitpin pima. E bidase osunuy ibo figueira'ip.

Oajĕm yopkay—figueira'ip kay. O'yadobuxik ĕu figueira'a. Ya'ũmĕu figueira'a. Tup acĕ o'tuptobuxik. Tõh!

— A'a'e ĕu ece'e — io'e Jesus figueira'ip pe. — Waram ma dak ka'ũma — io'e.

Gebuĕ figueira'ip dao ma o'je'ip'e'ũ.

²⁰ Jesus eju etaybitbinayũ yopco buje, yaĕuybabi'ũm o'e ip.

— Apĕneju dao ma iĕo'ip yoporo ĕasũ? — io'e ip.

²¹ — Soat em eyetabut okay bima, eyju dak kuka epe'e apĕn figueira'ip pe oce iap puxim. Epeyopmupuruk kuka — Jesus o'e cebe ip. — Ka'ũma ibo bit. Eywebe dak i'e but ite co'a be: “Wede ece ijocewi. Aakõm cuy idixidi be,” i. Imĕn yaakõm, Deus yamuakõm puye, Deus kay eyetabut puye. ²² Deus kay eyetabut pima, epejoojoy epejat, Deus eju kawĕnwĕn pima dak — io'e Jesus.

²³ Jay. Waram oajĕm ip Jerusalĕm ka be. Deus eju kawĕnwĕnap'a be oõm ip. Adeayũ mutaybitbin o'e Jesus yaboĕat'a be. Imutaybitbin pima, paĩyũ kukukayũ oajĕm, Judeuyũ kukukayũ dak.

— Abu-a'õbi ĕn jekukum? Deus a'õbi du? Abu-a'õbi ijop e'eap taĕ jekukum ĕn? — paĩyũ kukukayũ o'e cebe.

Imĕn tak Judeuyũ kukukayũ o'e cebe.

24 — Koap cuy eyju ma omukũyjom cuy epe'e apẽn oce — Jesus o'e. — Iboap muwẽn puje, õn tak ocede eywebe eyetaybit am abu-a'õbi jekukum õn iam.

25-27 — Abu-a'õbi juk oeku João Batista? Abu-a'õbi juk oce-mubatisasan o'e xeku? Deus a'õbi ma du eyxe? Ijodiat a'õbi ġu xe'e eyxe? — io'e Jesus cebe ip.

— Ocetaybit ġu — io'e ip Jesus pe.

Imẽn o'jekawẽn ip Jesus pe, jeyaġuy daġ.

— Cebe wuy'e buje, “Deus a'õbi,” i, “Apẽnpuje dak eyetabut ġu João kay?” i kuka o'e wuywebe — io'e ip jewewebe.

— “Ijodiat a'õbi,” i wuy'e bima bit, adeayũ itakoma kuka o'e ip wuykay, ixeyũ xe João Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat puye — io'e ip jewewe be.

Imẽnēju o'jekawẽn ip Jesus pe: — Ocetaybit ġu — io'e ip.

— Kã — io'e. — Abu-a'õbi João Batista oeku iap epeġuwen ġu owebe. Õn tak oġuwẽn ġu eywebe abu-a'õbi õn jekukum iap — io'e Jesus.

28 Jesus o'jekawẽn tak.

— Eya'õpicũġcũġ cuy epesop wekawẽn kay — Jesus o'e iboceayũ be. Wuymutaybinap ekawẽn o'ġuwẽn. Uvadip kat iwat muwẽnuwẽn o'e.

— Ixe uva'a kukat xepxep ipotpoyũ osodop. Koapat pe o'jekawẽn: “Okpot,” io'e cebe. “Kapiġ cuy ěn ġasũ okat pe.”

29 — “Ap!” io'e.

Imẽnpit ġũyjom o'jewaguy: “Kapiġ cuy õn webay beam,” i.

Imẽnpuje o'ju jebay kat pe kapiġ.

30 — Wara'at pe o'jekawẽn—cebay o'jekawẽn: “Okpot,” io'e wara'at pe. “Kapiġ cuy ġasũ okat pe.”

— “Hm hm,” io'e. “Kapiġ puk õn. Cum puk õn,” io'e jebay be.

Imẽnpit o'ju ġu jebay kat pe.

31-32 — Pebicat jebay bikuyap taġ oeku? — Jesus o'e iboceayũ be.

— Koapat ma — io'e ip.

— Cũġ ma epeyekawẽn — Jesus o'e. — Yapoayũ ixe koapat puxim ip, iecuġap peam dinheiro bubu'ukayũ dak. Ibuxim ip, João kay itabut puye ip. Deus soat kukan pima, ixeyũ dak Deus xe jeedop ip. Eyju bit ka'ũma! João oajēm imuwẽn ãm apẽn cũġ ma Deus etabun iap. Eyju bit eyetabut ġu cekay. Cekay itabucayũ epejojo. Imẽnpit eyetabut ġu João kay — io'e Jesus. — Ikêrêāt kuġ epesop. Imẽnpit eyġuycũġ ġu epesop ikêrêāt kay—eyetabut'ũmap kay. Deus a'õ kay jekuku pin ġu eyju — Jesus o'e paĩyũ kukukayũ be, Judeuyũ kukukayũ be dak.

33 Waram tak o'jekawẽn Jesus—wuymutaybitbinap ekawẽn—imẽnpuximap ekawẽn. Aġokatkat jekat o'tiotaap muwẽnuwẽn o'e.

— Ağokatkat uva bune o'subunedaida — io'e Jesus. — Pere ġebujep — Jesus o'e.

— Gebuje korara o'ğugē jekat etako dağ. Uvadip koreren o'jomuy. Pere. Uva'abidi muwesogsoğap tak o'ğugē jekat pe.

— Gebuje uvadip wiwimap'a o'yamuy jekat pe—kadaidip wiwiap'a—umat'a. Pere. O'jepere.

— Gebuje uvadip wiwimayū o'jomuy jekat pe, uvadip wiwi am bomaku. Uva'a o'yaūm cuy ip ikat iwat pe. Imēn teim ip iūm cuy uvadip iwat pe.

— Ikat iwat wara'at eipi kay o'ju. Iboma omuy wara'at eipi be.

³⁴ — Yabubuap ekaxi ajēm puje, jebuywatwat'ukayū o'ğuju jekadai'a bu am—pūğpūğ'a jekat peat'a'in.

³⁵ — Oajēm ip uvadip wiwiayū kay.

— “Ijo'a bum ocesot,” io'e ip. “Ikat iwat a'ōbi ocesot,” io'e ip.

— “Ap!” uvadip wiwiayū o'e.

Ibu'u ip o'e yaūm ām. Uvadip wiwiayū oajēmiayū o'jat ip. Pūğ ixeyū'in o'yaoka ip. Poğ. Wara'acayū ixeyū'in o'yabuğbuğ ip wita'am. Warara'acayū ixeyū'in yaokakam ip. O'jenapōnpōn ip—ikat iwat buywatwat'ukayū.

³⁶ — Waram ġuto wara'acayū o'ğuju ixē kadaidip iwat. Jebuywatwat'ukayū o'ğuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Ade o'ğuju.

— Oajēm ip. Uvadip wiwiayū bit oajēmiayū o'jat ip. Pūğpūğ o'yaokaka ip. Wara'acayū o'yaoka ip. Warara'acat o'yabuğbuğ ip. Imēnpuye ibuywatwat'ukayū o'jepit jekariwa kay—ikat iwat kay.

³⁷ — Imēneju ikat iwat jekpot o'ğuju cekay ip—uvadip wiwiayū kay. Tūybe ibuxim ip okpot jukuk iān o'e—ikat iwat o'e. O'ğuju. Jekpot o'ğuju.

³⁸ — Oajēm ipot cekay ip. Ajēmjēm pima, o'jojojo ip.

— “Ga'a,” io'e ip jewewebe. “Ayaoka. Ikat iwat ipot tekū. Cebay e'ū buje, ite ma uvadip iwan je'e. Ayaoka juy. Imēn tip iwacayūm acesop!” io'e ip — io'e Jesus. ³⁹ — Ipot o'jat ip. O'tujowat ip. Ikat etako be o'yaoka ip. Poğ.

⁴⁰ — Ikat iwat waram ajēm puje, apēn je'e jekat peayū be? — Jesus o'e ya'ījojoayū be.

⁴¹ — Uvadip wiwiayū aokam — io'e ip. — Ajēm puje, yaoka. Ipiat supi'ajoat cebe ip, yaoka ip. Wara'acayū jomuy tip wiwi an. Gebuje ixeyū uva'a yaūm ip, yarum puje — io'e ip Jesus pe.

⁴² — Imen e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū o'e, “Ite'a xipat ġu wita'a,” i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e, “Ite'a yadip ma,” i, i. Uk'a muycemucemat'am o'e, i. Iboap xipat cīcā wuyxe, Deus imēn o'e buye, i'e'em Deus ekawēntup.

Iboaptup epetupcoco ġu du? — io'e Jesus cebe ip.
Iġo'a Cristo buxim—yamuycemucemat'a.

43 — Juk epetupcoco — io'e Jesus.

— Imēneju Deus soat kukan pima, ixex ġu epesop. Ixekukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

44 — Iġo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje iġo'a at puje, tōm a kuka o'e ip — io'e Jesus.

Iboap ekawēn o'ġuwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyjoap ojuy.

45 Paīyū kukukayū Jesus ekawēn o'ya'ījojo ip, Fariseuyū dak. Ade wuymutaybitbinap ekawēn o'ya'ījojo. Deus ekawēn itaybit o'e ip ixeyū muwēnuwēn o'e iam.

— Jesus ijop ekawēn o'ġuwēn wuymukorēm ām — io'e ip jewewebe.

46 Jesus daomūn ojuy o'e ip. Iparara bit o'e ip adeayū buxim. Adeayū xekukukayū ekawēn muwēnuwēn'ukat o'e, ibuye iparara o'e ip Jesus daomūn ām.

22

1 Waram Jesus o'jekawēn jewējuayū be. Wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn—imēnpuximap ekawēn. Ipi kukukat muwēnuwēn o'e jewējuayū mutaybit am.

2 — Deus wuynomuwā jewekay iap ipi kukukat adeayū o'tomuwā jekpot ewebumūnap epeta kay iap puxim. Ixekukukat peta o'ġuġē, jekpot o'jewebumūn puye — io'e Jesus.

3 — Jebuywatwat'ukayū o'tomuwāiyū be o'ġuju tomuwā ām, jekpot epeta beam ip tomuwā ām, puybit o am. O'ju ip. O'tomuwā. Imēnpit o'takoyiyū oajēm ġu ip, taobu'u ip puye.

4 — Wara'acayū o'ġuju ġuto—jebuywatwat'ukayū.

— “I juy epe'e o'tomuwāiyū be: ‘Kuy biopak oyaoka—biopak'it'it tak. Soat ma opop, peta be i'o am. Epesot cuy,' i. ‘Ade puybit puye,' i,” ixekukukat o'e jebuywatwat'ukayū be.

O'ju ip.

5 — O'tomuwāiyū bit osodot ġu. O'taobu'un ip. Jewaywayway ip o'e. Oajēm ġu ip peta kay. O'ju ip wara'at ka be. Pūġ ixeyū'in kadaidip pe o'ju. Wara'acayū tarekrek mūn'a be o'ju ip. O'ju ġu peta be. Peta iwat ekawēn kay ġu o'e ip.

6 — Gebuje wararar'acat ixeyū'in ibuywatwat'ukayū o'jat ip. Xipan ġu o'jukuk ip. O'yaoka ip. Oe'ū. Poġ. ⁷ Ipi kukukat itakoma jġā o'e ibuye. Sorarayū o'ġuju, jemynomuwāyū aokam, aġokaxirixiri kasukamuy'ūm ām.

8 — Gebuje jebuywatwat'ukayũ be o'jekawën. “Kuy peta opop, okpot jewebumũn puye. Imënpit wemunomuwaãayũ xipat'ũmayũ. Imënpuye ixeyũ ajëmap cũg ģu oxe,” io'e.

9 — “Epeju juy e dağ, uk'a ukpibubu dağ tak,” io'e jebuywatwat'ũkayũ be. “Wara'acayũ epetakoy—e dağayũ. Soat cuy epetakoy—epetobuxikiayũ,” io'e.

— “Hm hm,” io'e ip.

10 O'ju ip. O'takoy. E dağayũ o'takoy. Soat pupum ip o'e—o'tobuxikiayũ—xipacayũ, xipat'ũmayũ dak.

— O'tujowat ip jekariwa kay. Imënpuye yanopapũn o'e jewebumũnap'a cemudakoyũm.

11 — Gebuje jemudakoyayũ kay oajëm. Ipi kukukat oajëm, ijo am. Jewebumũnap ekabek kuğ'ũmat o'tobuxik.

12 — “Apënpuye juk eõm, obure?” io'e. “Jewebumũnap ekabek kuğ ģu ën,” io'e cebe.

O'jede ģu, yağuybabi'ũm o'e buye.

13 — “Epesubamũnmũn cuy—ceba, sui dak epesuumũnmũn,” io'e ipi kukukat jebikuyap e'e'ukayũ be. “Epejoxik cuy kabiokboğ pe, wuy Deus wi,” io'e ixe ipi kukukat. “Bomaku ağokat kayũ tõtõn jeedop. Tũy dak ip jenũy yeiyei je'e ip ipi bun,” io'e — io'e Jesus, o'ya'ĩjoioiyũ be imutaybitbin pima.

14 — Ade ma o'takoyiyũ e'em ip. Pũğpũğ pit o'taëiyũ e'em ip—Deus o'taëiyũ — io'e Jesus ixeyũ be.

Ibũrũ ma o'e Jesus ekawën. Imën o'jekawën Jesus ade ma Deus kay o'takoy buye. Imënpit pũğpũğ acã ip Jesus eju jekukum. Pũğpũğ acã Deus xe.

15 Fariseuyũ o'jeawero ip, Jesus a'õ muwarurun ojuy ip puye.

— Apën Jesus ekawën ağukorëm? — io'e ip jewewebe.

16 Jewewebe imën kawën puje, Fariseuyũ jewegu etaybitbinayũ o'ğuju ip Jesus kay. Herodes ebekitkit tak o'ğuju ip. Oajëm soat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip Jesus pe. — Soat em ën icëmãn e'em. Apën Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ën ocemutaybitbin. “İgo du xipat exe?” i'ũmğũ ën e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacũğ kadiat cocoap tomuju ģu ën e'em “Teku xipat,” i — io'e ip.

17 — Cedağ tu exe dinheiro ũmũm oceju bima Roma ka kukukat peam? — César peam? Ixe wuyedinheiro ojuyju cebeam teidadam—César beam. Teida buje, wuyawëwëap ekawën tağ ģu kuka ajeku? — io'e ip.

18 Imënpit Jesus itaybit ikërëm okuk pin ip iam.

— Apënpuye eyju wa'õmuwarurun ojuy? — io'e. — Omuykukum ojuy eyju — io'e cebe ip. 19 — Dinheiro isurũğat

cuy epetojot owebe—pũğ'a'in—dinheiro'a yaũm Roma ka kukukat peat'a'in — io'e cebe ip.

O'yadojot ip dinheiro isurũğat'a—yopĩcat'a—prata muğẽğẽat'a.

²⁰ — Abu-biõğbuk ija'a be—dinheiro'a be? — io'e. — Abu-butet tak ija'a be?

²¹ — César biõğbuk, ibutet tak — io'e ip.

— Imẽnpuye iğo'a César pubut'a—dinheiro'a — io'e. — Cemuojuyjuy epeğũm César be wuyepi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeğũm cemuojuyjuy — io'e.

²² Iboap ekawẽn buye, mũğ ma osodop ip. O'jẽm ma ip Jesus xewi. O'yağuybabi'ũm ip.

— Ya'õmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²³ Ixe kabiam Saduceuyũ oajẽm Jesus kay. Judeuyũ osodop ip. Tũybe wuye'ũ buje waram ġuto acejetait ġu iãn o'e ip.

²⁴ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e ip Jesus pe. — Moisés juk kuyjeayũ mutaybitbin osunuy:

Iwağo e'ũ buje, jekitpit jewebumũn cuy jewağo'ũm tayx-ibuk eju, itayxibuk i'it'et'ũm pima, i. I'it'et pima, iwağo'ũm tieğ ipotpot kuka o'e i'it, i.

— Imẽnēju ocetaybit ġu abu-tayxim e'em ixe ayacat iam, waram ce'ũ'ũayũ etait puje — io'e ip cebe. ²⁵ — 6 beayũ osodop ip iwağo kitpityũ. Iwağo jewebumũnat o'e. Oe'ũ, jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye pũğ ixeyũ'in o'jewebumũn jewağo'ũm tayxibuk eju—jewağo nomujuat. ²⁶ Oe'ũ ixe dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽnpuye wara'acat o'jewebumũn itayxibuk eju—pũğ ixeyũ'in. Oe'ũ ixe dak. Jekpotpet'ũm puxe ma. Imẽn o'jewebumũn ip—ikitpipiyũ—soat ip. Pũğpũğpũğ ma o'jewebumũn ip itayxibuk eju. Soat oe'ũ ip—pũğpũğpũğ ma.

²⁷ Ibocewi ixe ayacat i'it'et puxe ġu ma ixe dak oe'ũ. ²⁸ Imẽn pima, ajo cũğ ma exe? Abu-tayxim je'e ixe ayacat waram ġuto wuyetait puje? Soat ip o'jewebumũn ixe eju—7 beayũ — io'e ip Jesus pe.

²⁹ — Cedãğ ġu eyju jewağuyğuy — Jesus o'e. — Tũybe waram acetait ġu iãn eyju. Eyetaybit ġu Deus ekawẽn iam. Deus bacaam tak eyetaybit ġu. Deus warara'acat podi ma jebacaap kuğ iam — Jesus o'e.

³⁰ — Waram jetait puje, wuyjuyũ jewebumũnmũn ġu ip. Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawẽn tojotjot'ukat co'i — Jesus o'e cebe ip.

³¹⁻³² — Iměntak Deus oe'ũiyũ kukukat ġu—itabẽğayũ kukukat acã. Iměnpit juk o'jekawẽn ixe:

Õn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imên Deus cuk o'e. "Itabut ip okay," io'e Deus, waram ġuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ġu itabut Deus kay—itabēġayũ acã.

— Imêneju wuyetaybit ce'ũ'ũayũ waram ġuto itabēġ jeedop ip iam. Wuyetaybit tak Deus ce'ũ'ũayũ kukukat ġu iam, Deus ekawëntup e'em. Epetupco — io'e Jesus.

³³ Adeayũ iboap co buje, yaġuybabi'ũm o'e ip, imutaybitbi-nap puye.

³⁴ Fariseuyũ bit Saduceuyũ o'ġuymũġ iap awēġ co buje, o'jeawero ip Jesus pe. ³⁵ Pũġ ixeyũ'in o'jekawën Jesus eju. Moisés ekawën imutaybitbin'ukat osunuy xeku. Jesus a'õmuwarurun ojuy xeku.

³⁶ — Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe. — Pu-ġu Moisés ekawën'in yoboġ cĩcã wuymukũyjobit am? — io'e Jesus pe.

³⁷ — Iġo ekawën:

Deus cuy ikukpin cĩcã epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cĩcã buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum, i.

³⁸ — Imên imubararakap opop Deus ekawën tup pe. Iġodup kay kũyjobin cĩcãn ma epesop. Iġodup wara'atup podi ma — io'e cebe ip. ³⁹ — Wara'at tak ixex ekawën'in yobōġ cĩcã wuymukũyjobit am.

Imên e'em:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i. ⁴⁰ Iġodup pewi soat tup o'jebapuk—Deus ekawën muwënuwën'ukayũ emumutaybitbinaptup, Moisés ekawëntup tak, soat o'jebapuk iġodup pewi.

⁴¹ Fariseuyũ eawero buje, Jesus o'jekawën cebe ip.

⁴² — Abu ipot ixex Cristo? Abu Deus emunaë? — Jesus o'e cebe ip.

— Davi naxeġebit xeku — io'e ip.

⁴³⁻⁴⁴ — Apënpuye ixex Davi kuyje o'jekawën Deus biōġbuk a'õbi: "Cristo okukukat," i? Imên o'tupmubararak kuyje:

Cristo okukat—Deus emunaë, i. Deus o'jekawën Cristo be, i. "Xik'i. "Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oġuy'ũm," io'e, i. "A'õ kay kũyjobin jeedop ip," io'e, i. "Ën ixeyũ kukan'ũm pima, oxe ma juy eġuy," io'e, i.

⁴⁵ Davi juk o'e Cristo be—Deus emunaë be: "Ën ma okukukat," io'e. Imënpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeġebit acã ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

⁴⁶ Ibocewi ka'ũmġuat o'jede Jesus pe. Cede ba'ore osodop ip Jesus pe. Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

23

¹ Gebuje Jesus o'jekawën adeayũ be, jewēju etaybitbinayũ be dak.

2 — Fariseuyū itaybit cīcā ip Moisés ekawēn imutaybit am, Moisés ekawēn itaybitbin'ukayū dak itaybit. Imutaybitbin cuy ip ja'ōbi, itaybit puye Moisés ekawēn muwēn ām — io'e Jesus. 3 — Imēnpuye soat cuy epe'e ya'ō daḡ kūyjobin cuy epeku soat i'e'e iap taḡ. Imēnpit cekukuap taḡ ḡu juy epeku, Deus kay kūyjobit'ūm ip puye. Deus ekawēn imutaybitbin ip. Deus a'ō kay bit kūyjobit'ūm — io'e Jesus cebe ip.

4 — Ixeyū e'em warara'acayū be: “Moisés ekawēn taḡ cuy epeku—soat taḡ,” i. Imēnpit soat taḡ ḡu ixeyū dak jekukum Moisés ekawēn taḡ — io'e. — Eybuywatwan ḡu ip Moisés ekawēn taḡ eyeku am. Pūḡ em tak ka'ūma — io'e Jesus.

5 — Soan ma e'em ip warara'acat pe jejojoan. Deus ekawēntupat ekawēn mubarararaḡ ip wara'atup pe. Ibo dup mōḡmōḡ ip tupmūn pe—tuperenaptup. Igo mūn pe mōḡmōḡ ip jedopa'a daḡ, jeba daḡ tak warara'acat pe tup mūn jojoan. Imēn ojuy ip ixeyū kay warara'acat aḡuy daḡ, “Deus kay cīcāat teku,” i warara'acat pe i'e am.

— Jesay iwaruat kuḡ ip jekukum warara'acat muak am jekay. Jesay ukpi mubōḡubōḡ ip warara'acat pe jejojo an.

6 — Petatam pima kariwawayū nuyap pe abik ojuy ip. Ya'ōbuyxiat tūyap pe abik ojuy ip Deus eju kawēnwēnap'a be, je-bureyū be jejojo am. 7 Icocok cīcā ip warara'acat “Eya'ōbuyxi jījā” i'e buje cebe ip, adeayū etabixe tarekrek pupuap pe. Icocok warara'acat “Omutaybitbin'ukat” i'e buje cebe ip. Imēn icocok cīcā ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabut pe.

8 — Ikitpitpiyū buximayū eyju bit—soat — io'e Jesus jew-ejuayū be. — Ōn ma eykukukat. Wara'acat pit ka'ūma. Imēnpuye i'ūmḡu juy warara'acayū eywebe, “Ocemutaybitbin'ukat,” i, eyju ikitpitpiyū buxim puye — io'e Jesus. 9 — Ipi ju bima, “Warara'acat podi ma ya'ōbuyxiat ēn,” i'ūmḡu juy epe'e. Pūḡ ma soat podi ma ya'ōbuyxiat—kabi beat acā—wuyebay acā — io'e. 10 — Warara'acayū “Okukukayū eyju,” i'ūmḡu juy ip eywebe. Imēn cuy ḡu ip, ōn acā eykukukat puye. Ōn Deus emunaē — io'e Jesus. 11 — Ya'ōbuyxiat podi ma eyeweweju, eybuywatwat'ukat ma e'em — io'e. 12 — Ya'ōbuyxi pin'ūmat yoboḡ e'em Deus xe — io'e.

13 O'jekawēn Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju! Iba'ore warara'acat pe itaybit am ajo xipat Deus xe iam. Xipat Deus xeap ekawēn itaybit ḡu ip. Deus kay kūyjobit ḡu ip, i'boap ekawēn epeḡuwēn ḡu buye. Deus kay eyju kūyjobit ḡu. Warara'acat mubu'u'un tak eyju Deus xe wuynūyap puxixim—Deus kay wuyjuap puxixim.

(14 — Karem ma ipiat epesupi'ajo! Ipi juacat muḡuykuku'ukayū eyju — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Itayxibuk muḡuykukukum eyju, ibubut pu am — io'e. — Ibun ma eyju jewexe kawēnwēn Deus eju, “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e ojuy eyju warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat eywebe warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.)

15 — Karem ma ipiat epesupi'ajo, Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak — io'e Jesus. — Soat taḡ jekukum eyju wara'acat kudadam. Ikudadam cīcā eyju, imutabun am—Deus kay imutabun am—eyetabucap puxim imutabun am.

— Imutabun puje, imuwexaxan eyju ikērēat mujurūgrūḡ'ukayūm. Ipiat'ajojoap kay cumayūm ip imuwexaxan eyju. Eybodi ma xipat ḡu ip — io'e.

16 — Karem ma ipiat epesupi'ajo. Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Imēn ma warēmtaḡ ma warara'acat mutaybitbin eyju — Jesus o'e cebe ip. — Warara'acat mutaybitbin eyju: “ ‘Etaybit icēmān De us eju kawēnwēnap'a omuy iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Wara'at imutaybitbin eyju dak. “ ‘Etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a be ouro opop iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān ōn e'em ewebe iam tak,' i epe'e bima, cedaḡ ḡu kuka epe'e Deus xe, eya'ō daḡ ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

17 — Eyetaybit ḡu! Ajom xe'e eyetaybit? Ka'ūma ma! Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju. Ajo yobo'ḡ Deus xe—ceweju kawēnwēnap'a du? Yabeat ouro ḡu xe'e? Deus eju kawēnwēnap'a yaboḡ ma. Ouro xipat Deus eju kawēnwēnap'a be buye — io'e.

18 — Warēmtaḡ ma eyju warara'acat mutaybitbin. Warara'acat pe e'em eyju, “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wūnca mupikpikap'a caixa'a opop Deus eju kawēnwēnap'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cedaḡ ma epesop Deus xe eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

— Warara'acat pe e'em eyju dak: “Wara'at pe epe'e bima, ‘Etaybit icēmān wuyju wūnca ūmūm paī be imupik am iḡo'a be iam. Imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em ōn ewebe iam tak,' i. Imēn e'em pima, cūḡ ma kuka epesop Deus xe, eya'ō daḡ ḡu ma'ḡu epekuku,” i'e'em eyju warara'acat pe — io'e Jesus.

19 — Ya'ōpi'ūmat puximayū eyju! Abuat ḡasū ma ibaca eyxe? Wūnca mupikpikap'a ma du? Ya'a jeje imōḡap ḡu xe'e? Wūnca

mupikpikap'a ma yabaca — io'e. — Ajo-mõğ'i buje iat Deus pubut ma e'em. Imēnpuye imõğap bacaap podi ma wūnca mupikupikap'a ma ibaca — io'e Jesus.

20 — Imēneju wuyekawēn tağ cuy ace'e, “Oce'e xe'e Deus eju kawēnwēnap'a be, wūnca mupikpikap'a be,” i bima. Imēn ma kawēnwēn pima, wūnca mupikpikap'a muwēnwēn tak wuyju—soat imõğap tak — io'e Jesus.

21 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān Deus eju kawēnwēnap'a oyamuy iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em òn ewebe iam,” i bima, eya'õ dağ cuy epeku. Imēn Deus eju kawēnwēnap'a muwēnuwēn pima, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy buye ibo'a be.

22 — Imēneju warara'acat pe e'em pima: “Apēn etaybit icēmān kabi kake iam; imēnpuxim cuy etaybit icēmān e'em òn ewebe iam,” i bima, eya'õ dağ cuy epeku. Imēn kabi muwēnuwēn pima, Deus abikbikap muwēnuwēn tak, Deus muwēnuwēn tak, Deus omuy jabikbikap ceje xik'i buye — io'e.

23 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju! — i dak o'e cebe ip. — Soat em eybubut mu'awerorom 10 be, pūğat ūm ām eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ūmūm Deus pe, erva-doce dak ūmūm, puybit mude'o'onaptup tak ūmūm. Xipat eywebe iboap ūmūm Deus pe. Imēnpit soat Moisés ekawēn kay kūyjobit ġu eyju, soat Deus a'õ kay'ūm puye. Soat ġu cūğ ma epeğugē Deus etabun. Deus a'õ kay juy epe'e. Warara'acayū xipan cuy epejukuk. Warara'acayū kay eyetabotaidabotbon cuy. Soan cuy epe'e cūğ ma Deus etabun. Cūğ ma jġā epeğūm puybit mukunukunaptup pewi—yopġcat pewi. Imēnpit soat em epekuku Deus kay kūyjobitsū ma — io'e Jesus.

24 — Warara'acayū kukuk'ukayū eyju! — io'e Jesus. — Imēnpit ya'ioipi'ūmat co'iyū eyju. Tikōnkōnat puxim eyju. Tikōnkōnapti mukapkam teku pağo dağ, ikoëro uk am tikōnkōnapti bewi. Imēnpit camelo uk pin ġu tikōnkōnapti bewi — Jesus o'e.

Imēn o'jekawēn Jesus itaybit am ip. Ikoëro yopġcat ūmūmap puxim. Deus xe yoboğ pit warara'acayū xipan ajukuk iap. Imēnpuye camelo Deus xe yoboğat puxim.

25 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — Jesus o'e Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbinayū be dak. Ipi juacat muğuykuku'ukayū eyju. Kopo iokokat puxim eyju. Kacūğ kadī acā eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ūma. Yabi okok cġcā. Prato buxim eyju dak. Eyokok. Ade bubut epejat. Iparağ epejat warara'acat pubut, ibui bewi ip.

Ade eybubut imēn ibu ibit. Eydacup puye, epejat. Imēnpuye prato iokokat puxim eyju.

26 — Yaṭopi'ūmat puximayū eyju! Ikērēān ḡu juy epesop. Epejat ḡu juy wara'acayū bubut. Eydacum ḡu juy epesop. Xipan ma epeku — io'e Jesus fariseuyū be.

27 — Karem ma epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Ce'ūat topap puxim eyju, ce'ū'ūayū dao kuḡ ibima. Yarucat'a ika beat'a—wita'a. Yadip'a o'yajojoiayū xe. Ikūydip ḡu iḡo'a'a binūn pe, witabikūy be. Ikūykērē jījā badi, ce'ūat tao opop puye. Iḡēmat tak — io'e. 28 — Imēnpuxim badi ma eyju ikērēat kuḡ cīcā, dapxi jījāyū dak eyju. Kacūḡ kadi bit eyju xipacayū jo'i — io'e Jesus cebe ip.

29 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. — Eyju Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a. Ixeyū'ūm'ūm kay ḡebum am epeya-muy—Deus xe xipan e'e'ukayū'ūm'ūm kay. Idip cīcāat epeḡuḡē — io'e Jesus.

30 — Epekawēn: “Kuyje ocetaiṭ pīma, kajuk Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat oceyaoka ḡu,” i'e'em eyju te'e ma. “Ocedobuyū'ūm'ūm ekukuap taḡ ḡu kuka ocejeku,” i dak e'em eyju te'e ma.

31 Te'e ma imēn e'em eyju. Ibpuk e'em soat xe eyju eydobuyū'ūm'ūm naxeḡebitbit—o'yaokaiayū naxeḡebitbit, cekukuap co'i eyju dak jekukum puye.

32 — Karem ma ipiat epesupi'ajojo! — io'e cebe ip. — Ikērēat cuy epeḡuḡē eydobuyū'ūm'ūm co'i ixeyū ekapikap. Ikērēat co'i juy epeḡuḡē. Eydobuyū'ūm'ūm ekapikap muḡēḡē juy epe'e. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū aokaap muḡēḡē juy epe'e — io'e. — Imēn cuy epeḡēḡē kuyjeayū'ūm'ūm ekapikap epere am — io'e.

33 — Puybu buxim eyju—wuye'ūap puybu tūypiat puxim, ikērē jījāat kuḡayū eyju buye. Puybu'it'it puxim tak. Iba'ore eywebe ipiat'ajojoap ka bewi eyenapōn ām — io'e Jesus.

34 — Ōn e'em eywebe: Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū oḡuju eykay, itaybit cīcāyū dak, wekawēn imutaybitbin'ukayū dak, i. Pūḡpūḡ epeyaoka—ixeyū'in. Wara'acayū epesubamupaya korosa be, ce'ū ām. Wara'acayū epeḡupokupok Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixeyū epeḡujēm soat ka bewi. Wara'at ka kay, wara'at ka kay epeḡuju ip — io'e Jesus cebe ip.

35 — Imēneju soat ibapuk je'e eywebe. Ipiat'ajojoap pe ibapuk je'e. Eydobuyū'ūm'ūm ikērēat kuḡ'ūmayū o'yaoka ip. Koap Abel'ūm o'yaoka ip. Ikērēat o'ḡuḡē ḡu Abel'ūm.

Kanomũm Zacarias'ũm o'yaoka ip—Baraquias ipot. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima, o'yaoka ip, wũnca mupikapupikap'a xe bima. Eyju eyukpiwat ma soat ixeyũ'ũm'ũm aoka am. Soat ibapuk je'e eywebe ipiat'ajojoap pe — io'e Jesus.

³⁶ — “Eyju ma karem ma ipiat epesupi'ajojo,” i õn e'em. Gasũayũ be ipiat supi'ajojoat Deus—soat supi'ajojoat — io'e Jesus.

³⁷ — Jerusalém ka watwat! — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ aokakam eyju—Deus emumu-juyũ. Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi egebadap tiotpe kajuk pibun. Eyju bit okay ğu. Eybu'u jĩjã eyetabut am okay, eykukpin cĩcã a'ğu oxe — Jesus o'e. ³⁸ — Jeywat õn ağokatkat jeduk'a iwacap puxim — Jesus o'e. ³⁹ — Imẽnpuye icẽmãn õn e'em eywebe. Waram ojo ğu eyju waram wajẽm'ũm pima. Wajẽm puje: “Deus xipan wuykukukat a'õbi yajẽm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

24

¹ Gebuje o'jẽm Jesus. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi o'jẽm—yabogat'a bewi. Ijẽm puje, imutaybitbin'ukayũ oajẽm Jesus kay.

— Ak'i — io'e ip Jesus pe. — Uk'a yadipat'a ijoceat'a. Eyajo juy — io'e ip. Imẽn ip kawẽnwẽn o'e ade o'yadap ibo ka be buye—Deus tuk'a'ayũ.

² — Soat ma epejojojo ğu du? — io'e Jesus. — Ya'ade opop ijoce. Imẽnpit ya'dop ğu ğuyjom pit — io'e. — Soat' je'aedu. Xepxep'a jewa'atẽġtẽġ ğu je'e—wita'a — io'e Jesus.

³ O'ju Oliveira'a be—co'a be. Xik'i osunuy iboma. Oajẽm ip cekay—Jesus kay. Ceweju etaybitbinayũ oajẽm. Jaġepũġ pima, oajẽm ip cekay.

— Puġũn soat'a je'aedu? — io'e ip Jesus pe. — Puġũn je'bapuk? Pãm ãn? Puġũn ajẽm waram? Puġũn Deus ipi ğu'ũm? — io'e ip.

⁴ — Guyjomsũm — io'e Jesus. — Koap ma eymuġuykuku pinayũ jajẽm ip eykay. Kawẽnwẽn jajẽm ip. Epeya'ĩjojo ğu juy iboap ekawẽn. Eyday'em'um epesop ixeyũ be ey-muġuykukuap puxixim — io'e. ⁵ — Adeayũ omuyku. “Cristo õn ma—Deus emunaẽ,” i napa ma je'e ip. Warara'acayũ itabun je'e ip. Ixeyũ ade ğuġuykuku — io'e Jesus. ⁶ — Jenopaġoġõmap muwẽnuwẽn e'em ip. Yaokakaap epeya'ĩjojo. Eypararam ğu juy epesop. Imẽn cuy je'bapuk. Imẽnpit soat puk oi'ũm ğu. ⁷ Pũġ eipi watwat nopaġoġõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũġ ka watwat nopaġoġõm je'e wara'at ka watwat eju. Pũġ ka daġ ipi jexixim. Wara'at ka beayũ iren je'ku ip — Jesus o'e cebe ip. ⁸ — Yopĩt ma ipiat supi'ajojo ip koam—ipi juayũ.

I'tpin'isumapi jo'i ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jījā ma ip – io'e.

9 – Gebuje ipiatpi'ajojoap kay jeydujowat ip. Jeydujowat ip eyaokam. Kawēnwēn je'e ip eymuwēnuwēn: “Ocexe yukpiwan tekū. Oe'ū juy ocexe,” i. Soat itakoma je'e eykay—wuyjuyū, pariwayū, warara'acayū. Soat ma ipi jua-cayū. Soat eykay ġu jījā je'e okay eyetabut puye – io'e Jesus cebe ip—jewēju etaybitbinayū be.

10 – Ixe kabia ade ip wuywat. Itabut okayayū oibu'un okay. Eymuwēnuwēn je'e ip eykay itakomayū be, ipiat'ajoan eywebe. Eykay'ūm cīcā je'e ip. 11 Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū jajēm ip—ade. Imēnpuye ade ġuġuykuku ip. Imuġuykuku'ukayū e'em ip. 12 Imēn ikērēat ade e'em iboce.

– Imēneju xipan ġu ip jewekuk. Xipan warara'acat kukap suiwat ip. 13 Pūġpūġ okay itabucayū jeedop ip, wajēm puje. Ipiatpi'ajojom ma'ġu ip okay ibu'u'ūm pima, ixeyū idaxijo Deus itakomaayū xewi – io'e Jesus. 14 – Wawēġ muwēnuwēn je'e ip—Jesus soat kukukat awēġ. Kawēn idipat muwēnuwēn je'e ip. Soat eipi daġ ijop awēġ muwēnuwēn je'e ip—soat eipi watwat itaybit am. Icēmān itaybit ip – io'e Jesus cebe ip. – Imēn soat mu'ūmap kabia jajēm – io'e Jesus cebe ip.

15 – Imēneju ipararu jījāat epejojo Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be—bodiat'a be—Deus nuynuyap'a be. Daniel'ūm ekawēn taġ epejojojo—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat ekawēn taġ. (Eyetaybin cuy epesop ijoptup coco'ukayū!).

16 – Ipararu jījāat iġo'a be bima, jenapōn cuy ip co'a bicūġ kay—Judéia eipi watwat – io'e. Imēn kawēnwēn o'e Jesus. Apēn je'bapuk ġuyjom iap muwēnuwēn o'e Jesus, itaybit puye.

17 – Eyduk'a eakiju bima, epeōm ġu juy eyduk'a be eybubut pum—yabeat pum – io'e. 18 – Eykat pe bima, epeyepit ġu juy eyduk'a kay eyeekabek pum – io'e. – Epejat ġu juy. Dao ma epeyenapōn – io'e Jesus. 19 – Ixeyū kabia daġ iba'ore jījā je'e yukreġayū enapōn ām, je'it mutitinayū enapōn ām tak. 20 “Thi bima ġu juy ocenapōnap, tirem puye, kajuk puye dak,” i juy epe'e Deus pe. “Sábado bima ġu dak cuy, jebodoydoyap kabia buye,” i – io'e Jesus.

21 – Ixeyū kabia daġ soat ipi juayū ipiat supi'ajojo jījā. Ibiatpi bit ipiat asupi'ajo ġu, Deus pe ipiat mubapuk'isum – io'e. – Waram pit ibiatpi ġu acesupi'ajo—ixeyū kabia daġ acā – io'e. 22 – Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ūm'ūm pima, ka'ūma ma kuka o'jewedaxijo. Imēnpit: “Pūġpūġ kabia ipi

watwat supi'ajojo,” i'e'em Deus. “Pũğpũğ kabia acã,” i'e'em Deus, jemunaẽyũ daxijo am, ikukpin cĩcã cexe buye – io'e.

23 – Wara'acat je'e eywebe napa ma: “Ak'i! Goku Cristo—wuydaxijojo'ukan—Deus emunaẽ,” i. “Ak'i! Goku ixe,” i dak. Imẽn i'e buje, eyetabun ġu juy epesop ixeyũ ekawẽn kay – io'e. 24 – Jewexe Deus emunaẽhẽyũ je'bapuk, jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. Wuymucoat-coanap ġu'bapuk ip Deus ebekitkiyũ muğuykuku ojuy. Eywebe i'e ba'oreat ġu'bapuk ip imuğuykuku ojuy. 25 Apẽn ġuyjom jajẽm ip adeayũ muğuykuku ojuy iap kuy oğuwẽn eywebe. Gebu'i epe'e wekawẽn kay, ixeyũ be eymuğuykukuap puxim – io'e. 26 – Ixeyũ je'e napa ma: “Ak'i! Teku uk'a'ũmat pe,” i. Imẽn i'e buje, epeju ġu juy uk'a'ũmat pe. Ixeyũ je'e dak napa ma: “Ak'i! Teku ikaba'arẽmatka be,” i. Imẽn i'e buje, eyetabun ġu juy iboap kay – io'e Jesus jewegu etaybitbinayũ be.

27 – Soat wağo õn. Xiririkxiririkiat jesopsom kaxijẽmap kadiwi i'acap kadibe. Iboap co'i õn oajẽm. Imẽn wajẽm puje, soat itaybit je'e ip. Iba'arẽm ġu wajẽmap je'e. 28 Urupuyũ je'awerorom iğẽmat kay i'o am. Imẽnpuxim Deus jajẽm ipiatpi'ajoan ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be – io'e Jesus.

29 – Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje, kabi beacat muycẽmcẽmap iaruaru je'e – io'e. – Kaxiepiat kaxiepi ġu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam ġu je'e. Kabiok je'e. Kasoptayũ dak ida'at kabi kadiwi – io'e.

30 – Gebuje okop ipi kay. Soat tõtõn je'e ip—ipi jua-cayũ—soat ip. Soat wağo õn. Ojojo ip kabikerereat tağwi kopkom. Wa'õbacaap kuğ okop, odipap kuğ tak. 31 Parasuy jo'iat Deus ġuyde—yoboğat. Jekawẽn tojotjot'ukayũ ġuju soat tağwi. Cemunaẽhẽyũ ġu'awero ip. Soat tağwi ġu'awero ip—ipi dağwi – io'e Jesus. Imẽn Jesus waram jeedocap o'ğuwẽn jewegu etaybitbinayũ be.

32 – Gebum cuy epesop wajẽmap kay, figueira'ip kay ġebum pima. Figueira'a bikit cẽm puje, “Koato ijasun ma,” i'e'em eyju, dup cẽm pima – io'e. 33 – Imẽnpuxim ipiat'ajoap kabia ajẽm pima, “Gaxĩn ma Deus emunaẽ jajẽm,” i juy epe'e. Wekawẽn puye, eyetaybit epe'e – io'e Jesus. 34 – Gasũayũ'in iboap coco je'ũ awap, soat pe wekawẽn jebapuğ—soat ma. Gebum cuy epesop iboap kay – io'e Jesus jeweguacat pe. 35 – Kabi i'ũm, ipi dak; wekawẽn pit i'ũm ġu. Wekawẽn kayayũ bit soat em jeedop – io'e Jesus.

36-37 – Soat wağo õn. Waram oajẽm õn. Abu itaybit wajẽm ãm? Ka'ũma ma itaybit ip wajẽm ãm. Deus

ekawēn tojotjot'ukayū itaybit ġu—kabi beayū. Ōn tak we-taybit ġu. Webay acā itaybit. Ka'ūma ma owiwim pima, oajēm. Imēnpuxim tak Noé kabia be ka'ūma ma iwiwim pima muba'atxiri oajēm kuyje — io'e Jesus. ³⁸ — Muba'atxiri ajēm awap, soat ip tikōnkōn'uk osodop. Jekōnkōn'uk ip osodop. Jew-ebumūnmūn'uk ip osodop. Imēn ma osodop, kobexixi be Noé ōm awap. ³⁹ Itaybit ġu osodop ip ajo je'hapuġ iam. Kobexixi be Noé ōm puje acā, muba'atxiri ajēm puje acā itaybit o'e ip. Itabut ġu ip Noé kay osodop. Imēnpuye muba'atxiri wiwim ġu ip. Imēnpuye dak soat ip oakōm. Wajēm puk pima, imēn ma dak. Ka'ūma ma wajēmap wiwim je'e — io'e Jesus.

⁴⁰ — Wajēmap kabia be xepxep kapikpiġ e'em jekat pe—agokatkayū. Pūġ ixeyū'in tujowat jeweju—Deus emunaē eju. Wara'acat tujowat ġu. ⁴¹ Trigo muġēġēap ka be xepxep trigo muġēġēm e'em—aoyū. Imuġēġēm pima, pūġ ixeyū'in tujowat jeweju—Deus emunaē eju. Warara'acat tujowat ġu — io'e. ⁴² — Aġ cuy epesop — io'e cebe ip. — Eyetaybit ġu buye pujuat kabia eykukukat jajēm iam — io'e Jesus.

⁴³⁻⁴⁴ — Ixima daġ uk'a beat iwiwim pima, ibukurukat ajēmap puxim, iōmap puxim; ixet ġu kajuk ixē uk'a beat — io'e Jesus cebe ip. — Imēnpuxim wuyju wuykukukat wiwim'ūm pima, ixē dak imēnpuxim jajēm — io'e Jesus.

⁴⁵ — Kariwa jekapik'ukat kay pimaap, itaybit cīcāat kudadam je'e. Xipacat muġēġē'ukat kudadam je'e. Iġo kapik'ukat warara'acayū kukuk'ukat kariwa a'ōbiat. Irere bima ip, soat em ixat je'gūm ip cebe—warara'acayū be—kapik'ukat be. Jexat o am awero am ip cebe, icūġ ām je'gūm. ⁴⁶ Jekariwa a'ō kay kūyjobin pima, iġo kapik'ukat icokcok je'e jekariwa ajēm puje. ⁴⁷ Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — “Obubut kukukan cuy ece—soat ma,” i je'e cekariwa iġo kapik'ukat pe. ⁴⁸ Imēnpit je'gūm ġu wara'at pe—kapik'ukat pe, “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e'em puye. Ikērēat kuġ xeku. ⁴⁹ Ibureyū mupokupoġ je'e. Tikōnkōn je'e ika'oayū eju. Jekōnkōn tak je'e ceweju ip. ⁵⁰ Jekariwa wiwim ġu xeku. Itaybit ġu je'e pu kabia wekariwa jajēm iam, pu ehora iam tak.

⁵¹ — Iwiwim'ūm pima, je'pit cekariwa. Ipiat supi'ajoat jekapik'ukat pe. Jekapik'ukat ipiat supi'ajo wuyjuyū muġuykuku'ukayū ipiat supi'ajojoap co'i. Ixeyū tōtōn cīcā ip je'e ipiat'ajojoap ka be. Ipi kuġ puye, tūy yeiyei ip je'e dak — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

25

¹ Deus soat kukuanap kabia muwēnuwēn o'e Jesus o'ya'ījoioiyū mutaybitbin pima. Imēnpuye wuymutaybit-

binap muwēnuwēn o'e itaybit am ip. Imēnpuximap ekawēn muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia ayacayū cucumap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe ayacayū yaypan'isuayū osodop ip—10 beayū. Jewebumūnat kay o'ju ip lamparina kuḡ. Jewebumūnat dopabijuk am o'ju ip. ² 5 beayū ixeyū'in yaḡuysacayū osodop ip. Warara'acayū 5 beayū yaḡuyba'arēmayū osodop — Jesus o'e. ³ — Yaḡuyba'arēmayū o'tidujowat ḡu ip daxadi—lamparina beapti. O'tidujowat ḡu ip timūn'a be. ⁴ Yaḡuysacayū acā o'tidujowat daxadi timūn'a be.

⁵ — Ixet pin ip. Etapok'i e'em. Ixet osodop ip—10 beayū. Ixet, ibun jewebumūnat puye. Xet.

⁶ — Iximadakpe iboceayū o'tomuwā 10 beayū be.

— “Ak'!” io'e ip. “Jewebumūnat oajēm,” io'e ip. “Epeju cekay, topabijuk am,” io'e ip 10 beayū be.

⁷ — O'ḡuwurūḡ ip. O'kop ip—10 beayū. Lamparina mudipudim osodop ip, imusopusop am.

⁸ — Gebuje yaḡuyba'arēmayū o'jekawēn yaḡuysacayū be.

— “O'ti'ūm. Imēnpuye iba'ore ocewebe lamparina musop am. Daxadi epetiūm cuy ocewebe,” i ip o'e.

⁹ — “Ap!” yaḡuysacayū o'e. “Iba'ore ocewebe tiūm am eywebe. Pūḡti ma ocedaxadi. Epeju, ti buam. Dinheiro juy epeḡūm warara'acayū be—tideim,” io'e ip.

O'ju ip, tibu am.

¹⁰ — Jewebumūnat oajēm peta muḡēḡēat tuk'a kay. Cucum pima ip daxadi bum, oajēm. O'ju jewebumūnat eju yaḡuysacayū. O'ju ceweju, kuy buye ip. Oōm ip ceweju.

— Bik. O'tomudip ip xīntabi.

¹¹ — Oajēm ḡuyjom. Yaḡuyba'arēmayū oajēm. O'tomuwā.

— “Kariwa!” io'e ip. “Xīntabi etomudip'uk ocewebeam,” io'e ip.

¹² — “Wetaybit ḡu ma eyjum,” io'e cebe ip — io'e—Jesus o'e. Pere. Imēn 10 beayū be kawēnwēnap pi o'jepere Jesus. Apēn ixe jewebumūnat kay 10 beayū oekuku, imēnpuxim wuyju be jekukum, Deus soat kukan pima. Pūḡ wuy'in iwiwim je'e Deus soat kukanap kabia bima. Warara'acayū wuy'in iwiwim ḡu je'e.

¹³ — Aḡ cuy epesop ekariwa jajēmap kay — io'e Jesus iboceayū be. — Eyetaybit ḡu buye puju eyekariwa jajēm iam. Ajo hora iam eyetaybit ḡu. Ajo kabia iam eyetaybit ḡu. Aḡ cuy! — io'e cebe ip.

¹⁴ Waram Jesus o'jekawēn iboceayū be. Deus soat kukanap kabia muwēnuwēn o'e.

— Deus soat kukanap kabia aḡokatkat cuap kabia buxim — io'e Jesus. — Ixe cucum o'e wūy ma. Wara'at

eipi be cucum o'e. Cucum awap, kapikpik'ukayũ o'tomuwã—jebuywatwat'ukayũ. Jebubut o'gũm cebe ip. O'gũm imuxipanpan am. ¹⁵ Dinheiro'a o'yaũm cebe ip. Ajo-xe imuxipanpan pucat o'yaũm cebe ip. Pũg ixeyũ be 5 mil iat'a o'yaũm. Wara'acat pe 2 mil iat'a o'yaũm. Warara'at pe pũg mil iat'a o'yaũm—dinheiro'a.

— Ibocewi o'ju wara'at eipi be.

¹⁶ — Gebuje 5 mil iat'a juk o'yabuiat wara'at dinheiro'a o'yabu—wara'at 5 mil iat'a. Imēnpuye 10 mil iat'a kuḡ o'e. ¹⁷ Wara'at ibuywatwat'ukat ijo'i ma o'gugẽ dinheiro'am—ibo 2 mil iat'am. Imēnpuye 4 mil iat'a kuḡ o'e. ¹⁸ Yabi beat pit ibo pũg mil iat'a o'yamõḡ ipikũykũy be. O'jokot. Batku. O'yamõḡ. Pere.

¹⁹ — Ade xet kap puje, oexe. Cekariwa oexe. O'jekawēn jekapikpik'ukayũ be. Jedinheiro'a muwēnuwēn o'e.

²⁰ Imēnpuye 5 mil iat'a juk o'jat iat dinheiro'a o'yadojot jekariwa be—10 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa,” io'e. “Ijoce edinheiro'a—5 mil iat'a. Wara'at oyabu—wara'at 5 mil iat'a. Soat ebubut'a. Edinheiro'am ḡasũ—10 mil iat'a. Wara'at 5 mil oyabu ibo 5 mil iap,” io'e jekariwa be — io'e Jesus.

²¹ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ēn. Wedinheiro'a muxipan cĩcã ēn. Yopĩt ma o'e. Ēn pit wa'õ daḡ imuxipanpan cĩcã owebeam.

— “Imēneju ade obubut muxipan ece owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oḡugẽ ḡasũ. Acekõnkõn,” io'e cekariwa.

²² — Imēnpuye dak 2 mil iat'a juk o'yabuiat dinheiro'a oyadojot dojot ixē be—jekariwa be. 4 mil iat'a o'yadojot.

— “Juku, Kariwa!” io'e. “Ijoce edinheiro'a—2 mil iat'a. Wara'at'a oyabu—wara'at 2 mil iat'a. Soat edinheiro'am ḡasũ. 4 mil iat'a oyabu ibo 2 mil iap,” io'e cebe — io'e Jesus.

²³ — “Xipat,” cekariwa o'e cebe. “Xipacat ēn. Wedinheiro'a muxipanpan cĩcã ēn. Yopĩt ma o'e. Wa'õ daḡ imuxipanpan cĩcã eguy owebeam.

— “Imēneju ade bubut cuy eguxipan owebeam,” io'e — io'e Jesus.

— “Ga'a! Peta oḡugẽ ḡasũ. Acekõnkõn,” io'e cekariwa.

²⁴ — Gebuje pũg mil iat o'yabuiat o'jekawēn ixē be—jekariwa be.

— “Kariwa!” io'e. “Kuy juk wetaybit edacup iam—warara'at ekat pewi ejat iam—etiotata'ũmap kat pewi,” i napa ma o'e cebe. “Kuy juk wetaybit ekapikap'ũmat pewiata etabu iam,” i napa ma o'e dak. ²⁵ “Oparara ebuxim ibuye. Edinheiro'a oyamõḡ ipikũykũy be—mil iat'a. Juku,” io'e. “Edinheiro'am—ebubut'am.”

26 — “Ibu'u'uat ên,” cekariwa o'e. “Ikêrêat kuḡ ên. Etaybit tu warara'at ekat pewi ojat iam? Wekapikap'ūmat pewiata otabu iam etaybit tu? ²⁷ Imên etaybit pima, wedinheiro'a eyaūm cuy dinheiro'a muxipanpan'ukat pe wara'at dinheiro'a bu am owebeam,” io'e. “Wepit puje, eyaūm kuka owebe,” io'e.

28 — “Dinheiro'a juy epeyabu cebewi—pūḡ mil iat'a,” cekariwa o'e warara'acayū be. “Epeyaūm cuy wara'at pe—10 mil iat'a kuḡat pe,” io'e kapikpikayū be. ²⁹ “Imên ma. Adeat kukat pe wara'at je'ḡūm ip. Imênpuye ade jĵā ikuḡ e'em. Imênpit yopĳcat kukat xewi ixe yopĳcat je'jat ip,” io'e cekariwa. ³⁰ “Ite ibu'u'uat tak epejoxik cuy kabiokboḡat ka be—tôtōnap ka be—tūy yeiyeiat ka be,” io'e cekariwa — io'e Jesus. Imên Jesus soat o'e iboceayū imutaybit am. Cekariwa dinheiro muxipatpan cĳcāayū o'ju ip peta be ceweju. Imênpuxim Deus a'ō kayayū jeedop ip Deus xe soat em. Ipi kūykūy be cekariwa dinheiro mōḡat pit o'joxik ip kabiokboḡat ka be. Imênpuxim Deus ipiat supi'ajoat ja'ō kay'ūmayū be. Imên Jesus imutaybit-bin o'e.

³¹ Jesus o'jekawên waram iboceacat pe.

— Soat waḡo òn. Odipap kuḡ wajêm puje, soat kukan oce'e. Deus ekawên tojtjot'ukayū jajêm ip oweju. Jay. Ajo xipat Deus xe iap oceḡuwên, ajo xipat ḡu iap tak.

32-33 — Ipi juacayū je'awero owap. Apên ovelha kukuk'ukat ovelhayū o'taē bodeyū bewi, imênpuxim òn tak ipi juacayū bewi wa'ō kayayū otaē—kūyjobitbicayū. Kacūḡcūḡ'i jeedop ip oba'at kadi. Kūyjobitbit'ūmayū bit oba'ūḡ kadi kacūḡcūḡ'i jeedop ip.

³⁴ — Cūḡ'i buje, ocekawên oba'at kadiayū be.

— “Deus kuy eymucokcok cĳcā. Webay kay juy epesot! Eyka be juy epeōm—kuy osukamuxipaniap ka be. Deus kuy ipi muḡēḡēm pima, cuk eyka muḡē dak,” ioce'e cebe ip. ³⁵ “Epeōm! Xipan cĳcā juk adi eyju okuk. Ore bima, puybit cuk adi epeḡūm owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiūm owebe. Oka be'ūm pima, xipan cuk adi eyju okuk eyduk'a be. ³⁶ Ka'ūmḡu wekamixa bima, kamixa juk epeḡūm owebe. Owātaxipi bima, epajêm obuywat am. Òn daomūnmūnap'a be bima, epajêm okay,” ioce'e cebe ip.

³⁷ — “Kariwa!” Deus xe cūḡ cĳcāayū e'em. “Ere jekukum ejojo ḡu oceju. Puybit cuk oceḡūm ḡu ewebe. Ebipurug jekukum tak ejojo ḡu oceju. Idibi juk ocetiūm ḡu ewebe,” i'e'em ip. ³⁸⁻³⁹ “Ewātaxipi ḡu ejojo oceju. Cuk ocajêm ḡu ekay ebuywat am, ên daomūnmūnap'a be bima,” i. “Eduk'a'e'ūma jekukum ejojo ḡu oceju. Oceju ḡu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Kamixa dak cuk oceḡūm ḡu ewebe,” i'e'em ip.

40 — “Owebe epeḡũm ḡu,” ioce'e cebe ip. “Imēnpit webekitkit pe epeḡũmiap owebe epeḡũmiap puxim. Omubuyxin cīcā webekitkit. Yopīt ma ip ipi juacat etabun. Imēnpit ixeyũ be epeḡũmiap, owebe epeḡũmiap puxim ma,” ioce'e. — Soat kukan oce'e — io'e.

41 — Gebuje ōn e'em cebe ip—oba'ũḡ kadiayũ be. “Deus xe ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ eyju. Imēnpuye Deus jajēm eykay ipiat'ajoan eywebe. Epeyenapōn cuy oxewi. Ipiatpi'ajojoap pe soat em epesop—daxaboḡ pe—ibiōḡbuk kērēayũ kukukat ka be. Deus o'ḡugē ibiōḡbuk kērēayũ kukukat kam—ixe ekawēn tojotjot'ukayũ kam tak,” ioce'e — io'e Jesus. 42 — “Xipan ḡu juk adi okuk epesop. Ore bima, puybit cuk adi epeḡũm ḡu owebe. Obipuruk pima, idibi juk adi epetiũm ḡu owebe. 43 Oka be'ũm pima, xipat ḡu juk adi eyju okuk eyduk'a be. Ka'ũmḡu wekamixa bima, kamixa juk adi epeḡũm ḡu owebe. Owātaxipi bima, kuy obuywatwan ḡu epesop. Ōn daomũnmũnap'a be bima, epajēm ḡu okay,” ioce'e cebe ip — Jesus o'e.

44 — “Kariwa!” Deus xe ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ e'em. “Ere jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye puybit cuk oceḡũm ḡu ewebe. Ebipurug jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye idibi juk ocetiũm ḡu ewebe. Ewātaxipi ḡu ejojo oceju. Imēnpuye juk ocajēm ḡu ekay ebuywat am. Ēn daomũnmũnap'a be ḡu eḡuy. Imēnpuye juk ocajēm ḡu ekay,” i. “Eduk'a'e'ũma jekukum ejojo ḡu oceju. Imēnpuye oceju ḡu xipan ekuk cuk acesop oceduk'a be. Ejojo ḡu oceju, ekamixa'ũm pima. Imēnpuye kamixa juk oceḡũm ḡu ewebe,” i'e'em ip.

45 — “Webekitkit pe ḡu epeḡũm iap, owebe ḡu epeḡũm iap puxim,” ioce'e cebe ip. “Ipi juacat etabun webekitkit yopīt ma. Imēnpit ixeyũ be ḡu epeḡũm iap, owebe ḡu epeḡũm iap puxim,” ioce'e—soat kukan oce'e — Jesus o'e. 46 — Imēntak ixeyũ je'ju ipiatpi'ajojoap pe jedop am — io'e Jesus. — Deus xe cūḡ cīcāayũ acā jeedop ip Deus tēḡ ma—itait jeedop ip soat em Deus xe — io'e Jesus jējuayũ be.

26

1 Wuymutaybinap ekawēn mutaybitbin epere buje, Jesus o'jekawēn jējuacat pe.

2 — Eyetaybit xepxep xet kap puje, Páscoa epeta jajēm iam. Ijop Páscoa bima, ijoceat odujowat okay itakomaayũ kay obamupaya am. Korosa be oba mupaya ip. Waoka ip — io'e Jesus—soat waḡo o'e.

3 Gebuje paĩyũ kukukayũ o'jeawero ip uka yaboḡ cīcāat'a be—ibuyxi jījāat tuk'a be—Caifás tuk'a be. Judeuyũ kukukayũ dak o'jeawerowero. 4 O'jewaguyda soat ip. Jesus

daomũnũnap muwẽnuwẽn o'e ip. Apẽn oce'e iam kawẽnuwẽn o'e jewewebe. Yaoka ojuy ip iba'arẽm.

5 — Páscoa bima bit Jesus ataomũn ġu, adeayũ be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewe be.

Ixe Páscoa epeta bima Judeuyũ pão'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuaaptõmtẽm'ũmat'a. Ijop epeta muġẽġẽm pima, apẽn Deus wuye'ajojoyũ'ũm'ũm o'ġujẽm Ēgito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop.

6-7 Ierep tũibit tuk'a be ayacat oajẽm—Simão duk'a be. Jesus xik'i o'e jekõnkõn jewēju itaybitbinayũ xe. Tide'oati kuġ oajẽm Jesus kay. Jesus'a abi be o'timõġ Betânia ka be. O'timõġ timũn'a bewi—wita'a muġẽġẽ'a bewi—alabastro'a muġẽġẽ'a bewi. Tideiboġ cĩcã ixedi tide'oati. 8 Imẽnpuye itakoma ip o'e ayacat kay Jesus eju etaybitbinayũ.

— Te'e ma iġodi tide'oati mu'ũm teku — io'e ip. 9 — Tide'oati deida buje, kajuk teiboġ o'jat! Ade kuka juk dinheiro isurũġat o'jat prata muġẽġẽ. Tadaybotbocayũ be kuka juk dinheiro o'ġũm — io'e ip. 10 Jesus itaybit apẽn kawẽnuwẽn ip iam. Imẽnpuye o'jekawẽn cebe ip.

— Ite mukorẽmrẽm ġu bit cuy epe'e — io'e cebe ip. — Xipacan ma teku o'e owebe. Apẽnnpuye eyetakoma ite kay? Eyetakoma ġu juy epesop cekay — io'e Jesus cebe ip. 11 — Tadaybotbocayũ soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyũ buywan put eywebe. Ōn pit soat em ġu oġuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. 12 — Ite ayacat ojebit o'ġude'on, oje'ũ ġu buk ma'ġu. Wetabẽġ pima ma kuy omude'on witabikũy be omõġ awap — io'e. 13 — Okay itabucayũ ijop ekawẽn ġuwẽnuwẽn soat kaka daġ—kawẽn idipat. Apẽn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwẽnuwẽn tak ip soat kaka daġ. Soat ka watwat ġebum je'e apẽn ixe o'e iap kay. Ġebum cuy epsop iboap kay — io'e cebe ip.

14 Gebuje Judas Iscariotes oajẽm paĩyũ kukukayũ kay. Pũġ 12 beayũ'in ixe Judas osunuy. 15 Ixe o'jekawẽn paĩyũ kukukayũ be.

— Pebũrũ epeteida owebe Jesusũmap teim? — Judas o'e.

— 30 be prata'a — io'e ip.

— Xipat — Judas o'e.

O'yaũm ip. 16 Imẽnpuye Judas oeku:

— Pu kabia Jesus puap kabia? — io'e jewebe ma.

Imẽn oekuku kudadam.

Gebuje bit ma aġu Judas oeku Jesus pu ojuy itakomaayũ be iũm ãm.

17 Oajẽm ip Jesus kay—12 beayũ. Páscoa epeta osunuy. Iboap epetam Judeuyũ pão'a

o'o'uk—yamuyuhuhuaptōmtēm'ũmat'a. Ovelha dak aokaka'uk osodop ip Páscoa epeta bima—koapat kabia bima.

— Poce ovelha ocejoyoy peta ajēm pima? — io'e ip Jesus pe.

¹⁸ — Epeju juy okay itabucat pe—agokatkat pe — io'e. — Jerusalém ka be xeku omuy. I juy epe'e cebe: “ ‘Omuyku eduk'a kay,' wuymutaybitbin'ukat o'e ewebe. ‘Páscoa be i'o am omuyku, oweju etaybitbin'ukayũ dak,' io'e ewebe,” i. “ ‘On oje'ũ gasũ,' io'e dak ewebe,” i dak. Imēn cuy epe'e cebe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be.

¹⁹ — Hm hm — io'e ip.

O'ju ip Jerusalém ka be.

Oajēm. Jesus kay itabucat tuk'a oōm. Apēn cuk ixē o'e, Jesus kay itabucat pe o'e ip—soat ma. Igo'a be ovelha o'joyoy ip peta ajēm pima. Soat muxipanpan o'e ip peta beam.

²⁰ Katpuje ma Jesus oajēm. Oabik mesa koreren 12 beayũ eju. O'jekōnkōn ip i'go'a be. ²¹ Jekōnkōn pima ip, o'jekawēn 12 beayũ eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe. Pũğ ey'in jekawēn okay itakomaayũ be. Poce oğuyiap ġuwēn ixeyũ be, odobuxik am. Imēn oũm epe'e okay itakomaayũ be waoka am — io'e cebe ip.

²² Iğycũğcũğ cĩcã ip o'e.

— Kariwa! Ōn xe'e? — io'e'e ip pũğpũğpũğ.

²³ — Oweju pão'a mudirem pũğ pe ma prato be cekōnkōnat okay itakomaayũ be oũm waoka am. ²⁴ Soat wağo ōn. Apēn oje'ũ iap tup tağ oje'ũ—Deus ekawēntup tağ — io'e Jesus. — Karem ġu ipiat supi'ajo oũmat pit. Xipat kuka adi a'ğū ixē bit o'jebapuk'ũma — io'e Jesus.

²⁵ — Omuyaybitbin'ukat! — Judas o'e—itakomaayũ be Jesusũmat o'e. — Ōn tu jeũm itakomaayũ be?

— Hm hm. Ēn ma — io'e Jesus jeũmat pe.

²⁶ Jekōnkōn ip pima, Jesus pão'a o'yabu.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexat'am eyaũm ocewebe — io'e.

O'yamuweka. O'yaũm jewēju etaybitbinayũ be.

— Juku — io'e Jesus. — Epeya'o. Ijop'a ojebit — io'e cebe ip. — Pão'a muwekaap puxim ip obamupaya — io'e.

²⁷ Uva'abidi dak o'timōğ tikōnkōnap pe.

— Bay! Xipat ěn — io'e Deus pe. — Ocexati etiũm ocewebe — io'e.

O'tiũm cebe ip.

— Juku — io'e. — Ijopti juy epetikōn—soat eyju juy epetikōn — io'e 12 beayũ be.

²⁸ — We'ũ buje jedoyekereren oce “Adeayũ bewi ikērēat oju'uk,” io'e Deus puye. Imēnpuye Deus ijop kērēat kay ġebum ġu. Adeayũ ġuisun Deus ekawēn iisuat xe. Cũğ ma jeedop ip

cexe—Deus xe — io'e. ²⁹ — Waram ġu otikōn uva'abidi soat ipi watwat webay a'ō kay kūyjobit'ūm pima. Soat ipi watwat ya'ō kaykūyjobin pima bit, tiisuati otikōn uva'abidi — io'e Jesus.

³⁰ Jekōn puje, jebibododon ip o'e Deus kay. O'ju ip.

Oajēm ip—soat ip. Co'a kay oajēm—Oliveiradip'a kay. Jay. Jesus o'jekawēn cebe ip—jewejuayū be. Xīḡxīḡ pima co'a jeje, Jesus o'jekawēn.

³¹ — Ijop exima eyju operem — io'e. — Epeyenapōn okay itakomaayū buxixim. Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn:

Ovelha kukuk'ukat oyaoka, i. Soat ip jepōḡpōḡ iōhōyū, i.

Imēn Deus ekawēntup omuwēnuwēn — io'e.

Imēn kawēnwēn o'e Jesus jeweju etaybitbinayū kukukat puye. Imēnpuxim ovelha kukukat Jesus puxim. Jesus eju etaybitbinayū ovelha buxim kuka ip. Ovelha jepōḡpōḡ ip jekukukat'ūm pima. Jesus etaybitbinayū jepōḡpōḡ kuka ip, Jesus e'ū buje.

³² — Imēnpit we'ūap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Oju eywap Galiléia eipi be — io'e Jesus cebe ip.

³³ — Soat ip jepere—ebureyū. Ekay itakomaayū buxixim iparara buye, ip jepere. Ōn pit jepere ġu. Pūḡ em tak ka'ūma — Pedro o'e.

³⁴ — Tapu, icēmān ōn e'em ewebe — io'e Jesus Pedro be. — Ijop exima ma “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e ebapūḡ em — io'e. — Sapokay ede awap “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e — io'e Jesus.

³⁵ — Oce ġu ma buk, “Obure ġu teku,” i, eweju waokaap puxim — io'e Pedro. Soat cewejuayū imēn o'e'e.

³⁶ Gebuje Jesusyū o'ju kadaihiaptip kay—Getsēmani ka kay.

— Jocebuku epabikbik — io'e jewejuayū be. — Bomaku buk ōn cum, Deus eju jekawēn ām — io'e cebe ip. Oabik ip.

³⁷ Pedro o'tujowat, Zebedeu ipotpoyū dak. Ebpug o'tujowat. Iḡuycūḡ cīcā Jesus o'e.

³⁸ — Oḡuycūḡap pibun je'ūmat co'i ōn — io'e ebapūḡayū be. — Epabik — io'e. — Aḡ cuy epesop — io'e. — Oweju epeyeak cuy.

³⁹ Bosusu o'ju, jebay eju jekawēn ām. O'jepo ipi ju jeḡuycūḡap pibun.

— Bay! — io'e. — Ewebe iba'ore'ūm pima, omuwedem ece, owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'ōbi bit we'ū pin ġu. Ēn ebikuy bima bit oje'ū — io'e Deus pe.

⁴⁰ Aripit. O'jepit. Oajēm ebapūḡayū kay. Ixet ip osodop.

— Pedro — io'e Jesus. — Eywebe iba'ore du eyḡuy pūḡ hora ma oweju jeak am? ⁴¹ Aḡ cuy epesop! — io'e cebe ip — ebapūḡayū be. — Xen ġu juy epesop. Deus eju juy epeyekawēn eywebe ikērēat mujurūḡap puxim—eywebe Satanas a'ō kay kūyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jījā ikērēat muḡē ām.

Imēnpit ikērēat epeḡuḡē eya'ōbaca'ūm puye. Imēneju Deus eju juy epeyekawēn, ixē a'ōbacaap kuḡ eyeku am — io'e Pedro be.

⁴² O'ju waram.

— Bay! — io'e waram Deus pe. — Ewebe iba'ore'ūm pima, omuwedem ece, ip owebe ipiat'ajoap puxim. Ēn ebikuy bima bit, oje'ū — io'e Deus pe.

⁴³ Aripit. Jesus waram o'jepit ebapūḡayū kay. Ixet ma'ḡuto ip osodop. Itaxeebaca o'e ip, xet pibun.

⁴⁴ Waram o'ju jebay kay, jekawēn ām. Kuyat ekawēn puxim waram o'jekawēn Deus eju.

⁴⁵ Aripit. O'jepit ebapūḡayū kay.

— Eyxet mabuk ḡu du? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk ḡu du eyju? — io'e. — Soat waḡo ōn. We'ūap kabia kay ōn ajēm — io'e. — Gasū okay itakomaayū oūm ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be waoka am. ⁴⁶ Epe'āy! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Itakomaayū be oūmat omuyku. Gā'ā okay itakomaayū atopabijuk — io'e cebe ip.

⁴⁷ Jesus kay Judas oajēm. Kawēnwēn pima, oajēm. 12 beayū'in osunuy Judas. Jesus eju jekuku'uk osunuy. Ade oajēm ip—paja kukuḡayū, jeba'ip kukuḡayū dak. Oajēm ip, Jesus kudadam Judeuyū kukukayū a'ōbi, paīyū kukukayū a'ōbi dak.

⁴⁸ — Oyaḡobukōn'ibit cuy epejat. Ixe Jesus — Judas juk o'e cebe ip—Jesusūm cekay itakomaayū beiat.

— Ocejat cuy — i juk o'e ip—Judas ejuayū.

⁴⁹ Isum yajēm:

— Wuykat, omutaybitbin'ukat! — Judas o'e Jesus pe.

O'yaḡobukōn.

⁵⁰ — Obure — io'e Jesus. — Apēn ēn e'em iap, ḡasū ma juy ece — io'e. Oajēm ip Jesus xe, ibu am. ⁵¹ Imēnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. O'suḡuybu'uk pajam paīyū kukukat ebekit ḡuybu ikibi.

⁵² — Paja ejomōḡ cuy iyuk pe — Jesus o'e. — Pajam wara'at o'yaokaiat ixē dak pajam yaoka ip — io'e Jesus.

⁵³ — Ōn cekay bima, webay 12 mil beat o'ḡuju kuka—jakawēn tojtjot'ukayū. Gaxīn ma kuka o'ḡuju okay itakomaayū buxim — io'e jewējuacat pe. ⁵⁴ — Deus ekawēn tojtjot'ukayū ajēm puje bit, iba'ore kuka o'e owebe we'ū ām Deus a'ō daḡ pit. Imēn put ma owebe—we'ū but ma — io'e Jesus.

⁵⁵ Ixe ehōra bima, Jesus o'jekawēn yajēmibiyū be—adeayū be.

— Ade kabia juk adi oḡuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Imukūyjojom cuk adi oḡuy. Eyju bit odaomūn iḡo'a be ḡu bit. Eyju dak epesot odaomūn ām

paja kukuḡ, eyba'ip kukuḡ tak, ibukurukat taomũḡap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ḡu on pit! — io'e cebe ip.

⁵⁶ — Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawēntup apēn ip odaomūniaptup — io'e. — “Ibukurukat taomũḡap puxim ixe taomūn ip,” i'e'em iḡodup — io'e. — Imēn ma odaomūn ip ḡasū dak — io'e Jesus.

Soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitinayū. Soat ip o'watwat.

⁵⁷ O'jacayū o'tujowat ip. Jesus o'tujowat ip Caifás kay—paĩyū kukukat kay. Iboceayū juk o'jeawero ip Caifás tuk'a be. Judeuyū kukukayū o'jeawero ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. ⁵⁸ Pedro bit Jesus nomuju o'ju. Wūy ma o'ju. Paĩyū kukukat tuk'a naxīnōm pe oajēm. Oabik sorarayū parakpe. Oabik, ijo am—apēn je'bapuk Jesus pe iap co am.

⁵⁹ Paĩyū kukukayū o'je'awero ip, yawēḡ mukērērērēn'ukayū kudadam, pũḡ taḡ ma Jesus muymuy am, Jesus aokam dapxi a'ō nomuju. Soat o'je'awero ip—paĩyū kukukayū, Judeuyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—soat o'je'aweroiayū.

⁶⁰ Oajēm ip je'aweroayū kay. Ade oajēm—yawēḡ mukērērērēn'ukayū. Imēnpit iba'ore o'e Jesus awēḡ mukērē ām. ⁶¹ Xepxep oajēm ḡebuje bit—wuymuḡuykuku'ukayū.

— Ite aḡokatkat o'e: “Deus eju ekawēnwēnap'a oyamuy'ūm put—yaboḡat'a. Imēnpit oyamuy put waram ebapũḡ kabiam,” i — io'e xepxepayū—dapxiyū. ⁶² Imēnpuye paĩyū kukukat ma o'āy, jekawēn ām.

— Apenpuye ecede ḡu awēḡ mukērērēnayū be? — io'e. — Icēm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶³ Jesus mũḡ ma osunuy.

— Deus emunaē ēn pima, eḡuwēn cuy ocewebe — koapat paĩyū kukukat o'e Jesus pe. — Deus a'ōbi—soat em itaicat a'ōbi eḡuwēn cuy. Deus emunaē ēn tu? Deus ipot tu ēn? — io'e.

⁶⁴ — Hm hm. Ixe ipot ma ōn — io'e. — Soat waḡo ōn. Guyjom ojojom epe'e. Xik'i oḡuy Deus xe iba'at kadi. Ixe Deus soat podi ma ya'ōbacaat. Cexe ōn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixe eju. Guyjom ijodi waram ojot. Kabikerereat taḡwi okop — io'e Jesus.

⁶⁵ Imēneju jeekabek o'ḡuwek paĩyū kukukat, jetakoma pi-bun.

— Deus muymuy teku — i napa ma o'e. Jesus muwēnuwēn o'e.

— Epeya'ĩjojo kuy ixe ekawēn. Wara'acayū ḡu ajokudada Jesus awēḡ mukērērēn ām — io'e cebe ip—o'je'aweroweroiayū be. ⁶⁶ — Ajo cũḡ ma eyxe? Apēn tak ace'e Jesus pe? — io'e cebe ip.

— Ikērēat kuḡ teku Deus xe — i napa ma o'e ip—ibimāmāyũ ekawēn coco'ukayũ. — Imēnpuye ayaoka — io'e ip.

⁶⁷ O'je'aweroiayũ o'ḡuxiuxi Jesus dopa be—jebidi. Jetakoma pibun o'ḡuxiuxi. O'yaokaka ip.

Pūḡ ixeyũ'in Jesus dopa o'topaoka.

⁶⁸ — Cristo! — io'e ip cebe. — Abu edopaoka oce'in?

Imen o'jekawēn ip, kuy Jesus o'topamuekabek paḡōm puye.

⁶⁹ Pedro dak xik'i osunuy uk'a daxirōḡ pe. Paĩyũ kukukat ebuywatwat oajēm—ayacat'isuat. Oajēm Pedro kay.

— Ēn tak mo Jesus eju ejeku—Galiléia eipi bewiat eju — io'e Pedro be.

⁷⁰ — Ōn ḡu. Apēn ěn e'em? Ixe bure ḡu ōn — i napa ma o'e Pedro, soat ya'ĩjom pima.

⁷¹ O'ju yanaxĩnōm pe. Wara'at ayacat'isuat ixē Pedro o'jojojo.

— Ite Jesus ejuibit — io'e iboceayũ be. — Nazaré wat ejuibit — i.

⁷² — Ixe eju ocekuḡu ḡu — Pedro o'e. — Ixe bure ḡu ōn. Deus itaybit Jesus wetaybit ḡu iam — i napa ma o'e Pedro.

⁷³ Ibunbun pima, oajēm cekay iboceayũ.

— Icēman — io'e ip. — Apēn ěn kawēnwēn, imēntak Galiléia watwat kawēnwēn ip. Imēnpuye ocetaybit Jesusyũ'in ěn iam — io'e ip Pedro be.

⁷⁴ — Dapxiyũ eyju! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ḡu ōn! Ceweju ōn pit ocekuḡu ḡu — i napa ma o'e. — Ōn icēmān e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e. Sapokay o'jede ḡebuḡe bit.

⁷⁵ Jesus a'ō kay Pedro o'jeḡebu.

— Sapokay ede awap, abapũḡ em ece'e, “Jesus bure ḡu ōn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

Iboap kay o'jeḡebu Pedro. O'ju uk'a naxĩnōm pewi. O'tōn cĩcā Pedro. Iḡuycũḡ cĩcā o'e, ikērēat o'ḡuḡē buye.

27

¹ Kabia isum soat o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ, paĩyũ kukukayũ dak. O'je'awero ip, Jesus aokaap muwēnuwēn ām.

² Jesus o'jacayũ o'subamukirik ip jekukukat a'ōbi. O'tujowat ip. O'ju ip Jesus eju.

Pilatos kay o'ju ip—ipi kukukat kay.

³ Judas pe itakomaayũ Jesus dujowat aokam iap co buje, o'ju waram Judas paĩyũ kukukayũ kay. O'yadujowat dinheiro'a—prata'a—30 beat'a. Iḡuycũḡ o'e, o'ḡuḡēap puye. Oajēm cekay—paĩyũ kay, Judeuyũ kukukayũ kay dak. Itakomaayũ be Jesusumat oajēm. ⁴⁻⁵ O'yaxik prata'a Deus ekawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Batku!

– Ikêrêat kuḡ ḡu Jesus. Ōn ma ikêrêat kuḡ, Jesus omuyap oḡuwên eywebe buye. Iḡasū bit ip kuy o'tujowat yaoka am. O'tujowat, cekay itakomaayū be ōn iūm puye – io'e.

– Ēn ma ikêrêat kuḡ a'ōbi ma—oceju ḡu bit. Ekpiwan ma – io'e ip.

O'jenapōn Judas. Oe'ū Judas'ūm. O'jewagobumukirik. O'jewemutoro. Oe'ū.

⁶ Gebuje: dinheiro'a o'yabu ip.

– Ijop'a yamōḡ pa'ore wuywebe Deus edinheiro mūn'a be – io'e paīyū kukukayū. Jewewebe o'e ip. – Cūḡ ḡu kuka o'e Moisés ekawên taḡ ijop'a Jesus aokaap ma dei an puye – io'e ip.

⁷ Imēneju o'je'awewero ip. Apēn xe'e ace'e iap muwēnuwēn o'e ip. Imēnpuye iḡo'a yaūm ip itīḡ'a buximat'a muḡēḡē'ukat pe jekat teim. Imēn iboap kat o'jat ip. O'jat ce'ū'ūayū kot am iboce—Jerusalém ka bewi'ūmayū kot am. ⁸ Jesus aokaapteim ip o'jat iapka i osunuy ika butet. Gasū dak imēn ibutet. ⁹ Imēn o'jebapuk Jeremias ekawên taḡ—Deus a'ō muwēnuwēn'ukat ekawên taḡ. Kuyje Jeremias o'e:

Israel naxeḡebitbit kukukayū dinheiro'a o'yadujowat ip—prata'a—30 beat'a. Ijop edinheiro juk o'ḡuwēn ip itakomaayū be Deus emunaē oḡūm iaptei o'e iap, i.

¹⁰ O'yaūm ip itīḡ'a buximat'a muḡēḡē'ukat pe ikat teim. Deus a'ōbi o'yaūm ip, i juk o'e Jeremias.

¹¹ Oajēm Pilatos kay Jesus o'jaciayū—ipi kukukat kay.

– Judeuyū kukukat tu ēn? – io'e Pilatos Jesus pe.

– Ēn ma iboam e'em – io'e Jesus.

¹² Jesus tak o'jomuymuy ip—Judeuyū kukukayū, paīyū kukukayū dak. Jesus o'jede ḡu bit ixeyū be.

¹³ – Soat eya'ījojo ḡu du ixeyū o'e iap? – Pilatos o'e Jesus pe.

¹⁴ O'jede ḡu bit. Pūḡ em tak ka'ūma. Pilatos yaḡuybabi'ūm cīcā o'e, Jesus o'jede ḡu buye.

¹⁵⁻¹⁷ Gebuje soat o'je'awero ip Pilatos xe. Judeuyū o'je'awero ip.

– Abu oḡujēm cuy daomūnmūnap'a bewi? – Pilatos o'e cebe ip. – Barrabás ma du? – io'e. – Jesus Cristo ḡu xe'e? – io'e. – Pebicat oḡujēm cuy? Cristo butetecat tu? io'e Judeuyū be—adeayū be.

Imēn Pilatos o'e, imēn ibikuy buye. Páscoa epeta bima ipi kukukat Judeuyū emunaē mujēmjēm'uk osunuy daomūnmūnap'a bewi. Imujēmjēm'uk, jekpiwan ma. Ikêrêat kuḡ cīcāt osunuy daomūnmūnap'a be iboap Páscoa bima. Barrabás i osunuy ibutet. Soat ma itaybit ip ixem. ¹⁸ Imēnpit Pilatos itaybit paīyū kukukayū itabutkarey o'e ip Jesus kay iam. Itaybit jetabutkarey pibun Jesus o'tujowat ip iam.

19 Pilatos tayxi dak ja'õ dujowacat o'guju. Ja'õdaxijom o'guju jektop kay. Ipi kukukat pe iboceacat aweroroap pe o'guju. Iboce Pilatos xik'i osunuy Jesus awëg co am. Oajëm ya'õdujowacat.

— “Ixe Jesus cūgat,” etayxi o'e — ya'õdujowacat o'e itop pe. — “Jesus oajëm wexeybi,” i. “Ipiat osupi'ajo jījā wexey ixeye buye,” i — io'e ya'õdujowacat. — “Ikērēat cuy eguḡē ḡu cebe—Jesus pe,” i dak — ya'õdujowacat o'e Pilatos pe.

20-21 — Pebicat oḡujēm cuy daomūnmūnap'a bewi? — Pilatos o'e waram o'je'aweroiayū be.

— Barrabás — io'e ip.

Imēn o'je'aweroiayū o'e paīyū kukukat ekawēn puye, Judeuyū kukukayū ekawēn puye dak.

— “Barrabás,” i juy epe'e Pilatos pe — paīyū kukukayū juk o'e o'je'aweroiayū be. — “Jesus cuy esubamupaya korosa be,” i juy epe'e Pilatos pe — i juk o'e ip.

Imēnpuye o'je'aweroiyū o'jekawēn ip Pilatos pe.

— Barrabás eḡujēm cuy daomūmūmap'a bewi — io'e o'je'aweroiayū.

22 — Pam Jesus? Ite butet Cristo i. Apēn tak oce cebe? — Pilatos o'e o'je'aweroiayū be.

— Esubamupaya juy korosa jeje, yaoka am — io'e ip.

23 — Ikērēat o'jukuk ḡu teku—pūḡ em tak ka'ūma! — io'e Pilatos. Imēnpit biḡ ma ya'õberen o'jewāwā ip.

— Esubamupaya juy korosa be, yaoka am.

24 O'je'aweroiayū mukaba'ūm pa'ore o'e Pilatos pe. Jekaba'ūm ḡu o'je'aweroiayū.

Ibuje, Pilatos idibi o'tibu. O'jewebuwywuy o'je'aweroiayū etabun, imutaybit am ip õn ḡu okpiwat iam.

— Õn ḡu okpiwat Jesus aoka am. Eyju ma epeyaokaat — io'e Pilatos.

25 — Ipiat acesupi'ajo — io'e ip. — Wuyipotpot tak, yaokaap puye — io'e ip.

26 Gebuje Pilatos Barrabás o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi. Jesus pit imupokupoḡ ip o'e ixee muḡēḡēbum Pilatos a'õbi. Ya'õbi Jesus o'tujowat ip o'je'aweroiayū be, yaoka am, korosa be ibamupaya am.

27 Gebuje sorarayū Jesus o'tujowat iecuḡap tuk'a be. Pilatos a'õbi o'tujowat ip. O'je'awero ip warara'acayū xe—o'tomuwāayū—sorarayū—jeweuacat'in ma. O'je'awero ip iwaywayway am—Jesus waywayway am. Soat ip sorarayū oajēm. 28 Jesus esay o'ju'uk ip. Iekabek o'ḡuõm ip—ipakpukat—iecuḡap eekabek puximat. 29 Widaohobune o'subunemuwakēn ip yakoreren ma. O'jomōḡ ip yakoreren. Imēn o'ḡuḡē ip Jesus pe, Judeuyū kukukat puximan

imubapuk am, iwaywayway am. Iba'ip o'yopmōḡ ibui be, iba'at kadi. O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip cewap iwaywayway am.

— Ēn ma Judeuyū kukukat! — io'e ip, iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ēn a'ōbuyxi — io'e ip, iwaywayway am.

³⁰ O'ḡuxiuxi ip Jesus ceje. O'yamupāupā ip iba'im. Iwaywayway o'e ip. Pere.

³¹ Gebuje iekabek ipakpukat o'ju'uk ip. Cesay ip waram o'ḡuōm. O'tujowat ip yaokam—iba mupaya am korosa be.

³²⁻³³ O'ju ip co'a kay—Gólgota'a kay. Gólgota'a “ce'ūat aririt'a” iape. Cucum pima ip, Cirene ka wat o'topabijuk. Simão i ibutet osunuy. Ixe Simão o'ḡuju ip ibuywat am—Jesus puywat am, korosa dujowat am. ³⁴ Vinhodi tiūm ojuy ip Jesus pe. Iboceat o'tupmuwekoy uva'abidi be wuyyipimu'ūmapti be. O'tikō'ajo Jesus. Tikōn pin ḡu o'e.

— Ap! — io'e.

³⁵ Gebuje sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Cesay bubum o'e ip—sorarayū. Dado xixxiḡ o'e ip Jesus tiotpe.

— Abu cesay je'jat? — io'e ip jewewebe.

³⁶⁻³⁸ Tupmubararakaptup kuḡ o'e ip sorarayū. Tupmubararara'ḡ o'e ip Jesus puten. Tūybe ajo-ikēreān ip o'e iān tak ip o'tupmubararak: “Ibutet Jesus i. Judeuyū kukukat teku,” i. Ibodup tupararakatup o'tupmōḡ ip korosa be, Jesus abi ase.

Gebuje xepxep o'subamupaya ip wara'at korosa be. Ibukurukayū osodop ip—xepxep. Jesus pa kadi o'subamupaya ip. Pūḡ ma Jesus pa'at kadi osunuy; wara'at iba'ūḡat kadi.

Oabik ip Jesus kay jeak am. Iwiwim o'e ip. ³⁹ Wara'acayū kapkam o'e ip korosa etako daḡ. Yaaruaru. Iwaywayway o'e ip.

⁴⁰ — “Deus eju kawēnwēnap'a oyamu'ūm—yaboḡat'a,” i juk ece — io'e jewaywaywayayū Jesus pe. — “Ebapūḡ kabiam wara'at'a kuka oyamuy,” i juk ece — io'e ip. — Ecewe daxijo juy — io'e ip. — Deus ipot ēn pima, ekop korosa ejuwi — io'e ip Jesus pe.

⁴¹ Paīyū kukukayū dak Jesus kay jewaywayway o'e ip. Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak ixe kay jewaywayway ip, Judeuyū kukukayū dak. Soat ip jewaywayway o'e ip.

⁴² — Teku wara'acayū daxijojo'uk osunuy — io'e ip. — Imēnpit jewedaxijo ba'ore cebe je'ūap puxim. Israel eipi kukukat ḡu du? Gaxīn ma korosa ejuwi kop puje, ocetabut oce'e cekay — io'e ip.

⁴³ — Deus kay itabut teku. Deus cekay bima, Deus o'taxijo juy ḡasū — io'e ip. — O'taxijo juy teku o'e buye, “Deus ipot ōn,” i — io'e ip.

44 Ibukurukayū dak imēn o'e Jesus pe—ceweju ibamupaya'ibiyū.

45 Kaxi wuyase bima, kabiok o'e ibo kabia—Jesus e'ūap kabia. Soat tağ o'e kabiok—Judeia eipi dağ. Kaxicuğ pima, katpuje bima dak. Ebaṗūğ hora bun kabiok oeku.

46 Katpuje ya'ōberen o'jewāwā Jesus.

— Eli, Eli, léma sabactani? — io'e.

“Deus, apēnpuye ēn opere?” iboap ekawēn iape. 47 Iboceayū Jesus ekawēn o'ya'ījojo ip.

— Elias nomuwāwām teku — io'e ip, xipan ġu ip o'jekūyo buye.

48 Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapūn ām uva'abidim—tideiboğ'ūmatim. Ixe dak idibi bubuap o'jomōğ ip'abi be.

Gebuje o'yopmuyu Jesus pe imutitit am.

49 — Mēnpuk — warara'acayū o'e. — Omuyku paxi Elias taxijo am — io'e ip.

50 Waram o'jewāwā Jesus ya'ōberen. Oe'ū ġebuje. Jekpiwan ma oe'ū. 51 (Oe'ū bima pağo Deus eju kawēnwēnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exīntabi nomudipap epağo. Jekpiwan ma ixē pağo o'jewek, Jesus e'ū buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. Ipi o'jexixi ibo ka be. Wita'a o'je'aewekwek. Jesus oe'ū bima, o'je'aewekwek ip.

52-53 Jesus waram ġuto itait puje, ce'ū'ūayū dopap o'tomudip'uk ip, ipi jexixixi buye. O'tomudip'uk ġuyjom. Oe'ūiayū itait o'e waram—Deus kay itabucayū'ūm'ūm. O'jēm jedopap pewi.

O'ju ip Jerusalém ka kay—Deus xe xipacat ka kay.

Adeayū kay o'jebapuk ip—ce'ū osodopiyū.)

54 Sorarayū kukukat o'jojojo, cewejuayū dak. Soat o'jebapukiap o'jojojo ip, Jesus oe'ū bima. Ipi jexixixim o'jojojo ip. Soat o'jojojo ip—Jesus kay jeakayū. Iparara jījā o'e ip.

— Icēmān — io'e ip. — Ite ağokatkat'ūm Deus ipot osunuy — io'e ip.

55 Aoyū dak o'jojojo ip wūy wi—Jesus nomuju tūbiyū—ibuywatwat tūbiyū. Cēm cēm pima Galilía eipi bewi ibuywatwan ip o'e. Ade osodop ip. 56 Ixeyū aoyū parakpe ebaṗūğ aoyū osodop ip. Ibūrū ma ip osodop: Maria Madalena, wara'at Maria dak, Zebedeu ipotpoyū xi dak. Wara'at Maria Tiago xi osunuy, José xi dak.

57-58 Katpuje ma Arimatía ka wat oajēm Pilatos kay. José i ibutet osunuy—ade ibubutbecat—Jesus kay itabucat.

— Jesus'ūm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

— Ha'a — io'e. — Ijebit cuy egukop — io'e.

⁵⁹ O'ju José korosa ka. Ijebit o'gukop korosa ejuwi. Jesus'üm o'gukabekbek pağõm—irucan—iisuan.

⁶⁰ O'tujowat ce'ũ'ũay'ũ dopap kay. Ixe'üm o'jomõğ witabikũy be—jemukũymuğẽkũy be. Kuy o'sukũymuğẽ je'ũap puxim.

Gebuje wita'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. Yaboğat'a o'yamõğ.

Gebuje José o'jenapõn. ⁶¹ Maria Madalena dak xik'i o'e witabikũy xe, wara'at Maria dak.

⁶² Kuyaje paỹyũ kukukayũ o'je'awero Pilatos wap Sábado bima. Fariseuyũ dak o'je'awero.

⁶³ — Kariwa! — io'e ip Pilatos pe. — Itait pima, Jesus cuk o'e: “Ehapũğ kabia bima, waram wetait oce. Ojebapuk ğuto,” i — io'e ip. — Imẽn wuyumuğuykukum xeku — i napa ma o'e ip. Itabut'üm ip. Tũybe napa ma e'em iãn o'e ip.

⁶⁴ — Imẽnpuye juy esukũywiwiat. Sorarayũ eğuju juy ehapũğ kabia topam ip, witabikũy wiwi am — io'e ip. — Imuju'üm pima, Jesus kay itabucayũ jajẽm ip ixima dağ ijebit pu am. Gebuje ip napa ma jĩã je'e: “Jesus o'je'ada,” i. Xeku juk o'e: “Deus emunaẽ oce,” i — io'e ip Pilatos pe. — Koapat podi ma je'e ip napa jĩã ma — io'e ip.

⁶⁵ — Ma — io'e. — Sorarayũ oğuju eyweju ikũy wiwi am — io'e Fariseuyũ be.

— Hm hm — io'e ip. — Cum oceju.

⁶⁶ O'ju ip Jesus'üm topap kay. Wita'a mudek bõrõbu o'subumupaya ip Pilatos a'õbi—ikũy nomudipap'a pidase. Sorarayũ o'jomõğ ip. Ikũy wiwiayũ o'jomõğ ip.

Aripit. O'jepit ip jeduk'a be—Fariseuyũ, paỹyũ kukukayũ dak.

28

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju, wara'at Maria dak. Jesus'üm dopap kay oajẽm ip. Oajẽm kabia isum. ² (Kuy o'jebapuk Deus ekawẽn tojtõt'ukat kabi bewi. Jesus'üm dopap pe o'jebapuk. Imẽnpuye ipi o'jexixi. Wita'a o'ya'uk Jesus'üm dopap pewi. Oabik ibo yaboğat'a jeje. ³ Osusuy isopsep ãn. Xiririkxiririkiap puxim osunuy. Kabidiğ buximat co'i iekabek. Irut cĩcã osunuy. ⁴ Sorarayũ iparara jĩã o'e ip—topap wiwimayũ. Ce'ũ'ũayũ buxim ip o'e iparara. Jexixim ip Deus ekawẽn tojtõt'ukat puxixim.)

⁵ Oajẽm ip. Maria Madalena oajẽm, wara'at Maria dak. O'jekawẽn cebe ip. Deus ekawẽn tojtõt'ukat o'jekawẽn.

— Eypararam ğu juy epesop. Epeyepere. Wetaybit Jesus'üm kudadam eyju iam—ibamupaya'ibit kudadam iam.

⁶ — Ijoce ğu bit xeku. Itait waram ğuto xeku apẽn cuk o'e iap tağ — io'e. — Epesot. Epejojo Jesus'üm topap — io'e.

⁷ – Ijo buje, dao ma epeju juy Jesus eju etaybitbit topibiyũ kay – io'e aoyũ be. – I juy epe'e cebe ip: “Jesus waram ġuto o'jetait. Cum eywap Galiléia eipi be. Iboce ixé juy epejojo,” i. Wekawēn kay ġebum cuy eyju – io'e cebe ip—Deus ekawēn tojtjot'ukat o'e.

– Hm hm – io'e ip.

⁸ Dao ma o'ju ip witabikũy bewi. O'ju Jesus eju imutaybitbit topibiyũ kay. Iparara o'e ip. Imēnpit icokcok cĩcã o'e ip. O'jedau ip, imukũyjo am. ⁹ Daudaum pima ip, Jesus aoyũ o'tobede.

– Wuykabia – io'e.

O'jēga'ecōġcōġ ip Jesus wap. O'suibu ip, ibuyxim ikuk am.

¹⁰ – Eypararam ġu juy – io'e cebe ip. – Okitpitpiyũ be epeyekawēn cuy: “Epeju juy Galiléia eipi kay, ijo am,” i – io'e aoyũ be.

¹¹ Cucum o'e ip imuwēn ãm cebe ip.

Sorarayũ dak o'ju ip Judeuyũ epaiyũ kukukayũ kay. Pũġ o'ju—iwiwim topibiyũ'in. O'ju ip Jerusalém ka be. Soat o'ġuwēn ip paĩyũ kukukayũ be o'jebapukiap.

¹² Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip—Judeuyũ kukukayũ dak. Jesus awēġ o'yawēġmuwēn ip.

Gebuje dinheiro o'ġũm ip sorarayũ be—Jesus'ũm topap wiwim topibiyũ be.

¹³ – I juy epe'e Jesus awēġ tobuxik pinayũ be: “Jesus'ũm o'tujowat ip ixima be ma. Jesus eju jekukuk topibiyũ o'tujowat ip. Ocexet pima, o'tujowat ip,” i juy epe'e – io'e ip sorarayũ be.

¹⁴ – Ipi kukukat iboap co buje, ocejekawēn ceweju. “Oce-cokcok cekapikap kay—sorarayũ ekapikap kay,” ioce'e cebe. Imēn itakoma ġu je'e eykay – io'e ip—paĩyũ kukukayũ o'e sorarayũ be.

¹⁵ – Ha'a – io'e ip. – Ocejú dak imēn Jesus awēġ oceyawēġmuwēn. Dinheiro o'jat ip paĩyũ kukukayũ xewi, o'ġũm puye. Apēn paĩyũ kukukayũ o'e iap taġ o'e ip. Imēnpit iboap ekawēn napaat acã o'e.

Imēneju ibo awēġ te'e ma o'yawēġmuypōġpōġ soat Judeuyũ daġ. Gasũ dak o'yawēġmuypōġpōġ ip—ibo awēġ.

¹⁶ Galiléia eipi be onze beayũ o'ju ip. Jesus o'e iap taġ o'ju ip. Oajēm ip co'a kay, Jesus dobede am.

¹⁷ Iboce Jesus o'jojojo ip. O'jēga'ecōġcōġ ip o'e, ibuyxin ikuk am. Pũġpũġ pit o'jetabiebarēm.

¹⁸ Oajēm Jesus ixeyũ tēġ ma.

– Wa'ōbi soat cucum ip—soat ipi juacayũ, soat kabi beayũ dak – io'e Jesus cebe ip—jejojoayũ be.

¹⁹ – Epeju juy soat kay—soat ipi juayũ kay – io'e cebe ip. – Imutaybit am ip, epeju juy. Wawẽğ cuy epeyekũyjo imutaybitbin ip. Imubatisasan ip epeju juy wa'õbi, webay a'õbi dak, Ibiõğbuk Xipacat a'õbi dak—Deus biõğbuk a'õbi – io'e.

²⁰ – Soat cuk adi oce eywebe iap cuy epe'e soat pe—ipi juacayũ be – io'e Jesus onze beayũ be. – Okay soat ip imukũyjobit am, wawẽğ epe'e – i dak o'e cebe ip. – Ipi opop pima, oju ġu eywebewi. Soat em oğuy eyxe. Eyxe oğuy iap kay ġebum cuy epesop – io'e Jesus.

– Xipat – io'e ip Jesus pe. – Ĕn ma ejekuku oceweju soat em – io'e ip.

Ibũrũ ma

JESUS CRISTO

MUWĒĜAPTUP—MARCOS EMUDUPMUBARARAKTUP

João Batista wara'acat awēwēap ekawēn

¹ Ijoptup pe ibararak opop Jesus Cristo ekawēn—kawēn idipat ekawēn—Deus ipot ekawēn. ² Ixe o'jebapuk ijodi apēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup ekawēn tağ—Isaiás emudupmubararaktup ekawēn tağ.

Deus o'e: wemumuju oğuju ewap emubapuk am ewebeam, i. ³ Ixe wemumuju jewāwāwām uk'a'ūmat pe: E juy epesuemudim wuykukukat kap am, i'e'em. Epesuemucūğcūğ cuy ixe em, i'e'em.

⁴ Ibo ekawēn tağ João Batista o'jebapuk uk'a'ūmat pe. O'jebapuk ijodiat mubatisasan, Deus ekawēn muwēnuwēn tak.

— Ikērēat mujurūğrūğap cuy epeyepere — io'e ijodiat pe. — Epeyewemubatisaan cuy “Ikērēat o'gujurluğ ğu ğasū bit” i'e am soat pe. Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e.

⁵ Ade ma o'ju João kay cekawēn co am. Judéia eipi beayū o'ju, Jerusalém ka beayū dak.

— Ikērēat cuk adi oğujurūğrūğ — io'e ip. — Gasū bit cuy oğujurūğ ğu — io'e ip.

Imēnpuye ip o'ğubatisaan Jordāodi be. ⁶ Ixe João doti camelodap muğēğē. Yukpumūnpu kuğ oeku ixee muğēğē. Arobidadek puximat o'o'uk osunuy. Eit koğūfpi dağat o'o'uk tak osunuy João. ⁷ Imēn o'e ijodiacat pe:

— Wara'at omuyku onomukadi. Ixe ğu itaybitbit cīcā obode ma. Owebe bit suiuk'uk pa'ore ka'ūma ma ōn puye — io'e.

⁸ — Idibi be ōn eymubatisasan. Ixe bit Ibiōğbuk xipacat ğuōm eywebe eykukan — io'e.

⁹ Jesus oajēm João kay. Nazaré ka bewi o'jēm—Galiléia eipi beatka bewi, ika'ītcatka bewi. Oajēm João kay jemubatisan am. João Jesus o'ğubatisan Jordāodi be. ¹⁰ Idibi dağwi jeu isum kabi ikoce o'jojoho. Deus biōğbuk o'jojoho. Pukaso buxim o'kop jekay. ¹¹ Deus o'jekawēn kabi kadiwi.

— Okpot ēn—oxe ikukpin cīcāat! — io'e. — Ocokcok cīcā ekay — io'e Jesus pe.

¹² Gebuje Deus biōğbuk Jesus o'ğuju uk'a'ūmat kay. ¹³ Quarenta kabia bun oeku iboce. Satanás te'e ma ikērēat o'ğujurūğat cebe. Puca dak oeku iboce—ika'uayū. Deus

ekawēn tojtjtot'ukayū bit oajēm Jesus buywan. Ibuywatwan ip osodop.

¹⁴ Daomūnmūnap'a be ip João muōm puje, Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn o'e. Galiléia eipi dağ oeku imuwēnuwēn. Kawēn idipat muwēnuwēn oeku soat kaka dağ.

¹⁵ — Gaxīn ma Deus soat ijodiacat kukukan je'e — io'e. — Ixe be soat kukukat iap ehora oajēm. Imēnpuye ikērēat mujurūgrūğap cuy epeyepere! Eyetabun cuy kawēn idipat kaywuydaxijoap ekawēn kay — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus xepxep axima bubu'ukayū o'jojojo. Galiléiadi wābu dağ cūğcūğ pima ip o'jojojo iodī wābu dağ. Simão o'jojojo, André dak. André Simão kitpit osunuy. Axima bubum ip osodop ūrūm. ¹⁷ Jesus o'e cebe ip:

— Epesot cuy oweju — io'e. — Axima bubu'ukayūm cuk adi epesop. Gasū bit kawēn idipat epeğuwēnuwēn ijodiat pe imutabun ip okay — io'e.

¹⁸ Imēnpuye ip dao ma jēğrū o'suiwat axima bubuap. Jesus eju ix o'ju.

¹⁹ Bosusu o'ju ġebuje Jesus. Xepxep o'jojojo—Tiago, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Zebedeu ipotpoyū osodop ip. Jekobe be ip osodop axima bubuap muwaketken axima bu ojuy. ²⁰ Ijo isum ma Jesus o'tomuwā ip.

— Epesop cuy oweju — io'e.

Jebay o'suiwat ip. Ceweju ip kapikpik'ukayū dak o'suiwat ip jebay xe kobe be. Jesus eju ip o'ju soat em jeku am ceweju.

²¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay ebadipdipayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

Jebodoydoyap kabia bima oōm ip Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iğo'a beayū o'gutaybinbin.

²² — Idim cīcā teku wuymutaybitbin! — io'e ip. — Moisés ekawēn wuymutaybitbin'ukayū buxim ġu ite wuymutaybitbin. Wuyeajoyū'ūm'ūm a'ōbi wuymutaybitbin ixeyū ma. Jesus pit ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip jewewebe.

²³ Gebuje ağokatkat oōm iğo'a be ibiōğbuk kērēat kukat. Ibiōğbuk kērēat cebe osunuy. O'jewāwā ya'ōberen Jesus kay.

²⁴ — Jesus, Nazaréka bewiat, apēn ēn em ocewebe? — io'e. — Ocemuy'ūm tu ejot? — io'e. — Wetaybit abu ēn iam. Ēn Deus emumudot. Ikērēat kuğ ġu ēn—soat tağ eisu — io'e.

²⁵ Imēnpit Jesus ibiōğbuk kērēat o'ğukorēm.

— Ecemūğ cuy! — io'e. — Ejēm cuy cebewi! — Jesus o'e.

²⁶ Gebuje ibiōğbuk kērēat ağokatkat o'ğukutukutu jījā. O'jewāwāwā ya'ōberen. O'jēm cebewi. ²⁷ Imēnpuye o'jojojo'iaiyū o'jewetakaka jījā ip.

— Ajo sute? — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat teku! — io'e ip. Ibiōğbuk kērēat kūyjobit ixē a'ō kay. Ixe itaybit ibiōğbuk kērēat mujēm

ãm wuyjuyũ jebit pewi! — io'e ip. — Kawẽn iisuan tu ite wuymutaybitbin? — io'e ip jewewebe.

²⁸ Imẽnēju soat Galiléia eipi dağayũ Jesus awẽğ o'yawẽğcoco ip.

²⁹ Gebuje Jesus o'jẽm iğo'a bewi. O'ju Simão duk'a kay, André duk'a kay. Pũğ'a uk'a iwat osodop ip—Simão, André dak. O'ju Tiago eju, João eju dak. ³⁰ Simão daxijo ipa'i jĩã opop.

— Simão daxijo ipa'i jĩã — io'e ip Jesus pe.

³¹ Jesus o'ju cekay. O'subaixik. O'ğu'ağobucẽğ. Ipa'iat oi'ũm ġebuje bit. Xipat o'e. Ipa'i topibit ixan o'ğũm cebe ip—Jesusyũ be.

³² Katpuje ade iwãtaxipipiyũ o'tujowat Jesus kay ibo ka watwat. Axik kukukayũ dak o'tujowat cekay. ³³ Soat ağoka watwat o'je'awero ip uk'a esũntabi be.

³⁴ Gebuje Jesus o'ğu'ada'ada ip iwãtaxipipiyũ. Kiiih. Ade osodop ip iwãtaxipipiyũ. Soat iwarururu osodop iwãtaxipi cexe ip. Ade axik o'ğujẽmjẽm cebewi ip. Itaybit axik osodop ip Jesus Deus emunaẽ iam. Jesus pit ixeyũ be o'ğuwẽnat ġu.

— Abu õn iam cuy epeğukũyo ġu ip — io'e cebe ip.

³⁵ Gebuje Jesus o'kop kuyğu. Kaxi jẽm awap o'kop. O'jẽm uk'a bewi. O'ju uk'a'ũmat kay. Iboce o'jekawẽn Deus eju.

³⁶ Gebuje Simão o'jẽm uk'a bewi. O'ju Jesus kudadam, cewejuayũ dak. O'tobuxik ip.

³⁷ — Soat ijoceayũ ekudadam! — io'e ip cebe.

³⁸ — Ijoce ġu oğuy — io'e Jesus pit. — Ga'a juy wara'at ka watwat kay — io'e. — Kawẽn idipat muwẽn pin õn wara'at ka watwat pe. Ixeyũ be dak ojot imuwẽn ãm — Jesus o'e cebe ip.

³⁹ Ibocewi soat kaka dağ oekuku ip Jesusyũ—Galiléia eipi dağ. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn oekuku ip Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Axik mujẽmujẽm oekuku ip ibo eipi watwat pewi.

⁴⁰ Ağokatkat oajẽm Jesus kay ierepat. O'jẽğ'aecõğcõğ cewap Jesus ya'õbuyxiat puye.

— Omu'ada pin pima, iba'ore ġu ewebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ Gebuje Jesus itabotaidabotbot o'e ierepat kay. O'jebaepacũğ cekay. O'ğucay.

— Emu'ada pin õn — io'e. — Kuy õn emu'ada — io'e.

⁴² Ierep tũbit o'je'ada ġebuje bit. Xipat o'e.

⁴³ — Eduk'a kay juy ecepit — io'e Jesus ya'õpuruğ cebe. ⁴⁴ — E'adaap cuy eğuwẽn ġu warara'acat pe — io'e. — Paĩ kay juy eju — io'e. — Ecewemubapuk cebe — io'e. — Xepxem cuy pukaso eğũm paĩ be Moisés ekawẽn tağ. Imẽn ece'e soat ijoceayũ itaybit am Jesus ierepat o'ğu'ada iam. Ën pit eğuwẽn ġu e'adaap. Paĩ ma juy ġuwẽn e'adaap — io'e ierep topibit pe.

⁴⁵ Imēnpit ierep tūibit kūyjobit'ūm osunuy. Jesus a'ō kay ġu osunuy. O'jēm Jesus xewi. Je'adaap o'ġuwēnuwēn soat pe jebureyū be. Imēnpuye soat kaka daġ o'yawēġcu ce'adaap awēġ. Imēnpuye Jesus pe ibapuġ ceku ba'ore o'e ikaboġatka be. Uk'a'ūmat taġ acā oeku. Ade ma'ġu o'ju ip cekay soat kaka daġwi je'adaap ojuy.

2

¹ Xepxep kabia kap puje, Jesus o'jepit Cafarnaum ka kay.

— Jesus jeduk'a be omuy — io'e ibo ka beayū jewewebe.

² Imēnpuye adeayū o'je'awero ip Jesus duk'a etakobe. Ka'ūmġu topap o'e warara'acat pe iōm ām uk'a be. Ade osodop ip uk'a be, uk'a esūġtabi xe dak. Jesus Deus ekawēn ixeyū mukūyjojom o'e.

³ Gebuje ebadipdip aġokat kayū oajēm Jesus kay. Jebure dujuajēm ojuy ip—ijebit e'ūat. ⁴ Imēnpit tujuajēm pa'ore o'e ip Jesus kay ade jġā Jesus akokoreren ip puye. Imēnpuye ebadipdipayū o'jeu uk'a abi jeje. Uk'a ip o'yabimutok Jesus ase. Ijebit e'ūat o'ġukop ip ixexecap pe. O'ġukop ip Jesus wap.

⁵ — Teyūku itabut okay — io'e Jesus jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— Tapu, ikērēat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

⁶ Pūġpūġ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū kaxixkik'i osodop ip i'go'a be. Jewaġuydadam osodop ip.

⁷ — Teku napa ma e'em! — io'e ip jewewebe. — “Deus co'i ōn,” i napa ma teku e'em — io'e ip. — Abu-be ikērēat uk put wuywebewi—Deus pe acā — io'e ip jewewebe.

⁸ Jesus itaybit o'e apēn jewaġuydadam ip o'e iam.

— Apēnpuye dak eyju imēn jewaġuydadam? — io'e. ⁹ — “Ikērēat oju'uk ewebewi,” i kuy oce cebe — io'e. — Imēnpit eyetabut ġu ikērēat'uk put owebe iap kay — io'e. — “E'āy,” i oce ibima, “Ecexiġxiġ,” i dak, “Exexecap cuy etujuxe eduk'a be,” i dak, eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. ¹⁰ — Soat waġo ōn — io'e. — Wa'ōbi teku oġu'ada. Imu'adaap co buje, “Ja'ōbi ma teku o'ġu'ada,” i epe'e — io'e cebe ip.

¹¹ Gebuje Jesus o'jekawēn ijebit e'ūat pe.

— E'āy — io'e cebe. — Exexecap cuy ejat — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e Jesus cebe.

¹² Gebuje ijebit e'ū topibit o'āy. Jexexecap o'jat. O'jēm soat etabun. Imēneju soat itabēġbēġ o'e ip ijojom.

— Ajojojo ġu buk imēġat — io'e ip jewewebe — Ka'ūmġu xipacat Deus co'iat — io'e ip.

¹³ Jesus waram o'jēm. O'ju iodi kay—Galiléiadi kay. Adeayū o'ju ikudadam. O'tobuxik ip. Ixeyū mutaybitbin o'e.

¹⁴ Kapkam pima Jesus Levi o'jojoho. Levi Alfeu ipot osunuy. Iecuḡap edinheiro bubu'ukat osunuy. Xik'i osunuy dinheiro bubuap'a be.

— Ejot. Oweju ejeku — Jesus o'e cebe.

Levi o'jēm dinheiro bubuap'a bewi. O'ju Jesus eju.

¹⁵ Gebuje Jesus o'ju Levi duk'a kay. O'jekōn ceweju. Ade iecuḡap edinheiro bubu'ukayū awerom osodop ip iḡo'a be. Jekōnkōn ip o'e Jesus eju, ceweju etaybitbinayū eju dak, ade ikērēat muḡēḡē'ukayū dak. Ade jījā osodop ip Jesus eju jekuku'ukayū. ¹⁶ Pūḡpūḡ Fariseuyū'in ixeyū o'jojoho—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū. Ikērēan e'e'ukayū eju Jesus jekōnkōn o'e iap o'jojoho ip—iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju iap tak.

— Apēnpuye ekariwa jekōnkōn ikērēat muḡēḡē'ukayū eju, iecuḡap edinheiro bubu'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be. Imēn xipāt ḡu — io'e ip.

¹⁷ Iboap co buje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'ūmayū bit wuyanūḡtata'ukat kay je'ju ḡu—iwātaxipipiyū acā — io'e. — Imēnpuxim ōn tak jewexe xipacayū nomuwā ām ḡu ojot—xipāt'ūmayū nomuwā ām acā. Ikērēat uk am ixeyū bewi ojot — io'e.

¹⁸ Koap pima João Batista eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren ip osodop Deus eju kawēn ām, Fariseuyū dak. Imēnpuye ade o'ju Jesus kay.

— João eju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemureren Deus eju kawēn ām, Fariseuyū eju etaybitbinayū dak — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit jekōnkōn. Apēnpuye dak? — io'e ip cebe.

¹⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Oweju etaybitbinayū jekōnkōn, ōn ceweju ip puye — io'e. — Tomuwā'ibiyū cucum pima jewebumūnap epeta kay, jekōnkōn cīcā ip. Iwadip cexe ip pima, jekōnkōn cīcā ip — io'e. ²⁰ — Guyjom pit iwadip ju'uk ip ceparakpewi — io'e. — I'uk puje, jekōn ḡu ip — io'e. — Imēnpuxim, ōn ixeyū eju'ūm pima, oweju etaybitbinayū jekpiwan ma jewemuren ip Deus eju jekawēn ām — io'e. ²¹ — Paḡo iisuat ajoinūm ḡu toti iorokat eju—iwekwekat eju imuwaket am — io'e Jesus. — Paḡo iisuat inūm puje paḡo iorokat eju, biḡ ma kuka o'jewekwek. Iwekat biḡ ma kuka o'e yoboḡ — Jesus o'e maḡuto. ²² — Uva'abidi tiisuati atimuōm ḡu ixee muḡēḡē'a be—timūn'a be—yaokokat'a be — io'e. — Yaokokat'a be tiisuati muōm puje, kuka o'jeapaw. Uva'abidi kuka o'jediepu. Uva'abidi mūn'a dak kuka o'jeawenōmnōm. Imēnpuye tiisuati atimuōm timūn'a be yaisuat'a be — io'e Jesus.

Iboam e'em pima, “Wekawēn paḡo iisuat puxim, uva'abidi tiisuati buxim tak” i'e ojuy osunuy.

²³ Gebuje Jesus kapkam o'e trigodip taḡ Sábado kabia be—jebodoydoyap kabia be. Kapkam o'e jewēju etaybitbinayū eju. Kapkam pima ceweju etaybitbinayū o'tadot'uk, jere buye. ²⁴ Imēnpuye Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju.

— Ak'i juy ece! — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū kapikpiḡ Sábado kabia be! Trigo dadot uk'uḡ ip! — io'e ip. — Cūḡ ḡu e'em ip! — io'e ip. — Imēn e'em Moisés ekawēntup: jebodoydoyap kabia be juy epeyekapik ḡu, i — io'e ip.

²⁵ Gebuje Jesus o'jede Fariseuyū be.

— Epetupcoco ḡu du apēn Davi o'e'e iaptup—Deus ekawēntup? — io'e cebe ip. — Ire bima, Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be jebureyū eju. ²⁶ Ixe kabia be Abiatar paīyū kukukat osunuy. Pāo'a o'ya'o Daviyū—iḡo beat'a—Deus etabixe o'yamōḡ ipi iat'a. Moisés ekawēntup e'em: Deus etabixeat'a ya'opi, i — io'e. — Paīyū be acā ya'opi ḡu — i'e'em Deus ekawēntup — io'e. — Imēnpit Davi o'ya'o, paī ḡu ma'ḡu. O'yaūm jebureyū be dak — io'e. — Deus pit “Ekērē oxe,” io'e ḡu cebe ya'o buje. Apēnpuye dak eyju e'em owebe “Eweju etaybitbin'ukayū cūḡ ḡu e'em,” i? — io'e Jesus. ²⁷ — Te'e ḡu Deus o'e: Pūḡ kabia be juy epeyekapik ḡu, i. Imēn ixe o'e ijodiat ebodoy am — io'e. ²⁸ — Soat waḡo ōn. “Epeyekapik cuy,” i ōn e'em pima Sábado kabia be dak, cedaḡ kuka o'e Deus xe — Jesus o'e.

3

¹ Sábado kabia be Jesus oōm ma'ḡuto Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Iḡo'a be aḡokatkat osunuy. Pūḡbūnū'a o'subūnū'anūy ibūnū'akērē. ² Fariseuyū o'jeak cīcā Jesus kay Jesus ibūnū'a kērēat ḡu'ada paxi jebodoydoyap kabia be iap com. Jesus muymuy ojuy ip. “Moisés ekawēn taḡ ḡu ēn jekukum” i'e ojuy ip Jesus pe. “Jesus kapikpiḡ jebodoydoyap kabia be—Sábado kabia be” i'e ojuy ip Jesus muymuy am.

³ — Ejot cuy ijoce — Jesus o'e ibūnū'a kērēat pe.

⁴ Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju ḡebuje bit.

— Wuyeaypapayū'ūm'ūm xe cedaḡ tu osunuy wuywebe xipacat muḡē ām jebodoydoyap kabia be? — io'e cebe ip. — Cūḡ ḡu xe'e wuywebe ikērēat muḡē ām? Cedaḡ tu warara'acat aoka am? Cedaḡ ḡu xe'e warara'acat daxijo am Sábado kabia be? — io'e.

Mūḡ. O'jemūḡ ip. Cede ba'ore ip o'e.

⁵ Gebuje Jesus o'jeak cekay ip. Itakoma o'e cekay ip, Fariseuyū itabotaidabotbot'ūm ibūnū'a kērēat kay buye. Iḡucūḡ tak o'e ibu'u ip jemutaybin jekawēn puye.

— Paya'i ece ebu! — io'e ibũnũ'a kērēat pe.

Gebuje o'jewebumupaya. Ibũnũ'adip o'e. ⁶ Imēnpuye Fariseuyũ o'jēm yabewi. O'jewede ip Jesus xewi. O'je'awero ip Herodes ebekitkit eju—Judeuyũ kukukat ebekitkit eju. O'jewawē ip Jesus aoka am kapikpiḡ Sábado kabia be buye.

Jesus o'ju iodi wābu be jewēju etaybitbin'ukayũ eju—Galiléiadi wābu be.

⁷ Gebuje ade o'ju ip Jesus kay. Soat ka daḡwi o'ju ip: Galiléia eipi daḡwi, Judéia eipi daḡwi dak, ⁸ Jerusalém ka bewi dak, Iduméia eipi daḡwi dak, Jordāodi wīnābu wi dak, Tiro ka tēḡatka bewi dak, Sidom ka tēḡatka bewi dak. Jesus idipat o'ḡuḡē iam o'jekũyjo ip. Imēnpuye ade jījā ma o'ju ip cekay. Kiiih. ⁹ Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbin'ukayũ eju.

— Kobe epeḡudim owebeam adeayũ be omukuḡap puxim — io'e cebe ip.

¹⁰ Kuy bima Jesus ade ma o'ḡu'ada'ada. Imēnpuye soat iwātaxipipiyũ ajēm ojuy ip osodop imucay ojuy.

— Omu'ada paxi ixē? — io'e ip jewebe ma.

¹¹ Jesus dobuxik puje ip ibiōḡbuk kērēayũ kukukayũ o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap “Teku ya'ōbuyxiat,” i'e'em jewebe ma buye. O'jewāwā ip ya'ōberen:

— Ēn Deus ipot — io'e ip.

¹² — Epeḡuwēn ḡu juy warara'acat pe: “Teku Deus ipot” i — Jesus pit o'e ya'ōpuruḡ cebe ip.

¹³ Gebuje Jesus o'jeu co'a daḡ. Jemukaypinayũ o'taē jewēju jeku am. Oajēm ip cexe. ¹⁴ 12 beayũ o'taē.

— Soat em cuy epeku oweju — io'e cebe ip. — Deus wuydax-ijojom iap ekawēn cuy epeḡuwēnuwēn soat ka daḡ — io'e cebe ip. ¹⁵ — Wa'ōbacaap oḡũm eywebe ibiōḡbuk kērēat mujēm ām ikukukayũ bewi — io'e.

¹⁶ Ibũrũ ma ibutet osodop ip—taē'ibiyũ butet: Simão, i, Tiago i, João i ¹⁷⁻¹⁹ André i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, Tadeu i, Simão i, Judas iscarיותes i. Ibũrũ ma ibutet ip. Jesus wara'at o'subutetmōḡ Simão buten. Wara'at ibutet Pedro i osunuy. João Tiago kitpit osunuy. Jesus wara'at o'subutetmōḡ João buten—Tiago buten tak. Boanerges i wara'at ibutet ip osunuy. Boanerges ibaca ip xiririkiap puxim iape. Zebedeu ipotpoyũ ip osodop xepxep. Wara'at Tiago Alfeu ipot osunuy. Simão jeipi kay jījāat osunuy. Judas Iscarיותes ḡuyjom Jesus o'ḡũm cekay itakomaayũ be yaoka am. Ibũrũ ma osodop ip 12 beayũ—Jesus emumu-juyũ. ²⁰ Ibocewi Jesus o'ju jebure duk'a be.

Ade ma'ḡuto oajēm ip Jesus kay. Cekōn pa'ore o'e cebuxim ip, ceweju etaybitbinayũ dak. ²¹ Ibadipyũ iboam jekũyjo buje,

o'ju ip Jesus dujupit ojuy jeduk'a be. Tübye Jesus yakpidapin iãn o'e ip jekõnkõn'üm puye.

22 Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ oajëm cekay—Jerusalém ka bewiayũ. Jesus ip o'jomuymuy adeayũ be.

— Jesus jekukum ibiõgbuk kërëayũ kukukat a'õbi—Belzebu a'õbi—Satanás a'õbi — i napa ma o'e ip Jesus muymuy. — Ixe ja'õbacaap ùmùm Jesus pe ibiõgbuk kërëat mujëm ãm adeayũ bewi — io'e ip napa ma.

23 Imënpuye Jesus jemuymuy ojuyayũ o'tomuwã jewekay—Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ. O'jekawën ceweju ip. “Napa ma eyju e'em” i'e ojuy. Wuymutaybitbinap ekawën o'güwën cebe ip.

— Satanás a'õbi ġu õn imujëmujëm — io'e. — Satanás owebe ibiõgbuk kërëat mujëmujëmãn pima, jebekitkit kuka juk ixe o'güjëm! Imënpit Satanás a'õbi ġu õn imujëmujëm — io'e. 24 — Püg ka kukat jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'üma ma! — io'e. 25 — Pügti watwat kukat jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'üma ma! — io'e. 26 — Imënpuxim Satanás jebekitkit mujëm puje, abu kuka o'e ya'õ kay? Ka'üma ma! Imëneju Satanás ja'õbacaap ùmùm ġu owebe ibiõgbuk kërëat mujëm ãm—jebekitkit mujëm ãm — io'e Jesus. 27 — Wuyõm pa'ore wuykay isapka'oreat tuk'a be ibubut pu am. Imukiriġ acã koam — io'e. — Imukirik puje bit, wuyõm put soat pu am—uk'a beat pu am — io'e. — Imënpuxim Satanás a'õbacaap mu'üm'üm pima, iba'ore kuka o'e wuywebe Satanás ebekitkit a'õbacaap mu'üm ãm — io'e Jesus.

28 — Icëmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus. — Wuywebe ikërëat muġë buje, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikërëat ju'uk — io'e. — Wuywebe Deus muymuy buje dak, Deus iboap ju'uk wuywebewi—ikërëat ju'uk — io'e. 29 — Wuywebe Deus biõgbuk muymuy buje bit, Deus iboap ju'uk ġu wuywebewi. Iboap i'uk pa'ore Deus pe. Iboap kuġ acesop soat em—ikërëat kuġ, ibiõgbuk muymuyap kuġ — Jesus o'e.

30 — Ën ibiõgbuk kërëat a'õbi jekukum — i juk o'e ip Jesus pe. Imënpuye Jesus imën o'ya'õbu ip imukÿyjojom ip.

31 Ixi o'ju Jesus kay, ikitpitpit tak. Akiju osodop ip.

— Jesus etomuwã — io'e ip kakijuayũ be. — Ceweju ocekawën pin — io'e ip.

Kaxikxik'i osodop ip Jesus akokoreren akijuacat.

32 — Exi akiju omuy, ekitpitpit tak — io'e ip Jesus pe. — Eweju cekawën pin ip — io'e ip cebe.

33 — Icëmãn iġo oxiat. Boyũku okitpitpicat — io'e Jesus.

34 Jesus o'jeak jexeayũ kay. O'jekawën ceweju ip.

— Warara'acayū bit oxijō'i oxe, okitpitpit co'i dak — io'e. ³⁵ — Deus bikuyap taḡ jekuku'ukayū okitpitpit co'i oxe, oĩxīt co'i dak ip, oxijō'i dak ip — io'e.

4

¹ Jesus waram adeayū o'ḡutaybin iodi wābu be. Ade jījā o'je'awero ip cexe. Imēnpuye Jesus oōm kobe be. Oabik kobe bitakobu jeje iwābu tēḡ. Adeayū bit kapurūḡ pe osodop ip ya'ījojom. ² Wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn Jesus. Ade o'ḡutaybin ip.

³ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip. — Aḡokatkat o'ju jekat pe jekadai damuduudu am. ⁴ Tamududum pima xepxepa o'ta'at ipi ju e bitako daḡ — io'e.

— Wasūyū oajēm. O'ta'o'o ip taduduata—cekadaida—e bitako daḡata — io'e Jesus.

⁵ — Ibocewi wara'ata o'ta'at karatūḡ'a paraktaḡ. Ade ḡu ka'wi o'e iboce. Ierūn ma o'e ka'wi. Dao ma o'tanōkap ka'wi ierūn puye — io'e. ⁶ — Imēnpit kaxiepi bima kaxie kadai o'ḡukaraw. O'ḡuy'ū. Oe'ū tābujū ba'ore buye — io'e.

⁷ — Wara'ata o'ta'at widaoho parakpe. Yaypan pima widaoho kadai o'ḡu'ūm. Oe'ū. O'jewa'ada ḡu — io'e.

⁸ — Wara'ata bit o'ta'at katō be. O'tanōkap. Xipan o'yaypan. Ta'ade o'e. Pūḡpūḡ kadai be ta'adesū o'e—30 be o'e ta—katō peat. Wara'at kadai be ta'ade o'e—60 be o'e ta. Wara'at kadai be ta'ade jījā o'e—100 be o'e ta — io'e. Jesus imēn wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

⁹ — Wekawēn eyetaybit pin pima, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e.

¹⁰ Adeayū epit puje, pūḡpūḡ o'ya'ījojo'iyū oajēm Jesus kay. ¹² beayū eju oajēm ip.

— Iba'arēm ekawēn ocexe — io'e ip cebe. — Apēn ocemutaybin ojuy eḡuy kadaida mududuap ekawēn muwēnuwēn? — io'e ip.

¹¹ — Kawēn ibapukan ōn eymutaybitbin — io'e. — Ibapūḡ ma apēn Deus soat ipi daḡayū kukukan je'e iap muwēnuwēn ōn eywebe — io'e. — Kuy bima iboam o'ḡutaybin ḡu. Warara'acayū mutaybitbin pit ōn iba'arēmān, wa'ō kaykūy ip puye — io'e.

¹² — Iba'arēmān ōn ixeyū mutaybitbin. Ya'ījojom ip. Imēnpit itaybit ḡu ip. Jekūyjojom ip. Imēnpit wekawēn pa'arēm cexe ip. Itaybit pima bit kuka juk iḡuycūḡ o'e ip ikērēat kuḡ puye. Ikērēat tak kuka juk o'jepere ip. Ikērēat epere buje ip kuka juk Deus ikērēat o'ju'uk ixeyū bewi — io'e. ¹³ — Kadai damuduuduap ekawēn iba'arēm eyxe. Apēntak eyetaybit epe'e owebe wara'at muwēn puje wuymutaybitbinap ekawēn

muwën puje? Wara'at muwën puje dak, wekawën pa'arëm je'e eyxe – io'e.

14 – Apëğape ibo wekawën iam òn jeymutaybin. Kadaida muduuduap Deus ekawën muwënuwën nap puxim – io'e. 15 – Deus ekawën coco'ukayũ kadaida buxim – io'e. – Pũğpũğ cekawën coco'ukayũ e bitako dağata buxim – io'e. – Deus ekawën co isu, Satanás ajëmjem cekay ip – io'e. – Yağuyba'ũm'ũm ip cekawën kay—Deus ekawën kay – io'e.

16 – Warara'acayũ karatũğ'a paraktağata buxim—Deus ekawën coco'ukayũ – io'e Jesus. – Koap icokcok e'em ip Deus ekawën co am. 17 Kadai tãbube'ũmat puxim Deus ekawën badi ğu òmòm cebe ip. Ibureyũ e'em: “Teyũku Deus ekawën kay,” i, iwaywayway am. Ibureyũ itakoma cekay ip. Ipiat supi'ajoat cebe ip. Imëneju ibu'u ip jetabut am Deus kay – io'e.

18 – Warara'acayũ widaoho parak tağata buxim Deus ekawën coco'ukayũ. Deus ekawën cocom ip – io'e. 19 – Imënpit soat em ğebum ip jemukaypinput kay. Tũybe ocokcok cĩcã oce dinheiro kuğ pima iãn e'em ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Deus ekawën kay bit ip yopit ma itabut, soat kay itabikuku jebubun puye. Deus ekawën muwënuwën ğu ip warara'acat pe jebureyũ be – io'e.

20 – Warara'acayũ bit katõ dağata buxim Deus ekawën coco'ukayũ – io'e. – Cekawën co buje, cekawën kay jĩjã ip. Idipat mujurũğrũğ ip soat peam. Kadai'ip puxim ixeyũ—ya'a'eat'ip puxim. 30 be o'e takuğ'iat'ip puxim ip, 60 be o'e takuğ'iat'ip puxim tak, 100 be o'e takuğ'iat'ip puxim tak – io'e.

21 Jesus wara'at kawën o'ğuwën jeweju etaybitbinayũ be—12 beayũ be dak—wuymutaybitbinap ekawën.

– Lamparina musop puje, ico diotpe ğu ajomuy – io'e. – Wuyxexecap tiotpe ğu dak ajomuy. Um ma ajomuy kabia i'e am wuykay—soat ijo but am – io'e. 22 – Soat wuyxe iba'arëmat ibapuk je'e. Gasũ ade ma wuyetaybit'ũmat. Guyjom pit wuyetaybin ace'e soan ma – io'e. 23 – Wekawën co pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy – io'e.

Imën o'ğuwën “Wekawën eyetaybin puje, warara'acat pe juy epeğuwën dao ma eyağuyba'ũmap puxim” i'e ojuy.

24 – Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay – io'e. – Xipan'ũm ya'ĩjo buje, yopit ma juy eyetaybin. Xipan ya'ĩjo buje bit, yoboğ cuy eyetaybin – io'e. 25 – Wara'an eyetaybit pin pima, wara'an ma eyetaybit epesop. Ya'ĩjom eybu'u buje bit, kuy juk epeya'ĩjojoiap kay jeyağuyba'ũm – io'e.

26 Jesus waram wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën.

– Deus soat ipi dağacat kukukan iap kadai aypapanap puxim – io'e. – Ağokatkat o'taida jekat pe – io'e. 27 – Taida

buje, soat exima xexen ma. Kabia isum kopkom. Nōjēmjēm. Aypapan. Aḡokatkat pit itaybit ḡu apēn aypapan iam. ²⁸ Kadai jekpiwan ma jewa'adadam. Koap dupcēmcēm. Taipuk cēmcēm ḡuyjom. Kanomūm dajēmjēm taipuk taḡ—tajakata — io'e. ²⁹ — Tarum'isum kadai bubum kat iwat kadai bubuap kaxi oajēm puye — io'e. — Imēnpuxim eya'ōbi ḡu warara'acayū itabut je'e Deus kay—Deus a'ōbi acā — io'e. Jesus imēn wuy-mutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

³⁰ Jesus waram o'jekawēn.

— Deus ade jījāyū kukukan je'e — io'e. — Ajo-buxim xe'e je'e? Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop iboap ekawēn kay — io'e. ³¹ — Deus soat ipi daḡacat kukukan iap mostardada buxim—e da jo'iat puxim. Ipi be taida buje, taīt ma mostardada. Warara'ata bodi ma taīt ma. Aypapan cīcā taida buje bit. ³² Wara'at kadai bodi ma aypapan e'em. Tākuboḡ e'em. Wasū jedopi mōḡmōḡ tāku jeje — io'e. — Imēnpuxim ḡasū Deus pūḡpūḡayū kukukat. Guyjom pit adeayū kukukan je'e — io'e.

³³ Jesus ibo ekawēn puximat o'ḡuwēnuwēn adeayū be. Deus soat kukukan je'e iap ekawēn o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Imēnpuye itaybit put ip. ³⁴ Adeayū mutaybitbin pima wuy-mutaybitbinap ekawēn acā o'ḡuwēn—kawēn iba'arēmat acā. Jeweju etaybitbinayū mutaybitbin pima bit, ibapuḡ ma o'ḡutaybin ip. Kawēn iba'arēmat ḡu o'ḡuwēn cebe ip—ibapukat ma.

³⁵ Ixe kabia kabioḡkabiḡ'i bima, Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinay'u be.

— Ga'a iodi wīnābu aju — io'e.

³⁶ Ceweju etaybitbinayū o'jewemuwēn ip adeayū be. Jesus kuy kobe be osunuy. Jeweju etaybitbinayū o'tujowat jeweju. Warara'acayū dak o'timudek jekobe daḡ ma ip.

³⁷ Gebuje kabidoxixi oajēm cekobe kay. O'subidoajēm cekay ip—Jesus kay, jewejuayū kay dak. Kobe be diōmōm o'e tipodoyat. Kobedi tibōḡ o'e. Kobe munopapūn ojuy o'e idibim.

³⁸ Imēnpit Jesus ixet osodop kobe ukpu be. Ixet jadipi jeje.

Gebuje ceweju etaybitbinayū Jesus o'ḡuwurūḡ.

— Ocemutaybitbin'ukat! Ak'adit ma du ēn ocekey? — io'e ip. — Je'ūm wuyju! — io'e ip cebe.

³⁹ Jesus o'āy.

Gebuje Jesus kabidoxixi o'ḡukorēm.

— Ebidopon! — io'e kabidoxixi be. — Edipon! — io'e iodi be.

Kabido dao ma o'subido'ūm. Tipo o'e iodi. ⁴⁰ Imēneju Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Apēnpuye dak eyparara? Eyetabut ḡu du Deus kay? — io'e.

⁴¹ Iparara jījā ip o'e.

— Abu dak sute? — io'e ip jewewebe. — Cekawēn acā kabido o'subidomu'ūm! Dao ma o'timupon iodi! — io'e ip.

5

¹ Jesus wĩnābu oajēm jewēju etaybitbinayũ eju. Oajēm ip Gerasa eipi be. ² Kobe bewi Jesus cēm puje, aḡokatkat osodot ce'ũ'ũayũ mōḡmōḡap pewi. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy. ³ Ixe ukā be ḡu osunuy—ce'ũ'ũayũ mōḡmōḡap pe acā, ibiōḡbuk kērēat kuḡ puye.

⁴ Ade em Gerasa eipi watwat cuk adi ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'taomũnmũn ip. Correntebum cuk adi o'taomũnmũn ip, cabobum tak. Gasũ bit taomũn pa'ore ip osodop. Iba'ore osodop ip correntebum tak. Ade em ma juk adi o'taomũnmũn ip correntebum, cabobum tak. Imēnpit ixe aḡokatkat correntebu o'subumuwekapkap. Ixe cabobu o'subudakatkat. Ixe muwaḡōn pa'ore o'e soat pe. ⁵ Kabia bun, ixima bun tak e'ũ'ũayũ mōḡmōḡap taḡ oekuku ibiōḡbuk kērēat kuḡat. Co'a daḡ tak oekuku. Soat em jewāwāwām oekuku. Jewemuwerik-weriḡ wita'am oekuku. Jewemudadaibotbon oekuku.

⁶ Wũywi ma Jesus co buje, ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jedau Jesus kay. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap ya'ōbuyxi cexe buye.

⁷⁻⁸ — Ibiōḡbuk kērēat, ejēm cuy aḡokatkat pewi — Jesus o'e.

Ibiōḡbuk kērēat kuḡat o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus, apēn ēn em owebe? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot! — io'e. — Ipiat'ajoan ḡu juy ēn owebe, Deus etabutpe wuyju buye — io'e Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Apēn ebutet? — Jesus o'e.

— Obutet Ade i, ade oceju buye — io'e. — Ijop ka bewi ḡu juy ibiōḡbuk kērēat eḡujēm — io'e aḡokatkat Jesus pe.

¹¹ Ade jĩjā dajebaroyũ wurũrũrũḡ osodop ip iboce co'a daḡ.

¹² — Dajebaroyũ be juy eḡuōm — io'e. — Āḡ ocemuōm cebe ip — aḡokatkat o'e.

¹³ — Ha'a — io'e. — Epeōm cuy cebe ip — Jesus o'e.

Ibocewi ibiōḡbuk kērēayũ o'jēm aḡokatkat pewi. Oōm ip dajebaroyũ be.

Ade jĩjā osodop ip dajebaroyũ. Kiiih. 2000 be aco'i osodop ip. Daudaum o'jenapōn ip co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōm ip. Jeabokaboḡ oap ip iodi be. Poḡ. Oe'ũ'ũ ip.

¹⁴ Imēneju dajebaroyũ kukukayũ owatwat ip.

— Jesus ibiōḡbuk kērēayũ o'ḡuōm dajebaroyũ be — io'e ip warara'acayũ be. — Oap ip ade — io'e ip.

O'ḡuwēn ip ikaboḡatka watwat pe, koḡũnpi watwat pe dak. Ade o'ju ip apēn o'jebapuk iap com.

¹⁵ O'ju ip Jesus kay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tũibit o'jojojo ip. Gasũ bit tadaibot ḡu o'e. Xik'i osunuy. Totite o'e ḡasũ bit. Yaḡuysat o'e ḡasũ bit. Imēneju itabēḡbēḡ ip o'e ijojom.

¹⁶ Ibocewi o'jojojo'iaiyũ apēn o'jebapuk iap o'ḡuwēn oajēm'iaiyũ be.

— Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm aḡokatkat pewi — io'e ip.
 — O'ḡuōm dajebaroyū be — io'e ip. — Oakōm ip iodi be.
 O'jeabokabok ip. Oap ip — io'e ip.

17 Imēneju:

— Ejēm cuy oceka bewi — io'e ip Jesus pe Gerasa eipi watwat.

18 Imēnpuye Jesus oōm kobe be jejēm ām.

Kobe be iōm puje ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'ju Jesus kay.

— Eweju ōn tak cum — io'e. — Exe ma onuy pin — io'e Jesus pe.

19 — Ap — io'e Jesus pit. — Oweju ḡu ejot. Eduk'a be juy eju, ebureyū kay — io'e Jesus cebe. — “Kariwa ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e. — “Kariwa juk xipan okuk,” i juy ece cebe ip — Jesus o'e.

— Ha'a — io'e.

20 Gebuje o'ju jeka kay. 10 beatka daḡ oekuku: — Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em soat pe. Iboam jekūyjo buje:

— Ajo iba'ore cekay—Jesus kay? — io'e jewewebe.

21 Gebujep Jesus iodi o'timudek ma'ḡuto kobe daḡ. Timudek puje, ade jījā ip o'ju topabe ka'oririt pe. Kīiīh.

22 Judeuyū e'aweroroap'a kukukat o'ju Jesus kay—Deus eju kawēnwēnap'a kukukat. Ibutet Jairo i osunuy. Taxitxet osunuy. Taxit 12 koato osunuy. Jesus dopabijuk puje, o'jēḡ'aecōḡcōḡ cewap, Jesus ya'ōbuyxi cexe buye.

23 — Tapu, odaxit oe'ū pin — io'e. — Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Ebu juy esubumōḡ cebe imu'ada am. Esubumōḡ cuy cebe ce'ūap puxim — io'e Jesus pe.

24 Imēnpuye Jesus o'ju ceweju—Jairo eju.

Ibocewi ade ip o'ju Jesus nomuju. Icēḡsūḡ ip o'e ade jījā buye. 25 Iboce ayacat tak osunuy. Ade koato ma toybucukbu-cuḡ ḡu osunuy—12 koato ma. 26 Ade wuyanūḡtata'ukayū ixē ayacat anūḡtata'uk ip osodop. Imēnpit biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e. Soat jedinhoiro o'ḡu'ūm janūḡtataapteim. O'jexere ḡu. Biḡ ma xipāt'ūm cīcā o'e.

27-28 Ixe ayacat Jesus iwātaxipipi mu'ada'adaap awēḡ o'yawēḡcoco.

— Jesus esay mucay buje, oce'ada — ayacat o'e jewebe ma.

Gebuje o'ju Jesus tēḡ adeayū parakpe—aweromayū parakpe. 29 Jesus esay o'ḡucay warara'acat eta'ūmpi. Cesay mucay'isum ma o'toybucuk. Xipāt o'e ḡebuje bit. 30 Wa'ōbacaan aco'i oḡu'ada iam itaybit o'e Jesus pit. O'jekorepēn adeayū parakpe ḡebuje bit.

— Abu wesay o'ḡucay? — io'e.

31 — Tā! — io'e ceweju etaybitbinayũ. — Adeayũ wuy-mukuḡukuḡ iap cocom ḡu du ěn? — io'e ip. — Apēnpuye ěn e'em “Abu wesay o'ḡucay?” i? — io'e ip.

32 Imēnpit Jesus o'jeakak soat kay. Abu wesay o'ḡucay iat kudadam o'jeakak. 33 Ayacat itaybit o'e Jesus omu'ada iam. Imēnpit iparara o'e Jesus itakoma je'e okay iap puxixim. Ikarabakbak tak o'e jeparara pibun. O'jěḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap.

— Őn ma esay oḡucay — io'e cebe. — ěn cuk omu'ada — io'e.

34 Imēnpuye:

— Tũ'ũ, kuy ece'ada etabut okay buye — io'e Jesus. — Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Ecokcoḡ cuy eḡuy — io'e. — Kuy ece'ada. Xipat ecesũy ḡasũ bit — io'e.

35 Jesus puk kawēnwēn ma ayacat eju bima, Jairo duk'a bewiayũ oajēm cekay—Jairo kay.

— Iḡuje, edaxit'ũm kuy oe'ũ — io'e ip. — Wuymutaybit-bin'ukat eḡuwa'ũm ḡu ḡasũ bit — io'e ip.

36 Imēnpit Jesus ak'adit ma o'e oe'ũ iap awěḡ kay.

— Eḡuycũḡ ḡu juy eḡuy — Jesus o'e Jairo be. — Etabun pit cuy eḡuy okay — io'e.

37 Gebuje Jesus ebapũḡayũ acã o'tujowat jeweju. Pedro o'tujowat jeweju, Tiago dak, João dak. João Tiago kitpit osunuy. Ibũrũ ma o'tujowat jeweju.

38 O'ju ip Deus eju kawēnwēnap'a kukukat tuk'a kay—Jairo duk'a kay. Ade osodop ip tuk'a be. Wawa ip osodop. Jewāwāwām ya'ōberen ip osodop yaypan'isuat'ũm cocom.

39 Uk'a be jeōm puje, Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Apēnpuye eyju wawa? Eya'ōkarey jĩjã oxo! — io'e cebe ip. — Yaypan'isuat ce'ũ ḡu—ixet ā! — Jesus o'e wawaayũ be.

Jesus itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Inaka waram imutain. Imēnpuye:

— Ixet ā — io'e.

40 Wawaayũ itaybit o'e yaypan'isuat'ũm oe'ũ iam. Imēnpuye Jesus o'jowayway ip. Jesus soat ip o'ḡujēm uk'a bewi.

Ibocewi Jesus yaypan'isuat'ũm ebay o'tujowat jeweju, ixi dak, ebapũḡayũ dak—jeweju etaybitbin'ukayũ. O'ju ip ce'uat kay. Oajēm. 41 Ce'uat o'subaixik.

— Talitá cumi — Jesus o'e ja'ōm cebe.

(Talitá cumi “Tu'ũ, aḡobucěḡ ece” i ũn e'em ewebe iape wuya'ōm).

42 Ce'ũ topibit waram o'jetait. O'je'aḡobucěḡ ḡebuje bit. O'kop. O'jexĩḡxĩḡ. Imēnpuye o'jojojo'iaiyũ itaběḡběḡ o'e ip ijjom.

43 — Ixan cuy eḡm cebe — Jesus o'e ixi be. — “Jesus waram odaxit'um o'gutait” i'umgu juy epe'e warara'acayũ be — io'e cebe ip.

6

1 Jesus o'ju ibocewi. O'ju jaypanapka kay. Oajem Nazaré ka be jewēju etaybitbin'ukayũ eju. 2 Sábado bima ade o'gutaybin Deus eju kawēnwēnap'a be. Jebodoydoyap kabia be ip o'gutaybin.

Ade ixē ekawēn o'ya'ijōjo ip. Ya'ōpicũḡcũḡ ip o'e cekawēn kay.

— Apēntak iḡo aḡokatkat itaybit soan kawēn? — io'e ip jewēju. — Abu dak ixē o'gutaybitbin? Wuywebe i'e ba'oreap mubapukpuḡ ḡoku — io'e ip. 3 — Iḡo ḡu du karepiḡa? — io'e ip. — María it ma ḡoku. Tiago waḡo ma ḡoku. José waḡo dak. Judas waḡo dak. Simão waḡo dak — io'e ip. Iixityũ dak ijoce ma wuyweju ma — io'e ip. — Wuyju bit kũyjobin ḡu juy ajop ixē a'ō kay, ixē wuyjo'iat puyē — i napa ma o'e ip.

4 Imēnpuyē Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Soat ka daḡacat ibuyxim ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat kuḡ — io'e. — Jaypanap ka beayũ bit ibuyxim ḡu ikuḡ — Jesus o'e cebe ip.

5-6 Nazaré ka be bima ade em ḡu Deus a'ōbacaap o'ḡubapuk, itabut'um ip puyē.

— Itabut'um cĩcã ip okay — Jesus o'e jewēbe ma.

Warara'acayũ bit ixē kay jĩjã o'e. Imēnpuyē jebu o'jewebumōḡ cebe ip—iwãtaxipipiyũ be. O'ḡu'ada'ada ip.

Guyjom wuyjuyũxirixiri daḡ oekukuku. Imutaybitbin ip oekukuku.

7 Jesus 12 beayũ o'tomuwã jewekay. Xepxepxem ip o'ḡujuju warara'acat ka daḡ.

Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Wa'ōbi ma ibiōḡbuk kēreāt epeḡujēmjēm ikuḡayũ bewi — io'e cebe ip. 8 — Eyba'ip acã epeyoptujowat eyjuap taḡ — io'e cebe ip. — Eyxan pit epetujowat ḡu, sacola dak ka'ũa, dinheiro isurũḡat tak ka'ũa. 9 Eyesandália dak epetujowat — io'e. — Eywebeat acã eydoti epetujowat—xepxem pit ka'ũa — io'e. 10 — Pũḡka be eyajēm puje, pũḡ'a be ma epesopsop uk'a be. Pũḡ'a be ma epesop iḡo ka be bima — io'e. 11 — Pũḡka be eyajēm puje, ibo ka watwat pe eykukpin'um pima, wara'atka kay juy epeju — io'e. — Ibo ka watwat eya'ijō pin'um pima, epejēm cuy ibo ka bewi. Cēm pima eyesandália epeḡupoyoy “Deus pe ipiat pi'ajoat puje eywebe, oekpiwatpi ḡu oce'e,” i'e'em cebe ip — io'e. — “Eyju ma eyukpiwat Deus ekawēn kay'um puyē,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

12 Imēneju 12 beayū o'ju. Ade mukūyjojom oekukuku ip kawēn idipan.

— Ikērēat muḡēḡēap epeyepere juy — io'e ip. — Cūḡ ma juy epeku — io'e ip adeayū be.

13 Ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmujēm ip soat pewi. Ixepti o'timōḡmōḡ ip iwātaxipipiyū a jeje imu'ada am.

14 Gebuje ipi kukukat Herodes Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik soat kaka daḡ o'jeawēḡepōḡpōḡ puye. Tūybe waram ḡuto o'jetait'iat teku iān o'e ip adeayū.

— João Batista teku — io'e ip pūḡpūḡ. — Waram ḡuto o'jetait teku je'ūap tomukadi — io'e ip. — Imēnpuye Deus a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ teku — io'e pūḡpūḡpūḡ.

15 — Ka'ūma — io'e warara'acat pit. — Elias'ūm teku — io'e ip. — Waram ḡuto o'jetait — io'e ip.

— Ka'ūma — io'e warara'acayū bit. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm teku — io'e ip. — Waram ḡuto o'jetait'iat teku — io'e ip. — Kuyje osunuyiat teku — io'e ip.

16 Imēnpit ipi kukukat Herodes Jesus awēḡ co buje, imēn o'jekawēn.

— Oxe bit teku João Batista — io'e. — Kuy bima wemu'a'uk teku. Imēnpit waram ḡuto o'jetait — io'e.

17-19 Kuy bima Herodias Filipe tayxi osunuy. Ikukat Herodes kitpit tayxi osunuy. Herodes pit Herodias o'jat jetayxim. Imēnpuye João Batista o'e Herodes pe:

— Deus xe cedaḡ ḡu ewebe jewebumūn ām ekitpit tayxi eju — i. Imēnpuye Herodias itakoma jījā o'e João kay. João aoka ojuy o'e. Imēnpuye Herodes João o'ḡuōmat daomūnmūnap'a be jetayxi be yaokaap puxim. Herodias pe João aoka ba'ore o'e, Herodes xe João ya'ōbuyxi buye.

20 — João cūḡ cīcā — io'e Herodes. — Xipat cīcā ixē—ikērēat kuḡ ḡu — io'e.

Herodes João muxipanpan osunuy daomūnmūnap'a be yaokaap puxim. Herodes pe João ekawēn co buje, yaḡuybabi'ūm'ūm osunuy. Inaka João ekawēn co pin cīcā osunuy.

21 Gebuje Herodes peta o'ḡuḡē jekapap kabia kay ḡebum am. Peta boḡ cīcā o'ḡuḡē ip. Herodes ya'ōbuyxiayū o'tomuwā peta kay jebekitkiyū. Sorarayū kukukayū dak o'tomuwā, Galilēia eipi beayū dak—kariwawa ecuḡapap. Peta kabia bima Herodias o'e jewebe ma:

— Gasū ma João oyaokaat — i.

22 Ibocewi Herodias it oōm peta muḡēḡēap'a be. Ayacat osunuy yaypan'isuat. O'jeda'i'in Herodes etabutpe, ceweju jekōnkōnayū etabutpe dak. Da'i'iap co buje, icokcok o'e ip. Imēnpuye:

– Ajo-kay ên oxewi? – io'e Herodes yaypan'isuat pe. – Emukaypin cuy ogũm ewebe – io'e. – Ade obubut weipi be. Ipidaseat ma ogũm ewebe – io'e. ²³ – Deus etabun òn e'em ewebe – io'e. – Soat emukaypin cuy ogũm ewebe – io'e. – Ipidase juy ogũm ewebe obubut. A'ò kay je'e ip webekitkiyũ – Herodes o'e.

²⁴ Ixe yaypan'isuat o'jẽm. O'ju jexi kay.

– Mamã, ajo dak ojoojuy? – io'e jexi be.

– “João Batista a juy eya'ukat. Eyaũm owebe,” i juy ece cebe – io'e ixi.

²⁵ Herodes kay yaypan'isuat o'jepit ipi kukukat kay gebuje bit.

– João Batista a juy eyaũm owebe parato be – io'e ipi kukukat pe. – Gaxĩn ma juy eyaũm owebe – io'e jexi a'òbi.

²⁶ Ipi kukukat Herodes iguycũg o'e. Ibu'u jĩjã ya'uk an osunũy.

– Soat emukaypin cuy ogũm ewebe – i juk o'e yaypan'isuat pe jewēju jekõnkõnayũ etabutpe. Imẽnpuye isũsũn o'e jebureyũ buxim. “Oyaũm gu ewebe” i'eap puxim isũsũn o'e.

²⁷ Gebuje o'jekawẽn sorara be.

– João a juy eya'uk – io'e. – Eyadojot cuy owebe – io'e sorara be ipi kukukat.

Sorara o'ju. João a o'ya'uk daomũnmũnap'a be.

²⁸ O'yadujupit parato be. O'yaũm yaypan'isuat pe. Yaypan'isuat o'yadujowat jexi be. O'yaũm cebe.

²⁹ João'ũm e'ũ ãm jekũyjo buje, ceweju oekuku'iyũ o'ju Herodes kay. João'ũm jebit o'tujowat ip. Jebabim o'jomõg ip witabikũy be.

³⁰ Ixe be juk o'gũju'iyũ o'jepit Jesus kay. Soat cuk o'e'e ip iat o'gũwẽn ip cebe, soat cuk o'gutaybitbitbin iap tak. ³¹ Ade jĩjã ajẽmjẽm ip o'e Jesus kay, ceweju etaybitbin'ukayũ dak. Cẽmcẽm tak o'e ip cexewi ip. Ixeyũ dak cekõn pa'ore o'e ade ip puye.

Imẽnpuye Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

– Eydaobire jĩjã – io'e. – Ga'a aju uk'a'ũmat kay jebodoy am. Wuyju acã aju – Jesus o'e cebe ip.

– Ga'a – io'e ip.

³² Gebuje o'ju ip uk'a'ũmat kay. Kobe dağ ip o'ju. Ixeyũ acã o'ju jebodoy am.

³³ Ijẽm puje ip, ade kapurũg tağayũ Jesusyũ o'jojojo.

– Jesus o'jẽm jewēju etaybitbinayũ eju – io'e ip jewewebe. – Ga'a aju kapurũg tağwi ixeyũ dopabe – io'e ip.

Imẽnpuye o'jedau ip kapurũg tağ. O'jedau ip Jesusyũ dopabijuk am. Soat kaka dağwi o'ju ip. Jesus ajẽm'ũm awap ma oajẽm ip.

³⁴ Kobe bewi jejēm puje, Jesus ade jǐǐã o'jojojo. Itabotaid-abotbot o'e cekay ip.

— Teyũku ovelhayũ buxim oxe—jekukat'ũmayũ buxim — Jesus o'e jewebe ma.

Ade ma ip o'gutaybin.

³⁵ Kaxi ipi tēg pima ceweju etaybitbinayũ o'ju Jesus kay.

— Ijoce ya'ũmǵu uk'a — io'e ip. — Ka'ũmǵu wuyxan. Kuy katpuje jǐǐã — io'e ip. ³⁶— Adeayũ juy eǵuypit aǵoka kay — io'e ip. — Eǵuypit ip ikatēǵatka be jexat pu am — io'e ip.

³⁷ — Eyju ma ixan epeǵũm cebe ip — Jesus o'e cebe ip.

— Apēntak pão'a oceyabu soat xat'am? — io'e ip. — Pão'a deim kuka o'e teiboǵ cǐcã. 200 dinheiro isurũǵat kuka o'e—prata muǵēǵē — io'e ip.

(Pũǵ dinheiro isurũǵat prata muǵēǵē pũǵ kabia ekapikapteim osunuy).

³⁸ — Pebũrũ'a eyju pão'a kuǵ? Epeju buk eyetaybit am — Jesus o'e.

O'ju ip jetaybit am. Itaybit puje ip o'jepit.

— 5 be pão'a kuǵ oceju, xepxep axima kuǵ tak — io'e ip Jesus pe.

³⁹ — Epe'e juy adeayũ be “Epabik cuy tip kireat ceje,” i — Jesus o'e.

⁴⁰ Soat ip awerom oabikbik. Ade jǐǐã osodop ip. Pũǵ eawero 50 be wuyjuyũ osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Wara'at eawero 50 be osodop ip. Wara'at eawero 100 be osodop ip. Ade jǐǐã osodop ip. 5000 aǵokatkat osodop ip—pão'a omayũ. Ixeyũ tayxiyũ dak ya'om, ipotpoyũ dak, taxityũ dak.

⁴¹⁻⁴⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn jebay eju—Deus eju. Pão'a o'yabu. Axima dak o'jat xepxep. Ixe dak o'jeapũn kabi kay. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Pão'a eyaũm ocexat'am — Jesus o'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat.

— Juku pão'a — io'e jeweju etaybitbinayũ be.

Cinco be pão'a o'yadop. Imēnpit Jesus o'yamu'acoǵ. Ya'ade jǐǐã o'e. Ceweju etaybitbinayũ o'yaũm adeayũ be. Xepxep axima osodop. Jesus pit axima o'ǵu'acoǵ. Imēnpuye ade jǐǐã o'e. Axima dak o'ǵũm jeweju etaybitbinayũ be. O'ǵũm ip adeayũ be. Soat ip o'jo'o'o—5000 beayũ—aǵokatkayũ. Soat ip ibeǵbeǵ o'e, Jesus o'ǵu'acoǵ puye.

Ibocewi ceweju etaybitbinayũ cepoyat o'jat. Ico be ip o'ǵuõm. 12 be o'ǵunopapũn ip cepoyan—pão'a epoyat'am, axima epoyan tak.

⁴⁵ Gebujeap tomukadi:

— Epeõm cuy kobe be — Jesus o'e jeweju etaybitbinayũ be.
 — Wĩnãbu epeju owap. Betsaida ka kay juy epeju — io'e.

Jesus “Eyduk'a be juy epeyepit,” i'e'em pima adeayũ be, ceweju etaybitbinayũ o'ju wĩnãbu.

⁴⁶ Tuk'a be adeayũ muju buje, Jesus o'ju co'a kay jekawẽn ãm Deus eju.

⁴⁷ Kabiok pima Jesus jaḡepũḡ ma o'e kapurũḡ pe. Imẽnpit kobe daḡayũ iodi bicũḡ pe o'e ip—ceweju etaybitbinayũ.

⁴⁸ Jesus ip o'jojojo—kobe daḡayũ—tibicũḡ peayũ. Pipim jekoykoy o'e ip kabido o'subidoajẽm topabe buye.

O'ju cekay ip kabiakabia'i bima—kaxi jẽm awap ma. Kuyḡu o'ju tibicũḡ peayũ kay. O'kop co'a daḡwi. Idibi adopa daḡ xĩḡxĩḡ o'ju. Cekay ip o'ju. ⁴⁹ Jesus o'jojojo ip idibi adopa daḡ xĩḡxĩḡ pima. Tũybe ite axik iãn o'e ip. Jesus co buje soat ip o'jewãwã jeparara pibun. ⁵⁰ Iparara jĩã ip o'e.

— Eya'õcam cuy epesop! Eypararam ḡu juy! Õn ã! — Jesus o'e.

⁵¹ Ibocewi Jesus oõm kobe be ceweju ip. Kabido o'subido'ũm ḡebuje bit. Dao ma o'tipon. Imẽnpuye o'jekuy ip. Yaḡuybabi'ũm o'e ip. O'jojojo ḡu buk ip imẽḡat. ⁵² Ixe kabido o'subidomupon iap o'jojojo ip. Inaka tekus Deus a'õbacaap kuḡ jekukum iap kay itabut ḡu ip. Pão'a o'yamu'acoḡ iap o'jojojo ip. Inaka:

— Ka'ũma ma ite jo'i ya'õbuyxi — i'ũmḡu o'e ip.

Itabut ḡu o'e ip cekay.

⁵³ Iodi mudek puje ip, Jesusyũ oajẽm Genesaré eipi be. O'jemũḡ ip ebikopap pe. Kobe ip o'ḡukirik ka'oririt pe.

⁵⁴ Kobe bewi ijẽm isum ma ip itaybit o'e teyũku Jesusyũ iam ibo ka watwat. ⁵⁵ Daudaum o'ju ip uk'a'a daḡ iwãtaxipipiyũ dakoykoy. O'tujowat ip Jesus kay. Dobaptup ceje o'tujowat ip. Iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip adeayũ o'e “Jesus omuyku ijoce” iap pe. ⁵⁶ Aḡoka daḡ Jesus oeku, ikaboḡatka daḡ tak, biopak kukukayũ ka daḡ tak. Yajẽm puje jebureyũ iwãtaxipipiyũ o'jomõḡ je'aweroroap pe.

— ãḡ esay ukpi oceḡucay — io'e ip Jesus pe. Soat ip o'je'ada o'ḡucay'iyũ. Soat iwãtaxipipiyũ xipat o'e.

7

¹ Fariseuyũ o'je'awero ip Jesus kay, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak—Jerusalém ka bewiyũ. ²⁻⁴ Aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ jekuku'uk osodop ip Fariseuyũ, soat warara'acayũ Judeuyũ dak. Jebu'isu bima dak ip jebuwuywuy'uk ma osodop. Tũybe ade em wuybuwuy'ũm pima wuykẽrẽ Deus xe iãn o'e ip. Imẽnpuye ade em jebuwuy'ũm pima, o'jekõn ḡu ip. Tarekrek pupuap

pewi jepit puje, o'jekōn ġu ip ade em jebuwuy'ūm pima. Ade ma ajojoyū'ūm'ūm ekawēn tağ jekuku'uk osodop ip—kuyjeayū'ūm'ūm ekawēn tağ. Imēnpuxim soat em ma kopo'abi wuywuy'uk ip osodop, kamuti'abi wuywuy'uk tak ip osodop, kajarão'abi wuywuy'uk tak ip osodop. Jesus eju etaybitbinayū bit ade em'ūma o'jewebuwuy jekōn pima—pūğ em ā. Fariseuyū iboap o'jojojo.

⁵ Gebuje Fariseuyū o'jekawēn Jesus eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Eweju etaybitbinayū wuyajojoyū'ūm'ūm ekawēn tağ ġu jekukum — io'e ip cebe. — Cedağ ġu ip jekukum. Ade em'ūma jewebuwuywuy'uk ip jekōn ān — io'e ip imuymuy ip.

⁶ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ixeyū o'ğukorēm.

— Kuyje ma juk Isaías emuwēn icēmān — io'e. — Imēn o'e jemudupmubararaktup pe:

Deus e'em:

“Deus kay oceju” i napa ma e'em iteyū wuyjuyū, i. Imēnpit okay ġu ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus. ⁷ “Ēn xipat,” i te'e ma e'em ip owebe, i. Imēnpit xipat ġu ōn ip cexe, io'e Deus, io'e Isaías. “Deus ekawēn eymutaybitbin oceju bit,” i napa ma e'em ip. Imēnpit wuyjuyū ekawēn acā adeayū mutaybitbin ip, i'e'em Deus, i juk o'e Isaías — io'e Jesus.

⁸ — Eyju Deus ekawēn iwatiwan aypapayū'ūm'ūm ekawēn tağ eyeku am — io'e Jesus Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. ⁹ — Deus ekawēn kay ġu eyju—aypapayū'ūm'ūm ekawēn kay acā! Jewexe eyetaybit cīcā! — io'e. ¹⁰⁻¹³ — Moisés o'e kuyje:

Xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i.

Waram o'e ġuto:

Jebay muymuy'ukat cuy epeyaoka—jexi muymuy'ukat tak, i.

Imēn Moisés o'e — io'e. — Imēn eyju warara'acayū muwa'ūm'ūm cebay buywat am, ixi buywat am tak. “ ‘Dinheiro kuka adi oğūm eywebe eybuywat am,’ i juy epe'e eyebay be,” i eyju bit e'em warara'acat mukūyjojom — io'e Jesus. “ ‘Imēnpit ibo edinheiro oğūm cuy Deus pe,’ i juy epe'e eyebay be,” i'e'em eyju bit warara'acat mukūyjojom — io'e Jesus. — “ ‘Gasū iba'ore owebe eybuywat am,’ i juy epe'e cebe ip,” i eyju e'em imukūyjojom ip — io'e Jesus. — Imēn eyju Deus ekawēn kay ġu. Deus ekawēn ġu warara'acayū mutaybitbin eyju—eyekawēn acā. Deus ekawēn tağ ġu eyju jekukum—eyekawēn tağ acā. Soan eyju e'em cedağ'ūmān — Jesus o'e Fariseuyū be.

¹⁴ Gebuje Jesus waram adeayū o'tomuwā jewekay.

— Eya'õpicũgçũg cuy apẽn õn em iap kay — io'e cebe ip. — Eyetaybin cuy epesop! — io'e. ¹⁵ — Wuywebe iõmõmap ãu wuymukẽrẽrẽrẽn—wuybinũn peat acã! — io'e. ¹⁶ — Wekawẽn eyetaybit pin pima, xipan cuy eya'õpicũgçũg! — io'e.

¹⁷ Jesus o'jẽm adeayũ xewi.

Gebuje oõm uk'a be jeweju etaybitbinayũ eju. O'jekawẽn ip ceweju—Jesus eju.

— “Wuywebe iõmõmap ãu wuymukẽrẽrẽrẽn—wuybinũn peat acã,” i kuy ece adeayũ be — io'e ip. — Iba'arẽm ekawẽn ocexe — io'e ip.

¹⁸⁻¹⁹ — Eyju dak eyetaybit ãu du wekawẽn? io'e. — Adeayũ-buxim wekawẽn pa'arẽm tu eyxe? — Jesus o'e. — Eya'õpicũgçũg cuy epesop wa'õ kay. Eyxat õmõm eybinũn pe ãu—eydada be acã! Guyjom cẽmcẽm ãu to eywebewi — io'e. — Imẽneju eyxat ãu eymukẽrẽrẽrẽn — io'e.

Jesus iboam i'e buje “Soat i'opi ãu wuywebe” iam imutaybin ojuy ip o'e.

²⁰ — Ixat ãu ijodiacat mukẽrẽrẽrẽn — io'e. — Ijodiacat ikẽrẽat mujurũgrũg soat em ikẽrẽat kay ãebum puye — io'e. ²¹ — Soat em ijodiat ãebum ikẽrẽat kay. Imẽnpuye soat em ikẽrẽat kay jewaãuydadam ip: aoyũ kaykay dak ip; warara'acat pubut tujupa'um'um tak ip; warara'acat aokakam tak ip, ²² warara'acat tayxi kaykay dak ip; itabikuku dak ip warara'acat pubut kay; ikẽrẽat mujurũgrũg tak ip; napapa'uk tak ip; warara'acat muãuykuku ojuy dak ip; cekawẽnkẽrẽ dak ip; itabutkarey dak ip; warara'acat awẽãtatam tak ip; yoboãan pin tak ip; yaãuyba'arẽm tak ip — io'e Jesus. ²³ — Ijodiacat ikẽrẽat mujurũgrũg jexat o'om puye ãu—soat em ikẽrẽat kay ãebum puye acã — Jesus o'e.

Imẽn Jesus jewejuayũ o'ãutaybitbin

²⁴ Ibocewi Jesus o'ju Tiro ka kay, ião ka tẽãatka kay dak. Oõm uk'a be jenuy ãm. Ibu'u osunuy warara'acat pe itaybit am Jesus omuy ijoce iam. Imẽnpit cemunẽm pa'ore osunuy.

²⁵ Gebuje Jesus uk'a be omuy iam o'jekũyjo ayacat. Ixe ayacat it axik kuã osunuy jewebe—ayacat'it'it. Je'it mu'adaap ojuy o'ju Jesus kay. O'jẽã'aecõãcõã cewap. ²⁶ Grego a'õm kawẽnwẽn'ukat osunuy ayacat. Judeu ãu osunuy. Sirofenícia eipi bewiat osunuy.

— O'it axik kuã — io'e. — Eãujẽm cuy cebewi — io'e Jesus pe.

²⁷ — Ap! — io'e. — Judeu ãu ãn — io'e. — Koap puk õn webekitkit puywan—Judeuyũ buywan. Guyjom acã Judeu'ũmayũ osubuywan — io'e. — Cedaã ãu wuywebe webekitkit xat pum iũm ãm akurice be. Icẽm ãu du? — io'e Jesus ibuyxijojom.

²⁸ — Icẽmãn ãn e'em, Kariwa — ayacat o'e. — Imẽnpit akuriceyũ bekitkit pi nõmnõm acap wiwim mesa diotpe — io'e.

— Ōn tak ewebe obuywacap wiwim akurice be ibi nōmnōm acap wiwiap puxim — io'e ayacat.

²⁹ — Icēmān ēn e'em — io'e. — Imēnpuye juy eceptit eduk'a kay — io'e. — Axik kuy oğujēm e'it pewi — io'e.

³⁰ O'jepit je'it kay. Je'it o'tobuxik po'i jexexecap pe. Axik kuy o'jēm cebewi. Xipat o'e.

³¹ Gebuje Jesus o'jēm Tiro ka tēgatka bewi. Jepitpin pima o'kap Sidom ka dağ, 10 beatka dağ tak. O'ju iodi kay Galiléia eipi beati kay.

³² Gebuje ibureyū ya'ōpi'ūmat o'tujowat Jesus kay. Ya'ōpi'ūmat ya'ōbabi'ūm tak osunuy.

— Ebu juy esubumōğ ya'ōpi'ūmat pe imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

³³ Gebuje Jesus ya'ōpi'ūmat o'tujowat adeayū parakpewi. Jağepūğ ma o'tujowat. O'jewebumuy ya'ōpi'ūmat a'ōpi be. O'jexi. Jebidim ya'ōpi'ūmat kō o'sukōmucay. ³⁴ Kabi kay jeapūnapūn pima, o'jepidowat.

— Efatá! — Jesus ja'ōm o'e cebe.

(Efatá “a'ōpi juy ja'ōpietok” iape). ³⁵ Ya'ōpi'ūmat o'jea'ōpietok gebuje. O'jekōewut tak. Xipan o'e jekūyjom. Xipan o'e kawēnwēn tak. Jesus o'jepit adeayū kay ya'ōpi'ūm tūbit eju.

³⁶ — Jesus ya'ōpi'ūmat a'ōpi o'ya'ōpimutok iap awēğ epeguwēn ğu warara'acayū be — io'e Jesus adeayū be.

Imēnpit biğ ma ip o'ğuwēnuwēn yawēğ.

³⁷ Yawēğ coco'ukayū itabēğbēğ o'e ip ijom.

— Xipan acā xeku e'em — io'e ip jewewebe. — Ixe a'ōbi ya'ōpi'ūm tūbiyū jekūyjom o'e ğasū bit. Ixe a'ōbi ya'ōkēē tūbiyū xipan kawēnwēn o'e ğasū bit — io'e ip.

8

¹ Guyjom ğuto adeayū oajēm Jesus kay. Ebağpūğ kabiabun ixeyū mutaybitbin osunuy Jesus. Ixat ip oi'ūm. Jesus jewēju etaybitbinayū o'tomuwā jewekay.

² — Wetabotaidabotbot iteyū kay — io'e. — Xepxep xet oweju ip jekukum. Ğasū bit ixat'ūmğū ip o'e — io'e. ³ — Jeduk'a kay ip imuyjit puje, e dağ ma kuka juk ip o'tao'ūm'ūm repibun — io'e. — Pūğpūğ wūywi oajēmjēm — Jesus o'e jewēju etaybitbinayū be.

⁴ — Apēn iteyū xan acejat? Ka'ūmğū ijoce — io'e ip Jesus pe.

⁵ — Pebūrū'a eyju pāo'a kuğ? — Jesus o'e.

— 7 be ma — io'e ip.

⁶ — Epabik cuy ipi ju — Jesus o'e adeayū be—jexat kuğ'ūmayū be o'e.

Gebuje Jesus ixan o'jat. 7 be o'yabu pāo'a.

— Bay, ēn xipat — io'e. — Eyaūm ocexat'am pāo'a — Jesus o'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. O'yamu'acoğ cĩcã. Ya'ade jĩjã o'e.

— Juku. Epeyaũm cuy adeayũ be — io'e Jesus jewēju etaybitbinayũ be.

Yaũmũm o'e cebe ip ixeyũ be yamu'ẽ'ẽ ãm adeayũ be. O'yamu'ẽ'ẽ ip cebe ip. ⁷ Axima kuğ o'e ip pũğpũğ ma.

— Bay, ĩn xipat — io'e. — Axima eğũm ocewebe — Jesus o'e Deus pe.

— Judaku — io'e. — Epeğũm cuy adeayũ be — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

O'yamu'ẽ'ẽ ip adeayũ be.

⁸ Gebuje soat ip o'jo'o'o adeayũ. Ibeğbeğ o'e ip Jesus pã'o'a o'yamu'acoğ puye. Ceweju etaybitbinayũ cepoyat o'jat ip. Axima epoyat o'jat ip, pã'o'a epoyat'a dak. ⁷ be o'yamunopapũn ip cepoyan yoba'a. ⁹ Ade jĩjã wuyjuyũ o'jo'o'o. Ebadipdip mil o'jo'o'o.

Gebuje Jesus adeayũ o'ğuyypit ip tuk'a kay. ¹⁰ Ixe oõm kobe be jewēju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Dalmanuta eipi be.

¹¹ Fariseuyũ o'ju Jesus kay. Jesus buyxijo ojuy ip o'ju.

— Ocewebe i'e ba'oreat cuy eğubapuk ocewebe — io'e ip. — Iboap co buje, acetabun ĩn Deus xewiat iap kay — io'e ip cebe.

¹² Imẽn o'e ip Jesus buyxijoap ojuy. Jesus iğuycũğ o'e jekay itabut am ibu'u ip puye.

— Ap! — io'e cebe ip. — Eyju e'em “Ocewebe i'e ba'oreat cuy eğubapuk ocewebe,” i — io'e. — Imẽnpit eybu'u'u eyetabut am okay. Imẽnpuye eywebe i'e ba'oreat oğubapuk ğu eywebe — io'e.

¹³ Ibocewi Jesus Fariseuyũ o'suiwat. Oõm kobe be. O'ju wĩnãbu jewēju etaybitbinayũ eju. ¹⁴ Pũğ'a ma pã'o'a kuğ o'e ip kobe be. O'yağuyba'ũm ip wara'at'a dujowat am jexat'am.

¹⁵ Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Fariseuyũ epã'o'a muyuhuhuptõm kay ğu juy epesop, Herodes ebekitkit epã'o'a muyuhuhuptõm kay ğu dak — Jesus o'e.

¹⁶ — Apẽnpuye dak ixe kawẽnwẽn oceweju pã'o'a muyuhuhuptõm? — io'e ip jewewebe. — Imẽn kawẽnwẽn oceweju pã'o'a kuğ'ũm puye wuyju — io'e ip.

¹⁷ Jesus itaybit o'e apẽn ip o'jekawẽn jewewebe iam. Imẽnpit pã'o'a muyuhuhuptõm i'e buje, Fariseuyũ emumutaybitbinap i'e ojuy osunuy.

— “Pã'o'a kuğ ğu wuyju,” i'ũmğu juy epe'e! — io'e. — Wekawẽn pa'arēm tu eyxe? Eyetaybit ğu du? — io'e. ¹⁸ — Eyetaybit ğu eyetate ma'ğ. Jekũyjojom ğu eyju, eya'õpiehe ma'ğ — io'e. — Eyağuyba'ũm wa'õbacaam ma pã'o'a oyamu'acoğ iap kay — io'e. ¹⁹ — Pã'o'a oyaũm 5000 beayũ xat'am iap kay ğebum ğu du eyju? Pebũrũ'a yoba'a epeyamunopapũnpũn yaepoyan? — io'e cebe ip.

— 12 beat'a yoba'a — io'e ip.

²⁰ — Gebum ġu du eyju 7 be pão'a oyaũm 4000 beayũ xat'am iap kay? — io'e. — Pebũrũ ico epeġunopapũnpũn yaepoyan? — io'e.

— 7 be ico — io'e ip.

²¹ — Eyetaybit ġu du ka'ũmãn ma iba'ore owebe iam? — io'e Jesus.

²² Jesus oajẽm Betsaida ka be jewēju etaybitbinayũ eju. Iġo ka watwat aġokatkat o'tujowat Jesus kay—ita'ũmat.

— Ita'ũmat cuy eġucay imu'ada am — io'e ip Jesus pe.

²³ Gebuje Jesus ita'ũmat o'subaixik. O'tujowat aġoka bewi. Jebidi o'timõġ ita'ũmat eta be. Jebu o'subumõġ cebe.

— Ijojom tu ẽn? — io'e.

²⁴ Ita'ũmat o'jeak.

— Aġokatkayũ jojom õn — io'e. — Imẽnpit awaydip co'i ip cũġcũġ oxe — io'e.

²⁵ Jesus jebu o'subumõġ ma'ġuto ita be xipan ġu ijojom puye. Kabia o'e ijojom ġebuje bit. Xipan o'e ijojom.

²⁶ Gebuje Jesus ita'ũm tũibit o'ġuypit tuk'a kay.

— Ecepit cuy eduk'a be — io'e. — Eju ġu juy ikabogatka kay — io'e.

²⁷ Gebuje Jesus o'ju jewēju etaybitbinayũ eju. O'ju ip aġoka kay ika'catka kay. Cesaréia eipi daġ o'kap ip—Filipe eipi daġ. E daġ pima ip o'jekawẽn ceweju ip.

— Abu xe'e õn wuyjuyũ xe? — Jesus o'e cebe ip.

²⁸ — “Teku waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em ip soat wuyjuyũ — io'e ip. — “Teku João Batista—waram ġuto o'jetait'iat,” i pũġpũġpũġ e'em — io'e ip. — “Teku Elias—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip. — “Teku kuyjeat—Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—waram ġuto o'jetait'iat,” i'e'em warara'acayũ — io'e ip.

²⁹ — Abu õn eyxe bit? — io'e.

— Ẽn Cristo—Deus emunaẽ ẽn — Pedro o'e.

³⁰ — Omuwẽn ġu juy epe'e — io'e Jesus. — Adeayũ be: “Teku Deus emunaẽ,” i ġu juy epe'e cebe ip — io'e.

³¹ Jesus jaokaap o'ġuwẽn jewēju etaybitbinayũ be.

— Soat waġo õn — io'e. — Ipiatpi'ajom cĩcã õn — io'e. — Judeuyũ kukukayũ okay'ũm cĩcã je'e, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ epaĩyũ kukukayũ dak — io'e. — Oaokaat ip. Xepxep xet kap puje waram ocetait — io'e Jesus.

³² Cekawẽnbapuk cĩcã o'e cebe ip.

Gebuje Pedro Jesus o'tujowat warara'acayũ xewi.

— “Oaokaat ip,” i'ũmġu juy ece! — io'e Jesus pe.

³³ Jesus o'jekorepẽn. Warara'acayũ jojom pima, jewēju etaybitbinayũ jojom pima dak, Pedro o'ġukorẽm.

— Mũğ ece! — io'e. — Satanás ekawën puxim ën kawënwën. Satanás tak ibu'u owebe we'ũ ãm adeayũ beam! Deus ağuy dağ ğu ën jewağuyğuy—Satanás ağuy dağ acã — io'e.

³⁴ Gebuje Jesus adeayũ o'tomuwã jewekay, jewēju etaybitbinayũ dak. O'jekawën ceweju ip.

— Oweju jeku pin pima, eywekay ma eyağuyba'ũm cuy; eybu'um ğu dak cuy je'ũ ãm owebeam; wa'õ dağ tak cuy epeku — io'e. ³⁵ — Eybu'u je'ũ ãm owebeam pima, epe'ũ'ũ. Owebeam ey'ũ buje bit, soat em eyetait epesop kabi be eye'ũap tomukadi, kawën idipat muwën ãm eye'ũ buje dak — io'e. ³⁶ — Ajo-kuğ tak epesop soat tarekrek kuğ ipi dağat kuğ, eybiõğbuk ipiatpi'ajojoap pe imënpit? Ka'ũma kuğ ma! — io'e. ³⁷ — Tei'ũmğsoat em Deus xe wuydopapteim. ³⁸ Gasũacat ikërëat mujurũğrũğ. Deus kay jetabucap o'jepere ip. Okay'ũm cĩcã ip. Wa'õ kay ğu dak. Soat wağo õn. “Jesus ebekitkiyũ ğu oceju bit,” i'e'em ip. Wepit puje õn tak “Webekitkiyũ ğu eyju,” i oce'e cebe ip. Ocepit ma. Idip cĩcã je'e wepicap. Deus ekawën tojtjot'ukayũ eju ocepit—idip cĩcãayũ eju — io'e.

9

¹ — Deus soat kukukan pima ka'ũma ma ixë jo'ian je'e ya'õbacaan. Ixë xe ma epesop ixë soat kukukan pima. Ijo'ũm puje epe'ũ'ũ ğu pũğpũğ ey'in — io'e Jesus.

² 5 xet kap puje Jesus Pedro o'tujowat jewēju, João dak, Tiago dak. O'ju ip co'a kay—yaumat'a kay. Oajëm ip. O'jeu ip.

Gebuje Jesus o'jewemuwarurun itabun ip. ³ Cesay isopsep cĩcã o'e. Irut cĩcã o'e. Iba'ore wuywebe say murun am cesay rucap co'iam.

⁴ Gebuje aypapayũ'ũm'ũm o'jebapuk iboce. Kabi kadiwi o'jebapuk ip. Moisés o'jebapuk, Elias dak. ⁵ Kawënwën osodop ip Jesus eju. Pedro o'jekawën Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat, xipat wuyju ijoceam — io'e Pedro. — Ebpũğ xijap cuy ocejomõğ—pũğ edopam, wara'at Moisés dopam, wara'at Elias dopam — io'e.

⁶ Itaybit ğu o'e jede am jeparara pibun. Pedro bureyũ dak iparara ip o'e. ⁷ Kabikerereat o'jebapuk. O'ğuba'arëm ip Jesusyũ.

Gebuje Deus o'jekawën kabikerereat pëwi.

— Teku okpot — io'e. — Ikukpin cĩcã oxe. Eya'õpicũğcũğ cuy epesop ya'õ kay — io'e.

⁸ Ceweju etaybitbinayũ jeakağ pima, xepxepayũ o'jeu ma'ğuto—kabi kadiwi oajëm'iyũ. Wara'acat ğu o'jojojo ip—Jesus acã.

⁹ Gebuje Jesus o'jekawën jeweju etaybitbinayũ eju. Co'a dagwi kopkom pima o'jekawën ceweju ip.

— Gasũ ġu juy epejojojiap epeġuwën adeayũ be — io'e. — Soat waġo òn — io'e. — We'ũ buje waram ocetait. Waram wetait puje acã juy epeġuwën epejojojiap — io'e.

¹⁰ Imëneju kũyjobit osodop ip Jesus a'ò kay. O'jojojiap o'ġuwën ġu ip warara'acat pe. Imënpit jeweweju ma ip o'jekawën.

— Apënpuye ixex o'e “Waram ġuto ocetait,” i? — io'e ip jewewebe ma.

¹¹ — Apënpuye Moisés ekawën ocemutaybitbin'ukayũ e'em “Elias koam omuyku,” i? — io'e ip Jesus pe.

¹² — Icëmãn òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Elias co'iat koam omuyku adeayũ muisun ãm. Adeayũ aġuymuwarurun je'e itabut am ip Deus kay — io'e. — Kuyje omuwëġaptup ip o'tupmubararak. Imën e'em ibodup:

Itex ipiat supi'ajo ĵĩã, i. Warëmtaġ ma ip ixex jukuk, i. Itakoma ĵĩã je'e ip cekay, i'e'em ibodup — io'e Jesus.

¹³ — Icëmãn òn e'em eywebe. Elias co'iat kuy oajëm. Warëmtaġ ma ip o'jukuk. Ikërëm cĩcã ip o'jukuk — io'e Jesus. — O'ġudadaibotbon cĩcã ip. Kuyjeatup ekawën taġ ikërëm ip o'jukuk — io'e.

¹⁴ Warara'acayũ kay, jeweju etaybitbinayũ kay yajëm puje, ade ĵĩã wuyjuyũ o'jojojo yakokoreren ip. Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ Jesus eju etaybitbinayũ a'òxixiġ o'e ya'òberen.

¹⁵ Jesus co buje adeayũ itabëġbëġ o'e ip ijojom. O'jedau ip cekay—Jesus kay.

— Ajëm tu? — io'e ip Jesus pe.

¹⁶ — Oajëm — io'e Jesus. — Apënpuye eyju oweju etaybitbinayũ a'òxixiġ? — io'e.

¹⁷ — Ocemutaybitbin'ukat, axik opop okpot pe — io'e pũġ. — Ixex axik okpot a'òmu'ũmu'ũm, ya'òpimu'ũmu'ũm tak. ¹⁸ Axik pe ixex bu buje, okpot muy'at'an. Ibdopabok cëmcëm ibi bewi dak, jenũyekũnũyũnũy dak, ibaca'ũm e'em tak — io'e cebay. — Imënpuye okpot otojot ekay. Ajëm awap “Axik cuy epeġujëm okpot pewi,” i juk oce eweju etaybitbinayũ be. Imënpit iba'ore o'e cebe ip imujëm ãm — io'e Jesus pe.

¹⁹ — Eyetabut ġu Deus kay — io'e adeayũ be. — Puġũn oġuy eyxex? Ade koato eyxex oġuy bima dak, kuka eyetabut'ũm ma epesop okay — io'e. — Yaypan'isuat cuy epetojot okay — io'e Jesus cebe ip.

²⁰ Imënpuye yaypan'isuat o'tujowat ip.

Jesus co buje, axik yaypan'isuat o'ġukutukutu ĵĩã. Ipi ju o'at. O'jedorojoro dak ipi ju. Ibdopabok o'jëm ibi bewi.

21 – Puju ku ite ekpot o'e imên? – io'e Jesus cebay be.

22 – Bekin pin ma – io'e. – Ade em imuy'at'an daxa be. Imu'akōmkōm idibi be imuy'ūap ojuy. Etabotaidabotbon cuy eguy ocekey – io'e. – Ocebuywan cuy ece ewebe i'e but pima – io'e.

23 – “T'e but ewebe bima,” i'ūmḡu juy ece! Okay etabut pima etaybit ece'e soat i'e but owebe iam – io'e Jesus.

24 – Wetabut cīcā ḡu – io'e cebay. – Wetabutsū ma. Obuywan cuy ece wetabut cīcā am – io'e ya'ōberen ḡejuje bit.

25 Adeayū o'jedau cekay ijo am. Ixeyū jo buje, Jesus axik o'ḡukorēm.

– Ejēm cuy cebewi – io'e wuyjuyū a'ōmu'ūmu'ūm'ukat pe, ya'ōpimu'ūmu'ūm'ukat pe. – Waram pit eōm ḡu juy cebe – io'e.

26 Ḡejuje axik o'jewāwāwā ya'ōberen. Ixe dak yaypan'isuat o'ḡukutukutu jījā. O'jēm cebewi. Yaypan'isuat ce'ūat puxim o'e. Imēnpuye:

– Oe'ū teku – io'e adeayū.

Tūybe ce'ū iān o'e ip.

27 Imēnpit Jesus yaypan'isuat o'subaixik. O'ḡu'aḡobucēḡ. Yaypan'isuat o'āy. Xipat o'e.

28 Ukā be Jesus ōm puje, ceweju etaybitbinayū o'jekawēn ceweju.

– Apēnpuye ocewebe axik mujēm pa'ore o'e? – io'e ip.

29 – Soat em ma Deus eju kawēnwēn'uk'ūm pima, iba'ore wuywebe ite buximat mujēm ām – Jesus o'e.

30-31 Jesus waram ḡuto je'ūap o'ḡuwēn je'ūm awap. Jesus Galiléia eipi daḡ oeku jewēju etaybitbinayū eju. Imutaybin ojuy ip oeku. Imēnpuye ibu'u o'e warara'acayū be itaybit am poce omuy iam.

– Soat waḡo ōn – io'e. – Oūm ip okay itakomaayū be – io'e Jesus. – Oaokam ip. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetai – io'e Jesus.

32 Imēn imutaybin ojuy o'e. Imēnpit pēḡape ite o'e iam itaybit ḡu o'e ip. Ade em cuk adi o'e'e cebe: – Ekawēn pa'arēm ocexe – i. Imēnpuye ibisūsūn o'e ip “Pēḡape ēn e'em” i'e am cebe.

33-34 Ibocewi Jesus o'ju Cafarnaum ka be jewēju etaybitbinayū eju.

E daḡ pima jewa'ōxikxiḡ ip.

– Ōn ma warara'acat podi ma wa'ōbuyxiat! – io'e ip soat.

Oexexe ip Cafarnaum ka be.

Ḡejuje Jesus o'jekawēn ceweju ip. Ukā be bima o'jekawēn ceweju ip.

– Apēn cuk epe'e eyewewebe e daḡ pima? – io'e.

O'jede ḡu ip, e daḡ pima “Ōn ma warara'acat podi ma wa'ōbuyxiat,” i juk o'e ip puye. O'jewemusūsūn ip jede am.

³⁵ Jesus oabik.

— Eya'ōpicūgcūg cuy — io'e. — Yoboğan pin pima, yopican cuy epesop. Soat puywatwan tak cuy epesop — io'e Jesus.

³⁶ Ixe dak bekicat o'subuijik. O'tujuajēm cepidase ip. O'yakobot. O'jekawēn ma'guto jeweju etaybitbinayū eju.

³⁷ — Bekitkit xipan cuy epejukuk, eyju webekitkit puye — io'e. — Xipan bekitkit kuḡ pima, xipan okuḡ tak epesop. Xipan okuḡ pima, xipan omudocat kuḡ tak epesop — io'e Jesus.

³⁸ Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aḡokatkat cuk ocejojo — io'e. — Ibiōḡbuk kērēat mujēmujēm o'e ijodiacayū bewi “Jesus a'ōbi ōn jemujēm,” i'e'em — io'e. — “Imēnmēn ḡu bit,” i juk oce cebe, ixe wuyweju jekuku'uk'ūm puye — io'e.

³⁹ Imēnpit Jesus o'jede:

— “Imēnmēn ḡu bit,” i'ūmḡu juy epe'e cebe — io'e. — Wa'ōbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ pima, dao ḡu kuka omuy — io'e. ⁴⁰ — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — io'e. ⁴¹ — Icēmān ōn e'em eywebe. Wara'acat idibi tiūm eywebe tikōn ām eyju Cristo ebekitkit puye. Deus tak xipacat je'ḡūm cebe — io'e.

⁴² — Bekicat mubu'un puje okay itabut am, ikērēat mujurūḡrūḡ eyju, okay itabucat mubu'un puje. Imubu'un puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat eykay. Imēn ey'e awap, xipat kuka juk o'e wita'a yaboḡat'a mukirik am eyaḡobu eju idibi be eymuakōm. Imubu'un'ūm piam Deus kuka juk ipiat o'supi'ajoat ḡu eywebe — io'e. ⁴³ — Eybum ikērēat mujurūḡrūḡ pima, epeywebudakat cuy — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūḡpu bima dak. Xipat ḡu kuka o'e eyōm ām ipiat'ajojoap pe xepxepu ma—daxa epirēm'ūmap pe — io'e. ⁴⁴ — (Iboce iohe ḡu—soat em ma ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ḡu). ⁴⁵ Ikērēat mujurūḡ ām soat em eyju buje, epeyweidakat cuy — io'e cebe. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be eyeicuḡ tak. Xipat ḡu kuka o'e eywebe eyxik am ipiat'ajojoap pe xepxep im ma — io'e. ⁴⁶ — (Iboce iohe ḡu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ḡu). ⁴⁷ Eyetam ikērēat mujurūḡrūḡ pima, epeyeweta'uk cuy! — io'e. — Xipat kuka o'e eyōm ām kabi be pūḡ etam tak—soat ma Deus a'ō kay iap pe. Xipat ḡu kuka o'e eywebe eyxik am daxaboḡ pe xepxep eta bima — io'e. ⁴⁸ — (Iboce iohe ḡu—soat em ierep. Daxa dak jepirēm'rēm ḡu. Iboceayū soat em ipiatpi'ajojom e'em) — io'e Jesus.

⁴⁹ — Wuyju puybit muyunuyun iḡēmap puxim. Imēnpuxim Deus tak ipiat pi'ajoan wuywebe, wuywebe ikērēat mujurūḡap puxixim — io'e. ⁵⁰ — Kawta tayu bima, xipat cīcā. Tayu'ūm pima bit, xipat ḡu. Apēḡām tak takuḡ kuka acesop?

Taxik am acã. Kawta tayuat pit xipat. Xipan cuy epeyewekuk eyju dak – io'e.

10

¹ Jesus oajēm Judéia eipi kay. Jordãodi wĩnãbu oajēm.

Gebuje ade jĩjã wuyjuyũ o'je'awero ma'guto Jesus kay. Adeayũ mutaybitbin'uk osunuy iap puxim imutaybitbin ma'guto o'e waram. ² Fariseuyũ oajēm. O'jekawën ip ceweju ya'õmukorēm ojuy.

– Wuyawewẽap ekawën tağ tu wuytayxi epereperem? – io'e ip Jesus pe.

³ – Apẽn wuy'ajore Moisés o'e kuyje? – io'e.

⁴ – “Eytayxi epere ojuy bima otayxim ġu ece ġasũ bit iaptup cuy epetupmubararak cekay,” i juk o'e Moisés – io'e ip. – “Epetupũm cebe eytayxi be. Tup ùm puje, xipat eytayxi epere am,” i juk o'e Moisés – io'e ip Jesus pe. – Itayxi epereap cũğ ma osunuy Moisés xe. Pãm exe? – io'e ip cebe ya'õmuwarurunap ojuy.

⁵ – Moisés imẽn o'e eybu'u jĩjã ya'õ dag jekum puye – io'e Jesus. ⁶ – Kuyje bit imẽn ġu o'e. Kuyje Deus soat o'ğugẽ – io'e. – Ağokatkat o'ğugẽ, ayacat tak. Ixeyũ o'ğugẽ xepxem ma jekuku am. ⁷⁻⁸ Imẽnpuye jetayxi bu buje, ağokatkat cẽmcẽm jebay duk'a bewi. Jetayxi eju cucum. Jektop pu buje ayacat tak cẽmcẽm jexi duk'a bewi. Jektop eju cucum. Xepxep ma ip. Imẽnpit pũğat puxim ip o'e jewekuğ soat em jeweweju ip cucum puye. ⁹ Deus xe ip pũğ ma. Imẽnpuye eytayxi juy epeyepere ġu – io'e Jesus.

¹⁰ Guyjom uk'a be oõm ma'guto Jesus, ceweju etaybitbinayũ dak.

– Ekawënpa'arēm ocexe – io'e ip Jesus pe. – Ocetayxi epeream cuy ocemutaybin – io'e ip cebe.

¹¹ – Ağokatkat jetayxi epere buje wara'at pu am jetayxim, ikërëãn e'em koapat pe—jetayxi be – io'e. ¹² – Imẽnpuxim ayacat jektop epere buje wara'at pu am jektom, ikërëãn e'em koapat pe jektop pe – io'e cebe ip.

¹³ Iboceayũ je'iyũ o'tujowat ip Jesus kay Deus cuy xipan jeykuk i'e am.

– Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay – io'e ceweju etaybitbinayũ bit cebe ip.

¹⁴ Jesus itakoma o'e jeweju etaybitbinayũ kay bekitkit tujowat ojuyacat o'ğukorẽmrēm ip puye.

– “Bekitkit ġu juy epetujowat Jesus kay,” i'ũmğũ juy epe'e – io'e cebe ip. – Ağ jeedot ip okay – io'e. – Ixeyũ buximayũ jeeõm kabi be soat Deus a'õ kay kũyjobit pima. Jeeõm ip ibu'u'ũm puye ip Deus pe jekukan – io'e. ¹⁵ – Icẽmãn õn e'em

eywebe. Bekitkit ibu'u ġu Deus pe jekuk an. Deus pe eykuk an eybu'u bima, Deus xe ġu epesop soat Deus a'õ kay kũyjobit pima – io'e.

¹⁶ Bekicat o'yakobot. O'jekawēn Deus eju.

– Bay, xipan cuy iteyū bekitkiyū ejukuk – io'e.

¹⁷ Ibutut adeat o'ju Jesus kay. Jesus cu ojuy bima aġokatkat daudaum oajēm cekay—yaypan'isuat. O'jēġ'aecōġcōġ cewap, Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

– Kariwa, – io'e. – Ēn xipat cīcā. Soat em Deus xe onuy pin wetait. Apēntak oce soat em cexe onuy ām? – io'e Jesus pe.

¹⁸ – Apēnpuye ēn e'em owebe “Xipat cīcā ēn,” i? – io'e. – Ka'ūmġu xipacat—Deus acā – io'e. ¹⁹ – Kuy etaybit apēn Moisés o'e wuye'ajojoyū'ūm'ūm pe iam – io'e. – Imēn o'e: warara'acat epeyaoka ġu juy, i; wara'acat tayxi kay ġu juy, i dak; eybukuruġ ġu juy epesop, i dak; napa ġu juy epe'e, i dak; warara'acat epeġuġuykukuku ġu juy, i dak; xipan cuy eyebay epejukuk, eyxi dak, i dak. Imēn Moisés o'e kuyje. Kuy etaybit ijom soan – io'e Jesus.

²⁰ – Kariwa, soat ijop ekawēn taġ ojekukuku bekin pin ma – io'e.

²¹ Jesus xe ibutut adeat ikukpin cīcā o'e.

– Wara'an puk ece ġu – io'e. – Eju – io'e ibutut adeat pe. – Soat ebubut cuy eteida. Ibo juy dinheiro tei'ūma eġūm tadaybocayū be – io'e. – Imēn e'e buje, ade je'e ebubut kabi be – io'e. – Imēn e'e buje juy ejot oweju – io'e Jesus.

²² Cekawēn co buje iġuycūġ cīcā o'e. Itakoma dak o'e. Iġuycūġ ma o'jēm Jesus xewi ibutut ade jījā buye. Tacup o'e jebubun. O'ju ġu Jesus eju.

²³ Imēnpuye Jesus jakokoreren o'jeak adeayū kay. Ixe dak o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

– Iba'ore jījā ibutut adeat ōm ām kabi be – io'e. – Ibu'u jījā ip Deus a'õ kay am, itabut cīcā ip jebubut kay buye – io'e.

²⁴ Ceweju etaybitbinayū itabēġbēġ o'e ip ijojom cekawēn co buje.

Imēnpuye Jesus o'jekawēn ma'ġuto ceweju ip.

– Tapupuyū, iba'ore jījā ijodiacat ōm ām kabi be. Ibu'u ip Deus a'õ kay am – io'e. ²⁵ – Camelo ikap pa'ore awi daobi'atok taġ. Imēnpit ibodi ma iba'ore ibutut adeat ōm ām kabi be – io'e.

²⁶ Jewaġuymuġēġēm o'e ip.

– Abu be dak jewedaxijo but? – io'e ip.

²⁷ Gebuje Jesus o'jeak cekay ip.

– Wuywedaxijo ba'ore soat em Deus xe wuydop am – io'e cebe ip. – Deus pe bit wuydaxijo but. Soat i'e but Deus pe – io'e Jesus.

28 — Kariwa! Kuy soat ocesuiwat eweju jeku am — io'e Pedro.

²⁹⁻³⁰ — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus. — Eyju okay jījā. Eyju kawēn idipat muwēn pin cīcā soat kaka watwat pe. Imuwēḡap ojuy eybubut epere buje, ade epejat wara'at eybubun. Eyduk'a epere buje, ya'ade epeyabu eyduk'am—100 beat'a. Eywaḡo epere buje, “owaḡo” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykitpit epere buje, “okitpit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyxi epere buje “oxi” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebay epere buje “webay” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eyebekitkit epere buje, “webekitkit” i epe'e adeayū be—100 beayū be. Eykat epere buje ade epejat eykan—100 be. Warara'acayū je'e itakoma eykay. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Guyjom pit Deus xe epesop kabi be. Soat em epesop cexe eyetabēḡ — io'e. ³¹ — Ade ya'ōbuyxiayū'in yopicayūm jeedop ip. Ade yopicayū'in ya'ōbuyxiayūm jeedop ip — io'e Jesus.

³² Waram Jesus je'ūmap o'ḡuwēn. Jeweju etaybitbinayū eju cum o'e e daḡ Jerusalém ka kay. Jesus o'ju koap. Gasū ixeyū o'ju tomuju. Yaḡuybabi'ūm'ūm ip osodop. Iparara osodop ip warara'acayū ixeyū nomujuayū. Jesus 12 beayū o'tomuwā jewekay.

³³ — Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop! — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay cum wuyju. Soat waḡo ōn. Oūm ip okay itakomaayū be, paīyū kukukayū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak. “Ikērēat kuḡ ēn Deus xe, ocexe dak,” i je'e ip owebe — io'e. — “Eje'ū juy,” i je'e ip owebe — io'e. — Judeu'ūmayū be oūm ip — io'e. ³⁴ — Owaywayway jījā je'e ip. Jetakomaap pibun ip omuxi. Omupokupok ip. Gebuje oaoka ip — io'e. — Xepxep xet kap puje bit, waram ḡuto ocetait — io'e Jesus.

³⁵ Gebuje Tiago oajēm Jesus kay, João dak. Zebedeu ipot-poyū osodop ip.

— Kariwa — io'e ip. — Ocemuojuyjuy eḡūm ocewebe — io'e ip.

³⁶ — Ajo ojuyjuy eyju oxewi? — io'e Jesus.

³⁷ — Soat kūyjobit a'ōkay bima āḡ ocabik exe ixeyū kuk am eweju—pūḡ oce'in eba'at kadi, wara'at eba'ūḡat kadi — io'e ip. — Soat kūyjobit a'ō kay iap idip cīcā je'e — io'e ip.

³⁸ — Ap! — io'e. — Eyetaybit pun'ūma eyju iboap ojuyjuy oxewi. Apēn osupi'ajo iap puxim tu eyju dak epesupi'ajo? — io'e.

³⁹ — Hm hm — io'e ip. — Oceju dak ipiat ocesupi'ajo ebuxim ma.

— Imēn ma — io'e. — Ipiatpi'ajojom pima bit, “Ipiat esupi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i du epe'e? — io'e Jesus.

— Ap! “Ipiatpi'ajoat ḡu juy ocewebe,” i'ūmḡu oce'e! — io'e ip.

40 — Ha'a — io'e Jesus. — Obuxim ma eyju dak ipiat epe-supi'ajo — io'e. — Õn ġu bit e'em: “Abik cuy oba'at kadi oba'ūġat kadi,” i. Webay imēn i'e but. Ixe ma oweju adeayū kukayū nuy ām o'ġuxipan. Ixe ma je'e abuyū jabik iboce iap — io'e Jesus.

41 Xepxepayū ekawēn co buje, warara'acayū ceweju etay-bitbinayū itakoma o'e ip cekay ip—Tiago kay, João kay dak.

42 Imēnpuye: — Epesot cuy okay — io'e Jesus cebe ip.

— Eyetaybit Judeu'ūmayū kukukayū soat em ya'ōpuruġ jebekitkiyū mujujum iam — io'e cebe ip. — Ikukukayū soat em e'em “Oca'ōbuyxi jījā,” i. Biġ ma ip jebekitkiyū mukapikpiġ,” io'e. 43 — Eyju bit—imēn ġu juy epeyewekuk. Kariwaboġ pin pima, warara'acat puywatwan cuy epesop! — io'e. 44 — Ya'ōbuyxian pin pima, tei'ūma epeyekapik cuy warara'acat peam — io'e Jesus. 45 — Imēntak soat waġo òn. Warara'acat pe obuywat am ġu ojot ijodi. Warara'acat puywatwat'ukan ojot. Adeayū daxijo am ma ojot. Soat em itabēġ jeedop ip kabi be, oje'ū buye — io'e.

46 Ibocewi Jesus oajēm Jericó ka be jeweju etaybitbinayū eju. O'jēm ip Jericó ka bewi wuyjuyūxirixiri eju.

Gebuje Jesus oajēm ita'ūmat kay. Ita'ūmat xik'i osunuy e bitakobe. Ibutet Bartimeu i osunuy. Timeu ipot osunuy. Kapkamayū xewi dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ūm puye.

47 — Jesus Nazareno omuyku — io'e ip kapkamayū Bartimeu be.

Iboap co buje, ita'ūmat o'jewāwā Jesus kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Ĕn Davi'ūm naxeġebit — io'e — wuye'ajojoyū'ūm'ūm kukukat naxeġebit — io'e. — Etabotaidabotbon cuy eġuy okay! — i o'jewāwā ya'ōberen.

48 Imēnpuye adeayū ita'ūmat o'ġukorēm.

— Ecemūġ! — io'e ip. — Ecewāwā ġu juy! — io'e adeayū Bartimeu be.

Imēnpit biġ ma o'jewāwā ya'ōberen.

— Jesus! Davi'ūm naxeġebit! Etabotaidabotbon cuy eġuy okay — io'e.

49 Ibocewi Jesus o'jecū e bidase.

— Ita'ūmat cuy etomuwā — io'e Jesus adeayū be. Ita'ūmat o'tomuwā ip.

— Epararam ġu eġuy! — io'e ip cebe. — E'āy. Jesus enomuwāwām — io'e ip ita'ūmat pe.

50 Bartimeu jeekabek o'joxik ġebuje jecokcok pibun. Dao ma o'āy. Jesus kay o'jedau.

51 — Ajo-kay ĩn oxewi? — io'e Jesus ita'ūmat pe.

— Ocemutaybitbin'ukat, wecoat pin oce! — io'e ita'ūmat.

Gebuje Jesus o'jekawēn ita'ūmat eju.

⁵² — Ecepit cuy eduk'a kay — io'e. — Kuy ece'ada okay etabut puye — io'e Jesus.

Ita'ūm tūbit o'jecoan ġebuje bit. Dao ma o'e ijojom. Xipan o'jojoho. Ixe dak o'ju Jesus eju e dağ.

11

¹ Jesusyū oajēm Jerusalén ka be. Jerusalém ka tēğ pima ip oajēm Betfagé ka tēğ Betânia ka tēğ tak, Oliveira dip'a tēğ tak. Jesus xepxep jewēju etaybitbinayū o'ğuju ikaboğatka be—Jerusalém ka be.

² — Epeju juy ağoka kay—wuywapatka kay — io'e cebe ip. — Eyajēm'isu ma jumento epetobuxik—yaypan'isuat, ikirikat, yakpi jeje ibit'ūmat. Epeğuwepak cuy — io'e. — Epetojot cuy okay — io'e cebe ip. ³ — “Apēnpuye eyju jumento dujowan?” i'e buje eywebe ijoceat, “Ocekariwa buk cekay darem ma,” i juy epe'e cebe. “Gaxīn ma waram ocetujupit eykay,” i juy epe'e cebe — io'e Jesus.

⁴ O'ju ip. Oajēm ip jumento kay. Jumento o'tobuxik ip—yaypan'isuat. Uk'a ukpibubu be o'tobuxik ip. Ikirik xintabi be o'tobuxik ip. O'ğuwepak ip.

⁵ — Apēnpuye eyju jumento dujowan? — io'e iboceayū cebe ip.

⁶ — Ocekariwa buk cekay darem ma — io'e ip. — Gaxīn ma waram ocetujupit eykay — io'e xepxepayū cebe ip.

— Ha'a. Epetujowat — io'e iboceayū xepxepayū be.

⁷ Jumento o'tujowat ip Jesus kay. Jeekabek ip o'jomōğ jumento ukxabi jeje. Jesus oabik iekabek ceje jumento ukxabi jeje. ⁸ Adeayū jeekabek o'ğupayapaya ip Jesus ajēmap tağ e dağ. Warara'acayū uktup o'tuptakat koğūnpi dağatup. O'tupmōğmōğ ip e dağ.

— Wuyekabek ajomōğ cuy e dağ — io'e ip. — Ya'ōbuyxiat omuyku! Uktup atupmōğ ixe dobede am — io'e ip jewewebe.

⁹ Jesus wap iju'ibiyū o'jewāwā ya'ōberen icokcok cīcā buye, tomujuayū dak.

— Deus xipat cīcā! — io'e ip. — Teku omuyku Deus a'ōbi! — io'e ip ya'ōberen. — Deus a'ōbacaap kuğ tekku! Teku xipat cīcā — io'e ip. ¹⁰ — Teku ijodiacat kukukan jeenuy apēn cuk adi Davi wuy'ajoreyū kukukan osunuy iap puxim. Deus ya'ōbuyxi jījā. I dip cīcā! — io'e ip Jesus mucokcokcoğ.

¹¹ Gebuje Jesus oajēm Jerusalém ka be. Oōm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. O'jeak soat kay—uk'a beat kay. O'ju jewēju etaybitbinayū eju, Betânia ka be jexet am. O'ju ip katpuje jījā buye. Xet. O'xet ip Betânia ka be.

¹² Kuyaje Jesusyũ o'jẽm Betânia ka bewi. Cucum pima Jesus ire o'e. ¹³ Wũy wi figueira'ip o'yopcoco—yoptuptepat'ip. Yajom o'ju ya'a'e paxi iam. Yop xe yajẽm puje o'yadobuxik ġu. Tup açã o'tuptobuxik ya'a'e ġu buk puye.

¹⁴ Gasũ bit a'a'e ġu ecesũy wuyjuyũ be ya'oap puxim! — io'e Jesus yop pe.

Ceweju etaybitbinayũ iboap o'ya'ĩjojo ip.

¹⁵ Gebuje Jesusyũ oajẽm ma'ġuto Jerusalém ka be. Oõm ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboġat'a be. Itakoma o'e wuyjuyũ muġuykukuku'ukayũ kay—uk'a eaki korerenayũ kay. Puca deidada'ukayũ o'ġujẽm uk'a bewi, puca bubu'ukayũ dak. Wũn'i. Jesus dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ġuy'at. Wũn'i. Pukaso deidada'ukayũ abikbikap tak o'ġuy'at jetakoma pibun.

¹⁶ — Gasũ bit cuy eybubut epetujukap ġu Deus eju kawẽnwẽnap'a daġ—yaboġat'a daġ — io'e ya'õpuruġ cebe ip.

¹⁷ Uk'a beayũ mutaybitbin o'e.

— Imẽn e'em Deus kawẽntup:

Oduk'a soat ka daġwiacat oweju kawẽnwẽnap'am je'e, i'e'em Deus ekawẽntup.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e Jesus. — Eyju bit oduk'a be ajẽmjẽmayũ muġuykukukum dinheiro bu am. Imẽn oduk'a epeyamuwexat ibukurukat dopdopap'am — io'e.

¹⁸ Jesus ekawẽn o'ya'ĩjojo paĩyũ kukukayũ, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Itakoma jĩã o'e ip cekay. “Apẽntak Jesus aceyaoka?” iap kay ip o'jewaguy. Adeayũ bit “Jesus itaybit cĩcã Deus ekawẽn ocemutaybit am” i'e'e'uk osodop ip. Imẽnpuye paĩyũ kukukayũ iparara o'e ip Jesus aokaap puxim.

— Apẽn tak iba'arẽm ma Jesus aceyaoka? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Katpuje Jesusyũ o'jẽm ikaboġatka bewi. O'jepit ip Betânia ka be jexet am. Xet. O'xet ip.

²⁰ Kabia'isu ma o'kop ip. O'jẽm ip ma'ġuto. O'kap ip figueira'ip tẽġ ma. O'yopkaraw ġasũ bit tãbu daġwi. ²¹ Pedro ġebum o'e “Gasũ bit a'a'e ġu ecesũy” io'e iap kay.

— Ocemutaybitbin'ukat, ak'i ece! — io'e Pedro. — Eyopmukorẽmiat'ip o'yopkaraw—figueira'ip — io'e.

²² — Eyetabun cuy epesop Deus kay! — io'e Jesus. ²³ — Deus kay eyetabut pima, “Wede ece ijocewi” i'e but eywebe co'a be, “Idixidi be juy aakõm” i dak — io'e. — Eyetabut pima, Deus co'a yamuakõm idixidi be — io'e. — “Yaakõm paxi?” i ey'e'ũm pima, yamuakõm tak — io'e. ²⁴ — Deus xewi iojuy buje, eyetabun cuy epesop “Ite ma Deus je'ġũm owebe” iap kay. Eyetabut pima, epejat ma — io'e. ²⁵ — Deus eju kawẽnwẽn pima, eyaġuyba'ũm cuy epesop apẽn cuk adi wara'acat pe ikẽrẽm eykuk iap kay.

Eyağuyba'üm puje, eyebay dak kabi beat yağuyba'üm apên cuk adi ikêrêat epeğugê iap kay. Ikêrêat ju'uk eywebewi — io'e Jesus. ²⁶ — Apên cuk adi warara'acat pe ikêrêm eykuk iap kay eyağuyba'üm'üm pima bit, Deus tak yağuyba'üm ğu apên cuk adi ikêrêat epeğugêğê iap kay — io'e Jesus.

²⁷ Oajêm ma'ğuto ip Jerusalém ka be. Deus eju kawênwênap'a ekorara be xîğxîğ pima paıyũ kukukayũ o'ju Jesusyũ kay, Moisés ekawên imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak.

²⁸⁻³⁰ — Abu-a'õbi ija'a beacat eğujêm? — io'e ip Jesus pe. — Abu dak “Eğujêm cuy,” i juk o'e ewebe? — io'e ip cebe.

— Abu-a'õbi João Batista'üm ijoceacat mubatisasan'uk osunuy? — io'e Jesus. — Deus a'õbi du? Ijodiat a'õbi ğu xe'e? — io'e cebe ip. — Eywebe iboap muwên puje, õn tak abu-a'õbi õn jekukum iap oğuwên eywebe — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje o'jekawên cîcã ip jeweweju.

— Apên kuka ace cebe? — io'e ip jewewebe. — “Deus a'õbi” i wuy'e buje, “Apênpuye dak eyetabut ğu epesop cekay?” i kuka o'e Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. ³² — “Ijodiat a'õbi,” i wuy'e buje bit, adeayũ kuka itakoma jîjã o'e wuykay — io'e ip. — Soat ip itabut João Batista'üm Deus a'õbi oekuku iap kay — io'e ip jewewebe.

³³ Imênpuye:

— Ocetaybit ğu — io'e ip Jesus pe.

— Ka — io'e. — Abu-a'õbi João Batista oeku iap epeğuwên ğu owebe. Õn tak abu-a'õbi õn jekukum iap oğuwên ğu eywebe — io'e.

12

¹ Guyjom Jesus wuymutaybitbinap ekawên o'ğuwên cebe ip.

— Ağokatkat uvadip o'tiptaida — io'e Jesus. — Tiptaida buje, korara o'ğugê. Uvadip koreren korara o'jomuy. Uva'abidi muwesõğsõğap o'ğugê. Uvadip wiwiap'a o'yamuy—umat'a. Warara'acayũ o'jomuy tip wiwi an. Uva'a'in kuka o'yaũm tipwiwi'ukayũ be ya'ade tip wiwiapteim. Wara'at'a'in kuka o'yabu jexat'am. Kadai iwat wara'at ka kay o'ju.

² — Yabubuap ekaxi ajêm puje, kadai iwat jebuywatwat'ukayũ o'ğuju tip wiwi'ukayũ kay jekadai'a bu am.

— “Oxat'a juy epeyadujupit okay,” io'e cebe ip — io'e Jesus.

³ — Imênpit tip wiwi'ukayũ ibuywatwat'ukayũ o'jat. O'yaokaka ip. Ibui puğ ma ip o'ğuyjit kadai iwat kay. Oajêm ip — io'e Jesus.

⁴ — Waram ğuto wara'at jebuywatwat'ukat o'ğuju. O'yamupãupã ip. Warêmtaksuğ ip o'e cebe. O'jepit ip jebui puğ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

5 — Waram ġuto warara'acayũ jebuywatwat'ukayũ o'ġujuju. Pũġpũġpũġ ma imujum. Imẽn ma ikērēm ip o'jukuk. Pũġpũġ o'yamupãupã ip. Warara'acayũ o'yaokaka ip. Poġ. Oe'ũ'ũ ip. O'jepit ip jebui puġ ma kadai iwat kay — io'e Jesus.

6 — Pũġ ma o'jepoyat cexe—ipot acã — io'e Jesus. — Cexe ikukpin cĩcã osunuy. Amãm jekpot ma o'ġuju.

— “Ibuyxim ip okpot jukuk,” kadai iwat o'e jewebe ma — io'e Jesus.

7 — Imẽnpit uvadip wiwi'ukayũ o'jekawẽn jeweweju. “Ak'! Kadai iwat ipot omuyku!” io'e ip jewewebe. “Cebay e'ũ buje, ite ma kadai iwan je'e. Ga'a ayaoka. Wuyju ma uva dip iwan ace'e!” io'e ip jewewebe — io'e Jesus.

8 — Gebuje ipot o'jat ip. O'yaoka ip. Poġ. Oe'ũ. Xik. Ijebit o'joxik ip uva dip pewi — io'e Jesus.

Imẽn wuymutaybitbinap ekawẽn o'ġuwẽn cebe ip.

9 — “Ãġ puk jeedop ip,” i du je'e uva dip iwat? — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be. — Imẽn ġu je'e! Ixe je'ju jekadaidip wiwi'ukayũ aoka am — io'e. — Warara'acayũ jomuy uva dip wiwian — io'e. ¹⁰ — Imẽn e'em Deus ekawěntup:

Uk'a muymuy'ukayũ o'e “Ite'a xipat ġu wita'a” i, i. Yakērē o'e cexe ip, i. O'yaxik ip, i. Warara'acat pit o'e “Ite'a yadip ma” i, i. Uk'a muycemucemap'am o'e, i. ¹¹ Iboap xipat cĩcã wuyxe, Deus imẽn o'e buye, i'e'em Deus ekawěntup.

Iboaptup epetupcoco ġu du? — io'e Jesus cebe ip—Judeuyũ kukukayũ be.

¹² Iboap ekawẽn co buje:

— “O'yaxik'iaiyũ buxim eyju!” i'e ojuy osunuy Jesus wuywebe — io'e ip jewewebe. — “Tip ipot o'yaoka'iaiyũ buxim eyju” i'e ojuy osunuy wuywebe — io'e ip jewewebe.

Jesus daomũn ojuy o'e ip. Imẽnpit iparara o'e ip ixe daomũnap puxim adeayũ buxim iparara buye. Iměnpuye Jesus o'suiwat ip—taomũn ojuyayũ. Ixeyũ dak o'jēm.

¹³ Gebuje Judeuyũ kukukayũ Fariseuyũ o'ġuju ip Jesus kay. Iecuġap Herodes ebekitkit tak o'ġuju ip cekay. Ixeyũ o'ġuju ip Jesus a'õmuwarurun ojuy. “Ēn iecuġap muymuy” i'e ojuy osodop ip. ¹⁴ Oajēm ip.

— Kariwa — io'e ip. — Soat em ěn icēmãn e'em — io'e ip. — Apěn Deus ibikuy ocewebe jeku am iam ěn ocemutaybitbin — io'e ip. — “Iġo du xipat exe?” i'ũmġu ěn e'em warara'acat pe emutaybit am. Kacũġ kadiat cocoap tomuju ġu ěn e'em “Teku xipat” i — io'e ip. — Roma ka kukat wuyedinheiro ojuyju cebe teidadam—César be. Teida buje wuyawēwēap ekawẽn taġ ġu kuka ajeku? ¹⁵ Aceteida xe'e? Aceteida ġu xe'e? — io'e ip.

César ip o'jomuyat pin Jesus pe. Imēnpit Jesus itaybit o'e wa'ōmuwarurun ojuj ip iam.

— Apēnpuye eyju wa'ōmuwarurun ojuj? — io'e. — Dinheiro isurūgat cuy epetotjot owebe. Ojojo buk — io'e Jesus.

¹⁶ Dinheiro isurūgat o'tojot ip cekay.

— Abu-biōḡbuk ija be dinheiro be? — io'e. — Abu-butet tak ija be? — Jesus o'e.

— César biōḡbuk, ibutet tak — io'e ip.

¹⁷ — Cemuojujuy epeḡūm César be—wuyeipi kukat pe — io'e. — Deus pe dak cuy epeḡūm cemuojujuy — io'e Jesus.

— Itaybitbin ma o'jede — io'e ip jewewebe.

Iba'ore o'e ip cebe ya'ōbu am.

¹⁸ Saduceuyū o'ju Jesus kay ḡbeuje bit. Tūybe wuye'ū buje waram acejetait ḡu iān o'e ip. O'jekawēn ip ceweju.

¹⁹ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Imēn Moisés wuymutaybitbin:

Iwaḡo e'ū buje, jekitpit jewebumūn cuy jewaḡo'ūm tayxibuk eju itayxibuk i'it'et'ūm pima, i. I'itkap puje, iwaḡo'ūm ipot tieḡ kuka o'e i'it, i.

Imēn Moisés o'ḡutaybin kuyje — io'e ip. — Imēn e'em Deus ekawēntup — io'e ip. ²⁰ — 7 be ikitpitpiyū osodop ip — io'e ip. — Koapat o'jewebumūn. Ixe koapat'ūm jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū — io'e ip. ²¹ — Ḡejuje ikitpit o'jewebumūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ūm tak jekpotpet'ūm puxen ma oe'ū. Imēnpuxim ma oe'ū wara'at'ūm ikitpit'ūm tomujuat'ūm — io'e ip. ²² — Ibocewi 7 beayū soat o'je webumūnmūn ip jewaḡo'ūm tayxibuk eju—pūḡ eju ma. Soat ip oe'ū'ū jekpotpet'ūm puxen ma. Soat oe'ū ip pima, ayacat'ūm tak oe'ū — io'e ip. ²³ — Waram ce'ū'ūayū etait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip. — Soat 7 beayū o'jewebumūnmūn ip ceweju — io'e ip Jesus pe ya'ōbuap ojuj.

²⁴ — Ijo'i ḡu eyju e'em iboam — io'e Jesus. — Cedaḡ ḡu eyju jewaḡuyḡuy. Eyetaybit ḡu Deus ekawēn. Eyetaybit ḡu Deus warara'acat podi ma ja'ōbacaap kuḡ iam — io'e. ²⁵ — Waram jetait puje, wuyjuyū jewebumūnmūn ḡu ip — io'e. — Kabi beat co'i ip je'e—Deus ekawēn tojtjot'ukat co'i — io'e Jesus. ²⁶ — Moisés emutupmubararaktup epetupcoco ḡu du—wuye'ū buje waram acejetait iatup? — io'e. — Deus ekawēn ibararak opop kadai o'jedipesop iaptup pe. Deus o'e Moisés pe:

Ōn Deus, i. Abraão itabut mabuk okay, Isaque dak, Jacó dak, i.

Imēn Deus o'e Moisés pe. Kuyje ixeyū'ūm'ūm oe'ū—Abraão'ūm, Isaque'ūm tak, Jacó'ūm tak. Imēnpit: "Itabut mabuk ip okay," io'e Deus — io'e Jesus. ²⁷ — "Itabut

ip okay,” io'e Deus, waram ġuto ip o'jetait puye. Ce'ũ'ũayũ ġu itabut Deus kay—itabēġayũ acā. Cedaġ ġu jġjā eyju e'em. “Wuye'ũ buje waram ġu acejetait,” i te'e ma eyju e'em — io'e.

²⁸ Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat kuy juk oajēm Jesus kay. Jesus ekawēn o'ya'ġjo—ya'ōbu ojuyayũ eju iap ekawēn.

— Aiyuuui! Itaybitbit cġcā o'jede — io'e jexeayũ be. — Moisés ade ma wuymutaybitbin cedaġ wuyeku am Deus etabutpe iam — io'e Jesus pe. — Pu ġu ixē ekawēn'in yoboġ cġcā wuy-mukũyjobit am? — io'e.

²⁹ — Imēn Moisés o'e — io'e Jesus.

Eya'ōpicũġcũġ cuy epesop, Israel naxeġebitbit, i. Pũġ ma Deusat, i. Ixē kay wuyetabut, i. Ka'ũmġu wara'at deus, i.

³⁰ Deus cuy ikukpin cġcā epejukuk, i. Warara'acat kukpinap podi ma juy epejukuk. Eyxe ikukpin cġcā buye, ibikuyap taġ cuy epeku soat em; xipacat kay dak cuy epesop ġebum; kapikpiġ tak cuy epesop cebeam, i.

Imēn Moisés wuymutaybitbin — io'e Jesus. ³¹ — Wara'at tak ixē ekawēn'in yoboġ cġcā wuy-mukũyjobit am. Imēn o'e:

Xipan cuy warara'acat epejukuk eyewekukap puxim ma, i — io'e Jesus.

— Ade ma Moisés wuymutaybitbin. Ijop ekawēn'in kay bit cuy kũyjobin cġcā ma epesop — io'e Jesus.

³² Gebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat o'e:

— Kariwa — io'e Jesus pe — Etaybitbit ma ģn e'em — io'e. — Icēmān ģn e'em — io'e. — Pũġ ma Deusat omuy. Ka'ũmġu wara'at deus — io'e. ³³ — Ikukpin cuy Deus ajukuk warara'acat kukpinap podin ma — io'e. — Wuyxe ikukpin puye, ibikuyap taġ cuy ajeku soat em; xipacat kay dak cuy ajop ġebum; kapikpiġ tak cuy ajop cebeam — io'e. — Xipan tak cuy warara'acat ajukuk wuyewekukap puxim — io'e. — Deus icokcok e'em wuywebe wũnca ũm puje paĩyũ be imupik am cetabixe. Ibodi ma bit icokcok e'em wuywebe xipan warara'acat kuk puje wuyewekukap puxim — io'e. — Wuyxe ikukpin cġcā bima dak icokcok cġcā e'em — io'e.

³⁴ Ya'ōtəybit o'jede iap co buje, Jesus o'e cebe:

— Wũy ġu ģn Deus ka wi — io'e. — Jekũyjobin ojuy ģn Deus a'ō kay — io'e.

— Abu be jede but Jesus pe? — io'e ip soat ya'ġjo'ibiyũ Jesus edeap co buje.

³⁵ Ibocewi Jesus wuyjuyũ mutaybitbin o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboġat'a be.

— Apēnpuye “Cristo Davi naxeġebit—Deus emunaē,” i'e'em Moisés ekawēn eymutaybitbin'ukayũ? — io'e Jesus. ³⁶ — Davi o'jekawēn Deus biōġbuk a'ōbi. Imēn ixē e'em ixē emudup-mubararaktup pe:

Cristo okukat—Deus emunaẽ, i. Deus o'jekawẽn Cristo be, i. Xik'i Ekay itakomaayũ a'õbacaap cuy oġu'ũm, io'e, i. A'õ kay kũyjobin jeedop ip, io'e, i. Ĕn ixeyũ kukan'ũm pima oxema juy eġuy, io'e, i.

Imẽn Davi kuyje o'tupmubararak Deus biõġbuk a'õbi — io'e Jesus. ³⁷ — “Ĕn ma okukukat,” io'e Davi Cristo be—Deus emunaẽ be. Imẽnpuye ibapuk ma wuyxe Davi naxeġebit acã ġu Cristo osunuy—Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus.

Adeayũ icokcok cĩcã ip o'e Jesus ekawẽn co buje.

38-39 — Moisés ekawẽn eymutaybitbin'ukayũ ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus adeayũ be. — Eymuġuykukukum ip. Jesay iwaruat kuġ ip jekukum warara'acat muyak am jekay. Jewexe ip ya'õbuyxi jĩjã. Soat etabutpe ce'aweroroap pe warara'acayũ ya'õbuyxim jewegu ip kawẽnwẽn pima, icokcok e'em ip — io'e. — Kariwawayũ abikbikap pe yabik pin ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Petatam pima icokcok e'em ip koap jekõn ãm kariwawa ekõn'ũm awap ma — io'e. ⁴⁰ — Itayxibuk muġuykukukum ip ibubut pu am — io'e. — Ibun ma ip jewexe kawẽnwẽn Deus eju “Teku ya'õbuyxiat” i'e ojuy warara'acat pe. Deus pit ipiat supi'ajoat ixeyũ be warara'acat pe ipiat supi'ajoat podi ma — io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Jesus oajẽm dinheiro mũn'a kay. Ya tẽġ ma oabik Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboġat'a be. Iboce ajẽmjẽmayũ jojom o'e ya be jedinheiro mõġmõġayũ jojom. Ibubut adeayũ dinheiro mõġmõġ ip o'e ade.

⁴² Gebuje itop'ũm e'ũ'ibit oajẽm—ibubut kuġ'ũmat. Dinheiro isurũġat o'jomõġ ya be xepxep. Ixeyũ xepxep isurũġat tei'it ma osodop. ⁴³⁻⁴⁴ Jesus o'jekawẽn jewegu etaybitbinayũ eju.

— Ak'i juy epesop ixẽ ayacat kay—ibubut kuġ'ũmat kay—itop'ũm e'ũ'ibit kay — io'e. — Ixeyũ ma ade jexewiat'in o'jomõġ dinheiro ibubut adeayũ — io'e. — Deus xe bit ade ġu o'jomõġ ip. Ade kuġ mabuk ip. Ixẽ ayacat yopit ma o'jomõġ jedinheiro. Deus xe bit ade jĩjã o'jomõġ, soat jexewiat o'jomõġ puye—jexat puap ojuy ma o'jomõġ puye — io'e. — Ajo-kuġ ġasũ ixẽ ayacat? Ka'ũma kuġ ma! Imẽnpuye Deus xe ixẽ ayacat warara'acat pe o'jomõġiap podi ma o'jomõġ — io'e Jesus.

13

¹ Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi Jesus cẽm puje, ceweju etay-bitbinat o'jekawẽn ceweju uk'a jojom pima.

— Kariwa, ak'i juy ece! — io'e. — Wita'a yaboġ cĩcã ġu du? Uk'a yadip cĩcã! — io'e.

2 — Ite'a yadip cĩcã du exe? Xipat cĩcã du ite'a exe? — io'e Jesus. — Xepxep'a jewa'atẽğtẽğ ğu je'e wita'a. Soat'a je'aedu — io'e Jesus.

3 Guyjom Jesus oabik Oliveira dip'a bicũğpe—co'a bicũğpe. Oabik Deus eju kawẽnwẽnap'a wegũn—yaboğat'a wegũn. Ebadipdip ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn ceweju. Jağepũğ pima Pedro o'jekawẽn ceweju, Tiago dak, João dak, André dak—ebadipdip.

4 — Puğũn soat'a je'aedu? Ajo je'bapuk iboap em pima? Ajo ğubapuk Deus je'aedu awap? — io'e ip.

5-6 Gebuje Jesus ixeyũ o'ğutaybin.

— Adeayũ omuyku “Deus omudot,” i napa ma e'em warara'acayũ be. “Jesus Cristo õn,” i napa ma je'e ip soat pe. Ixeyũ ade ğuğuykuku. Imẽnēju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim! — io'e. 7 — “Jenopağõğõm ip ijoxĩn ma,” i warara'acayũ e'em pima, “Jenopağõğõm ip wũyat eipi be,” i'e'em pima dak, eypararam ğu juy epesop. Imẽn cuy je'bapuk. Imẽnpit soat puk oi'ũm ğu — io'e. 8 — Pũğ eipi watwat nopagağõğõm je'e wara'at eipi watwat eju. Pũğ ka watwat nopagağõğõm je'e wara'at ka watwat eju. Ipi jexixi ijoce, iboce dak soat ka dağ. Reren cĩcã je'e ip soat ka dağ. Yopĩt ma ipiat supi'ajo ip koam ipi dağayũ. I'itpin'isumapi jo'ma je'e koam. Guyjom pit ipiat supi'ajo jĩjã ma ip — io'e. 9 — Eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim — io'e. — Eykay itakomaayũ jeydaomũn. Jeydujowat ip ibimãmãayũ ekawẽn coco'ukayũ be. Jeymupokupok ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jeydujowat ip iecuğapyũ etabixe, ipi kukukayũ etabixe dak, eyetabut okay buye. Kawẽn idipat epeğuwẽn cebe ip — io'e. 10 — Kawẽn idipan soat ka dağayũ mukũyjojom'ũm pima, ipi buk i'ũm ğu. 11 Jeydaomũn ip. Ika kukukayũ etabixe ip eydujowat puje, eyağuybabi'ũm ğu juy epesop. “Apẽn paxi oce'e?” i'ũmğuy juy epe'e. Ixeyũ etabixe buje, Deus ma jeymutaybin apẽn epe'e iam. Eya bewi ğu juy epeğuwẽn. Deus biõğbuk cuy jeymutaybin imuwẽn âm — io'e. 12 — Ixe kabia bima adeayũ jebadipyũ kay itakoma je'e, ixeyũ webekitkit puye. Iwağo jekitpit je'ğũm cekay itakomaayũ be yaoka am. Ikitpit tak jewağo je'ğũm yaoka am. Cebayũ dak jekpot je'ğũm cebe ip yaoka am. Ipotpetayũ dak itakoma je'e jebay kay. Jebay je'ğũm ip cebe yaoka am — io'e. 13 — Soat itabut'ũmayũ itakoma jĩjã je'e eykay, eyetabut okay buye. Ipiatpi'ajojom ma'ğuy eybu'u ğu okay bima, Deus jeydaxijo. Jeydakoy jexeam — io'e.

14 — Ipararu jĩjãat epejojo — io'e. — Imõğpiat pe jee-dop—Deus eju kawẽnwẽnap'a be — io'e. — (Eyetaaybin cuy epesop ijudup coco'ukayũ!). Ipararu jĩjãat iğo'a be bima,

jenapõn cuy ip co'a bicũg kay Judéia eipi watwat — io'e. ¹⁵ — Eyduk'a eakiju bima, epeõm gu juy eyduk'a be yabeat pum — io'e. ¹⁶ — Eykat pe bima, epeyepit gu juy eyduk'a kay eyesay bum — io'e. ¹⁷ — Ixeyũ kabia dağ iba'ore jĩjã je'e yukreğayũ enapõn ãm, je'it mutitinayũ enapõn ãm tak. ¹⁸ “Thi bima gu juy ixeyũ egudot ipiatpi'ajo an ocewebe,” i juy epe'e Deus pe. ¹⁹ — Ixeyũ kabia dağ soat ipi dağayũ ipiat supi'ajojo jĩjã. Ibitpi bit ipiat asupi'ajo gu Deus pe ipi mubapuk isum — io'e. — Waram pit ibitpi gu acesupi'ajo—ixeyũ kabia dağ acã — io'e. ²⁰ — Deus pe ipiatpi'ajojoap kabia mu'ũm'ũm pima, ka'ũma kuka o'jewedaxijo. Imẽnpit: “Pũğpũğ kabia acã ipi watwat supi'ajojo,” io'e Deus kuy bima. “Pũğpũğ kabia acã,” io'e Deus, taxijo am o'taẽ'iyũ ikukpin cĩcã cexe buye — io'e.

²¹ — Wara'acat je'e eywebe napa ma “Ak'i! Teku Cristo—wuydaxijojo'ukan Deus emunaẽ,” i. “Ak'i! Goku Cristo,” i dak je'e. Imẽn i'e buje, eyetabun gu juy epesop ixeyũ ekawẽn kay — io'e. ²² — Jewexe Deus emunaẽhẽyũ jebapuk, jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. Wuymucoatcoanap gubapuk ip Deus emunaẽhẽyũ muğuykuku ojuy. Deus a'õbacaap gubapuk ip imuğuykuku ojuy. ²³ Guyjom jajẽm ip adeayũ muğuykuku ojuy iap kuy oğuwẽn eywebe. Gebu'i epe'e wekawẽn kay ixeyũ be eymuğuykukuap puxim — io'e.

²⁴⁻²⁵ — Ipiatpi'ajojoap kabia kap puje kabi beacat muycem-cemap iaruaru je'e — io'e. — Kaxiepiat kaxiepi gu je'e. Kabiok je'e. Kaxiamat tak kaxiam gu je'e. Kabiok je'e. Kasopta dak ida'at kabi kadiwi — io'e. ²⁶ — Gebuje okop ipi kay. Kabikerereat tağwi okop. Soat wağo õn. Wa'õbacaap kuğ okop, odipap kuğ tak. Soat ipi dağayũ je'e “Jesus warara'acat podi ma ya'õbaca,” i. “Warara'acat podi ma idip,” i je'e ip. “Abu ixẽ jo'iat? Ka'ũma ma,” i je'e ip — io'e. ²⁷ — Gebuje Deus jekawẽn tojtot'ukayũ guju soat tağwi. Ixeyũ guju jemunaẽhẽyũ kay. Jemunaẽhẽyũ ip gu'awero soat tağwi. Kabi dağwi ixeyũ gu'awero ip, ipi dağwi dak — io'e. Jesus waram jedocap o'ğuwẽn jewēju etaybitbinayũ be.

²⁸ — Gbum cuy epesop wajẽmap kay figueira'ip kay gbum pima — io'e. — Figueira'a bikit cẽm puje, “Koato ijasũn ma,” i'e'em eyju, dup cẽm pima dak — io'e. ²⁹ — Imẽnpuxim soat ipi dağayũ ipiatpi'ajojom pima, “Gaxĩn ma Jesus jajẽm,” i juy epe'e — io'e. ³⁰ — Gasũayũ'in iboap coco ip je'ũ awap. Gbum cuy epesop iboap kay! — io'e. ³¹ — Kabi i'ũm, ipi dak. Wekawẽn pit i'ũm gu. Wekawẽn kayayũ bit soat em jeedop — io'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

³² — Itaybit gu ip wajẽmap kabiam, ipiatpi'ajoap kabiam tak — io'e. — Deus ekawẽn tojtot'ukayũ itaybit gu ibo kabiam.

Ōn Deus ipot. Ōn tak wetaybit ġu ibo kabiam. Webay acã itaybit — io'e. ³³ — Eyetaybit ġu puje oajēm iam. Imēneju epejowiwi juy aġ. Wajēmmap wiwim cīcã juy epesop — io'e. ³⁴ — Wajēmmap kariwa epicat puxim — io'e. — Kariwa o'jēm jeduk'a bewi. "Ijoce ma epesop," io'e jebuywatwat'ukayū be — io'e. — "Epeyekapik oka be," io'e cebe ip — io'e. — Jeduk'a exĩntabi wiwi'ukat pe "Ijoce ma eguy warara'acat pe obubut tujupa'umap puxim," io'e kariwa — io'e. — "Wepicap wiwim cuy epesop," io'e cebe ip — io'e Jesus. ³⁵ — Ixe kariwa buxim ōn tak — io'e. — "Puġūn paxi waram wekariwa je'pit?" i eyju e'em. Katpuje paxi ocepit. Iximadakpe paxi ocepit. Kabiakay paxi ocepit. Kabia'isu paxi ocepit. Eyetaybit ġu pūġūn ocepit iam — io'e. ³⁶ — Imēnpuye juy epejowiwi aġ. Ocepicap wiwim cuy epesop. Obu'u jījã eyxen ma eydobuxik am wepit puje! — io'e. ³⁷ — "Epejowiwi juy aġ," i ōn e'em soat pe. "Epejowiwi juy aġ," i ōn e'em eywebe dak — io'e Jesus jewēju etaybitbinay ū be.

14

¹ Xepxep kabia peta e awap cekay itako-maayū Jesus daomūn ojuy ip—Páscoa epeta e awap. Ixe epeta bima Judeuyū pã'o'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ijop epeta muġēġēm pima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ġebum'uk ip osodop. Iba'arēm Jesus daomūn ojuy ip. Paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy osodop ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jesus kay itakoma osodop ip.

² — Petatam pima bit Jesus ataomūn ġu adeayū be wuyaokaap puxim — io'e ip jewewebe.

³ Jesus Betânia ka be osunuy. Simão duk'a be osunuy—ierep tūbit tuk'a be. Jekōnkōn pima ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a kuġ oajēm—wita'a muġēġē'a kuġ. (Wita'a butet alabastro i osunuy). Tide'oati otinuy ya be. (Tide'oati butet nardo i osunuy). Judeuy'u ce'ūat mude'o'o'uk ip osodop nardodim. Tideiboġ cīcã otinuy. Ayacat oajēm Jesus kay. Timūn'a ū o'su'ūkaka. Tideo'ati o'tidi Jesus a be Jesus ikukpin cīcã cexe buye. ⁴ Iboceayū bit pūġpūġ itakoma o'e ayacat kay ixe o'tidi buye.

— Ak'! Etidi! — io'e ip. — Etimukereren — io'e ip ayacat pe. ⁵ — Tide'oati deida buje, kajuk teiboġ ejat! Ade kuka juk dinheiro isurūġat ejat prata muġēġē — io'e ip. — 300 be kuka juk ejat! Tadaybotbocayū be kuka juk dinheiro eġūm — io'e ip cebe.

Ya'ōpuruġ ip ayacat o'ġukorēm o'timukereren puye.

⁶ — Āġ jeenuy ayacat jekpiwan — Jesus pit o'e. — Epeġukorēm ġu juy — io'e. — Cekaykay ġu! Xipacan ma tekū

o'e owebe! — io'e. ⁷ — Tadaybothbocayũ soat em ma eyxe — io'e. — Eybikuy bima, ixeyũ buywan put eywebe. Ōn pit soat em ġu oġuy eyxe. Soat em ġu xipacan ey'e but owebe — io'e. ⁸ — Ite ayacat tide'oati kuġ osunuy. Tiũm put owebe. Ojebit o'ġude'on, oje'ũ ġu buk ma'ġu. Wetabēġ pima ma kuy omude'on okot awap — io'e. ⁹ — Okay itabucayũ kawēn idipat ġuwēnuwēn soat kaka daġ. Apēn ite ayacat o'tidi wa be iap ġuwēnuwēn tak ip soat kaka daġ. Soat ka watwat ġebum je'e apēn ixē o'e iap kay. Ġebum cuy epesop iboap kay — io'e Jesus.

¹⁰ Gebuje Judas Iscariotes o'ju paĩyũ kukukayũ kay.

— Jesus cuy oġũm eywebe yaoka am — io'e cebe ip.

Ixe Judas Iscariotes 12 beayũ'in osunuy.

¹¹ Ixe ekawēn co buje, icokcok cĩcā o'e ip paĩyũ kukukayũ.

— Dinheiro juy oceġũm ewebe iũmapteim — io'e ip Judas pe.

Imēnpuye “Ġasũ du Jesus ũm put owebe paĩyũ kukukayũ be?” i'e'em jewebe ma oeku. Cekay itakomaayũ be Jesus ũmap kudadam oeku.

¹² Jesus o'jekōn jeweju etaybitbinayũ eju Páscoa epeta bima. Páscoa epeta bima Judeuyũ ovelha aokaka'uk osodop ip—koapat kabia bima. Soat ip pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ũmat'a. Ixe kabia be ceweju etaybitbinayũ o'jekawēn Jesus eju.

— Poce wuyxan oceġuġē Páscoa epeta be i'o am? — io'e ip.

¹³ Gebuje Jesus xepxepayũ o'ġuju Jerusalēm ka kay jeweju etaybitbinayũ.

— Epeju juy ikaboġatka be — io'e cebe ip. — Aġokatkat epetobuxik—idibi mũn'a kuġat. Ceweju juy epeju — io'e. ¹⁴ — Uk'a be iōm puje, epeōm cuy ceweju — io'e cebe ip. — “Ocekariwa e'em: ‘Apu'a be juy ocekōn Páscoa kabia oweju etaybitbinayũ eju?’ i,” i juy epe'e iġo duk'a iwat pe — io'e Jesus. ¹⁵ — Ixe jeduk'a yabimubapuk eywebe—umat'abi, yabiboġat'abi — io'e. — Kuy mesa kake iġo'abi be, abikbikap tak. Soat ixipan je'e kuy — io'e. — Iġo'abi be ovelha juy epejoyoy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁶ Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'ju ikaboġatka be. Soat o'tobuxik ip apēn cuk cebe ip Jesus o'e iap taġ. Iġo'a be ovelha ip o'joyoy Páscoa kabia be i'o am.

¹⁷ Kabiog pima Jesus oajēm iġo'a be jeweju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju. Oabik ip mesa akokoreren. ¹⁸ Jekōnkōn pima Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Pũġ ey'in oũm okay itakomaayũ be waoka am—oweju jekōnkōnat ma — io'e.

¹⁹ Iġuycũġcũġ o'e ip.

— Ōn xe'e? — io'e'e ip pũġpũġpũġ.

20 – Pũğ eyju'in – io'e Jesus. – Oweju prato be pão'a o'yamuerep'iat ma – io'e. 21 – Soat wağo òn. Apẽn oje'ũ iaptup tağ oje'ũ—Deus ekawěntup tağ – io'e. – Karem ġu ipiat supi'ajo oũmat pit. Xipat kuka adi a'ġu ixē bit o'jebapuk'ũma – io'e Jesus.

22 – We'ũap kay ġebum cuy epesop – io'e Jesus cebe ip.

Jekõnkõn o'e jewēju etaybitbinayũ eju. Jekõnkõn pima Jesus pão'a o'yabu.

– Bay, ěn xipat – io'e. – Pão'a eyaũm ocewebe – io'e Jesus Deus pe.

O'yamuweka. O'yaũm cebe ip.

– Juku, epeya'o – io'e cebe ip. – Ite ojebit – Jesus o'e. – Pão'a muwekaap puxim ip obamupaya – io'e.

23 Tikõnkõnap o'jat. Uva'abidi o'tinuy tikõnkõnap pe.

– Bay, ěn xipat – io'e. – Uva'abidi etiũm ocewebe – io'e Deus pe.

Tikõnkõnap o'ġũm cebe ip. Soat ip o'tikõn.

24 – Juku. Epetikõn. Ite odoy – io'e Jesus. – We'ũ buje odoy jedoyekoreren “Adeayũ bewi ikěreāt oju'uk,” io'e Deus puye – io'e. – Iměnpuye Deus adeayũ ġuisun. Cũğ ma jeedop ip cexe—Deus xe – io'e. 25 – Icěmãn òn e'em eywebe. Waram ġu otikõn uva'abidi soat ipi watwat Deus a'õ kay kũyjobit'ũm pima. Soat ipi watwat ya'õ kay kũyjobin pima bit, tiisuati otikõn uva'abidi – io'e Jesus. Iměn Jesus o'e cebe ip: – We'ũap kay ġebum cuy epesop – i.

26 Gebuje soat ip o'jebibododon Deus kay. Umat'a bewi ip o'kop. O'ju ip co'a bicũğpe—Oliveira dip'a bicũğpe.

27 Oajěm ip Oliveira dip'a bicũğpe. Jesus waram o'jekawěn ceweju ip.

Soat eyju operem – io'e. – Epeyenapõn – io'e. – Iměn Deus ekawěntup omuwěnuwěn:

Ovelhayũ kukukat oyaoka, i. Soat ip jepõğpõğ iõhõyũ, i. Iměn Deus ekawěntup omuwěnuwěn – io'e Jesus. 28 – Iměnpit we'ũap tomukadi Deus waram ġuto omutait. Òn ovelha kukukat puxim. Okay itabucayũ ovelhayũ buxim. Oju eywap Galilėia eipi be – io'e.

29 – Soat ip jepere obureyũ. Òn pit jepere ġu – io'e Pedro.

30 – Tapu, icěmãn òn e'em ewebe – io'e Jesus Pedro be. – Ijop exima ma: “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e ebapũğ em – io'e. – Xepxep em sapokay ede awap: “Obure ġu teku,” i napa ma ece'e – io'e Jesus.

31 – Oce ġu ma buk “Obure ġu teku,” i, ewēju waokaap puxim – io'e Pedro. Ya'õpuruğ o'jede. Soat cewejuayũ iměn o'e'e.

³² Gebuje o'ju ip kadaihiaptip kay. Kadaihiaptip putet Getsêmani i osunuy.

— Jocebuku epabikbik — io'e Jesus. — Deus eju buk òn jekawên — io'e jewēju etaybitbinayũ be.

³³ Ibocewi Jesus o'ju kawên âm Deus eju. Pedro o'tujowat jewēju, Tiago dak, João dak. Iğuyçũğ cĩcã o'e. Yağuy'ũm o'e ipiatpi'ajoap kay.

³⁴ — Je'ũmayũ jo'i òn oğuyçũğap pibun — io'e. — Ağ cuy epesop ijoce — io'e.

³⁵ Bosusu Jesus o'ju. Iboce o'jepo ipi ju jeğuyçũğap pibun. Gebuje o'jekawên Deus eju.

— Bay — io'e. — Odaxijom ece we'ũap puxim, ên odaxijo pin pima — io'e Deus pe. — Ipiat esupi'ajoat ğu owebe — io'e. ³⁶ — Bay — io'e. — Webay ên. Soat iba'ore ğu ewebe. Omuwedem ece ip owebe ipiat'ajoap puxim. Wa'õbi bit we'ũ pin ğu. Ên ebikuy bima bit, oje'ũ — io'e Deus pe.

³⁷ Gebuje ebapũğayũ kay o'jepit—Pedro kay, Tiago kay dak, João kay dak. Ixet ma ip o'tobuxik.

— Simão Pedro — io'e. — Exet ma du? — io'e. — Pũğ hora dak tu ağ pa'ore ewebe? ³⁸ Ağ cuy epesop! — io'e cebe ip ebapũğayũ be. — Xen ğu juy epesop. Deus eju juy epeyekawên eyewebe ikêrêat muğêap puxim—eywee Satanás a'õ kay kũyjobicap puxim — io'e. — Eybu'u jĩjã ikêrêat muğê âm. Imêneju Deus eju juy epeyekawên ixè a'õbacaan kuğ eyeku am — io'e cebe ip.

³⁹ Gebuje bosusu o'ju waram. Kuyat ekawên puxim waram o'jekawên Deus eju. ⁴⁰ Jesus waram o'jepit ebapũğayũ kay. Ixet ip o'tobuxik ma'ğuto. Itaxeebaca o'e ip xet pibun.

— Apên tak Jesus pe acejede? Wuyxexet teku wuydobuxik — io'e ip jewewebe.

⁴¹ Jesus waram o'jepit bosusu. Waram o'jekawên Deus eju. Waram ğuto o'jepit ebapũğayũ kay.

— Eyxet mabuk tu? — io'e cebe ip. — Jebodoydoy mabuk tu eyju? — io'e. — Kuy o'e xexecap! Soat wağo òn. We'ũap kabia kay òn ajêm — io'e. — Gasũ oũm ip ikêrêat mujurũğrũğ'ukayũ be waoka am. ⁴² Epe'ây! — io'e cebe ip. — Ak'i juy epe'e! Oũmat omuyku! Ga'a atopabijuk ip — io'e.

⁴³⁻⁴⁴ Judas oajêm Jesus kay. Yajêm puje, Jesus kawênwên mabuk osunuy jewēju etaybitbinayũ eju. Ixe Judas 12 beayũ'in osunuy. Jesus eju jekuku'uk osunuy.

— Wuyajêm puje juy owebe yağobukõn'ibit cuy epejat — i juk o'e ixè Judas jewējuayũ be—Jesus aoka ojuyayũ be. — Cem ma juy epetujowat — i juk o'e cebe ip.

Ixe Judas oajêm Jesus kay. Ceweju adeayũ oajêm paja kukuğ, jeba'ip kukuğ tak. Paĩyũ kukukayũ ixeyũ o'ğuju

Jesus daomũn ãm, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak. ⁴⁵ Yajẽm'isum ma Judas o'ju Jesus kay.

— Ocemutaybitbin'ukat! — io'e Jesus pe.

⁴⁶ Judas eju oajẽmiayu Jesus o'jat. Cem ma o'taomũn ip. ⁴⁷ Imẽnpuye Jesus ejuat jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Paĩyũ kukukayũ ebekit gũybuikibi o'sugũybuikibika. O'sugũybu'uk pajam.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawẽn oajẽmiayu eju.

— Eyju dak epesot odaomũn ãm paja kukuḡ, eyba'ip kukuḡ tak ibabikurukat taomũnap puxim — io'e cebe ip. — Ibukurukat ḡu õn pit! — io'e. ⁴⁹ — Ade kabia adi oḡuy eyxe. Imukũyjom'uk cuk adi oḡuy Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboḡat'a be — io'e. — Iḡo'a be ḡu bit eyju odaomũn. Kuy bima o'tupmubararak ip Deus ekawẽntup apẽn ip odaomũn iaptup — io'e. — “Ibabikurukat taomũnap puxim ixe taomũn ip,” i'e'em iḡodup — io'e. — Imẽn ma odaomũn ip ḡasũ dak — io'e Jesus.

⁵⁰ Gebuje soat ip Jesus o'jepere ceweju etaybitbinayũ. Soat ip o'watwat.

⁵¹ Jesus daomũnmũn ip pima aḡokatkat o'ju Jesus nomuju—yaypan'isuat. Jeekabek kuḡ acã oeku. Iekabek o'jat ip Jesus daomũnayũ. Yaypan'isuat taomũn ojuy ip. ⁵² Imẽnpit jeekabek o'suiwat jedaomũnap puxim. Toti'ũm ma o'jenapõn jeparara pibun.

⁵³⁻⁵⁴ Gebuje taomũn'ibiyũ Jesus o'tujowat paĩyũ kukukat kay.

Wũy ma Pedro o'ju Jesus nomuju jeparara pibun. O'ju paĩyũ kukukat tuk'a kay. Imẽnpit tuk'a naxĩnõm pe osunuy. Xik'i osunuy sorarayũ parakpe. Jewewewem o'e daxa etako be.

Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip Judeuyũ kukukayũ dak, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Ixeyũ ma ibimãmāyũ coco'ukayũ osodop ip. O'je'awero ip ibimãmāyũ ekawẽn cocoap'a be. O'je'awero ip Jesus xipat ḡu iap mubapukap ojuy yaoka am. ⁵⁵ Ibimãmāyũ ekawẽn coco'ukayũ warara'acayũ kudadam o'e ip Jesus muymuy am. Ibikuy o'e ip xepxepayũ be pũḡ taḡ ma Jesus muy am. Jesus aoka ojuy ip. ⁵⁶ Adeayũ napa ma ip Jesus o'yawẽḡmukērērērẽn. Imẽnpit pũḡ taḡ ḡu o'yawẽḡmukērērērẽn ip—wara'at taḡtaḡtaḡ ma. Jesus muymuy jĩjã o'e ip. ⁵⁷ Warara'acayũ imẽn napa ma Jesus o'yawẽḡmukērērẽn soat etabutpe.

⁵⁸ — “Ijop'a Deus eju kawẽnwẽnap'a oyamu'ũm—ijodiat emuamuy'a oyamu'ũm,” i kuy juk o'e ite ma — i napa ma o'e ip. — “Xepxep xet kap puje wara'at'a oyamuy,” i kuy juk o'e ite — io'e ip napa ma. — “Ijodiat emuamuy'am ḡu je'e,” i juk

o'e — i napa ma o'e ip. — Imēn ixe ekawēn oceya'ījojo — io'e ip napa ma.

⁵⁹ Imēnpit pūḡ taḡ ḡu ip o'yawēḡmukērērēn—wara'at taḡtaḡtaḡ ma.

⁶⁰ Ixeyū ekawēn co buje paīyū kukukat o'āy soat wap jekawēn ām Jesus eju.

— Apēnpuye ecede ḡu awēḡmukērērēnayū kay? — io'e. — Icēm tu ip e'em? — io'e Jesus pe.

⁶¹ Imēnpit Jesus mūḡ ma osunuy. O'jede ḡu.

— Ēn tu Deus emunaē? — io'e. — Soat wuyju e'em: “Ēn xipat cīcā,” i Deus pe. Ixe ipot tu ēn? — io'e Jesus pe.

⁶² — Hm hm — io'e Jesus. — Ixe ipot ma ōn — io'e. — Soat waḡo ōn — io'e. — Ojojom epe'e. Xik'i oḡuy Deus xe ibaakadi. Ixe Deus soat podi ma ya'ōbacaat. Cexe ōn pima ojojom epe'e. Soat kukukan oce ixe eju. Guyjom ijodi waram ojut. Kabikerereat taḡwi okop — io'e Jesus.

⁶³⁻⁶⁴ Iboap co buje paīyū kukukat jesay o'ḡuwek jetakoma pibun.

— Tūybe Deus jo'i ōn iān teku e'em — io'e. — Kuy epeya'ījojo ixe ekawēn — io'e. — Warara'acayū ḡu ajokudada ixe awēḡ mukērērēn ām. Deus muymuy teku — io'e. — Apēntak ace'e cebe? — io'e cebe ip.

— Ga'a ayaokaat — io'e ip. — Ikērēat kuḡ teku Deus xe — i napa ma o'e ip ibimāmāyū ekawēn coco'ukayū.

⁶⁵ Jesus o'ḡuxiuxi ip pūḡpūḡ ixeyū'in jetakoma pibun ma. Jesus o'topamuekabek ip paḡōm. O'yaokaka ip.

— Abu aokakam i ece! — io'e ip iwaywayway am.

Jesus pu buje sorarayū dak jebum o'yaokaka. Soat taḡ ma o'yaokaka ip.

⁶⁶ Pedro mabuk uk'a daxirōḡ pe bima, paīyū kukukat puy-watwat'ukat o'ju Pedro kay. Ayacat o'ju cekay. ⁶⁷ Ixe ayacat Pedro o'jojojo jewewewem daxa etako be. O'jeak cīcā cekay.

— Ēn tak mo Jesus eju ejeku—Nazaré ka bewiat eju — io'e Pedro be ayacat.

⁶⁸ — Ōn ḡu! Apēn ēn e'em? Ixe bure ḡu ōn! — i napa ma o'e Pedro.

Ibocewi Pedro o'ju uk'a ekorara exīntabi be. Sapokay o'jede ḡebuje bit. ⁶⁹ Ixe ibuywatwat'ukat waram Pedro o'jojojo iboce.

— Jesus bure tedaku! — io'e iboceayū be.

⁷⁰ Imēnpit Pedro napa ma o'e ḡuto:

— Ite bure ḡu ōn — i.

Ibūnbūn pima iboceayū o'jekawēn Pedro eju.

— Ocetaybit ēn. Ejojo oceju ceweju. “Ite bure ḡu ōn,” i'ūmḡu juy ece! — io'e. — Ēn tak Galiléia eipi bewiat! — io'e.

71 — Dapxi ěn! — i napa ma o'e Pedro. — Ixe bure ġu òn! Ceweju òn pit ocekuu ġu — i napa ma o'e. — Òn icĕmān e'em'ũm pima, Deus cuy ipiat supi'ajoat owebe — Pedro o'e.

72 Sapokay waram o'jede ġebu je bit. Pedro Jesus a'ò kay o'jeġebu.

— Ijop exima ma: “Ite bure ġu òn,” i napa ma ece'e ebapũġ em — i juk o'e Jesus cebe. — Xepxep em sapokay ede awap: “Ite bure ġu òn,” i napa ma ece'e — i juk o'e Jesus cebe.

Iboap kay o'jeġebu Pedro. O'jewemuġuycũġ cĩcā. O 'tõn.

15

1 Kabia isum paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip, Judeuyũ kukukayũ dak, Moisés ekawĕn imutaybitbin'ukayũ dak, ibimā māayũ ekawĕn coco'ukayũ dak. O'je'awero ip jewawĕ ām apĕn Jesus aceyaoka iam. Jesus o'subamukirikat ip.

O'tujowat ip Pilatos kay—Judĕia eipi kukat kay. Pilatos o'jekawĕn Jesus eju.

2 — Ĕn tu Judeuyũ kukukat? — io'e Pilatos Jesus pe.

— Ĕn imĕn e'em owebe — io'e Jesus.

3 Jesus o'jomuymuy jĩjā ip Pilatos pe paĩyũ kukukayũ.

4 — A'òpicũġ cuy ece! Emuymuy jĩjā ip — io'e Pilatos Jesus pe. — Apĕnpuye ěn jedem ġu? — io'e Jesus pe.

5 Imĕnpit Jesus mũġ ma osunuy. Imĕnpuye Pilatos yaġuyabi'ũm o'e.

— Apĕnpuye mũġ ma teku e'em? — io'e jewebe ma.

6-7 Aġokatkat daomũnmũnap'a be osunuy—iecuġap ebekitkit eju jenopaġoġo'ibiyũ xe. Ibutet Barrabás i osunuy. Soat ip cuk wara'acat o'yaoka daomũnmũnap'a beayũ iecuġap ebekitkit eju jenopaġoġõm pima. Páscoa epeta bima iecuġap pũġ ma taomũnmũnat mujĕmjĕm'uk osunuy daomũnmũnap'a bewi. Adeayũ emuojujuy mujĕmjĕm'uk osunuy.

8-11 Ġebu je adeayũ o'je'awero Pilatos xe—iecuġap xe.

— Ijop epeta bima taomũnmũnat mujĕmjĕm'uk eġuy — io'e ip.

— Pũġ cuy eġujĕm ġasũ dak ocewebe, — io'e ip Pilatos pe.

Paĩyũ kukukayũ itabutkarey o'e ip Jesus kay adeayũ cekay jĩjā buye. Imĕnpuye o'tujowat ip Pilatos pe. Pilatos itaybit osunuy paĩyũ kukukayũ itabutkarey Jesus kay iam. Paĩyũ kukukayũ kuy o'e adeayũ be: — Barrabás cuy epejoojuy Pilatos pe imujĕmān daomũnmũnap'a bewi — i.

— Judeuyũ kukukat mujĕmān pin tu eyju owebe? — io'e Pilatos Judeuyũ be.

— Ap! — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

12 — Apĕntak oce ite aġokatkat pe—Judeuyũ kukukat i eyju e'em'at pe? — io'e ma'ġuto Pilatos adeayũ be.

13 — Esubamupayaat korosa be imuy'ũ ām — io'e ip.

14 — Apēnpuye osubamupayaat? Ikērēat o'jukuk ġu teku—pūḡ em tak ka'ūma! — io'e Pilatos.

Imēnpit big ma ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Esubamupayaat korosa be imuy'ū ām — i.

15 Imēnpuye Pilatos Barrabás o'ḡujēmat daomūnmūnap'a bewi. O'ḡujēmat adeayū mucokcokap ojuy. Jesus o'tujowacat sorarayū be.

— Jesus cuy epeḡupok ixee muḡēḡēbum — io'e sorarayū be.

— Epesubamupaya korosa be imuy'ū ām — io'e cebe ip.

Imēn Pilatos o'e adeayū mucokcokap ojuy.

16 Gebuje sorarayū Jesus o'tujowat iecuḡap tuk'a kay. Tuk'a eaki be o'tujowat. Warara'acayū o'takoy ip sorarayū—jewejuacat'in ma.

— Ga'a ite ma ajowaywayway — io'e ip jebureyū be.

17 Iwaywayway am iekabek ip o'ḡuōm cebe—ipakpukḡūḡūnat. Widaohobune o'subunemuwakēn ip yakoreren am. O'jomōḡ ip yakoreren.

18 — Ēn ma Judeuyū kukukat! — io'e ip iwaywayway am. — Warara'acat podi ma ēn a'ōbuyxi — io'e ip iwaywayway am.

19 O'yamupāupā ip im. O'ḡuxiuxi ip. O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip cewap iwaywayway am: — Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i'e'em cebe. 20 Iwaywaywayap epere buje iekabek o'ju'uk ipakpukḡūḡūnat. Cesay ip waram o'ḡuōm cebe. O'tujujēm ip uk'a eaki bewi ibamupaya am korosa be imuy'ū ām.

21 Tujujēm pima oajēm ip aḡokatkat kay. Aḡokatkat ajēmjēm o'e koḡūmpi bewi. Ibutet Simāo i osunuy. Cirene ka bewiat osunuy. Alexandre ebay osunuy, Rufo ebay dak.

— Korosa juy ejukuk Jesus pe ikukap puxim — io'e sorarayū ixe Simāo be.

22 Jesus o'tujowat ip co'a kay. Gólgota i co'a butet osunuy. (Gólgota ce'uat aririt'a iape wuya'ōm). Oajēm ip. 23 Iboceat mirradup o'tupmuwekoy uva'abidi be wuypipimu'ūmaptim.

— Juku! Etikōn — io'e ip Jesus pe.

— Ap! — io'e bit.

O'tikōn ġu.

24 Gebuje sorarayū Jesus o'subamupaya ip korosa be. Tapoa o'jomōḡ ip Jesus bu be, sui be dak. Korosa o'jomōḡ ip ipikūykūy be. Imēn ma o'subamupaya ip. Karatūḡ'a buxi-mat'a ip o'yamuju ipi ju—yabarakat'a. O'yamuju ip Jesus esay bu am. Imēn Jesus esay o'ḡu'ē'ē'ē ip jewewedaḡ. 25 Kaxi jeum pima Jesus o'subamupaya ip korosa be—9 hora bima.

26 — “Apēnpuye dak o'subamupaya ip imuy'ū ām?” i je'e ip kapkapayū — io'e Pilatos jewebe ma.

Imēnpuye o'tupmubararakat apēnpuye o'subamupaya ip iaptup. “Judeuyū kukukat teku” iaptup o'tupmubararakat

Pilatós. O'tupmõğ ip korosa be Jesus abi ase. ²⁷ Jesus pa mu-payapayam pima xepxep ibukurukayũ dak o'subamupaya ip wara'at korosa be. Pũğ ma Jesus pa'at kadi osunuy. Wara'at iba'ũğat kadi osunuy. ²⁸ Deus ekawẽn tup o'tupmubararak ip kuyje. Imẽn e'em ibodup:

Ikērēat mujurũğrũğ'ukat kukap puxim ixe dak o'jukuk ip, i. Jesus pa o'subamupaya ip ijoptup ekawẽn tağ.

²⁹ Gebuje korosa etako dağ kapkapayũ Jesus muymuy o'e. Jesus o'jowaywayway jĩjã ip.

— “Deus eju kawẽnwẽnap'a oyamu'ũm—yaboğat'a,” i juk ece — io'e ip cebe. — “Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy,” i juk ece — io'e ip Jesus pe iwaywayway am. ³⁰ — Ecededaxijo juy! Etaybitbit pima juy korosa ejuwi ekop e'ũap puxim — io'e ip cebe iwaywayway am.

³¹ Imẽnpuxim paĩyũ kukukayũ dak Jesus o'jowaywayway jeweweju ma ip, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak.

— Teku warara'acayũ daxijojo'uk osunuy. Imẽnpit jewedaxijo ba'ore je'ũap puxim — io'e ip jewewebe. ³² — Teku juk o'e: “Deus emunaē òn,” i, “Judeuyũ kukukat òn,” i dak — i napa ma o'e ip. — Teku Deus emunaē bima, juy je'kop korosa ejuwi je'ũap puxim — io'e ip. — Ikop puje, bit kuka wuyetabut ace'e cekay — io'e ip jewewebe.

Ceweju ibamupaya'ibiyũ dak Jesus o'jomuymuy jĩjã ibukurukayũ.

³³ Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat tağ Judéia eipi dağ. Ibun ma kabiok oeku. Ebağũğ hora bun kabiok oeku.

³⁴ Katpuje Jesus o'jewãwã ya'õberen.

— Eloí, eloí, lemá sabactani? — io'e ja'õm.

(Ijop ekawẽn, Deus, Deus, apẽnpuye ěn opere iape wuya'õm).

³⁵ Iboap o'ya'ĩjojo ip iboceayũ.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop! Elias nomuwãwãm teku! — io'e ip, xipan ġu ip o'jekũyjo buye.

³⁶ Iboceat o'jedau idibi bubuap munopapũn âm uva'abidim—tideiboğ'ũmati. Ixe dak idibi bubuap o'jomõğ ip'abi be.

Gebuje o'yopmyu Jesus pe timutitit am.

— Mẽnpuuk! — io'e. — Omuy paxi Elias imukop am korosa ejuwi — io'e.

³⁷ Jesus o'jewãwã ya'õberen. Poğ. Oe'ũ. ³⁸ Pağo Deus eju kawẽnwẽnap'a be osunuy—yaboğat'a be—uk'a exĩntabi nomudip epa'go. Jekpiwan ma ixe pağo o'jewek Jesus e'ũ buje. O'jewek kabi kadi wi ipi kay. ³⁹ 100 be sorarayũ kukat cũğ'i osunuy Jesus wap. Apẽn Jesus oe'ũiap o'jojojo.

— Icemãn ite'ũm Deus ipot osunuy — io'e.

⁴⁰ Jesus korosa eju bima, aoyũ dak iboce ijojom osodop. Wũy wi ip ijojom osodop—Jesus cocom. Ixeyũ aoyũ parakpe ebapũğ aoyũ osodop ip. Ibũrũ ma ip osodop: Maria Madalena, Salomé, wara'at Maria dak. Wara'at Maria José xi osunuy—Tiago xi dak—yaypan'isuat xi. ⁴¹ Ixeyũ aoyũ Jesus eju oekuku Galiléia eipi dağ pima. Ibuywatwan oekuku ip. Ade warara'acayũ aoyũ dak osodop ip korosa xe. Jerusalém ka be oajēm ip ceweju kuy bima. Soat ip Jesus kay jeakağ osodop.

⁴² Katpuje jĩjã o'e. Kuyaje Sábado je'e—Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia. Kabiogkabiog'i bima jexat tata'uk ip osodop Judeuyũ Sábado bima jekapikap puxim. ⁴³ Kabiogkabiog'i bima José o'ju Pilatos kay. Ixe José Arimatéia ka bewiat osunuy. Ixe ibimãmãayũ ekawēn coco'ukat osunuy. Ya'õbuyxi jĩjã dak osunuy soat xe. Deus pe soat kukukan iap wiwim osunuy. Iparara'ũm o'ju Pilatos kay. Oajēm.

— Jesus'ũm jebit mukop pin oce — io'e Pilatos pe.

⁴⁴ — Kuy du ix'e'ũm oe'ũ? — io'e Pilatos. Imēnpuye 100 be sorarayũ kukat o'tomuwã.

— Kuy ma du oe'ũ Jesus? — io'e sorarayũ kukukat pe.

⁴⁵ — Hm hm. Kuy ma — io'e sorarayũ kukukat.

— Ha'a — io'e José be. — Ijebit cuy egukop — io'e.

⁴⁶ Gebuje José Jesus'ũm jebit o'ğukop korosa ejuwi. Kuy juk pağo o'jat—xipacat—irucat. Ijebit o'ğukabekbek ixem pağõm. O'jomõğ witabikũy be.

Wita'a yabo'gat'a o'yamuypen witabikũy nomudip'am. ⁴⁷ Xepxep Mariayũ osodop iboce. Maria Madalena iboce osunuy. Wara'at Maria José xi osunuy—yaypan'isusu xi. Poce Jesus'ũm jebit o'jomõğ ip iap o' jojojo ip.

16

¹ Sábado jebodoydoyap kabia Judeuyũ xe. Kaxi at puje, waram ip jekapikpiğ ma'ğuto.

Kaxi at puje ebapũğ aoyũ tide'oati o'tibu. O'tibu ip Jesus'ũm jebit mude'on am. Ebapũğ aoyũ o'ju: Maria Madalena, Salomé dak, wara'at Maria dak—Tiago xi. Ixeyũ ebapũğayũ o'ju.

² Domingo bima o'ju ip witabikũy kay—kabia'isum ma—kaxi jēm'isum ma.

³ — Abu wita'a uğ ocewebe—witabikũy nomudip'a? — io'e ip jewewebe.

⁴ Imēn o'jekawēn ip ikũynomudip'a yaboğ cĩcã buye. O'jeak ip witabikũy kay. Kuy wita'a yawede o'yadobuxik ip. ⁵ Oõm ip witabikũy be. Deus xewiat o'jojojo ip—yaypan'isuat. Xik'i osunuy iba'at kadi. Cesay irut cĩcã osunuy.

Gebuje o'jewetakaka ip aoyũ.

6 – Epeyekuy ġu! – io'e cebe ip. – Wetaybit Jesus kudadam eyju iam. Nazaré ka bewiat kudadam eyju—korosa be ibamupaya'ibit kudadam – io'e. – Ijoce ġu opop. Kuy o'jetait waram – io'e. – Ak epe'e topap kay. Topap acã – io'e. 7 – Epeju juy ġasũ bit – io'e aoyũ be. – Ceweju etaybitbin oekuku'iaiyũ juy epeġukũyjo – io'e. – Pedro dak cuy epeġukũyjo. “Kuy o'jetait waram,” i juy epe'e cebe ip. “Cum eywap Galiléia eipi kay,” i juy epe'e cebe ip – io'e. – “Iboce ma epetobuxik apēn ixē kuy o'e eywebe iap taġ,” i juy epe'e cebe ip – io'e. – “Waram o'jetait'iat cuy epetobuxik,” i juy epe'e cebe ip – io'e—yaypan'isuat o'e.

8 Gebuje o'jēm ip. Owatwat ip witabikũy bewi jeparara pibun. Ikarabakbak o'e ip jeparara pibun. Kabi bewiat ekawēn o'ġuwēn ġu ip warara'acayũ be iparara jġjã ip puye.

9 Jesus waram o'jetait kabi'isum. Waram o'jetait Domingo bima. Koam o'jebapuk Maria Magdalena kay—kuy bima cebewi 7 be ibiōġbuk kērēayũ o'ġujēmiat kay. 10-11 Jesus eju oekukuiayũ wawa o'e iġuykitkit ip Jesus kay buye. Wawa ip pima Maria Magdalena o'ju ixeyũ mukũyjom.

– Wuyekariwa waram o'jetait! – io'e cebe ip. – O'jebapuk okay. Ojojojo – io'e Maria.

Imēnpit itabut'ũm o'e ip Maria ekawēn kay.

– Dapxi ēn – io'e ip Maria be.

12 Guyjom Jesus o'jebapuk xepxepayũ kay. Iwarun ma o'jebapuk cekay ip. O'jebapuk cekay ip cucum pima koġũnpi be. 13 Imēnpuye ixeyũ o'jepit warara'acayũ kay—jebureyũ kay.

– Wuyekariwa itabēġ ma'ġuto! Ocejjojojo! – io'e ip cebe ip.

– Dapxi eyju – io'e ip xepxepayũ be.

Itabut'ũm o'e ip ixeyũ ekawēn kay.

14 Guyjom o'jebapuk 11 beayũ kay. Jekōnkōn ip pima, o'jebapuk cekay ip. O'ġukorēm ip itabut'ũm puye waram o'jetait iap ekawēn kay.

– Apēnpuye eyetabut ġu okay? – io'e. – Oweju oekukuiayũ kuy o'e eywebe: “Wuyekariwa waram o'jetait,” i – io'e. – Eyetabut ġu ixeyũ ekawēn kay. Eybu'u jġjã eyetabut am waram ocetai iap ekawēn kay – io'e.

Imēn ip o'ġukorēm.

15 – Epeju juy soat kaka daġ – io'e Jesus. – Soat ka daġayũ be juy kawēn idipat epeġuwēn – io'e. 16 – Okay itabut pima, jemubatisanan pima dak, Deus taxijo – io'e. – “Eykerē oxe,” i je'e Deus okay itabut'ũmayũ be bit. “Soat em ipiat epesupi'ajo,” i dak je'e – io'e. 17 – Deus ja'ōbacaap je'ġũm okay itabucayũ be ka'ũma ma ajojojoiap mubapuk am soat etabutpe – io'e. – Iboap a'ōbacaam ibiōġbuk kērēayũ ġujēmjem

ip ikuḡayũ bewi – io'e. – Warara'acat a'õm jekawẽn ip iisuan – io'e. ¹⁸ – Itaybit'ũma puybu tũypiatpu mucay buje, je'ũ ḡu ip – io'e. – Itaybit'ũma tipiati kõn puje, je'ũ ḡu ip – io'e. – Iwãtaxipipiyũ jeje jebu mõḡ puje, je'ada ip – io'e Jesus.

¹⁹ Kariwa Jesus imẽn o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

Cekawẽn epere buje, Deus Jesus o'ḡuyu kabi kay. Oabik Deus xe ixē eju soat kukukan.

²⁰ Ibocewi ceweju etaybitbinayũ o'jẽm. Soat ka daḡ o'ju ip. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn oekuku ip. Wuyekariwa Jesus ixeyũ buywatwan osunuy. Soat etabutpe ka'ũma buk ajojoiap mubapukpuḡ oekuku ip ixē a'õbi. Imẽneju adeayũ itabut o'e ip ixeyũ ekawẽn kay.

JESUS CRISTO MUWĒĠAPTUP LUCAS EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Teofilo, ěn a'õbuyxi soat xe ocexe. Őn ijudup mubararag ewebeaptum—apěn cuk adi Jesus Cristo o'e'e wuyetabutpe iaptup. Kuy bima warara'acayũ apěn ixex Jesus Cristo o'e'e iaptup o'tupmubararak. Koap o'jekawěn ip ixex eju oekuku'iaiyũ eju ixex e'eap o'jojo'iaiyũ eju dak. Ixeyũ a'õbi juk ixex e'eaptup o'tupmubararak ip. ³ Őn pit cuk oce owebe ma:

— Őn tak cuy ocekawěn ceweju ip — i. — Soat eju ixeyũ ejujuy ocekawěn — i juk oce owebe ma. — “Apěn ixex Jesus o'e'e?” i juy oce cebe ip — i juk oce owebe ma.

Iměnpuye ixeyũ eju juk ocekawěn. Soat cuk o'ġuwěn ip owebe. Őn tak apěn o'e'e ip iaptup otupmubararak ewebeaptum ġasũ bit, Teófilo. ⁴ Ijudup co buje, ěn tak ece:

— Ixeyũ juk adi icěmãn omutaybitbin apěn Jesus Cristo o'e'e iam — i.

⁵ Teófilo, koam apěn o'jebapuk Zacarias pe iap oġuwěn ewebe, apěn o'jebapuk itayxi be iap tak. Herodes Judéia eipi watwat kukukat pima, Zacarias itaběġ osunuy. Judeuyũ epaĩ osunuy ixex Zacarias. Kapikpik'uk osunuy Abias ebekitkit eju Deus eju kawěnwěnap'a be. Abias ebekitkit tak paĩyũ osodop ip. Zacarias tayxi Arão badip osunuy—paĩyũ kukukat badip. Itayxi butet Isabel i osunuy. ⁶ Ixeyũ xepxepayũ cũġ ma ip osodop Deus xe. Kũyjobit ip osodop soat Deus a'õ kay. Deus bikuyap taġ jekuku'uk ip osodop. ⁷ Bekicat kuġ ġu ip osodop, itayxi i'it ta ba'ore buye. Yabut osunuy. Zacarias tak aypa osunuy.

⁸ Gebuje Zacarias o'ju Deus eju kawěnwěnap'a kay—yaboġat'a kay. Ibo'a be kapikpiġ osunuy Deus etabixex paĩ buye. Kapikpiġ osunuy Abias ebekitkit eju. ⁹ Jebabi daġ ibadipyũ juk Zacarias o'taě iõm ãm badiat'a be. ¹⁰ Oõm tõmte' oatõm mupik am Deus etabixex. Adeayũ dak Deus eju kawěnwěnap'a eakiju ip osodop. Akiju kawěnwěn ip osodop Deus eju, Zacarias badi tõmte' oatõm mupikupiġ pima.

¹¹ Gebuje Deus ekawěn tojotjot'ukat oajěm Zacarias kay. Cũġ'i osunuy tõmte' oatõm mupikupikap'a ba'at kadi—caixa'a jo'iat'a ba'at kadi. ¹² Zacarias yaġuy'ũm o'e ixex Deus ekawěn tojotjot'ukat co buje. Iparara jĩjã o'e.

¹³ Gebuje Deus ekawěn tojotjot'ukat o'jekawěn Zacarias pe. — Tapu, epararam ġu juy eġuy — io'e. — Apěn cuk adi ece cebe iap o'ya'ĩjojo Deus — io'e. — ġasũ ma emumuojuj je'ġũm ewebe — io'e. — Etayxi ekpon ġukap. João i juy ibuten

je'e — io'e. ¹⁴ — Eycokcoğ cĩcã ma epesop bekicat kap puje. Adeayũ dak icokcok cĩcã je'e eyweju. ¹⁵ Ekpot ya'õbuyxian je'e Deus xe. Uva'abidi juy idikõn ġu, wuymuka'o'onapti dak. Ibiõğbuk xipacat a'õbi ixek jeku jekap'isum piap — io'e. ¹⁶⁻¹⁷ — Ekpot Judeuyũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be Deus kay am, wuykukukat kay am tak. Deus biõğbuk a'õbacaap kuğ ixek jeku Elias ekukuap puxim. Ka'ũma buk ocejojojoiap mubapukpuğ jeku. Ixe omuyku wuykukukat ajẽm awap. Ixe cebayũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ġuto jebekitkiyũ kay am. Ixe Deus a'õ kay'ũmayũ aġuymuwarururun je'e ixeyũ be waram ġuto kawẽn icẽmat tağ jeku am. Ixe ijodiacat ġubikuy wuykukukat ajẽmap wiwi am — io'e.

Imẽn Deus ekawẽn tojtjt'ukat o'jekawẽn Zacarias pe.

¹⁸ Gebuje Zacarias o'jekawẽn Deus ekawẽn tojtjt'ukat pe.

— Iba'ore ma owebe okpotpet am — io'e. — Kuy aypa oce. Otayxi dak yabut kuy — io'e.

¹⁹ — Gabriel i obutet — io'e. — Deus etabixe cũġ'i õn nuynuy. Deus ma omudot jekawẽn ãm eweju. Ixe omudot iboap awẽğ muwẽn ãm ewebe—yawẽğ tipatawẽğ muwẽn ãm ewebe. ²⁰ Ën pit etabut ġu wa'õ kay — io'e. — Imẽnpuye ekõmbicaca ecesũy. Ede ba'ore ecesũy. Wekawẽn tağ cebapuk puje bit, waram ġuto ede but ece'e. Soat ma je'bapuk ixek kabia be apẽn õn e'em ewebe iap tağ — io'e.

²¹ Adeayũ dak Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi Zacarias jẽmap wiwim ip osodop.

— Apẽnpuye dak Zacariasibun cĩcã Deus eju kawẽnwẽnap'a be? — io'e ip jewewebe kakijuayũ.

²² Gebuje Zacarias oajẽm akijuayũ kay. Cekawẽn pa'ore o'e cebe ip. Imẽnpuye itaybit ip o'e Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima Zacarias jexey jo'iat o'jojojo iam. Jekawẽn ojuy akijuayũ eju. Cekawẽn pa'ore bit o'e. Imẽnpuye jebum acã o'jekawẽn ceweju ip.

²³ Deus eju kawẽnwẽnap'a be jekapikap epere buje, Zacarias o'jepit jeduk'a kay.

²⁴ Guyjom ma itayxi o'yukreğ—Isabel. Pũğpõğbi kaxi jeduk'a be ma osunuy Isabel.

²⁵ — Okukukat xipacat cĩcã oxe! — io'e Isabel. — Koap cuk adi oġuy osũsũn, o'it'et'ũm puye — io'e. — Gasũ bit osũsũn ġu oce o'ukreğ puye — io'e Isabel jewebe ma.

²⁶⁻²⁷ Gebuje Deus jekawẽn tojtjt'ukat o'ġuju yaypan'isuat kay—aġokatkat eju o'jepo ġu'iat kay. O'ġuju cekay Isabel 6 kaxi yukeğ puje. Deus ekawẽn tojtjt'ukat putet Gabriel i osunuy. Oajẽm aġokatkat eju o'jepo ġu'iat kay. Ixe ayacat Galilėia eipi be osunuy. Nazarė ka be osunuy. Maria i ibutet

osunuy. José wadip osunuy. José Davi badip osunuy. ²⁸ Oajëm Deus ekawën tojtjtot'ukat Maria kay.

— Tũ'ũ, ecokcoğ cuy eğuy — io'e. — Deus xipat cĩcãat je'ğũm ewebe. Wuykukukat soat em jekukum eweju — Gabriel o'e.

²⁹ Maria yağuybabi'ũm o'e cekawën co buje.

— Apẽnpuye dak imẽn teku odobededem? — io'e Maria jewebe ma.

³⁰ — Tũ'ũ, epararam ğu juy eğuy — io'e. — Deus xe ekukpin cĩcã — io'e. ³¹ — Je'ukreğ. Ağokatkat eceğukap e'in. Jesus i juy esubuteta — io'e. ³² — Ya'õbuyxian je'e e'it — io'e. — “Deus ipot teku,” i je'e soat ijodiat. “Soat podi ya'õbacaat ipot teku,” i je'e ip. Deus ixex jomuy Judeuyũ kukukan. Kuy bima Davi Judeuyũ kukukat osunuy—Jesus eajot. Imẽnpuxim Jesus Judeuyũ kukukan je'e. ³³ Soat em ma imẽn Jacó naxeğebitbit kukukan jeenuy. Wara'at ğu jomuy ixex dieğ ixeyũ kukukan — Gabriel o'e Maria be.

³⁴ — Apẽn xe'e dak osu'itkap? Ocepo ğu mabuk a'ğũ ağokatkat eju — io'e Maria Deus ekawën tojtjtot'ukat pe.

³⁵ — Ibiõğbuk xipacat jajëm ekay — io'e. — Je'ukreğ soat podi ma ya'õbacaat a'õbi—Deus a'õbi. Imẽnpuye bekicat ikërëat kuğ ğu je'e. Deus ipon je'e. ³⁶ Gebum cuy eğuy ebadip kay—Isabel kay — io'e. — Ixe Isabel o'yukreğ yabut ma'ğũ. Kuy ağokatkat opop yuk pe. “I't ta ba'ore teku,” io'e'e ip kuy bima. Gasũ bit 6 kaxi yukreğ. ³⁷ Ka'ũma ma iba'ore Deus pe — io'e.

³⁸ — Ha'a — Maria o'e. — Deus okukukat. Deus a'õbi soat je'bapuk owebe apẽn ĩn e'em owebe iap tağ — Maria o'e. Deus ekawën tojtjtot'ukat o'jëm cexewi.

³⁹ Gaxĩn ma Maria o'ju Isabel kay. Dao ma o'ju co'a'uat kapẽn pe. Judéia eipi be o'ju. Isabel ka be o'ju. Jay. Oajëm.

⁴⁰ Oõm Zacarias duk'a be—Isabel duk'a be. Isabel o'tobede.

⁴¹ Joroh. Isabel ukpeat o'jejoro yuk pe Maria be Isabel dobede buje. Ibiõğbuk xipacat a'õbacaap kuğ osunuy Isabel.

⁴² Gebuje Isabel o'jekawën ya'õberen Maria eju.

— Deus xipat cĩcã! — io'e. — Deus xipacat ũmũm ewebe. Ecokcok soat cokcokap podi ma—aoyũ cokcokap podi ma. “Ĕn xipat cĩcã,” i je'e adeayũ e'uk peat pe. ⁴³ Deus xipacan e'em owebeam tak! Ĕn okukukat xi. Inaka okay ajëm, wa'õbuyxi ğu ma'ğũ — io'e. ⁴⁴ — Ewebe odobede buje, o'uk peat o'jejoro jecokcok pibun — io'e. ⁴⁵ — “Soat je'bapuk owebe apẽn okukukat e'em owebe iap tağ,” i ĩn e'em. Imẽnpuye Deus xipacan e'em owebeam — Isabel o'e.

⁴⁶ Gebuje Maria o'jekawën Isabel eju.

— “Wuykukukat soat podi ma xipat,” i õn e'em — io'e.

⁴⁷ — Ocokcok cĩcã Deus xipan okuğ puyc—odaxijojo'ukat xipan okuğ puyc — io'e.

- 48 — Ixe acã okukukat. Odadaybot ma dak. Imēnpit ixe soat em aḡ okay — Maria o'e. — “Deus xipacan ixe ayacat o'jukuk,” i je'e soat ka watwat omuwēnuwēn — io'e. — Gasū imēn je'e ip, ḡuyjom tak — io'e.
- 49 — Ixe ka'ūma buk ocejojoioiap o'ḡubapuk owebe. Soat podi ma ixe ya'ōbaca — io'e. — Ibuyxim cuy ibutet ajukuk — io'e.
- 50 — Deus itabotaidabotbot cīcã ibuyxim jekukayū kay. Wuydobuyū'ūm'ūm kay itabotaidabotbot cīcã osunuy. Gasūayū kay dak itabotaidabotbot—soat kay. Guyjomayū kay dak itabotaidabotbon jeedop — io'e.
- 51 — Deus ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk. Yoboḡan pinayū o'ḡuypōḡpōḡ. Ixeyū e'eap o'ḡu'ūm — io'e.
- 52 — Ika kukukayū o'ḡujēm jenuyap pewi. Ya'ōbuyxi'ūmayūm o'e ip. Ya'ōbuyxi'ūmayū o'jomuy ixeyū nuyap pe. Ya'ōbuyxiayūm o'e ip — io'e.
- 53 — Tadaybotbocayū be xipat cīcāat o'ḡūmḡūm. Soat kuḡ ip o'e. Ibutut adeayū bit ibuipek o'ḡujēmjem — io'e.
- 54 — Ixe Israel naxeḡebitbit o'subuywatwan cīcã—ja'ō kay kūyjobicayū o'subuywatwan cīcã. Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk apēn cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e.
- 55 — Xipan wuydobuyū'ūm'ūm o'jukukuk—Abraão'ūm o'jukukuk, cenaxeḡebitbit'ūm'ūm tak o'jukukuk. Ja'ō daḡ soat em ḡebum osunuy ixeyū kay. Soat em ixe ḡebum osunuy ixeyū kay xipan ikuk am — io'e—Maria o'e.
- 56 Ebpūḡ kaxi Maria Isabel xe osunuy.
Ibocewi o'jepit jeduk'a be.
- 57 Ija kaxi ajēm puje, Isabel o'su'itkap aḡokatkat.
- 58-59 Bekicat 8 kabia bima ibadipyū oajēm ixe duk'a xeyū dak. Oajēm ip ikap'isuat taypu'aḡobixeedakat am “Deus ebekit teku” i'e am. Soat ibadipyū icokcok cīcã o'e ip.
— Deus xipan cīcã ija xi o'jukuk — io'e ip. Ibutetaat ojuy ip.
— Zacarias i juy asubutetaat cebay butet kadin ma — io'e ip jewewebe.
- 60 — Ap! — ixi bit o'e. — Ibo ḡu je'e ibutet—João i acã — io'e ixi.
- 61 — Ebadipyū butet João i'ūmḡu — io'e ip ixi be.
- 62 Gebuje o'jekawēn ip cebay eju.
— Apēn ekpot puten je'e? — io'e ip cebay be.
- Jebum acã o'jekawēn cebay, cekawēn pa'ore buye.
- 63 “Taperadup cuy etupūm owebe” iape, cebay o'e jebum cebe ip. O'tupūm ip cebe.

Ibocewi o'tupmubararak cebay. Ibutet João i iaptup o'tupmubararak. Soat ip itabēgbēg o'e ijojom. Zacarias i cebay je'e tūybe iān o'e ip.

⁶⁴ Cebay cekawēn put o'e gēbuje bit. Xipan o'jekawēn guto.

— Deus xipat cīcā — io'e. — Ka'ūma ma ixe jo'iat ya'ōbuyxiat — io'e.

⁶⁵ Imēneju yağuybabi'ūm o'e ip tuk'a xeyū. João kapap awēg o'yawēgmuwēnuwēn ip soat ka dağ—Judéia eipi dağ, co'a'uat kapēn tağ tak. ⁶⁶ O'yawēgtobuxik'iaiyū jewağuydadam ip osodop João kapap awēg kay.

— Apēn xe'e je'e ite bekicat yaypan pima? — io'e ip jewewebe. Imēn o'jekawēn ip, João Deus a'ōbacaap kuğ oeku buye.

⁶⁷ Gebuje Zacarias apēn guyjom je'babuk iap o'ğuwēn—ikap'isuat ebay. Iboap o'ğuwēn Ibiōgbuk xipacat a'ōbi.

⁶⁸ — Ga'a ace Deus pe “Ka'ūmğu ejo'iat,” i. Ixe Deus kay itabut ip osodop Israel naxegebitbit. Jebekitkiyū o'subuywan. Jebekitkiyū o'taxijo — io'e.

⁶⁹ — Deus wuydaxijojoukat o'ğudot wuykay. Ya'ōbacaat o'ğudot wuykay. Wuydaxijojoukat Davi naxegebit—Deus a'ō kay kūyjobicat naxegebit — io'e.

⁷⁰ — Ixe wuydaxijojoukat ya'ōbacat jījā. Ka'ūma ma ixe jo'i ya'ōbaca. Imēnpuxim kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e Deus a'ōbi—soat tağ iisuayū o'e'e — io'e.

⁷¹ — “Deus wuydaxijo wuykay itakomaayū be wuyaokaap puxim. Ixe wuykay'ūmayū a'ōbacaap gu'ūm ixeyū be wuyaokaap puxim,” i'e'e'uk osodop ip — io'e Zacarias.

⁷² — Deus itabotaidabotbot osunuy wuydobyū'ūm'ūm kay apēn kuy o'e'e iap tağ. “Wekawēn tağ oce,” io'e Deus. Jekawēn tağ o'e'e soat em ma. Cekawēnkērē gū osunuy—cekawēntip cīcā — io'e.

⁷³ — Ixe o'jekawēn wuydobyū'ūm eju—Abraão'ūm eju. “Jedaxijo ōn ekay itakomaayū bewi; ebekitkiyū dak otaxijo,” io'e Abraão be — io'e.

⁷⁴ — “Jeybuywan ōn eypararam gū kapik am owebeam,” io'e Abraão be — io'e.

⁷⁵ — “Cūğ ma epesop oxe,” io'e. “Ikērēat kuğ gū epesop oxe,” io'e. “Soat em epesop oxe eyetait,” io'e. Ixe o'e apēn cuk adi o'e'e iap tağ — io'e Zacarias.

⁷⁶ — Bekit — Zacarias o'e jekpot pe—ikap'isuat pe — Wuykukukat wap eceju soat muxipan am ixe mudot am. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan ece'e—soat podi ma ya'ōbacaat ekawēn muwēnuwēn'ukan — io'e.

77 – Adeayũ be ece'e “Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i. “Deus jeydaxijo,” i ece'e cebe ip – io'e Zacarias.

78 – Imēn Deus itabotaidabotbot cīcā wuykay. Yukpicegē gu wuykay. Wuydaxijojop kabia jajēm ixē a'ōbi. Ixē jajēm kabia buxim.

79 – Ixē kabiok pe jekuku'ukat puximayũ gūkabia. Je'ūap puxim ipararaayũ gūkabia. Ixē wuymutaybitbin je'e wuywebe xipan jewewekuk am. Kaba'ūm acesop wuyeweweju.

– Imēneju adeayũ je'e ewebe: “Ēn Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat,” – io'e ikap'isuat ebay.

Imēn Zacarias apēn gūyjom je'bapuk iap o'gūwēn Deus a'ōbi.

80 Bekicat o'yaypan. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Uk'a'ūmat pe osunuy Judeuyũ kay jeju'ūm pima—Judeuyũ mutaybitbin'ūm pima.

2

1 Ixeyũ kabia be Augusto cartadup o'tupmubararak—soat ka kukat. O'tupmuju soat pe jebekitkiyũ be. Bekitkit, eykapap ka kay juy epeju eybutet mubararak am taperadup pe i'eaptup o'tupmuju. 2 Ka'ūma ma iḡo eipi watwat o'gūwegūn ijoptup muju awap. Jebekitkit o'gūwegēḡat Cirênio Síria eipi watwat kukat pima. 3 Imēnpuye soat ixē ebekitkit o'ju jebutet mubararak am taperadup pe. Jekapap ka be ip o'ju.

4 Imēnpuye José dak o'jēm Galiléia eipi bewi—Nazaré ka bewi. O'ju Judéia eipi be—Belém ka be—Davi osunuyiat ka be. Ixē José o'ju Davi diwat osunuy buye. 5 O'ju jebutet mubararak am Maria eju—jetayxi eju. Maria yukreḡ osunuy. 6 Ixeyũ Belém ka be bima, Maria o'yukpasuk.

7 Gebuje Maria o'su'itkap koapat—aḡokatkat. Ikap'isuat o'yamuekabek paḡōm. O'gūyhet biopak xat mūn pe—cucuyũ nuyap'a be topap'ūm puye.

8-9 Kabi bewi Deus ekawēn tojtjtjot'ukat tak o'kop ovelha kukukayũ kay. Kogūnpi be osodop ip Belém ka tēḡ ma. Ovelha kukuḡ ip osodop ixima be. Deus o'gūkabia ovelha kukukayũ akokoreren. Iparara jḡjā ip o'e kabia jo buje, idip cīcā ma'ḡu kabia.

10 Gebuje Deus ekawēn tojtjtjot'ukat o'jekawēn ceweju ip.

– Eypararam ḡu juy epesop – io'e. – Kawēn idipat otojot imuwēn ām eywebe eymucokcok am. Kawēn idipat otojot soat pe imuwēn ām ijodiat pe. 11 Eydaxijojok'ukat o'kap ḡasũ. Davi osunuyiat ka be o'kap – io'e. – Soat kukat ixē—ipi daḡat kukat. Cristo i ibutet – io'e Deus ekawēn tojtjtjot'ukat. 12 – Ixē ikap'isuat iekabek paḡōm. Po'i biopak xat mūn pe. Imēn ōn eymukūyjom eywebe tobuxik am – io'e cebe ip.

13 Gebuje warara'acayũ o'jebapuk kabi kadiwi Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ.

— Ka'ũma ma Deus co'iat — io'e ip. — Soat podi ma ixeya'õbuyxi — io'e ip.

14 — Ka'ũmũgu Deus co'iat xipacat — io'e kabi kadiwiayũ. — Kaba'ũm jeedop ip soat ijodiacat—Deus emumukukpinyũ — io'e ip.

15 Waram ip o'jeu kabi kay Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ.

Cexewi Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ cẽm puje, o'jekawẽn ip jeweweju ovelha kukukayũ.

— Ga'a aju — io'e ip. — Belém ka kay juy aju — io'e ip. — Apẽn Deus o'e wuywebe iap cuy ajojo — io'e ip jewewebe.

16 Dao ma ip o'ju.

Oajẽm ip. Ixeyũ dak ikap'isuat o'tobuxik José eju, Maria eju dak. Po'i osodop biopak xat mũn pe.

17 Ikap'isuat tobuxik puje, ikapap awẽg muwẽnuwẽn oekuku ip soat ka dağ. Apẽn Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ bekicat kapap o'ğuwẽn cebe ip iap muwẽnuwẽn oekuku ip soat ka dağ. 18 Itabẽğbẽğ ip o'e cẽm paxi iam o'ya'ĩjojoiyũ ma.

19 Maria bit soat em ģebum osunuy apẽn je'it o'kap iap kay. Iboap kay jewağuymuğẽğẽm osunuy. 20 Ovelha kukukayũ o'jepit kogũnpi be.

— Ĕn xipat cĩcã — io'e ip Deus pe. — Idip cĩcãat ocejojojo — io'e ip. — Idim cuk ĩn ocemukũyjo — io'e ip.

Soat o'tobuxik ip apẽn Deus ekawẽn tojtjtot'ukat o'e cebe ip iap tağ. Imẽnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — io'e ip.

21 8 xet kap puje cebaydaap Jesus daypu'ağobuxee o'suxeedakacat Judeuyũ babim. Yukreğ awap Deus ekawẽn tojtjtot'ukat o'e Maria be: — Jesus i ibuten je'e — i. Imẽnpuye Jesus i o'subutetaat ip.

22-23 Gebuje cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém ka kay. Jetayxi eju o'tujowat. O'tujowat ip ikap'isuat mubapuk am paĩ be Moisés ekawẽn tağ. Ibararak opop wuykukukat ekawẽntup pe:

Ağokatkat kap puje—koapat kap puje, ixeya'õbuyxi ikap'isuat Deus ebekit ma, i.

Imẽnpuye cebaydaap Jesus o'tujowat Jerusalém kay imubapuk am Deus etabixe Deus eju kawẽnwẽnap'a be. 24-30 Imẽn e'em wuykukukat ekawẽntup:

Bekicat kap puje, wũnca juy eğũm paĩ be ixeya'õbuyxi be imupik am Deus etabixe, i. Xepxep pukaso juy eğũm, i. Pukaso kuğ'ũm pima, xepxep coot cuy eğũm, i.

Imẽn e'em wuykukukat ekawẽntup. Imẽnpuye cebaydaap oajẽm Jerusalém ka be ikap'isuat mubapuk am Deus etabixe.

Gebuje Ibiõgbuk xipacat Simeão oõmat Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Cebaydaap tak Jesus o'tujuajẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a be pukaso ùm ãm paĩ be Moisés ekawẽn tağ. Simeão Jesus o'takoy jebakopixirik ceje.

Ixe Simeão Jerusalém ka be osunuy. Cũğ cĩcã osunuy Deus xe. Itabut cĩcã osunuy Deus kay. Judeuyũ daxijojo'ukat ajẽmap wiwim osunuy. Ibiõgbuk xipacat ixe mutaybitbin'uk osunuy. Ibiõgbuk xipacat o'e Simeão be kuy bima:

— Eje'ũ ğu wuykukukat co'ùm pima—soat taxijo am Deus emunaẽ jo'ùm pima — i.

Gebuje Simeão Deus o'ğuwẽnuwẽn xipan.

— Okukukat — io'e. — Gasũ õn iju jojom — io'e. — Soat taxijo am etaẽiat cocom õn — io'e. ³¹ — Soat etabixe juk etaẽiat cocom õn — io'e. — Gasũ bit we'ũ but ocokcoğ — Simeão o'e. — Òn acã okukukat — io'e. — Gasũ õn iju jojom apẽn cuk ece owebe iap tağ — io'e. ³² — Kabiaap puxim je'e ixe. Judeu'ũmayũ mutaybitbin je'e — io'e. — Ebekitkiyũ dak kũyjobin jeedop ip warara'acat a'õ kay ğu—ixe a'õ kay acã—Israel naxegebitbiyũ — io'e. — Edipap kuğ jeedop ip — io'e Deus pe.

³³ Cebaydaap, ixi dak itabẽğbẽğ ip osodop Simeão ekawẽn cocom—bekicat muwẽnuwẽnap cocom.

³⁴⁻³⁸ — Xipan cuy ikap'isuat ebayũ ejukuk — Simeão o'e Deus pe.

Gebuje Simeão o'jekawẽn Maria eju—ikap'isuat xi eju.

— A'õpicũğ cuy eguy — io'e. — Deus cuk ixe bekicat o'taẽ — io'e. — Inaka adeayũ iju kay ğu jĩjã je'e Judeuyũ'in. Deus pit ixeyũ ğu'ùm. Òn tak eguycũğ cĩcã ece'e — io'e. — Ipiat ecesupi'ajo jĩjã paja ewebe õmap puxim — Simão o'e Maria be. — Warara'acayũ bit iju kay jĩjã je'e. Icocok cĩcã jeedop ip cekay. Deus imẽn adeayũ ağuy mubapukpuğ je'e soat pe — io'e Simeão Maria be.

Bekicat ebayũ Deus eju kawẽnwẽnap'a be bima, Ana oajẽm cekay ip. O'jekawẽn Deus eju.

— Bay, õn xipat cĩcã — io'e Deus pe—Ana o'e.

Ixe Ana bekicat o'kapiap o'ğuwẽn adeayũ be Jerusalém ka watwat pe—Deus jebekitkit taxijoap wiwi'ukayũ be. Ixe Ana Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat osunuy. Fanuel daxit osunuy. Aser diwat osunuy. Yabut cĩcã osunuy. Yaypan'isu bima juk o'jewebumũn. 7 koato jektop xe osunuy. Kuy ma itop'ũm oe'ũ. Ixe Ana 84 koato osunuy ğasũ. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi o'jẽm ğu. Soat em ma iğo'a be nuynuy—kabiam, ixima dağ tak. — Òn xipat cĩcã — i'e'e'uk osunuy Deus pe soat em. Deus eju kawẽnwẽn'uk osunuy. Jekpiwan ma jewemureren'uk osunuy ceweju jekawẽn ojuy.

³⁹ Deus ekawēn taḡ paĩ be bekicat mubapuk epere buje, cebayũ Jesus o'tujupit jeka kay. Nazaré ka kay ip o'jepit—Galiléia eipi be. ⁴⁰ Bekicat o'yaypan. Ibacaan o'e. Jebadipyũ bodi ma itaybican o'e. Deus xipacat ũmũm'uk osunuy cebe.

⁴¹ Jesus ebayũ waram o'ju ip Jerusalém ka kay. Soat em Páscoa epeta be cucu'uk ip osodop Jerusalém ka kay. ⁴² 12 koato bima, Jesus o'ju ḡuto jebaydaap, ixi iat eju, peta be cucu'uk puye.

⁴³ Peta epere buje, cebayũ ma o'jepit ip jeka be. Jesus pit o'jecũ Jerusalém ka be. Itaybit ḡu ip osodop cecũam. ⁴⁴ Tũybe Jesus wuybadipyũ eju o'jepit iãn o'e ip cebayũ. Jepitpin o'ju ip e daḡ jeka kay. O'xet ip e bidase. Jesus o'jokudada ip jebadipyũ daḡ, jebureyũ daḡ tak. ⁴⁵ Ka'ũmḡu. O'tobuxik ḡu ip. Imēnpuye ikudadam o'jepit ḡuto ip Jerusalém ka be. Ebapũḡ kabia ikudadam oekuku ip.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'tobuxik ip Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Xik'i osunuy Moisés ekawēn Judeuyũ mutaybitbin'ukayũ xe—aypapayũ xe. Cekawēn cocom osunuy. Kawēnwēn osunuy ceweju ip. ⁴⁷ Jesus kay jĩjã ip o'e soat cekawēn cocoayũ, itaybit cĩcã buye, cũḡ cĩcã jededem puye dak.

⁴⁸ Jesus tobuxik puje, cebayũ itabēḡbēḡ ip o'e ijojom.

— Tapu — io'e ixi Jesus pe. — Edaobu'u du eḡuy jepin? — io'e. — Ocaḡuybabi'ũm cĩcã ocesop ekudadam—õn, ebaydaap tak — io'e—jekpot pe o'e.

⁴⁹ — Aĩ, apēnpuye dak okudadam epeku? — io'e. — Eyetaybit ḡu du webay duk'a be juy õn iam—Deus eju kawēnwēnap'a be? — io'e—jexi be o'e.

⁵⁰ Imēnpit Jesus ekawēn iba'arem o'e cexe ip.

⁵¹ Ibocewi o'jepit jebayũ eju Jesus. Oajēm jeka be—Nazaré ka be. Jebaydaap a'õ kay kũyjobit osunuy. Ixi dak soat em ḡebum osunuy apēn Jesus cuk adi o'e'e cebe iap kay. ⁵² Ixe Jesus tak jebureyũ bodi ma itaybican o'e. O'yaypan. Ikuqpin cĩcã osunuy Deus xe, jexeayũ xe dak.

3

¹⁻² Gebuje Deus o'jekawēn João Batista eju—Zacarias ipot eju. João uk'a'ũmat pe osunuy.

— Wekawēn cuy eḡuwēnuwēn itaybit'ũmayũ be — Deus o'e João be.

O'jekawēn João eju Tibério Roma ka kukat pima. 15 koato kuy ika kukat osunuy. O'jekawēn ceweju Põncio Pilatos Judéia eipi kukat pima dak, Herodes Galiléia eipi kukat pima dak, Lisânia Abilene eipi kukat pima dak, Filipe Ituréia eipi kukat

pima dak. Ixe Filipe Traconites eipi kukat tak osunuy. Filipe Herodes kitpit osunuy. O'jekawēn João eju Anás Judeuyū epaīyū kukukat pima. Caifás tak Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. ³ Imēnpuye Jordāodi wābu dağ oeku João.

Guyjom João Deus ekawēn o'guwēnuwēn adeayū be.

— Eygyucūgcūg cuy epesop ikērēat kuğ puye — io'e cebe ip. — Ikērēat mujurūgrūgāp cuy epeyepere — io'e. — Epeyewemu-batisananat cuy — io'e. — Imēn ey'e buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi — io'e. ⁴ — Imēntak e'em Isaiás emudupmubararak-tup—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararak-tup:

Ağokatkat jewāwāwām uk'a'ūmat pe, i. Imēn jewāwāwām:

Soat e juy epesuemukacūg wuykukukat ajēmap em, i. Ie juy

epesuemudim ceku am, i. ⁵ Kabioregēgāt cuy epeğudim, i.

Ipiwegūn je'e, i. Co'a dak epeyamuwegūğūn, i. Iebixirik tağ

cuy epesuemujēm, i. Wakenat e be epesuemujēm, i. Soat

iekērēate iedip cīcā je'e, i. ⁶ Wuydaxijo am Deus emunaē

coco ip soat ijodiat, i.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararak-tup — io'e João adeayū be.

⁷ Imēnpuye adeayū o'ju João be jemubatisanan.

Gebuje João adeayū o'ğukūyjo.

— Deus itakoma eykay, ikērēat kuğ cīcā buye — io'e. —

Ipiat supi'ajoat eywebe, ikērēat kuğ puye — io'e. — Eynapōn

pa'ore Deus xewi — io'e. ⁸ — Cūg ma juy epeku kuy ikērēat

mujurūgrūgāp ocepere iap mubapuk am warara'acayū be —

io'e. — Tūybe Deus ipiat supi'ajoat ğu wuywebe wuyju Abraão

naxeğebitbit puye iān purut eyju e'em — João o'e. — Imēn ğu

juy epe'e — io'e. — Iba'ore ğu Deus pe wita'a muwexat am

Abraão naxeğebitbiyūm — io'e. ⁹ — Gaxīn ma o'a kukat jajēm

ya'a'e'ūmat'ip takat am yop xik am daxa be — io'e. — Ixe buxim

Deus tak ğaxīn ma ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be — João

o'e.

¹⁰ — Apēntak oce'e ipiat pi'ajoap puxim? — io'e ip João be.

¹¹ — Xepxep eyekabek kuğ pima, pūğ cuy epeğūm ikuğ'ūmat

pe — io'e. — Puybit kuğ pima, epeğū'ē'ē juy ikuğ'ūmat pe — io'e.

¹² Iecuğap peam dinheiro bubu'ukayū dak oajēm João be jemubatisanan.

— Pām oceju? Apēntak oce'e? — io'e ip João be.

¹³ — Iecuğap emumubudei bodi ğu juy epejat cebekitkit

pewi—ixe emumubudei acā — io'e João.

¹⁴ — Pām oceju? — io'e ip sorarayū dak.

— Puyxibun ğu juy dinheiro epejat warara'acat xewi —

io'e. — Napa ğu juy epe'e dinheiro bu am warara'acat xewi.

Jemāmāmām ğu juy epesop eyekapikaptei kuğ—eycokcoğ acā

— io'e.

¹⁵ Soat ğebum cīcā o'e ip João ekawēn kay.

— Ite du Deus emunaẽ soat taxijo am? — io'e ip jewewebe.

¹⁶ Gebuje João o'jekawẽn soat pe.

— Õn ma eymubatisasan idibi be — io'e. — Wara'acat pit omuyku. Obodi ma ixē ya'õbuyxi. Soat podi ma ya'õbaca. Õn pit ajo pẽğap ɣu cebeam? Cedağ ɣu kuka oce ixē a'õbuywatwat'ukan, oboğ ɣu buye. Õn ma eymubatisasan idibi be. Ixē bit Deus biõğbuk ɣuõm eywebe ya'õ dağ eyeku am. Ixē dak ipiat supi'ajoat eywebe cũğ ma eyeku am. ¹⁷ Wuyju taixee xixxiğ tũmũntata mujẽm ãm taixee bewi. Tũmũntata muxipanpan wuyju tamũn'a be. Taixee mupikpiğ daxa be. Imẽnpuxim Deus kũyjobicayũ muwajejem kũyjobit'ũmayũ xewi. Kũyjobicayũ ixē xe jeedop soat em. Kũyjobit'ũmayũ bit soat em ipiat supi'ajojo — io'e João.

¹⁸ Imẽn adeayũ awẽwẽm oeku João. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn oeku.

¹⁹⁻²² Adeayũ mubatisasan epere buje, João Jesus o'ğubatisan.

Gebuje Jesus kay Ibiõğbuk xipacat o'kop. Jesus Deus eju kawẽnwẽn pima, o'kop. Pukaso jo'i o'kop Ibiõğbuk xipacat.

Gebuje Deus o'jekawẽn kabi kadiwi.

— Ën okpocat — io'e. — Ocokcok cĩcã ekay — Deus o'e Jesus pe.

Guyjom Herodes João o'ğũõmat daomũnmũnap'a be. Ixē Herodes Galilėia eipi kukat osunuy. Kuy bima João o'e Herodes pe:

— Cedağ ɣu ewebe ekitpit tayxi bum etayxim—Herodias bum — i. — Ën ikẽrẽat kuğ — io'e Herodes pe.

Herodes ikẽrẽat kukuk'uk osunuy. Waram ikẽrẽat o'jukuk ɣasũ dak. João ikẽrẽat o'jukuk ɣu. Inaka Herodes João o'ğũõmat daomũnmũnap'a be.

²³ Jesus 30 koato bima ijodiacat mutaybitbin o'e. — Jesus José ipot — io'e'e ip adeayũ. ²⁴ José ebay butet Eli i osunuy. Eli ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. Levi ebay butet Melqui i osunuy. Melqui ebay butet Janai i osunuy. ²⁵ Janai ebay butet José i osunuy. José ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Amós i osunuy. Amós ebay butet Naum i osunuy. Naum ebay butet Esli i osunuy. Esli ebay butet Nagai i osunuy. Nagai ebay butet Maate i osunuy. ²⁶ Maate ebay butet Matatias i osunuy. Matatias ebay butet Semei i osunuy. Semei ebay butet José i osunuy. José ebay butet Joda i osunuy. ²⁷ Joda ebay butet Joanã i osunuy. Joanã ebay butet Resa i osunuy. Resa ebay butet Zorobabel i osunuy. Zorobabel ebay butet Salatiel i osunuy. Salatiel ebay butet Neri i osunuy. Neri ebay butet Melqui i osunuy. ²⁸ Melqui ebay butet Adi i osunuy. Adi ebay butet

Cosã i osunuy. Cosã ebay butet Elmadão i osunuy. Elmãdão ebay butet Er i osunuy. ²⁹ Er ebay butet Josué i osunuy. Josué ebay butet Eliézer i osunuy. Eliézer ebay butet Jorim i osunuy. Jorim ebay butet Matate i osunuy. Matate ebay butet Levi i osunuy. ³⁰ Levi ebay butet Simeão i osunuy. Simeão ebay butet Judá i osunuy. Judá ebay butet José i osunuy. José ebay butet Jonã i osunuy. Jonã ebay butet Eliaquim i osunuy. ³¹ Eliaquim ebay butet Meleá i osunuy. Meleá ebay butet Mená i osunuy. Mená ebay butet Matata i osunuy. Matata ebay butet Natã i osunuy. ³² Natã ebay butet Davi i osunuy. Davi ebay butet Jessé i osunuy. Jessé ebay butet Obede i osunuy. Obede ebay butet Boaz i osunuy. Boaz ebay butet Salá i osunuy. Salá ebay butet Nasson i osunuy. Nasson ebay butet Aminadabe i osunuy. ³³ Aminadabe ebay butet Admim i osunuy. Admim ebay butet Arni i osunuy. Arni ebay butet Esrom i osunuy. Esrom ebay butet Peres i osunuy. Peres ebay butet Judá i osunuy. ³⁴ Judá ebay butet Jacó i osunuy. Jacó ebay butet Isaque i osunuy. Isaque ebay butet Abraão i osunuy. Abraão ebay butet Tera i osunuy. ³⁵ Tera ebay butet Nacor i osunuy. Nacor ebay butet Seruque i osunuy. Seruque ebay butet Ragaú i osunuy. Ragaú ebay butet Faleque i osunuy. Faleque ebay butet Éber i osunuy. Éber ebay butet Sala i osunuy. ³⁶ Sala ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Arfaxade i osunuy. Arfaxade ebay butet Sem i osunuy. Sem ebay butet Noé i osunuy. Noé ebay butet Lameque i osunuy. ³⁷ Lameque ebay butet Matusalém i osunuy. Matusalém ebay butet Enoque i osunuy. Enoque ebay butet Jarete i osunuy. Jarete ebay butet Maleleel i osunuy. Maleleel ebay butet Cainã i osunuy. Cainã ebay butet Enos i osunuy. ³⁸ Enos ebay butet Sete i osunuy. Sete ebay butet Adão i osunuy. Adão Deus ipot osunuy, Deus o'gugê buye.

4

¹ Jordãodi bewi Jesus epit puje, Ibiõgbuk xipacat o'tujowat uk'a'ūmat pe. Jesus aguydada'uk osunuy Ibiõgbuk xipacat. ² Uk'a'ūmat tag oeku 40 kabia. Jesus Ibiõgbuk xipacat a'õbacaap kuḡ osunuy. Ibiõgbuk kērēayũ kukukat tak Jesus o'subuyxijo iboce. Te'e ma ikērēat mujurũḡat ojuy Jesus pe iboce. 40 kabia Jesus jekõnkõn ḡu osunuy. Ire jĩã osunuy.

³ Gebuje ibiõgbuk kērēayũ kukukat o'jekawēn Jesus eju.

— Ēn Deus ipot pima, a'õbi ma wita'a juy eyamuwexat pão'am — io'e Jesus pe.

4 — Ap! — io'e Jesus. — Iměn e'em Deus ekawěntup: “Wuyetaběḡ wuyxat o'om puye ḡu—Deus wuymutaicin puye acā,” i — io'e.

5 Ibocewi ibiōḡbuk kěrēayũ kukukat Jesus o'tujowat umat pe. Soat eipi o'ḡubapuk cebe. Dao ma soat eipi daḡacat o'ḡubapuk cebe. Soat ip o'jojojo.

6 — Ōn cuy emuy soat eipi watwat kukukan — io'e. — Wa'ōbi soat eipi watwat kukukan ecesũy — io'e. — “Ĕn acā ocekkukat,” i je'e ip ewebe — io'e. — Ibutut adeayũ kukukan ecesũy wa'ōbi — io'e. — Soat ma iũm put owebe omunaě be, soat podi ma ōn wa'ōbaca buye — io'e napa ma. 7 — “Ĕn xipat,” i ěn e'em owebe bima, soat oḡũm ewebe — io'e. — A'ōbuyxian ecesũy wa'ōbi — io'e Satanás Jesus pe.

8 — Ap! — io'e Jesus. — Iměn e'em Deus ekawěntup: “Xipat ěn, i juy epe'e Deus pe acā,” i. “Deus a'ō kay acā epesop kūyjobin—eykukukat a'ō kay,” i — Jesus o'e Satanás pe.

9 Ibocewi o'tujowat Jerusalém ka be. O'jomōḡ Deus eju kawěnwěnap'abi jeje—yaboḡat'abi jeje.

— Ĕn Deus ipot pima, ecewemuy'at ijop'abi jejewi ipi ju — io'e Satanás. 10 — Iměn e'em Deus ekawěntup: “Deus jekawěn tojotjot'ukayũ ḡuju xipan ekuk am,” i. “Ixeyũ jedaxijo ewebe xipat'ũmat ebapukap puxim,” i. 11 “Ixeyũ jeak ekay wita'a be eimucakcakap puxim,” i — io'e Satanás.

12 — Ap! — io'e Jesus. — “Cěm paxi Deus ja'ō daḡ e'em?” i'ũmḡu juy epe'e — io'e Jesus.

13 Gebuje ibiōḡbuk kěrēayũ kukukat o'jewede Jesus xewi. O'jěm cexewi Jesus puyxijojoap epere buje. Te'e ma Jesus pe ikěrēat mujurũḡat ojuy. O'jěm.

— Waram ḡuto osubuyxijo jĩjã — io'e jewebe ma ibiōḡbuk kěrēayũ kukukat—Satanás.

14 Jesus o'jepit Galilėia eipi kay. Ibiōḡbuk xipacat a'ōbacaap kuḡ oeku. Soat ibo eipi watwat yajěmap awěḡ o'yawěḡtobuxik.

15 Gebuje Jesus kawěn idipan ip o'ḡutaybitbin Deus eju kawěnwěnap'a be.

— Soat podi ma Jesus xipan wuymutaybitbin — io'e ip ya'ĩjojoayũ. — Ka'ũmḡu ixē jo'iat xipacat — io'e ip.

16 Jesus o'ju jaypanap ka kay—Nazaré ka kay. Jay. Oajěm. Jebodoydoyap kabia bima Judeuyũ ōmōm'uk ip osodop Deus eju kawěnwěnap'a be. Sábado bima ip ōmōm'uk osodop. Jesus oōm jewēju ip iḡo'a be. O'āy Deus ekawěntup com iḡo'a beacat pe ya'ĩjo am.

17 Gebuje iḡo'a kukukat Deus ekawěntup o'tupũm Jesus pe—Isaías emudupmubararaktup—Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat emudupmubararaktup. Jesus o'tupmupaya. Pũḡtup o'tuptobuxik. Iměn e'em itedup:

18 Deus biõgbuk owebe nuynuy, i. Imēnpuye ixē onaẽ owebe kawēn idipat muwēn ãm tadaybotbocayũ be, i. Ixē omuju owebe: “Taomūnmūnayũ daomūnmūnap'a bewi gūjēm ip” i'e am taomūnmūnayũ be, i. Ixē omuju owebe: “Ita'ūmayũ itate je'e ip” i'e am ita'ūmayũ be, i. 19 Ixē omuju owebe tadaybotbocayũ mujēm ãm imudadaybotbot'ukayũ xewi, i. Ixē omuju owebe: “Gaxīn ma Deus jebekitkit idaxijo” i'e am soat pe, i.

20 Imēn e'em itedup. Jesus ibodup o'tupcoco ya'õberen. Otopmupirik. Waram o'tupūm yakukukat puywatwat'ukat pe. Oabik.

Soat iḡo'a beacat o'jeak cīcã Jesus kay.

— Apēntak teku? — io'e ip jewewebe.

21 Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Gasū bit soan o'jebapuk ijudup peat ekawēn taḡ—ḡasū otupcocoiatup ekawēn taḡ — io'e.

22 Soat xe Jesus xipat cīcã osunuy iḡo'a beacat xe.

— Jesus ekawēn soat podi ma cekawēntip! — io'e ip jewewebe. — Teku José ipot ḡu du? — io'e ip jewewebe.

23 Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— “Tapu, ecewanũḡta juy,” i wuyju e'em wuyanũḡtata'ukat pe — io'e. — Iboap kuka epe'e owebe dak. “Ocejojojo ḡu bukiap cuy eḡubapuk ocewebe ijo am apēn cuk adi eḡubapukpuk Cafarnaum ka be bima,” i aco'i eyju e'em owebe — Jesus o'e.

24 — Icēmān õn e'em eywebe. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat jaypanap ka be bima, ibo ka watwat ixē ekawēn kay ḡu — io'e. 25 — Icēmān õn e'em eywebe. Kuyje Deus Elias o'ḡuju pũḡ kay itop e'ũ'ibit kay—Sarepta ka beat kay—Judeu'ūmat kay—Sidom eipi beat kay. Ixeyũ kabia daḡ soat kaka beayũ irere oekuku. Ka'ũmḡu muba'at osodop ebapũḡ koato, ipidaseat koato dak. Soat ip irere jījã osodop. Imēnpuye ade itop e'ũ'ibiyũ tadaibotbot cīcã osodop ixeyũ kabia daḡ—Judeuyũ.

26-27 Imēnpit Deus Elias o'ḡuju Judeuyũ kay ḡu—Sarepta ka beacat kay acã—Sidom ka tēḡatka beacat kay acã — Jesus o'e. — Deus Eliseu o'ḡuju Naamã kay imu'ada am. Eliseu Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Naamã ierepat osunuy. Ade ierepayũ Judeuyũ eipi daḡ osodop ip ixeyũ kabia daḡ. Imēnpit Eliseu warara'acat ḡu o'ḡu'ada. Naamã acã o'ḡu'ada — Jesus o'e.

28-29 Iboap ekawēn co buje oitakomān cīcã ip Jesus kay Deus eju kawēnwēnap'a beayũ. Jesus o'tujujēm ip jeka bewi.

Jesus o'tujuu ip co'a bicũḡ kay yaoka am. Aḡoka ibo'a pēnpēn taḡ o'sukadop. Co'a bicũḡ pewi yabitorom Jesus muy'at ojuj ip. 30 Imēnpit Jesus o'kap cepidase ip. Jeju pinap taḡ o'ju.

³¹ Jesus o'ju Cafarnaum ka kay—Galiléia eipi beat ka kay, ik-aboġatka kay. Judeuyū o'ġutaybitbin Deus eju kawēnwēnap'a be jebodoydoyap kabia be. Soat esemana imutaybitbin'uk ip osunuy.

³² — Cūḡ cīcā ma Jesus wuymutaybitbin — io'e ip. — Jesus ja'ōbi ma wuymutaybitbin — io'e ip.

³³ Gebuje aġokatkat o'jewāwā iġo'a beat—ibiōġbuk kērēat kukat. O'jewāwā ya'ōberen ibiōġbuk kērēat cebe buye.

³⁴ — Jesus, apēn ēn em ocewebe? — io'e Jesus pe—Nazaré ka bewiat pe. — Ocemuy'ū ām tu ejot? — io'e. — Wetaybit ēn — io'e. — Ēn Deus ipot—ikērēat kuġ'ūmat ipot — io'e.

³⁵ Gebuje Jesus ibiōġbuk kērēat o'ġukorēm.

— Ecemūḡ — io'e Jesus cebe. — Ejēm cuy aġokatkat pewi — io'e ibiōġbuk kērēat pe.

Aġokatkat pewi o'jēm ipi ju imuy'at'an pima. Imēnpit warēmtaḡ ḡu aġokatkat o'jukuk cēm cēm pima. ³⁶ Imēnpuye itabēḡbēḡ o'e ip ijojom—ibiōġbuk kērēat o'ġujēm iap cocomayū.

— Jesus ibiōġbuk kērēat mujēm jēm ja'ōbi — io'e ip. — Ya'ōbacaat teku — io'e ip jewewebe. — Itaybit ibiōġbuk kērēat mujēm ām — io'e. — Imēnpuye cēm cēm ip ya'ōbi — io'e ip.

³⁷ Soat ka daḡ Jesus awēḡ o'yawēḡcu—Galiléia eipi korerenat ka daḡ.

³⁸ Ibocewi Jesus o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi.

O'ju Simão Pedro duk'a kay. Oajēm. Cereḡ. Oōm. Simão daxijo osodop ibo'a be. Ipa'i jījā osodop.

— Ipa'iat eḡu'ada — io'e ip Jesus pe.

³⁹ Gebuje Jesus o'ju ipa'iat kay. Pa'i o'ġukorēm.

— Ejēm cebewi — Jesus o'e pa'i be.

Imēnpuye pa'i o'jēm. Xipat o'e. Ipa'i topibit o'kop ḡebuje bit. Ixat o'ḡuḡē Jesus peam, cewejuayū beam tak.

⁴⁰ Kaxi at puje ibo ka watwat iwātaxipipiyū o'tujowat Jesus kay imu'ada am. Soat kuḡ ip osodop iwātaxipi. Jesus o'jewebumōḡ cebe ip—soat pe. Soat ip o'ḡu'ada'ada. Adah.

⁴¹ Ibiōġbuk kērēat o'ġujēm jēm ikukayū bewi. Poxerewun. O'jēm.

— Ēn Deus ipot — io'e ip ya'ōberen—ibiōġbuk kērēayū o'e. Itaybit ip osodop Jesus Deus emunaē iam. Inaka Jesus ibu'u osunuy ixyū be iboap muwēn ām.

— Ōn Deus emunaē iap epeḡuwēn ḡu juy — io'e cebe ip.

⁴² Kabia'isum Jesus o'jēm Simão Pedro duk'a bewi. Poxerewun. O'ju uk'a'ūmat pe. Jay. Oajēm. Adeayū Jesus kudadam o'e ip. Jay. Oajēm ip Jesus kay.

— Ejēm ḡu juy ocexewi. Ijoce ma juy eḡūy — io'e ip Jesus pe. Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

43 — Warara'acayũ be dak kawēn idipat oḡuwēn—wara'atka watwat pe dak — io'e. — “Deus soat kukukan je'e,” i juy oce cebe ip — io'e. — Deus cuk omudot ibo ekawēn muwēn ãm — io'e Jesus.

44 Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn oeku Deus eju kawēnwēnap'a be. Judéia eipi daḡ imuwēnuwēn oeku—soat kaka daḡ.

5

1 Adeayũ o'jewemuwunuwun ip Jesus ekawēn co pin cĩcã buye. Jesus cūḡ'i osunuy iodi wãbu ka'oririt pe. Iodi Genesaré eipi be o'tinuy. Genesaré i tibutet osunuy. Adeayũ jewemuwunuwun ip Deus ekawēn co pinayũ.

2 Gebuje Jesus xepxep kobe o'jojoko kapurũḡ pe. Axima bubu'ukayũ jekobe be ḡu ip osodop. Kuy o'jēm ip. Axima bubuap wuywuy ip osodop kapurũḡ pe. ³ Jesus oõm pũḡ pe ixeyũ ekobe be—Simão ekobe be.

— Kobe eḡuwun — io'e. — Eḡuwun cuy kapurũḡ pewi — io'e Jesus Simão be.

Xik. Jesus oabik kobe be. Kobe be bima adeayũ o'ḡutaybin—kapurũḡ peayũ o'ḡutaybin.

4 Imutaybin pu'u bima, o'jekawēn Simão eju—kobe iwat eju.

— Tibucũḡ pe aju axima bum — io'e. Tibucũḡ pe ip o'ju.

— Axima bubuap cuy eḡuakõm tibucũḡ pe axima bu am — io'e Simão be.

5 — Kariwa, ixima bun oceku axima bu ojuy — io'e Simão. — Ocejat ḡu. Imēnpit waram oceḡuakõm imēn ěn e'em ocewebe buye — io'e.

Sa. Axima bubuap o'ḡuakõm.

6 Gebuje axima o'jat ade. Xeresu ḡu axima. Kurekoh. Axima bubuap jewek ojuy axima poxi pibun. ⁷ Wēḡwēḡ'i o'e ip jebureyũ kay—wara'at kobe beacayũ kay. Jebureyũ o'takoy yajēm ãm jebuywat am. Ibureyũ oajēm ibuywat am. Xepxep kobe o'ḡuporan ip aximãm. Imēnpuye kobe jepiriḡ ojuy axima poxi pibun.

8 Iboap co buje, Simão Pedro o'jēḡ'aecõḡcõḡ Jesus wap jexe ya'õbuyxi buye.

— Okukukat, wede ece oxewi — io'e. — Õn ma ikērēat kuḡ. Ēn pit a'õbuyxi. Oxe ḡu juy eḡuy — io'e—Simão o'e.

9 Simão itabēḡ o'e ijojom, soat cewejuayũ dak. Itabēḡbēḡ ip o'e ijojom ade jĩjã axima buye. ¹⁰ Warara'acayũ dak itabēḡbēḡ ip o'e ijojom—Tiago, João dak. Ixeyũ xepxepayũ Zebedeu

ipotpoyũ ip osodop. Simão eju kapikpik'uk ip osodop axima bubum.

Gebuje Jesus o'jekawën Simão eju.

— Aõ'cam cuy eguy — io'e Simão be. — Gasũ bit axima bubu'ukan gu juy eguy, — io'e. — Kawën idipat muwënuwën'ukan cuy eguy adeayũ be imutabut am ip Deus kay — io'e.

— Ha'a — io'e.

¹¹ Gebuje Simão o'ju Jesus kay, cewejuayũ dak. Putwedui. Jekobe o'tujuu ip kapurũg pe. Soat o'suiwat ipibun Jesus eju jeku am. Soat em Jesus eju oekuku ip.

¹² Ikabogatka be bima agokatkat oajëm Jesus kay—ierepat. O'jëg'aecõgçõg cewap jexe ya'õbuyxi buye.

— Kariwa! — io'e Jesus pe. — Ebu'u'ũm pima, omu'adam ece — ierepat o'e.

¹³ Pucũg. Jesus o'jebaepucũg cekay.

— Obu'u gu emu'adam — io'e. — Gaxĩn ma õn jemu'ada — io'e.

Jesus a'õbi ierep topibit dao ma o'je'ada. Xipat o'e.

¹⁴ — Emu'adaap eguwën gu juy warara'acayũ be — io'e Jesus cebe. — Gasũ bit paĩ kay juy eju — io'e. — Eõhõyũ'in cuy egũm paĩ be imupik am Deus etabixe ece'ada buye. Egũm cuy cebe Moisés ekawën tag. Eõhõyũ'in cuy egũm cebe e'adaap mubapuk am soat ka watwat pe — io'e.

¹⁵ Imënpit soat ka watwat Jesus awëg o'yawëgtobuxik ip—ierepat o'gu'ada iap awëg. Imënpuye adeayũ o'je'awero ip ixekawën co am. O'je'awero ip Jesus pe jewemu'ada am tak.

¹⁶ Jesus pit o'jëm cexewi ip. Poxerwun. Cexewi ip cëmcëm'uk osunuy jekawën ãm Deus eju. Uk'a'umat pe kawënwën'uk osunuy Deus eju.

¹⁷ Gebuje Jesus adeayũ o'gutaybitbin kawën idipan. Fariseuyũ kaxikxik'i osodop iboce, Moisés ekawën imutaybitbin'ukayũ dak. Judeuyũ osodop ip. Jesus ekawën co ojuy osodop ip. Oajëm ip soat kaka dağwi—Galiléia eipi dağwi, Judéia eipi dağwi dak, Jerusalém ka bewi dak. Jesus iwãtaxipipiyũ mu'ada'adam osunuy Deus a'õbacaap kuğ puye.

¹⁸ Gebuje agokatkayũ oajëm Jesus kay. Cexĩgĩg pa'oreat o'tujuajëm ip Jesus kay. Jay. Uk'a be tujuõm ojuy ip cexĩgĩg pa'oreat mõg ãm Jesus wap. ¹⁹ Imënpit tujuõm pa'ore ip o'e uk'a yapora buye. Imënpuye o'jeu ip uk'a abi jeje. Weru. Kawi'a'a o'ya'uk ip. Cabobum cexĩgĩg pa'oreat o'gukop ip yabitokat tagwi. Kop. O'gukop ip ixexecaptup pe. O'gukop ip Jesus wap imu'ada am. Uk'a beayũ parakpe o'gukop ip.

²⁰ Jesus itaybit o'e teyũku itabut okay iam.

Gebuje Jesus o'jekawën cexĩgĩg pa'oreat pe.

— Tapu — io'e. — Ikërëat kuy oju'uk ewebewi — io'e.

21 Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak jewaḡuydadam o'e ip Jesus ekawēn kay.

— Ite be ikērēat'uk pa'ore wuywebewi. Deus pe acā i'uk put — io'e ip jewewebe. — Teku Deus muymuy — io'e ip napa ma.

22 Jesus itaybit o'e apēn ip o'e jewaḡuydadam iam.

23 — Apēnpuye dak eyju imēn jewaḡuydadam? — io'e. — Iba'ore ḡu owebe “Ikērēat kuy oju'uk ewebewi” i'e am cebe — io'e. — Iba'ore ḡu dak owebe “E'āy” i'e am cebe, “Ece'ada,” i dak — io'e. — Ka'ūma ma iba'ore owebe — io'e. 24 — Soat waḡo ōn. Gasū cexīḡxīḡ pa'oreat eju ocekawēn eymutaybit am owebe ikērēat'uk put ijodiat pewi iam. Deus a'ōbacaap kuḡ ōn ijodi bima dak — io'e cebe ip.

— E'āy! Eceḡxīḡxīḡ cuy — Jesus o'e cexīḡxīḡ pa'oreat pe. — Cūḡcūḡ cuy eju — io'e. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Eju juy eduk'a be — io'e cebe.

25 Cexīḡxīḡ pa'ore topibit o'je'ada. O'āy. Cūḡcūḡ ma o'e adeayū etabutpe. Jexexecaptup o'tupu. Kuruk. “Ka'ūmḡu ejo'iat xipacat,” i'e'em Deus pe bima, o'ju jeduk'a be.

26 Imēneju ibo ka watwat itabēḡbēḡ ip o'e ijojom, o'jexīḡxīḡ puye.

— O'je'ada xeku — io'e ip. — Xīḡxīḡ o'e xeku — io'e ip.

Yaḡuybabi'ūm ip o'e.

— Ka'ūma buk cexīḡxīḡ pa'oreat o'ḡu'ada wuyetabutpe — io'e ip jewewebe. — Gasū acā cexīḡxīḡ pa'oreat mu'adaap ajojojo — io'e ip jewewebe.

27 Gebuje Jesus o'jēm. Porewuh. Cucum pima Levi o'jojojo. Levi dinheiro bubu'uk osunuy iecuḡap peam. Ixe Levi kapikpiḡ osunuy iecuḡap pe teidadaap'a be.

— Ejot cuy okay — io'e Jesus. — Oweju juy ejeku — io'e.

28 Imēnpuye o'ju Jesus kay. Soat o'suiwatibun Jesus eju jeku am.

29 Gebuje Levi Jesus o'takoy jekōn ām jewēju. O'ju. Oajēm. Jay. Adeayū awerom osodop Levi dukta be—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū, warara'acayū dak. Jesus o'jekōn ceweju ip.

30 Gebuje Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak—Fariseuyū ebekitkit.

— Apēnpuye dinheiro bubu'ukayū eju eyju jekōnkōn, ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū eju dak? — io'e ip Jesus eju etaybitbinayū be.

31 Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Iwātaxipi'umat ḡu cucum wuyanūḡtata'ukat kay—iwātaxipiat acā — io'e. 32 — Imēnpuxim cūḡ ma jekuku'ukayū nomuwā ām ḡu ojot—ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū nomuwā ām acā — io'e. — Ojot “Eyḡyucūḡcūḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye” i'e am cebe —

io'e Jesus. — “Ikērēat mujurūgrūḡap cuy epeyepere” i'e am tak ojut — io'e Jesus.

³³ — João eju etaybitbinayū soat em jekpiwan ma jewemur-eren xipat je'e am Deus xe — io'e ip Jesus pe. — Deus eju kawēnwēn tak ip soat em — io'e ip cebe. — Fariseuyū eju etaybitbinayū dak ade em ip jekpiwan ma jewemur-eren jekawēn ām Deus eju — io'e ip. — Eweju etaybitbinayū bit repi'ajojom ḡu. Jekōnkōn ip — io'e ip. — Apēnpuye ip repi'ajojom ḡu? — io'e ip. Jesus muymuy ojuy osodop ip.

³⁴ — Iba'ore oweju etaybitbinayū be jekpiwan ma repi'ajo am ōn ceweju ip puye — io'e Jesus. — Ōn iwadip puxim — io'e. — Iwadip cexe ip pima, ka'ūma ma jekpiwan ma repi'ajojom jewebumūnap epeta be tomuwa'ibiyū. Jekōnkōn acā ip — io'e Jesus. ³⁵ — Guyjom pit iwadip je'jēm cexewi ip. Ijēm puje bit, jekpiwan ma repi'ajo ip — io'e. — Ōn ixeyū xe'ūm pima, oweju etaybitbinayū dak jekpiwan ma repi'ajo ip — io'e Jesus.

³⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip. Imēn o'ḡuwēn.

— Iwuywuy'ūmat ḡu ajoinūm iokokat muwaket am — io'e. — Iwuywuy'ūmat inūm pima, kuka o'jewek. Iwuywuy'ūmat kuka o'jewa'i — io'e. ³⁷ — Uva'abidi atimuōm yaokokat'a be ḡu timun'a be tiisuati—yaisuat'a be acā — io'e. — Yaokokat'a be timuōm puje, tidai e'em — io'e. — Yaokokat'a timun'a kuka o'jeaebaḡ. Uva'abidi dak kuka o'jediepuj — io'e. — Timūn'a dak kuka o'ya'ūm — io'e. ³⁸ — Imēnpit tiisuati atimōḡ yaisuat'a be timūn'a be — Jesus o'e. ³⁹ — Uva'abidi kōn puje kuyati kōn puje, tiisuati kay ḡu ace'e — io'e. — “Kuyati tiku e'em uva'abidi,” i wuyju e'em — Jesus o'e. — Imēnpuxim kuyjeat ekawēn kay bima, wekawēn kay ḡu kuka epe'e — io'e.

6

¹ Jebodoydoyap kabia be ceweju etaybitbinayū trigodadot o'tadot'uk cucum pima ku daḡ Jesus eju. ² O'tamukitikitik ip jebui be. O'ta'o'o ip.

— Apēnpuye eyju ta'uk'uḡ? — io'e Fariseuyū cebe ip. — Kapikpi wuywebe jebodoydoyap kabia be — io'e ip.

Tamukitikitikap kapikap osodop Fariseuyū xe. Imēnpuye Jesus o'jomuymuy ip.

³ — Apēn cuk o'e Davi, ibureyū dak, irere bima? — io'e Jesus. — Iboap ekawēntup epetupco ḡu du? — io'e Jesus Fariseuyū be. ⁴ Ixe Davi oōm Deus eju kawēnwēnap'a be. Pāo'a o'yabu—Deus etabixe yamōḡmōḡ'ibit'a. O'ya'o. O'yaūm jebureyū be ya'opiat'a. Paīyū be acā ya'o pi ḡu o'yadop — io'e. — Iboap ekawēntup epetupco ḡu du? ⁵ Soat waḡo ōn —

Jesus o'e Fariseuyū be. — Ōn pit e'em apēn i'epi wuywebe jebodoydoyap kabia be iap, apēn i'epi ġu iap tak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus ibakērēat o'tobuxik. Jebodoydoyap kabia be o'tobuxik. Oōm ma'ġuto Deus eju kawēnwēnap'a be. Ibo'a be o'ġutaybitbin. Ibo'a be aġokatkat osunuy. Pūġpa ibakērē osunuy—ibaatpa. ⁷ Jesus kay aġ cīcā o'e ip Fariseuyū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Jebodoydoyap kabia be dak paxi ġu'ada? — io'e ip jewewebe.

Fariseuyū “Jesus Moisés ekawēn taġ ġu jekukum” i'e ojuy napa ma.

⁸ — Omuymuy pin teyūku — io'e Jesus pit jewebe ma.

Gebuje Jesus o'jekawēn ibakērēat pe.

— E'āy — io'e. — Ejot cuy ijoce soat pe ejo am — io'e.

Ibakērēat o'āy. O'ju ibo'a beayū wap.

⁹ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju dak.

— Jebodoydoyap kabia be Moisés ekawēn taġ tu wuywebe xipan i'e am? Ikērēan i'e am ġu xe'e? — io'e. — Warara'acat taxijo am cekawēn taġ tu? Warara'acat aoka am ġu xe'e? — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus o'jeak soat kay.

— Pacūġ ece eba — Jesus o'e ibakērēat pe.

O'jepacūġ. Ibadip o'e. ¹¹ Imēnpuye Fariseuyū itakoma jījā ip o'e Jesus kay, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak, jebodoydoyap kabia bima o'subamudim puye. O'je'awero ip. O'jewawēwē ip pēn paxi ace'e Jesus pe i'e am.

¹² Guyjom Jesus o'ju co'a be jekawēn ām Deus eju. Ixima bun o'jekawēn ceweju.

¹³ Gebuje 12 beayū o'taē jeweju etaybitbinayūm. Kabia'isum ixeyū o'taē.

— Wa'ōbi epeju wekawēn muwēn ām soat pe — io'e ixeyū be—12 beayū be.

¹⁴⁻¹⁶ Ibūrūn ma ip ibutet osodop: Simão i, André i, Tiago i, João i, Filipe i, Bartolomeu i, Mateus i, Tomé i, wara'at Tiago i, wara'at Simão i, Judas i, wara'at Judas i. Ibūrūn ma ip ibutet osodop. Ibūrūn ma o'taē jeweju etaybitbinayūm. Tiago Alfeu ipot osunuy. Jesus Simão wara'an o'subuteta. Pedro i wara'at ibutet osunuy. Xepxep putet osunuy Simão butet. Jeipi kay jījāat i dak ibutet osunuy. André Pedro kitpit osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Xepxep putet osunuy Judas putet. Iscariotes i dak ibutet osunuy. Ixe Judas ġuyjom Jesus o'ġūm cekay itakomaayū be yaoka am.

¹⁷ Ibocewi Jesus co'a daġwi o'kop jemunaēyū eju—12 beayū eju.

Gebuje adeayũ oajẽm Jesus kay. Warara'acayũ kuy Jesus xe osodop ip—ceweju etaybitbinayũ. Adeayũ kawegũnat pe o'je'awero Jesus xe. Wũywi ip oajẽm. Judéia eipi dagwi oajẽm ip, Jerusalém ka bewi dak, Tiro ka bewi dak, Sidom ka bewi dak. ¹⁸ Oajẽm ip Jesus ekawẽn co am, jemu'ada am tak. Ibiõgbuk kërëat kukayũ dak oajẽm cekay imujẽm âm. Jesus ibiõgbuk kërëat o'gujẽmujẽm ikukayũ bewi. Imẽnpuye Jesus mucay ojuy ip imu'ada am. ¹⁹ Ixe be imu'ada but osunuy Deus a'õbacaap kuğ puye. Soat o'gu'ada'ada iwãtaxipiyũ.

²⁰ Jesus o'jeak jeweju etaybitbinayũ kay. O'jekawẽn cebe ip. Koap o'jekawẽn tadaybothocayũ be.

Eycokcok cĩcã eyju — io'e. — Eybubutbet gu ġasũ. Imẽnpit Deus eykukukat — io'e. ²¹ — Eycokcok cĩcã eyju. Gasũ acã eyrere. Guyjom pit eybeğbeğ epesop — Jesus o'e. — Eycokcok cĩcã eyju. Gasũ acã eyju wa. Guyjom pit jewaywayway epesop. ²² Eycokcok cĩcã juy epesop warara'acat itakoma eykay bima, eywebe “Oceweju gu juy epeku—eyju soat wağo ebekitkit puye” i'e buje dak, warara'acat eymuymuy bima dak, warara'acat eyawẽgmukërërërën pima dak — io'e. ²³ — Eycokcoğ cĩcã juy epesop warara'acat warẽmtağ eykuğ pima eyju webekitkit puye — io'e. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i õn e'em eywebe — io'e. — Kabi be ade kuğ epesop idipat kuğ. Warẽmtağ ma Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kukuk'uk osodop ip eydobuyũ'ũm'ũm kuyje — Jesus o'e.

²⁴ Gebuje Jesus o'jekawẽn ibubut adeayũ be.

— Karem gu eydadaybot epesop — io'e. — Gasũ eybubut ade — io'e. — Kapikpiğ'ũm pima dak soat kuğ eyju ġasũ ma. ²⁵ Karem gu eydadaybot epesop. Gasũ acã eybeğbeğ. Guyjom pit eyrere epesop. Karem gu eydadaybot epesop. Gasũ acã eyju jewaywayway. Guyjom pit wawa epe'e. Eyğuycũğcũğ epesop — io'e. ²⁶ — Karem gu eydadaybot epesop, warara'acat xipan eymuwẽnuwẽn pima. Imẽnpuxim xipan jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kukuk'uk ip osodop eydobuyũ'ũm'ũm kuyje — Jesus o'e.

²⁷ Gebuje soat pe o'jekawẽn.

— Õn kawẽnwẽn soat eju eyweju—soat wa'ĩjojoayũ eju — io'e. — “Ey kay itakomaayũ burem cuy epesop,” i õn e'em eywebe — io'e. — “Xipan cuy ixeyũ epejukuk,” i õn e'em — io'e. ²⁸ — “Xipan cuy omuymuy'ukayũ ejukuk,” i juy epe'e Deus pe. Deus eju juy epeyekawẽn warẽmtağ eykukayũ beam — io'e.

²⁹ — Pũğ kadi warara'acat pe eydopaoka buje, epeyaoka gu juy. ãğ puk wara'at kadi jeydopaoka. Warara'acat pe eyekabek pu buje, ãğ cuy eyekamixa dak ju'uk. ³⁰ Eyxewi iojuy buje, epeğũm cuy soat pe. Warara'acat pe darem eybubut pu buje, “Obubut cuy epetujupit okay,” i'ũmgu juy epe'e cebe ip.

³¹ Eybikuy warara'acat pe xipan eykuk am. Imēnpuye xipan cuy warara'acat epejukuk — io'e.

³² — Eykayayū acā ikukpin eyxe bima, “Deus cuy xipacat je'gūm ocewebe,” i'ūmgu juy epe'e. Cekayayū ikukpin ikērēat mujurūgrūg'ukayū xe dak. ³³ Xipan eykayayū kuḡ acā bima, “Deus cuy xipacat je'gūm ocewebe,” i'ūmgu juy epe'e. Ikērēat mujurūgrūg'ukayū dak xipan jekayayū kuḡ — io'e.

³⁴ — Eyju darem iūmūm warara'acat pe waram tujupit okay iam eyetaybit puye. Imēn iūmūm pima, “Deus cuy xipacat je'gūm ocewebe,” i'ūmgu juy epe'e. Ikērēat mujurūgrūg'ukayū dak darem ma iūmūm wara'at ikērēat mujurūgrūg'ukat pe dinheiro buap ojuy cexewi — io'e. ³⁵ — Ikērēat mujurūgrūg'ukayū ekukuap puxim ḡu juy epeku! — io'e. — Warēmtaḡ ḡu juy eykay itakomaayū epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk. Darem ma epeḡūm cebe ip ibubut puap ojuy ḡu. Imēn eyeku buje, ade xipacat kuḡ epesop kabi be. Deus ebekitkiyūm epesop. Soat podi ma ya'ōbacaat ebekitkiyūm epesop. “Ēn xipat,” i'ūmgu e'em adeayū Deus pe. Deus pit soat em xipacat ūmūm cebe ip—soat pe—ikērēat mujurūgrūg'ukayū be dak. ³⁶ Wuyebay itabotaidabotbot soat kay wuykay. Ixe buxim eyju dak eyetabotaidabotbon cuy epesop warara'acat kay — io'e.

³⁷ — “Ekērē jījā Deus xe,” i'ūmgu juy epe'e warara'acat pe. Iboap e'em'ūm pima, Deus tak “Eykērē oxe,” i'ūmgu je'e eywebe. “Ikērēat kuḡ ěn,” i'ūmgu juy epe'e warara'acat pe. Imēn e'em'ūm pima, Deus “Ikērēat kuḡ eyju,” i'ūmgu dak je'e eywebe. Gebum ḡu juy epesop apēn cuk adi warara'acat warēmtaḡ eykuk iap kay. Gebum'ūm pima, Deus tak gebum ḡu je'e apēn cuk adi warēmtaḡ wara'acat epejukuk iap kay — io'e.

³⁸ — Warara'acat pe epeḡūm pima, Deus tak je'gūm eywebe. Apēn cuk epeḡūm iap puxim epejat. Yoboḡat epeḡūm pima, eyju dak yoboḡat epejat. Topapūn epejat—iwajem, ibikbiḡ tak, kutukutu'i ma dak, cūḡ'i ma dak. Apēn warara'acat pe eyju iūmap puxim Deus tak je'gūm eywebe — io'e.

³⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ita'ūmat pe emubapuk pa'ore wara'at ita'ūmat pe — io'e. — Ita'ūmat pe wara'at ita'ūmat tujowat puje, xepxem ma kuka ip o'at ipikūykūy be. ⁴⁰ Eyetaybitbin pima, eyemutaybitbin'ukat podi ḡu eyetaybit. Eyewemutaybitan cīcā bima bit, eyemutaybitbin'ukat co'i eyetaybit epe'e — io'e.

⁴¹ — Te'e ma eyju jeakaḡ eybure eta beatōmtōm kay, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. ⁴² Te'e ma eyju e'em cebe: “Tapu, ma, otōmtōm'uk eta bewi,” i, eyeta beap'ip cocom'ūm pima. Eyju

jewewemuḡuykukukum. Koam eyeta beap'ip cuy epeyop'uk. Yop'uk puje, iba'ore ḡu je'e eywebe tōmtōm'uk am eybure eta bewi – io'e.

⁴³ – Yoptipat'ip pe yakērēat'a'e ḡu—yadipat'a'e acā. Imēnpuxim yopkērēat'ip pe yadipat'a'e ḡu—yakērēat'a'e acā. ⁴⁴ Yajo buje, wuyetaybit ace'e pubeat'ip poro iam. Asāo'a bubum wuyju widaoho'ip taḡwi ḡu—asāo'ip taḡwi acā. Banka'a bubum wuyju arū'ip taḡwi ḡu—banka'ip taḡwi acā. ⁴⁵ Imēnpuxim xipacayū ma xipacat mujurūḡrūḡ. Xipat'ūmayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ. Apēn wuyju jewaḡuyḡuy iap puxim wuyju kawēnwēn. Ikērēat kay jewaḡuyḡuy bima, ikērēān wuyju e'em. Idipat kay jewaḡuyḡuy bima bit, xipacan wuyju e'em – io'e.

⁴⁶ – Eyju te'e ma e'em owebe “Ēn ocekurat,” i, wa'ō kay kūyjobit'ūm pima – io'e. ⁴⁷ – Abu-buxim okay ajēmjemayū iap oḡuwēn eywebe—abu-buxim wa'ō kayayū iap tak, ajo-buxim wa'ō daḡ jekuku'ukayū iap tak. ⁴⁸ Itaybicat puxim ip—aḡokatkat puxim. Ixe aḡokatkat uk'a o'yamuy. Koap ipikūykūy o'sukūykot. Ikūyberen o'sukūykot. Wita'a o'yadobuxik badi. Uk'a'abi'ip o'yopmuy iḡokūy be badiat'a jeje—wita'a jeje. Cem uk'a o'yamuy. Kabidoxixi oajēm iḡo'a kay, muba'atxiri dak. Muba'at idibi o'timubog. O'tiajēm iḡo'a kay. Imēnpit o'ya'at ḡu yacem puye—wita'a jeje buye. Wa'ō kayayū ixe aḡokatkat puxim—cem jeduk'a o'yamuy'iat puxim – Jesus o'e.

⁴⁹ – Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayū bit warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim—wa'ō kay'ūmayū. Wa'ījom ip. Inaka kūyjobit ḡu ip wa'ō kay. Warēmtaḡ uk'a o'yamuy'iat puxim ip—aḡokatkat puxim. Ixe aḡokatkat uk'a o'yamuy ipi ju. Cem ḡu o'yamuy. Idibi o'tiajēm iḡo'a kay—tiboḡati. Dao ma o'ya'at. O'ya'ūm cīcā. Wa'ō daḡ ḡu jekuku'ukayū ixe aḡokatkat puxim—wa'ō kay kūyjobit'ūmayū. Cem'ūma jeduk'a o'yamuy'iat puxim ip – Jesus o'e.

7

¹ Adeayū be jekawēn epere buje, Jesus o'ju Cafarnaum ka kay. Oajēm. Sorarayū kukat ibo ka be osunuy. ² Ixe ibuywatwat'ukat iwātaxipi o'e—kariwa xe ikukpinat. Oe'ū pin ibuywatwat'uikat.

³ Gebuje sorarayū kukat pūḡpūḡ Judeuyū kukukayū o'ḡuju Jesus kay. O'ḡuju ip Jesus Cafarnaum ka be iam o'jekūyjo buye.

– “Ejot cuy obuywatwat'ukat mu'ada am,” i juy epe'e Jesus pe – io'e sorarayū kukat ixeyū be.

O'jēm ip. Poxerewun. Jay. ⁴ Oajēm ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Cemuojujuy juy eḡūm ixē sorarayū kukat pe — io'e ip Jesus pe. — Xīpat cīcā ixē ocexe — io'e ip. ⁵ — Ocebadiipyū ikukpin cīcā ixē xe — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a o'yamuyat ocewebeap'am — io'e ip.

⁶ Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip.

Sorarayū kukat tuk'a wi wūy'ūm pima, sorarayū kukat jebureyū o'guju Jesus dopabe. O'guju ip ja'ōmuwēn ām cebe. O'jēm ip. Poxerewu. Jay. Ibureyū oajēm Jesus kay. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ocebure ocemudot ja'ōmuwēn ām ewebe — io'e ip Jesus pe.
— A'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

— “ ‘Kariwa, ecewemuwa'ūm ḡu juy oduk'a kay edot am,' i juy ece,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘Osūsūn emudon oduk'a be. ⁷ Cedaḡ ḡu emudot am oduk'a be wa'ōbuyxi'ūm puye,' i juy ece cebe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — “ ‘Ece'ada juy,” i ēn e'em pima, obuywatwat'ukat je'ada. ⁸ Ōn tak warara'acat mujujum. Wa'ō kay kūyjobit ip wesorarayū. Pūḡ pe ōn e'em “Ejēm” i bima, je'jēm. Wara'at pe ōn e'em “Ejot” i bima, je'dot. Obuywatwat'ukat pe ōn e'em: “Imēn cuy ece,” i bima, imēn je'e,' i juy ece Jesus pe,” io'e ocewebe — io'e ip Jesus pe. — Imēn ja'ōmudodon ewebe — io'e ip Jesus pe.

⁹ Iboap co buje Jesus itabēḡ o'e ixeyū ekawēn cocom. O'jekorepēn adeayū kay.

— Soat Judeuyū etabucap podi ma itabut okay iḡo sorarayū kukat, Judeu ḡu ma'ḡu — io'e.

¹⁰ Gebuje Jesus kay o'guju'iaiyū o'jepit sorarayū kukat tuk'a kay. Ibuywatwat'ukat o'tobuxik ip—iwātaxipi topibit. Kuy xīpat o'e Jesus a'ōbi.

¹¹ O'ju jewēju etaybitbinayū eju. Ade warara'acayū dak o'ju ceweju. Naim ka be o'ju ip. ¹² Jesusyū oajēm ikaboḡatka exīntabi be—Naim ka exīntabi be. Jay.

Ibocewi aḡokat kayū yaypan'isuat'ūm tujujēm jēm ip o'e ikaboḡatka bewi ikot am. Ce'ūat xibuk i'it'et ḡu osunuy wara'at. Jaḡepūḡ ma dak osunuy ce'ūat xibuk. Itop'ūm e'ū'ibit osunuy. Adeayū o'ju ce'ūat xibuk eju ibo ka watwat.

¹³ Wuykukukat Jesus ite jo buje, itabotaidabotbot cīcā o'e ce'ūat xibuk kay.

— Wa ḡu, tū'ū — Jesus o'e ce'ūat xibuk pe.

¹⁴ O'ju ce'ūat kay. Ce'ūat tujujēm jēmap o'ḡucay. Ce'ūat tujujēm jēmayū o'jecū ip e bidase.

— Tapu — Jesus o'e. — Aḡobucēḡ ece — io'e ce'ūat pe.

¹⁵ Gebuje ce'ū topibit itabēḡ o'e. O'je'aḡobucēḡ. O'jekawēn.

Gebuje Jesus o'jekawēn ce'ū topibit xi eju.

— E'it waram ḡuto o'jetait — Jesus o'e cebe.

¹⁶ Imēnpit soat imu'adaap cocoayū yaḡuybabi'ūm cīcā ip o'e.

— Ka'ũmḡu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe. — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat wuykay osodot—ya'õbuyxiat — io'e ip jewewebe. — Deus osodot jebekitkit com — io'e ip.

¹⁷ Ibocewi Judéia eipi watwat Jesus ce'ũat o'ḡu'ada iap awēḡ o'yawēḡtobuxik—soat ka watwat.

¹⁸ Ceweju etaybitbinayũ be Jesus ce'ũat o'ḡu'ada iam João mukũyjo buje, João xepxepayũ o'tomuwã jewekay—jeweju etaybitbinayũ. ¹⁹ Ixeyũ o'ḡuju ja'õmuju am wuykukukat Jesus kay.

— “Deus emunaẽ ajẽmap wiwim oceju,” i juy epe'e cebe — io'e João. — “Èn tu ixex? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?” i juy epe'e cebe — io'e João.

Poxerewun. O'jẽm ip.

²⁰ Jay. Oajẽm ip Jesus kay.

— João Batista ocemudot ekay — io'e xepxepayũ Jesus pe. — “Èn tu omuykuiat? Wara'at ḡu xe'e ocejowiwi?” i juk o'e João ocewebe — io'e ip Jesus pe.

²¹ Gasũ Jesus tak adeayũ o'ḡu'ada'ada João emumudotyũ etabutpe. Iwãtaxipipiyũ o'ḡu'ada'ada. Ibiõḡbuk kērẽat o'ḡujẽmujẽm ikuḡayũ bewi. Ita'ũmayũ o'sutada. Irepayũ o'ḡu'ada'ada. Jesus tak o'jekawēn xepxepayũ eju—João emumudotyũ eju.

²² — Epeyepit cuy João kay — io'e cebe ip. — Epejojoioiap cuy epeḡuwēn João be, epeyekũyjoioiap tak — io'e. — Ita'ũm topibiyũ itate o'e ḡasũ. Taojere topibiyũ dak xipan ip o'e xĩḡxĩḡ ḡasũ. Irep topibiyũ dak xipat o'e ḡasũ. Ya'õpi'ũm topibiyũ dak ya'õpipe o'e ip. Jekũyjom ip o'e. Ce'ũ topibiyũ dak waram itait o'e ḡasũ. Itadaybotbocayũ dak kawēn idipat cocom ḡasũ — io'e. ²³ — Imẽneju eycokcoḡ epesop okay eyetabut am eybu'u'ũm pima — io'e Jesus. — “Ite ḡu omuykuiat,” i'e'em pima bit, eycokcoḡ ḡu epesop — io'e xepxepayũ be—João emumudotyũ be.

²⁴ Jesus João o'ḡuwēn adeayũ be, cemumudotyũ jẽm puje.

— João jom cuk epeku uk'a'ũmat pe — io'e Jesus. — Ipi'ũn'ũn kay kabido ajẽm puje je'ipe'adededem. Yaḡuykorerenayũ ite'ip puxim, soat em jewaḡuymuwarururun puye. João bit yaḡuykoreren ḡu. Wita'a buxim pit ixex. ²⁵ João doti teiboḡ ḡu. Teiboḡat kukayũ adeayũ kukat tuk'a be opop ip—ibubut adeayũ. ²⁶ João bit ibubut adeat ḡu—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat acã. Wara'at Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ bodi ma João ya'õbuyxi. ²⁷ Imẽn Deus ekawēntup e'em—João muwēḡaptup:

Aḡ cuy epesop, i'e'em Deus, i. Wemumuju oḡuju ewap soat ajẽm puje emuxipan am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—João muwēḡaptup — io'e. ²⁸ — Ka'ūma ma omuy João jo'i ya'ōbuyxian. Deus xe bit, yopīcat João bodiat ya'ōbuyxiat cebekitkiyū'in — Jesus o'e.

²⁹ Iboap ekawēn co buje, — Cūḡ cīcā Deus — io'e soat ma, iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū dak. João ixeyū o'ḡubatisasan. ³⁰ Fariseuyū bit ibu'u jījā osodop ip Deus bikuyap taḡ jeku am, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ixeyū ḡu bit o'ju João kay jemubatisan am—wara'acat acā—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū acā, wara'at ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak.

³¹ Gebuje Jesus waram o'jekawēn adeayū eju.

— Abu-buxim ḡasūacat? Ajoap oḡuwēn eywebe abubuxim ip iap mubapuk am eywebe? ³² Bekitkit puxim ixeyū—pasiaham ip iap pe pubutbucayū buxim. Jewāwāwām ip jebureyū kay bekitkiyū.

— “Tēḡtēḡ'a oceyamuyde eywebe ya'ījo am. Eydaobu'u'u eyju bit da'i'in,” i'e'em ip. “Wa ocesop jewexe i'ūmcocom. Eybu'u eyju bit oceweju tōn,” i'e'em ip. Ijoyū buxim ḡasūacat — Jesus o'e.

³³ — João Batista oajēm eykay. Ixe jekpiwan ma irere oeku Deus eju jekawēn ām. Eyju bit napa ma e'em ixē muwēnuwēn: “Ibiōḡbuk kērēat kukat teku,” i. ³⁴ Soat waḡo ōn. Ojot eykay. Soat xat o'om ojeku, soat tikōnkōn tak. Eyju bit napa ma e'em omuwēnuwēn: “Ka'o'on'ukat teku,” i. “Teku iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat pure,” i dak. “Teku ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pure,” i dak — io'e. ³⁵ — Wuyju Deus emumutaybitbinap taḡ jekukum pima bit, warara'acayū je'e “Deus cūḡ ma wuymutaybitbin,” i — Jesus o'e.

³⁶ Gebuje Fariseu Jesus o'tomuwā jewēju jekōn ām. Simāo ibutet osunuy. Jesus o'ju Fariseu duk'a be. Oajēm. Oabik jekōn ām ceweju.

³⁷ Gebuje ayacat oajēm Jesus kay. Ixe ayacat ibo ka wat osunuy. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat osunuy. Ixe itaybit o'e Jesus jekōnkōn Fariseu duk'a be iam. Imēnpuye tide'oati o'tidojot Jesus kay timūn'a be. Timūn'a waenōm muḡēḡē jo'i osunuy—alabastro muḡēḡē osunuy. ³⁸ Oajēm Jesus kay. Xik'i osunuy Jesus nōḡpikadi, sui xe. Wa osunuy. Iguycūḡ osunuy juk adi ikērēat o'ḡuḡē iap kay. Jesus i o'suimubot jē-tadim. O'suisup jadam. O'suikōn. O'suimude'o'on tide'oatim. Imēn o'e Jesus ikukpin cīcā cexe buye. ³⁹ Iboap o'jojoho Fariseu—Jesus emunomuwā.

Gebuje Fariseu o'jekawēn jewēbe ma.

— Teku Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tu? — io'e jewēbe ma.
— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pima, itaybit kuka o'e abu ite ayacat wuimurerem iam — io'e. — “Ejēm cuy oxewi,” i kuka

o'e cebe — io'e te'e ma. — Ite ayacat ikērēat mujurūgrūgxiat — io'e Fariseu jewebe ma.

⁴⁰ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseu be.

— Simão — io'e. — Kawēn puk ōn eweju — io'e.

— Ha'a — io'e. — Ecekawēn puk, kariwa — io'e.

⁴¹ — Xepxep aḡokatkat cewero ip osodop jekariwa eju. Pūḡ ixeyū'in ceweroap boḡ jījā osunuy. 500 dinheiro osunuy cewero. Wara'acat ixeyū'in ceweroap boḡbuḡ ā osunuy. 50 dinheiro isurūḡat osunuy cewero. ⁴² Xepxem ma teida ba'ore o'e ip jekariwa be. Ixe kariwa bit o'e cebe ip: “Teidam ḡu eyju owebe,” i. “Ka'ūmḡu ḡasū bit je'e oweju eyeweroap,” i. Abu-xe ixe kariwa ikukpin cīcā je'e ixeyū'in? — Jesus o'e. — 500 dinheiro isurūḡat cewero tūibit xe xe'e? 50 dinheiro isurūḡat tūibit xe ḡu xe'e? — Jesus o'e.

⁴³ — 500 dinheiro isurūḡat cewero tūibit xe aco'i — Simão o'e. — Cekariwa o'e ixe be: “Teidam ḡu eyju owebe,” i. “Ka'ūmḡu ḡasū bit je'e oweju eyeweroap,” i. Imēnpuye ixe xe aco'i cekariwa ikukpin cīcā je'e — Simão o'e.

— Hm hm — Jesus o'e. — Ixe xe ma ikukpin o'e cekariwa — io'e.

⁴⁴ Jesus o'jekorepēn ayacat kay. Waram o'jekawēn Simão be bit—Fariseu be.

— Ak'i juy ece ite ayacat kay — io'e. — Eduk'a be oōm puje, ēn ma idibi etiūm ḡu wuiwuyaptim wuybabi daḡ — io'e. — Ite bit wui o'suimubot jetadim. Wui o'suisup jadam — io'e. ⁴⁵ — Ēn ma waḡobu eyaḡobukōn ḡu wuybabi daḡ. Ite bit oibu'un ḡu wuikōn ām — io'e. ⁴⁶ — Ēn ma wa'a eyamude'on ḡu aseptim wuybabi daḡ. Ite bit wui o'suimude'on tide'oatim — io'e. ⁴⁷ — Icēmān ōn e'em ewebe. Ite ayacat ikērēat kuḡ—ade jījāat kuḡ. Imēnpit Deus soat o'ju'uk. Ikērēat o'ju'uk cebewi, cexe Deus ikukpin cīcā buye. Wuywebewi Deus yopīt ma ikērēat uk puje, ikukpin cīcā ḡu Deus wuyxe—ikukpinpūn ā — Jesus o'e. — Ade ikērēat uk puje bit, ikukpin cīcā e'em wuyxe — Jesus o'e Fariseuyū be.

⁴⁸ Gebuje Jesus o'jekawēn ayacat eju.

— Ikērēat kuy oju'uk ewebewi — Jesus o'e cebe.

⁴⁹ Imēneju ceweju jekōnkōnayū o'jekawēn jeweweju.

— Abu ite ikērēat'uk'uk'ukan! — io'e ip jewewebe.

⁵⁰ — Deus kuy edaxijo, cekay etabut puye — Jesus o'e ayacat pe. — Kaba'ūm cuy eḡuy ḡasū bit — io'e.

8

¹ Iibun'ūm pima Jesus kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn. Ik-aboḡatka daḡ oeku ika'īcatka daḡ tak. Deus soat kukukan je'e iap muwēnuwēn oeku. ²⁻³ 12 beayū Jesus eju oekuku ip, aoyū dak. Jesus cuk ixeyū aoyū o'ḡu'ada. Ibiōḡbuk kērēat tak cuk

o'ğujēm cebewi ip. Maria Jesus eju oeku, Joana dak, Susana dak, ade warara'acayū dak. Madalena i osunuy wara'at Maria butet. 7 be ibiōğbuk kērēat cuk o'ğujēm ixē Maria bewi. Joana Cuza tayxi osunuy. Herodes pubut kukukat ixē Cuza osunuy—Galiléia eipi kukat pubut kukukat. Ixeyū aoyū jebubut'in iūmūm'uk osodop ip Jesus pe, 12 beayū be dak. Jesus eju oekukuku ip Jesus xat muğēğēm.

4 Ade ka bewi o'je'awero ip Jesus kay cekawēn com. Adeayū e'awero buje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn cebe ip.

5 — Ağokatkat kadaida o'tamudu jekat pe — io'e Jesus. — Tamududum pima, ta'ade ġu o'ta'at e bitako dağ. Cūğcūğayū o'tamucakucak e bitako dağ puye — io'e Jesus.

6 — Ibocewi wasūyū ixeda o'ta'o'o. Tamududum pima wara'ata o'ta'at karatūğ'a jeje. O'jedae'ū idibi'ūm puye. O'tanokap ġu. 7 Tamududum pima wara'ata o'ta'at widaoho nuybi be. Da aypapan o'e widaoho nuybi be — io'e Jesus.

8 — Ibocewi widaoho kadai o'ğu'ūm. Wara'ata bit o'ta'at katō be. Imēnpuye xipan o'yaypan. Kadaim o'e. Pūğ pe kadai be ta'ada jījā o'tadop—100 be o'tadop — io'e Jesus. — Wa'ġjo pin pima, eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wa'ō kay — Jesus o'e adeayū be.

9 Gebuje ceweju etaybitbinayū o'jekawēn Jesus eju.

— Apēnape ibo kawēn? — io'e ip.

10 — Deus soat kukukan je'e — Jesus o'e. — Deus ibikuy eywebe eyetaybit am iboam. Imēnpuye ibapuğ ma òn ey-mutaybitbin. Warara'acayū be bit imutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn òn. Jeakağ ip. Inaka ijojom ġu ip. Wekawēn pa'arēm cexe ip wekawēn cocom ma'ğu ip — Jesus o'e.

11 — Apēnape ibo kawēn jeymukūyjo òn. Deus ekawēn kadaida buxim—tamudu'ibita buxim — Jesus o'e. 12 — Deus ekawēn cocomayū'in e bitako dağata buxim. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn co'isum pit Satanás ajēmjēm cekay ip ibiōğbuk kērēayū kukukat. “Te'e ma eyju iboap cocom,” i napa ma e'em Satanás cebe ip. “Iboap ekawēn kay eyetabun ġu juy epesop,” i napa ma e'em. Imēn Satanás imubu'u'un ip itabucap puxim Deus kay. Ixeyū mubu'u'un Deus pe ixeyū daxijoap puxim — io'e Jesus.

13 — Warara'acat karatūğ'a jejeata buxim Deus ekawēn cocomayū — io'e Jesus. — Cekawēn co buje, icokcok e'em ip. Wekawēn kay jījā ip. Imēnpit darem ma itabut ip tībube'ūmat puxim. Deus kay jetabucap epereperem ip. Warara'acat ixeyū be ikērēat mujurūğat puje, ibu'un ip Deus kay jetabut am — Jesus o'e.

14 — Warara'acat widaoho dağata buxim Deus ekawēn cocomayū. Wekawēn cocom ip. Guyjom pit soat em ġebum ip jemukaypin kay. Adem ibu pin ip jebubun. Jebikuyap tağ ip jeku ojuy, jemucokcokcoğ. Warēmtağ ip jeku ojuy. Imēnpuye ibu'u ip jetabut am Deus kay — Jesus o'e.

15 — Warara'acat katō beata buxim Deus ekawēn cocomayū. Deus ekawēn cocom ip. Cekawēn kay jījā ip. Oibu'un ġu ip jetabut am Deus kay. Ixeyū xipat Deus xe. Cūğ ma ip cexe ixeyū. Cekawēn muwēnuwēn ip warara'acayū be imutabut am ip Deus kay. Warara'acat mutabunat kadai buxim—ya'a'eat puxim — Jesus o'e.

16 Gebuje Jesus wara'at kawēn o'ğuwēn.

— Imusop puje lamparina kuka ajomuy ġu ico'a'a diotpe — io'e. — Ajomuy ġu dak kuka wuyxexecap tiotpe. Um kuka ajomuy uk'a be ōmōm'ukayū be kabiok tağ iōmap puxixim. 17 Imēnpuxim soat imunēm'ibit kuka o'tobuxik ip. Wara'acat pe ya'ījoap puxim kawēnwēn ām tak itaybit je'e soat — io'e.

18 — Imēneju juy eya'ōpicūğcūğ epesop wa'ō kay — io'e. — Eyağuyba'ūm ġu juy epesop wekawēn kay. Xipan eya'ōpicūğ pima, waram jeyetaybin wekawēn. Xipan'ūm pima bit, jeyağuyba'ūm wekawēn kay — io'e.

19 Ixi ajēm ojuy oeku Jesus kay jekawēn ām, ikitpitpiyū dak. Cekay yajēm pa'ore o'e ip adeayū buye.

20 — Exi omuy akiju, ekitpitpiyū dak — io'e ip. — Ejo pin ip — io'e ip.

21 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be.

— Deus ekawēn coco'ukayū oxi jo'i oxe, okitpitpiyū jo'i dak — io'e. — Kūyjobicayū oxi jo'i oxe, okitpitpiyū jo'i dak — io'e.

22 Guyjom Jesus oōm kobe be jewēju etaybitbinayū eju. Xik. Oabik.

— Ga'a wīnābu aju — io'e cebe ip.

Timudek ojuy o'ju ip. 23 Timudekdeğ pima, Jesus o'xet. Tibicūğ pe bima kabidoxixi oajēm iodi kay. Idibi o'tiōm kobe be tipodoy buye. Kobe ipoxi o'e idibim. Jepiriğ ojuy o'e ip. Jakōmap puxixim iparara ip o'e. 24 Imēnpuye ceweju etaybitbinayū Jesus o'ğuwurūğ.

— Kariwa! — io'e ip. — Akōm wuyju!

Wūrūh. O'jewurūğ. Jewurūğ puje, Jesus kabido o'subidomukorēm. Tipodoyat o'tipon. Iodi tipo o'e.

25 Imēnpuye itabēğbēğ ip o'e ijojom dao ma o'tipon iap cocom.

— Apēnpuye eyetabut ġu Deus kay? — io'e Jesus cebe ip.

— Abu dak sute? Kabido kūyjobit ya'ō kay. Tipodoyat tak kūyjobit ya'ō kay — io'e ip jewewebe.

26 Oajēm ip wīnābu—Gerasa eipi watwat kay, o'timudek puye. Gerasa eipi Galiléia eipi weğūn opop. Jesusyū oajēm.

27-29 Gebuje Jesus o'jēm kobe bewi. Oajēm aḡokatkat kay. Ikaboḡatka wat osunuy ixe. Ibiōḡbuk kērēat kukat osunuy ixe. Ika'uat puxim osunuy. Toti'ūm jekuku'uk osunuy kuy bin ma. Uk'a be ḡu osunuy. Ce'ū'ūayū mōḡmōḡap taḡ ma oeku.

— Ejēm cuy aḡokatkat pewi — io'e Jesus ibiōḡbuk kērēat pe.

Imēn Jesus o'e ibiōḡbuk kērēat pe aḡokatkat kuku'uk puye. Ixe aḡokatkat daomunmun'uk osodop ip ibo ka watwat cabobum, correntebum tak kuy bin ma. Imēnpit cabobu, correntebu dak o'subudakatkat ixe. Ibiōḡbuk kērēat ixe mujuju'uk osodop uk'a'ūmat pe. Jaḡepūḡ ma oeku uk'a'ūmat taḡ.

Jesus cocom pima, o'jewāwā ixe aḡokatkat. O'jēḡ'aecōḡcōḡ Jesus wap, jexe ya'ōbuyxi buye.

— Apēn ēn em owebe, Jesus? — io'e. — Ēn Deus ipot—soat podi ma ya'ōbacaat ipot — io'e ya'ōberen. — Ipiat esupi'ajoat ḡu juy owebe — io'e cebe.

30 Ibocewi Jesus o'jekawēn aḡokatkat pe.

— Apēn ebutet? — io'e Jesus.

— Ade i — io'e.

Ade i ibutet osunuy ade ibiōḡbuk kērēat cebe buye.

31 Gebuje ixeyū ibiōḡbuk kērēayū o'jekawēn Jesus pe.

— Ocemujum ḡu juy ipiat'ajojoap kay — io'e. — Dajebaroyū be acā juy ocemujum ece — io'e ip Jesus pe.

32 Imēn o'e ip ade dajebaroyū co'a pēnpēn taḡ wūrūrūrūḡ puye.

— Ha'a — io'e Jesus.

33 O'jēm ip aḡokatkat pewi Jesus a'ōbi. Oōm ip dajebaroyū be. Imēnpuye dajebaroyū daudau ip owat co'a pēnpēn taḡ. O'kop ip iodi be. Oakōmkōm ip. O'sūm ip. Poḡ. Oap ip.

34 Dajebaroyū kukukayū iboap o'tobuxik tak. O'jenapōn ip. Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡuōm dajebaroyū be iap muwēnuwēn cekuku ip ikaboḡatka watwat pe, koḡūnpi watwat pe dak.

35 Gebuje o'jekūyjo'iaiyū o'ju dajebaroyū'ūm'ūm com. Oajēm ip Jesus kay. Jay. Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit o'tobuxik ip Jesus xe. Xik'i osunuy Jesus xe. Totite o'e. Yaḡuysat o'e. Yaḡuyba'ūm o'e ip oajēm'iaiyū. 36 Imēnpuye o'jojo'iaiyū ma Jesus ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēm iap o'ḡuwēn soat pe. 37 Ibo eipi watwat pit Jesus o'ḡujēm jeka bewi—Geresa eipi watwat. Jesus o'ḡujēm ip jeparara pibun.

O'jēm Jesus ixeyū xewi. Porewuh. Oōm kobe be waram timudek am. Xik. Oabik.

38 Ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit oajēm tak Jesus kay.

— Āḡ eweju oju — io'e Jesus pe. — Eweju ma ojeku — io'e.

39 — Ap! Obu'u. Oweju ḡu juy. Ecepit cuy eduk'a be — io'e ibiōḡbuk kērēat kuḡ tūibit pe. — “Deus xipan cuk okuk,” i juy ece cebe ip eduk'a beayū be — io'e cebe.

Gebuje ibiõgbuk kērēat kuḡ tūibit o'jepit jeduk'a kay. Soat kaka daḡ oeku.

— Jesus ibiõgbuk kērēat o'ḡujēm owebewi — i'e'em oeku. Jesusyū dak waram o'timudek.

⁴⁰ Waram Jesus epit puje, Galiléia eipi watwat icokcok o'e iwiwim ip puye. Aḡokatkat oajēm Jesus kay. ⁴¹ Jairo i ixē aḡokatkat putet osunuy. Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat osunuy ixē. O'jēḡ'aecõḡcoḡ Jesus topabe Jesus ya'õbuyxi cexe buye.

⁴² — Ejot cuy oduk'a kay — io'e Jesus pe. — Odaxit ce'ũ pin — io'e.

Doze koato Jairo daxit osunuy. Wara'at taxit ka'ũmḡu. Pūḡ ma osunuy.

— Ga'a — Jesus o'e.

E daḡ cucum pima, adeayū o'ju ip Jesus nomuju. Jesus o'ḡukuḡukuḡ ip, ade buye.

⁴³ E daḡ cucum pima ayacat oajēm Jesus kay. Jesus tōḡpikadiwi oajēm. Ixe ayacat iwātaxipi o'e. Doybucukcuḡ ḡu osunuy 12 koato bun. Imēnpuye jedinheiro o'ḡu'ũm janugtataapteim. Dinheiro kuḡ ḡu o'e. Ka'ũma ma kuka o'ḡu'ada ayacat. ⁴⁴ Jesus esay ukpu o'ḡucay ixē. O'toybucuk ḡebuje bit. O'je'ada.

⁴⁵ Gebuje Jesus o'e:

— Abu omucay? — i.

— Ōn ḡu — io'e soat.

— Kariwa — Pedro o'e. — Adeayū ekuḡukuḡ — io'e. — Akokoreren ip ade — io'e.

⁴⁶ — Pūḡ'in ixeyū'in omucay — io'e. — Wetaybit iboam. Deus a'õbacaap o'jēm owebewi — io'e.

⁴⁷ Imēneju ayacat o'e jewebe ma:

— Wemunēm pa'ore oce — i.

Ixe dak oajēm Jesus dopabe. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. Tūybe Jesus omukorēm iān o'e. O'jēḡ'aecõḡcõḡ Jesus topabe.

Gebuje ixē ayacat je'adaap o'ḡuwēn soat etabun.

— Esay oḡucay omu'ada am — io'e Jesus pe. — Eekabek ukpu mucay buje, oce'ada — io'e cebe.

⁴⁸ — Tū'ũ — Jesus o'e. — Ece'ada, okay etabut puye. Kaba'ũm cuy eḡuy ḡasū bit — io'e ayacat pe.

⁴⁹ Aḡokatkat oajēm tak Jairo kay—Jesus xeat kay. Jairo duk'a bewiat oajēm. Oajēm ayacat pe Jesus kawēnwēn pima.

— Edaxit'ũm kuy oe'ũ — io'e. — Kariwa Jesus eḡuwa'ũm ḡu juy — io'e.

⁵⁰ Jesus pit iboap co buje, o'jekawēn Jairo eju.

– Eḡuycũḡ ḡu juy eḡuy – io'e Jesus cebe. – Etabun cuy eḡuy okay – io'e. – Etabut pima, je'ada, oe'ũ ma'ḡu edaxit – io'e.

⁵¹ Gebuje Jesus oajēm Jairo duk'a kay. Pũḡpũḡ ã o'ḡuõmat jewēju. Pedro oõm ceweju, João dak, Tiago dak, yaypan'isuat'ũm ebay dak, ixi dak. ⁵² Soat ibo'a beayũ dak wawa ip osodop yaypan'isuat'um cocom. Jewāwāwām ip osodop. Imēnpuye Jesus o'jekawēn ceweju ip.

– “Wawa ḡu juy epesop,” i õn e'em – io'e cebe ip. – Ixe ce'ũ ḡu—ixet acã – io'e Jesus.

⁵³ Waram ḡuto oḡu'ada iam itaybit puye, “Ixtet acã” io'e. Imēnpit Jesus o'jowayway ip, ixet'ũm oe'ũ iam itaybit ip puye uk'a beayũ.

⁵⁴ Gebuje Jesus Jairo daxit'ũm pa o'subaixik.

– Tũ'ũ, aḡobucēḡ ece – io'e cebe.

⁵⁵ O'ḡu'aḡobucēḡ ḡebuje bit waram ḡuto o'jetait puye. Itabēḡ ma o'e ḡasũ bit.

– Ixat epeḡũm cebe i'o am – Jesus o'e.

⁵⁶ – Ak'i – io'e ip cebay. – Waram ḡuto o'jetait – io'e ip.

– Waram ḡuto imutaicap cuy epeḡuwēn ḡu warara'acayũ be – Jesus tak o'e cebay be.

Icokcok cĩcã o'e waram o'jetait puye.

9

¹⁻² Waram pima Jesus 12 beayũ o'tomuwã jewēju etaybitbinayũ. Ja'õbacaap o'ḡũm cebe ip.

– Ibiõḡbuk kērēat cuy epeḡujēm wa'õbi – io'e cebe ip. – Iwãtaxipipiyũ juy epeḡu'ada wa'õbi – io'e cebe ip. – “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e soat pe – io'e.

³ Ixeyũ mujum pima o'jekawēn ceweju ip.

– Ade ḡu juy epetujowat eyjuap taḡ – io'e cebe ip. – Eyba'ip ḡu epeyoptujowat, dinheiro mũn tak ka'ũma, eyxat tak ka'ũma, dinheiro dak ka'ũma. Eyekamixa dak pũḡ ma epetujowat – io'e.

⁴ – Aḡoka be eyajēm puje, wara'at'a bebebe ḡu juy epe-sop—pũḡ'a be ma – io'e. ⁵ – Ibo ka watwat ibu'u eykuḡ pima, juy epejēm ibo ka bewi. Wara'at ka kay juy epeju. Eyjēm puje ka'wi epeḡudu eyei bewi “Deus ipiat supi'ajoat eywebe ya'õ kay'ũm puye” iap mubapuk am ibo ka watwat pe – io'e.

⁶ Imēneju 12 beayu o'jēm. Soat kaka daḡ oekuku ip. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku ip. Iwãtaxipipiyũ mu'ada'adam oekuku ip.

⁷ Guyjom Herodes Jesus e'eap o'ya'ĩjojo—Galiléia eipi kukat. Tũybe Jesus waram ḡuto o'jetaitiat iãn o'e ip adeayũ. Tũybe Jesus João Batista iãn o'e ip pũḡpũḡayũ.

— João Batista waram ġuto o'jetait je'ūap tomukadi — i te'e ma o'e ip Jesus muwēnuwēn.

⁸ Tūybe Elias'ūm waram o'jebapuk ijodi je'ūap tomukadi iān o'e ip warara'acayū. Tūybe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm waram ġuto o'jetait—kuyjeat'ūm iān o'e ip warara'acayū. Imēnpuye Herodes yaġuy'ūm o'e Jesus e'eap co buje.

⁹ — Abu sute? — io'e Herodes jewebe ma. — Ōn ma João oya'ukat — io'e. — Soat ip ite e'eap muwēnuwēn — io'e jewebe ma.

Imēneju Herodes Jesus co pin cīcā osunuy.

¹⁰ Jesus emumujuyū epit puje, soat o'ġuwēn ip Jesus pe. Apēn cuk adi o'e'e ip iap o'ġuwēn ip cebe.

Ibocewi Jesus ip o'tujowat jeweju.

O'jēm ip adeayū xewi. O'ju ip Jesus eju Betsaida ka kay.

¹¹ Adeayū bit o'ju Jesus nomuju, kuy o'jēm iam itaybit ip puye. Oajēm ip adeayū.

Gebuje Jesus icokcok o'e jenomuju iju buje ip. Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e iap o'ġuwēn cebe ip. Iwātaxipipiyū o'ġu'ada. ¹² Imēnpit katpuje jījā o'e. Imēnpuye 12 beayū o'ju kawēn ām Jesus eju.

— Ajo kuka o'jo'o ip? Ka'ūmġu puybit ijoce — io'e ip Jesus pe. — Eġuypit cuy ip tomukay ma. Ikatēġatka kay juy ip eġuju ixtat pu am — io'e ip cebe. — Ixeyū juy eġuju ixet am — io'e ip. — Ijoce bit ya'ūmġu uk'a ixet am ip — io'e ip.

¹³ — Eyju ma ixtat epeġūm cebe ip — io'e Jesus pit jeweju etaybitbinayū be.

— Apēntak suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe. — Cinco be ma pāo'a kuġ oceju. Axima kuġ tak xepxep ma oceju — io'e ip. — O'e ġu kuka cebeam ip. Pomawi dak puybit suteyū xan acejat? — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Imēn o'e ip ade jījā buye. 5000 aġokatkayū osodop ip Jesus ekawēn cocom.

— Adeayū epeġuabik — Jesus o'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

¹⁵ Soat oabik ip. Kaxikxik'i ip o'e.

¹⁶ Gebuje Jesus ixtat o'jat. Akoh. Pāo'a o'yabu—cinco beat'a. Axima o'jat xepxepat. Ixe dak o'jeapūn kabi kay. Apūn.

— Bay, xipat cīcā ěn — Jesus o'e Deus pe. — Ocefan eġubapuk ocewebe i'o am — io'e.

Ixtat o'takatkat jebum. Pāo'a o'yadakatkak. Pan. O'yaūmūm 12 beayū be yaūm ām adeayū be. Iūmūm pima o'ġu'acoġ axima. 12 beayū ixtat o'ġūmġūm adeayū be. Soat ip o'jo'o. Ibeġbeġ ip o'e. ¹⁷ 12 beayū cepoyat o'ġuxipan. O'jomōġ ip ico be. 12 be ico o'ġunopapūn ip cepoyan. Imēn Jesus yopīcat o'ġu'acoġ adeayū xan.

Gebuje Jesus adeayũ o'guyupit tuk'a kay. Irerem gu ip o'guyupit—ibeğbeğ acã.

¹⁸ Waram pima Jesus o'jekawẽn Deus eju. Jağepũğ ma kawẽnwẽn o'e ceweju. Ceweju osodop ip 12 beayũ.

Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju.

— Abu dak õn adeayũ xe? — io'e Jesus cebe ip.

¹⁹ — Ën João Batista pũğpũğayũ xe — io'e ip. — “Teku João Batista,” i te'e ma e'em ip. “Teku Elias,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip. — “Teku Deus ekawẽn muwẽnwẽn'ukat—waram guto o'jetaitiat,” i te'e ma e'em warara'acat — io'e ip.

²⁰ — Pãm eyju? Abu dak õn eyxe? — io'e.

— Ën Cristo ma — io'e Pedro. — Deus pe wuydaxijo am taẽ'ibit ãn — Pedro o'e.

²¹ — Iboap pit cuy epeğuwẽn gu warara'acayũ be — Jesus o'e cebe ip. ²² — Soat wağo õn. Õn pit ipiat osupi'ajo — io'e. — Paĩyũ kukukayũ itakoma jĩjã je'e okay, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak, Judeuyũ kukukayũ dak. Waoka ojuy je'e ip. Waoka ip gujyom. Xepxep xet kap puje bit, waram ocetaıt — Jesus o'e.

²³ Gebuje Jesus o'jekawẽn soat eju—cekawẽn cocomayũ eju.

— Oweju jeku pin pima eybikuyap tağ gu juy epeku—obikuyap tağ acã — io'e. — Wekawẽn tağ cuy epeku — io'e. — Eybu'um gu juy epesop eye'ũ ãm owebeam — io'e.

²⁴ — Obikuyap tağ eyeku buje, soat em Deus xe eyetaıt epesop eye'ũ buje — io'e. — Eybikuyap tağ eyeku buje bit, wũy ma Deus wi epesop — io'e. ²⁵ — Eye'ũ buje soat em wũy ma Deus wi epesop pima, te'e ma eyju soat pupum ijodi eybubun.

²⁶ Soat wağo õn. Waram ojot ijodi Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ eju—ikêrêat kuğ'ũmayũ eju. Waram ojot webay a'õbi. Soat je'e owebe: “Ka'ũmğu ejo'iat ya'õbuyxiat,” i. “Ka'ũmğu ejo'iat idipat,” i dak. Okay eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eykay wedot puje. Wa'ĩjo am eybu'u bima, õn tak obu'un ma oce eya'ĩjo am — io'e. ²⁷ — Icêmãn õn e'em eywebe — io'e. — Deus soat kukukan je'e. Pũğpũğ puk ijodiacat je'ũ gu iboap com'ũm pima — Jesus o'e.

Jesus imẽn waram jedocap o'ğuwẽn cebe ip.

²⁸ 8 xet kap puje, Jesus o'ju Pedro eju, João eju dak, Tiago eju dak. O'ju ip co'a kay jekawẽn ãm Deus eju.

²⁹ Oajēm ip. Jay. Jesus o'jekawẽn Deus eju. Kawẽnwẽn pima o'jedopaewarurun. Iekabek irut cĩcã o'e. Isopsep cĩcã o'e.

³⁰ Xepxep ağokatkayũ dak o'jekawẽn Jesus eju—kuyayũ, kuy oe'ũ'iyayũ. Moisés o'jekawẽn, Elias dak. ³¹ Idip cĩcã osunuy cebapukap. O'jekawẽn ip jeweweju.

— Jesus je'ũ Jerusalém ka be Deus bikuyap tağ — io'e ip jewewebe.

³² Imēnpit Pedro o'xet, Tiago dak, João dak. O'xet ip itaxet pinpin ip puye. Jewurũğ puje, Jesus o'jojojo ip. Iyip cĩcãat o'jojojo ip. Ixeyũ dak xepxep ağokatkayũ o'jojojo—Jesus eju kawēnwēnayũ.

³³ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju xepxepayũ cēm pima.

— Kariwa! — io'e Pedro. — Xipat cĩcã wuyju ijoceam. Xijap cuy ocejomõğ ebapũğ — io'e. — Pũğ ewebeam je'e, wara'at Moisés peam je'e. Wara'at Elias peam je'e — io'e.

Pedro imēn o'e itaybit'ũm apēn oce iam puye. Yağuybabi'ũm o'e.

³⁴ Kabikerereat tak Pedro o'ğuba'arēm, Tiago dak, João dak. Kabidiğ pe ip o'e. Iparara ip o'e kabidiğ pe jeba'arēm puye.

³⁵ Gebuje kabikerereat pewi Deus ekawēn ip o'ya'ĩjojo.

— Xeku okpot — io'e Deus. — Wemunaē xeku — io'e. — Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay — io'e Deus.

³⁶ Ibocewi Jesus acã o'jojojo ip. Kuy o'jēm xepxepayũ. Warara'acat pe ğu apēn cuk o'jojojo ip iap o'ğuwēn ip—jewewebe acã. O'jojojo ma'ğuy ip. O'ğuwēn ğu bit ip.

³⁷ Kuyaje Jesus co'a bewi o'kop ebapũğayũ eju. ³⁸ Adeayũ oajēm Jesus kay. Ağokatkat o'jekawēn Jesus eju—ceparakpeat ip.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Okpot cuy esubuywan!

³⁹ Pũğ ma okpot. Axik pe ikukuk puje, pipim imuy'at'an ipi ju, jewāwāwām ya'õberen, ibidopabokbek e'em, imuwerikweriğ — io'e. — Ibu'u o'e cēm cebewi — io'e. ⁴⁰ — “Axik cuy epeğujēm okpot pewi,” i kuy oce eweju etaybitbinayũ be. Imēnpit imujēm pa'ore o'e cebe ip — cebay o'e Jesus pe.

⁴¹ — Täh! — io'e. — Eyetabut'ũm cĩcã okay — io'e Jesus iboceayũ be. — Xipat ğu eyju — io'e. — Puğũn tak oğuy eyxe? Ibun ma okpiceğē eyetabut'ũmap cocom! — Jesus o'e. — Ekpot cuy etojot okay — Jesus o'e cebay be.

⁴² Gebuje axik pipim ağokatkat'it'it o'ğuy'at Jesus kay ajēmjēm pima. O'ğuwerek cĩcã.

— Ejēm cuy ağokatkat'it'it pewi — io'e axik pe.

Ağokatkat'it'it pewi o'ğujēm. Waram ğuto o'ğũm cebay be.

⁴³ — Soat podi ma Deus ya'õbaca — io'e ip soat o'jojojo'iaiyũ.

Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju. Adeayũ itabēğbēğ ip o'e ijojom, axik o'ğujēm puye. Gebum osodop ip apēn Jesus o'ğujēm iap kay.

⁴⁴ — Eyağuyba'ũm ğu juy wa'õ kay — io'e cebe ip. — Soat wağo õn. Warara'acayũ oũm okay itakomaayũ be — io'e. — Gebum cuy epesop wa'õ kay — io'e cebe ip.

⁴⁵ Imēnpit cekawēn pa'arēm o'e ceweju etaybitbinayũ xe.

— Apēḡape dak cekawēn? — io'e ip jewewebe ma. Imēnpit isūsūn ip o'e “Apēḡape dak ekawēn?” i'e am cebe.

⁴⁶ Ibocewi jewa'ōxikxiḡ o'e ip ceweju etaybitbinayū.

— Abu omuy ya'ōbuyxiat wuy'in warara'acat podi ma? — io'e ip jewewebe.

⁴⁷ Jesus itaybit osunuy yaḡuy ip iam. Imēnpuye bekicat o'tojot jexe am.

⁴⁸ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Cexe okukpin puye xipan ite bekicat kuḡ pima, xipan okuḡ tak epe'e — io'e. — Xipan okuḡ pima, omudocat kuḡ tak xipan epe'e — io'e. — “Ōn pit wa'ōbuyxi” i'e'em'ūmat ya'ōbuyxi Deus xe — io'e Jesus.

⁴⁹ Gebuje João o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Aḡokatkat cuk ocejojojo. A'ōbi ma ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'Uk osunuy — io'e. — “Imēn ḡu bit cuy,” i juk oce cebe, wuyweju'ūm puye — io'e João.

⁵⁰ — Imukorēmrem ḡu juy — io'e Jesus pit. — Wuykay itakoma'ūmat wuykadiat — Jesus o'e.

⁵¹ Kabi kay waram Jesus euap ekabia ajēm pin pima: — Jerusalém ka kay juy oju — io'e Jesus jewewu etaybitbinayū be. Iju pin o'e ibo ka kay. ⁵² Ja'ōdujowacayū o'ḡuju jewap. O'ju ip. E daḡ pima aḡoka be oajēm ip Jesus nuyap'a muxipan am—Samaria eipi watwat ka be.

⁵³ Ibo ka watwat pit Jesus kay ḡu o'e, Jerusalém ka kay cum puye. Ibu'u o'e ip imu'abiḡ jeka be. ⁵⁴ Imēnpuye Tiago o'jekawēn Jesus eju, João dak.

— Kariwa — io'e ip. — Ebikuy du ocewebe daxa mudot am kabi bewi ijop ka watwat muy'ū ām? — io'e ip.

⁵⁵ — Ap — io'e Jesus pit cekay ip jekorepēn puje. — Epeḡuy'ū ḡu juy ip — io'e.

O'jēm ip ibo ka bewi.

⁵⁶ Soat kaka daḡ oekuku ip wara'atka daḡ. ⁵⁷ E daḡ cucum pima, aḡokatkat oajēm Jesus kay.

— Soat ka daḡ ojekuku eweju ejuap taḡ — io'e Jesus pe.

⁵⁸ — Oweju du eku pin? — io'e Jesus. — Kak ikūykēy — io'e. — Wasū topipe. Soat waḡo ōn. Imēnpit ya'ūmḡu odopdopap'a. Eku pin tu oweju? — io'e cebe.

⁵⁹ Gebuje Jesus oajēm wara'at aḡokatkat kay.

— Oweju juy ejeku — io'e cebe.

— Gasū ḡu. Guyjom acā — io'e. — Āḡ webay'ūm ojokot — io'e cebe.

⁶⁰ — Āḡ Deus ekawēn kay'ūmat jebadipyū'ūm'ūm jokot — io'e. — Ēn pit oweju juy ejeku — io'e. — Deus soat kukukan je'e i'e'e'ukan cuy eḡuy — io'e cebe.

⁶¹ Wara'at aḡokatkat oajēm Jesus kay.

— Kariwa, eweju juy ojeku — io'e. — Oduk'a beat pe buk òn jekawèn. “Cum puk òn,” i buk oce cebe ip — io'e Jesus pe.

⁶² — Biopak kuḡ ipi kotkon pima cekorepèn puje, ipi kocap wakènwakèn'i kuka o'e — io'e Jesus pit. — Imènpuxim etabut am ebu'u bima, te'e ma kuka ece Deus soat kukukan je'e iap ekawèn muwènuwèn'ukan — io'e Jesus.

10

¹ Iboap tomukadi wuykukukat Jesus 70 beayũ o'taë kawèn idipat muwèn ãm adeayũ be. Xepxepxem ma ip o'ḡuju jewap.

— Soat kaka daḡ cuy epeju — io'e cebe ip. — Òn tak oju eynomuju — io'e cebe ip. ² — Jeymuju òn apèn aḡokatkat jekat peat'a bum jebuywatwat'ukat mujuap puxim — io'e. — Apèn ya'ade opop kat pe kadai'a yaopat'a iap puxim ade opop ipi ju Deus ekawèn itaybit'ũmayũ. Ade ḡu bit Deus ekawèn muwènuwèn'ukayũ. Imènpuye imuwènuwèn'ukayũ kukat eju juy epeyekawèn—Deus eju. “Adeayũ juy eḡuju ekawèn muwèn ãm,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

³ — Epeju juy ḡasũ — io'e. — Òn ma dak jeymuju. Deus ekawèn muwènuwèn pima, ovelha'it'it puxim epe-sop—widayũ pidaseat puxim, ikèrëat kay jĵäayũ pidase buye — io'e.

⁴ — Sacola ḡu juy epetujowat eyjuap taḡ, dinheiro mũn tak ka'ũma, eyeiuk tak ka'ũma — io'e. — Ibun ḡu juy epesop kawènwèn warara'acat eju e bidase — io'e.

⁵ — Uk'a be eyõm puje, “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i juy epe'e — io'e. ⁶ — Xipan jewewekuḡ ip pima, kaba'ũm ip jeedop iḡo'a watwat. Jewewekay itakoma ip pima bit, te'e ma “Deus cuy ija'a watwat jukuk kaba'ũm ip jedop am,” i epe'e — io'e cebe ip.

⁷ — Iḡo'a be ma epesop uk'a be — io'e. — Soat cuy epejo'o ajo ip o'ḡũm eywebe iap. Soati juy epetikõn ajo ip o'tiũm eywebe iapti. Eysũsũn ḡu juy epesop eyxat pu am cexewi ip. Cekapikaptei juy ateida kapikpik'ukat pe — Jesus o'e.

⁸ — Aḡoka be eyajèm puje juy ajo ip o'ḡũm eywebe iap epejo'o xipan ip eykuḡ pima. ⁹ Iwãtaxipipiyũ juy epeḡu'ada—ibo ka watwat. “Gaxĩn ma Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e cebe ip — io'e.

¹⁰ — Aḡoka be eyajèm puje, “Epeõm cuy oduk'a be,” i'e'em'ũm ip pima uk'a ukpibubu daḡ cuy epeju. ¹¹ “Ka'wi opop ocei eju—eyka beat ka'wi,” i juy epe'e cebe ip. “Ka'wi mududum ocei bewi eyukpiwat puye, Deus ekawèn co pin'ũm puye,” i juy epe'e cebe ip. “Deus soat kukukan je'e,” i juy epe'e. “Eyetarybit ḡu iboam, wekawèn kay'ũm puye,” i juy epe'e cebe ip — io'e Jesus.

12 — Icēmān òn e'em eywebe. Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Sodoma ka watwat pe ipiat supi'ajoat. Ixeyũ be iap podi ma bit ibo ka watwat pe ipiat supi'ajoat, eyekawẽn com ip ibu'u buye — io'e Jesus.

13 Gebuje Jesus wara'at kaka watwat o'ğuwẽn.

— Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩã, Corazim ka watwat — Jesus o'e. — Karem ma ipiat epesupi'ajo jĩã, Betsaida ka watwat — io'e. — Ka'ũma buk epejojojoiap cuk adi oğubapukpuk eyetabutpe eyka be bima — io'e. — Tiro ka be iboap mubapuk pima, Sidom ka be dak, kajuk ikērëat mujurũgrũğap o'jepere ip ibo ka watwat. Itabut kajuk ip o'e Deus kay — io'e. — Ibo ka be iboap mubapuk pima, kajuk ikurususucat o'ğũm ip jedotim. Daxadaypi be dak kajuk o'e ip kaxikxik'i. Imẽn kajuk o'e ip oceğuycũğ cĩcã ikērëat kuğ puye iap mubapuk am jebureyũ be, ġasũ bit ikērëat ağujurũğ ġu iap mubapuk am tak — io'e.

14 — Deus kũyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoap kabia bima, Tiro ka watwat pe ipiat supi'ajoat, Sidom ka watwat pe dak. Ixeyũ be iat podi ma bit eywebe ipiat supi'ajoat — io'e Jesus.

15 — Cafarnaum ka watwat — io'e. — Deus jeymuyu ġu kabi kay — io'e Jesus. — Jeymukop ipiat'ajojoap kay — io'e.

16 — Eyekawẽn kayayũ wekawẽn tak ip cekay — io'e jew-eju etaybitbinayũ be. — Eykay'ũmayũ òn tak ip okay ġu. Okay'ũmayũ omudocat tak ip cekay ġu — Jesus o'e. — Epeju juy ġasũ — io'e. — Wekawẽn cuy epeğuwẽnuwẽn soat ka watwat pe — io'e.

— Ha'a — io'e ip.

Ibun cĩcã ip oekuku kawẽn idipat muwẽnuwẽn.

17 Gebuje icokcok cĩcã ip o'jepit Jesus kay — 72 beayũ. O'jekawẽn ip Jesus eju.

— Kariwa, ibiõğbuk kērëayũ kũyjobit oca'õ kay, a'õbi oceju jekukum puye — io'e ip Jesus pe.

18 — Hm hm — io'e Jesus. — Kabi bewi Satanás at'anap ojojojo. Dao ma o'at xiriririkiat puxim — Jesus o'e.

19 — Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — Jesus o'e. — Wa'õbacaap cuy oğũm eywebe. Wa'õbi juy epeku soat em. Puybu epesubumucak tũypiatpu. Dat tak epeğucak. Ka'ũma bit jeyaoka. Eykay itakomaayũ dak o'e ġu eywebe, wa'õbi eyju jekukum puye. ²⁰ Imẽnpit eycokcoğ cuy epesop ibiõğbuk kērëat cẽmcẽm eya'õbi iap kay ġu—kabi beatup pe eybutet ibararak opop iap kay acã — Jesus o'e.

²¹ Jesus Ibiõğbuk xipacat a'õbi icokcok cĩcã o'e ġebuje bit.

Gebuje Jesus o'jekawẽn Deus eju.

— Bay — io'e. — Ĕn acã soat kukukat—kabi beacat kukukat, ipi juacat kukukat tak — io'e. — Jewexe itaybit cĩcãayũ xewi

eğunēmiap eğubapuk itaybit'ũmayũ be — io'e. — Ixeyũ be acã iboap eğubapuk, imēn ebikuy buye, xipat exe buye dak — io'e Deus pe.

22 — Soat ma juk webay o'ğũm owebe — io'e. — Warara'acat ğu itaybit cĩcã abu Deus ipot iam—cebay acã. Imēnpuxim warara'acat ğu itaybit cĩcã abu ipot ebay iam—ipot acã. Iboap mubapuk am ipot ibikuy bima acã, warara'acat itaybit je'e abu Deus ipot iam — Jesus o'e cebe ip.

23 Gebuje Jesus jebidadam o'jekawēn jeweju etaybitbinayũ eju warara'acat pe ya'ĩjoap puxim.

— Eycokcok wekawēn cocom puye — io'e. 24 — Kuyje ajo eyju ijojomap co pin cĩcã osodop ip ade Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ, ika kukukayũ dak. Imēnpit o'jojajo ğu ip. Eymukũyjojomap co pin cĩcã ip osodop. Imēnpit o'jekũyjo ğu ip — Jesus o'e.

25 Gebuje Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat oajēm Jesus kay. O'jekawēn Jesus eju cekawēn puyxijo ojuy.

— Kariwa — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onuy ãm? — io'e.

26 — Apēn e'em wuyawēwēap ekawēntup? Apēn iboaptup wuymutaybitbin exe? — Jesus o'e.

27 — Imēn e'em wuyawēwēaptup — io'e ağokatkat.

— Deus kay jĩjã juy epesop, i. Ixe Deus eykukukat, i. Ixe bikuyap tağ jekukum pima, ixe kay jĩjã epesop; soat em xipacat kay ğebum pima dak; ya'õ kay kũyjobit pima dak; ixe ağuy dağ jewağuyğuy bima dak, i. Imēn cuy epeku, i. Xipan cuy eyxeat epejukuk eyewekukap puxim, i.

Imēn e'em wuyawēwēap ekawēntup — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat.

28 — Icēmãn ěn e'em — Jesus ma o'e. — Imēn eku buje, soat em Deus xe ecesũy etait — io'e.

29 — Abu oxeat pit? — io'e ixe bit jewedayo ojuy.

30 Imēnpuye Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn abu wuyxeat iam imutaybit am.

— Ağokatkat kopkom o'e Jerusalém ka bewi — Jesus o'e cebe. — Ixe ağokatkat cu ojuy Jericó ka kay. Judeu osunuy. Cucum pima ibukurukayũ ixe o'topabijuk e dağ.

— Oajēm ip cekay. Toti o'ju'uk ip. Soat o'jat ip cexewi ibubut. O'yaokaka jĩjã ip. Je'ũje'ũm ip o'suiwat ebidakpe.

31 — Paĩ cucum o'e ixe e dağ. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako dağ. O'subuywan ğu — Jesus o'e. 32 — Imēntak paĩ buywatwat'ukat oajēm ixe e dağ cucum pima. Je'ũje'ũmat co buje, o'kap wara'at e bitako dağ—paĩ buywatwat'ukat. O'subuywan ğu — io'e.

33 — Gebuje bit Samaria eipi bewiat oajēm cucum pima ixē e daḡ. Samaria eipi watwat Judeuyū kay'ūm cīcā ip. Ixe jo buje, itabotaidabotbot o'e je'ūje'ūmat kay. O'ju cekay taxijo ojuy. ³⁴ Posūḡti o'timōḡ werowero be—uva'abidi, ixēpti dak. Werowero o'jomūnmūn paḡōm.

— Je'ūje'ūmat o'tujowat powatwat ajēmjēmap'a kay. Jeju-mento akpi jeje o'tujowat. Xipan ixē o'jukuk iḡo'a be.

35 — Kuyaje xepxep jedinhoiro o'jat isurūḡat, teiboḡat, prata muḡēḡē. O'ḡūm uk'a iwat pe je'ūje'ūmat kukaptem.

— “Xipan cuy ite ejukuk,” io'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. — “Ijop edinheiro'ūm pima, wara'at oḡūm ewebe wedinhoiro wēpit puje,” Samaria eipi bewiat o'e — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn.

36 — Ebaḡūḡayū je'ūje'ūmat o'jojojo—ibukurukayū emuaokaka — io'e. — Abu xipan o'jukuk jexeat kukap puxim? — Jesus o'e.

³⁷ — O'subuywan'iat — io'e Jesus pe.

— Ixe ekukuap co'i juy ejeku — Jesus o'e. — Warara'acat puywatwat'ukan cuy eḡuy — io'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukat pe.

O'jēm Jesus xewi.

38 Waram pima Jesus oōm aḡoka be jewēju etaybitbinayū eju. O'ju ip ayacat kay—Marta kay.

— Oduk'a be juy epesop — Marta o'e Jesusyū be.

— Ma — io'e ip.

³⁹ Marta duk'a be ip osodop. Marta kubit tak uk'a be osunuy. Ikubit putet Maria i osunuy.

Gebuje Maria Jesus ekawēn o'ya'iḡojo jījā jewemutaybin ojuy. Maria ma xik'i osunuy Jesus xe cekawēn cocom.

⁴⁰ Marta bit kapikpiḡ osunuy ixat tatam, ixat tojtotjon tak. Yaḡuybabi'ūm o'e jēkapikap kay cekapikap ade buye.

Gebuje Marta o'jekawēn Jesus eju.

— Kariwa — io'e. — Ak'ḡu du ēn okay? Okubit oibu'un obuywat am. Waḡepūḡ ma ōn wuyxat tatam, wuyxat tojtotjon — io'e. — “Ewaḡo juy esubuywan,” i juy ece cebe — io'e Jesus pe.

⁴¹ — Ap — io'e Jesus Marta be. — Gebum cīcā ēn wuyxataap kay—ekapikap kay. Aḡuykoreren soat kay ekapikap kay.

⁴² Maria bit wekawēn co pin cīcā. Soat em ḡu wuyxat dopdom. Soat em pit Maria ḡebum wekawēn kay jeenuy — io'e Jesus.

11

¹ Waram pima Jesus o'jekawēn Deus eju. Perek. O'jepere.

Gebuje cewēju etaybitbinat o'jekawēn cewēju—12 beayū'in.

— Kariwa — io'e. — João kuy jewēju etaybitbinayũ o'ğutaybin kawēn ãm Deus eju. Imēnpuxim oceju dak cuy ocemutaybin ece — io'e Jesus pe.

2 — Imēn cuy epe'e, Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

— “Bay, soat cuy ip jeedop ibuyxim ebutet kuğ,” i juy epe'e Deus pe—kabi beat pe — io'e. — “Gaxĩn ma juy soat kukukan eğuy,” i dak cuy epe'e cebe — io'e.

3 — “Soat kabia ocezan cuy eğũmğũm ocewebe,” i dak.

4 — “Oceju ġebum ġu apēn wara'acat cuk adi warēmtağ ocezukiap kay,” i dak. “Imēnpuye ġebum ġu juy eğuy apēn cuk adi ikērēat oceğujurũğrũğ iap kay,” i dak cuy epe'e cebe.

— “Oca'õmubacacan cuy eğuy ocewebe ikērēat kukap puxim,” i dak cuy epe'e — io'e.

— Imēn ma juy epe'e Deus eju kawēnwēn pima — Jesus o'e.

5 Gebuje Jesus waram adeayũ o'ğutaybin.

— Apēn kuka epe'e powatwat ajēm puje pã'o'a kuğ'ũm pima? — io'e. — Cum aco'i eyju eybure kay iximadakpe. “Obure, pã'o'a kay õn pũğ'a ma,” i aco'i epe'e cebe. 6 “Wara'at obure oajēm oduk'a be jekuap tağwi,” i aco'i epe'e cebe. 7 “Ya'ũmğũ pã'o'a. Ya'a'e bima oyaũm kajuk,” i aco'i epe'e cebe. Ixe eybure je'e eywebe badiwi: “Okaykay ġu juy,” i. “Kuy oduk'a exĩntabi otomudip,” i du je'e? “Webekitkit kuy ixexet,” i du je'e eywebe? “Kuy õn po'i” i du je'e? “Okop pa'ore yaũm ãm ewebe,” i du je'e? Imēn tu je'e eywebe? — Jesus o'e. 8 — Ka'ũma! Imēn ġu je'e — io'e. — Eybure je'kop yaũm ãm eywebe. Eybure buye ġu yaũm eywebe. Ibun eyju yaojujuy buye bit kuka o'yaũm — io'e.

9 — Icēmãn õn e'em eywebe — io'e. — Deus xewi juy epe-joojuy. Iojuyjuy bima, epejat. Ixe xewi juy epejokudada. Ikudadam pima epetobuxik. Ixe xewi iojujuyap xĩntabi be tağtağtağ'iap puxim. Xĩntabi be tağtağtağ'i bima, tomudip'uk ip eymuõm ãm. 10 Soat ojujuy'ukat je'jat; soat kudada'ukat tobuxik; xĩntabi be tağtağtağ'iat pe xĩntabi tomudip'uk ip — io'e.

11 — Puybu ġu juy epesubuũm eyipotpot pe “Axima kay õn” i'e buje. 12 “Sapokay dopsa kay õn” i'e buje, dat epeğũm ġu cebe. 13 Eyju ma xipacat ùmũm eyipotpoyũ be ikērēat kuğ ma'ğũ eyju. Eyju xipacat ùmũmap podi ma eyebayat pit xipacat ùmũm eywebe—kabi beat. Ibiõğbuk xipacat je'ğũm soat pe jexewi iojujuy'ukat pe — io'e Jesus. Imēn Jesus ijodiacat o'ğutaybin.

14 Gebuje Jesus ibiõğbuk kērēat o'ğujēm ağokatkat pewi. Ixe ibiõğbuk kērēat ağokatkat muyde'ũm'ũm'uk osunuy. Cekawēn pa'ore osunuy ağokatkat.

Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje bit, xipan o'jekawēn. Imēnpuye adeayū icokcok cīcā ip o'e.
 15 Warara'acayū bit o'jekawēn ip jewewebe.

— Belzebu a'ōbi Jesus ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm cebewi—ibiōḡbuk kērēayū kukat a'ōbi—Satanás a'ōbi — io'e ip napa ma.

16 — Ka'ūma buk ocejojojoiap cuy egubapuk ēn Deus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm iap mubapuk am ocewebe — io'e ip warara'acat warēmtaḡ cekuap ojuj.

17 Imēnpit Jesus itaybit osunuy apēn ixeyū jewaḡuyḡuy iam.

Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju ip.

— Pūḡ eipi watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Imēnpuxim pūḡ'a watwat uk'a watwat jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip — io'e. 18 — Imēnpuxim Satanás ebekitkit jeweweju ma jewaoka buje, jewemu'ūm ip. Jewaoka buje, ikoro ḡu ip je'e. Imēnpuye “Belzebu a'ōbi ēn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm ijodiat pewi,” i eyju e'em napa ma owebe — io'e. 19 — Belzebu a'ōbi ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm pima, abu a'ōbi dak eyebekitkiyū imujēmjēm ip? Jewemuḡuykukukum eyju iap mubapukpuḡ cīcā eyebekitkiyū. 20 Belzebu a'ōbi ḡu ōn ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm—Deus a'ōbi acā. Deus soat kukukan je'e iap mubapukpuḡ ōn eywebe imujēmjēm pima — io'e Jesus.

21 Gebuje Jesus meḡapekawēnku boku iap o'ḡubapuk cebe ip.

— Ibacaat nobano kuḡ jeduk'a wiwim pima, ibukurukat pe iōm pa'ore tuk'a be ibubut pu am. 22 Ibacaat podiat ajēm puje bit ixē kuka ibacaat o'ḡuwun pipim jeōm ām. Ibaca jījāat o'e kuka cebe. Cenobano kuka o'jat. Soat ibubut kuka o'jat. Ibubut kuka o'ḡu'ē'ē jebureyū be — io'e.

23 — Okay'ūmat itakoma okay. Imu'awerom obuywat-wat'uk'ūmat imuypōḡpōḡpōḡ — io'e.

24 — Aḡokatkat pewi ibiōḡbuk kērēat cēm puje, idibi'ūmat taḡ jekukum jebodoyap kudadam. Jebodoyap tobuxik'ūm pima kuka o'e jewebe ma “Jepin ma ōn kuy bima onuyap kay,” i — Jesus o'e.

25 — Jepitpin. Yajēm puje, ixē aḡokatkat tobuxixiḡ. Ka'ūmḡu ibiōḡbuk kērēat opop ixē aḡokatkat pe ḡasū. Ixē aḡokatkat uk'a buxim—yabi'ōḡ'ōḡat'a buxim—yaxipanat'a buxim — io'e.

26 — Ibocewi ixē ibiōḡbuk kērēat cēm cēm ma'ḡuto. 7 beayū dobuxixiḡ—ibiōḡbuk kērēayū dobuxixiḡ—cebodi ma xipat'ūmayū dobuxixiḡ. Ixeyū dak ōmōm ixē aḡokatkat pe 7 beayū. Kuy bima ixē aḡokatkat tadaybot osunuy. ḡasū bit ibodi ma tadaybot o'e — Jesus o'e.

27 Iboam i'e buje ayacat o'jewāwā Jesus kay—adeayū parakpe at.

— Ickokcok cīcā juy exi—emukapat—emuytitit'ukat! — io'e Jesus pe.

28 — Hm hm — Jesus o'e. — Deus ekawēn coco'ukat pit oxi cokcokap podi ma ickokcok—cekawēn tağ jekuku'ukat tak — io'e.

29 Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be—jakokoreren je'aweroromayū be.

— Xipat'ūm cīcā ḡasūacat! — io'e Jesus. — “Ka'ūma buk ocejojoioiap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju e'em owebe — io'e. — “Ēn Deus a'ōbi jekukum iap cuy eḡubapuk ocewebe,” i eyju te'e ma e'em. Ade ḡu oḡubapuk eywebe epejojo ḡu buk iap. 30 Pūḡ ma oḡubapuk eywebe. Jonas kay juy ḡebum epesop. Kuy bima Deus Jonas o'ḡuju Deus soat podi ma ya'ōbaca iap mubapuk am Nínive ka watwat pe. Deus Jonas waram ḡuto o'ḡutait ce'ūap tomukadi soat podi ma wa'ōbaca iap mubapuk am iḡo ka watwat pe. Imēnpuxim Deus omudot eykay ḡasū dak. Ōn soat waḡo — io'e.

31 — Kaxi etajoreḡatka kukat je'bapuk soat etabixe—ayacat — io'e. — “Teyūku ikērēat kuḡ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, ixē ka kukat je'bapuk — io'e. — ḡasūacat tak je'bapuk ixē kabia be. “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i je'e ibo ka kukat ixeyū be. Ixe ayacat oajēm wūyatka bewi Salomāo ekawēn co am—itaybit cīcāat ekawēn co am. Ōn eyxe ḡasū. Salomāo etaybicap podi ma ōn wetaybit cīcā. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

32 — “Teyūku ikērēat kuḡ oxe,” i Deus e'emap kabia bima, Nínive ka watwat je'bapuk soat etabutpe. Ixeyū je'e ḡasūacat pe: “Eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i. Nínive ka watwat oibu'un ikērēat mujurūḡ ām. Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip Jonas pe Deus ekawēn muwēn puje. Ōn eyxe ḡasū. Jonas etaybicap podi ma wetaybit cīcā Deus ekawēn muwēn ām. Imēnpit eyju wekawēn kay ḡu — Jesus o'e.

33 — Imusop puje, lamparina aḡunēm ḡu ico diotpe. Ipikūykūy be ḡu ajomuy. Um acā ajomuy uk'a be ōmōmayū be soat co am — Jesus o'e. 34 — Imēnpuxim wuyeta lamparina buxim. Wuyetadip pima, soat ijo but wuywebe. Kabia daḡ ajeku. Wuyetakērē bima, ijo ba'ore wuywebe. Kabiok taḡ ajeku. Kabiok taḡ jekukuap ikērēat mujurūḡrūḡap puxim. 35 Aḡ cuy epesop ikērēat mujurūḡap puxim. 36 Ikērēat mujurūḡrūḡ'ūmap kabia be jekukuap puxim. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ūm pima, kabia buxim wuyju — Jesus o'e.

37 Jesus ekawēn epere buje Fariseu o'jekawēn ceweju.

— Ejot cuy oduk'a be jekōn ām — io'e.

O'ju ceweju. Oabik jekõn ãm. ³⁸ Jekõn pima Jesus Judeuyũ babi dağ ġu o'jewebuwy. Imẽnpuye Fariseu itabẽğ o'e ijojom.

³⁹ Gebuje Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

– Fariseuyũ – io'e. – Kacũğkadi acã eyju kopo wuywuy, prato wuywuy dak. Yabi bit ka'ũma. Yabiokok cĩcã. Prato buxim eyju dak eyokok, eyetabikuku jĩjã buye, ikẽrẽat mujurũxi buye dak – io'e. ⁴⁰ – Eyağuyba'arẽm! Kacũğkadiat o'ğugẽiat badiat tak o'ğugẽ. ⁴¹ Eybubut'in cuy epeğũm taday-bohbocayũ be. Iũmũm pima, xipat epesop Deus xe – io'e.

⁴² – Karem ma ipiat epesupi'ajojo – Jesus o'e Fariseuyũ be. – Soat em eybubut mu'awerorom 10 be. Pũğat ùmũm eyju Deus pe. Wara'at pit eyju imuxipanpan eybubun. Eyju puybit mukunukunaptup ùmũm Deus pe, arrudadup ùmũm tak, posũğ puximatup ùmũm tak, puybit peaptup ùmũm tak. Xipat eywebe iboap ùm ãm Deus pe. Imẽnpit cedağ ġu warara'acat kuğ eyju—warẽmtağ ma! Deus ikukpin ġu eyxe. Imẽn xipat ġu! Xipan cuy warara'acat epejukuk. Ikukpin cuy Deus epejukuk – io'e.

⁴³ – Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ – Jesus o'e. – Eyju abik ojuy ya'õbuyxiat tũyap pe Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Eycokcok cĩcã warara'acat pe ibuyxim eykuk am soat etabutpe – io'e.

⁴⁴ – Karem ma ipiat epesupi'ajojo, Fariseuyũ – Jesus o'e. – Eyetaybit Judeu be ce'ũat etaypi jeje cexĩğxĩğpi iam. Eyju wuyjuyũ'ũm'ũm etaypi buxim iba'arẽmat puxim. Wuyju itaypi dağ kapkam itaypi opop ijoce iam wuyetaybit'ũm puye. Imẽnpuxim eyju warara'acat pe ikẽrẽat mujurũğan – io'e.

⁴⁵ Gebuje Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukat o'jekawẽn Jesus eju.

– Tapu, ãn oceju dak ocemukorẽmrẽm imẽn e'em Fariseuyũ be bima – io'e.

⁴⁶ – Hm hm – Jesus o'e. – Eyju dak karem ma ipiat epesupi'ajojo – io'e. – Warara'acat ukxabi be ipoxiat mõğmõğat puxim eyju. Eyju e'em warara'acat pe: “Moisés ekawẽn tağ cuy epeku—soat tağ” i. Imẽnpit soat tağ ġu eyju dak jekukum ixekawẽn tağ – io'e.

⁴⁷ – Karem ma ipiat epesupi'ajojo – io'e. – Eydobuyũ'ũm'ũm ade Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm o'yaoka. Ixeyũ'ũm'ũm etaypi mubapukap'a epeyamuy wita'a yadipat'a. ⁴⁸ Igo'a muymuy bima, “Ocedobuyũ'ũm'ũm cũğ ma oekuku,” i eyju e'em napa ma. Ixeyũ'ũm'ũm ekukuap tağ eyju dak warẽmtağ ma jekukum. ⁴⁹ Imẽnpuye kuyje Deus o'e:

Wekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ juy oğuju cekay ip wa'õdujowatwat'ukayũ dak, i. Pũğpũğ ip yaoka ixeyũ'in, i. Ipiat supi'ajoat ip warara'acayũ be dak, i – Jesus o'e.

— Imēn Deus o'e kuyje, itaybit soan puye. ⁵⁰⁻⁵¹ Deus ipiat supi'ajoat ḡasūacat pe cekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm o'yaoka buye. Kuy jījā ixeyū'ūm'ūm o'yaoka ip. Deus ipi mujurūḡpuje, ixeyū'ūm'ūm o'yaoka ip. Koap Abel'ūm o'yaoka ip. Kanomūm Zacarias'ūm o'yaoka ip. Deus eju kawēnwēnap'a be bima o'yaoka ip, iōhō mupikupikap xe bima. Deus ipiat supi'ajoat ḡasūacat pe ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip puye — io'e.

⁵² — Karem ma ipiat epesupi'ajo — Jesus o'e Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be. — Eyju warara'acat muḡuykukukum kawēn icēmān itaybicap puxim ip. Eyetabut ḡu kawēn icēmat kay. Eyju warara'acat mubu'u'un tak kawēn icēmat kayap puxim — io'e.

⁵³ Ibocewi Jesus cēm puje itakoma jījā o'e ip Jesus kay Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, Fariseuyū dak. Jesus o'jomuymuy ip. Jewa'ōmukorēmreēm o'e ip. Ixe ekawēn cocom cīcā ip o'e. Yawēḡmukērērēn ojuy ip. Cekawēn puyxijo ojuy ip. ⁵⁴ Ixe warēmtaḡ e'em pima, kuka o'jomuymuy ip. Warēmtaḡ e'em pima, kuka o'yawēḡmukērērēn ip.

12

¹ Tak ḡu ip o'ju Jesus kay—ade jījā. Jewemucakucakan ip o'e, ade buye.

Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū be—12 beayū be.

— Aḡ cuy epesop Fariseuyū be eymuḡuykukuap puxim — io'e. — Ixeyū emumutaybitbinap pāo'a muyuhuhuptōm puxim. Ixeyū emumutaybitbinap taḡ ḡu juy epeku — io'e. — Jewexe ip xipat. ² Yajuyjuyat jewedobuxik ḡuyjom. Iba'arēmat ibapuk je'e soat xe. ³ Kabiok taḡ epeyekawēn iap ya'ījojo ip kabiam. Badiat'a be eybidadadam epeyekawēn iap ḡuwēn ip soat a'ōpiju — io'e. — Imēneju warara'acat muḡuykukukum ḡu juy epesop xipat oceju iam. Fariseuyū ekukuap puxim ḡu juy epeku — io'e.

⁴ — Obureyū — io'e. — Eyaoka ojuyayū buxim ḡu juy eypararam epesop. Ixeyū be eyaoka but ma. Guyjom pit eybiōḡbuk mu'ūm pa'ore cebe ip. ⁵ Deus buxim acā juy eypararam epesop. Ixe be bit wuyaoka pi ḡu. Wuye'ū buje dak ipiat'ajojoap pe wuybiōḡbuk xik put cebe. Imēneju juy ixe buxim eypararam epesop — io'e.

⁶ — 5 be pidiwe dei tei'īt ma—pūḡ centavo ma. Deus pit yaḡuyba'ūm ḡu wasūyū kay. Pūḡ kay dak yaḡuyba'ūm ḡu. ⁷ Deus itaybit wuyadap pebūrūdap iam. Deus xe teiboḡ ḡu wasūdei. Imēnpit aḡ cekay. Imēnpuxim wuykay dak aḡ soat em. Imēneju eyaḡuybabi'ūm'ūm ḡu juy epesop — io'e.

⁸ — Icēmān ōn e'em eywebe. Soat waḡo ōn. Eyju “Jesus ebekitkiyū oceju,” i'e'em pima, ōn tak “Teyūku webekitkit,” i

oce Deus ekawēn tojotjot'ukayū be. ⁹ Eyju e'em warara'acayū be “Jesus bure ġu oceju,” i bima, òn tak “Iteyū bure ġu òn,” i oce Deus ekawēn tojotjot'ukayū be. ¹⁰ Soat waġo òn. Omuyumy bima, eyju ikēreāt kuġ Deus xe. Deus iboap ju'uk eywebewi ikēreāt. Ibiōġbuk xipacat muymuy bima bit, Deus iboap ju'uk ġu eywebewi ikēreāt — io'e.

¹¹ — Warara'acayū jeydujowat Deus eju kawēnwēnap'a be ipi kukukayū dopabe dak, iecuġap dopabe dak. Eydujowat puje, eyaġuybabi'ūm ġu juy epesop eywedayo am. “Pēn paxi oce,” i'ūmġu juy epe'e — io'e. ¹² — Ixeyū dopabe eydujowat puje Ibiōġbuk xipacat jeymukūyjo jekawēn ām — io'e.

¹³ Gebuje aġokatkat o'jekawēn Jesus eju adeayū parakpeat. — Tapu — io'e. — “Ebay'ūm pubut cuy eġu'ē'ē ekitpit pe,” i juy ece owaġo be — io'e Jesus pe.

¹⁴ — Ap! — io'e. — Deus cuk omudot eykay eyemāmāap coco am ġu, ce'ūat pubut mu'ē'ē ām ġu dak — io'e.

¹⁵ — Eyetabikukum ġu juy epesop! Soat em Deus xe wuyetait acesop ade wuybubut pupum puye ġu—cekay wuyetabut puye acā — io'e.

¹⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn awero-mayū be.

— Ibutut adeat kat katō be osodop. O'jew'a'ada jījā. Ya'ade o'e — io'e. ¹⁷ — Imēnpuye ibubut adeat o'jekawēn jewebe ma.

— “Okat pewiat mūn'a yaboġ ġu,” io'e. “Apēntak oce? Je'e ġu, ya'ade jījā buye,” io'e jewebe ma — io'e Jesus. ¹⁸ — “Imēn ma oce. Okat pewiat mūn'a oyamuy'at—yaboġbuġat'a. Yaboġat'a oyamuyat,” io'e jewebe ma. “Yamuyisuat'a be okat pewiat oġuxipan, soat obubut tak,” io'e jewebe ma. ¹⁹ “ ‘Ocoġoġ oġuy, ade obubut puye,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Soat kuġ oġuy,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma. “ ‘Kapikpiġ ġu oġuy jebodoydoy acā, jekōnkōn acā dak, tikōnkōn acā dak,’ i juy oce owebe ma,” io'e jewebe ma ibubut adeat — Jesus o'e.

²⁰ — Imēnpit Deus o'jekawēn ixē ibubut adeat pe.

— “Aġuyba'arēm!” io'e. “Ade jījā juk adi eġuxipan ewebeam ma,” io'e Deus. “Ijop kabiok ma ece'ū,” io'e. “Abu je'jat ebubut e'ū buje?” io'e Deus — io'e Jesus.

²¹ — Pūġpūġayū soat em ġebum apēn xe'e wara'at'in ojat obubun iap kay. Deus kay ġebum ġu ma'ġu ip. Ixē aġokatkat puxim ip—yadaodaoat puxim — Jesus o'e.

²² — Imēnpuye eyaġuy'ūm ġu juy epesop eybubut kay — io'e jweju etaybitbinayū be. — “Ajo paxi acejo'o?” i'ūmġu juy epe'e — io'e. — “Ajo paxi aceġuōm wuydotim?” i'ūmġu dak cuy epe'e. ²³ Xipat eyxat kuġ pima, eydoti kuġ pima dak. Ibodi ma bit xipat soat em Deus xe eydop am — io'e.

24 — Gebum cuy epesop wasū iokat kay — io'e. — Taidadam ġu ip. Jeku beat pupum ġu dak ip. Jeku bewiat mūn'a'e ġu ip. Imēnpit Deus ixat ūmūm cebe ip—wasūyū be. Deus xe teiboġ ġu wasū. Imēnpit aġ cekay ip. Wuykay dak aġ soat em ma. 25 Ade koato mabuk wetabēġ oġuy iap kay ġebum cīcā bima, eyetabēġ xe'e? Ka'ūma. Gaxīn ma aco'i epe'ū. 26 Iboap iba'ore eywebe bima, te'e ma eyaġuy'ūm ijodiap kay—eydoti kay, eyxat kay dak — io'e.

27 — Gebum cuy epesop koġūnpi daġatit kay, apēn dit aypapan iap kay. Kapikipiġ ġu tūmūntitit. Jedoti muġēġēm ġu dak ip. Icēmān ōn e'em eywebe. Salomāo ibubut adeat osunuy. Idir cīcāat kuġ osunuy jesay kuġ. Salomāo dipap podi ma bit titip tip taġatip. 28 Ġasū ma tūmūntitit titetabēġ e'em. Kuyaje bit tite'ū e'em. Deus a'ōbi titip. Ja'ōbi dak eyemukaypinput je'ġūm eywebe eyetabutsū ma'ġu cekay — io'e Jesus.

29 — “Ajo paxi acejo'o,” i'ūmġu juy epe'e, “Ajo paxi aceġuōm,” i dak — io'e. 30 — Deus kay itabut'ūmayū yaġuy'ūm iboap kay. Wuyebayat pit itaybit wuyju ikuġ'ūm pima iam—kabi beat. 31 Gebum cuy epesop Deus acā wuykukukat iap kay. Iboap kay ġebum pima, Deus soat je'ġūm eywebe. Eyxan je'ġūm, eydotim tak — io'e.

32 — Eypararam ġu juy epesop — io'e. — Wuyebay Deus eykukukat ovelha kukuk'ukat puxim. Ixe ibikuy eywebe jekukan — Jesus o'e.

33 — Eybubut'in cuy epeteidaat eyedinheiro bu am — io'e. — Ixe dinheiro juy epeġūm tadaybotbocayū be. Iūmūm pima eybubut ade epe'e kabi be. Eybubut iwekwek ġu je'e kabi beat. I'ūm ġu dak. Ka'ūmġu ibukurukat kabi be eybubut tujupa'am am. Kopi'i eybubut jo'o ġu kabi be. 34 Eybubut ijodi bima, soat em ġebum epesop eybubut kay. Kabi be bima bit ġebum epesop kabi beat kay — io'e.

35-36 — Kariwa ajēmap wiwimap puxim cuy epesop wajēmap wiwim — io'e. — Ixe kariwa juk o'ju jewebumūnap epeta kay. Cepicat wiwim ibuywatwat'ukayū. Lamparina kuġ ip—isopsepat kuġ. Jekariwa ajēmap wiwim ip xīntabi nomudip'uk am cebeam yajēm puje, cetaġtaġ puje. 37 Aġ ip tobuxik puje icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū jekariwa ajēm puje. Icēmān ōn e'em eywebe. Ixe kariwa jeōm jeduk'a be. Ixat je'ġūm cebe ip. “Ga'a acekōn,” i je'e jebuywatwat'ukayū be. 38 Iximadak pe, iximadak pepu i aco'i jajēm. Yajēmap wiwim ip tobuxik puje, icokcok je'e ip ixeyū ibuywatwat'ukayū. 39-40 Imēnpuxim cuy aġ epesop wepicap wiwim—soat waġo epicap wiwim. Ocepit eyju wepicap wiwim'ūm pima, aġ'ūm pima dak. Ibukurukat ajēmap ehoram itaybit pima, jeduk'a kajuk o'yaiwat ġu uk'a iwat. O'yaiwat ġu

puyxibut'ũm iõmap puxim. Imẽnpuye juy aḡ epesop wepicap kay – io'e Jesus.

⁴¹ Gebuje Pedro o'jekawẽn Jesus eju.

– Kariwa – io'e. – Ēn ijop ekawẽn muwẽnuwẽn ocewebe ya'ĩjo am acã du? Soat pe ya'ĩjo am ḡu xe'e? – io'e.

⁴² – Ōn ijop ekawẽn muwẽnuwẽn xipan jekariwa bubut kukayũ be ya'ĩjo am—itaybicayũ be ya'ĩjo am – io'e. – “Obubut kukukan cuy ece,” i'e'em kariwa cebe ip. “Aõ kay jeedop ip kũyjobin warara'acayũ obuywatwat'ukayũ,” i'e'em kariwa. “Ixe yũ xan cuy eḡũmḡũm,” i'e'em cebe, cedaḡ kapikpiḡ puye – io'e. ⁴³ – Jekariwa aõ kay kũyjobin pima, ixe ibuywatwat'ukat icokcok je'e jekariwa ajẽm puje. ⁴⁴ Icẽmãn õn e'em eywebe – io'e. – “Obubut kukukan cuy ece,” i je'e kariwa ixe jebuywatwat'ukat pe. ⁴⁵ – “O'jekuyan ma wekariwa,” i'e buje bit, ḡebuje'isum ma jajẽm cekariwa. Kapikpiḡ'ũm pima jajẽm. Ixe ibuywatwat'ukat warara'acayũ kaykay bima, jajẽm. Jekpiwan ma jekõnkõn cĩcã bima jajẽm. Ika'o bima, jajẽm. ⁴⁶ Jebuywatwat'ukat yajẽmap wiwim'ũm pima jajẽm, yajẽmam itaybit'ũm pima dak. Imẽnpuye cekariwa ipiat supi'ajoat jebuywatwat'ukat pe. Jebuywatwat'ukat ḡuju kũyjobit'ũmayũ dopap pe jenuy am. ⁴⁷ Apẽn jekariwa ibikuy osunuy jekapikam iam itaybicat yoboḡ ipiat supi'ajojo jewemuxipan'ũm pima, kũyjobit'ũm pima dak. Yoboḡ ipiat supi'ajojo itaybit puye. ⁴⁸ Apẽn jekariwa ibikuy osunuy iam itaybit'umat pit yopĩt ma ipiat supi'ajojo kũyjobit'ũm pima. Yopĩt ma ipiat supi'ajojo itaybit'ũm puye. Ade ikuḡat cuy ade je'ḡũm warara'acat pe. Ade o'jatiat xewi juy ade acejoojuy – io'e.

⁴⁹ – Daxa buxim okop ijodiacat pe wara'at taḡtaḡtaḡ ma jewaḡuy ãm – Jesus o'e. – Iboap wekapikap. Wekapik epere ojuy õn. ⁵⁰ “Warara'acat ipiat supi'ajoat ewebe,” i juk o'e Deus owebe. “Aokam ip,” i juk o'e. Deus bikuyap taḡ weku pin cĩcã soat em. Soat em ḡebum õn iboap kay. ⁵¹ Tũybe teku osodot kaba'ũm wuydop am iãn eyju e'em. Imẽḡãm ḡu ojut. Ojut ijodiacat pe wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku am. ⁵² Ibadipyũ wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku õn ojut puye. Xepxepayũ pũḡ taḡ ma jeku ip. Ixe yũ badipyũ bit wara'at taḡ ma jeku ip ebapũḡayũ. ⁵³ Cebay ma okay je'e. Ixe ipot pit okay ḡu je'e. Ixi ma okay je'e. Ixe'it pit okay ḡu je'e. Yuktayxi ma okay je'e. Ixe ayacat uktayxi bit okay ḡu je'e. Imẽneju wara'at taḡtaḡtaḡ ma jeku ip – Jesus o'e.

⁵⁴ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ḡuwẽn adeayũ be.

– Kaxi'acap pewi kabikerereat ebapuk puje “Muba'at omuyku,” i eyju e'em. Icẽmãn ajẽmjẽm. ⁵⁵ Kaxietajoreḡat pido

ajēm puje “Kaxiepi jǰǰā ḡasū,” i eyju e'em. Icēmān kaxiepi je'e.
⁵⁶ Eyetaybit muba'at ajēm iam kabi kay aḡ puye. Eyetaybit kaxiepi je'e iam kabido jojom puye. Imēnpit eyetaybit ḡu ajo ḡuyjom je'hapuk eywebe iam wekawēn cocom ma'ḡu eyju. Wekawēn pa'arēm eyxe — io'e.

⁵⁷ — Eyju jewawēwēm ḡu dak cedaḡ ma eyeku am. ⁵⁸ Eykay itakomaat e'em eywebe “Eyweroap cuy epeteida owebe,” i. “Teida'ūm pima, jeydujowan ōn ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay,” i. Imēn i'e buje, ixē juy epeḡudin e daḡ pima. E daḡ pima itakomaat mudin'ūm pima, ixē jeydujowat ibimāmāyū ekawēn coco'ukat kay. Ibimāmāyū ekawēn coco'ukat tak jeydujowat sorarayū kay. Sorarayū jeymuōm daomūnmūnap'a be. ⁵⁹ Soat ḡu eyweroap teida'ūm pima, jeymuḡēm ḡu ip daomūnmūnap'a bewi — Jesus o'e.

13

¹ Gebuje pūḡpūḡayū o'jekawēn Jesus eju.

— Iecuḡap Pilatos Galiléia eipi watwat'in o'yaokaat — io'e ip. — O'yaokaat ip Deus eju kawēnwēnap'a be bima, wūnca ūmūm pima paī be imupik an Deus etabixe — io'e ip.

² — “O'yaokaat ixeyū aḡokatkayū warara'acat podi ma xipat'ūm puye—Galiléia eipi watwat podi ma,” i du eyju e'em?

³ Imēn ḡu juy epe'e'e! Icēmān ōn e'em eywebe. Ikērēat eperē'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ipiat'ajojoap kay epeju eyju dak — io'e. ⁴ — Waram pima oap ip Siloé ka watwat 18 beayū. Oap ip uk'a o'je'aedu buye—umat'a. Oḡucak ip. “Oap ip soat podi ma xipat'ūm puye—Jerusalém ka watwat podi ma,” i du eyju e'em? Imēn ḡu juy epe'e'e! ⁵ Ikērēat eperē'ūm pima, Deus kay eyetabut'ūm pima dak, ixeyū buxim epeju ipiat'ajojoap kay eyju dak — io'e Jesus.

⁶ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn adeayū be—figueira'ip ekawēn.

— Aḡokatkat figueira'ip o'yoptaida jekat pe, uvadip pe — io'e Jesus. — Oajēm figueira'ip kay figo'a kudadam. ⁷ O'yadobuxik ḡu. Imēnpuye o'jekawēn uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

— “Tapu, ebapūḡ koato juk adi oajēm ija'ip kay figueira'ip kay”, io'e cebe — io'e. — “Yaopap ekaxi bima juk adi oajēm figo'a kudadam,” io'e — io'e. — “Ya'ūmḡu. Oyadobuxik ḡu. Te'e ma ijop'ip omuy. Eyopxik cuy,” io'e uvadip wiwi'ukat pe — io'e.

⁸ — Gebuje tipwiwi'ukat o'jekawēn tip iwat pe — io'e Jesus.

— “Kariwa, jewebuyxijo buk,” io'e. “Ijop koato ḡu eyopxikat,” io'e. “Oyokobidoḡ cuy yokobi koreren. Tūmūntūntūn otūnmōḡ yokobi koreren,” io'e. ⁹ “Wara'at koato bima ya'a'e bima, xipat je'e. Ya'a'e'ūm pima bit oyopxik,” io'e tip iwat pe — Jesus o'e.

10-12 Waram pima Jesus Deus eju kawēnwēnap'a beayū o'gūtaybin. Sábado bima ip o'gūtaybin jebodoydoyap kabia bima. Jesus ayacat o'jojjo i'go'a be. Ixe ayacat ikokpiwakun osunuy ade koato—18 koato bun. Ikokpiwakun osunuy ibiōgbuk kērēat a'ōbi. Ce'agobucēg pa'ore osunuy ibiōgbuk kērēat a'ōbi. Jesus ixe o'gudot jekay.

— Tū'ū — io'e. — Ōn jemu'ada — io'e.

13 O'jewebumōg ixe jeje. O'gu'ada gēbuje bit. O'sukokpimucūg. O'sukokpimudim. Ikokpicūg o'e.

— Bay, xipat cīcā ēn owebeam — io'e Deus pe. 14 Deus eju kawēnwēnap'a kukuk'ukat pit itakoma o'e Jesus kay, jebodoydoyap kabia bima ayacat o'gu'ada buye. Tūybe imu'ada pi jebodoydoyap kabia be iān o'e. Imu'adaap kapikap co'i osunuy cexe.

— Seis kabia bima cūg ma wuywebe wuyekapik am — yakukuk'ukat o'e i'go'a beayū be. — Jebodoydoyap kabia be bit epesot gu jemu'adaan—wara'at kabia be acā — io'e cebe ip.

15 Gebuje Jesus o'jekawēn i'go'a beayā be.

— Tūybe imu'ada pi wuywebe iān eyju e'em — io'e. — Jebodoydoyap kabia bima epeguwekap gu du ehōyō—biopak? — io'e. — Jumento dak epeguwekap gu du tujjēm ām korara bewi idibi kōn ām? Soat eyju eyōhō muwekapkam soat kabia bima—jebodoydoyap kabia bima dak. 16 Imēnpuye cedağ ma owebe ixe ayacat mu'ada am gāsū. Abraão naxegebīt puxim itabut ixe. 18 koato bun Satanás ixe ayacat kokpi muwakunkun'uk osunuy—ibiōgbuk kērēayū kukukat — io'e Jesus.

17 Cekay itakomaayū ma isūsūn o'e ip Jesus edeap co buje. Warara'acayū bit icokcok o'e ip Jesus kay.

— Ka'ūma buk ocejojoiap mubapukpuğ Jesus wuyetabutpe — io'e ip. — Idip cīcāat mubapukpuğ wuyetabutpe — io'e ip.

18 Gebuje Jesus waram wuymutaybitbinap ekawēn o'guwēn.

— Apēn je'e Deus soat kukukan pima? — io'e. — Apu ekawēn tak o'guwēn iboam eymukūyjo am? — io'e.

19 — Ağokatkat mostardada o'taida jekat pe. Mostardada ta'īt ma. O'yaypan cīcā bit. Mostarda'im o'e. Yobog o'e. Wasūyū jedopi o'jomōgmōg takū dağ. Imēnpuxim koap Deus ade'ūmayū kukukan je'e. Guyjom pit soat kukukan je'e — Jesus o'e.

20 — Apu ekawēn tak o'guwēn waram eymukūyjo am Deus soat kukukan je'e iam? — io'e. 21 — Trigonōm kuğ osunuy ayacat—ebapūg copo. Ixe ayacat pāo'a muyuhuhaptōm o'tōmpu. O'tōmōg trigonōm pe. O'tōmupinā. Soat tağ o'jenōmepōgōg

trigonõm tağ. Imēnpuxim soat ka watwat Deus soat kukukan je'e iap awēğ coco — io'e.

²² Gebuje Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Cucum pima soat ka dağ oekuku—ika'icatka dağ, ikabogatka dağ tak. Soat kaka dağ imutaybitbin oekuku.

²³ Gebuje ağokatkat o'jekawēn Jesus pe.

— Kariwa, taxijojo'ibiyũ xepxep ma du je'e? — io'e. ²⁴ — Tapu, okay eyetabucap xĩntabi be wuyõmap puxim. Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Kabi kayat exĩntabi itokboggu—itok'it ma — io'e. — Soan cuy epe'e kabi be eyõm ãm! Icēmãn õn e'em eywebe. Adeayũ õm ojuy je'e. Imēnpit iõm pa'ore je'e ip. ²⁵ Uk'a iwat je'kop xĩntabi nomudim. Tomudip puje, eyõm pa'ore epesop. Kacũgkadi epesop. Xĩntabi be tağtağtağ'i epesop. “Kariwa, ocewebe xĩntabi etomudip'uk oceõm ãm,” i epe'e. Imēnpit kariwa je'e eywebe “Wetaybit ġu pomawiacat eyju iam,” i — Jesus o'e. ²⁶ — “Jekõnkõn tak ocesop eweju,” i epe'e cebe. “Ocemutaybitbin cuk ejeku oceka dağ,” i epe'e. ²⁷ Imēnpit kariwa je'e eywebe: “Icēmãn õn e'em eywebe. Wetaybit ġu dak pomawiacat eyju iam,” i. “Eyõm pa'ore ijoce eyju ikērēat kuğ oxe buye. Epejēm,” i je'e — io'e Jesus. ²⁸ — Gebuje epetõtõn. Eyğuyçũğcũğ cĩcã ma epesop. Deus soat kukukan pima, Abraão cexe jeenuy, Isaque dak, Jacó dak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ dak Deus xe jeedop ip. Wũy wi ixeyũ epejojojo. “Wũy ma juy epesop owi,” i je'e Deus eywebe. ²⁹ Adeayũ jajēm soat eipi dağwi—kaxijēmap kadiwi, kaxi'acap kadiwi dak, kaxijēmapcoreğwi dak, kaxiejoreğwi dak. Soat ip jabik jekõn ãm Deus ka be Deus soat kukukan pima — Jesus o'e.

³⁰ — Koapayũ kanomũmayũm je'e. Imēnpuxim kanomũmayũ koapayũm je'e — Jesus o'e.

³¹ Gebuje isum ma Fariseuyũ oajēm Jesus kay.

— Aoka ojuy Herodes—oceipi kukat — io'e ip Jesus pe. — Ecenapõn cuy ijocewi ixē be aokaap puxim — io'e ip.

— Ocenapõn ġu — io'e. — Deus ibikuy bima acã oje'ũ. Herodes eymuğuykukuku'ukat kak puxim — Jesus o'e. — Epeju juy cekay. Wa'õ juy epeya'õmuwēn cebe. ³² “Gasũ, kuyaje dak ibiõgbuk kērēat oğujēmjēm ijodiat pewi,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Iwãtaxipipiyũ oğu'ada'ada,” i juy epe'e. “Kuyajebusu wekapikap oğu'ũm,” i. ³³ “Oje'ũ. Imēnpit wekupinap tağ ojeku ġasũ, kuyaje dak, kuyajebusu dak,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e. — “Eka be ġu oje'ũ, Jerusalém ka be acã,” i juy epe'e Herodes pe — io'e Jesus.

³⁴ — Jerusalém ka watwat, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ aokakam eyju — io'e Jesus. — Yabuğbuğ tak eyju ip wita'am. Sapokay'it'it jexi kay. Jedaudaum jexi eğebadap tiotpe kajuk

pibun. Eyju bit okay ġu. Eybu'u jġā eyetabut am okay, eykukpin cġā a'ġu oxe — Jesus o'e.

³⁵ — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Jeywat ōn aġokatkat jedukā iwacap puxim — Jesus o'e. — Icēmān ōn e'em eywebe. Waram ojo ġu eyju waram wajēm'ūm pima. Wajēm puje, “Deus xipan wuykukukat a'ōbi yajēm'ibit jukuk,” i epe'e — Jesus o'e.

14

¹ Jebodoydoyap kabia bima Jesus o'ju aġokatkat tuk'a kay—Fariseu duk'a kay—ya'ōbuyxiat tuk'a kay. Sábado bima o'ju. Jekōn ām ceweju o'ju.

² Iyehuhuat Jesus xe osunuy. Uk'a beayū o'jeak Jesus kay. Tūybe imu'ada pi osunuy jebodoydoyap kabia be iān o'e ip. Imu'ada buje, kuka o'jomuymuy ip.

³ Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū eju dak.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ tu iwātaxipiat mu'ada am jebodoydoyap kabia bima? Cedaġ ġu xe'e? — Jesus o'e.

⁴ Ya'ōbu'u osodop ip jedem. Mūġ ma ip osodop.

Gebuje Jesus iyehuhuat o'subaixik. O'ġu'ada. Iyehuhu ġu o'e. Xipat o'e. O'ġuypit tuk'a be.

⁵ Gebuje waram o'jekawēn Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

— Soat eyju kapikpiġ jebodoydoyap kabia be — io'e. — Ipikūykūy be eyipot at puje, epeju'uk ġu du kuka jebodoydoyap kabia bima? Eyeōhō biopak at puje dak, epeju'uk ġu xe'e kuka? Dao ma kuka epeju'uk! Imēnpuye te'e ma eyetakoma okay — io'e.

⁶ Ya'ōbu ba'ore o'e ip cebe.

⁷ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn jekōn ām takoy'ibiyū be. Ixeyū takoy'ibiyū kariwa boġat nuyap pe abik ojuy ip o'e. Imēnpuye ijop ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

⁸ — Jewebumūnap epeta be eydakoy buje, kariwa yoboġat tūyap pe ġu juy epabik—ka'ūmaap tūyap pe acā — io'e. — Kariwa yoboġat aco'i o'takoy ip—eybodiat. ⁹ Kariwa yoboġat tūyap pe eyabik puje, eydakoyat jajēm eykay. “Wede'i ece. Ēn kariwa ġu,” i je'e eywebe — io'e. — “Iġo bit kariwa. Iġo abik pin enūyap pe,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eysūsūn epe'e. Jeymuabik ka'ūmaap tūyap pe — io'e. ¹⁰ — Eydakoy buje juy epeju. Ka'ūmaap tūyap pe juy epabik. Eydakoyat pe iboap co buje, jajēm eykay. “Obure, kariwa yoboġat tūyap pe juy abik, ēn kariwa buye,” i je'e eywebe — io'e. — Imēn i'e buje, eyweju jekōnkōnayū xe eya'ōbuyxiayūm epe'e — io'e. ¹¹ — Eya'ōbuyxian

pin pima, Deus xe eya'õbuyxi ġu epesop. Eya'õbuyxian pin'üm pima bit, cexe eya'õbuyxiayüm epesop — io'e Jesus.

¹² Gebuje Jesus o'jekawën jedakoyat pe.

— Peta muġēġēm pima, ibubut adeayū acā ġu juy etomuwā. Ibubut adeayū acā ġu juy etomuwā, ebureyū acā ġu dak, ewaġoyū acā ġu dak, ebadipyū acā ġu dak, eduk'a xeacat kari-waat acā ġu dak. Ixeyū waram cuy jenomuwā apën cuk ixeyū enomuwāap puxim. Apën cuk eġūm iap puxim ejat. ¹³ Peta muġēġēm pima tadaybocayū dak etomuwā, taokērēayū dak, taojereayū dak, ita'ūmayū dak. ¹⁴ Ixeyū be waram iūm pa'ore ewebe apën cuk cebe ip eġūm iap puxim. Deus pit xipacat je'ġūm ewebe. Waram ġuto cūġ ma jekuku'ukayū'üm'üm etait puje, Deus xipacat je'ġūm ewebe — io'e.

¹⁵ Ceweju jekōnkōnat o'jekawën Jesus eju ibo ekawën co buje.

— Deus soat kukukan pima icokcok cīcā je'e ceweju cekōn'ibit — io'e.

¹⁶ — Hm hm — Jesus o'e. — Abuyū jekōn Deus eju iap oġuwën eywebe — io'e. — Aġokatkat petaboġ o'ġuġē. Jebureyū o'tomuwā—ibubut adeayū — io'e.

¹⁷ — Soat ixipan pima jebuywatwat'ukat o'ġuju jemunomuwāyū dakoy am. O'ju.

— “Kuy soat ixipan,” io'e. “Epesop cuy wekariwa epeta be,” ibuywatwat'ukat o'e tomuwā'ibiyū be — io'e Jesus.

¹⁸ — Imēnpit tomuwā'ibiyū “Ocedaobu'u,” io'e ibuywatwat'ukat pe. O'taobu'un ip peta kay.

— “Ipi ojat okat mōġ ām,” io'e ibuywatwat'ukat pe — io'e Jesus. — “Cum puk ōn ipi jom,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be,” io'e. “Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus. ¹⁹ — “10 be ojat biopak,” wara'acat o'e. “Cum puk ōn ibuyxijom ip,” io'e. “Imēnpuye odaobu'u ekariwa epeta be. Imēn cuy ece ekariwa be,” io'e — io'e Jesus.

²⁰ — “Kapusu ma juk ocewebumūn ayacat eju,” wara'acat o'e. “Oju ba'ore ekariwa epeta be. Imēn cuy ece cebe,” io'e — io'e Jesus.

²¹ — Imēneju ibuywatwat'ukat o'jepit jekariwa kay—peta iwat kay. Taobu'u'uayū a'õ o'ya'õmuwën jekariwa be — Jesus o'e. — Iboap co buje cekariwa itakoma jġjā o'e. — “Tadaybocayū juy etojot wepeta kay taobu'u'uayū dieġ,” io'e jebuywatwat'ukat pe. “Cexiġxġ pa'oreayū juy etojot, taokērēayū dak, ita'ūmayū dak,” io'e. “Dao ma eju ikaboġatka kay,” io'e. “Uk'a ukpibubu daġ cuy eju, e daġ tak,” io'e. “Soat ip etojot wepeta kay,” io'e cebe — io'e Jesus.

²² — O'ju ikaboġatka kay. Tadaybocayū o'tojot jekariwa duk'a be.

– “Kariwa,” io'e. “Otojot ip a'ōbi,” io'e. “Imēnpit eduk'a be wuydop pun mabuk,” io'e – io'e Jesus.

23 – “Waram cuy eju tadaybocayū kay,” io'e cebe. “E dağ cuy eju, koğūnpi dağ tak. Eğuōm ip oduk'a be yamuporan am. ‘Epesot cuy wekariwa epeta be,’ i juy ece cebe ip,” io'e – Jesus o'e. 24 – “Ōn soat kukukan pima koap tomuwā'ibiyū jekōn ğu oweju—pūğ tak ka'ūma,” io'e peta iwat – io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ğuwēn jewēju jekōnkōnat pe.

25 Waram pima Jesus o'jekawēn adeayū be. Ceweju jekuku'uk osodop ip. O'jekawēn ceweju ip.

26 – Oweju eyeku pin pima, okay jījā ma juy epesop – io'e. – Eyebay kayap podi ma okay'ūm pima, webekitkin ğu epe'e, eyxi kayap podi ma dak, eytayxi kayap podi ma dak, eybekitkit kayap podi ma dak, eywağo kayap podi ma dak, eykibit kayap podi ma dak, eykipit kayap podi ma dak. Jewekayap podi ma okay'ūm pima dak, webekitkin ğu epe'e – io'e. 27 – Owebeam je'ū ām eybu'u bima, webekitkin ğu epe'e, oweju jekum eybu'u bima dak – io'e Jesus.

28 – Yaberenat'a muy pin pima, koam kuka yamuyaptei epeğuwēğūn – io'e. – “Je'e paxi wedinheiro?” i juy epe'e eyewewebe ma. 29 Imuweğūn'ūm pima yamuy epere ba'ore kuka o'e eywebe. Imuweğūn'ūm pima eyedinheiro kuka oi'ūm ipi kayat muy buje. Ipi kayat'a jojoayū kuka eywaywayway – io'e. 30 – “Ak'i juy epe'e iğo'a kay,” i kuka o'e ip. “Yaberenat'a muy ojuy. Imēnpit o'yamuy ğu cedinheiro oi'ūm puye,” i kuka o'e ip eywaywayway – io'e Jesus.

– Uk'a muy pin pima wuyju e'em “Je'e paxi wedinheiro?” i. Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Ipiat'ajojom pima paxi kuka ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma – io'e Jesus.

31 – Wara'at ka kukat eju jenopağōğō ojuy bima, ağoka kukat koam kuka o'jewawē jebureyū eju—itaybit cīcāayū eju. “Wuyesorarayū adesū—10,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “Wuykay itakomaayū esorarayū bit ade jījā—20,000 beayū,” i kuka o'e cebe ip. “O'e paxi wuywebe ixeyū mu'ūm ām?” i kuka o'e – io'e. 32 – Itaybit cīcāayū be: “Iba'ore wuywebe” i'e buje, ipi kukukat iparara kuka o'e. Oibu'un kuka jenopağōğōm. Jexewi wūy bima, jebekitkit kuka o'ğuju cekay ip jekay itakomaayū mudin am – io'e. – “Ga'a juy acenopağōğōm ğu,” i kuka o'e cebe – io'e Jesus.

– “O'e paxi wesorarayū be itakomaayū mu'ūm ām?” i'e'em ipi kukukayū. 33 Imēnpuxim eyju dak webekitkit pin pima, “Guyjom paxi ocebu'un?” i juy epe'e eyewewebe ma. Soat eybubut iwan eybu'u bima, webekitkin ğu epesop – Jesus o'e.

34 — Kawta xipat. Imēnpit takō'ōm puje, te'e ma kuka atakuk. 35 Tamuyun pa'ore wuywebe. Taxik am acā xipat. Imēnpuxim okay eybu'u bima, te'e ma kuka epe'e: “Cristo ebekit ōn,” i. Wekawēn a'ījo pin pima juy xipan epeya'ījo.

15

1 Gebuje iecuḡap peam dinheiro bubu'ukayū o'ju Jesus kay, warara'acayū ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū dak. O'ju ip Jesus ekawēn com.

2 Gebuje Fariseuyū Jesus o'jomuymuy Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Ite aḡokatkat ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat purem. Jekōnkōn ceweju ip — io'e ip.

3 Iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip jemuymayayū be.

4 — Eyju 100 be eyōhō kuḡ aco'i—ovelha kuḡ — io'e. — Pūḡ oitabidao bima, wara'acat eyōhō kuka epesuiwat kogūnpi daḡ itabidaoat kuda am. Tobuxik'ūm pima kuka epeju itabidaoat kuda am. Epejokuda kuka tobuxik puje. 5 Tobuxik puje, eycokcok kuka epe'e. Eya'ōpi'a jeje kuka epejomōḡ. Eyduk'a be kuka epetujuxe. 6 Eyduk'a be eyōm puje, eybureyū kuka epetomuwā, eyduk'a xeayū dak. “Oceōhō ocebuxik! Eycokcoḡ cuy oceweju,” i kuka epe'e cebe ip — io'e. — “Ovelha ocebuxik—tabidao oekuiat,” i kuka epe'e. 7 Icēmān ōn e'em eywebe. Tabidao oekuiat puxim ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere iat—ovelha buxim — io'e. — Imēnpuye Deus icokcok e'em ade cūḡayū kay. Imēnpit jekay ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat etabun puje, ibodi ma icokcok e'em Deus, ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje dak — io'e Jesus. Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

8 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Ayacat 10 be dinheiro kuḡ—isorūḡat kuḡ—teiboḡat kuḡ—prata muḡēḡē kuḡ. Pūḡ ma o'jepa'ūm. Imēnpuye ixe ayacat lamparina o'ḡusop jedinheiro kuda am.

— Jedinheiro o'jokudada. Jedukā o'yabi'ōḡ jedinheiro kudadam. Tobuxik'ūm pima ikudadam mabuk — io'e.

9 — Tobuxik puje, jebureyū o'tomuwā ayacat, jeduk'a xeayū dak. “Wuycokcoḡ cuy ajop wedinheiro otobuxik puye—isorūḡat—cepa'ūm'ibit,” i'e'em ixe ayacat cebe ip.

10 — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ekawēn tojtjot'ukayū icokcok e'em pūḡ ma itabun Deus kay buje—ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje dak. Ixe ayacat cokcokap puxim icokcok e'em — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn adeayū be.

11 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

12 — Ağokatkat xepxep ipotpot kuḡ osodop. Ikitpit o'jekawēn jebay be. “Bay,” io'e. “Ebubutei'in cuy eḡūm owebe obubuteim,” io'e. “E'ūap wiwim ḡu òn obubut pu am,” io'e jebay be — io'e Jesus. — Imēnpuye cebay jebubutei o'ḡu'ē'ē jekpotpoyū be—xepxepayū be. Ade ma o'ḡūm cebe ip — Jesus o'e.

13 — Ibun'ūm pima ikitpit jebubut o'jat. O'ḡuxipan. Oibu'un jebay xe. O'jenapōn jebay xewi. Poxerewun. O'jēm jebay duk'a bewi. O'ju wūyatka kay. Jay. Oajēm. Ibo ka be te'e ma jebubut o'ḡu'ūm. 14 Ūm. O'ḡu'ūm. Warēmtaḡ ma o'ḡu'ūm soat — Jesus o'e. — Muba'at'ūmḡu oeku. Ibun cīcā oeku. Imēnpuye ibo ka watwat irere jījā ip o'e. 15 Ikitpit tak ire jījā o'e ibubut oi'ūm puye — Jesus o'e. — Ikitpit o'ju ibo ka beat kay. O'jekapik ixe ağokatkat eju. Ixe ağokatkat ikitpit o'ḡuju jeōhō muykōn ām—dajebaro muykōn ām — Jesus o'e. 16 — Ikitpit dajebaro xat'a kay o'e jexat'am, reren cīcā buye. Imēnpit o'ḡūm ḡu cebe — Jesus o'e. 17 — Gebuje ikitpit o'yaḡuysan. O'jewaguy. O'jekawēn jewebe ma.

— “Webay eju kapikipik'ukayū ma soat kuḡ jexat kuḡ,” io'e jewebe ma. “Ōn pit ijoce oje'ū repibun!” io'e jewebe ma — io'e Jesus. 18 — “Jepin puk òn webay kay,” io'e jewebe ma. “Ocekawēn webay eju,” io'e. “ ‘Bay,’ i juy oce cebe. ‘Ikērēat kuḡ òn Deus xe, exe dak,’ i juy oce cebe,” io'e. 19 “ ‘Ōn ekpot. Imēnpit ekpon ḡu juy oce ḡasū bit, a'ōmubuyxi'ūm'ūm ojeku buye. Eweju ocekapik acā dinheiro bu am,’ i juy oce webay be,” io'e ikitpit jewebe ma — io'e Jesus.

20 — Gebuje o'jēm wūyat ka bewi. O'jepit jebay kay. Cebay duk'a wi wūy bima, cebay bit ikitpit o'jojojo. Tadaybot cīcā o'e jekpot ibubut kuḡ'ūm puye. Itabotaidabotbot cīcā o'e jekpot kay — io'e.

— Gebuje cebay o'jedau jekpot kay. O'topabijuk. O'yakobot. O'yaḡobukōn jecokcokap kuḡ. 21 Ipot o'jekawēn jebay eju. “Bay,” io'e. “Ikērēat kuḡ òn Deus xe, exe dak, a'ōmubuyxi'ūm'ūm ojeku buye,” io'e. “Ekpon ḡu oce ḡasū bit. Eweju ocekapik acā,” io'e ipot jebay be — io'e Jesus. — “Ka'ūma!” io'e cebay bit. “Okpon ma ēn soat em,” io'e — io'e Jesus. 22 — Cebay o'jekawēn jebuywatwat'ukayū be ḡebuje bit. “Daosuw!” io'e. “Xipacat cuy oḡūm okpot pe,” io'e cebay. “Iekabek cuy epetojot—xipacat,” io'e. “Epeḡuōm cuy okpot pe,” io'e cebay. “Ibumūn cuy epeḡuōm ibu be,” io'e. “Suiyuk cuy epeḡuōm sui be,” io'e cebay. 23 “Biopak'it'it cuy epejat—kuy aḡuxep'iat,” io'e. “Epeyaoka juy,” io'e. “Ga'a peta aḡuḡē,” io'e. “Ga'a acewemucokcoḡ,” io'e. 24 “Tūybe okpot'ūm oe'ū iān cuk oce,” io'e. “Ḡasū bit wetaybit oce itabēḡ ma iam,” io'e. “Warēmtaḡ ma oeku wūyat ka daḡ,” io'e. “Ḡasū bit cexe,”

io'e cebay. “Ga'a peta aḡuḡē,” io'e. Icockok cīcā o'e ip — Jesus o'e. — Petatam o'e ip. Jeda'i'in o'e ip — io'e.

25 — Tuk'a be jewemukokoḡ ip pima, wara'at ipot tak jekat pe osunuy kapikpiḡ—koapat. Oexe jebay duk'a be. Uk'a wi wuy'ūm pima, cedarukrekat'a a'ō o'ya'ōdobuxik, da'i'iyū a'ō dak. 26 Jebay eju kapikpik'ukat o'tomuwā. “Ajo pēnpēn i'eayū?” io'e iwaḡo cebe. 27 “Petatam ip ekitpit oexe buye,” io'e kapikpik'ukat. “Ebay biopak'it'it o'yaokaat—kuy aḡuxep'iat,” io'e. “O'yaokaat, xipan oexe buye,” io'e — Jesus o'e.

28 — Imēnpit iwaḡo itakoma o'e. Taobu'u jījā o'e uk'a be jeōm ām jekitpit tobede am — Jesus o'e. — Gebuje cebay oajēm jekpot kay akiju—koapat kay. “Eōm cuy,” io'e cebay jekpot pe—koapat pe — io'e Jesus. 29 — “Ap!” io'e. “Ade koato juk adi ocekapikpik cīcā eweju,” io'e. “Puju oḡuy kūyjobit'ūm a'ō kay? Soat em cuk adi a'ō kay oḡuy,” io'e. “Imēnpit cuk bode'it'it eyaokaat ḡu owebe peta muḡē ām obureyū beam,” io'e jebay be iwaḡo — io'e Jesus. 30 — “Ite ekpot peam pit eyaoka,” io'e. “Soat edinheiro o'ḡu'ūm yapoyū eju jepoaptem,” io'e jebay be — io'e Jesus. — “Cexe buje bit, ēn peta muḡēḡēm!” io'e. “Biopak'it'it aokakam ēn,” io'e iwaḡo — Jesus o'e.

31 — “Tapu,” io'e. “Soat em ēn oweju. Obubut ebubun je'e soat,” io'e. 32 “Tūybe okpot'ūm oe'ū ekitpit'ūm iān cuk oce,” io'e. “Gasū bit wetaybit oce itabēḡ ma iam. Warēmtaḡ ma oeku wūyatka daḡ,” io'e. “Gasū bit xipan oexe,” io'e. “Imēneju cedaḡ ma wuywebe peta muḡē ām, wuymucokcok am tak,” cebay o'e — Jesus o'e. — Ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepereiat jebay kay o'jepit'iat puxim — io'e Jesus.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn Fariseuyū be, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū be dak.

16

1 Gebuje Jesus wara'at ekawēn o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayū be.

— Ibutut adeat jedinheiro o'ḡūm aḡokatkat pe imuxipan am jewebeam — io'e.

— “Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,” io'e ibureyū ibubut adeat pe — Jesus o'e.

2 — Imēnpuye ibubut adeat jekaxero o'tomuwā. “‘Warēmtaḡ ebubut mu'ūmu'ūm edinheiro kukat,’ i'e'em obureyū owebe,” io'e ibubut adeat — io'e Jesus. — “Cūḡ ḡu ēn oubut kuḡ,” io'e. “Imēnpuye soat ip cewero oweju iaptup etupmubararak omutaybit am,” io'e. “Gasū bit ēn kapiḡ ḡu oweju,” io'e — io'e Jesus. — “Wara'at ma ojomuy edieḡ,” io'e. Cekaxero o'jēm.

3 — Gebuje cekaxero o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēntak oce ġasū bit?” io'e jewebe ma. “Wekariwa o'e owebe ‘Ġasū bit ěn kapiġ ġu oweju,’ i,” io'e jewebe ma. “Iba'ore owebe kapik am kat pe, obaca'ūm puye,” io'e. “Osūsūn oce warara'acat xewi dinheiro ojuy am,” io'e jewebe ma. “Wetaybit apēn oce iam,” io'e. ⁴ “Wekariwa oġuġuykuku,” io'e jewebe ma. “Ixe eju ōn kapikpiġ'ūm pima, warara'acayū je'e owebe: ‘Eōm cuy oduk'a be eġuy am,’ i,” io'e jewebe ma cekaxero — io'e Jesus.

⁵ — Imēneju cekaxero ceweroap kuġayū o'tomuwā. Pūġpūġpūġ ma ip o'tomuwā. Pūġpūġpūġ ma ip ceweju o'jekawēn.

— “Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e koap oajēmiat pe.

⁶ — “Ade jījā omuyku ixepti weweroap teida am—100 be bahi'uk,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu,” io'e. “Ade ġu omuyku bahi'uk ixeptim weweroap teida am—50 ma iam cuy eġubararak tup pe,” io'e cekaxero koap oajēmiat pe — Jesus o'e.

⁷ — “Pām ěn? Pebūrū eweroap wekariwa eju?” io'e warara'acat pe.

— “Ta'ade omuyku weweroap teida am trigoda—1000 be trigoda,” io'e.

— “Juku. Eweroaptup etupu. “Ade ġu omuyku weweroap teida am trigoda—800 be iam cuy eġubararak,” cekaxero o'e cebe — Jesus o'e.

⁸ — Imēnpuye kaxero itaybit cīcāat osunuy jekariwa xe, imuġuykuku'uk ma'ġu — io'e Jesus.

— “Etaybit cīcā,” io'e cekariwa jekaxero be — Jesus o'e. — Itaybit cīcā ġu Deus ekawēn kayayū jebubut kuġ. Cekawēn kay'ūmayū bit itaybit cīcā jebubut kuġ — Jesus o'e.

Imēn Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ġuwēn cebe ip.

⁹ — Ceweroap teibubu'ukat ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e Jesus. — Eybubut'in cuy epeġūm tadaybotbocayū be iburem am ip. Cebe ip iūmūm pima, ixeyū eybureyū jeydobede kabi be eyexe buje. Soat em kabi be epesop — Jesus o'e. ¹⁰ — Eyju cedaġ yopīcat kuġ pima, cedaġ ma yoboġat tak epejukuk. Warēmtaġ yopīcat kuġ pima bit, warēmtaġ ma yoboġat tak epejukuk — io'e. ¹¹ — Eyju warēmtaġ ijodiap kuġ pima—dinheiro kuġ, Deus kabi beat je'ġūm ġu eywebe—idip cīcāat. ¹² Eyju warēmtaġ wara'acat pubut kuġ pima, ka'ūma ma wara'at je'ġūm eywebe eybubun. ¹³ Pūġ'a be uk'a be bima, iba'ore ibuywatwat'ukat pe xepxepayū beam kapik am. Kariwawayū wara'at taġtaġtaġ e'em pima, itakoma kuka o'e pūġ kay jekariwa kay, wara'at jekariwa ikukpin cīcā bima. Kūyjobit kuka o'e pūġ a'ō kay wara'at a'ō kay kūyjobit'ūm pima.

Imēnpuxim dinheiro kay jījā bima, Deus kay jījā ġu kuka epe'e — io'e Jesus.

14 Soat Fariseuyū iboap o'ya'ļjojo. Ixeyū Jesus o'jowaywayway dinheiro kay jījā ip puye.

15 Gebuje Jesus o'jekawēn Fariseuyū eju.

— “Cūḡ ma oceju Deus xe,” i napa ma eyju e'em warara'acat pe — io'e. — Deus pit itaybit ajo kay eyju ġebum iam. Ijodiat xe xipat cīcāat Deus xe xipat ġu — io'e.

16 — Moisés ekawēn taḡ jekuku'uk osodop ip kuyjeayū, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak. Guyjom pit João Batista o'e'e adeayū be: “Deus soat kukukan je'e,” i. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēnpuxim imuwēnuwēn ḡasū dak soat ip. Gasū adeayū ibikuy Deus pe jekukan. 17 Kabi i'ūm, i'pi dak. Deus pe wuyawēwēap ekawēn pit i'ūm ġu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Soat em cedaḡ cīcā wuywebe wuyeku am ixē ekawēn taḡ — io'e Jesus.

18 — Aḡokatkat jetayxi epere buje, wara'at pu am jetayxim, ikēreāt kuḡ Deus xe. Imēnpuxim cepere'ibit eju jewebumūn puje, ikēreāt kuḡ Deus xe aḡokatkat — io'e cebe ip.

19 Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn cebe ip.

— Aḡokatkat jexat o'jo'o'o—iku jījāat o'jo'o'o — io'e. — Ibubut adeat osunuy. Ixat ku jījā osunuy. Jesay idip cīcāat kuḡ osunuy. 20 Tadaybocat tak oabik ixē ibubut adeat tuk'a exīntabi be—aḡokatkat. Xīntabi xe abikbik'uk osunuy soat kabia. Lázaro i tadaybocat putet osunuy. Ade werowero kuḡ osunuy ixē Lázaro daḡ soat taḡ. 21 Oabik iboce ibinōmnōm kay itabiku buye, cemesa be jedudumat o pin puye. Imēntak akuriceyū oajēm cewerowero kōnkōn ām.

22 — Lázaro'ūm e'ū buje, Deus ekawēn tojtot'ukat ixē'ūm o'tujuu Abraão kay—Deus xeat kay. Iku jījāat o'om osunuy Abraão eju. Ixē ibubut adeat'ūm pit oe'ū. Aḡokatkayū ixē'ūm o'jokot.

23 — Gebuje ibubut ade osunuyiat Abraão o'jojjojo wūy wi. Ipiat'ajojoap pewi o'jojjojo. Lázaro dak o'jojjojo Abraão xe.

24 — “Ajoj!” io'e ibubut ade tūibit Abraão be. “Etabotaid-abotbon cuy eḡuy okay,” io'e ya'ōberen. “Lázaro juy eḡudot okay idibi be ibu'abi muakōm ām okō mucuk am idibim,” io'e. “Ipiat'ajojom cīcā ōn daxa be,” io'e.

25 — “Ka'ūma, oḡuju ġu,” io'e Abraão bit. “Etabēḡ pima, ade idip cīcāat kuḡ cuk adi eḡuy. Lázaro bit ikēreāt kuḡ cuk adi osunuy itabēḡ pima. Ēn ma ecokcok cuk adi eḡuy. Ixē bit tadaybot osunuy. Ġebum cuy eḡuy iboap kay. Gasū bit ixē ma icokcok. Ēn pit ipiat'ajojom,” io'e.

26 — “Imēntak katek omuy wuypidase. Itediacat pe iju ba'ore iḡodi kay eykay. Ibodiact pe dak tot pa'ore ijodi ocekey. Iba'ore cebe ip katek puye,” Abraão o'e.

27 — “A jot,” io'e Abraão be. “Eya'opicūḡ cuy wa'ō kay! Lázaro juy eḡuju webay duk'a kay, okitpitpiyū kay,” io'e. 28 5be opop ip webay duk'a be. Eḡuju ixeyu mukūyjo am ipiat'ajojoap pe tocap puxim,” io'e.

29 — “Ka'ūma,” io'e. “Oḡuju ḡu,” io'e Abraão. “Ekitpitpiyū Moisés ekawēntup kuḡ, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup kuḡ tak,” io'e. “Kūyjobin cuy ekitpitpiyū jeedop ibo dup a'ō kay,” io'e.

30 — “A jot, ebu'um ḡu juy ixē muju am,” io'e. “Ce'ūat tomukadi waram o'jetait'iat co buje bit, iḡuycūḡ je'e ip ikērēat kuḡ puye,” io'e. “Ikērēat mujurūḡrūḡap jepere ip,” io'e ibubut ade tūibit.

31 — “Ka'ūma. Oḡuju ḡu,” Abraão o'e. “Ekitpitpiyū kūyjobit'ūm Moisés a'ō kay. Kūyjobit'ūm tak ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū a'ō kay. Ce'ū'ūayū dopdopap pewiat tobuxik puje dak, waram ḡuto o'jetait'iat tobuxik puje, itabut ḡu je'e ip. Imēnpuye oḡuju ḡu cekay ip,” Abraão o'e — Jesus o'e.

Gebum ḡu juy epesop apēn ixē juk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ iap kay iap ekawēn

17

¹ Gebuje Jesus o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

— Adeayū wuymubu'un wuyetabucap epere am — io'e. — Imēnpit Deus ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap kay. ² Warara'acat pe okay itabut'isuat mubu'un puje, ikērēat kuḡ ip Deus xe. Imēnpuye imutabut'ūm awap xipat kuka wuywebe ixeyū aoka am—yaḡobu eju wita'a mukirik am yapoxiat'a mukirik am ticoḡ pe imuakōm ām. Xipat ḡu wuye'ū ām. Ibodi ma xipat ḡu wuyju am ipiat'ajojoap kay. Ikērēm ḡu juy epesop eye-webe—idim acā — io'e.

³ — Eybure be ikērēat mujurūḡ puje juy epeḡukūyjo. Ikērēat kay iḡuycūḡ pima, ḡebum ḡu juy epesop apēn cuk adi ikērēat o'ḡujurūḡ iap kay. ⁴ Sete em aco'i ikērēat mubapukpuḡ eye-webe pūḡ kabia. ⁷ em tak “Oḡuycūḡ ikērēat oḡubapuk ewebe buye” i'e buje, juy ḡebum ḡu epesop apēn cuk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ iap kay — io'e Jesus.

⁵ Gebuje cemumujuyū o'jekawēn jekukukat eju—Jesus eju.

— Ocebuyan cuy ece biḡ ma ocetabut am Deus kay — io'e ip cebe.

⁶ — Deus kay eyetabutbūt pima, eyemuojuy je'ḡūm eywebe — io'e. — “Ixe-ip cuy eyop'uk tābu daḡwi” i'e buje cebe, Deus yop'uk. “Eyoptaida juy ticōḡ pe” i'e buje, Deus yoptaida — io'e.

⁷ — Eya'õpuruḡ eybuywatwat'ukat kuḡ—eykat kotkot'ukat kuḡ—eyõhõ kukuk'ukat kuḡ—ovelha kukuk'ukat kuḡ — io'e. — Jekapikap pewi yajēm puje, “Xik'i buk. Ecebodoy,” i'ümḡu eyju e'em cebe. ⁸ “Oxan cuy ejoda,” i'e'em eyju cebe. “Dao ma eḡudot okay,” i dak. “Wekõn epere buje acã ecekõn,” i'e'em eyju cebe. ⁹ Eybuywatwat'ukat eya'õ daḡ kapikpiḡ pima, “Xipat cĩcã eyju,” i'ümḡu eyju e'em cebe. ¹⁰ Deus a'õ daḡ jekukum pima, “Xipat cĩcã oceju,” i'ümḡu juy epe'e eyju dak. “Ocekukat a'õ daḡ oceku,” i acã juy epe'e — Jesus o'e. Imēn Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju.

¹¹ Jesus o'ju Jerusalém ka kay. Kapkam o'e Galiléia eipi daḡ, Samaria eipi daḡ tak.

¹² Gebuje 10 be ierepayū Jesus o'topabijuk aḡoka be yajēm pima. Kacũḡcũḡ'i osodop ip bosusu cewi.

¹³ — Jesus! Kariwa! — io'e ip y'õberen. — Etabotaidabotbon cuy eḡuy ocekey! — io'e ip Jesus pe.

¹⁴ Ixeyū jo buje, o'jekawēn ceweju ip.

— Epeju juy paĩ kay, ixē be eyjo am — io'e ierepayū be.

O'ju ip.

Jeju buje ip o'je'ada ierep topibiyū. Xipat o'e ip.

¹⁵ Gebuje pũḡ ma o'jepit Jesus kay ixeyū'in je'adaap tobuxik puje.

— Deus, ēn xipat cĩcã — io'e.

¹⁶ O'jēḡ'aecõḡcõḡ Jesus topabe ya'õbuyxi jexe buye.

— Xipat cĩcã ēn, Kariwa — io'e. — Ēn omu'ada — io'e ya'õberen. Samaria eipi beat osunuy ixē o'jepitiat.

¹⁷ Gebuje Jesus o'jekawēn ceweju.

— Dez be ḡu du oḡu'ada? — io'e. — Pu warara'acayū—9 beayū? — io'e Jesus. ¹⁸ — 9 beayū ḡu o'jepit “Xipat cĩcã ēn omu'ada” i'e am Deus pe. Ite Samaria eipi beat acã o'jepit — io'e jexeayū be. ¹⁹ — E'āy — Jesus o'e cēḡ'aecõḡcõḡ'ibit pe. — Ōn emu'ada, etabut okay buye — io'e.

²⁰ Waram pima Fariseuyū o'jekawēn Jesus pe.

— Puḡūn Deus soat kukukan je'e? — io'e ip.

— Ixe soat kukukan pima, ibapuk ḡu je'e wuyxe — io'e. ²¹ — “Bomaku Deus soat kukukan,” i'ümḡu ace'e, “Jodiku Deus soat kukukan,” i'ümḡu dak — io'e. — Ibapuk ḡu warara'acat xe. Deus wuykukukan pima, wuywebe nuynuy — io'e Jesus.

²² Gebuje Jesus o'jekawēn jewēju etaybitbinayū eju—12 beayū eju.

— Guyjom ojo pin cĩcã epesop—soat waḡo jo pin. “Ocebikuy jĩjã ḡaxĩn ma soat waḡo jajēm ocekey,” i epe'e — io'e. — “Ocebikuy pũḡ kabia ocexe am,” i epe'e — io'e Jesus. — Imēnpit eyxe ḡu oḡuy — Jesus o'e.

23 — Warara'acayũ napa ma je'e eywebe “Ak'i juy epe'e,” i, “Soat waḡo o'jepit,” i, “Bomaku omuy,” i. “Soat waḡo o'jepit,” i je'e ip eywebe. “Joceku omuy,” i napa ma je'e ip. Epeju ḡu juy okudadam ya'õbi ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyũ a'õ kay — Jesus o'e.

24 — Wepit puje, eyetaybit epesop—soat waḡo epit puje — io'e. — Xiririkiat soat taḡ kabiam. Jodiwiku kabiam, bodi-widaku. Soat ijodiat xiririkiat cocom. Imēnpuxim soat ijodiat wepicap jojo. 25 Imēnpit koam cuy ipiat osupi'ajo — io'e. — Ade ḡasũacat okay ḡu je'e — io'e.

26 — Wepit puje, ijodiat jeku apēn Noé kabia be juk adi oekuku ip iap puxim. 27 Jekōnkōn'uk osodop ip Noé itabēḡ pima, tikōnkōn'uk tak, jewebumũnmũn'uk tak. Aḡ'ũm pima, dao ma muba'atxiri oajēm — io'e.

— Kobexixi be Noé õm puje, muba'atxiri oajēm soat kay ipi juacat kay. Soat ipi juacat o'ḡu'ũm. Oe'ũ'ũ ip — io'e. 28 — Imēnpuxim ip oekuku Ló itabēḡ pima — io'e. — Jekōnkōn'uk osodop ip, tikōnkōn'uk tak, jebubut pupu'uk tak, teidada'uk tak, taidada'uk tak, uk'a muymuy'uk tak. Sodoma ka watwat aḡ'ũm pima dao ma Deus daxa o'ḡudot i'ḡo ka kay. 29 Sodoma ka bewi Ló jēm puje, Deus daxa isopat o'ḡudot kabi kadiwi daxa daxik tak. Soat ibo ka watwat'ũm'ũm o'ḡu'ũm — io'e. 30 — Soat waḡo õn. Wepit puje ka'ũma ma wepicatp wiwim je'e. Apēn kuyje oekuku ip iap puxim jeku ip ijodiat — io'e.

31 — Wepit puje, jeduk'a be ḡu juy jeõm akijuat yabeat pu am — io'e. — Jepit ḡu juy jeduk'a kay jekat peat. 32 Gebum cuy epesop Ló tayxi epit ojuyap kay — io'e. 33 — Oburemap tomuju eybu'u je'ũm pima, soat em ipiat'ajojoap pe epesop eye'ũ buje. Je'ũm eybu'u'ũm pima bit, soat em Deus xe epesop eye'ũ buje — io'e.

34 — Wepicap exima be xepxepayũ ixet ip jeedop pũḡ pe ma kama be. Deus pũḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. 35 Imēnpuxim xepxep aoyũ tadedem ip jeedop. Deus pũḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat. 36 Xepxep aḡokatkat jekat pe kapikpiḡ ip je'e. Deus pũḡ ma tujowat jewēju. Wara'at pit suiwat — io'e.

37 — Poma ip tujowat, Kariwa? — io'e ip Jesus pe.

— Urupuyũ je'awerorom iḡēmat kay i'o am. Imēnpuxim Deus ja'jēm ipiatpi'ajoan ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be — io'e Jesus.

18

1 Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn jewēju etaybitbinayũ be soat em cuy epeyekawēnwēn Deus eju iam ixeyũ mutaybit am, eybu'un ḡu juy epesop Deus eju jekawēn ãm iam tak.

2 – Ibimãmãmãat ekawën coco'ukat osunuy ikaboğatka be – io'e Jesus. – Tÿybe Deus ya'öbuyxi ğu iãn o'e. Warara'acat kuğ tak ibuyxim ğu osunuy – Jesus o'e.

3 – Itop'üm e'üibit ade em ma ajëmjëm ixe ibimãmãmãat ekawën coco'ukat kay – io'e. – O'taobu'un ğu cekay. – “Obuywan cuy ece okay itakomaat pe okaykayap puxim,” io'e'e itop'üm e'üibit – Jesus o'e.

4 – Ade kabia ibimãmãmãat ekawën coco'ukat ibu'u osunuy itop'üm e'üibit puywan. Guyjom pit o'jekawën jewebe ma. “Deus ya'öbuyxi ğu oxe,” io'e jewebe ma – io'e. – “Warara'acat tak ibuyxim ğu ojukung,” io'e jewebe ma – io'e. 5 – “Imënpit ixe itop'üm e'üibit cuy osubuywan ixe be omu'ukpiceğëğap puxim,” io'e jewebe ma – io'e. – “Ibuywan'üm pima, soat em kuka oajëmjëm okay, omu'adaodao kuka,” io'e jewebe ma – Jesus o'e.

6 – Ixe ibimãmãmãat ekawën coco'ukat itop'üm e'üibit o'subuywan jemu'ukceğëğap puxim cÿğ ğu ma'ğu jekukum – io'e. 7 – Pãm Deus? Eyxe Deus ibu'u du jemunaëhëyÿ buywan—soat kabia, soat ixima be dak jekay jewãwãwã'ukayÿ buywan— “Obuywatwan cuy ece” i'e'e'ukayÿ buywan? 8 Ibu'u ğu ixeyÿ buywan – io'e. – Soat em ağ cekay ip. Gaxïn ma ixeyÿ buywan – io'e. – Soat wağo òn. Ocepit cuy ijodi. Wepit puje Deus kay itabucayÿ xe'e otobuxik? Tobuxik pin cïcã oxe. Imënpuye juy eybu'un ğu epepso Deus eju jekawën ãm – Jesus o'e.

9 Gebuje Jesus wara'at ekawën o'ğuwën jewexe xipacayÿ be—warara'acat mubuyxi'üm'ümayÿ be— “Oceju acã xipat Deus xe” i'e'e'ukayÿ be.

10 – Xepxep ağokatkat o'ju Deus eju kawënwënap'a kay—yaboğat'a kay – io'e. – Oajëm ip Deus eju jekawën ãm. Pÿğ Fariseu osunuy. Wara'at iecuğap peam dinheiro bubu'ukat osunuy – io'e.

11 – Gebuje Fariseu o'jekawën Deus eju. Jağepÿğ ma cÿğ'i osunuy. Jewexe ya'öbuyxi jÿjã osunuy. Imën o'jekawën:

– “Deus,” io'e. “Ococok oce warara'acat puxim ğu òn etabixe buye,” io'e. “Ixeyÿ ma itabikuku warara'acat pubut kay. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Ixeyÿ ma warëmtağ ma jekukum. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Ixeyÿ ma jepopom warara'acat tayxi eju. Òn pit ka'ũma,” io'e. “Iğo buxim ğu dak òn—iecuğap peam dinheiro bubu'ukat puxim ğu,” io'e. 12 “Pÿğ semana be xepxep kabia okpiwat ma òn jewemureren kawën ãm eweju,” io'e Deus pe. “Wedinheiro'in òn iÿmÿm ewebe,” io'e. “10 be ikuğ pima, pÿğ ma òn iÿmÿm ewebe,” io'e – Jesus o'e.

13 – Iecuğap peam dinheiro bubu'ukat pit cÿğ'i osunuy wÿy ma Fariseu wi. Isÿsÿn osunuy kabi kay jeak am ya'öbuyxi'üm

cexe buye. Yatoro ma o'jekawën Deus eju. O'jewekũmpiokaka jeḡuycũḡap pibun, ikêrêat kuḡ puye — io'e. — “Deus,” io'e — io'e. — “Ikêrêat kuḡ òn,” io'e — io'e. — “Imênpuye etabotaidabotbon cuy eḡuy okay,” io'e — io'e Jesus.

14 — Icēmān òn e'em eywebe — Jesus o'e. — Jeduk'a be ixeyũ epit puje, Fariseu ḡu cũḡ ma o'e Deus xe—iecuḡap peam dinheiro bubu'ukat acā — io'e. — Eya'õbuyxian pin cĩcā bima, eya'õbuyxian ḡu epesop Deus xe. Eya'õbuyxian pin'ũm pima bit, eya'õbuyxian epesop cexe — Jesus o'e.

15 Gebuje Jesus eju etaybitbinayũ warara'acat o'ḡukorēm. O'ḡukorēm ip Jesus kay mucayan bekitkit tojotjon puye.

16 Imēnpit:

— Ebekitkit cuy epetojot okay — io'e Jesus cebayũ be ip.

Gebuje Jesus o'jekawën jeweju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju.

— Bekitkit mubu'un ḡu juy okay imudot am — io'e. — “Epeju ḡu juy Jesus kay,” i'ũmḡu juy epe'e cebe ip. Deus ixeyũ buximayũ kukukan je'e soat kukukan pima. 17 Icēmān òn e'em eywebe. Bekitkit ibu'u ḡu Deus pe jekukan. Imēnpuxim Deus pe eykukan eybu'u'ũm pima, cexe epesop ixē soat kukukan pima — io'e.

18 Gebuje aḡoka kukat oajēm Jesus kay. O'jekawën Jesus eju.

— Tapu — io'e. — Ĕn xipat, cedaḡ ocemutaybitbin puye — io'e. — Apēntak oce soat em Deus xe onũy ām? — io'e Jesus pe.

19 — Apēnpuye dak ĕn e'em owebe “Ĕn xipat,” i? — Jesus o'e. — Ka'ũmḡu xipacat—Deus acā — io'e. 20 — Etaybit Deus pe wuyawēwēap ekawën — io'e. — “Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop,” io'e Deus. “Warara'acat epeyaoka ḡu juy,” i dak. “Eyetabikum ḡu juy warara'acat pubut kay,” i dak. “Napa ḡu juy epe'e,” i dak. “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak,” i dak o'e Deus wuywebe — Jesus o'e.

21 — Soat taḡ ibiat ekawën taḡ cuk adi ojekuku bekin piman ma — io'e.

22 Iboap co buje, Jesus waram o'jekawën cebe.

— Pũḡ ma buk omuy ewebe i'e am — io'e. — Soat ebubut cuy eteida dinheiro bu am. Dinheiro juy eḡũm ikuḡ'ũmayũ be — io'e. — Iũm puje, ebubut ade ece'e kabi be — io'e. — Gebuje juy ejot. Oweju juy ejeku — io'e Jesus.

23 Iḡuycũḡ cĩcā o'e iboap co buje, ade jĩjā ibubut puye. Tacup osunuy. Ibu'u o'e jebubut ũm tadaybotbocayũ be. Xerewun. O'jēm Jesus xewi.

24 Aḡoka kukat cemap co buje, Jesus o'jekawën jeweju etaybitbinayũ eju—iḡuycũḡat cēmap co buje.

— Iba'ore jĵã ibubut adeat Deus pe jekukan — io'e Jesus. ²⁵ — Iba'ore camelo be ikap am awi daobi'atoĝ. Imēnpuxim iba'ore jĵã ma ibubut adeat Deus pe jekukan, ibu'u ip puye — io'e.

²⁶ — Abu be dak kuka o'e taxijo but? — io'e o'ya'ĵojo'iyũ.

²⁷ — Ijodiat pe jewedaxijo ba'ore — io'e. — Deus pe bit iba'ore ĝu soat ma — Jesus o'e.

²⁸ Gebuje Pedro o'jekawēn Jesus eju.

— Ocejū bit soat ocesuiwat eweju am — Pedro o'e Jesus pe.

²⁹ — Icēmān ōn e'em eywebe — Jesus o'e. — Deus bikuyap taĝ eybadip iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eyduk'a beayũ aco'i epesuiwat, eytayxi dak, eywaĝo dak, eyebay dak eyxi dak, eyebekitkit tak. ³⁰ Deus bikuyap taĝ iwat puje, eywebe epesuiwat podi ma epejat — io'e. — Eytait pima Deus xipacat je'ĝũm eywebe. Eye'ũ buje dak waram ĝuto epetait — io'e. — Soat em Deus xe epesop — Jesus o'e.

³¹ Adeayũ parakpewi Jesus 12 beayũ o'tujowat. O'jekawēn ceweju ip.

— Eya'ōpicũĝcũĝ cuy epesop wa'ō kay — io'e cebe ip. — Jerusalém ka kay aju — io'e. — Soat waĝo ōn. Kuyjeayũ emudupmubararaktup ekawēn taĝ adeayũ warēmtaĝ ma ip okuk — io'e. ³² — Ixeyũ oũm Judeu'ũmayũ be okay itakomaayũ be. Owaywayway ip je'e. Warēmtaĝ ma ip okuk. Omuxixuxi ip. Omupokupok ip. ³³ Oaoka ip. Imēnpit xepxep xet kap puje, waram ĝuto ocetai — io'e Jesus cebe ip—12 beayũ be.

³⁴ Imēnpit 12 beayũ xe cekawēn pa'arēm osunuy Jesus ekawēn.

— Apēnape ite e'em? — io'e ip jewewebe. — Cekawēn pa'arēm ocewebe — io'e ip.

³⁵ Jericó ka be Jesus ajēm pima, ita'ũmat dinheiro o'jooju kapkapayũ xewi. ³⁶ E bitako daĝ xik'i bima kapkapayũ dao-biwēĝ cocom ixē ita'ũmat.

— Apēnpuye eyju kapkam ijoma? — io'e kapkapayũ be.

³⁷ — Jesus ijoma kapkam puye—Nazaré ka bewiat — io'e ip cebe.

³⁸ Gebuje ita'ũmat o'jewāwã Jesus kay.

— Jesus! — io'e. — Davi naxeĝebit ěn! — io'e. — Etabotaid-abotbon cuy eĝuy okay — io'e ya'ōberen.

³⁹ Imēnpuye kapkapayũ ita'ũmat o'ĝukorēm.

— Ecemũĝ cuy! — io'e ip.

Imēnpit biĝ ma o'jewāwã ya'ōberen.

— Jesus! — io'e ma'ĝuto. — Davi naxeĝebit ěn! Etabotaid-abotbon cuy eĝuy okay — io'e.

⁴⁰ Jesus oajēm ita'ũmat kay. O'jecũ e bidase.

— Ixe ita'ũmat epetojot okay — io'e jexeacat pe.

O'tojot. O'jekawēn cebe, yajēm puje.

41 — Ajo-kay ěn oxewi? — io'e—Jesus o'e.

— Wetadam ece — io'e.

42 — Jetada õn — io'e Jesus. — Etate ece'e Deus kay etabut puye — io'e.

43 Jesus iboap e isum ma o'jewetada. Jecoatcoan o'e. Ixe dak o'ju Jesus eju.

— Ka'ũmġu ejo'iat xipacat — io'e Deus pe.

Iměneju soat o'jojojo'iaiyũ:

— Ka'ũmġu ejo'iat xipacat — io'e ip Deus pe.

19

1 Jesus oajěm ikaboġatka kay—Jericó ka kay. Kapkam oeku ibo ka daġ. 2 Ibo ka be aġokatkat osunuy. Ibutet Zaqueu i osunuy. Iecuġap peam dinheiro bubu'ukat osunuy. Ibubut adeat osunuy.

3 Ixe dak Jesus co ojuy o'e. Iměnpit Jesus co ba'ore osunuy taoapĩn puye. Ijo ba'ore osunuy adeayũ Jesus akokoreren oekuku buye.

4 Iměnpuye Zaqueu o'jedau Jesus topabe. Jesus co am o'jeu figueira'ip eju. O'jeu ijop'ip tĕġ ma je'kap iam itaybit puye.

5 Ibo'ip tiotpe yajěm puje, Jesus o'jeapũn Zaqueu kay.

— Zaqueu — io'e. — Ękop cuy! — io'e. — Daosuw! — io'e. — Eduk'a be õn cum — Jesus o'e.

6 Zaqueu dao ma o'kop ip ejuwi. Icockok o'e Jesus tuk'a be cu ojuy buye.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e Jesus pe.

7 Iboap o'jojojo'iaiyũ Jesus o'jomuymuy ip jeweweju.

— Jesus o'ju Zaqueu duk'a be — io'e ip jewewebe. — Ixe Zaqueu ikĕrĕat mujurũġrũġxi! — io'e ip jewewebe.

8 Gebuje Zaqueu o'jekawĕn Jesus eju jeduk'a be.

— Kariwa — io'e. — A'õpicũġ cuy eġuy. Ikĕrĕat cuk adi oġujurũġrũġiap cuy ocepere. Obubut'in oġũm ikuġ'ũmayũ be. Ipidase oġũm cebe ip — io'e. — Adeayũ muġuykukukum cuk adi oġuy dinheirom — io'e. — Ebadipdip dinheiro juy oġũm pũġ dinheiro ojat'iat pe soat pe — io'e Zaqueu.

9 — Zaqueu, Deus edaxijo ġasũ bit — io'e Jesus. — Xipat ixē be edaxijo am ěn Abraão naxeġebit puye. 10 Soat waġo õn. Ijodi ojet ikĕrĕat mujurũġrũġ'ukat kudada am. Ixeyũ daxijo am ojet — io'e Jesus.

11 Adeayũ be iboap co buje, Jesus wuymutaybitbinap ekawĕn o'ġuwĕn cebe ip. Jerusalĕm ka be Jesus oajěm pin. Tũybe ġaxĩn ma Deus soat kukukan je'e iãn o'e ip adeayũ. Iměnpuye iboap ekawĕn o'ġuwĕn Jesus.

12 — Kariwa yoboġat cu ojuy wũyatka kay — io'e Jesus. — Wũyatka watwat ixē kariwa yoboġat muy ojuy jekukan.

13 Iju'ũm pima 10 beayũ o'ġudot jewekay jebuywatwat'ukayũ.

Pũğpũğpũğ ma o'ğũm soat pe dinheiro isurũğat. Soat ip pũğpũğpũğ o'e ikuğ. “Õn ijoce'ũm pima, epeyekapik ijop kuğ dinheiro kuğ wara'at pu am—dinheiro bu am,” io'e ixe kariwa cebe ip. ¹⁴ Imẽnpit cebekitkityũ'in itakoma osodop ip jekariwa yoboğat kay. Imẽnpuye itakomaayũ jebureyũ o'ğuju jekariwa nomuju jekawẽn âm ceweju. E dağ ip o'e cebe: “Ekay ğu oceju,” i. “Ocekukat pin ğu ewebe,” io'e ip cebe e dağ — Jesus o'e.

¹⁵ — Gebuje o'ju wũyat ka kay — io'e. — Wũyatka be bima ibo ka watwat ixe kariwa yoboğat o'jomuy jekukan. Ade ka kukan ip o'jomuy. O'jẽm wũyatka bewi. Jay. Oajẽm ğuto jeka be — io'e. — Jebuywatwat'ukayũ o'tomuwa jewekay. 10 be dinheiro o'ğũmğũm cebe'iyũ o'tomuwa. Itaybit pin o'e pebũrũ paxi ip dinheiro o'jat wara'at iam — io'e Jesus.

¹⁶ — Gebuje ibuywatwat'ukat oajẽm jekariwa kay — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Pũğ dinheiro eğũm owebe isurũğat. 10 be ojat wara'at,” io'e — Jesus o'e.

¹⁷ — “Xipat ẽn,” io'e. “Xipan cĩcã juk adi ecekapik,” io'e. “Xipan cuk adi ecekapik pũğat kuğ ewebe oğũm'iat kuğ—dinheiro kuğ—yopĩcat kuğ,” io'e. “Imẽnpuye 10 be ağoka kukan ecesũy,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

¹⁸ — Ibocewi wara'at oajẽm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Kariwa,” io'e. “Ixaat kuğ pima, 5 be ojat wara'at,” io'e wara'acat — Jesus o'e.

¹⁹ — “5 be ikaboğatka kukan ecesũy—wũyat eipi ka kukan,” io'e kariwa cebe — Jesus o'e.

²⁰ — Ibocewi wara'at oajẽm ibuywatwat'ukat — io'e. — “Juku, kariwa,” io'e. “Edinheirom. Pũğ ma,” io'e. “Ocekapik ğu wara'at pu am. Oğuekabek pit pağõm,” io'e. ²¹ “Oparara ebuxim, ẽn warara'acat mudadaybotbon puye,” io'e. “Ën ibubum warara'acat xewi iũmũm ğu ma'gu,” io'e. “Ën ibubum cexewi ip taidadam ğu ma'gu,” io'e ibuywatwat'ukat — Jesus o'e.

²² — “Xipat'ũm cĩcã ẽn,” io'e kariwa. “Ajo pẽğap ğu ẽn?” kariwa o'e ya'õberen jebuywatwat'ukat pe. “ ‘Ocekapik ğu wara'at pu am,’ i ẽn e'em owebe. ‘Oğuekabek pağõm,’ i ẽn e'em owebe,” io'e. ‘Ën warara'acat mudadaybotbon,’ i ẽn e'em owebe,” io'e. ‘Ën ibubum warara'acat xewi iũmũm ğu ma'gu,’ i ẽn e'em owebe,” io'e. “ ‘Ën ibubum cexewi ip taidadam ğu ma'gu,’ i ẽn e'em owebe,” io'e. ²³ “Apẽnpuye dak dinheiro eğũm ğu dinheiro muxipanpan'ukat pe ixe be wara'at pu am? Ixe be iũm puje, wara'at kuğ kajuk ece'e dinheiro kuğ,” io'e kariwa — Jesus o'e.

24 — “Pũğ ma ikuğat pui bewi juy cedinheiro epejat,” io'e kariwa jexeayũ be. 10 be ikuğat pe juy epeğũm,” io'e — Jesus o'e.

25 — “Kariwa, imẽn ġu bit,” io'e ip. “Teku kuy 10 be ikuğ!” io'e ip kariwa be.

26 — “Imẽn ma õn e'em,” io'e kariwa bit. “Adeat kukat pe wara'at je'ğũm ip. Ade'umat kukat xewi bit je'jat ip,” io'e kariwa — Jesus o'e.

27 — “Okay itakomaayũ juy epetojot ijoce,” io'e. “‘Ocekukat pin ġu ewebe,’ i juk o'e ip owebe,” io'e. “Ixeyũ juy epetojot ijoce,” io'e. “Ixeyũ ma epeyaoka wetabixe,” io'e kariwa — Jesus o'e.

Imẽn Jesus wuymutaybitbinap ekawẽn o'ğuwẽn cebe ip.

28 Jesus iboap e buje, o'ju Jerusalém ka kay. Jeweju etaybitbinayũ wap o'ju Jesus. 29 Oajēm ip Betfagé ka xe, Betânia ka xe dak, co'a xe. Co'a butet Oliveira dip'a i osunuy. Ajēm pima xepxepayũ o'ğuju wara'atka be jeweju etaybitbinayũ.

30 — Epeju juy ağoka kay—wuywapatka kay — io'e xepxepayũ be. — Iboce jumento'it'it epetobuxik—ikirikat—yakpi jeje'ibit'umat. Ixe jumento'it'it epeğuwekap — io'e cebe ip.

31 — Ixe juy etojot ijoce — io'e. — “Apēnpuye dak eyju jumento'it'it muwekapkam?” i'e buje ip, “Ocekariwa cekay, ikuğ'ũm puye,” i juy epe'e cebe — io'e cebe ip.

32 O'ju ip xepxepayũ.

Oajēm ip jumento'it'it kay. O'tobuxik ip apēn cuk Jesus o'e iap tağ. 33 Imuwekapkam pima õhõ iwat o'jekawẽn cebe ip.

— Apēnpuye eyju jumento'it'it muwekapkam? — io'e õhõ iwat.

34 — Ocekariwa cekay, ikuğ'ũm puye — io'e xepxepayũ.

— Ha'a — io'e.

35 O'tujowat ip Jesus kay. Oajēm. Jumento'it'it akpi jeje jeekabek o'jomõğ ip. Ceweju etaybitbinayũ Jesus o'ğuju jumento'it'it akpi jeje—iekabek ceje. 36 Jerusalém ka xe Jesus ajēm pima, adeayũ jeekabek o'ğupayapaya ip Jesus wap e dağ ya'õbuyxi cexe ip puye. 37 Jesus o'tobede jĩjã ip ġebuje. Ico-cok cĩcã ip o'e Oliveira dip'a pēnpēn tağ kopkom pima—soat cebekitkit. O'jewãwã ip Jesus kay.

— Deus xipacat cĩcã — io'e ip ya'õberen. — Teku ka'ũma buk ajojojoiap mubapukpuğ jekukum — io'e ip. 38 — Wuykukukat omuyku Deus a'õbi — io'e ip jewewebe. — Ka'ũma ma ixe jo'iat idipat! — io'e ip. — Kaba'ũm jeedop ip kabi watwat — io'e ip. — Deus cuy xipacat je'ğũm cebe — io'e ip Jesus cocom pima.

39 Imēneju Fariseuyũ o'jewãwã Jesus pe adeayũ parakpewi.

— Tapu — io'e ip. — “Epeyemũğ cuy,” i juy ece eweju etaybitbinayũ be, warēmtağ ma ip e'em puye — io'e ip.

40 — Iteyũ mũḡ'i bima, wita'a ma kuka o'jeawāwā odobede am — io'e.

41 Jajēm puje, Jerusalém ka kay o'jeak Jesus. O'tōn ika jom pima ade ika watwat kũyjobit'ũm puye. O'jekawēn ika jom pima.

42 — Jerusalém ka watwat, Deus omudot eydaxijoap ojuy kaba'ũm eydop am — io'e Jesus. — Obikuy jĩjã ḡasũ ma eymutaybit am iboam. Eyju bit eybu'u ixē be eydaxijo am. Imēnpuye wekawēn ba'arēm eyxe — io'e. 43 — Imēnpuye gũyjom eykay itakomaayũ korara jo'iat jomuy ip eyka koreren jeōm ām eyaokaka am — io'e. — Ka'wi muḡēḡē ip jomuy. Jeymukoreren ip eyenapōnap puxixim. Jeyakodip ip — io'e.

44 — Jeymu'ũm ip. Soat eyka watwat ḡu'ũm ip. Ka'ũma ma jepoyat. Ikaboḡatka sukamu'ũm cĩcã ip. Wita'a yamudu ip—soat'a uk'a muḡēḡēap'a. Pũḡ'a iwat ḡu ip wara'at'a jeje. Deus omudot eydaxijo am. Eyju bit okay ḡu. ḡasũ ocedaxijo pin Deus iam eyetaybit ḡu. Imēnpuye soat ip jeymu'ũm. Pũḡ tak epeyepoyat ḡu. Soat ip jeymu'ũm — io'e Jesus.

45 Jesus oajēm Deus eju kawēnwēnap'a kay—yaboḡat'a kay. Ya be oōm. Aḡokatkayũ o'ḡujēm uk'a ekorara bewi—ōhō deidada'ukayũ.

46 — Imēn e'em Deus ekawēntup: “Oduk'a bit cuy yanuy Deus eju kawēnwēnap'am” i — io'e cebe ip. — Eyju bit epeyamuwexat ibukurukayũ munēmap'am — io'e cebe ip.

47 Jesus adeayũ mutaybitbin osunuy soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be.

Gebuje paĩyũ kukukayũ Jesus aoka ojuy oeku ip—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ dak, warara'acayũ dak—Judeuyũ kukukayũ. Jesus aoka ojuy osodop ixeyũ ma.

48 Adeayũ bit Jesus ekawēn kay jĩjã osodop. Imēnpuye Jesus aoka ba'ore o'e cekay'ũmayũ be.

20

1 Jesus imutaybitbin pima paĩyũ kukukayũ oajēm cekay. Oajēm ip Jesus kawēn idipat muwēnuwēn pima Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Oajēm ip Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayũ eju, Judeuyũ kukukayũ eju dak. 2 Soat ip o'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi juk ija'a beayũ eḡujēm? — io'e ip. — Abu-a'ōbi ēn jekukum? — io'e ip. — Iboam cuy ocemukũyjom ece — io'e ip.

3 — Eyju ma omukũyjom cuy epe'e — Jesus o'e. 4 — Abu-a'ōbi ḡu juk João ijodiat mubatisasan oeku? Deus a'ōbi du? Ijodiat a'ōbi ḡu xe'e? Iboam cuy epe'e omukũyjom — io'e cebe ip.

5 Gebuje o'jewa'ōxikxik ip jeweweju.

— Apēn xe'e acejede? — io'e ip. — “Deus a'ōbi” i'e buje cebe, “Apēnpuye juk eyetabut ḡu João kay?” i je'e Jesus wuywebe —

io'e ip. ⁶— “Ijodiat a'ōbi,” i'e buje bit cebe, adeayũ wuyabuḡbuḡ je'e wita'am, ixeyũ xe João Deus a'ōbi juk adi oeku buye — io'e ip jewewebe.

⁷ Imēnpuye:

— Ocetaybit ḡu abu-a'ōbi juk João ijodiat mubatisasan oeku iam — io'e ip cebe.

⁸ — Ōn tak jeymukũyjo ḡu abu-a'ōbi ōn jekukum iam — io'e Jesus.

⁹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawēn o'ḡuwēn adeayũ mukũyjo am Deus a'ōbi ōn jekukum iam.

— Aḡokatkat ibune'īcatpune o'taida uvabune — io'e Jesus. — Ixe uvadip iwat aḡokatkayũ o'jomuy tip wiwi an. “Wekadaidip cuy epetipwiwi,” io'e cebe ip. O'ju wara'at ka be ixeyũ aḡokatkayũ tip wiwim pima. Ibun cīcā osunuy wara'at ka be — io'e. ¹⁰ — Yaopap ekaxi bima tip iwat uva'a kay o'e. Jebuywatwat'ukat o'tomuwã.

— “Eju juy wekadaidip kay,” io'e. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e. Imēn jebuywatwat'ukat o'ḡuju uva'a bum. O'jēm. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit tip wiwi'ukayũ ibuywatwat'ukat o'yamupāupã tip iwat buywatwat'ukat. O'ḡujēm ip tip pewi. Ibui puḡ ma o'ḡujēm ip. Pūḡ'a dak ip o'yaũm ḡu cebe. Jebui puḡ ma o'jepit tip iwat pe — Jesus o'e.

¹¹ — Ibocewi tip iwat wara'at o'ḡuju uva'a kay jebuywatwat'ukat.

— “Eju juy uvadip kay wekadaidip kay,” io'e wara'at pe. “Uva'a juy eyadojot oxat'am,” io'e.

— Xerewun. O'jēm ibuywatwat'ukat. Jay. Oajēm uvadip pe. Imēnpit ixe wara'acat tak o'ḡujēm ip. Ixe dak ip o'yaokaka jījã. Warēmtaḡ ma o'jukuk ip. Ibui puḡ ma o'ḡujēm ip. Pūḡ'a dak ip o'yaũm ḡu cebe. Jebui puḡ ma o'jepit kadai iwat pe — io'e.

¹² — Ibocewi wara'at o'ḡuju uva'a kay jebuywatwat'ukat. Ixe wara'acat oajēm tip pe. Ixe dak ip o'yamupāupã. Ixe dak o'ḡujēm ip tip pewi. Jebui puḡ ma o'jepit tip iwat pe — io'e.

— Imēn kadaidip wiwi'ukayũ ebapũḡayũ o'ḡujēm tip pewi. Tip iwat buywatwat'ukayũ o'ḡujēm ip. Ebapũḡ em ip ibui puḡ ma o'ḡuytip kadaidip iwat kay.

¹³ — Imēneju tip iwat o'jekawēn jewebe ma.

— “Apēn paxi oce?” io'e jewebe ma. Okpot cuy oḡuju tip kay yabum,” io'e. “Oxe ikukpin cīcāat cuy oḡuju. Ibuyxim ma ip okpot jukuk,” io'e jewebe ma.

¹⁴ — Kadaidip tip iwat jekpot o'ḡuju tip kay. Xerewun. O'jēm. Jay. Oajēm tip pe. Imēnpit ipot co buje, tip wiwi'ukayũ o'jekawēn jewewebe.

— “Ga'a tip iwat ipot ayaoka,” io'e ip jewewebe. “Cebay e'ũ buje, teku soat je'jat jebay'ũm pubut,” io'e ip. “Tip kukan je'e,”

io'e ip. “Ga'a ayaoka. Wuyju ma ibubut ajat. Wuyju ma tip kukan acesop,” io'e ip jewewebe.

¹⁵ – Tip iwat ipot o'tujujēm ip tip pewi. Kacūg kay o'tujowat ip. Ipot'ūm o'yaoka ip – io'e Jesus imutaybitbin.

– Apēn je'e tip iwat jekpot'ūm o'yaoka'iaiyū be? – io'e Jesus ja'ījojomayū be. ¹⁶ – Oguwēn eywebe. Kadaidip iwat je'ju tip wiwi'ukayū kay. Yaoka ip. Warara'acayū jomuy ixeyū'ūm'ūm tieg jekadaidip wiwi an – io'e.

– Cēm tu? – io'e Jesus ekawēn cocoayū. – Imēn xe'e je'e? – io'e ip Jesus pe.

¹⁷ – Icēmān – io'e Jesus. – Omuwēgaptup imēn e'em:

“Ite'a wita'a xipat gu,” io'e uk'a muymuy'ukayū jewewebe, i. Ite'a o'yaxik ip, i. Imēnpit o'yaxikiat'a xipat cīcāat'am o'e, i. Wara'at'a muycemap'am o'e ce'aeduap puxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēgaptup – io'e Jesus. ¹⁸ – Igo'a jejewi je'at puje, o'jewenōmnōmnōm kuka. Ijodiat ceje igo'a at puje, tōm ā kuka o'e ip – io'e.

Iboap ekawēn o'guwēn Deus a'ōbi ōn jekukum iam ixeyū mukūyjoap ojuy.

¹⁹ O'ya'ījojo'iaiyū oitakomān Jesus kay ibo ekawēn cocom puye—Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū, paīyū kukukayū dak.

– Jesus ijop ekawēn o'guwēn wuymukorēm ām – io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus pu ojuy o'e ip. Imēnpit iparara o'e ip adeayū buxim. ²⁰ Ixeyū dak dinheiro o'gūm aḡokatkayū be Jesus ekawēn puyxijo am.

– Jewexe juy Jesus ekawēn kay epeku – io'e ip. – Ixe dobatban cuy epeku – io'e ip cebe. – Ixe ekawēn puyxijojom cuy epeku – io'e ip. – Warēmtaḡ ma aco'i jekawēn – io'e ip. – Warēmtaḡ ma cekawēn puje, iecuḡap kay juy atujowat – io'e ip. – Iecuḡap a'ōbi acā yaoka but wuywebe – io'e ip.

O'ju ip Jesus kay. Jay. Oajēm ip.

²¹ – Tapu – io'e ip. – Ocetaybit cedaḡ ma ēn kawēnwēn iam. Cedaḡ ma ēn ocemutaybitbin tak – io'e ip cebe. – Kocūg kadi kay gu ēn aḡ—badiat kay acā – io'e ip.

Imēn o'e ip ya'ījojoayū muḡuykuku ojuy Jesus kay oceju iam.

²² – Cedaḡ tu exe wuywebe dinheiro ūm ām soat xe ya'ōbuyxiat pe—wuyeipi kukat pe—César be? Aceḡūm gu xe'e? – io'e ip Jesus pe.

²³ Jesus pit o'e jewebe ma: – Iteyū wekawēn puyxijo ojuy – i.

²⁴ – Dinheiro isurūḡat cuy epetojot okay – io'e Jesus cebe ip—jedobatbanayū be—jekawēn puyxijojō ojuyacat pe.

– Juku – io'e ip.
O'gubapuk cebe.

— Abu-biōḡbuk ija cebe? — io'e. — Abu-butet tak? — io'e.

— César biōḡbuk—soat xe ya'ōbuyxiat biōḡbuk — io'e ip. — Ixe butet tak opop cebe — io'e ip.

²⁵ — César emukaypin cuy epeḡūm cebe — io'e. — Deus emukaypin pit cuy epeḡūm cebe — io'e Jesus.

²⁶ Jesus ekawēn puyxijo ba'ore o'e cebe ip soat etabun. Cede ba'ore o'e ip. Mūḡ ma osodop ip.

— Itaybit cīcā teku jede am — io'e ip. — Ya'ōmuypit pa'ore wuywebe — io'e ip jewewebe.

²⁷ Saduceuyū oajēm Jesus kay. Saduceuyū Judeuyū dak osodop ip. Tūybe wuye'ū buje acejetait'ūma waram iān o'e ip. O'jekawēn ip Jesus eju.

²⁸ — Tapu — io'e ip. — Moisés Deus pe wuyawēwēaptup cuk adi o'tupmubararak ocewebeaptum — io'e ip. — Imēn e'em ibodup:

Aḡokatkat waḡo'ūm e'ū buje, ikitpit puk cuy jewebumūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju itayxibuk i'it'et'ūm pima, i. Jewebumūn cuy imu'ukreḡ am, bekicat muaypan am jewaḡo'ūm tieḡ, i.

²⁹ Imēn Moisés o'tupmubararak — io'e ip.

Gebuje 7 beayū o'ḡuwēn ip Jesus pe—ikitpitpiyū.

— Koapat o'jewebumūn. Ixe koapat'ūm oe'ū jekpotpet'ūm pima ma — io'e ip. ³⁰ — Gebuje jewaḡo'ūm tomujuat o'jewebumūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju. Ixe tomujuat'ūm oe'ū jekpotpet'ūm pima maḡuto — io'e ip. ³¹ — Ibocewi warara'acayū o'jewebumūnmūn jewaḡo'ūm tayxibuk eju 5 beayū—koapat tayxibuk eju—pūḡ eju ma. Soat ip o'jewebumūnmūn ceweju. Jekpotpet'ūm pima ma oe'ū'ū ip soat ma — io'e ip. ³² — Soat ip ce'ū buje, ayacat'ūm tak oe'ū.

³³ Soat o'jewebumūnmūn ceweju 7 beayū. Imēneju waram wuyetait puje, abu-tayxim xe'e je'e? — io'e ip Jesus pe.

³⁴⁻³⁵ Gebuje Jesus o'jekawēn Saduceuyū be.

— Ijodiat ma jewebumūnmūn — io'e. — Waram o'jetait'iyū bit jewebumūnmūn ḡu. Deus ixeyū o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Jewebumūnmūn ḡu ip. ³⁶ Waram o'jetait'iyū waram ḡu je'ū, Deus ekawēn tojtot'ukat puxim ip puye. Deus ipotpoyū ip, Deus ixeyū o'ḡutait ce'ūap tomukadi buye — io'e Jesus. ³⁷ — Napa ma eyju e'em “Waram acejetait ḡu,” i. Waram epeyetai — io'e. — Waram acejetait wuye'ū buje iam cuk adi o'ḡutaybitbin Moisés — io'e. — Ixe Moisés tipsopat ekawēntup o'tupmubararak. “Deus Abraão kukukat, Isaque kukukat tak, Jacó kukukat tak,” i juk o'e Moisés, ce'ū'ū ip puje. ³⁸ Deus ce'ūat kukukat ḡu—itaicat kukukat acā. Imēnpuye wuyetaybit ixeyū'ūm'ūm waram o'jetait ce'ūap tomukadi iam. Soat itait Deus xe—itaicayū, waram o'jetait'iyū dak — Jesus o'e.

39 — Etaybit cĩcã ma jede am — io'e Moisés ekawẽn imutay-bitbin'ukat.

40 Ya'õbabi'ũm ip o'e Jesus a'õbu am.

41 Jesus pit o'e cebe ip:

— Addeayũ e'em “Deus emunaẽ Davi naxegebit,” i — io'e Jesus cebe ip. 42 — Imẽn e'em Davi Salmidup pe:

Deus o'e okukukat pe: “Xik'i abik oba'at kadi,” i. 43 “Ekay itakomaat a'õbacaap oġu'ũm,” i. Kũyjobit jeedop ip a'õ kay, i — io'e.

44 — Imẽn Davi e'em Salmidup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Davi o'e Deus emunaẽ be “Okukukat” i. Imẽn puye Deus emunaẽ Davi naxegebit acã ġu osunuy. Davi kukukat tak osunuy — io'e Jesus cebe ip.

45 Gebuje Jesus o'jekawẽn jewēju etaybitbinayũ eju. 12 beayũ eju o'jekawẽn adeayũ a'õpiju.

46 — Eyday'em'um cuy epesop Moisés ekawẽn eymutay-bitbin'ukayũ be eymuġuykukuap puxim — io'e. — Tũybe soat podi ma oca'õbuyxi iãn e'em ip — io'e. — Jesay ukpi wẽnẽġwẽnẽġã ip jekukum soat pe jejojoan. Icockok cĩcã ip warara'acat pe ibuyxim ikuk am soat etabutpe — io'e. — Kariwa yoboġat tũyap pe abik ojuy ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Peta kabia be dak cucum ip kariwa yoboġat tũyap kay yabikap ojuy. 47 Aġokatkat'ũm e'ũ buje, itayxibuk pubut pupum ip. Cekawẽn wa'ũm cĩcã ip Deus eju warara'acat pe “Eyetaybit cĩcã Deus eju kawẽnãm” i'e am cebe ip. Jewexe Deus eju ip kawẽnwẽn. Deus xe ġu ip ya'õbuyxi—jewexe acã. Imẽn puye soat podi ma ipiat supi'ajo ip — io'e Jesus.

21

1 Gebuje Jesus o'jeak dinheiro mũn'a kay—isurũġat mũn'a kay. Dinheiro mũn'a Deus eju kawẽnwẽnap'a be o'yanuy. Ibubut adeayũ dinheiro mõġmõġ ip o'e iġo'a be. Xeresu ġu o'jomõġmõġ ip ya be.

2 Gebuje Jesus ayacat o'jojojo—itop'ũm e'uubit—tadaybocat. Ixe ayacat dinheiro isurũġat o'jomõġ iġo'a be—xepxep ã o'jomõġ. Xepxepatei teiboġ ġu osodop—tei'it ma.

3-4 — Icēmãn õn e'em eywebe — Jesus o'e jexeayũ be. — Ibubut adeayũ ma ade o'jomõġmõġ ip. Yopit ma bit jexewiat'in o'jomõġmõġ ip ya be jedinheiro'in. Ixe ayacat pit soat jexewiat o'jomõġ jedinheiro. Ka'ũma ma o'jepoyat cexe. Tei'icat o'jomõġ. Inaka soat o'jomõġ jedinheiro. Jexat pu ojuyap tak o'jomõġ. Imẽn puye Deus xe ayacat teiboġ o'jomõġ tei'it ma'ġu wuyxe. Deus xe warara'acat podi ma o'jomõġ — io'e Jesus.

5 Gebuje ceweju etaybitbinayũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Tapu, ak'i juy ece — io'e ip. — Deus eju kawēnwēnap'a yadip cīcā! — io'e ip. — Wita'a muḡēḡē'a yadip cīcā! — io'e ip. — Adeayū juk adi jedinhoiro o'ḡūmḡūm yamudipaptem — io'e ip.

6 — Icēmān — io'e Jesus cebe ip. — Yadip cīcā ḡasū. Gaxīn ma bit soat'a je'aedu. Xepxep'a jewa'awebotbon ḡu je'e wita'a — io'e Jesus.

7 — Tapu, puḡūn xe'e je'aedu? — io'e ip. — Ajo je'bapuk ḡasū je'aedu iam ocemutaybit am? — io'e ip.

8 — Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuḡuykukuap puxim! — io'e. — Napapa'ukayū jajēm. “Cristo ōn,” i napa ma je'e ip warara'acat pe. “Ijodiat taxijojo'ukan Deus emunaē ōn,” i napa ma je'e ip. “Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e,” i napa ma je'e ip. Eyetabun ḡu juy epesop ixeyū ekawēn kay — io'e. 9 — Soat kaka daḡ nopagōḡōm je'e ip—ijoxīn ma, wūy dak. Nopagōḡōmap awēḡ tobuxik puje, eyaḡuykororeren ḡu juy epesop. Imēn cuy je'e koam. Imēnpit soat i'ūmap kabia oajēm ḡu buk.

10 — Pūḡ eipi watwat nopagōḡōm je'e wara'at eipi watwat eju. Pūḡ ka watwat nopagōḡōm je'e wara'at ka watwat eju. 11 Soat kaka daḡ ipi jexixi. Soat ka daḡ je'e reap. Soat ka daḡ je'e iwātaxipipi ade. Xipat'ūm cīcāat je'bapuk. Wuymu-parararanap tak je'bapuk kabi be — io'e.

12 — Iboap ebapuk awap itakomaayū jeydaomūn. Ipiat supi'ajoat ip eywebe. Jeydujowat ip Deus eju kawēnwēnap'a be Judeuyū be eymuymuy am. Daomūnmūnap'a be ip jeymuōm. Jeydujowat ip iecuḡap dopabe ika kukukayū dopabe dak, okay eyetabut puye. 13 Ixeyū dopabe bima juy kawēn idipat epeḡuwēn cebe ip — io'e. 14 — “Apēn paxi oce'e cebe ip?” i'ūmḡu juy epe'e. “Apēn paxi ocewedayo?” i'ūmḡu dak cuy epe'e. Eyaḡuybabi'ūm'ūm ḡu juy epesop apēn paxi ocewedayo iap kay. 15 Ōn ma jeymutaybin jedem ixeyū dopabe bima. Eya'ōmuypit pa'ore je'e cebe ip eykay itakomaayū be — io'e. 16 — Eyebay ma jeyūm eykay itakomaayū be eyaoka am, eywaḡoyū dak, eybadipyū dak, eybureyū dak. Ixeyū ma ey'in yaoka pūḡpūḡ. 17 Soat eykay ḡu jījā je'e okay eyetabut puye — io'e. 18 — Ōn pit soat em aḡ oḡuy eykay. Soat em ōn xipan jeykuk. 19 Eyetabun cuy epesop okay ipiat'ajojom ma'ḡu eyju. Soat em Deus xe epesop eye'ū buje — io'e Jesus.

20 — Sorarayū be Jerusalém ka mukoreren puje, eyetaybit epesop ḡaxīn ma ip ikamu'ūm iam. 21 Jerusalém ka koreren pima, jewat cuy ip co'a kay jaokaap puxim Judéia eipi watwat. Jeka bewi juy ip je'jēm ḡu ikaboḡatka watwat. Ikaboḡatka kay ḡu juy ip jenapōn koḡūnpi watwat. 22 Jenapōn ḡu juy ip ixe kabia be Deus jekay itakomaayū be jeweḡ puye. Ixe soat

pe jeweik jemudupmubararaktup ekawën tağ—kuyjeatup ekawën tağ — io'e.

23 — Yukreğayū ipiat supi'ajojo jījā ixē kabia be, jekūm pe je'it kukayū dak. Judéia eipi watwat ipiat supi'ajojo jījā. Deus ipiat supi'ajoat Judeuyū be itakōma jījā buye. 24 Cekay itakōmaayū Judeuyū yaokaka pajam. Warara'acat ip taomūn. Taomūnmūn ip tujowat wara'at ka dağ. Jerusalém ka sukamu'ūm Judeu'ūmayū. Imēn je'bapuk Judeu'ūmayū soat kukukan pima — Jesus o'e.

25 — Iwaruat je'bapukpuk kaxiepiat pe, kaxiaat pe dak, kasopta be dak. Soat ka watwat yağuybabi'ūm'ūm cīcā je'e. Yağuybabi'ūm'ūm je'e ip soati jediexixi jījā buye, tipodoy jījā buye dak. 26 Soat kabi beacat muycememap jearere. Soat ya'ōca'ūm je'e jeparara pibun. Ya'ōca'ūm je'e ip ipararuat ebapuk puje — io'e.

27 — Gebuje ip ojo — io'e Jesus. — Kabikerereat eju oajēm puje ip ojo — io'e Jesus. — Soat wağo òn. Ixeyū ojo. “Ka'ūma ma ejo'iat ya'ōbacaat,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. — “Soat podi ma edip,” i je'e ip owebe — io'e Jesus. 28 — Iboap ebapuk puje, ġaxīn ma taxijojom epe'e. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop. Eya'ōcam cuy epesop — io'e. Imēn Jesus o'jekawën cebe ip.

29 Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën jex-eyū be.

— Figueira'ip cuy epeyopcoco, wara'at'ip tak. 30 Tupkireatup cēm puje, eyetaybit ġaxīn ma koato je'e iam. 31 Imēnpuxim ipararuat ebapuk puje, eyetaybit epe'e ġaxīn ma Deus soat kukukan je'e iam — io'e.

32 — Icēmān òn e'em eywebe. Soat ġasūacayū e'ū awap soat je'bapuk wekawën tağ. 33 Kabi i'ūm, i'pi dak. Wekawën pit i'ūm ġu. Soat em wekawën kay itabut jeedop ip adeayū — io'e.

34 — Ağ cuy epesop wajēmap kay — io'e. — Puybitxim ġu juy epesop kawedixim ġu dak, tarekrek pupuxim ġu dak — io'e. — Ağ cuy epesop wepit pujeap kay. 35 Ağ'ūm pima epeyekuy wepit puje puca ekuyap puxim ibu buje. 36 Imēnpuye soat em ma ağ cuy epesop wepicap kay. Soat em cuy epeyekawën Deus eju — io'e. — “Bay, ocemutaxin cuy eğuy ipiat'ajoap puxim,” i juy epe'e Deus pe. “Bay, ocebuywatwan cuy eğuy soat wağo kay ocajēm puje ocesūsūnap puxim,” i juy epe'e cebe — Jesus o'e.

37-38 Soat kabia Jesus adeayū mutaybitbin'uk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum adeayū je'aweroro'uk ip osodop iğo'a be Jesus ekawën com. Kabiogkabiog'i bima o'jepitpit Jesus Oliveira dip'a bicūğpe xexen.

22

1 Peta ajēm pima paīyū kukukayū Jesus aoka ojuy ip, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Peta butet Páscoa i osunuy. 2 Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Soat kabia Jesus aoka ojuy oekuku ip paīyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

— Apēn ġu xe'e aceyaoka? — io'e ip jewewebe. Adeayū eta'ūm pima ip yaoka ojuy oekuku, adeayū buxim iparara ip puye.

3-4 Gebuje Judas o'ju paīyu kukukayū kay oibu'un Jesus kay buye. Kūyjobit o'e Satanás a'ō kay. Ixe Judas xepxep putet osunuy. Iscariote i wara'at ibutet osunuy. 12 beayū'in osunuy ixe. Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū kay dak o'ju. Jekawēn ām ceweju ip o'ju. Oajēm cekay ip. Jay.

— Ōn ma Jesus oġūm eywebe yaoka am — io'e. — Apēn xe'e oġūm eywebe? — io'e Judas.

5 Icocok cīcā ip o'e paīyū kukukayū, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū dak.

— Ocewebe Jesus ūm puje, dinheiro oce'ġūm ewebe iūmapteim — io'e ip Judas pe.

6 — Ha'a, dinheiro juy eġūm owebe — io'e cebe ip.

Imēneju soat kabia paīyū be Jesus ūm ojuy oeku Judas. Adeayū eta'ūm pi iūm ojuy oeku.

7-8 Peta ajēm puje, Jesus Pedro o'ġuju ikaboġatka be, João dak. Ixe epeta bima Judeuyū pāo'a o'o'uk osodop ip yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a. Ovelha aokaka'uk ip osodop Páscoa epeta bima. Imēnpuye Jesus Pedroyū o'ġuju soat muxipan am.

— Ikaboġatka be juy epeju — io'e. — Ovelha juy epejat. Epeyaoka juy. Epejoyoy juy wuywebe i'o am Páscoa kabia be — io'e cebe ip—Pedro be, João be dak.

9 — Pu'a be xe'e oceyoyoy wuyxat? — io'e ip.

10 — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop! — io'e. — Ikaboġatka be eyōm puje, aġokatkat eydopabijuk—idibi mūn'a kukat. Ixe nomuju juy epeju — io'e. — Ixe be uk'a be iōm puje, eyju dak epeōm iġo'a be — io'e. 11 — Uk'a iwat pe juy epeyekawēn. “Ocemutaybitbin'ukat o'jewa'ōmudot ewebe,” i juy epe'e cebe. “‘Pu'abi be ebikuy omujum jekōn ām oweju etaybitbinayū eju Páscoa kabia bima,’ i juk o'e ocemutaybitbin'ukat,” i juy epe'e uk'a iwat pe — io'e Jesus. 12 — Uk'a iwat yabimubapuk eywebe umat'abi, yaboġat'abi, soat opop iat'abi — io'e. — Ibo'abi be juy ovelha epejoyoy wuyxan — io'e cebe ip.

13 O'ju ip ikaboġatka be. Apēn cuk adi Jesus o'e cebe ip iap taġ o'tobuxik ip soat taġ. Ovelha o'joyoy ip iġo'abi be.

¹⁴ Jekōn pima Jesus o'jekawēn jemumujuyū eju—12 beayū eju. Kaxikxik'i osodop ip mesa be.

¹⁵ — Páscoa xat o pin cīcā òn eyweju ijop epeta bima — io'e. — Gaxīn ma juy òn ipiat'ajom — io'e. ¹⁶ — Deus soat kukukan'ūm pima Páscoa xat ojo'o ġu. Imēnpit Deus soat kukukan pima, ojo'o waram — io'e.

¹⁷ Gebuje Jesus uva'abidi o'timuōm tikōnkōġap pe.

— Bay, ēn xipat cīcā — io'e Deus pe.

Tikōnkōġap o'ġūm jewēju etaybitbinayū be.

— Juku — io'e. — Epetikōn. Epetimu'ē'ē eyewewebe — io'e.

¹⁸ — Ijodi ġu waram uva'abidi otikōn. Deus soat kukukan pima bit, waram otikōn — io'e Jesus.

¹⁹ Gebuje pāo'a o'yabu.

— Bay, ēn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakat. O'yaūm cebe ip.

— Iju'a ojebit — io'e. — Eywebeam oje'ū. Ya'o buje we'ūap kay juy ġebum epesop — io'e cebe ip.

²⁰ Jekōn epere buje, uva'abidi o'tiūm cebe ip.

— Ijudi kōn puje, odoymukererenap kay juy ġebum epesop — io'e. — Gasū Deus ikērēat ju'uk eywebewi odoymukereren puye, oje'ū buye. Ikērēat ju'uk eywebewi apēn kuyje ixē o'e iap taġ — io'e Jesus. ²¹ — Mesa be xik'i owejuat ma oūm okay itakomaayū be — io'e. ²² — Soat waġo òn. Oje'ū apēn cuk adi webay ibikuy osunuy iap taġ. Imēnpit Deus ipiat supi'ajoat oūmat pe — io'e.

²³ — Abu xe'e wuy'in kuka Jesus o'ġūm cekay itakomaayū be? — io'e ip jewewebe Jesus eju jekōnkōnayū.

²⁴ Gebuje Jesus eju etaybitbinayū o'jewa'ōbubu jeweweju.

— Abu wuy'in soat podi ma ya'ōbuyxian je'e? — io'e ip jewewebe.

O'jewa'ōxikxik ip. ²⁵ Jesus o'jekawēn cebe ip.

— “Kūyjobin cuy epesop wa'ō kay,” i'e'em ijodiat kukukayū jebekitkit pe. “Kariwa yoboġat òn,” i'e'em ip — io'e. — Ijodiat bure ip adeayū xe. ²⁶ Eyju bit imēn ġu juy epesop. Kariwa yoboġat pin pima, ya'ōbuyxi'ūmat puxim cuy epeku — io'e Jesus cebe ip. — Warara'acat kukukat pin pima juy ibuywatwan ip epesop — io'e cebe ip. ²⁷ — Abu kariwa yoboġat? — io'e. — Jekōn ām mesa be xik'iat tu? Ixat tojtot'ukat ġu xe'e? Jekōn ām mesa be xik'iat ma kariwa yoboġat. Imēnpit eyxe bima wuyxat tojtot'ukat puxim cuk adi ojekuku. Warara'acat puywatwan cuk adi ojekuku — io'e Jesus. ²⁸ Eybu'un ġu juk adi epesop okay, warara'acat a'ġu ipiat o'supi'ajoat owebe — io'e. ²⁹ — Kuy bima webay o'e owebe “Soat kukukan ecesūy,” i. Imēnpuxim “Eyju dak soat kukukayūm epesop oweju,” i òn e'em eywebe. ³⁰ Òn soat kukukan pima, wemesa be

epeyekōn oweju — io'e. — “Eyju ikērēat kuḡ Deus xe,” i epe'e kūyjobit'ūmayū be. “Eyju ikērēat kuḡ ḡu Deus xe,” i dak cuy epe'e kūyjobicayū be. Imēn epe'e Israel naxeḡebitbit pe—12 be tiwatwat pe — io'e Jesus jewēju etaybitbinayū be.

31 — Simão — io'e Jesus Simão Pedro be. — Eya'ōpicūḡ cuy — io'e. — Satanás kuy o'e owebe “Simão buyxijo pin ōn, itabut paxi je'e wa'ō kay iam,” i — io'e Jesus Simão be. — Satanás itabucayū xewi emujēm pim apēn wuyju tarekrekata mujēmjēm taixee bewi iap puxim — io'e. — “Ha'a. Esubuyxijo,” i juk oce Satanás pe — io'e Jesus. — “Soat cuy esubuyxijo oweju etaybitbinayū,” i juk oce cebe — io'e Jesus. 32 — Imēnpit kuy ocekawēn Deus eju ewebeam. “Simão juy esubuywan itabucap epereap puxim,” i oce Deus pe — Jesus o'e. — Waram okay etabun pima, eykitpitpiyū juy esubuywan itabut cīcā am ip okay — io'e Jesus.

33 — Kariwa, jiwat ḡu ōn — io'e Simão Jesus pe. — Obu'un ḡu ekay — io'e. — Daomūnmūnap'a be dak cuy oju eburem. We'ūap kay ma juy oju eburem — io'e Pedro.

34 — Pedro — io'e. — Sapokay ede'ūm awap, ebapūḡ em “Ixe bure ḡu ōn,” i ece'e — io'e Jesus pit.

35 Gebuje o'jekawēn wara'acayū eju—jeweju etaybitbinayū eju.

— Patorōn kuḡ'ūm cuk adi ōn eymuju, sako kuḡ'ūm tak, bolsa kuḡ'ūm tak, eyiuk kuḡ'ūm tak — io'e. — Irerem tu juk adi epekuku? — io'e.

— Ka'ūma. Xipan cuk adi ocekuuku — io'e ip.

36 — Gasū bit — io'e cebe ip — patorōn kuḡ pima juy epetujowat eyekuap taḡ — io'e. — Sako kuḡ pima juy epetujowat. Payao kuḡ'ūm pima juy eyeekabek epeteida ibu am — io'e. 37 — Imēn e'em Deus ekawēntup—omuwēḡaptup:

“Ikērēat muḡēḡē'ukat ēn,” i napa ma ijodiat e'em Deus emunaē be, i.

Ibodup ekawēn taḡ je'e ip owebe ḡasū — io'e Jesus.

38 — Kariwa, ak'i ece — io'e ip. — Xepxep oceju payao kuḡ — io'e ip.

— O'e ma burut — io'e.

39 Ibocewi o'jēm ip jekōnkōnap'a bewi umat'abi bewi.

Jesus o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay—cucu'uk osunuyiap'a kay. Ceweju etaybitbinayū dak o'ju tomuju.

40 O'jekawēn ceweju ip yajēm puje.

— Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

41 Jesus o'jeweḡ jewēju etaybitbinayū xewi. Bosusu o'ju. Jaḡēpūḡ ma o'e.

Gebuje Jesus o'jekawēn Deus eju. Jēḡ'aecōḡcōḡ o'jekawēn.

42 — Bay, ebu'u bima bit ipiat esupi'ajoat ġu owebe — io'e Deus pe. — Imēnpit obikuyap taġ ġu juy ece—ebikuyap taġ aċā — io'e.

43 Ibocewi Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'kop kabi kadiwi Jesus a'ōmucan am.

44 Biġ ma ja'ōbuyxim o'jekawēn Deus eju. Jeġuycūġat pibun ma oe'ū pin. Topa'adiayey o'e toy buxim, iġuycūġ cīcā buye. O'jedopadoyebot ipi ju.

45 Deus eju jekawēn epere buje o'āy. Kirik'āy. Jeweju etaybitbinayū kay oajēm. Jay. Ixexet ma ip o'tobuxik. Ixexet ip jeġuycūġap kuġ ip yoboġ cīcā buye.

46 — Apēnpuyey exxexet? — io'e. — Epeyewurūġ cuy! — io'e cebe ip. — Epeyekawēn cuy Deus eju eywebe ikērēat kukap puxim — io'e.

47 Warara'acayū dak oajēm Judas eju. Ixe Judas warara'acayū wap oajēm jaku Jesus iam imutaybin am ip. Ixe 12 beayū'in osunuy.

Oajēm Jesus kay Judas. Oajēm Jesus aġobu kōn ām tobede am.

48 — Judas — io'e Jesus. — Soat waġo ōn — io'e. — Waġobu kōn tu ēn oūm ām okay itakomaayū be? — io'e.

49 Gebuje Jesus eju etaybitbinayū itaybit o'e Jesus pum ip iam.

— Kariwa, oceyaoka du ip pajam? — io'e ip Jesus pe.

50 Pūġ ixeyū'in tak paīyū kukukat puywatwat'ukat o'suġuybu'uk pajam. Tep. Iba'at kadiat ġuybu o'suġuybu'uk.

51 — Imēn ġu bit epesop! — io'e Jesus jeweju etaybitbinayū be.

Cay. O'suġuybumucay. O'suġuybumuwedap. Guybudip o'e.

52 Gebuje Jesus o'jekawēn Judas ejuayū eju—paīyū kukukayū eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukayū eju dak, Judeuyū kukukayū eju dak.

— Epajēm odaomūn ām ibukurukat taomūnap puxim — io'e. — Eyba'ip kukuġ epajēm — io'e Jesus. ⁵³ — Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be juk adi oġuy. Epesot ġu juk adi odaomūn ām iġo'a be bima — io'e. — Gasū bit okuk put eywebe eybikuyap taġ. Eybikuyap taġ eyeku but ġasū. Kabiokboġ taġ jekuku'ukayū kukat ijodiat kukat ġasū. Satanás ijodiat kukat ġasū. Eyju dak kūyjobit ixē a'ō kay — io'e Jesus.

54 Judas ejuayū Jesus o'jat. O'tujowat ip paīyū kukukat duk'a kay. Pedro dak o'ju Jesus nomuju. Wūy ma oeku Jesus nomuju. Oajēm ip.

55 Gebuje daxa o'ġusop ip paīyū kukat tuk'a xe, uk'a ekorara be. Oabikbik ip daxa etako be. Pedro xik'i o'e ixeyū parakpe.

56 Gebuje ayacat Pedro o'jojoho—yaypan'isuat—paĩyũ kukukat puywatwat'ukat. O'jojoho Pedro daxa ekabia dağ puye. O'jeak cekay.

— Ixe dak Jesus eju oeku — io'e ixe ayacat.

57 — Ka'ũma — Pedro bit o'e napa ma. — Tũ'ũ, ixe bure ġu òn — io'e napa ma jebuap puxim.

58 Wara'acat Pedro o'jojohoibun'ũm pima aġokatkat.

— Ĕn tak ejeku Jesus eju — io'e cebe.

— Ka'ũma — Pedro o'e. — Jekukum ġu òn ceweju. Ojeku ġu òn pit ceweju — io'e napa ma.

59 Pũğ hora kap puje, wara'acat o'jekawẽn.

— Icēmãn ěn ma Jesus eju ejeku — io'e. — Galilėia eipi bewiat ěn — io'e Pedro be.

60 — Tapu — Pedro bit o'e. — Wetaybit ġu apẽn ěn e'em iam — io'e napa ma. — Ixe bure ġu òn pit — io'e napa ma.

Sapokay o'jede iboam i'e buje. Kariwa Jesus o'jekorepẽn.

61 Gebuje o'jeak Pedro kay. Pedro dak o'jeġebu Jesus a'õ kay—kuy bimaap a'õ kay.

— Ebaپũğ em napa ma ece'e “Jesus bure ġu òn,” i — i juk o'e Jesus Pedro be.

62 Kacũğ kay Pedro o'ju. Jesus bure ġu òn iap kay o'jeġebu. Imẽnpuye o'tõn cĩcã.

63 Iwiwi'ukayũ Jesus o'jowayway—o'jat'iaiyũ. Jesus o'ġupokupok ip. 64 Jesus eta o'sutamuekabek ip pağõm.

— Abu emupok exe? — io'e ip cebe iwaywayway am.

65 Jesus o'jomuymuy jĩjã ip. Warẽmtağ ma ip Jesus o'jukuk.

66 Gebuje Judeuyũ kukukayũ o'je'awero ip, paĩyũ kukukayũ dak, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak. Judeuyũ awẽwẽ'ukayũ yobogağayũ ip osodop. Kabia'isum ip o'je'awero. Jesus o'tujowat ip ixeyũ kay. Waram ġuto Jesus o'jowaywayway ip.

67 — Ĕn tu Deus emunaẽ? — io'e ip. “Cemunaẽ bima bit cuy ece ocewebe,” io'e ip Jesus pe.

— Òn eymukũyjo bima, okay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus pit. 68 — Omukũyjom cuy epe'e i òn e'em eywebe bima, kuka omukũyjom ġu epe'e. 69 Imẽnpit soat wağo òn. Gaxĩn ma oabik Deus ba'at kadi—soat podi ma ya'õbacaat ba'at kadi. Ixe jo'i wa'õbaca oğuy — io'e Jesus. — Jewejojo'i ma ocesop oca'õbacaap kuğ — io'e.

70 — Deus ipot tu ěn? — io'e ip Jesus pe.

— Eyju ma iboam e'em — io'e.

71 — Apẽğãm kuka warara'acat atakoy Jesus muy am? Kuy o'e! Kuy ixe ekawẽn oceya'ĩjojo — io'e Judeuyũ kukukayũ. Deus muymuy xeku — io'e ip napa ma.

Oibu'un ip awerom.

23

¹ Gebuje Jesus o'tujowat ip Pilatos kay—iecuḡap kay. Jesus o'jomuymuy ip Pilatos pe.

² — Ite aḡokatkat warēmtaḡ ma ocemutaybitbin — io'e ip Pilatos pe napa ma. — “Kūyjobin ḡu juy epesop wuyeipi kukat aō kay,” i'e'em Jesus ocewebe — io'e ip napa ma. — “Eyedinhoiro juy epeḡūm ḡu César be—wuyeipi kukat pe,” i'e'em ocewebe — Judeuyū napa ma o'e Pilatos pe. — “Adeayū kukukat ōn,” i'e'em teku — io'e ip napa ma Judeuyū. — “Deus emunaē ōn,” i'e'em teku — io'e ip.

³ — Judeuyū kukukat tu ēn? — Pilatos o'e Jesus pe.

— Ēn ma iboam e'em — io'e Jesus.

⁴ — Ite aḡokatkat ikērēat kuḡ ḡu oxo bit — io'e Pilatos soat pe paīyū kukukat pe, je'awero'ibiyū be dak.

⁵ — Warēmtaḡ ma teku ebekitkit mutaybitbin — io'e ip napa ma Pilatos pe. — Koap warēmtaḡ ma Galiléia eipi watwat mutaybitbin oekuku. Soat taḡ imutaybitbin oekuku—Judéia eipi daḡ. Gasū ijoce oajēm. Teku ebekitkit mubu'u'un César aō kayap puxim — io'e ip napa ma.

⁶ — Teku Galiléia eipi bewiat tu? — io'e Pilatos cebe ip.

— Hm hm — io'e ip.

⁷ Imēnpuye Pilatos Jesus o'ḡuju Herodes kay, Herodes Galiléia eipi kukukat puye, Jesus tak Galiléia eipi bewiat puye dak. Ixe Herodes Jerusalém ka be osunuy ixeyū kabia be.

⁸ Oajēm ip Herodes kay. Herodes Jesus o'jojojo. Icokcok cīcā o'e ijojom pima. Kuy bima Herodes ijo pin osunuy Jesus awēḡ o'yawēḡtobuxik puye.

— Wuywebe i'e ba'oreat paxi ḡubapuk wetabutpe? — io'e jewebe ma.

⁹ O'jekawēn Jesus eju.

— Abu-a'ōbi ēn jekukum? — io'e cebe. — Ojojojo ḡu buk iat mubapuḡ tu ebu'u wetabutpe? — io'e cebe.

Mūḡ ma osunuy Jesus pit. ¹⁰ Paīyū kukukayū dak Jesus o'jomuymuy jījā, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak.

¹¹ Herodes tak Jesus o'jowayway jījā. Warēmtaḡ ma Jesus o'jukuk, cesorarayū dak. Cesay idipat o'ḡuōm ip Jesus pe iwaywayway am.

Gebujep waram Jesus o'ḡuju Pilatos kay. ¹² Ixe kabia dak Herodes Pilatos burem o'e. Kuy bima itakoma jījā osodop ip jewewekay.

¹³ Gebuje Pilatos paīyū kukukayū o'tomuwā, Judeuyū kukukayū dak, warara'acat tak Judeuyū. ¹⁴ O'jekawēn cebe ip.

— Ite aḡokatkat epetojot okay — io'e. — “Ite aḡokatkat warēmtaḡ ma ocemutaybitbin,” i juk epe'e owebe — io'e. —

Kuy ocekawēn ceweju eyetabun — io'e. — Oxe bit ikērēat o'gūjurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e. — Te'e ma eyju e'em "Ikērēat kuḡ tekū," i — io'e. ¹⁵ — Herodes tak o'jekawēn ceweju — io'e. — Herodes xe dak ikērēat kuḡ ḡu — io'e. — Imēnpuye waram Jesus o'tujupicat ip ocekey. Cedaḡ ḡu ocewebe bit yaoka am. ¹⁶ Imēnpuye imupok puje oḡuwekap jekpiwan ma iju am — io'e Pilatos.

¹⁷⁻¹⁸ — Ap! — io'e adeayū ya'ōberen Pilatos pe — Ite aḡokatkat eḡujēm ḡu — io'e ip. — Eyaoka ma! — io'e ip. — Barrabás pit eḡujēm daomūnmūnap'a bewi. Ite aḡokatkat pit eḡujēm ḡu — io'e ip ya'ōberen.

Iḡo epeta bima Pilatos pūḡ ma daomūnmūnap'a beat mujēmjem'uk osunuy. Ixe Barrabás daomūnmūnap'a be osunuy. ¹⁹ Kuy bima ixe Barrabás iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡōḡōm. Jenopaḡōḡōm pima wara'acat o'yaoka. Imēnpuye daomūnmūnap'a be osunuy.

²⁰ Gebuje Pilatos ma Jesus muwekap ojuy o'e.

— Jesus ma oḡuwekap — io'e adeayū be.

²¹ Adeayū bit Jesus pamupayaat ojuy korosa be ce'ū ām.

— Jesus cuy epeyaokaat! — io'e ip Pilatos pe. — Jesus juy esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip ya'ōberen.

²² — Apēnpuye dak osubamupayaat? — io'e Pilatos. — "Ikērēat o'gūjurūḡ ḡu," i ōn e'em — io'e. — Cedaḡ ḡu wuywebe yaoka am — io'e. — Oḡupokupokat acā. Imupokupok puje, juy oḡuwekap — io'e.

²³ — Ap! — io'e ip. — Jesus esubamupayaat korosa be — ixeyū bit o'e.

Imēn o'e ip ade em ma. Ya'ōberen o'jewāwā ip. Imēnpuye:

²⁴ — Iteyū bikuyap taḡ oce, biḡ ma cewāwāwāap puxim ip — io'e Pilatos jewebe ma. — Ixeyū etabun imuwekap pa'ore owebe — io'e jewebe ma.

— Ha'a — io'e adeayū be—aweromayū be. — Eybikuyap taḡ cuy oce — io'e Pilatos cebe ip.

²⁵ Imēnpuye Pilatos Barrabás o'gūjēmat daomūnmūnap'a bewi—iecuḡap ebekitkit eju o'jenopaḡōḡōm'iat o'gūjēmat—wara'acat o'yaoka'iat o'gūjēmat—adeayū o'joojuy imujēm ām'iat o'gūjēmat. Jesus pit o'ḡūm adeayū be.

— Eybikuyap taḡ cuy epe'e cebe — io'e Pilatos. Jesus o'jat ip.

²⁶ Gebuje sorarayū Simão o'jat. Cirene ka bewiat o'jat ip—koḡūnpi bewi ajēm'ibit. O'jat ip Jesus korosa dujowan co'a kay bima. Korosa o'jomuy ip Simão a'ōpi'a jeje. O'tujowacat Jesus nomuju. ²⁷ Adeayū dak o'ju Jesus nomuju.

Aoyū dak o'tōn cīcā Jesus kay. Iḡuycūḡ cīcā ip o'e Jesus kay.

²⁸ Imēnpit Jesus o'jekorepēn cekay ip.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e cebe ip—Jerusalém ka watwat pe—aoyũ be. — Eyewewekay acã juy epetõtõn—okay bit ka'ũma — io'e. — Ey'iyũ kay dak cuy epetõtõn — io'e. ²⁹ — Ipiat epesupi'ajojo. Ipiat'ajojom pima soat je'e "Icokcok e'em i'it kapkap'ũmayũ, i'it'it'ibit'ũmayũ dak, i'it muytin'ũm'ibiyũ dak," i — io'e Jesus. ³⁰ — Adeayũ ce'ũ pin je'e ixé kabia be ipiat'ajojom puye. "Ocejeje juy a'a'at ocemuy'ũ ãm," i je'e ip co'a be. "Ocemunẽm cuy," i je'e ip co'a'ũn'a be — io'e. ³¹ — "Imẽn yopkicat'ip kukuğ pima, apẽn xe'e kuka yopkarawat'ip o'jukuk ip?" i'e'em eyju — io'e Jesus waayũ be.

Imẽn Jesus o'e cebe ip warẽmtağ ip jekuğ puye.

³² Xepxepayũ dak o'tujowat ip Jesus eju yaoka am—iecuğap a'õ kay'ũmayũ.

³³ Co'a be yajẽm puje Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje. Ce'ũat'a ririt'a i omuy co'a butet. Iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ dak o'subamupaya ip wara'at pe korosa be—xepxepayũ. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũyũ be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'ũğat kadi. Jesus tak o'jekawẽn Deus eju.

³⁴ — Bay — io'e. — Gbum ğu juy apẽn ip warẽmtağ okuk iap kay, itaybit ğu ip ajo pẽn pẽn oceju iam puye — io'e Jesus.

Gebuje dado o'joxikxik ip Jesus pa o'subamupaya'iaiyũ. Jesus esay mu'ẽ'ẽ ãm jewewebe o'joxikxik ip ipi ju. Dado karatũğ'a buxim o'yanuy. Ibararuk o'yanuy. ³⁵ Adeayũ dak osodop Jesus cocom. Judeuyũ kukukayũ bit warẽmtağ o'e ip Jesus pe iwaywayway am.

— Teku warara'acat o'taxijo — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Teku Deus emunaẽ bima, juy jewedaxijo — io'e ip iwaywayway am. — Deus pe wuydaxijo am o'ta'ẽ'ibit pima juy jewedaxijo — io'e ip.

³⁶ Sorarayũ dak Jesus o'jowaywayway. Uva'abidi ùm ojuy ip o'e cebe tikõn ãm—tideiboğ'ũmati.

³⁷ — Ën Judeuyũ kukukat pima juy ecedaxijo — io'e sorarayũ.

³⁸ Taperadup toro'i oeku korosa eju Jesus abi ase—tupararukatup—Judeuyũ kukukat teku iap mubapukatup.

³⁹ Gebuje wara'at korosa ejuat Jesus o'jomuymuy—iecuğap a'õ kay kũyjobit'ũmat.

— Ën Deus emunaẽ bima, ocedaxijom cuy ece — io'e ya'õberen Jesus pe. — Ecedaxijo dak cuy — io'e.

⁴⁰ Wara'at ejuat pit jebure o'ğukorẽm korosa ejuat.

— Eparara ğu du Deus puxim? — io'e jebure be. — Wuyeweweju ma wuyju je'ũm korosa eju. ⁴¹ Cedağ wuywebe

je'ũ ãm ikêrêat cuk adi aġujurũġrũġiap teim — io'e. — Ite bit o'ġujurũġrũġ ġu ikêrêat — io'e.

⁴² — Jesus — io'e ixè wara'at. — Gebum cuy okay eġuy ên soat kukukan pima — io'e Jesus pe.

⁴³ — Icêmãn òn e'em ewebe, ġasũ ma ên oweju ecesũy onuyapka be—idip cĩcãatka be — io'e Jesus ixè wara'at pe.

⁴⁴⁻⁴⁵ Paġo oicuk jekpiwan ma—Deus eju kawênwênap'a beat epaġo—xĩntabi nomudip epaġo. Oicuk ipidase ixè paġo bit.

Kaxi wuyase bima kabiok o'e soat taġ i'pi daġ. Kaxiepiat o'jepirêm. O'jekabia ġu. Ibun ma kabiok oeku—ebapũġ ħora.

⁴⁶ Gebuje Jesus o'jekawên Deus pe.

— Bay — io'e. — Aġ cuy eġuy okay. Je'ũm cuy òn ebikuyap taġ — io'e ya'òberen.

Oe'ũ. ⁴⁷ 100 be sorarayũ kukat o'jeak cekay. Apên oe'ũ iap o'jojojo.

— A'òbuyxi soat podi ma — io'e Deus pe. — Icêmãn ite aġokatkat ikêrêat kuġ ġu osunuy — io'e.

⁴⁸ Korosa be ce'ũap com o'je'awero'iaiyũ dak o'jepit ip jeduk'a be. O'jepit ip jewekũmpi okakam jeġuycũġap pibun.

⁴⁹ Jesus bureyũ dak wũywũy ma korosa wi ip osodop, aoyũ dak—Galiléia eipi bewi Jesus eju yajêm'ibiyũ. Kacũġcũġ'i osodop ip Jesus e'ũap cocom.

⁵⁰ Gebuje José o'ju Pilatos kay—Arimatéia ka bewiat—Judéia eipi bewiat. Ixe Judeuyũ awêwê'ukat yoboġat osunuy. Xipat cĩcã osunuy. Cũġ cĩcã osunuy. Soat xe ya'òbuyxi osunuy. ⁵¹ Warara'acayũ juk adi Jesus aoka ojuy osodop ip Judeuyũ awêwê'ukayũ yoboġayũ. José bit ka'ũma. Deus soat kukukan iap wiwim osunuy José bit. ⁵² Oajêm Pilatos kay ixè José.

Gebuje korosa ejuwi Jesus'ũm jebit mukop ojuy o'e.

— Jesus'ũm jebit cuy oju'ukat — io'e Pilatos pe.

— Eju'uk cuy — io'e Pilatos.

⁵³ O'ju i'uġ. Oajêm. Jesus'ũm jebit o'ju'uk korosa ejuwi José. Jesus'ũm jebit o'jomũnmũn paġòm—idip cĩcãan, irucan. Imũnmũn epere buje, o'tujowat witabikũy kay. Jesus'ũm jebit o'jomõġ witabikũy be ikũykot'isuatkũy be.

⁵⁴ Sexta-feira osunuy. Katpuje jĩjã o'e. Gaxĩn ma jebodoydoyap kabia Judeuyũ be.

⁵⁵ Aoyũ o'ju José eju—Galiléia eipi bewiaiyũ. Witabikũy o'sukũyjojo ip. Apên Jesus'ũm jebit o'jomõġ'iap o'jojojo ip.

⁵⁶ Ibocewi o'jepit ip jeduk'a be. Tõmte'oatõm o'tõmuwekoy ip Jesus'ũm jebit mude'onap ojuy. Kuyaje acã ijebit mude'on ojuy ip osodop, kuy jebodoydoyap kabia buye. Kapikpi kuka o'e kuyaje.

24

¹ Judeuyũ ebodoydoyap kabia bima aoyũ o'jebodoy jawẽwẽap ekawẽn tağ. Kabia'isum pit waram o'ju ip witabikũy kay. Domingo bima ip o'ju. Tõmte'oatõm tujowan o'ju ip Jesus'ũm mude'on ojuy. Jay. Oajẽm ip.

² Yajẽm puje wita'a o'yadobuxik ip yawede—ikũynomudip'a.

³ Oõm ip witabikũy be. Jesus'ũm jebit o'tobuxik ġu ip.

⁴ Yağuybabi'ũm cĩcã ip o'e tobuxik'ũm puye.

— Apẽn xe'e ixexe o'e? — io'e ip jewewebe.

Xepxep ağokatkayũ dak o'jebapuk aoyũ wap—kabi be-wiayũ. Cesay kuğ osodop ip isopsupat kuğ. ⁵ Jeparara pibun ma ip o'jẽğ'aecõğcõğ cewap ip. Ağokatkayũ dak o'jekawẽn aoyũ be.

— Tũ'ũ'ũyũ — io'e ip. — Apẽnpuje eyju itaicat kudadam ce'uat topapkũy be? — io'e ip. ⁶ — Ixe ijoce ġu. Deus ixexe o'ğutait waram. O'ğuyu kabi kay — io'e ip. — Gbum cuy epesop ixexe a'õ kay—Galiléia eipi be bima iap a'õ kay. ⁷ “Soat wağo õn,” i mo o'e eywebe. “Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be oũm ip,” i mo o'e eywebe — io'e ip. — “Obamupaya ip korosa be. Oje'ũ. Imẽnpit xepxep xet kap puje waram ocejetait,” i mo o'e eywebe — io'e aoyũ be ixeyũ ağokatkayũ.

⁸ Gebuje Jesus a'õ kay o'jegebu ip. O'jẽm ip witabikũy bewi.

⁹ Aripit. O'jepit onze beayũ mukũyjo am apẽn cuk ip o'jojojo iam. Jay. Oajẽm ip. Soat o'ğuwẽn ip onze beayũ be—Jesus eju oekuku'iyũ be, warara'acayũ be dak. ¹⁰ Maria Madalena soat o'ğuwẽn Jesus emumujuyũ be, Joana dak, Tiago xi dak, warara'acayũ dak. Tiago xi butet Maria i osunuy. Soat o'ğuwen ip Jesus emumujuyũ be. ¹¹ Warẽmtağ ma tũybe aoyũ kawẽnwẽn iãn o'e ip. Itabut ġu ip o'e cekawẽn kay.

¹² Pedro bit dao ma o'ju witabikũy kay. Oajẽm. O'jeerot. Itaburuh. O'jetaburut witabikũy kay. Pağo acã o'jojojo—idip cĩcãat—irucat. Wara'at pit o'jojojo ġu.

— Ka'ũmğũ Jesus! — io'e.

Ibocewi o'jepit jeduk'a be. Yağuybabi'ũm cĩcã o'e.

— Apen xe'e o'e ip Jesus'ũm jebit pe? — io'e jewebe ma. — Poma xe'e ijebit o'tujowat ip? — io'e.

¹³ Ixe kabia be xepxep Jesus eju oekuku'iyũ o'ju Emaús ka kay. Emaús ka 10 kilometros osunuy Jerusalém ka wi. ¹⁴ E dağ ip kawẽnwẽn oeku. Apẽn Jesus'ũm o'tobuxik ġu ip witabikũy be iam kawẽnwẽn ip oeku. ¹⁵ Kawẽnwẽn pima Jesus oajẽm ixeyũ kay—xepxepayũ kay. Ceweju ip o'ju e dağ. ¹⁶ Jesus o'jojojo ip. O'jetabiebarẽm ip Jesus teku iam. Tũybe Jesus ce'ũ mabuk opop iãn o'e ip.

¹⁷ — Apẽn eyju kawẽnwẽn e dağ? — io'e Jesus cebe ip.

Topağuyçüçgüç o'jecücü ip. ¹⁸ Ixeyü'in o'jede Jesus pe. Cleopas i ibutet osunuy.

— Soat Jerusalém ka watwat itaybit apēn o'jebapuk ibo ka be ġasū iam. Ēn acā etaybit ġu! — io'e.

¹⁹ — Apēn xe'e o'jebapuk? — io'e Jesus cebe ip.

— Apēn Jesus pe o'e ip iap awēğ eyawēğtobuxik ġu du—Nazaré ka bewiat pe iap awēğ? — io'e. — Ixe Jesus Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Soat xe ya'ōbuyxi osunuy. Ocejoloji ġu iap mubapukpuğ oekuku Deus a'ōbi. Ixe juk cedağ ocemutaybitbitbin — io'e. ²⁰ — Paıyü kukukayü wuyka kukukayü dak Jesus o'ğüm Judeu'ūmayü be yaoka am. Jesus pa o'subamupaya ip korosa be — io'e. ²¹ — Oceju bit tūybe ixe Judeuyü taxiyo iān cuk adi oce'e — io'e. — Inaka ebapūğ kabia kuy o'kap ce'ūap kabia. ²² Imēnpit oce'in ip ocağuy mubabi'üm aoyü — io'e. — Witabiküy be o'ju ip kabia'isum. Ikudadam ip oeku — io'e. ²³ — Jesus'üm jebit o'tobuxik ġu ip iküy be — io'e. — Ocekay o'jepit ip — io'e. — “Deus ekawēn tojotjot'ukayü ocejojoloji,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. — “Kabi bewiat ocejojoloji,” i mo o'e ip ocewebe — io'e. — “Jesus waram o'jetait,” i mo o'e ip ocewebe — io'e Jesus pe. ²⁴ — Wara'at ocebureyü o'ju witabiküy kay — io'e. — Apēn aoyü o'e iap tağ o'tobuxik ip — io'e. — Jesus pit o'jojoloji ġu ip — io'e Jesus pe.

²⁵ — Eyetaybin wa'üm cīcā Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayü'üm'üm ekawēn — io'e Jesus cebe ip. — Eyetabun wa'üm cīcā! ²⁶ Cedağ osunuy Deus xe Cristo imēn ipiat'ajo am, je'ü ān tak—wuydaxijo am Deus emunaē. Cedağ osunuy waram kabi kay jeu am soat kukukan—Deus co'i ya'ōbacaan—Deus co'i idipan — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jemuwēnuwēğaptup ekawēn o'ğuküyjojoloji ip soatup ekawēn—Deus ekawēntup ekawēn—Moisés emudup-mubararaktup ekawēn, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayü emudupmubararaktup ekawēn tak. Iboaptup ekawēn o'ğuküyjojoloji ip.

²⁸ Imēn oajēm ip jejuapka kay—Emaús ka kay.

— Bosusu ma buk oju — Jesus o'e cebe ip.

²⁹ — Ocexe juy eğuy — ixeyü bit o'e. — Katpuje jġā o'e kuy. Kabiog wuyju — io'e xepxepayü Jesus pe.

Imēnpuye Jesus o'ju ceweju ip cexe ip jenüy ā. Oōm ip tuk'a be.

³⁰ Gebuje Jesus pāo'a o'yabu jekōn pima ceweju ip.

— Bay, ēn xipat — io'e Deus pe.

O'yadakatkat. O'yaüm cebe ip. ³¹ Jetaan ip o'jeak. Teku Jesus iam itaybit ip o'e. Imēnpit Jesus o'jepa'üm.

³² — Oca'ōxabida karabakbakān oce'e e dağ oceweju kawēnwēn pima, Deus ekawēn muwēnuwēn pima — io'e ip jewewebe.

³³ Gebuje o'jēm ip mesa bewi. Aripit. O'jepit ip Jerusalēm ka kay. Jay. Oajēm ip.

Gebuje onze beayū o'tobuxik ip—jebureyū. Awerom ip o'tobuxik.

³⁴ — Wuykukukat waram o'jetait — io'e ip xepxepayū be. — Simão itaicat o'jojo — io'e ip.

³⁵ Gebuje xepxepayū apēn Jesus o'e cebe ip iap o'ḡuwēn jebureyū be.

— Jesus o'jebapuk oce kay e daḡ — io'e ip. — Pāo'a dakat puje, ocetaybit oce'e teku Jesus iam — io'e xepxepayū cebe ip.

³⁶ Dao ma Jesus o'jebapuk aweromayū kay imēn kawēnwēn pima ip.

— Kaba'ūm cuy epesop — io'e.

³⁷ O'jekuy ip. Iparara jījā ip o'e. Tūybe axik iān o'e ip.

³⁸ — Apēnpuye eykuykuykuy? — io'e Jesus. — Apēnpuye eyju e'em “Cēm tu Jesus waram o'jetait?” i? Apēnpuye eyetabut ḡu okay? — Jesus o'e. ³⁹ — Ak epe'e obu kay, wui kay dak. Goku tapoa kuybut — io'e. — Obu kukuḡ cuy epe'e — io'e. — Wui kukuḡ tak cuy epe'e. Asubit'ūm! Axik tu ōn eyxe? Axik taohe ḡu. Ōn pit odaohe — io'e Jesus.

⁴⁰ Imēn e'em pima, o'jewebumubapuk cebe ip. O'jeweimubapuk.

⁴¹ Imēnpit itabut ḡu ma buk o'e ip Jesus kay jecokcok pibun, yaḡuybabi'ūm'ūm ip puye.

— Ajo opop eyxe i'o am? — Jesus tak o'e cebe ip.

⁴² Axima yoyoy o'ḡūm ip cebe i'o am. ⁴³ O'jat. Etabutpe ip o'jo'o.

⁴⁴ Gebuje o'jekawēn ceweju ip.

— Moisés apēn warēmtaḡ itakomaayū okuk iaptup o'tupmubararak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak — io'e. — Davi dak apēn warēmtaḡ ip okuk iaptup o'tupmubararak Salmidup pe—jebibododonaptup pe — io'e. — Ixeyū'ūm'ūm emudupmubararakatup pe iap taḡ ma ip okuk ikērēm — io'e. — Eyweju ōn pima iboap oḡuwēn eywebe — io'e Jesus.

⁴⁵ Ixeyū mutaybitbin o'e apēnape Deus ekawēn iam.

⁴⁶ — Imēn e'em iḡodup:

Deus emunaē juy ipiat supī'ajo, i. Je'ū juy, i. Xepxep xet kap puje, waram jetait ḡuto, i. ⁴⁷ Ixe a'ōbi itabucayū juy kawēn idipat ḡuwēn soat ka watwat pe, i. Koap Jerusalēm ka watwat pe juy ḡuwēn ip, i. Guyjom wara'atka watwat pe juy ḡuwēn ip, i. “Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere,” i juy je'e ip, i. “Ikērēat mujurūḡrūḡap epepe buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” i juy je'e ip, i.

Iměn e'em iğodup, — io'e Jesus. ⁴⁸ — Wekawēn epeya'ļjojo. We'ūap tak epejojojo ma. Soat ka watwat pe juy iboap epeğuwēn — io'e Jesus cebe ip. ⁴⁹ — “Jeya'ōmucan ōn,” io'e webay eywebe — io'e. — Webay a'ōbi ōn jeya'ōmucan — io'e Jesus. — Deus pe eya'ōmucanap wiwim cuy epesop ikaboğatka be—Jerusalém ka be — io'e. — Gaxĩn ma juy jeya'ōmucan — io'e cebe ip.

⁵⁰ Jesus ixeyũ o'tujowat Betânia ka be.

Gebuje o'jekawēn Deus eju cebeam ip.

— Bay, xipan cuy teyũku ejukuk — io'e Deus pe.

⁵¹ Bosusu o'ju cexewi ip Deus eju kawēnwēn pima.

Gebuje Deus o'tujowat jewekay, kabi kay.

⁵² — Bay, ėn xipat cĩcã — io'e ip Deus pe tujowacap cocoayũ.

— Ka'ũma ma ejo'iat ya'ōbacaat — io'e ip cebe.

Gebuje o'jepit ip Jerusalém ka kay. Icokcok cĩcã ip osodop.

⁵³ Deus eju kawēnwēnap'a be osodop ip soat em—yaboğat'a be.

— Bay, ka'ũma ma ejo'iat ya'ōbuyxiat — i'e'em ip osodop.

JESUS CRISTO MUWĒĜAP EKAWĒNTUP—JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Jesus Cristo oajēm Deus mubapuk am ijodiayū be. Ipi muġē awap Deus mubapukpuk'ukat kuy osunuy. Deus xe osunuy. Deus co'i osunuy. ² Ixe Deus xe osunuy ipi muġēm pima. ³ Deus eju ixē soat o'ġuġe—ipi daġat, kabi beat tak. Ka'ūma ma kajuk o'e ipi daġ ixē imujurūġ'ūm pima. ⁴ Ja'ōbi dak ixē itabēġayū mujurūġrūġ'uk osunuy. Ixe icēmān wuymutaybitbin'uk osunuy Deus ekawēn—apēn kaxi wuymukabiahapam puxim. ⁵ Ixe oajēm ijodi Deus ekawēn wuymutaybin am. Ade ijā ikērēat mujurūġrūġ'ukayū osodop ijodi. Imēnpit ixē ekawēn muwēnmu'ūm pa'ore osodop ip.

⁶ Ixe ajēm awap Deus warara'acat o'ġudot ijodi aġokatkat. Ja'ōbi o'ġudot. João i ibutet osunuy. ⁷ Oajēm Jesus Cristo muwēn ām—kabiaap puximat muwēn ām ijodiayū be. Ixe o'ġuwēnuwēn adeayū mutabun am cekay. ⁸ João ma ixē Deus mubapukpuk'ukat ġu osunuy. Oajēm ixē muwēn ām acā.

⁹ — Ixe kawēn icēmat wuymutaybitbin je'e — io'e João. — Ixe jajēm ijodi — io'e João. — Soat mutaybitbin jeku Deus ekawēn — io'e João.

¹⁰ Deus mubapukpuk'ukat oajēm ipi kay. Ijodi oekuku. Soat ipi daġacat ixē emumuġē osodopdop ip. Inaka ibu'u o'e ip jetabun cekay. ¹¹ Jebadipyū kay oajēm—Judeuyū kay. Inaka itabut ġu o'e ip cekay. ¹² Warara'acayū bit ixē kay osodop ip. Itabut ip osodop ixē kay. Imēnpuye:

— Deus ebekitkiyū eyju ġasū, okay eyetabut puye — io'e cebe ip.

¹³ Bekitkit jebapukpuġ ijodi ayacat'uk pewi kapkam puye; aġokatkat aoyū dabi'o pin e'em puye dak; aġokatkat jekpot mujurūġ pin puye dak. Imēn ġu bit wuyju Deus ebekitkin e'em. Ijodiayū Deus ebekitkin e'em Deus ibikuy buye acā.

¹⁴ Deus mubapukpuk'ukat ijodian o'e. Jesus Cristo ijodian o'e. Wuyxe osunuy. Pūġ ma Deus ipot osunuy. Wara'at ka'ūmġu—ixē acā. Ijodiayū ikērēat mujurūġrūġ oekuku. Inaka ixē xe ikukpin cīcā osodop ip. Icēmān ixē Deus ekawēn wuymutaybitbin'uk osunuy. Imēneju:

— Warara'acat podi ma teku idip — i juy ace'e'e wuyewewebe.

¹⁵ João Batista abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwēnuwēn oeku adeayū be. Ixe imēn o'e:

Omuykuiat ma ya'õbuyxi, i. Õn pit ka'ũma, i. Okap awap ixe itabëğ osunuy iwağo ma'ğu õn, i. Imënpuye obodi ma ya'õbuyxi ixe ma, i. Ixe kuy oğuwën eywebe, io'e — João o'e. Imën abu Deus mubapukpuk'ukat iap muwënuwën oeku João Batista.

¹⁶ Soat kabia ixe xe wuykukpin cĩcã ikërëat mujurũğrũğ ma'ğu wuyju. Soat podi ma xipan wuykuğ, ixe xe wuykukpin puye.

¹⁷ — Eyju cũğ ma Deus xe cekawën tağ jekukum pima — i juk adi o'e'e Moisés'ũm wuydobuyũ'ũm'ũm pe. — Deus xe eykukpin cĩcã ikërëat mujurũğrũğ ma'ğu eyju — i juk adi o'e'e Jesus Cristo bit.

Ixe kawën icëmat muwënuwën oekuku. ¹⁸ Ka'ũma ma Deus o'jojoho buk. Ixe ipot pũğ ma. Ipot acã o'jojoho. Ipot ikukpin cĩcã jebay mubapukpuk'uk osunuy wuywebe. Deus mubapukpuk'ukat ixe.

¹⁹⁻²⁸ Judeuyũ kukukayũ jepaĩyũ o'ğuju João Batista kay. O'ğuju ip jekawën âm ceweju. Jerusalém ka beayũ osodop ip ixeyũ Judeuyũ kukukayũ. Paĩyũ buywatwat'ukayũ dak o'ğuju ip. Levitayũ i ibuywatwat'ukayũ butet osunuy. Fariseuyũ ixeyũ o'ğuju João kay. Betânia ka xe o'jekawën ip. Jordãodi wĩnãbu o'jekawën ip. João iboceayũ mubatisasan osunuy ijudi be. Oajëm ip João kay. Jay. João ibu'u ğu o'e jekawën âm ceweju ip.

— Abu ën? — io'e ip João be.

— Cristo ğu õn — io'e João. — Ijodiyũ daxijojo'ukan Deus emunaë ğu õn.

— Abu ën? — io'e ma'ğuto ip. — Elias du ën? — io'e ip. — Deus ekawën muwënuwën'ukat tu ën? Waram ğuto du ekop ocekey? Kuyjeat tu ën? — io'e ip cebe.

— Ka'ũma — io'e. — Elias ğu õn.

— Deus ekawën muwënuwën'ukat tu ën—ocemumuwiwiiat? — io'e ip.

— Ka'ũma — io'e. — Eyemumuwiwiiat ğu õn — io'e.

— Abu ën? — io'e ma'ğuto ip. — Abu ën iap cuy eğuwën ocewebe. Abu ën iap muwën pin oceju ocemudocayũ be — io'e ip João be.

— Uk'a'ũmat pe wuyjuyũ mukũyjojom pit õn — io'e João. — “Ikërëat mujurũğrũğap cuy epeyepere,” i õn e'em cebe ip. “Wuykukukat jajëm,” i õn e'em. “Kũyjobin cuy epe-sop ya'õ kay,” i õn e'em cebe ip — io'e. — Imën õn e'em cebe ip Isaías ekawën tağ—kuyat ekawën tağ—Deus ekawën muwënuwën'ukat ekawën tağ — io'e.

— “Deus ekawën muwënuwën'ukat ğu õn,” i juk ece ocewebe, “Eymumuwiwiiat ğu õn,” i dak, “Elias ğu õn,” i dak — io'e ip. — Apënpuye dak ën wuyjuyũ mubatisasan? — io'e ip.

— Õn ma ijodiayũ mubatisasan idibi be — io'e João. — Wara'at pit omuy wuyparakpe. Eyetaybit ġu ixem. Deus ekawẽn eymutaybitbin cuk adi ojekuku. Gasũ bit ixeymutaybin. Omuykuiat ya'õbuyxiat. Õn pit ixey jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu õn pit ixey buxim — io'e João.

²⁹ Kuyaje João jekay Jesus ajẽmap o'jojojo.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João adeayũ be. — Teku Deus emunaẽ. Paĩyũ cordeiro aokaka'uk osodop ip ikẽrẽat uk am wuydobuyũ'ũm'ũm pewi — io'e. — Imẽnpuxim teku je'ũ ikẽrẽat uk am wuywebewi — io'e. ³⁰ — Ixey oġuwẽn eywebe kapusu — io'e. — “Gasũ bit wara'at Deus ekawẽn jeymutaybin,” i juk oce eywebe. “Okap awap ixey kuy itabẽġ osunuy iwaġo ma'ġu õn,” i juk oce eywebe. “Imẽnpuyey ixey ya'õbuyxiat. Õn pit ixey jo'i'ũmġu. Wa'õbuyxi ġu õn pit” i juk oce eywebe — io'e. ³¹⁻³³ — Õn pit wetaybit ġu oġuy abu ixey osunuy iam. Imẽnpit Israel naxeġebitbit mutaybin ojuy oġuy abu Deus emunaẽ iam. Imẽnpuyey ojot ijodiacat mubatisasan — io'e. — Õn pit wetaybit ġu oġuy abu ixey iam — io'e João. — Imẽnpit Deus cuk o'e owebe: “Obiõġbuk je'kop wemunaẽ kay,” i. “Ixey be jeedop,” i. “Ixey epejojojo,” i. “Ixey jebiõġbuk ġuõm ijoceayũ be,” i. Imẽn omudocat cuk o'e owebe — io'e—João o'e.

Imẽn João Jesus muwẽnuwẽn oekuku.

— Deus biõġbuk ojojojo — io'e João. — O'kop kabi kadiwi. Pukaso jo'i osunuy ibiõġbuk. Jesus abi jeje o'jecũġ — io'e João. ³⁴ — Ixey ma ojojojo. Ixey Deus ipot. Iboap oġuwẽn eywebe — io'e João iboceayũ be.

³⁵ Kuyaje João Batista waram Jesus o'jojojo. João cũġ'i osunuy jewey eybitbinayũ eyu—xepxepayũ eyu. ³⁶ Jesus cũġcũġ o'e cewap ip.

— Ak'i juy epe'e! — io'e João. — Teku Deus emunaẽ — io'e. — Cordeiro e'ũap co'i teku je'ũ ikẽrẽat uk am wuywebewi — io'e.

³⁷ Iboap co buje, Jesus kay o'ju ip João eyu eybitbinayũ—xepxepayũ. João ip o'suiwat Jesus kay jeyu am.

³⁸ Jesus o'jekorepẽn.

— Ajo-kudadam eyju? — io'e Jesus.

— Ocemutaybitbin'ukat, poce ěn? — io'e ip.

³⁹ — Ga'a onuynuyap'a kay aju — io'e Jesus.

O'ju ip Jesus eyu. Oajẽm ip Jesus nuynuyap'a be. Katpujey ip oajẽm—16 hora bima. Uk'a be ip oõm. Jesus eyu ip osodop ixey kabia. ⁴⁰ Pũġ ma ixeyũ'in André i osunuy—xepxepayũ'in. André kuy João ekawẽn itaybit osunuy. Imẽneyu Jesus eyu o'ju. Ixey André Simão kitpit osunuy.

⁴¹ Gebujey André o'ju Simão kay—jewawo kay.

— Cristo ocetobuxik — io'e Simão be.
(Wuydaxijo am Deus emunaẽ iape Cristo.)

42 O'tujowat Jesus kay. Jesus Simão o'jojojo.

— Ën aco'i Simão — io'e. — João ipot aco'i ãn. Wara'at ebuten ġasũ — io'e. — Ojomõġ ebuten. Céfo i ebuten je'e — io'e Jesus. (Céfo Pedro iape Grego a'õm, wita'a iape Mundurukú a'õm).

43 Kuyaje:

— Cum puk õn Galiléia eipi kay — io'e Jesus.

Jesus Filipe o'tobuxik e daġ pima.

— Filipe, oweju juy ejeku — io'e.

44 Filipe Betsaida ka bewiat osunuy, André dak, Simão Pedro dak. Pũġka bewiat ip osodop.

45 Gebuje Filipe Natanael o'tobuxik.

— Deus emunaẽ ocetobuxik — io'e Natanael be. — Moisés ixe muwẽġaptup o'tupmubararak kuyje — io'e. — Deus a'õbi o'tupmubararak. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ũm'ũm tak ixe muwẽġaptup o'tupmubararak. Jesus i ibutet. José'ũm ipot ixe, Nazaré ka bewiat — io'e.

46 — Apẽn ãn e'em? — io'e Natanael. — Nazaré ka bewi ġu Deus emunaẽ jajẽm — io'e.

— Ejot cuy ijom — io'e Filipe bit.

47 Jesus Natanael o'jojojo ajẽm pima.

— Ak'i juy epe'e — Jesus o'e jewējuacat pe. — Teku Israel naxeġebit — io'e. — Wuymuġuykukuku'ukat ġu teku! Icẽmãn e'e'ukat ma teku! — io'e.

48 — Ën pit ojojo ġu buk — io'e. — Apẽntak ãn etaybit õn? — io'e Natanael.

— Filipe be enomuwã buje õn ejojo wũy ma'ġu ãn — io'e Jesus. — Ën figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn — io'e. — Wa'õbacaam õn ejojo — io'e.

49 — Ocemutaybitbin'ukat — io'e. — Ën ma Deus ipot — io'e. — Icẽmãn ãn ma Israel naxeġebitbiyũ kukukat — io'e.

50 — Etabut okay, “Ën figueira'ip kabicuk pe bima ejojo õn,” i juk oce buye. “Jesus itaybit cĩcã,” i ãn e'em. ġuyjom pit obacaap ojomõġ ijodiacayũ be. Iboap epejojojo. “Soat podi ma Jesus ya'õbaca,” i ece ġebuje bit — io'e. ⁵¹ — Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus soat pe ijodiacayũ be. — Soat waġo õn — io'e. — Koce'i je'e kabi. Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ je'kop okay. Jeu dak ip oxewi. Soat iboap epejojojo — io'e Jesus cebe ip.

2

1 Xepxep xet kap puje Jesus o'ju jewebumũnap epeta kay. O'ju jewēju etaybitbinayũ eju—12 beayũ eju. Judeuyũ peta muġẽġẽ'uk osodop ip jewebumũn puje. Caná ka be peta o'ġuġẽ. Ibo ka Galiléia eipi be o'sukadop. ² Jesusyũ juk o'tomuwã ip. Ixi dak o'ju ceweju ip.

³ Gebuje uva'abidi kay o'e ip o'ti'ũm puye.

— Uva'abidi o'ti'ũm — io'e ixi Jesus pe.

4— Aĩ — io'e Jesus. — I'e but ġu iboap owebe. Gasũ bit cũġ ġu owebe Deus a'õbacaap mõġ ãm.

5 Gebuje ixi o'ju peta iwat a'õbuywatwat'ukayũ kay.

— O'it a'õ kay juy epe'e — io'e cebe ip.

6 Idibi mũn'a o'yadop iboce 6 be. Wita'a muġẽġẽ o'yadop yaboġat'a. 80 litro opop pũġ'a be idibi, 100 litro dak. Judeuyũ jewebuwywuy'uk ip osodop jekõn puje, jekõn epere buje dak. Jevasília wuywuy'uk osodop ip soat em. Imẽnpuye ti'ade o'tidop iġo'a be.

7 O'jekawẽn ibuywatwat'ukayũ be ixé Jesus.

— Idibi juy epetibu ite'a munopapũn ãm—pote'a munopapũn ãm — io'e. — Epeyamunopapũnpũn cuy ip idibim — io'e.

Idibi o'eimuõm ip pote'a be. Yanopapũn o'e.

8 — Ti'in cuy epeti'uk yabewi — Jesus o'e cebe ip. — Eye-kariwa kay juy epetidujowat — io'e.

O'ti'uk ip yabewi. O'tidujowat ip jekariwa kay.

9 Idibim ġu o'e. Uva'abidim o'jediewexat. Peta iwat o'tikõn. Peta iwat ma itaybit ġu o'e abu o'timuwexat uva'abidim iam. O'ti'uk'iyũ bit itaybit o'e.

Gebuje peta iwat jewebumũniat o'tomuwã.

10 — Soat oceju koam tikujjãti ãmũm ocebureyũ be. Ibeġbeġ ip pima, oceju tikõõmati ãmũm cebe ip. Ĕn pit imẽn ġu e'em. Gasũ acã tikujjãati ãmũm ĩn ocewebe! — io'e.

11 Imẽneju ceweju etaybitbinayũ oitabun cekay.

— Deus a'õbacaap kuġ teku — io'e ip.

Jesus idibi o'timuwexat uva'abidim. Jesus koam wuywebe i'e ba'oreat o'ġubapuk Caná ka beayũ etabutpe Galiléia eipi be. Õn Deus a'õbacaap kuġ iap o'ġubapuk adeayũ be.

12 Iboap tomukadi Jesus o'ju Cafarnaum ka be. O'ju jexi eju, jekitpityũ eju dak, doze beayũ eju dak. Ade xet ġu osodop ip iġo ka be—pũġpũġ ã.

13 Gebuje o'ju Jerusalém ka kay jewēju etaybitbinayũ eju. O'ju ip Judeuyũ epeta kay. Peta mujurũġrũġ'uk osodop ip Judeuyũ jeġebu am Egito eipi bewi Deus wuydobuyũ'ũm'ũm o'tujujẽm iap kay. Páscoa i iġo epeta butet osunuy. 14 O'ju Deus eju kawẽnwẽnep'a kay—yaboġat'a kay. Oajẽm. Oõm. Adeayũ o'jojojo ya be. Biopak teidada'ukayũ o'jojojo uk'a naxirõġ pe. Carneiro teidada'ukayũ dak o'jojojo. Pukaso deidada'ukayũ dak o'jojojo. Soat ip o'jojojo yanaxirõġ pe. Ajẽmjẽmayũ edinheiro mutrokakan ip osodop warara'acayũ.

15 Jesus oitakomãn uk'a beacat kay. Ixibu o'subumukirik bõrõbum. Iõhõyũ o'ġuwat ya bewi soat. Bioooh. Aki kay o'ġujẽm. Dinheiro mutrokakan'ukayũ dak o'ġujẽm. Biopak

deidada'ukayũ dak o'ğujēm. Carneiro deidada'ukayũ dak o'ğujēm. Soat ip o'ğujēm. Buğ. Dinheiro mutrokakan'ukayũ emesa o'ğuy'at. Duoooooh. O'jedu. Soat o'ğudu dinheiro isurũğat mesa bewi.

16 – Soat cuy epetujujēm ite'a naxirõğ pewi! – io'e Jesus pukaso deidada'ukayũ be. – Webay duk'a be ğu juy epeteidada! – io'e.

17 O'jegebu ip Deus ekawēn kay doze beayũ. Ibodup pe ibararak opop:

Bay, ijop'a eduk'a! i. Inaka warēmtağ e'em ip ite'a be, i. Imēnpuye wetakoma jǰjã, i.

18 Gebuje Judeuyũ kukukayũ o'jekawēn Jesus eju.

– Abu-a'õbi iteyũ eğujēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi? – io'e ip Jesus pe. – Deus a'õbacaap cuy ejomõğ ocewebe – io'e ip. – Iboap mõğ puje, “Cũğ ma cebe iteyũ mujēm âm,” i kuka oce'e – io'e ip.

19 – Eywebe Deus eju kawēnwēnap'a muy'at puje, wara'at'a juy oyamuy õn ma – io'e Jesus. – Xepxep xet kap puje, wara'at'a oyamuy uk'a – io'e Jesus cebe ip.

20 – Iba'ore ewebe wara'at'a muy âm xepxep xet – io'e ip. – Oceju ite'a muymuy ade koato—46 koato – io'e ip Jesus pe.

21 Jesus ekawēn cekawēn pa'arēm o'e cexe ip. “Uk'a” i'e buje, jejebit o'ğuwēn Jesus. 22 Ce'ũ'ũayũ xewi Deus pe Jesus muyu buje, Jesus ekawēn kay o'jegebu ip doze beayũ.

– Deus ekawēntup pe ibararak icēmãn – io'e ip. – Jesus icēmãn o'e'e ocewebe – io'e ip jewewebe.

23 Adeayũ oitabun Jesus kay ixex Jerusalem ka be bima—Judeuyũ Páscoa epeta muğēğēm pima. Õn Deus a'õbacaap kuğ iap o'ğubapukpuk Jesus. Iboap co buje itabut o'e ip cekay. Imēnpit Pũğpũğayũ yopit ma itabut o'e. 24 Jesus pit itaybit osunuy apēn ixeyũ jewağuyğuy iam. Imēnpuye ibapuğ ğu o'jewemuwēn cebe ip. 25 Abu-be Jesus e'em: – Apēn teku jewağuyğuy – i? Ka'ũma be ma. Jewewebe ma itaybit osunuy.

3

1-2 Ixima be Nicodemos oajēm Jesus kay. Nicodemos ya'õbuyxiat osunuy. Judeu osunuy. Fariseu osunuy.

– Ocemutaybitbin'ukat – io'e Jesus pe. – Ocetaybit ēn ocemutaybitbin'ukat iam. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat ēn. Deus a'õbacaap mõğmõğ'ukat ēn. Abu-be Deus a'õbacaap mõğ put? Deus bikuyap tağ jekuku'ukat pe acã! Ocexe ēn Deus xewiat – io'e Nicodemos.

3 – Icēmãn õn e'em ewebe – io'e Jesus. – Waram eykap'ũm pima, iba'ore Deus pe eykukan – io'e.

4 — Apên kuka dak waram akap aypa bima? Iba'ore! — io'e Nicodemos. — Waram xe'e kuka aôm wuyxi uk pe? Iba'ore! — io'e.

5-6 — Aoyũ uk pewi wuykap puje, wuyebay ipotpoyũm acesop — io'e Jesus. — Deus biõgbuk a'õbi bit Deus ebekitkiyũm acesop. Wuyağuyisum aceku. Icēmān õn e'em ewebe — io'e Jesus. — Idibi be eymubatisasan'ũm pima Deus eykukukan ġu je'e, Deus biõgbuk eywebe'ũm pima dak — io'e. 7 — “Deus ebekin cuy eğuy,” i õn e'em ewebe — Jesus o'e. — “Ağuyisum cuy ejeku,” i õn e'em ewebe. Ağuybabi'ũm ġu juy eğuy wa'õ kay — io'e Nicodemos pe. 8 — Kabido jekpiwan ma pidojulum. Kabido a'ĩjoom pit wuyju. Eyetaybit ġu poma pidojulum iam, pomawi o'subidodot iam tak. Imēnpuxim eyetaybit ġu dak apên kuka Deus ebekitkiyũm acesop ibiõgbuk a'õbi iam — io'e.

9 — Apên paxi kuka o'jebapuk? Ekawēn pa'arēm oxe — io'e Nicodemos.

10 — Ēn Israel naxeğebitbit mutaybitbin'ukat—Judeuyũ mutaybitbin'ukat — io'e Jesus. — Ēn pit a'õbuyxi adeayũ xe. Apēnpuye dak wekawēn pa'arēm exe? — io'e. 11 — Icēmān õn e'em ewebe — io'e Jesus. — Wetaybicap muwēnuwēn õn. Kuy ojojoiat muwēnuwēn õn. Inaka ěn wekawēn kay ġu — io'e. 12 — Ipi dağayũ e'eap muwēnuwēn pima, etabut ġu wekawēn kay. Kabi beayũ e'eap muwēn puje, iboap kay dak etabut ġu kuka epe'e — io'e. 13 — Warara'acat ġu o'kop kabi kadiwi o'jojoiat muwēn ām ipi dağacat pe. Ōn acā okop — io'e. — Soat wağo õn — io'e. 14 — Moisés puybujo'iatpu o'subumu'āy ip-takūbi dağ—bronze muğēğēbu. Uk'a'umat pe o'subumu'āy kuyje. Iğobu kay ceak'ibiyũ oe'ũ ġu puybu nuy pibun. O'je'ada ip soat. Imēnpuxim itakomaayũ obamupaya korosa be we'ũ ām. Soat wağo õn — io'e. 15 — Okay itabucayũ yağuyisum jeku ġasũ—soat ip. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje dak — io'e Jesus. 16 — Deus xe wuykukpin cĩcā ajop. Imēnpuye jekpot o'ğudot wuykay. Pũğ ma ipot. Ixe ipot kay wuyetabut pima, soat em ġu wuye'ũ acesop. Ce'ũ'ũayũm ġu acesop. Waram acejetait. Soat em wuyetaıt acesop Deus xe — io'e. 17 — “Ipiat osupi'ajoat eywebe ikērēat kuğ eyju oxe buye,” i'e ojuy ġu Deus. Imēnpuye jekpot o'ğukop ipi kay. O'ğudot ipi dağayũ daxijo am ipiatpi'ajojoap kay cuap puxim — io'e. 18 — Deus ipot pũğ ma. Deus e'em ġu “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i jekpot kay itabucayũ be. Deus kuy o'e “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i itabut'ũmayũ be bit, jekpot kay itabut'ũm puye. 19 Deus ipot osodot ipi kay apên ikērēat Deus xe iap mubapuk am wuywebe, apên cũğ ma iap mubapuk am tak. Ixe kabiaap puxim. Ijodiayũ bit ikērēat mujurũğrũğ. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip. Imēnpuye ip ibu'u jetabut am Deus

ipot kay — io'e. ²⁰ — Ikērēat mujurūgrūg'ukayū ibu'u jījā jemutaybinan ajo ikērē Deus xe iam. Imēnpuye Jesus ekawēn a'ījojom ġu ip. Ibu'u jījā ip warara'acat pe itaybit am ikērēat mujurūgrūg' teyūku iam. Kabiok tağ jekuku'ukat puxim ip — io'e. ²¹ — Idipat mujurūgrūg'ukayū bit itabut Deus ipot kay, ōn pit Deus ekawēn tağ jekukum iap mubapuk am warara'acat pe. Kabia dağ jekuku'ukat puxim ip — io'e.

Imēn Jesus o'jekawēn Nicodemos eju.

²² Guyjom Jesus o'ju Judéia eipi kay. Jeweju etaybitbinayū eju o'ju—doze beayū eju. Iboceayū mubatisasan osodop ip. ²³ João Batista dak Enom ka be osunuy. Imubatisasan ip osunuy iboceayū mutaybit am teyūku João Batista ebekitkiyū iam. Salim ka xe osunuy tiboğ puye. Adeayū cucum o'e João kay. Imēn João imubatisasan ip osunuy, ²⁴ daomūnmūnap'a be ġu buk puye. ²⁵ João eju etaybitbinayū o'jewaw'ōxixik ip Judeu eju.

— Abu ġu cūğ ma wuyjuyū mubatisasan teyūku webekitkiyū iap mubapuk am? — io'e ip jewewebe. — Jesus ġu xe'e? — io'e ip. — João Batista ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

²⁶ Imēnpuye o'jekawēn ip João eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Ağokatkat iboceayū mubatisasan ġasū! Kuy bima ixe oceweju oeku Jordão wīnābu bima — io'e ip. — Ixe juk adi eğuwēn ocewebe — io'e ip. — Soat iboceayū cum cekay acā oceju ixe ebekitkiyūm ġasū bit i'e am — io'e ip.

²⁷ — Ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay buye — io'e João bit. — Deus acā wuymōgmōğ wuya'ōbuyxian — io'e. ²⁸ — “Ōn pit Cristo ġu—Deus emunaē ġu ōn,” i juk adi oce eywebe — io'e João. — “Deus acā omudot tot awap,” i juk adi oce eywebe. Kuy wekawēn epeya'ījojo — io'e João. ²⁹ — Wuyewebumūn puje jewebumūnat jetayxi bum — io'e João. — Jewebumūnat pure bit jewebumūnat xe nuynuy. Ibure icokcok e'em jewebumūnat icokcok puye. Jewebumūnat pure buxim ōn — io'e João. — Ōn tak ocokcok cīcā adeayū cum Jesus kay ya'ōkayayūm — io'e. ³⁰ — Ade jījā je'e ip Jesus a'ō kayayūm. Wa'ōkayayū bit ade ġu je'e ip—pūğpūğ ā. Imēnpit ocokcok cīcā — io'e João.

Imēn João o'jekawēn jeweju etaybitbinayū eju.

³¹ Kabi kadiwi oajēmiat itaybit cīcā. Soat podi ma itaybit. Ipi dağat pit ka'ūma. Itaybit ipi dağayū e'e am. Ipi dağayū e'e am acā kawēnwēn. Kabi bewiat pit itaybit cīcā. ³² O'jojoiap muwēnuwēn ixe. O'ya'ījojoiap muwēnuwēn tak. Inaka pūğpūğ acā itabut ya'ō kay. ³³ Ixe a'ō kay itabucat pit e'em: — Deus cūğ wuykuğ — i soat pe jebureyū be.

³⁴ Deus emumudot Deus ekawën muwënuwën. Cebay tacup ġu. Jebiðġbuk muðmðm jekpot pe. Imënpuye soat em jebay biðġbuk a'ðbi jekukum ipot. ³⁵ Deus xe jekpot kukpin cîcã. Imënpuye soat ja'ðbacaap o'ġùm jekpot pe.

— Okpot pit wa'ðbaca jo'i — io'e Deus.

³⁶ Deus ipot kay itabucat yaġuyisum jeku ijodi bima. Ce'ũ buje itait jeenuy Deus xe. Itabut'umat pit Deus xe ġu ma jeenuy itait. Soat em Deus itakoma jġã cekay—ja'ð kay kÿyjobit'umat kay.

4

¹⁻³ Ibocewi Jesus o'jëm Judéia eipi bewi, Fariseuyũ Jesus awëġ o'yawëġtobuxik puye. Adeayũ juk Fariseuyũ o'ġukÿyjojo.

— Ade ġu João Batista eju etaybitbinayũ — io'e Fariseuyũ be. — Jesus eju etaybitbinayũ bit ade jġã — io'e ip. — Ade ibocecat mubatisasan Jesus — i napa ma o'e ip.

Imënpit Jesus ġu ibocecat mubatisasan osunuy idibi be—ceweju etaybitbinayũ acã.

Jesus epit ojuy Galiléia eipi kay jeweju etaybitbinayũ eju.

⁴ — Ga'a aju Samaria eipi daġ — io'e Jesus.

— Ga'a — io'e ip.

⁵ Ibocewi oajem ip aġoka be—Sicar ka be. Kuyje Jacó jekat o'ġùm jekpot pe—José be. Sicar ka José katpuk tēġ ma o'sukadop.

⁶ Jesus o'ju idibikÿy kay. Iġokÿy Jacó juk o'sukÿykat kuy bima. Jesus taopipi o'e cÿġcÿġã. Jebodoy am oabik. Oabik idibikÿy xe o'sukopibareren puye. Kaxicug o'e. ⁷⁻⁸ Jesus eju etaybitbinayũ o'ju aġoka be jexat pum.

Ijëm ip puje, ayacat oajëm ikÿy be—Samaria eipi beat. Idibi bu ojuy oajëm.

Gebuje Jesus o'jekawën ayacat eju.

— Etibu buk wekõnaptim — io'e Jesus.

⁹ — Ap! — io'e. — Ēn Judeu. Ōn pit Samaria eipi beat — io'e ayacat. — Apënpuye ěn e'em owebe “Etibu buk wekõnaptim,” i? — io'e.

Judeuyũ ibu'u jġã osodop Samaria eipi beat ewa'e bewi jekõn ãm. Imënpuye ayacat o'e ibu'u jewa'e beati ùm Jesus pe.

¹⁰ — Deus tei'ũma iũmũm wuywebe. Etaybit ġu iboam — io'e. — “Etibu buk wekõnaptim,” i oce ewebe. Etaybit ġu dak abu õn iam — io'e. — Etaybit õn ibima, “Etibu buk wekõnaptim,” i kuka ece owebe. Oxewi tiojuyjuy bima, ekõnaptim kuka otiũm ewebe. Itedi kõn puje, aġuyisum eceku. E'ũ buje dak soat em etait ecesÿy Deus xe — io'e Jesus.

¹¹ — Tapu — io'e. — Tibubuap kuġ ġu ěn — io'e. — Ikÿyberen cîcã idibikÿy. Pomawi kuka iġodi etibu—wuymutaitcapti? —

io'e. ¹² — Ocedobu'ũm ya'õbuyxi osunuy—Jacó'ũm — io'e ayacat. — Soat xe ya'õbuyxi osunuy. Ixe'ũm itekũy o'sukũy kocat ocewebeam kuyje. Ixe Jacó'ũm tikõnkõn'uk osunuy itekũy bewiati. Cebekitkiyũ dak tikõnkõn'uk osodop, iõhõyũ dak. Ya'õbuyxi osunuy ixe'ũm Jacó'ũm. Ën pit ibodi ma'gu a'õbuyxi? — io'e Jesus pe.

¹³ — Itekũybewiati kõn puje, waram tak ebipuruk ece'e — io'e Jesus. ¹⁴ — Wemudiũmti kõn puje bit, waram ebipuruk gu ece'e—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Wemudiũmti bit tiwaru. Idi'a buxim je'e ewebe—tiapep'ũmati buxim. Imẽn puxim je'e wemudiũmti. Tiapap gu je'e. Wemudiũmti kõn puje, waram eybipuruk gu epe'e. Itedi kõn puje, eyağuyisum epeku ijodi. Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ũ buje dak — Jesus o'e cebe.

¹⁵ — Tapu — io'e. — Itedi buk etiũm owebe! — io'e. — Etiũm waram obipurukap puxim — io'e. — Etiũm puk waram ijoce tibum wajẽmap puxim — io'e Jesus pe.

¹⁶ — Ektop cuy eğudot okay — io'e cebe. — Ektop eju juy ecepit — io'e.

¹⁷ — Tã — io'e. — Oktoptep gu — io'e.

— Icẽmãn ãn e'em “Oktoptep gu,” i — io'e. ¹⁸ — Cinco beayũ eju juk a'gu ecwebumũn—emumukukukyũ eju — io'e. — Gasũ ewejuat ektop gu — io'e. — Imẽn ikẽrẽ Deus xe — io'e. — Icẽmãn ãn e'em pit “Oktoptep gu,” i — io'e.

¹⁹ — Tapu — io'e. — Gasũ bit iba'arẽm gu o'e oxe. Ën Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat ma — io'e ayacat. ²⁰ — “Cũğ ma wuywebe Deus kay ġebum ma ijoce ma—co'a be—Gerazim'a be,” i juk adi o'e ocedobuyũ'ũm'ũm. Eyju bit Judeuyũ. “Cũğ ma wuywebe Deus kay ġebum am wara'atka be gu—Jerusalém ka be acã,” i eyju e'em — io'e. — Abuyũ icẽm gu e'em exe? — io'e Jesus pe.

²¹⁻²² — Tũ'ũ, eya'õpicũğcũğ cuy wa'õ kay — io'e Jesus. — Eyju Samaria eipi beayũ — io'e. — Eyju e'em Deus pe “Ën ma ocekekukat,” i. Imẽn pit eyetaybit gu abu ixe iam. Oceju bit Judeuyũ. Oceju bit ocetaybit abu ixe iam. Deus Judeu o'taẽ ijodiayũ daxijojo'ukan, — io'e. — Guyjom ma “ ‘Ën ocekekukat,’ i juy ace'e wuyebay be Gerazim'a be acã,” i'ũmgu epe'e; “Jerusalém ka be acã,” i'ũmgu dak. Soat ka dağ “Ën ocekekukat,” i epe'e'e cebe — io'e. ²³ — Gaxĩn ma Deus pe eykukukan epesop — io'e. — Ixe bikuyap tağ epeku. Ixe ekawẽn kay kũyjobin epesop. Imẽn eyeku buje, Deus kay ġebum epesop soat em. Eyebay ibikuy imẽn ma eyeku am — io'e Jesus. ²⁴ — Deus ijebitbet gu. Ijo ba'ore eywebe — io'e. — Ixe kay juy ġebum epesop ijojom gu ma'gu. Ixe biõğbuk a'õbi

juy epesop ġebum cekay. Cekawën tağ tak cuy epesop ġebum cekay—kawën icēmat tağ — io'e Jesus.

25 — Wetaybit Cristo omuyku iam. Wuydaxijo am Deus emunaē omuyku — io'e ayacat. — “Deus emunaē ixe,” i wuyju e'em, “Wuydaxijo ixe,” i dak — io'e. — Yajēm puje soan ocemutaybin ixe — io'e.

26 — Ōn ma Cristo — Jesus o'e ayacat pe. — Ōn ma kawënwën eweju — io'e.

27 Iboam e buje, ceweju etaybitbinayū o'jepit Jesus kay jexat kuğ. Yağuybabi'üm o'e ip ibapuğ ma Jesus ayacat eju kawënwën puye. Imēnpit:

— Ajo-kay ěn ayacat xewi? — i'ümğü o'e ip Jesus pe.

— Apēnpuye ěn kawënwën ayacat eju? — i'ümğü dak ip o'e cebe.

28 Gebuje ayacat o'jepit jeka kay. O'ju jeka beacat kay. Timün'a o'yaiwat idibikūy xe. Jay. Oajēm.

29 — Epesot cuy ağokatkat com — io'e cebe ip—jeka beacayū be. — Idibikūy xe omuy — io'e. — “Ěn cuk adi ikērēat eğujurūğrūğ,” i juk o'e owebe — ayacat o'e. — Ixe xe'e Cristo? — io'e. — Ixe xe'e Deus emunaē? — io'e ayacat.

30 O'ju ip Jesus kay. O'jēm ip ağoka bewi.

31 Ağoka bewiayū ajēm awap ceweju etaybitbinayū o'jekawën Jesus eju.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Juku wuyxat — io'e ip. — Ga'a acekōn! — io'e ip.

32 — Oxat ġu omucokcokcoğ—wara'at acā. Eyetaybit ġu iboam — io'e—Jesus o'e.

33 — Warara'acat xe'e ixat o'tojot cebe? — io'e ip jeweweju.

34 — Eyju ma eycokcok eyxat kuğ pima. Ōn pit ocokcok omudocat bikuyap tağ weku am — io'e. — Omudocat kapikap o'ğüm owebe. Ocokcok oce wekapikap mu'üm ām — Jesus o'e cebe ip. 35 — “Ebadipdip kaxi kap puje, wuyku beat'a yaop je'e,” i eyju ma e'em. “Gaxīn ma yaop,” i ōn pit e'em eywebe. Imēnpuxim eyxe adeayū ibu'u jemutabun am okay. “Ak'i epe'e iteyū kay—ajēmjēmayū kay,” i ōn pit e'em — Jesus o'e. — “Gaxīn ma ip itabun okay,” i — io'e. 36 — Kadaidadada'ukat jekapikaptei bubum, jeku beat'a bubu'ukat tak. Icokcok e'em ip jeku beat'a kuğ pima. Imēnpuxim omuwënuwën'ukat icokcok je'e warara'acat pe itabut puje, warara'acat mutabunbun'ukat tak. Itabucayū soat em itait jeedop ip webay xe kabi be — Jesus o'e. 37-38 — Ōn cuk eymuju omuwën ām adeayū be. Icēmān wuyju e'em “Wara'at taidadam. Wara'at pit yabubum,” i. Imēnpuxim

pũğpũğayũ omuwẽnuwẽn. Warara'acayũ itabut'ũmayũ mutabunbun. Adeayũ epeğutabun ġasũ cebe ip omuwẽn puje. Itabut je'e ip warara'acayũ kuy omuwẽn puye — Jesus o'e.

³⁹⁻⁴⁰ Gebuje ağoka bewiyũ oajẽm cekay—Jesus kay. Oitabun ip cekay. Ade oitabun Samaria eipi watwat. Itabut ip o'e ayacat o'jewemuwẽn puye.

— “Ikẽrẽat egujurũğrũğrũğ,” i juk xeku o'e owebe — i juk ayacat o'e cebe ip.

Itabut ip o'e cekay.

— Ocexe juy eğuy — io'e ip Jesus pe.

— Ha'a. Oğuy — io'e.

Xet. Xet. Xepxep xet osunuy iğo ka be. ⁴¹ Warara'acayũ Jesus kay itabut o'e cekawẽn co buje. Ade jĩjã itabut o'e cekay.

⁴² — Koap ma ekawẽn oceya'ĩjojo. Imẽnpuye ocetabut cĩcã ixe kay — io'e ip ayacat pe. — Ixe ekawẽn oceya'ĩjojo ġasũ bit. Ixe ipi dağacat taxijojo'ukat wuyxe — io'e ip.

⁴³ Xepxep xet o'kap. Jesus waram o'ju Galilėia eipi kay. Ixe ka Galilėia eipi be o'sukadop—Nazarė ka.

⁴⁴ — Warara'acayũ xe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat ya'õbuyxi. Jeka becat xe bit ka'ũma — i juk o'e Jesus.

⁴⁵ Galilėia eipi watwat pit Jesus o'topabijurũğ. Icocok ip o'e. Jesus osunuy ya'õbuyxi cexe i Peta muğẽğẽm ip osodop Jerusalėm ka be. Jerusalėm ka be bima Jesus e'eap o'jojojo ip. Ja'õbacaap mõğmõğap o'jojojo ip. Imẽnpuye icocok ip o'e Jesus dopabijurũğ puje.

⁴⁶ Jesus o'jepit Caná ka kay—idibi o'timuwexat uva'abidim iat ka kay. Caná ka Galilėia eipi be o'sukadop. Ipi kukat ebekit iğoka be osunuy—Caná ka be. Ixe ipot iwãtaxipi jĩjã osunuy. Po'i osunuy ipot Cafarnaum ka be. Oe'ũ pin ipot jewãtaxiapi pibun.

⁴⁷ — Jesus oajẽm ijoce, adeayũ o'e ipi kukat ebekit pe. Oajẽm Judėia eipi bewi — io'e ip cebe.

Ipi kukat ebekit o'ju Jesus kay. Jay. Oajẽm.

— Ejot cuy oduk'a be — io'e. — Okpot eğu'ada! — io'e Jesus pe. — Oe'ũ pin okpot — io'e.

⁴⁸ — Deus ja'õbacaap mõğmõğap coco'ũm puje, kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus — wuywebe i'e ba'oreat mubapukpukap coco'ũm puje dak.

⁴⁹ — Kariwa — io'e. — Ejot cuy okpot e'ũ awap — io'e.

⁵⁰ — Ecepit cuy eduk'a be — io'e Jesus. — Ekpot kuy o'je'ada. Oe'ũ ġu — io'e.

Iwãtaxipi topibit ebay itabut o'e Jesus a'õ kay. Aripit. O'jepit jeduk'a kay. Jesus eju ġu o'jepit—jağepũğ ma. ⁵¹ Jeduk'a be kapikpik'ukayũ ixe o'topabijuk e dağ—jeduk'a be yajẽm pima.

— Ekpot oe'ũ ġu — io'e ip. — O'je'ada jĩjã — io'e ip cebay be.

52 — Poce kaxi bima o'je'ada? — io'e.

— Wuyase bima o'je'ada kapusu — io'e. — Ipa'iat oi'ũm — io'e ip cebay be.

53 — Wuyase bima ma Jesus o'jekawẽn oweju — io'e cebay. — “Ekpot kuy o'je'ada,” io'e owebe — io'e.

Imêneju itabut o'e Jesus kay. Tuk'a beecat tak itabut o'e ip cekay—soat ip.

54 Imẽn Jesus waram wuywebe i'e ba'oreat o'gubapuk adeayũ etabutpe—Galiléia eipi beecat etabutpe. O'gubapuk Judéia eipi bewi ijẽm puje.

5

1 Guyjom Jesus waram o'ju Jerusalém ka kay. Oajẽm. Judeuyũ peta muğẽğẽm osodop ibo ka be. 2 Jerusalém ka be idibi'it'iti o'tinuy. Betesda i tibutet osunuy Judeuyũ a'õm. Ovelha muõmõmap exĩntabi xe o'tinuy ixedi—ağoka ekorara exĩntabi xe. Pũğpõğbi iwãtaxipiat nuyap'a o'yadop idibi'it'iti akokoreren. 3 Ade iwãtaxipiyũ kapopo'i osodop joyũ'abeku. Ita'ũmayũ osodop ip, cexĩğxĩğ pa'oreayũ dak, ijebit e'ũayũ dak. Timukoruyap wiwim ip osodop iwãtaxipiyũ. 4 Deus ekawẽn tojotjot'ukat ajẽmjẽm'uk osunuy iğodi be. Idibi mukoruy buje, iwãtaxipiyũ kopkop'uk ip osodop idibi kay. Koap kopat acã o'je'ada. 5 Jesus oajẽm iğodi xe.

Gebuje Jesus ağokatkat o'jojojo iğodi xe. Ixe ağokatkat ade koato iwãtaxipi osunuy. 38 koato iwãtaxipi osunuy. 6 Ade koato po'i osunuy jewãtaxiap kuğ. Jesus itaybit o'e iboam.

— Tapu, e'ada pin tu? i — io'e Jesus cebe.

7 — Hm hm — io'e ağokatkat. — We'ada pin oce. Imẽnpit ka'ũmğu obure odujukop am idibi kay timukoruy buje — io'e. — Okop pa'ore. Okop pin pima, warara'acat ma kom. Ixe ma o'je'ada — io'e. — Õn pit ka'ũma — io'e.

8 — E'ãy — io'e Jesus. — Exexecaptup cuy etupu — io'e. — Xĩğxĩğ ece — io'e.

9 O'je'ada gebuje bit ağokatkat. Jexexecaptup o'tupu. Xĩğxĩğ o'e. Xipat o'e. Judeuyũ xe jebodoydoyap kabia osunuy. Sábado osunuy. 10 Imẽnpuye Judeuyũ kukayũ o'jekawẽn ağokatkat eju—ce'ada'ibit eju.

— Jebodoydoy oceju ijop kabia. Cũğcũğ ğu — io'e ip. — Ka'ũmğu wuyekapikap ğasũ. Wuymutaybitbinap tağ ğu ěn e'em — io'e ip. — Cũğ ğu ewebe exexecaptup tujowat am ğasũ. Kapikipiğ ěn exexecaptup tujowatwan — io'e ip.

11 — “Exexecaptup cuy etupu,” i juk o'e owebe omu'adaat — io'e. — “Xĩğxĩğ ece,” io'e owebe — io'e ce'ada'ibit.

12 — Abu o'e ewebe “Exexecaptup cuy etupu,” i; “Xĩğxĩğ ece,” i dak? — io'e ip. — Apẽn ibutet? — io'e ip.

13 Imēnpit ce'ada'ibit itaybit ġu o'e jemu'adaat puten. Imu'ada buje, Jesus dao ma o'jēm adeayū parakpewi. Imēnpuye ce'ada'ibit itaybit ġu o'e ibuten.

14 Jesus ce'ada'ibit o'tobuxik ġuyjom. Deus eju kawēnwēnap'a be o'tobuxik—yabo'gat'a be.

— Kuy ece'ada — io'e. — Ikērēat cuy eġujurūġ ġu waram ewātaxipinap puxim — io'e Jesus imu'ada'ibit pe.

— Hm hm. Ikērēat oġujurūġ ġu — io'e.

15 Ce'ada'ibit o'jēm. O'ju Judeuyū kukukayū kay.

— Kuy bima wetaybit ġu oġuy abu omu'ada iam — io'e. — Gasū bit wetaybit oce ibuten — io'e. — Jesus i ibutet — io'e cebe ip.

16 Imēnpuye Judeuyū kukukayū Jesus kaykay o'e ip. Yaoka ojuy ip Jesus aġokatkat o'ġu'ada jebodoydoyap kabia be buye.

17 Imēneju Jesus o'jekawēn cebe ip.

— Webay soat kabia jekapikap kuġ e'em. Imēnpuxim ōn tak wekapikap kuġ e'em — io'e Jesus cebe ip.

18 Imēnpuye Jesus aoka ojuy ip Judeuyū kukukayū.

— Jesus o'jekapik jebodoydoyap kabia be. Aġokatkat o'ġu'ada — io'e ip. — Imēn cūġ ġu Deus xe — i napa ma ip o'e. — Jesus o'e “Deus webay,” i — io'e ip. — “Deus webay” i'e'em pima, “Deus a'ōbacaap co'i ōn tak wa'ōbaca,” i'e'em tak — io'e ip. — Imēnpuye juy ayaoka — io'e ip.

Imēn o'jekawēn ip jeweweju.

19 Gebuje Jesus o'jekawēn Judeuyū kukukayū eju.

— Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Deus ipot ōn. Wa'ōbi ġu ōn e'em—webay a'ōbi acā. Webay e'eap cocom ōn. Webay e'eap taġ acā ōn e'em, ixē ipot puye — io'e. 20 — Webay xe okukpin cīcā. Webay a'ōbi iwātaxipiat mu'ada'ada'uk oġuy. Idip cīcā o'e iwātaxipiat mu'adaap. Iboap podi ma idipat ġubapuk webay — io'e Jesus. — Eyetabēġbēġ epe'e iboap cocom—webay e'eap cocom — io'e. 21 — Webay ce'ū'ūayū mutaicin. Waram ip itait. Kabi kay ixeyū muyuhum. Ōn tak waram ce'ū'ūayū mutaicin. Obikuy bima waram imutaicin ōn ixē ipot puye — io'e. 22 — Deus ġu e'em ijodiacat pe “Eykerē oxe,” i. Owebe ma webay e'em “Ēn ma ece 'Ikērēat kuġ eyju Deus xe,' i ijodiacat pe — io'e Jesus. 23 — Imēnpuye adeayū je'e owebe “Ēn Deus ipot,” i. “A'ōbuyxi jījā ēn,” i. “Deus tak ya'ōbuyxi jījā,” i je'e ip. Warara'acayū xe wa'ōbuyxi'ūm pima, webay dak kuka o'e ya'ōbuyxi ġu. Omudocat tak kuka o'e ya'ōbuyxi ġu cexe ip — io'e Jesus. 24 — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e. — Wa'ō kay kūyjobicayū yaġuyisum jekukum—omudocat kay itabucayū — io'e. — Soat em Deus xe jeedop ip itait — io'e. — “Ikērēat kuġ eyju oxe,” i'ūmġu je'e Deus okay itabucayū be. “Soat em ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'ūmġu dak je'e cebe

ip — io'e Jesus. — “Soat em ipiatpi'ajojoap pe juy epesop,” i'ümġu je'e cebe ip— “Soat em oxo ma juy epesop,” i acã — io'e Jesus. ²⁵ — Icēmān òn e'em eywebe. Deus ipot òn. Gaxĩn ma ojēm eyxewi. Oajēm waram. Wajēm puje, wa'òberen ocewāwā. Ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo. Waram ġuto jetait ip wa'òberen wewāwā buje. ²⁶ Warara'acat Deus mutaicin ġu. Ja'òbi ma itabēġ e'em. Wa'òbi ma òn tak wetait — io'e. — Òn tak webay jo'i — io'e. ²⁷ — Soat waġo òn. Webay a'òbi acã òn e'em pũġpũġayũ be “Eykērē ġu Deus xe,” i. Ya'òbi acã “Eykērē Deus xe,” i òn e'em warara'acayũ be — io'e. ²⁸ — Eyaġuybabi'üm ġu juy epesop wekawēn kay. Guyjom ma ce'ũ'ũayũ wa'ĩjojo — io'e. ²⁹ — Ce'ũ'ũayũ xewi jeu ip jedopap pewi. Xipacat mujurũġrũġ'ukayũ jeu kabi kay. Soat em Deus xe jeedop ip. Ikērēat mujurũġrũġ'ukayũ dak jeu. “Eykērē oxo,” i je'e Deus cebe ip. Ixeyũ ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e.

³⁰ — Wa'òbi ġu òn kawēnwēn—pũġ em tak ka'ũma. Obikuyap taġ ġu òn jekukum—omudocat bikuyap taġ acã. Kuy owebe Deus e'eap taġ acã òn kawēnwēn. Imēneju cũġ ma owebe “Ikērēat kuġ eyju Deus xe” i'e am pũġpũġayũ be; “Xipat eyju Deus xe” i'e am warara'acayũ be — io'e. ³¹ — Òn acã omuwēnuwēn pima, “Deus a'òbi òn e'em,” i'e'em pima, “Dapxi ěn,” i kuka juk epe'e. Wa'ò kay eyetabut ġu kuka epe'e — io'e Jesus. ³² — Wara'acat tak omuwēnuwēn. Webay dak omuwēnuwēn. Ixe icēmān e'em. Wetaybit icēmān ixe omuwēnuwēn iam — io'e. ³³ — Eybureyũ juk epeġuju João Batista kay — io'e Judeuyũ kukukayũ be. — Ixe João icēmān omuwēnuwēn oeku. ³⁴ “Xipan cuy epe'e omuwēnuwēn,” i'ümġu òn pit e'em warara'acayũ be. “João icēmān omuwēnuwēn oeku,” i òn e'em eywebe, eydaxijo ojuy òn puye — io'e Jesus. ³⁵ — Lamparina kuġ pima wuyetaybit poma aju iam. João Batista lamparina buxim osunuy. João Deus ekawēn muwēnuwēn oeku. Imēnpuye eyetaybit cũġ ma jeku am Deus xe iam. Darem ma eycokcoġ epesop ixe ekawēn com — io'e. ³⁶ — João omuwēnuwēn oeku. Adeayũ okay itabut o'e. Webay a'òbi wa'òbacaap mōġmōġ ojeku eyetabutpe. Iboap tobuxik puje adeayũ e'em owebe “Ebay juk omudot oceka,” i. ³⁷ Webay omuwēnuwēn. Omudocat omuwēnuwēn. Eyju bit kũyjobit ġu webay a'ò kay. Webay kay eyetabut ġu dak — io'e Jesus. ³⁸ — Webay juk omudot ijodi. Webay a'òmupubutbun eyju bit, eybu'u jĩjā eyetabut am okay buye — io'e. ³⁹ — Eyju Deus ekawēntup cocom cĩcã. “Deus ekawēn taġ jekukum pima, cebekitkiyũm acesop,” i eyju e'em. “Soat em Deus xe acesop wuyetait,” i dak eyju e'em. Imēnpit Deus ekawēntup tak omuwēnuwēn — io'e. ⁴⁰ — Inaka eybu'u jĩjā eyetabut am okay. Okay eyetabun pima, soat em epesop eyetait Deus xe

— io'e. ⁴¹⁻⁴² — Wetarybit apên eyju jewağuyğuy iam. Wetarybit cĩcã eyju Deus kay ğu jĩjã iam — io'e Jesus.

— Imēnpuye eywebe ibuyxim okukap kudadam ğu òn — io'e Jesus. ⁴³ — Webay a'òbi ojet. Imēnpit eyju eyetabut ğu jĩjã okay. Ja'òbi warara'acat tot puje bit, ixē kay kuka eyetabut epe'e — io'e. ⁴⁴ — Pũğ ma Deusat. Kaũmğū wara'at. Eyju bit Deus pe xipan eymuwēnuwēnap kudadam ğu—wuyjuyũ be xipan eymuwēnuwēnap kudadam acã. Imēneju eybu'u jĩjã eyetabut am okay — io'e. ⁴⁵⁻⁴⁶ — Eyju te'e ma e'em “Moisés emudupmubararaktup tağ oceju jekukum,” i. “Imēnpuye oceju cũğ cĩcã Deus xe,” i eyju te'e ma e'em — io'e. — Moisés cuk adi omuwēnuwēn Deus ekawēntup pe. Imēnpuye Moisés a'ò kay eyju kũyjobit pima, wa'ò kay dak kuka juk kũyjobit epe'e. “Teyũku ikērē,” i'ũmğū òn pit e'em webay be. Deus acã je'e eywebe “Eykērē oxe, Moisés a'ò kay kũyjobit'ũm puye,” i. ⁴⁷ Moisés emudupmubararaktup kay eyetabut ğu. Imēnpuye wa'ò kay dak iba'ore eymutabut am — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

6

¹ Ibocewi Jesus iodī o'timudek—Galilėia eipi beati. Tiberiades tibutet osunuy.

² Gebuje adeayũ o'ju Jesus kay.

— Jesus juk adi iwātaxipīayũ o'ğū'ada'ada. Wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapukpuk — io'e ip. — Waram tak paxi iwātaxīpiat ğū'ada? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye o'ju ip tomuju. ³ O'jeu Jesus co'apēn pe. Jeweju etaybitbinayũ eju oabik—doze beayũ eju. ⁴ Judeuyũ epeta wap osodop ip—Páscoa epeta wap.

⁵⁻⁶ Gebuje Jesus adeayũ o'jojojo.

— Teyũku oğubēğbēğ ixan — io'e jewebe ma. — Filipe du itabut adeayũ mubēğbēğ put Jesus pe iap kay? — io'e Jesus jewebe ma.

Imēnpuye:

— Apēn xe'e juy pão'a aceyabu iteyũ xat'am—soat xat'am? — io'e Jesus Filipe be.

⁷ — 6 kaxi be wuyekapikap teim pão'a bu buje, kuka o'e ğu adeayũ xat'am — io'e Filipe.

⁸ Wara'acat o'jekawēn Jesus eju jeweju etaybin'ibiyũ'in. André o'jekawēn ceweju. Simão Pedro wağo osunuy André.

⁹ — Ak'i! — io'e André. — Yaypan'isuat otobuxik. Cinco be pão'a kuğ. Axima kuğ tak xepxep — io'e. — Imēnpit apēğãm kuka ajat cexewi? O'e ğu kuka adeayũ xat'am — io'e.

¹⁰ — “Epabik cuy,” i juy epe'e adeayũ be — Jesus o'e jeweju etaybitbinayũ be.

O'jekawēn ip adeayū be. Oabikbik ip adeayū kapī'idip ceje, tip'ade o'tiptop puye. Ade jījā ip osodop. Cinco mil aḡokat kayū osodop aoyū parakpe, bekikiyū parakpe dak.

¹¹ Gebuje Jesus pāo'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju.

— Bay, ēn xipat — io'e cebe. — Ocxat'am eyamudot ocewebe — io'e.

O'yaūm doze beayū be pāo'a. Yaūmūm pima o'yamu'aren cīcā. Ya'ada jījā o'e. Doze beayū pāo'a o'yaūmūm kaxikxik'iaiyū be. Axima dak o'ḡūm doze beayū be. Iūmūm pima o'ḡu'aren cīcā. Doze beayū o'ḡūmḡūm cebe ip—kaxikxik'iaiyū be. Kuy jemu'opinput o'jat ip. Ibeḡbeḡ ip o'jekōn. ¹² Soat ip ibeḡbeḡ o'e Jesus ixat o'ḡu'aren cīcā buye.

— Ceaepoyat'a juy epeyabu — io'e Jesus doze beayū be. — Epeyamuxipan — io'e. — Axima epoyat tak cuy epejat. Epeḡuxipan cuy — io'e. — Epejat cuy ierepap puxim — io'e cebe ip.

¹³ Soat cepayat ip o'jat. Paḡeiro'a jo'iat'a be o'ḡuōm ip. O'yamuporan ip cepoyan. Doze be o'yamunopapūn pa'ḡeiro'a jo'iat'a.

¹⁴ Imēn Jesus wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapuk soat etabutpe. Ixat o'ḡu'aren cīcā. Imēnpuye:

— Ite ma Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat! — io'e ip jewewebe o'jojojo'iaiyū. — Ade koato ma ixe ajēmap wiwim ocesop — io'e ip jewewewbe ma.

¹⁵ Jesus dakoy ojuy ip o'e. “En ma juy ocekukan ece” i'e ojuy ip cebe.

— Odakoy ojuy ip jekukukan — io'e. — Gasū bit obu'u ixeyū kukukan — io'e Jesus jewebe ma.

Imēneju o'jepit jenomukay ma. Jaḡepūḡ ma o'ju co'a daḡ.

¹⁶ Kabiogkabiog'i hima ceweju etaybitbinayū o'kop iodi kay—doze beayū. ¹⁷ Iodi mudek ojuy ip.

— Ga'a accepit Cafarnaum ka be — io'e ip jewewebe.

Kobe be ip oōm. Kabiok o'e. Jesus oajēm ḡu buk.

¹⁸ Tipodoyboḡ cīcā o'e kabidobog puye. Daum cīcā kobe tipodoy daḡ. ¹⁹ Wūy jījā o'jekoykoy ip. 5 kilometro o'jekoykoy ip. Jesus o'jojojo ip. Xīḡxīḡ oeku idibi adopa daḡ Jesus. Yakōmkēm ḡu tipodoy daḡ. Xīḡxīmīh. Ti'adopa daḡ cūḡcūḡ ma oajēm. Oajēm pin kobe kay. Iparara jījā ip o'e ti'adopa daḡat tobuxik puje—xīḡxīḡat tobuxik puje.

— Ajo xe'e teku ti'adopa daḡat? — io'e ip jewewebe.

²⁰ — Eypararam ḡu juy epesop — io'e. — Wara'at ḡu ōn. Ōn ma — io'e Jesus.

²¹ Iparara ḡu ip o'e doze beayū Jesus ekawēn co buje. Icockok cīcā ip o'e. Imēnpuye:

— Eōm kobe be — io'e ip cebe.

Kobe dak o'jemũg wĩnãbu. Jejuap ojuy ka be o'jemũg. Muğ.

²² Kuyaje tomukudadaayũ Jesus o'tobuxik gu.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe. — Pũg ma juk kobe ijoce osodop kapusu — io'e ip. — Jesus pit oõm gu ibo be kobe be — io'e ip. — Ceweju etaybitbinayũ acã juk oõm kobe be. Ixe bit ka'ũma — io'e ip. — Apoma o'ju? — io'e ip jewewebe.

²³ Kawẽnwẽn pima wĩnãbuayũ oajẽm jekobe dağ. Tiberiades ka bewi ip oajẽm. O'jemũg ip. Muğ. Wuyjuyũ be pã'o'a o'oap pe o'jemũg ip. Jebay eju kapusu wuykukukat Jesus o'jekawẽn iap pe o'jemũg ip.

²⁴ — Jesus pit ijoce gu omuy — io'e ip—tomukudadaayũ o'e yajẽm'ibiyũ be. — Ceweju etaybitbinayũ dak ijoce gu omuy — io'e ip. — Ga'a atimudek eyekobe dağ — io'e ip.

— Ga'a — io'e ip.

Imẽnpuye ip oõm kobe be—Tiberiades ka bewiayũ ekobe be. Poroğ. Oõm ip soat. Toktek. O'timudek ip wĩnãbu. Cafarnaum ka ebikopap pe ip o'jemũg Jesus kudadam.

— Ga'a Jesus ajokudada!

— Ga'a! — io'e ip.

²⁵ O'tobuxik ip. Wĩnãbu ip o'tobuxik.

— Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Puje ajẽm ijoce? — io'e ip. — Ekudadam oceku — io'e ip Jesus pe.

²⁶ Gebuje Jesus o'jekawẽn ceweju ip.

— Icẽmãn õn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Kapusu pã'o'a epeyabu oxewi. Eybeğbeğ epesop oxewiat'am. Gasũ epesot okudadam “Ën xipat cĩcã” i'e am gu—pã'o'a o pin puye acã — io'e Jesus cebe ip. ²⁷ — Eyxat kay acã gu juy epeyegebu. Eybeğbeğ eyxan ijodi bima acã — io'e. — Wara'at tak opop eyxat eyağuyhuisusunap xat — io'e. — Ixe xat o buje, eyağuyisum epeku ijodi bima. Soat em epesop eyetait Deus xe eye'ũ buje dak — io'e. — Soat wağõ õn. Deus webay. “Obikuyap tağ ãn jekukum soat em,” i juk o'e Deus owebe — io'e. — “Imẽnpuye ãn ma ibiat xat ãmãm'uk eğuy wuyjuyũ be,” i juk o'e owebe — io'e. — Eyju dak Deus bikuyap tağ cuy epekuku soat em ma — io'e.

²⁸ — Apẽn xe'e oceku soat em Deus bikuyap tağ? — io'e ip Jesus pe.

²⁹⁻³¹ — Deus e'em “Wemumudot kay eyetabun cuy epesop,” i — io'e. — Õn ma Deus emumudot — io'e. — Okay eyetabut puje, Deus bikuyap tağ eyju jekukum — io'e Jesus.

— Ocedobuyũ'ũm'ũm pã'o'a jõ'iat'a o'o'uk ip osodop uk'a'ũmat tağ pima — io'e ip Jesus pe. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Moisės pã'o'a mudodot'uk osunuy cekay ip—kabi bewiat'a, i — io'e ip.

— Deus a'ōbi Moisés ja'ōbacaap mōḡmōḡ'uk osunuy pāo'a jo'iat'a mudodon — io'e ip. — Pām ēn? A'ōbacaap cuy ejomōḡ ocetabutpe — io'e ip. — Imōḡ puje ocetabut oce'e ekay — io'e ip.

³² — Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Jesus cebe ip. — Ja'ōbi ḡu Moisés pāo'a jo'iat'a mudodot'uk osunuy eydobuyū'ūm'ūm pe—Deus a'ōbi acā. Moisés Deus xewiatxat ḡu imudodot'uk osunuy cekay ip. Deus pit jexewiatxat mudodon eywebe—eyaḡuymuisusunap xat — io'e Jesus. ³³ — Deus cuk omudot jexewi kuyje pāo'a jo'iat'a mudocap co'i — io'e. — Ōn kabi kadi wiatxat co'i ojot ijodiat aḡuymuisun am — io'e. — Okay itabucayū yaḡuyisum jeku — io'e. — Ōn ijodiat aḡuymuisusun'ukat — io'e.

³⁴ — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ibiatxat cuy eḡūm ocexan. Soat em cuy eḡūmḡūm ocewebe.

³⁵ — Ōn Deus xewiatxat — Jesus o'e. — Ōn ma ijodiat aḡuymuisusun — io'e. — Okay eyetabut puje, soat em ey-cokcoḡ epesop ibeḡbeḡat co'i. Okay eyetabut puje soat em ey-cokcoḡ epesop ibipuruk'ūmat co'i — io'e Jesus. ³⁶ — “Eybu'u eyetabut am okay,” i juk adi ocece eywebe — io'e Jesus. ³⁷ — Webay pūḡpūḡayū mutabunbun okay. Imēnpuye itabut ip okay. “Eyetabun ḡu juy epesop okay,” i'ūmḡu ōn pit e'em cebe ip—itabun ojuyayū be—pūḡ pe dak ka'ūma — io'e. ³⁸ — Kabi kadiwi juk oajēm obikuyap taḡ weku am ḡu. Omudocat bikuyap taḡ weku am oajēm — io'e. ³⁹ — Soat em aḡ ōn okay itabucayū kay. Imēnpuye jetabucap epereperem ḡu ip—pūḡ tak ka'ūma. Waram ixeyū oḡuyu kabi kay ce'ū'ūayū muyuap kabia be. Oḡuyu ip omudocat bikuyap taḡ — io'e Jesus. ⁴⁰ — Okay itabucayū oḡuyu ce'ū'ūayū xewi, webay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be — io'e. — Soat ip jeedop itait Deus xe soat em—abu ōn iam itaybicayū. Imēn webay ibikuy — io'e Jesus.

⁴¹ Imēneju Jesus ekawēn kay ḡu ip o'e Judeuyū kukayū. Jewa'ōxikxiḡ o'e ip jeweweju.

— “Ōn Deus xewiat,” i teku e'em — io'e ip. — “Kabi kadiwiat xat co'i ōn,” i teku e'em — io'e ip. ⁴² — Jesus ma teku! — io'e ip jewewebe. — José'ūm ipot teku — io'e ip te'e ma. — Wuyetaybit ixim, cebay'ūm tak. Apēntak “Deus xewi ojot,” i teku e'em? Dapxi teku — io'e ip te'e ma.

⁴³ — Wa'ōxikxiḡ ḡu juy epesop — io'e Jesus. ⁴⁴ — Webay wuyjuyū mutabunbun okay—omudocat — io'e. — Imutabun'ūm pima, kuka itabut ḡu ip o'e okay. Okay itabucayū acā oḡuyu kabi kay. Webay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be ip oḡuyu. Soat em jeedop ip webay xe — io'e. ⁴⁵ — Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'tupmubararak. Imēn ibararak opop tup pe:

Deus soat wuyjuyũ ġutaybin, i.

Imĕn e'em iġodup pe – io'e. – Webay ekawĕn co buje, itabut ip okay ijodiacat, webay be imutaybin puje dak – io'e. ⁴⁶ – Pũġ ma webay o'jojojo. Warara'acat pit ka'ũma – io'e. – Ōn acã webay ojojojo – io'e. ⁴⁷ – Icĕmãn òn e'em eywebe – io'e—Jesus o'e. – Okay eyetabut pima, soat em epesop eyetai Deus xe eye'ũ buje – io'e. ⁴⁸ – Ōn ma Deus xewiatxat – io'e. – Ijodiat aġuymuisusun òn – io'e. ⁴⁹ – Wuydobuyũ'ũm'ũm mana'a o'o'uk osodop uk'a'ũmat pe bima. Inaka oe'ũ'ũ ip. ⁵⁰ Kabi bewiat kay eyetabut puje, Deus wi wũy ġu epesop – io'e. ⁵¹ – Ōn ma kabi bewiat – io'e. – Kabi bewi ojet ijodiat aġuymuisun am. Okay itabucayũ yaġuyisum jeku ijodi bima. Soat em jeedop ip itait Deus xe ce'ũ buje. We'ũ buje, oĕn osuĕnũm ijodiat xatĕn – io'e.

⁵² Iboap co buje jewa'òxikxiġ ip o'e Judeuyũ kukukayũ.

– Apĕntak sute jeĕn iĕnũm wuywebe iĕn'o am? – io'e ip jewewebe.

Jesus ekawĕn cekawĕn pa'arĕm osunuy ixeyũ xe—Judeuyũ kukayũ xe. (Oĕn'oat okay itabucat iape. Imĕnpit itaybit ġu ip osodop iboam.)

⁵³ – Icĕmãn òn e'em eywebe – io'e Jesus. – Soat waġo òn. Oĕn'o'ũm pima Deus ebekitkin ġu epe'e. Odoy kōn'ũm pima dak cebekitkin ġu epe'e – io'e. ⁵⁴ – Oĕn'o buje bit, Deus ebekitkin epesop. Odoy kōn puje dak, cebekitkin epesop. Soat em epesop Deus xe eyetai – io'e. – Oĕn'oat oġuyu kabi kay webay ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be. Odoy kōnat oġuyu ibo kabia be – io'e. ⁵⁵ – Wuyjuyũ mutaicinatĕn oĕn. Odoy wuyjuyũ mutaicinatoy – io'e Jesus. ⁵⁶ – Obiõġbuk omuy oĕn'oat pe—odoykōnat pe – io'e. – Obiõġbuk a'òbacaap kuġ jekukum ip. Ōn tak pũġ taġ ma jekukum ceweju ip – io'e Jesus. ⁵⁷ – Webay ja'òbi ma itabĕġ soat em ma. Ixe ma omudot. Ōn tak wetabĕġ ijodi webay a'òbi – io'e. – Imĕnpuxim òn ma okay itabucayũ aġuymuisusun. Yaġuyisum jekukum ip wa'òbi—oĕn'oayũ – io'e—Jesus o'e. ⁵⁸ – Imĕn ma kabi kadi wiatxat – io'e. – Pã'o'a jo'iat'a buxim ġu—wuydobuyũ'ũm'ũm xat puxim ġu. Wuydobuyũ'ũm'ũm pã'o'a jo'iat'a o'o'uk ip osodop – io'e. – Oe'ũ'ũ ip—ya'o'o'ukayũ'ũm'ũm ma. Kabi bewiat xat òn. Soat em jeedop ip itait Deus xe oĕn'o'oayũ – io'e—Jesus o'e.

⁵⁹ Jesus iboam o'e Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Iġo'a beacat mutaybinbin osunuy Cafarnaum ka be. Oĕn'oat okay itabucat iape. Odoykōnat tak okay itabucat iape. Imĕnpit cekawĕn pa'arĕm osunuy ixeyũ xe.

⁶⁰ Imĕneju:

— Cekawên pa'arêm cîcã wuyxe — io'e ip jewewebe cekawên o'jojo'iaiyũ. — Cekawên kay ġu wuyju — io'e ip.

⁶¹ Warara'acayũ be jemukũyjo'ũm pima, Jesus itaybit o'e ixeyũ ekawên. Imênpuye o'jekawên ceweju ip.

— Wekawên pa'arêm tu eyxe? — io'e. — Eybu'u du eyetabut am okay wekawên kay'ũm puye? — io'e Jesus. ⁶² — Soat waġo òn. Wekawên pa'arêm eyxe bima, eyetabut ġu okay — io'e. — Kabi kay waram omuyuap tobuxik puje dak eyetabut ġu kuka epe'e okay — io'e. — Oka kay wepicap co buje dak kuka eyetabut ġu epe'e okay — io'e Jesus. ⁶³ — Ijodiat aġuymuisusun oën o'o am ġu — io'e. — Deus biõġbuk acã ijodiat aġuymuisusun — io'e. — “Oën cuy epesuën'o,” i juk oce eywebe — io'e. — Imênpit okay eyetabun cuy epesop iam eymutaybin ojuy oġuy — io'e. — Wekawên kay eyetabut pima, obikuyap taġ epeku—eyaġuyisum epeku — io'e Jesus. ⁶⁴ — Imênpit pũġpũġ ey'in itabut ġu okay — io'e Jesus.

(Jesus kuy itaybit o'e abuyũ ibu'u osodop itabut am okay iam. Itaybit o'e abu oũm okay itakomaayũ be iam tak. Kuy bima itaybit o'e iboam doze beayũ naẽ buje.)

⁶⁵ — Soat ġu eyetabut okay — io'e. — Webay emumutabunbunyũ acã itabut je'e okay. Kuy iboap oġuwên eywebe — io'e. ⁶⁶ Kuy bima ceweju oekuku'iaiyũ Jesus kay ip ibu'u o'e, cekawên kay'ũm puye.

Gebuje oibu'un ip Jesus eju jeku am. ⁶⁷ Jesus o'jekawên doze beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Pãm eyju? — io'e. — Eyju dak tu eybu'un oweju? — io'e.

⁶⁸ — Kariwa — io'e Simão Pedro. — Abu-eju kuka oceku? — io'e Jesus pe. — Ēn acã apên itabucayũ yaġuyisum jekukum iap ekawên muwênuwên ocewebe — io'e. — Ēn acã Deus xe epesop iap ekawên muwênuwên ocewebe — io'e. ⁶⁹ — Ekay acã ocetabut — io'e. — Ocexe ên acã Deus emumudot — io'e. — Ocexe ên acã xipacat — io'e. — Ēn acã ikêrêat ejukuk ġu — io'e—Simão Pedro o'e.

⁷⁰ — Ōn cuk eynaẽ — io'e Jesus. — Doze beayũ juk otaẽ — io'e. — Imênpit pũġ ey'in Satanás a'òkayan o'e — io'e.

⁷¹ Jesus Judas o'ġuwên—Simão Iscariotes ipot o'ġuwên. Ixe Judas doze beayũ'in osunuy. Inaka Jesus ũm ojuy o'e cekay itakomaayũ be yaoka am.

7

¹ Ibocewi Jesus Galiléia eipi daġ oeku. Judeuyũ kukukayũ Judéia eipi be osodop ip. Ixeyũ Jesus aoka ojuy. Imênpuye Judéia eipi daġ o'ju ġu Jesus. ² Judeuyũ epeta wap osunuy. Cepetaboġ cîcã osunuy. Xijap mōġmōġ'uk ip osodop. Xijap pe dopdom osodop ip iġo epeta bima.

³ Gebuje ikitpiyũ o'jekawẽn Jesus eju.

— Ejẽm cuy ijocewi — io'e ip Jesus pe. — Judéia eipi kay juy eju — io'e ip. — A'õbacaap cuy ejomõg a'õ kayayũ etabutpe ixeyũ be “Teku ya'õbaca jĩã” i'e am — io'e ip. ⁴ — Iba'arẽm gu wuyju e'em xipan jewemuwẽn pin pima. Eju juy — io'e ip. — Ka'ũma buk ocejojojoiap cuy egubapuk — io'e ip. — Xipan jewemuwẽnat cuy soat pe — io'e ip.

⁵ Jesus kitpityũ imẽn o'e itabut'ũm cekay buye.

⁶ — Cũg gu mabuk oju am peta kay — io'e Jesus. — Cũg ma bit eyju am. Soat em cũg ma eyju am. ⁷ Deus kay'ũmayũ eykay gu itakoma ip. Okay bit itakoma jĩã ip “Ikẽrẽat mujurũgrũg eyju,” i õn e'em cebe ip puye — io'e. ⁸ — Eyju ma peta kay epeju — io'e jekitpiyũ be. — Õn pit oju gu iõgo epeta kay. Cũg gu mabuk oju am — io'e Jesus.

⁹ Jesus imẽn o'e jekitpitpiyũ be. O'jẽm ip ikitpitpiyũ. Jesus pit Galiléia eipi be osunuy pũgpũg xet.

¹⁰ Ebapũg xet kap puje, Jesus o'ju peta kay. Soat eta'ũmpi ma o'ju. Iba'arẽm ma o'ju.

¹¹⁻¹³ Gebuje Jesus o'jokudada ip Judeuyũ kukukayũ. Petatam pima o'jokudada ip.

— Apu Jesus? — io'e ip jewewebe.

Adeayũ ibidadada ma jekawẽnwẽn osodop Judeuyũ kukukayũ be ja'õdobuxikap puxim. Jesus peam jewa'õxixiõg ip osodop.

— Xipat cĩcã teku — io'e pũgpũg ixeyũ'in.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Wuy-muõyukukuku'ukat teku — io'e ip napa ma.

Adeayũ imẽn ibidadada ma jekawẽnwẽn ip o'e.

¹⁴ Jesus o'ju Deus eju kawẽnwẽnap'a kay—yaboõat'a kay. Peta muõgẽẽm pima o'ju. Iõgo'a beacat mutaybitbin osunuy.

¹⁵ Judeuyũ kukukayũ Jesus ekawẽn kay gu ip o'e.

— Apẽnpuye dak sute itaybit? — io'e ip. — Wuymutaybitbin'ukat xe gu osunuy jemutaybinan. Cũg gu cexe wuyjuyũ mutaybin am — io'e ip soat pe iõgo'a beacat pe.

¹⁶ — Wa'õbi gu õn adeayũ mutaybitbin—omudocat a'õbi acã — io'e Jesus. ¹⁷ — Wa'õbi du eyxe õn eymutaybitbin? Pãm õguto Deus a'õbi? — io'e. — Deus bikuyap taõg jeku ojuyat itaybit je'e Deus a'õbi õn eymutaybitbin iam — io'e cebe ip. ¹⁸ — Pũgpũgayũ Deus a'õbi gu ijodiat mutaybitbin—ja'õbi acã. Cũg gu imutaybitbin ip. “Xipan omuwẽnũwẽn cuy epe'e,” i'e'em ip ya'õjojõ'ibiyũ be. Warara'acayũ bit Deus a'õbi ijodiat mutaybitbin—jemudocat a'õbi. “Xipan Deus muwẽnũwẽn cuy epe'e,” i'e'em ip. Icẽmãn e'em ip. Napa gu ip e'em. ¹⁹ Moisés Deus ekawẽn cuk adi o'õuwẽnũwẽn eydobuyũ'ũm'ũm pe kuyje. Imẽnpit soat eyju kũyjobit gu iboap ekawẽn kay. Abu ey'in

iboap ekawēn kay kŭyjobit? Ka'ūma ma! Eyju dak waoka ojuy. Apēnpuye? — io'e Jesus.

²⁰ Adeayū Jesus ekawēn o'ya'ījojo Deus eju kawēnwēnap'a beacayū.

— Akpidapi ēn — io'e ip napa ma adeayū Jesus pe. — Ka'ūma ma aoka ojuy — io'e ip Jesus pe.

Itaybit ġu ip osodop adeayū Jesus aoka ojuy iam Jerusalém ka be powatwat.

²¹ — Jebodoydoyap kabia be wa'ōbacaap ojomōḡ pŭḡ em ma — io'e Jesus. — “Cŭḡ ġu teku e'em,” i juk adi epe'e iboap co buje. “Sábado be kapikpiḡ teku,” i juk adi epe'e — io'e. ²² — “Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ aḡokatkat'it'it epetaypu'aḡobixeedakat,” io'e Moisés kuyje. “Ikap'isuat epetaypu'aḡobixeedakat teku Deus ebekit iap mubapuk am,” io'e Moisés kuyje. Jebodoydoyap kabia bima dak eyju ixeedakatkan Moisés ekawēn mupubutbunap puxim — io'e.

²³ — Sábado bima eyju ixeedakatkan Moisés ekawēn mupubutbunap puxim. Sábado bima owebe iwātaxipiat mu'ada buje bit, eyetakoma juk adi epe'e okay! “Ēn jebodoydoy ġu! Kapikpiḡ ēn,” i eyju e'em owebe. “Ēn Moisés ekawēn mupubutbun,” i eyju e'em owebe. “Ikērēat mujurūḡrūḡ ēn,” i eyju e'em owebe — io'e Jesus. ²⁴ — Dao ġu “Ēn ikērēat mujurūḡrūḡ,” i juy epe'e warara'acat pe — io'e. — Tŭybe teku ikērēat mujurūḡrūḡ iān eyju e'em. Cekuku am eyetaybit'ūm pima, “Ēn ikērēat mujurūḡrūḡ,” i'ūmḡu juy epe'e'e — io'e Jesus.

²⁵ — Ite aoka ojuy ġu du wuyka kukayū? — io'e ip Jerusalém ka watwat jewewebe. ²⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e ip. — Ijoce ma omuy — io'e ip. — Soat etabutpe teku kawēnwēn — io'e ip. — Imēnpit ka'ūma ma ibubum — io'e ip. — Wuyka kukayū dak itabut xe'e Jesus Deus emunaē iap kay? — io'e ip jewewebe. ²⁷ — Teku Deus emunaē ġu wuyxe — io'e ip Jerusalém ka watwat'in. — Deus emunaē ajēm puje, abu xe'e itaybit je'e pomawī osodot iam? Ka'ūma ma! Imēnpit wuyetaybit pomawī teku osodot iam — io'e ip.

²⁸ Jesus adeayū mutaybitbin mabuk osunuy Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be.

— Eyetaybit ġu abu ōn iam — io'e Jesus. — Eyetaybit ġu pomawī ojot iam. Wa'ōbi ġu ojot—omudocat a'ōbi acā. Ixe icēmān e'em soat em. Eyetaybit ġu abu ixe iam — io'e. ²⁹ — Ōn pit wetaybit ixem — io'e. — Ojot cexewi. Ixe ma omudot ijoce — io'e Jesus.

³⁰ Imēneju itakomaayū Jesus daomŭn ojuy ip. Deus pit jewebe ma o'e: — Jesus daomŭn ġu buk ip — i. Imēnpuye ka'ūma ma o'jat.

31 Tak ġu o'ya'ĩjojo'iaiyũ bit itabut o'e ip Jesus kay. Ade jĩã itabut o'e.

— “Deus emunaẽ ja'õbacaap jomõğ,” i wuyju e'em — io'e ip. — Ite aġokatkat ja'õbacaap mõğmõğ cĩcã. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ite ma. Imẽneju ite ma Deus emunaẽ ocexe — io'e ip.

32 Imẽnpuye Jesus daomũn ojuy o'e ip Fariseuyũ. Adeayũ Jesus muwẽnuwẽn iam o'jekũyjo ip Fariseuyũ. Fariseuyũ eju paĩyũ kukukayũ Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ o'ġuju Jesus daomũn ãm.

33 — Darem ma buk õn eyxe — io'e Jesus adeayũ be. — Gaxĩn ma ocepit omudocat kay — io'e. 34 — Okudadam epeku. Odobuxik ġu eyju. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e.

35 — Apoma sute je'ju? — io'e Judeuyũ kukukayũ. — Poce iba'ore kuka wuywebe tobuxik am? — io'e ip. — Je'ju du sute Judeuyũ xe jenuy ãm Grécia eipi watwat xe jenuy ãm? — io'e ip. — Ipõğpõğayũ kay du sute je'ju Judeu'ũmayũ mutaybit am? — io'e ip. 36 — “Okudadam epeku,” i juk o'e ocewebe — io'e ip. — “Imẽnpit eyju odobuxik ġu,” i juk o'e — io'e ip. — “Ojuap kay eyju ba'ore,” i juk o'e — io'e ip. — Cekawẽn pa'arẽm ocexe — io'e ip Fariseuyũ, paĩyũ kukukayũ dak.

37 Waram Jesus o'jekawẽn peta muğẽğẽayũ be. Peta epere buje o'jekawẽn cebe ip. Ibo kabia yoboğ cĩcã osunuy Judeuyũ xe.

— Wuybipuruk pima, idibi kay jĩã wuyju — io'e. — Abu yağuyisum ceku pin cĩcã? — io'e Jesus ya'õberen. — Eyetabun cuy epesop okay! — io'e. — Okay eyetabut pima, eyağuyisum epeku — io'e Jesus. 38 — Okay itabucayũ be idibi buxim jeenuy badi — io'e. — Imẽnpuye yağuyisum ip jeku — io'e. — Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e—Jesus o'e.

39 Imẽn e buje Deus biõğbuk o'ġuwẽn Jesus. Deus biõğbuk õmõm Jesus kay itabucayũ be. Jesus iboam o'e ipi kay Deus biõğbuk ajẽm awap. Ixe oajẽm ġu buk, Jesus jebay xe jenuy ãm o'jeu ġu buk puye.

40 Jesus ekawẽn co buje pũğ tağ ġu o'jekawẽn ip adeayũ—wara'at tağtağtağ ma.

— Teku Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat—ocemumuwiwiit ma — io'e pũğpũğ ixeyũ'in.

41 — Deus emunaẽ teku — io'e warara'acayũ.

— Ka'ũma — io'e warara'acayũ bit. — Deus emunaẽ ġu teku. Teku Galiléia eipi bewiat! — io'e ip. — Deus emunaẽ Galiléia eipi bewi ġu jajẽm — io'e ip.

42 — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Davi naxegebit Deus emunaẽ, i. Belém ka be je'kap—Judéia eipi be, i. Davi osunuyiat ka be je'kap, i — io'e ip.

— Imẽn e'em Deus ekawẽntup — io'e ip.

43 Pũğ tağ ğu ip o'jekawẽn adeayũ Jesus muwẽnuwẽn. Jewa'õdawunuwun ip osodop. 44 Jesus daomũn ojuy ip yawiwi'ukayũ. Imẽnpit o'taomũn ğu buk ip.

45 Jesus kuğ ğu yawiwi'ukayũ o'jepit. Oajẽm ip kuy o'ğuju'iaiyũ kay—paĩyũ kukukayũ kay, Fariseuyũ kay.

— Apẽnpuye Jesus epetojot ğu? — io'e ip yawiwi'ukayũ be.

46 — Ixe ekawẽn kawẽntip cĩcã ocexe! Abu-buxim ixe kawẽnwẽn? Ka'ũma buxim ã! — io'e ip.

47 — Eyju dak eymuğuykuku du ixe? — io'e ip Fariseuyũ.

48 — Ya'õbuyxiayũ itabut ğu ip cekay—pũğ tak ka'ũma — io'e ip. — Oceju dak ocetabut ğu cekay—pũğ tak ocetabut ğu ma — io'e ip. 49 — Adeayũ bit itaybit ğu Moisés ekawẽn. Imẽnpuye Deus e'em cebe ip “Eykẽrẽ oxe,” i, “Ipiat osupi'ajoat eywebe,” i — io'e ip. — Iteyũ acã itabut cekay—Moisés ekawẽn itaybit'ũmayũ acã — io'e ip Fariseuyũ yawiwi'ukayũ be.

50 Nicodemos pit o'jede Fariseuyũ be—jebureyũ be. Ixe Nicodemos ibimãmãmãayũ ekawẽn coco'ukat osunuy. Kuy bima o'ju Jesus kay jekawẽn ãm ceweju.

51 — Jesus puk atujuajẽm ğu wuykay cekawẽn co am, imuy-muy'ukayũ ekawẽn co am tak — io'e Nicodemos. — Cekawẽn co'ũm pima, “Ite juy ayaokaat, ikẽrẽat kuğ puye,” i'ũmğũ juy ace'e. Imẽn Moisés cuk adi wuymutaybitbin — io'e Nicodemos.

52 — Galiléia eipi bewiat co'i ãn kawẽnwẽn. Deus ekawẽn itaybit'ũmat co'i ãn kawẽnwẽn — io'e ip Nicodemos wayway. — Ite ağokatkat napa ma e'em “Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn,” i. Deus ekawẽntup cuy etupco! — io'e ip Nicodemos pe. — “Ka'ũmğũ Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat Galiléia eipi beat,” i'e'em ibiatup — io'e ip Nicodemos pe.

53 Soat ip o'jepit jeduk'a be.

8

1 Jesus pit o'ju co'a kay—Oliveira dip'a kay.

2 Kabia isum Jesus waram o'jepit Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Adeayũ o'je'awero Jesus ekawẽn co pin puye. Ixe oabik. Adeayũ mutaybitbin o'e.

3 Gebuje Fariseuyũ eju Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ ayacat o'tojot Jesus kay. Ayacat itoptep ma'ğũ osunuy. Inaka warara'acat itop kay itabiku osunuy. Warara'acat itop eju o'tobuxik ip Fariseuyũ. O'tojot ip Jesus kay. Adeayũ etabutpe ip o'tojot.

4 — Kariwa — io'e ip Jesus pe. — Ite ayacat ocetobuxik wara'acat itop eju. Imẽnpuye ocetojot ekay — io'e ip. 5 — Moisés o'e wuydobuyũ'ũm'ũm pe: “Wara'acat itop eju jepopomat cuy epeyabuğbuğ wita'am,” i. Imẽn Moisés ocemutaybitbin. Pãm ãn? Apẽn ãn ece'e? — io'e ip Jesus pe.

⁶ Imên o'e ip Jesus pe. Tũybe cũğ'ũma jede iãn o'e ip. “Cũğ ğu ĩn e'em,” i'e ojuy ip Jesus pe. “Moisės ekawěn tağ ğu ĩn e'em,” i'e ojuy ip cebe.

Jesus o'je'aetoro. Ipi mukorepkorem o'e jebum. Koreh. Yatoroh ipi mukorepkorem o'e.

⁷ – Apěn ĩn ece'e? – io'e ip waram.

Kirik'ãy. O'ãy.

– Ey'inat ikěrėat kuğ'ũm pima, ixē juy koam wita'a yamuju cekay ayacat abuğ am – io'e Jesus cebe ip.

⁸ Waram o'je'aetoro. Waram jebum ipi mukorepkorem. Koreh.

⁹ O'jēm ip cekawěn co buje. Koap aypapayũ o'jēm õn tak ikěrėat kuğ iam itaybit puye. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Guyjom warara'acayũ o'jēm yaypan'isuayũ. Warit. Xerewun. Wara'at. Xerewun. Soat ip o'jēm. Jesus acã o'jepoyat. Ayacat Jesus xe o'e cũğ'i.

¹⁰ Kirik'ãy. Jesus o'ãy. O'jeak ayacat kay.

– Tũũ – io'e. – Apõma o'ju ip “Ĕn ma ikěrėat kuğ cĩcã Deus xe,” i'e ojuyayũ? “Ga'a ayaoka wita'am,” i'e ojuyayũ? – io'e—Jesus o'e.

¹¹ – Kariwa – io'e. – Ka'ũmğũ ip – io'e. – O'jēm ip – io'e. – Weiwat xeyũku.

– “Ikěrėat kuğ cĩcã ĩn,” i'ũmğũ õn tak e'em ewebe – io'e Jesus. – Eju juy – io'e. – Waram pit egujurũğ ğu ikěrėat – io'e Jesus.

¹² Waram pima Jesus o'jekawěn adeayũ eju.

– Kabia buxim õn – io'e. – Deus ekawěn eymutaybitbin õn cũğ ma eyeku am. Okay itabucayũ kabiok tağ jekuku'ukayũ buxim ğu. Ikěrėat mujurũğrũğ'uk ğu ip. Cũğ ma ip jekukum kabia dağ jekuku'ukat puxim. Yağuyisum jekukum ip – io'e.

¹³ – Ĕn acã xipan jewemuwėnuwėn – io'e Fariseuyũ. – Cũğ ğu ĩn kawėnwėn – io'e ip napa ma.

¹⁴ – Cũğ ma õn kawėnwėn – io'e Jesus. – Eyetaybit ğu pomawi ojot iam, poma õn cum iam tak – io'e. – Õn pit wetaybit pomawi ojot iam, poma õn cum iam tak – io'e. – Cũğ ma õn kawėnwėn wetaybit puye – io'e. ¹⁵ – Eyju e'em “Cũğ ma ĩn kawėnwėn,” i, eyxe warara'acat e'eap ibapuk'ũm ma'ğũ. Iměn ğu õn pit e'em – io'e. ¹⁶ – “Cũğ ğu ĩn kawėnwėn,” i õn e'em pima bit, cũğ ma kuka oce. Cũğ ma kuka oce, omudocat tak iměn e'em puye. Webay omudot. Pũğ tağ ma oceju e'em – io'e. ¹⁷ – Iměn e'em Moisės ekawėntup:

Xepxepayũ pũğ tağ ma kawėnwėn pima, “Teyũku icėmãn e'em,” i kuka o'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ, i – io'e Jesus.

18 — Õn ma xipan jewemuwēnuwēn. Webay dak xipan omuwēnuwēn—omudocat. Pũḡ tag ma omuwēnuwēn oceju—õn, webay dak — io'e.

19 — Poce omuy ebay? — io'e ip Jesus pe.

— Etetaybit ḡu abu õn iam, abu webay iam tak — io'e. — Abu õn iam eyetaybit pima, abu webay iam tak kuka eyetaybit epe'e — io'e.

20 Imēn Jesus o'e Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. Adeayũ mutaybitbin osunuy. Dinheiro muõmõmap'a xe imutaybitbin osunuy. Cekay itakomaayũ Jesus daomũn ojuy. Imēnpit o'taomũn ḡu ip taomũnap kabia ḡu buk puye.

21-24 Waram Jesus o'jekawēn Judeuyũ kukukayũ eju.

— Gaxĩn ma ojēm ijocewi — io'e Jesus. — Te'e ma epeku okudadam eydaxijoap ojuy. Epe'ũ Deus pe eywebewi ikērēat uk'ũm pima. Ojuap kay eyju ba'ore — io'e. — “Epe'ũ Deus pe ikērēat uk'ũm pima,” i kuy oce eywebe. Õn Deus xewiat iap kay eyetabut'ũm pima, epe'ũ Deus pe eywebewi ikērēat uk'ũm pima — io'e Jesus.

— “Ojuap kay eyju ba'ore,” i teku e'em — io'e ip Judeuyũ kukayũ. — Jewaoka du sute? — io'e ip jewewebe.

— Eyju ma ipi daḡacat. Õn pit kabi bewiat — io'e Jesus. — Eyju ma jewaḡuyḡuy ijodiat aḡuy daḡ. Õn pit ka'ũma.

25 — Abu ēn? — io'e ip.

— Iebikam piman ma juk ocevemuwēn abu õn iam — io'e.

26 — Adeat muwēn pin mabuk õn eywebe. “Cũḡ ḡu eyju kawēnwēn” i'e pin mabuk oce eywebe. Omudocat ekawēn muwēnuwēn acã õn. Ixe icēmãn e'em — io'e Jesus.

27 Jesus jemudocat muwēn puje, jebay o'ḡuwēn. Iboap ekawēn pit Judeuyũ kukayũ itaybit ḡu.

28 — Soat waḡo õn — io'e Jesus. — Obamuapay epe'e we'ũ am korosa be. Obamupaya buje, “Icēmãn xeku kabi bewiat,” i epe'e. “Ja'õbi ḡu xeku oeku—jebay a'õbi acã,” i epe'e — io'e. — “Wuyebay e'eap muwēnuwēn xeku oeku,” i epe'e — io'e Jesus.

29 — Soat em omudocat bikuyap tag õn jekukum. Imēnpuye soat em aḡ okay. Ixe opere ḡu — io'e Jesus.

30 Imēneju ade oitabun Jesus kay—ya'ĩjojo'ukayũ'in.

31 Jesus waram o'jekawēn Judeuyũ kukukayũ eju. Pũḡpũḡ ixeyũ'in o'e: — Teku icēmãn e'em — i.

— Wekawēn kay kũyjobit pima, oweju etaybitbinayũm epe-sop — io'e Jesus. 32 — Kawēn icēmat muwēnuwēn õn eywebe — io'e. — Kawēn icēmãn eyetaybit pima cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ḡu epesop — io'e cebe ip.

33 — Abu ocemudadaybotbot'uk osunuy? Ka'ũma ma! — io'e ip. — Abraão naxeḡebitbit oceju! — io'e ip. — Apēnpuye ēn e'em

ocewebe “Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ buximayũm ġu epesop,” i? – io'e ip.

³⁴ – Icēmān ōn e'em eywebe – io'e Jesus. – Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyũ be iba'ore jekariwa epere am. Imēnpuxim ikērēat mujurũgrũġ'ukat pe iba'ore ikērēat mujurũgrũġap epere am, Satanás ixē ekariwa buye – io'e. ³⁵ – Cekariwa be imudadaybotbot'ibit ma soat em ġu cekariwa duk'a be dopdom. Kariwa imujēm pin pima, ġujēm. Kariwa ipot pit, soat em jebay duk'a be dopdom. Cebay ixē ġujēm ġu – io'e. ³⁶ – Ōn ma Deus ipot. Owebe eydaxijo buje, Satanás ġu eykukukan jeenuy – io'e. – Imēnpuye ikērēat mujurũgrũġap epere but epesop – io'e. ³⁷ – Icēmān eyju Abraão naxeġebitbit – io'e. – Inaka eyju oaoka ojuy wa'ō kay kũyjobit'ũm puye – io'e—Jesus o'e. ³⁸ – Webay be omutaybitbinap muwēnuwēn ōn eywebe. Satanás ebekitkit eyju. Ixē ekukuap taġ eyju dak jekukum – io'e Jesus.

³⁹⁻⁴⁰ – Ka'ũma! Ocedobu'ũm ekukuap co'i oceju jekukum—Abraão'ũm ekukuap co'i – io'e ip te'e ma.

– Deus kawēn icēmat o'ġuwēn owebe – Jesus o'e. – Iboap ekawēn acā oġuwēn eywebe. Inaka eyju ma oaoka ojuy kawēn icēmat kay'ũm puye – io'e. – Abraão bit kawēn icēmat kay kũyjobit cīcā osunuy. Abraão naxeġebitbit eyju. Ixē'ũm ekukuap co'i ġu bit eyju jekukum – Jesus o'e. – Apēnpuye dak? – io'e. ⁴¹ – Satanás ekukuap co'i eyju jekukum – io'e.

– Satanás ekukuap co'i ġu oceju jekukum—Deus ekawēn taġ ma – io'e ip. – Deus acā ocebay – io'e ip.

⁴² – Deus xewi ojut. Wa'ōbi ġu ojut. Ixē ma omudot – io'e Jesus. – Deus eyebay bima, kajuk okukpin eyxe oġuy – io'e. ⁴³ – Wekawēn kay jekũyjobin pin ġu eyju. Imēnpuye wekawēn pa'arēm eyxe – io'e. ⁴⁴ – Ibiōġbuk kērēayũ kukat ebekitkiyũ eyju—Satanás ebekitkiyu – io'e—Jesus o'e. – Apēn ixē ikērēat mujurũgrũġ iap co'i eyju dak ikērēat mujurũgrũġ – io'e. – Ixē warara'acat aokaka'uk osunuy ipi mujurũġ isum. Gasũ dak wuyjuyũ muy'ũ'ũ'uk ixē – io'e. – Kawēn icēmat kay kũyjobit'ũm osunuy ixē – io'e. – Iba'ore ixē be kawēn icēmat kay kũyjobit am. Icēm ġu tekū e'em. Napa ma e'em. Napa ma e'em pima, je'e pinap taġ e'em cexe. Dapxi tekū – io'e. – Icēm'ũmān e'em ip ixē ebekitkiyũ. ⁴⁵ Icēmat ōn pit e'em eywebe – io'e. – Inaka eyetabut ġu wekawēn kay – io'e. ⁴⁶ – Ka'ũma ma icēmān e'em owebe “Ikērēat mujurũgrũġ ēn” i – io'e. – Icēmān wekawēn. Apēnpuye eyetabut ġu wekawēn kay? – io'e. ⁴⁷ – Kũyjobit ip cekawēn kay Deus ebekitkit. Eyju bit Deus ebekitkit ġu. Imēnpuye Deus ekawēn kay ġu eyju – io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be.

48 — Icēmãñ oceju e'em ewebe “Ibiõgbuk kërëat a'õbi êñ e'em” i, “Akpídapi êñ,” i dak — io'e ip. — “Cũg'ũma êñ jekukum Samaria eipi wat puxim,” i oceju e'em ewebe. Icēmãñ oceju e'em — io'e ip.

49 — Icēm ġu eyju e'em — Jesus o'e. — Ibiõgbuk kërëat a'õbi ġu õñ e'em. Webay kuğ õñ ibuyxim. Eyju bit obuyxim ġu okuğ — io'e. 50 — Õñ ma obuyxim okuğap kudadam ġu — io'e. — Webay bit obuyxim okuğ. Ixe obuyxim ġu okukat ġuju ipiat'ajojoap pe — io'e. 51 — Icēmãñ õñ e'em eywebe — io'e. — Wekawën tağ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ũ'ũayũ xe — io'e Jesus.

52 — Ibiõgbuk kërëayũ kukat a'õbi êñ kawënwën — i napa ma o'e ip Judeuyũ kukukayũ. — Abraão'ũm oe'ũ. Deus ekawën muwënuwën'ukayũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ. “Wekawën tağ jekuku'ukat soat em ġu jeedop ce'ũ'ũayũ xe,” i êñ pit e'em — io'e ip. 53 — Ocedobu'ũm oe'ũ—Abraão'ũm. Abraão bit toto osunuy ya'õbuyxiat. Ixe'ũm podi du a'õbuyxi? — io'e ip. — Deus ekawën muwënuwën'ukayũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ. Ixeyũ'ũm'ũm pit toto osodop ya'õbuyxiayũ. Ixeyũ'ũm'ũm podi du a'õbuyxi? — io'e ip. — Abu dak êñ? — io'e ip Jesus pe.

54 — Õñ ma xipan jewemuwënuwën pima, abu kuka wa'õ kay o'e? Ka'ũma ma! — io'e. — Webay bit xipan omuwënuwën. “Ka'ũmġu okpot co'iat ya'õbuyxiat,” i'e'em ixe. “Êñ acã ocekkukat,” i te'e ma eyju e'em webay be — io'e Jesus. 55 — Eyju ma eyetaybit ġu abu ixe iam. Õñ pit wetaybit ixem. “Wetaybit ġu ixem,” i õñ e buje, napa ma kajuk oce. Eybuxim kajuk oce dapxi. Imënpit wetaybit cĩcã ixem. Kũyjobit õñ cekawën kay — io'e. 56 — Wuydobu'ũm Abraão'ũm itaybit o'e ipi kay tekú jajëm wuydaxijojo'ukan iam. Imënpuye ícokcok o'e — io'e Jesus.

57 — Aypa ġu êñ — io'e ip. — Cinquenta koato ġu buk êñ — io'e ip. — Abraão ejojojo ġu! — io'e ip. — Icēm ġu êñ e'em — io'e ip Jesus pe.

58 — Icēmãñ õñ e'em eywebe — io'e Jesus. — Abraão kap awap ma kuy wetabëğ oğuy — io'e.

59 Gebuje wita'a o'yabu ip Jesus kay yamuju am Judeuyũ kukukayũ. Yaoka ojuy ip napa ma tũybe e'em iãn. Jesus pit o'jemunëm adeayũ parakpe. Xerewun. O'jëm Deus eju kawënwënap'a bewi—yaboğat'a bewi. Akiju o'jëm.

9

1 Gebuje Jesus ita'ũmat o'jojojo doze beayũ eju cũgçũğ pima. Ikap puje ma ita'ũm osunuy. Dinheiro ojuyjuy'uk osunuy ita'ũm puye.

2 — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ceweju etaybitbinayũ. — Apēnpuye ite ita'ũm o'kap? Ita'ũm o'kap ite ma ikērēat mujurũgrũg puye du? — io'e ip. — Pām ġuto cebay ikērēat mujurũgrũg puye du? Pām ġuto ixi ikērēat mujurũgrũg puye du? — io'e ip.

3 — Ita'ũm ma o'kap ikērēat mujurũgrũg puye ġu, cebay ikērēat mujurũgrũg puye ġu dak, ixi ikērēat mujurũgrũg puye ġu dak — io'e Jesus. — Deus ja'ōbacaap jomōġ wuyetabutpe jabeku. Imēnpuye ita'ũm o'kap — io'e. ⁴⁻⁵ — Apēn kaxi wuy-mukabiahāma iap puxim ōn tak Deus ekawēn ijodiat mutaybitbin ijodi bima cũġ ma ceku am ip. We'ũ buje kabiok je'e — io'e. — Deus omudot kapik am jewebeam ja'ōbacaap mubapukpuk am. Deus peam cuy acejekapik wuyekapik put pima. Ġuyjom iba'ore je'e wuywebe wuyekapik am cebeam.

6 O'jexi ipi ju. Xih. A'a'a. Ka'wi o'ġu'a'a jebidim. Wũnxik. Poroġ. Ka'wi'a'a o'yamuy ita'ũmat eta be imu'ada am. (14) Judeuyũ ebodoydoyap kabia be o'yamuy ita be imu'ada am.

7 — Eju juy idibi'it'iti be—Siloédi be — io'e Jesus. — Ecewedopawuy juy idibim — io'e. (Siloé timudot'ibiti iape wuya'ōm).

Xĩġxĩġ. O'ju jewedopawuy.

Jay. Oajēm idibi'it'iti kay. O'jewedopawuywuy. Boroboro'i. Itate o'e. O'jeu. Jecoatcoan o'e.

8 Imēnpuye ita'ũm tũibit tuk'a etakobeayũ o'jekawēn ip jeweweju, ita'ũm tũibit o'jojojo'iyũ dak.

— Ijoce dinheiro ojuyjuy'uk osunuyiat ġu du sute? — io'e ip jewewebe.

9 — Ijoce osunuyiat teku — io'e ip pũġpũġpũġ.

— Ka'ũma. Ijoce osunuyiat ġu teku — io'e warara'acayũ. — Ixe-buximat acã teku — io'e ip.

— Ōn ma ijoce dinheiro ojuyjuy'uk oġuy — io'e ita'ũm tũibit.

10 — Apēn etate ġasũ? — io'e ip cebe.

11 — Aġokatkat oajēm okay — io'e ita'ũm tũibit. — Ibutet Jesus i — io'e. — Ka'wi o'ġu'a'a. O'yamuy weta be weta mu'ada am. “Eju juy Siloédi be,” i juk o'e owebe — io'e. — “Ecewedopawuy juy,” i dak — io'e. — Imēnpuye oju. Ocewedopawuy. Wetate oceu — io'e ita'ũm tũibit. — Wecoan put oce — io'e.

12 — Poce omuy ixe Jesus? — io'e ip.

— Iye. Wetaybit ġu — io'e.

13 Gebuje Fariseuyũ kay tuk'a etakobeayũ ita'ũm tũibit o'tujowat.

14-16 — Apēn ecewetada ġasũ? — io'e ip Fariseuyũ ita'ũm tũibit pe.

— Ka'wi'a'a o'yamuy weta be — io'e. — Ocewedopawuy. Wetate ġasũ oce — io'e.

— Itadaat o'jekapik jebodoydoyap kabia be—Sábado bima — io'e ip Fariseuyũ. — Moisés ekawên tag̃ ġu ite jekukum. Deus a'õbi ġu ite e'em — i napa ma o'e ixeyũ Fariseuyũ.

— Ikêrêat mujurũġrũġ'ukat ġu itadaat! Apên kuka ikêrêat mujurũġrũġ'ukat pe wuywebe i'e ba'oreat mubapuk put? — io'e warara'acayũ.

Imêneju pũġ tag̃ ġu ip Jesus muwênuwên o'e Fariseuyũ. Wara'at tag̃tag̃tag̃ ma kawênwên ip o'e.

17 — Pãm ên? — io'e ip ita'ũm tũibit pe. — Ixe etadaat. Abu ixe exe? — io'e ip.

— Deus ekawên muwênuwên'ukat xeku — io'e ita'ũm tũibit.

18 Judeuyũ kukuk'ukayũ ibu'u ip o'e jetabut am ita'ũm tũibit a'õ kay. — Ita'ũm ġu teku osunuy — io'e ip itabut'ũm puye. Imênpuye ita'ũm tũibit ebay o'ġudot ip, ixi dak. O'jekawên ip ceweju ip yajêm puje.

19-20 — Ekpot tu iġo? — io'e ip cebay be.

— Hm hm. Okpot iġo — io'e cebay.

— Ita'ũm tu o'kap? — io'e ip.

— Hm hm, ita'ũm ġoku o'kap.

— Apên tak o'jewetada ġasũ? — io'e ip cebayũ be.

21 — Wetaybit ġu bit apên xe'e o'jewetada iam — cebay o'e. — Wetaybit ġu abu ixe o'ġu'ada iam — io'e. — Iġo eju ma juy epeyekawên — io'e ip Judeuyũ kukukayũ be. — Ite ma jewetadaap ġuwên eywebe. Bekit ġu ġoku — io'e ip.

22 Imên o'jede ip, Judeuyũ kukukayũ buxim iparara buye. Judeuyũ kukukayũ juk o'e jebekitkit pe:

— “Jesus Deus emunaẽ,” i eyju e'em pima, eymuõmat ġu kuka oce'e Deus eju kawênwênap'a be — i.

23 Imênpuye iparara o'e ip Judeuyũ kukukayũ buxim. Imênpuye ixeyũ o'e:

— Bekit ġu ġoku — i. — Je'adaap ġuwên eywebe — i. — “Apên ece'ada?,” i juy epe'e cebe — io'e ip.

24 Fariseuyũ waram ita'ũm tũibit o'tojocat jewekay.

— Deus etabutpe wuyju nuynuy — io'e ip. — Imênpuye icêmãn ma juy ece — io'e ip Fariseuyũ. — Etadaat ikêrêat mujurũġrũġ'ukat — io'e ip napa ma. — Ocetaybit iboam — io'e ip.

25 — Wetaybit ġu ikêrêat kuġ xe'e ixe iam — io'e ita'ũm tũibit. — Wetaybit wetate ġu ojop iam. Gasũ bit wetate ma oce — io'e.

26 — Apên sute o'e ewebe? — io'e ip. — Apên etada? — i waram o'e ip.

27 — Kuy juk iboap oġuwênuwên eywebe — io'e. — Eyju bit eyetabut ġu wa'õ kay. Apên eyju dak waram wa'ĩjo pin eyxe? — io'e ita'ũm tũibit. — Ixe ebekitkiyũm pin paxi eyju dak? — io'e cebe ip.

28 — Ap! Ixe ebekitkiyũm pin ġu oceju! — io'e ip. — Ekawẽnkẽrẽ jĩã ocexe! — io'e ip.

Oitakomãn ip ita'ũm tũibit kay. O'ġukorẽm cĩcã ip.

— Ĕn ma ite ebekit — io'e ip. — Oceju bit Moisés ebekitkit — io'e ip. 29 — Ocetaybit Deus a'õbi Moisés e'e'uk osunuy iam. Ocetaybit ġu abu a'õbi sute e'em iam — io'e ip.

30 — “Abu-a'õbi sute e'em?” i eyju e'em — io'e. — “Deus a'õbi ite wetada,” i õn pit e'em — io'e. — Iboap iwaru jĩã oxo — io'e. 31 — Wuyetaybit Deus ikẽrẽat mujurũgrũġ'ukat ekawẽn a'ĩjom ġu ibuywat am iam. Jebikuyap taġ jekuku'ukat ekawẽn a'ĩjom pit ibuywat am. Jebuyxim jekukat ekawẽn a'ĩjom Deus. 32 Ka'ũma ma teku ita'ũm o'kap'iat o'sutada iap awẽġ o'yawẽġtobuxik. Kuyje dak iboap awẽġ o'yawẽġtobuxik ġu — io'e. — Gasũ bit Jesus wetada — io'e. 33 — Deus a'õbi'ũm pima, iba'ore kajuk o'e cebe wetada am. Deus a'õbi ma ite wetada — io'e ita'ũm tũibit.

34 — Warara'acat podi ma ikẽrẽat kuġ ĩn! Eta'ũm ekap ikẽrẽat kuġ cĩcã buye! — io'e ip napa ma. — Ĕn tu ocemutaybin pin? Ejẽm cuy ocexewi! — io'e ip. — Ejẽm cuy Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi! — io'e ip. — Waram cuy eõm ġu ijop'a be — io'e ip.

O'ġujẽm ip itakoma ita'ũm tũibit kay buye.

35 Gebuje Jesus ita'ũm tũibit o'tobuxik. O'tobuxik Fariseuyũ be ixo mujẽm iap awẽġ tobuxik puje. O'jekawẽn ceweju.

— Tapu, ĩn pit tu etabut Deus ipot kay? — io'e Jesus.

36 — Abu sute, Kariwa? — io'e ita'ũm tũibit. — Ixe juy eġubapuk omutabut am — io'e.

37 — Ixe jom ĩn ġasũ—eweju kawẽnwẽnat cocom — io'e. — Ĕn ma ixo — io'e Jesus.

38 O'jẽġ'aecõġcõġ Jesus wap Jesus ya'õbuyxi cexo buye.

— Kariwa, wetabut oce ekay ġasũ bit — io'e.

39 — Pũġpũġ ipi daġayũ'in cũġ ma Deus xe wedot puye. Okay itabucayũ cũġ ma cexo. Itateayũ buxim ip — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit ikẽrẽ cexo. Itabut'ũmayũ ikẽrẽ cexo — io'e. — “Wetaybitsũ mabuk Deus ekawẽn. Imẽnpit wetaybin pin cĩcã,” i'e'em warara'acayũ. Guyjom ixeyũ itabut je'e okay — io'e Jesus. — Warara'acayũ bit te'e ma e'em “Wetaybit Deus ekawẽn,” i. Itabut ġu je'e ip okay. Ita'ũmayũ buxim ip — io'e.

40 — Te'e ma du oceju e'em “Ocetaybit Deus ekawẽn,” i? — io'e ip Jesus pe, pũġpũġ Fariseuyũ'in.

41 — “Ocetaybitsũ ma Deus ekawẽn. Imẽnpit ocetaybin pin cĩcã,” i ey'e buje, ikẽrẽat kuġ ġu kajuk epe'e Deus xe. Imẽnpit te'e ma eyju e'em “Ocetaybit cĩcã Deus ekawẽn,” i. Imẽnpuye ikẽrẽat kuġ eyju cexo — io'e Jesus.

10

¹ Gebuje Jesus wuymutaybitbinap ekawën o'ğuwën adeayũ be. Ovelha ekawën o'ğuwën cebe ip.

— Icēmān òn e'em eywebe — io'e. — Ovelha ekorara be iòm pinat, xĩntabi be ġu òmòm pima. “Teku ovelha bu pin,” i wuyju e'em. “Teku ovelha dujupa'um'um'ukat,” i wuyju e'em — io'e Jesus. ² — Ovelha kukuk'ukat pit korara exĩntabi be òmòm — io'e. ³ — Korara exĩntabi wiwi'ukat xĩntabi muywekweg ovelha kukat òm ãm. Ovelha jekukat a'ĩjojom. Ikukat jeõhõ nomuwãwãm ibuten e'em. Jeõhõ mujẽmjẽm akiju korara exĩntabi be jekorara bewi — io'e. ⁴ — Imujẽm puje cucum jeõhõyũ wap. Ovelha jekukat nomuju cucum jekukat a'òm itaybit ip puye. ⁵ Wara'acat nomuju bit taobu'u ip cum. Itaybit ġu ip wara'acat a'òm. Jekukat a'òm acã itaybit ip. Wara'acat puxim pit jenapõnpõn ip itaybit'ũm ya'òm puye — io'e Jesus.

⁶ Ovelha ekawën o'ğuwën Jesus. Xepxep pe o'jekawën. Ovelha muwẽnuwën pima, jekay itabucayũ dak o'ğuwën. Imẽnpit cekawën pa'arẽm o'e cexe ip—adeayũ xe.

⁷ Waram Jesus o'jekawën cebe ip.

— Icēmān òn e'em eywebe — io'e. — Xĩntabi dağ ovelha òmòm korara be. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma. Imẽnpuxim soat em ağ òn okay itabucayũ kay — io'e Jesus. ⁸ — Ovelha itaybit ġu dujupa'um'um'ukat a'òm. Imẽnpuxim okay itabucayũ itabut ġu icẽm'ũma wuy-mutaybitbin'ukayũ ekawën kay. Wajẽm awap osodot'iyũ icẽm ġu wuyjuyũ o'ğutaybitbin — Jesus o'e. ⁹ — Xĩntabi dağ ovelha òmòm korara be. Cẽmcẽm ip jexat kudadam. Korara be bima abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! Imẽnpuxim wuyjuyũ okay itabun puje soat em ağ òn ixeyũ kay. Abu-be ixeyũ muy'ũ but? Ka'ũma be ma! — io'e Jesus. ¹⁰ — Tujupa'um'um'ukat ma ajẽmjẽm ovelha dujupa'um ãm, ixeyũ aoka am tak. Òn pit ojot ijodiat ağuymuusun am. Okay itabucayũ yağuyisum jekukum. Ojot ixeyũ mucokcok am — io'e. — Okay itabucayũ icokcok cĩcã — io'e. ¹¹ — Okay itabucayũ kuğ òn xipan ikukat jeõhõ kuğ xipan iap puxim — io'e. — Ovelha kukat puxim òn. Obu'u ġu we'ũ ãm warara'acat pe okay itabucayũ aokaap puxim — io'e. ¹² — Ovelha kukukat a'õbuywatwat'ukat ikukukat ġu. Dinheiro bu am acã kapikpiğ. Ovelha iwat ġu—ibuywatwat'ukat acã. Ovelha iwatiwan kak ajẽm puje. Jenapõnpõn kak puxim iparara buye. Kak ovelha bubum. Ovelha muwatwan soat tağ. ¹³ — Ibuywatwat'ukat jenapõnpõn dinheiro bum acã kapikpiğ puye. Ibu'u ovelha kuğ, cexe ikukpin'ũm puye. ¹⁴⁻¹⁵ Ovelha kukukat puxim òn—xipacat puxim — Jesus o'e. — Wetaybit webay. Webay dak itaybit òn. Imẽnpuxim òn tak wetaybit okay itabucayũm. Ixeyũ

dak itaybit òn — io'e. — Obu'u ġu we'ũ ãm okay itabucayũ e'ũap puxim — io'e Jesus. ¹⁶ — Soat ġu ovelha pũġ ekorara be. Imēnpuxim soat ka daġacat itabut je'e okay — io'e Jesus. — Wa'ò kay je'e ip kũyjobit. Pũġ taġ ma ip jeku — io'e. — Soat ixeyũ kukan oġuy — io'e Jesus. ¹⁷ — Oje'ũ okay itabucayũ e'ũap puxim. Waram ġuto òn pit ocetait we'ũ buje. Imēneju webay xe okukpin cĩcã obu'u'ũm puye we'ũ ãm — io'e. ¹⁸ — Obu'u we'ũ ãm pima, iba'ore kajuk o'e warara'acat pe bit oaoka am. “Ece'ũ” i juk o'e webay owebe. “Waram ġuto etait ece'e,” i dak. Wukpiwatpi ma oje'ũ, webay ukpiwatpi dak. Wukpiwatpi ma waram ġuto wetait oce'e, webay ukpiwatpi dak — io'e Jesus.

¹⁹ Imēneju pũġ taġ ġu ip Jesus ekawēn o'ġuwēn—wara'at taġtaġtaġ ma Judeuyũ kukukayũ.

²⁰ — Ibiõġbuk kērēat kuġ teku — io'e ip napa ma ade ixeyũ'in. — Imēnpuye yukpidapi — io'e ip napa ma. — Apēnpuye dak eyju ixē a'ĩjom? — io'e ip.

²¹ — Ibiõġbuk kērēat kukat pit imēn cekawēn pa'ore! — io'e warara'acayũ bit. — Apēn kuka ibiõġbuk kērēat kukat ita'ũmat o'sutada? — io'e ip Jesus pe jededem. — Iba'ore itada am ibiõġbuk kērēat kukat pe — io'e ip.

²²⁻²⁴ Waram pima Judeuyũ kukukayũ o'ju Jesus kay. Jerusalém ka beayũ peta muġēġēm ip osodop Judeuyũ. Peta muġēġēm ip osodop apēn kuyjeayũ Deus eju kawēnwēnap'a o'yamudim iap kay ġebum am. Ihi bima peta mujurũġrũġ'uk osodop ip. Jesus Deus eju kawēnwēnap'a etaybu daġ cũġcũġ o'e—Salomão emuamuy'a etaybu daġ. Oajēm ip Jesus kay Judeuyũ kukukayũ. O'jekawēn ip Jesus eju.

— Ēn tu Cristo—Deus emunaē? — io'e ip. — Ibapuġ cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip. — Ade kabia emuwēnap wiwim ocesop — io'e ip. — Iba'arēm acã ěn kawēnwēn ocewebe. Ēn Deus emunaē bima, Cristo bima, ibapuġ cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip.

²⁵ — Kuy juk adi ocewemuwēnuwēn eywebe—ade em ma — io'e Jesus. — Imēnpit eyetabut ġu wa'ò kay — io'e. — Webay a'òbi wa'òbacaap ojomõġmõġ eyetabutpe — io'e. — Teku Deus emunaē iap mubapukpuġ oġuy eywebe — io'e. ²⁶ — Imēnpit eyetabut ġu wa'ò kay, okay eyetabut'ũm puye — io'e. ²⁷ — Okay itabucayũ kũyjobit wa'ò kay ovelha jekukat a'ò kayap puxim — io'e Jesus. — Wetaybit ixeyũ e'eam. Wekawēn taġ jekukum ip ovelha jekukukat a'òm itaybicap puxim — io'e. ²⁸ — Ixeyũ aġuymuisusun òn. Warara'acayũ bit ixeyũ ju'uk ġu obu'i bewi—pũġ tak ka'ũma. Soat em itait jeedop ip Deus xe je'ũ buje — io'e. ²⁹ — Webay ixeyũ o'ġutabun okay weõhõyũ

buximayũm. Warara'acat podi ma ja'õbacaap kuḡ webay. Abu-be ixeyũ uk put webay bui bewi—weõhõyũ uk put? Ka'ũma be ma! — io'e. ³⁰ — Jewa'õca jojo'i oceju webay eju — io'e Jesus.

³¹ Iboap co buje, waram wita'a o'yabu ip Jesus abuḡ ojuy am Judeuyũ kukukayũ.

³² — Webay a'õbi juk adi wa'õbacaap ojomõḡmõḡ eye-tabutpe—ade ma — io'e Jesus. — Apẽnpuye dak eyju wabuḡ ojuy wita'am? — io'e Jesus.

³³ — “Ekẽrẽ Deus xe, juk adi a'õbacaap ejomõḡmõḡ puye,” i'ũmḡu oceju e'em ewebe — io'e ip. — “Ekawẽnkẽrẽ Deus xe,” i acã oceju e'em ewebe — io'e ip. — Ën ijodiat acã. Imẽnpit “Oceju jewa'õca jojo'i ma webay eju,” i napa ma ãn e'em — io'e ip jetakoma pibun. — Imẽneju abuḡ ojuy oceju — io'e ip Jesus pe.

³⁴ — Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Eyju dak Deus a'õbiayũ — io'e Deus kuyje, i.

Deus kuyje o'e “Deus a'õbiayũ eyju” i jekawẽn muwẽn ãm taẽhẽ'ibiyũ be — io'e. ³⁵ — Deus ekawẽntup napa ḡu e'em—pũḡ em tak ka'ũma. Icẽmãn e'em. Wuyetaybit iboam — io'e Jesus Judeuyũ kukukayũ be. ³⁶ — Õn ma Deus cuk onaẽ ijodiat taxijo am. Õn ma ixẽ omudot — io'e Jesus. — Apẽnpuye eyju napa ma e'em “Ekawẽnkẽrẽ Deus xe,” i, “Jewa'õca jojo'i oceju webay eju,” i ãn e'em puye? — io'e Jesus. ³⁷ — Webay a'õbi'ũm pima, eyetabun ḡu juy epesop okay — io'e. ³⁸ — Wekawẽn coco am eyetabun'ũm pima, eyetabun cuy epesop wa'õbacaap mõḡmõḡap coco am — io'e. — Eyetabun puje “Jesus ya'õbaca cebay a'õbacaap co'i,” i epe'e — io'e.

³⁹ Imẽneju Jesus daomũn ojuy ma'ḡuto ip Judeuyũ kukukayũ. Jesus pit o'jenapõn jenaomũnap puxim.

⁴⁰ Wara'at ka kay o'ju Jesus. Toktek. Jordãodi waram o'timudek. Jay. Oajẽm João Batista be adeayũ mubatisasan osunuy iatka kay. Wĩnãbu osunuy.

⁴¹⁻⁴² Gebuje ade ibo ka watwat o'tabun Jesus kay—Jordãodi wĩnãbuayũ.

— João Batista ma wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk ḡu — io'e ip adeayũ jewewebe. — Imẽnpit ixẽ aḡokatkat muwẽnuwẽn'uk osunuy ocewebe. Icẽmãn João ixẽ o'ḡuwẽnuwẽn — io'e ip.

Imẽnpuye Jesus kay itabut o'e ip adeayũ.

11

¹ Lázaro iwãtaxipi o'e. Maria kipit iwãtaxipi o'e—Betânia ka beat. Imẽnpuye iixĩyũ Lázaro wãtaxipiap awẽḡ o'yawẽḡmuju Jesus kay. Betânia ka watwat osodop ip—Maria, Marta dak, Lázaro dak.

² Guyjom ixe Maria wuykukukat i o'suimude'on tide'oatim. Ixe o'suimupuruk jadam. Imēn o'e jexe Jesus ikukpin cĩcã buye.

Yawēğtujowacat oajēm Jesus kay. Jay.

³⁻⁴ — Kariwa — io'e Jesus pe. — Lázaro iwātaxipi jĩjã — io'e. — Exe ikukpinat iwātaxipi o'e — io'e.

— Kuy wetaybit — io'e Jesus. — Iwātaxipi jĩjã opop — io'e. — Ce'ũ buje dak jeedop ġu ce'ũ'ũayũ xe. Guyjom adeayũ je'e "Deus soat podi ma ya'õbaca; soat podi ma idip," i — io'e. — "Deus ipot tak ya'õbaca—soat podi ma ya'õbaca," i je'e ip — io'e Jesus.

⁵ Jesus xe Marta ikukpin cĩcã osunuy. Maria dak ikukpin cĩcã osunuy, Lázaro dak. ⁶ Inaka Jesus xepxep xet osunuy jenuyap ka be iwātaxipiat awēğ tobuxik puje. O'ju ġu buk Lázaro kay. Xet. Xet.

⁷ Gebuje Jesus o'jekawēn 12 beayũ eju—jeweju etaybitbinayũ eju.

— Ga'a bukto aceptit Judéia eipi kay waram — io'e.

⁸ — Ocemutaybitbin'ukat — io'e ip. — Iboceat abuğ ojuy ġaxĩn ma wita'am—Judeuyũ kukukayũ. Waram tak tu iboce eju pin? — io'e ip Jesus pe.

⁹⁻¹⁰ — Hm hm — io'e. — Wekapik put mabuk owebe. Pũğ kabia be doze hora kabiaham wuyju — io'e. — Ixima be cũğcũğat kuka o'at kabiok puye. Kabia dağ cũğcũğat pit kuka o'at ġu kaxi imukabiaham puye. Imēnpuxim Deus bikuyap tağ jekuku'ukat je'ũ ġu jekapikap mu'ũm'ũm pima. Ga'a aju. Oaokam ġu buk ip, we'ũap kabia oajēm ġu buk puye — io'e.

¹¹ Waram Jesus o'jekawēn ceweju ip—doze beayũ eju.

— Wuybure, Lázaro opop ixet — io'e—Jesus o'e. — Ōn pit cum ixe muwurũğãm — io'e.

¹² — Kariwa — io'e ip. — Ixet pima, kuka o'je'ada — io'e ip.

¹³ Jesus itaybit o'e Lázaro'ũm oe'ũ iam. Imēnpit — Lázaro ixet — io'e cebe ip.

Imenpuye tũybe Lázaro ixet iãn o'e ip 12 beayũ. ¹⁴ Imēnpuye Jesus ibapuğ o'jekawēn cebe ip.

— Lázaro'ũm oe'ũ — io'e.

Imēn o'e ixeyũ mutaybit am.

¹⁵ — Oju ġu cekay ce'ũ awap — io'e. — Gasũ bit wa'õbacaap oğubapuk eywebe eymutabun am okay. Wa'õbacaap kay eyetabut cĩcã bima, ocokcok oğuy. Ga'a aju ixe'ũm kay ġasũ bit — io'e doze beayũ be.

¹⁶ — Ga'a wuyju dak aju ceweju. Āğ itakomaayũ wuyju dak wuyaoka Jesus aoka buje — io'e Tomé—jebureyũ be o'e, xepxem ikap'ibit.

O'ju ip Lázaro'ũm com.

17-18 Jesusyũ oajẽm Betânia ka xe. Betânia ka Jerusalém ka etako o'sukadop. Ebpũğ kilometro o'sukadop Jerusalém ka bewi. Lázaro'ũm kay yajẽm awap oe'ũiap awẽğ o'yawẽğtobuxik Jesus.

— Lázaro'ũm o'ğũm ip witabikũy be — io'e ip Jesus pe. — Ebadipdip xet omuy ikũy be — io'e.

19 Lázaro'ũm ixĩtyũ mudiu ip o'e—Marta, Maria dak. Ade ibureyũ ixeyũ muğycũğap mu'ũm ojuy ip o'e. 20 Jesus omuyku iap awẽğ Marta o'yawẽğtobuxik.

Gebuje Marta o'ju Jesus dopabe. Jesus e dağ mabuk oeku. Maria bit jeduk'a be osunuy. 21 Jay. Oajẽm Jesus kay.

— Kariwa — io'e Marta. — Ĕn ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ġu — io'e. 22 — Imẽnpit Deus emujoojuyjuy je'ğũm ewebe. Wetaybit iboam. Deus eju okipit'ũm peam ekawẽn puje, Deus jekawẽn a'ĩjojo — io'e.

23 — Ekipit'ũm waram jeu ce'ũ'ũayũ xewi — io'e Jesus Marta be.

24 — Wetaybit ix'e'ũm waram jeu iam — io'e Marta. — Waram wuyeu buje, ix'e'ũm tak jeu—wuyebay soat ce'ũ'ũayũ muyuap kabia be — io'e Marta.

25 — Őn ma ce'ũ'ũayũ mutaicit'ukat — io'e Jesus. — Wa'õbi ce'ũ'ũayũ waram ġuto jetait — io'e. — Okay itabucat e'ũ buje, waram ġuto jetait. Soat em jeedop ip itait Deus xe — io'e Jesus. 26 — Okay itabucat ce'ũ'ũayũ xe ġu jeenuy—Deus xe acã. Etabut tu iboap kay? — io'e Jesus Marta be.

27 — Hm hm, wetabut, Kariwa — io'e. — Ĕn Deus emunaẽ oxe — io'e. — Deus ipot ěn — io'e. — Ocemumuwiwi ěn. Wetabut iboap kay — io'e Marta.

28 Jesus eju jekawẽn epere buje, Marta o'jepit jekibit to-muwã ãm. Ya'õapĩn ma Maria o'tomuwa uk'a beacat pe ja'ĩjojoap puxim.

— Tũ'ũ — io'e. — Ejot puk — io'e. — Wuyekariwa omuyku jexem — io'e. — E dağ omuyku — io'e. — Enomuwaãwãm — io'e jekibit pe, Maria be. — Ejot puk — io'e.

29 Maria o'ju Jesus dopabe e dağat topabe. 30 Jesus ağoka be oexe ġu mabuk. Wũy mabuk oeku. E dağ mabuk oeku. Marta be jedopabijukap pe mabuk osunuy. 31 Judeuyũ o'ju Maria nomuju—Lázaro'ũm duk'a beacat—iixĩt muğycũğap mu'ũm ojuyayũ. Ixeyũ etabixewi Maria o'jẽm jeduk'a bewi. Imẽnpuye o'jẽm ip ix'e nomuju. Tũybe ite witabikũy be cum wa am iãn o'e ip. 32 Jay. Maria oajẽm Jesus kay. O'jẽğ'aecõğcõğ cewap.

— Kariwa — io'e. — Ĕn ijoce bima, okipit'ũm kajuk oe'ũ ġu — io'e Maria.

³³ Maria o'tõn. Maria eju yajēm'ibiyũ dak wawa osodop ip Lázaro'ũm cocom. Jesus iguycũg cĩcã o'e wawaayũ jojom. Tadaybotbot cĩcã ip cexe o'e wawaayũ.

³⁴ — Poce ix'e'ũm epeguõm? — io'e Jesus.

— Kariwa, ejot puk — io'e ip. — Ejojo buk — io'e ip.

³⁵ Jesus o'tõn gebuje bit. Ah. Wa. Imēnpuye:

³⁶ — Ak'i cekay — io'e ip Judeuyũ. — Lázaro'ũm ikukpin cĩcã osunuy cexe — io'e ip.

³⁷ — Ita'ũm tũibit o'sutadada teku — io'e warara'acayũ ixeyũ'in. — Iba'ore ġu du juk o'e cebe Lázaro mu'ada am ce'ũap puxim? — io'e ip jewewebe.

³⁸ Gebuje Jesus o'ju witabikũy kay—Lázaro'ũm muõmapkũy kay. Iguycũg cĩcã o'e. O'ju Marta eju, Maria eju, Lázaro'ũm cocoayũ eju dak. Yaboġat'a o'yanuy wita'a ikũy nomudip'am. Ikũynomudip cem osunuy.

³⁹ — Ikũynomudip'a juy epeyamuwede — io'e Jesus.

— Kariwa, eyamuwedeat ġu juy — io'e Marta. — Iġēm xeku opop. Ebadipdip xet opop witabikũy be — io'e.

⁴⁰ — “Okay etabut pima, Deus ja'õbacaap kuka o'jomõġ etabutpe,” i kuy oce ewebe — Jesus o'e. — Etahun cuy eġuy — io'e.

⁴¹ Ikũynomudip'a o'yamuwede ip ikũy etako bewi. Jesus o'jekawēn Deus eju.

— Bay — io'e. — Soat em ěn wa'ĩjojom — io'e. — Imēnpuye “Ěn xipat cĩcã,” i õn e'em ewebe — io'e Jesus jebay be. ⁴² — Bay, soat em wekawēn cocom ěn — io'e. — Eweju õn kawēnwēn ijoceayũ be wa'ĩjo am—ixeyũ mutabut am teku Deus emumudot iap kay — io'e Jesus Deus pe, jebay be.

⁴³ Jebay eju jekawēn eperē buje, Jesus ya'õberen o'jewāwā Lázaro'ũm kay.

— Lázaro, eġēm cuy! — io'e.

⁴⁴ Ce'ũ topibit o'jetait waram. O'jēm witabikũy bewi. Soat taġ ijebit taġ imũnmũn mabuk oeku paġõm. Yamũnmũn mabuk oeku.

— Eju'uk cuy paġo cebewi — io'e Jesus.

O'ju'uk ip paġo.

⁴⁵ Imēneju oitabun ip Jesus kay Judeuyũ ma—Maria ejucayũ ma—adeayũ—Jesus Lázaro'ũm o'ġutait iap o'jojojo'iaiyũ ma. ⁴⁶ Warara'acayũ bit o'ju Fariseuyũ kay.

— Jesus Lázaro'ũm o'ġutait waram — io'e ip Fariseuyũ be.

⁴⁷ Gebuje paĩyũ kukukayũ o'je'awero ip Fariseuyũ eju, jewāwēwē'ukayũ eju dak. O'jewāwē ip jeweweju.

— Apēn kuka dak ace Jesus pe? — io'e ip jewewebe. — Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ adeayũ etabutpe. Imēnpuye ade itabut cekay — io'e ip. ⁴⁸ — Apēn kuka dak ace cebe

ja'õbacaap mōḡap puxim? — io'e ip jewewebe. — Apēn kuka dak ace adeayū be jetabucap puxim? — io'e ip. — Itabut puje ip Jesus pe jekukukan je'e ip. Jesus pe jekukukan pima, Roma ka kukat jebekitkit kuka o'ḡudot wuykay — io'e ip. — Wuyka kuka ip o'sukamu'ūm. Deus eju kawēnwēnap'a dak kuka ip o'yamu'ūm. Soat ka daḡ kuka ip wuymuypōḡpōḡpōḡ. Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu kuka ajeku — io'e ip jewewebe.

⁴⁹ Caifás o'jekawēn warara'acat eju—jawēwē'ukayū eju. Ixe Caifás paīyū kukukat osunuy ixe koato be.

— Eyetaybit'ūmān! — io'e Caifás jewēju jewawēwē'ukayū be. ⁵⁰ — Cūḡ ma ixe aḡokatkat e'ū ām. Xipat kuka o'e pūḡ pe aḡokatkat pe je'ū ām soat e'ūap tieḡ—wuye'ūap tieḡ — io'e—Caifás o'e.

⁵¹ Deus ibikuy osunuy Jesus e'ū ām soat e'ū'ūap puxim. Caifás pit itaybit ḡu osunuy imēn Deus ibikuy iam.

— Xipat kuka o'e pūḡ pe aḡokatkat pe je'ū ām soat e'ūap puxim—wuye'ūap tieḡ — i juk o'e itaybit ḡu ma'ḡu.

Caifás jaḡuy daḡ ḡu imēn o'e—Deus aḡuy daḡ acā. ⁵² Ixe je'ū Judeuyū e'ū'ūap tieḡ. Warara'acayū e'ū'ūap tieḡ tak je'ū. Je'ū Deus ebekitkiyū be pūḡ taḡ ma jeku am. ⁵³ Imēneju apēn paxi Jesus aceyaoka iam jekawēnwēn oekuku ip jewēju Judeuyū kukukayū.

⁵⁴ Imēnpuye Jesus ibapuḡ ḡu oeku Judeuyū kukukayū etabun Judéia eipi daḡ. O'jēm ibocewi. Wara'atka be o'ju—Efraim ka be. Ibo ka uk'a'ūmat xe o'sukadop. Iboka be osunuy doze beayū eju—jewēju etaybitbinayū eju.

⁵⁵ Ade Judeuyū o'ju Jerusalém ka kay. Peta muḡēm ip o'ju. Iḡo epeta bima apēn Deus wuydobuyū'ūm'ūm o'tujujēm Egito eipi bewi iap kay ḡebūm ip osodop. Soat ka daḡwi o'ju ip Jerusalém ka kay. Peta muḡē awap o'ju ip jewemuisun am jebabi daḡ.

— Jewemuisun puje, xipat acesop Deus xe — io'e ip jewewebe.

⁵⁶⁻⁵⁷ Paīyū kukukayū o'jekawēn peta muḡēḡēayū eju—Fariseuyū dak.

— Poce Jesus nuyām eyetaybit pima, epeḡuwēn cuy ocewebe — io'e ip. Iboam o'e ip Jesus daomūn ojuy buye. Imēnpuye Jesus ajēmap wiwim cīcā osodop ip adeayū.

— Jesus omuyku du peta kay? — io'e ip jewewebe. — Omuyku ḡu xe'e? — io'e ip. Deus eju kawēnwēnap'a be o'jekawēn ip jewewebe adeayū—yaboḡat'a be.

12

¹ Jesus waram o'ju Lázaro kay—waram ḡuto o'jetait'iat kay. Betânia ka be osunuy Lázaro. O'ju peta muḡē awap. Seis kabia kuka Páscoa epeta ip o'ḡuy'at. Oajēm doze beayū eju. ² Marta

puybit mōḡmōḡ o'e Jesus pe i'o am, doze beayū be dak. Lázaro jekōnkōn o'e Jesusyū eju.

³ Gebuje Maria tide'oati o'tibu. Ti'ade o'tibu. Nardo i tibutet osunuy. Tiwekoykeyati ḡu o'tinuy—nardodi acā. Tideiboḡ cīcāati o'tinuy. Puy. O'suiabi Jesus i. O'suisup jadam. Tide'okuati o'tinuy. Soat taḡ o'e uk'a yabi de'o. De'ooooh. Imēn o'e Maria ma. ⁴ Judas Iscariotes pit Maria o'ḡukorēm—Simão ipot. Ixe Judas doze beayū'in osunuy. Ixe Judas Jesus o'ḡūm cekay itakomaayū be ḡuyjom Jesus aoka am cebe ip. Ixe bit Maria o'ḡukorēm.

⁵ — Apēnpuye iḡodi o'tideida ḡu dinheiro bu am? — io'e—Judas o'e jebureyū be. — 300 dinheiro isurūḡat kuka tidei o'e! — io'e. — Tidei kajuk aḡūm ibubut'ūmayū be — io'e Judas Iscariotes. (Pūḡ dinheiro isurūḡat pūḡ kabia be wuyekapikaptei osodop).

⁶ Judas Iscariotes doze beayū edinheiro mūn kuḡ oeku. Imūn pewi i'uk'uk'uk osunuy jewebe ma.

— Apēnpuye dak o'tideida ḡu? — io'e dinheiro kay pin puye. Itabotaidabotbot ḡu osunuy ibubut'ūmat kay.

⁷ — Āḡ cuy Maria jeenuy kaba'ūm — io'e Jesus Judas pe. — Ijudi o'timuxipan we'ū awap ojebit mude'onaptim — io'e. ⁸ — Soat em eybubut'in iūm put epesop ibubut'ūmayū be — io'e. — Owebe bit ka'ūma. Darem ma eyxe oḡuy — io'e.

⁹ Gebuje ade Judeuyū o'ju Jesus kay. Jesus Betânia ka be omuy iap awēḡ o'yawēḡcoco ip. Imēnpuye ip o'ju Jesus com. O'ju ip Lázaro jom tak—Jesus o'ḡutait'iat com—waram o'jetait'iat com.

¹⁰⁻¹¹ Ade Judeuyū oibu'un paīyū kukukayū a'ō kay kūyjobit am. Jesus a'ō kay acā kūyjobit o'e ip Lázaro'ūm waram o'ḡutait puye. Imēnpuye o'jewawē ip paīyū kukukayū.

— Ga'a Lázaro ayaoka! — io'e ip.

¹²⁻¹⁹ O'jojjo'ibiyū Jesus e'eap o'ḡuwēnuwēn warara'acayū be—Jerusalém ka beayū be.

— Icēmān Jesus Lázaro'ūm o'tomuwā witabikūy bewi — io'e'e ip adeayū be. — Icēmān Jesus waram Lázaro'ūm o'ḡutait — io'e'e ip. — Jesus ma ja'ōbacaap mōḡmōḡ — io'e'e ip.

Jerusalém ka be ōm pasuḡ pima Jesus jumento'it'it o'tobuxik. Deus ekawēn taḡ e ojuy—kuyjeatup ekawēn taḡ. Xik. Oabik jumento'it'it akpi jeje. Imēn e'em Deus ekawēntup—kuyjeatup:

Jerusalém ka watwat, eyḡuycūḡcūḡ ḡu juy epesop, i. Eykukukat omuyku jexem eykay, i. Jumento'it'it akpi jeje omuyku jexem, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Imēnpuye Jerusalém ka be Jesus oajēm jumento'it'it akpi jeje Deus ekawēn taḡ.

Gebuje Jesus kay o'ju Jerusalém ka beayũ. Ade ma ip o'ju, Jesus omuyku iap awẽg o'yawẽgtobuxik puye. Kuy ip oajẽm Páscoa epeta muğẽ ãm. O'ju ip Jesus dopabijuğ, Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ iap awẽg o'yawẽgtobuxik puye. Namusudup o'tupupu ip. Jesus kay o'ju ip tup kukuğ. Imẽn Judeuyũ ya'õbuyxiat tobedede'uk ip osodop kuyje.

— Deus xipat cĩcã! — io'e ip Jesus pe. — Ën ma omuyku ya'õbi! — io'e ip. — Ën ma ocekekukat—Israel naxegebitbit kukukat! Deus cuy xipacat je'gũm ewebe! — io'e ip Jesus pe.

Jumento'it'it akpi jeje Jesus oajẽm Jerusalém ka be Deus ekawẽntup pe ibararak iap puxim—kuyjeatup puxim. Iboap iba'arẽm osunuy doze beayũ xe Jesus õm puje. Waram kabi be Jesus eu buje bit o'jegebu ip iğodup peap ekawẽn kay.

— Iğodup peap ekawẽn puxim Jesus jumento'it'it akpi jeje oajẽm Jerusalém ka be — io'e ip jewewebe. — Ixe juk ocemuju jumento'it'it tobuxik — io'e ip jewewebe.

Fariseuyũ bit o'e jewewebe:

— Ak'i juy epe'e! — io'e ip. — Soat ma cekay itabut — io'e ip. — Te'e ma wuyju e'em adeayũ be “Ixe kay eyetabun gu juy epesop,” i — io'e ip jewewebe.

²⁰ Gebuje Gregoyũ Jesus co pin o'e—Grécia eipi watwat. Adeayũ eju kuy oajẽm ip Jerusalém ka be peta muğẽ ãm. ²¹ O'ju ip Filipe eju kawẽn ãm. Ixe Filipe Betsaida ka bewiat osunuy. Galiléia eipi bewiat osunuy. O'ju ip Filipe be.

— Tapu — io'e ip Filipe be. — Jesus co pin oceju — io'e ip.

²² Filipe o'ju André mukũyjo am.

— Gregoyũ Jesus co pin — io'e Filipe André be.

Xepxem ip o'ju Jesus mukũyjo am. Oajẽm ip cekay.

— Gregoyũ ejo pin — io'e ip Jesus pe.

²³ Gebuje Jesus o'jekawẽn xepxepayũ be. Adeayũ etabutpe o'jekawẽn ceweju ip.

— Soat wağo õn — io'e Jesus. — Gaxĩn ma oje'ũ. Guyjom pit waram guito ocetai. “Soat podi ma a'õbuyxi!” i je'e adeayũ we'ũap puye, waram guito wetaicap puye dak — io'e Jesus.

²⁴ — Kadaida taida buje, ipi be atamõğ — io'e. — Tamõğ puje, tae'ũata jo'i tadop ipi be ma. Pũğta ma tadop ipi be. Kadai aypan puje bit, ta'ade tadop kadai dağ — io'e.

Imẽn Jesus o'jekawẽn je'ũãm, waram jetaicam tak, guyjom ade tiwatwat itabut je'e okay iam tak.

²⁵ — “Ocebu'u jĩjã ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima, “Ocebu'u jĩjã oce'ũ ãm,” i dak, “Imẽnpuye ocekupinap tağ acã oceju,” i dak, ace'ũ. “Ocebu'u gu ipiat'ajom,” i wuyju e'em pima bit, “Ocebu'u gu oce'ũ ãm,” i dak, “Deus bikuyap tağ acã oceku,” i dak, wuyağuyisum aceku ijodi. Soat em Deus xe acesop wuye'ũ buje dak — io'e Jesus. ²⁶ — Obikuyap tağ jeku ojuyat

kūyjobin cuy wa'õ kay. Obikuyap tağ jekuku'ukat oxe ma jeenuy. Webay dak je'e cebe “Ën xipat oxe,” i – io'e Jesus.

²⁷ – Waguybabi'üm cĩcã oce – Jesus o'e jewebe ma. – “Bay, obuywan ece we'üap puxim,” i du oce webay be? – io'e jewebe ma. – Ka'üma! Imën ġu juy oce cebe. We'ü ãm ma ojot ijodi – io'e jewebe ma. ²⁸ – Bay – io'e Deus pe. – Edipap cuy egubapuk soat pe ijodiat pe “Deus idip cĩcã” i'e am ip – io'e jebay be.

Deus o'jekawën kabi kadiwi ġebu je bit.

– Odipap kuy ogubapuk cebe ip – io'e jekpot pe—Jesus pe. – Gasũ adeayũ e'em owebe “Soat podi ma edip,” i. Waram tak ogubapuk warara'acayũ be “Soat podi ma edip” i'e am owebe – io'e Deus.

²⁹ Adeayũ kacũġcũġ'i osodop iboce. Tũybe o'jexirikxirik iãn o'e ip pũġpũġ ixeyũ'in. Tũybe Deus ekawën tojtjt'ukat o'jekawën cebe iãn o'e ip warara'acat ixeyũ'in.

³⁰ Ġebu je Jesus o'jekawën ijocet eju.

– Ixe o'jekawën kabi kadiwi omukũyjo am ġu—eymukũyjo am acã – io'e Jesus. ³¹ – Gaxĩn ma Deus je'e soat pe okay itabut'ũmayũ be: “Eyju ikẽrẽat kuğ oxe,” i. Gaxĩn ma itabut'ũmayũ kukukat a'õbacaap o'gu'üm. Abu-kukukan je'e? Ka'üma ma! – io'e. ³² – Okay itakomaayũ omuyu korosa eju oaoka am – io'e. – Omuyu buje adeayũ itabut je'e okay – io'e Jesus ijocet pe.

³³ Jesus iboam o'e imutaybin am ip osubamupaya ip korosa eju we'ü ãm iam.

³⁴ – Moisés ekawëntup e'em:

Cristo je'ü ġu—Deus emunaẽ, i.

Soat em itabẽğ e'em, i.

Imën Moisés ekawëntup e'em – io'e ip ya'ĩjojo'ibiyũ. – Ën pit e'em “Soat wağõ õn,” i, “Soat wağõ subamuyu ip ce'ü ãm,” i dak. Deus emunaẽ du soat wağõ? – io'e ip Jesus pe.

³⁵ – Õn kabiaap puxim – io'e. – Ojot ijodiat mutaybin am Deus ekawën – io'e. – Darem ma ijodi oguy eymutaybinbin. Okay eyetabun cuy epesop eyetabun put pima. Eyetabun cuy epesop ipiatpi'ajojoap pe eyjuap puxim. Kabiok tağ jekuku'ukayũ itaybit ġu poma oceju iam. Imënpuxim itabut'ũmayũ itaybit ġu ipiatpi'ajojoap kay oceju iam – Jesus o'e. ³⁶ – Õn eyxe bima, eyetabun cuy epesop okay – io'e. – Eyetabun puje webekitkiyũm epesop. Kabia dağ jekuku'ukayũ buximayũm epesop. Ikẽrẽat mujurũġrũġ'uğ ġu epesop. Eyağuyisum epeku – io'e.

Jesus o'jẽm adeayũ xewi iboam e buje.

³⁷ Soat em ma Jesus wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'uk osunuy adeayũ etabun. Inaka ibu'u ĵĩã ip osodop jetabut am

cekay. ³⁸ Imēn cuk adi o'tupmubararak Isaías'ūm kuyje—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat'ūm:

Kariwa, kawēn icēmat muwēnuwēn ocekukuku adeayū be, i. Imēnpit itabut ġu ip o'e ocekawēn kay, i. Soat podi ma a'ōbaca ēn iap iba'arēm o'e cexe ip, i.

Imēn ibararak opop tup pe. Itabut ġu ip o'e Jesus kay apēn kuyjeayū Isaías'ūm ekawēn kay itabut'ūmap puxim.

³⁹ Judeuyū kukukayū ibu'u o'e jetabut am Jesus kay, Isaías'ūm emudupmubararaktup e'eap puxim o'jebapuk cebe ip puye. ⁴⁰ Imēn Isaías'ūm ekawēn:

Deus iteyū adeayū o'yağuyumubabi'ūm, i. Imēnpuye itabut ġu osodop ip, Deus a'ōbacaap co ma'ġu ip, i. Itabut ġu osodop ip Deus ekawēn co ma'ġu ip, i. Ikērēat mujurūğrūğap o'jepere ġu ip, i. Itabut ġu osodop ip Deus kay ixē be ikērēat uk am cebewi ip, i.

Imēn Isaías'ūm ekawēn. ⁴¹ Isaías'ūm iboam o'e kuyje Jesus soat podi ma idip iam itaybit puye. Imēnpuye Jesus o'ġuwēnuwēn.

⁴² Ade Judeuyū kukukayū oitabun ip Jesus kay. “Jesus kay ocetabut,” i'ūmġu bit e'em oekuku ip Fariseuyū buxim jeparara pibun. Jetabucap muwēnuwēn ġu ip oekuku Fariseuyū be ixeyū mujēmap puxim Deus eju kawēnwēnap'a bewi. ⁴³ Deus mucokcok pin ġu ip osodop—ijodiat mucokcok pin acā. Fariseuyū mucokcok pin ip osodop.

⁴⁴ Gebuje Jesus o'jekawēn adeayū be.

— Okay itabucayū omudocat kay dak itabut ip — io'e. ⁴⁵ — “Deus ipot teku” i'e'e'ukat “Deus o'ġudot ijodi,” i'e'em tak. ⁴⁶ Ijodi juk ojot Deus ekawēn eymutaybin am. Okay itabucayū ikērēat mujurūğrūğ ġu. Yağuyisum jeku ip — io'e. — Kabiok tağ jekuku'ukayū buxim ġu ip—kabia dağ jekuku'ukayū buxim acā — io'e. ⁴⁷ — Wa'ġjo buje, kūyjobit'ūm wa'ō kay bima, “Ikērēat kuğ eyju Deus xe” i'ūmġu ōn pit e'em eywebe. Ijodi ojot “Ikērēat kuğ eyju Deus xe” i'e am ġu adeayū be. Adeayū daxijo am acā ojot — io'e. ⁴⁸ — “Ikērēat kuğ eyju Deus xe,” i ōn ġu e'em okay'ūmayū be, wa'ō kay'ūmayū be dak. Warara'acat pit imēn je'e ixeyū be webay soat ce'ū'ūayū muyuap kabia be — io'e. — Deus acā “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i je'e ixeyū be. Imēn Deus je'e cebe ip wekawēn tağ ġu ip puye — io'e Jesus. ⁴⁹ — Wa'ōbi ġu juk adi ojekukuku — io'e. — Owebe webay e'eap acā juk adi oġuwēnuwēn eywebe. Wara'acat ġu oġuwēnuwēn eywebe. Iboap acā oġuwēnuwēn — io'e. ⁵⁰ — Deus ekawēn tağ eyeku buje, eyağuyisum epeku ijodi. Deus xe epesop eye'ū buje dak. Wetaybit iboam — io'e. — Owebe webay o'e'e iap acā ōn e'em — io'e Jesus.

13

¹ Jesus jebekitkiyū kay jġjā osunuy soat kabia ipi dağ pima.

Jesus itaybit o'e ġaxĩn ma oje'ũ iam, ġaxĩn ma oceu webay kay iam tak. Eykukpin cĩcã oxe iap o'ġubapuk cĩcã jebekitkit pe je'ũ awap.

Páscoa epeta ajẽm pima, ² Jesus jekõnkõn o'e doze beayũ eju. Judas Iscariotes Jesus ãm ojuy o'e cekay itakomaayũ be. Ixe Judas Simão Iscariotes ipot osunuy. Ibiõġbuk kërẽayũ kukukat a'õbi Jesus ãm ojuy yaoka am. ³ Soat em Jesus itaybit osunuy webay soat ja'õbacaap o'jomõġ owebe iam. Deus xewi ojet iam tak itaybit osunuy. Ġaxĩn ma ocepit Deus kay iam tak itaybit osunuy.

⁴ Je'ũap muwẽnuwẽn pima, kirik'ãy, o'ãy. Jesus o'ãy mesa xewi. Jeekabek o'ju'uk. Kuruk. Toaya o'jat. Mũn. O'jomũn jekpu daġ. ⁵ Jeweju etaybitbinayũ i wuy am o'ju. Wa'e co'iat'a be idibi o'timõġ. O'suiwuy koapat i. O'suisup toayam. Perek. Wara'acat o'suiwuy. O'suisup. Perek.

⁶ Oajẽm Simão Pedro kay. Simão ibu'u o'e Jesus pe jeiwuy an.

– Kariwa – io'e Simão. – Ĕn tu wuiwuy? – io'e.

⁷ – Hm hm. Etaybit ġu buk apẽnpuye paxi ite wuiwuywuy iam – io'e Jesus Simão be. – Guyjom pit etaybit ece'e – io'e.

⁸ – Ap! Wuiwuy ġu juy ece—pũġ em tak ka'ũma! – io'e Simão bit.

– Eiwuy'ũm pima, obuerm ġu eġuy – io'e Jesus.

⁹ – Kariwa – io'e. – Wuiat ġu esuiwuy – io'e. – Wa'a dak eyawuy – io'e. – Oba dak – io'e Simão Pedro Jesus pe.

¹⁰ – Oajok'iat iokok ġu—iisu ma! – io'e. – Dao ġu jajok waram. Jeiwuy acã – io'e. – Wuyjuyũ bewi Deus pe ikërẽat'uk puje, iisuat puxim ip. Deus kuy ikërẽat o'ju'uk eywebewi. Pũġ pewi bit ka'ũma. Ite ikërẽat kuġ mabuk jewebe. Ixe iokokat puxim – io'e.

¹¹ Jesus kuy itaybit o'e abu oũm ixeyũ'in okay itakomaayũ be iam. Imẽnpuye:

– Pũġ pit ey'in ikërẽat kuġ mabuk jewebe – io'e.

¹² Ixeyũ i wuy buje, Jesus jeekabek o'ġuõm waram. O'jepit ip mesa kay. Oabik ma'ġuto jeweju etaybitbinayũ eju.

– Eyetaybit ġu du apẽnpuye õn eyeiwuywuy iam? – io'e Jesus. ¹³ – “Ĕn ocekkukat,” i eyju e'em owebe, “Ĕn ocemu-taybitbin'ukat,” i dak. Cũġ ma eywebe iboam e'em – io'e.

¹⁴ – Õn eykukukat. Eymutaybitbin'ukat tak õn – Jesus o'e. – Inaka eyeiwuywuy oce warara'acat puywatwat'ukat co'i – io'e.

¹⁵ – Õn eyeiwuywuy, eykukukat ma'ġu õn. Eyju dak obuxim eybu'um ġu juy epesop warara'acat puywatwat am. ¹⁶ Eykukukat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ġu juy epesop warara'acat puywatwat am. Eymu-juat warara'acat puywatwan pima, eyju dak eybu'um ġu juy

epesop warara'acat puywatwat am — io'e. ¹⁷ — Õn eykukukat. Inaka juk eyeiwuywuy oce. Jewebuywatwan cuy epesop obuxim. Jewebuywatwan pima, eycokcoğ epesop. ¹⁸ Soat pe ğu eywebe iboap muwēnuwēn òn. Wetaybit cĩcã wemunaēyũ ekukuam. Pũğ ey'in oũm okay itakomaayũ be waoka am. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Obiwağodada'ukat ma ikērēm cĩcã okuk, i.

Imēn ibararak opop Deus ekawēntup pe. Gaxĩn ma je'bapuk owebe iğodup ekawēn puxim — io'e.

¹⁹ — Iboap muwēnuwēn òn eywebe waoka awap — io'e. — Imēğap ebapuk puje ibodi ma eyetabun epesop soat em wa'ò dağ òn e'em iap kay — io'e. ²⁰ — Icēmãñ òn e'em eywebe — io'e. — Wemumujuyũ kay itabucat okay dak itabut. Okay itabucat omudocat kay dak itabut — io'e Jesus doze beayũ be.

²¹ Iboam buje, Jesus iğuycũğ cĩcã o'e.

— Icēmãñ òn e'em eywebe — io'e jewegu etaybitbinayũ be. — Ey'inat oũm okay itakomaayũ be — io'e ibapug ma.

²² O'jeakakak ip jewewekay.

— Abu paxi kuka o'ğũm cekay itakomaayũ be? — i'e'em ip jewewebe ma.

²³ Doze beayũ'inat xik'i osunuy Jesus tēğ ma—Jesus emu-mukukpinput. ²⁴ Simão Pedro jebum o'jewēğwēğ Jesus tēğat pe.

— “Abu eũm ekay itakomaayũ be?” i juy ece cebe — io'e.

²⁵ Jesus tēğat wurũğ'i o'ju Jesus kay iboap muwēn ãm cebe.

— Kariwa, abu sute? — io'e Jesus pe.

²⁶ — Minka'o be pã'o'a oyamuakôm — io'e Jesus. — Pũğ pe oyaũm. Ixe ma oũm okay itakomaayũ be — io'e.

Kuruko. O'yabu. O'yamuakôm. Wũntok. Yadirem pima, o'yaũm Judas pe—Simão Iscariotes ipot pe.

²⁷ Pã'o'a bu buje, Judas Jesus kay oibu'un. Satanás a'òkayan o'e.

— Dao ma juy ece e'e pinap tağ — Jesus o'e Judas pe.

²⁸⁻²⁹ Tũybe Judas o'ju Jesus a'òbi wuyxat pum peta be wuyemumu'om iãn o'e ip pũğpũğ mesa watwatyũ'in. Tũybe Judas o'ju wuyedinheiro'in iũm ãm ibubut'ũmayũ be iãn o'e ip warara'acayũ ixeyũ'in. Jesus ekawēn pa'arēm o'e mesa watwat pe.

³⁰ Pã'o'a o'yabu Judas. Kurukoh. O'jēm ğebuje bit. Warara'acat xewi o'jēm. Xerewun. Cũh. Kabiok tağ o'jēm.

³¹ Judas cēm puje, Jesus o'jekawēn onze beayũ eju.

— Soat wağo òn — io'e. — Gaxĩn ma oje'ũ. Odipap ğasũ webay ğubapuk. Soat je'e “Jesus idip cĩcã,” i. “Deus idip cĩcã,” i we'ũap puye — io'e. ³² — Owebe “Deus idip cĩcã” i'e buje, Deus tak e'em “Okpot idip cĩcã,” i. Gaxĩn ma imēn je'e — io'e. ³³ — Bekitkit — io'e. — Ibun ğu oğuy eyxe. Okudadam epeku.

“Ojuap kay eyju ba'ore epesop,” i kuy oce Judeuyũ kukukayũ be – io'e. – Imẽn eywebe dak õn e'em – io'e. ³⁴ – Wara'an ma õn jeymutaybin ġasũ bit – io'e Jesus. – Eykukpin cĩcã juk adi epesop oxe. Imẽn puxim cuy eyju dak eykukpin ma epeyewekuk – io'e Jesus. ³⁵ – Eykukpin jewewekuġ pima, “Teyũku Jesus ebekitkiyũ,” i je'e soat ijodiayũ – io'e.

³⁶ – Kariwa – io'e Simão Pedro. – Poma ěn cum? – io'e.

– Gasũ eyju ba'ore ojuap kay – io'e Jesus. – Guyjom pit epesot okay – io'e.

³⁷ – Kariwa – io'e ma'ġuto Simão. – Apẽnpuye oju ba'ore ejuap kay ġasũ? Ekay jĩjã õn. Obu'u ġu we'ũ ãm owebe epereap puxim. Warara'acayũ “Jesus eju ejeku bima, jaokam oce'e,” i e'em pima dak, jeiwat ġu õn – io'e.

³⁸ – Ebu'u ġu du e'ũ ãm ewebe opereap puxim? – io'e Jesus. – Icēmãn õn e'em ewebe. Ebapũġ em “Jesus ejuat ġu õn pit,” i napa ma ece'e. Sapokay ede awap imẽn ece'e – io'e. – Ğaxĩn ma napa ma imẽn ece'e – io'e.

14

1 – Eyaġuykorereren ġu juy epesop – Jesus o'e onze beayũ be. – Eyġuycũġcũġ ġu juy epesop – io'e. – Kuy eyetabut Deus kay. Okay dak cuy eyetabun epesop – io'e. ² – Ya'ade opop webay ka be uk'a—ijodiacat dopdop'am – io'e. – Cum õn eydopdopap'a muxipan am. Icēmãn õn e'em eywebe. Icēm'ũm pima, iboam kajuk oce ġu eywebe – io'e. ³ – Cum õn. Eydopdopap'a oyamuxipan eyajẽmjẽmap'am – io'e. – Eydakoy ocepit eydopdopap'a muxipan puje – io'e. – Onuyapka kay õn jeydujuxe. Onuyapka be epesop soat em – io'e. ⁴ – Eyetaybit poma õn cum iam – io'e Jesus. – Eyetaybit tak apẽn iboce epeju iam – io'e.

⁵ – Kariwa – io'e Tomé. – Poma eju? Ocetaybit ġu. Apẽn tak ocetaybit oce'e enuyap ka kay oceju am? – io'e Tomé.

⁶ – Okay itabucat mujujum õn webay nuyap ka be – io'e. – Okay itabucat mutaybitbin õn kawẽn icēmãn—Deus ekawẽn. Okay itabucat yaġuyisum jekukum wa'õbi – io'e. – Abuyũ je'ju webay kay? Okay itabucayũ acã! Õn ma okay itabucat oġuju webay kay—warara'acat pit ka'ũma – io'e. ⁷ – Eyetaybit abu õn iam pima, eyetaybit kuka juk epesop abu webay iam – io'e. – Gasũ bit kuy eyetaybit webay e'eam, apẽn cuk adi ocece iap epejojo buye – io'e Jesus.

⁸ – Kariwa – io'e Filipe. – Ebay juy eġubapuk ocewebe. Wuyebay juy ejojoat ocewebe. O'e kuka ocewebe ixex jo am – io'e Filipe.

⁹ – Pũġ xet ġu oġuy eyxe – io'e Jesus. – Eyetaybit ġu buk tu abu õn iam, Filipe? – io'e. – Abu õn iam itaybicat itaybit abu

webay iam tak — io'e. — Apēnpuye ēn pit e'em "Ebay juy ejojoat ocewebe," i? — io'e. ¹⁰ — Pūḡ taḡ ma oceju jekukum—ōn, webay dak — io'e. — Filipe, eyetabut ḡu du iboap kay? — io'e Jesus. — Wekawēn muwēnuwēn'uk ḡu oḡuy eywebe—webay ekawēn muwēnuwēn acā — io'e. — Pūḡ taḡ ma kawēnwēn oceju—ōn, webay dak. Wa'ōbi ḡu ōn jekukum—webay a'ōbi acā — io'e. ¹¹ — "Pūḡ taḡ ma oceju jekukum—ōn, webay dak," i ōn e'em eywebe. Eyetabun cuy epesop wekawēn kay. Wekawēn kay eyetabut'ūm pima, eyetabun cuy epesop okay wa'ōbacaap coco am — io'e. ¹² — Icēmān ōn e'em eywebe. Okay itabucayū wekukuap puxim jeku. Owebe Ja'ōbacaap mōḡmōḡap podi ma wa'ōbacaap jomōḡ ip, webay kay oju buje — io'e. ¹³ — Eyju e'em owebe "Ebikuyap taḡ cuy ece owebe," i bima, eyemuojuyjuy oḡūm eywebe—soat oḡūm eywebe — io'e. — Imēnpuye "Ka'ūmḡu Deus co'iat xipacat," i je'e soat ijodiacat. ¹⁴ Eyju e'em owebe "Ebikuyap taḡ cuy ece owebe," i bima, soat eyemuojuyjuy oḡūm eywebe — io'e Jesus.

¹⁵ — Eyxe okukpin pima, kūyjobin cuy epesop wa'ō kay — io'e. ¹⁶ — Ōn kawēnwēn webay eju. "Ibuywatwat'ukan cuy eḡuju okay itabucayū kay," i oce webay be — io'e. — Ixe jebiōḡbuk ḡudot eykay eybuywatwat'ukan. Soat em ixee jeenuy eyxe. Icēmān eymutaybitbin jeenuy. ¹⁷ Itabut'ūmayū be iba'ore ixee ekawēn kay kūyjobit am. Ixe e'eap iba'arēm cexe ip. Itaybit ḡu ip ixee e'eam. Eywebe bit ixee nuynuy. Imēnpuye eyxe ixee e'eap ibapuk — io'e. ¹⁸ — Jeypere ḡu ōn. Ocepit eykay — io'e. — Eyaḡuyaḡepūḡ ḡu epesop — io'e. ¹⁹ — Gaxīn ma Deus kay'ūmayū ojo ḡu. Eyju bit waram ojo. Eyaḡuyisum epeku, waram ḡuto wetait puye — io'e. ²⁰ — Pūḡ taḡ ma ōn jekukum webay eju. Eyju dak pūḡ taḡ ma jekukum oceweju. Oceju dak pūḡ taḡ ma jekukum eyweju. Eykay eybuywatwat'ukat ajēm puje, iboap iba'arēm ḡu je'e eyxe — io'e. ²¹ — Wa'ō kay jījāayū xe okukpin—wa'ō kay kūyjobicayū xe. Webay xe dak ixeyū ikukpin je'e. Oxe dak ikukpin cīcā oce'e. Abu ōn iam ixeyū oḡutaybin. Itaybit cīcā je'e ip abu ōn iam — io'e Jesus.

²² — Kariwa — io'e Judas — Apēn tak ēn iboam ocetaybin itabut'ūmayū mutaybin'ūm pima? — io'e.

(Iscariotes ḡu osunuy ixee Judas—wara'at Judas acā).

²³ — Wa'ō kay jeedop ip kūyjobin okayayū — io'e. — Webay xe ixeyū ikukpin je'e. Ojot ixeyū kay webay eju. Soat em ixeyū xe ocesop—ōn, webay dak — io'e. ²⁴ — Okay'ūmayū bit kūyjobit ḡu wa'ō kay. Wa'ōbi ḡu ōn iboap muwēnuwēn eywebe—webay a'ōbi acā. Ixe juk omudot ijodi — io'e. ²⁵ — Iboap muwēnuwēn ōn eywebe eyxe bima. ²⁶ Webay jebiōḡbuk ḡudot eykay. Obikuyap taḡ ḡudot. Ixe eybuywatwat'ukat. Ixe xipat cīcāat. Soan ma eymutaybin jeenuy. Ade ma ōn cuk

adi eymutaybinbin oğuy. Ixe eybuywatwan jeenuy wekawēn kay eyağuyba'ūmap puxim — io'e. ²⁷ — Itabut'ūmayū be eyağuy mukorenenapmu'ūm pa'ore. Ōn pit wağuykorereren ğu. Imēnpuye eyağuykorererenap oğu'ūm. Eyağuykorereren ğu juy epesop ojuap kay. Eyğuycūğcūğ ğu juy epesop — io'e. — Eypararam ğu juy epesop — io'e. ²⁸ “Cum ōn,” i juk oce eywebe — io'e. — “Waram tak eykay ocepit,” i juk oce. Iboap kuy epeya'ījojo. Webay kay ōn cum. Wa'ōbuyxi. Webay bit obodi ma ya'ōbuyxi. Imēnpuye eycokcoğ cuy epesop cekay ojuap kay. Eyxe okukpin pima, eycokcoğ kuka epesop ojuap kay — io'e. ²⁹ — Oju awap iboap muwēnuwēn ōn eywebe. “İcēmān adi xeku o'e ocewebe,” i epe'e oju buje — io'e. ³⁰ — Gaxīn ma Deus kay'ūmayū kukukat omuyku — io'e. — Imēneju buk eyweju ōn kawēnwēn darem. Ixe wa'ōbacaap mu'ūm pin. Imēnpit itaybit ğu — io'e. ³¹ — Ga'a aju. Apēn webay o'e owebe iap tağ ōn jekukum, oxe ikukpin cīcā buye. Itabut'ūmayū oğutaybin webay a'ō dağ ōn jekukum iam — io'e.

15

1 — Ōn uvabune buxim — io'e Jesus. — Webay uvadip puxim. ² Okay itabucayū ibune'īcat puxim. Webay bikuyap tağ jekum ibu'u'uyū ya'ūmatpune buxim. Ya'a'e'ūm pima ibune'īcat uk'uğ tip kukat. Imēnpuxim webay jebikuyap tağ jekum ibu'u'uyū mujēmjem itabucayū xewi. Kadaidip iokokatpune xikxiğ ya'ade i'e am. Imēnpuxim webay itabucayū mukūyjojom ixeyū be ikērēat mujurūğap puxim. Ixeyū mukūyjojom biğ ma jebikuyap tağ jeku am — io'e. ³ — Webay kuy ikērēat o'ju'uk eybewi, wekawēn kay kūyjobit puye — io'e. ⁴ — Mūğ'i juy epeku oweju — io'e. — Oweju jekukum pima, ōn tak eyweju mūğ'i ojeku. Ibune'īcatpune uvabune be'ūm pima, kuka o'yajēm ğu uva'a. Imēnpuxim mūğ'i oweju eyeku'ūm pima, webay bikuyap tağ ğu epeku — io'e. ⁵ — Uvabune buxim ōn — i waram o'e Jesus. — Eyju ibune'īcatpune buxim. Obikuyap tağ jekukum pima, xipan ma epeku Deus xe. Mūğ'i eyweju ōn tak jekukum. Obikuyap tağ jekukum'ūm pima bit, ajo eye'e'eap xipat je'e Deus xe? Ka'ūma ma! — io'e. ⁶ — Mūğ'i oweju jekum eybu'u bima, apēn uvadip iwat ya'ūmatpune kukap puxim Deus tak jeykuk—ya'ūmatpune xikap puxim. Wūn. Ibune xik puje ibunekaraw e'em. Ibune e'ūatpune mu'awerorom uvadip kukat. Aweroh. Ibunemupikupig daxa be. Wūn. Pik. Hoğ. ⁷ Mūğ'i juy epeku oweju! Wa'ō dak juy kūyjobin epesop! Oweju eyeku buje, Deus soat epejoojuyiat je'ğūm eywebe — io'e. ⁸ — Deus bikuyap tağ eyju jekukum pima, soat ijodiat je'e webay be: “Ka'ūmğu ejo'iat xipacat,” i — io'e. — Itaybit je'e ip eyju webekitkiyū iam — io'e. ⁹ — Eyju eykukpin cīcā

oxe webay xe okukpinap co'i. Eycokcoğ cuy epesop Jesus xe ocekupin iap kay ġebum. ¹⁰ Webay a'õ kay õn kũyjobit. Imẽnpuye ocokcok soat em webay xe okukpin iap kay ġebum. Imẽnpuxim wa'õ kay kũyjobit pima, eycokcoğ epesop Jesus xe ocekupin iap kay ġebum – io'e.

¹¹ – Iboap oğuwẽn eywebe eymucokcok am. Wa'õcokcok cĩcã. Obu'u eywebe eycokcoksũ ãm. Obikuy eywebe eycokcok cĩcã ãm wa'õcokcokap puxim – io'e. ¹² – “Oxe xipan eykukap puxim cuy xipan epeyewekuk,” i õn e'em eywebe – io'e. ¹³ – Wuybureyũ e'ũap puxim wuye'ũ ãm wuybu'u'ũm pima, soat ijodiat je'e “Ak'i juy epe'e! Teyũxeku ibureyũ ikukpin cĩcã,” i. “Warara'acat podi ma ikukpin cexe ip,” i je'e ip – io'e. ¹⁴ – Wa'õ kay kũyjobit pima, obureyũm epesop – io'e. ¹⁵ – “Eyju oweju kapikpik'ukayũ ã,” i'ũmğũ õn e'em ġasũ eywebe. Kapikpik'ukat itaybit ġu jekariwa e'eam. Webay owebe ie'eap pit oğuwẽn eywebe soat. Iboap oğuwẽn eywebe eyju obureyũ buye – io'e. ¹⁶ – Eyju ma onaẽ ġu eykukan. Õn pit eynaẽ obureyũm. Õn cuk eymuju omuwẽn ãm warara'acayũ be imutabun am ip okay. Okay jetabucap jepere ġu ip. Ibu'u ġu ip je'e itabut am okay. Obikuyap tağ webay eju kawẽnwẽn pima, soat epejoojuyiat je'ğũm eywebe – io'e. ¹⁷ – Imẽnpuye “Xipan cuy epeyewekuk,” i õn e'em eywebe – io'e.

¹⁸ – Deus kay'ũmayũ itakoma eykay. Koap pit okay itakoma ip osodop. Iboap kay ġebum cuy epesop – io'e. ¹⁹ – Eyju Deus kay'ũmayũ kadi bima, eykay kuka ip o'e. “Teyũdaku wuykadi-acat,” i kuka ip o'e. Imẽnpit õn eymuwe'uk Deus kay'ũmayũ xewi. Deus kay'ũmayũ kadi ġu eyju. Imẽnpuye itakoma jĩjã ip eykay – io'e. ²⁰ – Kuy juk ocece eywebe iap kay ġebum cuy epesop. “Ikẽrẽm cĩcã ip wuyekariwa o'jukuk. Wuyju bit ikẽrẽm ġu wuykuk ip,” i'ũmğũ juy epe'e eyewewebe. Deus kay'ũmayũ ipiat o'supi'ajojoat owebe. Imẽnpuye eywebe dak ip jopi'ajoat. Yopĩt ma wa'õ kay ip osodop. Imẽnpuye dak eya'õ kay je'e ip yopĩt ma – io'e. ²¹ – Eywebe ipiat supi'ajoat ip, eyju webekitkit puye. Eywebe ipiat supi'ajoat ip, omudocat kay itabut'ũm puye – io'e. ²² – Ijodi oajẽm. Deus ekawẽn cuk adi oğuwẽnuwẽn ixeyũ be. Wekawẽn kay ġu bit ip o'e. Odot'ũm pima, “Ikẽrẽat kuğ eyju oxe, wekawẽn kay'ũm puye ya'ĩjojom ma'ğũ,” i'ũmğũ kajuk o'e Deus ixeyũ be. Gasũ bit “Ikẽrẽat kuğ ġu oceju” i'e ba'ore cebe ip Deus pe. ²³ Okay itakomaat webay kay dak itakoma – io'e. ²⁴ – Wa'õbacaap mõğmõğ cuk adi ojekuku soat etabutpe. Soat a'õbacaap podi ma wa'õbacaap mõğmõğ ojekuku. Okay ġu bit ip o'e. Imõğmõğ'ũm pima, “Ikẽrẽat kuğ eyju oxe, okay eyetabut'ũm puye, wa'õbacaap mõğap cocom ma'ğũ eyju,” i'ũmğũ kajuk o'e Deus ixeyũ be. Gasũ bit ikẽrẽat kuğ ip cexe. Inaka itakoma jĩjã ip okay, webay

kay dak — io'e. ²⁵ — Ixeyũ muwẽnuwẽn Deus jekawẽntup pe—kuyatup pe:

Ikẽrẽm'ũm a'gu ip ojukung, i.

Inaka ip oitakomãn okay, i.

Itakoma ip okay igodup ekawẽn puxim — Jesus o'e.

²⁶ — “Ebiõgbuk cuy eguju okay itabucayũ kay,” i oce'e cebe—webay be — io'e Jesus. — Ixe gũdot eybuywatwat'ukan. Ixe icẽmãn e'e'ukat. Ixe ma omuwẽn eywebe — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epesop omuwẽnuwẽn ijodiayũ be. Õn ijodiat mutaybitbin pima, oweju juk adi epekuku. Imẽnpuye juy epesop omuwẽnuwẽn gasũ bit — io'e.

16

¹ — Imẽn õn e'em eywebe okay eyetabucap epereap puxim — io'e. ² — Eykay itakomaayũ jeymuõmat gu Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jeyaoka ip. Eyaoka buje, tũybe Deus bikuyap tağ wuyju jekukum iãn je'e ip — io'e. ³ — Ikẽrẽm jeykuk ip abu õn iam itaybit'ũm puye, abu webay iam tak. ⁴ Gasũ iboap muwẽnuwẽn õn gujyom eyegebu am apẽn õn eymukũyjojo iap kay — io'e. — Warẽmtağ eykuk puje, “Imẽn kuka ip wuykuk,” i juy epe'e eyewewebe — io'e Jesus jeweju etaybitbinayũ be.

— Kuy bima a'gu eyxe ma oğuy — io'e. — Imẽnpuye juk iboam gu õn eymukũyjojo. ⁵ Gasũ bit ocepit omudocat kay. Ka'ũma ma ey'in pit e'em owebe “Poma ên cum?” i. ⁶ Eyğuyçũğçũğ cĩcã imẽn õn e'em puye. ⁷ Wepit'ũm pima, xipat gu kuka o'e eywebe. Wepit pima bit, xipat je'e eywebe. Wepit'ũm pima kuka eybuywatwat'ukat osodot gu. Oju buje bit ixegũdot eykay. Imẽnpuye eycokcoğ cuy epesop ojuap kay — io'e. ⁸ — Ixe dot puje, “Soat eyju ikẽrẽat kuğ Deus xe,” i je'e soat pe ipi dağayũ be. “Deus acã itaybit eymucũğ âm,” i dak je'e. “Ipiat supi'ajoat Deus ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be,” i dak je'e — io'e. ⁹ — “Soat eyju ikẽrẽat kuğ Deus xe,” i je'e, okay itabut'ũm ip puye — io'e Jesus. ¹⁰ — Eyju ojo gu waram, Deus jewekay odujuu buye — io'e. — Imẽnpuye “Deus acã itaybit eymucũğ âm,” i je'e Deus biõgbuk — io'e. ¹¹ — Deus kuy o'e “Deus kay'ũmayũ kukukat soat em jeenuy ipiatpi'ajojoap pe—Satanás,” i. Imẽnpuye “Ipiat supi'ajoat ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukayũ be Deus,” i je'e Deus biõgbuk — io'e Jesus.

¹² — Ade mabuk õn imuwẽn pin eywebe. Gasũ bit iba'ore eywebe eyetaybin am wekawẽn, eyğuyçũğçũğ cĩcã buye — io'e. ¹³ — Ibiõgbuk xipacat icẽmãn e'e'ukat. Ixe ajẽm puje soan kawẽn icẽmãn eymutaybin jeenuy. Ja'õbi gu ixegũwẽn. Kuy o'ya'ĩjojoiap acã guwẽn. Guyjom acejebapukiap tak guwẽn

eywebe — io'e. ¹⁴ — Ixe obuyxim okuk. Itaybit wekawën je'e. Icēmān soat wekawën ġuwën eywebe — io'e. ¹⁵ — Webay e'eap tağ òn tak e'em. Imēnpuye cuk adi ocece eywebe “Deus biōğbuk wekawën ġuwën eywebe,” i — io'e.

¹⁶ — Gaxīn ma eyju ojo ġu. Guyjom pitapit waram eyju ojo — io'e Jesus.

¹⁷ — Apēn ite e'em wuywebe? — io'e ip jewewebe jewēju etaybitbinayū. — Ite e'em “Gaxīn ma eyju ojo ġu,” i. “Guyjom pitapit eyju waram ojo,” i — io'e ip. — “Imēn je'bapuk webay kay ojo buye,” i teku e'em wuywebe — io'e ip jewewebe. ¹⁸ — Apēnpuye ite e'em “Guyjom pitapit waram eyju ojo,” i? — io'e ip. — Cekawën pa'arēm cīcā wuyxe — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Jesus itaybit o'e teyūku “Apēn tak ēn e'em ocewebe?” i'e ojuy owebe iam. Imēnpuye waram o'jekawën ceweju ip.

— “Apēn ēn ocemutaybin pin?” i du eyju e pin owebe? — io'e Jesus. — “Gaxīn ma eyju ojo ġu,” i juk oce eywebe — io'e. — “Guyjom pitapit waram eyju ojo,” i dak cuk oce — io'e. — Wekawën pa'arēm tu eyxe? — io'e Jesus. ²⁰ — Icēmān òn e'em eywebe. Wawa jījā juy epesop we'ū buje — io'e. — Itabut'ūmayū bit wa ġu je'e. Darem ma eyğuyçüçcüğ epesop. Guyjom pit eyğuyçüçcüğ ġu epesop—eycokcok ā — io'e. — Eyğuyçüğap i'üm — io'e. ²¹ — I't kam pima, ayacat iğuyçüğ e'em je'it pibun. Je'it kap puje bit, ipiat kay ġebum ġu e'em. Icokcok e'em je'it kuğ puye. ²² Imēnpuxim eyju dak. Gasū eyğuyçüçcüğ ojo buye. Guyjom pit waram eyjojom oce. Eycokcok cīcā ma epe'e ġebuje bit. Abu-be eycokcokap mu'üm put ixe kabia be? Ka'ūma be ma! — io'e. ²³ — Eybuywatwat'ukat ajēm puje bit, ixe ma jeymutaybin — io'e. — Imēnpuye “Ocemutaybin cuy ece,” i'ümğū epe'e owebe ma — io'e. — “Ekawën pa'arēm ocexe,” i'ümğū dak epe'e owebe — io'e Jesus. — Icēmān òn e'em eywebe. Obikuyap tağ cexewi iojuyjuy bima, webay soat eyemuojuyjuy je'ğüm eywebe — io'e. ²⁴ — Obikuyap tağ epejoojuy ġu buk. Pūğ em tak ka'ūma — io'e. — Gasū bit cuy epejoojuy cexewi! — io'e. — Eyemuojuyjuy epejat. Ibu buje, eycokcoksū ġu epesop—eycokcok cīcā ma — io'e.

²⁵ — Koap puk cuk adi ibapuğ ġu ocekawën eywebe — io'e. — Ijodiat mutaybitbinap ekawën acā oğuwēnuwēn eywebe. Guyjom pit ibapuğ ma webay ekawën oğuwēn eywebe — io'e. ²⁶ — Ibapuğ owebe imuwēn puje, obikuyap tağ cuy epejoojuy webay xewi. Ōn acā ġu webay xewi ojojuy eywebeam — io'e. ²⁷ — Eyju dak cuy epejoojuy. Webay eyekawën ya'ījo, ixe xe eykukpin cīcā buye. Webay xe eykukpin cīcā, eyxe okukpin puye; “Icēmān Jesus osodot Deus xewi,” i eyju e'em puye dak

— io'e. ²⁸ — Icēmān webay xewi juk ojut. Ipi kay juk ojut—ijodi. Oje'ū. Ipi daḡwi ojēm ḡasū. Webay kay juy ocepit — io'e Jesus.

²⁹ — Gasū bit ēn iba'arēm ḡu kawēnwēn ocewebe — io'e onze beayū Jesus pe. — Ibapuḡ ma ēn kawēnwēn ḡasū bit — io'e ip.

³⁰ — Etaybit soan ma. Etaybit apēn oceju jewaḡuyḡuy iam. Ēn ocemukūyjojom, “Apēn ēn e'em ocewebe,” i'ūmḡu ma'ḡu oceju e'em — io'e ip. — Imēnpuye “Deus xewi teku osodot,” i oceju e'em ḡasū — io'e ip.

³¹ — Eyetabut tu epe'e okay? — io'e Jesus. ³² — Gaxīn ma bit epewatwatwat eydukā daḡ. Opere eyju eyaokaap puxim. Waḡepūḡ ma oḡuy opere buje. Imēnpit odadaybot ḡu oḡuy, webay soat em oxe buye — io'e. ³³ — Itabut'ūmayū ma ipiat supi'ajoat eywebe. Ōn pit kuy Deus kay'ūmayū kukat a'ōbacaap oḡu'ūm. Imēnpuye eya'ōcam cuy epesop! Imēn ōn e'em eywebe eypararaap puxim. Eyaḡuykorereren ḡu, mūḡ'i oweju buye — io'e.

17

¹ Iboam e buje, Jesus o'je'apūn kabi beat kay—jebay kay. O'jekawēn jebay eju.

— Bay — io'e. — Gaxīn ma oje'ū. Ōn ma ekpot. Odipap cuy eḡubapuk adeayū be. Ōn tak edipap cuy oḡubapuk cebe ip — io'e. ² — Pūḡpūḡpūḡayū juk eḡutabun okay ipi daḡayū'in. A'ōbacaap cuk eḡūm owebe. Imēnpuye okay itabucayū yaḡuyisum jekukum wa'ōbi — io'e jebay be. ³ — Ēn acā Deusat. Ka'ūmḡu wara'at. Ōn ma emumudot—Jesus Cristo. Ijodiat yaḡuyisum jeku okay itabun puje, ekay itabun puje dak — io'e. — Soat em exe ma jeedop ip ce'ū buje — io'e. ⁴ — Wekapikap cuk adi eḡūm owebe. Ipi daḡ pima abu ēn iap cuk adi oḡuwēnuwēn edipap mubapukpuḡ. Gasū wekapikap oḡu'ūm — io'e Jesus.

⁵ — Bay — io'e Jesus. — Exe bima soat kabi beacat odipap mubapukpuk'uk ip osodop—ekawēn tojotjot'ukayū. Ipi mujurūḡ awap odipap mubapukpuk'uk ip osodop. Waram cuy odipap mubapukpuḡ ip jeenuy, exe wajēm puje — io'e.

⁶ Jesus jekay itabucayū o'ḡuwēn jebay be ḡebuje bit.

— Pūḡpūḡayū juk eḡutabun okay ipi daḡayū'in — io'e. — Ebekitkiyūm osodop ip. Ixeyū eḡutabun okay. Ixeyū itabucayū be emuwēnuwēn ojekuku. Kūyjobit o'e ip a'ō kay — io'e Jesus jebay be. ⁷ — Itaybit ip ḡasū a'ōbi acā ōn emuwēnuwēn iam — io'e. ⁸ — Apēn cuk adi ecece iap ma oḡuwēnuwēn soat pe okay itabucayū be. Wa'ō kay ip osodop. Itaybit o'e ip icēmān Deus xewi Jesus osodot iam. Itabut o'e ip Deus ma Jesus o'ḡudot iap kay — io'e Jesus.

9 — Bay, ixeyũ beam ma õn kawẽnwẽn eweju—onze beayũ beam — io'e. — Itabut'ũmayũ beam ƣu õn kawẽnwẽn—okay emumutabunyũ beam acã — io'e. — Ebekitkiyũ ixeyũ. ¹⁰ Soat okay itabucayũ ebekitkiyũ. Imẽnpuye webekitkiyũ dak ip. Adeayũ odipap cocom webekitkiyũ cũƣ ma jekukum puye — io'e.

¹¹ — Bay, soat podi ma a'õbaca. A'õbacaap cuk adi eƣũm owebe. A'õbacaap co'i wa'õbaca. Gaxĩn ma oajẽm ma'ƣuto ekay. Õn ma ipi daƣ ƣu ojeku. Okay itabucayũ bit ipi daƣ ip jeku.

— Bay — io'e. — Pũƣ em ikẽrẽat ejukuk ƣu. Imẽnpuxim aƣ cuy eƣuy ixeyũ kay cũƣ ma ip ceku am wekuap co'i, ekuap co'i dak — io'e. ¹² — A'õbacaap cuk adi eƣũm owebe. Õn ixeyũ xe bima, a'õbi ma juk adi aƣ oƣuy cekay ip itabucap epereap puxim. Ka'ũma ma ixeyũ'in oibu'un okay. Pũƣ acã oibu'un—jetabucap epereperemxi acã. Apẽn ixẽ jetabucap o'jepere iap ibararak opop Deus ekawẽntup pe. Iƣodup ekawẽn taƣ jetabucap jepere ƣasũ — io'e.

¹³ — Bay, ƣaxĩn ma'ƣuto ocepit ekay — io'e Jesus. — Ijoce bima bit õn kawẽnwẽn ewebe onze beayũ beam ixeyũ mucokcok am ocokcokap co'i. Obu'u icokcoksũ ãm ip. Obikuy icokcok cĩcã ãm ip ocokcokap co'i — io'e. ¹⁴ — Ekawẽn cuk adi oƣuwẽnuwẽn cebe ip. Ekay'ũmat ekukuap puxim ƣu õn jekukum. Ixeyũ dak ekay'ũmat ekukuap puxim ƣu jekukum. Imẽnpuye ixeyũ kay itakoma o'e ip itabut'ũmayũ, ekay'ũmayũ — io'e. ¹⁵ — Bay, “Okay itabucayũ juy etujujẽm ipi daƣwi,” i'ũmƣu õn pit e'em ewebe. “Ixeyũ juy eƣuxipan ikẽrẽat murũrũrũƣ'ukayũ kukukat xewi,” i õn pit e'em ewebe — io'e.

¹⁶ — Itabut'ũmat ekukuap puxim ƣu õn jekukum. Imẽnpuxim itabut'ũmat ekukuap puxim ƣu jekukum ip okay itabucayũ — io'e. ¹⁷ — Bay, ixeyũ juy eƣuwexat soat em ebikuyap taƣ jekuku'ukayũm. Ekawẽn cocoam cuy ip eƣuwexat. Ekawẽn acã kawẽn icẽmat — io'e. ¹⁸ — Ën cuk omudot ijodiat mutaybin am kawẽn icẽmãn. Imẽnpuxim ixeyũ oƣuju ijodiat mutaybin am kawẽn icẽmãn — io'e. ¹⁹ — Oƣe'ũn'ũn ƣasũ, oxe ixeyũ ikukpin puye. Ebikuyap taƣ oje'ũ ixeyũ dak ebikuyap taƣ ceku am — io'e. ²⁰ — Onze beayũ beam acã ƣu õn kawẽnwẽn eweju, Bay. Warara'acayũ itabut je'e okay, ixeyũ omuwẽnuwẽn puye. Ixeyũ beam tak õn kawẽnwẽn eweju—ƣuyjom itabunayũ beam — io'e. ²¹ — Bay, “Ixeyũ juy esubuywan pũƣ taƣ ma ip ceku am,” i õn e'em ewebe. Bay, pũƣ taƣ ma ãn jekukum oweju. Õn tak pũƣ taƣ ma eweju jekukum.

— Bay — io'e. — Obikuy wuyekukuap co'i ceku am ip. Wuyekukuap taƣ jekukum pima, itabut'ũmayũ je'e “Deus Jesus emumudot,” i — io'e. ²² — Bay, a'õbacaap cuk adi ejomõƣ owebe. “Ojo'i ãn tak a'õbaca,” i juk adi ece owebe, Bay.

Imēnpuxim “Ojo'i eyju dak eya'ōbaca,” i ãn e'em okay itabucayũ be. Imēn ãn e'em cebe ip pũg tağ ma ceku am ip wuyekukuap co'i — io'e Jesus. ²³ — Pũg tağ ma ãn jekukum ixeyũ eju. Ĕn tak oweju pũg tağ ma jekukum. Imēneju pũg tağ ma jekukum ip wuyekukuap co'i. Wuyekukuap co'i jekukum pima, itabut'ũmayũ itabut je'e ěn ma omudocat iap kay. Deus xe wuykukpin apēn jekpot ikukpin cexe iap co'i iap kay dak itabut je'e ip — io'e. ²⁴ — Exe okukpin cuk adi oğuy ipi mujurũğ puje. “Wa'ōbacaap co'i ěn tak a'ōbaca,” i juk adi ecece owebe.

— Bay — io'e. — Onze beayũ juk adi eğutabun okay. Obikuy wuydopap pe ixeyũ dop am okpot wa'ōbacaap co'i ya'ōbaca iap co am — io'e. ²⁵ — Bay — io'e. — Soat em ěn cũğ ma e'em. Ikērēat ejukuk ğu—pũğ em tak ka'ũma. Itabut'ũmayũ itaybit ğu abu ěn iam. Ĕn pit wetaybit cĩcã abu ěn iam. Onze beayũ itabut cebay teku o'ğudot ijodi iap kay — io'e. ²⁶ — “Webay xe eykukpin cĩcã,” i juk adi ocece cebe ip. Iboap oğuwēn cebe ip cewemukupin am ip exe okukpinap co'i. Iboap oğuwēn cebe ip pũg tağ ma weku am ceweju ip — io'e Jesus. Imēn Jesus o'jekawēn cĩcã jebay eju.

18

¹ Jebay eju jekawēn epere buje, Jesus o'jēm Jerusalém ka bewi. Jeweju etaybitbinayũ eju o'jēm. Kadidi dağwi o'ju ip—Cedromti dağwi. Kadaidip o'tiptop kadidi wĩnãbu. Jesus o'ju ibodip pe onze beayũ eju. Oajēm ip kadaidip kay. ² Ade em Jesus cuk adi oekukuku ibodip tağ doze beayũ eju. Imēnpuye Judas itaybit osunuy ibodim Cedromtim. Judas Jesus ũm ojuy cekay itakomaayũ be.

³ Judas o'ju Jesus kay. O'ju kadaidip pe. O'ju sorarayũ eju, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayũ eju dak. O'ju ip paĩyũ kukukayũ a'ōbi, Fariseuyũ a'ōbi dak. O'ju ip lamparina'a kukuğ jebui be, jeba'ip kukuğ tak, wexiktak kukuğ tak. Oajēm ip cekay—Jesus kay. ⁴ Jesus kuy itaybit o'e soan—apēn owebe je'bapuk iam. O'ju ajēmayũ dopabe—Judasyũ dopabe. O'jekawēn ceweju ip.

— Abu-kudadam epesot? — io'e—Jesus o'e.

⁵ — Jesus kudadam oceju — io'e ip. — Nazaré ka bewiat kudadam oceju — io'e ip.

— Gebujeat ma'ğũ ãn — io'e Jesus.

⁶ “Gebujeat ma'ğũ ãn” i'e buje, soat ip o'jewede cexewi ajēm ojuyayũ. O'at ip ipi ju Jesus ekawēn co buje. Waram Jesus o'e:

— Abu-kudadam eyju? — i cebe ip.

⁷ Waram ip o'e:

— Jesus kudadam oceju — i. — Nazaré ka bewiat kudadam — i.

8 — “Gebujeat ma'ġu òn,” i kuy oce eywebe — Jesus o'e. — Òn ma eyju okudadam. Owejuayũ bit cuy epejat ġu. Āġ cuy je'jẽm ip — io'e.

(9 — Bay, juk eġutabun'iaiyũ jetabucap jepere ġu—pũġ tak ka'ũma — i juk Jesus o'e. Imẽnpuye — Āġ cuy je'jẽm ip — io'e Judasyũ be jewēju etaybitbinayũ daomũnap puxim, ixeyũ be ipiat supi'ajoacap puxim).

10 Iboap co buje, Simão Pedro jepaja o'ju'uk iyuk pewi. Kiririk. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukat ġuybu o'suġuybu'uk iġuybuikibi daġ pajam. Tẽġwũn. Iba'at kadiat ġuybu o'suġuybu'uk. Ibuywatwat'ukat putet Malco i osunuy.

11 — Odaxijom ġu juy paja kuġ! Ipiat osupi'ajo webay bikuyap taġ—kuyjeat ekawẽn taġ — io'e Simão Pedro be.

12 Jesus o'jat ip Judasyũ, sorarayũ dak, sorarayũ kukukayũdak, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ dak. O'subamukirik ip.

13 Koam Jesus o'tujowat ip Anás kay. Ixe Anás Caifás tadop osunuy. Caifás paĩyũ kukukat osunuy ixekoato.

14 — Xipat wuywebe ite aġokatkat aoka am wuymuy'ũ'ũap puxim — i juk o'e ixekoato Caifás Judeuyũ kukukayũ be.

(24) Anás Jesus o'ġujuat Caifás kay—paĩyũ kukukat kay. Ibõġbikirig o'ġujuat.

15 Simão Pedro o'ju Jesus nomuju. Warara'acat tak o'ju ceweju. Ixe dak onze beayũ'in osunuy. Ixe wara'acat ma Jesus eju oõm paĩyũ kukukat tuk'a ekorara be. Oõm paĩyũ kukukat itaybit cĩcã ixem puye. 16 Pedro bit uk'a ekorara exĩntabi xe osunuy. Oõm ġu buk uk'a ekorara be. Warara'acat o'jepit korara exĩntabi be. O'jekawẽn xĩntabi wiwi'ukat pe—ayacat pe.

— Āġ jeõm obure — io'e ayacat pe.

— Xipat — io'e cebe.

— Eõm cuy — iwiwi'ukat o'e Pedro be.

Oõm uk'a ekorara be.

17 — Jesus eju etaybitbinat ġu du ãn? — ayacat o'e Simão Pedro be—xĩntabi wiwi'ukat o'e.

— Ka'ũma — i napa ma o'e Simão Pedro. — Ceweju etaybitbinat ġu òn — io'e napa ma jebuap puxim.

18 Kajuk kuġ osunuy. Paĩyũ kukukat puywatwat'ukayũ daxanabõẽ o'tabõẽmusop jeweweam. Daxa etako be kacũġcũġ'i ip osodop daxae o'om jewewewem ibuywatwat'ukayũ, sorarayũ dak. Pedro dak o'ju daxa etako be. Jewewewem ip osodop.

19 Gebuje paĩyũ kukukat o'jekawẽn Jesus eju.

— Eweju etaybitbinat e'eap cuy eġuwẽn owebe — io'e Jesus pe. — Apẽġap ekawẽn ixeyũ eġutaybitbitbin? — io'e cebe.

20-21 — Apēnpuye ěn e'em owebe ma “Apēḡap ekawēn ixeyũ eḡutaybitbitbin?” i? Soat em ibapuḡ ma ijoceat oḡutaybitbitbin — io'e Jesus. — Adeayũ etabutpe oḡutaybitbitbin Deus eju kawēnwēnap'a be, yaboḡat'a be dak — io'e. — Iba'arēm ḡu oḡutaybitbitbin—pũḡ em tak ka'ũma — io'e. — Wemumutaybitbinyũ be juy ecekawēn. “Apēn eymutaybin Jesus?” i juy epe'e cebe ip — io'e. — Itaybit ip — io'e Jesus.

22 Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukat Jesus dopa o'topaokaka jebum cekawēn cõ buje.

— Imēn tu ěn kawēnwēn paĩyũ kukukat eju? — io'e. — Cedaḡ ḡu ěn kawēnwēn! — io'e.

23-24 — Wekawēn cũḡ'ũm pima, iboap cuy eḡuwēn soat pe, ijocecat pe — io'e Jesus. — Wekawēn cũḡ ma bima bit, apēnpuye dak ěn odopaokaka? — io'e.

Mũḡ ma o'e. Jededem ḡu.

25 Pedro jewewewem mabuk o'e daxa etakobe. Cũḡ'i osunuy warara'acayũ parakpe.

— Ibakirikat eju etaybitbinat ḡu du ěn? — io'e ip Pedro be.

— Őn ḡu — io'e Pedro napa ma. — Iḡo ejuat ḡu ōn — i napa ma o'e.

26 Warara'acat o'jekawēn Pedro be ḡebuje bit. Ixe wara'acat paĩyũ kukukat puywatwat'ukat osunuy. Pedro emuḡuybu'uk badip osunuy.

— Őn ma ejojo iḡo eju kadaidip pe! — io'e wara'acat.

27 — Őn ḡu—warara'acat acã — io'e Pedro napa ma.

Gebuje isum ma sapokay o'jede.

28 Jesus o'tujujēm ip Caifás tuk'a bewi ceweju jekawēn epere buje.

Gebuje Caifás Jesus o'tujowacat iecuḡap tuk'a kay—Pilatos tuk'a kay. O'tujowat ip kabia isum. Judeuyũ oõm ḡu iecuḡap tuk'a be Pilatos Judeu'ũm puye. Tuk'a akiju ma ip osodop. Cedaḡ ḡu kuka o'e õm ãm Judeu'ũmat tuk'a be Páscoa epeta muy'an pima. Őm pima:

— Wuyisu ḡu Deus xe — i kajuk o'e ip. — Peta xat o ba'ore wuywebe — i kajuk o'e ip.

Imēneju oõm ḡu ip iecuḡap tuk'a be—Pilatos tuk'a be.

29 Imēnpuye Pilatos o'jēm jeduk'a bewi. O'ju Judeuyũ kukukayũ eju jekawēn ãm.

— Jesus ikērēat kuḡ tu eyxe? — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

30 — Hm hm — io'e ip. — Ocexe ma ite ikērēat cuk adi o'jukuk. Ocedobuyũ'ũm'ũm ekawēn taḡ ḡu teku jekukum. ěn cuy ite eyaokaat — io'e ip.

31 — Eyju ma juy epetujujēm oxewi — io'e Pilatos. — Eyju ma juy ipiat epesupi'ajoat cebe eydobuyũ'ũm'ũm ekawēn tağ — io'e.

— Ap! — io'e ip. — Oca'ōbi ġu oceju ibamupaya ojuy ce'ũ ãm—a'ōbi acã — io'e ip Pilatos pe—iecuğap pe. ³² (Jesus cuk adi o'e — Obamupaya ip we'ũ ãm — i. Itaybit'ũm pima Judeuyũ kukukayũ o'jekawēn Pilatos pe kuy o'e'e iap co'i—Jesus pe o'e'e iap co'i).

³³ Pilatos oãm ma'ğuto jeduk'a be. Jesus o'ğudocat jewekay.

— Judeuyũ kukukat tu ěn? — io'e Jesus pe.

³⁴ — Ağuy dağ tu iboam ěn e'em owebe? — io'e. — Warara'acat ağuy dağ ġu xe'e? — io'e Jesus.

³⁵ — Wağuy dağ ġu! — io'e—Pilatos o'e. — Judeu ġu òn pit — io'e Pilatos. — Judeuyũ ma edojot okay. Apěn ěn tak ece ikěrěan? — io'e Jesus pe. — “Judeuyũ kukukat òn,” i du ěn eēm? — io'e Jesus pe.

³⁶ — Eybuxim ġu òn ijodiacat kukukat — io'e. — Òn ijodiat puximan pima kuka adi webekitkit o'jewaokaka okay itakomaayũ eju. O'jewaokaka kuka adi ip Judeuyũ be obuap puxim. Iměnpuye ijodiat a'ōbi ġu òn warara'acayũ kukukat — io'e Jesus.

³⁷ — Ijodiat kukukat tu ěn? — io'e Pilatos.

— Hm hm. Ikukukat òn — io'e. — Kawēn icěmat muwēn ãm okop ijodi. Kawēn icěmat muwēn ãm okap. Kawēn icěmat kay kũyjobicayũ wekawēn kay dak kũyjobit — io'e Jesus.

³⁸ — Ka'ũmğũ kawēn icěmat! — io'e Pilatos.

Gebuje Pilatos Jesus eju jekawēn o'jepere. O'jēm ma'ğuto jeduk'a bewi. O'jēm jekawēn ãm ma'ğuto Judeuyũ kukukayũ eju. Akiju ip osodop.

— Oxe ma ite ağokatkat ikěrěat o'jukuk ġu. Pũğ em tak o'jukuk ġu ma — Pilatos o'e cebe ip. — Cũğ ġu kuka o'e wuywebe yaoka am — io'e. ³⁹ — Páscoa epeta bima pũğ ma òn imujěmjēm'uk daomũnmũnap'a bewi jekpiwan ma ceku am. Eybikuy du owebe eykukukat mujěm ãm jekpiwan ma ceku am—Jesus mujěm ãm? — io'e Pilatos.

⁴⁰ — Ap! — io'e ip. — Ixe ġu juy eğujěmat — io'e ip ya'ōberen. — Barrabás pit eğujěmat — io'e ip. — Barrabás kay oceju! — io'e ip ya'ōberen.

(Ixe Barrabás jebureyũ aokakaxi osunuy).

19

¹ — Jesus cuy epeyukxabimupokupok wuyukxabimupokupokapxeem — io'e Pilatos sorarayũ be.

O'yukxabimupokupok ip sorarayũ. ² Jesus waywayway pin ip osodop. Jesus ijodiat kukat iap waywayway pin osodop ip. Iměnpuye widaohobune o'subunemuwakěn ip yabeam.

O'jomõğ ip ya be ijodiat kukat a beat mõğap co'i. Iekabek o'ğuõm ip Jesus pe ijodiat kukat ekabek co'iat. O'ğuõm ip iberenat—iremrumğuğūnat. O'ğuõm ip iwaywayway am.

3 — Ak'i! Teku Judeuyū kukukat! — io'e ip Jesus waywayway am. Warara'acat ma ip o'topaokaka jebum.

4 Pilatos waram o'ju jeduk'a ekorara be. Judeuyū kukukayū kay o'ju.

— Ak'i! — io'e. — Waram ixē otojocat eyetabixe am — io'e. — “Oxe bit ite ikērēat o'jukuk ğu—pūğ em tak ka'ūma,” i òn e'em eywebe — io'e Pilatos.

5 Imēnpuye ixē Jesus o'jēm uk'a bewi. Xerwun. O'ju Pilatos xe. Oajēm adeayū wap. Yabeat kuğ mabuk osunuy—widaohobune kuğ. Iekabek kuğ mabuk osunuy—iremrumğuğūnat kuğ.

— Ak'i juy epe'e — io'e Pilatos adeayū be. — Ijoce ma ağokatkat — io'e cebe ip.

6 — Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip ya'õberen païyū kukukayū, Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū dak.

O'jewāwā ip. Imēn o'e ip Jesus co buje.

— Ite ba juy esubamupayaat korosa be ce'ū ām — io'e ip ya'õberen.

— Eyju ma juy epejat — io'e Pilatos cebe ip. — Eyju ma juy epesubamupaya korosa be — io'e. — Oxe bit cūğ ğu wuywebe yaoka am. Oxe ikērēat o'jukuk ğu—pūğ em tak ka'ūma — io'e.

7 — Cūğ ma ocexe bit yaoka am cekawēnkērē buye — io'e Judeuyū kukukayū. — “Deus ipot òn,” i juk adi o'e teku — io'e ip. — Imēnpuye ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn tağ oceju yaokam — io'e ip.

8 Pilatos iparara jījā ma o'e “Deus ipot òn,” i teku e'em iap tobuxik puje. 9 Waram oõm jeduk'a be Jesus eju kawēn ām.

— Apomawi ejot? — io'e Pilatos Jesus pe. Imēnpit Jesus jededem ğu.

10 — Ede pin ğu du owebe? — io'e Pilatos. — Wa'õbuyxi òn. “Iteba juy epesubamuwekap,” i òn e'em pima, jebamuwekap ip. Ekupinap tağ eceku — io'e Pilatos. — “Epesubamupaya korosa be ce'ū ām,” i òn e'em pima bit, jebamupaya ip e'ū ām — io'e—Jesus pe o'e.

11 — A'õbuyxi ēn Deus cuk a'õbuyxian emuy buye — io'e Jesus. — Emuy'ūm pima, apēn kuka ece owebe? Ka'ūma ma! — io'e—Jesus o'e. — Ewebe oaokaan puje, ikērēat kuğ ece'e Deus xe. Ebodi ma bit ekay odojocat pit ikērēat kuğ je'e cexe — io'e.

12 Iboap co buje, Pilatos Jesus pa muwekap ojuy jījā o'e.

— Jesus pa muwekap ojuy oce — io'e Pilatos jewebe ma.

— Roma ka kukat itakoma soat kay— “Õn ma ijodiat kukat,” i'e'e'ukayũ kay — io'e Judeuyũ kukukayũ Pilatos pe. — César itakoma cekay ip — io'e ip. — Ewebe ibamuwekap puje, César kuka itakoma o'e ekay dak — io'e ip Pilatos pe.

¹³ Pilatos waram Jesus o'tujowat jeduk'a eakiju. O'tujowat adeayũ wap iboap co buje. Pilatos oabik ibimãmãmãat ekawën coco'ukap pe. Gabatá i uk'a eakijuat putet osunuy. Gabatá wita'a muğëğë iape wuya'õm. ¹⁴ Sexta-feira kaxicuğ osunuy. Sábado emap kabia Judeuyũ jekaxipanpan ip o'e peta muy'an—Páscoa epeta muy'an.

— Ak'i juy epe'e — io'e. — Teku eykukukat — io'e Pilatos Judeuyũ kukukayũ be.

¹⁵ — Ite ġu ocekkukat! i o'jede paĩyũ kukukayũ. — Ite juy eyaokaat! — io'e ip ya'õberen. — Ite juy eyaokaat — io'e ip. — Esubamupayaat korosa be ce'ũ ãm — io'e ip jetakoma pibun.

— Eykukukatpa du osubamupayaat korosa be? — io'e Pilatos.

— Pũğ ma wuykukukat — io'e ip. — César acã wuykukukat — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

¹⁶ Imëneju Pilatos jesorarayũ o'tomuwã.

— Ite juy epejat — io'e cebe ip. — Epesubamupaya korosa be — io'e cebe ip.

¹⁷ Jesus o'jat ip. Ibocewi o'jëm ip Pilatos duk'a bewi.

Gebuje Jesus o'tujowat ip co'a kay. Wuyjuyũ'aririt'a i co'a butet osunuy. (Gólgota i co'a butet osunuy Judeuyũ a'õm). Korosa kuğ o'ju Jesus. Jay. Oajëm ip. ¹⁸ Iğo'a be sorarayũ Jesus pa o'subamupaya ip korosa jeje ipiju. Tagtagtag'i tapoam o'e ip. Iubida be tapoa o'jomuy ip. Cëh. Korosa o'gu'agobucëğ ip ipikũykũy be. Bëğ. Warara'acayũ be dak o'subamupaya ip korosa eju xepxepayũba. Wara'acat ceje o'subamupaya ip korosa jeje. Pũğ korosa o'jomuy ip ipikũykũy be Jesus ba'at kadi. Wara'at o'jomuy ip iba'üğat kadi. Jesus ixeyũ parakpe osunuy korosa eju. Toro'ih.

¹⁹ Pilatos tak taperadup o'tupmubararakat. O'tupmõğat korosa eju. Tupararakatup o'tupcoco ip kapkamayũ “Jesus teku,” io'e taperadup pe. “Nazaré ka bewiat—Judeuyũ kukukat” io'e taperadup pe. ²⁰ Iboaptup o'tupmubararak ip Judeuyũ a'õm, Romanoyũ a'õm tak, Gregoyũ a'õm tak. Jesus o'subamupayaiat ka Jerusalém ka tëğ ma o'sukadop. Imëneju iboaptup o'tupcoco Jerusalém ka be powatwatyũ. ²¹ Imëneju paĩyũ kukukayũ o'jekawën Pilatos eju.

— “Teku Judeuyũ kukukat osunuy” iaptup ġu juy etupmubararak, “ Õn Judeuyũ kukukat, i juk adi o'e teku” iaptup acã — io'e ip paĩyũ kukukayũ.

22 — Ap! — io'e Pilatos. — Otopmuwarurun ġu juy we-mudupmubararaktup — io'e.

23 Korosa eju Jesus pa mupaya buje sorarayū cesay mu'ě'ě ojuy ip jewewebe. Cesay osodop ebadipdip. Sorarayū dak ebadipdip osodop. Ibinūnpeat pit pūġ ma imuġġġ osunuy paġōm. Iinūmnūm ġu ikuġ osunuy. Soat iinūmnūm'ūmat kay o'e ip sorarayū.

24 — Ibinūnpeat aġuwek ġu juy — io'e ip jewewebe. — Ga'a karatūġ'a jo'iat'a ayaxik ipi ju. Ya'at puje pūġ ma je'jat. Ya'at puje wuyetaybit ace'e abu je'jat iam — io'e ip jewewebe.

O'yaxik ip ipi ju. Deus ekawēntup e'em—kuyjeatup:

Wesay o'ġu'ě'ě ip jewewebe, i. Karatūġ'a jo'iat'a o'yaxik ip obinūnpeat pu am, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Sorarayū be yaxik puje Jesus ekabek pu am, iboaptup ekawēn taġ ip o'e.

25 Gebuje Jesus jexi o'jojoho. Jesus xi korosa xe osunuy. Ixi kibit tak iboce osunuy. Maria Madalena dak iboce osunuy korosa xe. Wara'at Maria dak iboce osunuy—Clopas tayxi.

26 Jesus jexi o'jojoho. Doze beayū'inat ixi xe osunuy. Ixe Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus cocom o'e.

— Tū'ū — io'e. — Teku jekuk ġasū jexi kukap co'i — io'e. 27 — Tapu — io'e jemumukukpinput pe. — Oxi juy ejukuk ġasū exi kukap co'i — io'e Jesus.

Ixe aġokatkat Jesus xi o'ġuōm jeduk'a be ġebuje bit. Jesus e'ū buje jexi kukap co'i ma xipan o'jukuk.

28 Jesus itaybit o'e soat wekapikap oġu'ūm iam.

— Obipuruk — io'e Jesus.

Iboam o'e Deus ekawēntup ekawēn taġ.

29 Uva'abidi o'tinuy iboce wa'e jo'iat'a be—tideibog'ūmati. Iboceat tibubuap o'ġuakōm iġodi be. O'jomuy ip ip'abi be hissopo'ip abi be. Bġġ'i. O'yopmuyu Jesus pe tikōn ām. 30 O'tikōn tibubuap pewi. Korotkorot'i.

— Soat wekapikap oġu'ūm — io'e Jesus.

O'je'aetore. Jekpiwan ma oe'ū.

31 Gebuje Judeuyū kukukayū ibamupaya'ibit mukop ojuy korosa ejuwi. O'ju ip kawēn ām Pilatos eju—iecuġap eju.

— Ocebu'u jġġā jebodoydoyap kabia be korosa eju ce'ū'ūayū nuy ām — io'e ip. — Ibamupaya'ibit tao juy etaodakacat dao ma ce'ū ām — io'e ip Pilatos pe. — Ixeyū'ūm'ūm cuy eġukopat Sábado ajēm awap — io'e ip Pilatos pe.

Imēn o'e ip sexta-feira buye. Kuyaje Sábado—jebodoydoyap kabia. Judeuyū xe petaboġ cīcā osunuy. Imēneju ibu'u jġġā ip osodop ixeyū'ūm'ūm nuy ām korosa eju Sábado bima—jebodoydoyap kabia bima.

³² Imēneju sorarayū o'ju korosa ejuayū kay. Wēḡ. Pa. Koapatao o'taodakat ip korosa ejuatao. Wēḡ. Pa. Wara'acatao dak o'taodakat ip—Jesus eju ibamupaya'ibitao. ³³ Sorarayū oajēm Jesus'ūm kay.

— Kuy oe'ū — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye Jesus'ūmtao o'taodakat ḡu ip. ³⁴⁻³⁷ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixe dao taodakat ḡu ip—pūḡtao dak ka'ūma, i.

Tik. O'ya'ōxamutik. Sorara Jesus'ūm o'ya'ōxamutik obukaka'ukren. Wara'atup imēn e'em—Deus ekawēntup:

Ya'ōxamutik'ibit kay jeakak ip wuyjuyū, i.

Kuyjeatup ekawēn taḡ o'jebapuk Jesus e'ū buje—Deus ekawēntup ekawēn taḡ. Jesus'ūm oe'ūiap o'jojojoiat ce'ūap o'ḡuwēn ocewebe. Oceletaybit ixe icēmān e'em iam. Ocejū dak Jesus'ūm e'ūap muwēnuwēn eywebe dak eyetabun cekay am.

³⁸ José o'ju Pilatos kay Jesus'ūm jebit mukopap ojuy korosa ejuwi. Arimatéia ka bewiat osunuy ixe. Jesus kay itabut osunuy. Ibaḡuḡ ḡu bit Jesus kay wetabut i'e'e'uk osunuy warara'acayū be—iba'arēm mabuk. Ibaḡuḡ ḡu i'e'e'uk osunuy Judeuyū kukukayū buxim jeparara buye.

— Jesus'ūm jebit mukop ojuy ōn pit korosa ejuwi — io'e José Pilatos pe.

— Ha'a — io'e Pilatos. — Esujebitmukop — io'e.

José o'ju Jesus'ūm kay—korosa ejuat'ūm kay. Ijebit o'ḡukop korosa ejuwi.

O'tujowat witabikūy kay. ³⁹ Nicodemos o'ju José eju. Imude'o'onap kuḡ o'ju. Ade ikuḡ o'ju—45 kilo ikuḡ. Iwekoykeyap osunuy imude'o'onap. Mirra'ip peati tiwekoykey o'e aloé'ip peati eju. Jesus'ūm jebit mude'o'on ojuy iḡēmap puxim. Ixe Nicodemos kuy bima Jesus eju o'jekawēn ixima be. ⁴⁰ Xepxepayū Jesus'ūm jebit o'jat—José, Nicodemos tak. Imude'o'onap o'ḡuwedi ip paḡo daḡ—xipacat taḡ. Ijebit o'jomūnmūn ip ixem paḡōm. Pereh. Imēn ma Judeuyū wuyjuyū'ūm'ūm muxipanpan'uk ip osodop witabikūy be imuōm ām. ⁴¹ Kadaidip o'tiptop Jesus pamupayaap pe. Iḡodip pe witabikūy o'sukūynuy—wuyjuyū'ūm'ūm muōmuōmapkūy. Ikūyisuatkūy o'sukūynuy. Ikūyisuatkūy be ce'ūat o'jomōḡ ḡu buk ip. ⁴² Sexta-feira osunuy. Sexta-feira bima jexat muxipanpan'uk ip osodop Judeuyū Sábado bima i'o'ibin. Sábado bima jebodoydoy'uk ip osodop. Witabikūy ibamupayaap tēḡ ma o'sukūynuy. Imēneju Jesus'ūm o'jomōḡ ip iḡokūy be.

20

¹ Domingo bima Maria Madalena o'ju witabikūy kay. Kabiakabia'i bima o'ju. Kabiok ma bima buk

o'ju. Ikūynomudip'a o'yajojo wita'a. Yaboğat'a o'yajojo. Tūybe wuyjuyū o'tujupa'um ijebit iān o'e Maria. Yawede o'yadobuxik tomudip'a. ² O'jedau Pedroyū kay. Oajēm cekay ip. Pūğ ixeyū'in Simão Pedro osunuy. Wara'acat Jesus emumukukpinput osunuy. Ixe dak Jesus eju etaybitbinat osunuy.

— Wuykukukat'ūm o'tujupa'um ip witabikūy bewi — io'e Maria xepxepayū be. — Poce xe'e ip ixē'ūm o'jomōğ? Ocetaybit ğu — io'e.

³ O'jēm Pedroyū jeduk'a bewi. O'ju ip witabikūy kay. ⁴ Xepxem ma o'ju ip daudaum. Warara'acat pit dao ma o'jedau. Koap oajēm witabikūy be. Jay. ⁵ Atoroh. O'je'atoro ikūy kay. Etaburut. O'jetaburut. Pağo o'jojojo irucat. Ijebit mūnmūn o'jojojo. Imēnpit oōm ğu ikūy be. ⁶ Kanomūm Simão Pedro oajēm. Jay. Oōm witabikūy be Simão Pedro. Cereğ. Bodiku pağo osodop irucat xipacat. Ibo o'jojojo. ⁷ Wara'at pağo o'tobuxik—Jesus'ūm a dağ osodopiat. Yadağ osodopiat ijebit mūnmūnap epağo xe ğu osodop. Wara'at pe ma osodop. Iekabek acā osodop ya'a o'yadopiat pe. Ka'ūmğu ijebit pit. ⁸ Wara'acat tak oōm ğasū—Jesus eju etaybitbinat—Jesus emumukukpinput. Badi o'jeak.

— Ak'i ece! Ka'ūmğu ijebit! — io'e jewebe ma. — Waram Jesus o'jetait! — io'e jewebe ma.

⁹ Deus ekawēntup imēn e'em:

Deus ixē ğuyu ce'ū'ūayū xewi, i.

Kuy bima ibodup ekawēn cekawēn pa'arēm osodop cexe ip. Gasū bit ibapuk o'e Jesus eju etaybitbinayū xe.

¹⁰ Xepxepayū ma o'jepit jeduk'a be.

¹¹ Maria Madalena bit waram o'ju witabikūy jom. Jay. Oajēm. Ikūy jojom osunuy itabēğ ikūy etakobe. Wa osunuy. O'je'atoro. Atoroh. Axih. Wa o'e. O'jetaburut ikūy be.

¹² Deus ekawēn tojotjot'ukayū o'jojojo xepxepayū—kabi kadiwiayū. Cesay irucat kuğ ip osodop. Kaxixkik'i osodop ip Jesus'ūm osodopiap pe. Pūğ ixeyū'in ya'a o'yadopiap pe osunuy. Wara'acat ixeyū'in sui o'suidopiap pe osunuy.

¹³ — Tū'ū — io'e ip Maria be. — Abu-kay ēn wa? — io'e ip.

— Okukukat'ūm kay — io'e. — Okukukat'ūm o'tujupa'um ip — io'e. — Imēnpuye ōn wa. Wetaybit ğu poce ip o'jomōğ iam — io'e.

¹⁴ O'jekorepēn imēğap e buje. Jesus cūğ'i osunuy tōğpikadi. Jesus o'jojojo. Imēnpit itaybit ğu o'e ixem. O'jetabieba'arēm ixem. Tūybe ija ğu iān o'e.

¹⁵ — Tū'ū — io'e Jesus. — Abu-kay ēn wa? — io'e cebe. — Abukudadam ēn? — io'e.

Tūybe sute kadaidip wiwi'ukat iān o'e Maria cebe.

— Okukukat'üm kudadam òn — io'e. — Ên tu ix'e'üm etu-
 jujëm? Poce ejomõgiap cuy eguwën owebe! — io'e. — Òn ma
 oju ix'e'üm tujupit am — io'e.

¹⁶ — Maria! — io'e.

O'jekorepën Jesus kay.

— Raboni — io'e ja'õm—Judeuyũ a'õm.

(Raboni wekariwa iape).

¹⁷ — Obaixig'gu ece — io'e. — Webay kay buk oceu'gu — io'e
 Jesus. — Eju juy okitpiyũ kay—oweju etaybitbinayũ kay — io'e.
 — “Webay kay waram oceu—eyebay kay,” i juy ece cebe ip —
 io'e. — “Wuyebay Deus oxe, eyxe dak,” i juy ece cebe ip — io'e
 Jesus Maria be.

— Hm hm — io'e—Maria o'e.

¹⁸ Maria Madalena o'ju Jesus eju etaybitbinayũ kay.

— Wuykukukat ojojojo! — io'e cebe ip. — Waram o'jetait! —
 io'e.

Jewebe Jesus o'e'e iap o'guwën cebe ip.

¹⁹ Kabiõg pima Jesus o'jebapuk jewegu etaybitbinayũ kay.
 Ixe Domingo bima o'jebapuk cekay ip. Awerom ip osodop
 uk'a be. Cem ma'gu tomudipdip osunuy xĩntabi, Judeuyũ
 kukukayũ buxim iparara buye. Inaka Jesus o'jebapuk cekay
 ip.

— Kaba'üm cuy epeyewekuk — io'e cebe ip.

²⁰ O'jewebumupaya cekay ip. O'jewa'õxamubapuk cekay ip.
 Icockok cĩcã ma ip o'e jekukukat tobuxik puje.

²¹ — Kaba'üm cuy epeyewekuk — io'e waram Jesus. — Webay
 juk omudot ijodi. Imēnpuxim òn tak jeymuju omuwën ãm
 ijodiat pe — io'e.

²² Jebido o'subidomuju cekay ip. Puw io'e.

— Obiõgbuk oguõm eywebe — io'e. — Xipacat oguõm eywebe
 — io'e cebe ip. ²³ — “Deus ikērēat ju'uk eywebewi” i ey'e
 buje, ikērēat ju'uk ixeyũ bewi — io'e. — “Deus ikērēat ju'uk'gu
 eywebewi” i ey'e buje bit, ju'uk'gu ikērēat ixeyũ bewi — io'e
 Jesus.

²⁴ Gebuje Jesus o'ju Tomé kay—jewegu etaybitbinat kay.
 Ixe Tomé doze beayũ'in osunuy. Xepxem ikap'ibit i ix'e
 butet osunuy wara'at ibutet. Warara'acayũ eju'gu ix'e Tomé
 osunuy ixeyũ kay Jesus ebapuk puje. Jesus o'jojojo'gu buk
 waram cetait puje. ²⁵ Imēnpuye warara'acayũ o'jekawën
 Tomé eju—ceweju etaybitbinayũ.

— Tapu, wuykukukat ma ocejojojo! — io'e ip. — Waram'guto
 o'jetait! — io'e ip.

— Dapxi eyju! — io'e. — Wetabut'gu oce waram ix'e'üm
 o'jetait iap kay — io'e. — Tapoa kũybut cocom'üm pima,
 wetabut'gu oce — io'e. — Tapoa kũybut pe osubumõg'üm pima

dak, wetabut ġu oce – io'e. — Ya'ōxatikat pe osubumōġ'ūm pima, wetabut ġu oce – io'e Tomé.

²⁶ 7 xet kap puje Jesus eju etaybitbinayū waram awerom osodop ip uk'a be. Tomé dak cexe ip o'e. Uk'a exīntabi tomudipcēm cīcā osunuy. Jesus pit oōm iġo'a be. Onze beayū kay waram o'jebapuk.

— Kaba'ūm cuy epeyewekuk — io'e Jesus cebe ip.

²⁷ Jesus dao ma o'jeak Tomé kay. Ak'i o'e. O'jekawēn ceweju—Tomé eju.

— Ak ece obubida kay — io'e Tomé be. — Tapoa kūybut cuy ejojojo obubida be — io'e. — Tapoa kūybut pe juy ebu esubumuōm — io'e. — Wa'ōxatikat pe juy ebu esubumuōm itikatkūybut pe icēmām poro iam — io'e Jesus. — “Ixe'ūm waram o'jetait ġu,” i'ūmġu juy ece — io'e. — Etabun cuy eġuy! — io'e.

²⁸ — Kariwa, wetabut ekay — io'e Tomé. — “Ēn ma Deusat,” i ōn e'em — io'e—Tomé o'e.

²⁹ — Etabut ojojom ēn puye — io'e Jesus. — Warara'acayū bit ojojo ġu. Inaka itabut je'e ip okay. Icocok cīcā ma ip je'e — io'e.

³⁰ Jesus ja'ōbacaap o'jomōġmōġ jewēju etaybitbinayū etabixe. Soat ġu ya'ōbacaap mōġmōġap mubarararaġ ōn ijudup pe. ³¹ Pūġpūġ ā ōn imubarararaġ ijudup pe Jesus pe o'ġubapukpukiap. Iboap oġubararak eymutabut am Jesus Deus emunaē iap kay, Jesus Deus ipot iap kay dak. Iboap kay eyetabun pima, ixē a'ōbi eyaġuyisum epeku ijodi; eyetait epesop cexe eye'ū buje dak.

21

¹ Guyjom Jesus waram o'jebapuk jewēju etaybitbinayū kay. Iodi xe o'jebapuk cekay ip. Iodi butet Tiberiades i osunuy. O'je'awero ip 7 beayū ceweju etaybitbinayū. Iodi xe o'je'awero ip. Pūġ em ġu o'jebapuk ce'ū'ū'ibiyū xewi jeu buje. ² Ibūrū ma ibutet osodop ip: Simão Pedro i, Tomé i, Natanael i, Zebedeu ipotpoyū xepxep, warara'acayū dak xepxep. Xepxem ikap'ibit i Tomé butet osunuy wara'at ibutet. Natanael Caná ka bewiat osunuy—Galiléia eipi bewiat. Ibūrū ma o'je'awero ip.

³ — Cum puk ōn axima bum — io'e Simão Pedro jebureyū be.

— Ha'a — io'e ip. — Oceju dak cum eweju ocexat pum — io'e ip.

Ixima daġ axima bubum ojuy ip. Kobe be ip oōm axima bu pinayū. Haham oeku ip. Imēnpit o'jat ġu ip. Te'e ma ip oeku.

⁴ Jesus o'jebapuk iodi wābu be kabia buje. Imēnpit teku wuyekariwa iap iba'arēm o'e 7 beayū xe. Itaybit ġu o'e ip teku wuyekariwa iam. Wīnābu wi o'jewāwā cebe ip.

5 – Tapupuyũ – io'e Jesus cebe ip. – Peburũ axima epejat?
 – Ka'ũma ma – io'e ip. – Ocejat ġu! Te'e ma oceku – io'e ip.
 – Eyba'at kadi ma ũrũ epeġuakõm – io'e Jesus. – Gebuje bit
 ade ma epejat – io'e.

– Hm hm – io'e ip.

6 Tok. ũrũ o'ġuakõm ip jeba'at kadi. Ade o'jat ip axima. ũrũ
 mupuxik pa'ore o'e cebe ip axima poxi pibun.

7 – Ak'i juy ġokayku! Wuykukukat ma ġoku! – io'e Jesus
 emumukukpinut Simão Pedro be.

Simão Pedro jeekabek o'ġuõm jekukukat topabe jejuam.
 Jeekabek kuġ ġu kapikipik'uk osodop ip. Tip. O'jetip iodi be
 dao ma Jesus kay jajẽm ãm. 8 Warara'acayũ Jesus kay oajẽm
 kobe daġwi. Oajẽm ip ũrũ mupuxikpuxiġ kobe ukpu bewi.
 Ade jĩã osodop axima ũrũ be. Wũy ġu ip osodop kapurũġ
 pewi—100 metros acã. 9 Jay. Muġ. Jesus o'jojojo ip. Axima
 yoyoy o'e daxa be. Pão'a kuġ tak osunuy.

10 – Axima'in epetojot—ġasũ epejat'iat'in – io'e Jesus cebe
 ip.

– Hm hm – Pedro o'e.

11 Oõm kobe be axima bum. ũrũ o'ġuwekap. O'tujuu
 kapurũġ kay. Jay. Axima o'tojot. Ade osodop ũrũ be axima
 yoboġat. 153 osodop ip. Inaka ũrũ o'jewek ġu.

12 – Ġa'a acekõn – io'e jewēju etaybitbinayũ be.

– Ġa'a – io'e ip.

– Abu ên? – io'e ġu ma cebe.

Itaybit o'e ip wuykukukat teku iam—waram o'jetaitiat teku
 iam.

13-14 Jesus pão'a o'yabu. Axima dak o'jat. O'ġũm cebe ip ixan.

15 Gebuje Jesus o'jekawẽn Simão Pedro eju—João ipot eju.
 O'jekawẽn ceweju jekõn epere buje.

– Simão – io'e Jesus. – Warara'acat kukpinap podi ma du
 okukpin exe? – io'e.

– Hm hm, Kariwa – io'e Simão. – Etaybit ebure õn iam –
 io'e.

– Wekawẽn cuy eġutaybin itabun'isuayũ – io'e Jesus. –
 Xipan cuy ixeyũ ejukuk apẽn ovelha kukat xipan jeõhõ'it'it
 kukap puxim – io'e.

16 – Simão – io'e Jesus waram. – Okukpin tu exe?

– Hm hm, wekariwa – io'e. – Etaybit ebure õn iam.

– Wekawẽn cuy okay itabucayũ eġutaybin – io'e. – Xipan
 cuy ixeyũ ejukuk apẽn ovelha kukat jeõhõyũ kukap puxim –
 io'e.

17 – Simão – io'e Jesus waram. – Ebure du õn? – io'e.

Ebapũġ em imẽn o'jekawẽn Simão eju. Imẽnpuye Simão
 iġuycũġ o'e Jesus e'eap kay.

– Kariwa – io'e. – Etaybit soan. Etaybit õn ebure iam.

— Wekawēn cuy itabucayū eġutaybin — io'e Jesus. — Xipan cuy ixeyū ejukuk apēn ovelha kukat jeōhōyū kukap puxim — io'e. ¹⁸ — Simão, icēmān ōn e'em ewebe. Jaypan'isum ekpiwat ma jekuku'uk eġuy. Esay muōm puje, ekupinap taġ acā jekuku'uk eġuy. Aypa bima bit ecejebaepacūġ warara'acat pe ebamūn ām correntebum. Warara'acat jedu-jowat edaobu'unap taġ — io'e Jesus.

¹⁹⁻²⁴ Imēn Jesus apēn Pedro je'ū iam o'ġukūyjo. Apēn Pedro Deus dipap ġubapukpuk iam tak o'ġukūyjo.

— Obikuyap taġ cuy ejeku — io'e Jesus Pedro be.

Jekorepēn puje Pedro Jesus emumukukpinput o'jojojo. Cemumukukpinput doze beayū'in osunuy. Pedro nomuju o'e.

— Kariwa — io'e. — Apēn je'bapuk ġuyjom ġobeku? — io'e Simão Pedro Jesus emumukukpinat co buje.

— “Apēn je'bapuk ġobeku ġuyjom,” i'ūmġu juy ece owebe — io'e. — “Ōn tu wekariwa bikuyap taġ jekukum?” i acā ece ewebe ma — io'e Jesus. — Obikuy bima bit kuka adi tekū oe'ū ġu — io'e. — Obikuy bima, ijoce mabuk tekū kuka adi osunuy waram wajēmap com — io'e. — Imēn obikuy bima, ak'adit ma'ġu kuka eġuy iboap kay — io'e Jesus.

Imēneju itabucayū o'Jekawēn cīcā jeweweju. Tūybe je'ū ġu iān o'e ip. Imēnpit:

— Tekū je'ū ġu — i'ūmġu o'e Jesus. — Obikuy bima kuka adi tekū ijoce mabuk jeenuy waram wajēmap com — i juk o'e Jesus.

Jesus eju oekukuiat ma apēn Jesus cuk adi o'e'e iap o'ġuwēn ocewebe—Jesus xe ikukpinat. Jesus tēġ ma osunuy doze beayū eju jekōnkōn pima Jesus e'ū awap.

— Kariwa, abu oce'in je'ūm ekay itakomaayū be? — i juk o'e ce'ū awap. Ixe ma Jesus o'e'eiap o'ġuwēn ocewebe. Wuyetaybit ixe icēmān e'em iam. Ixe ekawēn mubarararaġ ōn ijudup pe—cartadup pe.

²⁵ Ade jījā ma osunuy Jesus e'eap. Soat ġu ixe e'eap o'ġubararak cemudupmubararaktup pe—ijudup pe. Soat pit ixe o'e'e iap mubarararaġ pima, apoce dak kuka atupmōġ? Tup ade jījā ma kuka o'e ibiatup. O'e ġu kuka ipi daġ wuywebe ibiatup mōġ ām. Imēn kuka o'e wuyxe.

Ibūrū ma.

JESUS CRISTO EMUMUJUYŪ E'EAP EKAWĒN

¹ Teófilo, kuy bima livrodup otupmubararak ewebeaptum. Apĕn ijodi bima Jesus cuk adi o'gutaybitbiniaptup otupmubararak, apĕn ixē juk adi o'e'eiaptup tak. Soat iboap oġubararak kuyatup pe ewebeaptup pe.

² Kabi kay jeu awap Jesus doze be o'taē aġokatkayū. O'taē jewēju itaybin'ibiyūm. Taē'ibiyū o'gutaybin Deus biōġbuk a'ōbi jeu awap. ³ 40 kabia ijodi oeku waram jetait puje. Ade em o'jebapukpuk jewēju etaybitbinayū kay. Itaybit cīcā ip o'e Jesus waram o'jetait iam, ade em ixē o'jojojo buye.

— Deus soat kukukan je'e — io'e ixē cebe ip.

⁴ Awerom pima Jesus o'jekawĕn ġuto ceweju ip.

— Epewatwat ġu juy Jerusalém ka bewi — Jesus o'e. — Ijop ka ma epesop. Ibiōġbuk xipacat ajĕmap pit cuy epejowiwi. Webay ixē ġudot eykay apĕn eywebe juk adi ocece iap taġ — io'e. ⁵ — Kuy bima João ijodiat mubatisasan osunuy idibi be — io'e cebe ip.

— Gaxīn ma bit Deus biōġbuk jajĕm eykay. Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe — io'e Jesus.

Jesus imĕn o'jekawĕn jewēju etaybitbinayū eju.

⁶ Waram Jesus emumujuyū o'je'awero ip. O'jekawĕn ip Jesus eju.

— Kariwa — io'e ip. — Gasū du ocebadiipyū'in ecejomuy ocekukukan—Judeuyū kukukan? — io'e ip.

⁷ — Eyetaybicap ġu iboam — io'e Jesus. — Webay acā itaybit. Ixē ja'ōbi ixeyū'in eykukukan iap kabia o'ġuweġūn.

⁸ Imĕnpit eywebe Ibiōġbuk xipacat ōm puje, Deus a'ōbacaap kuġ epekuku. Eya'ōcam omuwĕnuwĕn epekuku soat kaka daġ. Omuwĕnuwĕn epekuku Jerusalém ka watwat pe, Judéia eipi watwat pe dak, Samaria eipi watwat pe dak, wūyarka watwat pe dak — io'e.

⁹ Iboap muwĕn puje, Deus Jesus o'tujowat jewekay. Ceweju etaybitbinayū etabutpe o'tujowat. Aġ ip o'e cekay. Ceuap o'jojojo ip. Pa'ūm. O'jepa'ūm kabikerereat pe Jesus. Iba'arĕm o'e.

¹⁰ Kabi kay apūn pima aġokatkayū oajĕm Jesus eju oekuku'iyayū kay—xepxepayū—cesayrucayū.

¹¹ — Tapupuyū — io'e ip. — Apĕnpuye dak eyju jeapūnapūn kabi kay? — io'e ip Jesus emumujuyū be—Galiléia eipi bewiayū be. — Deus Jesus o'tujowat eyxewi. O'ġuyu kabi

kay. Ceuap epejojojo. Jeuap puxim waram je'pit — io'e aḡokatkayũ.

¹² Jesus emumujuyũ o'jepit Jerusalém ka kay. O'jēm ip co'a bewi—Oliveira dip'a bewi. Oliveira dip'a Jerusalém ka tēḡ ma o'yanuy—pũḡ kilometro ma. ¹³ O'jeawero ip uk'a be—umat'abi be—Jerusalém ka be—kuy bima osodop ip iat'a be. Ibūrũ ma ibutet osodop ip; Pedro i, João i, Tiago i, André i, Filipe i, Tomé i, Bartolomeu i, Mateus i, wara'at Tiago i, Simão i, Judas i. Tiago Alfeu ipot osunuy. Judas Tiago ipot osunuy. Simão jeipi kay jĩjāat osunuy. Ibūrũ ma awerom ip osodop umat'abi be. ¹⁴ Pũḡ taḡ ma ip jewaḡuyḡuy osodop. Soat em je'aweroro'uk osodop ip Deus eju kawēn ām. Aoyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip. Maria cexe ip osunuy—Jesus xi. Jesus kitpitpiyũ dak je'aweroro'uk ip osodop ceweju ip.

¹⁵ Awerom pima, Pedro o'āy itabucayũ xewi. Ade jĩjā ip osodop Jesus kay itabucayũ. 120 osodop ip. Pedro o'jekawēn ceweju ip.

¹⁶ — Okitpitpiyũ, eya'ōpicũḡcũḡ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Kuyje Davi apēn Judas kuka o'e iap o'ḡuwēn Deus biōḡbuk a'ōbi. Ixe Davi ekawēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe. Ixe Judas Jesus pu ojuyayũ o'tujowat cekay. Gasũ o'jebapuk ibiat tup ekawēn taḡ—kuyatup ekawēn taḡ — Pedro o'e. ¹⁷ — Jesus ixē Judas o'taē kapik am oceweju — io'e. — Oceweju juk adi oekuku. ¹⁸ Imēnpit ixē Judas Jesus o'ḡũm itakomaayũ be. Dinheiro o'jat Jesus ūmap teim — io'e Pedro. — Ipi o'jat ixem dinheiro. Iḡo eipi be o'jewaḡobua. Yabitorom o'at. O'je'ukedeḡ. O'tũnpujēm ijebit pewi. Oe'ũ — io'e Pedro cebe ip. ¹⁹ — Soat Jerusalém ka watwat ce'ũap awēḡ o'yawēḡtobuxik ip. Imēnpuye ibo eipi butet Aceldama i o'subuteta ip ja'ōm. (Aceldama aḡokatkat toy o'toyjēmiap ka iape wuya'ōm). ²⁰ Imēn e'em Salmo dup:

Tuk'a juy yabibuḡ, i. Ka'ũma ma juy je'e ya be, i.

Wara'at tup imēn e'em:

Wara'at cuy jeenuy tũyap pe kapik am ixē dieḡ, i — io'e Pedro.

²¹⁻²² Imēnpuye wara'at'in cuy ataē oceweju ceku am ixē'ũm tieḡ. Wara'at'in cuy ataē wuykukukat Jesus waram o'jetait iap muwēn ām soat pe — io'e. — Jesus ocexe bima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē — io'e. — João'ũm imubatisasan pima oceweju juk adi oekuku'iyũ'in cuy ataē—Deus Jesus muyu buje kabi kay oceweju oekuku'iyũ'in — io'e.

— Ibiat cuy ataē — io'e ip.

²³ — José juy ataē — io'e pũḡpũḡayũ.

— Barsabás cuy ataẽ—cũg cĩcãat — io'e warara'acayũ Pedro be.

— Matias cuy ataẽ — io'e ip warara'acayũ bit.

²⁴ Gebuje o'jekawẽn ip Deus eju.

— Bay — io'e ip. — Etaybit apẽn oceju jewağuyğuy iam.

²⁵ Judas'ũm oibu'un oceweju jeku am — io'e ip. — Oibu'un ekpot eju am. Jekapikap o'suiwat jejuap ka kay jeju am — io'e ip. — Abu ġu xe'e ocetaẽ oceweju jeku am Judas'ũm tieğ? Barsabás tu ocetaẽ? Matias ġu xe'e? — io'e ip Deus pe.

Imẽn o'jekawẽn ip Deus eju.

²⁶ Gebuje yabalarukat'a o'yaxik ip pũğ'in ip taẽ ãm. Imẽn itaybit ip o'e abu Deus o'taẽ iam. Imẽn Matias o'taẽ ip jeweju ip jeku am Judas'ũm tieğ. Ixe Matias onze beayũ eju oekuku gebuje bit.

2

¹ Deus biõğbuk o'kop Jesus eju etaybitbinayũ kay. Pentecostes bima o'kop. Pentecostes i kabia butet osodop. Pentecostes ajẽm puje pũğ pe ma ip osodop awerom itabucayũ—Jesus eju etaybitbinayũ dak—doze beayũ. Judeuyũ petata'uk osodop ip Pentecostes kabia be. ² Deus biõğbuk imẽn o'kop cekay ip. Kabi bewiata'õ o'ya'ĩjojo ip. Kabidoxixi a'õ buxim o'e kabi bewiat'a'õ. Kaxikxik'i osodop ip uk'a be. Soat ip o'ya'ĩjojo. ³ Daxae jo'iat o'jebapuk cekay ip. Daxae jo'iat o'kop ceparakpe ip—soat parakpe. Soat pe o'sueabik cebe ip. ⁴ Deus biõğbuk imẽn oõm soat pe cebe ip.

Gebuje itabucayũ warara'acat'a'õm ma o'jekawẽn. Deus biõğbuk a'õbi o'jekawẽn ip warara'acat a'õm. ⁵ Ade powatwat Jerusalém ka be osodop ip—soat kaka dağwiayũ. Judeuyũ etabucap puxim itabut ip osodop Deus kay.

⁶ Ixeyũ a'õm ekawẽn co buje, soat ip o'ju cekay ip ya'ĩjom powatwat. Yağuy'ũm ip o'e itabucayũ soat a'õm kawẽnwẽn puye. Soat ip ja'õ ma o'ya'ĩjojo. ⁷ Imẽnpuye yağuy'ũm ip o'e.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop — io'e ip. — Soat ijoyũ Galiléia eipi watwat ma — io'e ip. — Imẽnpit ja'õm ġu kawẽnwẽn ip—wuya'õm acã — io'e ip jewewebe. ⁸ — Apẽntak soat wuyju wuya'ĩjom—bekin pima wuyju kawẽnwẽnap a'ĩjom? — io'e ip. — Wuya'õm ma ip kawẽnwẽn! — io'e ip jewewebe. ⁹ — Pártia eipi bewi ajot peta be, Média eipi bewi dak, Elão eipi bewi dak — io'e ip. — Mesopotâmia eipi bewi dak ajot, Judéia eipi bewi dak, Capadócia eipi bewi dak, Ponto eipi bewi dak, Ásia eipi bewi dak, ¹⁰ Frígia eipi bewi dak, Panfília eipi bewi dak, Egito eipi bewi dak, Líbia eipi bewi dak, Cirene ka bewi dak, Roma ka bewi dak — io'e ip. ¹¹ — Pũğpũğ wuy'in Judeuyũ ma. Warara'acayũ ka'ũma. Ixeyũ etabucap co'i wuyju dak

wuyetabut Deus kay — io'e ip. — Creta eipi bewi dak ajot, Arábia eipi bewi dak. “Deus soat podi ma ya'ôbaca,” i'e'em ip itabucayũ wuywebe. “Soat podi ma xipat ixē,” i'e'em ip wuywebe. Wuya'ôm ma kawênwên ip — io'e ip jewewebe.

¹² Imên o'e ip yağuy'ũm puye. Yağuybabi'ũm'ũm o'e ip.

— Apênpuye wuya'ôm ip kawênwên? Ajom Deus wuy-mukũyjo ojuy? — io'e pũğpũğ ce'in ip.

¹³ — Ika'o'o ip — io'e ip napa ma warara'acayũ bit Jesus eju etaybitbinayũ waywayway am.

¹⁴ Kirik'ây. Pedro o'ây jekawen am je'awero'ibiyũ be. O'ây onze beayũ eju. O'jekawên ya'ôberen adeayũ be.

— Tapupuyũ Judeuyũ, Jerusalém ka wat, eya'ôpicũğcũğ cuy epesop wa'ô kay — io'e Pedro. ¹⁵ — Oceka'o'o ğu. Tũybe ip ika'o'o iân eyju e'em. Kaxicũğ mabuk 9 horas acã. Kabiam pit oceju uva'abidi kônkôn ğu. Őn jeymukũyjo apênpuye oceju eya'ôm ma kawênwên iam — io'e.

¹⁶ — Apên Joel juk adi o'e'e iap tağ oceju eya'ôm kawênwên ğasũ. Soat a'ôm kawênwên. Imên e'em Joel emudupmubararaktup—Deus ekawên muwênuwên'ukat emudupmubararaktup:

¹⁷ “Ipi'ũm awap obiôğbuk oğuju eykay,” i'e'em Deus, io'e Joel.

“Soat pe oğũm,” i'e'em, io'e. “Enaxeğebitbit wekawên ğuwên,” i'e'em, io'e.

“Ağokatkayũ oğuyxeyxey wekawên,” i'e'em, io'e. “Aypapayũ dak oğuyxeyxey,” i'e'em, io'e.

¹⁸ “Obiôğbuk oğuju obuywatwat'ukayũ kay—ağokatkayũ kay, aoyũ kay dak,” i'e'em Deus, io'e Joel.

“Imênpuye wekawên ğuwên ip,” i'e'em, io'e. ¹⁹ “Te ba'oreat oğubapuk kabi be. Oğubapuk ipi juayũ ağıy mubabi'ũm âm,” i'e'em, io'e.

“Soat podi ma wa'ôbaca iap oğubapuk adeayũ be,” i'e'em, io'e. “Doy jedoyebapuk. Daxa dak je'bapuk. Daxidiğ tak jediğebapuk,” i'e'em, io'e.

²⁰ Kaxiepiat kabiok je'e. Kaxi ipakpuk je'e doybuxim. Imên je'bapuk wuykukukat ajêm awap, io'e Joel.

Ixe ajêmap kabia idip cĩcã je'e. Yajêm puje ixē soat kukukan je'e—ipi juacayũ kukukan, io'e Joel.

²¹ “Kariwa, odaxijom cuy ece” i'e'e'ukat ma Deus idaxijo, io'e Joel — io'e Pedro.

— Imên Joel o'e Deus a'ôbi — Pedro o'e.

²² — Israel naxeğebitbit — io'e. — Eya'ôpicũğcũğ cuy wekawên kay — io'e. — Jesus cuy oğuwên eywebe—Nazaré ka bewiat. Ixe Jesus Deus a'ôbi wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oeku. Wuymucoatcoanap mubapukpuğ oeku. Deus a'ôbacaap mubapukpuğ oeku. Eyetaybit iboam etetabutpe ixē oeku buye — io'e Pedro adeayũ be.

23 — Ikērēat mujurūgrūḡ'ukayū Jesus o'jat. O'jat ip apēn Deus ibikuy osunuy iap taḡ. Eyju ma ikērēat mujurūgrūḡ'ukayū be Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām—Judeuyū kukukayū be. 24 Deus pit Jesus o'ḡutait waram. Ce'ū buje Jesus o'ḡuyu ce'ūap pewiibun topap puxim — io'e.

25 — Deus a'ōbi Davi Jesus o'ḡuwēn wuydobuyū'ūm'ūm pe kuyje — io'e.

— Imēn Davi o'e:

Okukukat, oparara ḡu, soat em ēn aḡ okay ibuye, soat em ēn obuywatwan ibuye dak, i. 26 Ococok cīcā ma ōn e'em, io'e. Soat em “Deus, ēn xipat cīcā oxē” i ōn e'em, i. Wetaybit soat em exe oḡuy iam, i. We'ū buje dak a'ḡu oḡuy ewiwim, i. 27 Okukukat, obiōḡbuk esuiwat ḡu ce'ū'ūayū dopap pe, i. Wetabut cīcā iboap kay, i. Ēn ojebit iwan ḡu ierepap puxim, ōn xipat exe buye—ōn ekpot puye dak, i. 28 Okukukat, waram adi ēn omutait, i. Ēn ma'ḡu omukūyjo soat em wetabēḡ oḡuy exe iam, i. Omucokcokcoḡ ece'e soat em exe oḡuy buye, io'e—o'e Davi Deus a'ōbi — io'e Pedro.

29 — Tapupuyū, ibapuḡ ma juy Davi oḡuwēn eywebe — io'e Pedro jebadipyū be. — Kuyje ma wuy'ajore'ūm oe'ū—ya'ōbuyxiat'ūm oe'ū. O'jomōḡ ip witabikūy be. Gasū dak puk ixē'ūm mōḡapkūy omuy ma. 30 Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. “Enaxeḡebit wemunaēm je'e,” io'e Deus cebe. “Wemunaē soat kukukan je'e—Israel eipi watwat kukukan,” io'e Deus cebe. Soat em Davi iboap ekawēn kay ḡebum osunuy. 31 Itaybit osunuy Deus jemunaē ḡutait ce'ūap tomukadi iam. Imēn Cristo mutaicap o'ḡuwēn imutait awap. Imēn o'e:

Deus jemunaē biōḡbuk o'suiwat ḡu ce'ū'ūayū dopap pe, i. Ijebit oierep ḡu, i — io'e Pedro.

32 — Deus ixē Jesus waram o'ḡutait ce'ūap tomukadi — io'e Pedro. — Waram cetait puje ocejojojo. Imēnpuye oceju iboap muwēnuwēn eywebe — io'e Pedro. 33 — Deus Jesus o'ḡuyu kabi kay—jenuyap kay. Deus xe Jesus omuy ḡasū. Soat kukukan Deus eju. Deus co'i ya'ōbaca. “Obiōḡbuk oḡuōm itabucayū be,” io'e Deus Jesus pe. Gasū Jesus Ibiōḡbuk xipacat o'ḡudot ijodi apēn Deus cuk adi o'e'e iap taḡ — io'e Pedro. — Ixe a'ōbi oceju eya'ōm ma kawēnwēn. Imēnpuye eyju eya'ījom ḡasū — io'e Pedro.

34 — Davi'ūm jebit ḡu o'jeu kabi kay ce'ū buje. Imēnpuye Davi o'e:

“Oxe juy eḡuy,” io'e Deus wuykukukat pe, i. 35 “Gasū bit ekay itakomaayū a'ōbacaap oḡu'ūm,” io'e, i. “Kūyjobin jedop ip a'ō kay,” io'e Deus, io'e Davi ajore wuydobuyū'ūm'ūm pe — io'e Pedro.

— Davi o'jewemuwēn ġu—Jesus acā o'ġuwēnuwēn — io'e Pedro.

³⁶ — Wa'ō kay bit cuy eya'ōpicūġcūġ epesop — io'e. — Eyju ma ocekukukat Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām, Israel naxeġebitbit ma'ġu eyju. Deus pit ixē o'jomuy wuykukukan. Deus ixē o'taē soat taxijo am—wuydaxijo am. Icēmān ōn e'em eywebe — io'e Pedro.

³⁷ Iboap co buje iġuycūġcūġ cīcā ip o'e.

— Tapupuyū, apēn oce'e ġasū? — io'e ip Pedroyū be—Jesus emumujuyū be.

³⁸ — Eyġuycūġcūġ cuy epe'e ikērēat kuġ puye — io'e. — Ikērēat mujurūġrūġap cuy epeyepere — io'e Pedro. — Jewemubatisasaan cuy epesop “Ġasu bit Jesus Cristo ebekitkiyū oceju” i'e am soat pe — io'e. — Imēn cuy epe'e Deus pe ikērēat'uk am eywebewī. Imēn ey'e buje Ibiōġbuk xipacat jeōm eywebe—Deus emumudot — io'e. ³⁹ — “Obiōġbuk muōm pin ōn eywebe,” io'e wuykukukat Deus kuy bima — io'e. — “Obiōġbuk oġuōm eywebe, eybekitkiyū be dak, eybadip'ūmayū be dak—soat wemunomuwāyū be,” io'e Deus — io'e Pedro.

⁴⁰ Pedro imēn ip o'yawēwē.

— Ġasūacat ikērēat mujurūġrūġ cīcā — io'e. — Imēnpuye Deus xe ġu ip jeedop ce'ū buje. Eyju bit ixeyū ekukuap puxim ġu juy epeku — io'e. — Wūy ġu juy epesop Deus wi eye'ū buje — io'e Pedro. Imēn Pedro ip o'yawēwē.

⁴¹ Imēneju adeayū itabut o'e Jesus kay, Pedro Jesus o'ġuwēn puye. Tak ġu ip oitabun—3000 beayū. O'jewemubatisasaan ip. Jesus a'ōkayayū eju ip oekuku ġebuje bit. ⁴² Itabun'isuayū mutaybitbin'uk ip osodop Jesus a'ōkayayū. Jewemukūyjojo'uk ip osodop. Jeburerexi osodop ip itabucayū. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop. Jekawēnwēn'uk ip osodop Deus eju. Pāo'a o'o'uk osodop ip Jesus e'ūap kay ġebum am.

⁴³ Jesus emumujuyū Deus a'ōbacaap mubapukpuġ oekukuku soat etabut pe. Wuymucoatcoanap mubapukpuġ ip oekukuku. Imēnpuye adeayū itabēġbēġ o'e ip ijojom — Deus acā ya'ōbaca — i'e'em.

⁴⁴ Soat jeburerexi ip osodop Jesus kay itabucayū. Jebubut mu'ē'ē'uk osodop ip jewewebe. ⁴⁵ Ka'ūma ma tacup o'e jebure be. Jebubut taidada'uk ip osodop dinheiro bu am, jeipi dak. Ixe dinheiro ūmūm'uk ip osodop tadaybocayū be—ibubut'ūmayū be. ⁴⁶ Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be je'aweroro'uk ip osodop—yaboġat'a be. Jeweweju ip jekōnkōn'uk osodop jeduk'a be. Awerom jekōnkōn'uk ip osodop jebureyū eju. Imēneju icokcok cīcā ip osodop. Ka'ūma ma jewexe ya'ōca osunuy. Jewekay ġu ġebum osodop ip—jebure kay acā.

47 — Ēn xipat cīcā ocewebe — i'e'e'uk ip osodop Deus pe. Soat itabut'ūmayū xe cūḡ ma ip oekukuku.

Soat kabia Deus warara'acayū o'ḡutabun Jesus kay. Ixeyū dak wara'acayū itabucayū burem o'e.

3

1 Pedro o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboḡat'a be. João eju o'ju. Katpujesu ip o'ju. Ixe ehora bima Judeuyū kawēnwēn'uk ip osodop Deus eju iḡo'a be. ² Aḡokatkat iboce osunuy—taojereat. Jekap'isum piap ma taojere osunuy. Soat kabia ibureyū tujowatwat'uk ip osodop iḡo'a exīntabi be. Xīntabi butet Idipat i osunuy. Xīntabi be taojereat dinheiro ojuyjuy'uk osunuy iḡo'a be ōmōmayū be. ³ Ixe taojereat Pedroyū o'jojoho. Iḡo'a be ōm pima o'jojoho ip.

— Dinheiro'in — io'e cebe ip.

⁴ Pedroyū o'jeak cīcā cekay.

— Ak'i juy ece ocekey — Pedro o'e.

⁵ Taojereat o'jeak cīcā cekay ip. Tūybe dinheiro ūm ip owebe iān o'e.

⁶ Pedro o'jekawēn cebe.

— Dinheiro kuḡ ḡu ōn — io'e. — Okukukat pit ja'ōbacaap ūmūm owebe. Ixe a'ōbi jemu'ada ōn. Edaodip ece'e Jesus a'ōbi—Nazaré ka bewiat a'ōbi. E'āy — io'e Pedro.

⁷ Gebuje Pedro taojereat pu o'subuixik iba'at kadi. O'ḡu'āy. Dao ma ikaḡobidip o'e. Sui dak suidip o'e. ⁸ Ixe taojere osunuy'ibit o'jeoro. Icokcok o'e jedaodip puye. O'jexīḡxīḡ. Oōm Deus eju kawēnwēnap'a be Pedroyū eju. O'jecūḡcūḡ iḡo'a be. Jerojorom o'e jecokcokap pibun.

— Ēn xipat cīcā — i'e'em Deus pe o'jejore. — Odaomudim ēn — i'e'em.

⁹ Soat iḡo'a beayū taojere tūibit o'jojoho ip cūḡcūḡ pima. Deus pe “Ēn xipat cīcā” i'e'em pima, o'jojoho ip. O'jekawēn ip jewewebe.

¹⁰ — Ixe bit mo a'ḡu taojere osunuy — io'e ip. — Ixe bit xik'i mo a'ḡu nuynuy ijop'a exīntabi be—Idipat pe. Ixe bit mo a'ḡu dinheiro ojuyjuy'uk osunuy — io'e ip. — Apēnpuye dak ixe xipat o'jexīḡxīḡ? — io'e ip.

Taojere tūibit mu'adaap tobuxik puje itabēḡbēḡ o'e ip ijojom. Taojere tūibit ibu'u jījā o'e Pedroyū nomu eperem.

¹¹ Soat iḡo'a beayū dak o'jedau ebapūḡayū kay—Pedroyū kay, taojere tūibit kay dak.

— Ak'i! — io'e ip. — Pedroyū taojereat o'taomudim — io'e ip jewewebe.

Pedroyū Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be osodop ip—yaboḡat'a ekorara be. Ixe korara butet Salomāo ekorara i osunuy.

¹² Adeayū jo buje, Pedro o'jekawēn cebe ip, Israel naxegebitbiyū be.

— Tapupuyū, wekawēn kay eya'ōpicūgčūg cuy epesop — io'e. — Apēnpuye eyju dak eyetabēgḃēg ocejojom? “Ite aḡokatkat taojereat o'taomudim ya'ōbaca jījā buye, cūg ma Deus xe buye,” i te'e ma eyju e'em. Oca'ōbi ḡu o'je'ada—Jesus a'ōbi acā — io'e. ¹³ — Ixe Jesus soat em ma kūyjobit Deus a'ō kay. “Ka'ūmḡu ixe jo'iat xipacat” i'e'em Deus Jesus muwēnuwēn. Wuyetabut ixe Deus kay. Wuy'ajoyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip cekay—Abraão'ūm, Isaque'ūm tak, Jacó'ūm tak. Eyju ma a'ḡu ixe Jesus epeḡūm cekay itakomaayū be yaoka am. Pilatos ma o'e “Jesus oyaoka ḡu ōn pit,” i. “Imujēm ōn eywebe yaokaap puxim,” io'e. Eyju bit “Ixe juy eḡujēm ḡu,” i mo a'ḡu epe'e iecugap pe—Pilatos pe. “Xipat ḡu teku,” i mo a'ḡu epe'e cebe. Jesus mo a'ḡu epejomuymuy jījā. ¹⁴ Ixe Jesus Deus bikuyap taḡ acā oekukuku. Ikērēat kuḡ ḡu osunuy Deus xe. Eyxe bit ikērēat kuḡ. “Ixe juy eyaokaat,” i mo a'ḡu epe'e Pilatos pe. Wara'acat o'yaoka'iat mujēm ojuy epesop daomūnmūnap'a bewi. ¹⁵ Wuymutaicit'ukat pit mo a'ḡu epeyaokaat—wuymuisusun'ukat. Deus pit ixe o'ḡutait waram. Jesus ocejojojo waram cetaiḡ puje. Imēnpuye oceju waram cetaicap muwēnuwēn eywebe. ¹⁶ Ite taojere osunuyiat cocom eyju. Eyetaybit cīcā ixem. Jesus a'ōbi oceju ocetaomudim. Soat etabutpe ocetaomudim Jesus kay ocetabut puye — io'e.

¹⁷ — Obadipyū, wa'ō kay eya'ōpicūgčūg cuy epesop — io'e. — Eyju mo a'ḡu Jesus epeyaokaat eyetaybit'ūm puye. Wuyeipi kukukayū dak itaybit ḡu osodop ip. Eyju mo a'ḡu eyetaybit ḡu ikērē jījā Jesus aokaam iam. Wetaybit iboam. ¹⁸ Imēnpit kuyje “Deus emunaē juy ipiat supi'ajo,” io'e'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn cuk adi o'e ip Deus a'ōbi itaybit ḡu ma'ḡu ip — io'e. — Gasu bit kuy Jesus ipiat o'supi'ajo apēn cuk adi o'e'e ip iap taḡ. ¹⁹ Gasū bit eyḡuyčūgčūg cuy epesop ikērēat kuḡ puye. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe ikērēat uk am eywebewi — Pedro o'e. — Eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere buje, Deus ikērēat ju'uk eywebewi. Ixe jeydaxijo. ²⁰ Wuybipuruk'ūmap puxim eycokcoḡ epesop Deus pe eydaxijo buje. Guyjom Deus waram Jesus ḡudot ijodi—jemunaē ḡudot—wuydaxijojo'ukat ḡudot. ²¹ “Deus soat ḡuisun,” i juk adi o'e'e Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū kuyje—ikērēat kuḡ'ūmayū. Deus soat ḡuisun. Imuisun'ūm pima Jesus kabi be mabuk jeenuy — io'e. ²² — Kuyje Moisés imēn o'e:

Deus wuybadipyū'in ḡuju eykay, i. Ixe Deus ekawēn ḡuwēn eywebe, i. Omudocap puxim ixe aḡokatkat ḡudot, i. Eya'ōpicūgčūg cuy epesop soat cekawēn kay, i. Ixe a'ō daḡ

cuy epeku, i. ²³ Deus ipiat'supi'ajoat ixē a'ōkay'ūmayū be, i. Deus ebekitkiyū wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje, i.

Imēn Moisés o'jekawēn kuyje — Pedro o'e. ²⁴ — “Deus emunaē omuyku—ocebodi ma ya'ōbuyxiat,” i juk adi o'e'e ip soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Samuel imēn o'e'e tomujuayū dak. ²⁵ Deus o'e Abraão be “Xipacat oğūm soat ipi juacat pe, enaxegebitbit cūg ma oxe buye,” i. Deus imēn jekawēn o'ğuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe ā gū—eywebe dak. Deus je'e eywebe apēn cuk adi o'e'e jekawēn muwēnuwēn'ukayū be iap tağ — io'e. ²⁶ — Gebuje Deus jekpot o'ğudot eykay—ja'ō kay kūyjobicat o'ğudot. Ibikuy osunuy eywebe ikērēat murūğrūğap epere am. Ibikuy osunuy xipacat ūm ām eywebe. Imēneju jekpot o'ğudot eykay — io'e. Pedro imēn Israel naxegebitbit o'ğukūyjo.

4

¹ Deus eju kawēnwēnap'a beayū mukūyjojom pima, Judeuyū epaiyū oajēm Pedroyū kay. Iğo'a wiwi'ukayū kukat tak oajēm cekay ip, Saduceuyū dak. ² Pedroyū kawēnwēn mabuk o'e iğo'a beayū be.

— Wuye'ū buje waram acejetait Jesus waram o'jetait je'ūap tomukadi buye — io'e ip cebe ip.

Itakoma ip o'e Pedroyū kay iboam iğo'a beayū mukūyjojom puye. ³ Imēnpuye o'jat ip. Daomūnmūnap'a be ip o'ğūōm. Ixe exima be jeperem ojuy ip daomūnmūnap'a be, kuy katpuje jījā buye. ⁴ Cekawēn cocoayū dak itabut o'e ip Jesus kay. Ade jījā ip itabut o'e. 5000 be ağokatkayū oitabun.

⁵ Kuyaje o'je'awero ip Jerusalēm ka be ya'ōbuyxiayū, Judeuyū kukukayū, Moisés ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Jewawēwē'ukayū yoboğayū ip osodop. ⁶ Ana tak oajēm. Ixe Judeuyū epaiyū kukukat osunuy. Caifās tak oajēm, Alexandre dak, João dak. Warara'acayū dak oajēm paīyū kukukat badipyū. Soat ip o'je'awero. ⁷ Pedroyū o'tojocat ip jewekay.

— Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğu'ada? — io'e ip Pedroyū be.
— Abu-a'ōbacaam epeğu'ada? — io'e ip cebe ip.

⁸ Gebuje Pedro o'jede jewawēwē'ukayū yoboğayū be. Deus biōğbuk cebe jījā osunuy. Imēnpuye ya'ōbacam o'jede cebe ip—Judeuyū kukukayū be.

⁹ — Tapupuyū — io'e. — “Abu-a'ōbi taojere tūibit epeğu'ada?” i eyju e'em ocewebe, “Apēntak ixē epeğu'ada?” i dak — io'e. ¹⁰ — Eyetaybin cuy epesop Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada iam—Nazaré ka bewiat o'je'ada iam. Ixe xipat omuy eyetabutpe ġasū, Jesus Cristo a'ōbi o'je'ada buye. Eyju ma juk ixē Jesus epesubamupayaat korosa be ce'ū ām. Deus pit ixē

o'gutait waram. O'guyu ce'ũ'ũayũ dopap pewi. Jesus a'õbi ma ite taojere tũbit xipat cũg'i ijoce gasũ. ¹¹ Imẽn e'em Deus ekawẽntup pe:

Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay gu osodop ip—wita'a kay gu, i. Ite'a bit uk'a muycemap'am o'e, i.

Jesus muwẽnuwẽn igodup — io'e Pedro. — Uk'a muymuy'ukayũ ite'a kay'ũmap puxim eyju dak Jesus kay gu — io'e. ¹² — Deus Jesus acã o'gudot wuydaxijo am. Ka'ũmgu wara'at wuydaxijojo'ukat soat kaka dağ—Jesus acã — Pedro o'e.

Pedro imẽn Judeuyũ kukukayũ o'gukũyjojo—jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ. ¹³ Ja'õca o'jede ip Pedroyũ. Iparara gu ip o'e Judeuyũ kukukayũ buxim. Ya'õca o'e ip. Imẽnpuye Judeuyũ kukayũ itabẽğbẽğ o'e ip ijojom.

— Apẽn tak iteyũ oitaybitbin? — io'e ip. — Itaybit gu ip apẽn Deus ekawẽntup e'em iam. Ya'õbuyxi gu ip. Apẽnpuye dak iteyũ xepxepayũ iparara gu wuybuxim? — io'e ip.

Itaybit o'e ip Jesus eju oekuku ip iam.

¹⁴ Iměntak taojere tũbit ceparakpe ip cũg'i osunuy. Imẽnpuye Pedroyũ imuymuy ba'ore o'e ip cebe. ¹⁵ Pedroyũ o'gũjẽm ip jexewi.

— Epejẽm cuy ijocewi gasũ bit — io'e ip Pedroyũ be. Imujẽm puje ip o'jewawẽ ip jeweweju.

¹⁶ — Apěntak ace'e iteyũ ağokatkayũ be? — io'e ip jewewebe. — Icěmãn wuywebe i'e ba'oreat o'ğubapuk ip — io'e ip. — Soat Jerusalém ka watwat itaybit taojere tũbit o'gu'ada ip iam. “O'gu'ada gu ip” i'e ba'ore wuywebe. ¹⁷ Jesus awẽğ jawẽğepõğpõğpõğ je'e soat ka dağ — io'e ip. — Apěntak ace'e yawẽğmupõğpõğ'ũm ãm? — io'e ip jewewebe. — “Jesus cuy epeğuwẽn gu warara'acat pe,” i juy ace cebe ip wuya'õpuruğ — io'e ip. — “Waram warara'acayũ be Jesus muwẽn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe,” i juy ace cebe ip — io'e ip jewewebe.

¹⁸ Gebuje waram Pedroyũ o'tojocat ip jewekay. Ya'õpuruğ o'jekawẽn ip ceweju ip.

— Jesus cuy epeğuwẽn gu warara'acat pe — io'e ip. — Waram cuy epeğuwẽn gu cekawẽn — io'e ip Pedroyũ be.

¹⁹ — Apěntak cedağ eyxe? — io'e Pedroyũ bit cebe ip. — Eya'õ kay du oce'e? Deus a'õ kay gu xe'e? Apẽn gu cedağ eyxe? — io'e ip. ²⁰ — Mũğ gu juy ocesop. Jesus cuy oceğuwẽn. Jesus ocejojojo ce'ũap tomukadi — io'e. — Jesus emumutaybitbinam cuk adi ocejekũyjojo — io'e. — Imẽnpuye cedağ gu ocewebe imuwẽn'ũm ãm warara'acat pe. Mũğ gu ocesop. Ixe juy ağuwẽn — io'e Pedroyũ.

²¹⁻²² Taojere tũbit ade koato osunuy—40 koato. Imẽnpuye jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ ipiat o'supi'ajoat gu Pedroyũ be.

— Ĕn xipat cĭcā — i'e'em o'e ip Deus pe adeayũ, taojere tũibit o'je'ada buye. Imĕnpuye:

— Pedroyũ be ipiat'ajoan pima, kuka oitakomān ocekey adeayũ — io'e ip jewewebe jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ. Pedroyũ bit waram o'ġujĕm jexewi ip.

— Jesus cuy epeġuwĕn ġu warara'acat pe — io'e ip Pedroyũ be. — Jesus muwĕn puje, ipiat cuy ocesupi'ajoat eywebe — io'e ip waram Pedroyũ be.

²³ Pedroyũ o'ju jebureyũ kay—itabucayũ kay. Apĕn cuk ya'õpuruġ paĩyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap o'ġuwĕn cebe ip, apĕn Judeuyũ kukukayũ o'jekawĕn cebe ip iap tak.

²⁴ Iboap co buje soat Jesus a'õkayayũ o'jekawĕn ip Deus eju.

— Ocekekukat — io'e ip. — Soat muġĕat ĕn. Kabi eġuġĕ, ipi dak, idibi dak, tibog cĭcāati dak — io'e ip. — Soat kaka daġat tak eġuġĕ — io'e ip. ²⁵ — A'õkay osunuy kuyje Davi ajore — io'e ip Deus pe. — A'õmuwĕnuwĕn'uk osunuy. Jekawĕnwĕn'uk osunuy Ibiõġbuk xipacat a'õbi. Ixe imĕn o'e kuyje:

Apĕnpuye dak Judeu'ũmayũ itakoma ĵĭjā o'e ip? i. Apĕnpuye dak te'e ma ixe aoka ojuy ip osodop? i. ²⁶ Ipi kukukayũ o'je'awero ip soat ka kukukayũ eju—ya'õbuyxiayũ eju, i. O'je'awero ip wuykukukat Cristo aoka am—emunaĕ aoka am, i.

Imĕn Davi o'e kuyje — io'e ip Deus pe. ²⁷ — Ibo dup ekawĕn taġ ġasũ dak o'je'awero ip ijopka be — io'e ip. — Herodes o'je'awero Põncio Pilatos eju, Judeu'ũmayũ dak, Judeuyũ dak — io'e ip Deus pe. — O'je'awero ip ekpot aoka am—Jesus aoka am—soat taġ iisuat aoka am—a'õ kay kũyjobicat aoka am—wuydaxijo am emunaĕ aoka am — io'e ip. ²⁸ — Ixeyũ Judeu'ũmayũ itaybit ġu Moisés ekawĕn. Imĕnpit apĕn kuyje juk adi ecece iap taġ e'em ip — io'e ip Deus pe.

²⁹ — Bay, aġ cuy eġuy ocekey — io'e ip Deus pe. — Jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ itakoma ĵĭjā ocekey — io'e ip. — Ipiatpi'ajoat pin ip ocewebe — io'e ip. — Oceju ebekitkiyũ. Imĕnpuye ocebuywan cuy eġuy — io'e ip. — Oca'õmucanucan cuy eġuy oceparara'ũm ma kawĕn idipat muwĕn ām soat ka daġ — io'e ip Deus pe. ³⁰ — A'õbacaap cuy eġũm ocewebe a'õbi iwataxipipiyũ mu'ada am — io'e ip. — A'õbacaap cuy eġũm ocewebe i'e ba'oreat mubapuk am soat etabutpe Jesus a'õbi—ekpot a'õbi—soat taġ iisuat a'õbi—a'õ kay kũyjobicat a'õbi — io'e ip Deus pe.

Imĕn o'jekawĕn ip Deus eju. ³¹ Je'aweroroap'a o'jeaexixi ceweju cekawĕn epere buje. Ibiõġbuk xipacat osodot soat kay ip. Ixe Ibiõġbuk xipacat oõm soat pe ixeyũ be. Imĕnpuye ip iparara'ũm cĭcā oekuku Deus ekawĕn muwĕnuwĕn soat itaybit'ũmayũ be.

³² Soat Jesus kay itabucayũ xipan ip o'e jewewekuğ. Ade jĩã ip osodop. Pũğ tağ ma ip jewağuyğuy osodop.

— Ijop owebeam acã — i'ũmğu o'e ip. Tacup ğu ip osodop jewewebe. Soat ip jebubut mu'ẽ'ẽ'ẽ'uk osodop. ³³ Soat Jesus emumujuyũ “Ocekukukat Jesus waram o'jetait je'ũap tomukadi,” i'e'e'uk osodop soat pe. Deus xipacat o'ğũmğũm soat pe ixeyũ be. ³⁴ Ka'ũmğu tadaybocat o'e ceparakpe ip ka'ũmãn ma tacup puye. Ipi kukayũ jeipi o'teida dinheiro bu am. Jeduk'a dak o'teida ip dinheiro bu am. Teiũmũm'uk ip osodop Jesus emumujuyũ be—doze beayũ be. ³⁵ Ixe dinheiro mu'ẽ'ẽ'ẽ'uk ip osodop tadaybotbocayũ be.

³⁶ Gebuje José dinheiro o'ğũm Jesus emumujuyũ be. José jeipi kuğ osunuy. Jesus emumujuyũ wara'at o'jomõğ ibuten. Wara'at ibutet Barnabé i osunuy. Barnabé wuya'õmucanucan'ukat iape. Ixe Levi badip osunuy. Tip'aroro bewiat osunuy—Chipre eipi bewiat. Ixe jeipi kuğ osunuy. ³⁷ Jeipi o'teida dinheiro bu am. José ma soat ixe edinheiro o'ğũm Jesus emumujuyũ be—Pedroyũ be.

5

¹ Ananias pit te'e ma Deus muğuykuku ojuy o'e. Ixe Jesus kay itabut osunuy. Itayxi butet Safira i osunuy. Dinheiro o'jat. Ananias jeipi o'teida ixe dinheiro bu am. ² I'in o'ğuxipan jewebeam. Itayxi itaybit o'e i'in o'ğuxipan jewebeam iam. Soat ğu jedinheiro o'tujowat Pedroyũ be iũm ãm. I'in ã o'tujowat.

— Juku — io'e Pedroyũ be. — Weipi dei. Soat tei — i napa ma o'e cebe ip.

³ Gebuje Pedro ya'õpuruğ o'jede cebe.

— Ananias — io'e. Satanás a'õ kay ěn ğasũ — io'e. — Apẽnpuye Deus biõğbuk muğuykuku ojuy ěn? — io'e. — Apẽnpuye eipi dei'in eğuxipan ewebeam? — io'e. ⁴ — Koap pit a'ğu eipin ma osodop. Eipi dei ũmũm pima, xipat kuka o'e. Iũmũm'ũm pima dak xipat kuka o'e — io'e. — Ka'ũma ma o'e ewebe “Eipi juy eteida dinheiro bu am,” i — io'e. — Apẽnpuye dak ikêrêat eğujurũğ? Ocemuğuykuku ojuy ğu ěn. Deus muğuykuku ojuy acã ěn — io'e Pedro. — Ocewebe ğu ěn napa e'em—Deus pe acã — io'e Pedro.

⁵ Ananias dao ma oe'ũ iboap co buje. Poğ. Imẽnpuye ce'ũap awẽğ tobuxikayũ iparara jĩã ip o'e Deus muğuykukuap puxim.

⁶ Ağokatkayũ oajẽm yaypan'isuayũ. Ananias'ũm o'ğuekabek ip pağõm. O'tujowat ip ibocewi. O'jomõğ ip witabikũy be jebabim.

⁷ Ananias'üm kot isum Safira oajëm Pedro kay—ebapũğ ehora kap puje—Ananias'üm tayxibuk. Itaybit ğu mabuk osunuy jektop'üm oe'ũ iam.

⁸ — Bürünmaku du eipi dei osodop? — Pedro o'e Safira be. — Ektop o'e iat tei jo'i ma du ijop? — io'e.

— Hm hm. Ibo jo'in ma ipi dei — io'e napa ma Safira.

⁹ — Apēnpuye dak mo a'ġu ikērēat epeğujurũğ? — Pedro o'e. — Apēnpuye dak eyju te'e ma mo a'ġu Deus biõğbuk muğuykuku ojuy? Imēn mo a'ġu epeyewawē eyewewēju. Ak'i juy ece — io'e. — Witabikũy be ektop'üm o'jomõğ'iyũ omuyku ijoce — io'e. — Omuyku ip uk'a exĩntabi be — io'e. — Gasũ ip jedujowat tak — io'e.

¹⁰ Gebuje'isum ma Safira dak oe'ũ. Poğ. Ce'ũ o'at Pedro i xe.

Gebuje yaypan'isuayũ oajëm waram. Ce'ũat o'jojojo ip. O'tujujēm ip. O'jomõğ ip witabikũy be itop'üm xe. ¹¹ Soat Jesus kay itabucayũ o'jekũyjo Ananias'üm e'ũãm, Safira'üm e'ũãm tak. Warara'acayũ dak ixeyũ'üm'üm e'ũãm o'jekũyjo ip. Imēnpuye iparara jĩjã ip o'e Deus xe ikērēat mujurũğap puxim. Ibu'u o'e ip ikērēat mujurũğ ãm.

¹²⁻¹⁴ Soat Jesus emumujuyũ je'aweroro'uk ip osodop Deus eju kawēnwēnap'a ekorara be—yaboğat'a ekorara be. Ijop ekorara butet Salomão ekorara i osunuy. Jesus ebekitkit cũğ ma oekuku ip soat xe. Ade jĩjã itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay—ağokat kayũ, aoyũ dak. Warara'acayũ iparara o'e ip Jesus kay jetabut am. Imēnpuye o'je'awero ğu ip Jesus ebekitkit eju. Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ ip oekuku Jesus emumujuyũ. Ajojojo ğu buk iap mubapukpuğ oekuku ip Deus a'õbi. Adeayũ etabutpe Deus a'õbacaap mubapukpuğ ip oekuku.

¹⁵ Gebuje ade iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip uk'a ukpibubu dağ. Iboce iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip jexexecap pe, jedipidup ceje dak. Jebureyũ iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro kapap pe. Iwãtaxipipiyũ o'jomõğ ip Pedro ekabicuk pe imu'ada am. ¹⁶ Ade o'jēm ip Jerusalém ka tēğatka bewi. Iwãtaxipipiyũ o'tujowat ip Pedro kapap pe. Soat ip o'ġu'ada'ada. Ibiõğbuk kērēat kukayũ dak o'tujowat ip. Ibiõğbuk kērēat o'ğujēmjēm. Xipat o'e ip—soat.

¹⁷ Judeuyũ epaĩyũ kukukat pit itabutkarey o'e Jesus emumujuyũ kay. Paĩyũ kukukat ejuayũ dak itabutkarey o'e ip cekay ip—Saduceuyũ. Jesus emumujuyũ o'taomũnat ip. ¹⁸ Daomũnmũnap'a be ip o'ġuõmat. O'ġuõmat ip ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ eju ikērēat mujurũğrũğ ğu ma'ġu ip.

¹⁹ Ibocewi Deus ekawēn tojotjot'ukat oajëm daomũnmũnap'a be Jesus emumujuyũ kay. Ixima be oajēm.

Xĩntabi o'tomudip'uk—yoboğat—ipoxiat. Jesus emumujuyũ o'tujujẽm iğo'a bewi.

Tujujẽm puje o'jekawẽn ceweju ip.

20 — Deus eju kawẽnwẽnap'a be juy epeju—yaboğat'a be — io'e Jesus emumujuyũ be. — Jesus kayayũ yağuyisum jekukum iam cuy iğo'a beayũ epeğukũyjo. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje iam cuy ip epeğukũyjo. Soan cuy ip epeğukũyjo — io'e cebe ip.

— Imẽn cuy oce'e — io'e ip.

21 Deus tojotjot'ukat ekawẽn co buje Jesus emumujuyũ kawẽn idipat o'ğuwẽn yaboğat'a beayũ be.

— Jesus kayayũ yağuyisum jekukum — io'e ip imukũyjom. O'ju ip Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be. Kabia'isum ip o'ju. Kawẽn idipan ip iğo'a beayũ o'ğukũyjojo.

Iboam e'em pima jewawewẽ'ukayũ yoboğayũ te'e ma Jesus emumujuyũ o'ğudocat jewekay daomũnmũnap'a bewi. Tũybe daomũnmũnap'a be ma ip opop iãn o'e ip. Paĩyũ kukukat o'je'awero jebureyũ eju. Judeuyũ kukukayũ o'tomuwã je'awero am—Israel naxeğebitbit kukukayũ, aypapayũ dak. Ixeyũ ağokatkayũ jewawewẽ'ukayũ yoboğayũ ip osodop.

— Jesus emumujuyũ juy epeğujẽm daomũnmũnap'a bewi — io'e ip te'e ma Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ be. — Epetojot ip ocekey — io'e ip te'e ma.

22 Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ o'ju daomũnmũnap'a be. Jesus emumujuyũ o'tobuxik ğu ip. O'jepit ip paĩyũ kukukat pe. Te'e ma o'ju ip Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ.

23 — Daomũnmũnap'a be ğu ip Jesus emumujuyũ — io'e ip. — Daomũnmũnap'a exĩntabi cem cĩcã ocetobuxik — io'e ip. — Yawiwim mabuk ip osodop yawiwi'ukayũ. Kacũğcũğ'i osodop ip xĩntabixixi weğũn. Ocetomudip'uk. Ka'ũa ma ocetobuxik badi. Jesus emumujuyũ ocetobuxik ğu — io'e ip ika kukukayũ be—jewawewẽ'ukayũ yoboğayũ be.

24 Iboap co buje yağuy'ũm o'e ip jewawewẽ'ukayũ yoboğayũ, paĩyũ kukukayũ dak, Deus eju kawẽnwẽnap'a wiwi'ukayũ kukukat tak, warara'acayũ dak paĩyũ yoboğayũ.

— Apẽn o'jebapuk cebe ip? — io'e ip jewewebe. — Apěntak ace'e ğasũ? — io'e ip. — O'jẽm ip iap awẽğ jeawẽğepõğpõğ soat ka dağ — io'e ip.

25 Ağokatkat tak oajẽm.

— Eya'õpicũğcũğ cuy epesop wa'õ kay — io'e. — Epetaomũnmũn'iaiyũ Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboğat'a be opop ip. Iğo'a beayũ mutaybitbin ip — io'e jewawewẽ'ukayũ yoboğayũ be.

²⁶ Deus eju kawēnwēnap'a wiwi'ukayū kukukat o'ju Deus eju kawēnwēnap'a be Jesus emumujuyū kay. O'ju jebek-itkit eju—yawiwī'ukayū eju. Waram ġuto Jesus emumujuyū o'taomūn ip. Imēnpit iparara ip o'e adeayū be jaokaap puxim.

— Ocejū warēmtaġ iteyū kuġ pima, adeayū kuka ocabuġbuġ iteyū kay jījā ip puye — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye xīpan ip o'jukuk taomūnmūn pima. ²⁷ Waram Jesus emumujuyū o'tujowat ip jewawēwē'ukayū yoboġayū be.

Gebuje paīyū kukukat o'jekawēn Jesus emumujuyū eju.

²⁸ — Kuy mo a'ġu oca'ōpuruġ oce'e eywebe “Jesus cuy epeġuwēn ġu warara'acat pe,” i — io'e. — Eyju bit kūyjobit ġu oca'ō kay — io'e. — Soat Jerusalēm ka watwat mutaybitbin eyju. “Jewawēwē'ukayū yoboġayū Jesus o'yaokaat,” i'e'em eyju napa ma — io'e.

²⁹ Gebuje Pedroyū o'jede cebe ip.

— Deus a'ō kay juy oceju kūyjobit — io'e. — Ocewebe iwarum ey'e buje eya'ō kay ġu oce'e Deus a'ō kay acā — io'e. ³⁰ — Eyju ma Jesus epesubamupayaat korosa be. Eyju ma epeyaokaat — io'e. — Deus pit waram ġuto ixē o'ġutait ce'ūap tomukadi. Wuydobuyū'ūm'ūm tak itabut osodop ip Deus kay — io'e. ³¹ — Deus a'ōbi ixē ya'ōbuyxian o'e ġasū. Imēnpuye Deus xe omuy ġasū. Wuykukukan o'e Deus a'ōbi. Wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Deus ibikuy osunuy Israel naxeġebitbit pe iġuycūġ i'e am ikērēat kuġ puye. Ibikuy osunuy ikērēat uk am cebewi ip. Imēnpuye Jesus wuydaxijojo'ukan o'e Deus a'ōbi. Ocejū dak ocetaybit apēn Deus cuk adi o'e'e iam — io'e. ³² — Imēnpuye oceju ixē e'eap muwēnuwēn eywebe. Ibiōġbuk xipacat tak iboap muwēnuwēn. Deus jebiōġbuk muōmōm ja'ōkayayū be — Pedro o'e.

³³ Iboap co buje jewawēwē'ukayū yoboġayū itakoma jījā o'e ip Jesus emumujuyū kay. Yaokaat ojuy ip.

³⁴ Gebuje aġokatkat o'āy—jewawēwē'ukat yoboġat. O'jekawēn jebureyū eju. Ixē Fariseu osunuy. Moisés ekawēn imutaybitbin'uk ip osodop Fariseuyū. Ixē butet Gamaliel i osunuy. Ya'ōbuyxi jījā osunuy soat xe jeka watwat xe. Imēn o'jekawēn jebureyū be.

— Taupuyū — io'e. — Koam puk ip aġujēm — io'e. — Ga'a acewawē — io'e.

Jesus emumujuyū o'ġujēm ip jewewāwā ap'a bewi.

³⁵ Gamaliel jebureyū o'yawē.

— Israel naxeġebithiyū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay — io'e. — Eyday'em'um cuy epesop! Xīpan cuy iteyū aġokatkayū epejukuk. Eyaġuysan cuy epesop — io'e. ³⁶ — Kuy'ūm'ūm ma wara'at aġokatkat osunuy. Ibutet Teudas i osunuy. “Soat podi ma wa'ōbuyxi,” i napa ma o'e'e warara'acat

pe. Adeayũ ceweju oekuku ip—400 beayũ. Imēnpit wara'acat ixe Teudas o'yaoka. O'jepōḡpōḡpōḡ ixe a'ō kayayũ. Soat oi'ũm ixe ekapikap — io'e.

³⁷ — Gebuje wara'at aḡokatkat tak osunuy. Ibutet Judas i osunuy. Galilía eipi bewiat osunuy. Wuyeipi kukayũ jebekitkiyũ o'ḡuweḡũn ixeyũ kabia daḡ. Ade oeku ip ixe Judas eju. Ixe Judas'ũm tak oe'ũ. O'jepōḡpōḡpōḡ ip ixe a'ō kayayũ. Soat oi'ũm ixe ekapikap — io'e.

³⁸ — Gasũ dak imēn ma. Ka'ũmã ma juy ace'e iteyũ aḡokatkayũ be. Ijodiat a'ōbi jekukum pima, soat iteyũ e'eap tak i'ũm. ³⁹ Deus a'ōbi jekukum pima bit, iteyũ e'eap mu'ũm pa'ore wuywebe — io'e. — Iteyũ e'eap mu'ũm pin pima, Deus eju kuka jewaokakam ace — io'e Gamaliel. Gamaliel ekawēn kay o'e ip jewewāwā'ukayũ yoboḡayũ. ⁴⁰ Waram Jesus emumujuyũ o'ḡudocat ip. Sorarayũ be ip o'yukxabiokakaat ixee muḡēḡēm.

— Jesus cuy epeḡuwēn ḡu warara'acat pe — io'e ip cebe ip. Waram o'ḡujēm ip jexewi.

⁴¹ Ibocewi Jesus emumujuyũ o'jēm jewewāwā'ukayũ yoboḡayũ xewi. Icockok cīcã o'jēm ip.

— Deus xe ocekkupin cīcã — io'e ip jewewebe. — Cedaḡ Deus xe ixeyũ aḡokatkayũ be oce'ukxabiokakaan. Ipiat ocesupi'ajo Jesus kay ocetabut puye — io'e ip.

⁴² Jesus o'ḡuwēnuwēn ip adeayũ be. “Jesus wuydaxijo am Deus emunaē,” i'e'e'uk osodop ip. Soat kabia Deus eju kawēnwēnap'a be imutaybitbin'uk osodop ip, jeduk'a be dak.

6

¹ Pũḡpũḡ itabucayũ'in o'jemãmãmã ip jebureyũ kay. Jesus kayayũ biḡ ma oiacoḡ. Soat ip Judeuyũ osodop. Grego a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip pũḡpũḡ ixeyũ'in. Hebraico a'ōm kawēnwēn'uk osodop ip warara'acayũ. Ixeyũ parakpe osodop ip itop'ũm e'ũ'ibiyũ tadaybotbocayũ. Imēnpuye pũḡpũḡ itabucayũ'in o'jemãmãmã ip jebureyũ kay.

— Ocexat ũmũm ḡu ip ocewebe — io'e ip aoyũ itop'ũm e'ũ'ibiyũ. — Jewewebe acã ip imu'ē'ē'ēm — io'e ip.

— Dapxi eyju! Eywebe dak oceju iũmũm! — io'e ip warara'acayũ bit.

² Imēnpuye Jesus emumujuyũ soat itabucayũ o'tomuwã je'awero am. O'je'awero ip. Doze beayũ o'jekawēn warara'acayũ eju—Jesus kay itabucayũ eju.

— Oceju Deus ekawēn muwēnuwēn — io'e ip. — Ibo ma ocekapikap — io'e ip. — Xipat ḡu ocewebe Deus ekawēn muwēnap epere am itop'ũm e'ũ'ibiyũ xat mu'ē'ē'ãm — io'e ip. ³ — Imēnpuye, tapupuyũ, 7 be aḡokatkayũ'in ataē ixat mu'ē'ē'ãm itop e'ũ'ibiyũ be — io'e ip. — Wuybadipyũ'in cuy

ataẽ—itabut cĩcāayũ—itaybit cĩcāayũ—Deus biõgbuk a'õkay jĩjāayũ — io'e. — Ibiayũ ma ataẽ — io'e. — Ijop ocekapikap ocegũm taẽ'ibiyũ be. Ixeyũ ma itop e'ũ'ibiyũ xat gũ'ẽ'ẽ'ẽ — io'e ip. ⁴— Ocejũ bit soat em Deus eju kawẽnwẽn'uk ocesop — io'e. — Soat em ixekawẽn imutaybitbin ocekuu — io'e ip.

⁵ Doze beayũ ekawẽn kay o'e ip soat itabucayũ. Cekawẽn tağ e ojuy ip.

Gebuje Jesus kay itabucayũ 7 beayũ o'taẽ. Ibũrũ ma ibutet osodop ip—taẽ'ibiyũ butet: Estêvão i, Filipe i, Prócoro i, Nicanor i, Tímom i, Pármenas i, Nicolau i. Estêvão Deus kay itabut cĩcāat osunuy. Deus biõgbuk a'õ dağ jekuku'uk osunuy. Nicolau Antioquia ka bewiat osunuy. Judeu gũ osunuy. Deus kay Judeuyũ etabucap puxim pit itabut osunuy. Ibũrũ ma ip osodop taẽ'ibiyũ.

⁶ Jesus kay itabucayũ ixeyũ 7 beayũ o'tujowat Jesus emumujuyũ kay—doze beayũ kay. Jesus emumujuyũ o'jekawẽn Deus eju ixeyũ beam—7 beayũ beam. O'jewebumõğ ip yabi jeje.

— Iteyũ juy ixat gũ'ẽ'ẽ'ẽ itop e'ũ'ibiyũ be — io'e ip soat a'õpiju.

⁷ Imêneju adeayũ oitabun ip Jesus kay. Deus a'õ kay oitabun ip. Deus ekawẽn tağ oekuku ip. Ade jĩjā Jerusalém ka beayũ itabut o'e ip Jesus kay, ade Judeuyũ epaĩyũ dak.

⁸ Estêvão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ oeku Deus a'õbi. Adeayũ o'gucoatcoan Deus a'õbacaap kuğ puye. Deus Estêvão buywatwan osunuy. ⁹ Pũğpũğayũ bit Estêvão o'jomuymuy jĩjā Judeuyũ'in. Ixeyũ Judeuyũ je'aweroro'uk ip osodop je'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Ce'aweroroap'a butet jekupinap tağ jekuku'ukayũ e'aweroroap'a i osunuy. Cirene ka bewi osodop ip ixeyũ Judeuyũ, Alexandria ka bewi dak. Cilícia eipi bewi ip osodop, Ásia eipi bewi dak. Estêvão a'õxik o'e ip iğo'a be. ¹⁰ Deus biõgbuk pit Estêvão mukũyjom osunuy. Imẽnpuye ya'õxik pa'ore ip osodop. ¹¹ Imẽnpuye ya'õxik ojuyayũ dinheiro o'gũm warara'acat pe napaap muwẽğapteim—Estêvão awẽğ mukêrêrẽnapteim.

— “Estêvão cũğ'ũma wuybadipyũ mutaybitbin,” i juy epe'e napa ma — io'e. — “Estêvão Deus muymuy,” i juy epe'e napa ma — io'e ip cebe ip.

¹² Imẽnpuye ixeyũ napapa'ukayũ Estêvão awẽğ o'yawẽğmukêrêrẽn soat a'õpiju. Ya'õxik ojuyayũ adeayũ o'gutakomãn Estêvão kay. Judeuyũ kukukayũ o'gutakomãn ip, Moisés ekawẽn imutaybitbin'ukayũ dak.

Soat ixeyũ o'ju Estêvão kay. Estêvão o'jat ip. O'tujowat ip jewawẽwẽ'ukayũ yoboğayũ etabutpe. ¹³ Napapa'ukayũ dak o'tujowat ip. Estêvão a'õ o'ya'õdada jĩjā ip.

— Soat em teku Deus eju kawēnwēnap'a muymuy—ikērēat kuḡ ḡu iat'a muymuy — io'e ip napa ma. — Soat em teku Moisés ekawēn mupubutbun — io'e ip napa ma. ¹⁴— Cekawēn cuk adi oceya'ījojo! “Jesus Deus eju kawēnwēnap'a ḡu'ūm yaboḡat'a. Nazaré ka bewiat iḡo'a ḡu'ūm,” io'e ite napa ma — io'e ip napa ma. — “Moisés wuyawēwēap ekawēn ḡuwarurun,” i juk adi o'e'e — io'e ip napa ma.

Estêvão a'ō o'ya'ōdada jījā ip.

¹⁵Jewawēwē'ukayū yoboḡayū o'jeak Estêvão kay ḡebuḡe bit. Estêvão dopa Deus ekawēn tojotjot'ukat topa jo'i o'e. Imēn o'jojojo ip jewawēwēap'a beayū.

7

1 — Icēm tu ixeyū e'em? — io'e paīyū kukukat Estêvão be.

² Estêvão o'jekawēn iboceayū be. Apēn Deus xipan je'ajojoyū'ūm'ūm kukuḡ osunuy iap o'ḡuwēn cebe ip.

— Okotkotyū, owaḡoḡoyū, baybayū, wa'ō kay juy epesop — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbuyxi — io'e. — Soat podi ma idip — io'e. — Ixe o'jebapuk wuydobu'ūm kay—Abraão'ūm kay kuyje. O'jebapuk cekay Mesopotâmia eipi be bima. O'jebapuk cekay Hará ka be ajēm awap. ³“Ejēm cuy eka bewi, ebadipyū xewi,” i mo a'ḡu o'e Abraão be Deus. “Ekam osukamubapuk'iat ka be juy eju,” i mo a'ḡu o'e. ⁴Imēnpuye Abraão o'jēm jeipi bewi—Mesopotâmia eipi bewi—Caldéia eipi bewi. Hará ka kay o'ju jenuy ām — Estêvão o'e.

— Guyjom Abraão eбай'ūm oe'ū. Ce'ū buje Deus Abraão o'ḡudot ijop ipi kay—wuyeipi kay. ⁵Deus ipi o'ḡūm ḡu Abraão be. Yopit tak o'ḡūm ḡu ipi. Imēnpit “Soat ijop ipi eipim je'e,” i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be. “E'ū buje enaxeḡebitbit eipim je'e,” io'e. Deus iboam o'e Abraão be ipotpet'ūm pima — io'e.

⁶— Deus imēn o'jekawēn Abraão eju. Deus o'e cebe:

Obure, warara'acat eipi be jeedop ip enaxeḡebitbit, i. 400 koato jeedop ip iboce, i. Iboceayū warēmtaḡ cīcā enaxeḡebitbit jukuk, i. Enaxeḡebitbit ḡudadaybotbon ip, i. ⁷Enaxeḡebitbit ḡupokupok ip yaoka am, i. Imēnpit ipiat osupi'ajoat warēmtaḡ ixeyū kukayū be, i. Guyjom ibo eipi bewi je'jēm ip enaxeḡebitbit, i. Gebuje ijoce ma “Ēn xipat cīcā,” i je'e ip owebe, i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

⁸— Deus waram o'jekawēn Abraão eju.

— Aḡokatkat'it'it epetaypu'aḡobixeedakacat ikap'isum, i. Epetaypu'aḡobixeedakacat “Oceju Deus ebekitkit” i'e am soat pe warara'acat pe, i mo a'ḡu o'e Deus Abraão be — io'e Estêvão.

— Guyjom Isaque o'kap—Abraão ipot. ⁸kabia bima ikap'isuat o'taypu'aḡobixeedakat Deus a'ōbi. Isaque yaypan

puje o'jewebumũn. Guyjom ixé ipot o'kap. Ibutet Jacó i osunuy — io'e Estêvão adeayũ be.

— Jacó ipotpoyũ ade osunuy. Doze be osodop ip ipotpoyũ. Ixeyũ doze beayũ Judeuyũ dobuyũ'ũm'ũm osodop ip. Wuyeipi kukukayũ osodop ip — io'e Estêvão.

⁹ — José Jacó ipotpoyũ'in osunuy. Iwağoyũ itabutkarey jĩjã o'e ip jekitpit kay—José kay. José o'teida ip Egito eipi kay cuayũ be dinheiro bu am — io'e.

— Ibocewi José o'tujowat ip Egito eipi be teihem ġu kapik am — io'e. — Teihem ġu kapikpik'uk osunuy Egito eipi kukukat peam—Faraó beam.

— Soat em Deus osunuy ağ José kay. ¹⁰ Deus José buywat-wat'uk osunuy ipiatpi'ajojom ma a'ġu. José itaybit cĩcãan o'e Faraó xe, Deus ixé o'ġutaybitbin puye. Imēnpuye Faraó José kay jĩjã o'e. “Gasũ ěn tak Egito eipi kukukan ecesũy oweju,” io'e Faraó José be. “Oduk'a kukukan tak ecesũy,” io'e cebe — io'e Estêvão.

¹¹ — Guyjom Egito eipi dağayũ jexat o'jokudada jĩjã, Canaã eipi dağayũ dak. Ka'ũmġu ixat osodop Egito eipi dağ, Canaã eipi dağ tak. Soat kaka dağ ire oekuku ip. Ixat tobuxik pa'ore o'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm, oi'ũm puye — io'e.

¹² — Jacó o'jekũyo tũmũntata kake Egito eipi be iam. Iboam jekũyo buje jekpotpoyũ o'ġuju iboce—wuydobuyũ'ũm'ũm o'ġuju. Trigoda bu am ip o'ġuju Egito eipi kay. Xepxep ekum o'ju ip trigoda bum. ¹³ José o'jebapuk jewağoyũ kay xepxep em oeku ibima. “Ōn eykitpit José,” io'e cebe ip. Faraó itaybit o'e ixeyũm—José wağoyũm — Estêvão o'e.

¹⁴ — Imēneju José o'jewa'õmuju jebay be soat jewağoyũ badipyũ be dak. Ade osodop ip José badipyũ—⁷⁵ be osodop ip. “Epesot cuy Egito eipi be soat eyju,” io'e José cebe ip — io'e Estêvão.

¹⁵ — Soat ip o'ju Egito eipi kay. José ebay o'ju, soat iwağoyũ dak. O'ju ip jebadipyũ eju. Iboce osodop ip. Jacó'ũm oe'ũ iboce. Soat Jacó'ũm ipotpoyũ'ũm'ũm tak oe'ũ'ũ iboce. Oe'ũ'ũ ip wuydobuyũ'ũm'ũm. ¹⁶ Ibocewi jebayũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip jeka be taokot am ade koato kap puje. Wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taodujowat ip Jacó ka be—Siquém ka be Canaã eipi be. Kuy bima Abraão ibo eipi o'jat. Emor ipotpoyũ xewi. Dinheiro o'ġũm isurũğat cebe ip ipi deim. Ibo ka be wuydobubuyũ'ũm'ũm tao o'taomõğ ip witabikũy be — io'e Estêvão.

¹⁷ — Egito eipi be bima wuydobubuyũ'ũm'ũm ade jĩjã ip osodop—Judeuyũ. Pũğ koato ġu ip osodop Egito eipi be—ade koato. Gaxĩn ma je'jēm ip Egito eipi bewi apēn Deus o'e Abraão be iap tağ. ¹⁸ Wara'acat Egito eipi kukukan o'e. Ixe ipi kukukat itaybit ġu o'e José'ũm, kuy ma ixé'ũm oe'ũ buye. Kuyjeayũ

mudadaybotbon cĩcã o'e ip. ¹⁹ Kuyjeayũ o'gũgũyukukuku ip. Ipiat o'supi'ajojoat cĩcã cebe ip. "Soat ikap'isusuayũ epejomõg akiju ce'ũ ãm eyipotpoyũ," io'e kuyjeayũ be Egito eipi kukukat. Imẽn o'e wuydobuyũ acoḡap puxim — io'e Estêvão.

²⁰ Moisés o'kap ḡebuje. Idip cĩcã osunuy. Ebpũḡ kaxi acã Moisés jexi xe osunuy. ²¹ Bekicat o'ḡujẽm ip jeduk'a bewi. Imẽnpit oe'ũ ḡu — io'e.

— Imujẽm puje Faraó daxit Moisés o'tobuxik—Egito eipi kukukat taxit. O'tujoõm jeduk'a be. Moisés o'guaypan je'it muaypanap puxim. ²² Imẽnpuye Moisés itaybit o'e soan. Egito eipi watwat o'gutaybitbitbin. Yaõbacaan o'e. Itaybit cĩcãan o'e kawẽn ãm, soat muḡẽ ãm tak — io'e Estêvão.

²³ — Moisés oajẽm jepadipyũ kay. Oajẽm jepadipyũ jo pin cĩcã buye—Israel eipi watwat co pin cĩcã buye. 40 koato osunuy.

²⁴ — Egito eipi wat warẽmtaksuḡ Israel eipi bewiat o'jukuk yukpiwat ḡu ma'ḡu. Moisés o'jojojo ip. Jepadip kay itabotaidabotbot o'e. Egito eipi wat'ũm o'yaoka jepadip kay jeweik pin puye. ²⁵ "Obadipyũ itaybit Deus omudot tujujẽm ãm ip Egito eipi bewi iam," io'e Moisés jewebe ma. Imẽnpit ibadipyũ itaybit ḡu o'e iboam — Estêvão o'e.

²⁶ — Kuyaje Moisés o'ju waram jepadipyũ jom. Xepxepayũ o'tobuxik jepadipyũ. Jewaokakam o'e ip. O'ju jewaokakaayũ mubu'un am. "Tapupuyũ, apẽnpuye dak eyju jewaokakam—ibadipyũ eyju!" io'e cebe ip. ²⁷ Jepadip aokakaat pit Moisés o'ḡuwun. Ixe dak o'e Moisés pe: "Abu dak emudot ocekekukan?" i. "Abu dak emudot 'Cũḡ ḡu eyju jekukum' i'e am ocewebe?" io'e Moisés pe. ²⁸ "Kapusu Egito eipi wat eyaoka iat puxim tu ên oaoka ojuy?" io'e Moisés pe. ²⁹ Imẽnpuye Moisés o'jenapõn Egito eipi bewi jaokaap puxim — io'e.

— Midiã eipi kay o'ju. Osunuy. O'jewebumũn iboceat eju. Koapat o'kap ipot. Guyjom wara'at o'kap ipot. Moisés 40 koato osunuy Midiã eipi be — Estêvão o'e.

³⁰ — Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'jebapuk Moisés kay. Uk'a'ũmat pe osunuy co'a xe. Co'a butet Sinai'a i osunuy. Moisés tip'aroro'it'it o'jojojo. Tipsop o'e. O'tipik ḡu bit. ³¹ Imẽnpuye Moisés itabẽḡ o'e ijojom. "Ajo xe'e ijop?" io'e jewebe ma. O'ju cetẽḡ ma xipan tip co am. Deus o'jekawẽn ceweju tip'aroro'it'it pewi. ³² "Õn Deus," io'e Moisés pe. "Edobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip okay—Abraão, Isaque dak, Jacó dak," io'e Deus cebe. Moisés ikarabakbak o'e jeparara pibun. Ibu'u o'e ijom iparara buye. ³³ Deus waram o'jekawẽn ceweju. "Eyuk eju'uk ei bewi waõbuyxi exe iap mubapuk am," io'e Deus cebe. "Xipat cĩcãatka mucakucaḡ ên, õn ijoce buye,"

io'e. ³⁴ “Egito eipi watwat ikērēm cīcā webekitkit kuḡ,” io'e. “Ipiatpi'ajom cīcā ip. Imēnpuye je'ūhū'ūm cīcā ip. Wetarybit iboam,” io'e Deus. “Ōn ma okop Egito eipi watwat xewi ixeyū dujujēm ām,” io'e. “Ga'aaju,” io'e. “Ōn jemuju webekitkit tujujēm ām Egito eipi watwat xewi,” io'e Deus Moisés pe. Imēn Deus o'jekawēn Moisés eju — Estêvão o'e.

³⁵ — Deus Moisés o'guypit Egito eipi be. Moisés o'guypit ixē be jebekitkit tujujēm ām Egito eipi bewi—Judeuyū dujujēm ām. Deus ixē o'guypit jekawēn tojtjt'ukat ebapuk puje cekay tip'aroro'it'it pewi. Deus ma ixē o'guypit. Judeuyū bit ixē aō kay ḡu ip osodop. Judeuyū ma o'e Moisés pe: “Abu-dak emudot ocekekukan?” i. “Abu-dak emudot ‘Cūḡ ḡu eyju jekukum’ i'e am ocewebe?” io'e ip Moisés pe. Deus pit ixē o'jomuy Judeuyū kukukan, Egito eipi bewi Judeuyū dujujēmjēm'ukan tak — io'e Estêvão.

³⁶ — Guyjom ixē Moisés wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk Egito eipi be bima, tibog cīcāati mudeḡ pima dak. Tibog cīcāati butet Tipakpekati i osunuy. Ixē Moisés Judeuyū o'tujujēm Egito eipi bewi. Ade koato uk'a'ūmat taḡ oekuku ip—40 koato. Wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk iboce dak.

³⁷ — Ixē Moisés o'e Israel naxeḡebitbiyū be: “Deus jekawēn muwēnuwēn'ukat ḡudot eykay,” i. “Omudocap puxim ixē ḡudot,” i. “Eybadipyū'in ḡudot,” i.

³⁸ — Ixē Moisés Israel naxeḡebitbiyū xe osunuy uk'a'ūmat pe. Israel naxeḡebitbiyū o'je'awero ip Sinai'a etakobe. Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn Moisés eju iḡo'a jeje — io'e.

— Iḡo'a be Moisés o'jekawēn wuydobuyū'ūm'ūm eju—Israel naxeḡebitbit'ūm'ūm eju. Deus ekawēn o'ḡuwēn cebe ip—wuyawēwēap ekawēn. Moisés iboap ekawēn o'ḡubararak witadopa be topa'erūnat topa be ḡuyjom ocetaybit am iboam — Estêvão o'e.

³⁹ — Guyjom wuydobuyū'ūm'ūm oibu'un Moisés aō kay. Moisés kay'ūm cīcā ip o'e. Egito eipi kay jepit ojuy o'e ip. ⁴⁰ Imēnpuye o'jekawēn ip Arão eju. O'jekawēn ip Moisés co'a jeje ibun pima.

— “Wuyedeusyūm cuy eḡuḡē,” io'e ip Arão be. “Ixeyū je'ju wuywap Egito eipi kayate mubapuk am wuywebe,” io'e ip. “Poce paxi omuy Moisés—Egito eipi bewi wuydujujēmat?” io'e ip. “Ocetaybit ḡu poma paxi o'ju iam,” io'e ip Arão be napa ma.

⁴¹ — Imēnpuye biopak'it'it co'iat o'ḡuḡē ip ourom. Ovelha o'yaoka ip imōḡ ām biopak'it'it co'iat wap “Teku Deus” i'e am. Petatam o'e ip jedeusbaro kuḡ puye, jemumuḡē kuḡ puye. Icockok ip o'e. ⁴² Imēnpuye Deus ibu'u o'e cekay ip itabut ip biopak'it'it co'iat kay buye. Tūybe biopak'it'it co'iat Deus iān o'e ip. Tūybe kaxiepiat Deus iān o'e ip, kaxiamat tak,

kasoptayũ dak iãn o'e ip. Deus kay wuyetabucap puxim itabut o'e ip ixeyũ kay. Imẽn cedağ'ũm cĩcã o'e Deus xe. Imẽn e'em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup:

“Bekitkit, owebe ğu ovelha ũmũm'uk epesop uk'a'ũmat pe bima—40 koato bima,” i'e'em Deus Israel naxeğebitbit pe, i. “Eyedeusbaroyũ be acã iũmũm'uk epesop—eyemumuğẽ be acã,” i'e'em, i. ⁴³ “Ibiõğbuk epeğugẽğẽ,” i'e'em, i. “‘Ocexe eyju acã deus,’ i epe'e napa ma cebe ip,” i'e'em Deus, i. “‘Ocetabut eykay,’ i epe'e'e,” i'e'em Deus, i. “Tũybe Moloque eyedeus iãn epesop, Renfã dak,” i'e'em, i. “Moloque duk'a dujowatwan epekuku—torojo'a dujuwatwan—ya'ĩcat'a dujowatwan,” i'e'em, i. “Moloque biõğbuk iğo'a be osunuy,” i. “Tũybe kasopta jo'iat tak deus iãn epesop,” i'e'em, i. “Renfã i kasopta jo'iat putet osunuy,” i'e'em, i. “Imẽnpuye ipiat osupi'ajoat eywebe,” i'e'em, i. “Wũyat eipi kay jeymuju õn,” i. “Õn jeymuju Babilõnia eipi weğũnat ka kay,” i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ emudupmubararaktup – Estêvão o'e.

⁴⁴ – Uk'a'ũmat tağ jekukum pima wuydobuyũ'ũm'ũm Deus eju kawẽnwẽnap'a dujowatwan oekuku ip—ixee'a'a dujowatwan. Witadopa o'topadop iğo'a be—xepxetopa—topaerũnatopa. Deus ekawẽn ibararak osodop ixee dopa be. Iğo'a o'yamuğẽ ip apẽn Deus o'e Moisés pe iap tağ – Estêvão o'e.

⁴⁵ – Moisés'ũm e'ũ buje Josué wuydobuyũ'ũm'ũm kukukan o'e. Josuéyũ Deus eju kawẽnwẽnap'a o'yadujujẽm uk'a'ũmat pewi torojo'a—ixee muğẽğẽ'a. O'yadujuajẽm ip Canaã eipi be. Judeu'ũmayũ osodop ip iboce yajẽm puje ip. Deus ixeyũ Judeu'ũmayũ o'ğujẽm ibo ipi bewi wuydobuyũ'ũm'ũm top am. Deus eju kawẽnwẽnap'a o'yadujuajẽm ip jeweju Canaã eipi be – io'e adeayũ be.

⁴⁶ – Guyjom Davi o'e Deus pe: “Uk'a muy ojuy a'ğũ õn eweju kawẽnwẽnap'am,” i – io'e. – Canaã eipi be bima Davi wuydobuyũ'ũm'ũm kukukan o'e. Davi ikukpin cĩcã osunuy Deus xe. Deus soat em idipat o'ğudotdot cekay. Davi o'e: “Deus, uk'a muy ojuy a'ğũ õn eweju kawẽnwẽnap'am,” i. “Jacó itabut osunuy ekay,” i. “Õn tak wetabut ekay,” i. “Imẽnpuye uk'a muy ojuy a'ğũ õn—ewebeap'am,” i. Imẽn Davi o'e Deus pe. ⁴⁷ Imẽnpit Deus o'yamuyat Davi be ğu. Davi ğu Deus eju kawẽnwẽnap'a o'yamuy—ipot acã. Salomão o'yamuy. ⁴⁸ Deus pit uk'a be ğu nuynuy—ijodiat emuamuy'a be ğu. Ixe Deusat. Soat podi ma ya'õbacaat. Kabi be bit nuynuy. Deus imẽn o'e jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ ekawẽn tağ:

⁴⁹ Kabi wabikbikap puxim, i'e'em Deus. Ipi wuimõğmõğap puxim, i'e'em. Soat kuğ õn kabi becat kuğ—ipi dağacat

kuḡ tak, io'e. Apēntak ijodiat emuamuy'a be oḡuy? i.
⁵⁰ Ōn ma soat oḡuḡē. Ipi oḡuḡē, ipi daḡacat tak, kabi
 dak, kabi beacat tak, i.

Imēn Deus o'e ixeyū ekawēn taḡ — Estêvão o'e.

⁵¹ — Tapupuyū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay —
 Estêvão o'e jebadipyū be. — Kūyjobit'ūm cīcā eyju! — io'e.
 — Eybu'u jījā Deus ekawēn com. Deus kay itabut'ūm co'i
 eyju. Eybu'u jījā Deus a'ō daḡ eyeku am. Eyebayū ekukuap
 puxim eyju dak jekukum. ⁵² Warēmtaḡ cīcā Deus ekawēn
 muwēnuwēn'ukayū o'jukukuk ip eyebayū. Ka'ūma ma ixeyū'in
 xipan ip o'jukuk! Pūḡ tak ka'ūma. “Cūḡ cīcāat omuyku,” io'e'e
 ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū. Imēn o'e'e ip yajēm awap.
 Imēn e'e'ukayū o'yaoka ip eyebayū — io'e Estêvão.

— Gasū ma ixē cūḡ cīcāat epeḡūm cekay itakomaayū be.
 Jesus i ixē butet. Ixe epesubamupaya korosa eju. ⁵³ Kuy
 juk Deus ekawēn epeya'ījojo Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pi
 bewi. Imēnpit ya'ōkay'ūm cīcā eyju — Estêvão o'e adeayū be,
 jebadipyū be.

⁵⁴ Ya'ījo'ibiyū oitakomān Estêvão kay. Cekawēn co buje ip
 oitakomān. Yaoka pin o'e ip jetakoma pibun. ⁵⁵ Estêvão bit
 Deus biōḡbuk kuḡ cīcā osunuy. O'jeapūn kabi kay. Deus dipap
 o'jojojo. Jesus tak o'jojojo. Cūḡ'i osunuy kabi be Deus xe soat
 kukukan. Estêvão o'jekawēn ixē jojom pima.

⁵⁶ — Ak'i juy epe'e — io'e. — Kabi ikoce ōn ijojom — io'e. —
 Soat waḡo jojom ōn. Cūḡ'i Deus xe soat kukukan — io'e.

⁵⁷ Iboap co buje, ya'ījo'ibiyū biḡ ma oitakomān cekay.
 O'jewāwā ip ya'ōberen.

— Ga'a ayaoka — io'e ip ya'ōberen.
 O'jewa'opinomudipdip ip waram ya'ījoap puxim. Adedem ip
 o'jedau cekay. ⁵⁸ Kururuḡ o'tujowat ip ikaboḡatka eakiju.
 Jeekabek ip o'ju'uk'uk. O'jomōḡ ip Saulo be imuxipan am. Ixe
 Saulo yaypan'isuat osunuy. Estêvão o'yabuḡ ip wita'am.
⁵⁹ Yabuḡbuḡ pima Estêvão o'jekawēn Jesus eju.

— Okukukat Jesus, oje'ū — io'e. — Ekay ojot — io'e.

⁶⁰ O'jēḡ'aecōḡcōḡ. Waram o'jewāwā ya'ōberen.

— Okukukat Jesus — io'e. — Ipiat cuy ecesupi'ajoat ḡu
 teyūbeku wabuḡbuḡapteim — io'e Deus pe.

8

¹ Oe'ū. Saulo dak Estêvão aokaap ojuy.

² Xipat cīcāayū Estêvão'ūm jebit o'jomōḡ witabikūy be—Jesus
 kay itabucayū. I'ūmcocom cīcā o'e ip.

O'jepōḡpōḡpōḡ ip soat ka daḡ Jesus kay itabucayũ. Pũḡpũḡ ixeyũ'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Judéia eipi daḡ. Warara'acayũ ixeyũ'in o'jepōḡpōḡpōḡ ip Samaria eipi daḡ. Jesus emumujuyũ bit o'jepōḡpōḡpōḡ ḡu—doze beayũ. Jerusalém ka be ip osodop.

³ Saulo dak Jesus kay itabucayũ mu'ũm ojuy oekuku. Taomũn ãm òmòm'uk osunuy ixeyũ duk'a be. Aḡokatkayũ o'taomũnmũn, aoyũ dak. Daomũnmũnap'a be ip o'ḡuðmòm. Saulo ipiat o'supì'ajoat cĩcã cebe ip. ⁴ Imēnpit Deus ekawēn muwēnuwēn oekuku ip o'jepōḡpōḡ'iyũ—Jerusalém ka be-wiyũ. Soat ka daḡ ip oekuku Deus ekawēn muwēnuwēn.

⁵ Jesus kay itabucayũ Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn Samaria eipi watwat pe. Filipe o'ju ikaboḡatka be Samaria eipi beatka be. Ixe o'jepōḡpōḡpōḡ'iyũ'in osunuy. Ibo ka be Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn.

— Deus Jesus o'taē soat taxijo am — io'e ibo ka watwat pe.

⁶ Ibo ka watwat itabut cĩcã o'e ip Filipe a'ò kay—Deus a'òbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk puye.

⁷ Ibiðḡbuk kērēat o'ḡujēmjem adeayũ bewi. Ya'òberen jewāwāwām o'jem ip cebewi. Ade ijebit e'ũ topibiyũ dak o'ḡu'ada'ada. Ade taojere topibiyũ dak o'ḡu'ada'ada. ⁸ Imēneju icokcok cĩcã ip o'e ibo ka watwat. Itabut o'e ip Jesus kay.

⁹ Kuy bima Simão kay itabut cĩcã ip osodop ibo ka watwat. Ixe Simão ya'òbuyxiat osunuy adeayũ xe, wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ wamoat puxim puye.

— Soat podi ma wa'òbacaap kuḡ òn — io'e soat pe napa ma.

¹⁰ Imēnpuye tũybe teku ya'òbaca jĩjã iãn o'e ip. Soat Samaria eipi watwat itabut cĩcã o'e Simão kay—ya'òbuyxiayũ, tadaybotbo-cayũ dak.

— Teku ya'òbaca jĩjã, Deus ja'òbacaap o'ḡũm cebe buye — io'e ip napa ma. — Teku Deus a'òbi jekukum — io'e ip napa ma.

¹¹ Ade koato Simão wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuḡ oekukuku ibo ka beayũ etabutpe. Imēnpuye adeayũ itabut o'e ip cekay.

¹² Gebuje Filipe Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ibo ka watwat pe—Simão nuyapka watwat pe.

— Deus soat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Jesus Cristo o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn. Imēnpuye itabut o'e ip Jesus kay. O'jewemubatisanat ip—aḡokatkayũ, aoyũ dak. ¹³ Simão dak itabut o'e Jesus kay—wamo tũbit. O'jewemubatisanat. Filipe eju oeku. Filipe Deus a'òbacaan wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk adeayũ etabutpe. Deus a'òbacaap o'ḡubapukpuk cebe ip. Simão iboap o'jojajo. Itabēḡ cĩcã o'e Filipe jojom.

¹⁴ Jesus emumujuyũ Jerusalém ka be osodop ip. Samaria eipi watwat awēḡ o'yawēḡtobuxik ip.

— Samaria eipi watwat itabut o'e Deus ekawën kay — io'e ip. Imēnpuye ixeyũ Pedro o'ġuju Samaria eipi kay. João dak ip o'ġuju.

¹⁵ Pedroyũ oajēm Samaria eipi watwat kay—Jesus kay itabucayũ kay. O'jekawën ip Deus eju.

— Ebiōġbuk cuy eġuōm cebe ip — io'e Deus pe, ¹⁶ ibiōġbuk oōm ġu buk cebe ip puye.

“Wuykukukat Jesus ebekit òn ġasũ” i'e am o'jewemubatisasaan ip. Imēnpit Deus biōġbuk oōm ġu buk cebe ip.

¹⁷ Gebuje jebu o'subumōġ ip itabucayũ abi jeje. Deus biōġbuk oōm cebe ip ġebuje bit. ¹⁸ Pedroyũ ixeyũ abi jeje jebu mōġ puje Deus biōġbuk oōm cebe ip iap o'jojojo Simão. Imēnpuye ixe Simão dinheiro ũm ojuy o'e Pedro be ibubabi bu ojuy.

¹⁹ — Eubabi bu pin òn — Simão o'e Pedro be. — Juku. Edinheirom — io'e cebe ip. — A'ōbacaap cuy eġũm owebe dak imēn e'e am — io'e. — Wētaybit pin Deus biōġbuk muōm ām wara'acat pe — io'e Pedro be.

²⁰ Pedro itakoma o'e Simão kay. Ya'ōpuruġ o'jede cebe.

— Tũybe Deus emumuũm ojat wedinheirom iān ěn e'em — io'e Simão be. — Deus cuy jemuju ipiat'ajojoap kay edinheiro kuġ! — io'e ya'ōpuruġ. ²¹ — Iba'ore ewebe kapik am Deus beam oceweju. Ikērēat kuġ ěn Deus xe. ²² Eġuycũġ cuy eġuy, ikērēat kuġ puye — io'e cebe. — Ikērēat mujurũġrũġap cuy ecepere — io'e cebe. — “Ikērēat mujurũġ ojuy òn,” i juy ece Deus pe. “Ikērēat cuy eju'uk owebewi,” i juy ece cebe. Imēn e'e buje Deus ġebum ġu je'e apēn cuk adi ikērēat eġujurũġrũġ iap kay. ²³ Ĕn pit etabutkarey jġjā warara'acat kay. Ikērēat kay acā ěn — io'e Pedro ya'ōpuruġ Simão be.

²⁴ Simão iparara o'e Pedro ekawën co buje.

— Owebeam cuy ecekawën Deus eju — Simão o'e. — Ecekawën cuy ceweju owebe apēn cuk ece iap ebapukap puxim — io'e Pedroyũ be.

— Ha'a. Ocekawën cuy — io'e.

²⁵ Pedroyũ o'jepit Jerusalém ka kay. Deus ekawën muwēnuwēn oekuku ip Samaria eipi watwat pe jeka kay jexexem pima—Jerusalém ka kay. Wuykukukat o'e'e iap muwēnuwēn oekuku ip, apēn cuk adi o'jebapuk cebe ip iap muwēnuwēn tak. Ade ka daġ ip oekuku Samaria eipi daġ. Ade ka watwat pe Deus ekawën muwēnuwēn oekuku ip jexexem pima.

²⁶ Deus ekawën tojotjot'ukat o'jekawën Filipe eju—kabi kadi wiat.

— Ecewemuxipan cuy — io'e. — Kaxietajoreġat ka kayat e daġ cuy eju—Jerusalém ka bewiat e daġ, Gaza ka kayat e daġ. Ixe e uk'a'ūmat taġ opop — io'e Filipe be.

— Hm hm — io'e. — Cum puk ðn — io'e.

²⁷ Dao ma o'ju. Ixe e daġ o'ju.

Etiópia eipi bewiat Deus ekawěntup cocom oeku ix e daġ. Jepitpin o'e jeipi kay—Etiópia eipi kay. Ya'õbuyxi jĵĵaat osunuy. Etiópia eipi kukukat buywatwat'ukat osunuy. Etiópia eipi kukukat ayacat osunuy. Ipi kukukat putet Candace i osunuy. Etiópia eipi kukukat edinheiro kukukat osunuy. Kuy bima o'ju Jerusalém ka be “Ĕn xipat cĭcā oxe” i'e am Deus pe. ²⁸ Jepitpin o'e Jerusalém ka bewi. Jeipi kay jepitpin o'e—Etiópia eipi kay. Cavalo emumupuxikpuxik taġ oeku. Xik'i osunuy jabikbikap pe Deus ekawěntup cocom ya'õberen. Kuyjeatup cocom oeku Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat emudupmubararaktup cocom—Isaías emudupmubararaktup cocom.

²⁹ — Ixe ecarro juy etomuixik — Deus biõġbuk o'e Filipe be.

³⁰ Filipe o'jedau carro nomuju. Aġokatkat a'õ o'ya'ĵjojo ya'õberen tupcocom puye. Isaías emudupmubararaktup cocom oeku.

— Ibpuk tu exe iġodup ekawěn? — io'e Filipe Etiópia eipi bewiat pe.

³¹ — Ka'ūma. Cekawěn pa'arēm oxe — io'e. — Apěntak kuka cekawěn pabuk o'e oxe? — io'e. — Kaka ġu omutaybinat ijoce — io'e. — Ejot cuy ijoma — io'e. — Eõm cuy wecarro be — io'e. — Xik'i abik oxe — io'e Filipe be.

³² Jesus muwěġaptup cocom oeku. Iměn e'em iġo dup:

Yaoka am tujowan pima, ovelha wa ġu, i. Iměnpuxim ix e dak o'tõn ġu, i. Mũġ ma e'em cordeiro jexeedap'uk'uġ pima, i. Iměnpuxim ix e dak mũġ ma osunuy ikěrēm cĭcā ip o'jukuk pima, i. ³³ Warěmtaġ cĭcā ip o'jukuk, i. “Ikěrēat kuġ teku” io'e ip napa ma, i. Ka'ūma ma o'e “Ikěrēat kuġ ġu” i. O'jomuymuy jĵĵā ip, i. Ipotpet ġu jeenuy, o'yaoka ip puye, i.

Iměn e'em iġo dup. Iġo dup cocom oeku ix e Etiópia eipi bewiat.

³⁴ — Apěġape ijop ibararakat ijudup pe? — io'e. — Abumuwěnuwěn Deus ekawěn muwěnuwěn'ukat ijudup pe? — io'e. — Jewemuwěnuwěn tu? Wara'acat muwěnuwěn ġu xe'e? — io'e Filipe be.

³⁵ Filipe o'ġukūyjo mēġapeku tedupeku ibararak opop iam. Kawěn idipat o'ġuwěn cebe. Jesus o'ġuwěn cebe.

³⁶ Gebuje idibi o'tidobuxik ip e daġ cucum pima.

— Ak'i juy ece — io'e Etiópia eipi bewiat Filipe be. — Jodiku idibi! — io'e. — Cedaġ tu ewebe omubatisaan? — io'e.

37 — Jesus kay etabut pima, cedaḡ kuka o'e — io'e.

— Wetabut Jesus Cristo Deus ipot iap kay — io'e.

38 Etiópia eipi bewiat jecarro o'ḡuycū. O'kop Filipe eju. O'kop ip idibi be. Filipe Etiópia eipi bewiat o'ḡubatisaan.

39 Idibi bewi ceu buje ip Deus biōḡbuk Filipe o'tujujēm ibocewi. Imēnpuye Etiópia eipi bewiat waram ḡu Filipe o'jojojo. Inaka o'ju ma'ḡuto e daḡ jeka kay. Icocok cīcā osunuy. 40 Filipe o'jebapuk Azoto ka be. Ibocewi puḡ ka daḡ ḡu oeku—ade ka daḡ. Kawēn idipat muwēnuwēn oekuku soat kaka daḡ. Cesaría ka be o'ju ibocewi.

9

1 Saulo o'ju Judeuyū epaiyū kukukat kay, itakoma jījā wuykukukat Jesus a'ōkayayū kay buye. Warēmtaḡ suykukukat Jesus a'ōkayayū kuḡ oekukuku. Taomūn ojuy ip oekukuku. Soat aokaka ojuy oekukuku. Imēnpuye o'ju Judeuyū epaiyū kukukat kay. O'jekawēn ceweju.

2 — Cum ōn Damasco ka kay — io'e cebe. — Cartadup cuy etupūm owebe — io'e. — Damasco ka be bime otuptujowat Judeuyū e'aweroroap'a kukayū be—Deus eju kawēnwēnap'a kukayū be. Ixeyū aco'i Jesus a'ōkayayū ḡubapuk owebe carta dup ūm puje — io'e. — Tobuxik puje otujupit ip ijoce Jerusalém ka be — io'e. — Ekay ip otujupit. Taomūnmūn ip otujupit—aḡokatkayū, aoyū dak — Saulo o'e.

— Ha'a — io'e. — Eyju juy — io'e. — Imēn cuy ece — io'e.

3 Damasco ka kay Saulo o'ju. E daḡ pima Damasco ka tēḡ pima, dao ma kabi bewiat ekabia oikabia. Yakokoreren kabia jījā o'e. 4 Akoh! O'jeako. O'at ipi ju jeakoat pibun.

Gebuje wuykukukat o'jekawēn Saulo eju. Saulo kabi kadiwiat a'ō o'ya'ījojo.

— Saulo — io'e. — Apēnpuye ēn warēmtaḡ okuḡ? — io'e—kabi beat o'e.

5 — Abu ēn tak, Kariwa? — io'e.

— Ekukukat Jesus ōn — io'e. — Warēmtaḡ ma ēn okuḡ — io'e. — Ēn ma juk adi ipiat esupi'ajojoat owebe — io'e. 6 — E'āy — io'e Saulo be. — Ikaboḡatka be juy eōm. Iboka be bima, aḡokatkat oḡudot ekay. Apēn ēn em iam cuy jemukūyjo — io'e wuykukukat. Imēn kabi beat o'jekawēn Saulo eju. 7 Imēnpuye cewejuayū o'jecūcū jījā ip. O'jekōbidaekuḡ ip jeparara pibun. Mūḡ ma ip o'e. Kabi kadiwiat a'ō o'ya'ījojo ip. Imēnpit o'jojojo ḡu ma ip. 8 Saulo o'āy ipi juwi. Wedak. O'jetaawedakwedak. Imēnpit ijojom ḡu. Imēnpuye cewejuayū iba com ma o'tujowat Damasco ka be. 9 Ebapūḡ kabia ibo ka be osunuy ijojom ḡu. Jekōnkōn ḡu osunuy, tikōnkōn ḡu dak.

¹⁰ Wuykukukat o'jebapuk Ananias kay cexeybi. Ananias Damasco ka be osunuy. Jesus kay itabut osunuy. Wuykukukat o'jekawēn cebe cexeybi.

— Ananias — io'e.

— Ajo, okukukat? — io'e.

¹¹ — Uk'a ukpibubu dağ cuy eju—cūğat ka ukpibubu dağ — io'e. — Ağokatkat cuy ejokudada iboce—Tarsos ka bewiat — io'e. — Ibutet Saulo i — io'e. — Judas duk'a kay juy eju — io'e. — Saulo omuy ixē duk'a be. Kawēnwēn oweju. ¹² Ixe juk ağokatkat o'jojojo jexeybi. Ixe ağokatkat putet Ananias i osunuy cexeybi — io'e. — Ananias o'jewebumōğ yajeje itada am iap o'jojojo jexeybi — io'e. — Soat iboap o'jojojo jexeybi — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹³ — Okukukat, odaobu'u — io'e. — Oparara oce. Obureyū kuy omukūyjo apēn ixē ağokatkat e'em iam — io'e. — “Saulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat Jesus a'ōkayayū be—Jerusalēm ka watwat pe,” i juk o'e ip owebe — io'e. ¹⁴ — “Ixe Paulo oajēm ijoce paīyū kukukayū a'ōbi,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias. — “Ixe oajēm wuydaomūn ām—Jesus eju kawēnwēn'ukayū daomūn ām,” i'e'em ip owebe — io'e Ananias.

¹⁵ — Epararam ġu juy eğuy — io'e. — Eju juy cekay — wuykukukat o'e. — Ōn ma ixē Saulo otaē kapik am owebeam. Gaxin ma ixē omuwēn adeayū be—Judeu'ūmayū be, ipi kukukayū be dak, Judeuyū be dak — io'e. ¹⁶ — “Ēn cuy ipiat ecesupi'ajo jījā ēn wekawēn muwēnuwēn puye,” i oce kuy cebe — wuykukukat o'e Ananias pe.

¹⁷ Ananias o'ju Saulo kay. Judas duk'a be o'ju. Jay. Oajēm. Cereğ. Oōm. Jebu o'jebumōğ Saulo abi jeje.

— Tapu — io'e. — Ēn okitpit — io'e. — Wuykukukat a'ōbi ojet ekay — io'e. — Jesus o'jebapuk ekay ijop ka kay ajēm pima — io'e. — Ixe ma omudot ekay — io'e. — Waram etada am omudot. Deus biōğbuk muōm ām ewebe omudot — io'e Saulo be.

¹⁸ Axima xee jo'iat dao ma o'jedu Saulo eta bewi. Ceccoat put o'e. O'āy Saulo. O'jewemubatisaat “Jesus ebekit ōn ġasū” i'e am soat pe. ¹⁹ Jexat o'om o'e waram. Oibacan waram.

Saulo Jesus o'ğuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Ade kabia osunuy Damasco ka be. Warara'acayū xe osunuy Jesus a'ōkayayū xe. ²⁰ Itabun'isum Jesus o'ğuwēnuwēn soat pe ibo ka watwat pe. Jesus o'ğuwēnuwēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be.

²¹ — Jesus Deus ipot — io'e'e'e soat pe.

O'ya'ījojo'iaiyū yağuy'ūm o'e.

— Ite ağokatkat ġu xe'e juk adi Jesus a'ōkayayū taomūnmūn oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Ite ağokatkat ġu xe'e

juk adi ixeyũ aoka ojuy oekukuku? — io'e ip jewewebe. — Itabucayũ daomũn ãm ġu xe'e osodot ijoce? Paĩyũ kukukayũ kay wuydaomũnmũn wuydujupit am ġu xe'e osodot? — io'e ip.

— Ite ma burut — io'e ip.

²² Imēnpit Saulo Jesus o'ġuwēnuwēn cĩcã Judeuyũ be—Damasco ka watwat pe Deus biōġbuk a'ōbacaap kuġ puye.

— Icēmãn Deus Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

Ibapuġ ip o'ġutaybitbin. Imēnpuye cede ba'ore o'e ip Judeuyũ.

²³ Ade xet kap puje Judeuyũ Saulo aoka ojuy o'e ip. O'je'awero ip.

— Apēn xe'e Saulo ayaoka? — io'e ip jewewebe. ²⁴ Saulo bit jaoka ojuy ip iap awēġ o'yawēġtobuxik. Judeuyũ soat em aġ ma osodop ip ikaboġatka exĩntabi be Saulo aokaap wiwim. Kabiam ip aġ ma osodop. Ixima be dak ip aġ ma. ²⁵ Imēnpuye Jesus a'ōkayayũ Saulo o'ġukop aġoka ekorara bodi yaokaap puxim. Ixima be o'ġukop ip. Paġeiro'a boġ pe o'ġukop ip. Saulo imēn o'jenapōn Damasco ka bewi.

²⁶ Saulo o'ju Jerusalém ka be warara'acayũ kay—Jesus a'ōkayayũ kay. Jay. Oajēm. Jesus a'ōkayayũ eju ceku pin o'e. Inaka soat ip iparara o'e Saulo buxim. Tũybe warēmtaġ ġasũ dak wuykuk iãn o'e ip. Tũybe Saulo itabut ġu Jesus kay iãn o'e ip. ²⁷ Barnabé bit Saulo o'tujowat Jesus emumujuyũ jom—doze beayũ jom. Barnabé o'jekawēn Jesus emumujuyũ eju.

— Saulo wuykukukat o'jojojo Damasco ka kayate daġ — io'e cebe ip. — Wuykukukat o'jekawēn ceweju. Saulo ya'ōcam Jesus o'ġuwēnuwēn Damasco ka watwat pe — io'e.

²⁸ Imēneju Jesus a'ōkayayũ iparara ġu o'e ip Saulo buxim.

Gebuje Saulo ya'ōcam wuykukukat o'ġuwēnuwēn Jerusalém ka watwat pe. Jesus a'ōkayayũ eju oekukuku. ²⁹ O'ġuwēnuwēn Grego a'ōm kawēnwēn'ukayũ be. Ixeyũ Grego a'ōm kawēnwēn'ukayũ Saulo a'ō o'ya'ōdada. Te'e ma ip Saulo aoka ojuy o'e. ³⁰ Jesus a'ōkayayũ bit itaybit o'e Saulo aoka ojuy ip iam. Imēnpuye ip Saulo o'tujowat Cesaréia ka kay yaokaap puxim.

— Xipat eju am Tarso ka kay—aypanap ka kay — io'e ip Saulo be.

³¹ O'ju. Imēneju itabucayũ kaykay am ip oibu'un itabut'ũmayũ. Ipiat o'supi'ajoat ġu cebe ip. Kaba'ũm ip osodop Judéia eipi watwat, Galiléia eipi watwat tak, Samaria eipi watwat tak. Warēmtaġ itabucayũ kukap o'jepere ip. Imēnpuye ip biġ ma oitabun Jesus kay. Deus a'ō daġ ip o'e jekukum. Deus biōġbuk ixeyũ buywatwan osunuy. Imēnpuye tak ġu ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Ade jĩjã ip oitabun.

³² Pedro oajēm Enéias kay. Soat ka dağ oekukuku. Jesus a'ōkayayũ jom oekukuku. Lida ka be dak o'ju Jesus a'ōkayayũ jom. ³³ Enéias o'tobuxik iğo ka be. Enéias ibun po'i osodop jexexecap pe—oito koato bun, ijebit e'ũ buye. Pedro o'ju cekay.

³⁴ — Enéias — io'e. — Jesus Cristo jemu'ada — io'e. — E'āy — io'e. — Exexecap cuy eğuxipan eduk'a be eju am — Pedro o'e cebe.

O'je'ada ġebuje bit Enéias. Xipat o'e. ³⁵ O'āy. Adeayũ ijebit e'ũ topibit o'jojo—iboceayũ—Sarena ka watwat, Lida ka watwat tak. Imēnpuye kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay acã oitabun ip.

³⁶ Jope ka be osunuy Jesus kay itabucat—ayacat. Ibutet Tabita i osunuy. Tabita Dorcas iape Grego a'ōm. Ixe soat em xipan warara'acat kukuk'uk osunuy. Xipat cīcã osunuy. Tadaybocayũ buywatwat'uk osunuy soat em. ³⁷ Ixe ayacat oiwātaxipin. Oi'ũ. Imēnpuye itabucayũ ixe'ũm jebit o'jowuy jebabin. Dorcas'ũm o'tujowat ip umat'abi be.

³⁸ Gebuje o'jekũyjo ip Pedro omuy Lida ka be iam. Lida ka Jope ka tēğ ma o'sukadop. Xepxep ağokatkat o'ğuju ip Lida ka be Pedro dakoy am. O'ju ip. Jay. Itabucayũ oajēm Pedro kay.

— Ejot cuy oceweju — io'e ip Pedro be. — Oceka be juy aju—Jope ka be — io'e ip.

— Ga'a — io'e.

³⁹ Pedro o'ju ceweju ip. Oajēm Dorcas'ũm kay. Jesus kay itabucayũ Pedro o'tujuu umat'abi be ce'uat kay. Itop'ũm e'ũ'ibiyũ osodop ip iğo'abi be ade—Dorcas'ũm pureyũ. Wawa ip osodop i'ũmcom. Jesay ip o'ğubapuk Pedro be.

— Dorcas'ũm ijop o'joinũm owebe — io'e ip Pedro be.

⁴⁰ Pedro soat ip o'ğujēm umat'abi bewi. O'jēm ip. O'jēğ'aecōğcōğ kawēn âm Deus eju. O'jekorenen ce'uat kay.

— Tabita — io'e. — Ağobucēğ ece — io'e ce'uat pe.

Ce'ũ topibit o'jetaewek. Ak. O'jeak Pedro kay. O'je'agobucēğ. Oabik. Xik'i o'e. ⁴¹ Pedro ce'ũ topibit o'subaixik.

— Kirik'āy'i — io'e.

O'ğū'āy.

Gebuje Pedro warara'acayũ o'tomuwā—Jesus kay itabucayũ, itop'ũm e'ũ'ibiyũ dak.

— Epesot cuy ce'ũ topibit com — io'e. — Waram o'jetait — io'e cebe ip.

⁴² Waram o'jetait iap awēğ o'jeawēğepōğpōğ soat tağ Jope ka watwat tağ. Imēnpuye adeayũ itabut o'e ip wuykukukat Jesus kay. ⁴³ Pedro Jope ka be osunuy ade kabia. Simão duk'a be osunuy. Simão ixemuğēğ'ukat osunuy.

10

¹ Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk Cornélio kay. Cornélio Cesaréia ka be osunuy. 100 be sorarayū kukukat osunuy. Itália eipi bewiyū osodop ip cesorarayū. ² Cornélio xipat cīcā osunuy Deus xe. Itabut osunuy Deus kay Judeu ġūn ma'ġu. Ibadipyū dak itabut osodop ip Deus kay, soat tuk'a beayū. Ade dinheiro ūmūm'uk osunuy tadaybotbocayū be. Deus eju kawēnwēn'uk osunuy. ³ Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk Cornélio kay.

Katpuje o'jekawēn Cornélio eju—15 hora bima. Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jojojo. Cetēġ ma oajēm.

— Cornélio — io'e.

⁴— Ajo, Kariwa? — io'e.

Ipararam o'jeak cekay.

— Ekawēn cocom Deus jekawēnwēn ēn ceweju bima — io'e Cornélio be. — Deus itaybit ebubut'in iūmūm'uk eġuy tadabot-bocayū be iam — io'e. — Imēnpuye Deus ġebum ekay — io'e.

⁵— Gasū juy ebuywatwat'ukayū'in eġuju Jope ka be — io'e. — Ibo ka wat cuy etomuwā — io'e. — Pedro i ibutet. Ixe juy etomuwā — io'e. ⁶— Simão duk'a be omuy—ixemugeġe'ukat tuk'a be—tiboġ cīcāati wābu beat'a be — io'e. — Ixe juy etomuwā eduk'a be tot am — io'e.

⁷ Kabi kay Deus ekawēn tojtjt'ukat epit puje, Cornélio ebapūġayū o'tomuwā jebuywatwat'ukayū. Xepxep ixeyū'in jeduk'a be kapikpik'ukayū osodop. Wara'at ixeyū'in sorara osunuy. Sorara Deus kay itabucat osunuy. ⁸ Cornélio Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk cebe iap o'ġuwēn cebe ip.

Iboap muwēn puje ip o'ġuju Jope ka be Pedro dakoy am. Xerewun. Ebapūġayū o'ju—Cornélio emumujuyū. E bidase o'xet ip. Kuyaje o'ju ip. ⁹ Jope ka tēġ o'e ip. Ijasūn ip pima Pedro jexey jo'iat o'jojojo kaxicuġ.

Pedro o'jekawēn Deus eju. O'jeu uk'a abi jeje kawēn ām ceweju. Uk'a abi yabicuġ ġu o'yanuy—yapo ma. ¹⁰ Ire jījā o'e iboce. Cekōn pin o'e. Uk'a beayū Pedro xat tatam pima, Pedro jexey jo'iat o'jojojo. ¹¹ Paġo boġ kopkom o'e kabi kadiwi. Paġo boġ o'jojojo Pedro jexey jo'iat pe. Paġo kabi kadiwi kopkom cekay iap o'jojojo jexey jo'iat pe. Paġo ierunboġ cīcā o'e. Ebadipdip abi eju yabikirikirik o'e. Ixe paġo o'kop cexe. ¹² Warēmtaksuġ osodop paġo be—cūġcūġayū, wurūrūġayū dak, pupumayū dak.

¹³ Gebuje Deus o'jekawen Pedro eju jexeybi.

— Pedro — io'e. — Ixeyū juy eyaoka exan — io'e. — Yaoka buje juy ejo'o — io'e.

¹⁴— Ap! — io'e. — Ojo'o ġu, Kariwa — io'e. — Oxat ġu bit teku! — io'e. — I'o pi beku ocexe—Judeuyū xe — io'e. — Ōn pit beku

ojo'o ġu—pũğ em tak ka'ũma! — io'e. — Gasũ dak ojo'o ġu — Pedro o'e.

¹⁵ Deus waram o'jekawẽn ceweju.

— Exan ma teyũku! — io'e. — Őn ma exan oğũm. Imẽnpuye “Oxat ġu bit teku,” i'ũmğũ juy ece owebe — io'e. — “I'o pi beku ocexe,” i'ũmğũ juy ece owebe — io'e Pedro be. — Őn ma exan oğũm — io'e. — Imẽnpuye i'o pi ġu exe — Deus o'e.

¹⁶ Ebapũğ em Deus imẽn o'jekawẽn Pedro eju. Pağo o'jepa'ũm ibocewi. Waram o'jeu kabi kay.

¹⁷ Pedro o'jewağuyda jexey jo'iat kay.

— Apẽn omutaybin ojuy o'e Deus? — io'e jewebe ma. — Apẽnğãm iboap o'gubapuk owebe? — io'e jewebe ma.

Ebapũğayũ oajẽm Pedro nuyap'a kay Pedro ġebum pima jexey jo'iat kay. Cornélio emumujuyũ oajẽm.

¹⁸ — Pu'a be Simão Pedro omuy? — io'e ip.

Oajẽm ip Simão nuyap'a exĩntabi be.

— Ijoce du Simão Pedro omuy? — io'e ip uk'a beayũ be.

¹⁹ Pedro uk'a abi jeje mabuk osunuy. Ġebum mabuk osunuy jexey jo'iat kay.

Gebuje Deus biõğbuk o'jekawẽn Pedro be.

— Ebapũğ ağokatkayũ ekudadam—Judeu'ũmayũ — io'e. — Oajẽm ip enuyap'a be. ²⁰ Ekop cuy ixeyũ dopabe — io'e Pedro be. — Ceweju juy ip eju — io'e. — “Oju ġu xe'e ceweju ip?” i'ũmğũ juy ece ewebe ma — io'e. — Őn ma ip oğuju edakoy am — io'e Pedro be.

²¹ O'kop. Ebapũğayũ dobedem o'ju.

— Okudadam eyju — io'e. — Apẽnğãm epesot ijoce? — io'e cebe ip.

²² — Cornélio ocemudot — io'e ip. — 100 be sorarayũ kukukat ixe. Ixe cũğ cĩcã Deus xe — io'e ip. — Itabut cĩcã Deus kay. Ya'õbuyxi soat xe Judeuyũ xe. Deus ekawẽn tojotjot'ukat mo a'ğũ o'jekawẽn Cornélio be—ocekukukat pe — io'e ip. — “Pedro juy etomuwã,” i mo a'ğũ o'e cebe — io'e ip. “Pedro juy jeedot eduk'a be,” i mo a'ğũ oe cebe — io'e ip. “Cekawẽn kay juy eya'õpicũğ eğuy,” i mo a'ğũ o'e cebe — io'e ip Pedro be.

²³ — Ha'a — io'e. — Epeõm cuy oceduk'a be — io'e. — Ijoce juy epexet — io'e.

— Ma — io'e ip.

O'xet ip iğo'a be.

²⁴ Kuyaje Pedro o'kop. O'jewemuxipan. O'ju Cornélio emumujuy eju. Cornélio kay ip o'ju Cesaréia ka be. Wara'acayũ itabucayũ dak o'ju Pedro eju—Jopé ka watwat. Xet. E bidase ip o'xet. Kuyaje o'ju ip. Jay. Oajẽm ip Cesaréia ka be. Cornélio kuy jebadipyũ o'tomuwã jeduk'a be, jebureyũ dak. Pedro

ajëmap wiwim ip osodop. Pedroyũ oajëm tuk'a be. Cornélio kay oajëm.

²⁵ Pedro òm pima, Cornélio o'ju cekay tobedeam. O'jëg'aecõgçõg Pedro wap. Tũybe Pedro Deus iãn o'e. ²⁶ Dao ma Pedro Cornélio o'gũ'ây.

— Owap gũ juy ecëg'aecõgçõg — io'e. — E'ây — io'e. — Deus gũ òn—agokatkat acã — io'e.

²⁷ Gebuje oòm ip tuk'a be kawënwën. Tuk'a beayũ adeayũ o'je'aweroro'iyũ Pedro o'jojojo. Pedro o'jekawën ceweju ip.

²⁸ — Ocejũ Judeuyũ — io'e. — Eyetaybit ocexe oce'aweropi Judeu'ũmat eju iam. Imënpit kapusu Deus mo a'gũ wara'an ma omukũyjojo. “Cedağ gũ ewebe 'Judeu'ũmat xipat gũ' i'e am,” i mo a'gũ Deus o'e owebe — io'e. ²⁹ — Imënpuye ojet eykay, Judeuyũ gũ ma'gũ eyju. Eywebe onomuwã buje dao ma ojet — io'e. — Odaobu'u gũ wedot am eykay — io'e. — Apëğãm eyju onomuwã? — Pedro o'e.

³⁰ Cornélio o'jekawën Pedro eju.

— Tapu, kapusukuruy ijoce ma mo a'gũ oğuy ija'a be — io'e. — Katpuesũ mo adi kawënwën oğuy Deus eju. Dao ma Deus ekawën tojotjot'ukat o'jebapuk okay—doti isopsepat kukat — io'e. ³¹ — O'jekawën oweju. “Cornélio,” i mo a'gũ o'e owebe. “Ekawën cocom Deus, jekawënwën ën ceweju bima,” i mo a'gũ o'e owebe — io'e. — “Deus itaybit ebubut'in'in iũmũm'uk eğuy tadaybotbocayũ be iam,” i mo a'gũ o'e owebe — io'e. ³² — “Ebuywatwat'ukayũ'in cuy eğuju Jope ka be,” i mo a'gũ o'e owebe — io'e. — “Ağokatkat cuy etomuwã. Pedro i ibutet. Simão duk'a be ixee omuy—ixee muğëğë'ukat tuk'a be—tibog cĩcãati wãbu beat'a be,” i mo a'gũ owebe — io'e. ³³ — Imëneju dao ma obuywatwat'ukat oğuju edakoy am — io'e. — Xipat cĩcã ajëm okay — io'e. — Gasũ soat wuyju ijoce Deus etabixe. Apën Deus o'e ewebe iap cuy eğuwën ocewebe. Soat cuy eğuwën ocewebe — io'e Pedro be.

³⁴ Pedro o'jekawën ceweju ip—Judeu'ũmayũ eju.

— “Judeuyũ kay acã òn,” i'e'em gũ Deus. “Judeu'ũmayũ kay gũ òn,” i'e'em gũ Deus. Gasũ bit wetaybit iboam — io'e. — Deus xipan soat kuğ ijodiat kuğ. Pũg tağ ma ip ikuğ — io'e. ³⁵ — Soat Deus a'õ dağ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. Deus bikuyap tağ jekuku'ukayũ cũg ma cexe—soat ip — io'e.

³⁶ Gasu Deus kawën idipat o'gudot ocewebe—Judeuyũ be — io'e. — “Jesus Cristo kay eyetabut puje wetakoma gũ oce eykay,” i'e'em Deus wuywebe. Ixe Jesus soat kukukat. ³⁷ “Gasũ bit epeyewemubatisasaan cuy 'Waram gũ ikëreät oceğujurũg' i'e am eybureyũ be,” io'e'e João Batista. Imën o'e'e soat pe Judéia eipi watwat pe. Eyetaybit iboam — io'e.

38 — Deus Jesus o'taē. Nazaré ka be osunuyiat o'taē. Deus jebiōgbuk o'guōm cebe—Jesus pe. Ja'ōbacaap o'guōm cebe. Jesus soat ka dağ oekukuku xipacat muğēğēm wara'acat peam. Ibiōgbuk kērēat o'ğujēmjēm Satanás a'ō kayayū bewi. Jesus imēn oekukuku soat em Deus a'ōbi jekukum puye — io'e. ³⁹ — Apēn cuk adi Jesus o'e'e iap ocejojojo Judéia eipi dağ jekukum pima, Jerusalém ka be bima dak — Pedro o'e.

— Judeuyū kukukayū ma Jesus o'subamupaya korosa be yaoka am. ⁴⁰ Deus pit waram Jesus o'gutait — io'e. — Ebpūğ kabia ce'ūap. Xepxep xet kap puje, Deus Jesus o'gutait waram — io'e.

— Jesus waram o'jebapuk jewekay itabucayū kay. Deus a'ōbi o'jebapuk. ⁴¹ Waram itait puje Jesus o'jebapuk soat kay gu—ocekay acā. Ocekay o'jebapuk kuy bima Deus ocenaē buye — io'e. — Deus cuk ocenaē ocewebe Jesus muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e.

— Deus pe waram imutait puje, oceweju Jesus o'jekōn, o'tikōn tak. ⁴² “Kawēn idipat cuy epeğuwēnuwēn soat pe,” i mo a'ğu o'e Jesus ocewebe — io'e Pedro. — “ ‘Deus Jesus o'taē ixē be “Teyūku ikērēat kuğ Deus xe,” i'e am kūyjobit'ūmayū be. “Teyūku xipat Deus xe” i'e am kūyjobicayū be,’ i juy epe'e soat pe,” i mo ağu o'e Deus ocewebe. “ ‘Imēn ixē je'e soat pe—itabēğayū be, ce'ū'ūayū be dak,’ i juy epe'e soat pe,” i mo ağu o'e ocewebe — io'e Pedro.

⁴³ — Kuyje dak Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Jesus o'ğuwēnuwēn. “Ağokatkat omuyku,” io'e ip kuyje. “Cekay eyetabut pima, ja'ōbi Deus ikērēat ju'uk eywebewi,” io'e'e'e ip. Kuyje Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū imēn o'e'e'e Jesus muwēnuwēn — Pedro o'e.

⁴⁴ Pedro kawēnwēn pima Deus biōgbuk o'kop Judeu'ūmayū kay.

Soat pe oōm—o'ya'ıjojo'iayū be—Judeu'ūmayū be. ⁴⁵ Yağuy'ūm cīcā ip o'e Judeuyū—Jesus kay itabucayū—Pedro ejuayū. Yağuy'ūm ip o'e Deus jebiōgbuk o'guōm Judeu'ūmayū be buye. Tūybe wuywebe acā Deus jebiōgbuk guōm iān o'e ip.

⁴⁶ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ip o'e Judeu'ūmayū.

— Deus, ēn xipat cīcā — io'e ip ya'ōba'arēmat'a'ōm. Judeuyū iboap o'ya'ıjojo. Imēneju Pedro o'jekawēn jebureyū eju—Judeuyū eju.

⁴⁷ — Deus jebiōgbuk o'guōm cebe ip — io'e. — O'guōm cebe ip apēn cuk o'guōm wuywebe iap co'i — io'e. — Imēnpuye cedağ gu du ocewebe ixeyū mubatisaan? — io'e. — Abu dak kuka o'e ocewebe “Cedağ gu,” i? — Pedro o'e.

⁴⁸ O'jekawēn Judeu'ūmayū eju dak.

— Epeyewemubatisasaan cuy “Wuykukukat Jesus ebekitkit oceju ġasū bit” i'e am soat pe eybureyū be — io'e cebe ip.

O'jewemubatisaan ip.

— Ibun ma juy eḡuy ocexe — io'e ip Pedroyū be.
Imēnpuye Pedroyū ibun osodop ip cexe ip.

11

¹ Judéia eipi watwat o'yawēḡcoco ip—Jesus emumujuyū. Warara'acayū dak o'yawēḡcoco ip Jesus kay itabucayū. Judeu'ūmayū dak Deus ekawēn kay o'e iap awēḡ o'yawēḡcoco ip. ² Pūḡpūḡ Jesus a'ōkayayū'in iboap awēḡ kay ḡu o'e ip—Judeuyū. Tūybe soat Jesus kay itabucayū juy jedaypu'aḡobixeedakatkan iān o'e ip.

Jerusalém ka be Pedro ajēm puje ixeyū Judeuyū Pedro o'ḡukorēm.

³ — Pedro, apēn mo ēn tak ece? — io'e ip. — Apēnpuye mo ēn tak eōm Judeu'ūmat tuk'a be? — io'e ip. — Apēnpuye ēn tak mo ecekōn taypu'aḡobixeedakat'ūmayū eju? — io'e ip Pedro be.

⁴ Gebuje Pedro apēn o'jebapuk cebe ip iap o'ḡuwēn cebe ip.

— Mēnpuk, obureyū! — io'e. — Eya'ōpicūḡcūḡ puk! — io'e.

⁵ — Jope ka be bima kawēnwēn mo oce Deus eju. Wexey jo'iat ojojojo. Kabi kadi wi paḡo boḡ kopkom iap mo ojojojo wexey jo'iat pe — io'e. — Okay kopkom o'e. Yabikirikirik o'e ebadipdip abi eju. ⁶ Xipan mo oceak cekay. Puca mo ojojojo—cūḡcūḡayū, wurūrūḡayū dak, pupumayū dak, widayū dak. Soat ip i'opi wuyxe — Pedro o'e.

⁷ — Deus mo o'jekawēn oweju. “Pedro,” i mo o'e owebe. “Ixeyū juy eyaoka exan,” i mo o'e — io'e. ⁸ — “Ka'ūma, okukukat,” i mo oce cebe. “I'opi beku ocexe Judeuyū xe. Ojo'o ḡu buk,” i mo oce cebe — io'e Pedro. ⁹ — Imēnpuye Deus waram o'jekawēn oweju. “Exat ma ijop,” i mo o'e. “ ‘I'opiat beku' i'ūmḡu juy owebe,” i mo o'e owebe. “Ōn ma exan oḡūm. Imēnpuye i'opi ḡu ewebe,” i mo o'e owebe. ¹⁰ Ebaḡūḡ em Deus imēn o'jekawēn oweju. Paḡo boḡ waram o'jepa'ūm kabi kay — io'e.

¹¹ — Gebuje ebaḡūḡ aḡokat kayū oajēm ocesopiat'a kay. Cesaréia ka wat cuk ip o'ḡujuat odakoy am. Cornélio i ibutet — io'e.

¹² — Gebuje Deus biōḡbuk o'jekawēn oweju — io'e. — “ ‘Oju xe'e Judeu'ūmat eju?’ i'ūmḡu juy ece owebe,” i mo o'e owebe — io'e. — Imēnpuye oju ceweju ip — io'e.

— Cornélio duk'a kay oju—Judeu'ūmat tuk'a kay — io'e. — Iboceayū dak o'ju ip oweju—6 beayū—Jope ka watwat — io'e. — Soat mo ocajēm Judeu'ūmat tuk'a be—Cornélio duk'a be—omudocat tuk'a be — io'e.

¹³ — Cornélio mo apēn Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jebapuk jekay iap o'ḡuwēn ocewebe: “Deus ekawēn tojotjot'ukat mo ojojojo,” i. “Cūḡ'i mo oḡuy oduk'a be,” i. “Ixe mo o'e owebe:

'Ebuyawatwat'ukayũ'in cuy eġuju Jope ka be,' i," i. " 'Simão Pedro juy etomuwã,' i," i. ¹⁴ " 'Ixe kawēn idipat ġuwēn eywebe,' i," i. " 'Kawēn idipat co buje, Deus jedaxijo—ebadipyũ dak taxijo' i," i. Imēn Cornélio mo o'e ocewebe — Pedro o'e.

¹⁵ — Iboam Cornélio e buje, Jesus mo oġuwēn cebe ip—Judeu'ũmayũ be — io'e.

— Ōn kawēnwēn pima Deus biōġbuk o'kop cekay ip—Judeu'ũmayũ kay. Cebe ip oōm. Apēn wuywebe oōm koap iap puxim oōm cebe ip. ¹⁶ Imēneju wuykukukat ekawēn kay mo oceġebu. Wuykukukat mo o'e wuywebe: "João idibi be imubatisasan oeku," i. "Eywebe bit Deus biōġbuk jeōm," i mo o'e wuywebe — io'e Pedro. ¹⁷ — Deus ma jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Apēn kuy bima mo o'ġuōm wuywebe iap co'i jebiōġbuk o'ġuōm cebe ip ġasũ. Cedaġ osunuy Deus pe jebiōġbuk muōm ām cebe ip. Imēnpuye "Cedaġ ġu Deus pe jebiōġbuk muōm ām cebe," i'ũmġu oce ōn pit — Pedro o'e cebe ip.

¹⁸ Pedro a'ġjo buje Jerusalém ka watwat o'jede ġu Judeuyũ. Pedro mukorēmap o'jepere ip.

— Ka'ũmġu Deus co'iat xipacat! — io'e ip cebe. — Judeu'ũmayũ dak ikērēat mujurũġrũġap epereap ojuy aco'i Deus — io'e ip. — Ibikuy aco'i ikērēat uk am cebewi ip. Soat em Deus xe jeedop ip je'ũ buje — io'e ip. — Deus xipat cĩcã! — io'e ip.

¹⁹ Estêvão e'ũ buje o'jepōġpōġpōġ ip itabucayũ. O'jepōġpōġpōġ ip warara'acayũ ixeyũ be ipiat o'supi'ajoat cĩcã buye. Pũġpũġ ixeyũ'in wũy ma o'ju. Fenícia eipi be o'ju ip. Chipre eipi be dak, Antioquia ka be dak. Ade kaka daġ jekukum pima Jesus o'ġuwēnuwēn ip jajēmapka watwat pe. Jesus o'ġuwēnuwēn ip Judeu'ũmayũ be ġu—Judeuyũ be acã.

²⁰ Pũġpũġ ixeyũ'in o'ju Antioquia ka kay. Chipre eipi be osodopiyũ o'ju ip Antioquia ka kay, Cirene eipi be osodopiyũ dak.

Gebuje kawēn idipat o'ġuwēnuwēn ip Judeu'ũmayũ be—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayũ be.

— Jesus acã oceukukat — io'e ip cebe ip.

²¹ Deus ip o'subuyawatwan cĩcã wuykukukat Jesus muwēnuwēnayũ. Imēneju adeayũ oibu'un ip jetabut am jedobuyũ'ũm'ũm ekawēn kay. Kuyap jetabucap o'jepere ip. Wuykukukat Jesus kay ip oitabun.

²² Gebuje Jesus kay itabucayũ apēn Antioquia ka watwat itabut o'e iap awēġ o'yawēġtobuxik ip—Jerusalém ka watwat.

— Ade Judeu'ũmayũ itabut o'e Jesus kay—Antioquia ka watwat — io'e itaybicayũ.

Imēnpuye itabucayū kukukayū Barnabé o'gju Antioquia ka be. ²³⁻²⁴ Xipat cīcāat osunuy Barnabé. Soat em Deus biōgbuk a'ō daḡ oekukuku. Wuykukukat Jesus kay itabut cīcā osunuy.

Barnabé oajēm Antioquia ka be itabucayū kay—Jesus kayayū kay. Apēn cuk adi Deus xipacat o'gūm iboceayū be iap awēḡ tobuxik puje icokcok cīcā o'e. Soat ip o'gutaybitbin Deus ekawēn.

— Eyetabun cīcā juy epesop wuykukukat Jesus kay! — io'e cebe ip. — Ya'ō daḡ cuy epeku! Kūyjobin cuy epesop cekawēn kay — io'e cebe ip. Imēnpuye ade jījā oitabun wuykukukat Jesus kay.

²⁵ Gebuje Barnabé Saulo o'takoy. Tarso ka be o'ju Saulo dakoy am. O'takoy. O'tobuxik. O'jekawēn ceweju.

— Ga'a accepit Antioquia ka be — io'e.

— Ga'a — io'e.

²⁶ O'jepit ip—Barnabé, Saulo dak. Pūḡ koato ibo ka be osodop ip. Je'aweroro'uk ip osodop itabucayū eju. Ade itabucayū mutaybitbin'uk ip osodop. Antioquia ka be bima soat em warara'acayū o'e: — Cristo ebekitkit — i Jesus kay itabucayū be.

²⁷ Pūḡpūḡ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū oajēm itabucayū kay—Antioquia ka beayū kay. Oajēm ip Barnabé Antioquia ka be bima, Saulo dak. Jerusalém ka bewi ip oajēm. O'je'awero ip itabucayū eju. ²⁸ Pūḡ ixeyū'in o'jekawēn itabucayū eju. Ibutet Ágabo i osunuy. Deus biōgbuk ixē Ágabo o'gukūyjo apēn ḡuyjom je'bapuk iam. Imēnpuye o'jekawēn ceweju ip.

— Wuyrere jījā acesop! Wuyxat i'ūm soat ka daḡ — io'e cebe ip.

Cláudio ipi kukukan pima oireren ip apēn kuy bima Ágabo o'e iap taḡ. ²⁹ O'je'awero ip Jesus kay itabucayū.

— Ga'a dinheiro aḡuju warara'acayū be— itabucayū be—Judéia eipi watwat pe — io'e ip jewewebe. — Irere ip jekukum — io'e ip.

³⁰ Imēn soat ip jedinheiro muxipanpan'uk osodop ikuḡ pima. Imēnpuye Barnabé o'gju ip Saulo dak. O'gju ip dinheiro ūm ām itabucayū kukukayū be—irereayū kukukayū be.

12

¹ Ixeyū ekabia be Herodes Judeuyū kukukat osunuy. Ixe ipiat o'supi'ajoat Jesus kay itabucayū be. ² Koap Tiago o'yaokaat pajam. Tiago'ūm oe'ū—João waḡo'ūm.

³ Icocok o'e ip Judeuyū o'yaokaat puye— itabut'ūmayū. Imēnpuye Herodes Pedro o'taomūnat. O'taomūnat Judeuyū petatam pima. Ixe epeta bima pāo'a o'o'uk ip osodop—yamuyuhuhuptōmtēm'ūmat'a.

⁴ Taomūn puje Pedro o'ḡuōmat daomūnmūnap'a be.

— Peta kap puje Pedro oḡujēm ḡuto daomūnmūnap'a bewi — Herodes o'e jewebe ma. — Ixe ekawēn cuy oya'ḡjo soat etabut pe — io'e jewebe ma.

Sorarayū o'ḡuju Pedro wiwi am. 16 be sorarayū o'ḡuju. Ebadipdipayū iwiwim o'e kabia buje. Ebadipdipayū ḡuto iwiwim o'e ip kaxicuḡ. Ebadipdipayū ḡuto iwiwim o'e ip katpuje. Ebadipdipayū ḡuto iwiwim o'e ip ixima be. ⁵ Sorarayū ma xipan cīcā Pedro wiwim ip o'e cenapōnap puxim. Itabucayū bit kawēnwēn cīcā o'e ip Deus eju Pedro mujēm ām.

⁶ Herodes ma kajuk Pedro o'ḡujēm daomūnmūnap'a bewi kabia buje. Deus ekawēn tojtjtjt'ukat pit o'ḡujēm ixima be. Deus ekawēn tojtjtjt'ukat oajēm Pedro kay ixe exima be. Pedro ixet osunuy daomūnmūnap'a be. Ixet osunuy xepxep sorarayū pidase. Cem ibakirik osunuy correntebum. Sorara aḡ osunuy daomūnmūnap'a exīntabi be—badiat exīntabi be. Wara'at tak kacūḡ kadiat exīntabi be osunuy aḡ. ⁷ Deus ekawēn tojtjtjt'ukat o'jebapuk daomūnmūnap'a be. Dao ma oikabia. Jok. Pedro o'ḡujok jebum. O'ḡuwurūḡ.

⁸ — Daosuw! E'āy! — io'e cebe. — Ekop cuy okay! — io'e. O'jebuedu ipi ju Pedro bakirikpu—correntebu. Waram o'jekawēn Pedro eju Deus ekawēn tojtjtjt'ukat.

— Ekamixa juy eḡuōm — io'e. — Eyuk cuy eḡuōm — io'e cebe. Pedro o'ḡuōm.

— Eekabek cuy eḡuōm — io'e. — Ejot cuy onomuju — io'e cebe.

⁹ Gebuje o'jēm ip—Pedro, Deus ekawēn tojtjtjt'ukat tak. O'jēm ip ya bewi. Pedro o'jēm Deus ekawēn tojtjtjt'ukat nomuju. Kacūḡ kay ip o'ju. Pedro itaybit ḡu o'e apēn o'jebapuk okay iam. Tūybe wexeybi Deus ekawēn tojtjtjt'ukat cocom ōn iān o'e. ¹⁰ O'kap ip koapayū deḡ sorarayū deḡ. Waram o'ju ip. Āmap sorarayū deḡ ip o'kap. Oajēm ip kacūḡ kadiat exīntabi be. Yoboḡ cīcā osunuy. Cem cīcā osunuy. Icaat muḡēḡē osunuy. Ixe exīntabi kacūḡ kay wuyjēmjēmap exīntabi osunuy. Ixe exīntabi jekpiwa ma o'jewenomudip'uk. O'kap ip cedaḡ. Kacūḡ pe ip o'jēm. Uk'a ukpibubu daḡ ip o'kap. Deus ekawēn tojtjtjt'ukat Pedro o'suiwat. ¹¹ Pedro apēn o'jebapuk cekay iam o'yaḡuysan ḡebuje bit.

— Wetaybit ḡasū apēn o'jebapuk okay iam — io'e jewebe ma. — Deus jekawēn tojtjtjt'ukat o'ḡudot omujēm ām daomūnmūnap'a bewi — io'e jewebe ma. — Ixe omujēm Herodes pe waokaap puxim — io'e. — Judeuyū ma waoka oju. Deus pit odaxijo ixeyū be waokaap puxim — io'e jewebe ma.

¹² Pedro o'ju Maria duk'a kay. Ixe Maria João Marcos xi osunuy. Ade Jesus kay itabucayũ awerom osodop ip ixe duk'a be. Deus eju kawēnwēn o'e ip.

— Daomūnmūnap'a bewi Pedro juy eġujēm — i'o'e'e ip Deus pe.

¹³ Pedro o'ju xīntabi be. Taġtaġtaġ io'e xīntabi be. O'tomuwã tomudip'ukan. Ayacat oajēm xīntabi be—yaypan'isuat. Rode i ibutet osunuy. Oajēm abu taġtaġtaġ io'e iap co am. ¹⁴ Ixe yaypan'isuat itaybit o'e Pedro a'ōm. Icocok cīcã o'e. Xīntabi o'tomudip'uk ġu. Badi oōm jebureyũ mukūyjom—itabucayũ mukūyjom.

— Pedro omuy xīntabi be — io'e cebe ip.

¹⁵ — Gujeat ġu eku! — io'e ip. — Pedro ġu eku. Adaodao ma ece — io'e ip.

— Pedro ma eku — io'e. — Wadaodao ġu. Pedro ma.

— Pedro ġu eku — io'e ip. — Pedro eju jekuku'ukat acã eku—Deus ekawēn tojotjot'ukat acã — io'e ip.

¹⁶ Pedro taġtaġtaġ'i mabuk osunuy. Iōm pin o'e. Ibun pima acã xīntabi o'tomudip'uk ip. Pedro o'jojoho ip. Itabēġbēġ ip ijojom o'e.

— Pedro ma! — io'e ip.

Yaġuybabi'ūm ip o'e. ¹⁷ Imēnpit Pedro jebum o'e wēġwēġ'i ya'ōkareyap puxim.

Apēn Deus o'ġujēmat daomūnmūnap'a bewi iap o'ġuwēn cebe ip Pedro.

— Deus omujēmap cuy epeġuwēn Tiago be, warara'acayũ be dak wuykitpitpiyũ be—itabucayũ be — io'e.

O'jēm ibocewi. Wara'at ka kay o'ju.

¹⁸ Kabia buje Pedro o'tobuxik ġu taomūnmūnyũ wiwi'ukayũ. Yaġuybabi'ūm'ūm ip o'e Pedro ip o'tobuxik ġu ya be buye.

— Poma xe'e o'ju Pedro? — io'e ip. — O'jenapōn xe'e? — io'e ip jewewebe.

¹⁹ Herodes Pedro o'ġudocat jewekay. Te'e ma jebuywatwat'ukayũ o'ġuju Pedro kudadam. Tobuxik pa'ore o'e ip.

Ibocewi Herodes o'jekawēn Pedro wiwim osodop'iyũ be.

— Apēn Pedro o'jēm daomūnmūnap'a bewi? — io'e. Cede ba'ore o'e ip. Imēnpuye Herodes jebuywatwat'ukayũ o'ġuju Pedro wiwim osodop'iyũ aokaan.

Herodes o'jēm Judéia eipi bewi. Cesaréia ka kay o'ju. Ibo ka be osunuy.

²⁰ Herodes itakoma o'e Tiro ka watwat kay, Sidom ka watwat kay dak. Kuy bima Herodes ebekitkiyũ ixat tujowatwat'uk ip osodop Tiro ka watwat xan, Sidom ka watwat xan tak, ixat'ūm ip ika be buye. Gasũ bit oibu'un ip ixat

tujowat am Herodes itakoma buye. Imēneju Tiro ka watwat o'je'awero ip Sidom ka watwat eju. Ixeyū Herodes buywat-wat'ukat purem o'e. Ibuywatwat'ukat putet Blasto i osunuy. Ya'ōbuyxiat osunuy. O'ju ip Blasto kay. O'jekawēn ip Blasto eju.

— Ocebuiwan cuy ece — io'e ip cebe. — Ecekawēn cuy Herodes eju ocewebeam — io'e ip. — Ocebikuy ixē be waram oceburem i'e am — io'e ip. O'jekawēn ceweju Herodes mud-inap oju. Herodes tak kabia o'guweḡūn jekawēn ām jebek-itkiyū eju.

²¹ Ixe ekabia bima ade jījā iboceayū o'je'awero ip cekay. O'je'awero ip Herodes a'ījo am. Herodes jesay o'guōm—idip cīcāat. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Idip cīcāat pe oabik. O'jekawēn cīcā aweromayū be. Kawēnwēn pima aweromayū o'jewāwā ip ya'ōberen.

²² — Aḡokatkat ḡu teku—oceweju kawēnwēnat—Deus acā! — i napa ma o'e ip.

Ixe Herodes jewexe ya'ōbuyxi jījā.

— Deus ḡu ōn. Deus kukap puxim ḡu juy epe'e okuḡ — i'ūmḡu o'e. — Deus acā ya'ōbuyxi—ōn pit ka'ūma — i'ūmḡu o'e cebe ip.

²³ Imēnpuye Deus ekawēn tojotjot'ukat Herodes o'guwātaxipin. Nasēḡpu o'tūnpu'o'o. Oe'ū.

²⁴ Imēneju adeayū Deus ekawēn o'ya'ījojo ip. Soat kaka daḡayū o'ya'ījojo ip.

²⁵ Barnabé, Saulo dak dinheiro o'tujowat Jesus ebekitkiyū be—Jerusalém ka beayū be.

13

¹ Dinheiro ūm puje ip o'jepit Antioquia ka kay. João Marcos o'ju ceweju ip. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip Antioquia ka be, Deus ekawēn imutaybitbin'ukayū dak. Ibūrū ma ibutet osodop ip: Barnabé, i. Simão i, Lúcio i, Manaém i, Saulo i. Ibūrū ma ibutet osodop ip. Simão xepxep putet osunuy. Wara'at ibutet Topayōn i osunuy. Lúcio Cirene ka bewiat osunuy. Manaém o'yaypan Herodes eju, Galiléia eipi kukukat eju.

² Deus biōḡbuk o'jekawēn ixeyū aḡokatkayū eju. Awerom ip osodop. Deus eju kawēnwēn pima, jekpiwan ma jewemurenuren pima dak, Deus biōḡbuk o'jekawēn ceweju ip.

— Ōn ma kuy Barnabé otaē kapik am owebeam, Saulo dak — io'e. — Imēnpuye ixeyū juy epeḡujēm kapik am owebeam — io'e cebe ip.

³ Deus eju kawēnwēn pima, jewemurenuren pima dak, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū Barnabé o'ḡujēm ibocewi,

Saulo dak. O'jewebumõğ ip Saulo abi jeje, Barnabé abi jeje dak. Imên o'ğujēm ip Deus a'õbi.

⁴⁻⁵ Imuju'ibiyũ o'ju Chipre eipi kay—tip'aweroroboğ kay. Tip'aweroroboğ putet Chipre i osunuy. Saulo o'ju Barnabé eju. João Marcos o'ju ixeyũ buywatwat'ukan. O'ju ip apên Deus biõğbuk o'e cebe ip iap tag. O'ju ip Selêucia ka dağ Chipre eipi kay cum pima. Selêucia ka tibogcîcâati wâbũ osunuy. Oajēm ip. Jay. Oõm ip kobexixi be Selêucia ka be bima. O'timudek ip kobexixi dağ. Oajēm ip Salamina ka be—tip'aweroroboğ pe.

Iboce yajēm puje Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn ip. Oõm ip Judeuyũ e'aweroroap'a be Deus eju kawēnwēnap'a be. Deus ekawēn muwēn âm ip oõm. ⁶⁻⁸ Soat tip'aweroro dağ oekuku ip Deus ekawēn muwēnuwēn. Pafos ka be ip oajēm. Wamoat o'tobuxik ip ibo ka be. Wamoat putet Barjesus i osunuy. Barjesus xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Elimas i osunuy. Judeu osunuy wamoat. Ibukaypat osunuy. Ixe Barjesus tip'aweroroboğ watwat muğuykuku'uk osunuy.

— Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat õn — io'e'e cebe ip napa ma. Ixe wamoat Sérgio Paulo eju osunuy—iecuğap eju. Sérgio Paulo itaybit cîcâat osunuy.

Gebuje Sérgio Paulo Barnabéyũ o'tomuwã. Deus ekawēn co am o'tomuwã ip.

— Deus ekawēn cuy eğuwēn owebe — Sérgio Paulo o'e cebe ip.

Sérgio Paulo ma Deus ekawēn co pin cîcã osunuy. Barjesus pit ibu'u o'e Sérgio Paulo be Deus ekawēn coan. Imênpuye Barjesus Barnabéyũ awëğ o'yawëğmukêrêrên. O'yawëğmukêrêrêrên ibu'u jîjã buye Sérgio Paulo be Jesus kay itabut am. Barjesus Sérgio Paulo mubu'un ojuy osunuy Jesus kay itabucap puxim.

⁹⁻¹² Gebuje Saulo o'jeak cîcã wamoat kay—Barjesus kay. Kÿyjobit cîcã o'e Deus biõğbuk a'õ kay. Ya'õpuruğ o'jekawēn Barjesus pe—wamoat pe.

— Satanás ebekit ên — io'e. — Xipacat kay ğu ên—pũğ em tak ka'ũma — io'e. — Wuymuğuykukukum ên — io'e. — Soat em ên ikêrêat mujurũğrũğ — io'e. — Deus e ie cũğ. Ên pit wara'acayũ mubu'u'un Deus e dağ cekup puxim ip. Ên ikêrêat mujurũğrũğap epereperem ğu. Imênpuye Deus ipiat supi'ajoat ewebe ğasũ — io'e. — Deus jetamu'ũm cuk adi ikêrêat egujurũğrũğ iap teim. Ade kabia ğu eta'ũm ecesũy pũğpũğ ã — io'e wamoat pe—Barjesus pe.

Wamoat dao ma o'suta'ũm. Wuyjojom ġu o'e. Warara'acat kudadam o'e jeba co am—jedujowat am. Imēneju iecuġap Sérgio Paulo oitabun Deus ekawēn kay.

Deus ekawēn imutaybitbin osodop ip Barnabéyũ. Paulo xepxep ibutet osunuy—Saulo i, Paulo i dak. Paulo i ibutet osunuy Grego a'õm. Saulo i ibutet osunuy Hebreu a'õm. Sérgio Paulo wuykukukat ekawēn kay jĩã osunuy.

¹³ Gebuje Paulo o'jēm Pafos ka bewi, cewejuayũ dak. O'ju ip Perge ka kay Panfília eipi beatka kay. Kobexixi daġ ip o'ju.

Gebuje João Marcos o'jepit Jerusalém ka kay. Oibu'un Paulo eju, Barnabé eju dak. O'jeok cewejuwi ip.

¹⁴ Gebuje Paulo oajēm Antioquia ka kay, Barnabé dak. Ijop Antioquia ka Síria eipi be ġu osunuy—Pisídia eipi be osunuy.

Sábado bima o'ju ip Judeuyũ e'aweroroap'a kay—Deus eju kawēnwēnap'a kay. Oabik ip. ¹⁵ Moisés ekawēntup o'tupcoco ip, Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ ekawēntup tak. Uk'a kukukayũ o'jekawēn Pauloyũ eju.

— Ocebureyũ — io'e. — Wuymucokcok am Deus ekawēn muwēn pin pima juy epeyekawēn — io'e ip.

¹⁶ Gebuje Paulo o'ãj jekawēn ãm. Wēġwēġ'i o'e jebum iġo'a beayũ muymũġ ãm. O'jekawēn cebe ip.

— Tapupuyũ — io'e. — Pũġpũġ ey'in Israel naxeġebitbit—Judeuyũ. Warara'acayũ Deus kay eyetabut Judeuyũ etabucap puxim — io'e. — Eya'õpicũġcũġ cuy wa'õ kay — io'e. ¹⁷ — Deus kuyjeayũ o'taē wuy'in. Judeuyũ ma o'taē jebekitkiyũm. Wuyetabut ixē Deus kay — io'e. — Deus ip o'ġu'acoġ cĩcã Egito eipi be bima — io'e. — Xipan cĩcã ip o'jukuk. Egito eipi bewi ip o'tujujēm, ya'õbaca jĩã buye. ¹⁸ Uk'a ũmat taġ oekuku ip pũġ koato ġu—40 koato bun. Deus yukpiceġe ġu bit ikuġ ip osunuy kũyjobit ġu ma'ġu ip. ¹⁹ Deus 7 be ipi watwat o'ġu'ũmu'ũm Canaã eipi watwat. Imu'ũm puje cebekitkit Canaã eipi o'jat jeipim — io'e.

²⁰ — Gebuje Deus ibimãmãmãayũ ekawēn coco'ukayũ o'jomuy kuyayũ kukukan. Canaã eipi be osodop ip ade jĩã koato—450 koato. Jekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'jomuy ġũyjom ixeyũ mukũyjojo'ukayũm. ²¹ Samuel koap osunuy Deus ekawēn muwēnuwēn'ukan. Guyjom kuyjeayũ o'e Deus pe: “Aġokatkat cuy ejomuy ocekukukan,” i — io'e Paulo.

— Imēnpuye Deus Saulo o'jomuy Canaã eipi watwat kukukan kuyayũ kukukan. Saulo Quis ipot osunuy. Ixe Benjamim diwat osunuy. Ixe Canaã eipi watwat kukukat osunuy 40 koato. ²² Deus oibu'un Saulo be jebekitkiyũ kukukan. Ixe o'ju'uk jebekitkit kukap puxim — io'e.

— Gebuje Deus Davi o'jomuy jebekitkit kukukan Saulo dieğ. Davi Deus ebekitkit kukukat osunuy Deus bikuyap tağ. Deus imên Davi o'ğuwên:

Wetaybit Davi soat em obikuyap tağ jekukum iam, i. Ixe Jessé ipot wa'õ kay jekukum soat em ma, i.

²³ Deus imên Davi o'ğuwên. Deus o'e kuyje:

Davi naxegebitbit oğuju eydaxijo am, i — io'e Paulo.

— Gebuje Deus Jesus o'ğuju Judeuyũ daxijo am apên cuk adi o'e'e'e iap tağ — io'e. — Jesus Davi naxegebit osunuy. ²⁴ João Batista oajêm Jesus adeayũ mutaybitbin awap. Imubatisasan oeku. Ixe João Batista o'e Judeuyũ be: “Eyğuyçũğcũğ cuy epesop ikêrêat kuğ puye,” i. “Ikêrêat mujurũğrũğap cuy epeyepere,” i. “Epeyewemubatisasaan cuy,” i.

²⁵ — João jekapikap eperem pima, imên o'e Judeuyũ be: “Tũybe ên Deus emunaẽ iãn eyju e'em owebe,” i. “Eyxe õn Deus emunaẽ,” i. “Eyemuwiwi ğu õn pit,” i. “Ya'õbuyxi jĩjãat omuyku onomuju,” i. “Õn pit wa'õbuyxi ğu,” i. “Cedağ ğu owebe we'atoro am suiuk muwekap am wa'õbuyxi'ũm puye,” i.
João imên o'e — io'e Paulo.

²⁶ — Obureyũ — io'e. — Pũğpũğ ey'in Abraão naxegebitbit. Warara'acat ey'in Judeuyũ ğu. Inaka eyetabut Deus kay Judeuyũ etabucap co'i — io'e. — Deus wuydaxijojoap awêğ o'yawêğmuwên wuywebe — io'e. ²⁷ — Imênpit Jerusalém ka watwat itaybit ğu o'e Jesus wuydaxijojo'ukat iam. Ika kukukayũ dak itaybit ğu o'e ip iboam. Soat jebodoydoyap kabia be Judeuyũ ya'õberen tupcoco'uk ip osodop je'aweroroap'a—Deus ekawênmuwênmuwên'ukat emudupmubararaktup. Soat Sábado bima ip tupcoco'uk osodop. Imênpit itaybit ğu ip apêğape xe'e ijoptup ekawên iam. “Jesus cuy je'ũ ikêrêat kuğ puye,” io'e ip napa ma. Kuyje Deus ekawên muwênmuwên'ukayũ o'e'e'e iap tağ Jesus o'yaoka ip — io'e Paulo.

²⁸ — Ixeyũ mo o'jekawên Pilatos eju—ieçugap eju. Jesus ikêrêat o'jukuk ğu—pũğ em tak ka'ũma. Inaka “Jesus cuy eyaokaat,” i mo o'e ip Pilatos pe. ²⁹ Imên ibararak opop Deus ekawên tup pe. Soan o'e'e ip Jesus pe apên Deus emunaẽ jukuk ip iaptup ekawên tağ. Apên ip o'tupmubarararak iap ekawên tağ o'jebapuk ğasũ — io'e.

— Iğodup ekawên tağ soat ebapuk puje warara'acayũ ma Jesus'ũm jebit mo o'ğukop korosa ejuwi. Witabikũy be adi o'jomõğ ip. ³⁰ Deus pit waram Jesus o'ğutait. O'ğuyuy ce'ũ'ũayũ dopap pewi — io'e.

³¹ — Gebuje waram o'jetait'iat o'jojoyo ip Jesus eju oekukuiayũ. Ibun oeku ip ceweju—Galiléia eipi bewi ceweju

o'jēm'iaiyũ—Jerusalém ka kay ceweju o'ju'iaiyũ. Ade kabia ceweju oeku ip waram o'jetait'iat eju — io'e.

— Gasũ ixeyũ ma icēmān Jesus muwēnuwēn Judeuyũ be. O'jojoko ip iap muwēnuwēn ip gasũ. ³²⁻³³ Oceju dak kawēn idipat muwēnuwēn eywebe. “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” io'e Deus kuyje wuydobuyũ'üm'üm pe. Gasũ Jesus o'ğutait apēn cuk adi o'e'e'e iap tağ. Imēn e'em Deus ekawēntup—Salmidup—jebidododonaptup—xepxeptupatup:

“Ēn okpot,” i'e'em Deus, i. “Gasũ ōn ebay oce,” i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Salmidup.

³⁴ — Kuyje Deus o'e: “Waram wemunaē oğutait waram ce'ūap puxim,” i. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Xipacat oğũm ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. “Obu'u ğu xipacat ūm ām ewebe,” i juk adi oce Davi be, i. Xipacat oğũm ewebe apēn cuk adi ocecece Davi be iap puxim, i.

³⁵ — Imēn e'em wara'atup pe jebibododonaptup—Salmidup:

Wetaybit ekpot'üm iwan ğu ēn ierepap puxim iam, i. A'ō kay kũyjobit cĩcāat iwan ğu ēn, i.

Ixe imēn Jesus o'ğuwēn. Imēn e'em Salmidup — io'e. ³⁶ — Icēmān Davi'üm oe'ũ. Itabēğ puje Deus ekawēn tağ oekukuku — io'e. — Icēmān Davi'üm o'jomōğ ip witabikũy be jedobuyũ'üm'üm etaypi tēğ. Davi'üm ma oierrep. ³⁷ Jesus'üm pit oierrep ğu Deus waram o'ğutait puye — io'e.

³⁸ — Obureyũ — io'e. — Eyetaybin cuy epesop Deus ikērēat uk'uğ wuywebewi Jesus oe'ũ buye iam. Ixe Jesus muwēnuwēn ōn eywebe. ³⁹ Moisés ekawēn tağ jekukum pima wuya'ōbaca ğu juk adi ajop waram ikērēat kukap puxim. Jesus kay wuyetabut pima bit Deus ja'ōbacaap ūmũm wuywebe waram ikērēat kukap puxim — io'e.

⁴⁰⁻⁴¹ Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emudupmubararaktup—kuyayũ emudupmubararaktup:

Eyetablet'üm cĩcā eyju! i. Eybu'u jĩjā eyetablet am okay, i. Eyetabēğbēğ cuy epesop! Epeap eyetablet'üm puye, i. Ōn Deus. Eywebe i'e ba'oreap oğubapuk eyetabletpe, i. Imēnpit eyetablet'üm okay epe'e, i. Warara'acat pe eymukũyo buje dak, eyetablet'üm okay epe'e, i.

Imēn e'em Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ emudupmubararaktup — Paulo o'e.

— Eyday'em'um cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'e'e iap tağ je'bapukap puxim eywebe — io'e cebe ip—Judeuyũ be.

⁴² Je'aweroroap'a bewi Pauloyũ jēm puje, Judeuyũ o'jekawēn ceweju ip.

— Waram cuy epe'e ocemukũyjom iboam — io'e ip. — Wara'at Sábado juy ejot ġuto — io'e ip Judeuyũ.

⁴³ Ce'awero epere buje tak ġu ip o'ju Pauloyũ kay—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak—Judeuyũ etabucap co'i Deus kayayũ. Pauloyũ o'jekawën ceweju ip.

— Soat em ma Deus xipan wuykuġ — io'e ip. — Soat em cuy ġebum epesop iboap kay — io'e ip Pauloyũ.

⁴⁴ Waram pimaat esábado tak ġu o'je'awero Deus ekawën com iġo ka beayũ.

⁴⁵ Adeayũ e'aweroap tobuxik puje Judeuyũ oitabutkarey Pauloyũ kay. Paulo ip o'ya'õmuwarururun—Jesus kay itabut'ũmayũ. O'jomuymuy jĩã ip.

⁴⁶ Gebuje Pauloyũ iparara'ũm cĩcã o'jekawën ceweju ip—Judeuyũ eju.

— Cedaġ osunuy ocewebe koam Deus ekawën muwën ãm eywebe, eyju Judeuyũ buye — io'e. — Cekawën kay ġu eyju bit — io'e. — Eybu'u Jesus pe eydaxijoan, eywebe ipiat'ajoap puxim — io'e. — Eybu'u eyaġuyisum eyekuam — io'e. — Imēnpuye warara'acat pe juy oceġuwën Deus ekawën—Judeu'ũmayũ be — io'e. ⁴⁷ — Imēġãm Deus cuk ocemuju. Kuyje Isaísat Cristo o'ġuwën. Imēn o'e:

Õn cuk enaë wekawën muwën ãm Judeu'ũmayũ be, i. Kabia buje wuyetaybit wuyeku am, i. Imēnpuxim wekawën co buje Judeu'ũmayũ itaybit je'e apēn Deus soat taxijojom iam, i. Soat wekawën kayayũ otaxijo, i.

Imēn Deus o'e kuyje — io'e Paulo. — Imēnpuye Judeu'ũmayũ be juy oceġuwën Deus ekawën — Paulo o'e.

⁴⁸ Judeu'ũmayũ icokcok cĩcã ip o'e iboap co buje.

— Ka'ũmġu Deus ekawën co'i xipat — io'e ip. Soat itabut o'e Jesus kay, jexe jenuy am Deus emunaëyũ.

⁴⁹ Gebuje Jesus kay itabucayũ wuykukukat ekawën o'ġuwēnuwën soat pe itaybit'ũmayũ be. Soat ibo eipi daġ oekuku ip wuykukukat ekawën muwēnuwën.

⁵⁰ Judeuyũ oitakomãn Pauloyũ kay. O'jewawē ip aġokatkayũ eju—ibo ka kukukayũ eju. Aoyũ eju dak o'jewawē ip—ya'õbuyxiayũ eju. Ixeyũ aoyũ Deus a'õ kay ip osodop. Imēnpit itakoma ip o'e Pauloyũ kay.

Pauloyũ ip o'yawēġmukērērērēn. Imēnpuye soat ip itakoma jĩã o'e Pauloyũ kay. Jeipi bewi ip o'ġujēm. ⁵¹ O'jēm Pauloyũ. Jesandália ip o'ġupoypoy ibo ka bewi jejēm puje “Eyukpiwat Deus xe ocekawën co pin'ũm puye” i'e am ibo ka watwat pe. ⁵² Itabucayũ bit icokcok cĩcã o'e—Antioquia ka beayũ. Ibiõġbuk xipacat cebe ip osunuy.

14

¹ Icônio ka kay ip o'ju Pauloyũ. Oõm ip Judeuyũ e'aweroroap'a be—Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Kawẽn idipat o'guwẽn ip i'go'a be. Imẽnpuye tak gu ip oitabun Jesus kay—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak. ² Judeuyũ kukukayũ bit Pauloyũ o'yawẽgmukẽrẽrẽn—itabut'ũmayũ. O'yawẽgmukẽrẽrẽn ip Judeu'ũmayũ be cekayap puxim. Imẽnpuye itakoma o'e ip Pauloyũ kay Judeu'ũmayũ.

³ Gebuje Pauloyũ wuykukukat o'guwẽnuwẽn soat pe—Icônio ka watwat pe. Ibun cĩcã ip osodop ibo ka be. Pũg kabia gu ip osodop Icônio ka be, ade oitabun Jesus kay buye. Iparara'ũma wuykukukat o'guwẽnuwẽn ip.

— Deus xipan soat kuğ wuykuğ — io'e'e ip. Wuywebe i'e ba'oreap o'gubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus a'õbacaap o'gubapukpuk ip soat etabutpe. Deus ibo ka watwat o'gutabun Pauloyũ ekajwẽn kay.

— Paulo icẽmãn e'em — io'e ip.

⁴ Imẽneju pũg tağ gu o'e ip Icônio ka watwat—wara'at tağtağtağ ma. Pũgpũg ixeyũ'in Judeuyũ kay ip o'e. Warara'acayũ bit Jesus emumujuyũ kay o'e.

⁵ Gebuje pũgpũg Icônio ka watwat o'jekawẽn jeka kukukayũ eju—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak.

— Ikẽrẽm cuy ip ajukuk. Ayabuğbuğ cuy ip wita'am — io'e ip.

⁶ Pauloyũ jaoka ojuyap o'yawẽgtobuxik. Imẽnpuye dao ma o'jẽm ip Icônio ka bewi. Wara'at ka kay ip o'ju. Lистра ka kay ip o'ju Derbe ka kay dak, i'go ka korerenatka kay dak. Ixeyũ ka Licaõnia eipi be opop. ⁷ Kawẽn idipat muwẽnuwẽn oekuku ip soat kaka dağ soat pe ya'ĩjo am.

⁸ Taokẽrẽat kay Pauloyũ oajẽm. Taokẽrẽat Lистра ka be osunuy. Ikap'isum pin ma taokẽrẽ osunuy. Cexĩğxĩğ pa'ore osunuy. ⁹ Soat Paulo o'e'eiap o'ya'ĩjojo. Paulo o'jeak cĩcã cekay.

— Deus kay teku itabut jemu'adaam — Paulo o'e jewebe ma.

¹⁰ O'jekawẽn taokẽrẽat pe.

— E'ãy — io'e. — Cũğ'i ece — io'e ya'õberen cebe.

Taokẽrẽ tũibit o'ãy. Xipan o'jexĩğxĩğ. ¹¹ Paulo be imu'ada buje, o'jewãwã ip ya'õberen Lистра ka watwat.

— Deusyũ o'kop wuykay! — io'e ip ja'õm. — Ağokatkayũ jojo'i ip! — io'e ip jewewebe.

Tũybe Pauloyũ deusyũ iãn o'e ip. O'jewãwã ip Paulo a'õm gu—ja'õm ma.

¹² — Wuyedeus teku! — io'e ip napa ma. — Júpiter teku! — io'e ip Barnabé muwẽnuwẽn.

— Wuyedeus tedaku! — io'e ip napa ma. — Mercúrio teku! — io'e ip Paulo muwẽnuwẽn.

Imēn o'e ip Paulo cekawēnxi buye. Listra ka watwat edeusbaro butet Júpiter i osunuy, Mercúrio i dak.

¹³ Ixeyū edeusbaro duk'a kukukat oajēm Pauloyū kay—Júpiter tuk'a kukukat. Biopak o'tujuajēm. Yaoka ojuy ip imupik am Pauloyū wap. Tūybe deus iān o'e ip. Tumūntitit o'titujuaēm biopak akārāsū eju titmukirik am Pauloyū ya'ōbuyxi cekay ip puye. O'tujuajēm ip aḡoka ekorara exĩntabi be. Júpiter tuk'a iboce o'yanuy. Tūybe teyūku wuyedeusyū iān o'e ip. ¹⁴ Apēn e ojuy ip ocewebe iam jetaybin puje, yaḡuybabi'ūm cīcā Pauloyū o'e.

— Tūybe oceju deusyū iān o'e ip — io'e Paulo jebure be—Barnabé be.
Jesay o'ḡuwek ip jaḡuybabi'ūmap mubapuk am ibo ka watwat pe.

Pauloyū o'jedau ajēmayū kay. O'jekawēn ceweju ip.

¹⁵ — Tapupuyū — io'e. — Imēn ḡu juy epe'e ocewebe! — io'e. — Deus ḡu oceju—aḡokatkayū acā! — io'e. — Oceju dak eyjo'i ma — io'e. — Ocajēm ijoce kawēn idipat muwēn ām eywebe. Eymubu'un am eyedeusbaroyū kay ocajēm ijoce. Te'e ma eyetabut ixeyū kay — io'e ip Listra ka watwat pe. — Deusbaroyū kay eyetabucap cuy epeyepere! — io'e. — Deusat kay juy eyetabun epesop. Deusat soat em itait omuy. Ixe kay acā eyetabun cuy epesop — io'e. — Ixe kabi o'ḡuḡē, ipi dak. Tibog cīcāati dak o'timugē. Ixe soat o'ḡuḡē—kabi daḡat, ipi daḡat tak, tibog cīcāat daḡat tak — i'e'em ip. ¹⁶ — Deus kuyjeayū o'jepere jekpiwan ma ip jeku am—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak — io'e. ¹⁷ — Imēnpit Deus xipacan e'e'uk osunuy soat peam ijodiat peam. Imēn ōn soat podi ma xipat iam wuymutaybitbin. Ixe muba'at muajēmjēm kabi bewi wuywebe. Ixe kadai mu'aypapan wuywebe i'o am. Deus soat em wuyemukaypinput ūmūm wuywebe wuy mucokcok am. Deus imēn xipan wuykuḡ ibikuy wuywebe wuyetabut am cekay buye — io'e ip.

Imēn Paulo Listra ka watwat o'ḡutaybin Deus ekawēn.

¹⁸ Listra ka watwat biopak aoka ojuy jĩjā tūybe Pauloyū deusyū iān o'e ip puye. Pauloyū bit o'ḡubu'un ip biopak aoka am.

¹⁹ Judeuyū oajēm Pauloyū kay—itabut'ūmayū. Oajēm ip Antioquia ka bewi, Icônio ka bewi dak. Listra ka be ip oajēm. Ade o'ḡubu'un ip Pauloyū kay. O'ḡutakomān ip cekay ip.

Imēnpuye Paulo o'yabugbuḡ ip yaokaap ojuy. Kururuḡ Paulo o'tujujēm ip jeka bewi—Listra ka bewi. Kacūḡpe o'jepere ip. Tūybe oe'ū iān o'e ip. ²⁰ Paulo bit o'āy Jesus kay itabucayū cekay ce'awero buje. Waram oōm Listra ka be.

Kuyaje Paulo o'kop Derbe ka be Barnabé eju. ²¹ Kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn ip Derbe ka watwat pe. Imēnpuye tak ḡu oitabun ip Jesus kay.

Gebuje o'jepit ip jedocap e daḡ ma. Listra ka daḡ ip o'jepit Icônio ka daḡ tak, Antioquia ka daḡ tak. ²² Jesus a'ōkayayū jojom ip o'jepit. Ixeyū a'ōmucanucan oekuku ip. Yawēwēm ip oekuku. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Jesus kay eyetabucap cuy epeyepere ḡu — io'e. — Jesus kay wuyetabut pima, warara'acat ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e.

— Guyjom pit Deus xe acesop. Ixe soat kukukan pima, cexe ma acesop soat ya'ō kay kūyjobit pima — io'e cebe ip.

Paulo soat kaka daḡ oeku Barnabé eju.

²³ Ixeyū dak aḡokat kayū o'taē Jesus day itabucayū kukukayūm. Soat kaka daḡwi o'taē ip. Jekpiwa ma o'jewemurun ip jekawēn ām Deus eju. Deus eju o'jekawēn ip o'taē'ibiyū beam. Imēn o'jekawēn ip Deus eju:

— Ocekukukat — io'e ip Jesus pe. — Iteyū aḡokat kayū juy ejukuk xipan, ekay itabut ip puye — io'e ip Deus pe.

²⁴ O'kop ip Panfília eipi daḡ, Pisídia eipi daḡ tak.

²⁵ Gebuje waram Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip Perge ka be. Atália ka daḡ ip o'kop.

²⁶ Antioquia ka kay ip o'ju waram. Kobexixi daḡ ip o'ju. Koap jejēmap ka be ip oajēm—Antioquia ka be.

— Xipan cuy ixeyū ejukuk kapikpiḡ pima—ekawēnmuwēnuwēn pima — i mo o'e itabucayū Deus pe ibo ka be koap cēm pima.

²⁷ Oajēm ip ma'ḡuto Antioquia ka be jekapikap o'jepere ip puye. Paulo ekawēn co am o'je'awero ip soat Jesus a'ōkayayū.

Gebuje Paulo apēn Deus ixeyū buywatwanap o'ḡuwēn cebe ip. Apēn soat kaka daḡ oekuku ip iap o'ḡuwēn.

— Deus juk adi oca'ōmucanucan osunuy Jesus muwēnuwēn pima — io'e. — Judeu'ūmayū be ocemuju jekawēn muwēn ām — io'e. — Tak ḡu ip oitabun Jesus kay — io'e cebe ip.

²⁸ Ibo ka be osodop ip ūm kaxi. Jesus a'ōkayayū xe osodop ip ibun ma.

15

¹ Judeuyū o'ju Antioquia ka kay—Judéia eipi bewiyayū. Oajēm ip.

Gebuje cedaḡ ḡu Jesus kay itabucayū o'ḡutaybin ip—Judeu'ūmayū o'ḡutaybin ip.

— Moisés ekawēn taḡ eyedaypu'aḡobixeedakat'ūm pima, Deus jeydaxijo ḡu — io'e ip napa ma itabucayū be.

² Imēneju Pauloyū o'jewa'ōxikxik cīcā ceweju ip Judéia eipi bewiacat eju. Imēnpuye Jesus a'ōkayayū itaybin pin o'e ip apēn ġu paxi cūġ ma wuyxe iam.

— Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e? — io'e ip jewewebe.

Imēnpuye ip Paulo o'ġuju Jerusalém ka be, Barnabé dak, jebu-reyū dak.

— Jerusalém ka be juy epeju — io'e ip. — Epeju juy jekawēn ām Jesus emumujuyū eju—itabucayū kukukayū eju dak — io'e ip. — Epeyewawē juy ceweju ip. “Acesuxeedakat tu Moisés ekawēn taġ? Acesuxeedakat ġu xe'e?” i juy epe'e cebe ip — io'e ip.

³ Pauloyū o'jewemuwēn cebe ip. O'jēm ip Antioquia ka bewi.

O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Cucum pima Fenícia eipi daġ o'kop ip, Samaria eipi daġ tak. Soat ka daġ o'je'awero ip itabucayū eju cucum pima.

— Ade jġjā Judeu'ūmayū kuyap jetabucap o'jepere ip — io'e ip. — Jesus kay ip oitabun — Pauloyū o'e cebe ip.

Icokcok cīcā ip o'e itabucayū iboap awēġ tobuxik puje—Fenícia eipi watwat, Samaria eipi watwat tak.

⁴ Oajēm ip Jerusalém ka be. O'ju ip itabucayū kukukayū kay. Itabucayū kukukayū ip o'tobede, Jesus emumujuyū dak, wara'acayū itabucayū dak. Itabucayū kukukayū o'je'awero ip cexe.

Gebuje Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Deus cuk adi ocebuywatwatn kawēn idipat muwēn ām — io'e. — Pūġ ġu Judeu'ūmat oitabun Jesus kay—ade jġjā ma! — io'e Paulo.

⁵ Pūġpūġ pit Fariseuyū o'āy Paulo mukorēm ām—Jesus kay itabucayū.

— Ixeyū dak cuy Moisés ekawēn taġ jeku, itabut ma'ġu ip Jesus kay — io'e ip. — Jedaypu'aġobixeedakat cuy ip cekawēn taġ — io'e ip te'e ma. Imēnpuye Pauloyū o'jewa'ōxikxik cīcā Fariseuyū eju.

⁶ Gebuje Jesus emumujuyū o'je'awero ip Jesus kay itabucayū kukukayū eju. O'jewawēwē jġjā ip.

— Apēntak cedaġ wuywebe Judeu'ūmayū mutaybit am Jesus kay itabun ip puje? — io'e ip jewewebe. — “Moisés ekawēn taġ cuy epeku,” i du ace'e cebe ip? Imēn ġu xe'e ace'e cebe ip? — io'e ip jewewebe.

⁷ O'jekawēn cīcā ip jeweweju jewemudin ām. Ibun cīcā ip o'jewa'ōxikxik wara'at taġtaġtaġ i'eap puxim.

Pedro o'jekawēn soat pe aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wekawēn kay — io'e. — Kuy bima Deus onaē kawēn idipat muwēn ām

Judeu'ūmayū be. Eyetaybit iboam — io'e. — Ixe mo omuju ibikuy osunuy ixeyū mutabut am jekay buye. ⁸ Deus itaybit apēn wuyju jewağuyğuy iam — io'e.

— Ixe mo jebiōğbuk o'ğudot Judeu'ūmayū kay apēn wuykay o'ğudot iap co'i. Imēn Judeu'ūmayū kay dak ōn iam wuy-mutaybitbin o'e Deus. ⁹ Soat ipi dağayū ibit ma Deus xe. Soat jewejojo'i ma ip cexe. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk Judeu'ūmayū bewi Jesus kay ip itabut puye. O'ju'uk apēn wuywebewi ikērēat o'ju'uk iap co'i — io'e. ¹⁰ — “Cedağ ğu Deus pe jebiōğbuk muōm ām cebe ip, Moisés ekawēn tağ ğu ip puye,” i du eyju e'em? — Pedro o'e. — Iba'ore osunuy wuydobuyū'ūm'ūm pe ixekawēn tağ jeku am. Wuywebe dak iba'ore. Iba'ore kuka o'e Judeu'ūmayū be dak. Imēnpuye “Moisés ekawēn tağ cuy epeku,” i'ūmğuy juy ace cebe ip—Jesus kay itabun'isuayū be. ¹¹ Wuykukukat Jesus wuydaxijom cekay wuyetabut puye. Wuydaxijom xipan wuykuğ puye. Imēnpuxim Judeu'ūmayū dak idaxijo itabun puje ip — Pedro o'e.

¹² Guyjom Pauloyū o'jekawēn aweromayū be.

— Deus mo ocemuju kawēn idipat muwēn ām Judeu'ūmayū be — io'e. — Deus a'ōbi juk adi wuywebe i'e ba'oreat oceğubapukpuk soat etabutpe — io'e. — Deus soat podi ma ya'ōbaca iap juk adi oceğubapukpuk itabutpe ip — io'e ip aweromayū be. Soat ip mūğ osodop ya'ıjojom.

¹³ Guyjom Tiago o'jekawēn aweromayū be.

— Okitpitpityū — io'e. — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wekawēn kay. ¹⁴ Simão Pedro ekawēn epeya'ıjojo kuy — io'e. — Deus xipan Judeu'ūmayū kuğ iam wuydukūyjojo — io'e. — Deus Judeu'ūmayū o'taē itabut am jekay. Ixeyū dak o'taē jebekitkiyūm — io'e. ¹⁵ — Iboap o'jebapuk kuyayū ekawēn tağ—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararak-tup ekawēn tağ — io'e. — Imēn e'em iboaptup:

¹⁶ “Ōn Deus,” i. “Waram ocepit ya'at'ibit'a mudim am—Davi duk'a mudim am,” i. “Yadipat'am je'e ma'ğuto,” i.

“Soat xe ijodiat xe wa'ōbuyxian oğuy apēn Davi ya'ōbuyxi osunuy iap co'i,” i. “Obikuyap tağ jeku ip waram,” i.

¹⁷ “Soat kaka dağacat itabut je'e okay Judeu'ūmayū,” i. “Webekitkiyūm je'e ip,” i. ¹⁸ Imēn wuykukukat e'em, i.

Kuyje ma iboap o'ğuwēn, i.

Imēn e'em iboaptup — io'e Tiago. — Imēn cuk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'e'e'e Deus a'ōbi — Tiago o'e.

¹⁹ — “Imēnpuye Judeu'ūmayū kaykay ğu juy ajop,” i ōn e'em — io'e Tiago. — “Jesus kay itabun'isuayū kaykay ğu juy ajop,” i ōn e'em — Tiago o'e. — Iboam acā juy ace Judeu'ūmayū be—kitabun'isuayū be:

20 Deusbaroyũ wap iẽnmõg'ibitẽn cuy epesuẽn'o ƣu, i. Wara'acat tayxi kaykay ƣu juy epesop, wara'at itop kaykay ƣu dak, i. Iẽntoyteyatẽn cuy epesuẽn'o ƣu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ƣu, i.

Iboam acã juy ace Judeu'ũmayũ be—itabun'isuayũ be — Tiago o'e.

21 — Kuy bin ma opop Moisés ekawẽn wuymutaybit-bin'ukayũ soat kaka dağ — io'e. — Gasũ dak soat kaka dağ opop ip. Soat Sábado cekawěntup cocom ip wuy'eaweroroap'a be—Deus eju kawěnwěnap'a be. Iboam acã juy ace cebe ip — Tiago o'e.

— Imẽn cuy ace! — io'e ip aweromayũ.

22-23 Soat ce'awero'ibiyũ Tiago be jawěwěap kay ip o'e—soat Jesus emumujuyũ, soat itabucayũ kukukayũ dak, soat itabucayũ dak.

Gebuje Jesus emumujuyũ cartadup o'tupmubararak itabucayũ kukukayũ. O'tupmubararak ip tup muju am warara'acayũ awěaptum—itabucayũ awěwěaptum—Antioquia ka watwat awěwěaptum. Xepxep aƣokatkayũ o'ƣuju ip cartadup tujowat am Antioquia ka watwat pe. Judas o'ƣuju ip, Silas tak. Judas xepxep ibutet osunuy. Wara'at ibutet Barsabás i osunuy. Ixeyũ xepxepayũ ya'õbuyxi ip osodop soat xe. Ixeyũ xepxepayũ cartadup o'tuptujowat Antioquia ka watwat pe. O'ju ip Paulo eju, Barnabé eju dak.

Cartadup imẽn o'e:

Oceju Jesus emumujuyũ, itabucayũ kukukayũ dak, wara'acat itabucayũ dak, i. Eykitpitpiyũ oceju, i. Kato mujum oceju soat pe eywebe Judeu'ũmayũ be, i. Kato mujum ocejũ soat kaka dağacat pe—Antioquia ka watwat pe, Síria eipi watwat pe dak, i. 24 Kuy bima aƣokatkayũ mo a'ƣu eyaƣuymubabi'ũm'ũm oce'in, i. Gasũ eyetaybit ƣu apẽn oceku cedağ iam, i. “Moisés ekawẽn tağ eyedaypu'aƣobixeedakat'ũm pima, Deus jeydaxijo ƣu,” io'e ip napa ma eywebe, i. Oceju ƣu mo a'ƣu ixeyũ oceƣuju eykay, i. Ja'õbi ma mo a'ƣu ip o'ju eykay, i. 25 Iměnpuye juk a'ƣu oceje'awero pũğ tağ ma eyawě âm, i. Gasũ xepxep aƣokatkayũ ocetaě imuju am eyjom, i. Ixeyũ cum Barnabé eju, Paulo eju dak, i. 26 Pauloyũ o'yaoka pin kuy bima, i. Inaka iparara'ũm ma wuykukukat Jesus Cristo muwěnuwěn oekuku ip, i. Iměnpuye ikukpin cĩcã ip ocexe, i. 27 Xepxepayũ oceƣuju eykay—Judas, Silas tak, i. Ixeyũ soat ƣuwěn eywebe ƣasũ ocekawěn, i. 28-29 Iboam acã oceju e'em eywebe: Deusbaroyũ wap iẽnmõg'ibitẽn cuy epesuẽn'o ƣu, i. Puca doy juy epetoykõnkõn ƣu, i. Iẽntoyteyatẽn cuy epesuẽn'o ƣu, i. Wara'at tayxi kaykay ƣu juy epesop, wara'at itop kaykay

ġu dak, i. Iboam acã juy oceju e'em eywebe, i. Iboap taġ jekukum pima, cedaġ epeku. Eywãtaxipipem ġu juy epesop. Ibũrũ ma oceju e'em eywebe eyawẽwẽm, Deus biõġbuk tak eyawẽwẽm, i.

Imẽn o'tupmubararak ip Judeu'ũmayũ awẽwẽaptup itabucayũ kukukayũ Jerusalém ka be awerom pima.

³⁰ Gebuje taẽ'ibiyũ cartadup o'tuptujowat ip Antioquia ka watwat kay—itabucayũ kay. Judas o'tuptujowat, Silas eju. O'ju ip Barnabé eju, Paulo eju dak.

Yajẽm puje soat itabucayũ o'tomuwã ip je'awero am.

³¹ Gebuje ip o'tupũm cebe ip. Itabucayũ kukukayũ ya'õberen o'tupcoco soat pe ya'ĩjo am. Soat ip icokcok o'e ibodup ekawẽn co buje.

³² Judas Silas tak itabucayũ o'yawẽwẽ. Antioquia ka watwat o'yawẽwẽ ip. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ osodop ip. Deus ekawẽn ip o'ġutaybitbin. Imẽnpuye big ma ip itabut o'e Jesus kay. Icocok ip o'e jetabucap kuġ. Pũġ kabia ġu osodop ip Antioquia ka be.

³³ Ibocewi o'jewemuwẽn ip itabucayũ be.

— Deus cuy xipan jeydujupit — itabucayũ o'e cebe ip.

O'jepit ip Jerusalém ka be. Kuy bima o'ġuju'iaiyũ kay ip o'jepit. ³⁴ Imẽnpit Silas o'jepit ġu.

— Ijoce ma oġuy — io'e. — Ocepit ġu juy — io'e.

³⁵ Paulo dak Antioquia ka be osunuy, Barnabé dak. Wuykukukat ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn ip adeayũ be. Jebureyũ eju wuykukukat ekawẽn o'ġuwẽnuwẽn ip.

³⁶ Ibut'ũm pima Paulo o'jekawẽn Barnabé eju.

— Ga'a juy acepit — io'e. — Soat kaka daġ cuy aju—kuy bima Deus ekawẽn aġuwẽnuwẽn iap kaka daġ — io'e. — Wuynomukay juy acepit waram Jesus a'õkayayũ jom — io'e. — Ga'a acepit xipat paxi opop ip iam — io'e Barnabé be.

— Ga'a — io'e Barnabé.

³⁷ Barnabé ma João Marcos dujowat ojuy ceweju ip. ³⁸ Paulo bit ibu'u o'e tujowan.

— Oxe ma xipat ġu João Marcos ju am wuyweju — Paulo o'e. — Koap pima mo wuyiwat — io'e. — Panfília eipi be bima, o'jepit — io'e. — Wuyweju bit mo oibu'un Deus ekawẽn muwẽn ãm — io'e. — Obu'u oce ikuġ — Paulo o'e.

³⁹ O'jewa'õxixik cĩcã ip. Imẽnpuye o'jeok ip jewewejuwi oibu'un ikuġ puye.

Gebuje Barnabé João Marcos o'tujowat jewēju. Kobexixi be ip oõm. Tiboġ cĩcãati o'timudek ip. Chipre eipi be ip o'ju—tip'aweroroboġ pe.

⁴⁰ Gebuje Paulo wara'at ma o'taë jeweju am. Silas o'taë jeweju am. Soat ikitpitpiyũ o'jekawën Deus eju cebeam ip—Antioquia ka watwat.

— Bay, xipan soat kuḡ ãn — io'e ip. — Iteyũ xepxepayũ juy ejukuk xipan — io'e ip Deus pe.

⁴¹ Paulo o'ju Silas eju. Síria eipi daḡ oekuku ip, Cilícia eipi daḡ tak. Deus ekawën itabucayũ mutaybitbin oekuku ip.

16

¹ Pauloyũ o'ju Derbe ka be, Lистра ka be dak. Lистра ka be aḡokatkat osunuy. Jesus a'õkayat osunuy. Ibutet Timóteo i osunuy. Paulo o'ju Timóteo kay. Timóteo xi Judeu osunuy. Ixe ayacat Deus ekawën kay itabut osunuy. Cebay Judeu ḡu osunuy—Grego acã. ² Jesus a'õkayayũ Timóteo o'ḡuwën Paulo be—Lистра ka watwat, Icônio ka watwat tak.

— Timóteo xipat cĩcã — io'e ip Paulo be.

³ Timóteo dujowat ojuy o'e jeweju jebuywatwat'ukan Paulo. Koap Paulo Timóteo o'taypu'aḡobixeedakat Judeuyũ babi daḡ, ade Judeuyũ osodop ika kay ip cumiat ka be buye. Itaybit cĩcã osodop ip Timóteo Judeu'ũmat ipot iam, taypu'aḡobixeedakat'ũm iam tak ixeyũ Judeuyũ.

⁴ Gebuje Paulo o'ju Silas eju, Timóteo eju dak. Soat kaka daḡ ip oekuku Jesus kay itabucayũ jojom. Jerusalém ka watwat pe jawẽwẽap muwẽnuwën oekuku ip. Jesus emumujuyũ be jawẽwẽap muwẽnuwën oekuku ip—itabucayũ kukukayũ be jawẽwẽap muwẽnuwën. Mẽnku Judeu'ũmayũ jekuku iap muwẽnuwën oekuku ip.

— Kũyjobin cuy epesop eyawẽwẽap ekawën kay — io'e ip itabucayũ be soat kaka watwat pe.

Soat kaka daḡ oekuku ip imukũyjojom.

⁵ Imẽnēju biḡ ma itabut o'e Jesus kay. Soat kabia warara'acayũ oitabun Jesus kay.

⁶ Deus biõḡbuk Pauloyũ o'ḡujuat ḡu Ásia eipi be. O'ḡujuat ḡu ip iboce Deus ekawën muwën ãm. Imẽnpuye Frígia eipi daḡ ip oekuku Galácia eipi daḡ tak. Kapurũḡ taḡ ip oekuku.

⁷ Ibocewi oajēm ip Mísia eipi tẽḡ ma. Bitínia eipi be cu ojuy ip. Deus biõḡbuk pit o'ḡujuat ḡu ip. ⁸ Imẽnpuye Mísia eipi daḡ o'timudek ip. Trôade ebikopap pe oajēm ip. Ibo ka tibõḡ cĩcãati xe osunuy.

⁹ Gebuje Paulo jexey jo'iat o'jojoho ixe exima. Trôade ka be bima o'jojoho. Aḡokatkat o'jojoho jexey jo'iat pe. Macedônia eipi bewiat o'jojoho. Cũḡ'i osunuy.

— Macedônia eipi kay juy ejot — io'e Paulo be jexey jo'iat pe. — Ocebuywan cuy ece — io'e Paulo be.

¹⁰ Paulo imēn jexey jo'iat o'jojajo. Ōn tak cuk Paulo xe oꝓuy Trôade ka be bima. Ōn Lucas—ijudup mubarararaꝓat. Macedônia eipi kay a'ꝓu cu ojuy ocejewaꝓuy Paulo exey jo'iat puye. Ocetaybit cĩcã Deus cuk ocemuju Macedônia eipi kay kawēn idipat muwēn ām iam.

¹¹ Gebuje kobexixi be oceōm. Ocejēm Trôade ka bewi. Tiboꝓ cĩcãati ocetimudek. Cũꝓ ma oceju tip'aweroro kay Samotrácia eipi kay. Kuyaje oceju Neápolis ebikopap kay.

¹² — Gebuje Filipos ka kay oceju. Filipos ka Macedônia eipi be opop. Ikaboꝓ cĩcã ma o'sukadop. Wara'atka bodi ma ikaboꝓ o'sukadop—Macedônia eipi beatka bodi ma. César ebekitkit ibo ka o'sukada Roma ka kukat ebekitkit. ¹³ Aꝓoka bewi ocejēm Sábado kabia.

Idibi wābū kay oceju.

— Judeuyū aco'i kawēnwēn Deus eju ijoce — i juk a'ꝓu oce'e. Aoyū awerom osodop ip iboce. Ocabik ma a'ꝓu ceparakpe ip—aweroayū parakpe.

¹⁴ Gebuje Deus ekawēn oceꝓuwēn cebe ip. Ayacat iboce osunuy. Ibutet Lídia i osunuy. Tiatira ka bewiat osunuy. Paꝓo idipat teidada'ukat osunuy. Deus kay itabucat osunuy. Deus Paulo ekawēn o'ꝓubapuk Lídia be itabut cĩcã i'e am. Imēnpuye itabut cĩcã o'e Jesus kay. ¹⁵ O'jewemubatisanat “Jesus ebekit ōn ꝓasū bit” i'e am soat pe. Lídia duk'a watwat tak o'jewemubatisanat ip, itabut puye. Lídia o'jekawēn ocewebe.

— Eyxe wuykukukat Jesus kay wetabut pima, oduk'a be juy epesop ꝓasū bit — io'e ocewebe.

Imēnpuye Lídia duk'a be ocesop Filipos ka be bima.

¹⁶ Gebuje ayacat ocedopabijuk—yaypan'isuat—cekariwa be imudadaybotbot'ibit. Deus eju Judeuyū kawēnwēn'uk osodop iap kay cum pima, ocedopabijuk. Ibiōꝓbuk kērēat kuꝓ osunuy jewebe. Ibiōꝓbuk kērēat a'ōbi yaypan'isuat apēn ꝓuyjom je'bapuk iap muwēnuwēn'uk osunuy adeayū be. Aꝓokat kayū yaypan'isuat kukayū osodop ip. Ade dinheiro bubum ip osodop apēn ꝓuyjom je'bapuk eykay iap muwēꝓap teim. Ixe yaypan'isuat ocedopabijuk. ¹⁷ Jewāwāwām oekuku ocenomuju soat kabia. O'jekawēn ocekawēn coco'ukayū be.

— Teyūku Deus a'ō kay kūyjobicayū — io'e'e'e. — Ixe Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat — io'e'e'e. — Apēn wuyewedaxijo but iap muwēnuwēn wuywebe — io'e'e'e ya'ōberen ocekawēn coco'ukayū be.

¹⁸ Iboap muwēnuwēn oekuku ocedobatban yaypan'isuat. Wara'at kabia dak. Wara'at kabia dak. Ade kabia iboap muwēnuwēn oekuku ocenomuju. Imēnpuye Paulo yukpiceꝓēn o'e cekay. O'jekorepēn yaypan'isuat kay.

Gebuje Paulo o'jekawën ibiõgbuk kërëat pe—yaypan'isuat peat pe.

— Ejëm cuy yaypan'isuat pewi — io'e. — “Ejëm cuy,” i ðn e'em ewebe Jesus a'õbi — Paulo o'e.

Gebuje'isum ma o'jëm cebewi. Xipat o'e.

¹⁹ Cebewi ibiõgbuk kërëat cëmap co buje, yaypan'isuat kukayũ oitakomãn ip Paulo kay.

— Gasũ bit ixè ibiõgbuk kërëat a'õbi gũwën gũ — io'e ip. — Abu dinheiro je'gũm ocewebe gasũ bit? — io'e ip.

Pauloyũ o'jat ip. Akiju ip o'tujowat. Jeka kukukat topabe o'tujowat ip imuymuy am.

²⁰ Gebuje o'jekawën ip jeka kukukayũ eju.

— Teyũku Judeuyũ — io'e ip. — Wuyka watwat kaykay ip — io'e ip napa ma. — Iwaru ma ocemutaybitbin ip. Jebabim ip ocemutaybitbin — io'e ip. ²¹ — Cedağ gũ iteyũ e'eap tağ wuyeku am, wuyju Roma ka kukukat ebekitkit puye — io'e ip napa ma.

²² Gebuje ibo ka watwat oitakomãn ip Pauloyũ kay, imuymuy buje. Ika kukukayũ Pauloyũ eekabek o'guwekuwek ip.

— Epeyukxabimupokupoğ cuy daxadaypam — io'e ip.

²³ O'yukxabimupokupok cĩcã ip. Daomũnmũnap'a be o'guõm.

— Ağ cuy epesop cekay — io'e ip daomũnmũnap'a kukukat pe. — Epejowiwi juy ip ijëmap puxim — io'e ip.

²⁴ Iboap co buje âmaph'abi be Pauloyũ o'guõm iğo'a kukukat. Badiat'abi be ip o'guõm, “Xipan cĩcã juy iteyũ epejowiwi,” i juk o'e buye. Sui o'suimuõm ip iptok pe. O'jekağobiece ip parakpe. Cem cĩcã o'e ip. Ceok pa'ore ip o'e.

²⁵ Iximadakpe Pauloyũ o'jebibododon Deus kay. O'jekawën ip Deus eju. Ibibodo a'ijojom o'e ip soat daomũnmũnap'a beayũ. ²⁶ Ipi o'jexixi gebuje bit. Imënpuye daomũnmũnap'abi'ip o'je'abi'ipekutu. Soat xĩntabi dak jekpiwa ma o'jeorek. O'tomodip'uk. Ikağobimuparakap'ip tak o'jeipeorek jekpiwan ma.

²⁷ Imën cebapuk puje daomũnmũnap'a kukukat o'jewũrũğ. Xĩntabi tomudip'uk'uk o'jojajo. Tũybe taomũnmũnayũ kuy o'jëm iãn o'e. Imënpuye jepaja o'ju'uk iyuk pewi jewaoka ojuy.

²⁸ Imënpuye Paulo ya'õberen o'jewãwã.

— Ecewaoka gũ juy — io'e ya'õberen. — Ocejëm gũ buk — io'e. — Soat oceju ijoce mabuk — io'e yakukukat pe.

²⁹ — Wexiktak cuy eğũm owebe — io'e jebure be ya kukukat. — Etojot cuy kabia iam.

O'gũm cebe. Badi o'ju.

Pauloyũ kay o'ju. Ikarabakbak o'e jeparara pibun. O'jëğ'aecõğcõğ Pauloyũ dopabe. ³⁰ O'tujujëm ip yabewi.

— Obureyũ — io'e. — Apëntak wewedaxijo but? — io'e.

³¹ — Etabun cuy eḡuy Jesus kay—wuykukukat kay — io'e. — Etabut pima Deus jedaxijo. Eduk'a watwat tak idaxijo — io'e ip.

³² Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ḡuwēn yakukukat pe, soat tuk'a watwat pe dak. ³³ Soat ip oitabun wuykukukat Jesus kay. Daomūnmūnap'a kukukat Pauloyū o'yukxabiwuy iximadakpe ma.

Gebuje daomūnmūnap'a kukukat o'jewemubatisanat “Gasū bit Jesus ebekitkit oceju” i'e am jebureyū be. Soat tuk'a watwat tak o'jewemubatisanat. ³⁴ Pauloyū o'tujowat ip jeduk'a be. Puybit o'ḡūm cebe ip.

— Juku eyxan — io'e. — Epejo'o — io'e.
Soat ip icokcok cīcā o'e Jesus kay itabut puye.

³⁵ Kabia buje Filipos ka kukukayū te'e ma sorarayū o'ḡuju daomūnmūnap'a beayū dakoy am—Pauloyū dakoy am.

— Pauloyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi — io'e ip sorarayū be.

³⁶ O'ju ip daomūnmūnap'a be. Ika kukukayū ekawēn o'ḡuwēn ip iḡo'a kukukat pe.

Ixe o'ju Pauloyū kay.

— “Pauloyū juy epeḡujēm daomūnmūnap'a bewi,” i juk o'e ip oceka kukukayū — io'e yakukukat Pauloyū be. — Epejēm cuy — io'e ip. — Eyekupinap taḡ cuy epeju — io'e Pauloyū be.

³⁷ Imēnpit Paulo ika kukukayū a'ō kay ḡu o'e.

O'jekawēn sorarayū be Paulo.

— Oceju soat eipi kukukat ebekitkit—César ebekitkit Roma ka kukat ebekitkit — io'e. — Soat etabutpe ip ocukxabi-aokaka — io'e. — Ocedujowat ḡu ip ibimāmāmāmayū ekawēn coco'ukat kay ocekawēn co am — io'e. — Itaybit ḡu mo a'ḡu ip Pauloyū ikērēat o'ḡujurūḡ iam, o'ḡujurūḡ ḡu iam tak, ocekawēn co'ūm puye. Jetaybitpun'ūma ip ocemuōm daomūnmūnap'a be — io'e. — Iba'arēm ma ip ocemujēm ojuy! — io'e. — Iba'arēm ḡu juy ip ocemujēm — io'e. — Soat etabutpe juy ip ocemujēm — Paulo o'e.

³⁸ Imēneju sorarayū o'jepit ika kukukayū kay. Paulo ekawēn o'ḡuwēn ip cebe ip.

— César ebekitkit teyūbitku — io'e ip. Imēnpuye ika kukukayū iparara jījā ip o'e César ebekitkit ukxabi mupok pi osodop buye.

³⁹ O'ju ip Pauloyū kay. Daomūnmūnap'a be ip o'ju.

— Oceju juk a'ḡu xipan ḡu eykuk kapusu — io'e ip. — Imēnpit eyaḡuyba'ūm cuy iboap kay — io'e. — “Filipos ka kukukayū juk a'ḡu ikērēm cīcā ocekek,” i'ūmḡu juy epe'e — io'e ip. — Epejēm oceka bewi — io'e ip Pauloyū be.

40 O'jēm ip daomũnmũnap'a bewi. O'ju ip Lídia duk'a be. Ixe duk'a be osodop ip kawēnwēn Jesus a'ōkayayũ eju. O'yawēwē ip. O'jēm ip ibocewi.

17

¹ Pauloyũ o'ju Tessalônica ka kay. Cucum pima o'kap ip Anfípolis ka dağ, Apolônia ka dağ tak. Oajēm ip Tessalônica ka be. Ebpũğ esemana ibo ka be ip osodop. Judeuyũ e'aweroroap'a ibo ka be o'yanuy—Deus eju kawēnwēnap'a.

² Ebpũğ Sábado bima iğo'a be o'jujuju ip. Oòm ip iğo'a be.

Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ğuwēnuwēn iğo'a beacat pe. Imutaybitbin o'e ip.

³ — Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ juk adi Jesus Cristo o'ğuwēnuwēn — io'e. — Imēn e'em ip:

Deus emunaē juy ipiat supi'ajo, i. Je'ũ juy, i. Waram imēnpit jetai, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup — io'e. — Ibodup ekawēn tağ o'jebapuk Jesus pe — io'e. — Ōn ixē Jesus muwēnuwēn eywebe. Deus ixē Jesus o'taē wuydaxijojo'ukan — Paulo o'e.

⁴ Iboap co buje ade Judeuyũ oitabun Jesus kay. Pauloyũ eju oekuku ip. Ade Grego a'òm kawēnwēn'ukayũ dak oitabun Jesus kay—Deus kay itabut osodop'iyayũ. Ade aoyũ dak oitabun Jesus kay—Grego a'òm kawēnwēn'ukayũ—soat xe ibuyxiayũ.

⁵ Warara'acayũ bit oitabutkarey Pauloyũ kay Judeuyũ—itabut'ũmayũ. Itabutkarey o'e ip ibadipdipyũ oitabun Jesus kay buye. Itabutkareyayũ ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ o'tomuwã je'awero am. Ibukapik'ũmayũ o'tomuwã ip—kaycõm'ũmayũ. O'je'awero ip itabutkareyayũ Pauloyũ o'jomuymuy buye. Itabutkareyayũ warara'acayũ o'ğutakomãn ip Pauloyũ kay. Puyxibut'ũm ip oòm Jasão duk'a be Pauloyũ bu ojuy. Pauloyũ dujowat ojuy ip aweromayũ kay. ⁶ Pauloyũ bit o'tobuxik ġu ip Jasão duk'a be. Imēnpuye Jasão o'jat ip Pauloyũ nuyap pe, Pauloyũ ka'ũm puye. Wara'acat itabucayũ dak o'jat ip.

Ibocewi o'tujowat ip ika kukukayũ kay. Pauloyũ o'jomuymuy ip ika kukukayũ be.

— Soat kaykay teyũku osodop! — io'e ip napa ma. — Soat kaka dağ ip oekuku wuybadipyũ kaykay — io'e ip napa ma. — Wuyka be ġasũ ip oajēm — io'e ip. ⁷ — Jasão ixeyũ o'tujuõm jeduk'a be tũy ãm — io'e ip jeka kukukayũ be. — Wuyeipi kukukat a'ōdadam ip—César a'ōdadam — io'e ip napa ma. — “César ġu soat kukukat—Jesus acã,” i napa ma e'em ip ocewebe — io'e ip napa ma.

⁸ Iboap co buje ika kukukayũ oitakomãn Pauloyũ kay Pauloyũ wuyeipi kukukat a'ōdadam tũybe iãn o'e buye. Adeayũ

dak oitakomān cekay ip. ⁹ Imēnpuye ika kukukayū dinheiro o'jat Jasāoyū xewi Pauloyū mujēmap teida am.

— Pauloyū juy epeğujēm wuyka bewi — io'e ip Jasāoyū be. — Ixeyū jēm puje waram eyedinheiro oceğüm eywebe — io'e ip.

Jasāoyū o'ğuypicat ip waram tuk'a be. ¹⁰ Imēnpuye Jasāoyū Pauloyū o'ğujēm jeka bewi. O'ğujēm ip ixima be. O'ğuju ip Beréia ka kay.

Pauloyū o'ju Beréia ka kay. Oajēm. Judeuyū e'aweroroap'a be ip oōm Deus eju kawēnwēnap'a be.

¹¹ Gebuje Pauloyū Deus ekawēn Beréia ka watwat o'ğutaybitbin. Beréia ka watwat Tessalōnica ka watwat puxim ġu ip osodop. Itabut pin ip osodop icēmat a'ō kay. Paulo ekawēn coco'uk ip osodop. Soat kabia Deus ekawēn tup coco'uk ip osodop jetaybit am Paulo icēmān paxi e'em iam, icēmān ġu paxi iam tak. ¹² Imēneju ade ma oitabun Jesus kay. Ade Judeuyū itabut o'e ip cekay. Ade aoyū dak itabut o'e ip Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū—soat xe ya'ōbuyxiayū. Ade ağokatkayū dak itabut o'e Jesus kay—Grego a'ōm kawēnwēn'ukayū.

¹³ Gebuje Judeuyū o'yawēğtobuxik Paulo Deus ekawēn muwēnuwēn Beréia ka be iap awēğ—Tessalōnica ka watwat. Imēnpuye Paulo kay ip o'ju. Oajēm ip. Paulo awēğ o'yawēğmukērērēn ip Beréia ka watwat pe. O'jomuymuy jījā ip. O'gubu'un ip Paulo a'jjo am.

¹⁴ Gebuje itabucayū Paulo o'tujowat tibog cīcāati be. Silas pit Beréia ka be o'jecū, Timóteo dak. ¹⁵ Ibocewi Paulo o'tujowat ip Atenas ka be. Paulo dujowacayū o'jepit jeka be—Beréia ka be. Jepitpin pima, Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— “Gaxīn ma juy epesot okay,” i juy epe'e Silasyū — io'e cebe ip. — “Ibun ġu juy epesop Beréia ka be,” i juy epe'e cebe ip—Silas pe, Timóteo be dak — io'e Paulo cebe ip.

¹⁶ Paulo yağuybabi'ūm'ūm o'e Atenas ka watwat kuğ. Silasyū ajēmap wiwim osunuy ibo ka be. Ade deusbaroyū kay itabut cīcā ip osodop Atenas ka watwat. Tūybe ade deusyū iān o'e ip Atenas ka watwat. Paulo o'yukpiceğēn deusbaroyū biōğbuk cocom puye. Atenas ka watwat kuğ yağuybabi'ūm'ūm o'e.

¹⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn Atenas ka watwat eju. O'jekawēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Judeuyū eju o'jekawēn Judeuyū'ūmayū eju dak—Deus kayayū eju. Wuyjuyū e'aweroroap pe dak o'jekawēnwēn soat kabia aweromayū eju. ¹⁸ Itaybit cīcāayū dak o'jekawēnwēn Paulo eju—Estóicoyū, Epicureuyū dak. Ixeyū ağokatkayū itaybit cīcā osodop ip. Paulo o'ğuwēnuwēn ip jeweweju.

— Apēntak sute e ojuy itaybit'ūmat? — io'e ip.

— Deus muwēnuwēn teku oxe bit — io'e warara'acayū. — Wuyju bit wuyetaybit ġu i'em — io'e ip.

Imēn o'e ip, Paulo soat em Jesus muwēnuwēn oekukuku buye, wuye'ū buje waram acejetait iap muwēnuwēn oekukuku buye dak. Jesus buten itaybit ġu ip osodop.

¹⁹ Gebuje itaybit cīcāyū Paulo o'tujowat je'aweroroap pe jeweweju kawēn ām. Je'aweroroap putet Areópago i osunuy.

²⁰⁻²¹ — Ekawēn iisuat cuy epeġuwēn ocewebe — i'e'e'uk osodop ip jewewebe Atenas ka watwat soat em.

Soat em iisuat muwēnuwēn oekuku ip iisuat cocom tak. Paulo o'ju je'aweroroap pe Atenas ka beayū eju.

— Ejot cuy oceweju ekawēn iisuat muwēn — io'e ip Paulo be. — Apēn etaybit iap cuy eġuwēn ocewebe — io'e ip. — Ekawēn iisuat cuy ocemutaybin ece. Wara'an ma ēn ocemutaybitbin — io'e ip. — Oceya'ījojo ġu buk iboap. Ocetaybin pin iboam — io'e ip Paulo be.

²² Gebuje Paulo o'jekawēn cīcā ceweju ip iboce Areópago be.

— Atenas ka watwat — io'e Paulo. — Eyetabut cīcā deusbaroyū kay. ²³ Deusbaroyū biōġbuk cocom ocekukuku ijoce. Pūġ'a oyajojo wit'a muġēġē—eyedeusbaroyū kay eyeġebubuap'a. Ibararak opop iġo'a eju. Imēn e'em: “Wara'at paxi omuy deus, i. Ocetaybit ġu buk ixem,” i. Ijop'a oceya-muġē cekay oceġebubuap'am,” i. Imēn ibararak opop iġo'a eju — Paulo o'e. — Ōn pit wetabut ixekay. Ixe Deusat. Ka'ūmġu wara'at. Ōn wetaybit ixem, eyju bit ka'ūma. Te'e ma iġo'a mo a'ġu epeyamuġē, eyetaybit ġu ixem puye. Ixe ekawēn muwēnuwēn ōn eywebe. ²⁴ Kuyje ixekay ipi o'ġuġē, soat ipi daġacat tak. Ixe kabi beacat kukukat, ipi daġacat kukukat tak. Ixe bit wuyemu'amuy'a be ġu nuynuy. ²⁵ Ixe buywat pa'ore wuywebe. Ixe soatkuġ. Ka'ūma kay ixekay. Ixe wuymutaicin, wuymu'ada'adam tak. Ixe wuyxat ūmūm wuywebe. Wuydoti dak iūmūm. ²⁶ Soat ka daġacat o'ġu'acoġ pūġ aġokatkat pewi. Jebikuyap taġ ip o'ġujuju soat kaka daġ. Poce ixeyū jeedop iap o'ġuwēnuwēn, poce ixeyū cum iap tak — io'e Paulo. ²⁷ — Deus imēn o'ġuwēn ixekay etaybit am ixem, jekay jetabut am tak. Wūy ġu wuywi nuynuy—wuytēġ ma. Deus dobuxik pin pima, iba'ore ġu wuywebe tobuxik am. ²⁸ Wuyetait ixekay itait puye. Soat taġ wuyju cūġcūġ cucum ixekay aġ wuykay buye. Wuyju kake ixekay kake buye — Paulo o'e. — Eybadipyū dak imēn o'e—tupmubararak'ukayū: “Deus ebekitkit wuyju dak,” i mo o'e ip. ²⁹ Deus ebekitkit wuyju. Imēnpit xipat ġu wuywebe i'e am: “Deus wita'a muġēġē buxim” i, “Deus ouro muġēġē buxim” i dak, “Deus prata muġēġē buxim” i dak, “Wuyemu'amuġēġē'a buxim” i dak — Paulo o'e.

³⁰ — Kuyje ma Deus ġebum ġu osunuy apĕn ipi daġacat ikĕrĕat o'ġujurŭġrŭġ iap kay, kawĕn icĕmĕn itaybit'ŭm ip puye. Gasŭ bit “Ikĕrĕat mujurŭġrŭġap cuy epeyepere,” i'e'em Deus soat pe wuywebe — Paulo o'e.

³¹ — Deus aġokatkat o'taĕ—Jesus o'taĕ — io'e. — Kabia o'ġuweġŭn. Soat ijodiat je'bapuk Deus wap ixē kabia be. Abuyŭ ikĕrĕat kuġ Deus xe iap Jesus ġuwĕn. Abuyŭ ikĕrĕat kuġ ġu iap tak ġuwĕn. Cŭġ ma ġuwĕn itaybit puye. Deus pe waram Jesus mutait puje soat iboap o'ġubapuk soat pe wuywebe — Paulo o'e Atenas ka watwat be.

³² “Deus ce'ŭat o'ġutait waram” i'e buje Paulo ekawĕn o'jowaywayway ip Atenas ka watwat'in. Warara'acat pit Paulo ekawĕn kay o'e ixeyŭ'in.

— Waram pima juy ġuto ejot iboam ocemutaybin am — io'e ip Paulo be.

³³ Paulo o'jĕm cexewi ip.

³⁴ Pŭġpŭġ aġokatkayŭ oitabun ip Jesus kay. Paulo eju oekuku ip oitabun'iyŭ. Pŭġ ma itabucat putet Dionísio i osunuy. Ixe Areópago be je'aweroro'ukat osunuy. Ayacat tak itabut o'e Jesus kay. Damáris i ibutet osunuy. Pŭġpŭġ ŭ oitabun Jesus kay.

18

¹ Guyjom Paulo o'jĕm Atenas ka bewi. Wara'at ka kay o'ju—Corinto ka kay.

² Paulo oajĕm aġokatkat kay—Áquila kay. Áquila Roma ka bewiat osunuy. Kuy mo o'jĕm Roma ka bewi jetayxi eju. Itayxi butet Priscila i osunuy. Áquila Judeu osunuy. Bekin pi ma Ponto eipi be osunuy. Kuy ma mo o'jĕm ip Roma ka bewi Itália eipi bewi. Soat kukukat putet Cláudio i osunuy. O'jĕm ip ixē Cláudio jeipi bewi Judeuyŭ o'ġujĕmat puye. Oajĕm Áquila kay Paulo. ³Áquila torojo'a muġĕġĕ'ukat osunuy—ixee'a'a muġĕġĕ'ukat. Paulo dak ixee'a'a muġĕġĕ'ukat osunuy. Ixee'a'a deidada'uk ip osodop—Paulo, Áquila dak. Xepxem ip o'jekapikpik. Imĕnpuye Paulo Áquila duk'a be osunuy Corinto ka be bima.

⁴ Gebuje soat Sábado cucu'uk osunuy Judeuyŭ e'aweroroap'a be—Deus eju kawĕnwĕnap'a be. Ixe dak Jesus o'ġuwĕnuwĕn iġo'a be Judeuyŭ aġuymuwarururun ojuy, Judeu'ŭmayŭ aġuymuwarururun ojuy dak.

— Icĕmĕn Jesus acĕ Deus emunaĕ — i'e'e'uk osunuy cebe ip.

⁵ Silas tak oajĕm Paulo kay, Timóteo dak. Macedônia eipi bewi ip oajĕm. Jesus o'ġuwĕnuwĕn cĭcĕ ip Judeuyŭ e'aweroroap'a be.

— Deus Jesus acĕ o'taĕ wuydaxijojo'ukan — io'e'e'e cebe ip.

⁶ Pũğpũğ Judeuyũ'in Paulo ekawẽn kay'ũm cĩcã o'e. Paulo o'jomuymuy jĩjã ip. O'ya'ødada jĩjã ip. Imẽneju Paulo oibu'un ceweju ip je'awero am.

— Jesus ekawẽn oğuwẽn eywebe — io'e. — Inaka eyetabut ğu wekawẽn kay — io'e. — Ipiat'ajojoap pe eyju buje, õn ma okpiwat ğu Deus xe. Eyju bit eyukpiwat, cekay eyetabut'ũm puye — io'e Paulo. Paulo jesay o'ğuxikxik ixeyũ xewi ijẽm puje okpiwat ğu iap mubapuk am cebe ip.

⁷ Ibocewi o'jẽm, Judeuyũ cekawẽn kay'ũm puye.

Tício Justo duk'a kay o'ju. Ixe duk'a Judeuyũ e'aweroroap'a tẽğ ma o'yanuy—Deus eju kawẽnwẽnap'a tẽğ ma. Itabut osunuy Deus kay. Ixe duk'a be o'ju Paulo. Judeu'ũmayũ be o'ju Jesus ekawẽn muwẽn ãm.

Gebuje Paulo Jesus o'ğuwẽnuwẽn Tício Justo duk'a be. ⁸ Crispo itabut o'e wuykukukat Jesus kay—ixe duk'a watwat tak. Ixe Crispo Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat osunuy. Itabut o'e Jesus kay ğasũ bit. Warara'acayũ dak oitabun Jesus kay. Tak ğu Corinto ka wat oitabun. Deus ekawẽn co buje ip oitabun. O'jemubatisasanat ip “Jesus ebekitkiyũ oceju ğasũ bit” i'e am jebureyũ be.

⁹ Gebuje jexey jo'iat o'jojojo Paulo. Wuykukukat o'jebapuk Paulo kay jexey jo'iat pe. Ixima be o'jekawẽn Paulo eju.

— Epararam ğu juy eguy — io'e Paulo be. — Mũğ ğu juy eguy — io'e. — Ebibu'um ğu juy eguy wekawẽn muwẽn ãm — io'e. ¹⁰ — Õn ma exe oğuy — io'e. — Imẽnpuye aoka ba'ore cebe ip — io'e. — Ade mabuk itabut je'e okay ijop ka watwat — wuykukukat o'e Paulo be jexey jo'iat pe.

¹¹ Imẽnpuye Paulo ibun cĩcã osunuy Corinto ka be. Pũğ koato osunuy ibo ka be, koato ipidase dak. Soat em Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

¹² Gebuje Judeuyũ Paulo kay ğu o'e ip. Paulo o'jat ip taomũn ojuy. O'tujowat ip Gálio be ya'ĩjo am. Gálio Grécia eipi kukukat osunuy. Iecuğap osunuy. Oõm ip ibimãmãayũ ekawẽn cocoap'a be. Paulo o'jomuymuy ip.

¹³ — Teku ocemubu'u'un kuyat ekawẽn tağ wuyeku am — io'e ip Gálio be. — “Xipat ma epesop Deus xe eydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn tağ jekukum ğu ma'ğu eyju,” i napa ma teku e'em wuywebe — io'e ip. — Eğukorẽm cuy! — io'e ip.

¹⁴ Paulo jede ojuy o'e jemuymuyayũ be. Gálio bit:

— Ecede ğu juy — io'e Paulo be.

Gálio bit o'jede Judeuyũ be.

— Judeuyũ — io'e. — Õn pit ite ağokatkat oğukorẽm ğu — io'e. — Wuykukukat mupubutbun puje, õn kajuk oğukorẽm, ikẽrẽat kuğ wuykukukat xe buje dak — io'e. ¹⁵ — Jewa'õxikxikxi eyju. “Teku wuybadip ekawẽn mukẽrẽrẽrẽn,” i'e'em eyju —

io'e. — “Teku wuydobuyũ'ũm'ũm ekawën tağ ğu jekukum,” i'e'em eyju. Imënpuye òn pit oğukorëm ğu. Eyju ma juy epeğukorëm — io'e Judeuyũ be. — Eyxex ma ikërëat kuğ. Oxe bit ikërëat kuğ ğu — io'e.

¹⁶ O'ğujëm ip ibimãmâyũ ekawën cocoap'a bewi. ¹⁷ Imëneju Judeu'ũmayũ itakoma o'e ip Judeuyũ kay, Paulo o'tujujëm puye. Imënpuye Sóstenes o'jat ip Judeu'ũmayũ. O'jat ip ixex Judeuyũ e'aweroroap'a kukukat puye. O'ğupokupok cĩcã ip ibimãmâyũ ekawën cocoap'a exĩntabi wegũn. Gálio bit ak'adit'ũma osunuy ixeyũ kay.

— Āğ ğupokupok ip — io'e jewebe ma. — Ōn ğu wukpiwat. Wa'òbi ğu ip imupokupog — io'e.

¹⁸ Pũğ kabia ğu Paulo Corinto ka be osunuy. Ibun ma osunuy Jesus a'òkayayũ eju. Guyjom o'jewemuwën cebe ip. Corinto ka bewi o'jëm. Síria eipi dağ cu ojuy.

¹⁹ Éfeso ka kay o'ju. Priscila o'ju ceweju, Áquila dak. Cencreía ka dağ ip o'kap. Cencreía ka be bima Paulo o'jakoeat apën kuy bima Deus pe o'e iap tağ. Waram ip o'ju kobexixi dağ. O'timudek ip. Oajëm ip Éfeso ka be. Paulo oibu'un cewejuwi ip—Áquila ejuwi, Priscila ejuwi dak.

Gebuje Paulo Judeuyũ o'tobuxik. Oòm je'aweroroap'a be—Deus eju kawënwënap'a be. Jesus o'ğuwënuwën cebe ip. O'jewa'òxixik Judeuyũ eju.

²⁰ — Ibunbun ma juy eğuy ocexe — Judeuyũ o'e cebe. Paulo bit ibu'u o'e cexe ip.

²¹ — Ka'ũma — io'e. — Deus ibikuy bima bit ocepit eykay — io'e cebe ip.

O'jewemuwën cebe ip. Éfeso ka bewi o'jëm. Kobexixi dağ o'ju.

²² Cesaría ka ebikopap pe cemũğ puje o'ju Jerusalém ka be. Itabucayũ kay o'ju. O'tobede ip.

Gebuje kapurũğ tağ o'ju Antioquia ka kay Síria eipi beat ka kay. ²³ Jay. Oajëm. Ibun ma osunuy ibo ka be.

Gebuje itabucayũ o'gutaybinbin. Soat kaka dağ imutaybitbin ip oekukuku. O'jëm Antioquia ka bewi. Kapurũğ tağ o'ju. Galácia eipi dağ oekukuku, Frígia eipi dağ tak. Jesus a'òkayayũ mutaybinbin oekukuku. Itabut cĩcã ip o'e cũğ ma o'gutaybinbin puye.

²⁴ Apolo oajëm Éfeso ka be. Apolo ağokatkat osunuy. Judeu osunuy. Alexandria ka bewiat osunuy. Idim cĩcã o'jekawënwënwën. Itaybit cĩcã Deus ekawën. ²⁵ Kuy bima wara'acat ixex o'gutaybitbin wuykukukat e dağ wuyeku am iam. Jedokdokap kuğ o'gutaybitbin ip. Cũğ ma o'gutaybitbin apën wuykukukat cuk adi oekuku iam. Itaybit osunuy apën João Batista adeayũ o'ğubatisasan ikërëat mujurũğrũğap

o'jepere ip iap mubapuk am iam. Itaybit ġu bit osunuy apēn ġasū wuyju jewemubatisasanan “Jesus ebekitkit oceju” i'e am wuybureyū be iam. ²⁶ Jecokcokap kuġ osunuy imutaybitbin Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be. Áquila, Priscila dak Apolo o'tujowat jeduk'a be cekawēn co epere buje. Apēn wuykukukat e daġ ajeku iam o'ġutaybin ip. Itaybit'ūmapi o'ġutaybin ip—ixe o'ya'ġjojo ġu buk iam. Cūġ cīcā ma o'ġutaybin ip.

²⁷ Ibocewi Jesus kay itabucayū Apolo o'tomuwā ixe cu ojuy Grécia eipi kay buye.

— Cum puk ōn Grécia eipi kay — Apolo o'e.

— Ha'a — io'e ip.

Cartadup o'tupmubararak ip tupmuju am Apolo eju. O'tupmubararak ip Grécia eipi watwat peaptum—ítabucayū beaptum. O'tupmubararak ip xipan cuy Apolo epejukuk iaptum.

Gebuje Apolo itabucayū o'ġutaybitbin cīcā Deus ekawēn Grécia eipi be jajēm puje. Oitabun ip Jesus kay, Deus xe ikukpin ip puye. ²⁸ Apolo Judeuyū a'ōxikxiġ o'e soat etabutpe.

— Jesus acā Deus emunaē. Jesus acā o'taē wuydaxijojo'ukan — io'e cebe ip. — Imēn ibararak opop Deus ekawēn tup pe — io'e cebe ip.

Mūġ ma ip osodop. Ya'ōmuypit pa'ore cebe ip.

19

¹ Apolo Corinto ka be bima Paulo o'kap soat kaka daġ. Éfeso ka kay o'ju. Jay. Oajēm Éfeso ka be.

Gebuje Jesus a'ōkayayū o'tobuxik. Doze be ip osodop. João Batista imubatisasan oeku ikērēat mujurūġrūġap epereap mubapuk am warara'acayū be. Itaybit o'e ip João emumutaybinbinam. ² Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Ibiōġbuk xipacat oōm tu eywebe, Jesus kay eyetabun puje? — io'e.

— Ka'ūma. Oōm ġu — io'e ip. — Ajo xe'e Ibiōġbuk xipacat? Ocejekūyjo ġu buk ixem — io'e ip.

³ — Abu-a'ōbi juk eymubatisasaan? — Paulo o'e.

— João Batista a'ōbi juk ocemubatisasaan — io'e ip.

⁴ — João ikērēat mujurūġrūġ o'jepere'iaiyū mubatisasan oeku — io'e. — Imubatisasan pima, “Wara'acat omuyku kanomūm. Ibutet Jesus i. Ixe kay juy eyetabun epesop,” i'e'e'uk osunuy João — io'e Paulo.

⁵ Iboap co buje o'jewemubatisasaan ip “Oceju Jesus ebekitkiyū ġasū bit—ixe acā ocekukukat” i'e am jebureyū be.

⁶ Paulo jebu o'subumōġ yabi jeje ip. Ibiōġbuk xipacat oōm

cebe ip. Ya'ōba'arēmat a'ōm o'jekawēnwēn ip. Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn ip. ⁷ Doze be osodop ip—Jesus kay itabucayū.

⁸ Gebuje Paulo Deus ekawēn o'ḡuwēnuwēn Judeuyū e'aweroroap'a be—Deus eju kawēnwēnap'a be—Éfeso ka beat'a be. Ja'ōcam Deus ekawēn muwēnuwēn'uk osunuy ibo ka watwat pe.

— Gaxīn ma Deus soat kukukan je'e — io'e ibo ka watwat pe.

Ibun osunuy ibo ka be imutaybitbin—ebapūḡ kaxi. ⁹ Pūḡpūḡayū bit Paulo be jemutaybitbinap kay ḡu o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus kay. Jesus o'jomuymuy ip adeayū be. Imēnpuye Paulo o'jeok cexewi ip—Jesus kay jetabut am ibu'u'uyū xewi.

Wara'at'a kay o'ju Jesus a'ōkayayū eju. Iḡo'a wuymutaybitbinap'a o'yanuy. Soat kabia Paulo imutaybitbin osunuy iḡo'a be. Iḡo'a be Tirano imutaybitbin'uk osunuy pūḡpūḡ ehora daḡ. Ixe imutaybitbin'ūm pima Paulo Jesus ekawēn imutaybitbin'uk osunuy. ¹⁰ Imēn imutaybitbin'uk osunuy xepxep koato bun. Imēneju ade jījā wuykukukat Jesus ekawēn o'ya'ījojo—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Soat Ásia eipi watwat o'ya'ījojo.

¹¹ Gebuje Deus ja'ōbacaap o'ḡūm Paulo be wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am adeayū etabutpe—o'jojojo ḡu buk ip iap mubapuk am. ¹² Imēnpuye adeayū Paulo epaḡo o'jat cexewi—paḡonōmnōm, ikūmpi ekabek tak. Ixe paḡo o'jomōḡ ip iwātaxipipiyū be. O'je'ada'ada ip ixe paḡo mōḡ puje. Xipat o'e ip. Ibiōḡbuk kērēat tak o'jēmjēm adeayū bewi ixe paḡo mōḡ puje.

¹³ Gebuje pūḡpūḡ Judeuyū ibiōḡbuk kērēat o'ḡujēmjēm warara'acat pewi. Pūḡ ka be ḡu ip osodop. Soat kaka daḡ oekukuku ip. Ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'uk oekukuku ip.

Paulo babim imujēm ojuy ip.

— Ocekukukat Jesus a'ōbi oceju e'em ewebe “Ejēm cuy cebewi,” i — io'e ip ibiōḡbuk kērēat pe.

¹⁴ Imēn imujēmjēm ip osodop 7 be aḡokatkayū. Ikitpitpityū osodop ip. Cebay butet Ceva i osunuy. Ceva Judeu osunuy. Judeuyū epaīyū kukukat osunuy. Jesus a'ōbi ibiōḡbuk kērēat mujēmjēm'uk osodop ip adeayū bewi ikitpitpiyū.

¹⁵ Jesus a'ōbi imujēm ojuy bima bit, ibiōḡbuk kērēat o'jede cebe ip.

— Wetaybit Jesus — io'e. — Wetaybit Paulom tak — io'e. — Pām eyju? Abuyū eyju? Jesus a'ōkayayū ḡu eyju oxe bit — ibiōḡbuk kērēat o'e cebe ip.

¹⁶ Ibiōḡbuk kērēat kukat o'jejorojoro cekay ip—7 beayū kay. Toti ip o'ḡuwekuwek. O'watwat ip iḡo'a bewi 7 beayū.

O'jenapõn ip soat iwekwek. Soat ip yaokaka o'jëm. Ibo o'jebapuk Éfeso ka be.

¹⁷ Iboap awëḡ o'yawëḡtobuxik ip—Éfeso ka watwat, Judeuyũ, Judeuyũ'ũmayũ dak. Iparara o'e ip te'e ma “Jesus a'õbi õn” i'eap puxim.

— Wuykukukat Jesus ya'õbuyxi jĩã — io'e'e ip. Ade ixeyũ'in oitabun wuykukukat Jesus kay.

¹⁸ Ade wamomoyũ dak oitabun Jesus kay. Apën cuk adi ikërëat o'ḡujurũḡrũḡ ip iap o'ḡuwën ip Paulo be. Itabut cĩcã o'e ip Jesus kay. Jebukaypacap o'jepere ip.

¹⁹ Gebuje ibukaypacap ibararak osodop taperadup pe ibibodo. Oibu'un ip jebibododon. Warara'acat muy'ũ ãm ip oibu'un. Jebukaypacaptup o'tupmu'awero ip tupmupik am soatup. O'tupmupik ip soat etabutpe. Teiboḡ cĩcã osodop tuptei. Tuptei 50,000 dinheiro osodop isurũḡat prata muḡëḡë.

²⁰ Imëneju warara'acayũ oitabun Jesus kay. Tak ḡu ip oitabun. Deus ekawën kay jĩã ip o'e, cũḡ cĩcã cexe ip puye.

²¹ Gebuje Paulo co ojuy Jerusalém ka kay. Deus a'õbi cu ojuy o'e Macedônia eipi daḡ cu ojuy, Acaia eipi daḡ tak.

— Jerusalém ka kay oju pin — io'e jewebe ma. — Ibo ka be oju buje Roma ka kay dak oju pin — io'e jewebe ma.

²² Xepxep jeweyuayũ'in o'ḡuju jewap Macedônia eipi be. Timóteo o'ḡuju, Erasto dak. Ixe bit Ásia eipi be ibunbun mabuk osunuy.

²³ Gebuje Demétrio adeayũ o'ḡutakomãn Jesus a'õkayayũ kay. O'ḡutakomãn ip, soat kaka daḡayũ oitabun Jesus kay buye. ²⁴⁻²⁵ Demétrio pratam yamuḡëḡë'ukat osunuy. Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muḡëḡë'ukat osunuy. Ade Éfeso ka watwat kapikpik'uk ip osodop Demétrio eju ibiat'a muḡëḡëm. Ade dinheiro bubu'uk ip osodop ibiat'a muḡëḡë'apteim. Tũybe Diana Deus iãn o'e ip Éfeso ka watwat. Imënpuye te'e ma Diana kay jĩã ip osodop. Demétrio ibiat'a muḡëḡë'ukayũ o'tomuwã je'awero am soat jeweyu kapikpik'ukayũ dak.

Ibocewi o'jekawën cebe ip.

— Oburereyũ — io'e. — Eyetaybit ade dinheiro bubum wuyju wuyekapikapteim iam. ²⁶ Paulo bit adeayũ mubu'u'un jetabut am Diana kay. “Ijodiat emumuḡë Deus ḡu,” i'e'em ixë soat pe. Imënpuye adeayũ pu'u'un ip jetabut am Diana kay. Jetabucap epereperem ip — io'e.

— Itabut o'e ip Paulo ekawën kay—Éfeso ka watwat, soat Ásia eipi watwat tak — io'e. — Imën xipat ḡu jĩã wuywebe!
²⁷ Imën ibun pima, ajo be acejekapik? Wuyekapikap ka'ũmḡu o'e. “Ibuyxim ḡu oce'e Diana duk'a!” i je'e ip adeayũ—Ásia eipi

watwat, soat ka dağayũ dak — io'e. — “Diana Deus ġu,” i je'e ip — io'e.

²⁸ Imēneju Demétrio ekawēn cocoayũ isapka'ore o'e Paulo kay.

Gebuje o'jewāwā ip ya'ōberen—Diana kay je'e'eap'a'it'it'a muğēğē'ukayũ.

— Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Soat ka watwat itabut cekay! — io'e ip. — Diana kay acā wuyetabut! Diana acā Deus! — i te'e ma o'e ip ya'ōberen.

²⁹ Tūybe Diana Deus iān o'e ip. Imēnpuye soat'a'a dağ ip ya'ōberen o'jewāwā.

Ade ip dao ma o'ju je'aweroroap'a kay—yaboğat'a kay. Cum pima ip xepxepayũ o'jat Paulo eju jekuku'ukayũ—Macedônia eipi bewiayũ. Gaio o'jat ip, Aristarco dak. O'tujowat ip je'aweroroap'a be—yaboğat'a be. Tak ġu ip o'je'awero iğo'a be. ³⁰ Paulo òm ojuy o'e iğo'a be. Imēnpit itabucayũ o'ğuōmat ġu. ³¹ Warara'acayũ dak o'jewa'õmuju Paulo be—Ásia eipi kukukayũ—ibureyũ.

— Eòm ġu juy je'aweroroap'a be — io'e ip. — Aokam cuy ip — io'e ip Paulo be.

— Oòm ġu — io'e.

³² Gebuje aweromayũ warēmtağ ma o'jewāwā. Wara'at tağtağtağ ma ip jewāwāwām. Apēğām ijoce awerom wuyju iam itaybit ġu o'e ip. Inaka ya'ōberen ma jewāwāwām ip. Itakoma jījā ip o'e Paulo ejuayũ kay, Judeuyũ kay dak.

³³ Gebuje Judeuyũ itakomaayũ mudin ojuy o'e. Imēnpuye Alexandre o'ğuju ip jewāwāayũ dopabe. Alexandre itakomaayũ mudin ojuy o'e. O'jebaeuru mūğ ma epesop i'e am aweromayũ be.

³⁴ Teku Judeu iam itaybit puje, biğ ma ip o'jewāwā.

— Diana ya'ōbuyxi jījā! — io'e ip ya'ōberen. — Ixe Diana deus wuyxe soat xe, Éfeso ka watwat xe! — io'e ip ya'ōberen.

Ibun cīcā ip o'jewāwā. Xepxep hora ya'ōberen o'jewāwā ip. O'jewāwā ip tūybe Diana Deus iān o'e ip puye.

³⁵ Gebuje ağokatkat jewāwāwāayũ o'ğuy mūğ. Ixe ağokatkat Éfeso ka kukukayũ'in sunuy. Pa'orem cīcā jewāwāwāayũ o'ğuy mūğ. O'jekawēn cebe ip.

— Éfeso ka watwat, eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wekawēn kay! — io'e. — Soat kaka dağayũ itaybit ip Éfeso ka watwat Diana kay je'e'eap'a kukan iam—deus tuk'a kukan iam—kuy bima kabi bewi o'kopiat'a kukan iam. ³⁶ Abu kuka o'e: “Éfeso ka watwat itabut ġu Diana kay,” i? Ka'ũma ma! — io'e. — Imēnpuye juy epeyewāwā ġu — io'e. — Mūğ ma epesop! — io'e. — Warēmtağ ġu juy epe'e'e! — io'e cebe ip. ³⁷ — Te'e ma juk

iteyũ aḡokatkayũ epetojot ijoce — io'e. — Diana kay je'e'eap'a beat o'tujupa'um ḡu ip — io'e. — Diana nuyap'a o'jomuymuy ḡu ip — io'e.

³⁸ — Demétrio, ceweju kapikpik'ukayũ dak warara'acat muy pin pima, cum ip ibimãmãat ekawẽn coco'ukat topabe — io'e. — Ade ip wuyka be. Ijoce ḡu bit ip warara'acat jomuymuy—ibimãmãat ekawẽn coco'ukat topabe acã — io'e. — Soat em ip je'awerorom. ³⁹ Ce'awero buje ip ceweju juy ip epeyekawẽn — io'e. — Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taḡ cuy ajeku — io'e. — Cedaḡ'ũm cĩcã wuyju e'em ḡasũ bit — io'e. — Warẽmtaḡ wuyju e'em ḡasũ bit — io'e.

⁴⁰ — César ebekitkit kuka o'e wuywebe: “Cedaḡ ḡu juk adi epe'e'e,” i. “César a'õ daḡ ḡu juk epeye'awero,” i kuka o'e ip wuywebe — io'e. — Ipiat kuka o'sup'i'ajoat ip wuywebe — io'e. — “Cedaḡ ma mo a'ḡu oceju e'em” i'e ba'ore wuywebe — io'e cebe ip.

⁴¹ Soat aweromayũ o'ḡuypit iboap epere buje. O'jepit ip jeduk'a be.

20

¹ Ce'aweroap epere buje Paulo Jesus kay itabucayũ o'tomuwa je'awero am. O'jekawẽn ceweju ip ya'õmucan am. Guyjom:

— Cum puk õn — io'e cebe ip. — Macedônia eipi kay õn cum. Eybu'um ḡu juy epesop Jesus kay — io'e cebe ip.

O'jẽm Éfeso ka bewi. O'ju.

² Gebuje Macedônia eipi daḡ oeku. Soat kaka daḡ oekuku itabucayũ jojom. O'ḡubikuy ip biḡ ma itabut am Jesus kay.

³ Grécia eipi kay oajẽm. Ebaḡũḡ kaxi ibo eipi be osunuy. Paulo ma tibog cĩcãat mudék ojuy o'e Síria eipi kay jeju am. Judeuyũ bit Paulo aoka ojuy ip. O'jewawẽ ip Paulo aoka am.

— Ga'a juy ayaoka — io'e ip. — Kobexixi be iõm puje juy ayaoka — io'e ip.

Paulo o'jekũyjo jaoka ojuy ip iam. Imẽnpuye oibu'un tibog cĩcãati mudék am.

Fílipos ka kay Paulo o'ju. Kapurũḡ taḡ o'ju. Macedônia eipi daḡwi o'ju. Warara'acayũ o'ju ceweju itabucayũ. ⁴ Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju: Sópatro, Aristarco, Segundo, Gaio, Timóteo, Tíquico, Trófimo. Sópatro Beréia ka bewiat osunuy. Pirro ipot osunuy. Aristarco Tessalônica ka bewiat osunuy, Segundo dak. Gaio Derbe ka bewiat osunuy. Tíquico Ásia eipi bewiat osunuy, Trófimo dak. Ibũrũ ma ip o'ju Paulo eju—7 beayũ.

⁵ Jay. Oajẽm ip. Õn tak cuk adi oḡuy Filipos ka be. Õn Lucas. Ijudup mubarararaḡ õn.

Ibocewi 7 beayũ o'ju ocewap Trôade ka be ocewiwi am. Paulo odopabijuk Filipos ka be. ⁶ Judeuyũ peta muğëğëm osodop ixeyũ kabia dağ. Imuğëğëm pima pão'a o'o'uk osodop ip—yamuyuhuhuaptõmtëm'ũmat'a.

Ixe epeta kap puje Trôade ka kay oceju. Ocejëm Filipos ka bewi. Kobexixi be oceõm. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Pũğpõğbi xet tibog cĩcãati dağ oceku. Warara'acayũ ocenomuixik pũğpõğbi xet kap puje—itabucayũ—7 beayũ. Ocenomuixik ip Trôade ka be. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. Xet. 7 xet ibo ka be ocesop.

⁷ Katpuje oceje'awero soat itabucayũ eju Sábado bima. Pão'a o am oceje'awero Jesus e'ũap kay ocegebu am. Yaboğat'abi be oceje'awero—umat'abi be. Paulo ocemutaybitbin o'e umat'abi be, kuyaje wara'at ka kay cum puye. Ibun osunuy ocemutaybitbin. Iximadakpe mabuk ocemutaybitbin osunuy. ⁸ Torotoro'i oeku lamparina'a umat'abi dağ yabimuk-abia am.

⁹ Ağokatkat tak Paulo ekawën o'jekũyjo iboce—yaypan'isuat. Ibutet Êutico i osunuy. Xik'i osunuy uk'aba'etatok pe. Xiiih. Oixet pin cĩcã ibun osunuy kawënwën puye. Xet. O'xet. Wũn. Bëkũ. Umwi o'at. O'ğũ'ây ip. Kuy ce'ũ. ¹⁰ Paulo o'kop umat'abi bewi.

O'kop ce'uat kay. Erot io'e. O'jeerot. Ce'uat o'yakobut. O'jekawën itabucayũ eju.

— Epeyekuy ğu juy — io'e. — Ce'ũ ğu tekul Itait ma — io'e.

¹¹ Gebuje umat'abi be ğuto ocejeu. Pão'a oceyadakat iğo'abi be Jesus e'ũap kay ocegebu am. Ocejekõn. Paulo kabiam oibu'un kawënwënapı. Oikabia kawënwën. O'jëm kabia buje.

¹² Yaypan'isuat o'tujowat ip tuk'a be. Soat ip icokcok o'e i'at'ibit o'jetait puye.

¹³ — Cum õn Assôs ka kay — Paulo juk o'e ocewebe. — Kapurũğ tağwi ma õn cum — io'e. — Iboce õn jeydopabijuk. Kobexixi dağwi juy eyju bit epeju — io'e ocewebe.

¹⁴ Oceju Paulo wap. Kobexixi be oceõm. Oceju Assôs ka be. Paulo dak o'ju kapurũğ tağwi Assôs ka be. Ibo ka bewi ixe dak oõm kobexixi be oceweju.

Gebuje oceju Mileto ka kay. Mitilene ka dağ oceku. ¹⁵ Ocejëm Mitilene ka bewi. Kuyaje ocajëm tip'aweroro weğũn. Tip'aweroro butet Quios i osunuy. Kuyaje ocejemũğ wara'at tip'aweroro be. Ixe tip'aweroro butet Samos i osunuy. Kuyaje ocajëm Mileto ka be. ¹⁶ Paulo ibu'u osunuy ibun jenuy am Ásia eipi be. Imënpuye ocejecũ ğu Éfeso ka be. Ocekap ma. Jerusalém ka be yajëm pin o'e peta muğë awap—Pentecostes ekabia awap.

¹⁷ Gebuje Paulo Éfeso ka watwat o'tomuwã Mileto ka be bima—Jesus kay itabucayũ kukukayũ. Mileto ka Efeso ka tẽg ma o'sukadop. O'tomuwã ip tot am jekay.

¹⁸ Yajẽm puje Paulo o'jekawẽn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Ibun cuk oꝑuy eyxe. Wuykukukat peam kapikipiꝑ pima cedaꝑ ma juk adi ojekukuku. Ásia eipi bewi wajẽm pujeap ojekukuku cedaꝑ. Eyetaybit wekukuam. ¹⁹ “Soat podi ma wa'õbuyxi õn,” i'ũmꝑu juk adi ocece eywebe. Oꝑuycũꝑ cuk adi ojekukuku warara'acayũ ikẽrẽat muꝑẽꝑẽm pima. Ipiat cuk adi osupiãjojo. Judeuyũ oaoka ojuy bima. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi ojekukuku soat pe. ²⁰ Obu'un ꝑu adi kawẽn idipat muwẽn ãm eywebe. Soan õn eymukũyjojo. Eymutaybitbitbin cuk adi je'aweroroap'a be, eyduk'a be dak.

²¹ — Jesus muwẽnuwẽn cuk adi ojekukuku soat pe eywebe—Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak. “Eyꝑuycũꝑcũꝑ cuy epesop ikẽrẽat kuꝑ puye,” i juk adi ocece eywebe. “Ikẽrẽat mujurũꝑrũꝑap cuy epeyepere,” i juk adi ocece eywebe. “Deus ekawẽn taꝑ cuy epekuku,” i juk adi ocece eywebe. “Jesus Cristo kay eyetabun cuy epesop—wuykukukat kay,” i juk adi ocece eywebe. Imẽn cuk adi eymutaybitbin ojekukuku. Eyetaybit soat iboam — io'e.

²² — Gasũ bit Jerusalém ka kay õn cum. Deus biõꝑbuk a'õbi õn cum. Wetaybit ꝑu apẽn je'bapuk owebe Jerusalém ka be iam. ²³ Ipiat cuy osupi'ajo ibo ka be. Obu ip ibo ka be. Omuõm ip daomũnmũnap'a be. Wetaybit iboam. Soat ka daꝑ õn cucum pima, Deus biõꝑbuk kuy juk omukũyjojo iboam. ²⁴ Imẽnpit omuparararan ꝑu iboap. Waokapi ꝑu. Obikuy jĩã bit soat wekapikap mu'ũm ãm—Jesus Cristo o'ꝑũm owebe iap mu'ũm ãm. Ixe juk o'e owebe “Ikẽrẽat mujurũꝑrũꝑap cuy epeyepere,' i juy ece soat pe,” i. “Eyepere buje Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,' i juy ece soat pe,” io'e owebe. “Wuykukukat Jesus kay eyetabun puje, Deus ikẽrẽat ju'uk eywebewi,' i juy ece cebe ip,” io'e. “Deus soat em xipan jeykuk,” i juy ece cebe ip,” io'e. “Obikuy jĩã wekapikap mu'ũm ãm,” io'e.

²⁵ — “Soat ipi daꝑacat je'e 'Deus acã wuykukukat,'” i juk adi ocece eywebe kuy bima. ²⁶⁻²⁷ Gasũ bit wetaybit waram eyju ojo ꝑu ijodi iam. Imẽnpit Deus ekawẽn cuk adi oꝑuwẽnuwẽn eywebe. Deus pe eymukũyjojoap ekawẽn tak oꝑuwẽnuwẽn soat pe eywebe. Abu be oꝑuwẽn'ũm? Soat pe ma oꝑuwẽn. Imẽnpuye pũꝑ ey'in Jesus kay itabut'ũm pima, õn ꝑu okpiwat. ²⁸ Deus ekawẽn taꝑ cuy epeku — io'e cebe ip. — Deus biõꝑbuk cuk eynaẽ Jesus kay itabucayũ kukukayũm. Jesus ebekitiyũ ip, ixe o'jedoyekereren cebeam ip puye — io'e. — Xipan cuy ip epejuk ovelha kukuk'ukat puxim — io'e.

29 — Wetaybit òn ijoce'ũm pima aḡokatkayũ jajẽm eykay iam—ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ—ika'uat puximayũ. Napaap ip ḡuwẽn eywebe Jesus kay eyetabucap epereap ojuy. Ovelha kay wida ajẽmap puxim jajẽm ip eykay. Adeayũ ḡuḡuykukuku ip. Icẽmãn ḡu ip ḡutaybin—napaam acã. ³⁰⁻³¹ Warara'acayũ ḡuḡuykukuku ip jetabucap epereap ojuy. Imẽneju aḡ cuy epesop ixeyũ be eymuḡuykukuap puxim. Pũḡpũḡ ey'in tak warara'acayũ ḡuḡuykukuku jetabucap epereap ojuy — io'e cebe ip.

— Ebaḡũḡ koato ma juk adi eymutaybinbin oḡuyḡuyḡuy. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn cuk adi oḡuyḡuyḡuy eywebe kabiam, ixima daḡ tak — io'e. — Ekay wetabotaidabotbon kapikipiḡ cuk adi oḡuyḡuyḡuy. Gebum cuy epesop iboap kay — io'e cebe ip.

³² — Deus pit xipan cĩcã jeykuk — io'e cebe ip. — Deus ekawẽn kay juy epesop — io'e. — Ixe ekawẽn kay bima, eypararam ḡu epesop. Deus ekawẽn kay bima, jeybu'un ḡu Jesus kay eyetabut am. Deus xipacat ũmũm jebekitkiyũ be. Eywebe dak xipacat je'ḡũmḡũm — io'e. ³³ — Eyxe bima wetabikuku ḡu juk oḡuy eybubut kay eyxe bima, eyeprata kay dak, eyeouro kay dak, eydoti kay dak. ³⁴ Òn ma kapikipik'uk oḡuy obubut pu am, odoti bu am tak, owejuayũ bubut pu am tak, owejuayũ doti bu am tak. Eyju dak eyetaybit iboam. Imẽn cuk adi ojekuku eyxe bima. ³⁵ Eyju dak wekukuap puxim cuy epeku ḡasũ — io'e. — Acejekapik cĩcã juy tadaybotbocayũ buywat am. Kuy imẽn adi eymutaybitbin oḡuy — io'e. — Wuykukukat Jesus imẽn o'e:

Ibubu'ukat cokcokap podi ma iũmũm'ukat pit e'em, i. Imẽn o'e wuykukukat Jesus Cristo — io'e. — Cekawẽn kay ḡebum cuy epesop — io'e cebe ip.

³⁶ Paulo imẽn o'jekawẽn Jesus a'òkayayũ kukukayũ eju—Éfeso ka bewiayũ eju.

Iboap e buje Paulo o'jẽḡ'aecõḡcõḡ. O'jekawẽn Deus eju. Soat Éfeso ka bewiayũ dak o'jekawẽn Deus eju. ³⁷ Soat ip wawa o'e Paulo cẽm puye.

Gebuje Paulo ip o'yakobutbut. O'yaḡobukõnkõn ip cẽm puye. ³⁸ Iḡuycũḡcũḡ ip o'e Paulo ekawẽn kay, “Waram eyju ojo ḡu ijodi,” io'e buye.

21

¹ O'ju ip Paulo eju kobexixi kay. Ocejewemuwẽn cebe ip. Ocejẽm cexewi ip. Ocejõm kobexixi be.

Tiro ka kay oceju. Cucum pima oceju tip'aweroro be. Ocajẽm tip'aweroro be. Tip'aweroro butet Cós i osunuy.

Kuyaje ocajēm Rodes ka ebikopap pe. Ibocewi ocajēm Pátara ka be.

² Wara'at kobexixi oacetobuxik. Oceōm cebe—Fenícia eipi kay cu ojuyat pe. Ocejek ebikopap pewi. ³ Wara'at tip'aweroro oacetipcoco ġebuje. Ibutet Chipre i osunuy. Ocekap wuyba'ūġat kadi. Ocejū Síria eipi be. Ocejemūġ Tiro ka ebikopap pe. Tiro ka Síria eipi be opop. Kobexixi be kapikpik'ukayū tarekrek tujujēm ojuy kobexixi bewi iboce. Imēn ocajēm Tiro ka kay.

⁴ Jesus kay itabucayū oacetobuxik ibo ka be. Ibun ma ocesop cexe ip. ⁷ xet ocesop cexe ip. Ixeyū o'jekawēn Paulo eju Deus biōġbuk a'ōbi.

— Eju ġu juy Jerusalém ka be — io'e ip Paulo be. — Jaoka ip itakomaayū — io'e ip.

⁵ Ocejēm puje, itabucayū o'je'awero ocewebe jewemuwēn ām—aġokatkayū, aoyū dak, bekitkit tak. Oceweju o'ju ip ebikopap pe. Ocejēġ'aecōġcōġ ka'oririt pe. Deus eju ocejekawēn.

— Cum puk oceju — i oce Tiro ka bewiayū be.

— Ha'a — io'e ip. — Deus cuy je'ju eyweju — io'e ip ocewebe.

⁶ Oceōm kobexixi be. Ixeyū bit o'jepit jeduk'a be. Imēn ocejēm Tiro ka bewi. ⁷ Kobexixi daġ oceju.

Ocejēm Ptolemaida ka kay. Itabucayū oacetobuxik. Pūġ kabia ocesop cexe ip.

⁸ Kuyaje ocajēm Cesaréia ka be. Filipe oacetobuxik. Filipe kawēn idipat muwēnuwēn'ukat osunuy. Kuy bima Jerusalém ka watwat Filipe o'jomuy itabucayū buywatwat'ukan ⁶ beayū eju. Ixe duk'a be ocesop. ⁹ Ixe ebadipdip taxit osunuy. Itoptep ġū ixeyū bit osodop. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū osodop ip. Puġ kabia ġū ixek duk'a be ocesop.

¹⁰ Aġokatkat tak oajēm ocejay. Oajēm Judéia eipi bewi. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat osunuy. Ágabo i ibutet osunuy. Apēn ġuyjom je'bapuk iam Deus ocemutaybitbin'uk osunuy. ¹¹ Ixe Paulo ukpumūnpu o'subu'uk. Jebōġbi o'jomūnmūn Paulo ukpumūnpum. Jekaġobi dak o'jomūnmūn yukpumūnpum.

Imūnmūn epere buje, o'jekawēn Paulo eju.

— Deus biōġbuk omukūyjojom — io'e. — Jerusalém ka watwat jedaomūn — io'e. — Jedaomūn ip apēn obōġbi mūnmūn iap puxim — io'e. — Jeūm ip Judeu'ūmayū be—itakomaayū be — io'e.

Ágabo imēn o'e Paulo be. ¹² Gebuje oceju ocejekawēn Paulo eju.

— “Eju ġu juy Jerusalém ka kay,” — i juk ocece ewebe — ioce cebe. — Jedaomūn ip — ioce.

— Eju ġu juy — io'e warara'acayũ dak yaokaap puxim.

Itabucayũ o'tõtõn Paulo iju pin puye—Cesaréia ka watwat.

13 — Apēnpuye eyju wawa? — io'e Paulo. — Cum cuy õn Jerusalém ka kay — io'e. — Omuguycũgũcũg eyju? Apēnpuye eyju omudaobu'un ojuy? Wuykukukat Jesus ibikuy bima, obu'u ġu oce ixeyũ be odaomũn ãm. Obu'u ġu dak we'ũ ãm. Wuykukukat Jesus a'õbi acã ojeku — io'e.

14 Paulo aġuymuwarurun pa'ore o'e ocewebe. Imēnpuye ocebu'un yaġuymuwarurun.

— Wuykukukat bikuyap taġ cuy ejeku — i oce cebe.

15 Imēneju ocejewemuxipan Jerusalém ka kay oceju am. Ocejju.

16 Jay. Ocajēm Jerusalém ka kay. Jesus kay itabucayũ o'ju oceweju. Ocedujowat ip Menasom kay Cesaréia ka watwat. Menason Chipre eipi bewiat osunuy. Kuyje ma itabucat osunuy Jesus kay. Ixe duk'a be ocesop.

17 Jerusalém ka be ocajēm puje itabucyũ jom oceku. Icocok o'e ip ocajēm puje.

18 Kuyaje Paulo o'ju Tiago kay oceweju. Tiago xe awerom osodop ip itabucayũ kukukayũ—Jerusalém ka watwat.

19 Paulo ixeyũ o'tobede.

Gebuje:

— Deus ja'õbacaap o'ġubapukpukpuk Judeu'ũmayũ be õn ixeyũ xe bima — io'e Paulo. — Tak ġu ip oitabun Jesus kay Judeu'ũmayũ. Ade jĩã ip oitabun — io'e Paulo cebe ip.

20 — Ka'ũmġu Deus co'iat xipacat! — io'e ip, iboap co buje.

Gebuje itabucayũ kukukayũ o'jekawēn Paulo eju.

— Xipit ma, ocekitpit — io'e ip. — Imēnpit etaybit ade Judeuyũ itabut o'e Jesus kay iam — io'e ip. — “Jesus kay wuyetabut puje dak Moisés ekawēn taġ cuy ajeku,” i'e'em pit ip — io'e ip. 21 — “Paulo bit warēmtaġ ma Judeuyũ mutaybitbin Judeuyũ'ũmayũ ka be bima,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — “Moisés ekawēn taġ ġu juy epeku,” i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “'Eyipotpoyũ juy epetaypu'aġobixeedakat ġu,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip — io'e ip. — “'Aypapayũ'ũm'ũm ekawēn taġ ġu juy epeku ġasũ bit,’ i'e'em Paulo,” i'e'em ip napa ma — io'e ip Paulo be. — Imēn emuymuy Judeuyũ, itabut ma'ġu ip Jesus kay — io'e ip. 22 — Kuy ip o'jekũyjo ijoce ajēmap awēġ — io'e ip Paulo be.

23 — Oce'e'eap taġ cuy ece — io'e ip Paulo be. — Ebadipdip aġokatkayũ jewemuisusun Deus xe, itabucayũ — io'e ip. — “Ocewemuisun cuy,” i juk o'e ip Deus pe. 24 Ixeyũ ebadipdipayũ juy etujowat eweju. Wuybabi daġ cuy ecewemuisun ceweju ip — io'e ip Paulo be. — Dinheiro juy eġũm ebadipdipayũ be yakoeapteim, iõhõ buap teim tak. Iõhõ juy ip je'ġũm

paīyū be imupik am Deus etabixe. Imēn e'e buje, soat itaybit je'e icēm ġu e'em ip Paulo muymuy iam — io'e ip. — Itaybit je'e ip ēn tak Moisés ekawēn tağ jekukum iam — io'e ip Paulo be.

25 — Kuy oceje'awero Judeu'ūmayū awē ām — io'e ip. — Cartadup očetupmuju cebe ip—itabucayū be. Imēn e'em igodup: “Deusbaroyū wap iēnmōğ'ibitēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Puca doy juy epetoykōn ġu,” i. “Iēntoyteyatēn cuy epesuēn'o ġu,” i. “Wara'at tayxi eju ġu juy epeyepo, wara'at itop eju ġu dak,” i. Ibiatup očetupmubararak ixeyū awēaptum — io'e ip. — Ocewebe yawēwēap tağ cuy jeku ip — io'e ip Paulo be.

— Ma — Paulo o'e. — Eyekawēn tağ cuy oce — io'e.

26 Paulo ixeyū be jawēap tağ o'e. Ebadipdipayū o'tujowat jewēju. Kuyaje o'ju jewemuisun am Deus xe ceweju ip. Oōm Deus eju kawēnwēnap'a be—yaboğat'a be.

— Gaxīn ma oceisu oce'e — io'e ip paīyū be. — Oceisu bima, iōhō oceğūm eywebe imupik am Deus etabixe — io'e ip paīyū be.

Paulo iōhō kuka o'ğūm ebadipdipayū muisunapteim 7 xet kap puje. Iboap tak o'ğuwēn paīyū be.

27 7 xet kapap wi ijawūn pima Judeuyū Paulo o'jojojo Deus eju kawēnwēnap'a be—Ásia eipi bewiyū. Ixeyū Judeuyū adeayū o'ğutakomān Pauloyū kay. Ixeyū Paulo o'jat. 28 O'jewāwā ip ya'ōberen adeayū be.

— Israel naxegebitbit! — io'e ip. — Ocebuywan cuy epe'e! — io'e ip. — Daosuw! — io'e ip. — Ağokatkat cuy ajat — io'e ip. — Ixe warēmtağ wuymutaybitbin jekukum soat kaka dağ — io'e ip napa ma.

— Ixe e'em adeayū be: “Judeuyū ikērēat kuğ Deus xe,” i; “Moisés ekawēn tağ ġu juy epeku,” i dak — io'e ip napa ma. — Ixe Deus eju kawēnwēnap'a muymuy — io'e ip napa ma. — Judeu'ūmayū o'tujuōm ija'a be — io'e ip. — Ija'a mubuyxi'ūm'ūm cīcā ip — Judeuyū napa ma o'e—Ásia eipi bewiyū.

29 Tūybe Paulo Judeu'ūmat o'tujuōm Deus eju kawēnwēnap'a be iān o'e ip. Imēnpuye oitakomān ip Paulo kay. Ixe Judeu'ūmat putet Trófimo i osunuy. Éfeso ka bewiat osunuy. Koap pima Judeuyū Paulo o'jojojo Trófimo eju. Xepxem oekuku ip Jerusalém ka be—Paulo Trófimo eju. 30 Imēneju ade Jerusalém ka watwat o'jedau Paulo kay. Soat tağwi o'jedau ip. Paulo o'jat ip. Kururuğ o'tujujēm ip ija'a bewi. Akikay o'tujowat ip. Dao ma ija'a exīntabi o'tomudip ip. 31 Paulo aoka ojuy ip.

Adeayū dak o'jedau 1000 be sorarayū kukukat kay imukūyjom—Jerusalém ka wiwi'ukayū kukukat kay.

— Soat Jerusalém ka watwat jewaokakam! — io'e ip cebe. — Kawēn ikērē jījā — io'e ip. — Jewaoka ojuy ip — io'e ip cebe.

³² Imēnpuye sorarayū kukukat dao ma o'jedau iğo'a be. Ade jījā jesorarayū o'tujowat jewēju. 100 be sorarayū kukukayū dak o'tujowat jewēju.

O'jedau ip Paulo kay. Itakomaayū Paulo mupokupoğ o'e. Oibu'un ip yaoka am sorarayū dobuxik buje. 1000 be sorarayū kukukat oajēm. Jesorarayū o'ğuju Paulo bum iğo'a beayū be yaokaap puxim.

³³ — Epesubumikirik cuy correntebum—xepxepum — io'e sorarayū be.

— Abu ite ağokatkan? — io'e yaoka ojuyayū be. — Apēn ite o'e eywebe? — io'e.

³⁴ Gebuje yaoka ojuyayū o'jewāwā ya'ōberen. Wara'at tağtağtağ ma ip o'jewāwā. Imēnpuye 1000 be sorarayū kukukat pe itaybit pa'ore o'e apēnpuye Paulo aoka ojuy ip iam.

— Epetujowat cuy wuydopdopap'a be — io'e jesorarayū be.

³⁵ Sorarayū Paulo o'tujowat jedopdopap'a kay. Toptopap'a ewadağğūn xe bima sorarayū ja'ōpi'a jeje Paulo o'tujuu itakomaayū be yaokaap puxim. ³⁶ Itakomaayū nomuju o'jedau ip Paulo bu ojuy.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'ōberen.

³⁷ Gebuje Paulo o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat pe.

— Wekawēn put tu ewēju? — io'e Grego a'ōm 1000 be sorarayū kukukat pe.

³⁸ — Etaybit tu Grego a'ōm? — io'e. — Egito eipi bewiat ğu du ēn? — io'e. — Kuy bima ixē Egito eipi bewiat adeayū o'ğu'awero jenopağoğō ām Roma ka kukukat esorarayū eju. 4000 ağokatkayū oekuku ip ceweju. 4000 beayū o'tujowat uk'a'ūmat pe. Warara'acat aoka ojuy ip o'e. Ēn ixē ağokatkat ğu du? 1000 be sorarayū kukukat o'e Paulo be.

³⁹ — Ka'ūma — io'e. — Gujuat ğu ōn — io'e. — Wara'at ma ōn pit. Judeu ōn. Tarso ka be okap—Cilícia eipi be — io'e. — Tarso ka waypanap ka—ikaboğatka — io'e. — Wekawēn pin cīcā waoka ojuyayū be. Āğ puk ocekawēn ceweju ip — Paulo o'e.

⁴⁰ — Ha'a. Ecekawēn puk — io'e.

Paulo cūğ'i osunuy sorarayū dopdopap'a ewadağğūn ceje. Wēğwēğ'i o'e jebum itakomaayū muymūğ ām.

Gebuje Paulo o'jekawēn itakomaayū be. Ya'ōm ma ip o'jekawēn ceweju ip—Judeuyū a'ōm—Hebreu a'ōm.

22

¹ — Tapupuyū okitpitpiyū, baybayū — io'e. — Eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wa'ō kay. Ocedewayo juy eywebe wa'ījoam — io'e.

² — Wuya'õm ma teku kawēnwēn! — io'e ip Judeuyū. Mũḡ o'e ip ya'ĩjo am. Paulo o'jekawēn ceweju ip.

³ — Ocedewayo juy — io'e. — Judeu õn. Tarso ka be okap Cilícia eipi be — io'e. — Ijop ka be ma bit owaypan—Jerusalém ka be Gamaliel be omutaybit am. Moisés ekawēn omutaybitbin osunuy. Ocedobuyū'ũm'ũm ekawēn omutaybitbin osunuy — io'e. — Kaypatpan ḡu õn pit wetaybin. Soat eyju Deus bikuyap taḡ jeku ojuy. Õn tak eybuxim cuk adi ibikuyap taḡ jeku ojuy oḡuy — io'e.

⁴ — Wetakoma jĩjā juk adi oḡuy Jesus a'õkayayū kay—ieisuate daḡ jekuku'ukayū kay. Ixeyū kaykay jĩjā ma juk adi oḡuy. Ade ip otaomūnmūn. Daomūnmūnap'a be ip oḡuõmõm—aḡokatkayū, aoyū dak. Ade ip oyaokaat ixeyū'in. ⁵ Paĩyū kukukayū itaybit imēn cuk adi ojekuku iam, Judeuyū kukukayū dak — io'e. — Ixeyū juk cartadup o'tupūm owebe—Judeuyū beaptum—Damasco ka watwat beaptum — io'e.

— Damasco ka kay juk oju. Jesus kay itabucayū daomūn ām oju. Ijoce taomūnmūn ip tujupit ojuy oju Jerusalém ka be. Ipiat pi'ajoat ojuy cebe ip oju.

⁶ E daḡ cucum pima juk oajēm Damasco ka tēḡ ma. Kaxicuḡ oajēm. Dao ma oikabia jĩjā ma wakokoreren. ⁷ O'at ipiju wekuyap pibun.

— Gebuje kabi beat oya'ĩjojo. O'jekawēn oweju.

— “Saulo,” io'e. “Apēnpuye warēmtaḡ ma ēn okuḡ?” io'e owebe.

⁸ — “Abu ēn tak, Kariwa?” i oce cebe.

— “Jesus õn,” io'e. “Nazaré ka be tūibit õn. Ēn ma ipiat esupi'ajoat owebe,” io'e.

⁹ Oweju oekukuiayū o'jekuy jĩjā. Kabiaat o'jojojo ip. Oweju kawēnwēnat a'õ bit o'jojojo ḡu ip.

¹⁰ — “Apēntak oce, Kariwa?” i oce.

— “E'āy,” io'e. “Damasco ka be juy eju,” io'e. “Ibo ka be aḡokatkat apēn Deus ibikuy ewebe eku am iap ḡuwēn ewebe,” io'e — Paulo o'e.

¹¹ — Gebuje wekabiokok ojekuku ixē kabiaat iepokat wetabimu'ũm'ũm puye. Owejuayū obacom okuḡ. Imēn ocajēm Damasco ka be — io'e.

¹² Ibo ka be bima, aḡokatkat oajēm okay. Ibutet Ananias i osunuy. Moisés ekawēn taḡ jekuku'ukat osunuy. Xi-pat cĩcā osunuy soat Damasco ka watwat xe—Judeuyū xe.

¹³ O'jekawēn oweju.

— “Obure Saulo, ececoan waram,” i adi o'e owebe.

— Gebuje'isum ma ocecoan. Oceak cekay — io'e Paulo. — Waram wetate buje Ananias o'jekawēn oweju.

14 — “Saulo,” io'e. “Kuyje Deus enaë,” i adi o'e Ananias. “Ocedobuyũ'ũm'ũm itabut osodop ip ixekay. Ixekay juk enaë ewebe ixekay buywat-wat'ukat co am—cũg cĩcãat co am. Ixekay juk enaë ibuywat-wat'ukat pe emukũyjo am,” i adi o'e owebe. 15 “Ixekay ekawẽn muwẽnuwẽn'ukan cuy eguy,” i adi o'e. “Apẽn ejojojoiap cuy eguwẽnuwẽn, apẽn eya'ĩjojoiap tak,” i adi o'e Ananias owebe — io'e Paulo.

16 — “Ajo wiwim tak ẽn? E'ãy!” i adi o'e owebe. “Ecewemu-batisaan cuy!” i adi o'e. “'Ikêrêat cuy eju'uk owebewi,' i juy ece wuykukukat pe,” i adi o'e. “Imẽn e'e buje, Deus ikêrêat ju'uk owebewi,” i adi o'e owebe.

Imẽn Ananias o'jekawẽn owebe — Paulo o'e.

17 — Jerusalém ka kay juk ocepit — io'e. — Deus eju kawẽnwẽnap'a be oju jekawẽn am Deus eju. 18 Deus ekawẽn kay gëbum pima wuykukukat ojojowo wexey jo'iat pe — Paulo o'e.

— Gebuje wuykukukat o'jekawẽn oweju.

— “Daosuw!” i adi o'e owebe. “Ejëm cuy Jerusalém ka bewi. Ijopka beayũ itabut gu je'e ip ekawẽn kay cedağ ma'gu ẽn omuwẽnuwẽn,” i adi o'e owebe wexey jo'iat pe.

19 — “Ka'ũma, Kariwa,” i adi oce. “Wekawẽn kay itabut je'e ip,” i adi oce. “Soat ip itaybit apẽn cuk adi ojekuku iam,” i adi oce cebe. “Itaybit ip apẽn soat kaka dağ ojekuku iam, apẽn Judeuyũ e'aweroroap'a be juk adi oõmõm itabucayũ bu ojuy iam tak, apẽn taomũnmũn ip cuk adi otujupitpit ijop ka be iam tak, apẽn cuk adi ip oyaokaka iam tak, apẽn cuk adi daomũnmũnap'a be ip oguõmõm iam tak,” i adi oce cebe. 20 “Estêvão aokam pima, õn tak cuk ojojowo ip—ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat aokam pima,” i adi oce cebe. “Tũybe xipat yaoka am iãn mo oce. Estêvão'ũm o'yaoka'iaiyũ eekabek kuğ oguy,” i adi oce. “Gasũ bit wağuyisun ma õn jekukum. Soat ijoceayũ itaybit iboam. Imẽnpuye wekawẽn kay je'e ip,” i adi oce wuykukukat pe.

21 — “Ka'ũma,” i adi o'e. “Ejëm cuy ijocewi,” io'e. “Ewebe omuwẽn puje, itabut gu je'e ip ekawẽn kay,” i adi o'e. “Õn ma wũy ma jemuju. Judeu'ũmayũ kay õn jemuju,” i adi wuykukukat o'e owebe — Paulo o'e adeayũ be.

22 Paulo ekawẽn cocom cĩcã ip osodop. “Judeu'ũmayũ kay õn jemuju” i'e buje bit, oibu'un ip ya'ĩjo am. O'jewãwã ip ya'õberen.

— Epeyaoka juy! — io'e ip ya'õberen. — Epeyaoka juy! — io'e ip. — Epejoxik akikay — io'e ip.

23 Ya'õberen jewãwãwã ip o'e. Jesay wëgwëgãn ip jetakoma jĩjã buye. Ka'wi o'joxikxik ip jetakomaap pibun. 24 1000 be sorarayũ kukukat tak Paulo o'guõmat sorarayũ dopdopap'a

be—yaboğat'a be. Itaybin pin o'e apēnpuye adeayū ya'ōberen o'jewāwā iam. Imēnpuye o'jekawēn sorarayū be.

— Epeğupokupok cuy ixee muğēğēbum — io'e. — Guwēn paxi jekpiwacap jemupikupikap? Apēnpuye o'jewāwā ip ya'ōberen cekay iap ġuwēn paxi? — io'e sorarayū be.

²⁵ Sorarayū Paulo o'subōğbimukirik imupokupok am.

Gebuje Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat eju.

— César ebekit òn—Roma ka kukukat ebekit òn — io'e. — Cedağ tu eywebe César ebekit mupokupok am? — io'e. — Eyju odujowat ġu buk ibimāmāmā'ukat ekawēn coco'ukayū dopabe — io'e. — Eyetaybit ġu ma buk òn ma xe'e okpiwat iam, pām ġuto ka'ūma iam — io'e.

²⁶ Imēneju 100 be sorarayū kukukat o'jekawēn 1000 be sorarayū kukukat eju. Apēn Paulo o'e cebe iap ekawēn o'ğuwēn cebe.

— Apēntak ēn em cebe? — io'e. — Ixe ağokatkat César ebekit — io'e.

²⁷ 1000 be sorarayū kukukat oajēm Paulo kay.

— Cēm tu ēn César ebekit? — io'e Paulo be.

— Hm hm — io'e.

²⁸ — Òn tak cebekit ma — io'e. — Ade wedinheiro oğū'üm cebekin em pima — io'e.

— Òn pit cebekit okapap ma — Paulo o'e.

²⁹ Dao ma o'jewede ip cexewi sorarayū—Paulo mupokupok ojuyayū. 1000 be sorarayū kukukat tak yağuybabi'üm o'e. Yağuybabi'üm o'e Paulo César ebekit iam itaybit puye, o'subōğbimukirikat puye dak. Soat ip oibu'un Paulo kaykay am.

³⁰ 1000 be sorarayū kukukat itaybin pin o'e apēnpuye Judeuyū Paulo o'jomuymuy iam. Paulo bōğbikirikpu o'subumuwekap kuyaje. Judeuyū ya'ōbuyxiayū o'tomuwā je'awero am. Paīyū kukukayū dak o'tomuwā ibimāmāmāat ekawēn coco'ukayū dak. Soat ip o'je'awero. 1000 be sorarayū kukat Paulo o'tujowat aweromayū dopabe—jewawēwē'ukayū yoboğayū dopabe.

23

¹ Paulo o'jeak jewawēwē'ukayū yoboğayū kay. — Oburereyū — io'e. — Apēn cedağ ma oxe iap tağ cuk adi ojekuku. Cedağ ma ġasū dak òn jekukum Deus etabutpe — io'e.

² Iboap co buje paīyū kukukat oitakomān Paulo kay. Paīyū kukukat putet Ananias i osunuy. Tūybe Paulo Deus muymuy iān o'e.

— Esubioka juy — io'e Paulo xeayū be. ³ — Deus cuy ipiat supi'ajoat ewebe ma — Paulo o'e paīyū kukukat pe. — Ocemuğuykukuku'ukat ēn! — Paulo o'e. — Ēn xik'i ijoce wa'ījo am etaybit am wuydobuyū'üm'üm ekawēn tağ ocece iam pām

guto ka'ũma iam. Imēn pit wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn taḡ ḡu juk ēn tak obiokaat! — io'e Paulo.

4 — Ēn Deus epaīyũ kukukat muymuy — cexeat o'e Paulo be.

5 — Obadipdipyũ — io'e. — Wetaybit ḡu juk ixē paīyũ kukukat iam. Wetaybit pima bit imēn ḡu kajuk oce cebe. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Eybadipyũ kukukat cuy epejomuymuy ḡu, i.

Imēn Deus ekawēn tup e'em — Paulo o'e.

6 Paulo o'jeak Fariseuyũ kay. O'jewāwā ya'ōberen.

— Obadipdipyũ — io'e. — Fariseu ōn! Webay dak Fariseu osunuy. Wetabut wuye'ũ buje waram guto acejetait iap kay. Imēnpuye eyju wa'ījom ḡasũ eyetaybit am okpiwat paxi iam — io'e cebe ip.

Pũḡpũḡ jewawēwē'ukayũ yoboḡayũ'in Fariseuyũ ip osodop. Warara'acayũ ixeyũ'in Saduceuyũ ip osodop. Paulo itaybit o'e iboam. 7 Imēneju o'jewāwā ya'ōberen — Fariseu ōn — i. Ade osodop ip jewawēwē'ukayũ yoboḡayũ. 8 Fariseuyũ ma e'em — Wuye'ũ buje waram guto acejetait — i. Itabut ip wuybiōḡbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojotjot'ukayũ kake iap kay dak. Saduceuyũ bit napa ma e'em: — Wuye'ũ buje waram acejetait ḡu — i. Itabut ḡu ip wuybiōḡbuk kake iap kay, Deus ekawēn tojotjot'ukayũ kake iap kay dak. Paulo itaybit o'e pũḡ taḡ ḡu ip itabut ip iam. Imēnpuye — Fariseu ōn — io'e cebe ip.

9 Iboap co buje o'jewa'ōxixik cīcā ip jeweweju jewawēwē'ukayũ yoboḡayũ. Wara'at taḡtaḡtaḡ ma o'e ip. Biḡ ma ip o'jewāwā ya'ōberen. Fariseuyũ Paulo dayoyom o'e—Moisés ekawēn imutaybitbit'ukayũ.

— Ite aḡokatkat ikērēat mujurũḡrũḡ ḡu ocexe — io'e ip. — Warēmtaḡ ḡu juy ajukuk! Ibiōḡbuk xipacat aco'i o'jekawēn ceweju. Deus ekawēn tojotjot'ukat aco'i o'jekawēn ceweju — io'e ip.

10 Jewawēwē'ukayũ yoboḡayũ o'jewa'ōxixik cīcā. Imēnpuye jewaokaka ojuy ip.

— Paulo ḡuwekap aco'i teyũku — io'e 1000 be sorarayũ kukukat jewa'ōxixikayũ jojom.

— Paulo juy epejat — io'e jesorarayũ be. — Epetojot cuy wuydopdopap'a be jewa'ōxixik'ukayũ be yaokaap puxim — io'e cebe ip.

Ya'ō daḡ o'e ip sorarayũ. O'tujowat ip jedopdopap'a be. Iḡo'a be osunuy Paulo.

11 Waram pimaat exima be wuykukukat o'jebapuk Paulo kay ya'ōmucan am. O'jekawēn ceweju.

— Paulo, a'ōcam cuy eḡuy — wuykukukat o'e cebe—Paulo be. — Apēn cuk adi Jerusalém ka watwat pe ēn omuwēnuwēn

iap puxim Roma ka watwat pe dak omuwēnuwēn cuy eḡuy — Jesus o'e Paulo be.

¹² Kabia buje Judeuyū'in o'je'awero jewawē ãm apēn Paulo aceyaoka iam.

— Ga'a Paulo ayaoka — io'e ip. — Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ḡu, acetikōn ḡu dak — io'e ip. — Yaoka'ūm pima juy Deus ipiat supi'ajoat wuywebe — io'e ip jewewebe.

— Ga'a — io'e ip.

¹³ Imēn o'jekawēn ip jewewebe Deus etabutpe. 40 be osodop ip imēn o'e'e'iyāyū aḡokatkayū—Paulo aoka ojuyayū.

¹⁴ Imēn jewawē buje ip o'ju paīyū kukukayū kay, Judeuyū kukukayū kay dak.

— Deus etabutpe juk ocejekawēn — io'e ip. — Pūḡ taḡ ma ocaḡuy — io'e ip. — “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ḡu, acetikōn ḡu dak,” i juk oce — io'e ip. — Imēnpuye Paulo juy epetomuwā ocewebe jekawēn ãm ceweju — io'e ip. ¹⁵ — “Paulo juy eḡudot ocekey—jewawēwē'ukayū yoboḡayū kay,” i juy epe'e 1000 be sorarayū kukukat pe — io'e ip. — “Iwiwim oceju waram cekawēn co am,” i juy epe'e cebe — io'e ip. — “Cedaḡ ocewebe waram cekawēn co am,” juy epe'e cebe — io'e ip. — Imēnpit Paulo jajēm ḡu jījā. E daḡ iwiwim oce'e yaoka am — io'e ip Paulo aoka ojuyayū paīyū kukukayū be—40 beayū o'e.

¹⁶ Imēnpit aḡokatkat iboce osunuy—yaypan'isuat—Paulo ixīt'it. Apēn Paulo aoka ojuy ip iam o'jekūyjo.

Gebuje ixē yaypan'isuat o'ju Paulo kay imukūyjo am. Oōm sorarayū dopdopap'a be. Apēn cuk o'ya'ījoiap o'ḡuwēn Paulo be. ¹⁷ Paulo 100 be sorarayū kukukat o'tomuwā.

— Ite yaypan'isuat cuy etujowat 1000 be sorarayū kukukat kay, yawēḡ muwēn pin cebe — io'e 100 be sorarayū kukukat pe.

¹⁸ Yaypan'isuat o'tujowat.

— Taomūnmūnat Paulo juk onomuwā ite yaypan'isuat tojon ekay — io'e. — Yawēḡ muwēn pin ewebe — io'e 1000 be sorarayū kukukat pe—Cláudio Lísias pe.

¹⁹ Cláudio Lísias yaypan'isuat pu o'subuijik. Iba com o'tujowat jewēju. O'tujowat wara'acat xewi ixeyū be ya'ījoap puxim.

— Ajo-muwēn pin ēn owebe? — io'e.

²⁰ — Judeuyū o'jewawē — io'e. — Kuyaje je'e ewebe ip: “Paulo juy eḡudot ocekey,” i — io'e. — “Kuyaje juy eḡudot ocewebe waram cekawēn co am,” i je'e ip ewebe — io'e. ²¹ — Imēnpit emuḡuykuku ojuy ip. Etahun ḡu juy eḡuy apēn je'e ip ewebe iap kay — io'e. — 40 aḡokatkayū ebitako be Paulo kapap wiwim. “Paulo aoka'ūm pima juy acejekōn ḡu, acetikōn ḡu dak,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — “Paulo aoka'ūm pima

wuyekōn puje, Deus cuy ipiat supi'ajoat wuywebe,” i juk o'e ip jewewebe — io'e. — Gasū ma edeap wiwim ip — yaypan'isuat o'e Cláudio Lísias pe.

²² — Owebe eḡuwēn iap cuy eḡuwēn ḡu wara'acat pe — io'e yaypan'isuat pe.

Yaypan'isuat o'ḡuyipit tuk'a be.

²³ Gebuje Cláudio Lísias xepxep 100 be sorarayū kukukayū o'tomuwā.

— 200 sorarayū juy epeḡuxipanat iju am Cesaréia ka kay — io'e cebe. — Iximadakpe juy epeju — io'e. — 70 cavalo akpi jejeayū juy je'ju. 200 warara'acayū dak je'ju sorarayū—obukaka'uk co'iat kukayū. ²⁴ Cavalo dak epeḡuxipan Paulo beam. Xipan cuy Paulo epetujowat Félix dopabe—wuyecuḡap dopabe — io'e 100 be sorarayū kukukayū be.

²⁵ Gebuje cartadup o'tupmubararak tupmuju am Félix mukūyjoaptum. Imēn e'em ibo dup:

²⁶ Félix, ocecuḡap ēn, i. Obutet Cláudio Lísias, i. A'ōbuyxiat oxe, i. Kato mujujum ōn ewebe ijudup pe, i. ²⁷ Taomūnmūn aḡokatkat mujujum ōn ewebe, i. Judeuyū ixē o'jat, i. Yaoka ojuy ip, i. Ixē César ebekit iam omutaybin puje wesorarayū eju oju cekay, i. Otujupa'um yaoka ojuy'iyū xewi, i. ²⁸ Wetaybin pin oḡuy apēntak ite ikērēān o'e cebe ip iam, i. Imēnpuye ixē otujowat Judeuyū kukukayū dopabe—jewawēwē'ukayū yoboḡayū dopabe, i. ²⁹ “Ite aḡokatkat wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu jekukum,” i juk o'e ip owebe, i. Imēnpit wuyeipi kukukat o'jomuymuy ḡu. Cedaḡ ḡu wuywebe imuōm ām daomūnmūnap'a be, yaoka am tak, i. ³⁰ Ibocewi ip omukūyjo Judeuyū Paulo aoka ojuy iam, i. Imēnpuye ekay ōn Paulo mujujum, i. “Félix kay juy epeju Paulo awēḡ mukērērēn ām,” i juk oce yawēḡ mukērērēn ojuyayū be, i. Bay'a, ewātaxipipem ḡu juy eḡuy, i. Imēn o'tupmubararak. O'tupūm sorarayū be tup tujowat am Félix pe.

³¹ Gebuje sorarayū Paulo o'tujowat Cesaréia ka be. O'tujowat ip apēn 1000 be sorarayū kukukat o'e cebe ip iap taḡ. O'ju ip cavalo akpi jeje. Ixima be ip o'ju. Ixima bun oeku ip cūḡcūḡ. Kuyaje dak cūḡcūḡ ma. Jay. Oajēm ip Antipátride ka be. ³² Ibocewi sorarayū o'jepit Jerusalém ka kay—cavalo akpi jeje'ūmayū.

Ibocewi cavalo akpi jejeayū Paulo o'tujowat kabia buje. ³³ Jay. Oajēm ip Cesaréia ka be. Iecuḡap tuk'a kay o'ju ip—Félix duk'a kay. O'tupūm ip Félix pe—Cláudio Lísias emudupmubararaktup. Paulo dak o'ḡūm cebe. ³⁴ Félix o'tupcoco.

Tupco buje Félix o'jekawēn Paulo eju.

— Ajo-eipi wat ēn? — io'e.

— Cilícia eipi wat òn — io'e.

³⁵ — Awëgmukërrënyũ ajëm puje jenomuwã òn a'ĩjo am — io'e Paulo be.

— Paulo epeguòm Herodes tũyap'a be—ika kukukat tũyap'a be—yaboğat'a be — Félix o'e jesorarayũ be.
O'tujuòm ip.

24

¹ Judeuyũ Paulo awëğ o'yawëgmukërrën Félix pe. ⁵ xet kap puje paĩyũ kukukat oajëm iecuğap kay—Félix kay. Cesaréia ka be oajëm. Ibutet Ananias i osunuy. Xepxep Judeuyũ kukukayũ dak oajëm ceweju. Ibimãmãat a'õbuywatwat'ukat tak oajëm ceweju ip. Ibutet Tértulo i osunuy. Oajëm ip cekay. Paulo awëgmukërrën ãm ip oajëm. ² Félix Paulo o'tojocat.

Paulo ajëm puje Tértulo Paulo awëğ o'yawëgmukërrën Félix pe.

— Félix — io'e. — Ocecuğap ën. A'õbuyxi jĩã ën — io'e. — Soat em ën xipacan e'em ocewebeam. Etaybit cĩcã wuyeipi kukan. Imënpuye ocecokcok cĩcã ekay. Ade kabia ka'ũmğũ nopago soat wuyeipi dağ ën xipan ocekuğ puye. Ën idipan e'em ocewebeam. ³ A'õbuyxi jĩã ën ocexe. Ocecokcok ën soan e'em ocewebeam puye. ⁴ Imënpitibun ğu ocekawën eweju. Imënpuye eya'õpicũğ cĩcã buk — io'e.

⁵ — Ocetaybit soat em ite ağokatkat ocebadipyũ kaykayxi iam. It e ağokatkat soat kaka dağ jekukum—jewaoka ojuyap mubapukpuğ. Iwarum ma Judeuyũ mutaybitbin. It e Nazaré ka be tũibit kay itabucayũ kukukat—Jesus kay itabucayũ kukukat — io'e.

⁶ — Deus eju kawënwënap'a mubuyxi'ũm ojuy—yaboğat'a mubuyxi'ũm ojuy — io'e napa ma. — Judeu'ũmat tujowat ojuy iğo'a be — io'e napa ma. — Imënpuye ocejat — io'e. — Oceya'ĩjo kajuk ocetaybit am ocedobuyũ'ũm'ũm ekawën tağ yukpiwat paxi iam, pãm ğuto ka'ũma ma iam — io'e.

⁷ — 1000 be sorarayũ kukukat pit oajëm Paulo kay. Cláudio Lísias oajëm — io'e. — Puyxibut ğu o'tujupa'um ocexewi — io'e. — “Félix kay juy epeju yawëğ mukërrën ãm,” io'e Cláudio Lísias ocewebe. Imënpuye ocajëm ekay — io'e Tértulo.

⁸ — Ën tak cuy ecekawën Paulo eju — io'e Félix pe. — Etaybit ece'e cedağ ma oceju Paulo awëğ mukërrërën iam — Tértulo o'e Félix pe.

⁹ — Tértulo icëmãn e'em ewebe — soat warara'acayũ Judeuyũ dak o'e napa ma Félix pe.
Soat ma ip imën o'e.

¹⁰ Félix o'jepacũğ Paulo kay ën pukto ecede iape. Paulo o'jewedayo Félix pe.

— Ocokcok cĩcã wewedayo am ewebe, ade koato ěn ocekawĕn coco'ukat puye—Judeuyũ ekawĕn coco'ukat puye ibimãmãat ekawĕn coco'ukat puye — io'e.

11 — Kuy jĩjã ġu oajĕm Jerusalĕm ka kay—doze kabia bima ma — io'e. — Wajĕm “Ěn xipat cĩcã oxo” i'e am Deus pe. Ěn tak etaybit icĕmãn ĩn e'em iam. ¹² Abu-a'õxixiġ a'ġu oġuy? Ka'ũma ma! Ka'ũma kaykay ma'ġu oġuy Deus eju kawĕnwĕnap'a be, Judeuyũ e'aweroroap'a be — io'e. — Aġoka daġ tak ka'ũma kaykay ma'ġu oġuy — io'e. ¹³ — Imĕneju wa'õmukorĕnrĕnap mubapuk pa'ore cebe ip wukpiwat ġu buye — io'e.

14 — Icĕmãn ĩn e'em ewebe — io'e. — Wetabut Deus kay. Ixe kay dak ocedobuyũ'ũm'ũm itabut osodop. Wetabut cekay apĕn ġasũ o'e'e wuywebe iap taġ. Judeuyũ ġaxĩat ekawĕn kay ġu ip ġebum. Kuyjeap ekawĕn kay ma ip ġebum. ġaxĩat ekawĕn cedaġ ġu cexe ip. Wetabut Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ emudupmubararakatup peat ekawĕn kay. Wetabut soat Moissĕs pe wuyawĕwĕap ekawĕn kay dak. ¹⁵ Wetabut wuye'ũ buje waram ġuto acejetait—xipacat mujurũġrũġ'ukayũ, ikĕrĕat mujurũġrũġ'ukayũ dak iap kay. Obuxim iteyũ Judeuyũ dak itabut iboap kay — io'e.

16 — Apĕn cedaġ oxo iap taġ ĩn jekukum. Soan ĩn e'em ikĕrĕat kukap puxim Deus xe, ijodiacat xe dak. Deus itaybit wekuam, ijodiacat tak — io'e.

17 — Ade koato wũyat eipi daġ ojekukuku. Gebuje ocepit oka kay. Kuy'ũm'ũm ma ocepit. Dinheiro ũm ãm tadaybotbocayũ be ocepit—Jerusalĕm ka watwat pe. Kuy bima Jesus kay itabucayũ ixe dinheiro o'ġũm owebe iũm ãm cebe ip. Obubut'in kuka ĩn tak oġũm Deus pe — io'e.

18 — Gebuje xepxep Judeuyũ odobuxik Deus eju kawĕnwĕnap'a be—yaboġat'a be. Ásia eipi bewiyũ odobuxik. Ocebabi daġ jewemuisusun oġuy Deus xe. Adeayũ eju ġu ip odobuxik. Iġo'a beayũ kaykay ġu ip odobuxik. Deus eju kawĕnwĕnap'a be ip odobuxik Deus pe wedinheiro ũmũm pima. ¹⁹⁻²⁰ Odobuxikayũ oajĕm ġu ijoce. Wawĕġ mukĕrĕrĕn pin pima juy jajĕm ip ijoce wawĕġ mukĕrĕrĕ ãm ewebe — io'e. — Ajo oġuġĕ ikĕrĕãn cexe ip jewawĕwĕ'ukayũ yoboġayũ dopabe bima? — io'e Félix pe.

— Jajĕm cuy ip ijoce iboap muwĕn ãm ewebe. ²¹ “ġasũ eyju wa'ĩjojom wuye'ũ buje waram ġuto acejetait iap kay wetabut puye,” i ĩn pit mo oce cebe ip ya'õberen. Iboap xe'e cedaġ ġu exe? — io'e Félix pe. — Wuye'ũ buje waram acejetait iap kay wetabut. Imĕnpuye Judeuyũ wawĕġ mukĕrĕrĕrĕm ojuy — Paulo o'e. Imĕn Paulo o'jewedayo Félix pe.

Gebuje Festo o'jepit Cesaréia ka kay. Pũğpũğ Judeuyũ kukukayũ o'ju ceweju. Jay. Oajëm ip Cesaréia ka be.

Kuyaje Festo Paulo o'tojocat. O'ju ibimãmãat ekawën cocoap'a be. Oabik ipi kukukat abikbikap pe. Judeuyũ kukukayũ o'je'awero cexe—Jerusalém ka bewi oajëm'iyũ.

⁷Yajëm puje Paulo awëğ o'yawëğmukërërën ip Jerusalém ka bewiyũ.

— Paulo ikërë jĩjããn o'e — io'e ip napa ma. — Soat em ikërëat mujurũğrũğ'uk osunuy — io'e ip napa ma. Imënpit icëmãn oceju e'em iap mubapuk pa'ore o'e cebe ip.

⁸Gebuje Paulo o'jewedayo.

— Ikërëãn oce ğu — io'e. — Deus pe Judeuyũ awëwëap ekawën tağ acã òn jekukum. Deus eju kawënwënap'a ojomuy-muy ğu. Wuyeipi kukukat César dak ojomuymuy ğu — io'e Paulo.

⁹Festo bit Judeuyũ mucokcoğ ojuy. Imënpuye:

— Jerusalém ka be du eju pin? — io'e. — Jerusalém ka be du ixeyũ be awëğ mukërërënap co pin oxe? — io'e Paulo be.

¹⁰— Ap! — io'e. — Odaobu'u. Cũğ'i oce ğasũ eyxe—César beam kapikpik'ukayũ xe—Roma ka kukat ebekitkiyũ xe — io'e. — Jerusalém ka be ğu juy wawëğ mukërërënap epeya'ijo—ijoce acã — io'e. — Ajom ğu ikërëãn oce Judeuyũ be? Ka'ũma ma! Eyetaybit iboam. ¹¹Pũğ em ma ikërëat oğugë ibima acã kuka epe'e waokam. Eyxe cedağ waokam ip ibima, “Omujëm cuy ece,” i'ũmğũ kuka oce. Iteyũ be wawëğ mukërërënap icëm'ũm pima bit, cedağ ğu waram oũm ãm cebe ip. César kay bit oju pin ixex be wawëğ mukërërënap a'ijo am. Soat eipi kukukat kay bit oju pin — Paulo o'e Festo be.

¹²O'jekawën jeweweju jewawëwë'ukayũ eju Festo. O'jekawën Paulo eju.

— “César kay bit oju pin ixex be wawëğ mukërërënap a'ijo am,” i ãn e'em owebe. Imënpuye César kay òn jemuju — io'e Festo.

¹³⁻¹⁴Ibun'ũm pima wara'at eipi kukukat oajëm Cesaréia ka be. Ibutet Agripa i osunuy. Jetayxi eju oajëm. Itayxi butet Berenice i osunuy. Oajëm ip Festo jom. Ade kabia osodop ip iboce.

Gebuje Festo Paulo o'ğuwën Agripa be.

— Félix ağokatkat taomũnmũn o'jepere ijoce—Paulo i ibutet — io'e. — O'jepere iecuğam oòm puje — io'e.

¹⁵— Òn Jerusalém ka be bima pa'yũ kukukayũ Paulo o'ğuwën owebe Judeuyũ kukukayũ dak. Paulo kay ğu jĩjã ip. “Teku ikërë jĩjãat o'ğujurũğrũğ ocewebe,” i adi o'e ip owebe napa ma. “Paulo cuy eyaokaat,” i adi o'e ip owebe — io'e. ¹⁶— Òn cuk oce cebe ip “Cedağ ğu wuywebe imën e am Roma ka be,” i, “Wara'acat awëğ mukërërën puje,

ikêrêat o'gujurũg'iat ekawên cocom wuyju," i. "Cekawên cocom wuyju ixé aḡokatkat etabutpe, yawêḡmukêrêrênayũ etabutpe dak," i adi oce cebe ip. "Soat ip jekawênwên jeweweju bima, cekawên cocom wuyju," i adi oce cebe ip. "Yawêḡmukêrêrên'ibit jewedayo but," i adi oce cebe ip — io'e Festo.

¹⁷ Gebuje Judeuyũ oajêm ijoce okay. Obu'u ḡu oḡuy ya'ĩjo am ip — io'e. — Kuyaje oju ibimãmãat ekawên cocoap'a be. Paulo otojocat — io'e.

¹⁸ Gebuje Paulo awêḡ o'yawêḡmukêrêrên ip. Tũybe "Paulo ikêrêat o'gujurũg César be," i je'e ip owebe iãn oce. ¹⁹ Imênpit "Ocedobuyũ'ũm'ũm ekawên taḡ ḡu Paulo jekukum," adi o'e ip owebe — io'e.

— Gebuje Jesus o'ḡuwên ip owebe — io'e. — "Jesus'ũm oe'ũ," i adi o'e ip owebe — io'e Festo. — "Inaka waram o'jetait," i adi o'e ip — io'e. — Judeuyũ Paulo o'yawêḡmukêrêrêrên iboap o'ḡuwênuwên puye. ²⁰ Imêneju "Apên xe'e kuka oce icêmãn omukũyo am," i adi oce owebe ma. Paulo eju adi oce kawên. "Jerusalém ka be du eju pin?" i adi oce cebe. "Ibo ka be du awêḡmukêrêrênayũ oya'ĩjo?" i adi oce cebe — io'e. — "Ibo ka be du ocejekawên eweju icêmãn wetaybit am?" i adi oce cebe. ²¹ — Imênpit Paulo adi o'e owebe: "Odaobu'u. César kay bit oju pin ixé be wawêḡ mukêrêrênayũ a'ĩjo am," i. Imênpuye òn adi oce sorarayũ be: "Taomũnmũnat cuy epejowiwi uk'a be," i. "Guyjom oḡuju César kay ya'ĩjo am," i adi oce — Festo o'e Agripa be.

²² Agripa o'jede Festo be.

— Òn tak ixé aḡokatkat ekawên co pin — Agripa o'e.

— Ha'a. Kuyaje juy eya'ĩjo — Festo o'e.

²³ Kuyaje Agripa oajêm ibimãmãat ekawên cocoap'a kay Berenice eju. Oajêm ip jedoti dip cícãat kuḡ—ipi kukukat toti kuḡ. Oajêm ip 1000 be sorarayũ kukukayũ eju. Warara'acayũ eju dak ip oajêm—ya'õbuyxiayũ eju—Cesaréia ka watwat eju. Festo Paulo o'tojocat.

²⁴ Gebuje Festo o'jekawên Agripa eju aweromayũ etabutpe.

— Agripa — io'e. — Soat ocewejuayũ dak — io'e. — Ak epe'e ite aḡokatkat kay — io'e. — Òn Jerusalém ka be bima ade Judeuyũ oajêm okay ite aḡokatkat muymuy am — io'e. — Oajêm ip ijoce dak imuymuy am. Soat em e'em ip: "Ite aḡokatkat cuy eyaokaat," i. ²⁵ Oxe bit ka'ũma ma ikêrêãn o'e yaoka am — io'e.

— Gebuje Paulo adi o'e owebe: "César juy wawêḡ mukêrêrênayũ ya'ĩjo—wuyeipi kukukat," i. Imênpuye ijuju pin òn César kay. ²⁶ Imênpit apên otupmubararak iam wetaybit ḡu César mukũyoaptum. Wetaybit ḡu apên ite o'e ikêrêãn iam tak — io'e.

— Paulo otojocat ewebe, Agripa — io'e. — Cũg'i ijoce exe. Ĕn tak a'õpicũg cuy eguy ya'õ kay. Ewebe cekawẽn co buje, wetaybit oce tupmubararak am César mukũyjoaptum — io'e. 27 — Apẽnpuye Judeuyũ ixe o'jomuymuy iap muwẽn pa'ore owebe. Imẽnpuye cedağ ğu taomũnmũn imuju am César kay. Cedağ'ũm cĩcã oxe — Festo o'e cebe ip.

26

¹ Gebuje Paulo o'jewedayo Agripa dopabe. Agripa koam o'jekawẽn Paulo be.

— Ecededayo juy — io'e Paulo be.
Paulo o'jebueuru. O'jewedayo.

² — Agripa — io'e. — Ocededayo edopabe — io'e. — Wuyeipi kukukat ĩn — io'e. — Judeuyũ omuymuy jĩjã. Napa ma e'em ip. "Ikẽrẽãn cĩcã o'e'e teku," i. Ocokcok cĩcã wawẽğmukẽrẽnayũ a'õmuypit am edopabe ³ etaybit cĩcã Judeuyũ babim puye, Judeuyũ be jewa'õxikxikap ekawẽn tak. Imẽnpuye ekspiceğẽm ğu juy wa'ĩjo am — io'e.

⁴⁻⁵ Bekin pi ma õn adi ojekuku Fariseuyũ etabucap kuğ — io'e. — Fariseuyũ jekukum Moisés pe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ cĩcã ma. Soat Judeuyũ itaybit apẽn ojekuku bekin pi ma iam, okapap ka be bima iam tak, Jerusalém ka be bima iam tak. Imuwẽn pin pima iboap muwẽn put ip ewebe, ade koato itaybit ip iboam puye — io'e.

⁶ — Gasũ ĩn wa'ĩjojom ijoce Deus waram ce'ũ'ũayũ ğutait iap kay wetabut puye — io'e. — "Waram ce'ũ'ũayũ oğutait," io'e Deus kuyjeayũ be. ⁷ Soat Judeuyũ itabut Deus waram ce'ũ'ũayũ ğutait iap kay—doze be tiwatwat — io'e. — Imẽnpuye "Ka'ũma ma ejo'iat xipacat," i'e'em ip Deus pe. Imẽn e'em ip kabiam, ixima be dak. Agripa, Judeuyũ ma wawẽğmukẽrẽrẽn Deus waram ce'ũ'ũayũ ğutiat iap kay wetabut puye — io'e. ⁸ — Apẽnpuye eyetabut ğu Deus waram ce'ũ'ũayũ ğutait iap kay? — io'e ja'ĩjojomayũ be.

⁹ — Kuy bima ikẽrẽm cĩcã Jesus kay itabucayũ ojukukuk. Tũybe xipat cĩcã owebe imẽn ikuk am ip iãn oce—Nazaré ka be tũibit ebekitkit kuk am. ¹⁰ Xipan'ũm cĩcã ip ojukukuk Jerusalém ka be bima. Ade itabucayũ oğũmõm daomũnmũnap'a be. Paĩyũ kukukayũ a'õbi ocece iboam. "Ayaoka juy ip," i'e'em pima ip, õn tak "Epeyaoka juy," i oce. Ade em ipiat osupi'ajojoat cebe ip itabucap epereap ojuy. "Jesus Deus emunaẽ ğu," i'e'e an ip cebe oğuy. ¹¹ Imẽn cuk adi ojekuku soat kaka dağ, soat Judeuyũ e'aweroroap'a dağ tak—Deus eju kawẽnwẽnap'a dağ. Wetakoma jĩjã juk adi oğuy cekay ip. Imẽnpuye tobatban ip oju wara'at ka kay. Ipiatpi'ajoan cebe ip oju taomũn ãm tak — io'e.

12 — Imēnpuye Damasco ka kay oju. Paīyū kukukayū a'ōbi oju. Ade itabucayū daomūnap ojuy oju. Apēn o'jebapuk owebe iap cuy oḡuwēn ewebe, Agripa — Paulo o'e.

13 — Kabia yoboḡat ojojoho kaxicuḡ. Kabi kadiwi ojojoho. Kabiam cīcā o'e. Kaxie bodi ma isopsep o'e. Wakokoreren o'e kabia, owejuayū akokoreren tak. ¹⁴ O'at ipi ju. Owejuayū dak o'at ipi ju — io'e.

— Gebuje kabi kadiwiat o'jekawēn oweju wa'ōm—Judeuyū a'ōm. “Saulo,” io'e. “Apēnpuye ēn ipiatpi'ajojoan owebe?” io'e. “Imēn e'em pima jumento-buxim ēn. Jumento jejorojorom jeiwat jemuju am jekpiokakam pima,” kabi kadiwiat adi o'e owebe.

¹⁵ — “Abu ēn, Kariwa?” i adi oce cebe.

— “Jesus ōn,” i adi o'e owebe. “Ēn ipiatpi'ajojoan owebe,” i adi o'e owebe. ¹⁶ “E'āy,” i adi o'e owebe. “Cūḡ'i eḡuy edaocam,” io'e. “Ōn ma ocebapuk ekay enaē ām wekawēn muwēnuwēn'ukan,” i adi o'e owebe. “Ōn enaē ewebe apēn ḡasū ejojoho iap muwēn ām wara'acat pe. Wara'at tak oḡubapuk ewebe ḡuyjom. Iboap tak cuy eḡuwēnuwēn wara'acat pe,” i adi o'e owebe. “Omuwēnuwēn'ukan eḡuy adeayū be. ¹⁷ Ōn jekuk Judeuyū be aokaap puxim, Judeu'ūmayū be aokaap puxim tak,” i adi o'e owebe. “Ḡasū ōn jemuju Judeu'ūmayū be. Ōn jemuju ewebe cūḡ ma ixeyū mutaybit am. ¹⁸ Ōn jemuju cebe ip kabiok taḡ cekup puxixim ip—kabia daḡ ceku am acā ip—Deus bikuyap taḡ acā. Ōn jemuju Satanás a'ō daḡ cekup puxixim—Deus kay itabut am acā ip. Imēn e'e buje Deus ikērēat ju'uk cebewi ip. Deus pe o'taxijoho'iaiyū eju jeedop ip okay itabut ip puye,” Jesus adi o'e owebe — Paulo o'e.

¹⁹ — Imēnpuye, Agripa — io'e. — Apēn kabi kadiwiat o'jekawēn owebe wexey jo'iat pe iap taḡ ojekuku — io'e.

²⁰ — Gebuje kawēn idipat oḡuwēnuwēn. Koam oḡuwēnuwēn Damasco ka watwat pe. Jerusalém ka watwat pe dak oḡuwēnuwēn, Judéia eipi watwat pe dak—soat pe. Judeuyū be oḡuwēnuwēn, Judeu'ūmayū be dak. “Eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop ikērēat kuḡ puye,” i adi ocece cebe ip. “Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere,” i. “Eyetabun cuy epesop Deus kay,” i. “Cedaḡ cuy epekuku warara'acat pe itaybit am kuy ikērēat mujurūḡrūḡap o'jepere ip iam,” i adi ocece cebe ip. ²¹ Imēnpuye Judeuyū obu Deus eju kawēnwēnap'a be. Waoka ojuy ip o'e. Deus pit obuywatwan osunuy — io'e.

²² — Jesus muwēnuwēn ōn ḡasū soat pe ijodiacat pe—ya'ōbuyxiayū be, ka'ūmaayū be dak. Imuwēnuwēn ōn cebe ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū emudupmubararaktup ekawēn taḡ. Imuwēnuwēn ōn Moisés ekawēntup ekawēn taḡ

tak. Iwarum ġu imuwēnuwēn òn. Cũġ ma imuwēnuwēn òn.

²³ Imēn e'em kuyatup:

Cristo juy ipiat supi'ajo wuydaxijojo'ukan Deus emunaē, i. Je'ũ juy, i. Ce'ũ buje juy waram itait je'e, i. Ixe koapat je'e wuy'in waram itait, i. Wuyju waram acejetait Cristo o'jetait waram puye, i. Iboap icēmān, i. Cristo iboap o'ġuwēn Judeuyũ be, Judeu'ũmayũ be dak, i.

Imēn e'em kuyatup — Paulo o'e Festo be.

²⁴ Paulo imēn jewedayo buje, Festo o'jewāwā:

— Paulo, adaodao! — io'e napa ma. — Adaodao ěn tupcocom cĩcā buye — io'e napa ma.

²⁵ — Ka'ũma! Wadaodao ġu, Festo — io'e. — Waġuysat ma òn.

Icēmān òn e'em ewebe — io'e.

²⁶ Gebuje Paulo o'jekawēn ipi kukukat eju—Agripa eju.

— Agripa, wa'òcam òn jewejom exe — io'e. — Etaybit icēmān òn e'em iam. Soat oġuwēn Festo be iam kuy etaybit. Soat iboap o'jebapuk adeayũ etabutpe — io'e. — Iba'arēm ġu o'jebapuk — io'e. ²⁷ — Agripa — io'e. — Etabut tu Deus a'òbi cekawēn muwēnuwēn'ukayũ ekawēn kay? Wetaibit kuy etabut iam — io'e.

²⁸ — Tũybe dao ma Cristo kay oġutabun iān purut ěn — Agripa o'e Paulo be.

²⁹ — Xipat kuka o'e dao ma etabut am, dao'ũm pima dak — io'e. — Xipat cĩcā kuka o'e soat eyju Cristo kay eyetabut am—ěn, soat wekawēn cocomayũ dak — io'e. — Xipat kuka o'e eyju obuxim an. Xipat kuka o'e obuxim eyetabut pima. Obamũnmũnap puxim eybamũnmũn pima bit xipat ġu kuka o'e — Paulo o'e.

³⁰ Iecuġap Agripa o'jēm ibocewi. Festo dak o'jēm, Berenice dak, soat cewejuayũ dak. ³¹ Kawēnwēn ma o'jēm ip.

— Ite aġokatkat xipat — io'e ip jewewebe. — Wuyxe bit ka'ũma ma o'e ikērēān. Cũġ ġu wuyxe taomũn ām, yaoka am tak — io'e ip.

³² — “César juy wawēġmukērērēnayũ ya'ĩjo,” i juk o'e'ũm pima, kajuk oġujēmat daomũnmũnap'a bewi — Agripa o'e Festo be.

27

¹ Paulo muju ap ojuy ip Roma ka kay Festo, Agripa dak. Kobexixi daġ ip o'ġuju Roma ka kay—Itália eipi beatka kay.

Gebuje Paulo o'ġũm ip 100 be sorarayũ kukukat pe, wara'acayũ taomũnmũnayũ dak. 100 be sorarayũ kukukat putet Júlio i osunuy. Cesorarayũ ijop eipi kukukat esorarayũ osodop—César esorarayũ. Òn tak oju Paulo eju.

Imēn oceju Roma ka kay. Aristarco eju oceju—Macedônia eipi bewiat eju—Tessalônica ka bewiat eju. ² Kobexixi be

oceõm. Ixe kobexixi Adramítio ka ebikopap pewiat osunuy. Soat Ásia eipi ebikopap tağ cum. Purewuh. Ocejẽm Cesaréia ka bewi. Tiboğ cĩcãati oacetimudek.

³ Kuyaje ocajẽm Sidom ka be. Jay. Júlio xipan cĩcã Paulo o'jukuk. Paulo iju pi ġu o'e jebureyũ jom. Paulo bureyũ iju pi ġu o'e Paulo buywat am.

⁴ Ibocewi waram oceju. Purewuh. Tiboğ cĩcãati mudekdeğ oceku. Kabido o'subidoajẽm ocedopa bewi. Imẽnpuye tip'aweroroboğ kay oceju wuyba'ũğat kadi. Tip'aweroro butet Chipre i osunuy. ⁵ Totek. Tiboğ cĩcãati oacetimudek. Cilícia eipi weğũn ocekap, Panfília eipi weğũn tak. Jay. Mirra ka be ocajẽm Lícia eipi beatka be. Ibo ka be bima ocekap koapat pewi kobexixi bewi. ⁶ 100 be sorarayũ kukukat wara'at o'tobuxik kobexixi. Ixe kobexixi Alexandria ka ebikopap pewiat osunuy. Cum Itália eipi kay. Poroğ. Oceõm ixe kobexixi be waram oceju am. ⁷ Pũğ kabia ġu daodaodao ġu oceju. Pa'orem cĩcã Cnido ebikopap pe ocejemũğ. Mũğ.

Oooh. Kabidoxixi o'subido'at ocedopa bewi. Iba'ore o'e ocewebe oceju pinap tağ kabidoxixi ocewap puye. Imẽnpuye oceju tip'aweroro tẽğ ma. Tip'aweroro butet Creta i osunuy.

Iboce kabidoxixi'ũmğũ o'e—kabido'ıt ma o'e. Purewuh. Salmona eipi tẽğ ma oceju. ⁸ Pa'orem cĩcã oceju Creta eipi tẽğ ma.

Ibocewi ocejemũğ ebikopap pe—Creta eipi be. Jay. Ebikopap putet Bons Portos i osunuy. Ikaboğatka tẽğ ma osunuy—Laséia ka tẽğ ma. ⁹ Ibun cĩcã ocesop ibo ka be. Judeuyũ epeta kuy o'kap Deus xe jemuisusunap epeta. Imẽnpuye oceku pi oce'e kobexixi dağ. Kabidoxixi oeku kabiam, muba'atxiri dak.

Gebuje Paulo o'jekawẽn kobexixi beayũ eju.

¹⁰ — Obureyũ — io'e. — Tiboğ cĩcãati dağ wuyju buje iba'ore jĩjã kuka o'e wuywebe. Wuyju buje bit soat wuybubut kuka oakõm, soat kobexixi beat tak — io'e. — Kobexixi dak kuka o'jepiriğ. Wuyju dak kuka aje'ũ — io'e.

¹¹ Imẽnpit 100 be sorarayũ kukukat Paulo a'õ kay ġu o'e—kobexixi iwat a'õ kay acã, kobexixi mujuju'ukat a'õ kay dak.

Kobexixi iwat a'õ kay o'e kobexixi mujuju'ukat a'õ kay dak. ¹² Ocesopiat ebikopap xipat ġu osunuy ihi bun ocedop am kabidoxixi buye, muba'atxiri buye dak. Soat warara'acayũ iju pin ibocewi. Wara'at ebikopap pe ajẽm ojuy warara'acayũ—Fenice ka ebikopap pe. Ibo ka dak Creta eipi be osunuy. Kabidoxixi ġu ajẽmjẽm'uk Fenice ebikopap pe—kaxie tajoregatpido acã. Imẽneju iboce ihi mukap ojuy ip.

— Fenice ebikopap pe juy aju — io'e ip. — Kabido'ũm puje juy aju — io'e ip.

¹³ Kaxietajoreġatpido o'subidoajēm—ibidodipat. Kabido ibidoboġ ġu o'e—ibido'īt ma. O'subidoajēm ocenomujuwi. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Kabido ibidodip ġasū — io'e ip. — Ga'a aju — io'e ip. — Kabido juy wuydujowat wuyjupinap taġ — io'e ip.

Kobexixi muycūcūap o'ġuyu ip—ipoxiat, icaat muġēġē. Kabido xipan ocedujowatwan o'e. Ocejū tiwābū etako daġ—Creta eipi etako daġ.

¹⁴ Ġuyjomsūm kabidoxixi o'subidoajēm ocekey. Oooxxx'i. O'subidoajēm ocedopa bewi jġā. O'subidoajēm kapurūġ kadiwi—Creta eipi kadiwi. ¹⁵ O'subidoajēm kobexixi kay. Ixe kabido butet Nordeste i osunuy. O'subidoajēm ocedopa bewi jġā. Iba'ore o'e kobexixi mukorērēn ām kabidoxixi dopabe. Imēnpuye ocebu'un kobexixi mukorērēn ām. Kabido kobexixi o'tujowat. ¹⁶ Ocejū wara'at tip'aweroro biōġ kay. Tip'aweroro butet Cauda i osunuy. Kabidoxixi'ūmġu o'e iboce—kabido'īt ma. ¹⁷ Kobe yopīcat kuġ tak ocesop. Kururuġ oeku kobexixi nomuju. Pa'orem kobe yopīcat oceġuyu idibi bewi. Oceġuyu kobexixi be.

Ibocewi kobexixi be kapikpik'ukayū correntebu o'subumukirik kobexixi koreren—ibuboġatpu. O'subumukirik ip kobexixi ewekaap puxim.

— Ka'oririt ijoce ma opop Lġbia eipi — io'e ip. — Pipim kobexixi kakam iboce! — io'e ip. Iparara o'e ip ka'oririt pe kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye kobexixi mujujuap epaġo o'ġukop ip kapurūġ kay, kabidoxixi be kobexixi mujuap puxim. Kabidoxixi kobexixi o'ġuju ijuap taġ. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁸ Kuyaje tarekrek o'joxikxik ip idibi be—kobexixi be tujowat ojuyap. O'joxikxik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. O'joxikxik ip tipodoyat ocemudekudekun cġcā buye. Ocekat. Xet. Ocexet iboce.

¹⁹ Kuyajebusu kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi beat o'joxik ipoxiat. Jebum ip o'joxik. Xet. Xet. Xet. Xet.

²⁰ Ade kabia ocejū kaxi jojom ġu, kasopta dak, kabidoxixi buye. Ocededaxijo ba'ore. ²¹ Ade kabia ocejekōnkōn ġu.

Gebuje Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Oburereyū — io'e. — Eyju juk adi wa'ō kay ġu epesop. Creta ka be bima juk wa'ō kay ġu epesop. Creta ka bewi wuyjuap ġu.

— Wuyjēm'ūm pima kajuk te'e ma soat tarekrek aġupa'ūm ġu, xipat kajuk wuywebe dak — io'e.

²² — Ġasū bit eya'ōcam cuy epesop — io'e. — Kobexixi juy jepiriġ. Ka'ūma ma wuy'in pit jeap — io'e.

23 — Koapat exima Deus ekawēn tojtjt'ukat o'jebapuk okay — io'e. — Deus ixē o'gudot okay. Ixē Deus okukukat. Ixē Deus ebekit ōn. Cekawēn tojtjt'ukat o'jekawēn oweju.

24 — “Paulo, epararam ġu juy eġuy,” io'e owebe — io'e Paulo. “Ajēm cuy César kay—Roma ka kukukat kay,” io'e. “Ōn aġ ekay, ewejuacat kay dak eye'ūap puxim, ēn cuk imēn ejoojuy oxewi buye,” io'e. “Deus je'e ewebeam apēn cuk ejoojuy cexewi iap taġ,” Deus ekawēn tojtjt'ukat o'e owebe — io'e Paulo.

25 — Imēnpuye, eya'ōcam cuy epesop, oburereyū — io'e. — Deus kay wetabut. Apēn je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēn owebe Deus imēn ebapuk awap. Imēn je'bapuk. ²⁶ Imēnpit pipim cuy acejemūġ tip'aweroro be — Paulo o'e kobexixi beayū be.

²⁷ Xepxep semana kap puje:

— Kapurūġ kay aco'i ajēmjēm oceju — io'e kobexixi be kapikpik'ukayū.

Uhum oceju jekukum iximadakpe tiboġ cīcāati daġ. Tiboġ cīcāati butet Mediterrāneodi i osunuy. ²⁸ Imēnpuye o'tibimuweġūn ip tibimuweġūnām. Tibiraat 36 metros o'e. Bosusu oceju. Waram o'tibimuweġūn ip. Tibiraat 27 metros o'e—tibira ġūn ma.

²⁹ Iparara o'e ip wita'a be kobexixi kakaap puxim. Imēnpuye ebadipdip kobexixi muycūcūap o'ġuakōm ip. O'ġuakōm ip kobexixi ukpu bewi kobexixi muycū ām. O'jecū. Cucum ġu o'e ġasū—iwiwim acā. Kabia pin cīcā o'e ip.

³⁰ Gebuje kobexixi be kapikpik'ukayū kobexixi bewi jenapōn ojuy. Kobe'it'it o'ġukop ip tiboġ cīcāati be jewexe kobexixi muycūcūap muakōmkōm pima.

— Kobexixi muycūcūap muakōmkōm oceju — io'e ip napa ma ocewebe.

³¹ Imēnpit kobexixi bewi jenapōn ojuy ip. Paulo o'jekawēn 100 be sorarayū kukukat pe—wara'acat sorarayū be dak.

— Ixeyū kobexixi be kapikpik'ukayū watwat puje wuywedaxijo ba'ore ace'e — io'e.

³² Imēnpuye sorarayū kobe'it'it ekabobu o'subudakat. Kobe'it'it o'at idibi be. Uhum o'jewede kobexixi xewi.

³³ Kabia'isum Paulo o'jekawēn kobexixi beayū eju.

— Epeyekōn ġasū bit — io'e. — 14 kabia eyaġuybabi'ūm'ūm epeku. Jekōnkōn ġu epeku — io'e. ³⁴ Epeyekōn cuy eybaca am — io'e. — Eyaġuybabi'ūm'ūm ġu juy epsop — io'e. — Ka'ūma ma wuy'in je'ū — io'e.

³⁵ Paulo pāo'a o'yabu. O'jekawēn Deus eju pāo'a kuġ puye. Soat etabun o'jekawēn ceweju.

— Bay xipat cīcā ēn — io'e cebe.

O'yadakat. O'ya'o. ³⁶ Imēneju soat ip waram o'ya'ōcan—kobexixi beayū. ³⁷ Soat ip o'jekōn. Ade jījā ocesop kobexixi be. 276 be ocesop.

³⁸ Ibeḡbeḡ puje kobexixi be kapikpik'ukayū tarekrekata o'taxixkik ip idibi be—badi o'tadop'iata—trigoda. O'taxixkik ip kobexixi poxi mu'ūm ām. Jepiriḡap puxim ip o'taxixkik.

³⁹ Kabia buje tinebabaat o'tobuxik ip kobexixi be kapikpik'ukayū. Tinebabaat kay oceju. Itaybit ḡu o'e ip apoceat ipi iam. Ka'oririt ixē tinebabaat pe osodop. Adeḡu wita'a o'yadop iboce. Kobexixi muymūḡ ojuy ip iboce. ⁴⁰ Imēnpuye kobexixi muycūcūapu o'subudakat ip. O'subudakat ip tinebabaat xe bima. Pilatokukatpu o'subumurore ip. Kobexixi mujujuap epaḡo o'ḡupaya ip kabido at am. Kobexixi o'ju ka'oririt kay.

⁴¹ Imēnpit kabido kobexixi o'ḡuyjayjay tibacaat ewebot-bocap kay. Iboce kobexixi'a o'jeace. O'jecuḡ. Iju ba'ore o'e. Kobexixi ukpu o'jekpuewekap. Tipodoyat paca ma o'yukpumuweka. Imēn kobexixi o'jepiriḡ.

⁴² Sorarayū taomūnmūnayū aoka ojuy dokdoḡ jenapōnap puxim kapurūḡ kay. ⁴³ Imēnpit 100 be sorarayū kukukat ibu'u o'e Paulo e'ū ām. Taomūnmūnayū oyaokaat ḡu sorarayū be.

— Kapurūḡ kay epeyedok! — io'e taomūnmūnāyū be. — Epakōm! — io'e 100 be sorarayū kukukat itaybit jedoḡayū be.

⁴⁴ — Kobexixi baḡbaḡ epejat! — io'e. — Kapurūḡ kay juy epeju ip com! — io'e itaybit'ūm jedoḡayū be.

Imēneju soat ocejeu kapurūḡ pe.

28

¹ Tip'aweroro kay ocajēm. Iboce bima ocetaybit ocesop tip puten. Tip putet Malta i osunuy.

² Tip'aweroro watwat oajēm ocekey. Ocedobede ip. Xipan cīcā ip ocekek. Daxa o'ḡusop ip ocevewe am kajuk kukuḡ puye, muba'at oeku buye dak. ³ Paulo daxadaypa o'taypabu. O'jomōḡ daxa be.

Gebuje puybu o'jēm daxadaypa diotpewi. Paulo o'subua. Tore iān oeku Paulo bu eju. ⁴ Iboceayū puybu o'subujojo tore iān Paulo bu eju. Imēnpuye o'jekawēn ip jeweweju.

— Wuyjuyū aokaka'ukat aco'i teku — io'e ip te'e ma. — Tiboḡ cīcāati be oe'ū ḡu. Puybu nuy pibun pit je'ū ikērēat o'ḡujurūḡ puye — io'e ip te'e ma jewewebe.

⁵ Imēnpit buḡ'i o'subuxik. Paulo o'subumuy'at daxa be. Iboceayū itabēḡbēḡ o'e ip Paulo jojom. ⁶ Ibu euhuap wiwim o'e ip, ce'ūap wiwim tak. Ibum ma iwiwim osodop ip Paulo jojom. Imēnpit Paulo bu o'jebuehu ḡu. Oe'ū ḡu dak. Xipat ma osunuy. Imēnpuye o'jeaḡuymuwarurun ip Paulo kay.

— Wuyjuyũ ġu tekū—deus ma! — io'e ip napa ma jewewebe.

⁷ Gebuje Públio ocenomuwã jeduk'a kay. Públio Malta eipi kukukat osunuy. Ixe ka oceweweweap tēġ o'sukadop. Ocejū cekay. Iboce ocesop ebapũġ kabia. Xipan cĩcã ocekek. Ocexan o'ġũm ocewebe, soat ocemukuyinput tak.

⁸ Paulo o'ju Públio ebay kay. Iwãtaxipi osunuy. Ipa'i osunuy, yukpidi dak. Paulo o'jekawēn Deus eju Públio ebay beam. Jebu o'subumõġ cebe. O'ġu'ada. Xipat o'e.

⁹ Ce'adaap awēġ tobuxik puje, ade iwãtaxipipiyũ o'ju ip Paulo kay. Jay. Oajēm ip. Ixeyũ dak o'ġu'ada'ada Paulo. Xipat ip o'e. ¹⁰ Imēnpuyē ade ip jebubut o'ġũm ocewebe “Eyju xipat ocexe” i'e am ocewebe. Kobexixi be òm ojuy bima ocemukayinput o'jomõġ ip kobexixi be. Purewuh. Ocejēm tip'aweroro bewi.

¹¹ Ebapũġ kaxi kap puje oceju Roma ka kay. Ocejēm Malta eipi bewi. Wara'at taġ ocejēm kobexixi daġ. Ixe kobexixi Malta ebikopap pe osodop ihi bun. Ixe kobexixi Alexandria ebikopap pewiat osunuy. Kobexixi butet deusyũ xepxem ikap'ibiyũ i osunuy. ¹² Mũġ. Ocejēmũġ Siracusa ebikopap pe. Iboce ocesop ebapũġ kabia.

¹³ Ibocewi tiwãbu daġ oceju. Mũġ. Ocejēmũġ Régio ebikopap pe. Kabido o'subidoajēm kaxietajoreġat kadiwi kuyaje. Purewuh. Waram ocejēm ibocewi. Pozuoli ebikopap pe ocejēmũġ xepxep kabia kap puje. Jay. Kapurũġ pe oceju ibocewi. ¹⁴ Jesus ebikitkit ocetobuxik. 7 xet ocesop ixeyũ xe.

Purewuh. Ibocewi kapurũġ taġ oceju. Roma ka kay oceju e daġ. ¹⁵ Jesus ebikitkit Pauloyũ e daġ ajēmap awēġ o'yawēġtobuxik Roma ka watwat. Imēnpuyē o'jēm ip ebidase ocedopabijuk am. Ocedopabijuk ip oceju Roma ka wuy'ũm'ũm pima. Ocedopabijuk ip Praça de Ápio ka be, Três Tavernas ka be dak. Paulo icokcok cĩcã o'e ixeyũ jo buje.

— Bay, xipan cĩcã ēn ocekuġ — io'e Deus pe. ¹⁶ Imēn ocajēm Roma ka be.

Gebuje 100 be sorarayũ kukukat Paulo o'ġũm 1000 be sorarayũ kukukat pe. Ixe Paulo o'ġuju daomũnmũnap'a be ġu—uk'a be acã. Jaġepũġ ma osunuy uk'a be. Imēnpit pũġ sorara ceweju osunuy soat em. Xet. Xet. Xet. Ebapũġ xet o'kap.

¹⁷ Gebuje Paulo Judeuyũ kukukayũ o'tojocat jewekay Roma ka beayũ.

Ce'awero buje Paulo o'jekawēn ceweju ip.

— Oburereyũ — io'e. — Cedaġ cuk adi ojekukuku. Deus pe ocemukũyjoap ekawēn taġ cuk adi ojekukuku, aypapayũ'ũm'ũm ekawēn taġ tak. Ixeyũ ekawēn ojomuymuy ġu—pũġ em tak ka'ũma — io'e. — Imēnpit Judeuyũ obu

Jerusalém ka be. Oũm ip César ebekitkit pe. César ebekitkit o'jekawēn oweju. Ixeyũ xe ikērēat oğujurũğ ğu—pũğ em tak ka'ũma. Cũğ ğu ixeyũ xe odaomũn ãm, waoka am tak — io'e cebe ip.

18 — César ebekitkit ma omujēm ojuy daomũnmũnap'a bewi. 19 Judeuyũ bit ibu'u jĩã osodop omujēm ãm yabewi. Imēnpit “Judeuyũ yukpiwat,” i'ũmğũ adi oce. “César wawēğmukērēnayũ ya'ĩjo,” i acã adi oce. 20 Imēnpuye ãn eymudocat ijoce owebe eyjo am, eyweju jekawēn ãm tak — io'e.

— Kuy bi ma wuydaxijo am Deus emunaẽ ajēmap wiwim Judeuyũ. Ixe kay wetabut—Jesus kay. Imēnpuye obamũnmũn oce correntebum — Paulo o'e Judeuyũ kukukayũ be.

21 — Judéia eipi watwat cartadup o'tupmudot ğu ocekey—apēn Paulo e'em iaptup — io'e ip Paulo be. 22 — Ijoce oajēmjēm'iyũ dak “Paulo ikērēat o'ğujurũğ,” i juk o'e ğu ip ocewebe—Judeuyũ — io'e ip. — Imēnpit ekawēn co pin cĩcã oceju. Soat ka dağayũ Jesus kay itabucayũ muymuy. Imēnpuye etabucam cuy ocemukũyjo — io'e ip Paulo be.

23 Imēnpuye kabia o'ğuwegũn ip waram Paulo ekawēn co am.

Gebuje ade Judeuyũ o'je'awero ip Paulo nuyap'a be ixe kabia. Kabia'isum Paulo apēn Deus soat kukukan o'e iap o'ğuwēnuwēn cebe ip. Kabi'isum piap imuwēnuwēn osunuy. Oikat imuwēnwēn.

— Jesus ma Deus emunaẽ — io'e cebe ip. — Deus Jesus ma o'taẽ soat ipi dağat taxijo am — io'e. — Ixe muwēğaptup Moisés emudupmubararaktup, soat Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat emudupmubararaktup tak — io'e. — Jesus ma Deus emunaẽ — io'e.

24 Xepxep ixeyũ'in Paulo a'õ kay o'e. Itabut ip o'e Jesus kay. Warara'acayũ bit itabut ğu o'e. 25 Wara'at tağtağtağ ma jewağuyğuy o'e ip.

Ade ixeyũ'in Paulo a'õ kay ğu ip o'e. O'ãy ip jeduk'a be jepit ojuy. Paulo o'jekawēn cebe ip.

— Kuyje Isaiás icēmãn o'e wuydobuyũ'ũmũm pe — io'e. — Iboam Isaiás o'e Deus biõğbuk a'õbi. Imēn e'em ixe emudupmubararaktup:

26 “Eju juy ixeyũ wuyjuyũ kay,” io'e Deus owebe, i. Imēn ece cebe ip: “Deus e'em: ‘Jekũyjom cĩcã eyju. Imēnpit eyetaybit ğu. Jeakağ cĩcã eyju. Ijojom eyju. Imēnpit iba'arēm cĩcã eyxe, i.” 27 “Imēn ece cebe ip,” io'e Deus owebe, i. “Ixeyũ wuyjuyũ itabut ğu, ibu'u ip jetabut am puye. Ya'õpicũğcũğ ğu ip wa'õ kay jekũyjopin'ũm puye,” io'e. “Ibu'u ip kawēn icēmat co am ibu'u ip jetabut am

puye,” io'e. “Ibu'u ip ikērēat mujurūgrūḡap epere am Deus pe ikērēat uk am cebewi,” io'e, i.

Imēn e'em Isaiás emudupmubararaktup—Deus ekawēntup — Paulo o'e.

²⁸ — Oburereyū — io'e Paulo Judeuyū be. — Eyetaybin cuy epe'e iboap ekawēn! Gasū bit Judeu'ūmayū be juy kawēn idipat oceḡuwēn. “Deus jeydaxijo,” i oce'e cebe ip. Ixeyū bit xipan ya'ījo. Deus ixeyū acā idaxijo — io'e Judeuyū be.

²⁹ Imēneju Judeuyū o'jēm Paulo xewi. Jewa'ōxikxiḡ cīcā jeweweju ip o'jēm.

³⁰ Paulo kawēn idipat o'ḡuwēnuwēn Roma ka watwat pe. Xepxep koato Roma ka be osunuy. Ixe ma jedinheiro o'ḡūmḡūm uk'a be jenuyapteim. Icocok o'e warara'acayū ajēm puje jejo am.

³¹ — Deus soat tiwatwat kukukan je'e — io'e cebe ip.

Cūḡ ma ip o'ḡutaybitbin. Wuykukukat Jesus Cristo o'ḡuwēnuwēn cebe ip. Ka'ūma ma ixē o'ḡuymūḡ kawēn idipat muwēnap puxim. Soat pe wuykukukat Jesus Cristo ekawēn o'ḡuwēnuwēn.

PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP ROMA KA WATWAT BEAPTUP

¹ Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Roma ka watwat peaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo beam kapikpik'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Deus cuk onaë.

— Wa'òbi omuwënuwën cuy eguy soat ka watwat pe — i juk o'e owebe. — Kawën idipat acã juy eguwënuwën — i juk o'e owebe.

² — Kawën idipat oguwëgat soat pe ipi dağacat pe — io'e Deus kuyje. Kawën idipat muwënuwën osodop ip cekawën muwënuwën'ukayũ. Iboap ekawën tak ibararak opop Deus ekawëntup pe. Wara'at ekawën podi ma iboap ekawën kawën idip. Ka'ümgu xipat'umat iboap ekawën'in. ³ Iboap ekawën cõ buje wuyetaybit abu Deus ipot iam. Ixe ipot wuykukukat—Jesus Cristo. Deus ipot ijodian o'e. Davi naxegebit osunuy—Judeuyũ kukukat naxegebit. ⁴ Ixe Jesus Deus co'i osunuy. Imën ikërëat o'jukuk gu ipi ju bima—pũğ em tak ka'ũma. Deus ja'òbacaan jekpot o'ğutait ce'ũap to-mukadi. O'ğutait teku okpot iam wuymutaybit am, teku soat podi ma ya'òbaca iam wuymutaybit am tak. Ixe Jesus Cristo wuykukukat. ⁵ Ixe xipan okuğ. Ixe dak cuk onaë kawën idipat muwën ãm soat kaka dağ. Ixe emumuju òn. Imënpuye soat ka dağayũ'in itabut je'e Cristo kay—pũğpũğpũğ. Cristo ekawën kay kũyjobit je'e ip. Ibuyxin ip Cristo jukuk. ⁶ Eyju dak Deus cuk eynaë, Roma ka watwat. Jesus Cristo kadiayũm cuk eynaë. Gasũ bit ixe kadiayũm epesop.

⁷ Imëneju cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum, Roma ka watwat. Deus xe eykukpin cĩcã. Ixe juk eynaë jebekitkiyũm.

— Bay, xipan cuy Roma ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak, wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe ip.

⁸ Roma ka watwat itabut cĩcã Jesus Cristo kay iap awëğ o'yawëğtobuxik ip soat ka watwat. Imënpuye ocokcok cĩcã eykay. Imënpuye:

— Bay, ën xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe.

⁹ Deus itaybit soat kabia òn gebum eykay iam. Kapikpig cĩcã òn Deus peam ocokcok cekay buye. Kawën idipat muwënuwën òn soat kaka dağ. Ixe ipot ekawën muwënuwën òn. ¹⁰⁻¹¹ Eyjo pin cĩcã oce. Deus biöggbuk omutaybitbin iam eymukũyjo pin cĩcã òn. Ibiöggbuk a'òbi eya'òmucan ojuy òn big ma eyetabut am Jesus kay. Imëneju:

— Roma ka watwat com cuy omujum ece — i òn e'em cebe.
 — Ebikuy bima juy omujum ece — i òn e'em cebe.

Soat em imēn òn e'em Deus eju kawēnwēn pima. ¹² Òn acā ġu jeya'òmucan eywebe biġ ma eyetabut am. Jewewa'òmucanucan pit acesop biġ ma wuyetabut am cekay. Biġ ma eyetabut epe'e wetabucap co buje. Òn tak biġ ma wetabut oce eyetabucap co buje.

¹³ Okitpitpiyū, soat em cuk adi cu ojuy oġuy eykay. Iboam eymukūyjo pin òn. Imēnpit soat em omuju'ūm'ūm osunuy. Eywebe Deus ekawēn muwēn pin cuk adi oġuy biġ ma eyetabut am Jesus kay apēn eybadipyū oitabun iap co'i—Judeu'ūmayū oitabun iap co'ì.

¹⁴ — Omuwēnuwēn cuy eġuy soat kaka daġayū be — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

Imēnpuye Cristo juy oġuwēnuwēn soat pe—cewaġōnayū be, cewaġōn'ūmayū be dak. Deus ekawēn cuy oġuwēnuwēn itaybicayū be, itaybit'ūmayū be dak. ¹⁵ Imēnpuye obicokcok cīcā kawēn idipat muwēn ām eywebe, Roma ka watwat.

¹⁶ Deus ja'òbacaan kawēn idipat kay itabucayū daxijojom. Koap Judeuyū daxijojom itabut puje ip. Judeu'ūmayū dak taxijojom itabut puje ip. Imēneju obisūsūn ġu kawēn idipat muwēn ām soat ka watwat pe—obicokcok cīcā ma. ¹⁷ Kawēn idipat co buje, wuyetaybit apēn Deus wuymucūġucūġ iam.

— Jesus Cristo kay itabucayū acā cūġ ma oxo — i'e'em Deus. Soat kabia: — Biġ ma itabut ip cekay — i'e'em Deus.

Imēn e'em Deus ekawēntup: — Deus emumucūġyū soat em itait jeedop ip Deus xe itabut ip puye, — i.

¹⁸ Deus kabi be omuy. Ixe itakoma jījā jekay'ūmayū kay, ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kay. Ibu'u jījā ip Deus ekawēn co am—kawēn icēmat co am, ikērēat mujurūġrūġ ojuy jījā ip puye. Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kawēn idipat muwēnap muba'oreren tak ip ibu'u warara'acayū dak itabut am ibuye. ¹⁹ Deus kuy apēn ixo e'em iam o'ġutaybin ijodiacat. Imēn apēn Deus e'em iam itaybit put cebe ip. Inaka cekay ġu jījā ip. Imēnpuye Deus ipiatpi'ajojoan cebe ip. ²⁰ Deus ma ijo ba'ore wuywebe. Ixe bit soat o'ġuġē ipi daġacat. Ixe emumuġē jo buje, wuyetaybit soat podi ma Deus ya'òbaca iam—ya'òbacaap i'ūm ġu iam. Wuyetaybit tak ixo acā Deusat iam. Kuyje itaybit osodop ip iboam ipi daġacayū. Imēnpuye “Deus kake iap iba'arēm wuyxe” i'e ba'ore cebe ip. ²¹ Itaybit ma'ġu ip Deus kake iam. Imēnpit ibuyxim ġu ip ikuġ.

— Ēn acā Deusat — i'e'em ġu ip. — Ēn xipat cīcā — i'e'em ġu ip Deus pe.

Cũğ'ũma jewağuyğuy ip. Kabiok tağ jekuku'ukat itaybit ğu poma oju iam. Imēnpuxim itaybit'ũma jewağuyğuy ip. Yağuy'ũm ip.

22 — Ocetaybit cĩcã ma oceju bit — i te'e ma e'em ip.

Deus xe bit itaybit ğu jĩjã ip. ²³ Imēnpit Deus acã je'ũ ğu. Soat em itait nuynuy. Ixeyũ bit ibu'u jĩjã ibuyxim Deus kuk am, ijo ba'ore buye. Imēneju ijodiat co'iat muğēğēm ip wita'am, im tak, ourom tak. Soat ijodiatat pit je'ũ. Soat em ğu itait nuynuy ip. Wasũ jo'iat tak imuğēğēm ip, puca jo'iat tak, jewururuğat co'iat tak. Jemumuğē wap jēğ'aecōğcōğ ip “Eyju acã Deusyũ ocexe” i'e am cebe.

²⁴ Ikērēat mujurũğ pin acã ip. Imēnpuye jekupinap tağ ceku am ip Deus o'jepere. Imēnpuye yukpiwatpi ma ip jekukum ikērēat mujurũğrũğ. Isūsũn'ũma ip jekukum jeweweju ikērēat muğēğēm. ²⁵ Imēnpuye kawēn icēmat ip ibu'u napaap ekawēn kay am.

— Ĕn acã a'ōbuyxi — i'e'em ip soat muğēğē'ukat pe ğu—cemumuğē be acã.

Deus pe acã wuye'e but:

— Soat podi ma Ĕn a'ōbaca — i.

Soat em ma juy imēn acece cebe.

²⁶ Soat muğēğē'ukat kuğ ğu ip ibuyxim—jemumuğē kuğ acã. Imēnpuye Deus o'jepere ip ikērēat muğē ģn. Imēnpuye ağokatkat kay oibu'un ip aoyũ. Jewenuy'ũnakēkēm ā ip o'e jeweweju. ²⁷ Imēnpuxim ağokatkayũ aoyũ aoyũ kay oibu'un. Ağokatkayũ acã o'e ip cekay jĩjã. Jewenũn'o'om ā o'e ip. Imēğap pit ikērē jĩjã Deus xe. Imēneju jeweweju ma ip ip'iat'ajojom xipat'ũm cĩcã ip puye.

²⁸ Deus ekawēn kay pin ğu ip. Itaybin pin ğu ip kawēn icēmãn. Imēnpuye Deus ip o'jepere ikērēat kay ğebum am, warēmtağ ceku am tak. ²⁹ Imēnpuye ka'ũma ma ixeyũ'in cũğ ma jekukum. Soat kabia warēmtağ cĩcã ip jekukum Deus etabutpe, jebureyũ etabutpe dak. Ikērēat mujurũğrũğxi ip. Itabikuku ip soat kay jebubun. Ikērēm warara'acat kuğ ip. Itabutkarey ip warara'acat kay. Warara'acat aokakaxi ip. Dapxixi'uk cĩcã ip. Warara'acat muğuykukukuxi ip. Soat em itakoma ip warara'acat kay. Warara'acat ekawēn mukērērērēnxi ip. ³⁰ Warara'acat muymuyxi ip. Itakoma jĩjã ip Deus kay. Ibuyxim ğu warara'acat kuğ ip. Jewexe ip ya'ōbuyxi.

— Oceju acã oca'ōbaca — i napa ma e'em ip jewawēğmuboğ am jewexe. Soat em: — Apēn ğuto ace'e ikērēan? — i'e'em ip jewewebe.

Kūyjobit'ūm cīcā ip jebay a'ō kay. ³¹ Itaybit'ūm cīcā ip apēn cūḡ ma iam, apēn cūḡ ḡu iam tak. Ja'ō daḡ ḡu ip jekukum. Ka'ūma ma ikukpin cexe ip. Itabotaidabotbot ḡu ip warara'acat kay.

³² — Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū je'ju ipiat'ajojoap kay — i'e'em Deus. — Soat em jeedop ip ipiat'ajojom — i'e'em. Itaybit ip iboap ekawēn. Inaka ip biḡ ma buk ikērēat kay. Icockok ip e'em warara'acat pe ikērēat mujurūḡ ām, jebuxim i'eat pin ip puye.

2

¹ Eyju bit aco'i e'em eyewewebe: — Ocebuxim'ūma ixeyū ikērēat kuḡ Deus xe — i.

Imēnpit ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēnpuye eyju dak ikērēat kuḡ cexe. “Ikērēat kuḡ ḡu oceju bit” i'e ba'ore eywebe.

² — Ipiat osupi'ajoat eywebe, ikērēat kuḡ eyju buye — i'e'em Deus pit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be.

Deus soat em cūḡ ma e'em. Imēnpuye wuyetaybit cūḡ ma ixē ipiatpi'ajoan ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be iam. ³ Oburereyū, tūybe Deus ocewebe ḡu ipiat supi'ajoat warara'acat pe acā iān eyju e'em. Inaka ixeyū ekukuap co'i eyju dak jekukum. Imēneju Deus ipiat supi'ajoat eywebe ixeyū beap co'i. Tūybe ocanapōn ipiatpi'ajoap puxim iān eyju e'em.

⁴ — Gaxīn ma aco'i ikērēat muḡēḡēap jepere ip — i'e'em Deus jewebe ma.

Imēnpuye soat em xipan eykuḡ. Yukpiceḡe ḡu eykuḡ.

— Ipiat osupi'ajoat ḡu buk cebe ip — i'e'em jewebe ma. Ixe xipan eykuḡ ibikuy eywebe ikērēat mujurūḡrūḡap epere am puye. Eyju bit e'em:

— Ga'a ikērēat aḡujurūḡrūḡ — i. — Deus ipiat supi'ajoat ḡu wuywebe — i napa ma eyju e'em.

⁵ Guyjom Deus jetakomaap ḡubapuk ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be. Ibo kabia be ipiat supi'ajoat ixeyū be. Cūḡ ma ipiat supi'ajoat cebe ip. Eyju bit eybu'u jījā ikērēat mujurūḡrūḡap epere am. Eybu'u jījā kūyjobit am ixē a'ō kay. Imēneju ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be ipiatpi'ajoat puje, warara'acat podi ma eywebe ipiat supi'ajoat. ⁶ Guyjom Deus apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe ijodiacat pe. ⁷ Pūḡpūḡ ijodiacayū'in xipacat mujurūḡrūḡxi. Deus bikuyap taḡ ceku pin cīcā ip. Deus co'ian jedipap kudadam tak ip. Deus e'em cebe ip: “Eyju xipat oxe” iap kudadam tak ip. Deus xe jedop ip iap kudadam tak ip. Soat em itait jeedop ip cexe je'ū buje ixeyū ma. ⁸ Warara'acayū bit jewekay acā ḡebum jewemucokcopak ojuy. Cūḡat o'jepere ip xipat'ūmat kay je'e am. Deus itakoma jījā jeenuy ixeyū

kay. Ipiat supi'ajoat cebe ip. ⁹ Deus ipiat supi'ajoat soat pe ikērēat mujurūgrūḡ'ukayū be. Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat Judeuyū be. Judeu'ūmayū be dak ipiat supi'ajoat. Ipiatpi'ajojom cīcā jeedop ip. Imēn Deus warēmtaḡ ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. ¹⁰ Deus xipacat mujurūgrūḡ'ukayū ḡuwarurun. Jesus Cristo jo'iyūm jeedop ip jedipap kuḡ, ja'ōbuyxiap kuḡ tak. Yaḡuybabibi jeedop ip soat em. Deus ixeyū aḡuymubabibin jeenuy. Imēn Deus apēn cūḡ ma ip cuk adi oekuku iaptei ideida cebe ip. Koap Judeuyū be ideida. Kanomūm Judeu'ūmayū be ideida. ¹¹ Imēn Deus cūḡ ma soat kuḡ—Judeuyū kuḡ, Judeu'ūmayū kuḡ tak.

¹²⁻¹⁵ Judeu'ūmayū ma Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuḡ ḡu ip, Deus Moisés pe o'ḡuwēn iap ekawēn tup kuḡ ḡu. Imēnpuye itaybit ḡu ip ixē ekawēn. Ikērēat mujurūgrūḡ ip. Inaka Deus ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap kay ikērēat mujurūgrūḡaptem. Imēnpit:

— Wekawēn taḡ ḡu juk adi epekuku — i'ūmḡu je'e cebe ip, ixē ekawēn tup kuḡ'ūm puye. — Cūḡ ma eyju oxē — i je'e Deus jekawēn coco'ukayū be ḡu—jekawēn taḡ jekuku'ukayū be acā. Imēn je'e. Judeu'ūmayū Moisés ekawēn tup kuḡ ḡu. Jekpiwatpin ma aco'i cekawēn taḡ jekukum ip itaybit ḡu ma'ḡu ip cekawēn. Cekawēn taḡ jekuku'ukat co'i ip ḡebuḡe bit. Ixeyū ekukuap co buḡe, warara'acayū e'em:

— Jebinūn pewi ma teyūku Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum cekawēn tup kuḡ ḡu ma'ḡu — i. Jebinūn pewi ma ip itaybit apēn cedaḡ iam, apēn cedaḡ ḡu iam tak. Ikērēat mujurūḡ puḡe, “Ikērēat oḡujurūḡ,” i'eēm ip jewebe ma. Cūḡ ma jeku buḡe dak, “Cūḡ ma ōn jekukum,” i'e'em ip jewebe ma. Judeuyū bit Deus pe wuyawēwēap ekawēn tup kuḡ. Itaybit ip ixē ekawēn. Inaka ikērēat mujurūgrūḡ ip. Imēnpuye Deus ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap kay.

— Wekawēn taḡ ḡu juk adi epekuku — i je'e cebe ip.

¹⁶ Guyjom Deus Jesus Cristo jomuy apēn cuk adi oekuku ip iaptei teida am soat pe. Xipacat je'ḡūm xipacayū be xipacat muḡēḡēaptem. Kūyjobit'ūmayū bit ḡuju ipiat'ajojoap kay kūyjobit'ūmaptem.

¹⁷ Pām eyju? Ajo-kay eyju jeḡebubum?

— Ocejū bit Judeuyū — i eyju e'em. — Ocejū acā cūḡ ma Deus xe ixē be wuyawēwēap ekawēn tup kuḡ puye — i eyju e'em. Jewexe eya'ōbuyxi.

— Ocejū acā Deus ocenaē jebekitkiyūm — i'e'em eyju te'e ma.

¹⁸ — Ocejū acā ocetaybit apēn Deus ibikuy iam — i te'e ma eyju dak e'em. — Ocejū acā ocetaybit apēn cūḡ ma iam, apēn cūḡ ḡu iam tak, Deus pe wuyawēwēap ekawēn coco'uk puye — i te'e ma eyju e'em. ¹⁹ — Warara'acayū itaybit ḡu apēn cūḡ ma iam,

apĕn cūg ġu iam tak — i eyju e'em. — Ocejū acā ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Warara'acayū itaybit ġu Deus ekawĕn — i dak eyju e'em. — Soat podi ma oceju bit ocetaybit — i te'e ma eyju e'em. — Oceju acā warara'acayū oceġutaybitbin — i te'e ma eyju e'em. ²⁰ — Oceju acā itaybit'ūmayū mutaybitbin kawĕn icēmān — i te'e ma eyju e'em. — Kawĕn icēmān yaypan'isuayū mutaybitbin tak oceju bit — i te'e ma eyju e'em. — Oceju acā ocetaybit kawĕn icēmān, kawĕn cūgan, Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn tup kuġ puye — i te'e ma eyju e'em.

²¹ Warara'acayū mutaybitbin acā eyju jekukum. Jewemutaybitbin'ūma eyju bit jekukum.

— Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i eyju e'em warara'acat pe ma. Eyju dak tujupa'um'um ma.

²² — Warara'acat tayxi kaykay ġu juy epesop — i eyju e'em warara'acayū be. Eyju dak warara'acat tayxi kaykay ma.

— Deusbaroyū kay ġu juy epeku — i eyju e'em warara'acayū be.

Eyju bit ijodiat kay jġā Jesus Cristo kayap podi ma.

²³ — Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn tup kuġ oceju bit — i eyju e'em soat pe te'e ma.

Cekawĕn taġ ġu eyju bit jekukum. Imĕnpuye Judeu'ūmayū cekawĕn tup kuġ'ūmayū Deus mubuyxi'ūm'ūm cūg'ūma eyju jekukum puye. ²⁴ Imĕn e'em Deus ekawĕn tup: Judeuyū, Judeu'ūmayū Deus muymuy eyju cūg'ūma jekukum puye, i.

²⁵ Imĕntak Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn kay kūyjobit pima, cūg ma eywebe ikap'isuat taypu'aġobixeedakat am tekū Deus ebekit iap mubapuk am soat pe—Judeu'ūmayū be. Eyju ixeedakatkan oceju Deus ebekitkiyū iap mubapukpuġ soat pe. Deus ekawĕn kay kūyjobit'ūm pima bit, te'e ma ixeedakatkan eyju, Deus ebekit'ūmat co'i eyju jekukum puye.

²⁶ Judeu'ūmayū bit jedaypu'aġobixeedakatkan ġu. Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn kay kūyjobit pima bit, Judeuyū jo'i e'em ip Deus xe—jebekitkiyū jo'i—kūyjobicayū jo'i.

— Eyju webekitkit — i'e'em Deus cebe ip ixeedakat ġu ma'ġu ip.

²⁷ Eyju ma eyxeedakatkanat. Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn tup kuġ eyju. Imĕnpuye eyetaybit cūg ma jeku am Deus xe iam. Inaka eyju kūyjobit'ūm cekawĕn kay. Judeu'ūmayū bit ixeedakacap ġu ip. Deus pe wuyawĕwĕap ekawĕn tup kuġ ġu ip. Inaka cekawĕn kay kūyjobit pima, ikĕrĕat kuġ ġu ip Deus xe—Kūyjobicayū—Judeu'ūmayū. Eyju bit ikĕrĕat kuġ cexe kūyjobit'ūm puye, Judeuyū. ²⁸ Wuyju Deus ebekitkit wuyx-eedakacap tomuju ġu—ixe ekawĕn kay kūyjobicap tomuju acā. Pūġpūġayū te'e ma e'em:

— Deus ebekitkit oceju — i. Te'e ma ip jexeedakatkacan.

Te'e ma ip Deus ekawēn tup kuḡ, kūyjobit'ūm ip puye.

— Webekitkiyū ḡu eyju — i'e'em Deus ixeyū be, kūyjobit'ūm puye.

²⁹ Warara'acayū cūḡ ma e'em:

— Judeuat oceju bit — i. — Deus ebekitkiyū oceju — i dak.

Jebikuyap taḡ ḡu ip jekukum—Deus bikuyap taḡ acā. Deus biḡḡbuk nuynuy cebe ip.

— Eyju ma webekitkiyū — i'e'em Deus ixeyū be, jexeedakatkanat ḡu ma'ḡu ip. — Xipat cīcā eyju — i'e'em Deus cebe ip.

“Eyju xipat oxe” i'eap kudadam ḡu ip ijodiat pe. Deus pe acā “Eyju xipat oxe” i'eap wiwim ip. Soat Deus ekawēn kay kūyjobicayū cebekitkiyū—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak.

3

1 — Jewewejo'i kūyjobicayū Deus ebekitkiyū bima, apeḡām paxi wuyju judeuyū? — i du eyju e'em owebe? — Apēḡām paxi wuyju wuydaypu'aḡobixeedakatkan? — i du eyju e'em owebe? — Xipat ḡu aco'i wuyju Judeuyū iap — i du eyju e'em owebe?

² — Xipat cīcā ma wuyju Judeuyū iap — i ōn pit e'em eywebe. Deus jekawēn o'ḡuwēn Judeu'ūmayū be ḡu—wuy'ajojoyū'ūm'ūm pe acā. Imēnpuye wuyju Judeuyū iap xipat cīcā. Jekawēn o'ḡuwēn cebe ip ixeyū be imuwēn ām warara'acayū be.

³ — Imēnpit pūḡpūḡ wuy'ajojoyū'ūm'ūm'in oibu'un ip ixekawēn taḡ jeku am — i du eyju e'em owebe? — Gasū aco'i Deus je'e ḡu wuywebeam apēn cuk adi o'e'e iap taḡ, cekawēn taḡ oibu'un ip puye — i du eyju e'em owebe?

⁴ — Ja'ō daḡ ma Deus je'e wuywebeam tak — i ōn pit e'em eywebe.

Soat ma napapa'uk. Deus pit napapa'uk ḡu. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Deus, ēn acā icēmān e'em, i. “Cūḡ'ūma ēn ocekuḡ” i napa ma e'em emuymuy'ukayū, i. Inaka ēn acā cūḡ ma soat kuḡ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

⁵ — Cūḡ'ūma wuyeku buje bit, Deus acā cūḡ ma jekukum iap ibapuk e'em wuyekukuap cocoayū xe — i aco'i eyju e'em owebe.

Eyxe xipat wuywebe cūḡ'ūma jeku am warara'acayū mutaybit am Deus acā cūḡ ma iam. Imēnpuye:

— Cūḡ ḡu Deus pe ipiatpi'ajoan wuywebe warēmtaḡ wuyekukuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe.

Ijodiat puxim ōn kawēnwēn ḡasū, adeayū icēm ḡu e'em puye.

⁶ — Deus soat em cūḡ ma wuykuḡ — i ōn pit e'em. — Deus cūḡ'ūma ibima, iba'ore kuka o'e ixekawēn be cūḡ ma apēn cuk adi

ajekuku iap teida am soat pe wuywebe. Imēnpit ixē cūḡ ma iboap ideida — i ōn pit e'em.

7 — Cūḡ'ūma weku buje, “Deus acā cūḡ ma jekukum,” i je'e ip ocekuap cocoayū — i du eyju e'em owebe? — “Soat podi ma Deus cūḡ ma,” i je'e ip — i du eyju e'em owebe? — Imēnpuye warēmtaḡ cuy ajeku warara'acayū be “Deus acā cūḡ ma” i'e am — i te'e ma eyju e'em. — Imēnpuye cūḡ ḡu Deus pe ipiatpi'ajoan ocewebe warēmtaḡ ocekuapteim — i te'e ma eyju e'em owebe. ⁸ Imēneju:

— Ga'a ikērēat aḡujurūḡ — i'ūmḡu juy ace. — Wuywebe ikērēat mujurūḡ puje, adeayū itabut je'e Deus acā xipat iap kay — i'ūmḡu juy ace. — Ga'a ikērēat aḡujurūḡ Deus acā xipat iam itabut'ūmayū mutaybit am — i'ūmḡu juy ace.

— Imēn e'em Paulo dak — i napa ma e'em omuymuy'ukayū dak.

Deus cūḡ ma ipiat supi'ajoat omuymuy'ukayū be.

⁹ Deus xe Judeu'ūmayū podi ma xipat tu wuyju Judeuyū buye? Ka'ūma! Jewewejo'i ma wuyju ikērēat kuḡ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Wuywebe dak ikērēat mujurūḡrūḡap epere ba'ore. Kuy iboap oḡuwēn eywebe. ¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ka'ūmḡu cedaḡ ma jekuku'ukat—pūḡ tak ka'ūma ma, i.

¹¹ Soat ip itaybit ḡu apēn cūḡ ma Deus xe iam, apēn cūḡ

ḡu iam tak, i. Ka'ūmḡu Deus a'ō daḡ cekupinat, i. ¹² Wūy

ma o'e ip Deus wi oitabidaoat puxim, i. Ka'ūmḡu xipacat

mujurūḡrūḡ'ukat—pūḡ tak ka'ūma, i. ¹³ Cekawēnkērē j̄j̄ā ip

itaypi koceat puxim, i. Napapa'uk cīcā ip, i. Warara'acat

muymuyap cēm̄cēm̄ ikōmbie daḡwi ip puybu tūypiat puxim,

i. ¹⁴ Warēmtaksuḡ e'em ip warara'acat pe, i. ¹⁵ Itadaodao ip

warara'acat ekawēn mukērērēnap kay, yaokaap kay dak, i.

¹⁶ Soat em jexeat cokcokap mu'ūm ojuy ip, i. Warara'acat

mutabibin ip soat em, i. ¹⁷ Itaybit ḡu ip kaba'ūm jedop am

warara'acat eju, i. ¹⁸ Itaybit ḡu ip Deus kuk am ibuyxim, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁹ Ibo dup ekawēn icēmān! Imēn Deus Judeuyū awēwēm

jekawēn. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye te'e ma e'em ip Deus

pe: — Ocejū acā ekawēn taḡ jekukum — i. Judeu'ūmayū

dak ixē ekawēn taḡ ḡu jekukum. Imēneju mūḡ ma ip Deus

etabutpe soat ip ikērēat kuḡ puye—Judeuyū, Judeu'ūmayū

dak. ²⁰ Ka'ūma ma soat ekawēn taḡ jekukum—Deus ekawēn

taḡ. Imēnpuye abu be Deus e'em “Cūḡ ma juy epesop oxe

wekawēn taḡ eyekuap tomuju” i? Ka'ūma be ma! Deus

ekawēn wuyetaybit puje, wuyetaybit soat wuyju ikērēat kuḡ

Deus xe iam.

²¹ Gasū bit apēn ōn ipi watwat mucūḡcūḡ iap Deus o'ḡuwēn wuywebe.

— Eyju cūḡ ma e'em oxe eyawēwēap ekawēn taḡ eyekukuap tomuju ḡu — io'e Deus wuywebe.

Imēn Moisés wuymutaybitbin tak. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū dak iboam wuymutaybitbin.

²² — Eyju bit cūḡ ma oxe — i'e'em Deus ipi watwat pe Jesus Cristo kay itabut puje acā.

Soat pe itabucat pe: — Ēn cūḡ ma oxe — i'e'em Deus—Judeu be—Judeu'ūmat pe dak.

²³ Soat ipi watwat ikērēat o'ḡuḡē. Ka'ūma ma ikērēat kuḡ ḡu. Wūy ma o'e ip Deus wi—warara'acat podi ma idipat wi, ikērēat kuḡ puye. ²⁴ Deus pit ikērēat uk'uḡ wuywebewi Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye. Ikērēat muḡēḡēaptei o'teida je'ū ām. Imēnpuye wuyju cūḡ ma Deus xe ixē oe'ū buye. Deus tei'ūma wuymucūḡcūḡ, ixē soat em xipan wuykuḡ puye. Cristo Jesus kay wuyetabun puje acā, wuymucūḡcūḡ.

²⁵ Deus Jesus Cristo o'ḡudot ijodi ce'ū ām wuywebeam. Ixē oe'ū ikērēat mujurūḡrūḡapteida am. Ixē kay wuyetabut puje, Deus ikērēat uk'uḡ wuywebewi. Jesus Cristo o'ḡudot ce'ū ām ōn cūḡ ma eykuḡ iam wuymutaybit am. Kuyje Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū o'ḡuju ḡu ipiat'ajojoap kay. Yukpiceḡe ḡu osunuynuynuy ixeyū kuḡ.

— Guyjom okpot je'ū soat peam — io'e jewebe ma. — Ixē kay itabucayū oḡuju ḡu ipiatpi'ajojoap kay — io'e jewebe ma.

²⁶ Gasū bit: — Gebum ōn ipi watwat ikērēat mujurūḡrūḡ iap kay — i'e'em Deus. — Cuḡ ma kuka o'e owebe ipiatpi'ajoan cebe ip, ikērēat ip o'ḡujurūḡrūḡ iaptem — i'e'em ixē. — Gasū bit cūḡ ma kuka o'e owebe ikērēat uk am eywebewi, Cristo oe'ū buye — i'e'em Deus Jesus Cristo kay itabucayū be. — Eyju cūḡ ma oxe Jesus oe'ū buye — i'e'em itabucayū be.

²⁷ Imēneju “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit,” i'e but tu wuywebe? Ka'ūma. I'e but ḡu wuywebe. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju. Cūḡ ma wuyju cexe Jesus Cristo kay wuyetabut puye acā. Imēnpuye “Warara'acat podi ma cūḡ ma oceju bit” i'e ba'ore wuywebe. ²⁸ Wuyju cūḡ ma Deus xe xipacat mujurūḡrūḡap tomuju ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabucap tomuju acā. Iboam wuyetaybit kuy. ²⁹ Deus Judeuyū mucūḡ ojuy acā du? Ibu'u du Judeu'ūmayū mucūḡ ām? Ka'ūma! Ibikuy ma. Soat itabucayū mucūḡcūḡ ixē—Judeuyū mucūḡcūḡ, Judeu'ūmayū mucūḡcūḡ tak. ³⁰ Imēnpuye pūḡ taḡ ma Deus soat kuḡ ipi watwat kuḡ. Jesus Cristo kay itabun puje acā Judeuyū mucūḡcūḡ. Cekay itabun puje acā Judeu'ūmayū mucūḡcūḡ tak. ³¹ Imēneju:

— Moisés ekawēn taḡ ḡu ajeku—Deus o'ḡuwēn cebe iap ekawēn taḡ ḡu—Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i'ūmḡu juy ace. Cekay wuyetabut pima dak, kuyjeat ekawēn cuy ibuyxim ajukuk.

4

1 — Ajoap tomuju Abraão cūḡ ma osunuy Deus xe? — i du eyju e'em owebe?

Wuydobu'ūm Abraão'ūm Judeuyū dobu'ūm. Apēnpuye “Ēn cūḡ ma oxe” io'e Deus cebe iam ōn jeymutaybin.

2 — Ēn cūḡ ma oxe — io'e Deus Abraão be.

Imēn Deus e'em xipacat muḡēḡēap tomuju ibima: “Warara'acat podi ma ōn cūḡ ma Deus xe” i kuka juk o'e Abraão. Imēnpit xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu “Cūḡ ma ěn oxe” io'e Deus cebe.

³ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Abraão bit itabut osunuy Deus kay, i. Deus tak o'e cebe “Cūḡ ma ěn oxe” i, cekay itabut puye, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup. ⁴ Wuyekapik puje wuyekapikaptei bubum wuyju. Tei'ūm iūm'ibit pupum ḡu wuyju. Wuyekariwa ceweroap wuyweju iap pupum acā wuyju. ⁵ Imēn ḡu bit Deus wuykuḡ. Deus e'em:

— Ēn cūḡ ma oxe — i xipacat muḡēḡē'ukat pe ḡu—jekpot kay itabucat pe acā.

Itabun puje acā:

— Ēn cūḡ ma oxe — i'e'em Deus ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat pe.

Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat cūḡ ma Deus xe xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu—Jesus kay itabucap tomuju acā.

6 — Ēn cūḡ ma oxe, xipacat muḡēḡēap tomuju ḡu, etabucap tomuju acā — i'e'em Deus.

Imēnpuye cūḡat icokcok cīcā e'em. Davi dak iboap cuk adi o'ḡuwēnuwēn. Imēn Davi o'e:

⁷ Kuy bima kūyjobit'ūm osunuy iat icokcok e'em Deus pe cebewi ikērēat uk puje, i. Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osunuyiat icokcok e'em Deus pe ikērēat mu'ūm puje, i.

⁸ Cūḡat kay ibu'u tūibit icokcok e'em, i. Deus apēn ixe juk adi ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ iap kay ḡebum'ūm pima, icokcok e'em, i.

Imēn Davi o'e kuyje.

9 — Icokcok ip e'em — i mo adi a'ḡu o'e Davi. Abuyū icokcok soat em? Taypu'aḡobixeedakat'ibiyū acā du? Judeuyū acā du? Ka'ūma! Ixeedakat'ūm'ibiyū dak icokcok ma—Judeu'ūmayū. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Abraão itabut o'e Deus kay, i. Deus o'e cebe “Ën cûg ma oxé” i, cekay itabut puye, i.

¹⁰ Puje “Cûg ma ãn oxé” io'e Deus Abraão be? Abraão jedaypu'agobixeedakacat puje du? Ka'ûma!

— Cûg ma ãn oxé — io'e ixeedakat'ûm pima.

¹¹ Guyjom acã o'jedaypu'agobixeedakacat Abraão.

— Ën cûg ma oxé — io'e Deus Abraão be ixeedakacat awap ma. — Ën cûg ma oxé — io'e Abraão be, jekay itabut puye.

Guyjom o'jedaypu'agobixeedakacat “Ïn cûg ma Deus xe wetabucap tomuju” i'e am soat pe warara'acat pe. Abraão cûg ma osunuy Deus xe itabut puye. Cûg ma osunuy ixeedakacat'ûm awap ma. Imênpxim Judeu'ûmayû dak cûg ma Deus xe itabun puje. Cûg ma ip cexe ixeedakacat gu ma'gu ip. Imêneju Abraão ixeyû ebay jo'i Abraão etabucap co'i ip itabut Deus kay buye. ¹² Judeuyû etabun puje, cûg ma ip Deus xe. Cûg ma cexe jexeecukap tomuju gu, jetabucap tomuju acã. Abraão etabucap co'i ma ip itabut. Imêneju Abraão ixeyû ebay buxim Deus xe ixe buxim ixeedakacap tomuju gu—ixe buxim itabucap tomuju acã.

¹³ — Wa'õbi soat ka dağacat kukan ecesûy — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxegebitbit tak soat ka dağacat kukan je'e ip — i juk o'e. — Soat eipi ogûm eywebe — i dak o'e Deus. Iba'ore soat pe wuywebe soat ekawën tağ jeku am—wuyawewêap ekawën tağ. Imênpuye Deus o'e: “Xipacat ogûm ewebe,” i Abraão be wuyawewêap ekawën tağ cekup tomuju gu—itabucap tomuju acã; cûg ma Deus xe iap tomuju dak. ¹⁴ Imênpuye Deus xipacat ûmûm wuyawewêap ekawën tağ jekuku'ukayû be acã gu. Ixeyû be acã iûmûm pima, te'e ma kuka juk ace wuyetabut Jesus Cristo kay; te'e ma dak kuka juk Deus o'e wuywebe “Xipacat ogûm eywebe” i. ¹⁵ Imên Deus ipiatpi'ajojoan jekawën kay kûyjobit'ûmayû be.

— Kûyjobit gu eyju wekawën kay — i gu bit e'em cekawën co'ûmayû be, itaybit gu ip cekawën puye.

¹⁶ Imêneju Deus tacup gu.

— Xipacat ogûm ewebe, okay etabut puye — i juk o'e wuydobu'ûm pe—Abraão'ûm pe.

Deus soat em ja'õ dağ e'em wuywebe. Imênpuye soat itabucayû xipacat je'jat Deus xewi Abraão buxim.

— Soat em wekawën kay kûyjobicayû be acã xipacat ogûm — i'ûmgu o'e Deus. — Soat pe okay itabucayû be xipacat ogûm — i acã o'e.

Imêneju Abraão wuyebay buxim Deus xe, ixe etabucap co'i wuyetabut puye. ¹⁷ Imên e'em Deus ekawën tup:

Wa'õbi ade ka watwat je'e “Abraão wuyebay jo'i Deus xe, ixe etabucap co'i wuyetabut puye,” i, io'e Deus Abraão be, i.

Abraão itabut osunuy Deus kay. Ixe Deus waram ce'ũ'ũay'u mutaicin. Ka'ũm̃gu osodop iat mubapukpuḡ ixe. Ixe Deus ja'õ daḡ ma juk adi Abraão kuḡ osunuy.

¹⁸ — Enaxeḡebitbit ma jeedop ade jĩã — i juk o'e Deus Abraão be. — Wa'õbi ade ka watwat kukukan ecesũy — io'e.

Iboap kay itabut osunuy Abraão.

— Deus ja'õ daḡ je'e owebe — i juk adi o'e Abraão jewebe ma. Itabut cĩcã osunuy imujurũḡ pa'oren ma'ḡu ipot aypa buye. Owebe jekpot ũmap wiwim osunuy Deus cebe. ¹⁹ Ixe aypa jĩã osunuy. Ijasũn 100 koatoap wi osunuy.

— Okpotpet put ḡu ma oce aypa oce buye — io'e jewebe ma. — Otayxi Sara dak i'it'et put ḡu o'e yabut puye — io'e jewebe ma.

Inaka itabutbũt ḡu osunuy Deus ekawẽn kay—itabut cĩcã ma.

²⁰ — Deus okpon je'ḡũm ḡu — i'ũm̃gu o'e Abraão. — Je'ḡũm paxi? — i'ũm̃gu dak o'e.

Ixe bit itabut cĩcã osunuy Deus okpon je'ḡũm iap kay aypa ma'ḡu. Jewa'õmucanucan osunuy, itabut Deus kay buye. Imẽnpuye:

— Ĕn soat podi ma xipan okuḡ — i'e'e'uk osunuy Deus pe.

²¹ — Soat iba'ore ḡu Deus pe — i'e'e'uk osunuy Abraão. — Ja'õ daḡ em owebe — i'e'e'uk osunuy. — Okpon je'ḡũm ja'õbacaan i'e'e'uk osunuy jewebe ma. ²² Imêne ju:

— Ĕn cũḡ ma oxe — i juk o'e Deus cebe.

Imẽn Deus o'e Abraão itabut osunuy buye. ²³ Ixe cũḡ ma osunuy Deus xe iap ibararak opop Deus ekawẽn tup pe. Abraão cũḡ ma osunuy jetabucap tomuju iaptup o'tupmubararak kuyjeayũ. Kuyjeayũ mutaybit am acã ḡu ibodup o'tupmubararak ip. ²⁴ Wuymutaybit am tak ibodup o'tupmubararak ip.

— Eyju cũḡ ma oxe — i je'e Deus wuywebe, ixe kay wuyetabun puje.

Ixe Deus Jesus o'ḡutait ce'ũap tomukadi. Wuykukukat o'ḡutait waram. ²⁵ Deus Jesus o'ḡudot ijodi ce'ũ ãm. Oe'ũ ikẽrẽat uk am wuywebewi. Jesus o'ḡutait ce'ũap tomukadi Deus pe “Cũḡ ma eyju oxe” i'e am wuywebe—o'ḡutait'iat kay itabucayũ be.

5

¹ Imêneju Deus e'em wuywebe: — Cũḡ ma eyju oxe — i, Jesus Cristo kay wuyetabun puye. Kuy bima kaba'ũm ajop Deus eju wuyetabun'ũm pima. Gasũ bit kaba'ũm ace Deus eju wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabun puye. ² Jesus Cristo kay juk o'e jebay be:

— Teyũku itabut okay — i.

Imẽnpuye Deus xipan wuykuḡ. Wuycokcok cĩcã ixe xipat wuykay buye. Guyjom Deus dipap co'i acesop. Wuycokcok

cĩcã iboap wiwim. ³ Iboap wiwim pima wuyju ipiatpi'ajojom ijodi. Wuyetaybit wuyetaxi acesop ipiatpi'ajojom puye iam. Imēnpuye ipiatpi'ajojom pima dak wuycokcok wuyju e'em. ⁴ Ipiat'ajoam wuyetaxi bima, Deus e'em wuywebe:

— Xipat cĩcã eyju oxē — i.

Deus “Eyju xipat cĩcã oxē” i'e'em pima, wuycokcoḡ acesop Deus xe acesop soat em iap wiwi am. ⁵ Jewemuḡuykukukum ḡu wuyju Deus co'i acesop iap wiwi am. Ixe jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe—xipacat o'ḡuōm. O'ḡuōm wuymukūyjo am eykukpin cĩcã oxē iam.

⁶ Wuywebe xipacat muḡē ba'ore bima Cristo oe'ũ wuydaxijo am. Wuywebeam ixe oe'ũ xipat'ũmayũ beam. Deus “Eje'ũ juy” i'e buje, oe'ũ. ⁷⁻⁸ Deus xe wuykukpin cĩcã. Imēnpuye ixe jekpot o'ḡudot ce'ũ ām wuywebeam. Wuyju ma wuybu'u je'ũ ām warara'acat e'ũap puxim, cūḡ ma'ḡu ip jekukum, xipacat muḡēḡēm ma'ḡu ip. Cristo bit ibu'u ḡu osunuy je'ũ ām wuywebeam ikērēat mujurūḡrūḡ ma'ḡu wuyju. ⁹ Gasũ wuyju cūḡ ma Deus xe wuywebeam Cristo oe'ũ buye—o'jedoyekereren puye. Cristo bureyũ ma wuyju bit ḡasũ. Imēnpuye Deus wuymuju ḡu ipiat'ajojoap kay. ¹⁰ Wuyetakoma juk adi ajop Deus kay. Deus pit wuymuwexat jebureyũm wuywebeam ipot oe'ũ buye. Gasũ bit Cristo waram itait o'e. Deus wuydaxijo Cristo itait puye, wuyju ibureyũ buye dak. ¹¹ Wuykukukat Jesus Cristo juk wuymuwexat Deus bureyũm, ixe xe wuykukpin puye, wuywebeam oe'ũ buye dak. Imēnpuye:

— Obureyũ eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Imēnpuye soat podi ma wuycokcok, wuyju Deus bureyũ buye.

¹²⁻¹⁹ Imēnpit ipi watwat ikērēat mujurūḡrūḡ'uk osodop ip Deus jekawēn muwēn awap Moisés pe. Deus pit ipiat o'supi'ajoat ḡu cebe ip jekawēn taḡ ḡu juk adi oekuku ip iap teim, Moisés pe wuyawēwēap ekawēn muwēn awap. Adão koap ikērēat o'ḡujurūḡ. Soat ipi watwat o'jebapuk ixe Adão bewi. Soat ixe ebekitkiyũ ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayũm o'e Deus xe ixe ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

— Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayũ je'ũ — i juk o'e Deus Adão be.

Imēnpuye soat ipi watwat je'ũ'ũm ḡasũ dak. Soat wuye'ũ'ē ace Adão buxim wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡ puye. Soat cebekitkiyũ ikērēat o'ḡurūḡrūḡ Adão juk ikērēat o'ḡujurūḡ iap co'i'ũmḡu. Inaka oe'ũ'ũ ip soat—Adão badipyũ, Moisés badipyũ dak. Oe'ũ'ũ ip Adão koap ikērēat o'ḡujurūḡ puye. Soat Adão ebekitkiyũ ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayũm o'e Deus a'ō kay kūyjobit'ũm ip puye. Adão kūyjobit'ũm pima, soat ixe ebekitkiyũ dak kūyjobit'ũmayũm o'e Deus xe. Imēneju soat ipi watwat ikērēat kuḡ o'e Deus xe pūḡ aḡokatkat ikērēat o'ḡujurūḡ puye.

Soat Adão ebekitkiyũ ixē buxim o'e—ikērēat kuḡ. Imēnpuxim Jesus Cristo kay itabucayũ ixē buxim e'em—ikērēat kuḡ ḡu. Ixē Jesus Cristo oe'ũ ikērēat uk am ipi watwat pewi—soat uk am. Imēnpuyē soat em itait jeedop ip Deus xe cekay itabucayũ. Adão kūyjobit'ũm o'e Deus a'õ kay. Imēnpuyē soat ixē naxēḡebitbit je'ũ'ũm. Jesus Cristo bit kūyjobit osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuyē soat em Deus xe itait jeedop ip cekay itabucayũ. Pũḡ aḡokatkat kūyjobit'ũm osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuyē adeayũ ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũm o'e Deus xe. Kūyjobit'ũm cĩcã ip osodop Adão buxim. Wara'at pit kūyjobit cĩcã osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuyē Deus je'e adeayũ be:

— Eyju cũḡ ma oxe — i.

Ixeyũ adeayũ kūyjobit Jesus Cristo buxim. Jewejojo'i ḡu bit osodop ip Adão Cristo eju. Jesus xipan wuykuḡ warara'acat podi ma. Ade Adão ebekitkiyũ bit o'ju ipiat'ajojoap pe ixē pũḡ em ma ikērēat o'ḡujurũḡ puyē. Deus pit soat podi ma xipan wuykuḡ. Imēnpuyē Cristo o'ḡudot ikērēat uk am soat pewi—ijodiacat pewi. Deus tei'ũma adeayũ daxijojom ijodiacayũ daxijojom, pũḡ em ma Cristo oe'ũ buye. Adão pũḡ ma osunuy. Soat ixē ebekitkiyũ ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũm o'e Deus xe, Adão ikērēat o'ḡujurũḡ puyē.

— Ikērēat kuḡ eyju oxe — i'e'em Deus soat pe Adão ebekitkiyũ be Adão pũḡ em ikērēat o'ḡujurũḡ puyē. Deus e'em taxijo'ibiyũ be bit:

— Ikērēat kuḡ ḡu eyju oxe — i, ade em ma'ḡu ip ikērēat o'ḡujurũḡrũḡ. — Webekitkiyũ eyju — i'e'em cebe ip, ixē xipat wuykay buye.

Pũḡ aḡokatkat imēn ikērēat o'ḡujurũḡ—Adão. Imēnpuyē soat wuyē'ũ'ẽ ace. Wara'acat pit ikērēat kuḡ ḡu oe'ũ—Jesus Cristo. Imēnpuyē soat podi ma Deus xipan wuykuḡ.

— Cũḡ ma eyju oxe — i'e'em wuywebe—Jesus Cristo kay itabucayũ be.

Imēneju soat em wuyetai acesop Deus xe. Soat kukukan acesop Cristo eju. Jesus e'eap Adão e'eap podi ma xipacat kuḡ.

20-21 Imēntak Deus jekawēn o'ḡuwēn Adão ebekitkiyũ mukũyjo am eyju ikērēat mujurũḡrũḡ cĩcã iam. Ipi watwat pit big ma ikērēat o'ḡujurũḡrũḡ. Soat ipi watwat je'ũ'ũm ikērēat mujurũḡrũḡ puyē. Je'ũ buje ip wũy ma dopdom Deus wi. Deus pit warara'acat podi ma xipan wuykuḡ. Ixē Cristo o'ḡudot ce'ũ ãm ikērēat uk am wuywebewi. Imēnpuyē wuyē'ũ buje soat wuyju Deus xe wuyetai acesop, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Wuykukukat Jesus Cristo xe ma acesop soat em wuyetai

6

1 — Deus pit big ma xipan wuykuḡ big ma'ḡu wuyju ikērēat mujurūḡrūḡ — i ōn e'em eywebe.

Imēnpuye:

— Big ma juy ikērēat aḡujurūḡrūḡ, big ma Deus xipan wuykuk am — i du eyju e'em owebe?

² Imēn ḡu juy e'em! Ce'ūat jepidowatwan ḡu o'e. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurūḡ pin ḡu ace'e Cristo kay wuyetabut puye. ³ Wuymubatisan puje, ḡasū bit Jesus Cristo eju mūḡ'i ojeku iap mubapukpuḡ wuyju soat pe wuyjojoayū be. Ikērēat muḡēḡēap acepere kuy apēn ce'ūat jepidowatwanap eperem. Kuy eyetaybit iboam. ⁴ Jesus eju kuy ip wuykot iap puxim ikērēat muḡē pin ḡu ace'e, ceweju kuy aje'ū iap puxim tak. Iboap mubapukpuḡ wuyju wuymubatisan puje. Cristo oe'ū jebay bikuyap taḡ. Wuyju dak Jesus Cristo bikuyap taḡ ajeku ḡasū bit. Ja'ōbacaan Deus ixē waram o'ḡutait. Soat podi ma Deus ya'ōbaca, idip tak. Jesus puxim wuyju dak acejetait waram. Imēneju ḡasū dak wuyaḡuy'isum ajeku.

⁵ Imēntak Cristo jekpiwatpin ma oe'ū korosa be. Imēnpuxim wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēat aḡujurūḡ ḡu. Deus ja'ōbacaap o'jomōḡ Cristo be waram imutait puje. Imēnpuxim wuyju dak Cristo a'ōbacaap kuḡ ḡasū. Ikērēm cuk adi ajekuku iap kuy juk acepere. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū bit ixē a'ōbacaap kuḡ puye. ⁶ Kuy hima juk adi ikērēat aḡujurūḡrūḡ. Soat em ikērēat mujurūḡrūḡ'uk cuk adi ajop. Imēn jewemudadaybotbon cuk adi ajekuku. Cekariwa be imudadaybotbot'ibit enapōn pa'oreap puxim ikērēat mujurūḡrūḡap epereap pa'ore osunuy wuywebe. ḡasū bit ikērēm cuk adi ajekuku iap acepere Jesus a'ōbacaap kuḡ puye. Korosa be Jesus oe'ū ja'ōbacaap muōm ām wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim. Imēnpuye ikērēat aḡujurūḡ ḡu ḡasū bit. ⁷ Ikērēat mujurūḡrūḡap epere but wuywebe. Ce'ūat jepidowatwanap epereperem. Imēnpuxim wuyju dak ikērēat mujurūḡrūḡap acepere kuy. Cekariwa be imudadaybotbot'ibiyū buximayū ḡu wuyju ḡasū bit. ⁸ Cristo jekpiwatpin ma oe'ū. Wuyju dak wuyukpiwatpin ma ikērēm cuk adi ajekukuiap acepere. Imēneju wuyetabut soat em wuyetaait acesop Cristo xe iap kay. ⁹ Deus Cristo waram o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Waram pit je'ū ḡu. Abu-be ixē imuy'ū but? Ka'ūma be ma! Kuy wuyetaybit iboam. ¹⁰ Pūḡ em ma ixē oe'ū. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ū ḡu. ḡasū bit itabēḡ omuy soat em Deus bikuyap taḡ jeku am.

11 — Ikērēm cuk adi ajekukuiap kuy acepere — i juy epe'e'e eyewewebe. — Ikērēat aḡujurūḡ ḡu ḡasū bit — i juy epe'e'e. — Ce'ūat ḡebum ḡu o'e ikērēat muḡēap kay — i. — Wuyju

dak cuy ġebum ġu ace ikērēat muġēap kay — i juy epe'e'e eyewewebe. — Deus bikuyap taġ acā ajeku ġasū bit — i juy epe'e'e eyewewebe. — Mūġ'i wuykukukat Jesus Cristo eju ajeku ġasū bit — i juy epe'e'e eyewewebe.

¹² Imēneju ġebum ġu juy epesop ikērēat mujurūġrūġap kay. Ikērēat epeġuġē ġu eyjebit taġ. Ikērēat epeġuġē ġu eybinūnpe. Eybikuyap taġ ġu juy epeku—Deus bikuyap taġ acā. ¹³ Ikērēat mujurūġrūġ'ukayū cucum ipiat'ajojoap kay. Yaġuy'isum jekuku'ukayū bit kabi kay cucum. Kuy bima ikērēat mujurūġrūġ'uk cuk adi epesop. ġasū bit eyaġuy'isum eyju jekukum. Imēnpuye:

— Ēn ocejukan — i'ūmġu juy epe'e Satanás pe. — Ikērēat oceġujurūġ a'ōbi — i'ūmġu juy epe'e Satanás pe ma. Deus pe bit:

— Ēn acā ocejukan soat em — i juy epe'e. — A'ōbacaap cuy eġuōm ocewebe cūġ ma oceku am — i juy epe'e cebe.

¹⁴ ġasū bit cūġ ma wuyju Deus xe kuyat ekawēn taġ wuyju jekukum puye ġu—Deus xipan wuykuġ puye acā. Imēnpuye ikērēat aġujurūġ ġu.

— Ēn ma ocejukan — i'ūmġu ace'e Satanás pe.

¹⁵ ġasū bit cūġ ma wuyju Deus xe kawēn kuyat taġ wuyju jekukum puye ġu—wuyawēwēap ekawēn taġ wuyju jekukum puye ġu dak. Deus xipan wuykuġ puye acā wuyju cūġ ma Deus xe. Imēnpuye:

— Aġuġē juy waram ikērēat! — i du eyju e'em? Imēn ġu juy e'em! ¹⁶ “Ocekariwam cuy ece” i ey'e buje aġokatkat pe, eyekariwam je'e. Kūyjobin epesop ya'ō kay. Eyekariwa epeyepere ġu ikukpin cīcā eyxe buye. Imēnpuxim ikērēat mujurūġrūġ'ukayū ikērēat muġēap epereperem ġu, ikērēat kay jījā ip puye. Imēnpuye soat em Deus wi wūy jeedop ip je'ū buje. Deus a'ō kay kūyjobicayū bit cūġat ekawēn epereperem ġu Deus a'ō kay jījā ip puye. Imēnpuye cūġ ma ip Deus xe. Deus xe itait jeedop ip je'ū buje. Kuy eyetaybit cīcā iboam. ¹⁷ Kuy bima juk adi Satanás a'ō kay kūyjobit epesop. Kawēn idipat co buje bit, eyetabun epesop iboap ekawēn kay. Iboap ekawēn icēmān. Eycokoġ epesop iboap ekawēn kay am. Eybikuy jījā iboap ekawēn taġ jeku am. Imēneju:

— Bay, ēn xipat cīcā — i oceju e'em Deus pe.

¹⁸ Deus kuy ja'ōbacaap o'ġuōm eywebe waram Satanás a'ō kay kūyjobicap puxim. ġasū bit Deus a'ō kayayūm epesop. Eybikuy epesop ikērēat muġē ām ġu—xipacat muġē ām acā. ¹⁹ Kawēn ibapukan ōn kawēnwēn eywebe, apēn ikērēat acepere wuyaġuy'isum wuyeku am iap iba'arēm eyxe buye. Kuy bima juk adi ikērēat kay ġebum epesop. Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi epekuku. Xipat'ūmayū kukukat a'ō kay

kūyjobin epesop. Gasū bit cūḡ ma juy epeku. Xipacat kay juy ḡebum epesop. Deus a'ō kay juy kūyjobin epesop.

²⁰ Ikērēat mujurūḡrūḡ'uk pima, Deus bikuyap taḡ ḡu epeku. ²¹ Xipacat tu epejat ikērēat mujurūḡrūḡapteim? Ka'ūma! Eye-taybit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū soat em Deus wi wūy ma jeedop ip iam. Gasū bit eysūsūn epe'e ikērēat mujurūḡrūḡ'uk puye. ²² Deus a'ō kay kūyjobicayūm epesop ḡasū bit. Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm eywebe waram ikērēat muḡḡeap puxim. Soat em eyju ixē mucokcokcoḡ ḡasū bit. Eye'ū buje soat em Deus xe eyetai epesop. ²³ Kapikpik'ukat jekapikaptei bubum. Imēnpuxim ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat Deus wi wūy ma jeenuy je'ū buje. Ixe wi wūy ma jeenuy ikērēat o'ḡujurūḡrūḡiap teim.

— Soat em oxe eyetai epesop — i'e'em Deus wuywebe bit, wuykukukat Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju jekukum puye. Soat em ixē xe wuydopap tei'ūmat co'i. Kapikpiḡ ḡu wuyju iboap pu am. Tei'ūma Deus iūmūm wuywebe.

7

¹ Okitpitpiyū, eyetaybin put apēn ōn em iam eyetaybit wuyawēwēap ekawēn puye. Wuyetabēḡ pima acā wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyju jekukum. Wuye'ū buje bit iba'ore e'em. ² Imēnpuxim “Ayacat itoptep pima, jektop xe ma juy jeenuy itop itait pima” i'e'em iboap ekawēn. “Ektop eperem ḡu juy wara'at pu am” i'e'em iboap ekawēn. Itop e'ū buje bit, ite ayacat itoptep'ūmat co'i e'em. Wuyawēwēap ekawēn mupubutbun ḡu wara'at pu buje itop'ūm kuy oe'ū buye. ³ Wara'at pu buje jektom koapat itop itait pima bit, ikērēat muḡḡḡēm koapat pe jektop pe. Itop'ūm e'ū buje bit, ayacat ikērēat muḡḡḡēm ḡu wara'at pu buje. Wuyawēwēap ekawēn kuka o'ḡupubun ḡu wara'at pu buje. ⁴ Okitpitpiyū, ixē ayacat puxim eyju. Wuyawēwēap ekawēn koapat'ūm itop'ūm puxim—kawēn kuyat. Jektop'ūm e'ū buje jektop eju ḡu e'em ayacat. Imēnpuxim wuyju dak kawēn kuyat taḡ ḡu wuyju jekukum ḡasū bit, Jesus Cristo ekawēn taḡ acā. Ixe ekawēn taḡ wuyju jekukum wuyju Cristo jebit'in puye. Ixe ebekitkiyūm acesop ḡasū. Deus waram ixē o'ḡutait. ⁵ Kuy bima wuyekpiwatpin ma juk adi ajekuku. Imēnpit wuyawēwēap ekawēn co buje, wuybikuy juk adi ajop—ikērēat mujurūḡ ām acā. Wuybu'u juk adi ajop kūyjobit am iboap ekawēn kay. Ikērēm wuyekuap epere'ūm pima, wūy ma kuka juk ajop Deus wi. ⁶ Kuy bima wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi jeku ojuy ajop correntebum taomūnmūnat puxim. Gasū bit Jesus oe'ū wuywebeam. Imēnpuye ḡasū bit Deus bikuyap taḡ wuyeku but. Ixe bikuyap taḡ wuyju jekukum ḡasū, “Obikuyap taḡ cuy epeku” iap ibararak opop kawēn kuyatup pe buye ḡu—ixē biōḡbuk wuymuisusun puye acā.

7 — Kawēn kuyat pit ikērē — i du ace'e? — Wuyawēwēap ekawēn pit ikērē — i du ace'e?

Imēn ġu juy ace—pūġ em tak ka'ūma. Wuyawēwēap ekawēn cuk adi omutaybitbin apēn ikērē Deus xe iam. Wuyawēwēap ekawēn wuymutaybitbin eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay iam. Iboap ekawēn co'ūm pima, kuka juk wuyetaybit ġu ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. ⁸ Iboap ekawēn co buje bit, wuyetaybit cuk ace ikērē Deus xe wuyetabikukuap iam. Imēnpit biġ ma juk adi wuyetabikukum ace warara'acat pubut kay iboap ekawēn cocom ma'ġu wuyju. Iboap ekawēn wuyetaybit'ūm pima, wuyetaybit ġu kuka ace apēn ikērē Deus xe iam. ⁹ Kuy bima ōn tak wetaybit ġu juk adi oġuy wuyawēwēap ekawēn. Tūybe xipat cīcā ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, ikērēat kuġ ōn Deus xe iam tak wetaybit oce. ¹⁰ Deus ibikuy osunuy soat ipi watwat pe top am ip soat em jexe itait. Imēnpuye jekawēn o'ġuwēn wuyawē ām. Imēnpit ikērēat kuġ ōn iam wetaybin puje:

— Iba'ore owebe Deus xe onuy ām ikērēat kuġ puye — i juk oce owebe ma. — Wūy ma oġuy Deus wi soat em, ikērēat kuġ puye — i juk oce owebe ma.

¹¹ Tūybe xipat ōn Deus xe iān cuk adi oce kuy bima. Imēnpit ikērēat mujurūġrūġ'uk cuk adi oġuy. Imēn cuk adi ocewemuġuykuku, ikērēat mujurūġ ojuy buye. Wuyawēwēap ekawēn wetaybin puje bit, “Ikērēat kuġ ōn Deus xe” i juk oce owebe ma.

— Wūy ma oġuy cewi — i juk oce owebe ma.

¹² Inaka iboap ekawēn xipat—wuyawēwēap ekawēn. Ikērēat kuġ ġu. Soat ekawēn taġ xipat. Cūġ cīcā iboap ekawēn. Cekawēntip cīcā dak. ¹³ Wuyawēwēap ekawēn wetaybicap tomuju ġu Deus wi wūy ma oġuy. Soat em ōn ikērēat kuġ iap tomuju acā cewi wūy ma oġuy. Iboap ekawēn xipat cīcā. Imēnpit iboap ekawēn wuymutaybitbin soat ipi daġacat ikērēat mujurūġrūġ iam. Iboap ekawēn wetaybit'ūm pima, tūybe xipat ōn Deus xe iān cuk adi oce. Iboap ekawēn wetaybin puje bit, “Ikērēat kuġ ōn Deus xe,” i juk oce owebe ma.

¹⁴ Wuyetaybit Deus jebiōġbuk a'ōbi wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn wuywebe iam. Ōn pit ijodiat ma. Obuyxi ġu ōn pit. Ikērēat mujurūġrūġ'ukat ōn pit. ¹⁵ Xipacat mujurūġ pin ma'ġu oxe. Ōn pit xipacat mujurūġrūġ ġu. Ikērēat mujurūġ pin ġu ma'ġu oxe. Ōn pit ikērēat mujurūġrūġ. Wetaybit ġu apēnpuye imēn ōn jekukum iam. ¹⁶ E bu'uap taġ ōn jekukum obu'u ma'ġu jekum. Imēnpuye wetaybit wuyawēwēap ekawēn cūġ ma iam. Cūġ ġu ma'ġu ōn pit iam tak wetaybit. ¹⁷ Imēneju

okpiwatpi ġu òn ikêrêat mujurûġrûġ. Imênpit ikêrêat opop obinûnpe. Imênpuye obinûn pewi ma òn ikêrêat mujurûġrûġ. ¹⁸ Wetaybit ka'umġu xipacat opop owebe iam. Obikuy jġjâ xipacat mujurûġ âm. Inaka xipacat mujurûġ pa'ore owebe. ¹⁹ Imên obikuy jġjâ xipacat mujurûġ âm. Inaka imujurûġrûġ ġu òn. Obu'u jġjâ ikêrêat mujurûġ âm. Inaka soat em ma imujurûġrûġ òn. ²⁰ E bu'uap taġ acâ òn jekukum. Okpiwatpi ġu òn ikêrêat mujurûġrûġ. Ikêrêat mujurûġrûġ òn ikêrêat opop obinûnpe buye.

²¹ Xipacat mujurûġ ojuy bima, imujurûġ pa'ore owebe xipat'umat opop obinûn pe buye. Imêġap ibapuk cġcâ oxe. ²² Deus ekawên kay jġjâ òn—soat ekawên kay jġjâ—wuyawêwêap ekawên kay jġjâ. ²³ Obikuy jġjâ ma xipacat mujurûġ âm. Imênpit:

— Ikêrêat oġujurûġ ojebin — i òn e'em owebe ma, ikêrêat opop obinûnpe buye.

Taomûnmûnat puxim òn. Taomûnmûnat pe iba'ore ijêm âm daomûnmûnap'a bewi taomûnmûn puje. Imênpuxim xipacat mujurûġrûġ pa'ore owebe obaca'um puje. ²⁴ Imênpuje oġuycûġ cġcâ. Abu kuka omubacan owebe ikêrêat mujurûġap puxim—soat em ipiat'ajojoap pe onuyap puxim? ²⁵ Wuykukukat Jesus Cristo soat podi ma ya'òbacaat. Ixe ma juy omubacan. Imênpuje:

— Ên xipat cġcâ — i òn e'em Deus pe.

KÛyjobit cġcâ òn e ojuy Deus a'ò kay. Òn acâ bima bit, kuka juk ikêrêat acâ oġujurûġ—Jesus Cristo a'òbacaap kuġ'um pima.

8

¹ Imêneju Deus Jesus Cristo eju mûġ'i jekuku'ukayû ġuju ġu ipiat'ajojoap kay. ² Deus cuk ja'òbacaap o'ġuôm wuywebe waram ikêrêat muġêap puxim. Imên Ibiòġbuk xipacat wuymuisusun, wuyju Jesus Cristo eju mûġ'i jekukum pima. Imêneju aceju ġu ipiat'ajojoap kay. ³ Iba'ore wuyeku am wuyawêwêap ekawên taġ, wuya'òbaca'um puje. Imênpuje ka'uma ma cûġ ma Deus xe iboap ekawên taġ jekuap to-muju. Deus pit jekpot o'ġudot ijodi. Ijodian o'e. Ikêrêat mujurûġrûġ'ukat co'ian o'e, ikêrêat kuġ ġu ma'ġu. Imên ixewebewi ikêrêat ukapte i o'teida je'û buje. O'teida ja'òbacaap um âm wuywebe ikêrêat muġêap puxim. ⁴ Imên o'teida wuywebe wuyawêwêap ekawên taġ wuyeku am. Gasû wuya'òbacaap kuġ ġu wuyju jekukum—Deus a'òbacaap kuġ acâ. Ibiòġbuk xipacat a'ò daġ tak wuyju jekukum. Imênpuje wuyeku but wuyawêwêap ekawên taġ. ⁵ Jebikuyap taġ jekuku'ukayû ma soat em ġebum jemukaypinut kay acâ. Deus biòġbuk bikuyap taġ jekuku'ukayû bit Ibiòġbuk yaġuydadam ip.

⁶ Imēn soat em jemukaypinut kay ġebumayū soat em ipiat supi'ajojo. Wūy jeedop ip Deus wi je'ū buje. Ibiōġbuk yaġuydada'ukayū bit yaġuy'isum jeku ijodi. Yaġuybabi ip jeku ijodi—yaġuykorereren ġu. Soat em Deus xe jeedop ip je'ū buje. ⁷ Jemukaypinut kay ġebumayū bit itakoma e'em Deus kay. Kūyjobit ġu ip Deus ekawēn kay—wuyawēwēap ekawēn kay. Iba'ore ma dak ixeyū be kūyjobit am iboap ekawēn kay. ⁸ Iba'ore jebikuyap taġ jekuku'ukayū be Deus mucokcok am.

⁹ Eyju bit eybikuyap taġ ġu jekukum. Deus biōġbuk bikuyap taġ eyju bit jekukum ġasū ixē biōġbuk eywebe bima. Cristo biōġbuk kuġ'ūmayū cebekitkiyū ġu. ¹⁰ Cristo biōġbuk kuġ pima, Cristo omuy eywebe iap puxim. Inaka eyjebit je'ū'ūm cuk adi ikērēat epeġujurūġrūġ puye. Deus biōġbuk pit waram jeymutait soat em Deus xe eyetait eydop am eyjebit e'ū ma'ġu. Ixe waram jeymutait “Eyju cūġ ma oxe,” i juk o'e Deus eywebe buye. ¹¹ Deus ma waram Jesus Cristo o'ġutait. Eyju dak Deus biōġbuk kuġ pima, Cristo mutaicap puxim waram jeymutait eye'ūap tomukadi. Eyjebit ġuyu ce'ū'ūayū dopdopap pewi. Iisuat je'ġūm eyjebin. Deus jebiōġbuk a'ōbacaan iboap je'ġūm eywebe—xipacat a'ōbacaan.

¹² Okitpitpiyū, imēn Deus xipan wuykuġ. Imēnpuye wuybikuyap taġ ġu juy ajeku. Wuyemukaypinut kay ġu juy ġebum ajop. ¹³ Wuybikuyap taġ jekukum pima, wuyemukaypinut kay ġebum pima dak, wūy ma acesop Deus wi. Ipiat'ajojoap kay aceju. Deus biōġbuk a'ōbacaan ikērēat murūġrūġ'ūm pima bit soat em cexe acesop wuyetait. ¹⁴ Soat Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicayū Deus ebekitkiyū. ¹⁵ Deus jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe. Ixe biōġbuk wuymudadaybotbon ġu, wuymuparararan ġu dak. Ixe wuymuy Deus ipotpoyūm. Imēnpuye:

— Bay — i wuycokcoġ wuyju e'em Deus pe, ixē biōġbuk a'ōbi. ¹⁶ — Bay — i wuyju e'em cebe, wuyetaybit puye Deus ebekitkiyū wuyju iam.

Ixe biōġbuk tak:

— Eyju Deus ebekitkiyū — i'e'em wuywebe.

¹⁷ Imēn Deus ebekitkiyū wuyju. Imēnpuye wuyju dak jebekitkiyū be o'ġuxipaniat'in ajat. Jekpot pe o'ġuxipaniat'in wuyju dak ajat Cristo eju. Deus kay'ūmayū bit ipiat supi'ajojoat wuywebe Cristo a'ō kay wuyju buye. Guyjom pit Cristo dipap kuġ acesop. Cristo soat kukan pima bit wuyju dak soat kukukayūm acesop ixē eju, ipiatpi'ajojom ma'ġu wuyju ijodi.

¹⁸ Ipiat'ajojom ma'ġu wuyju ijodi bima. Guyjom pit xipacat cīcā acesop. Ka'ūma ma ibo jo'iat xipacat. Imēnpuye wuyaykorereren ġu juy ajop ipiat'ajoap puxim. ¹⁹ “Teyūku webekitkiyū” i Deus eap wiwim cīcā soat cemumuġeyū.

“Okpot co'i ip ġasū bit” i'eap wiwim cīcā ip. ²⁰⁻²¹ Soat Deus emumuġē je'ū'ūm. Imēn ixe emumuġēyū te'eam ma o'e. Jekpiwatpi ġu ip te'eam o'e kuy bima. Te'e ma o'e ip Adāo ikērēat o'ġujurūġ puye.

— Te'eam jeedop ip ġasū wemumuġēyū — i mo o'e Deus. Inaka Deus soat ġuisun iap wiwim cīcā ip. Ixe ebekitkiyū Jesus Cristo jo'i bima, Deus soat jemumuġēyū ġuisun. Imuisun puje, je'ū ġu ip. ²² Gasū mabuk soat ma ipi daġayū ipiat'ajojom omuisun'ūm puye. Ipiat'ajojom ip ayacat je'it piap o'supi'ajo'iat co'i. ²³ Wuyrem. Wuybipuruġ. Wuyewātaxipim. Xipat'ūmat jebapukpuġ wuywebe. Imēneju je'ūh'ūm wuyju dak. Imēnpit Deus jebiōġbuk o'ġuōm wuywebe wuymutaybit am Jesus Cristo jo'iaiyūm epesop iam. “Teyūku okpot co'iaiyū” i Deus eap wiwim cīcā wuyju. Wuyjebit ġuisuniap wiwim cīcā dak wuyju. ²⁴ Wuymuisunap wiwim mabuk wuyju. Wuydaxijo buje, wuyetaybit ajop Deus ġuyjom wuymuisun iam. Wuyemumuwiwi bu buje kuka juk iboap ajowiwi ġu. Abu kuy o'jatiat wiwim? Ka'ūma ma! ²⁵ Imēnpit ijo'ibit'ūmat wiwim wuyju. Imēnpuye wuyukpiceġēm ġu wuymuisunap wiwim.

²⁶ Imēnpuxim Deus biōġbuk kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Wuybikuyap muwēnuwēn cebe.

— Apēn xe'e acejekawēn Deus eju? — i wuyju e'em. — Apēn xe'e acejoojuy cexewi? — i dak wuyju e'em.

Ceweju jekawēn ām wuyetaybit'ūm pima, je'ūhu'ūm acā wuyju. Deus biōġbuk pit wuybuywatwan wuywebe jekawēn ām ceweju. Ixe wuya'ōmucanucan wuya'ōbaca'ūm puye. ²⁷ Deus bikuyap taġ ixe biōġbuk kawēnwēn Deus eju cebekitkiyū beam. Deus itaybit wuyaġuyda am. Itaybit ajo-kuġ ġu wuyju iam. Itaybit tak ajo ūm ojuy jebiōġbuk wuywebe iam. ²⁸ Deus xe wuykukpin cīcā. Jebikuyap taġ cuk wuynaē jebekitkiyūm. Imēnpuye soat wuywebe je'bapukiap xipat je'e wuywebe ixe a'ōbi. ²⁹ Deus itaybit osunuy abuyū webekitkiyūm je'e iam ipi mujurūġ awap.

— Okpot ixeyū waġōm je'e — io'e kuyje. — Ade okpot kitpitpiyūm je'e — io'e.

Ixeyū ma o'tomuwā jekpot co'iaiyūm. ³⁰ Imēn tomuwā'ibiyū o'taē jebekitkiyūm.

— Eyju cūġ ma oxe — i'e'em taē'ibiyū be. — Okpot co'iaiyūm epesop — io'e imucūġ'ibiyū be.

Deus dipap kuġ acesop. Imēneju soat wuywebe jebapukiap xipat je'e wuywebe Deus a'ōbi, Deus ikukpin wuyxe buye.

³¹ Soat xipat je'e wuywebe iap kay ġebum pima apēn xe'e ace'e? Deus wuywebe ja'ōbacaap ūm puje, te'e ma je'e wuykaykay kūyjobit'ūmayū. ³² Deus jekpot o'taxijo ġu

yaokaap puxim. O'ğudot ma ijodi ce'ũ ãm soat peam wuywebeam. Ixe dak tacup xe'e je'e ġasũ soat ũm ãm wuywebe—xipacat ũm ãm? Tacup ġu je'e! ³³ Deus ma e'em wuywebe:

— Ikērēat kuġ ġu eyju oxe — i.

Imēnpuye abu kuka o'e wuywebe: — Ikērēat kuġ eyju Deus xe — i—Deus emunaēyũ be? Ka'ũma ma! ³⁴ Jesus Cristo kuy oe'ũ ikērēat mujurũġrũġap teida am. Imēnpuye ka'ũma be ma “Ikērēat cuk adi epeġujurũġrũġiaptei juy epeteida,” i'e but wuywebe. Ixe dak waram ġuto o'jetait. Deus xe ġasũ omuy. Deus a'ōbacaap co'i ixē ya'ōbaca. Ixe dak kawēnwēn Deus eju wuywebeam. ³⁵ Ijodiat pe Cristo mubu'un pa'ore ikukpin wuykuk am. Itabut'ũmayũ aco'i ikērēm wuykuk. Ipiat aco'i ip supi'ajoat wuywebe. Wuymunapōn aco'i ip wuyka bewi. Wuyrem aco'i aceku. Wuydadaybōt aco'i aceku. Wuyaoka pinap cocom aco'i aceku. Wuyaoka ip aco'i pajam. Ka'ũma be bit Cristo mubu'un put ikukpin wuykuk am. ³⁶ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ocaoka pinap cocom oceju soat kabia, ebekitkit oceju buye, i. Ovelha kukap puxim ip ocekuġ—yaokam pimaap puxim, i.

Ibo dup ekawēn puxim xipat'ũmat jebapukpuġ wuywebe. ³⁷ Inaka wuya'ōbacaap mu'ũm pa'ore ip. Soat em wuycokcoġ acesop ipiat'ajojom ma'ġu wuyju, Cristo xe wuykukpin puye; ixē wuya'ōmucanucan puye dak. ³⁸ Imēn wuyetaybit cĩcã ka'ũma be ma Deus mubu'un put ikukpin wuykuk am. Wuye'ũ buje, ixē xe wuykukpin acesop, wuyetait pima dak. Deus ekawēn tojotjot'ukayũ be ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kũyjobit'ũmayũ be. Iecuġcuġapap pe dak ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—ijodiacyũ—kũyjobit'ũmayũ. Kabi watwat pe dak ixē mubu'un pa'ore xipan wuykuk am—kũyjobit'ũmayũ. Ka'ũma ma ixē mubu'un ġasũ. Guyjom tak ibu'u ġu je'e xipan wuykuk am. ³⁹ Ixe ibu'u ġu xipan wuykuk am wuyju um pima, badi bima dak. Deus xe wuykukpin cĩcã, wuykukukat Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Imēnpuye ka'ũma be ma, Deus emumuġē be ma ixē mubu'un put xipan wuykuk am.

9

1-2 — Oġuycũġ cĩcã obadipyũ kay—Judeuyũ kay — i òn e'em. Imu'ũm pa'ore ma oġuycũġap. Icēmãn òn e'em eywebe. Cristo kay wetabut. Imēnpuye napapa'uk ġu òn. Ibiōġbuk xipacat omuy owebe waġuymucũġucũġ. Imēnpuye napa ġu òn e'em:

— Oġuycũġ cĩcã obadipyũ kay—Judeuyũ kay — i.

³ Obikuy jĩjã Deus pe okitpitpiyũ mutabun am Jesus kay. Obadipyũ ip. Pũġ ma ocedobu bit.

— Bay, wŷy ma oġuy Cristo wi soat em ipiat'ajojom ewebe obadipyŷ daxijoap teim — i ōn e ojuy aco'i Deus pe.

⁴Obadipyŷ Israel naxeġebitbit. Kuyje:

— Eyju webekitkiyŷ — io'e Deus cebe ip.

Deus ixeyŷ o'jomuy jebekitkiyŷm. Deus jedipap o'ġŷm cebe ip jewejo'i i'e am.

— Xipan ōn jeykuk — i juk adi o'e'e Deus cebe ip. — Ade jŷjā je'e ip enaxeġebitbiyŷ — i juk adi o'e'e cebe ip. — Ipi oġŷm eyipim — i juk adi o'e'e. Jekawēn o'ġuwēn Moisés pe ixeyŷ awē ām. Icēmān ip Deus mubuyxixin.

— Eynaxeġebit ma otaē ipi daġayŷ daxijojo'ukan — i juk adi o'e'e Deus cebe ip.

⁵Israel ipotpot naxeġebitbiyŷ ip—doze beayŷ naxeġebitbiyŷ. Ijodi ikap puje Cristo dak ixeyŷ badim o'e. Ixe Cristo soat podi ma ya'ōbacaat.

— Soat podi ma ēn a'ōbuyxi — i juy acece cebe.

Soat em ma juy imēn acece.

⁶Deus ja'ō daġ ġu e'em, xepxep ā Judeuyŷ itabut ġasŷ Deus kay buye — i'ŷmġu juy ace.

Soat ġu Israel naxeġebitbit Deus emunaēyŷ—pŷġpŷġ ā. ⁷Soat ġu Abraão naxeġebitbit tak taxeġebitbicat Deus xe—pŷġpŷġ ā.

— Pŷġat taxeġebitbit acā enaxeġebitbicat oxe—Isaque naxeġebitbit acā — i juk o'e Deus Abraão be.

⁸Imēneju wuyetaybit soat ġu Abraão naxeġebitbit Deus o'taē jebekitkiyŷm iam. Deus a'ō daġ o'kapiat taxeġebitbit acā Deus ebekitkiyŷ. Wara'at taxeġebitbit pit ka'ŷma.

⁹— Wara'at koato dak oajēm ekay ija ekaxi ma — i mo a'ġu o'e Deus. — Ija ekaxi ma Sara i'it'et je'e — i juk o'e Deus Abraão be.

Imēn Deus o'jekawēn Abraão be.

¹⁰Wara'at ekawēn tak oġuwēn eymutaybit am soat ġu Deus o'taē—pŷġpŷġ ā iam. Deus o'jekawēn Rebeca eju xepxepayŷ yuk pe bima—wuydobu Isaque ipotpoyŷ yuk pe bima.

¹¹⁻¹²— Iwaġo kūyjobit jeenuy jekitpit a'ō kay — io'e Deus Rebeca be xepxepayŷ yuk pe bima.

Xipat'ŷmat o'ġuġē ġu buk ip—xipacat tak ka'ŷma. Deus pŷġ ma jebekin o'taē. Wara'at pit ka'ŷma. Apēn kuy bima jewaġuyġuy osunuy iap taġ o'taē. Apēn ixeyŷ juk adi oekuku iap tomuju ġu o'taē. Jebikuyap taġ acā o'taē. ¹³Imēn e'em Deus ekawēn tup: Jacó ikukpin o'e oxe, Esaú bit ikukpin ġu oxe o'e, i.

Imēn o'tupmubararak ip Rebeca iyŷ muwēnuwēn.

¹⁴Pŷġ ma o'taē, wara'at pit ka'ŷma. Imēnpuye:

— Deus cŷġ ġu — i du ace'e?

Imēn ġu juy ace! ¹⁵Imēnpuye:

— Wetabotaidabotbot pin pima, wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe. — Obu'u bima bit, wetabotaidabotbon ġu oce — io'e cebe. Imēnpuye:

— Wemukaypinpucayū kay acā wetabotaidabotbon oce — io'e Deus Moisés pe.

¹⁶ Imēn Deus itabotaidabotbot wuykay “Etabotaidabotbon cuy eguy oce kay,” i wuyju e'eap tomuju ġu, wuyju xipacat mujurūġrūġap tomuju ġu dak. Ixe itabotaidabotbon wuykay, itabotaidabotbot pin puye acā. ¹⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup—Faraó be kuyje o'jekawēn iaptup—Egito eipi kukukat pe o'jekawēn iaptup:

“Ōn ma juk emuy adeayū kukan,” io'e Deus, i. “Ade em wa'ōbacaap oġubapukpuk etabutpe,” io'e Deus, i. “Imēnpuye soat kaka watwat itaybit je'e obuten. Itaybit ip je'e Deus soat podi ma ya'ōbacaat iam” i'e'em Deus, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup. ¹⁸ Imēneju Deus itabotaidabotbot jemukaypinpucayū kay. Kūyjobit'ūmayū mukūyjobit'ūm'ūm tak biġ ma.

¹⁹ — Deus ma “Āġ jeenuy itabut'ūmān” i'e'em Judeuyū be bima, cūġ ġu Deus pe i'e am cebe ip “Ipiat osupi'ajoat eywebe eyetabut'ūm puye,” i kuka ece te'e ma owebe. — Deus ibu'u bima, itabut pa'ore ip — i te'e ma kuka ece owebe.

²⁰ — Tapu, imēn ġu juy ece — i ōn pit e'em.

Ecede ġu juy Deus pe:

— Apēnpuye dak ēn imēn omuġē? — i'ūmġu e'em itīġ'a bit jamuġēat pe.

²¹ Wuynōm muġēġē'ukat jebikuyap taġ yamuġēġēm. Pūġtōm pewi ma xepxep'a yamuġēġēm. Pūġ'a yadeiboġat'a yamuġēġēm. Wara'at'a bit yadei'icat'a yamuġēġēm. Jebikuyap taġ ma yamuġēġēm.

²²⁻²⁴ Wuynōm muġēġē'ukat puxim Deus Judeuyū kuġ. Jebikuyap taġ ma ip ikuġ. Jetakomaap mubapuk ojuy osunuy kūyjobit'ūmayū be. Ja'ōbacaap mubapuk ojuy dak osunuy. Guyjom pit ipiat supi'ajoat cebe ip, kūymobit'ūm puye. Inaka toġa osunuy jetakomaap kuġ—ade koato. Ipiat o'supi'ajoat ġu cebe ip. Warara'acayū nomuwāwām jebekitkiyūm pima, ipiat o'supi'ajoat ġu Judeuyū be—kūyjobit'ūmayū be. Imēn Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Pūġpūġ wuy'in Judeuyū. Warara'acayū Judeu'ūmayū. Deus pit soat wuynaē jebekitkiyūm.

— Gasū bit okpot kay itabucayū acā webekitkiyūm je'e — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imēnpuye ixe juk wuynaē wuyetabut am Jesus kay.

— Wetabotaidabotbot eykay — i juk adi o'e'e jekpot kay itabucayũ be. — Ojo'i je'e ip jedipap kuḡ okpot kay itabucayũ — i juk adi o'e'e Deus jewebe ma.

Imēḡap soat podi ma odip iam jekayayũ mutaybitbin. ²⁵ Imēn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe:

“Webekitkin'ũm topibiyũ webekitkiyũm je'e,” io'e Deus, i.

“Ikukpin ḡu ip osodop oxe iayũ ikukpin je'e oxe,” io'e, i.

²⁶ “Eyju dak webekitkit ḡu,” i mo a'ḡu o'e Deus cebe ip pũḡ ka be ma, i. Guyjom pit: “Webekitkit eyju—soat em itaicat ebekitkit,” i je'e Deus ibo ka be ma, i.

Imēn Deus e'em Oséias emudupmubararaktup pe, apēn Judeu'ũmayũ dak Deus ebekitkin je'e iap tup pe.

²⁷ Isaías tak Israel naxeḡebitbit muḡēaptup o'tupmubararak:

Israel naxeḡebitbit ade j̄j̄ã—ka'oririt puxim, i. Xepxep ã bit Deus idaxijo, i. ²⁸ Deus ipiat supi'ajoat soat kũyjobit'ũmayũ be, i. Apēn kuy o'e'e iap taḡ ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Gax̄n ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i. Pũḡ em ma ipiat supi'ajoat cebe ip, i.

Imēn Isaías e'em jemudupmubararaktup pe. ²⁹ Wara'atup pe imēn ibararak—Isaías emudupmubararaktup pe—kuy bima o'tupmubararakiatup pe:

Wuykukukat soat podi ma ya'õbacaat, i. Ixe pũḡ wuy'inat taxi'ũm pima, soat kuka juk oap—apēn Sodoma ka watwat'ũm'ũm oap iap puxim—apēn Gomorra ka watwat'ũm'ũm oap iap puxim, i.

Imēn ibararak opop Isaías emudupmubararaktup pe—apēn Deus pũḡpũḡ ã Judeuyũ idaxijo iap tup pe.

³⁰ — Apēnpuye ade Judeu'ũmayũ itabut Jesus kay xepxep ã Judeuyũ itabut pima? — i du eyju e'em owebe?

Apēn cũḡ ma ajeku Deus xe iap o'jokudada ḡu Judeu'ũmayũ. Inaka:

— Eyju cũḡ ma oxe — io'e Deus cebe ip, Jesus Cristo kay itabut ip puye.

³¹ Tũybe cũḡ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap tomuju iãn o'e ip Judeuyũ bit—Deus emunaēyũ.

— Cũḡ ma eyju oxe — i'ũmḡu o'e Deus pit cebe ip, iboap ekawēn taḡ ceku ba'ore cebe ip puye.

³²⁻³³ Itabut ḡu ip osodop cũḡ ma wuyju Deus xe wuyetabucap tomuju iap kay. Imēnpuye:

— Cũḡ ma eyju oxe — i'ũmḡu o'e Deus cebe ip. Tũybe cũḡ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap tomuju iãn o'e ip. Ibu'u ip o'e jetabut am Jesus Cristo kay. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Pũğ'a oyamuy Sião ka be wita'a, i. Iğo'a be Sião ka watwat jeweikaka, i. Je'at'at ip ya be, i. Cekay itabucayũ bit soat em icokcok jeedop ip jetabucap kuğ, i.

Iboap tup ekawẽn pe Cristo wita'a buxim e'em—Judeuyũ jeweikaka'ibiyũ buxim.

10

¹ Okitpitpiyũ, obikuy jĩjã Deus pe obadipyũ daxijo am.

— Bay, obadipyũ juy etaxijo — i õn e'em Deus pe. — Israel naxegebitbit cuy etaxijo — i õn e'em cebe.

² Ixeyũ dak ibikuy jĩjã Deus bikuyap tağ jeku am. Kawẽn icēmãn pit itaybit ġu ip. Apẽn cũğ ma aceku Deus xe iam itaybit ġu ip. ³ Imẽn itaybit ġu ip osodop Deus acã wuymucũğucũğ iam. Imẽnpuye jağuy dağ ma ip jewemucũğ ojuy osodop. Deus wuymucũğucũğ Jesus Cristo kay wuyetabut pima. Imẽnpit ip ibu'u osodop jetabut am cekay. ⁴ Cristo oajēm ijodi wuymucũğ ãm. Wuymucũğaptei o'teida je'ũãm. Cekay wuyetabut pima acã, cũğ ma acesop Deus xe. Imẽnpit:

— Wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyeku buje cũğ ma acesop Deus xe — i'e'em ip te'e ma.

⁵ Iměntak: “Cũğ ma acesop Deus xe wuyawẽwẽap ekawẽn tağ wuyeku buje” i te'e ma e'e'ukayũ o'yawẽ Moisés kuyje.

— Soat tağ cekawẽn tağ ceku buje, kuka juk cũğ ma o'e ip Deus xe — io'e Moisés cebe ip.

⁶ — Cristo kay eyetabut puje acã cũğ ma eyju oxe — i'e'em Deus pit. — Ixe ey mucũğucũğaptei kuy o'teida — i'e'em Deus. Pũğpũğayũ bit te'e ma e'em:

— Cristo o'teida ġu buk — i.

Imẽnpuye te'e ma e'em ip:

— Abu paxi jeu kabi kay Cristo mukop am wuymucũğ ãm?”

i. Imẽn ip te'e ma e'em itabut'ũm puye ixekuy o'kop ijodi wuymucũğ ãm iap kay.

⁷ — Abu paxi je'kop ce'ũ'ũayũ dopdopap pe Cristo muyu am wuymucũğ ãm? — i te'e ma e'em ip.

Imẽn te'e ma e'em ip itabut'ũm puye Cristo waram ġuto o'jetait wuymucũğ ãm iap kay. ⁸ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup pit:

Eyetaybin put cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabun puje iam, i. Iboap ekawẽn kuy epejojojo, i. Kuy iboap ekawẽn epeğuwẽn, i. Kuy ġebum epesop iboap ekawẽn kay, i.

— Cristo kay eyetabun cuy epesop — i õn e'em pima, iboap ekawẽn imuwẽnuwẽn õn. ⁹ Iměneju Deus jeydaxijo. “Jesus ocekkukat,” i ey'e buje, Deus jeydaxijo. Deus waram Jesus o'ğutait ce'ũap tomukadi iap kay eyetabut pima, ixekuy jeydaxijo.

¹⁰ Jesus kay wuyetabun puje, Deus e'em wuywebe: — Cũğ

ma eyju oxo — i. “Jesus ocekekukat,” i wuy'e buje dak, Deus wuydaxijo. ¹¹ Imēn e'em Deus ekawēn tup: “Cekay itabucat soat em icokcok jeenuy jetabucap kuḡ,” i. ¹² Imēn Judeu Judeu'ūmat co'i Deus xe. Jesus Cristo soat kukukat—Judeu kukukat, Judeu'ūmat kukukat tak. Imēntak ixe soat em xipan soat kuḡ— “Obuywatwan cuy eḡuy” i'e'em cebe iayū kuḡ—Judeuyū kuḡ, Judeu'ūmayū kuḡ tak. ¹³ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Obuywatwan cuy eḡuy, ocekekukat,” i'e'e'ukayū idaxijo—soat ip idaxijo, i.

¹⁴ Ixe kay itabut'ūm pima bit, “Obuywatwan cuy eḡuy” i'e ba'ore je'e cebe ip. Ixe ekawēn co'ūm pima, iba'ore je'e cebe ip jetabut am cekay. Warara'acat ixe ekawēn muwēn'ūm pima, ya'ḷjo ba'ore je'e cebe ip. ¹⁵ Deus pe warara'acat muju'ūm soat ka be bima, ixe ekawēn muwēn pa'ore je'e cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Yawēḡtipat muwēnuwēn'ukat ajēmap xipat cīcā ocexe, i. Imēn e'em kuyatup.

¹⁶ Soat ḡu bit kawēn idipat kay o'e—xepxep ā. Imēn Isaías o'e Deus pe kuyje:

— Okukukat, abu xe'e itabut o'e wekawēn kay? Xepxep ā — i.

¹⁷ Imēneju wuyetabut Cristo kay ixe awēḡ tobuxik puje acā. Ayawēḡtobuxik tak wara'acat yawēḡ muwēn puje acā.

¹⁸ — Judeuyū bit kawēn idipat o'ya'ḷjojo — i ōn e'em eywebe. O'ya'ḷjojo ip. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Isaías emudupmubararaktup:

Ixeyū ekawēn o'ya'ḷjojo ip soat kaka daḡayū, i. Aḡoka'abi daḡ o'yawēḡmupōḡpōḡpōḡ, i.

Imēn e'em Deus ekawēn tup.

¹⁹ Cristo ekawēn iba'arēm tu osodop Judeuyū xe? Iba'arēm ḡu. Imēn e'em Moisés emudupmubararaktup:

Eyju Judeuyū, i. Deus kuka Judeu'ūmayū ḡu o'taē jebekitkiyūm, i tete ma eyju e'em, i. Itaybit'ūmayū ḡu kuka o'taē jebekitkiyūm i tūybe e'em iān eyju, i. Eyetabutkarey epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i. Eyetakoma epesop cekay ip, owebe webekitkiyū ixeyū naē buje, i.

Imēn e'em kuyatup.

²⁰ Isaías iparara ḡu osunuy icēmān i'e am. Imēn e'em cemudupmubararaktup:

Ikudadam'umayū Deus o'tobuxik, i. Tomuwāwā'ūmayū kay o'jebapuk, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararaktup.

21 Imēntak Judeuyū o'ḡuwēn Isaías. “Kabia bun ‘Eyetabun cuy epesop okay,’ i juk adi o'e'e Deus kūyjobit'ūmayū be—jekawēn kay'ūmayū be,” io'e Isaías.

11

1 — Deus jebekitkit o'jepere—Judeuyū o'jepere — i du eyju e'em owebe?

— Ka'ūma! O'jepere ḡu — i òn pit e'em.

Òn tak Israel naxeḡebit. Abraão naxeḡebit òn. Benjamin diwat òn. 2 Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm kuyje ma—ipi mujurūḡ puje. Gasū dak ixeyū o'jepere ḡu. Elias Israel naxeḡebitbit o'ḡuwēnuwēn Deus pe. Eyetaybit ḡu du iboap ekawēntum? Imēn e'em ijjudup:

3 “Kariwa, ekawēn muwēnuwēn'ukayū o'yaoka ip,” i. “Etabutpe tōmte'okuatōm mupikipikap'a o'yamukērērēn ip,” i. “Òn acā ocepoyat ekay itabucayū'in,” i. “Gasū okudadam ip oaoka am,” io'e Elias Deus pe kuyje.

4 Imem Deus o'jede Elias pe:

“Ēn ā ḡu etabucat okay,” io'e Deus Elias be, i. “Ade ma osubuywan ixeyū be okay jetabucap epereap puxim—7,000 beayū,” io'e ixē bit, i. “Imēnpuye o'jēḡ'aecōḡcōḡ ḡu ip Baal wap—deusbaro wap ‘Ēn acā deus,’ i'e am cebe,” io'e Deus, i.

5 Elias itabēḡ osunuy bimaayū etabucap puxim ḡasū dak pūḡuḡ ā itabut Judeuyū. Kuyje 7000 be osodop iayū buxim, ḡasū dak Deus pūḡpūḡ o'taē Israel naxeḡebitbiyū'in. Ixeyū o'taē, xipan ip ikuḡ puye. 6 Idipat o'ḡujurūḡrūḡ ip ibuye ḡu o'taē—jexe ikukpin ip puye acā. Idipat mujurūḡrūḡap tomuju wuynaē bima, jexe ikukpinap tomuju ḡu kuka juk wuynaē.

7 Eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay! Israel naxeḡebitbit ibikuy osodop Deus pe jemucūḡ ām. Imēnpit cūḡ ḡu o'e ip cexe. Xepxep ā ixeyū'in cūḡ ma o'e cexe—kuy o'taē'iyū acā. Apēn cūḡ ma acesop Deus xe iap iba'arēm osodop warara'acayū xe. Ya'ōpi'ūmayū buxim ip osodop Deus a'ō kay. 8 Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Deus ixeyū oo'ḡubu'un jekay itabucan, i. Deus ekawēn iba'arēm cexe ip cekawēn cocom ma'ḡu ip, i. Ixeyū dak itabut ḡu cekay kawēn icēmat a'ījojom ma'ḡu ip, i.

Ibodup ekawēn puxim ḡasū dak itabut ḡu ip Israel naxeḡebitbiyū. 9 Imēn Davi dak o'e:

Jewemuḡyukukukum ip jekukum, i. Cedaḡ'ūm cīcā ip jewaḡuyḡuy, i. Imēnpuye cūḡ ma Deus pe ipiatpi'ajoan cebe ip, i. Ixeyū juy jewemuḡyukuku wuyju wasū muḡyukukukum ibu am iap puxim, wuyju puca

muḡuykukukum ibu am iap puxim tak, i. ¹⁰ Ita'ūmat puxim cuy jeku ip, i. Ipoxiat kukat puxim cuy ip ipiat supi'ajo, i. Imēn Davi o'e kūyjobit'ūmayū be.

¹¹ Soat em ḡu bit jeedop ip cedag'ūma je waḡuyḡuy Judeuyū—darem ma. Soat kabia ḡu Deus ipiat supi'ajoat ixeyū be—darem ma. Judeuyū ma kūyjobit'ūm osodop. Deus pit Judeu'ūmayū daxijojom Judeuyū etabutkarey am. Deus ibikuy Judeuyū etabutkarey am Judeu'ūmayū kay taxijo ip puye.

— “Wuyju dak cuy acetabun Deus kay ixē be wuydaxijo am,” i xe'e je'e Judeuyū io'e Deus jewebe ma.

¹² Judeuyū kūyjobit'ūm osodop. Imēnpuye Deus Judeu'ūmayū daxijojom o'e ḡasū. Itabut ḡu ip osodop Judeuyū. Imēnpuye Judeu'ūmayū itabut e'em ḡasū. ḡasū Deus xipacat ūmūm Judeu'ūmayū be Judeuyū kūyjobit'ūm puye. Guyjom pit būrūmaku ip je'e itabut Judeuyū. Deus itaybit būrūku iam. Ixeyū itabun puje, ibodi ma xipacat je'ḡūm cebe ip.

¹³ Judeu'ūmayū, eywebe ma ōn kawēnwēn ḡasū. Deus cuk omuju ja'ōbi jekawēn muwēn ām eywebe. Ocokcok cīcā cekawēn muwēnuwēn. ¹⁴ Obadipyū itabutkarey je'e xe'e eykay, ade Judeu'ūmayū itabun puje. Obadipyū dak xe'e itabut je'e Jesus kay—Judeuyū. Imēn Jesus ixeyū'in idaxijo. ¹⁵ Deus Judeuyū kay'ūm pima, xipat o'e Judeu'ūmayū be. Deus bureyūm o'e ip. Deus pe waram Judeuyū kay buje bit, ibodi ma xipat je'e soat peam ijodiat peam. Waram ce'ūat mutaicap puxim xipat je'e.

¹⁶ Pāo'a ya'īn ma xipat pima, soat'a daḡ xipat. Imēnpuxim tūmūn'ip'ip tābu xipat pima, soat'ip taḡ xipat. Imēnpuxim Deus kuy bima itabucayū kay bima, ḡasūayū kay dak je'e itabucayū kay. Abraão kuy bima itabucat osunuy. Deus ebekit osunuy. Imēnpuye ixē naxeḡebitbiyū dak Deus ebekitkiyū. ¹⁷ Wuyju oliveira'ip takū dakatkan tiptaḡat takū muy am ixē nakū dieḡ. Idibi mujujum wuyju iḡo dakū kay takū nojēm ām. Imēnpuxim pūḡpūḡ Judeuyū'in kuy o'takūdakāt'iatakū buxim. Ixeyū oibu'un Deus ebekitkiyūm itabut'ūm puye. Eyju bit Deus ebekitkiyūm epesop eyetabut puye. Eyju Judeu'ūmayū. Imēnpuye eyju o'takūmuyiatakū buxim—tiptaḡatakū buxim. ¹⁸ Tābu tābuetait takūkē buye ḡu. Takū bit takūetait tābube buye. Imēnpuye:

— Deus Judeuyū kay ḡu—ocekay acā — i'ūmḡu juy epe'e. — Ocejū acā ixē juk ocenaē jebekitkiyūm — i'ūmḡu juy epe'e.

¹⁹ — Tiptaḡatakū muyap co'i Deus ocemuy jebekitkiyūm Judeuyū dieḡ — i eyju aco'i e'em.

²⁰ Icēmān eyju e'em. Imēnpit takū dakacap puxim darem Deus Judeuyū kay ġu osunuy Cristo kay itabut'ūm puye. Jebekitkiyūm cuk eymuy ixeyū dieġ Cristo kay eyetabut puye. Imēneju:

– Ocejju acā Deus ebekitkiyū – i'ūmġu juy epe'e.

Eyday'em'um ma juy epesop eyetabucap epereap puxim!
²¹ Takūdakacap co'i Deus ipiat o'supi'ajoat Judeuyū be itabut'ūm puye. Ipiat o'supi'ajoat cebe ip takūat puxim ma'ġu ip. Eyetabut'ūm pima, eywebe dak ipiat supi'ajoat. ²² Cristo kay itabut'ūm puye Deus ipiatpi'ajoan Judeuyū be ibima, “Cūġ ma Deus,” i wuyju e'em. Cristo kay ip puye, Judeu'ūmayū kay jġā ibima dak, “Xipat cīcā Deus” i wuyju e'em. Eyju bit eyday'em'um cuy epesop Cristo kay eyetabucap epereap puxim. Eyetabucap epere buje, eyju dak takūdakacatakū buxim epesop. ²³ Judeuyū oibu'un Deus ebekitkiyūm. Itabut ġu o'e ip cekay. Imēnpuye Deus tak oibu'un cekay ip takū dakat'ibit puxim. Waram ibikuy buje bit, waram Deus ebekitkiyūm jeedop ip waram o'takūdakat'iatakū muyap co'i. Iba'ore ġu Deus pe imēġap. ²⁴ Eyju Judeu'ūmayū. Tiptaġatakū buxim eyju. Tiptaġatakū imēn atakūmuy oliveira'ip pe. Imēnpuxim kuy bima Deus ebekitkiyūm ġu epesop. Gasū bit ixē ebekitkiyūm epe'e. Imēnpit Deus pe iba'ore ġu waram Judeuyū muy am jebekitkiyūm o'takūdakat'iatakū muyap puxim oliveira'ip pe. Itabun puje, waram ixeyū jomuy jebekitkiyūm.

²⁵ Soat em ġu Judeuyū ibu'u jeedop jetabut am Cristo kay. Deus Judeu'ūmayū mutabutbun pima acā, ibu'u ip jeedop—Deus jemunaē'ibiyū mutabutbun pima. Deus iboam ibikuy osunuy kuy bima ma. Būrūmaku itabut je'e ip. Wuyxe bit iba'arēm osodop iboap. Gasū acā ōn iboap muwēnuwēn eywebe ibapuk o'e owebe ġasū bit puye. Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop iboap kay “Deus oceju acā juk ocenaē jebekitkiyūm” i ey'eap puxim. ²⁶ Deus soat Judeuyū idaxijo. Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ipi watwat taxijojo'ukat jajēm Sião ka watwat xewi, i. Soat ikērēat ju'uk Jacó naxeġebitbit pewi—Judeuyū bewi, i.

²⁷ Ixeyū bewi ikērēat uk puje, apēn kuyje juk adi ocece cebe ip iap taġ oce, i.

²⁸ Pūġpūġ Judeuyū Jesus ekawēn kay ġu o'e ip. Imēnpuye ip Deus kay itakomaat co'i o'e. Iboap puye eyetabut put Jesus Cristo kay, Judeuyū ġu ma'ġu eyju. Kuyje bit Deus Judeuyū o'taē jebekitkiyūm. Kuyje:

– Webekitkiyū eyju – io'e ixeyū ebika be—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak.

Imēnpuye ikukpin cīcā ip cexe. ²⁹ Deus pit jewaḡuyumuwarururun ḡu—pūḡ taḡ ma yaḡuy. “Xipan ixeyū ojukuk” i'e buje, xipan ma ixeyū jukuk. “Xeyūku otaē webekitkiyūm” i'e buje, ixeyū inaē jebekitkiyūm. ³⁰ Imēneju Deus itabotaidabotbot ḡasū eykay, Judeuyū kūyjobit'ūm pima. Kuy bima juk adi epesop kūyjobit'ūm ixē a'ō kay. ḡasū bit itabotaidabotbot eykay. ³¹ Judeuyū kūyjobit ḡu Deus a'ō kay ḡasū, Deus itabotaidabotbot eykay buye. Guyjom pit itabotaidabotbon je'e ixeyū kay eykay itabotaidabotbocap co'i. ³² Jewejojo'i ma ip kūyjobit'ūmap kuḡ Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Imēnpuxim ma jewejojo'i ma itabotaidabotbon je'e cekay ip.

³³ Soat podi ma Deus xipat wuykay! Ka'ūma ma iba'arēm cexe. Soat podi ma itaybitbit tak. Iba'ore wuywebe bit wuyetaybitbit am apēn ixē jewaḡuyḡuy iam. Iba'arēm wuyxe bit ixē jewaḡuymuḡēḡēmap. ³⁴ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Ka'ūma ma itaybit apēn Deus jewaḡuyḡuy iam, i. Ka'ūma ma ixē awēwēm, i. ³⁵ Ka'ūma xe ma ixē eweroap opop, i. Imēn e'em Deus ekawēn tup.

³⁶ Soat Deus emumuḡē. Ya'ōbi soat kake. Cebeam tak kake soat. Soat kake “Soat podi ma ēn xipat ocexe” i'e am cebe.

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi, idip tak — i juy ace cebe dak. Soat em ma juy imēn acece.

12

¹ — Okitpitpiyū, epeyeweūm Deus pe soat em kūyjobit am ya'ō kay — i ōn e'em eywebe.

Apēn kuyje wūnca ūmap puxim cuy epeyeweūm cebe. Deus itabotaidabotbot wuykay iap ibapuk cīcā wuyxe. Imēneju kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Eycokcoḡ cuy epeyekapik cebeam. Ibikuyap taḡ cuy epeku imucokcok am. Ixē a'ō kay kūyjobit pima, te'e ḡu kuka epe'e cebe “Ēn xipat ocexe” i. Icēmān imēn kuka epe'e. ² Deus kay'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku. Deus pe juy epeyewaḡuymuisunat. Ixē be eyaḡuymuisun puje, eyetaybit epe'e apēn Deus ibikuy wuyeku am iam. Iboam eyetaybit pima xipan epeku itabutpe. Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe. Soat em Deus mucokcokcoḡ epeku.

³ Deus kuy ja'ōbacaap o'ḡuōm owebe jekawēn muwēn ām soat pe. Imēnpuye ōn jeymukūyjo Deus bikuyap taḡ eyeku am. Eyaḡuytoḡ cuy epesop jewewekay. Ajo i'e but eywebe iap pe ma juy epeyekapik—wara'at pe bit ka'ūma. Deus ma o'ḡūm eyekapik am. Ajo eyxe ibapuk imuḡē ām iat Deus ma o'ḡūm eywebe. ⁴ Ade opop wuyjebit pe—wuyeta, wuyba dak, wuyi dak. Imēnpit pūḡpūḡpūḡ soat muḡēḡēm ip. Soat

cewedapdepdapdep. Onejujun ma. Soat wuyju ikuġiat wara'at puxim ġu—jexeat puxim ġu. Wara'at tak imēnpuxim ma ikuġ. ⁵ Imēnpuxim tak wuyju—Jesus Cristo kay itabucayū. Ade wuyju. Pūġat puxim pit wuyju Cristo eju mūġ'i wuyju jekukum puye. Jewebuywatwan wuyju wuyekapikap kuġ wuyjebit puxim. ⁶ Deus xipan wuykuġ. Imēnpuye ixē ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wara'at pe jekapik am jebēam. Pūġpūġayū wuy'in ya'ōbacaap kuġ ixē ekawēn muwēn ām. Ixeyū juy jeedop imuwēnuwēn. ⁷ Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuġ warara'acat peam kapik am. Ixeyū juy jeedop warara'acat puywatwan. Warara'acayū wuy'in pit ya'ōbacaap kuġ warara'acat mutaybit am. Ixeyū juy jeedop warara'acat mutaybitbin. ⁸ Warara'acayū wuy'in ya'ōbacaap kuġ warara'acat a'ōmucan am. Ixeyū juy jeedop warara'acat a'ōmucanucan. Warara'acayū bit ade kuġ jebubut kuġ. Tacum ġu juy jeedop ip. Ade ma juy jegūmġūm ip ikuġ'ūmat pe. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuġ warara'acat kukan. Ya'ōpuruġ ġu juy jeedop ip ikuġ—ya'ōdidin ma. Warara'acayū bit ya'ōbacaap kuġ tadaybocayū buywat am. Icockoġ cuy jeedop ip ixeyū buywatwan.

⁹ Jewexe ġu ikukpin eyxeat epejukuk—icēmān. Ikērēat kay ġu juy epesop. Xipacat acā epeġujurūġ. ¹⁰ Ikitpitpiyū eyju, Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye xipan cuy epeyewekuk eyduk'a beat kukpinap co'i. Ibuyxim cuy epeyewekuk. ¹¹ Eybu'u'um ġu juy epesop kapik am. Kapikpik'ukayūm cuy epesop. Wuykuukat peam cuy epesop kapikpiġ. Eycokcokap kuġ cuy epesop kapikpiġ cebeam. ¹² Soat em Deus xe wuyetai acesop iap wiwim wuyju. Imēnpuye eycokcoġ cuy epesop. Eyukpiceġēm ġu juy epesop xipat'ūmat jebapukpuġ eykay bima dak. Deus eju kawēnwēġap cuy epeyepēġu. ¹³ Eybubut'in cuy epeġūm ikuġ'ūmat pe—itabucayū be. Xipan cuy powatwat epeġūm eyduk'a be.

¹⁴ Itabut'ūmayū eykaykay bima:

— Bay, ipiat cuy esupi'ajoat cebe ip — i'ūmġu juy epe'e Deus pe. — Xipan cuy ejukuk ip — i acā.

¹⁵ Icockokayū xe bima, eyju dak eycokcoġ epesop. Waayū xe bima, eyju dak epetōtōn. ¹⁶ Pūġ tag ma juy epeyewaġuyġuy.

— Soat podi ma oceju xipat — i'ūmġu juy epe'e.

Ibuyxi'ūmat ekapikap cuy epejoixik ġu.

— Soat podi ma ocetaybit cīcā — i'ūmġu juy epe'e.

¹⁷ Warara'acat pe ikērēm eykuk puje, ikērēm ġu juy epejukuk ikērēm eykukapteim. Xipan cuy epeku soat etabutpe warara'acat pe eymuymuyap puxim. ¹⁸ Eywebe iba'ore'ūm pima, kaba'ūm cuy epesop soat eju eyxeat eju. ¹⁹ Okitpitpiyū, Deus acā juy ipiat supi'ajoat ikērēat kukayū be. Imēnpuye

epeyeweik ġu juy—pũġ em tak ka'ũma. Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

“Õn ma oceweik,” i'e'em wuykukukat, i. “Õn ma ipiat osupi'ajoat cebe ip ikêrêm eykukapteim,” i.

²⁰ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Ekay itakomaat ire bima, eġuykõn cuy, i. Puybit cuy eġũm cebe, i. Ibipuruk pima, idibi juy etiũm cebe, i. Imẽn isũsũn cĩcã je'e, i. Iġuycũġ je'e xipan'ũm ekuġ pima, i.

²¹ Ikêrêat muġẽġẽ'ukayũ be juy ikêrêat muġẽan ġu eywebe. Xipacat'in cuy epeġuġẽ ixeyũ beam imubu'un am ip ikêrêat kay.

13

¹ Kũyjobin cuy ajop iecuġap ebekitkit a'õ kay. Deus ma ixeyũ o'jomuyat ipi watwat kukan. Imẽnpuye soat ixeyũ opop Deus a'õbi. ² Imẽnpuye iecuġap ebekitkit a'õ kay'ũmat Deus o'jomuyat a'õ kay ġu. Ipiat supi'ajoat ip jewēju ma. ³ Xipacat mujurũġrũġ'ukayũ ġu iparara iecuġap ebekitkit puxim—ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ acã. Ya'õbuyxiayũ buxim eyparara pin'ũm pima, xipacat cuy epeġujurũġ. Xipacat mujurũġ puje:

— Xipat ma eyju ocexe — i je'e ip eywebe.

⁴ Deus ma ixeyũ o'jomuyat eykukan. Xipan eykuk ojuy ip. Eywebe ikêrêat mujurũġ puje bit, eypararam cuy epesop cebuxim ip. Deus ixeyũ o'jomuyat ipiatpi'ajoan ikêrêat mujurũġrũġ'ukayũ be. Imẽnpuye cũġ ma cebe ip ipiatpi'ajoan wuywebe. ⁵ Imẽnēju kũyjobin cuy epesop iecuġap ebekitkit a'õ kay. “Deus aco'i ipiat supi'ajoat ocewebe kũyjobit'ũm pima,” i wuyju e'em puye ġu kũyjobin cuy ajop ixeyũ a'õ kay. Cedaġ ma wuywebe kũyjobit am ixeyũ a'õ kay buye juy kũyjobin ajop ya'õ kay ip.

⁶ Xipan kapikpiġ pima, Deus a'õbi ip kapikpiġ eykukayũ. Deus ma dinheiro bubu'ukayũ dak o'jomuyat wuykukan. Imẽnēju wuyedinheiro m wuyju dak imposto deidadam cebe ip. ⁷ Eyeweroap cuy epeteida cebe ip. Eipi etaxa dak cuy epeteida. Ibuyxim cuy iecuġap ebekitkit epejukuk. Ixeyũ a'õ mupubtun ġu juy epesop.

⁸ Eyeweroap kuġ ġu juy epesop. Eyeweroap cuy epeġu'ũm. Ikukpin warara'acat kuġ pima, wuyeweroap ateida iap puxim. Xipan warara'acat kuġ pima, Deus pe wuyawẽwẽap ekawẽn taġ wuyju jekukum. ⁹ Imẽn Deus wuyawẽwẽm:

— Warara'acat tayxi eju epeyepo ġu juy — i. — Warara'acat epeyaoka ġu juy — i. — Warara'acat pubut epetujupa'um ġu juy — i. — Eyetabikukum ġu juy warara'acat pubut kay — i. Kanomũm tak imẽn wuyawẽwẽm:

— Xipan cuy eyxeat epejukuk apēn xipan eyju jewekuḡ iap puxim — i. Kanomūm eyawēwēap taḡ eyeku buje, koap eyawēwēap taḡ tak epeku. ¹⁰ Ikukpin wuyxeat kuḡ pima, ikērēm ḡu ixē ajukuk. Imēnpuye ikukpin wuyxeat kuḡ pima, soat ekawēn taḡ wuyju jekukum—Deus ekawēn taḡ—wuyawēwēap ekawēn taḡ.

¹¹ Waram Jesus ajēmap kabia wūy ma osunuy wuyetabun puje. Gasū bit wūy ḡu o'e. Gaxīn ma wuydaxijojoap kabia jajēm. Imēnpuye xetxiat puxim ḡu juy ajop. Wuyawēwēap ekawēn taḡ cuy ajeku. ¹² Wuykukukat ajēmap kabia kabiam wuyju bimān co'i. Kabiok ajēm pasuḡ pimān co'i. Kuy kabia ijasūn, ḡaxīn ma ixē jajēm puye. Imēnpuye acepere juy ikērēat mujurūḡap! Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kabiok taḡ jekuku'ukayū buxim. Ga'a ajeku Deus bikuyap taḡ acā! Sorara icaat kuḡ jekukum jaokaap puxim. Cristo a'ōbacaap kuḡ cuy ajeku waram wuywebe ikērēat kukap puxim. ¹³ Cūḡ ma juy ajeku wuysūsūnap puxim. Cūḡ ma juy ajeku kabiam soat etabutpe jekukum iat puxim. Wuybaboroḡ ḡu juy ajeku. Wuyka'okērēm ḡu juy ajeku. Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy ajeku, warara'acat itop kaykay ḡu dak. Wuysūsūḡap ḡu juy ajeku. Warara'acat a'ōdawutwun ḡu juy ajeku. Wuyetabutkarey ḡu juy ajop. ¹⁴ Wuyaḡuy daḡ jekukum pima, ikērēat mujurūḡrūḡ wuyju. Eyaḡuy daḡ ḡu juy epeku! Wuykukukat ja'ōbacaap ūmūm wuywebe sorarayū kukat jesorarayū be icaat ūmap co'i itakomaat yaokaap puxim.

— A'ōbacaap cuy eḡūm ocewebe — i juy epe'e Jesus Cristo be.

14

¹ Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop “Apēn ḡu xe'e kuka cūḡ Deus xe?” i'e'e'ukayū kay—itabucayū kay. Jawa'ōxixiḡ ḡu juy epesop ceweju ip yaḡuymuwarurun am. ² Pūḡpūḡ itabucayū'in e'em:

— Cūḡ ma wuywebe deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn o am — i.

Imēnpuye soat ēn o'om ip. Warara'acayū bit e'em:

— Cūḡ ḡu wuywebe ibiat ēn o am — i.

Imēnpuye iēn o'om ḡu ip—kadai o'om acā ip. ³ Iēn o'o'ukat — Etaybit'ūm cīcā — i je'e ḡu kadai o'o'ukat pe. Kadai o'o'ukat tak: — Cedaḡ ḡu ēn jekukum iēn o'o'uk puye — i je'e ḡu iēn o'o'ukat pe, Deus ixē kay buye. ⁴ Cūḡ ḡu wuywebe “Cedaḡ ḡu ēn jekukum” i'e am warara'acat a'ōkayat pe. Deus a'ōkayat ixē. Cūḡ pima, Deus acā je'e cebe “Cūḡ ma ēn jekukum” i. Cūḡ'ūm pima dak, “Cūḡ ḡu ēn jekukum” i je'e cebe. Wuykukukat ja'ōbacaap jeḡūm cebe cūḡ ma jeku am. Imēnpuye cūḡ ma jeku.

⁵ Pũḡpũḡ xe ma pũḡpũḡ kabia kabia'ipi. Warara'acayũ xe bit ka'ũmḡu kabia'ipiat. Soat kabia ma ipi ḡu. Jewejojo'i ma soat kabia ma cexe ip. ⁶ Pũḡpũḡayũ xe pũḡpũḡ kabia kabia'ipiat wuykukukat a'õmubuyxin ojuy ip. Iẽn o'o'ukat tak soat ên o'om wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ên xipan ocekuḡ. Iẽn ùmũm ocexatẽn — i'e'em Deus pe.

Iẽn om ibu'uat tak iẽn o'om ḡu wuykukukat a'õmubuyxin ojuy. Jekõn pima:

— Bay, ên xipan ocekuḡ. Soat em kadai ùmũm ocewebe ocexan — i'e'em Deus pe.

⁷ Deus wuyekukuap cocom wuyetabẽḡ pima, wuye'ũ buje dak, wuyju Cristo a'õ kayayũ buye. ⁸ Wuyetabẽḡ pima wuykukukat bikuyap taḡ wuyju jekukum. Wuye'ũ buje dak cexe acesop—wuykukukat xe. Imẽnēju wuykukukat a'õkayayũ wuyju wuyetabẽḡ pima, wuye'ũ buje dak. ⁹ Imẽnēju Cristo oe'ũ. Waram ḡuto o'jetait je'ũap tomukadi. Waram o'jetait soat itabucayũ kukukan—itabẽḡayũ kukukan, ce'ũ'ũayũ kukukan tak. ¹⁰ Pãm eyju? Apẽnpuye dak eyju eykitpitpiyũ muymuy? cũḡ ḡu eywebe imuymuy am. Guyjom soat wuyju acejebapuk Deus wap. Ixe apẽn ijodi bima juk adi ajekuku iaptei ideida wuywebe. Xipacat je'ḡũm xipacayũ be xipacat mujurũḡrũḡapteim. Kũyjobit'ũmayũ bit ḡuju ipiat'ajojoap pe kũyjobit'ũmapteim. Imẽnpuye cũḡ ḡu eywebe dak “Ikẽrẽat kuḡ eyju Deus xe” i'e am eykitpitpiyũ be. ¹¹ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

“Soat ipi watwat jẽḡ'aecõḡcõḡ owap kũyjobit wa'õ kay am, soat em wetait puye,” i'e'em Deus, i. “Soat ip ‘Ên acã Deusat,’ i je'e owebe,” i'e'em, i.

¹² Imẽnēju soat wuyju apẽn ijodi bima juk adi ajekuku iap aḡuwẽn Deus pe.

¹³ Imẽnpuye wuykitpitpiyũ muymuyap cuy acepere. Cũḡ ma juy ajeku wuykitpitpiyũ etabutpe ixeyũ be “Teku cedaḡ'ũma jekukum” i'eap puxim. Cedaḡ'ũm ixeyũ xe bima juy ayaḡuymuwarurun ḡu. Aḡ ip jeedop. ¹⁴ Wuykukukat Jesus eju mũḡ'i õn jekukum. Imẽnpuye wetaybit soat i'opi ḡu owebe iam. Warara'acat pe bit “Ibo i'opi owebe” i'e buje, i'opi ma o'e cebe. Ixe be i'o buje, cedaḡ ḡu jekukum, cedaḡ ḡu cexe buye. ¹⁵ Eykitpitpiyũ juy epeḡuḡuycũḡ ḡu soat o'o am. Soat o'oap tomuju eykitpitpiyũ muḡuycũḡ pima, ikukpin ḡu ip eyxe. Cristo oe'ũ eykitpitpiyũ beam. Epeḡubu'un ḡu juy ip Jesus kay am soat o'oam. Ibu'u ip pima, soat em Deus wi wũy ma jeedop ip, ixeyũ etabutpe ikukpin ḡu ip epejukuk puye. ¹⁶ Imẽnpuye eykitpitpiyũ xe xipat'ũm pima:

— Eyetaybit ġu eyju bit — i'ümġu juy epe'e cebe ip. — Xipat ma iën o am ocewebe bit — i'ümġu juy epe'e cebe ip.

Ikukpin ġu ip ikuġ pima ip jeymuymuy.

— “Soat ën xipat i'o am,” i te'e ma teyüku e'em — i je'e ip.

¹⁷ Deus ma wuykukukat. Ixe ebekitkiyüm acesop wuyxat o'omap tomuju ġu, wuyxati kōnkōnap tomuju ġu ma dak. Cūġ ma wuyju jekukum pima bit, ixē ebekitkiyüm acesop, kaba'üm warara'acat kuġ pima dak, wuycokcoġ jekukum pima dak. Deus biōġbuk wuymucokcokcoġat. ¹⁸ Imën Cristo a'ō daġ jekukum pima, Deus mucokcokcoġ acesop. Ijodiacat tak e'em: — Teyüku cūġ ma jekukum — i.

¹⁹ Imëneju xipan cuy acewewekuk wuyweweju kaba'üm wuydop am. Jewewa'ōmucanucan cuy ajop biġ ma wuyetabut am Jesus kay. ²⁰ Deus kuy juk eykitpitpiyü mutabun Jesus kay. Epeġubu'un ġu juy ip soat ën o'oam. Soat i'opi ġu wuywebe. Inaka wuykitpit pe ikërëat mujurūġat puje, wuyju dak ikërëat mujurūġrūġ soat o'om pima. ²¹ Wuykitpit pe ikërëat aġujurūġat ġu juy! Wuyxe ma xipat soat ën o'oap, uva'abidi kōnkōġap tak. Wuykitpit xe cedaġ'üm pima bit asuën'o ġu, atikōn ġu dak. ²² Soat o'oap eyxe xipat pima:

— Soat i'opi ġu ocewebe — i juy epe'e warara'acayü be ġu—Deus pe acã.

Cūġ ma juy ajeku wuyaġuy daġ. Apën xipat wuyxe iap taġ wuyju jekukum pima, wuycokcok ace'e. ²³ Itabutbüt xipat ġu xe'e owebe ibiat o am iap kay bima bit, iġuycūġ je'e i'o buje.

— Ikërëat ġu xe'e o'ġujurūġ? — i je'e jewebe ma. — Deus xe'e ipiat supi'ajoat owebe? — i je'e jewebe ma.

Itabutbüt pima o'jo'o. Imënpuye xipat ġu tūybe osunuy cexe. Iboap xipat Deus xe iap kay wuyetabut'üm pima, wuyju dak ikërëat mujurūġrūġ, iboap mujurūġ puje.

15

¹ Pūġpūġ wuy'in e'em: — Ocetaybit cedaġ ma jeku am Deus xe iam — i. Wuyukpiceġëm ġu juy ajop “Apën ġu xe'e kuka cedaġ ajeku Deus xe?” i'e'e'ukayü kay. Itaybitbūcayü buywatwan cuy ajop. Jewekay acã ġu juy ajop ġebum.

² Wuykitpitpiyü kay dak cuy ajop ġebum. Wuykitpitpiyü kay ġebum cuy ajop xipan ip ikuk am, Jesus kay itabut cīcã ip jedop am tak. ³ Cristo dak jewekay ġu ġebum osunuy—warara'acayü kay acã. Cristo juk o'e Deus pe:

— Ikërëm ip cuk adi okuk apën ip ikërëm ekuk iap co'i — i.

Imën Cristo o'e Deus pe kuyje. ⁴ Kuyjeayü Deus ekawëntup o'tupmubararak wuymutaybit am—soatup. Ibiatup kawën wuymutaybitbin wuyetaxi'ūmap puxim ipiat kay. Wuya'ōmucanucan tak ibiatup ekawën. Ibiatup ekawën kay

wuyetabut pima, Deus xe acesop iap acejowiwi jǰǰǰ. ⁵ Deus ma wuybuywatwan wuyetaxi am ipiat'ajo am. Wuya'ōmucanucan tak. Ixe eju ōn kawēnwēn eywebeam.

— Bay, Roma ka watwat a'ōmucanucan cuy eguy — i ōn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip ixeyū be warara'acat kay ġebum am Jesus Cristo warara'acat kay ġebum osunuy iap co'i — i ōn e'em cebe.

⁶ Imēn ōn kawēnwēn eywebeam Deus eju, pūġ taġ ma eyeku am. Ceweju ōn kawēnwēn “Ka'ūmġu ejo'iat xipacat” i'e am Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

⁷ Imēneju xipan cuy epeyewekuk apēn Cristo xipan eykuk iap co'i. Xipan eyju jewekuġ pima:

— Deus xipat cīcā aco'i, cebekitkiyū xipan jewekuġ puye — i je'e eyjojoyū.

⁸ Imēn Cristo oajēm ijodi. Judeuyū daxijojo'ukan o'e. Deus soat em ja'ō daġ e'em iam ixeyū mutaybit am oajēm. Oajēm ijodi apēn Deus o'e kuyjeayū be iap taġ—Judeuyū dobyū'ūm'ūm pe iap taġ. ⁹ Judeuyū daxijojo'ukan o'e, Judeu'ūmayū be “Ēn xipan cīcā ocekuġ, ocekey etabotaidabotbot puye” i'e am Deus pe. Imēn e'em Deus ekawēn tup—Davi emudupmubararaktup:

Imēneju “Soat podi ma ěn xipat cīcā,” i oce Deus pe Judeu'ūmayū a'ōpiju, i. Jebibododon oce ěn xipat cīcā i'e'em ewebe ya'ōpiju ip, i.

¹⁰ Wara'atup tak imēn e'em—Moisés emudupmubararaktup: Judeuyū ġu eyju, i. Inaka eycokcoġ cuy epesop soat Deus emunaēyū eju, i.

Imēn e'em iġodup. ¹¹ Wara'atup tak imēn e'em—Davi emudupmubararaktup:

— “Ēn acā a'ōbacaat,” i juy epe'e Deus pe — i ōn e'em Judeu'ūmayū be, i. — Soat eyju “Ēn soat podi ma xipan ocekuġ,” i juy epe'e cebe — i ōn e'em soat taġacat pe, i.

¹² Wara'atup tak imēn e'em—Isaías emudupmubararaktup:

Bekicat je'kap—Jessé naxeġebit, i. Ixe bekicat Judeu'ūmayū kukukan je'e, i. Judeu'ūmayū dak ixewowiwi jedaxijo am, i.

Imēn Isaías o'tupmubararaktup Cristo ekawēntup—Jessé naxeġebit ekawēntup.

¹³ Imēn Deus soat em jexe wuyetait acesop iap wiwian wuywebe. Ixe eju ōn kawēnwēn eywebeam:

— Bay, Roma ka watwat itabut ekay — i ōn e'em cebe. — Imucokcokcoġ cuy ip eguy — i ōn e'em cebe. — Yaġuymubabibin cuy ip eguy — i ōn e'em cebe.

Imēn ōn kawēnwēn Deus eju eywebe biġ ma iboap wiwian jebiōġbuk a'ōbacaan—Xipacat piōġbuk a'ōbacaan.

¹⁴ Okitpitpiyũ, õn ma wetaybit eyjum. Soat em eyju xipan warara'acat kuğ. Soan eyetaybit. Eyetaybit tak Jesus Cristo ekawẽn. Jewawẽwẽ but eyewewēju. ¹⁵ Inaka ijdup pe osũsũn ɣu wa'õbapuğ eyawẽ ãm eyaɣuyba'ũmap puxim icẽmat ekawẽn kay. Osũsũn ɣu Deus a'õbiat õn puye. ¹⁶ Ixe Deus cuk onaẽ Jesus Cristo ekawẽn muwẽn ãm Judeu'ũmayũ be. Paĩ buxim Deus ekawẽn muwẽnuwẽn õn cebe ip—kawẽn idipat muwẽnuwẽn. “Ën soat podi ma a'õbuyxi” i ixeyũ e buje, Deus icokcok e'em. Xipacayũm ip je'e Deus xe, Ibiõğbuk xipacat ixeyũ muisun puje. ¹⁷ Imẽn kapikpiğ õn Deus peam Jesus Cristo eju mũğ'i õn jekukum puye. Imẽnpuye:

— Ocokcok wekapikap kuğ — i õn e'em Deus pe.

¹⁸ Cristo ma wa'õmucanucan osunuy owebe Judeu'ũmayũ mutabun am jekay. Cũğ ma juk adi ocekawẽnuwẽn cewēju ip. Cũğ ma juk adi ojekukuku cetabutpe ip. Imẽnpuye itabut ip o'e Jesus kay. Deus a'õ kay ip o'jekũyjobin, Cristo bikuyap tağ õn jekukum puye. Obisũsũn ɣu “Obuye adeayũ itabut o'e” i'e am eywebe. ¹⁹ Deus biõğbuk cuk adi ja'õbacaap o'jomõğmõğ owebe. Imẽnpuye wuywebe i'e ba'oreat oğubapukpuk Judeu'ũmayũ be. Itabẽğbẽğ o'e ip Deus a'õbacaap cocom. Imẽnpuye soat ka dağ cuk adi ojekukuku.

— Cristo kay eyetabun puje, Deus jeydaxijo — i'e'em cuk adi ojekukuku. Koap Jerusalém ka watwat oğukũyjojo. Ibo ka bewi juk ojem. Soat kaka dağ cuk adi ojekukuku adeayũ mukũyjojom, kawẽn idipat muwẽnuwẽn. Wũyat eipi be oajẽm ɣebuje—Ilíria eipi be. ²⁰ Kawẽn idipat muwẽn ojuy oğuy Jesus Cristo awẽğ tobuxikayũ be ɣu—yawẽğ tobuxik'ũmayũ be acã, itaybit'ũm ip puye. ²¹ Imẽn e'em Deus ekawẽn tup:

Yawẽğ tobuxik'ũmayũ yawẽğtobuxik, i. Yawẽğpa'arẽm ɣu je'e cexe ip, i.

Imẽnpuye ibo dup ekawẽn tağ õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn yawẽğtobuxik'ũmayũ be acã.

²² Eyjo am omuju'ũm'ũm osunuy soat em ma'ɣu oju pin, yawẽğtobuxik'ũmayũ be õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn puye.

²³ Ade koato eyjo pin cuk adi oğuy. Imẽnpit ɣasũ acã ijop kaka dağ kawẽn idipat muwẽğap oğ'u'ũm. ²⁴ Imẽnpuye ɣaxĩn ma aco'i oju eyjom. Espanha eipi kay cum pima eyjo pin oce. Eyxe dak ibun onuy buje, obuywan cuy epe'e Espanha eipi kay oju am. ²⁵⁻²⁶ ɣasũ bit õn cum Jerusalém ka kay. Judeu'ũmayũ jedinheiro mu'awero ojuy ip osodop—Macedônia eipi beayũ—Grécia eipi beayũ dak. Iboap edinheiro ùm ojuy ip Jerusalém ka beayũ be—Judeuyũ be—itabucayũ be—tadaybotbocayũ be. Imẽnēju iboap edinheiro dujowan õn iũm ãm cebe ip. ²⁷ Ixeyũ Macedônia eipi beayũ Judeuyũ ɣu—Grécia eipi beayũ dak. Imẽnpit

itabut ip o'e Jesus kay, Judeuyũ kawēn idipat o'ḡuwēn cebe ip puye—Jerusalém ka beayũ. Imēnpuye ip jedinhoiro ũm ojuy cebe ip. Xipat imēn Judeu'ũmayũ be Judeuyũ buywat am—jekitpitpiyũ buywat am—tadaybotbocayũ buywat am. ²⁸ Imēneju ibiat dinheiro oḡũm cebe ip. Soat o'ḡuxipan'iat oḡũm cebe ip. Iũm puje Espanha eipi kay oju. Espanha eipi kay cucum pima eyjom oju. ²⁹ Eyxe wajēm puje, apēn Cristo xipan okuḡ iap oḡuwēn eywebe. Soat podi ma Cristo xipan okuḡ iap oḡuwēn eymucokcok am.

³⁰ Okitpitpiyũ, eyju dak eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay. Eyju xipan jewewekuḡ Deus biōḡbuk a'õ kay kũyjobit puye. Imēnpuye epeyekawēn cuy Deus eju owebeam. Owebeam Deus eju eyekawēnap ojuyjuy jĩã õn.

³¹ — Paulo kay juy aḡ eḡuy Judéia eipi watwat pe yaokaap puxim—itabut'ũmayũ be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe. — Jerusalém ka watwat cuy eḡubikuy—itabucayũ juy eḡubikuy Paulo xewi ibo edinheiro bu am — i juy epe'e Deus pe.

³² Imēn cuy epeyekawēn owebeam Deus eju. Imēn kawēnwēn pima, ocokcok cĩcã oajēm eykay. Deus ibikuy bima ocokcok cĩcã oajēm eykay. Eyju dak omucokcokcoḡ epesop.

³³ Okitpitpiyũ, Deus wuyaḡuymubabibin'ukat.

— Roma ka watwat kay juy aḡ eḡuy — i õn e'em cebe. Imēn ma aḡ jeenuy eykay.

16

¹ Wuyixĩḡ Febe oḡuju eykay. Ixe Febe Jesus kay itabucayũ buywatwat'ukat—Cencréia ka watwat buywatwat'ukat.

² Imēnpuye ixe juy epeḡuõm eyduk'a be tũy ãm. Wuykukukat kay itabucayũ juy aḡuõm wuyduk'a be pũḡ kay ma wuyetabut puye. Ixe Febe juk adi adeayũ buywatwat'uk osunuy. Õn tak cuk adi xeku obuywatwat'uk osunuy. Imēnpuye eywebe ibuywan put pima, eyju dak cuy epesubuywan!

³ “Kato” i juy epe'e Priscila be, Áquila be dak. Ixeyũ juk adi o'jekapikpik oweju Jesus Cristo beam. ⁴ Oe'ũ pin ip Áquilayũ we'ũap puxim.

— Xipat cĩcã eyju — i õn e'em cebe ip. Imēn tak e'em soat Judeu'ũmayũ—Jesus kay itabucayũ.

⁵ “Kato,” i juy epe'e Áquilayũ duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—Jesus kay itabucayũ be.

Obure Epēneto be dak, “Kato,” i juy epe'e. Koap ixe oitabun Jesus kay Ásia eipi watwat'in. ⁶ Maria be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe juk adi o'jekapikpik cĩcã eywebeam. ⁷ Obadipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Andrônico be, Júnias pe dak. Daomũnmũnap'a be osodop ip oweju. Doze beayũ Jesus

emumujuyũ itaybit cĩcã ixeyũm xepxepayũm. Ixeyũ oitabun Cristo kay wetabut awap.

⁸ Ampliato be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxe wuykukukat kay ixē dak itabut puye. ⁹ Urbano be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe dak oceweju juk adi Cristo muwēnuwēn oeku. Estáquis pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe obure ikukpin cĩcã oxe. ¹⁰ Apeles pe dak, “Kato,” i juy epe'e. Cristo kay jetabucap kuḡ jekukum ixē soat etabutpe. Aristóbolo badipyũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—soat pe. ¹¹ Obadip Herodião be dak, “Kato,” i. Soat wuykukukat kay itabucayũ be dak, “Kato,” i juy epe'e—Narcisco badipyũ be.

¹² Wuyixĩt Trifena be dak, “Kato,” i juy epe'e, wuyixĩt Trifosa be dak. Kapikpiḡ cĩcã ip wuykukukat peam. Wuyixĩt Perside be dak, “Kato,” i. Wuyxe ixē ikukpin cĩcã. Ixe juk adi o'jekapikpiḡ cĩcã wuykukukat peam. ¹³ Rufo be dak, “Kato,” i. Ixe dak kapikpiḡ cĩcã wuykukukat peam. Ixe xi be dak, “Kato,” i juy epe'e. Ixe juk adi xipan okuk je'it kukap co'i. ¹⁴ Asíncrito be dak, “Kato,” i, Flegonte be dak, Hermes pe dak, Pátrobas pe dak, Hermas pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—wuykitpitpiyũ be. ¹⁵ “Kato,” i juy epe'e Filólogo be dak, Júlia be dak, Nereu be dak, ixē ixĩt pe dak, Olimpas pe dak, ixeyũ xeyũ be dak—Deus ebekitkiyũ be.

¹⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. Soat Cristo ebekitkiyũ kato mujujum eywebe—soat ka watwat.

¹⁷ Okitpitpiyũ, jeyawē ðn. Eyday'em'um cuy epesop cewejak'ũm jewewekayayũ kay—eymutaybitbinap muwarururun ojuyayũ kay—Cristo ekawēn muwarururun ojuyayũ kay. Ixeyũ burem ḡu juy epesop. ¹⁸ Wuykukukat Cristo mucokcokcoḡ ḡu ip jekukukum—jemucokcokcoḡ acã. Idim cĩcã ip kawēnwēn. “Eyju xipat cĩcã” i'e'em ip warara'acat pe jekay am. Imēn ip itaybit'ũm'ũmayũ muḡuykukukum. ¹⁹ Soat kaka daḡayũ kuy itaybit eyetabut cĩcã Jesus kay iam. Imēnpuye ocokcok eykay. Obikuy jĩjã eyetaybit cĩcã ãm xipacat mujurũḡ ãm. Ikērērēat mujurũḡ ãm pit cuy ðn eykay ḡu. ²⁰ Deus ma Satanás a'ðbacaap ḡu'ũm ḡaxĩn ma ixē be waram wuy-muḡuykukuap puxim. Ixe Deus wuyaḡuymubabibin'ukat. Wuykukukat Jesus Cristo xipan cuy jeykuk.

²¹ Wuykitpit Timóteo kato mujujum eywebe. Ixe kapikpiḡ oweju. Wuykitpit Lúcio dak kato mujujum eywebe, Jasão dak, Sosípatro dak. Obadipyũ ip.

²²⁻²³ Gaio dak kato mujujum eywebe. Ixe duk'a be ðn ḡasũ. Ixe duk'a be Jesus kay itabucayũ je'awerorom. Erasto dak kato mujujum eywebe. Ixe Corinto ka kukat edinheiro muxipanpan'ukat. Wuykitpit Quarto kato mujujum eywebe.

Õn tak—Tércio ãn. Õn tak kato mujujum eywebe, pũğ kay ma wuyetabut puye wuykukukat kay. Õn ijdup mubarararağ eywebeaptum Paulo a'õbi. ²⁴ Wuykukukat Jesus Cristo cuy xipan jeykuk—soat jukuk. Imẽn cuy jeykuk.

²⁵ — Ën soat podi ma a'õbuyxi — i juy ace Deus pe.

Ixe be wuya'õmubacan put wuybu'uap puxim Jesus kay. Jesus Cristo ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi oğuy—kawẽn idi-pat muwẽnuwẽn. Kuyje Deus iboap ekawẽn o'ğuwẽn ğu ipi watwat pe. Kawẽn iba'arẽm osunuy soat xe ipi watwat xe. Ibun iba'arẽm osunuy. ²⁶ Iba'arẽm ma juk adi iboap ekawẽn muwẽnuwẽn'uk ip osodop Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ kuyjeayũ be. Gasũ bit ibapuğ ma Deus a'õbiayũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn soat ka watwat pe. Ixe Deus soat em itait. Ibapuğ ma o'ğuwẽnat adeayũ be itabut am Cristo kay, kũyjobit am tak ip ya'õ kay.

²⁷ — Soat podi ma edip — i juy acece soat em Deus pe. — Soat podi ma a'õbuyxi — i dak.

Imẽn cuy ace cebe itaybit soan puye; ixé Jesus Cristo o'ğudot wuykay buye dak. Imẽn cuy acece cebe. Ixe acã Deusat.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubararaḡ òn eywebeap-tum. Òn Paulo. Tupmubararaḡ òn wuykitpit Sóstenes eju. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap taḡ. ² Tupmubararaḡ oceju soat pe Deus ebekitkiyũ be—wuykukukat Jesus Cristo kay itabucayũ be. Deus cuk eynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju mũḡ'i eyju jekukum puye. Soat ixē ebekitkiyũ e'em:

— Ocebuywatwan cuy eḡuy — i soat ka watwat. Ixē Jesus Cristo wuykukukat—ixeyũ kukukat tak.

³ — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ aḡuymubabibin cuy eḡuy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Deus soat em xipan eykuḡ, Jesus Cristo eju mũḡ'i eyju buye. Imēnpuye:

— Bay, ãn xipat cĩcã — i òn e'em Deus pe soat em ma.

⁵⁻⁶ Cristo juk adi oceḡuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye ixē a'õ daḡ eyju jekukum ḡasũ. Soat kuḡ eyju, Cristo eju mũḡ'i eyju jekukum puye. Imēnpuye eyetaybit kawēn icēmat muwēn ãm. Ka'ũma ma iba'arēm eyxe, eyetaybit cĩcã buye. ⁷ Imēnpuye soat kuḡ eyju—Deus biõḡbuk emumuũm kuḡ. Deus waram wuykukukat Jesus Cristo ḡubapuk soat ijodiacat etabutpe. Ixē mubapukap wiwim eyju. Iwiwim pima soat kuḡ eyju. Deus biõḡbuk emumuũm kuḡ. ⁸ Soat em Deus eya'õmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim. Imēnpuye ikērēat kuḡ ḡu epesop Deus xe wuykukukat Jesus Cristo ajēmap kabia be. Ixē kabia be abuyũ xipat iap ḡuwēn. Abuyũ xipat ḡu iap tak ḡuwēn. ⁹ Deus soat em e'em ja'õ daḡ. Ixē juk eynaẽ eywebe jekpot eju jeburere am—Jesus Cristo eju jeburere am. Ixē Jesus Cristo wuykukukat.

¹⁰⁻¹¹ Okitpitpiyũ, Cloe badipyũ bit cuk o'e owebe:

— Corinto ka watwat jewa'õdawutwun cĩcã jeweweju, Jesus Cristo kay itabut ma'ḡu ip — i.

Imēnpuye jeymukũyjo òn, okitpitpiyũ. Wuykukukat a'õbi òn jeymukũyjo Jesus Cristo a'õbi. Jawa'õxixiḡ ḡu juy epesop. Wara'at taḡtaḡtaḡ ḡu dak cuy epeyewaḡuy—pũḡ taḡ ma. Pũḡ taḡ ma dak cuy epeyekawēn soat em. Pũḡ taḡ ma dak cuy eybikuy eyeku am. ¹² Pũḡpũḡ ey'in e'em: — Paulo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Apolo kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Pedro kadiayũ oceju bit — i. Warara'acayũ e'em: — Cristo kadiayũ oceju bit — i.

Iwarururum ma eyju e'em. ¹³ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma eyju e'em pima, eyju Cristo muweutun iap puxim. Õn ḡu obamupaya ip korosa be we'ũ ãm eywebeam—Cristo acã. “Paulo ebekin ãn ḡasũ bit” i'e am ḡu jewemubatisasan epesop— “Cristo ebekin ãn ḡasũ bit” i'e am acã. Imēnpuye jewa'õdawutwun ḡu juy epesop.

¹⁴⁻¹⁵ Imēnpuye te'e ma eyju e'em:

– Paulo juk omubatisasan jekadian – i.

Õn pit cuk imubatisasan teku okadiat iam ḡu—pũḡ em tak ka'ũma. Imēnpuye ocokcok oce ade ḡu ey'in oḡubatisasan puye—pũḡpũḡ ã. Crispo oḡubatisasan, Gaio dak. Warara'acayũ bit aco'i ka'ũma. ¹⁶ Icēmãn. Wara'at kay oceḡebu ḡasũ bit. Estéfanas tak cuk oḡubatisasan. Ibadipyũ dak cuk oḡubatisasan. Waḡuyba'ũm warara'acat tak paxi juk oḡubatisasan iap kay. ¹⁷ Ijodiat mubatisasan am ḡu Cristo juk omuju—kawēn idipat muwēn ãm acã.

– Kawēn idipat muwēn puje, itaybit cĩcãat ekawēn ḡu juy eḡuwēn—Jesus Cristo juk oe'ũiap ekawēn acã – i juk o'e owebe.

Itaybit cĩcãat ekawēn imuwēn puje:

– Teku itaybit cĩcã – i kuka o'e ip wa'ĩjojoayũ.

– Jesus oe'ũ korosa be wuywebeam – i'ũmḡu bit kuka o'e ip.

¹⁸ Korosa be Jesus oe'ũ wuywebeam iap ekawēn co buje, Deus pe taxijo'ibiyũ ma e'em:

– Deus ja'õbacaam wuydaxijom jekpot oce'ũ buye – i.

Ipiat'ajojoap kay cumayũ bit e'em:

– Apēnpuye dak oe'ũ? – i. – Te'e ma oe'ũ – i napa ma e'em ip.

¹⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Itaybit cĩcãayũ jewexe ip itaybit iap oḡubapuk soat pe, i. Itaybit cĩcã ip ipi juacat xe, i. Oxe bit itaybit ḡu, i.

²⁰ Ya'õbuyxi ḡu ip Deus xe itaybit cĩcãat, ibabi jĩjãat tak, xipan cekawēnat tak.

– Ipi juayũ xe teyũku itaybit cĩcã, itabut'ũmayũ xe—oxe bit ka'ũma – i'e'em Deus.

– Oceju cũḡ ma Deus xe ocetaybit cĩcã buye – i te'e ma ip e'em.

²¹ – Ocetaybit Deus, soat podi ma ocetaybit puye – i'e'em te'e ma itabut'ũmayũ.

Deus pit soat podi ma itaybit.

– Eyetaybicap taḡ ḡu eyetaybit ãn—eyetabucap taḡ acã – i'e'em Deus.

“Jesus oe'ũ wuywebeam,” i'e'em pima:

– Eybidaodao – i'e'em itabut'ũmayũ wuywebe.

Deus pit wuydaxijom wuyetaybit soan puye ġu—jekpot oe'ũ iap kay wuyetabut puye acã.

22 – Wuywebe i'e ba'oreat cuy epeġubapuk ocetabun – i'e'em Judeuyũ wuywebe. – Wuywebe i'e ba'oreat mubapuk puje acã kuka ocetabut oce'e – i'e'em Judeuyũ ma. – Eywebe itaybit cĩcãat ekawẽn imuwẽn puje acã kuka ocetabut oce'e – i'e'em Judeu'ũmayũ.

23 Wuyju bit imẽn ġu e'em.

– Cristo o'subamupaya ip korosa be ce'ũ ãm soat peam wuywebeam – i wuyju bit e'em.

Imẽn e'em pima:

– Eybidaodao ocexe – i'e'em Judeu'ũmayũ wuywebe. – Eyekawẽnkêrê jĩã ocexe – i'e'em Judeuyũ wuywebe.

24 Deus emunaeyũ xe bit Cristo oe'ũ korosa be soat peam wuywebeam iap awêġ yawêġtip cĩcã—Judeuyũ xe, Judeu'ũmayũ xe dak. Deus ja'õbacaap mubapukpuġ wuydaxijo am Cristo oe'ũ buye. Jetaybicap mubapukpuġ tak wuydaxijo am.

25 – Deus pit itaybit ġu – i te'e ma e'em itabut'ũmayũ.

Ixeyũ xe itaybit'ũmat pit, soat ijodiatcat etaybitbicap podi ma itaybit.

– Deus pit ya'õbaca ġu – i te'e ma e'em ip.

Ixeyũ xe ya'õbaca'ũmat pit soat ijodiatcat a'õbacaap podi ma ya'õbaca.

26 Okitpitpiyũ, ġebum cuy epesop apẽn kuy bima epesop iap kay, Deus pe eynaẽ awap iap kay. Ade ġu epesop itaybit cĩcãayũm ipi watwat xe. Ya'õbuyxiayũm tak ka'ũma. Kariwawayũm tak ka'ũma. 27 Deus pit abuyũ ipi watwat xe itaybit'ũmayũ o'taẽ jebekitkiyũm itaybit cĩcãayũ musũsũn ãm. Abuyũ ijodiatcat xe ya'õbuyxi'ũmayũ o'taẽ jebekitkiyũm ya'õbuyxiayũ musũsũn ãm. 28 Deus ijodiat emumuyũm o'taẽ jebekitkiyũm. Ijodiat emumupubutbunyũ o'taẽ. Ijodiat xe ka'ũm cĩcãayũ o'taẽ. Ixeyũ ma o'taẽ ipi watwat xe yoboġat a'õbacaap mu'ũm ãm. 29 Imêneju abu be xipan jewemuwẽn put? Ka'ũma be ma! Xipan wuyewemuwẽn pa'ore ġasũ dak Deus pe. 30 Deus pit cuk eymuwedayo Jesus Cristo kay. Imẽnpuye jetaybicap mōġmōġ wuywebe. Imẽnpuye Jesus Cristo eju mũġi wuyju jekukum ġasũ. Imẽnpuye:

– Cũġ ma eyju oxe – i'e'em Deus wuywebe. Deus ebekitkiyũm acesop. Ixe dak wuydaxijom. Wuya'õmucanucan wuywebe ikêrêat kukap puxim. 31 Imẽnpuye xipan ġu acewemuwẽn. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

“Xipat cĩcã oceju bit,” i'ũmġu juy ace, i. “Wuykukukat soat em xipat cĩcã e'em wuykay,” i acã juy ace, i.

2

1-2 — Wara'at ġu oġuwēnuwēn cebe ip—Jesus Cristo acā — i juk adi oce owebe ma eyxe bima. — Korosa be oe'ūiat acā oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Itaybit cīcāat puxim ġu juy iboap ekawēn oġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma. — Adem ġu oġuwēn cebe ip — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju ōn adi oajēm eykay, okitpitpiyū. Oajēm Deus ekawēn muwēn ām eywebe—kawēn icēmat muwēn ām. Iboap ekawēn iba'arēm osodop kuy bima soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ³ Eyxe bima ōn pit waġuy'ūm cuk adi oġuy. Ōn cuk adi oparara oġuy Deus bikuyap taġ ġu paxi a'ġu oġuwēn iap puxim. ⁴ Kawēn icēmat cuk adi oġuwēnuwēn eywebe. Itaybit cīcāat emumutaybitbinap taġ ġu juk adi oġuwēnuwēn—Deus a'ōbacaam acā.

— Wetaybit cīcāap tomuju ġu ixeyū oġutabun Jesus kay — i juk adi oce owebe ma.

Owebe imuwēn puje, Deus biōġbuk Deus a'ōbacaap o'ġubapukpuk eywebe. Imēnpuye Jesus kay juk eyetabut epe'e. ⁵ Jesus Cristo kay juk eyetabut epesop itaybit cīcāat ekawēn co buje ġu—Deus a'ōbacaap co buje acā.

⁶ Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicayū be bit itaybit cīcāat ekawēn muwēnuwēn ōn. Itabut'ūmayū ekawēn muwēnuwēn ġu bit ōn cebe ip. Ya'ōcam warara'acat kukukayū ekawēn muwēnuwēn ġu dak ōn. Gasū acā ya'ōbuyxi jġā ip. Guyjom pit ya'ōbuyxian ġu ip je'e. Abuyū kukukan je'e ip ġuyjom? Ka'ūma kukukan ma ip je'e. Deus ixeyū a'ōbacaap ġu'ūm. ⁷ Soat podi ma Deus itaybit. Ixe Deus ekawēn muwēnuwēn acā ōn eywebe eyetaybit am.

— Cekay itabucayū otaxijo korosa be okpot oe'ū buye. Okpot co'iyūm je'e ip — io'e Deus jewebe ma ipi mujurūġ'ūm awap.

Kuy bima iba'arēm osodop iboap ekawēn. Gasū bit ibapuk o'e wuyxe. ⁸ Ijodiat kukukayū itaybit ġu osodop iboap kawēn. Itaybit pima ip kuka juk wuykukukat o'subamupaya ġu korosa be ce'ū ām. Ixe Jesus soat podi ma jedipap kuġ, ja'ōbuyxiap kuġ tak. ⁹ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus idip cīcāat o'ġuxipan i'ūm ām jekayayū be, i. Ajojojoiat podi ma idip, aya'ġjojoiat podi ma dak, i. Wuyaguy bodi ma dak idip, i.

¹⁰ Ibiat pit Deus o'ġubapuk wuywebe. Kuy bima iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit o'ġubapuk wuywebe. Je-biōġbuk o'ġuōm wuywebe iboap mubapuk am wuywebe. Ibiōġbuk xipacat soat coco'ukat. Imēnpuye itaybit soan. Itaybit apēn Deus ibikuy wuydaxijo am iam, iba'arēm ma'ġu wuyxe. ¹¹ Warara'acat ġu itaybit apēn wuyju jewaġuyġuy

iam—wuyju acã. Imēnpuxim warara'acat ġu itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam—ixe biōğbuk acã. ¹² Wuyju itabut'ũmayũ ġu—itabucayũ ma. Itabut'ũmat biōğbuk ġu juk ajat—Deus biōğbuk acã. Deus ma jebiōğbuk muōmōm wuywebe wuymutaybit am ajo kuy o'ğuxipan iũm ãm wuywebe iam.

¹³ Ijodiat ġu juk wuymutaybitbin osunuy—Deus biōğbuk acã. Imēnpuye ijodiat ekawēn muwēnuwēn ġu wuyju warara'acayũ be—Deus ekawēn acã. Deus biōğbuk pe wuymutaybitbinap ekawēn muwēnuwēn wuyju ixe biōğbuk kukayũ be. ¹⁴ Ibiōğbuk kuğ'ũmat pe bit Deus biōğbuk ũmap ibu ba'ore. Itaybit pa'ore dak ip cebe apēnpuye iũmũm wuywebe iam. Iba'arēm cebe ip.

— Apēğãm tak kuka iboap ojat? — i te'e ma e'em ip jewebe ma, Deus biōğbuk kuğ'ũm puye.

Wuyetaybit Deus biōğbuk emumuũm xipat cĩcã iam ibiōğbuk wuywebe bima acã. ¹⁵ Ibiōğbuk xipacat kukat ma soat em itaybit ajo xipat cĩcã iam, ajo xipatpũt iam tak, ajo xipat ġu iam tak. Ibiōğbuk kuğ'ũmat pe bit iboap iba'arēm. Imēnpuye ibiōğbuk kuğ'ũmayũ te'e ma ibiōğbuk kukat a'õ waywayway ip. ¹⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Abu xe'e itaybit apēn Deus jewağuyğuy iam? Ka'ũma ma, i.

Abu be ixe awē but? Ka'ũma be ma, i.

Cristo ağuy dağ wuyju bit jewağuyğuy, ixe biōğbuk omuy wuywebe buye. Imēneju te'e ma ibiōğbuk kuğ'ũmat wuya'õxixiğ.

3

¹ Okitpitpiyũ, bekicat ikap'isuat puxim epesop Deus biōğbuk a'õ kay kũyjobitbũt puye. Imēnpuye Deus biōğbuk kukat eju wekawēnap puxim ġu juk adi ocekawēn eyweju—kũyjobit'ũmat eju wekawēnap puxim acã. ² Apēn wuyju kũmti ũmũm bekicat pe iap puxim kawēn iba'arēmãn ġu oğuwēnuwēn eywebe kawēn ibapukan acã Deus ekawēn'in. Kawēn iba'arēmãn pit eyetaybit pa'ore epesop. Gasũ dak eyetaybit pa'ore ma, ³ itabut'ũmayũ buxim eyju jekukum puye.

Eyetabutkarey eyewewekay. Jewa'õxixiğ eyju eyewewēju. Imēn eyeku buje, itabut'ũmayũ jo'i eyju jekukum, Deus biōğbuk a'õ kay'ũmayũ jo'i—ibiōğbuk kuğ'ũmayũ jo'i. Imēneju iba'ore owebe eymutaybit am yaypanat mukũyjoap puxim.

⁴ — Paulo kadiayũ oceju bit — i'e'em ey'in.

Warara'acayũ bit e'em:

— Apolo kadiayũ oceju bit — i.

Imēnpuye eyju itabut'ũmayũ jo'i jekukum.

⁵ Apolo bit yoboğat ġu. Őn tak yoboğat ġu. Őn Deus peam kapikpik'ukat acã. Apolo dak ibicat ma. Jesus Cristo

muwēnuwēn'ukayū acã oceju. Eyetabut cekay ġasū, juk adi ixē oceġuwēn eywebe buye. Wuykukukat kapikap ūmūm soat pe wuywebe. Imēġap pe acã kapikpiġ wuyju. ⁶⁻⁹ Eyju Deus kat puxim. Kat iwat puxim Deus eykuġ xipan. Apolo, ōn tak Deus kat pe kapikpik'ukayū buxim. Oceju eymutaybitbin. Cristo muwēnuwēnap iġo kat pe kadai daidadamap puxim. Koap ōn cuk adi Cristo oġuwēnuwēn eywebe. Imēnpuye eyetabut cekay. Cristo ekawēn imutaybitbinap kadai abibimap puxim. Guyjom Apolo juk adi Cristo ekawēn eymutaybitbin osunuy. Deus pit cuk eymubikay jebiōġbuk a'ō kay am. Deus pe acã kadai muaypan put. Imēnpuxim Deus acã wuymubikuy jebiōġbuk a'ō kay am. Imēnpuye yoboġ ġu Cristo muwēnuwēn'ukat, cekawēn imutaybitbin'ukat tak. Deus acã yoboġ, ixē wuymubikuy jebiōġbuk a'ō kay am puye. Cristo muwēnuwēn'ukat cekawēn imutaybitbin'ukat co'i Deus xe. Jewejojo'i ma ip. Deus kapikaptei ideida soat pe kapikpik'ukat pe. Apēn cuk adi o'jekapikpik ip iap taġ ideida ip cebe. Ade xipacat je'ġūm cedaġ ma o'jekapikpik'iat pe. Warēmtaġ ma o'jekapikpik'iat pe bit yopit ma je'ġūm.

Deus emuamuy'a buxim eyju. Uk'a iwat puxim Deus eykuġ xipan. ¹⁰ Cristo uk'a muycemucem'iat puxim. Wuyju uk'a muycemucemap mōġmōġ uk'a'abi daġ ya'acap puxim. Imēnpuxim cuk adi Cristo oġuwēnuwēn eywebe eyetabut am cekay, ipiat'ajojoap pe eyjuap puxim. Deus ja'ōbacaap o'jomōġ owebe Cristo muwēn ām itabut'ūmayū be. Cristo muwēnuwēnap uk'a muycemucemap mōġmōġap puxim. Warara'acat cekawēn eymutaybitbin ġasū odieġ. Ixe uk'a muymuy'ukat puxim. Ixe cūġ ma juy jeymutaybin. ¹¹ Deus kuy Jesus Cristo o'ġudot ijodi.

— Warara'acat kay ġu juy epesop eyetabun—okpot kay acã — i'e'em Deus ijodiacat pe.

Wuyju uk'a muycemucemap mōġmōġ yamuycem am. Imēnpuxim Deus jekpot o'ġudot ijodi wuywebe wuyetabut am cekay ipiat'ajojoap pe wuyjuap puxim. ¹² Eymutaybitbin'ukayū uk'a muymuy'ukayū buxim. Pūġpūġ uk'a muymuy'ukayū yakoroat'a muymuy. Ourom yamuymuy ixeyū, pratam tak, wita'am tak—yasopsepat'am—yadeiboġat'am. Cūġ ma eymutaybitbin'ukayū buxim ixeyū ma. Warara'acayū bit yakoro'ūmat'a muymuy. Im yamuymuy ip, kapi'idim tak, uktum tak. Cūġ'ūma eymutaybitbin'ukayū buxim ip. ¹³ Daxam yamupik puje abuyū yacemat'a o'yamuy iap ibapuk e'em soat xe, abuyū yacem'ūmat'a o'yamuy iap tak, yakoro'ūmat'a yamupik puye. Imēn tak je'e Cristo ajēmap kabia, kūyjobit'ūmayū be ipiatpi'ajoan iap kabia. Ibapuk je'e

abuyũ juk adi cũğ ma eymutaybitbin iap, abuyũ cũğ'ũa juk adi eymutaybitbin iap tak. Cũğ ma eymutaybitbin pima, eyetabut cĩcã epesop yajẽm puje. Cũğ'ũa eymutaybitbin pima bit, kuy juk adi eyetabucap epeyepere yajẽm puje. ¹⁴ Yapikpek'ũmat'a duk'a iwat tuk'a'e mabuk daxa epirẽm puje. Imẽnpuxim cũğ ma eymutaybitbin'ukayũ xipacat je'jat Deus xewi jekapikapteim. ¹⁵ Yapikpek'at'a duk'a iwat pit tuk'a'e gu e'em, soat o'yapik puye. Imẽnpuxim cũğ'ũa eymutaybitbin'ukayũ xipacat je'jat gu jekapikapteim. Imẽnpit idaxijo ma ip daxa bewi o'jenapõniat puxim. ¹⁶ Eyju ġebum gu aco'i Deus biõğbuk nuynuy wuywebe iap kay. Eywebe dak ixẽ nuynuy ma. Imẽnpuye Deus nuynuyap co'i wuyju. ¹⁷ Deus nuynuyap ikẽrẽat kuğ gu. Idip cĩcã soat tağ. Wuyju ma ixẽ nuynuyap co'i. Imẽneju Deus ipiat supi'ajoat cũğ'ũa eymutaybitbin'ukayũ be jenuynuyap mukẽrẽrẽn'iyũ buxim ip puye.

¹⁸ Jewemuğuykukum gu bit cuy epesop.

— Itabut'ũmayũ xe ocetaybit cĩcã — i te'e ma pũğpũğ ey'in e'em.

Jewexe eyetaybicap cuy epeyepere icẽmãn eyetaybit am Deus xe. ¹⁹ Itabut'ũmayũ xe itaybit cĩcãayũ ibidaodao ip Deus xe. Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus a'õbi jewexe itaybicat jewemuğuykuku jetacokcokap kuğ, i.

²⁰ Wara'atup e'em:

Deus itaybit jewexe itaybicat te'e ma jewağuyğuy iam, i.

²¹ Imẽneju:

— Wuyetaybit soan ma — i'ũmğu juy ace. Soat kukat puxim eyju Cristo eykukat puye. ²² Õn eybuywatwat'ukat Cristo a'õbi, Apolo dak, Pedro dak. Deus soat ipi dağacat o'ğugẽ xipan eykuk am. Eyetabẽğ pima, xipan eykuğ. Eye'ũ buje dak, xipan jeykuk. Xipan eykuğ ġasũ. Guyjom tak xipan jeykuk.

²³ Deus Cristo kukat. Cristo dak eykukat. Imẽneju soat kukat puxim eyju.

4

¹ Cristo buywatwat'ukayũ kukap puxim cuy ocekuğ epe-sop, oceju Deus ekawẽn muwẽnuwẽn puye—kuyje iba'arẽm osunuy iap ekawẽn muwẽnuwẽn puye—ğasũ ibapuk o'e iap ekawẽn muwẽnuwẽn puye. ² Kariwa e'em jebekitkit pe:

— Wara'acat a'õ kay gu bit cuy ece—wa'õ kay acã — i.

Wara'an gu e'em cebe ip—jebekitkit pe. Imẽnpuxim Deus e'em jebuywatwat'ukat pe:

— Wara'acat a'õ kay gu bit cuy ece—wa'õ kay acã — i.

Wara'an gu e'em cebe. ³ Ak'arit'ũa oce eyekawẽn kay “Paulo jekariwa a'õ dağ jekukum” i'e buje. Warara'acat pe

“Paulo jekariwa a’õ dağ jekukum” i’e buje dak, ak’arit’ũma oce cekawẽn kay. Owebe “Wekariwa a’õ dağ õn jekukum” i’e buje dak, ak’arit’ũma oce wekawẽn kay. ⁴ Oweweju bit a’gu wekariwa a’õ dağ õn jekukum. Imẽnpit wekariwa a’õ dağ õn jekukum iap ibapuk gu soat xe ijodiat xe, “Wekariwa a’õ dağ õn jekukum” i ma’gu õn e’em. Wuykukukat Jesus pe “Paulo wa’õ dağ jekukum” i’e buje bit, ibapuk e’em ya’õ dağ õn jekukum iap. ⁵ Imẽnpuye waram wuykukukat ajẽm’ũm pima:

– Ikẽrẽat kuğ ãn Deus xe – i’ũmgu juy epe’e warara’acat pe. Wuykukukat ma apẽn cuk adi iba’arẽm ma’gu ağujurũgrũğ iap gubapuk soat pe. Jajẽm puje iboap gubapuk. Apẽn cuk adi wuybikuy i’e am ajop iap tak gubapuk soat pe. Ixe je’e: – Xipat eyju oxe – i wuywebe, cedağ ma ajekuku bima.

⁶ – Eybureyũ ejomuymuy gu juy wara’at muwẽnuwẽn xipan pima – i’e’em Deus ekawẽntup.

Imẽnpuye:

– “Paulo ya’õbuyxi gu ocexe—Apolo acã” i’ũmgu juy epe’e – i õn e’em eywebe, okitpitpiyũ.

Eyju pũğ tağ ma ocekuğ pima, kuka ibo dup ekawẽn tağ epeku.

– Pũğ tağ ma juy soat epejukuk i õn e’em waram eywebe.

⁷ Ibit wedep ma soat wuyju Deus xe. Kaũmgu iwaruat cexe. Imẽnpuye pũğ tağ ma juy soat epeyewekuk. Ajo-kuğ eyju Deus o’gũm gu eywebe iat? Ka’ũma kuğ ma! Apẽnpuye dak eyju napa ma e’em: – Deus soat gu o’gũm ocewebe – i?

⁸ Tũybe oceju soat kuğ iãn eyju e’em. Tũybe oceju ibubut adeayũ iãn eyju e’em.

– Deus eju warara’acat kukukayũ oceju, Paulo bit ka’ũma, Apolo dak ka’ũma – i eyju e’em te’e ma.

Eyju warara’acat kukukan pima bit, kuka juk ocokcok oce. Eyju warara’acat kukukan pima, wuyju dak kuka juk ixeyũ kukukan acesop eyweju. ⁹ Deus aco’i juk ocemuy ka’ũmaayũm ma soat xe, ixemumujuyũ ma’gu oceju. “Ixeyũ juy ayaoka soat etabutpe xipat’ũm cĩcã ip puye” i’e’em ip iat puxim aco’i oceju. Soat aco’i ocejom—kabi beacat, ipi juacat tak. ¹⁰ Itabut’ũmat xe ocadaodao, Cristo kay ocetabut puye. Eyju bit eyetaybit cĩcã ceweju mũğ’i eyju jekukum puye. Itabut’ũmat xe oca’õca gu. Eyju bit eya’õca cexe ip. Ocemuy-buyxi’ũm’ũm ip. Eybuyxim pit ip eykuğ. ¹¹ Ocereren ma juk adi oceku, ocebipurukruk tak. Iokokat kuğ ma dak cuk adi oceku ocedotim. Warara’acat tak cuk adi ocemupokupok. Pũğ ka be gu dak cuk adi oceku—soat kaka dağ. Imẽn ma oceju jekukum gasũ dak. ¹² Kapikpiğ cĩcã ocexat pu am, ocedoti bu am tak. Warara’acat pe ocemuy buje, ocejede gu cebe ip.

— Deus cuy xipacat je'gũm eywebe — i bit oceju e'em cebe ip.

Ipiat'ajojom pima dak ocetaxi jĩã. ¹³ Warara'acat pe ocemuy-muy buje, ikêrêm ġu bit ocejede—xipan ma. Kaokok co'i oceju itabut'umat xe.

¹⁴ Imêġaptup mubararaġ òn eymusũsũn âm ġu—eymukũyjo am acã. Eykukpin cĩcã oxe. Webekitkiyũ jo'i eyju oxe. Imênpuye òn eymukũyjo ojuy. ¹⁵ Adeayũ kuka eymutaybin Cristo ekawên—10,000 beayũ ma. Pũġ ma eyebay bit. Kuy juk eyetabut epesop Jesus Cristo kay kawên idipat oġuwên eywebe buye. Ceweju mũġ'i eyju jekukum ġasũ. Imênpuye òn eyebay jo'i. Imênpuye òn eymukũyjo ojuy. ¹⁶ Imênpuye:

— Obuxim cuy epesop yoboġan pin ġu — i òn e'em eywebe.

¹⁷ Imênpuye Timóteo juy oġuju eykay. Ixe Timóteo okpot co'i. Ixe cũġ ma kapikpiġ wuykukukat peam. Ikukpin cĩcã oxe.

— Paulo yaġuyisu jekukum Jesus Cristo a'ò daġ jekukum puye — i je'e eywebe ixe Timóteo ma. — Imên Paulo itabun'isuayũ mutaybitbin tak soat ka watwat mutaybitbin — i je'e eywebe eyaġuyba'ũmap puxim.

¹⁸ Pũġpũġ ey'in pit jewexe itaybicayũm o'e. Tũybe Paulo omuyku ġu ocejo am iãn o'e ip. ¹⁹ Deus ibikuy bima bit, ġaxĩn ma oju eyjo am. Wetaybit ma'ġu ġasũ jewexe itaybicayũ ekawên. Eyjo buje bit, wetaybit oce Deus a'òbacaap kuġ ip iam, ikuġ ġu ip iam tak. ²⁰ Deus wuykukukat e'em “Èn ma ocekkukat” i wuyju e'em pima ġu—ya'òbacaap kuġ wuyju jekukum pima acã. ²¹ Eybu'u du omudon wa'òpuruġ eymukorêm âm? Eybu'u ġu xe'e owebe eykuk am xipan? Eybikuy owebe eykuk am xipan pima, ikêrêat muġêġeap cuy epeyepere.

5

¹ — Corinto ka beat jexidaap eju o'jepo itabut ma'ġu Jesus kay — i'e'em owebe yajêm'isuat.

Imêġap ikêrê jĩã Deus xe. Itabut'ũmayũ bit isũsũn kuka o'e imên i'e am. ² Te'e ma eyju bit e'em:

— Xipat cĩcã oceju — i.

Imên ġu juy epe'e! Eyġuycũġcũġ cuy epesop ixe aġokatkat ikêrêat mujurũġrũġ puye. Ixe aġokatkat ikêrêat kay iġuycũġ'ũm pima, epeġuòm ġu juy Deus eju kawênwênap'a be je'awero am eyweju. ³ Wũy ma òn pit eywi. Inaka ġebum cĩcã ma òn eykay soat em.

— Ixe aġokatkat ikêrê jĩã, Deus xe ikêrêat mujurũġrũġ puye — i òn e'em eywebe Jesus Cristo a'òbi.

Eyxe bima dak imên ma kuka oce eywebe. Imêneju awerom ġu juy epesop ixe eju. ⁴ Eye'awero buje wuykukukat Jesus

jeenuy eyxe. Soat em ma wuykukukat Jesus jekukum wuyweju wuya'õmucanucan. Eye'awero buje dak jeenuy eyxe. Õn tak eyxe bimaap co'i ma o'guy, soat em õn gebum eykay buye. ⁵ Eye'awero buje juy epe'e ixē a'gokatkat pe:

— Satanás acã juy ekukan — i.

Imēn cuy epe'e ixē mubu'un am ikērēat mujurūgāp puxim. Je'ũ aco'i xeku. Ikērēat mujurūgāp o'jepere bima bit Deus ixē a'gokatkat biõgbuk idaxijo. Ibiõgbuk idaxijo wuykukukat ajēm puje, kūyjobit'ũmayũ be ipiatpi'ajoan iap kabia be.

⁶ Te'e ma eyju e'em: — Warara'acat podi ma oceju xipāt — i, cūg ġu eyju jekukum puye. Pāo'a muyuhuptõm ikērēat mujurūgrūgāp puxim.

— Tõm'ĩcatõm pāo'a muyuhum—yaboġat'a muyuhum — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pūg ma wuy'inat ikērēat kuġ pima, warara'acayũ dak ikērēat mujurūg o'juy ma e'em ixē buxim. ⁷ Ikērēat mujurūgrūgāp cuy epeyepere—soat eyju! Ikērēat mujurūg'ũm pima, ikērēat kuġ ġu epesop. Pāo'a buxim epesop—yamuyuhuhuptõmtēm'ũmat'a buxim. Kuyje Judeuyũ ovelha o'yaoka ip Egito eipi bewi cēm pima. Ovelha oe'ũ uk'a beat e'ũap puxim. Imēnpuxim Cristo oe'ũ wuye'ũ'ũap puxim. Páscoa epeta bima Judeuyũ gebum wuydobuyũ'ũm'ũm e'ũap puxim ovelha'ũm oe'ũiap kay. Wuyju dak cuy acegebu wuye'ũ'ũap puxim Cristo oe'ũiap kay. ⁸ Jesus oe'ũ wuye'ũ'ũap puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūgrūgāp cuy acepere. Ikērēat a'gujurūg ġu auy ġasũ bit. Cūg ma juy aceku. Icēmān cuy acekawēn. Imēn jekukum pima, Jesus e'ũap kay juy acegebu apēn Judeuyũ ovelha e'ũap kay gebum iap puxim.

⁹ Wara'atup kuy otupmubararak eywebeaptum cartadup. Ixedup pe juk oce eywebe:

— Aoyũ kaykayat purem ġu juy epeku, warara'acat itop kaykayat purem ġu dak, jewekpidaodao'ukat purem ġu dak, jenuy'ũnakēkē'ukat purem ġu dak — i.

¹⁰ Itabut'ũmayũ warara'acat tayxi kaykay ip, warara'acat itop kaykay dak. Itabikuku jĩjã dak ip warara'acat pubut kay. Kūyjobit ġu dak ip jeka kukat a'õ kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe deus'iyũ kay—wita'a muġēgē kay. Itabut'ũmayũ xe eydop pin'ũm pima bit, kuka epejēm ipi daġwi. “Ixeyũ xe epesop ġu” i'ũmġu juk oce eywebe, “Ixeyũ burem ġu juy epeku” acã. ¹¹ Warara'acat pit jewexe itabut Jesus kay. Te'e ma wuyju e'em “Ocekitpit” i ixeyũ be. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk ip. Warara'acat itop eju dak jepopo'uk ip. Itabikuku dak ip warara'acat pubut kay. Te'e ma dak itabut ip jewexe

deus'iaiyũ kay—wita'a muğëğë kay. Jebureyũ muymuy'uk tak ip. Ika'o'om tak ip jekukum. Ka'ũma am ma ip xipat.

—Jewexe itabucayũ burem ğu juy epesop — i õn e'em eywebe.

Epeyekõn ğu dak cuy ceweju ip—pũğ em tak ka'ũma.

12-13 — Ikërëat kuğ eyju Deus xe — i'ũmğu õn pit e'em itabut'ũmayũ be.

Deus pit imën je'e cebe ip. Õn pit, ka'ũma. Cũğ ma eywebe bit “Ikërëat kuğ ën Deus xe” i'e am eyxeat pe—Jesus kay itabucat pe—eyweju je'aweroro'ukat pe. Imën e'em Deus ekawëntup:

Ikërëat mujurũğrũğ'ukat cuy epeğujëm eyxewi, i.

6

¹ Eyju ikitpitpiyũ Jesus Cristo kay eyetabut puye. Eyeweju jewa'õmukorëmrëm pima, itabut'ũmat kay bit cuy epeju ğu ibimãmãat ekawën coco'ukat kay ixë be eymudin am. Eykitpit kay acã juy epeju—itabucat kay acã. Ixë kay juy epeju ixë be eymudin am. ² Wuyju Deus ebekitkit. Ipi'ũm puje abuyũ ipi dağayũ'in ikërë Deus xe iap aceğuwën. Abuyũ ikërë ğu cexe iap tak aceğuwën. Eyetaybit ğu du iboam? Iba'ore xe'e eywebe eykitpitpiyũ mudin am? ³ Abuyũ Deus ekawën tojotjot'ukayũ'in ikërë Deus xe iap aceğuwën. Abuyũ ixeyũ'in ikërë ğu cexe iap tak aceğuwën. Eyetaybit ğu du iboam? Imënpuye eybu'um ğu juy epesop eykitpitpiyũ mudin am. ⁴ Imënpuye eyju jewa'õxixiğ pima, itabut'ũmat kay ğu juy epeju ixë be eymudin am—ya'õbuyxi ğu ip Jesus kay itabucayũ xe buye. ⁵ Eysũsũn cuy epesop itabut'ũmat kay eyju cucum pima. Ka'ũmğu du eyparakpeat itaybicat? Kake ma! Iba'ore du eywebe jewemudin am? Iba'ore ğu ma! ⁶ Inaka eyju eykitpit tujowatwan itabut'ũmat kay imuymuy am. Imëğap pit cũğ ğu!

⁷ Eykitpit tujowatwan itabut'ũmat kay imuymuy am pima, itabut'ũmat ekukuap co'i ma eyju dak jekukum. Deus ekawën tağ'ũma. Epetujowat ğu juy. ãğ jeenuy ikërëm eykuğ. Ak'arit'ma juy eybubut tujupa'um puje dak. ⁸ Eyju ma warëmtağ warara'acat kuğ jeweik am. Warara'acat pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Warëmtağ eykitpit kuğ tak eyju jeweik am. Eykitpit pubut tujupa'um'um tak eyju jeweik am. Imënpuye cũğ ğu eyju jekukum. ⁹ Deus soat kukukan pima, cũğ'ũma jekuku'ukayũ ğu bit jeedop cexe. Gebum cuy epesop iboap kay. Jewemuğyukukukum ğu juy epesop iboap kay. Ikërëat mujurũğrũğ'ukayũ ğu bit jeedop cexe Deus soat kukukan pima; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayũ ğu dak; warara'acat tayxi eju jepopo'ukayũ ğu dak, jewexe deus'iat kayayũ ğu dak; jewekpidaodao'ukayũ

ġu dak; jenuy'ūnakēkē'ukayū ġu dak; ¹⁰ warara'acat pubut tujupa'um'um'ukayū ġu dak; warara'acat pubut kay itabikukuayū ġu dak; ika'o'on'ukayū ġu dak; jebureyū muymuy'ukayū ġu dak; jeka kukat a'ō kay'ūmayū ġu dak. Ixeyū ġu bit jeedop Deus xe ixē soat kukukan pima. ¹¹ Pūġpūġ ey'in tak imēn cuk adi epekuku kuy bima—eyetabut'ūm pima. Gasū bit Deus ikērēat o'ju'uk eywebewi. Ixe kuy juk eynaē jebekitkin soat em ja'ō daġ eyeku am. Ixe e'em eywebe:

– Cūġ ma eyju oxe – i.

Imēn Deus e'em wuywebe, wuyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye. Imēn ixē e'em wuywebe, Deus biōġbuk omuy wuywebe buye dak.

¹² Ey'inat pit aco'i je'e owebe: – Ōn pit Cristo ebekit. Imēnpuye soat i'epi ġu owebe – i. Icēmān ixē e'em. Soat i'epi ġu wuywebe. Imēnpit soat ġu xipat wuywebe i'e am. “Soat i'epi ġu ocewebe” i'e but wuywebe. Inaka soat ġu ojoixik cepere ha'oreap puxim. ¹³ Warara'acat pit aco'i je'e owebe:

– Wuyxaxet wuydadade buye—wuydadade wuyxaxet puye dak – i.

Icēmān ixē e'em. Guyjom pit Deus xepxem ma ġu'ūm—wuyxat, wuydada dak. Deus cuk wuymuġē warara'acat tayxi eju wuyepo am ġu, warara'acat itop eju wuyepo am ġu dak; wuyekpidaodao am ġu dak; wuyenuy'ūnakēkē ām ġu dak. Deus cuk wuymuġē ja'ō kay am acā. Jewebe am kapik am tak cuk wuymuġē. Ya'ō kay'ūm pima, te'e ma kuka ajeku. ¹⁴ Deus pit wuykukukat o'ġutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim wuyju dak wuymutait wuye'ūap tomukadi. Ja'ōbacaan ma wuymutait.

¹⁵ Jesus kay wuyetabun puje wuyjebit Cristo jebit'inat e'em. Imēnpuye ikērē jījā wuyewedaodao am yapoat eju. Ikērē jījā Deus xe wuyjebit Cristo jebit'inat puye. Imēnpuye yapoat eju epeyepo ġu juy—pūġ em tak ka'ūma. ¹⁶ Yapoat eju jewedaodao bima pūġat puxim wuyju e'em ceweju. Eyetaybit iboam. Imēn e'em Deus ekawēntup: Xepxepayū pūġat puxim e'em, i. ¹⁷ Wuykukukat eju mūġ'i jekukum pima bit, pūġat puxim wuyju dak e'em ceweju ibiōġbuk a'ōbi.

¹⁸ Tapupuyū, warara'acat tayxi eju juy epeyepo ġu. Tū'ū'ūyū, warara'acat itop eju juy epeyepo ġu. Wara'at mujurūġrūġ pima ikērēat kuka wuyjebit aġukērērēn ġu. Yapoat eju jepopom pima bit, kuka wuyjebit aġukērērēn. ¹⁹ Eyaġuyba'ūm ġu juy iboap kay. Wuyjebit Deus biōġbuk tūytūyap—Ibiōġbuk xipacat tūytūyap. Ixe biōġbuk omuy wuyjebit pe—Deus wuywebe o'ġuōmiat. Wuyju ġu jewekukat. Deus acā wuykukat. ²⁰ Deus ma juk ikērēat o'ju'uk eywebewi. Cristo e'ūap eywebe ikērēat muġēġēaptei o'teida. Imēnpuye

idipat acã juy aġuġe ijodi. Iidipat muġeġem pima bit, “Ka'umġu Deus co'i idipat” i je'e itabut'umayũ eyekukuap co buje.

7

¹ Kuy juk eyemudupmubararaktup otupu cartadup. Ibodup pe juk epe'e owebe “Xipat tu ocewebe jewebumũnãm? Xipat ġu xe'e?” i. Iboam õn jeymukũyjo ġasũ. Aġokatkat ewebumũn'um pima, xipat ma jeku. ² Imẽnpit adeayũ ikẽreat mujurũġrũġ cewebumũn'um pima. Cewebumũn'um pima warara'acat tayxi eju jepopom aġokatkat. Ayacat tak jepopom warara'acat itop eju. Imẽnpuye juy epeyewebumũn. Xipat soat pe aġokatkat pe cewetayxida am. Xipat soat pe ayacat pe dak ceweitopta am. ³ Tapupuyũ, etayxi eju juy ecepo, cepo pin pima. Aoyũ, ektop eju juy ecepo, cepo pin pima. Eybu'um ġu juy epesop jepo am eytayxi eju eytop eju dak. ⁴ Aoyũ, eybikuy bima acã ġu juy epeyepo eyitop eju, ixebikuy bima dak. Tapupyũ, eybikuy bima acã ġu juy epeyepo eytayxi eju—ixebikuy bima dak. ⁵ Pũġ em ġu aco'i epe'e eyewewebe:

— Gasũ bit acejewedaodao ġu dak — i. — Deus eju acã acejekawẽn ġasũ bit — i aco'i epe'e eyewewebe.

Ade kabia ġu bit epe'e:

— Gasũ bit ocepo ġu eweju — i eytayxi be, eyitop pe dak. Deus eju eyekawẽnap kabia kap puje juy waram ġuto epeyepo eyitop eju, eytayxi eju dak. Ade kabia “Acepo ġu ġasũ bit” i eyju e'em pima, Satanás “Warara'acat eju juy epeyepo” i je'e eywebe. Ade kabia jepopom'um pima, kuka Satanás a'õ kayan epeku.

⁶ — Imẽn cuy epeku — i'umġu õn pit e'em eywebe. — Oxe bit xipat kuka o'e imẽn eyeku am — i acã õn e'em.

⁷ Otayxixe ġu õn pit. Soat eytayxixe'um pima, xipat kuka o'e. Deus pũġpũġayũ buywatwan ixeyũ be ikẽreat kukap puxim itayxixe ġu ma'ġu ip. Warara'acat pe bit iba'ore cũġ ma jeku am itayxixe'um pima. Ikẽreat mujurũġrũġ ip itayxixe'um pima. Imẽnpuye Deus ibikuy ixeyũ ewebumũnãm ikẽreat kukap puxim.

⁸ — Epeyewebumũn ġu juy — i õn e'em tak o'jewebumũn ġu buk ip iayũ be. — Obuxim cuy epesop — i õn e'em cebe ip. — Waram ġu juy epeyewebumũn — i õn e'em itop'um e'ũ'ibiyũ be, itayxi e'ũ'ibiyũ be dak.

⁹ Soat em ġebum ayacat kay bima juy epeyewebumũn. Aoyũ kay eyetabikukuap xipat ġu. Jewebumũnãm acã kuka o'e xipat eywebe.

¹⁰⁻¹¹ Cewebumũn'ibiyũ oġukũyjo ġasũ bit. Wa'õbi ġu õn jeymukũyjo—wuykukukat a'õbi acã. Tapupuyũ, eytayxi juy epeyepere ġu. Aoyũ, eyitop cuy epeyepere ġu. Eyitop epere

buje bit cuy waram epeyewetopta ġu. Eyepit put koap epesop ikuġ iat kay eyitop kay.

¹² Warara'acayū oġukūyjo ġasū bit. Itabut'ūmat eju cewebumūn'ibiyū oġukūyjo ġasū—ítabucayū oġukūyjo. Deus a'ōbi ġu ōn jeymukūyjo. Okpiwatpi ma ōn e'em eywebe. Okitpitpiyū, pūġpūġ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eytayxi itabut ġu Jesus kay. Eyxe tūy pin cīcā bima bit cuy epeyepere ġu. ¹³ Wuyīxīyū, pūġpūġ ey'in cuk epeyewebumūn itabut'ūmat eju. Eyitop itabut ġu Jesus kay. Eyxe tūy pin pima bit cuy epeyepere ġu. ¹⁴ Ixeyū epere'ūm pima, Deus xipacat je'ġūm eyitop pe, itabut ġu ma'ġu ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jetayxi xe nuynuy'uk puye. Imēnpuxim Deus xipacat je'ġūm eytayxi be, itabut ġu ma'ġu ip, itabucacat xe nuynuy'uk puye—jektop xe nuynuy'uk puye. Imēn'ūm pima, itabut'ūmayū ebekitkiyū jo'i ma kuka o'e eyebekitkiyū. Deus pit xipacat ūmūm eywebe, eyebekitkiyū be dak itabucacat xe nuynuy'uk puye. ¹⁵ Deus cuk wuynaē kaba'ūma wuydop am wuyitop eju, wuytayxi eju dak. Imēnpuye itabut'ūmat jetayxi epere pin pima, itabucacat epere pin pima, xipacat kuka o'e jetayxi epere am.

— Operem ġu juy ece — i'ūmġu juy je'e itabucacat itabut'ūmat pe.

Āġ je'ju ip. ¹⁶ Imēnpuye eyitop xe juy epesop, wuyīxīt! Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay. Imēnpuye, eytayxi xe juy epesop, okitpitpiyū. Ixeyū xe eynuy buje, kuka itabut o'e ip Jesus kay.

¹⁷ Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe soat taġ wuyekapik am cebeam. Imēnpuye ibikuyap taġ cuy epekuku. Deus pe eynaē buje eyekapikap kuġ cuk adi epesop. Ibeat kuġ cuy epeyekapik ġasū dak. Imēn soat ka watwat mukūyjojom ōn—ítabucayū mukūyjojom. ¹⁸ Deus e'em taypu'aġobixeedakat'ibit pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasū” i'e'em pima, waram pit suxeemōġ ġu juy. Imēnpuxim Deus e'em taypu'aġobixeedak'ūmat pe:

— Webekin cuy ece — i.

“Ebekin oce ġasū” i'e'em pima, jedaypu'aġobidakacat ġu juy.

¹⁹ — Ecedwaypu'aġobixeedakat tu? — i'ūmġu Deus e'em wuywebe. — Ecedwaypu'aġobixeedakat ġu du? — i'ūmġu dak. — Wekawēn taġ tu eyju jekukum? — i acā Deus e'em wuywebe.

²⁰ Deus pe eynaē buje eyekapikap kuġ epesop. Ibeat kuġ cuy epeyekapik ġasū dak. ²¹ Pūġpūġ ey'in tei'ūma kapikpik'ukayūm cuk adi epesop Deus pe eynaē buje. Eyaġuybabi'ūm ġu bit cuy iboap kay. Kapikpiġ cuy epesop

eyekariwa beam. Eyekariwa xewi eyjëm put pima bit, epejëm cuy teihem kapik am warara'acat peam. ²² Inaka tei'ũma kapikpik'ukayũ jekpiwatpin ġu jekukum—jekariwa ukpiwatpi acã. Wuykukukat pe ixeyũ naë buje bit, wuykukukat ukpiwatpi jeku ip. Teihem kapikpik'ukat pit jekpiwatpi jekukum. Wuykukukat pe ixeyũ naë buje bit, jekpiwatpin ġu jeku ip—wuykukukat ukpiwatpi acã. ²³ Deus cuk teihem wuydaxijo. Imënpuye ijodiat ukpiwatpin ġu juy epesop. Cristo ukpiwatpi acã epeku. ²⁴ Okitpitpiyũ, Deus pe eynaë buje, eyekapikap kuġ epesop. Ibeat kuġ cuy epyekapik ġasũ dak. Deus tak eybuywatwan jeenuy.

²⁵ Kuyatup pe owebeaptup pe “Apën xe'e kuka cwebumün'ũmayũ oceġukuyjo?” i juk epe'e owebe. Wuykukukat pit cuk omukũyjo ġu iboam. Jeymukũyjo òn wuykukukat a'òbi ġu—waguybin ma. Imënpit wuykukukat Jesus itabotaid-abotbot cĩcã osunuy okay. Imënpuye ya'ò daġ òn jekukum. Imënpuye eyetabun cuy epesop wekawën kay.

²⁶ Wuykay itakomaayũ ipiat'ajojoan cĩcã wuywebe—itabut'ũmayũ. Imënpuye:

– Xipat kuka wuywebe wuyewebumün'ũm ãm – i òn e'em. ²⁷ Eytayxixe bima bit cuy epewepere ġu. Eytayxixe'ũm pima bit cuy epewetayxida ġu. ²⁸ Eyewebumün puje bit, ikërëat epeġuġë ġu. Imënpit eyewebumün puje, ġebum cĩcã epesop eyxat puap kay, eytayxi esay buap kay dak. Òn pit obu'u eywebe eyeġebu am ijodiap kay.

²⁹⁻³¹ Okitpitpiyũ, ġaxĩn ma aco'i Cristo jajëm waram. Ijop eipi dao ma jeekop. Apën ġasũ dopdom iap i'ũm. Imënpuye itayxixeat cuy itayxixe'ũmat co'i jeku. Waat tak cuy icokcokat puxim jeku. Jewaywaywayat tak cuy iġuycũġat puxim jeku. Tarekrek pupu'ukat tak cuy o'jat ġu buk'iat puxim jeku. Tarekrek kukuk'ukat tak cuy ikukuk'ũmat puxim jeku.

³² Òn pit obu'u eywebe soat em ġebum am ijodiap kay—eybubut puap kay. Itayxixe'ũmat soat em ġebum Deus kay. Soat em Deus mucokcok pin.

– Apën xe'e oce Deus mucokcok am? – i'e'em soat em jewebe ma.

³³ Itayxixeat pit soat em ġebum ijodiap puap kay tarekrek puap kay, jetayxi mucokcok pin puye. Soat em ixë e'em jewebe ma:

– Apën xe'e oce otayxi mucokcok am? – i.

³⁴ Xepxep a'ò kay pin ma—Deus a'ò kay—jetayxi a'ò kay dak. Itoptep'ũmat pe soat em cekapik put wuykukukat peam. Ixe soat em jekukukat mucokcok pin. Soat em jekukukat kay ġebum. Itoptepat pit soat em ġebum jebubut puap kay. Jektop mucokcok pin soat em.

³⁵ Imêḡap pit imuwēnuwēn òn eywebe eybuywat pin puye. Eywebumūnap muba'oren pin ḡu bit òn.

— Epeyewebumūn ḡu juy iba'ore jījā ma'ḡu eywebe — i'ūmḡu òn e'em eywebe. — Cūḡ ma epeku Deus xe — i acā òn e'em eywebe. — Ixe ekawēn taḡ cuy epeku — i dak òn e'em eywebe. — Soat em ḡebum cuy epesop wara'at kay ḡu—wuykukukat kay acā — i dak òn e'em eywebe.

³⁶ Gasū iwadipyū oḡukūyjo. “Gasū bit puk wewebumūn pin ḡu oce” i kuy juk o'e'e'iyū oḡukūyjo.

— Wewebumūn'ūm pima bit cedaḡ ḡu kuka owadip kuḡ oce — i'e'em aḡokatkat jewebe bima, juy jewebumūn ip.

Ceweju jewedaodao pin cīcā bima dak, cuy jewebumūn ip.

“Ocewebumūn cuy ḡasū bit” i'e buje dak cuy jewebumūn ip.

Cewebumūn puje ikērēat o'ḡuḡē ḡu ip. ³⁷ Imēnpit aḡokatkat

jekpiwatpin ma “Gasū bit wewebumūn pin ḡu oce” i'e buje,

xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām. Ibu'u jewebumūn ām

pima dak, xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām. Jewedaodao

pin cīcā'ūm pima dak, xipat kuka o'e cewebumūn'ūm ām.

³⁸ Imēneju xipacan e'em ip jewadip eju cewebumūn puje.

Jewebumūn'ūm pima bit, ibodi ma xipacan e'em ip.

³⁹ Itop e'ū'ibiyū oḡukūyjo ḡasū. Itop itait pima, ayacat jektop

xe ma jeenuy. Cūḡ ḡu jektop epere am. Itop e'ū buje bit,

cūḡ ma warara'acat eju jewebumūn ām—jemukaypinut eju.

Imēnpit cūḡ ḡu itabut'ūmat eju jewebumūn ām—itabucat eju

acā. ⁴⁰ Imēnpit itop e'ū'ibit ibodi ma icokcok kuka o'e waram

jewebumūn'ūm pima. Waram pit cewebumūnap ḡu oxe ma

ibodi ma kuka o'e icokcok. Deus biōḡbuk omuy owebe.

Imēnpuye eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay.

8

¹ Kuyatup pe juk epe'e owebe: “Xipat tu ocewebe deusbaro wap iēnmōḡ'ibitēn o am? Ocesuēn'o ḡu xe'e?” i. Iboam òn jeymukūyjo ḡasū.

— Icēmān ocetaybit Deusan — i wuyju e'em. “Soat podi ma ocetaybit” i'e'em pima bit, xipat ḡu kuka o'e. Warara'acat kuḡ xipan pima bit, xipat kuka o'e soat peam. ² Soan ḡu wuyetaybit—pūḡpūḡ ā. Imēnpuye wuyju te'e ma e'em:

— Ocetaybit cīcā — i.

³ Wuyxe Deus ikukpin cīcā bima bit, Deus itaybit wuyjum. Deus burem tak cuy ajop.

⁴ Deusbaroyū wap iēnmōḡ'ibitēn jeymukūyjo òn ḡasū. Deusbaro ka'ūmaap ma ibiōḡbuk. Ade ḡu Deus—pūḡ ma. Wuyetaybit iboam. ⁵ Ade ipi watwat xe bit ade ma desuyū. Tūybe ade deusyū iān e'em ip. Tūybe ade wuykukuk'ukayū iān e'em ip.

Tūybe ipi daḡ, kabi be dak omuy ip iān e'em ip. ⁶ Wuyxe bit

pũğ ma Deusat. Ixe Deus wuyebay. Soat ixē emumuğē. Ixe beam ma soat wuyju dopdom. Pũğ ma wuykukukat—Jesus Cristo acā. Ixe a'ōbi Deus soat o'ğugē kuyje—Jesus Cristo a'ōbi. Ixe a'ōbi ma wuyju dak dopdom.

⁷ Soat ġu bit itabucayũ iboam itaybit. Ikabap cĩcā ip deusbaroyũ kuğ. Kuy ade kabia ma te'e ma itabut osodop ip ixeyũ kay—deusbaroyũ kay. Imēnpuye tũybe ijopēn deusbaroyũ xatēn iān e'em ip. Gasũ dak imēn e'em ip. Itaybit ġu ip deusbaroyũ ka'ũma am ma ibiōğbuk ip iam. Tũybe iğo ēn o buje, ikērēat kuğ kuka oce Deus xe iān e'em ip. ⁸ Wuyju bit cũğ ma Deus xe iēn o'oap tomuju ġu. Iwaru ġu Deus xe. Ibit wedep ma—iēn o'oap, iēn o'o'ũmap tak.

⁹ Xipat eyxe iğo ēn o buje, iēn o'ũm pima dak. Eykitpit xe bit, itabutcũcat xe, cũğ ġu iğo ēn o am. Eykitpit pe ikērēat epeğujurũğat ġu juy—itabutbũcat pe. Ixe xe cũğ'ũm pima, iğo ēn o am, epesuēn'o ġu juy. ¹⁰ Eyetaybit deusbaroyũ kake ġu iam. Imēnpuye:

– Cũğ ma wuywebe iğo ēn o am – i'e'em eyju.

Imēnpuye deusbaroyũ duk'a be eyju òmòm, ixē xatēn o am. Itabutbũcat eyjom iğo ēn o'om pima bit:

– Cũğ ma owebe dak iğo ēn o am – i acō'i je'e jewebe ma.

Imēnpit cũğ ġu buk ixē xe bit iğo ēn o am, tũybe deusbaroyũ kake iān e'em puye. ¹¹ Ixe dak acō'i iēn o eyjom iēn o'om puye. Iēn o buje bit iğuycũğ cĩcā je'e itabutbũcat.

– Oje'ũ acō'i ikērēat oğujurũğ puye – i te'e ma je'e jewebe ma. Cristo oe'ũ ixē e'ũap puxim. Ixe ekitpit. Imēnpit iğuycũğ ma jeku, ēn ma ikērēat eğujurũğat cebe buye. ¹² Cũğ ġu cexe i'o am pima:

– Ĕn tak esuēn'o – i'ũmğū juy epe'e cebe.

Imēn i'e buje, warēmtağ ma eykitpit kuğ tak eyju. Warēmtağ eykitpit kuğ pima, eyju dak ikērēat kuğ epesop Cristo xe. ¹³ Imēneju okitpit pe ikērēat oğujurũğat ġu. Okitpit xe iğo ēn o'oap cũğ ġu bima, òn tak kuka osuēn'o ġu—pũğ em tak ka'ũma. Osuēn'o ġu okitpit pe ikērēat mujurũğap puxim. Imēnpuxim eyju dak cuy eykitpitpiyũ be ikērēat epeğujurũğat ġu.

9

¹ Cũğ ma owebe wekupinap tağ weku am. Cristo emumuju òn. Wuykukukat Jesus cuk ojojo. Kuy bima juk eyetabut wuykukukat Jesus Cristo kay òn ma juk ixē ekawēn oğuwēn eywebe buye. ² Warara'acayũ xe ma Cristo emumuju ġu òn. Eyxe bit cemumuju òn.

— Corinto ka watwat Cristo eju mũg'i jekukum o'e ġasũ bit, Paulo cekawẽn o'ġuwẽn cebe ip puye. Imẽnpuye ocetaybit Paulo Cristo emumuju iam — i'e'em adeayũ.

³ Wara'acat omuymuy bima, jewedayoyom òn.

— Òn tak Cristo emumuju ma — i òn e'em cebe ip.

⁴ Cũġ ma owebe oxat pu am, oxati bu am tak kawẽn idipat muwẽnuwẽnapteim. ⁵ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ jetayxi eju jekukum—itabucat eju. Imẽn cũġ ma Deus xe. Wuykukukat kitpitpiyũ dak jetayxi eju jekukum ip, Pedro dak. Cũġ ma kuka o'e owebe dak. ⁶ Warara'acayũ Cristo emumujuyũ wara'at pe ġu kapikpiġ ip—kawẽn idipat muwẽnuwẽn acã. Cũġ tu eyxe owebe wara'at pe kapik am, Barnabé be dak?

— Cũġ ġu — i òn pit e'em.

⁷ Sorarayũ teihem jenopaġõġõm. Jenopaġõġõaptei bubum ip. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukaypinput pu am. Kadaidip iwat tak teihem jekat pe kapikpiġ. Jekat peat'a o'om ip jekapikapteim. Wara'at pe ġu ip kapikpiġ jemukaypinput pu am. Ovelha kukuk'ukat tak teihem ovelha kuġ. Jeõhõ kũmti kõnkõn ip ikukapteim.

⁸ Ixeyũ buxim wuyju dak cũġ ma wuyekapikaptei bu am—Deus ekawẽn muwẽnuwẽnapteim. Moisés tak imẽn cuk adi wuymutaybitbin osunuy. ⁹ Moisés ekawěntup imẽn e'em:

Taixee'uk am kadaida mucakucan pima, juy biopakpi esubimukirik ġu, i. Āġ cuy jekõn kapikpiġ puye, i.

Iboaptup mubarararaġ pima biopak kay acã du ġebum osunuy Deus? ¹⁰ Ka'ũma! Wuykay dak ġebum ma osunuy. Òn tak oxat'am cuy oyabu iap kay ġebum taidada'ukat, ku beat'a bubu'ukat tak. ¹¹ Kawẽn idipat muwẽnuwẽn eywebe juk adi ocekuu apẽn ayacat ku beat taidadam iap puxim. Cũġ ma ġasũ ocewebe dak ocekapikaptei bu am eyxewi. ¹² Cedaġ ma warara'acat pe dinheiro ojuyjuy am eyxewi, kawẽn idipat o'ġuwẽn ip eywebe buye. Ixeyũ bodi ma oceju bit cuy iojuy eyxewi.

Oceju bit cuk ocejoojuy ġu eyxewi. Teihem kawẽn idipat muwẽnuwẽn pima:

— Kawẽn idipat a'ĩjo pin ġu òn pit, Paulo dinheiro kay jĩjã imuwẽnuwẽnapteim puye — i kuka o'e itabut'ũmayũ.

Imẽnpuye tei'ũma juk adi kawẽn idipat oceġuwẽnuwẽn. Wara'at pe ocesop kapikpik'uk ocemukaypinput pu am. ¹³ Deus eju kawẽnwẽnap'a be kapikpik'ukayũ jexat pupum tuk'a be õmõm'ukayũ xewi. Deus etabixe wũnca mupikpik'ukayũ ipik'ũmat pupum ip jexan. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁴ Imẽnpuxim:

— Kawēn idipat muwēnuwēn'ukayū dak cuy imuwēnuwēnaptei je'jat ip jemukaypinput pu am — i juk o'e wuykukukat.

¹⁵ Ōn pit obu'u dinheiro bu am wa'ļjojo'ukayū xewi kawēn idipat muwēnuwēnapteim. Ijudup mubarararaḡ ōn imuwēnuwēnaptei juy epeḡūm owebe iaptum ḡu bit. We'ū ām obu'uap podi ma obu'u imuwēnuwēnaptei bum. Ka'ūma ma juy je'e:

— Paulo kawēn idipat muwēnuwēnaptei kay jļjā — i.

¹⁶ — Ēn pit cuy kawēn idipat eḡuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe.

Imēnpuye “Wa'ōbuyxi jļjāat ōn kawēn idipat muwēnuwēn puye” i'e ba'ore owebe. Ōn kawēn idipat muwēn'ūm pima bit kuka Deus ipiat o'supi'ajoat owebe. ¹⁷ Okpiwatpin ma kawēn idipat muwēnuwēn pima, cūḡ ma kuka o'e owebe wekapikaptei bu am. Okpiwatpi ḡu bit ōn imuwēnuwēn.

— Ēn pit cuy kawēn idipat eḡuwēnuwēn — i juk o'e Deus owebe.

Deus ma juk o'ḡūm wekapikam iboap. ¹⁸ Apēḡām kuka wekapikaptei ojat? Dinheiro kay ḡu ōn wekapikapteim.

— Dinheiro'in cuy epeḡūm owebe imuwēnuwēnapteim — i'ūmḡu dak ōn pit e'em wa'ļjojomayū be.

Ocokcok cīcā tei'ūma kawēn idipat muwēn ām. Ocokcokap tak wekapikaptei jo' ma.

¹⁹ Imēneju ijodiat ḡu bit omujujum kapik am. Wukpiwatpin ma ōn kapikpiḡ. Imēnpit wukpiwat pin ma dak ōn soat peam kapikpiḡ kawēn idipat muwēnuwēn adeayū mutabut am Jesus Cristo kay. ²⁰ Imēnpuye Moisés ekawēn taḡ acā ḡu ōn jekukum Jesus Cristo ekawēn taḡ tak ōn jekukum. Judeuyū parakpe kawēn idipat muwēnuwēn pima bit, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn taḡ jekukum ixeyū mubu'unap puxim Jesus ekawēn kay. Judeuyū parakpe ōn imuwēnuwēn pima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. ²¹ Imēnpuxim ōn Judeu'ūmayū parakpe bima, ixeyū buxim ōn tak Moisés ekawēn taḡ ḡu jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Cristo ekawēn taḡ ōn jekukum. Imēnpuye Deus ekawēn kay dak kūyjobit ōn. ²² Itabutbūcayū parakpe bima, ixeyū ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū buywat am biḡ ma itabut am Jesus kay. Soat em oxecat ekukuap puxim ōn tak jekukum ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Soan ōn e'em warara'acat mutabut am cekay.

²³ Imēn ma ōn jekukum kawēn idipat muwēn ām soat pe ijodiat pe. Ōn kawēn idipat muwēnuwēn pima, Deus xipacan e'em wa'ļjojomayū beam, owebeam tak. ²⁴ Adeayū jedau-dauap taḡ daudaum cīcā. Pūḡ ma bit jabeatup pupum—koam

yajēm'ibit acã—jeburewün podi ma iwüncaat acã. Wuyedauap puxim wuyju dak jekukum Jesus Cristo ekawën tağ jekukum pima. Cekawën tağ cuy epeku ixē be “Cũğ ma juk adi epekuku” i'e am eywebe. Ixē be eywebe imēn i'e buje, jabeatup o'tupu'iat cokcokap podi ma eycokcok epesop.²⁵ Jedaudau'ukat soat kabia ma jewemuwüncacan iwünca jedau am i'e am. Soat em jewemuwüncacan ip jabeatup pu pin cĩcã buye. Iğodup ade kabia ğu tuptip e'em—pũğ kabia ma. Dao ma dupkarawraw. Jesus Cristo ekawën tağ jekukum pima bit, pũğ kabia ğu acesop Deus xe—soat kabia ma.²⁶ Cũğ ma jedaudaum jedaudauapu'abi kay ma jedaudau'ukat. Cũğ ma jedaudaum warēmtağ ma jedauap puxim. Ixē buxim òn tak cũğ ma weku pin. Jesus Cristo ekawën tağ weku pin warēmtağ ma wekuap puxim. Warara'acat mureure'ukat puxim tak òn. Warara'acat muy'at ojuy bima te'e ğu ip jewemureurem ip—pipim ma. Imēnpuxim owebe dak te'e ğu Jesus Cristo ekawën tağ wekuap.

²⁷ — Jesus Cristo ekawën tağ cuy epeku — i juk adi ocece warara'acat pe.

Imēnpuye owebe ikērēat muğē buje, kuka osūsün oce soat xe, wekawën o'jojjo'iyũ xe. Imēnpuye òn ikērēat muğē pin pima, wağuydağ ğu oce. Wağuyumbu'u'un cĩcã òn ikērēat muğēap puxim, Jesus owebe “Ekērē oxē” i'eap puxim.

10

¹ Imēnpuye ğebum cuy epesop wuydobuyũ'üm'üm kay, okitpitpiyũ—Moisés ebekitkiyũ'üm'üm kay. Uk'a'ūmat tağ jekukum pima kabikerereat soat pe ixeyũ be e mubapukpuğ oeku. Soat ixeyũ iodi o'timudek tibogati. Tipakpukati i iğodi butet osunuy. ² Kabikerereat cocom pima, timudekdeğ pima dak, soat ip kũyjobit osodop Moisés a'ò kay.

— Kũyjobin acesop a'ò kay — io'e ip Moisés pe.

Imēnpuxim:

— Kũyjobin acesop a'ò kay — i wuyju e'em Jesus pe wuymubatisasan pima.

³ Soat ip kabi bewiat o'om osodopdop jexan uk'a'ūmat pe. Maná o'om osodopdop ip. ⁴ Soat ip kabi bewiat kōnkōn osodopdop. Tikōnkōn osodopdop ip Cristo idibi o'timujēm puye. Cristo a'òbi wita'a bewi Moisés o'timujēm ixeyũ eim. Imēnpuye:

— Wita'a jekukum wuyweju — io'e ip Cristo muwēnuwēn, Cristo ixeyũ eju oeku buye.

⁵ Deus mucokcoğ ğu ip osodop ade ixeyũ'in. Imēnpuye Deus itakoma o'e cekay ip. Deus a'òbi ip oe'ũ'ũ uk'a'ūmat tağ. O'jokotkot ip uk'a'ūmat pe.

⁶ Deus pit imēn ixeyū o'jukukuk wuymukūyjo am wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim. Ixeyū ma itabikuku osodop ikērēat kay. Wuyju bit cuy wuyetabikukum ḡu ajop. ⁷ Oibu'un ip Deus kay. Deusbaroyū kay o'e ip—jemumuḡē kay. O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap peta muḡēḡēm “Ocetabut eykay” i'e am cebe ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

O'jekōnkōn ip deusbaroyū wap, o'tikōnkōn tak ip, i. O'jeda'i'i'in tak ip cewap, i.

Wuyju bit cuy wuyetabun ḡu ajop jewexe deus'iaiyū kay. ⁸ Ixeyū ma o'jepopo warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak. Imēnpuye pūḡ kabia be ade oap ip ixeyū'in, 23,000 ma oap ip pūḡ kabia be. Wuyju bit cuy acepo ḡu warara'acat tayxi eju, warara'acat itop eju dak—pūḡ em tak ka'ūma. ⁹ Ixeyū ma jemamama'uk cīcā oekuku Deus pe. Deus o'jobuyxijo ip itabotaidabotbot paxi wuykay iam.

— Deus ipiat supi'ajoat ḡu aco'i wuywebe ikērēat mujurūḡrūḡ ma'ḡu wuyju — io'e ip te'e ma.

Ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip. Imēnpuye Deus puybu o'subumudot ixeyū kay tūypiatpu. Ade o'joa ixeyū'in. Ade oap ip puybu nuy pibun. Wuyju bit cuy wuykukukat ajobuyxijo ḡu. ¹⁰ O'jemāmā ip Deus pe. Imēnpuye Deus jekawēn tojotjot'ukat o'ḡudot adeayū aoka am ixeyū'in. Deus xewiat ixeyū o'yaoka. Oe'ū'ū ip. Wuyju bit cuy acemāmā ḡu Deus pe.

¹¹ Soat iboam pit o'jebapuk wuydobuyū'ūm'ūm pe wuymukūyjo am. Apēn Deus ipiat o'supi'ajojoat cebe ip kūyjobit'ūm pima iap ibararak opop Deus ekawēntup pe. Iboaptup co buje, ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ḡu juy ajeku. Gaxīn ma soat i'ūm. Imēnpuye ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim ḡu juy ajeku.

¹² Imēnpuye:

— Ocejū bit ikērēat oceḡujurūḡ ḡu ocebaca buye — i'ūmḡu juy ace. — Ocebuywan cuy eḡuy ocewebe ikērēat mujurūḡap puxim — i acā juy ace Deus pe.

¹³ Warara'acat ikērēat muḡēat ojuy du eywebe? Soat ijodiat pe ikērēat muḡēat ojuy ip. Deus pit soat em ja'ō daḡ e'em. Wuybaca'ūm pima, Deus wuybuywanwan. Wuybuywatwan jeenuy wuywebe ikērēat mujurūḡap puxim.

¹⁴ Imēneju, okitpitpiyū, deusbaroyū buxixim cuy epewatwat. ¹⁵ Eyaḡuysat kuy oxe. Wekawēn puyxijom cuy epe'e cedaḡ paxi Paulo e'em iam. ¹⁶ Gebum cuy epesop Jesus Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje. Cristo e'ūap kay wuyeḡebuapti kōn puje: — Bay, ēn xipat cīcā — i juy ace. Wuyju ḡebum Cristo'ūm toy kay, apēn Cristo wuymuisusunap kay dak. Pāo'a o buje, Cristo'ūm jebit kay wuyju ḡebum, apēn Cristo wuymuisusun oe'ū wuywebeam puye iap kay dak.

17 Pũğ'a bewi ma wuyju ya'o'om Cristo e'ũap kay ġebum am, ade ma'ġu wuyju. Pũğat jebit puxim wuyju, pũğat kay wuyju ġebum puye.

18 Ġebum cuy epesop Judeuyũ kay. Ixeyũ epaĩyũ Deus wap o'ġupik ip iat epoyat o'om. Ibiat o'om pima ġebum ip wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay. 19 Deusbaroyũ bit kake ġu. Eyetaybit iboam. Ōn tak wetaybit iboam. Ka'ũmaap ma deusbaroyũ bit.

– Ixeyũ wap oceju puybit ěn mōġmōġ ixeyũ xatěn – i'e'em te'e ma deusbaroyũ kayayũ bit.

20 Deusbaroyũ wap iěn mōġ puje Deus pe ġu ma ip iũmũm—ibiōġbuk kěrěat pe acã, ibiōġbuk kěrěayũ kukat ebekitkiyũ ip puye. Obu'u jĩã eywebe ibiōġbuk kěrěayũ babim eyeku am. 21 Jesus e'ũap kay wuyeġebuapti kōn puje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap timōġ'ibiti kōn ãm ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. Wuykukukat Jesus e'ũap kay wuyeġebuap'a o buje, wuyju Deus ebekitkiyũ iap kay wuyju ġebum. Iměnpuye iba'ore wuywebe deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn o am ibiōġbuk kěrěayũ kukat a'ōbi. 22 Wuybu'u wuykukukat mutaek am. Cěm ġu du? Wuykukukat podi ma wuya'ōbaca i'e'em pima, kuka ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũm ace'e. Ibiōġbuk kěrěayũ kukat kadiayũ bima bit, kuka itaek o'e wuykukukat. Itaek pima, xipat ġu kuka o'e wuywebeam.

23 – Cristo ebekitkit oceju. Iměnpuye soan oce'e but – i napa ma e'em pũġpũġayũ.

– Soat ġu bit xipat wuywebeam – i ōn pit e'em.

– Soan oce'e but – i napa ma e'em ip.

– Te'e ma kuka pũġpũġ pit ajukuk – i ōn pit e'em.

24 Cũġ ġu wuywebe xipan jewewekuk am warara'acat kay ak'arit'i'ũm pima. Warara'acat tak cuy xipan ajukuk. 25-26 Iměn e'em Deus ekawěntup: Deus ipi kukukat ipi daġacat kukukat tak, i.

Iměneju ka'ũma ma i'opiat eywebe. Soatěn cuy epejat eyxatěn teidada'ukat xewi.

– Ite ěn tu deusbaroyũ wap i'enmōġ'ibit'en? – i'ũmġu juy epe'e iěn pum pima.

27 Jeweju jekōn ãm Jesus kay itabut'ũmat pe eynomuwã buje, epeju juy eyju pin pima. Ajo o'ġũm ip iat ěn cuy epesuěn'o.

– Ite ěn tu deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn? – i'ũmġu juy epe'e eynomuwãat pe.

28-29 Itabutbũcat pe “ite ěn deusbaroyũ wap iěnmōġ'ibitěn” i'e buje bit cuy epesuěn'o ġu ixu muġuycũġap puxim. Xipat eywebe ma ite ěn o am. Itabutbũcat xe bit xipat ġu ite ěn o

am. Ite ên o'ũm pima bit, xipat je'e ixe xe, exe dak. Ka'ũma ma i'guycũg je'e. Soat eycokcok werep ma epe'e.

Warara'acat pit aco'i je'e:

— Apênpuye dak ite ên osuên'o ġu warara'acat xe cũg'ũm puye? Cũg ma oxe bit iboap — i. ³⁰ — Iên om pima òn e'em Deus pe “Bay, ên xipat,” i — i aco'i je'e owebe. — Apênpuye dak warara'acat kuka o'e owebe, “Cũg ġu ewebe ite ên o am,” i? — i aco'i je'e owebe.

³¹ Cũg ma juy epeku soat em warara'acat pe “Deus idip cĩcã, ya'òbaca jĩjã” i'e am. Cũg ma juy epeku jekõnkõn pima, tikõnkõn pima dak, soan e'em pima dak. ³² Cũg ma juy epeku Judeuyũ etabutpe, Judeu'ũmayũ etabutpe dak, Deus kay itabucayũ etabutpe dak. Cũg ma juy epeku warara'acat mubu'unap puxim Jesus Cristo kay. ³³ Wekukuap puxim cuy epeku. Warara'acat mucokcok pinap kuğ òn jekukum soat em. Ajo xipat kuka o'e owebeam iap kay ġu òn ġebum—ajo xipat kuka o'e warara'acat peam iap kay acã. Imên òn jekukum Deus pe warara'acat taxiġoap ojuy.

11

1 Cristo ekukuap puxim òn tak jekukum. Imênpuye wekukuap puxim cuy epeku.

2 Soat kabia eyju ġebum okay. Apên cuk adi òn eymutaybit-binap tağ tak eyju jekukum—soat tağ.

— Xipat cĩcã eyju oxe — i òn e'em eywebe.

3 Imênpit waram jeymukũyjo òn. Ağokatkat jetayxi kukat. Cristo soat ağokatkayũ kukat. Deus Cristo kukat. ⁴ Imêneju ağokatkat cuy jewajuy ġu pağõm jebureyũ parakpe Deus eju kawênwên pima, Deus ekawên muwênuwên warara'acat pe bima dak. Jewajuy buje bit ibuyxim ġu kuka Cristo kuğ o'e.

⁵ Ayacat pit cuy jewajuy jeenuy jebureyũ parakpe Deus eju kawênwên pima, Deus ekawên muwênuwên warara'acat pe bima dak. Jewajuy'ũm pima bit, ibuyxim ġu kuka jektop kuğ o'e. Ayacat yajuy'ũmat pit yakoekoeat puxim yasũsũn.

⁶ Imênpuye ayacat jewajuy'ũm pima, epeyadaptakat cuy. Wuywebe ayacat isũsũn jakoean, jadaptakacan tak. Imênpuye juy yajuyjuy jeedop ip pağõm jesũsũnap puxim. ⁷ Imêntak ağokatkat pit cuy jewajuyjuy ġu, Deus jejo'ian o'ğugẽ buye jedipap kuğ o'ğugẽ buye. Deus ağokatkat o'ğugẽ ja'õ dağ ceku am. Ayacat pit o'ğugẽ jektop a'õ dağ ceku am. ⁸ Deus ağokatkat muğêm pima ayacat pewi ġu o'ju'uk. Ayacat muğêm pima bit, ağokatkat pewi o'ju'uk. ⁹ Ağokatkat o'ğugẽ ayacat puye ġu. Ayacat pit o'ğugẽ ağokatkat puye. ¹⁰ Imêneju itabucayũ awerom, pima aoyũ juy jaekabek kuğ jeedop ip Deus ekawên tojtjot'ukayũ wuyġojom puye. Jaekabek kuğ

cuy jeedop ip jektop a'õ kay kũyjobicap mubapuk am soat pe. ¹¹ Wuykukukat Jesus kay wuyetabut puje bit, wuyagepũg ġu wuyju jekukum—ayacat, aġokatkat tak. Jewemukũyjom tak wuyju, jewebuywatwan tak. ¹² Aġokatkat a'õxa bewi Deus ayacat o'ju'uk. Ayacat uk pewi ġasũ bit aġokatkat kapkam. Deus xewiat pit soat kake.

¹³ Cedaġ tu eyxe ayacat pe jaekabek kuġ'ũma kawẽn ãm Deus eju warara'acat parakpe? Cedaġ ġu! ¹⁴ Wuyukpiwatpin ma wuyetaybit xipat ġu aġokatkat pe yadaperean am iam. Aġokatkat yadaperen pima bit, jewemubuyxi'ũm'ũm. ¹⁵ Ayacat pit idip cĩcã wuyxe soat xe yadaperen pima. Yadaperenat yaekabekat co'ĩ.

¹⁶ — Cedaġ ġu ayacat peam pit kawẽn ãm Deus eju yajuy'ũm pima — i õn e'em.

Imẽn e'em soat itabucayũ dak—soat kaka daġayũ. Imẽn tak cuy oce'e soat pe oca'õxik pinat pe.

¹⁷ — Cũġ ma eyju je'awerorom — i'ũmġu õn pit e'em eywebe. Awerom pima eyju jewebuywatwan ġu biġ ma eyetabut am Jesus kay—jewemubu'u'un acã. Imẽġap xipat ġu! Jeymukũyjo õn cũġ ma eye'awero am.

¹⁸ — Awerom pima jewa'õxikxiġ ip Corinto ka watwat, Jesus kay itabucayũ, pũġ kadi ġu ip puye — i'e'em owebe pũġpũġayũ.

Icẽm xe'e ixeyũ e'em?

¹⁹ — Wuyju pũġpũġ kadiayũ bima, ibapuk e'em soat xe abuyũ wuy'in cũġ ma jekukum iap, abuyũ cũġ ġu iap tak — i te'e ma eyju e'em.

Xipat ġu wuyju Deus xe pũġpũġ kadiayũ bima. ²⁰ Eyju je'awerorom wuykukukat e'ũap kay jeġebu am ġu—jekõn ãm acã. ²¹ Jekõn pima, soat eyju eyukpiwatpin ma jekõnkõn cĩcã. Imẽnpuye koap ajẽm'ibit jekõnkõn cĩcã jebureyũ wiwim'ũma. Kanomũm yajẽm'ibit pit jekõnkõn ġu. Ire mabuk ip e'em wara'acat ibeġbeġ pima, wara'acat ika'o bima dak. ²² Apẽntak oce eywebe imẽn eyju je'awerorom pima?

— Cũġ ma eyju je'awerorom — i du oce eywebe? Ka'ũma! — Cũġ'ũma — i acã oce.

Eyre bima, eyduk'a be ma juy epeyekõn. Deus eju kawẽnwẽnap'a be bit warẽmtaġ ġu juy epeyekõn. Ibubut'ũmat musũsũm ġu juy epesop iġo'a be. Cũġ ġu oxe eyju je'awerorom.

²³ — We'ũap kay eyeġebu am cuy epeyekõn eyeweweju — i juk o'e wuykukukat Jesus owebe.

Apẽn ixex e'owebe iam cuk õn eymutaybitbin. Jekay itakomaayũ be jeũm pimaap exima be pão'a o'yabu.

²⁴ — Bay, ãn xipat cĩcã — io'e Deus pe.

Pão'a o'yadakat. Gebuje:

— Korosa be obamupaya ip iap kay juy epegebu ibeat'a o buje — io'e jebekitkiyū be. — Oje'ū eywebeam — io'e cebe ip. — Pão'a juy epeya'o we'ūap kay eyegebu am — io'e.

²⁵ Imēnpuxim kopo dak o'jat jekōn epere buje ip.

— Deus kawēn iisuat guwēn ipi juayū be oje'ū buye, odoymukererenen puye — io'e wuykukukat. — Odoymukererenenap kay juy epeyegebu uva'abidi kōn puje — io'e. — Tikōn puje, we'ūap kay juy epeyegebu — io'e.

Imēn wuykukukat o'e owebe kuy bima. ²⁶ Imēneju ibeat'a o'om wuyju. Ibeat'a o buje, wuykukukat oe'ū wuywebeam iap muwēnuwēn wuyju soat pe, ibeati kōn puje dak. Imēn cuy epeyekōnkōn waram wuykukukat ajēmap wiwim pima.

²⁷ Imēneju Deus ipiat supi'ajoat wuywebe warēmtaḡ ma i'o buje. Warēmtaḡ ma wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o buje kuka ce'ūap ajomuymuy, warēmtaḡ ma ce'ūap kay wuyegebuapti kōn puje dak. ²⁸ Imēnpuye:

— Cedaḡ tu ōn jekukum Deus xe? — i juy ace wuywebe ma pāo'a o awap, uva'abidi kōn awap tak.

Cedaḡ ma jekukum pima acā kuka aya'o. Atikōn tak kuka. Warēmtaḡ jekukum pima bit, kuka aya'o ḡu, atikōn ḡu dak kuka. ²⁹ Apēḡām korosa be wuykukukat oe'ū iam eyetaybit'ūm pima juy epeya'o ḡu wuyegebuap'a. Epetikōn ḡu dak cuy wuyegebuapti. Eyetaybit'ūma ya'o buje, eyukpiwat epe'e Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajoat eywebe. ³⁰ Ade ey'in warēmtaḡ ma o'ya'o'o. Imēnpuye ip iwātaxipipe o'e. Ibaça ḡu ip o'e. Pūḡpūḡ oe'ū'ū kuy. ³¹ Ya'om pima:

— Ikērēat kuḡ tu ōn exe? — i juy ace Deus pe.

Ikērēat kuḡ pima, iboap cuy aḡuwēn ixe be i'uk am wuywebewi. I'uk puje:

— Ikērēat kuḡ eyju oxe" i'ūmḡu je'e wuywebe.

Ipiat tak supi'ajoat ḡu wuywebe.

³² — Ikērēat kuḡ eyju oxe — i'e'em Deus wuywebe ikērēat epereap ojuy.

Ipiatpi'ajojoan tak wuywebe wuymukūyjo am waram wuywebe ikērēat kukap puxim. Ixe imēn wuymukūyjojom ipiat'ajojoap kay wuymujuap puxim kūyjobit'ūmayū eju.

³³ Imēneju, okitpitpiyū, eybureyū ajēmap puk cuy epejowiwi. Wuykukukat e'ūap kay wuyegebuap'a o am awerom pima, soat ajēm puje juy epeya'o. ³⁴ Abu ire mabuk iat cuy jeduk'a be ma jekōn. Imēn'ūm pima Deus ipiat supi'ajoat eywebe awerom pima. Wara'an cuk adi epeyekawēn owebeaptup pe—kuyatup pe. Eykay oajēm puje bit iboam ōn jeymukūyjo.

12

¹ Okitpitpiyū, “Ajo ūmūm wuywebe Deus biōḡbuk?” i juk epe'e owebe kuyatup pe eyemudupmubararaktup pe. Iboam ōn jeymutaybin. ² Jesus kay eyetabut'ūm pima wara'at kaykaykay ma eyetabut epesop—jewexe deusyū kay—adeayū kay. Pūḡ tak ixeyū'in cede ba'ore ma deusparoyū. Soat em eymuḡuykukuku'uk ip osodop. ³ Gasū bit “Deus a'ōbi oceju e'em” i'e'e'ukayū jojom eyju. Deus biōḡbuk a'ōbi e'e'ukat e'em ḡu:

— Jesus wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom — i.

Iba'ore cebe Jesus muymuy am. Deus biōḡbuk kukat acā icēmān e'em:

— Jesus acā ocekekukat — i.

Warara'acat pe bit iba'ore imēn i'e am. Iboam eyetaybit pima eyetaybit tak abuyū Deus a'ōbi e'em iam, abuyū napa ma e'em iam tak.

⁴ Ade ma Deus biōḡbuk emumuūm omuy. Pūḡ pit iūmūm wuywebe—Deus biōḡbuk acā. ⁵ Deus peam kapik put wuywebe wara'at taḡtaḡtaḡ ma'ḡu wuyju kapikpiḡ. Pūḡ peam pit wuyju kapikpiḡ—wuykukukat peam acā. ⁶ Soat wuyju wuyetaybit kapik am warēmtaksuḡ taḡ ma Deus peam. Pūḡ pit wuymutaybitbin wuyekapik am—Deus acā. Ixe be wuymutaybin'ūm pima bit kuka wuyetaybit ḡu. ⁷ Deus ma ja'ōbacaap ūmūm soat pe wuywebe wuymutaybit am obiōḡbuk omuy eywebe iam. Soat wuykitpitpiyū buywat am iūmūm wuywebe—warara'acat itabucat puywat am. ⁸ Imēn Deus biōḡbuk ja'ōbacaap ūmūm pūḡpūḡayū be kawēn icēmat muwēn ām. Deus ekawēn warara'acat mutaybit am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ⁹ Jesus kay itabut cīcām ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Iwātaxipipiyū mu'ada'ada am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. ¹⁰ Wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk am ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Deus ekawēn muwēnuwēn ām ja'ōbacaap ūmūm warara'acat pe. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be itaybit am abuyū jekukum Deus biōḡbuk a'ōbi iam, abuyū ja'ōbi ma jekukum iam tak. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn ām. Warara'acat pe ja'ōbacaap ūmūm ixeyū be ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm ma. ¹¹ Ade ma ibiōḡbuk xipacat emumuūm. Pūḡ ma bit ibiōḡbuk xipacat iūmūmat. Jekpiwatpin ma ja'ōbacaap ūmūm wuywebe.

¹² Pūḡ ma wuyjebit. Ade bit opop wuyjebit pe. Wuyjebit puxim Cristo kay itabucayū dak ade. Pūḡat puxim pit wuyju. ¹³ Adeayū itabut Jesus Cristo kay. Judeuyū itabut cekay, Judeu'ūmayū dak. Tei'ūm kapikpik'ukayū itabut cekay, tei-hem kapikpik'ukayū dak. Soat ip itabut cekay. Deus biōḡbuk

kuy juk wuyuwexat Cristo jebit puximayũm pũğan. Deus a'õbacaap kuğ wuyju ibiõğbuk nuynuy wuywebe buye.

¹⁴ Soat wuyjebit tağat pit jekapikap kuğ. Pũğ ğu opop wuyjebit pe—ade ma—wuyeta, wuyei, wuyba, wuybu. Pũğ ma wuyjebit pit. Imēnpuxim soat itabucayũ jekapikap kuğ. Pũğat a'õbi bit wuyju kapikpiğ. ¹⁵ Wuyjebit tağat pit jemāmāmām ğu Deus pe. “Wuyjuyũ jebit tağat ğu õn ibu ğu buye” i'e but ma'ğu wuyei be. Wuyjebit tağ ma'ğu nuynuy. ¹⁶ “Wuyjuyũ jebit tağat ğu õn, ita ğu buye” i'e but ma'ğu wuyğuybu be. Wuyjebit tağ ma'ğu nuynuy. Jemāmāmām ğu Deus pe wuyjebit tağat. Ickok jekapikap kuğ. ¹⁷ Wuyjebit wuyeta acã bima, kuka acekũyjo ğu. Wuyjebit wuyğuybu acã bima, kuka ajoyõn ğu. ¹⁸ Imēnpit Deus pũğ ğu o'jomuy wuyjebit pe. Ade ma o'jomuy. Wuybu o'subumuy. Wuyeta o'sutamuy. Wuyba o'subamuy. Wuydao o'taomuy. Jekpiwatpi ma o'jomuy soat. ¹⁹ Pũğ ma o'jomuy bima bit, wuyjebitbet ğu kuka adi ace. ²⁰ Imēneju ade ma opop wuyjebit pe. Pũğ ma wuyjebit pit. Wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em, ade ma'ğu cebe. Imēnpuxim wuyju dak pũğ tağ cuy ajeku pũğat kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Pũğ tağ cuy ajeku Deus biõğbuk omuy soat pe wuywebe buye.

²¹ Ajo omuy te'e ma wuyjebit pe? Ka'ũma ma. Soat jekapikap kuğ wuyjebit tağat. Jecoatcoan wuyju wuyetam. Cũğcũğ wuyju wuyeim. Kapikpiğ wuyju wuybum. Jewebuywatwan soat wuyjebit tağat. Imēnpuxim wuyju dak cuy acejewebuywan, Jesus Cristo kay wuyetabut puye. ²² Imēn ma Deus wuyjebit o'ğugē. Pũğpũğ wuyjebit tağat ibaca ğu wuyxe. Imēnpit ixeyũ dak ka'ũmğu bima bit, kuka adi aje'ũ. ²³ Imēntak pũğpũğ wuyjebit tağat idip ğu wuyxe. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. Wuysũsũn pũğpũğ wuyjebit tağat ajuy'ũmām. Imēnpit xipan wuyju ikuğ. ²⁴ Xipan'ũm'ũm ma wuyju idipat kuğ—wuyjebit tağat kuğ. Wuysũsũn wuyju e'em pũğpũğ wuyjebit tağat kuğ. Deus pit isũsũn ğu wuykuğ. Soat ma o'ğugē wuyjebit tağan. Imēnpuye juy soat ajukuk xipan wuyjebit tağat wuysũsũn ma'ğu ikuğ. ²⁵ Wara'at tağtağtağ ğu wuyjebit e'em—pũğ tağ ma. Soat wuyjebit tağat pũğ tağ ma e'em. Imēnpuxim wuyju dak wara'at tağtağtağ ğu juy ajeku—pũğ tağ ma. ²⁶ Pũğ pe ma'ğu ipiat pima, soat wuyjebit tağat itaybit jopku ipi iam. Pũğ ma wuyjebit tağat xipat pima dak, soat wuyjebit tağat itaybit jopku xipat iam. Cristo kay itabucayũ wuyjebit puxim. Wuybure ipiat'ajojom pima, soat kuka wuyğuycũğ ace cekay. Warara'acat wuybure awēğmudim pima dak, soat kuka wuyckokcekay, wuybure kay.

²⁷ Imēneju Deus ade ma o'jomuy wuyjebit pe. Jekpiwatpi ma o'jomuy. Imēntak wuyju Jesus Cristo jebit puxim. Soat

wuyju ijebit tağat puxim. ²⁸ Imēnpuye Deus soat jekpot kay itabucayū o'jomuy jekitpitpiyū buywat am. Koap pima:

— Wemumujuyūm epesop — i juk adi o'e pūğpūğayū be.

Gebuje:

— Soat kaka dağ cuy epeju wekawēn muwēnuwēn ām — i juk adi o'e warara'acayū be.

Gebuje:

— Jesus kay itabucayū juy epeğutaybitbin — i juk adi o'e warara'acayū be.

— Eywebe i'e ba'oreat cuy epeğubapukpukpuk wa'ōbi — i'e'em warara'acayū be. — Iwātaxipiyū juy epeğū'ada'ada — i'e'em warara'acayū be. — Eykkitpitpiyū buywatwan cuy epesop Jesus kay ibu'uap puxim — i'e'em warara'acayū be. — Eybureyū kukukayūm cuy epesop — i'e'em warara'acayū be. — Ya'ōba'arēmat'a'ōm cuy epeyekawēnwēn — i'e'em warara'acayū be.

²⁹ Soat ġu ip Deus emumujuyū—pūğpūğ ā. Soat ġu ip Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū—pūğpūğ ā. Soat ġu ip itabucat mutaybitbin'ukayū—pūğpūğ ā. Soat pe ġu Deus ja'ōbacaap ūmūm wuywebe i'e ba'oreat mubapuk am—pūğpūğ pe acā. ³⁰ Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm iwātaxipiyū mu'ada am—pūğpūğ pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'oba'arēmat'a'ōm kawēn ām—pūğpūğ pe ma. Soat pe ġu ja'ōbacaap o'ğūm ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat ekawēn muwēn ām wuya'ōm—pūğpūğ pe ma. ³¹ Eyju bit eyetabikukum cuy epesop Deus emumuūm kay—xipat cīcāt kay.

Ajo soat podi ma xipat iam pit ōn jeymutaybin.

13

¹ Wuyetaybit kuka ajop kawēn ām warara'acat'a'ōm, Deus ekawēn tojtjtot'ukat a'ōm tak. Wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima bit, te'e ma kuka wuyetaybit ajop warara'acat a'ōm, Deus ekawēn tojtjtot'ukat a'ōm tak. Wuyxe ikukpin'ūm pima, wuya'ōkarey acā kuka ace Deus xe—tamaraka'a muydedeap puxim. ² Ixe a'ōbi Deus ekawēn kuka ağuwēn. Wuyetaybit kuka ajop ajom soat ijodiat itaybit iam. Wuyetaybit kuka ajop ajo iba'arēm warara'acat xe iam tak. Co'a yamuwede but kuka o'e wuywebe wuyetabut cīcā buye. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, ka'ūma ma kuka ace Deus xe. ³ Soat kuka ace itabut'ūmayū be wuymupikan wuyetabucap mubapuk am soat pe. Imēnpit wuyxe warara'acat ikukpin'ūm pima, te'e ma kuka acemupikat, te'e ma dak kuka ağūm wuybubut ikuğ'ūmayū be.

⁴ Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, wuyukpicegēm ġu kuka ajop cekay ip; xipacat tak kuka aġūmgūm cebe ip; wuyetabutkarey ġu dak kuka ajop cekay ip; yoboġan pin ġu dak kuka ajop; — Warara'acat podi ma oca'ōbuyxi — i'ūmgū dak kuka ace; ⁵⁻⁶ warēmtaġ ġu dak kuka ajeku—cedaġ ma; jewekay acā ġu dak kuka ajop ġebum—warara'acat kay dak; dao ġu dak kuka wuyetakomām ajop; warēmtaġ ġu dak kuka warara'acat ajukuk—cedaġ ma; ġebum ġu dak kuka ajop apēn warara'acat cuk adi ikērēm wuykukiap kay; wuyġuycūġcūġ tak kuka ajop ikērēat mujurūġrūġ ip iap kay; wuycokcoġ tak kuka ajop cūġ ma jekukum ip iap kay.

⁷ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuybu'um ġu dak kuka ajop warara'acat kay; — Soat ma i'e but Deus xe — i dak kuka acece soat em; warara'acat idipan e'eap wiwim tak kuka ajop; wuyukpicegēm ġu dak kuka warara'acat ajukuk.

⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin ijodi bima, soat em ma dak ikukpin jeedop ip wuyxe. Wuyxe ikukpin ip iap i'ūm'ēm ġu. Darem ma bit ip kawēnwēn Deus a'ōbi kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Darem ma dak ip kawēnwēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukayū. Ijodi bima acā. Itaybitbūcayū dak omuy ijodi bima acā. ⁹ Soan ġu wuyetaybit ġasū—yopīt ma. Soat ġu dak wuyju imuwēnuwēn Deus biōġbuk a'ōbi—yopīt ma. ¹⁰ Deus xe bima bit, ka'ūmgū je'e itaybitbūcayū. Soan ma wuyetaybit acesop. Yopīt ma imuwēnuwēn'ukayū dak ka'ūmgū je'e. Soat ma aceġuwēnuwēn.

¹¹ Bekin pima bekitkit ekawēnap puxim cuk adi oġuy; bekitkit aġuy buxim tak; bekitkit ekukuap puxim tak. Aġokatkan ġasū bit oce. Bekitkit puxim wekukuap pit cuk ocepere.

¹² ġasū wuyetaybitbūt ma Deus e'eam. Waroa itabidiġ peat cocoap puxim wuyetaybitbūt ā ixem. Ixe xe bima bit, jewejom ace'e. ġasū wuyetaybitbūt ma ixem. Ixe bit itaybit cīcā wuyjum. ġuyjom pit wuyetaybit ace'e ixem apēn ixe itaybit wuyjum iap co'i.

¹³ Wuyetabut Deus kay. Ixe xe wuydopap wiwim tak wuyju. Warara'acat tak ikukpin cīcā wuyxe. Deus xe xipat cīcā wuyetabut pima, ixe xe wuydopap wiwim pima dak. Wuyxe warara'acat ikukpin pima bit, ibodi ma xipat cexe.

14

¹ Xipan warara'acat kukam cuy epejokuda. Soan cuy epe'e Deus biōġbuk emumuūm pu am. Cekawēn muwēnap pit warara'acat podi ma xipat. Imēnpuye:

— A'ōbacaap cuy eġūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e cebe—Deus pe. ² Ya'ōba'arēmat a'ōm kawēnuwēn'ukat ma wuywebe ġu kawēnwēn—Deus pe acā, cekawēn pa'arēm wuyxe buye. Ibiōġbuk xipacat a'ōbi ixe ya'ōba'arēmat a'ōm

kawēnwēn. Icēmān ixe e'em. Warara'acat xe bit cekawēn pa'arēm. ³ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit kawēnwēn soat peam wuywebeam. Ixe wuybuywatwan biḡ ma wuyetabut am. Wuypararaap mu'ūmu'ūm tak ixe. Wuyḡuycūḡap mukapkam tak ixe. ⁴ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat ma jewebuywatwan acā biḡ ma jetabut am Jesus kay. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit soat itabycayū buywatwan biḡ ma itabut am ip.

⁵ Ocokcoksū ma kuka oce Deus pe ja'ōbacaap ūm puje eywebe ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēn ām. Ocokcok cīcā ma bit kuka oce ixe be ja'ōbacaap ūm puje eywebe Deus ekawēn muwēn ām. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat xipan kapikpiḡ Deus peam. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat pit ixe bodi ma xipan kapikpiḡ cebeam. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm wara'acat ceweju'ūm pima wuya'ōm cekawēn muwēn ām ce'awero'ibiyū be. Te'e ma kuka o'jekawēn ya'ōba'arēmat'a'ōm Jesus kay itabucat buywatwan'ūm puye. ⁶ Okitpitpiyū, eykay juy oajēm. Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima bit, eybuywan ḡu kuka ōn, wekawēn pa'arēm eyxe buye. Apēn Deus cuk adi o'ḡuwēnuwēn owebe iap muwēn puje bit, kuka ōn eybuywan, apēn cuk adi ixe omutaybitbiniap muwēn puje dak. Deus biōḡbuk a'ōbi imuwēn puje dak, kuka ōn eybuywan, Deus ekawēn muwēn puje dak.

⁷ Wuya'ō'ē. Yamuydedeap tak ya'ō'ē ma. Tarekrek'uk'uk tak ya'ō'ē ma—flauta'uk tak ya'ō'ē ma, harpa'uk tak. Itaybit'ūmat cedaḡ'ūm yamuydedem pima bit, ajom i'eyū imuydedem i kuka o'e ip, warēmtaḡ ma yamuydedem puye. ⁸ Kededeḡ'uk kukat warēmtaḡ ma yukmuydedem pima bit, kuka o'jemuxipan ḡu ip sorarayū jeju am nopagōḡō ām. ⁹ Imēnpuxim ēn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn pima, ekawēn cocoayū dak itaybit ḡu kuka o'e ip ekawēn, ya'ījōjom ma'ḡu ip. Kawēnwēn'ūma ēn ceweju ip iat puxim kuka o'e ip. ¹⁰ Pūḡ'ā'ō ḡu wuyju. Warēmtaksuḡ ma wuya'ō. Wuya'ōwarururu. Ibeat'a'ōm kawēnwēn'ukat xe bit ya'ōbapuk. ¹¹ Ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn'ukat pit wūyatka bewiat puxim oxe; ōn tak cexe wūyatka bewiat puxim ma. ¹² Deus biōḡbuk emumuūm kay jījā eyju kuy. Imēnpuye soat podi ma xipat cīcāat cuy epejoojuy cexewi. Ya'ōbacaap cuy epejoojuy warara'acat puywat am—Jesus kay itabucayū buywat am.

¹³ Imēnpuye ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnuwēn'ukat cuy jekawēn Deus eju.

—A'ōbacaap cuy eḡūm owebe apēn cuk adi oceciap muwēn ām wa'ījojo'ukat a'ōm tak — i juy je'e ip Deus pe.

¹⁴ Ōn ya'ōba'arēmat'a'ōm kawēnwēn Deus eju bima, waḡuybi ḡu ōn kawēnwēn. Obiōḡbuk pe acā ōn kawēnwēn. ¹⁵ Imēnpuye

apĕn paxi oce? Obiōḡbuk pe juy ocekawĕn Deus eju, waḡuybi dak. Obiōḡbuk pe juy ocebibododon tak, waḡuybi dak. ¹⁶ “Bay, ĕn xipat cĭcā” i'e'em eyju eybiōḡbuk pe acā bima, “Xipat cĭcā ma” i'e ba'ore kuka o'e eyweju je'aweroromayū be, eyekawĕn cekawĕnpa'arĕm cexe ip puye.

— Apĕn xe'e ite e'em? — i acā kuka o'e ip.

¹⁷ Eya'ōdip cĭcā ma aco'i eybiōḡbuk pe eyju kawĕnwĕn Deus eju. Imĕnpit eyweju je'aweroromayū buywatwan ḡu eyju.

¹⁸ Eyekawĕnap podi ma ōn pit kawĕnwĕn ya'ōba'arĕmat'a'ōm. Imĕnpuye:

— Ĕn xipat cĭcā oxe — i ōn e'em Deus pe.

¹⁹ Warara'acat eju awerom pima bit cuy ya'ōba'arĕmat'a'ōm ḡu ocekawĕn. Soat ip wa'ĭjojom iat'a'ōm acā ocekawĕn ixeyū mutaybit am. 10.000 palavra ya'ōba'arĕmat'a'ōm wekawĕn puje, ka'ūma ma kuka itaybit o'e ip. 5 palavra ixeyū a'ōm wekawĕn puje bit, kuka itaybit o'e ip. Imĕn kuka ip osubuywan.

²⁰ Okitpitpiyū, yopĭt ma juy eyetaybin ikĕrĕat muḡĕ ģm bekitkit puxim. Bekitkit aḡuy buxim ḡu bit cuy epeyewaḡuyḡuy—yaypanayū aḡuy buxim acā. ²¹ Imĕn e'em Deus wuyawĕwĕap ekawĕntup pe:

“Ocekawĕn puk ijodiat eju,” i'e'em wuykukukat, i.

“Ya'ōba'arĕmat'a'ōm puk ocekawĕn ceweju ip—wūyatka watwat a'ōm,” i. “Imĕnpit wa'ĭjo pin ḡu juy je'e ip,” i.

Imĕn e'em iḡodup.

²² Imĕn wuyju ya'ōba'arĕmat'a'ōm kawĕnwĕn Deus soat podi ma ya'ōbaca i'e am itabucayū be ḡu—itabut'ūmayū be acā. Deus ekawĕn muwĕnuwĕn pit wuyju Deus soat podi ma ya'ōbaca i'e am itabut'ūmayū be ḡu—itabucayū be acā. ²³ Jesus kay itabucayū e'awero buje, soat eyju aco'i ya'ōba'arĕmat'a'ōm kawĕnwĕn. Gebuje itabut'ūmat aco'i jajĕm eykay—o'ya'ĭjojo ḡu bukiat tak.

— Teyūku yadaodaoayū — i aco'i je'e ip eyekawĕn cekawĕn pa'arĕm cexe ip puye.

²⁴ Deus ekawĕn muwĕnuwĕn pima bit, itaybit je'e ip ikĕrĕat kuḡ oceju iam—eyekawĕn co buje. Ya'ōba'arĕmatā'ō o'ya'ĭjojo ḡu'ibit tak itaybit je'e iboam.

— Deus omuju juy ipiat'ajojoap kay ikĕrĕat kuḡ ōn cexe buye — i je'e eyekawĕn co buje. ²⁵ — Ikĕrĕat kay ōn ḡebum soat em — i dak je'e ixē soat pe eywebe—awerom'ayū be.

Jĕḡ'aecōḡcōḡ Deus wap:

— Bay, ĕn xipat cĭcā — i dak je'e Deus pe. — Icĕmān Deus omuy eyxe — i dak je'e eywebe.

²⁶ Imĕneju, okitpitpiyū, jeymukūyjo ōn cedaḡ ma eye'awero am. Epeye'awero juy eywebuywat am biḡ ma eyetabut am. Eye'awero buje, pūḡ'in cuy ey'in jebibododon Deus kay;

wara'at cuy jebureyũ ma ġutaybin; wara'at cuy apẽn Deus o'e cebe iap ġuwẽn; wara'at cuy jekawẽn ya'õba'arẽmat'a'õm; wara'at cuy wuya'õm ma ġuwẽn apẽn ya'õba'arẽmat'a'õm kawẽnwẽn'ukat o'e iap. Soan cuy epe'e eyewebuywat am biġ ma eyetabut am Jesus kay. ²⁷ Pũġ ġu ey'in kawẽnwẽn ya'õba'arẽmat'a'õm. Adedem ġu bit cuy jekawẽn pũġ e'awero buje—xepxep ã. Ebpũġ tak xipat ma. Xepxem ġu dak cuy jekawẽn ip. Pũġ ma koap jede. Ixe emũġ puje wara'at jede kanomũm. Wara'at tak cuy wuya'õm ma apẽn ite o'e iap ġuwẽn. ²⁸ Ka'ũma ma aco'i itaybit apẽn ite o'e iap muwẽn ãm wuya'õm. Itaybit'ũm pima, mũġ ma juy ip jeedop. Ya'õberen ġu juy jede ip—jewebe acã—Deus pe dak. ²⁹ Xepxep ã juy apẽn Deus o'ġuwẽn cebe ip iap ġuwẽn pũġ e'awero buje. Ebpũġ tak xipat ma. Ixeyũ ekawẽn cocom cĩcã juy jeedop ip warara'acat.

— Cedaġ xe'e ixeyũ e'em? — i juy je'e ip jewewebe.

³⁰ Wara'acat pe Deus jekawẽn mubapuk puje bit, kawẽnwẽnat cuy jemũġ wara'acat ekawẽn ãm. ³¹ Deus jekawẽn ġubapuk pũġ pe ġu—soat pe ma. Soat ip i'e but ajo Deus o'e cebe iap. Pũġ ma juy ġuwẽn. Ixe emũġ puje juy wara'at ġuwẽn. Imẽn bodinmaku ġuwẽn ip. Imẽn eẽm pima, soat cuy eyetaybin. Soat tak eycokcok epesop. Jewebuywatwan tak cuy epesop. ³² Jekpiwatpin ma jede Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat. Jekpiwatpin ma dak jemũġ. ³³ Deus icokcok ġu warẽmtaġ wuye'aweroap kay bit. Cedaġ ma wuye'awero buje bit, icokcok e'em.

³⁴ Itabucayũ e'awero buje juy mũġ ma jeedop ip aoyũ. Imẽn je'awerorom soat ka daġ itabucayũ. Abu ayacat o'ġuydeat ce'awero buje ip? Ka'ũma ma. Aġokatkayũ kukukan ġu juy jeedop ip aoyũ. Judeuyũ awẽwẽap ekawẽn tak imẽn wuymutaybitbin. ³⁵ Wuysũsũn kuka ace ayacat ekawẽn puje aweromayũ be. “Apẽn ite o'e?” i'e pin pima, jektop eju ma juy jekawẽn jeduk'a be ma—awerom pima bit ka'ũma.

³⁶ Eyxewi ġu Deus ekawẽn o'jebapuk—cexewi ma—Deus xewi. Eywebe ã ġu Deus jekawẽn o'ġuwẽn—soat pe ma. Imẽneju:

— Ocejũ acã cedaġ ma je'awerorom Deus eju kawẽnwẽnnap'a be — i'ũmġu juy epe'e.

³⁷ Pũġpũġ ey'in Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Warara'acat ey'in Deus biõġbuk emumuũm kuġayũ—ya'õbacaap kuġayũ.

— Wuykukukat a'õbi Paulo ijdup mubarararaġ wuy-mukũyjoaptum — i juy je'e ixeyũ ma.

³⁸ Pũġat pit wemudupmubararaktup peat ekawẽn kay'ũm pima, ixe e'eap kay ġu juy epesop.

³⁹ Imēneju, okitpitpiyū: — A'ōbacaap cuy eḡūm owebe ekawēn muwēn ām — i juy epe'e Deus pe. — Ya'ōba'arēmat'a'ōm ḡu juy ecekawēn — i'ūmḡu bit cuy epe'e wara'acat pe.

⁴⁰ Awerom pima bit, warēmtaḡsuḡ ḡu juy epesop. Cedaḡ ma juy epeye'awero.

15

¹ Okitpitpiyū, ḡebum cuy epesop kawēn idipat kay. Kuy bima juk adi iboap ekawēn oḡuwēnuwēn eywebe. Iboap ekawēn kay eyetabut epesop. Iboap ekawēn taḡ eyju jekukum ḡasū dak. ² Iboap ekawēn cekawēntip. Iboap ekawēn cuk adi oḡuwēnuwēn eywebe. Deus eydaxijojom iboap ekawēn kay eyetabut puye. Eybu'u'ūm pima, jeydaxijo. Eybu'u bima bit, te'e ma juk eyetabut epesop.

³ Apēn cuk adi oya'ījoioiap cuk oḡuwēn eywebe. Iboap ekawēn podi ma xipat. Cristo oe'ū ikērēat uk am wuywebe. Oe'ū apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap taḡ. ⁴ Ixe'ūm o'jomōḡ ip witabikūy be. Xepxep xet kap puje dak, Deus ixē o'ḡuyu ce'ū'ūayū dopap pewi. Waram ḡuto o'jetait apēn ibararak opop Deus ekawēntup pe iap taḡ. ⁵ Pedro kay o'jebapuk je'ūap tomukadi. Gasū 12 beayū kay o'jebapuk—jemumujuyū kay. ⁶ Gasū jewēju juk adi oekuku'iyū kay o'jebapuk adeayū kay—500 beayū kay. Ade ma buk ixeyū'in pit itabēḡ ma. Warara'acat kuy oe'ū'ū ixeyū'in. ⁷ Tiago kay o'jebapuk ḡuyjom. Soat jemumujuyū kay o'jebapuk ḡuyjom.

⁸ Ixeyū kay jebapukap tomukadi okay o'jebapuk. It kapat wa'ūmat puxim ōn, kanomūm okay o'jebapuk puye.

⁹ Imēnpuye obodi ma ip ya'ōbuyxi warara'acayū Jesus emumujuyū. Kuy bima Jesus kay itabucayū be ipiatpi'ajojoan cuk adi ojekukuku. Imēnpuye osūsūn “Jesus emumuju ōn” i'e am. ¹⁰ Deus pit soat podi ma xipan okuḡ, xipat ḡu ma'ḡu ōn. Imēnpuye juk omuy Jesus emumujum. Te'e ḡu juk omuy. Warara'acat ekapikap podi ma juk adi ocekapikpik Jesus emumujuyū ekapikap podi ma. Wa'ōbacaam ḡu bit cuk adi ocekapikpik—Deus a'ōbacaam acā. Ixe wa'ōmucanucan'uk osunuy soat em. ¹¹ Kawēn idipat acā oḡuwēn eywebe. Warara'acayū dak ibeat acā o'ḡuwēn eywebe—Jesus emumujuyū. Abu imuwēnuwēn iat pit yoboḡ ḡu. Cekawēn pit yoboḡ. Iboap ekawēn kay juk eyetabut epesop.

¹² — Deus waram ḡuto Cristo o'ḡutait ce'ūap tomukadi — i wuyju e'em.

Imēnpuye:

— Deus waram pit ce'ū'ū'ibiyū ḡutait ḡu — i'e'em te'e ma pūḡpūḡ ey'in.

¹³ Ixeyũ e'eap icẽm pima bit: — Deus waram ġuto Cristo o'ġutait ġu — i dak e'em ip. 1

¹⁴ Deus pe waram ġuto Cristo mutait'ũm pima bit, te'e ma kuka kawẽn idipat wara'acat pe—te'e ma dak kuka adi eye-tabut iboap ekawẽn kay.

¹⁵ — Deus waram Cristo o'ġutait — i wuyju e'em.

Ixeyũ e'eap icẽm pima bit, napa ma wuyju e'em:

— Deus Cristo o'ġutait — i.

Deus waram ġuto ce'ũ'ũayũ mutaicin ġu iap ekawẽn icẽm pima, Cristo dak waram ġuto o'ġutait ġu. ¹⁶ Waram ġuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, Cristo dak waram ġuto o'ġutait ġu. ¹⁷ Ixe be waram ġuto Cristo mutait'ũm pima, te'e ma juk eyetabut cekay. Ikẽrẽat kuġ mabuk eyju. Ixe be imutait'ũm pima, ipiat'ajojoap kay epeju eye'ũ buje. ¹⁸ Ixe be imutait'ũm pima, Cristo kay itabucayũ'ũm'ũm wũy ma opop ip Deus wi. Ipiat'ajojoap pe ma ip opop. ¹⁹ Ijodi bima acã du Cristo xipan wuykuġ? Wuye'ũ buje bit wuykay ġu xe'e? Imẽn pima, warara'acat podi ma kuka wuyġuycũġ ace.

²⁰ Imẽnpit ixeyũ e'eap icẽm ġu. Deus waram ġuto Cristo o'ġutait. O'ġutait waram ġuto soat webekitkiyũ'ũm'ũm oġutait iam wuymutaybit am. ²¹ Soat je'ũ'ũm ace'e pũġ ma aġokatkat ikẽrẽat o'ġuġẽ buye. Imẽnpuxim soat acejetait waram wara'at pit idipat o'ġuġẽ buye. ²² Soat je'ũ'ũm ace'e wuyju Adão naxeġebitbit puye. Imẽnpuxim waram acejetait Cristo eju mũġ'i wuyju buye. ²³ Cristo koap o'jetait waram. Guyjom pit Cristo a'õkayayũ waram ġuto jetait. Waram acejetait ixẽ ajẽm puje. ²⁴ Cristo Deus kay'ũmayũ a'õbacaap ġu'ũm. Soat ġu'ũm. Soat xipat'ũmayũ kukukat a'õbacaap ġu'ũm. Soat ya'õbuyxiat a'õbacaap tak ġu'ũm. Soat ya'õcaat a'õbacaap tak ġu'ũm. Ka'ũma ma kũyjobit jeenuy ixeyũ a'õ kay. Deus a'õ kay acã jeedop ip kũyjobit.

— Ën acã soat kukukat. Soat kũyjobit a'õ kay acã — i soat je'e ip Deus pe.

²⁵ Cristo soat kukukan je'e Deus pe cekay itakomaayũ a'õbacaap mu'ũm puje. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay.

²⁶ Wuye'ũap wuykay itakomaat puxim. Wuyparara wuykay itakomaat puxim. Wuyparara dak je'ũm. Deus soat kukukan pima bit ace'ũ ġu. ²⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus soat a'õbacaap o'ġu'ũm, i. Soat jeedop ip kũyjobit ixẽ a'õ kay, i.

Deus soat a'õbacaap ġu'ũm. Soat jeedop ip kũyjobit Cristo a'õ kay. Ja'õbacaap pit ġu'ũm ġu. ²⁸ Cristo a'õ kay am Deus pe soat mukũyjo buje, Cristo jeenuy kũyjobit Deus a'õ kay—jebay a'õ kay. Koap cebay soat ġukũyjo ja'õ kay am. Gasũ:

— Õn tak kũyjobin oce a'õ kay — i je'e ipot jebay be.

Deus soat ipi dağacat kukukan jeenuy kabi beacat kukukan tak. Soat em jeenuy ixeyũ kukukan. Ixeyũ kukukap i'ũm'ẽm ğu.

²⁹ Deus pe ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma pũğpũğ ey'in jemubatisasanan ce'ũ'ibit tieğ.

— Deus waram ğuto ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicin ğu — i napa ma e'em ixeyũ.

Ixeyũ e'eap icẽm pima bit, te'e ma jemubatisasanan ip ce'ũ'ibit tieğ. ³⁰ Ixe be ce'ũ'ũ'ibiyũ mutaicit'uk'ũm pima, te'e ma soat kabia oaoka ojuyap cocom õn. Imẽnpit waram ğuto ip imutaicit'uk.

Imẽnpuye te'e ğu wuyaoka ojuyap cocom wuyju.

³¹ Ococok eykay, wuykukukat Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Imẽnpuye:

— Soat kabia oaoka ojuyap cocom õn, okitpitpiyũ — i õn e'em eywebe.

³² Ijopka be dak cuk adi we'ũpinpinap ojojojo wida ika'uat eju ocebacacanap puxim. Deus ekawẽn muwẽnuwẽn pima, we'ũpinpinap ojojojo ijopka be—Éfeso ka be. Omucocok am imuwẽn puje, te'e ma kajuk we'ũpinpinap ojojojo.

— Kuyaje ace'ũ. Imẽnpuye juy jekõnkõn acã ajop, tikõnkõn tak — i te'e ma e'em itabut'ũmayũ.

Deus pe ce'ũ'ũayũ mutaicit'uk'ũm pima, ixeyũ e'eap tağ cuy ajeku.

³³ Eyday'em'um cuy epesop wara'acat pe eymuğuykukuap puxim. Ikẽrẽat mujurũğrũğxiat purem pima, wuyju dak kuka cũğ ma wuyekukuap acepere ma ixeyũ buxim ikẽrẽat mujurũğ ãm. ³⁴ Pũğpũğ ey'in pit eyetaybit ğu Deus e'e am. Imẽğãm õn e'em eymusũsũn ãm. Waram pit cuy eyağuyusan epesop. Ikẽrẽat mujurũğrũğap cuy epeyepere!

³⁵ Imẽnpit:

— Apẽntak Deus waram ce'ũ'ũ'ibiyũ ğutait? — i je'e acõ'i pũğ ey'in owebe. — Apebitak ixeyũ jebin je'e iisuat? — i je'e acõ'i owebe.

³⁶ Eyetaybit ğu eyju. Kadaida dadadam wuyju ipi be. Tamuwexat puje acã kadaim e'em. ³⁷ Kadai ğu wuyju taidadam—warẽmtaksuğta ma. Trigoda acõ'i taidadam wuyju—warẽmtaksuğta ma. ³⁸ Deus jekpiwatpin ma tamuwxaxan kadaim. Kadaida taida'ibita buxim ma jedaewexaxan yaypan puje—wara'atam ğu.

³⁹ Soat itabẽğayũ ẽn pũğẽn ğu. Wuyẽn pũğẽn. Pucaẽn pit wara'atẽn ma. Wasũen tak wara'atẽn ma. Aximaẽn tak wara'atẽn ma.

⁴⁰ Imẽn ma opop kabi be dak warẽmtaksuğat ma. Ipi dağ tak imẽn ma—warẽmtaksuğat ma. Kabi beacat idip. Ipi dağacat tak idip. Jewejojo'i ğu bit ip idip. ⁴¹ Imẽntak kaxie iesop. Kaxiamat pit ğuto iesop warun ma. Kasopta bit ğuto taesop

warun ma. Jewejojo'i ġu ip isop. Imēntak pūġpūġta bit ġuto kasopta wara'atasop co'i ġu—tasop warun ma.

⁴² Imēnpuxim Deus waram ġuto wuymutaicin. Wuykot puje wuyjebit ierep e'em. Waram ġuto imutait puje bit, ierep pa'ore je'e. ⁴³ Wuykot puje ikēre e'em wuyjebit ibaca ġu dak. Waram ġuto imutait puje bit, idip cīcā je'e. Ibaca jījā dak je'e. ⁴⁴ Wuykot puje, ijodiat'ūm jebit ma wuyjebit. Waram ġuto wuymutait puje bit, wara'an je'e. Deus biōġbuk emumuġē jebin je'e wuyjebit. Ijodi bima wuyjebit ijodiat jebit ma. Waram wuymutait puje bit Deus biōġbuk emumuġē jebit wuyjebin je'e. ⁴⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus koapat aġokatkat o'ġuġē—Adāo o'ġuġē, i. Ijebin o'ġuġē cebeam ijodiat jebin ma, i.

Kanomūmat Adāo bit ijodiat jebit podi ma. Ixe biōġbuk pit wuymutaicit'ukat. Kanomūmat Adāo i wara'at putet Jesus Cristo butet. ⁴⁶ Koapat pit wuyjebit ijodiat jebit ma. Guyjom pit Deus wara'at jebit je'ġūm wuyjebin. Jebiōġbuk muġēġē je'ġūm—kabi beat jebit. ⁴⁷ Koapat Adāo ka'wi muġēġē os-unuy. Kanomūmat pit o'kop kabi bewi—wuykukukat Jesus. ⁴⁸ Ijodiat jebit ka'wi muġēġē Adāo jebit puxim. Kabi kay cumayū bit wara'at je'jat jejebin je'ū buje—Cristo jebit puxim—kabi beat jebit puxim. ⁴⁹ Gasū ka'wi muġēġē buxim wuyju. Guyjom pit kabi beat puxim acesop.

⁵⁰ Okitpitpiyū, imēn òn eymutaybin pin. Deus soat kukukan pima ka'ūma ma je'ū. Imēnpuye ijodiat jebit kuġ pima aceōm ġu cexe ixe soat kukukan pima—ierep em iat kuġ pima. Ierep em iat ġu jeenuy cexe.

⁵¹ Eya'ōpicūġcūġ cuy epesop wa'ō kay. Soat ġu ace'ū. Dao ma bit Deus soat wuyju wuymuwexat. Kuy bima iboap iba'arēm osodop soat xe wuyxe. Gasū bit ibapuk o'e. ⁵² Dao ma wuymuwexat wuyetapokap co'i. Ixe wuymuwexat amām parasuy jo'iat muyde buje. Parasuy jo'iat ġuyde kabi be. Imuyde buje, Deus waram ġuto itabucayū'ūm'ūm jebit ġuyu ipi bewi. Iisuat je'ġūm ijebin. Waram ġuto itait je'e ip. Waram pit je'ū ġu ip. Soat em itait ip jeedop. Wuyju wuyetait pima parasuy jo'iat muyde buje, iisuat je'ġūm wuywebe dak wuyjebin. ⁵³ Ijodiat jebit je'ū'ūm. Ierep e'em. Deus pit ibeat jebit ġuwexat kabi beat jebin—ierep ġuian, je'ū ġuian. ⁵⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ka'ūmġu je'e je'ūap Deus soat kukukan pima, i. Soat kūyjobit jeedop ip Deus a'ō kay, i. Deus je'ūiat ġuwexat je'ū ġuian, i. Imuwexat puje ibodup peat ekawēn co'i je'e.

⁵⁵ Wuye'ūap dat pe wuyeiduap co'i. Deus pit ce'ūat mutaicin dat tōġta'ukap puxim. Je'ūaptip'ūm pima, ka'ūma buxim

ace'e wuyparara. Acesupi'ajo ġu dak ipiat. Pũğ em tak ka'ũma.

⁵⁶ Soat ace'ũ ikêrêat kuğ puye. Ikêrêat mujurũğrũğap dat tũğta buxim. Wuyetaybit wuyju ikêrêat kuğ iam Deus ekawên cocom puye. ⁵⁷ Deus pit wuya'õmucanucan wuywebe ikêrêat mujurũğap puxim, wuykukukat Jesus Cristo a'õ dağ wuyju jekukum puye. Imênpuye:

— Soat podi ma ên xipan ocekuğ — i juy ace cebe.

⁵⁸ Imêneju, okitpitpiyũ, oxe ikukpinayũ, eyağuywarururun ġu juy epesop! Eybu'um ġu dak cuy epesop eyetabut am Cristo kay. Soat em cuy kapikpiğ epesop wuykukukat peam. Ixe a'õbacaam kapikpiğ pima, te'e ġu kuka acekapik.

16

1 — Ocedinheiro juy oceğuxipan imuju am Deus ebekitkit pe—Judéia eipi watwat pe — i juk epe'e owebe eyemudup-mubararaktup pe kuyatup pe.

Epeğuxipanpan cuy! Apên cuk Galácia eipi watwat pe oceceiap tağ cuy eyju dak epeğuxipan—apên cuk itabucayũ be oceceiap tağ. ² Soat edomingo be eyedinheiro'in cuy epeğuxipan. Ade ma ikuğayũ adem ma juy ġuxipan. Ade'ũm ikuğat pit adem ġu juy ġuxipan. Imên eyju ġasũ imuxipanpan pima:

— Eyedinheiro'in cuy epejat — i ġu kuka oce eywebe eykay oajêm puje.

Oajêm puje at ġu juy epeğuxipanpan. Gasũ dak cuy epeğuxipanpan. Soat cuy je'e ixipan oajêm puje. ³ Oajêm puje ağokat kayũ oğuju Jerusalém ka kay—eyemunaêyũ. Cartadup tak otupmubararak eyedinheiro eju tupmujuaaptum. Eyedinheiro tujowat ip cartadup tak. ⁴ Oju ba'ore'ũm pima bit õn tak oju ceweju ip.

⁵ Macedônia eipi dağ cuy ojeku. Macedônia eipi dağ weku epere buje bit, eykay juy oajêm. ⁶ Ibun ma aco'i oğuy eyxe. Ihi bun aco'i oğuy. Guyjom cuy obuywan epe'e ojuap tağ weku am. ⁷ Darem ġu onuy pin eyxe—ibun ma. Wuykukukat ibikuy bima, ibun ma oğuy eyxe.

⁸ Ijoce bit oğuy Pentecostes epeta ajêmap wiwim—Éfeso ka be. ⁹ Adeayũ mutaybin put owebe ijoce. Jesus ekawên muwênuwên õn adeayũ be. Warara'acayũ bit itakoma okay, Jesus muwênuwên õn puye.

¹⁰ Obuxim Timóteo dak kapikpiğ wuykukukat peam kawên idipat muwênuwên. Imênpuye eykay yajêm puje juy xipan epejukuk ikabap i'e am eyxe. ¹¹ Ixe juy epeğupubun ġu yaypan'isu ma'ğũ. Ixe epicap wiwim õn wuykitpitpiyũ eju. Imênpuye juy ixe epesubuywan icokcoğ cepit am okay.

12 — Ĕn tak cuy eju Corinto ka watwat jom wuykitpitpiyũ eju — i juk adi oce wuykitpit Apolo be.

Ade em ma imēn cuk adi ocece cebe.

— Gasũ ġu aco'i oju — io'e owebe.

Iju ba'ore'ũm pima bit, je'ju eykay.

13 Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Cristo kay. Eyetabun cĩcã juy epesop cekay. Eya'õcam cuy epesop. Wara'at kaykaykay ġu juy eyetabucap epejukuk.

14 Warara'acat ikukpinap tomuju juy epeyekapikpik.

15 Kuy eyetaybit Estėfanas—ibadipyũm tak. Ixeyũ koap ma itabut o'e Jesus kay Grėcia eipi watwat'in. Soat em Deus ebekitkit puywatwan ip Estėfanasyũ. Okitpitpiyũ, 16 ixeyũ a'õ daġ cuy epekuku—ixeyũ eju kapikpik'ukayũ a'õ dak.

17 Ocokcok cĩcã Estėfanas ajėmap kay, Fortunato ajėmap kay dak, Acaıco ajėmap kay dak. Eywebe obuywan pa'ore bima, ixeyũ ma obuywatwan. 18 Ixeyũ omucokcokcoġ cĩcã. Eymucokcokcoġ tak cuk adi ip osodop. Xipat cĩcã ip oxe. Eyxe dak aco'i xipat ma ip.

19 Āsia eipi watwat kato mujujum eywebe—itabucayũ. Āquila, Priscila dak kato mujujum eywebe, soat ixeyũ duk'a be je'aweroro'ukayũ dak, wuykukukat kay itabucayũ. 20 Soat wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—oxeayũ.

Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe. 21 Obubin ma Paulo dak kato mujujum eywebeiaptup mubarararaġ õn.

22 — Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuykukukat kay'ũmayũ — i õn e'em. — Ocekukukat, ajēm cuy! — i dak õn e'em.

23 — Ocekukukat, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk—ekayayũ ejukuk — i õn e'em Jesus Cristo be.

24 Eykukpin cĩcã oxe—soat wuyju Jesus Cristo eju mũġ'i jekukum puye.

Ibũrũ ma.

CORINTO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Corinto ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Deus ebekitkiyũ adeayũ beaptum, Grécia eipi watwat beaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ. Tupmubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju—wuyxe ikukpinat eju.

² — Bay, xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³ — Soat podi ma ěn xipat — i juy acece Deus pe. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo eбай. Ixe ma wuyebayat tak. Soat em xipan wuykuğ. Soat em wuybuywatwan. ⁴ Xipat'ũmat jebapukpuğ ocewebe bima, ixē ma oxebuywatwan. Imēnpuye warara'acayũ be xipat'ũmat ebapuk puje, ocetaybit ibuywat am ip, ipiatpi'ajojom ip pima dak. Ocetaybit ixeyũ buywat am, Deus soat em kuy ocebuywatwan puye. ⁵ Apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap puxim oceju dak ipiatpi'ajojom ocetabut Cristo kay buye. Imēnpit biğ ma oceju ipiatpi'ajojom pima, biğ ma ixē dak ocebuywatwan oca'òmucanucan.

⁶⁻⁷ — Deus ocebuywatwan e'em — i juk adi oce eywebe kuy bima. — Deus ocedaxijojom ipiat'ajojoap kay ocejuap puxim — i dak cuk adi oce eywebe. Imēnpuye Deus kay'ũmayũ ocekkay jĩjã. Ipiatpi'ajojoan ip ocewebe. Wuyju ipiatpi'ajojom pima bit, Deus wuybuywatwan cĩcã. Kuy eyetaybit iboam. Imēnpuye:

— Wuyju dak ipiatpi'ajojom pima, Deus wuybuywatwan jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe a'òmucan am. — Wuykay'ũmayũ wuykkay bima dak, ixē wuybuywatwan ma jeenuy — i juy epe'e'e eyewewebe.

Ixe ma eya'òmucanucan jeenuy eywebe eyetabucap epereap puxim.

⁸ Okitpitpiyũ, ade jĩjã xipat'ũmat o'jebapukpuk ocewebe Ásia eipi be bima. Iboap cuy oğuwēn eywebe eyetaybit'ũmap puxim. Ipiat ocesupi'ajo jĩjã. Ipoxi jĩjãat kuğ oceweju iap co'i ma juk adi ocekkuku. Tũybe aceap iãn cuk adi oce'e.

⁹ Tũybe warara'acat wuyaoka iãn cuk adi oce'e. Imēnpuye juk adi ocetaybit ocesop iba'ore ocewebe jewedaxijoam iam, Deus pe acã iba'ore ġu ocedaxijoam iam tak. Ixe be acã imutait put ce'uat tak. ¹⁰ Ixe juk adi ocedaxijojo warara'acat pe ocaokaap puxim. Ixe ma ocedaxijojom jeenuy soat em.

Ocedaxijom jeenuy xipat'ūmat ebapukpuḡ ma'ḡu ocewebe. Imēnpuye ocetabut cīcā cekay. ¹¹ Eyju dak cuy ocebuywatwan epesop kawēnwēn pima Deus eju ocewebeam. Deus tak ocebuywatwan jeenuy, ocewebeam eyju kawēnwēn puye. Xipat cīcāat je'gūm ocewebe. Xipan jeenuy ocekuḡ. Imēnpuye adeayū je'e cebe:

– Bay, soat podi ma ēn xipat, xipan Pauloyū ejukuk puye – i. – Ēn xipat cīcāat ūmūm cebe – i dak je'e ip cebe.

¹² Abu buk oceḡuḡuykuku? Ka'ūma ma. Cedaḡ ma juk adi ocekkuku. Xipan ma juk adi ocesop warara'acat kuḡ. Eykuḡ pit ibodi ma ocesop xipan eykuḡ. Icēmān oceju iboam e'em. Apēn cedaḡ ocexe iap taḡ oceju jekukum, ocetaybit cīcā buye ḡu—Deus ocebuywatwan puye acā; ixe soat em xipat cīcāat ūmūm ocewebe buye dak. Imēnpuye ocekok ocekkuap kay cedaḡ ma ocekku buye. ¹³ Kawēn iba'arēmatup mubararaḡ ḡu ōn eywebe—kawēn ibapukatup acā. Obu'u ma juk adi oḡuy eymuḡuykuku cartadup pē. Eyetaybitbūt ā ōn. Imēnpuye juy omuymuy ḡu bit epesop! ¹⁴ Guyjom pit aco'i eyetaybit cīcā epe'e ōn. Eycokcoḡ epesop okay ḡebye bit. Ōn tak ocokcoḡ oce eykay waram wuykkukat Jesus ajēmap kabia be.

¹⁵⁻¹⁶ Koap pima bit cuk adi a'ḡu wa'ō kay jījā epesop. Imēnpuye eyjo pin cuk adi oḡuy Macedōnia eipi kay cum pima, ibocewi jepin pima dak. Imēn eyjojo buje kuka juk xepxep em oḡuy eymucokcoḡ Deus ekawēn eymutaybitbin. Eyju dak kuka juk obuywan epe'e Judéia eipi kay oju am. ¹⁷ Wetaybit'ūm tu oḡuy eyxe eykay iju pin pima?

– Ewekay acā ēn ēbum – i du eyju e'em owebe? – “Cum ōn eykay,” i ēn e'em ocewebe cum'ūm pima – i du eyju e'em owebe?

Imēn ḡu ōn e'em! ¹⁸ Deus pit napa ḡu e'em. Soat em ja'ō daḡ e'em. Ōn tak inapa bit oce ḡu. Deus itaybit iboam.

– Hm hm. Cum ōn eykay – i'ūmḡu ōn e'em, cum'ūm pima bit.

¹⁹ Ōn ma Jesus Cristo juk adi oḡuwēnuwēn eywebe. Timóteo dak cuk adi ixe ma o'ḡuwēnuwēn eywebe, Silas dak. Ixe Jesus Cristo Deus ipocat.

– Em ōn – i'ūmḡu ixe e'em em'ūm pima. Ja'ō daḡ pit soat em ma e'em.

²⁰ – Xipacat oḡūm eywebe – i'e'em Deus wuywebe.

Ibo bubum ma wuyju xipacat pupum, Jesus Cristo Deus a'ō daḡ iūmūm wuywebe buye. Imēnpuye:

– Imēn cuy je'e, soat em Deus ja'ō daḡ e'em puye – i wuyju e'em soat pe. Imēnpuye:

– Warara'acat podi ma Deus idip – i'e'em adeayū dak.

²¹ Deus ma ja'õbacaap ùmũm wuywebe Cristo ekukuap puxim wuyeku am. Ixe ma juk wuynaẽ jebekitkin. ²² Wuybutet mubarararağ wuybubut pe teku juy obubut iap mubapuk am soat pe. Imẽnpuxim Deus tak jebiõğbuk o'ğũm wuywebe teyũku webekitkit iap mubapuk am soat pe. Ixe biõğbuk wuywebe bima, wuyetaybit soat wuywebe iũm piniat acejat iam.

²³ Deus itaybit icẽmãn õn e'em eywebe iam. Eykay oju buje bit, kuka mo õn eymukorẽm. Imẽnpuye oju ğu eykay eymukorẽmap puxim. Obu'u eymuğuycũğ. ²⁴ Jeymukũyjo ğu bit oceju eyetabut am, kuy eyetabut cĩcã buye. Imẽnpit eycokcok cĩcã ğu buk—eycokcoksũ ma. Imẽnpuye ocexe eymucokcok pin.

2

¹ Imẽnpuye:

— Odaobu'u'u Corinto ka beayũ kay imukorẽmap puxim ip—imuğuycũğap puxim tak ip — i juk oce owebe ma.

Omucokcokcoğ cuk adi epesop kuy bima. ² Owebe ey-muğuycũğ puje bit, abu kuka omucokcoğ? Ka'ũma ma! Soat kuka eyğuycũğ epesop. Imẽnpuye oju ğu eykay obu'u eymukorẽm puje. ³ Imẽnpuye koapatup cuk otupmubararak cartadup eymukorẽmaptup. Ikẽrẽat muğẽğẽap cuy epeyepere oajẽm awap. Eywebe omuğuycũğap kay ğu juy õn oajẽm puje. Eywebe omucokcoğap kay acã juy õn. Õn ocokcok pima, eyju dak eycokcok ma epesop. ⁴ Oğuycũğ cĩcã eykay bima ibodup cuk otupmubararak eywebeaptup—wağuybabi'ũm eykuğ pima. Wetadidetog ma juk adi otupmubararak. Eymuğuycũğap ojuy ğu bit cuk otupmubararak—eymukũyjoap ojuy acã. Eymukũyjo pin cuk adi oğuy eykukpin cĩcã oxo iam.

⁵ Igo bit cuk adi omuğuycũğ cĩcã ağokatkat, eyxeat, ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat. Igo juy epeğukorẽm iaptup cuk adi otupmubararak eywebeaptup koapatup. Omuğuycũğap podi ma bit iğo juk adi eymuğuycũğcũğ osunuy pũğpũğpũğ ey'in. Eya'õpuruğ ğu bit cuy epeğukorẽm—eya'õdidim ma. ⁶ Ade ey'in cuk kuy iğo o'ğukorẽmrẽm waram ğuto cedağ ma ceku am. Kuy juy o'e. Waram pit epeğukorẽm ğu. ⁷ Gebum ğu juy epesop ğasũ bit apẽn ixe ikẽrẽat o'ğugẽ iap kay. Epe-subuywan ğasũ bit. Iburem cuy epesop biğ ma iğuycũğap puxim—Deus ikẽrẽat ju'uk ğu owebewi i'eap puxim. ⁸ Xipan cuy ixe epejukuk ğasũ bit imutaybin am ocexe ekukpin cĩcã iam. ⁹ Kũyjobit paxi adi ip wa'õ kay iam cuk adi oğuy wetaybin pin. Imẽnpuye juk ibodup otupmubararak eywebeaptup koapatup. ¹⁰ Igo ağokatkat cuk adi omuğuycũğ ikẽrẽat muğẽğẽ'ukat. Imẽnpit eyju ğebum'ũm pima apẽn ikẽrẽat

o'gugê iap kay, òn tak gëbum gu oce iboap kay. Wağuyba'üm iboap kay Cristo etabutpe. Wağuyba'üm puje, xipat ma je'e eywebeam tak. ¹¹ Gëbum gu oce iboap kay Satanás pe wuyağuyba'arëmap puxim. Wuyetaybit apën Satanás jewağuymuğëğëm. Ibikuy jïjã wuywebe ikërëat muğëğëan.

¹² Kuy ma juk oju Trôade ka be kawën idipat muwën âm iboka watwat pe—Cristo muwën âm cebe ip. Iba'ore jïjã osunuy iju am. Emukacũğap puxim wuykukukat pit omuju kawën idipat muwën âm cebe ip. ¹³ Wağuybabi'üm cïcã juk a'gu oğuy, wuykitpit Tito dobuxik'üm puye. Imënpuye ocewemuwën ibo ka watwat pe. Macedônia eipi kay juk oju ikudadam.

¹⁴ Kuyje ya'õcaat oexe nopağõğõap tağwi taomünmün'ibiyũ kuğ. Soat etabutpe oexe—jebekitkit etabutpe. Imënpuxim Deus tak soat em wuya'õmucanucan Cristo eju müğ'i wuyeku am soat etabutpe jebekitkit etabutpe. Apën soat tağ te'okuat jepõğpõğpõğ iap puxim Deus tak wuyujum soat kaka dağ. Wuyujum Cristo ekawën muwën âm soat ka watwat itaybit am ixem. Imëneju:

— Warara'acat podi ma ën xipat! — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ Kuyje païyũ te'okuatõm mupikupik'uk osodop ip tiğmuju am Deus kay. Wuyekukuap te'okuatiğ puxim, wuyju Cristo bikuyap tağ jekukum puye. Cristo ijoptiğ tiğmuyuhum Deus kay. Te'okuatiğ jediğepõğpõğpõğ Deus taxijom'iaiyũ be te'oyõn âm, ipiat'ajojoap kay cumayũ be dak te'oyõn âm. ¹⁶ Ipiat'ajojoap kay cumayũ xe wuyju Cristo bikuyap tağ jekukum iap te'okõðmat puxim e'em—wuye'ũ'ëmate'o buxim. Deus taxijom'iaiyũ xe bit te'okuat puxim e'em wuyekukuap—wuymu'ada'adaapte'o buxim. Abu-be Cristo imuwën put wara'at ka watwat pe? ¹⁷ Deus a'õbiat pe acã! Deus pe wuyumuju buje, cedağ ma Cristo ağuwënuwën. Warara'acat muğuykukuku'uk'ũmayũ wuyju. Deus etabutpe wuyju imuwënuwën. Warara'acat pit warëmtağ ma Cristo muwënuwën. Imuwënuwënaptei kay jïjã dak e'em ip. Tũybe Cristo muwënuwën pima wuybuyxi jïjãan ace'e iãn e'em ip. Ixeyũ buxim gu oceju bit.

3

¹ Warëmtağ ma eymutaybitbin'ukayũ buxim gu oceju bit.

— Xipat cïcã oceju — i'ũmgu oceju bit e'em warara'acayũ be. Ijoptup kukat xipat iaptup kay xe'e oceju eyxewi cartadup? Ka'ũma. Kuy ocetaybit eyju xipat iam. Iboaptup kay xe'e eyju ocexewi dak? Ka'ũma. Kuy eyetaybit oceju xipat iam. ² Oceju bit cartadup kay gu eyxewi Pauloyũ xipat iaptup. Eyju ma ocemudupmubararaktup puxim cartadup puxim. Apën eyju cedağ ma jekukum iap cõ buje soat je'e:

— Paulo xipat. Cedağ ma Corinto ka watwat o'ğutaybitbin — i.

Imēn je'e ip apēn cuk ikērēat muğēğēap epeyepere iap co buje dak. ³ Eyju cartadup puxim—Cristo emudupmubararaktup puxim. Tintadim ġu o'tupmubararak. Wita'a erūn'a be ġu dak opop ibararak. Deus biōğbuk pit cuk eyağuydadam o'e—soat em itabēgat biōğbuk ma. Eyağuydadam o'e ocewebe kawēn idipat muwēn puje eywebe. Imēnpuye eyekukuap cartadup puxim.

⁴ — Oceju xipat — i oceju e'em eywebe, ocetabut cīcā Deus kay buye, Cristo kay dak.

⁵ Deus ocebuywan'ūm pima, iba'ore kuka o'e ocewebe Cristo muwēn ām warara'acat pe. Imuwēn put ocewebe ixē ocebuywatwan pima acā. ⁶ Ixē ma ocebuywatwan kawēn iisuat muwēn ām soat ka watwat pe—apēn ixē soat ijodiacat taxijo pin iap ekawēn muwēn ām.

— Soat ekawēn tağ eyeku'ūm pima Deus pe wuyawēwēap ekawēn tağ, ixē wi wūy ma epesop eye'ū buje — i'ūmġu oceju e'em warara'acayū be. — Ibiōğbuk xipacat eyağuydadam pima, Deus xe ma epesop eye'ū buje — i acā oceju e'em.

Wuyawēwēap ekawēn tağ jeku ojuy e'em ip adeayū. Jewedaxijo ojuy dak e'em ip. Iba'ore imēnpit cewedaxijo am ip. Imēnpuye wūy ma ip dopdom Deus wi. Ibiōğbuk xipacat wuyağuydadam pima bit, Deus xe acesop soat em.

⁷ Kawēn kuyat pit ibararak osodop witadopa be—topaerūnatopa be. Deus dipap o'jebapuk iboap ekawēn muwēn puje Moisés pe. Idip cīcāat o'jebapuk. Imēnpuye Moisés osunuy topa jo ba'ore soat pe jebekitkit pe—Israel naxegebitbit pe. Topa jo ba'ore osunuy topasopsup puye Deus dipap kuğ. Guyjom pit topasopsup ġūğūn ā o'e. Imēnpit iba'ore soat pe wuyawēwēap ekawēn tağ jeku ojuyat wūy ma jeenuy Deus wi je'ū buje. ⁸ Gasū bit Deus jebiōğbuk moōmōm wuywebe soat em wuynuy ām jexe. Iboap idip cīcā wuyxe. Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap idip cīcā. Deus jebiōğbuk muōmōm wuywebe iap pit ibodi ma idip wuyxe. ⁹ Iba'ore soat pe wuyawēwēap ekawēn tağ jeku am kawēn kuyat tağ. Imēnpuye:

— Ikērēat kuğ eyju oxē — i'e'em Deus soat pe wuywebe. Wuyawēwēap ekawēn pit cekawēntip. Ibodi ma kawēn iisuat pit cekawēntip. Kawēn iisuat tağ jekukum pima, cūğ ma acesop Deus xe. ¹⁰ Moisés Deus dipap o'jojojo kawēn kuyat muwēn puje. Cekawēntip osunuy. Gasū bit cūğ ma acesop Deus xe kawēn iisuat tağ jekukum pima. Kawēn kuyat podi ma cekawēntip osunuy kawēn iisuat. ¹¹ Kawēn kuyat cekawēntip osodop. Ibun am ġu bit Deus o'e “Iboap ekawēn

tağ cuy epeku,” i. Daream ma. Kawên iisuat pit kawên kuyat podi ma cekawêntip. Soat em ma juy iboap ekawên tağ ajeku.

¹² Soat em Deus xe acesop iap wiwim cîcã wuyju. Imênpuye wuybisûsûn ġu kawên iisuat muwên âm soat pe. ¹³ Moisés buxim ġu wuyju. Ixe Moisés pağo ierûnat kuğ osunuy jedopa ajuy am. Ibu'u osunuy jebekitkiyũ be jedopasopsep ġûsûnap coan. ¹⁴ Topa joom ip osodop iğũğũn ã Moisés ebek-itkit—Israel naxegebitbit. Itaybit ġũğũn ma dak osodop ip Deus ekawên jedopa eju pağo kuğap co'i ma. Gasũ dak iba'ore jĩjã ixeyũ etaybin am apênape Deus e'em iam cekawêntup com ma'gu ip. Cekawên pa'arêm cexe ip kawên kuyat. Cristo eju jemũğ puje acã itaybit je'e ip cekawên. ¹⁵ Wuyawêwêap ekawêntup co buje, gasũ dak itaybit ġũğũn ma ip—Moisés pe o'ğuwên iap ekawêntup co buje. Itaybit ip yopit ma. Jedopa eju pağo kuğat co'ma ip itaybit. ¹⁶ Imên e'em Deus ekawêntup:

Deus pağo o'ju'uk Moisés dopa ejuwi cepit puje wuykukukat kay, i.

Imênpuxim ġasũ dak wuywebe ikêrêat muğegêap epere buje Deus ikêrêat ju'uk wuywebewi pağo o'ju'ukiap puxim. Ikêrêat ju'uk wuywebewi wuyetabun puje wuykukukat Jesus kay. ¹⁷ Ibodup pe wuykukukat Deus biðğbuk iape. Ixe wuy-muisusun soat em Deus xe wuynũy âm wuye'ũ buje. Ixe biðğbuk wuywebe bima, wuyetaybit wuyju cũğ ma Deus xe Jesus kay wuyetabut pima acã iam, wuyawêwêap ekawên tağ jekukum pima ġu iam. ¹⁸ Wuyju bit kuy wuyetabut wuykukukat Jesus kay. Jedopa eju pağo kukat puxim ġu wuyju. Wuykukukat biðğbuk wuyuwexaxan wuydip am jejo'i i'eap ojuy. Ixe wuyuwexaxan waroa jo'ian. Wuykukukat dipap ip o'jojoho wuyjojo'ukayũ waroa jo'ibuye. Imênpuye big ma wuykukukat co'iaiyũm acesop. Imên ace'e big ma wuydip.

4

¹ Deus ma ocekapikam o'ğũm ocewebe, itabotaidabotbot ocekey buye.

— Kawên idipat cuy epeğuwênuwên soat kaka dağ — i juk adi o'e ocewebe.

Imênpuye ocebu'u ġu ocesop ocekapikap kuğ. ² Iba'arêm ikêrêat muğegêap pit kuy ocepere. Warêmtağ ma ocekuuap tak kuy ocepere. Warara'acat muğuykuku'uk ġu oceju bit imutabun am ip Jesus kay. Deus ekawên muwarururun'uk ġu dak oceju. Soat em ma kawên icêmat tağ oceju jekukum Deus etabutpe. Imênpuye:

— Pauloyũ cedağ ma jekukum — i'e'em ip soat pe ocekuuap cocoayũ.

³ Ocejū kawēn idipat muwēnuwēn. Ixe ekawēn pit iba'arēm ipiat'ajojoap kay cumayū xe. ⁴ Kawēn idipat kabia buxim. Wuyetaybit Cristo idip cīcā iam kawēn idipat cocom puye. Icēmān Cristo Deus co'i iam tak wuyetaybit ma. Satanás pit ipiat kay cumayū mubu'u'un Jesus kay itabucap puxixim. Ixeyū aḡuymubarēmrēm kabiok pe imunēmūnēmap puxim. Imēnpuye itabut ḡu ip kawēn idipat kay. Ita'ūmat puxim ip e'em.

⁵ — Ocekay juy eyetabun epesop — i'ūmḡu oceju e'em warara'acat pe. — Jesus Cristo kay juy eyetabun epesop — i acā oceju e'em. — Āḡ cuy ixē eykukan je'e — i oceju e'em. Jesus Cristo xipat cīcā ocekay. Imēnpuye oceju eybuywatwan.

⁶ Kuyje:

— Kabiokat taḡwi juy kabiaat je'bapuk — io'e Deus.

Ibo kabiaat wuymukabiahāma iap co'i ixē wuymukūyjojom. Ixe wuymutaybitbin soat podi ma odip iam. Cristo dak ixē jo'i ma jedipap kuḡ—Deus co'i ma.

⁷ Deus a'ōbacaap kuḡ oceju cekawēn muwēn ām. Imuwēnuwēn oceju ocebaca ḡu ma'ḡu. Ka'wi muḡēḡē'a buxim oceju—yaca'ūmat'a buxim. Deus acā ya'ōbaca. Ixe bit oca'ōmucanucan jekawēn muwēn ā. Imēnpuye ocekawēn coco'ukayū itaybit ja'ōbi ḡu teyūku imuwēnuwēn—Deus a'ōbi acā ip imuwēnuwēn iam. ⁸ Soat em xipat'ūmat jebapukpuḡ ocewebe. Ocebu'u ḡu ma'ḡu ocetabut am Jesus kay. Soat em ocaḡuybabi'ūm'ūm oceju e'em. Ocetabucap pit ocepere ḡu imēnpit. ⁹ Ade ocekay itakomaayū. Ocebureyū dak ade ma. Soat em ocekay itakomaayū ocemupokupoḡ. Ocemuy'ū ḡu bit ip imēnpit. ¹⁰ Soat em ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum wuykukukat Jesus puxim. Ixe a'ōbacaap kuḡ pit oceju soat em ma. Iboap ijo but soat pe ocejojo'ukayū be. ¹¹ Soat em ip ocaoka ojuy jekukum itabut'ūmayū Jesus kay ocetabut puye. Ocejebit ma i'ūm. Oceju bit soat em ma Jesus a'ōbacaap kuḡ ocesop. Iboap ibapuk cīcā e'em soat xe ocejojo'ukayū xe. ¹² Ocaoka ojuyap cocom oceju jekukum, Jesus Cristo muwēnuwēn puye. Eyju bit soat em eyetabēḡ epesop Deus xe eye'ū buje, ocekawēn kay eyetabut puye.

¹³ Imēn ibararak opop Deus ekawēntup pe:

Kuy juk wetabut oce. Imēnpuye juk ocekawēn, i'e'em Deus ekawēntup.

Oceju dak kuyjuk ocetabut ajop. Imēnpuye oceju kawēn idipat muwēnuwēn jekukum warara'acayū bit a'ḡu ocaoka pin ma. ¹⁴ Deus cuk wuykukukat Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Ixe buxim oceju dak ocemutait oce'ūap tomukadi Jesus o'ḡutait puye. Ocedujowat jewekay. Eyju dak jeydujowat jewekay. Ixe xe ma acesop soat em. ¹⁵ Oceju juk adi ipiat ocesupi'ajojo

Deus ekawēn muwēn ãm eywebe. Imēnpuye biḡ ma Deus xipat cīcāat ūmūm soat pe eywebe. Imēnpuye biḡ ma eyju e'em cebe:

— Xipat cīcā ēn ocekey — i.

Imēnpuye Deus dipap ibapuk e'em adeayū xe.

¹⁶ Apēnpuye kuka wuyḡuycūḡ ace'e? Ibaca'ūm e'em wuyjebit. Wuybinūn pit iisu e'em, Deus wuya'ōmucanucan puye. Wuya'ōmucanucan biḡ ma wuyetabut am Jesus kay.

¹⁷ Wuykay'ūmayū wuykaykay jījā. Ipiatpi'ajojoan cīcā dak ip wuywebe. Imēnpit ibun ḡu iboap acejukuk—darem ma. Guyjom pit Deus jedipap je'ḡūm wuywebe. Idipap kuḡ acesop. Darem ḡu iboap kuḡ acesop—soat em ma. Acejepere ḡu.

¹⁸ Imēneju wuyju soat em ḡebum wuywebe ijo bucat kay ḡu—wuywebe ijo ba'oreat kay acā. Wuywebe ijo bucat darem ma dopdom. Wuywebe ijo ba'oreat pit soat em ma dopdom.

5

¹ Wuyjebit xijap'a'a buxim. Wuye'ūap xijap'a'a muy'acap puxim. Wuye'ū buje wuyjebit acejepere ijodi ipi be. Wara'at pit acejat wuyjebin iisuat. Kabi be bima bit wara'at ma je'e wuyjebin. Iisuat ijodiat emumuḡē ḡu—Deus emumuḡē acā. Ibiat kuḡ acesop soat em ma. ² Wuyetabikuku jījā wuyjebit iisuat kay, kabi be wuynuy pin cīcā buye. Kabi be bima iisuat acejat wuyjebin. ³ Wara'at acejat wuyjebin iisuat. Wuyjebitbet acesop kabi be bima. ⁴ Ijodi bima, xijap'a'a be iap puxim wuyju e'em. Soat em wuyju ipiat kuḡ e'em. Soat em wuywātaxipi wuyju e'em. Imēnpit wuybu'u je'ū ãm. Iisuat pu pin pit wuyxe wuyjebin. Iisuat kuḡ pima wuyjebit kuḡ, soat em ma wuyetabēḡ acesop. Ace'ū ḡu. ⁵ Deus ma iisuat o'ḡuḡe wuyjebin. Ixe juk jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe wuymutaybit am wara'at oḡūm eyjebit iisuat iam.

⁶ Ijodi bima bit puk wuykukukat wi wūy ma wuyju nuynuy—wuyjebit kuyat kuḡ pima. Imēnpuye wuycokcok cīcā soat em ixe xe acesop iap wiwi am. ⁷ Iboap wiwim wuyju ijojomap tomuju ḡu—wuyetabucap tomuju acā. ⁸ Wuycokcok cīcā wuyetabut am ixe xe acesop iap kay. Kuyat iwat pin wuyju—wuyjebit iwat pin—wuyju am wuykukukat kay.

⁹ Wuykukukat mucokcok pin cīcā wuyju warara'acat mucokcokap podi ma. Imucokcok pin cīcā wuyju ijoce wuyjebit kuyat kuḡ pima, iboma cexe bima dak. ¹⁰ Soat cuy wuyju acejewemubapuk Cristo wap. Acejewemubapuk ixe be “Xipat eyju oxē” i'e am xipacayū be, “Ikērēat kuḡ eyju oxē” i'e am ikērēat kukayū be dak. Cedaḡ ma ixe ideida soat pe wuywebe apēn cuk adi ijodi bima ajekukuku iaptei. Xipacat je'ḡūm xipacat muḡēḡē'ukayū be xipan cekukuaptei. Ipiat pit supi'ajojoat ikērēat muḡēḡē'ukayū be ikērēm cekukuaptei.

11 Wuyparara wuykukukat puxim ixe soat podi ma ya'õbaca buye. Imēnpuye oceju kapikpiḡ cīcā warara'acayū mutabut am cekay. Imuḡuykukukum ḡu bit oceju imutabucap ojuy ip. Cedaḡ ma oceju imutaybitbin ã ip. Deus itaybit iboam. Eyju dak xe'e eyetaybit iboam?

12 – Eyetabun cuy epesop okay, xipat õn eykay buye – waram pit i'e pin ḡu oxe.

Eyju eycokcok ocekey iap kay oceju. Warara'acayū bit oce-muymuy acā eywebe. Jewexe ip yoboḡān kacūḡtaḡ idip puye. Badi bit a'ḡu idip'ūma ip. Oceju bit cedaḡ ma jekukum ixeyū a'õmuypit am eymucokcok am tak ocekey. ¹³ Ocadaodao du eyxe “Cedaḡ ma oceju jekukum” i'e'em puye? Ocadaodao bima, imēn ma buk oce'e warara'acayū be “Deus soat podi ma xipat” i'e am. Ocaḡuysat tu eyxe iboam e'em puye? Ocaḡuysat pima dak, xipat ma kuka o'e eywebeam. ¹⁴ Soan oceju e'em Cristo xe ocekupin cīcā buye. Kuy juk ocetaybit ocesop pūḡ aḡokatkat oe'ū soat peam ijodiacat peam iam. Imēnpuye soat ipi juacat yukpiwat ce'ū ãm. ¹⁵ Ixe oe'ū soat peam wuywebeam. Oe'ū wuywebeam wuybikayap taḡ wuyeku am ḡu. Jebikayap taḡ jeku am acā oe'ū. Waram ḡuto o'jetait xipat wuykay i'e am.

¹⁶ Kacūḡ kay acā wuyju aḡ. Imēnpuye wuy'a bewi wuyju e'em:

– Teku xipat i. – Goku xipat ḡu – i dak.

Guyjom pit imēn ḡu ace'e. Wuy'a bewi dak cuk adi ḡebum ma ajop Cristo kay kuy bima. Imēnpuye ijodiat co'i osunuy wuyxe. Gasū bit imēn ḡu wuyju ḡebum cekay. ¹⁷ Cristo ejo mūḡ'i bima wuyisun ma acesop. Apēn cuk adi warēmtaḡ ma ajekukuku iap kuy oi'ūm. Iisuat acā o'jepoyat. Kuyat pit ka'ūmḡu o'e. ¹⁸ Wuymuissusunap Deus pabi. Ixe wuymuissusun soat taḡ Cristo oe'ū wuywebeam puye. Kuy bima bit cuk adi a'ḡu wuyetakoma ajop Deus kay. Gasū bit ixe wuymuwexaxan o'e jebureyūm.

– “Deus pe juy epeyewemuxat jebureyūm,” i juy epe'e'e warara'acayū be – i'e'em Deus wuywebe ḡasū bit.

19 – Deus pit o'jeḡebu ḡu apēn cuk adi ikērēat epeḡuḡēḡē iap kay. Cristo oe'ū ikērēat muḡēḡēap teida am puye – i wuyju e'em soat pe. – Jesus kay eyetabun puje Deus jeymuwexat jebureyūm Cristo oe'ū wuywebeam puye – i wuyju e'em soat pe ijodiacat pe.

Deus ma juk wuymuju iboam i'e am.

²⁰ Imēneju oceju kawēnwēn eyweju Cristo a'õbi. Deus ma juk ocemuju jekawēn muwēn ãm eywebe.

— Deus ibu'u eywebe jekay'ümãm — i oceju e'em eywebe. — Eymuwexat pin jebureyüm — i oceju e'em eywebe. — Äğ cuy jeymuwexat jebureyüm — i oceju e'em eywebe. Deus tak ijoce bima, imẽn ma kuka o'e eywebe. Ixe a'öbi ma iboam oceju e'em eywebe. ²¹ Cristo bit ikêrêat o'jukuk ğu. Pũğ em tak ka'üma ma. Deus pit soat wuyju juk adi ikêrêat aġuğêğêğê iap o'jomõğ Cristo be. O'jomõğ cebe. Imẽnpuye kuğ ğu wuydop am. Imẽnpuye wuyju Cristo eju müğ'i jekukum pima, ikêrêat kuğ ğu acesop Deus xe. Soat tağ wuyisu acesop cexe. Imẽn ibikuy e'em wuywebe i'e am.

6

¹ Ocebuxim ma eyju dak kapikipiğ Deus peam. Imẽnpuye oceju jeyawê. Kuy juk adi a'ġu xipat cîcâat epejajat Deus xewi. Waram pit cuy epeyepere ğu xipacap. ² Eya'öpicũğcũğ cuy epesop Deus ekawên kay. Imẽn Deus e'em:

“Ocedaxiom cuy ece” i eyju e'em owebe bima, kuy juk oya'ïjojo ey'eap, i. Eydaxijojoap kabia be ma juk õn eydaxijo, i'e'em Deus.

Eya'öpicũğcũğ cuy epesop. Gasũ juy Deus eydaxijo pin. Äğ cuy ixê ġasũ bit jeydaxijo.

³ Cũğ ma oceku pin warara'acat mubu'unap puxim itabucap kay. Ocebu'u jïjã warara'acayũ be “Ocetabut ġu juy Jesus kay, ixê a'ökayayũ warêmtağ ma jekukum puye” i'e am ocekuuap cocom puye. ⁴ Cedağ ma oceku pin warara'acat itaybit am teyũku Deus buywatwat'ukayũ iam. Ocekpiceğê ġu oceju jekukum, itabut'ümayũ bit adi a'ġu ocekkay jïjã ma, ipiatpi'ajojoan ma dak adi a'ġu ip ocewebe, ka'üma kuğ ma dak adi a'ġu oceju. ⁵ Kuy juk adi a'ġu ip ocemupokupok itabut'ümayũ. Te'e ma ip cuk adi a'ġu ocemuõm daomũnmũnap'a be. Ikêrêm cîcã juk adi ip ocekkuk adeayũ e'awero buje ocekyjoap mubarêmrêm ma ip. Kuy juk adi a'ġu ocejekapikipikipik cîcã ma. Ocexexet'üma juk adi a'ġu, ocejekõnkõn'üma dak. ⁶ Warara'acayũ itaybit osodop teyũku Deus peam kapikipik'ukayũ iam, cedağ ma oceju jekukum puye. Soat tağ oceisu. Ocekawênkêrê ġu—ocekawëntip ma. Ocetaybit cîcã dak kawên idipat muwênãm. Ocekpiceğê ġu dak warara'acat kuğ. Warara'acat kuğ tak xipan oceju. Imẽn oceju bit jekukum xipat cîcâat biõğbuk ocekkukat puye. Warara'acat kuğ tak oceju ikukpin. ⁷ Kawên icêmat muwênuwên acã oceju warara'acat pe. Deus a'öbacaap kuğ oceju jekukum. Cedağ ma oceju jekukum. Imẽnpuye:

— Cũğ ma juy epeku, Deus cũğ ma wuykuğ puye — i oceju e'em itaybit'ümayũ be. — Ocemuymuy ġu juy epesop, Deus cũğ ma wuykuğ puye — i oceju e'em ocemuymuy ojuyayũ be dak.

⁸ Pũğpũğ ocebuyxim ocekuğ. Warara'acat ocebuyxim ğu ocekuğ. Pũğpũğ ocemuymuy. Warara'acat xipan ocekuğ. Pũğpũğ te'e ma e'em:

— Pauloyũ napa ma e'em — i.

Icemãn pit oceju e'em. ⁹ Pũğpũğ itaybit ğu ocejum. Adeayũ bit itaybit cĩcã ocejum. Ocetabẽğ mabuk a'ğu eyju ocejojom.

— Pauloyũ o'yaoka ip — i'e'em ip te'e ma owebe pũğpũğ.

Ade em ipiat'ajojom oceju. Ocaoka ğu ma bit ip. ¹⁰ Pũğ em ocemuğuycũğcũğ warara'acat. Soat em pit ocecokcok oceju e'em. Pũğpũğayũ xe ocedadaibot. Adeayũ muwexaxan pit oceju ibubut adeat puximayũm kawẽn idipat kay itabut ip puye. Adeayũ xe oceju ka'ũma kuğ. Deus xe bit soat kuğ oceju.

¹¹ Oceburereyũ, Corinto ka beayũ, eykukpin cĩcã ocexe. Iba'arẽm ğu juk adi ocejekawẽn eyweju—ocekawẽn ojuy iap tağ acã. Eykukpin cĩcã ocexe iap kuy oceğuwẽn eywebe. Eykay jĩjã oceju. ¹² Ocebu'u ğu juk adi ocesop eykay. Eyju bit cuk adi eybu'u epesop ocekey. ¹³ Okpot eju kawẽnwẽn pimãn puxim õn kawẽnwẽn eyweju. Eybu'um ğu juy epesop ocekey. Apẽn oceju eykay jĩjã iap puxim cuy eyju dak ocekey epesop.

¹⁴ Jesus kay'ũmayũ eju cĩcã ğu juy epeku. Iba'ore cũğ ma jekuku'ukat pe jeburere am warẽmtağ ma jekuku'ukat eju. Iba'ore kabia dağ jekuku'ukat pe jeburere am kabiok tağ jekuku'ukat eju. ¹⁵ Iba'ore Cristo ebekit pe pũğ tağ ma jewağuy am Satanás ebekit eju. Iba'ore itabucat pe itabut'ũmat ağuy dağ jewağuy am. ¹⁶ Iba'ore Deus tuk'a be cucu'ukat pe jeweburedam deusbaro duk'a be cucu'ukat eju. Deus nuynuyap'a buxim wuyju, ibiõğbuk omuy wuywebe buye. Itabẽğat omuy wuywebe. Imẽn Deus cuk adi o'e:

Ixeyũ eju juy oğuy, i. Ixeyũ binũnpe juy oğuy, i. “Èn acã Deusat ocexe,” i je'e ip owebe, i. “Webeitkiyũ eyju,” i dak oce cebe ip, i juk adi o'e Deus. ¹⁷ Imẽnpuye wuykukukat cuk adi o'e: Ixeyũ juy epeyepere, i. Ixeyũ xewi juy epeyewede, i. Ikẽrẽat mujurũğrũğ'ukat ekukuap puxim ğu juy epekuku, i. Ixeyũ buxim ğu jekukum pima bit, õn jeymudot okay, i. ¹⁸ Õn oce eyebay, i. Okpotpoyũm epesop. Odaxiyũm tak epesop, i.

Imẽn cuk adi wuykukukat o'e kuyje—soat podi ma ya'õbacaat o'e.

7

¹ Imẽn Deus e'em wuywebe, oburereyũ, oxe ikukpinayũ. Xipat cĩcãat ùm pin wuywebe. Imẽnpuye ikẽrẽat mujurũğrũğap cuy acepere! Ikẽrẽat kay ğu juy ğebum ajop! Ibuyxim cuy Deus ajukuk. Ixe be juy acemuisunat soat em ikẽrẽat kukap puxim.

² Ocekukpin cuy epesop ocekuḡ! Ikêrēm ḡu bit oceju soat knḡ—xipan acã. Warara'acat muymuy ḡu oceju. Warara'acat muḡuykukukum ḡu dak oceju xipacat puap ojuy ocewebeam. ³ Iboam òn e'em "Xipat ḡu eyju ocexe" i'e am ḡu. Imên ma juk adi ocecece eywebe kuy bima. Soat em eykukpin cîcã ocexe. Eyxe bimaap co'in ma òn wetabêḡ pima, we'ũ buje dak, soat em ma òn ḡebum eykay buye. ⁴ Wetabut cîcã eykay. Xipan òn eyawêḡmuwênuwên soat em warara'acat pe. Oḡuykuku jîjã ade xipat'ũmat jebapukpuḡ ma'ḡu ocewebe. Yoboḡ cîcã òn ocokcokap kuḡ.

⁵ Macedônia eipi be ocajêm puje, ocejebodoy'ũma. Xipat'ũmat o'jebapukpukpuk ocewebe soat kaka daḡ pima. Oca'òxixiḡ cîcã juk adi osodop ip oce kay'ũmayũ. Ocepararan ma juk adi a'ḡu ocekkuku. ⁶ Deus pit iḡuycũḡat mucokcok-cok'uk. Ixe juk adi oca'òmucan Tito ajêm puje. ⁷ Oca'òca juk adi oce'e yajêm puje. Yajêm puje:

— Xipan ma juk Corinto ka wat okuk — i juk o'e ocewebe. — Gebum cîcã ip eykay — i dak cuk o'e ocewebe. — Iḡuycũḡ cîcã o'e ip jebure kay—ikêrêat o'ḡuḡê'iat kay — i dak cuk o'e ocewebe. — "Paulo cedaḡ ma juk adi ocawêwêm" i'e'em ip — i dak cuk o'e ocewebe.

Iboap awêḡ co buje biḡ ma ococokcok cîcã oce'e.

⁸ Darem ma juk adi eyḡuycũḡ epesop cartadup co buje, wemudupmubararaktup co buje, eymukorêmaptup co buje.

— Xipat ḡu o'e owebe iboaptup mubararak am imukorêmaptup — i'ũmḡu òn pit e'em owebe ma.

Tupco buje juk eyḡuycũḡ epesop iam wetaybit pima kuka juk òn tak oḡuycũḡ oce. ⁹ Oḡuycũḡ ḡũ òn pit. Eyḡuycũḡ cuk adi epesop wemudupmubararaktup co buje. Iboap kay ḡu bit ocokcok. Imên pit eybu'u juk adi a'ḡu epesop ikêrêat muḡê ãm òn eymuḡuycũḡ puye. Ibo buye ocokcok. Deus ma juk eymuḡuycũḡcũḡ eymubu'unap ojuy ikêrêat kay. Imên puye cũḡ ma osodop owebe iboaptup mubararak am. ¹⁰ Deus wuymuḡuycũḡcũḡ wuymubu'unap ojuy ikêrêat kay wuy'eap puxim. Ikêrêat kuk am wuybu'un puje ixe wuydaxijojom. Ixe be wuydaxijo buje wuyḡuycũḡap acepere. Wuyocokcok ma acesop. Deus kay'ũmat iḡuycũḡ puje bit, ibu'u ḡu ikêrêat kuk am. Jepereap kay ḡu. Biḡ ma cekay. Deus tak ixe idaxijo ḡu ma. Soat em Deus wi wũy ma jeenuy je'ũ buje. ¹¹ Deus pit eyḡuycũḡap o'ḡuwexat xipacap eywebeam. Gebum cuy epesop iboap kay. Itapurugayũm cuk eymuwexat. Omutaybin pin cuk adi epesop ocekwatpi ḡu iam. Eyetakoma jîjã juk adi epesop ixe kay—ikêrêat muḡêḡ'ukat kay. Eyparara dak cuk epesop ikêrêat muḡêap puxixim. Gebum cîcã juk epesop wa'ò kay.

— Ipiat cuy asupi'ajoat ikêrêat o'gûgêiat pe — i juk epe'e eyewewebe.

Imêneju ibapuk e'em soat xe eyukpiwatpi ġu iap.

¹² Ibodup cuk otupmubararak ixê aġokatkat awêaptup ojuy ixê be ikêrêat muġêap epereap ojuy. Tupmubarararaġ pima cebay kay dak ġebum oġuy, jebay mubuyxi'um'um o'e buye. Cebay kay ġebumap podin ma bit cuk otupmubararak, Deus pe eymuġêbuap ojuy Pauloyū ikukpin cîcâ ocexe iap kay. ¹³ Ocecokcok cîcâ juk adi ocekukpin eyxe iam ocetaybin puje.

Tito dak icokcok cîcâ osunuy xipan cîcâ juk adi ixê epejukuk puye. Icocok cuk adi osunuy eyxe bima. Ocekay yajêm puje, ocemucokcokcoġ cuk adi osunuy eyawêġmuwênuwêñ ocewebe. Imênpuje juk adi biġ ma ocecokcok oce'e. ¹⁴ Eykay cum pima:

— Xipan cuk jukuk ip Corinto ka watwat, xipat cîcâ ip puye — i juk oce cebe.

Wa'ô daġ ma xipan cuk adi ixê epejukuk. Omudapxin ġu eyju. Soat em icêmân ôñ e'em eywebe:

— Corinto ka watwat xipat cîcâ — i juk adi ocece cebe.

Wa'ô daġ ma juk adi xipan ixê epejukuk.

¹⁵ — Wa'ô kay kûyjobit osodop ip — i juk adi o'e Tito ocewebe. — Obuyxim cîcâ juk adi okuk ip — i dak o'e. — Yoboġan pin ġu osodop ip—obuywan pin acâ ip osodop — i dak o'e ocewebe. Ixê Tito ġebum cîcâ xipan cîcâ juk adi okuk ip iap kay. Imênpuje biġ ma eykukpin cexe. ¹⁶ Ococok cîcâ eykay, soat em eya'ô daġ eyju e'em puye.

8

¹ Okitpitpiyū, Deus cuk adi xipacat o'ġumġum Jesus kay itabucayū be—Macedônia eipi watwat pe. Ocejū a'ġu eymutaybin ojuy iboam. ² Ipiat o'supi'ajojo jîjâ ip jetabucap puyxijom. Icocokap ip yoboġ cîcâ ip o'e imênpit. Ade jîjâ o'ġumġum ip tadaybotbocayū be, tadaybot cîcâ ġu ma'ġu ixeyū dak. ³ Iūm pucat ip o'ġum. Ibodi ma dak ip o'ġum. Oca'ôbi ġu ip o'ġum—jekpiwatpin ma.

⁴ — Ocejū dak cuy oceġum ocedinheiro eywebe tujowat am Judéia eipi watwat peam—itabucayū beam—tadabotbocayū beam — i juk adi o'e ip ocewebe. Biġ ma — Ocejū dak cuy oceġum — io'e ip.

⁵ Tūybe yopît ma je'ġum ip iân oce'e. Yoboġ ma ip o'ġum. Koap ip o'jewêum wuykukukat pe. Wuykukukat a'ô kay kûyjobit pin cîcâ osodop ip. Oca'ô kay dak kûyjobit pin cîcâ ip osodop.

⁶ Dinheiro um pin cîcâ ip osodop ocewebe iap awêġ cocom pima, eykay juk ocesop ġebum. Imênpuje juk ocejekawên Tito eju. Kuy bima:

— Eyedinheiro juy epeğuxipan imuju am tadaybotbocayũ be — i juk adi o'e ixe Tito eywebe. Imēnpuye: — Corinto ka kay juy eju — i juk oce Tito be. — “Eyedinheiro juy epeğuxipan apēn cuk adi epe'e iap tağ eykukpin ocexe i'e am tadaybotbocayũ be,” i juy ece cebe ip — i juk oce Tito be.

⁷ Warara'acat podi ma eyju ade ikuğ. Warara'acat podi ma eyetabut Jesus kay. Warara'acat podi ma dak eyetaybit Deus ekawēn muwēn âm. Ade ey'in tak itaybit cīcāyũ. Warara'acat podi ma dak eyju warara'acat puywatwan. Warara'acat podi ma dak ocekukpin eyxe. Imēneju:

— Warara'acat podi ma dak eycokcoğ cuy epesop eyedinheiro ũm âm tadaybotbocayũ be — i oceju e'em eywebe.

⁸ — Eyedinheiro juy epeğũm tadaybotbocayũ be — i'ũmğu òn pit e'em eywebe. Wa'òbi ğu juy epeğũm. Warara'acat pit icokcok cīcā iũm âm cebe ip. Eywebe iũm puje, itaybit je'e ip icēmān Corinto ka beayũ xe ocekuk pin cīcā iam tadaybotbocayũ. ⁹ Kuy eyetaybit wuykukukat Jesus soat em xipan wuykuğ iam. Kuyje soat kuğ osunuy, kabi be bima. Ijodi ikop puje bit tadaybocan o'e. Tadaybocan o'e eywebe eycokcoğ eydop am teiboğat kuğiat puxim.

¹⁰ Gasũ òn jeyawē eyedinheiro epeğuxipan iam. Koapat koato bima:

— Ocedinheiro juy oceğuxipan imuju am tadaybotbocayũ be — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eybu'um ğu juy epesop ğasũ bit imuxipan am. Warara'acayũ iũm ojuy awap, eyju bit cuk adi iũm ojuy epesop. Tadaybotbocayũ buywan ojuy juk adi epesop.

¹¹ — Ga'a ağuxipan wuyedinheiro — i juk adi epe'e'e eyewewebe.

Eycokcok cuk adi epesop eyedinheiro ũm âm. Gasũ bit eybu'um ğu juy epesop imuju am. Eycokcoğ cuy epesop imuxipan am. Ade ikuğ iap wiwim ğu juy epesop. Epeğuxipan cuy ajo eyju ikuğ iat. ¹² Eycokcokap tomuju iũm puje xipat Deus xe—yoboğ pima, yopīt pima dak xipat ma. Ajo wuyju ikuğ ğu iat ojuyjuy ğu Deus wuyxewi.

¹³⁻¹⁴ Obu'u eymudadaybotbocan warara'acayũ ibubut ade i'e am. Gasũ eyju ade ikuğ. Ixeyũ bit ikuğ ğu. Imēnpuye cedağ ma eywebe eyedinheiro'in iũm âm cebe ip—eybubut mu'ē'ē âm cebe ip. Eyju ğu kuka yopīt ikuğ pima, ixeyũ ğu kuka o'ğu'ē'ē eywebe. Imēn imu'ē'ē'ēm pima, jewejojo'in ma kuka epe'e ikuğ. Ka'ũma ma kuka tadaybocat o'e. Ka'ũma ma dak kuka ade ikuğiat o'e. ¹⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ade o'jatiat cepoyat kuğ ğu dak o'e, i. Yopīt ma o'jatiat tak ikuğ ma o'e, i.

Imēn e'em tup imu'ē'ē'ē'ukayũ muwēğuwēn.

¹⁶ Ocebuxim Tito dak eybuywan pin cīcā. Imēnpuye:

— Bay, ên xipat — i ãn e'em Deus pe. ¹⁷ “Edaobu'u du Corinto ka watwat com?” io'e buje, — Hm hm. Oju juy ġaxĩn ma — io'e. Iju pin o'e. — Ixeyũ juy oyawẽ cedinheiro ãm ãm — i juk o'e. Taobikuy jĩjã osunuy eyjom. ¹⁸ Wara'at tak wuykitpit oceġuju eykay. Ixe ibuyxiat soat xe itabucayũ xe, itaybit cĩcã kawẽn idipat muwẽn ãm puye. ¹⁹ Jesus kay itabucayũ ixe o'taẽ oceweju iju am dinheiro dujowat am Jerusalém ka be. Dinheiro juy ocetujowat eykukpin cĩcã ocexe iap mubapuk am tadaybotbocayũ be. Ocetujowat cuy jewebuywatwan cĩcã ip wuykukukat kay itabucayũ iap mubapuk am soat pe. Imẽnpuye:

— Ka'ũmġu ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe dinheiro jeejat'iyũ.

²⁰ Ade dinheiro juy ocetujowat. Ocebu'un ma'ġu warara'acat pe “Pauloyũ dinheiro'in ma o'ju'uk jewebem” i'e an. Imẽnpuye warara'acayũ ocetujowat oceweju ocemuymuyap puxim. ²¹ Cũġ ma oceku pin wuykukukat etabutpe acã ġu. Soat etabutpe ma oceku pin cũġ ma.

²² Imẽnpuye wara'at wuykitpit cuy oceġuju eykay. Kuy juk adi ixe ocesubuyxijojojo ade em. Imẽnpuye ocetaybit cĩcã ixe soat em warara'acat puywat pin iam. Itabut cĩcã eykay. Imẽnpuye:

— Corinto ka watwat tak jedineheiro jeeġũm ma tadaybotbocayũ be — i'e'em ixe.

Imẽnpuye ixe eyjo pin cĩcã eybuywat am imuju am. Ibũrũ ma oceġuju eykay wuykitpitpiyũ. ²³ Tito obure jĩjã. Ixe kapikpiġ oweju eybuywatwan. Ixeyũ wuykitpitpiyũ cum ceweju eykay. Itabucayũ a'õbi cum ip. Ibuyxim ip Cristo kuġ. ²⁴ Eykay yajẽm puje juy ikukpin epejukuk ip. Imẽnpuye soat itabucayũ itaybit je'e Corinto ka watwat xe ixeyũ ikukpin cĩcã iam.

— Corinto ka watwat xipat cĩcã iap ocetobuxik apẽn soat em Pauloyũ e'em iap taġ — i je'e ip.

9

¹ Obu'u oce warara'acayũ bit jedineheiro mujujum itabucayũ be Judéia eipi beayũ be iaptup mubararak am eywebe, ² kuy eyju dak ixeyũ buywan pin puye.

— Tadaybotbocayũ buywan pin ip wuykitpitpiyũ Grécia eipi beayũ — i kuy juk oce Macedônia eipi beayũ be. — Kuy bima ma juk adi ip osodop ibuywan pin—koapat koato bima ma — i juk adi oce cebe ip.

Ade ixeyũ'in ibuywan pin o'e eyju ibuywan pin ip iam itaybin puje.

3 — Corinto ka beayũ kuy juk jedinhoiro o'guxipanpan ocewebe tujowat am iũm ãm tadaybotbocayũ be — i juk adi ocece cebe ip.

Eyedinhoiro muxipan'ũm pima bit, kuka juk eyju wawẽgmukẽrẽrẽn. Imuxipan'ũm pima:

— Napa ma juk Corinto ka beayũ eguwẽn ocewebe — i kuka o'e ip owebe. Obu'u wekawẽn mukẽrẽrẽn ãn eywebe. Imẽnpuye wuykitpitpiyũ juy o'guju eykay eywebe imuxipan'ũmap puxim. 4 Oweju Macedônia eipi beayũ ajẽm puje, ocesũsũn kuka oce'e eykay, eyedinhoiro muxipan'ũm pima. Ocebodi ma eyju dak kuka eysũsũn ma epe'e te'e ma ocetabut eykay buye. Õn tak kuka osũsũn ma oce “Corinto ka beayũ jedinhoiro muxipanpan je'gũm” i, te'e ma ocece buye.

5 Imẽnpuye ixeyũ wuykitpitpiyũ o'guju eykay. Oajẽm awap ma o'guju ip eybuywat am soat muxipan am. Epeguxipan cuy apẽn cuk adi epe'e'e iap tağ. Oajẽm puje, kuy ixipan je'e. Ixipan pima, warara'acat itaybit je'e Corinto ka beayũ jedinhoiro o'gũm iũm pin puye iam. Warara'acat a'õbi ğu o'gũm ip iam itaybit je'e ip—jekpiwatpin ma ip o'gũm iam.

6 Ade ğu taidada'ukat yopõt ma ibubum. Ade taidada'ukat pit ade ibubum. Gebum cuy epesop iboap kay. 7 Eybu'u iũm pima bit cuy epegũm ğu. “Egũm cuy” i'e'em pima dak, epegũm ğu. Eyukpiwatpin ma juy epegũm. Bũrũ poro iũm pin cuy epegũm. Jecokcoğ iũmũm'ukat kay jĩã Deus. 8 Deus pe bit iũm put eywebe eyemukaypinput. Soat je'gũm eywebe. Soat em epesop eyemukaypinput kuğ. Ajo eyju cekayiat podi ma dak je'gũm eywebe. Cepoyat kuğ tak epesop iũm ãm warara'acat pe—xipan i'e am ip cebe. 9 Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus yopõt ğu iũmũm tadaybotbocayũ be yoboğ ma, i. Soat em xipan ip ikuğ, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽn tup.

10 Deus tarekrektata ãmũm wuywebe taida am. Kadai muaypapan tak wuywebe i'o am. Imẽnpuxim eywebe dak ade ma je'gũm eyemukaypinput. Soat em epesop cepoyat kuğ tak. Ixe buxim eyju dak yopõt ğu epegũm tadaybotbocayũ be—yoboğ ma. 11 Cepoyat kuğ ma epesop soat em ixe xipan eykuğ puye. Ibutut adeayũ buxim epesop warara'acat pe iũm ãm. Imẽnpuye:

— Bay, xipat cĩcã ãn! Corinto ka beayũ ade juk o'gũm Pauloyũ be tojot am ocewebe — i je'e ip Deus pe tadaybotbocayũ—Judéia eipi beayũ.

12 Eywebe iũm puje, tadaybotbocayũ buywatwan epeseop—Deus ebekitkit puywatwan.

— Bay, soat podi ma ãn xipat — i je'e ip Deus pe, epegũm puye.

13 Icokcok cīcā je'e ip.

— Bay, ka'ūmḡu ejo'iat xipacat — i je'e ip Deus pe. — Bay, tacup ḡu iūmūm ip Corinto ka beayū — i je'e ip cebe. — Soat em tadaybotbocayū buywatwan ip — i je'e ip. — Cristo kay jetabucap mubapukpuḡ cīcā ip ocebuywatwan pima, warara'acat puywatwan pima dak — i je'e ip Deus pe. — Cristo ekawēn taḡ cīcā ip jekukum — i je'e ip Deus pe.

14 Imēneju soat em jekawēnwēn jeedop ip Deus eju eywebeam, eykukpin cexe ip puye.

— Bay, ēn xipan cīcā ocekuḡ — i je'e ip Deus pe. — Tacum ḡu juk ocekek ip Corinto ka beayū dak. Ocekekpin cīcā juk ip ocekek, kuy bima ēn ixeyū ikukpin ejukuk puye — i je'e ip Deus pe.

15 Icēmān Deus warara'acat podi ma wuykukpin wuykuḡ. Teimuweḡūn pa'oreatei iūmat puxim jekpot o'ḡudot wuykay. Imēnpuye:

— Warara'acat podi ma ēn xipan ocekuḡ — i juy ace cebe.

10

1 Ōn Paulo. Deus omudot eymutaybin am. Deus a'ōbi ōn jeyawē. Apēn Cristo wuyawēwēm iap puxim ma ōn tak wa'ōkadidim ma jeyawē. Ixe Cristo ya'ōkadidim ma wuykuḡ. Xipan ma wuykuḡ. Eyju bit:

— Paulo ya'ōpuruḡ ocemukorēm rēm wūy ocewi bima. Ijasūn ocexe bima bit iparara ocebuxim — i te'e ma e'em.

2 Obu'u wa'ōpuruḡ eymukorēm ām. Warēm taḡ mabuk eyju jekukum pima bit, wa'ōpuruḡ ma ōn jeymukorēm.

— Paulo Deus a'ōbi ḡu jekukum—ja'ōbi acā—jewekay acā ḡebum itabut ūmat puxim — i napa ma eyju e'em eyewewebe pūḡpūḡ ey'in.

Wa'ōpuruḡ ma omuymuy'ukayū oḡukorēm eykay wajēm puje.

3 Ijodi wuyju dopdom itabut'ūmayū parakpe. Wuya'ōbacaam ḡu bit wuyju jekukum imutabunap ojuy ip. 4 Ijodiat a'ōbacaap kuḡ ḡu wuyju bit jekukum, Deus a'ōbacaap kuḡ acā. Ixe a'ōbacaam acā Satanás a'ōkayayū a'ōbacaap aceḡu'ūm. Wuyju ya'ōbacaap kuḡ pima, wuya'ōmuypit pa'ore cebe ip Deus kay'ūmayū be. 5 Yoboḡan pin ip. Wuymubu'u'un ojuy ip jekukum Deus kay wuyetabucap puxixim. Jaḡuybi ma jewa'ōxixiḡ ip ceweju imubu'unap ojuy Deus kay. Wuyju Deus a'ōbacaap kuḡ pima bit, ixeyū a'ōxikap aceḡu'ūm. Aceḡuymūḡ ip. Mūḡ ma jeedop ip. Imuymūḡ puje adeayū itabut je'e Deus kay. Cristo a'ō kay dak kūyjobin jeedop ip.

6 Koap ixē a'ōbacaam ōn jeymubikuy kūyjobit am Cristo a'ō kay. Eyekūyjobin puje, ipiat acesupi'ajoat soat pe kūyjobit'ūmayū be.

⁷ Kacũğ tağ acã eyju pũğpũğpũğ ağ. Eyxeat te'e ma e'em eywebe:

– Ōn acã Cristo a'ōbi jekukum—Pauloyũ bit ka'ũma – i. Ixe juy jeenuy jewağuyğuy Cristo a'ō dağ paxi ōn jekukum iap kay. Ixe jo'i oceju dak Cristo a'ōbi jekukum.

⁸ – Wuykukukat cuk onaẽ eymutaybitbin am – i juk adi ocece eywebe.

Obisũsũn ğu oce iboap muwẽn ãm ğuto eywebe. Icẽmãn ōn cemunaẽ. Ya'ōbiat ōn. Ixe juk onaẽ eymukorẽmrẽm'ukan ğu—eybuywatwat'ukan acã. Eybuywat am cuk onaẽ biğ ma eyju kũyjobit am Deus biōğbuk a'ō kay. ⁹ Eymupararan pin ğu ōn wemudupmubararaktum cartadum. ¹⁰ Okay'ũmat pit aco'i je'e:

– Paulo ya'ōpuruğ ocemukorẽmrẽm jemudupmubararaktum – i. – Ocexe bima bit, ya'ōkadidim ocekuğ – i dak aco'i je'e. – Ya'ĩjo pin'ũma dak ocexe warẽmtağ kawẽnwẽn puye – i dak aco'i je'e napa ma.

¹¹ Wũy ōn eywi bima wemudupmubarararaktup eyweju ōn kawẽnwẽn iap co'i ma je'e. Itaybit je'e ip iboam okay'ũmayũ—ocemuymuy'ukayũ.

¹² Pũğpũğ ey'in te'e ma e'em:

– Warara'acat podi ma oceju xipacap kuğ – i. – Ixeyũ bodi ma oceju bit xipacap kuğ – i'ũmğũ ōn pit e'em eywebe.

Ajom itaybit ip? Ka'ũma ma. Jağuybin ma ip e'em: – Cedağ cĩcã oceju jekukum – i.

Deus ağuy dağ ğu ip jewağuyğuy—jağuy dağ acã. ¹³ Deus ocemujujum'ũm pima:

– Deus a'ōbi oceju jekukum – i'ũmğũ bit kuka oce'e.

Poma Deus ocemujujum iap tağ acã oceju cucum. Eykay bit cuk ocemuju kapik am eyweju—eymutaybit am Deus ekawẽn. ¹⁴ Deus cuk ocemuju eyka kay. Imẽnpuye juk adi Deus a'ō kay kũyjobin ocesop, eykay ocajẽm puje. Eykay juk ocajẽm kawẽn idipat muwẽn ãm eywebe—Cristo muwẽn ãm eywebe. ¹⁵ Warara'acayũ dak cuk adi eymutaybitbin osodop ip Cristo ekawẽn. Imẽnpuye:

– Oceju acã juk adi ocesop Corinto ka watwat mutaybitbin – i'ũmğũ oceju e'em.

Biğ ma jeuru'urum eyetabucap kay oceju. Gasũ ma oceju kapiğ eyweju biğ ma Cristo ekawẽn muwẽn ãm soat pe. Gasũ ma oceju eymutaybin ojuy. Imẽnpit poma Deus ocemujujumatka kay acã oceju. ¹⁶ Eyka be imuwẽn epere buje, eyka bodiatka kay oceju imuwẽn ãm. Ka'ũma ma buk kawẽn idipat o'ğuwẽn iatka be oceju. Imẽnpuye “Paulo bit kawẽn idipat muwẽnuwẽn kuy o'ya'ijojo'iyũ be acã” i'e ba'ore je'e soat pe.

¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

“Xipat cĩcã oceju bit” i'ũmgu juy ace, i. “Ocekukukat acã xipat cĩcã” i acã juy ace, i.

¹⁸ “Xipat ma oceju” i wuyju e'em pima, abu xe xe'e wuyju xipat? Ka'ũma xe ma. “Xipat ma eyju” i'e'em Deus wuywebe bima bit, wuyju xipat ma.

11

¹ Yadaodaoat puxim òn kawēnwēn eyweju. Imēnpit cuy eyukpicegēm gu epesop okay. Āg puk cuy ocekawēn eyweju. ² Apēn Deus yağuybabi'ũm eykuğ iap puxim òn tak wağuybabi'ũm eykuğ. Eybay buxim òn tak wağuybabi'ũm eykuğ. Ağokatkat eju o'jepo gu bukiat puxim eyju. Cebay bit kuy ibumũğām o'tobuxik iwadim iap puxim eyju. Ibumũnmēn'ũmat soat kay gu—jewadip kay acã. Imēnpuxim obikuy eywebe Cristo kay jĩjã ãm warara'acat kayap podi ma. Obikuy eywebe soat tağ eyisu eydop am. ³ Wağuybabi'ũm eykuğ. Warara'acat kayap podi ma eyju Cristo kay gasũ. Jewexe gu eyju cekay. Warara'acayũ bit eyağuymuwarururunap ojuy. Eymuğuykuku ojuy ip. Cristo kay ey'eap epereap ojuy ip. Imēnpuxim Satanás Eva o'ğuykuku kuyje. ⁴ Oceju juk adi Jesusat oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayũ bit Jesus iwaruat muwēnuwēn eywebe. Te'e ma eycokcok ixeyũ ekawēn kay. Oceju juk adi Deus biðğbuk oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayũ bit ibiðğbuk iwaruat muwēnuwēn eywebe. Inaka te'e ma eycokcok ixeyũ ekawēn kay. Oceju juk adi kawēn idipat acã oceğuwēnuwēn eywebe. Eymuğuykuku ojuyayũ bit kawēn iwaruat muwēnuwēn eywebe.

— Ijop ma kawēn idipat — i napa ma e'em ip eywebe. Inaka te'e ma eyetabut ixeyũ ekawēn kay.

⁵ Eyxe bit ixeyũ warara'acat podi ma ya'òbuyxi jewexe ma'gu ip Deus emumujuyũ. Òn pit ixeyũ jo'i ma wa'òbuyxiap kuğ. ⁶ Òn pit wetaybit cĩcã gu imēnpit kawēn ãm. Wetaybit cĩcã bit apēn òn e'em iam. Soat em cuk adi wetaybicap osodop ibapuk eyxe.

⁷ Òn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima ka'ũma ma ojat eyxewi imuwēnuwēnapteim. Imēnpit:

— Paulo ya'òbuyxiat gu aco'i teihem'ũma kapikpiğ puye — i'ũmgu juy epe'e'e owebe.

Cedag ma osodop teihem gu imuwēn ãm eywebe. ⁸ Òn kawēn idipat muwēnuwēn eywebe bima dinheiro mudodot'uk osodop ip wara'at ka beayũ itabucayũ. Jewexe ma òn cuk adi tujupa'um'um oğuy ixeyũ xewi teihem'ũma imuwēn ãm eywebe. ⁹ Wuykitpitpiyũ juk adi oajēm Macedônia eipi bewi. Soat cuk adi o'tojot ip owebeam wemukaypinput. Imēnpuye

ka'ũma ma juk adi ojoojuy eyxewi. Ikuḡ'ũm pima dak “Dinheiro'in puk” i ḡu oce eywebe. Pũḡ em tak ka'ũma ma. Kuy bima dak juk adi ojoojuy ḡu ma dinheiro eyxewi. Guyjom tak ojoojuy ḡu ma. Puju dinheiro ojoojuy eyxewi? Ka'ũma em ma.
 10 Abu ideidaat owebe? Ka'ũma ma. Teihem ḡu òn pit kawēn idipat muwēnuwēn soat pe Grécia eipi watwat pe. Icēmān òn e'em. Napapa'ukat ḡu òn, Cristo a'òkayat puye.

11 – Ēn iojuyjuyũk ḡu ocexewi ocekukpin ḡu exe buye – i te'e ma eyju e'em owebe.

Eykukpin cĩcā oxe. Deus itaybit iboam.

12 – Pauloyũ jo'i oceju dak kapikpiḡ – i'e ojuy ip jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ. Òn pit teihem ḡu kawēn idipat muwēnuwēn. Imēnpuye ibo i'e ba'ore cebe ip, imuwēnuwēnaptei bubum ip puye. Guyjom tak teihem ḡu oḡuwēnuwēn. 13 Ixeyũ bit icēmān ḡu Deus emumujuyũ. Jewexe ip Deus emumujuyũ.

– Ya'òbi oceju dak Deus ekawēn muwēnuwēn – i e'em ip napa ma.

Warara'acayũ muḡuykukukum ip oceju dak Cristo emumujuyũ iam.

14 – Apēn kuka itabut o'e ip imuḡuykuku'ukayũ a'ò kay Corinto kay beayũ? – i'ũmḡu òn pit e'em owebe ma.

Satanás pit cewemuwexat put Deus ekawēn tojtjot'ukat co'ian. Deus ekabia daḡwiat co'ian cewemuwexat put wuymuḡuykuku ojuy. 15 Imēnpuxim cebekitkit tak cewemuwexat put xipacat muḡēḡē'ukat co'iyũm wuymuḡuykuku ojuy. Ipi'ũm puje bit, xipat'ũm cĩcāat je'jat ip wuymuḡuykukukuaptem. Cedaḡ ma Deus ideida cebe ip.

16 – “Paulo yadaodao,” i'ũmḡu juy epe'e – i òn e'em waram eywebe.

Wadaodao eyxe bima dak cuy wa'ijom ma epe'e. Jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ buxim òn tak e'em eywebe “Xipat cĩcā òn” i. 17 Wuykukukat a'òbi ḡu òn kawēnwēn eywebe ḡasũ bit—wukpiwatpi ma. “Xipat cĩcā òn” i'e'em pima yadaodaoat puxim ma òn tak kawēnwēn. 18 Warara'acayũ e'em – Xipat cĩcā òn – i eywebe, ya'òbuyxian pin ip eyxe buye.

Imēnpuxim òn tak: – Xipat cĩcā òn – i oce eywebe. 19 Jewexe ma eyetaybit cĩcā. Yadaodaoayũ jo'iyũ kay jĩjā bit eyju!

20 Eyaḡuy'ũm cĩcā. Ixeyũ kay jĩjā eyju, ya'òpuruḡ cĩcā ma'ḡu eymujum ip; eymudadaybotbon ma a'ḡu ip; ey-muḡuykukukum ma a'ḡu ip; warēmtaḡ ma a'ḡu ip eykuḡ; eyukpiokakakam ma a'ḡu ip eykuḡ. 21 Oceju bit cuk a'ḡu ocesũsũn ocesop eykuk am imēn.

Warara'acayũ e'em: – Xipat cĩcā òn – i eywebe.

Warara'acayũ e'em: – Xipat cĩcā òn – i eywebe.

Warara'acayũ e'em: – Xipat cĩcā òn – i eywebe.

Warara'acayũ e'em: – Xipat cĩcā òn – i eywebe.

Ixeyũ buxim õn tak jeymukũyjo õn ġasu õn xipat cĩcã iam. Eyetaybit õn yadaodaodat puxim kawẽnwẽn iam.

22 – Hebreuyũ bit oceju icẽmãn – i'e'em ip eywebe jewexe Deus emumujuyũ.

Õn tak ibiat ma.

– Israel naxeġebitbit pit oceju – i'e'em ip eywebe.

Õn tak ibiat ma.

– Abraão naxeġebitbit pit oceju – i'e'em ip eywebe.

Õn tak ibiat ma.

23 – Cristo buywatwat'ukayũ bit oceju – i'e'em ip eywebe. Ixeyũ bodi ma õn pit Cristo buywatwat'ukat xipacat. Ixeyũ bodi ma juk adi ocekapikpik cĩcã Cristo beam, yadaodaot puxim ma'ġu õn kawẽnwẽn ġasũ eywebe. Ixeyũ muõmõmap podi ma juk adi omuõmõmõm ip daomũnmũnap'a be. Ade em juk adi ip wukxabiokakaka ixee muġẽġẽbum. Ade em ma oje'ũ pinpin. ²⁴ Cinco em Judeuyũ kukuk'ukayũ wukxabiokaka ixee muġẽġẽbum—icaat yabi beatpum. Ade em wukxabiokaka ip—39 em ma. Soat em ip ibũrũ em ma wukxabiokaka. ²⁵ Ebaþũġ em cuk adi wukxabiokaka im Roma ka kukat ebekitkit. Pũġ em cuk adi wabuġbuġ ip wita'am okay itakomaayũ. Ebaþũġ em cuk adi oakõmkõm tibogati be kobexixi epiriġ puje—odujowat ojuyat epiriġ puje. Pũġ em pit tibi'adopa daġ ojeku—kabiabun, iximabun tak. ²⁶ Soat kaka daġ cucum pima ade em cuk adi waoka ojuyap cocom ojekuku. Idibi adi o'tiõm ukã be bima adi oje'ũ pin tibog puje. Ibukurukayũ dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. Obadipyũ dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop—Judeuyũ kukuk'ukayũ. Judeu'ũmayũ dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop ade em ma. We'ũ pinap cocom cuk adi ojekukuku ikaboġatka daġ, uk'a'ũmat taġ tak, tibogcĩcãati daġ tak. Jewexe obureyũ dak cuk adi oaoka pin osodopdopdop. ²⁷ Soat em cuk adi ocekapikpik cĩcã. Soat em odaobire juk adi ojekukuku wekapikap taġ. Xexen'ũma juk adi ojekukuku. Ade em cuk adi ojekukuku oxat'ũmġu, odotiũm tak, oxexecap'a'ũmġu dak. ²⁸ Imẽn ma õn jekukum ipiatpi'ajojom. Waġuybabi'ũm tak itabucayũ kuġ—soat ka beacat kuġ—Jesus ekawẽn kayayũ kuġ cedaġ ma paxi a'ġu ip jekukum iam. ²⁹ Itabucat warẽmtaġ ma oeku bima, õn tak ixebuxim ma oġuycũġ kuka oce. Ikẽrẽat muġẽ buje dak, õn tak waġuybabi'ũm cĩcã oce ip ikuġ.

³⁰ Ade em wa'õbaca'ũmap ibapuk e'em soat pe. “Xipat cĩcã õn” i'e ojuy bima, wa'õbaca'ũmap kuka oġuwẽn. ³¹ Deus itaybit õn napa ġu e'em eywebe iam. Ixe ma wuykukukat Jesus Cristo ebya.

– Soat podi ma ên xipat – i wuyju e'em cebe—Deus pe.

32-33 Õn Damasco ka be bima ibo ka kukukat oaoka ojuy o'e. Imēnpuye jeka wiwi'ukayũ o'ġuju jeka ekorara exĩntbi wiwi am odaomũnap ojuy. Obureyũ bit cuk adi odaxijo. Paġeiro'aboġ pe ip omukop ika ekorara tok taġwi. Imēn ocenapõn waoka ojuyacat xewi—Aretas a'õbi ika kukukat xewi.

12

¹ Te'e ma wuyju e'em:

— Xipat cĩcã õn — i warara'acat pe. Imēnpit puk jeymukũyjo õn xipat cĩcã õn iam. Ade ma juk adi ojojoho wexey jo'iat pe idip cĩcãat. Wuykukukat tak cuk adi soat ma o'ġubapukpuk owebe omutaybit am. Iboap cuy oġuwēn xipat cĩcã õn iam eymukũyjo am. ² Kuy bima Deus cuk odujuu jewekay kabi kay—bodiat ka kay. Kuy quartoze koato o'kap pima juk adi odujuu. Õn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit. ³ Dao ma juk adi odujuu ikadip cĩcãatkay kay Deus tũytũyapka kay.

Õn xe'e odujuu? Wexeybi ġu xe'e odujuu? Wetaybit ġu toto. Deus acã itaybit — i õn e'em waram.

⁴ Kawēn idip cĩcãat cuk adi oya'ĩjojo ibodi. Imuwēn pa'ore eywebe iboap. Ka'ũmġu wuya'õ kawēn iboam eymukũyjo am.

⁵ — Xipat cĩcã õn — i kuka oce warara'acat pe, iboap ojojoho buye.

Imēnpit obu'u imēn i'e am. Soat xe e'em ibapuk wa'õbaca ġu iap.

— Xipat cĩcã õn — i'ũmġu oce warara'acat pe. — Wa'õbuyxi ġu õn — i acã oce cebe ip.

⁶ “Xipat cĩcã õn” i'e pin pima bit wadaodao ġu kuka oce. Napa ġu kuka oce eywebe. Icēmãn kuka oce. Kuy juk wekukuap epejojoho. Wekawēn tak cuk kuy epeye'ĩjojoho. Õn xipat ġu ma'ġu eyxe bima bit, “Xipat cĩcã õn” i ġu oce eyaġuymuwarurun am okay i'e am.

⁷ Idip cĩcãat cuk adi ojojoho wexey jo'iat pe. Imēnpuye:

— Jeweweju yoboġan pin cĩcã aco'ije'e Paulo — i juk o'e Deus jewebe ma.

Imēnpuye soat em õn jekukum owãtaxipi jewexe oboġan o'eap puxim. Ipiatpi'ajojom õn jekukum. Deus a'õbi acã Satanás cuk omuwãtaxipin. Deus a'õbi ma owãtaxipi õn jekukum jewexe oboġan o'eap puxim.

⁸ — Owãtaxipiat eju'uk owebewi — i juk adi ocece wuykukukat pe.

Ebapũġ em cuk a'ġu oce cebe imēn.

⁹ — Oju'uk ġu ewãtaxipiat — io'e owebe. — Soat em pit õn xipan jekuk — io'e. — Wa'õbacaap oġũm ewebe — io'e. —

Wara'at kay ġu bit eġuy — io'e. — A'ōbaca'ūm pima, biġ ma wa'ōbacaap ejat — i juk o'e owebe.

Imēnpuye wa'ōbaca'ūmap kuġ ma ocokcok.

— Wa'ōbaca ōn pit — i'ūmġu ōn e'em warara'acat pe.

Cristo soat kabia ja'ōbacaap ūmūm owebe wa'ōbaca'ūm puye. Imēnpuye ocokcok cīcā wa'ōbaca ġu ma'ġu. ¹⁰ Soat em ocokcok ōn e'em wa'ōbaca ġu ma'ġu; okay'ūmayū dak a'ġu omuymuy ma; yopīt ma dak a'ġu ōn jekukum ikuġ; itabut'ūmayū dak a'ġu ipiatpi'ajojoan owebe; xipāt'ūmat tak a'ġu jebapukpuġ owebe. Imēn ma ipiatpi'ajojom ōn jekukum Cristo a'ō daġ ōn jekukum puye. Inaka soat em ocokcok ōn e'em. Wa'ōbaca'ūm pima, wuykukukat ja'ōbacaap ūmūm owebe buye.

¹¹ Xipan kuka a'ġu eyju bit omuwēnuwēn. Imēnpit xipan ġu eyju omuwēnuwēn. Imēnpuye yadaodaoat puxim ōn ma xipan jewemuwēnuwēn eywebe. Ka'ūma jo'i ma ōn eyxe. Jewexe Deus emumujuyū bit ijo'i ip eyxe. Ajo muġēġēm ip imuġē ba'ore owebe iat? Ka'ūma ma. ¹² Ōn eyxe bima juk adi Deus a'ōbacaap oġubapukpukpuk eywebe. Ixe a'ōbacaam wuywebe imubapuk pa'oreat tak cuk adi oġubapukpukpuk soat etabutpe eyetabutpe. Iboap mubapuk puje eyetabēġbēġ epesop ijojom idip cīcā eyxe buye. Wukpiceġe ġu juk adi oġuy iboap mubapuk am eywebe. Iboap coco buje juk eyetaybit epesop ōn Deus emumuju iam Deus emumuju acā iboap mubapukpuġ puye. ¹³ Wara'atka be bima juk adi wemumukaypinput ūmūm'uk osodop ip owebe ibo ka wat-wat—itabucayū. Eyxe bima bit cuk iojuyjuy'uk ġu oġuy eyxewi. Apēnpuye “Paulo jemumukaypinput ojujuy'uk ġu wuyxewi,” i eyju e'em eyewewebe?

— Wuykay ġu xe'e? — i te'e ma eyju e'em.

Imēn ġu bit cuy epe'e. Eykay ma'ġu ōn.

¹⁴ Xepxep em cuk ojeku eyjom. Gasū dak waram oju pin eyjom. Eyju bit cuy ojuapte i epeteida ġu. Eyedinheiro kay ġu ōn. Eykay acā ōn okay am. Webekitkit puxim eyju. Bekitkiyū ma jedinheiro muxipanpan ġu jebay beam, jexi beam tak. Aġokatkiyū bit jedinheiro muxipanpan jekpotpoyū beam, jedaxiyū beam tak. ¹⁵ Ocokcok cīcā soat obubut ūm ām eywebe eybuywat am. Obu'u ġu we'ū ām tak eybuywacap ojuy. Biġ ma ōn eykay e'em. Eyju ġu xe'e biġ ma okay ġu e'em?

¹⁶ Soat ma aco'i eyju e'em eyewewebe: — Icēmān wuyedinheiro aġu'ūm ġu Paulo beam — i.

Pūġ pit aco'i je'e napa ma:

— Ixe bit cuk adi ocemuġuykukuku — i. — Ixe juk adi ade aco'i o'tujupa'um ocexewi napaap tomuju ma — i dak aco'i je'e napa ma.

17 Eymuğuykukuap ojuy ğu dak obureyũ juk oğuju eykay.
 18 Tito juk oğuju eykay. Wara'at tak wuykitpit cuk oğuju eykay. Ajo dak ip o'tujupa'um eyxewi jebubun? Ka'ũma ma! Őn, Tito dak jewejojo'i ma oceju. Cedağ ma oceju jekukum. Warara'acat muğuykukuku'uk ğu oceju.

19 — Pauloyũ jewedayoyom ocewebe, yoboğan pin puye — i te'e ma eyju e'em.

Jewedayoyom ğu oceju bit. Cristo a'öbi oceju kawēnwēn eywebe Deus etabutpe. Oburereyũ, eykukpin ocexe. Soan ma oceju e'em eybuywat am acã. ²⁰ Eykay wajēm puje iwarum ma aco'i ōn jeydobuxik. Apēn ōn cekay iap co'i ğu aco'i ōn jeydobuxik. Eyju dak imēn ma odobuxik. Apēn eyju cekay iap co'i ğu aco'i eyju odobuxik. Jawa'öxixixiğ aco'i ōn jeydobuxik, eyetabutkarey dak eyewewekay, eyetakomãmã dak eyewewekay. Warara'acat kay dak eyju ğebum ğu—eyewewekay acã. Jewemuymuy aco'i ōn jeydobuxik, eyekawēnkērē dak, yoboğan pin tak. Pũğ tağ ğu dak aco'i eyju jekukum—wara'at tağtağtağ ma. Imēn ōn eydobuxik puje oğuycũğ cĩcã oce eykay. Jeymukorēm tak ōn. Owebe eymukorēm puje eyju dak eyğuycũğcũğ epe'e. ²¹ Waram eykay wajēm puje oğuycũğ cĩcã oce eykay. Pũğ ğu ey'in cuk adi ikērēat o'ğugē kuy bima. Warara'acat tayxi eju jepopo'uk osodop ip, warara'acat itop eju dak. Ibu'un pa'ore ma e'em ip ikērēat muğēğēap kuğ. Cepere ba'ore ma cebe ip. Imēnpit iğuycũğ'ũma e'em ip ikērēat muğēğēap kay. Ibu'u ğu o'e ip ikērēat muğē ãm. Imēnpuye oğuycũğ cĩcã oce Deus etabutpe ikērēat kay acã eyju ğebum puye, ade em ma'ğu ōn eyawēwēm. Deus omuğebu ajo ğu ōn iap kay.

13

¹ Kuy xepxep em cuk adi eyjom ojeku. Waram ğuto ōn eyjo ojuy. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Pũğ pe warara'acat muwara buje wuyetabut ğu cekay, i. Xepxepayũ be, ebapũğayũ be dak imuwara buje bit, wuyetabut cuy ace'e cekay, i.

Imēnpuye koap cuy bit ōn jeymukorēm. Xepxepayũ, ebapũğayũ a'ĩjo'ũm pima bit, ōn jeymukorēm ğu. ² Xepxep em kuy ojeku eyjom. Waram wajēm puje wa'ödim ğu ōn jeymukorēm—wa'öpuruğ ma. Abu itabotaidabotbon je'e eykay? Ka'ũma ma. Kuy bima ade em cuk adi ocece eywebe imēn. Gasũ dak ğuto imēn ma oce. Imēn ma ōn e'em soat kuy bima ikērēat o'ğugē'iaiyũ be. Soat pe dak ey'in imēn ma ōn e'em ikērēat muğēğē'ukayũ be. ³ Eyetaybit epe'e ōn Cristo a'öbi e'em iam. Eyetaybit ğugün ğu epe'e iboam. Eyetaybit cĩcã ma. Cristo ya'öbaca'ũm ğu eykuğ—ya'öbacam ma. Soat

em ja'õbacaap mubapukpuḡ eywebe. ⁴ Korosa be je'ũ buje ya'õbaca'ũm osunuy. Gasũ bit itait ma'ḡuto o'e. Deus ix'e'ũm o'ḡutait ja'õbacaam soat podi ma ix'e ya'õbaca buye. Ipi daḡ pima oceju dak ix'e buxim oca'õbaca ḡu. Ceweju mũḡ'i bima bit, ya'õbacaap kuḡ oceju e'em. Eybuywat am tak ya'õbacaap kuḡ oceju.

⁵ Eyekukuap kay juy ḡebum epesop Cristo ekawẽn taḡ paxi oceju jekukum iap kay.

— Wuyetabucap taḡ paxi wuyju jekukum? — i juy epe'e'e eyewewebe.

Cristo a'õbacaap kuḡ tu eyju jekukum? Jewexe du eyju Cristo ebekitkiyũ? Eyetabucap epere'ũm pima, eyetaybit cĩcã Jesus Cristo wuywebe nuynuy iam. ⁶ Eyetaybit aco'i ocetabucap ocejepere ḡu iam. Icẽmãn Cristo ekawẽn taḡ oceju jekukum.

⁷ — Bay, soat em cuy Corinto ka beayũ buywatwan eḡuy ixeyũ be ikẽrẽat muḡẽap puxim — i õn e'em Deus pe.

Imẽn õn e'em cebe warara'acayũ be “Pauloyũ cedaḡ ma Corinto ka beayũ o'ḡutaybitbin” i'e'eap ojuy ḡu—eywebe cedaḡ ma jekukuap ojuy acã. “Pauloyũ warẽmtaḡ ma Corinto ka beayũ o'ḡutaybitbin” i warara'acat e'em pima bit, ak'arit ma oce cekawẽn kay. ⁸ Abu kuka kawẽn icẽmat tak o'ḡu'ũm? Ka'ũma ma. Imu'ũm pa'ore. Iba'ore ḡu bit ocewebe kawẽn icẽmat taḡ oceku am. ⁹ Eyju eyetabut cĩcã bima, ocecokcok oce'e oca'õbaca ḡu ma'ḡu warara'acayũ xe. Imẽnpuye:

— Bay, a'õbacaap cuy eḡũm Corinto ka watwat pe ikẽrẽat kay'ũmayũm je'e am — i oceju e'em Deus pe.

¹⁰ Wajẽm awap eymukorẽmaptup mubarararaḡ õn wajẽm puje dak eymukorẽmap puxim. Obu'u wa'õpuruḡ eymukorẽm ãm wuykukukat a'õbi. Ixe juk ja'õbacaap o'ḡũm owebe eymukorẽm ãm ḡu—eybuywat am acã. Owebe o'ḡũm eybuywat am biḡ ma kũyjobit am jebiõḡbuk a'õ kay am.

¹¹ Ibũrũ ma buk, okitpitpiyũ. Soat em cuy epesop ḡebum ikẽrẽat muḡẽap puxixim. Eya'õpicũḡcũḡ wa'õ kay. Jewaḡuycom cuy epesop eyeweweju. Kaba'ũm cuy epesop eyewekuḡ. Deus ma wuymutaybitbin warara'acat kuḡ xipan am. Ixe dak wuyaḡuymubabibin soat em. Ixe juy soat em je'ku eyweju.

¹² Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

— Kato'i juy cebe ip — i'e'em eywebe soat oxeayũ itabucayũ.

¹³⁻¹⁴ — Xipan cuy Corinto ka watwat ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. — Eykukpin cuy ixeyũ ejukuk — i õn e'em Deus pe. — Ixeyũ burerem cuy eḡuy soat em — i õn e'em Deus biõḡbuk pe.

Ibũrũ ma.

GALÁCIA EIPI WATWAT PEAPTUP PAULO EMUMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Galácia eipi watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum—Jesus Cristo kayayũ beaptum. Òn Paulo. Ijodiat ġu juk onomuwã Jesus Cristo emumujum. Deus warara'acat pe ġu onomuwãat Jesus Cristo emumujum.

Jesus Cristo ma juk o'e owebe: — Wekawën muwënuwën'ukan cuy ece — i.

Ixe ebay dak imën o'e owebe—Deus ma. Ixe Deus waram Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Kato mujujum òn eywebe ijudup pe. Soat e'em kato'i eywebe oxeacat tak—Jesus kayacat—wuykitpitpiyũ.

³ — Bay, xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁴ Cristo oe'ũ ikërëat uk am soat pewi wuywebewi. Oe'ũ wuywebe Deus kay'ũmat ekukuap tağ wuyekuap puxim. Jeweweju ma oe'ũ. Oe'ũ Deus bikuyap tağ—wuyebay bikuyap tağ. ⁵ Imëneju:

— Bay, soat podi ma ën edipap kuğ — i juy ace Deus pe. — Bay, soat podi ma a'òbaca — i dak cuy ace cebe. Soat em ma juy imën acece cebe.

⁶ Wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ! Ibun ġu eyetabut Deus kay. Gaxĩn ma jeyağuyba'ũm cekay. Kuy ġu juk eyetabut epesop cekay. Ixe juk eynaë jebekitkiyũm. Jekpot kukap co'i xipan eykuğ—Cristo kukap co'i. Eyju bit eybu'u ġuto epesop cekay. Warara'acat ekawën kay dak eyju ġasũ bit.

— Ijop ekawën kawën idipat ocexe — i eyju e'em te'e ma.

⁷ Warara'acat ekawën pit kawën idipat ġu—Jesus ekawën acã. Warara'acayũ bit eymu'ukpiceğën ojuy. Eymubu'un ojuy ip Jesus ekawën kay. Cristo ekawën muwarururun ojuy ip. Imënpuye wağuybabi'ũm'ũm cĩcã eykuğ. ⁸ Kuy juk adi kawën idipat oceğuwënuwën eywebe—Jesus ekawën. Ģasũ bit kuka wara'at ekawën ma oceğuwën eywebe.

— Ijop ekawën ma kawën idipat — i kuka oce'e eywebe napa ma. Imën oce'e buje, Deus kuka ocemuju ipiat'ajojoap kay. Ģasũ bit kabi bewiat kuka wara'at ekawën o'ğuwën eywebe.

— Ijop ekawën ma kawën idipat — i kuka o'e eywebe napa ma. Imën i'e buje, wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Kuy juk iboap oceğuwën eywebe. Imënpit ġuto waram oceğuwën eywebe. Kuy bima juk adi eyetabut epesop kawën

idipat kay. “Ijop ekawēn ma kawēn idipat” i'e'em napa ma wara'at ekawēn ma imuwēn puje, wūy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom. ¹⁰ Ōn pit ijodiat mucokcok pin ġu oce. Deus mucokcok pin acā ōn pit. Warara'acayū be “Paulo xipat cīcā” i'e'eap kudadam ġu ōn. Ijodiacat mucokcok pin pima, kuka Cristo a'ō kay kūyjobican ġu oce!

¹¹ Okitpitpiyū, ijodiat ekawēn muwēnuwēn ġu bit ōn. Ijodiat ekawēn ġu ma i ġuto ōn e'em eywebe. ¹² Ijodiat ġu juk kawēn idipat o'ġuwēn owebe. Ka'ūma ma juk omutaybitbin ijodiat pit. Jesus Cristo acā juk adi omutybitbin.

¹³ Judeuyū etabucap co'i wetabun puje, juk adi ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayū be. Kuy eyetaybit apēn cuk adi ojekukuku iam. Wetakoma jījā juk adi oġuy ixeyū kay. Yaoka ojuyjuy ip cuk adi oġuy. Imēn cuk adi ojekukuku Jesus Cristo odopabijuk'ūm pima. ¹⁴ Waġuywaġoyū bodi ma juk adi wetabut oġuy Deus kay. Judeuyū babim cuk adi wetabut oġuy. Cebodi ma ip we'ajojoyū'ūm'ūm ekawēn taġ cuk adi jeku ojuyjuy oġuy.

¹⁵ Deus pit cuk onaē jekawēn muwēn ām, warara'acat podi ma ixexipān okuġ puye. Okap awap ma juk onaē. ¹⁶ Ixe juk jekpot o'ġubapuk owebe.

— Okpot cuy eġuwēnuwēn Judeu'ūmayū be — i juk adi o'e owebe. — Kawēn idipat cuy eġuwēnuwēn cebe ip — i juk adi o'e o webe.

Imēn i'e buje, ka'ūma kay ma juk oju wawē ām. ¹⁷ Jerusalém ka be dak cuk oju ġu Jesus emumujuyū eju kawēn ām—kuy bima Deus o'taē'iyū eju kawēn ām. Ixeyū be wawē ām ġu juk oju. Arábía eipi kay bit cuk oju. Guyjom acā juk ocepit Damasco ka kay. ¹⁸ Ebapūġ koato kap puje juk oju Jerusalém ka kay Pedro jom. Xepxep esemana ma juk adi oġuy cexe. ¹⁹ Warara'acayū bit cuk ojojoko ġu Jesus emumujuyū. Tiāgo acā ġuto ojojoko—wuykukukat Jesus kitpit acā.

²⁰ Napa ġu ōn e'em eywebe. Deus ojojom ijudup mubarararaġ pima.

²¹ Pedro eju wekawēn epere buje, Síria eipi daġ cuk adi ojekukuku, Cilícia eipi daġ tak. ²² Imēnpuye Cristo kay itabucayū ojojoko ġu ip—Judéia eipi watwat—wara'at ka daġ ōn jekukum puye. ²³ Warara'acat ekawēn pit cuk ip o'jojoko kuy.

— Paulo juk adi ipiat o'supi'ajojoat wuywebe — i'e'em warara'acayū itabucayū jewewebe. — Jesus kay wuyetabucap mu'ūm ojuy osunuy — i'e'em ip. — Gasū bit ixexipān dak Jesus muwēnuwēn o'e! — i'e'em ip. — “Jesus kay juy eyetabun epesop!” i'e'em ixexipān ma — i'e'em ip.

²⁴ Wawēġ co buje:

— Bay, ên soat podi ma a'ôbaca — io'e ip Deus pe. — A'ôbacaam cuk Paulo egutabun ekpot kay — io'e ip cebe.

2

¹ Catorze koato kap puje, ocepit Jerusalém ka kay. Barnabé eju oju. Tito dak otujowat oweju. ² Ibo ka kay oju “Jerusalém ka kay juy eju” i juk adi Deus o'e owebe buye. Jesus kayayũ kukuk'ukayũ o'je'awero wa'ijo am. Warara'acayũ eju gu juk ocekawên—ixeyũ eju acã. Apên cuk adi kawên idipat oğuwênuwên Judeu'ũmayũ be iap oğuwên cebe ip. Apên cuk adi ixeyũ oğutaybitbin iap tak oğuwên ma. Obu'u juk adi oğuy ixeyũ be “Te'e ma juk adi egutaybitbin ip cedağ'ũma ên imutaybitbin puye” i'e am owebe. ³ Wuykitpit Tito juk otujowat owebe. Judeu gu ixé.

— Teku juy ataypu'ağobixeedakacat wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dağ—Deus ekawên tağ — i'ũmgu o'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ ma—Judeuyũ ma.

⁴ Warara'acayũ bit oôm oce'aweroroap'a be, o'ğukũyjo gu ma'gu ip. “Oceju dak ocetabut Jesus kay” i napa ma e'e'ukayũ oôm ip ocekawên co am oca'ôxikap ojuy. Jewemukorêm ojuy ip.

— Teku juy ataypu'ağobixeedakacat wuydobuyũ'ũm'ũm ekawên tağ — io'e ixeyũ ma. — Apênpuye dak eybu'u wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dağ jekum Jesus eju mũğ'i eyeku buje? — io'e ip ocewebe. — Imên cũğ gu Deus xe — io'e ip ocewebe. — Wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dağ cuy epeku, Jesus kay a'gu eyetabut ma — io'e ip ocewebe.

⁵ Ixeyũ ekawên kay gu bit oceju—pũğ em tak ka'ũma.

— Ha'a wuydobuyũ'ũm'ũm pabi dağ cuy ajeku cũğ ma wuy'e am Deus xe — i'ũmgu juk adi oce'e oceju bit.

Imên oce'e buje, kuka juk kawên idipat oceğuarurun. Ijo'i gu kuka juk o'e. Imên oce'e buje, eymuğuykuku kuka juk oceju.

⁶ Igo'a be o'je'awero ip itabucayũ kukuk'ukayũ. Soat xe ya'ôbuyxi ip osodop. Yoboğ gu ip oxe bit ijodiat pit. Deus kacũğ kay gu ağ—badi acã. Iisuan gu ixeyũ bit omutaybin.

— Wara'an pit cuy egutaybin Judeu'ũmayũ — i'ũmgu o'e ip owebe. ⁷ — Deus cuk Paulo o'jomuy kawên idipat muwên âm Judeu'ũmayũ be. Judeuyũ be bit Pedro o'jomuy kawên idipat muwên âm — io'e ip jewewebe.

⁸ Deus ja'ôbacaap o'ğũm owebe jekawên muwên âm Judeu'ũmayũ be. Ixe emumuju ôn. Judeuyũ be bit jekawên muwên âm ja'ôbacaap o'ğũm Pedro be.

⁹ — Deus Paulo mujujum jekawên muwên âm Judeu'ũmayũ be — io'e ip itabucayũ kukuk'ukayũ—Tiago, Pedro dak, João dak.

Imēnpuye juk ip obumukuḡ. Barnabé bumukuḡ tak ip jebur-
erexi ip puye.

— Judeu'ūmayū be eyju ma juy Jesus ekawēn
epeḡuwēnuwēn. Ocejū bit cuy Judeuyū be oceḡuwēnuwēn
— io'e ip. ¹⁰ Pūḡ ma ip ocemuḡebu. — Gebum cuy epesop
tadaybotbocayū kay—itabucayū kay—ocexeayū kay — i juk
o'e ip ocewebe. — Dinheiro'in cuy epeḡudot cekay ip, ka'ūma
kuḡ puye — i juk o'e ip ocewebe.

Ōn tak ocokcok cīcā oce imudot am.

¹¹ Guyjom ma Pedro oajēm ocekey, oceju Antioquia ka
be bima. Ōn pit xeku oḡukorēm warara'acayū etabun
ma, warēmtaḡ ma jekukum puye. ¹² Tiago jebureyū
o'ḡudot ocekey. Antioquia ka be ip oajēm. Ixeyū
ajēm'ūm pima, Pedro jekōnkōn'uk osunuy itabucayū
eju—Judeu'ūmayū eju—Judeuyū babi daḡ jekuku'uk'ūmayū
eju—taypu'aḡobixeedakatkat'ūmayū eju. Tiago bureyū
ajēm puje bit, ibu'u o'e jekōn ām ceweju ip—Judeu'ūmayū
eju. Iparara osunuy Judeuyū buxim— “Judeu'ūmat
jedaypu'aḡobixeedakacan cuy cūḡ ma i'e am Deus xe, itabut
ma'ḡu ip Jesus kay” i'e'e'ukayū buxim. ¹³ Imēnpuye Pedro
buxim o'e ip warara'acayū Judeuyū. Pūḡ taḡ ma oeku ip
jeweweju Judeuyū. Jeparara pibun ibu'u o'e ip Judeu'ūmayū
eju jekum. Barnabé dak ixeyū buxim iparara o'e. Pūḡ taḡ
ma oeku Judeuyū eju. Judeu'ūmayū eju bti ibu'u o'e jekum
jeparara pibun. ¹⁴ Cūḡ ḡu o'e ip jekukum. Kawēn idipat taḡ
ḡu ip jekukum o'e. Iboap co buje juk ocekawēn Pedro eju
warara'acayū etabutpe.

— Ēn Judeu — i juk oce cebe. — Inaka Judeu'ūmat co'i
ēn jekukum — i juk oce cebe. — Judeu ekukuap puxim
ḡu ēn jekukum — i juk oce cebe. — Apēnpuye dak ēn e'em
Judeu'ūmayū be “Judeuyū babi daḡ cuy epeku!” i? — i juk oce
cebe.

¹⁵ Ocejū bit Judeuyū ocekapap pin ma.

— Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū Judeu'ūmayū — i oceju e'em,
ocedobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ ḡu ip jekukum puye.

¹⁶ Wuyju bit kuy wuyetabut Jesus Cristo kay. Deus xe wuyju
cūḡ ma wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wuyekuap tomuju
ḡu—wuyetabucap tomuju acā. Deus xe wuyju cūḡ ma wuy-
dobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ jekukum puye ḡu—wuyetabut
puye acā. Ka'ūma ma cūḡ ma Deus xe jedobuyū'ūm'ūm
ekawēn taḡ jekuap tomuju.

¹⁷ — Cristo kay wuyetabun puje acā cūḡ ma acesop Deus xe,
wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ jekukum ḡu ma'ḡu wuyju — i
wuyju e'em.

Imēn i'e buje, ibapuk e'em soat pe Judeu'ūmayū jo'i ma wuyju dak ikērēat muḡēḡē'ukayū iap. Ibu'u ḡu paxi Cristo je'e wuywebe ikērēat muḡē ām? Ibu'u ma! Cedaḡ ḡu cexe. Ijo'i ḡu cexe.

18 — Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wuyekukuap tomuju ḡu wuyju cūḡ ma Deus xe—wuyetabucap tomuju acā — i'e'e'uk cuk adi oḡuy. Imēnpuye “Wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuy ajeku cūḡ ma wuy'e am Deus xe” o'e buje, kuyat wekawēn kuka ocepere, wuydobuyū'ūm'ūm pabi dak kuka oḡupubutbun. 19 Iba'ore owebe cūḡ ma i'e am Deus xe wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ wekuap tomuju. Deus ekawēn tup cocom cuk wetaybin iboam. Iba'ore soat pe wuywebe soat iboap ekawēn taḡ jeku am. Wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ wuyekuap tomuju wuyju cūḡ ma Deus xe ibima apēḡām Cristo oe'ū korosa be? Ka'ūma ām ma! 20 Jekpiwan ma Jesus oe'ū korosa be owebeam iap kay wetabut pima, obikuyap taḡ ḡu ōn jekukum. Cristo biōḡbuk omuy owebe. Kuyje wekukukuap kuy ocepere. Deus ipot kay wetabucap eju ōn jekukum ḡasū bit. Ixe ipot jekpiwan ma oe'ū we'ūap puxim, okukpin cīcā cexe buye. 21 Deus ibikuy soat kuk am xipan.

— Okuḡ ḡu juy! — i'ūmḡu ōn pit e'em cebe. Ōn pit imēn ḡu e'em. Wuydobuyū'ūm'ūm pabi daḡ wuyekuap tomuju wuyju cūḡ ma Deus xe ibima, apēḡām Cristo oe'ū korosa be? Ka'ūma ām ma!

3

1 Galácia eipi watwat, eyaḡuyba'arēm cīcā! Abu dak cuk eymuḡuykuku? Abu dak cuk eymubu'un kawēn icēmat taḡ eyekuap puxim? Apēn Jesus Cristo oe'ū korosa be iap cuk adi oceḡuwēn eywebe. Ibaḡuḡ ma juk adi oceḡuwēn eywebe. Imēnpuye juk adi eyetabut cīcā epesop cekay. 2 Pūḡ ḡu buk oḡuwēn eywebe. Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm eywebe wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn taḡ eyekuap puye ḡu! Ibiōḡbuk oōm eywebe apēn Cristo oe'ū iap ekawēn eyetaybit puye; iboap ekawēn kay eyetabut puye dak. 3 Eya'ōbacaam ḡu juk epesop Deus ebekitkiyūm—Deus biōḡbuk a'ōbacaam acā. Gasū bit:

— Wuya'ōbacaam ma ixe a'ō daḡ ajeku — i eyju e'em te'e ma. Eyaḡuyba'arēm cīcā dak epesop. 4 Kuy bima juk adi eyetabut cīcā epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ḡu ip eywebe itabut'ūmayū. Gasū bit xe'e jeybu'un cekay? Te'e ma du juk adi ipiat epesupi'ajojo? Iba'ore! 5 Deus cuk adi jebiōḡbuk a'ōbacaap o'ḡūm eywebe. Ixe a'ōbacaam wuywebe i'e ba'oreat cuk adi epeḡubapukpukpuk soat etabutpe. Ja'ōbacaap o'ḡūm eywebe wuyawēwēap ekawēn taḡ eyju jekukum puye ḡu. O'ḡūm eywebe eyju Deus ekawēn kay jījā buye, cekawēn kay eyetabut puye dak.

⁶ Abraão etabucap puxim eyju dak cuk adi eyetabut epesop Deus kay. Imên Deus Abraão o'ğuwên: — Ixe juk adi itabut cîcã osunuy okay — i. — Imênpuye cûğ ma osunuy oxe i.

⁷ Ixe-buxim itabucayũ Abraão naxegebithicayũ Deus xe, Judeuyũ ğu ma'ğu ip. Iboam cuy eyetaybin. ⁸ Deus cuk adi o'e jewebe ma:

— Guyjom cûğ ma jeedop ip oxe warara'acayũ dak—Judeu'ũmayũ — i. — Itabun puje ip cûğ ma jeedop ip oxe Judeuyũ jo'i ma — i juk adi o'e jewebe ma.

Imênpuye imên e'em Deus ekawên tup:

“Ōn ma xipacat oğũm soat ka watwat pe, ên etabut okay buye,” i'e'em Deus Abraão be, i.

Imên Deus kawên idipat o'ğuwên Abraão be xipacat ũm awap soat ka watwat pe. ⁹ Abraão itabut cîcã osunuy Deus kay. Imênpuye Deus xipacat o'ğũm cebe. Ixe-buxim soat itabucayũ dak xipacat jeejat Deus xewi.

¹⁰ Imên e'em Deus ekawên tup:

Wũy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom wuyawêwêap ekawên tağ jekukum'ũm pima, soat ekawên tağ jekukum'ũm pima, i.

Imênpit iba'ore soat pe wuywebe soat ekawên tağ wuyeku am wuyawêwêap ekawên tağ. Imênpuye:

— Xipat ğu eyju oxe — i'e'em Deus soat pe— “Wuyawêwêap ekawên tağ wuyeku buje acã cûğ ma acesop Deus xe” i'e'e'ukayũ be.

¹¹ Deus cuk adi o'e:

— Eyetabut okay bima acã, cûğ ma epesop oxe — i.

Imênpuye wuyawêwêap ekawên tağ wuyekuap puje ğu cûğ ma acesop Deus xe. Imêntak e'em Habakuque ekawên tup—kuyjeat ekawên tup—Deus ekawên muwênuwên'ukat ekawên tup:

Itabucat ma cûğ ma Deus xe, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹² Imênpit itabut'ũmat tak wuyawêwêap ekawên tağ jeku ojuy. Imêntak e'em Deus ekawên tup:

Wuyawêwêap ekawên tağ jekuku'ukat acã cûğ ma jeenuy Deus xe—soat ekawên tağ jekuku'ukat, i. Soat em itait jeenuy Deus xe, i.

¹³ — Xipat ğu ên oxe — i'e'em Deus soat pe—ikêrêat murũğrũğ'ukayũ be.

Cristo bit oe'ũ apên cuk adi ikêrêat ağujurũğrũğiap teida am. Imên e'em Deus ekawên tup:

Korosa eju ibamupayaat wũy ma jeenuy Deus wi ipiat'ajojom ikêrêat kuğ puje, i.

Korosa eju bima: — Wũy ma juy eguy owi ipiat'ajojom ikêrêat kuğ ên puje — io'e Deus Jesus pe.

Wuywebe ġu imēn o'e. Jesus pe acā imēn o'e, apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap kuġ puye. ¹⁴ Deus o'e Abraão be: — Xipacat oġūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i.

Jesus Cristo kay Judeu'ūmayū itabun puje, Deus xipacat je'ġūm cebe ip. Xipacat je'ġūm cebe ip korosa eju Cristo apēn cuk adi ikērēat aġujurūġrūġ iap o'tujowat jewebe buye. Imēnpuye Deus jebiōġbuk muōmōm wuywebe wuyetabut puye. Imuōmōm wuywebe apēn cuk adi o'e Abraão be iap taġ.

¹⁵ Okitpitpiyū, apēn jebapukpuġ soat kabia wuywebe iap taġ ōn jeymutaybin. Abu wuybubut je'jat wuye'ū buje iaptup mubararak pin pima, wuyju wuybutet mubarararaġ ixedup pe. Wuybure dak jebutet mubarararaġ ixedup pe. Xepxep putet mubararak puje, iba'ore warara'acat pe iboaptup ekawēn mupubut am. Iboaptup ekawēn muwarurun am tak iba'ore ma cebe ip.

¹⁶ — Xipacat oġūm ewebe, enaxeġebit pe dak — i juk adi o'e Deus Abraão be.

“Enaxeġebitbiyū be” i'ūmġu e'em ibodup. “Enaxeġebit pe” i acā e'em. Adeayū be ġu kuka xipacat o'ġūm. Pūġ pe ma kuka o'ġūm—Cristo be ma. ¹⁷ Imēn ōn e ojuy eywebe. Deus cuk kuy o'e Abraão be:

— Xipacat oġūm soat ka watwat pe, ēn etabut okay buye — i. — Soat em wa'ō daġ ōn e'em — i juk o'e.

Gūyjom acā wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn Moisés pe ixē be imuwēn ām jebekitkit pe—430 koato kap puje ma. Wuyawēwēap ekawēn muwēn puje bit:

— Obu'u oce xipacat ūm ām Abraão be ġasū bit — i'ūmġu o'e Deus. — Apēn cuk oce cebe iap taġ ġu oce ġasū bit — i'ūmġu o'e.

¹⁸ Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap puye Deus xipacat ūmūm wuywebe bima, apēn cuk adi o'e Abraão be iap taġ ġu kuka o'ġūm wuywebe. Imēnpit Deus xipacat o'ġūm Abraão be “Xipacat oġūm ewebe ēn etabut okay buye” io'e buye. Deus ja'ō daġ e'em soat em.

¹⁹ — Apēnpuye dak Deus wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn Moisés pe? — i du eyju e'em owebe?

Ōn jeymutaybin. Wuyawēwēap ekawēn o'ġuwēn wuymutaybit am ajo Deus bikuyap taġ ġu iam. Guyjom kuka Abraão naxeġebit o'kap—Jesus Cristo. Deus xipacat kuka o'ġūm cebe ja'ō daġ. Ikap'ūm pima bit, kuy juk adi wuyetaybit ajop soat ipi juacat kūyjobit'ūm ip Deus a'ō kay iam. Deus ma o'jekawēn Abraão be.

— Xipacat oġūm ewebe — i juk o'e cebe.

Wuyawēwēap ekawēn muwēn pin pima bit, ijodiacat eju ġu o'jekawēn. Koap jekawēn tojotjot'ukayū be o'ġuwēn. Ixeyū o'ġudot jekawēn muwēn ām ijodiacat pe. Ijodiat ma ġuwēn iboap wuywebe. ²⁰ Wuyju warara'acat mujujum wuybure

kay imukūyjo pin pima. Imēnpuxim Deus ixeyū o'ğudot ijodiat mukūyjo am, ixeyū be “Ha'a, ijop ekawēn tağ cuy ajeku” i'e am. Deus pit pūğ ma. Wuyju imujuap wiwim ğu Deus, ja'ōbi ma e'em puye. Wuywebe bit iba'ore imuju am. Iba'ore wuywebe “Ēn imēn ece'e. Ōn tak wara'at tağ oce” i'e am Deus pe, ixu mujujum ğu wuyju buye. Ja'ōbi ma: — Xipacat oğūm ewebe — i juk o'e Abraão be.

21 — Eyetabun puje acã cūğ ma epesop oxe — i'e'em Deus.

— Cūğ ma epesop oxe eyawēwēap ekawēn tağ eyeku buje acã — i dak tu e'em wuywebe?

Xepxep ekawēn tağ tu Deus e'em wuywebe? Ka'ūma! Deus pe wuymucūğ put wuyawēwēap ekawēn muwēn ām ibima, “Eyawēwēap ekawēn tağ eyeku buje acã cūğ ma epesop oxe” i kuka juk o'e Deus wuywebe. 22 Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Soat ipi watwat ikērēat kuğ, i.

Iba'ore soat pe wuywebe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyeku am—soat ekawēn tağ. Imēnpuye pūğat kay wuyetabun puje acã cūğ ma acesop Deus xe—Jesus Cristo kay wuyetabun puje acã. Soat ixu kay itabucayū xipacat jeejat Deus xewi “Xipacat oğūm soat pe itabucat pe” io'e Deus puye.

23 Kuy bima juk adi wuyetaybit ğu ajop wuyetabut am. Warara'acat pe wuymutaybicat wiwim cuk adi ajop wuyetabut am Jesus kay. Taomūnmūnat puxim cuk adi ajop wuyawēwēap ekawēn tağ jeku ojuy. 24 Bekitkit puxim cuk adi ajop. Bekicat kukat puxim wuyawēwēap ekawēn wuykuğ osunuy. Ikukat bekicat mukūyjojom ixu be warēmtağ ma jekuap puxim. Imēnpuxim wuyju dak wuyawēwēap ekawēn tağ cuk adi ajekuku warēmtağ ma wuyekuap puxim. Cristo ajēmap wiwim cuk adi ajop. Yajēm'isum cūğ ma acesop Deus xe Cristo kay wuyetabucam acã.

25-26 Gasū bit wuyetabut Cristo kay. Mūğ'i wuyju ceweju. Ixu kay wuyetabun puje bekitkit puxim ğu ajop. Deus ipot-poyū ma ajop yaypanayū buxim. Imēnpuye wuyawēwēap ekawēn tağ ğu ajeku ğasū bit. Bekicat ikukacecat puxim ğu wuyju. 27 Eyetabun puje, kuy juk eymubatisasanat “Jesus eju mūğ'i ojeku ğasū bit” i'e am soat pe. Gasū bit Cristo eju mūğ'i eyju jekukum. Cristo buxim epeku. 28 Cristo eju mūğ'i jekukum pima, Judeu, Judeu'ūmat tak weğūğūn ma ip jekukum. Tei'ūma kapikpik'ukat, teibubum kapikpik'ukat tak weğūğūn ma ip jekukum. Ayacat, ağokatkat tak weğūğūn ma ip jekukum, Jesus Cristo eju mūğ'i jekukum pima.

29 — Xipacat oğūm enaxeğebit pe — i juk adi o'e Deus Abraão be.

Cristo eykukat. Imēnpuye Abraão naxegebitbicat eyju Deus xe. Imēnpuye xipacat epejat Deus xewi apēn ixē juk adi o'e cebe iap taḡ.

4

¹ Gebum cuy ajop apēn ipotpoyū jebay bubut pum iap kay.

— Yaypan pima acā okpot soat obubut je'jat jebubun — i'e'em cebay.

Yaypan'ūm pima bit, jebay eju kapikpik'ukat co'i ma ipot. Yaypan pima acā soat kuḡ jeenuy—jebay bubut kuḡ. ² Yaypan'ūm pima, warara'acayū bekicat kuḡ imukūyjojom. Warara'acayū cebay bubut kuḡ, cebay ekawēn taḡ ma. ³ Bekicat yaḡuy'ūm bekin pima. Bekitkit puxim wuyju dak ajop wuyetabun'isum Jesus kay. Tūybe wuyawēwēap ekawēn taḡ wuyekuap tomuju cūḡ ma acesop Deus xe iān cuk adi ajop. ⁴ Imudocap kabia ajēm puje, Deus jekpot o'ḡudot ijodi. Wuyjo'i o'kap ayacat'uk pewi. Wuyawēwēap ekawēn taḡ cuk adi oekukuku Judeu buye.

⁵ — Iba'ore ocewebe soat ekawēn taḡ jeku am ocawēwēap ekawēn taḡ — i'e'e'uk ajop Deus pe. — Apēntak cūḡ ma acesop cexe? — i'e'e'uk ajop wuyewewebe.

Jesus pit e'em wuywebe:

— Wa'ōbacaap oḡūm eywebe—eyawēwēap ekawēn taḡ eyku am ḡu—Deus ebekitkiyūm eye'e am acā! — i.

⁶ Ixe Deus cuk jekpot biōḡbuk o'ḡuōm wuywebe “Eyju dak okpotpoyū” i'e am wuywebe. Imēnpuye:

— Bay! — i wuyju dak e'em cebe Jesus a'ō nomuju. — Bay — i'e'em wuyju ibiōḡbuk a'ōbi.

⁷ Deus eju kapikpik'ukayū ḡu a'ḡu eyju. Ipotpoyū ma eyju. Imēnpuye soat je'ḡūm eywebe jekpotpoyū be iūmūmap.

⁸ Kuy bima juk adi eyetaybit ḡu epesop Deusan. Warara'acayū kay juk adi eyetabut epesop. Tūybe iteyū ma deusyū iān cuk adi epesop. ⁹ Gasū bit eyetaybit Deusan. Ixe dak o'e itaybit eyjum. Apēnpuye dak waram eyetabut pin ma'ḡuto deusbaroyū kay? Te'e ma kuka eyetabut epesop cekay ip. Wuybuywan pa'ore ip cebe itaybit'ūm puye. Te'e ma du ixeyū a'ō kay epe'e ḡuto? Eyaḡuyba'arēm! ¹⁰ Tūybe cūḡ ma acesop Deus xe kabia muxipanpan pima iān eyju e'em, kaxi muxipanpan pima dak iān, koato muxipanpan pima dak i'an eyju e'em. ¹¹ Waḡuybabi'ūm'ūm cīcā eykuḡ. Te'e ma du juk adi ocekapik kawēn idipat muwēnuwēn eywebe? Waḡuybabi'ūm'ūm cīcā eykuḡ.

¹² Okitpitpiyū, Cristo a'ō kay kūyjobin cuy epesop obuxim. Ōn tak eybuxim ya'ō kay. Ōn cuk adi eyburem oḡuy. Eyju dak cuk adi warēmtaḡ ḡu epesop okuḡ. ¹³ Koap weku buje, kawēn

idipat epeya'íjojo ġu buk. Ōn pit cuk oju imuwēn ām eywebe owātaxipi buye. Oju ġu wara'at ka kay. ¹⁴ Eyaġuybabi'ūm'ūm cuk adi epesop okuġ owātaxipi buye. Owātaxiapiap waywayway ġu juk adi epesop.

— Paulo kay ġu oceju soat em iwātaxipi buye — i'ūmġu juk adi epe'e'e.

Eyduk'a be juk adi eyju okuk. Xipan cuk adi eyju okuk kabi bewiat kukap puxim—Deus ekawēn tojtjot'ukat kukap puxim—Jesus Cristo kukap puxim. ¹⁵ Eycokcoġ cuk adi epesop okuġ. Okay ĵĵā juk adi epesop. Apēnpuye dak epe'e okay ġu ġasū bit? Iba'ore'ūm pima eyeta kuka juk epesutaūm owebe wetam. ¹⁶ Icēmān acā juk adi ocekawēnwēn eywebe. Apēnpuye eyju ġasū okay ġu?

¹⁷ Jewexe ma ip eykay ixeyū warēmtaġ ma eymutaybit-bin'ukayū. Eymu'aġuyba'arēm ojuy ip okay'ūm ām. Ibu'u ip eywebe okay am. Ibikuy ip jewekay i'e am apēn kuy bima okay ĵĵā epesop iap puxim. ¹⁸ Xipat wuywebe warara'acat kay am xipat i'e ojuy bima. Ixeyū mu'aġuyba'arēm ojuy bima bit, xipat ġu kuka o'e cekay am. Iboap icēmān soat em. Eykukpin cĳcā oxe, eyxe ġu'ma'ġu ōn. ¹⁹ Bekitkit, eykukpin cĳcā oxe. Ayacat i'itpiat puxim ōn. Waġuybabi'ūm'ūm cĳcā eykuġ. Cristo ekukuap puxim eyju dak jekukum iap wiwim ōn ayacat je'it kapap wiwim iap puxim. ²⁰ Waġuybabi'ūm'ūm cĳcā eykuġ. Eyxe pin cĳcā oxe. Apēntak ōn jeyawē?

²¹ — Moisés ekawēn taġ cuy ajeku—wuyawēwēap ekawēn taġ — i te'e ma eyju e'em.

Eyetaybit tu apēn wuyawēwēap ekawēn e'em iam? ²² Gebum cuy epesop Abraão ipotpoyū kay—xepxepayū kay. Xepxep osodop ip Abraão ipotpoyū. Pūġ ma ixi tei'ūma kapikpik'ukat osunuy Abraão duk'a be. Wara'at xi bit Abraão tayxiat osunuy. ²³ Kapikpik'ukat it o'kap wuykapap puxim. Itayxiat it pit Deus a'ōbi o'kap. O'kap “Ēkpon oġūm ewebe” io'e buye. ²⁴ Xepxep aoyū xepxep em Deus jekawēn o'ġuwēn jebekitkit pe iap puxim. Jekawēn o'ġuwēn jebekitkit awēwē ām. Co'a bicūġpe bima o'ġuwēn Moisés pe, Sinai'a bicūġpe bima. Wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuyayū tei'ūma kapikpik'ukat it puxim—Agar it puxim. ²⁵ Agar co'a buxim—Sinai'a buxim—Arábia eipi beat'a buxim.

— Wuyawēwēap ekawēn taġ wuyekuap tomuju acā cūġ ma acesop Deus xe — i te'e ma e'em pūġpūġayū. Agar it puxim ixeyū—Ismael buxim—tei'ūma kapikpik'ukat it puxim. Jerusalém ka ixeyū Judeuyū ka. Ixeyū a'ō kayayū dak wuyawēwēap ekawēn taġ jeku ojuy cūġ ma i'e am Deus xe. ²⁶ Wara'at ka bit opop. Jerusalém ka buxim ibo ka. Kabi

bewiatka bit ibo ka. Wuyju ma ibo ka watwat. Itayxiat it puxim wuyju—Isaque buxim.

— Cũğ ma wuyju Deus xe wuyetabut puye — i wuyju e'em.

²⁷ Imēn e'em Deus ekawēn tup:

Tū'ū, ecokcoğ cuy eğuy e'it'et ğu ma'ğu ēn, i. Ecokcoğ cuy eğuy e'it esupi'ajo ğu ma'ğu ēn, i. Ayacat o'jepere iat iyū ade je'e—jektop eju nuyat iyū bodi ma, i.

Imēn e'em Isaías emudupmubararakup.

²⁸ Okitpitpiyū, Deus a'ōbi Isaque o'kap. Ixe buxim eyju dak ya'ōbi Deus ipotpoyūm epesop. ²⁹ Wuykapap puxim o'kapiat Deus biōğbuk a'ōbi o'kapiat kaykay jījā osunuynuy. Ibabiwarere osunuynuy cekay. Iwaywayway acā osunuynuy. Gasū dak imēn ma jebapukpuğ iboap. Wuykapap puxim o'kap'iyū Deus biōğbuk a'ōbiayū kaykay jījā. Iwaywayway jījā ip. Warēmtağ ip ikuğ. ³⁰ Imēnpit, imēn e'em Deus ekawēn tup:

“Tei'ūma kapikpik'ukat cuy eğujēm eduk'a bewi,” i juk o'e Deus Abraão be, i. “Eğujēm cuy i'it eju ma,” i. “Etaxiat it puxim ğu ixe it,” i. “Jebay bubut je'jat ğu,” i. “Etaxiat it acā je'jat,” i.

³¹ Imēneju, okitpitpiyū, ğebum cuy epesop iboap ekawēn kay. Tei'ūma kapikpik'ukat it puxim ğu wuyju—itayxiat it puxim acā.

5

¹ Cristo juk ja'ōbacaap o'ġūm wuywebe wuyjupinap tağ wuyeku am. Ixe a'ōbacaap kuğ cuy epesop soat em.

— Wuyawēwēap ekawēn tağ cuy ajeku cũğ ma wuydop am Deus xe — i waram pit cuy epe'e ğu.

Tei'ūma kapikpik'ukat puxim ğu juy epesop waram.

² Eya'ōpicũğcũğ cuy epesop wekawēn kay! Ōn Paulo. Judeu ōn. Jesus kay bit wetabut. Ōn ma jeymukūyjo. Warara'acat pe eydaypu'ağobixeedakacan pima, te'e ma kuka juk Cristo oe'ū eywebeam. ³ Imēn ma ōn eymukūyjojom.

— Soat ekawēn tağ cuy epeku wuyawēwēap ekawēn tağ—Moisés ekawēn tağ — i ōn e'em soat pe o'jewedaypu'ağobixeedakacat'iyū be.

⁴ “Cũğ ma acesop Deus xe wuyawēwēap ekawēn tağ wuyju jekukum puye” i'e'e'ukayū wūy ma ip Cristo wi. Jetabucap kuy o'jepere ip. Ibu'u ip Deus pe xipan jekukan. ⁵ Wuyju bit wuyetaybit cũğ ma acesop Deus xe wuyetabut Jesus Cristo kay buye iam. Cũğ ma acesop cexe iap wiwim cīcā wuyju. Iboap wiwim cīcā wuyju soat em Deus biōğbuk wuya'ōmucanucan puye. ⁶ Jesus Cristo eju mūğ'i wuyju jekukum pima, yoboğ ğu Deus xe

wuydaypu'ağobixeedakatkan pima, ixeedakatkan'üm pima dak. Yoboğ pit cexe wuyetabucap acã. Wuyetabut pima xipan tak acejewekuk.

⁷ Kuy juk adi eyetabut cĩcã epesop Jesus Cristo kay. Abu juk kawēn icēmat kay eymubu'un? Apēn cuk eymubu'un? ⁸ Apēn xe'e ixe eyağuyumuwarurun? Deus ğu eyağuyumuwarurun. Deus ğu eymubu'un. Ixe juk eynaē cūğ ma eyeku am jexe.

⁹ — Tōm'īt ma soat'a muyuhuhum—pāo'a muyuhuhuaptōm. Yaboğ e'em — i wuyju e'em.

Imēnpuxim pūğ ma warēmtağ ma eymutaybitbin pima, soat kuka warēmtağ ma epeku.

— Wuyawēwēap ekawēn tağ wuyekuap tomuju cūğ ma acesop Deus xe — i kuka o'e soat te'e ma.

¹⁰ Ōn pit wetabut mabuk eykay. Wetaybit waram ğuto eyağuyusat epe'e iam. Waram ğuto kawēn icēmat kay epesop. Wetaybit iboam mūğ'i wuyju wuykukukat eju buye. Warēmtağ ma eymutaybitbin'ukat pe bit Deus ipiat supi'ajoat—ya'ōbuyxi'ūmat pe, ya'ōbuyxiat pe dak.

¹¹ Okitpitpiyū, okay'ūmayū te'e ma wawēğmukērērērēn.

— Paulo e'em wuywebe “Jewedaypu'ağobixeedakatkan cuy epesop”, i — i napa ma e'em ip soat pe.

Kuy bima juk adi ocece iboam soat pe. Gasū bit oce ğu imēn. Imēn ōn e'em pima, itakoma ğu kuka adi Judeuyū okay. Ixeyū ma e'em imēn soat pe. Ōn pit e'em:

— Cūğ ma epesop Deus xe eyetabut pima Jesus oe'ū korosa be wuywebeam iap kay — i.

Imēnpuye buk ip itakoma ma okay. ¹² “Jewedaypu'ağobixeedakatka cuy epesop Moisés ekawēn tağ” i'e'e'ukayū be bit:

— Epeyewedaxibada'uk cuy pūğ em ma — i ōn e'em.

¹³ Okitpitpiyū, Deus cuk wuynaē wuyjupinap tağ wuyeku am. Imēnpit:

— Obikuyap tağ cuy ojeku jewemucokcokcoğ, Deus onaē ojupinap tağ weku am puye — i'ümğū juy epe'e.

Eybikuyap tağ ğu juy epeku jewemucokcokcoğ. Xipan cuy epeyewekuk. Jewebuywatwan tak cuy epesop! ¹⁴ Imēn e'em wuyawēwēap ekawēn tup: Xipan cuy warara'acat ejukuk ewekukap puxim, i. Eywebe xipan warara'acat kuğ pima, wuyawēwēap ekawēn tağ eyju jekukum soat ekawēn tağ. ¹⁵ Ika'uat puxim jewewekuğ pima bit, kuka xipan jewewekuap epeyepere, jewemuymuy bima dak, jewawēğmukērērērēn pima dak.

¹⁶ Ōn mabuk jeyawē. Eybikuyap tağ ğu juy epeku jewemucokcokcoğ. Āğ cuy Deus biōğbuk jeyağuydada. Ixe eyağuydadam pima warēmtağ ğu kuka epekuku ikērēat muğēğēm. ¹⁷ Ajo Deus biōğbuk cekay iap ajo wuyju cekay

iap ġu. Apēn Deus biōġbuk ibikuy iap puxim ġu wuyju bit wuybikuy. Apēn wuybikuy iap puxim ġu dak Deus biōġbuk pit ibikuy. Deus biōġbuk bikuyap taġ jekuku'ukat jebikuyap taġ ġu jekukum jewemucokcokcoġ. Imēnpuye ixe biōġbuk bikuyap taġ jeku pin pima, wuybikuyap taġ ġu kuka ajekuku—ixe bikuyap taġ acā. ¹⁸ Deus biōġbuk wuyaġuydadam pima, wuyawēwēap ekawēn taġ ġu kuka ajeku cūġ ma wuydop am Deus xe—kawēn kuyat taġ ġu.

¹⁹ Wuybikuyap taġ jekukum pima, ikērēat acā kuka aġuġē. Soat wuyetaybit iboam. Wuybikuyap taġ jekukum pima, warara'acat itop kaykay kuka ajop, warara'acat tayxi dak; ikērēat kay acā dak kuka ajop ġebum; wuyekawēnkērēm tak kuka ajop; ²⁰ deusbaroyū kay dak kuka ajop wuyetabun; wuybukaypan tak kuka ajop; warara'acat aoka pin tak kuka ajop; jewa'ōxikxiġ tak kuka ajop; wuyetakomāmām tak kuka ajop warara'acat kay; wuyetabikukum tak kuka ajop soat kay; wuya'ōbuyxian pin tak kuka ajop; wuyewejak'ūm tak kuka ajop wuybureyū kay; ²¹ wuyetabutkarey dak kuka ajop; wuyka'o'om tak kuka ajop; jewetabutpe ma kuka ajop aoyū dabi'o'om peta muġēġēm pima. Wuybikuyap taġ jekukum pima, warēmtaġ ma kuka ajop. Deus soat kukukan pima, jeōm ġu ip kabi be imēn jekuku'ukayū. Imēn cuk oce eywebe. Ġasū dak imēn ma ōn e'em eywebe.

²² Deus biōġbuk wuyaġuydadam pima bit, ikukpin kuka warara'acat ajukukuk; wuycokcoġ tak kuka ajop soat em; wuyaġuybabibim tak kuka ajop; wuyukpiceġēm ġu dak kuka ajop; wuya'ōdidim tak kuka warara'acat ajukukuk; xipan tak kuka warara'acat ajukukuk; wuya'ō daġ tak kuka ajekuku soat em; ²³ wuya'ōbuyxian pin ġu dak kuka ajop; jewawēwēm tak kuka ajop ikērēat muġēap puxim. Imēn wuyju jekukum pima, wuyawēwēap ekawēn taġ kuka ajeku—kawēn kuyat taġ. ²⁴ Jesus Cristo ebekitkiyū wuyju. Imēn wuyju jewawēwēm.

— Cristo oe'ū korosa be owebeam — i'e'em wuyju jewebe ma. — Ixe buxim oe'ūiat puxim cuy ojeku. Jewemucokcokcoġ obikuyap taġ ġu juy ojeku — i'e'em wuyju jewebe ma. Imēn wuyju jewawēwēm. ²⁵ Kuy bima Deus biōġbuk wuymutabun Jesus Cristo kay. Āġ cuy ġasū bit ixe wuyaġuydada. ²⁶ Wuya'ōbuyxian pin ġu juy ajop. Warara'acat aġutakomān ġu dak cuy. Wuyetabutkarey ġu dak cuy ajop warara'acat kay.

6

¹ Okitpitpiyū, wuybure be ikērēat muġē buje, ixe juy epeyawē. Deus biōġbuk a'ō kay kūyjobicat cuy ixe yawē. Eywebe dak xipāt'ūmat imuġē ġūġūn ixe buxim. Imēnpuye eyday'em'um cuy epepoy eywebe ikērēat kukap puxim.

² Jewebuywatwan cuy epesop. Jewebuywatwan pima, kũyjobit epesop Cristo a'õ kay. ³ Ya'õbuyxi'ũmat "Õn pit wa'õbuyxi. Osubuywan ġu warara'acat" i'e'em pima, jeweguykukukum. Te'e ma e'em — Cristo ebekit õn — i. ⁴ Gebum cuy ajop wuyekukuap kay wuyetaybit am cũġ ma oceju jekukum iam, cũġ ġu iam tak. Cũġ ma jekukum pima, wuycokcok ace'e wuyekukuap kay.

— Ibo ekukuap co'i du wekukuap xipat Deus xe? — i ġu kuka ace'e.

⁵ Soat ma juy wuyekapikap ajukuk.

⁶ Warara'acat pe Cristo ekawẽn wuymutaybitbin pima, wuybubut'in cuy aġu'ẽ'ẽ cebe wuymutaybitbinapteim.

⁷ Jewemuġuykukukum ġu juy epesop. Deus ya'õmupubutpun pa'ore soat pe wuywebe. Ajo ataida iat tak kuka ajat ma.

⁸ Imẽnpuxim jewemucokcokcoġ wuybikuyap taġ jekukum pima, ikẽrẽat kuka aġujurũġ. Wuye'ũ buje Deus wi wũy ma acesop. Deus biõġbuk mucokcokcoġ ixẽ bikuyap taġ jekukum pima bit, idipat kuka aġujurũġ ixẽ a'õbacaan, ibiõġbuk wuyaġuydadam pima dak. Wuye'ũ buje, waram acejetait. Deus xe acesop soat em. ⁹ Wuybu'u'um ġu juy ajop xipacat muġẽ ãm. Xipacat puap kabia be xipacat acejat wuybu'u'u'ũm pima. ¹⁰ Imẽnpuye xipan warara'acat kukap cuy acejepere ġu. Warara'acat podi ma itabucayũ ajukuk xipan.

¹¹ Obum ma ijudup mubarararaġ õn. Yoboġ cĩcã wemu-mubararak. ¹² Xipan jewemuwẽnũwẽnayũ ma e'em eywebe:

— Jewedaypu'aġobixeedakatkan cuy epesop cũġ ma Deus xe eydop am — i.

Yoboġan pin ip. Jesus Cristo oe'ũ korosa be iap muwẽn pu'u jĩjã ip. Iparara ip Jesus Cristo kay'ũmayũ ipiat supi'ajoat cebe ip iap puxim. ¹³ Jedaypu'aġobixeedakatkat ip. Soat taġ ġu bit ip jekukum wuyawẽwẽap ekawẽn taġ ġu. Eywebe jewedaypu'aġobixeedakatkat ojuj ip, "Ade ma oca'õ kay kũyjobit" i'e ojuj ip puye.

¹⁴ — Mẽnku xipat wuywebe cũġ ma wuydop am Deus xe, ġoku ġuto — i'ũmġu õn pit e'em. — Wuykukukat Jesus Cristo oe'ũ korosa be wuywebe cũġ ma wuydop am Deus xe — i acã õn e'em.

Jesus kay'ũmat ekukuap puxim ġu weku pin ġasũ bit. Idip ġu o'e oxe iboap pit. Jesus kay'ũmayũ dak jeku pin ġu wekukuap puxim. Idip ġu cexe ip iboap. ¹⁵ Wuyaġuy'isu bima, yoboġ ġu Deus xe wuydaypu'aġobixeedakatkat pima, ixeedakatkat'ũm pima dak. Ibitbit ma. Yoboġ pit cexe wuy'isum wuyeku am. ¹⁶ Õn kawẽnwẽn Deus eju yaġuy'isum jekuku'ukayũ beam—Deus ebekitkit peam.

– Bay, ebekitkit aḡuymubabibin cuy eḡuy – i ñn e'em cebe.
– Etabotaidabotbon cuy eḡuy cekay ip – i ñn e'em cebe.

¹⁷ Okaykay ḡu juy ip jeedop. Wa'õmukorẽm ḡu juy jeedop ip jewedaypu'aḡobixeedakatkacan iam. Kuy werowero opop wukxabi daḡ ade. Iboap coco buje, itaybit je'e ip Paulo kapikpiḡ cĩcã wuykukukat Jesus peam iam.

¹⁸ Okitpitpiyũ, “Xipan cuy Galácia eipi watwat ejukuk” i ñn e'em wuykukukat Jesus Cristo be. Xipan cuy jeykuk. Ibũrũn ma.

ÉFESO KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Éfeso ka watwat, cartadup mubararağ òn eywebeaptum. Deus ebekitkiyũ eyju. Soat em eyju kũyjobit Jesus Cristo a'ò kay, ceweju eyju mũğ'i buye. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi.

² Deus wuyebay. Jesus Cristo wuykukukat.

— Bay, Éfeso ka watwat cuy ejukuk xipan — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ aguymubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ Kabi beacat pe xipacat ùmũmap co'i ma soat em Deus xipacat ùmũm wuywebe dak. Kabi beayũ buxim wuyju, Cristo eju mũğ'i wuyju buye. Imēnpuye:

— Ēn xipat cĩcã — i juy ace Deus pe soat em ma—wuykukukat Jesus Cristo eбай be.

⁴ Ipi muğẽ'ũm pima ma, Deus kuy wuynaẽ jebekitkiyũm. Cebekitkiyũ wuyju Cristo eju mũğ'i wuyju buye.

— Soat tağ iisu jeedop ip oxe webekitkiyũ — i juk o'e jewebe ma Deus. — Ikẽrẽat kuğ ğu ip jeedop oxe — i juk o'e jewebe ma. Imēn cuk wuynaẽ ixex wuykukpin puye.

⁵ — Jesus Cristo kay itabun puje, webekitkiyũm ip je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imēn Deus o'e, jexe wuykukpin puye. Ibikuy osunuy wuynaẽ ãm. Jemucokcok am cuk wuynaẽ. ⁶ Ipot ikukpin cĩcã osunuy cexe. Imēnpit jekpot o'ğudot wuykay wuydaxijo am tei'umat ùmũmap puxim. Imēneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe soat em. — Soat podi ma ěn xipacat ùmũm ocewebe — i dak cuy ace cebe.

⁷ Deus ikẽrẽat o'ju'uk wuywebewi Cristo oe'ũ wuywebeam puye. Gasũ bit ixegẽbum ğu apẽn cuk adi ikẽrẽat aguğẽğẽ iap kay. Soat podi ma ixexipan wuykuğ. ⁸ Ibu'u ğu xipan wuykuk am. Soat em wuykuğ xipan. Soat podi ma itaybitbit ixex. Soan ma itaybit. ⁹⁻¹⁰ — Imu'awero pin pima, soat webekitkiyũ oğuwawero—soat ipi juacat, soat kabi beacat tak — i juk o'e Deus jewebe ma. — Cristo soat kukan je'e gẽbuje bit — i juk o'e jewebe ma. — Kũyjobit jeedop ip ya'ò kay — io'e.

Kuy bima apẽn imu'awero ojuy ip osunuy iap iba'arēm osodop soat xewuyxe. Gasũ bit iboap o'ğuwẽn wuywebe.

— Cristo soat kukan je'e — i juk o'e wuywebe. — Soat ma kũyjobin jeedop ip ya'ò kay — i juk o'e wuywebe.

¹¹ Soat ma jebapukpuğ wuywebe Deus bikuyap tağ—apẽn ixex juk adi o'e'eiap tağ. Ixex juk wuynaẽ jebekitkiyũm Cristo eju wuyju mũğ'i buye. Jebikuyap tağ wuynaẽ.

— Teyũku otaẽ webekitkiyũm — io'e ipi muğẽ awap. Imẽnpuye juk wuynaẽ. ¹² Oceju juk koam ocetabut oce'e Cristo kay. Imẽnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat ya'õbacaat — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Eyju dak cuk eyetabut Cristo kay. Kawẽn icẽmat co buje Cristo kay juk eyetabut epesop—kawẽn idipat co buje, Deus wuydaxijomap ekawẽn co buje. Wuyju ma wuybutet mubarararağ wuybubut pe ijop cuy obubut i'e am soat pe. Imẽnpuxim Deus tak jebiõğbuk muõmõm wuywebe “Teyũku webekitkiyũ” i'e am soat pe. Jebiõğbuk muõmõm wuywebe apẽn cuk adi o'e'e iap tağ. ¹⁴ Wuyetaybit ajo Deus je'ğũm jebekitkiyũ be iap acejat iam ibiõğbuk kuğ puye. Ixe ja'õbacaap ùmũm wuywebe ikẽrẽat muğẽap puxim. Imẽnpuye wuyetaybit ixe xe acesop ikẽrẽat kuğ ğu iam. Imẽneju:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i juy ace cebe—Deus pe.

¹⁵ — Éfeso ka watwat itabut cĩcã wuykukukat kay—Jesus kay — i juk o'e warara'acayũ ocewebe. — Ikukpin warara'acayũ kuğ ip—itabucayũ kuğ — i juk o'e ip ocewebe.

¹⁶ Iboap awẽğ tobuxik puje:

— Bay, ěn xipat cĩcã. Éfeso ka watwat buywatwan ěn ixeyũ be warara'acayũ kuk am xipan — i õn e'em Deus pe. Obu'un pa'ore ma imẽn i'e'e am cebe. Soat em eywebeam õn kawẽnwẽn Deus eju. ¹⁷ Kawẽnwẽn õn Deus eju—wuykukukat Jesus Cristo ebay eju. Ka'ũma ma ixe jo'iat idipat.

— Ebiõğbuk cuy eğuõm Éfeso ka watwat pe — i õn e'em cebe. Ibiõğbuk jeymutaybin cũğ ma eyeku am Deus etabutpe iam. Deus tak ğubapuk eywebe ibiõğbuk. Eyetaybit epesop ixem apẽn ixe ibikuy eywebe eyetaybit am ixem.

¹⁸ — Bay, ixeyũ juy eğutaybin soat em exe jeedop ip iam — i õn e'em Deus pe.

Ixe juk eynaẽ soat em jexe eydop am. Cexe eydopap wiwim eyju ğasũ dak.

— Ixeyũ juy eğutaybin xipat cĩcãat eğuxipan iũm ãm ebekitkiyũ be iam — i õn e'em Deus pe. ¹⁹ — Soat podi ma a'õbaca iam cuy dak ixeyũ eğutaybin — i õn e'em. — A'õbacaap ùmũm soat pe ebekitkiyũ be—itabucayũ be iam tak cuy ixeyũ eğutaybin — i õn e'em.

²⁰ Iboap a'õbacaan ma Deus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Waram o'ğutait. O'ğuyu kabi kay.

— Soat kukan cuy eğuy oweju — io'e cebe—Cristo be. — Wağuywağõm cuy eğuy — io'e cebe.

²¹ Kabi be omuy ğasũ Cristo. Soat podi ma ya'õbaca ixe. Soat kabi beayũ kukayũ kũyjobit ixe a'õ kay acã—ya'õbuyxiayũ, ya'õcaayũ dak, kariwaayũ dak. Soat ip kũyjobit Cristo a'õ kay. ğasũ ka'ũma ma ixe jo'iat ya'õbuyxi. Guyjom tak ka'ũma ma

je'e ixe jo'ian. ²² Deus soat a'ôbacaap o'gu'üm ixeyũ be kũyjobit am Cristo a'ô kay.

— Soat kukat okpot — i juk o'e Jesus kay itabucayũ be. — Ka'ũma ma ixe jo'iat — i juk o'e cebe ip.

²³ Wuya'a wuyjebit kukat. Wuya'a buxim Cristo dak itabucayũ kukat. Imēnpuye itabucayũ Cristo jebit puxim. Ixe Cristo soat em jebekitkiyũ kuḡ xipan—jekay itabucayũ kuḡ. Ixe-buxim wuyju dak soat kuḡ xipan itabucayũ kuḡ soat kaka beayũ kuḡ, ixe wuykukat puye.

2

¹ Kuy bima bit juk adi eybu'u epesop Deus bikuyap taḡ jeku am Deus a'ô kay kũyjobit'üm puye, ikērēat mujurũḡrũḡ puye dak. ² Itabut'ūmat ekukuap puxim cuk adi epekukuku ikērēat muḡēḡēm acã. Deus a'ô kay kũyjobit'ūmayũ kukat a'ô kay epesop kũyjobit kabido daḡayũ kukat a'ô kay, ya'ôbacaayũ kukat a'ô kay. ³ Soat wuyju dak itabut'ūmayũ ekukuap co'i ma juk adi ajekukuku. Wuyukpiwatpin ma juk adi ajekukuku ikērēat mujurũḡrũḡ. Ajo-muḡē pin wuyxe iat muḡēḡēm cuk adi ajekukuku. Ajo-kay wuyju jewaḡuy pin iap kay dak cuk adi aceḡebububu. Wuykap isu ma wuycokcok ikērēat mujurũḡrũḡ ãm ijodiat puye. Imēneju Deus itakoma osunuy wuykay ikērēat mujurũḡrũḡ puye. Ipiat kuka o'supi'ajoat soat pe wuywebe. ⁴ Deus pit soat podi ma itabotaidabotbot wuykay. Imēnpuye ipiat o'supi'ajoat ḡu wuywebe. Soat podi ma wuykukpin cexe. ⁵ Imēnpuye ixe juk adi wuymuisun. Ce'ūat puxim cuk adi acesop. Ikērēat mujurũḡrũḡ cuk adi ajekukuku. Ixe bit cuk wuymuisun. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Ja'ôbacaam o'ḡutait. Iboap a'ôbacaam wuymuisusun tak Cristo eju wuyju mũḡ'i buje. Deus kuy juk wuydaxijo warara'acat podi ma xipan wuykuḡ puye. ⁶ Ixe juk wuymuisun ce'ūat mutaicap puxim. Wuy-muyu jexe wuydop am Jesus Cristo eju mũḡ'i wuyju jekukum puye.

— Kabi be soat kukayũm je'e ip webekitkiyũ Cristo eju — i juk o'e Deus jewebe ma.

⁷ Ixe juk wuymuyu jexe wuydop am. Imēnpuye ḡuyjomayũ je'e:

— Deus soat podi ma xipan wuykuḡ, ikērēat aḡujurũḡrũḡ ma'ḡu wuyju — i. — Ixeyũ o'ḡuyu jexe jedop am Jesus Cristo oe'ũ cebeam ip puye — i je'e ip.

⁸ Deus wuydaxijom xipan wuykuḡ puye. Ixe wuydaxijom Jesus Cristo kay wuyetabun puje. Tei'ũma wuydaxijoap. Deus emumuũm puxim wuydaxijoap teihe ḡu buye. ⁹ Deus wuydaxijom cũḡ ma wuyekukuap tomuju ḡu. Imēnpuye:

— Deus cuk ocedaxijo cūḡ ma oceju jekukum puye — i'e ba'ore wuywebe. ¹⁰ Deus cuk wuymuḡē. Gasū bit cuk wuy-muwexat xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm Jesus Cristo eju mūḡ'i wuyju buye.

— Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm ip jeedop Cristo eju mūḡ'iyū — i juk o'e Deus jewebe ma kuyje.

¹¹ Gebum cuy epesop apēn cuk adi warēmtaḡ ma epekukuku iap kay. Judeuyū ḡu eyju.

— Eyju jewedaypu'aḡobixeedakatkacan ḡu—oceju acā — i'e'em ip Judeuyū eywebe.

Jejebit pe ip takatkacap kuḡ oceju Judeuyū iap mubapuk am soat pe. Judeuyū xe eyokok epesop. ¹² Wūy ma juk adi epekukuku Cristo wi kuy bima. Powatwat puxim cuk adi epesop, Judeuyū'ūm puye—Deus emunaē'ūm puye dak.

— Ōn xipan jeykuk — i juk o'e Deus jebekitkiyū be—Judeuyū be.

Eywebe bit imēn ḡu o'e. Deus xe soat em wuyetait acesop iap wiwim ḡu juk adi epesop. Eyetabut ḡu juk adi epesop Deus kay. ¹³ Kuy bima Deus wi wūy jījā juk adi epesop eyetaybit'ūm ixem puye. Gasū bit cuk eydojot jetēḡ Cristo oe'ū korosa be eywebeam puye. Ixe xe ma eyju dopdom ḡasū Jesus Cristo eju mūḡ'i eyju buye. ¹⁴ Cristo wuymudinudin. Judeuyū itakoma osodop Judeu'ūmayū kay. Wuyparakpe korara opop iap puxim cewagōn'ūm ip osodop jewewekay. Cristo bit itakomaap o'ḡu'ūm korara muduap puxim. O'ḡu'ūm je'ū buje. Gasū bit pūḡ kadian ma o'e ip Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Pūḡ pe ma ip jewewekuḡ o'e itakomaap oi'ūm puye. ¹⁵ Judeuyū itakoma osodop ip Judeu'ūmayū kay Moisés ekawēn taḡ ḡu ip oekuku buye—wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu.

— Moisés ekawēn taḡ eyekukuap tomuju ḡu eyju cūḡ ma oxe — i juk o'e Cristo bit soat pe wuywebe.

Imēn cuk o'e je'ū buje. Kuy bima Judeuyū pūḡ kadi ḡu osodop ip Judeu'ūmayū eju—xepxep kadi. Cristo eju mūḡ'i jeku buje bit, pūḡ kadian ma ip o'e. Yaḡuyisu ip o'e Cristo ip o'ḡudin puye. Itakoma ip jewewekay iap o'ḡu'ūm. ¹⁶ Wuyewewekay wuyetakomaap o'ḡu'ūm, korosa be oe'ū buye. Pūḡ kadian ma ixek juk wuyuwexat korosa be je'ūap tomuju—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak. Ixe juk wuymubikuy Deus a'ō kay kūyjobit am. ¹⁷ Ipi ju jekop puje:

— Deus itakoma ḡu eykay! Eykukpin cīcā cexe — i juk o'e Cristo.

Imēn ixek juk o'e eywebe—Judeu'ūmayū be—Deus wi wūyayū be. Ocewebe dak imēn cuk o'e Judeuyū be—Deus xeyayū be. ¹⁸ Soat wuyajēm put wuyebay xe—Deus xe—Judeuyū, Judeu'ūmayū dak, Cristo kay wuyetabun puje. Wuyajēm put

cexe pũğat a'õbi—Deus biõğbuk a'õbi, Deus biõğbuk wuywebe buye.

¹⁹ Eyju Judeu'ũmayũ. Gasũ bit eyju wũyatka watwat puxim ġu—powatwat puxim ġu dak. Ocebuxim eyju dak Deus ebekitkiyũm epesop ġasũ—Deus badipyũm, Deus ka watwan. ²⁰ Deus nuynuyap'a buxim wuyju. Uk'a muy pin pima, tuk'a diotpeat muymuy wuyju koap. Imẽnpuxim Jesus Cristo emumujuyũ cekawẽn o'ğuwẽnuwẽn koap, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. Uk'a muy bima, wita'a muymuy wuyju wara'at'a muycemucemap'a. Jesus Cristo iğo'a buxim. ²¹ Iğo'a wara'at'a muycemucem uk'a yacem i'e am. Imẽnpuxim wuykukukat Jesus itabucayũ a'õmucanucan. Imẽnpuye biğ ma wuyetabut cekay. Biğ ma wuyju xipan jewewekuğ. Biğ ma wuyju kũyjobit ya'õ kay. Uk'a buxim wuyju yadipat'a buxim. ²² Eyju dak Cristo eju mũğ'i jekukum, Judeuyũ ġu ma'ğũ eyju. Imẽnpuye ocebuxim eyju dak Deus nuynuyap'a buxim epesop. Deus nuynuy eywebe, ibiõğbuk nuynuy eywebe buye.

3

¹ Paulo õn—Jesus Cristo emunaẽ.

— Deus Judeuyũ daxijojom acã ġu. Judeu'ũmayũ daxijojom tak — i õn e'em. Iboap puye õn daomũnmũnap'a be. ² Deus soat podi ma xipan okuğ. Imẽnpuye juk omuju jekawẽn muwẽn ãm eywebe—Deus xe soat ikukpin cĩcã iap ekawẽn muwẽn ãm eywebe. Kuy eyetaybit apẽn cuk ixẽ omuju eykay iam. ³⁻⁶ Kuyje Deus o'jekawẽn jewebe ma.

— Kawẽn idipat oğuju Judeu'ũmayũ be dak — i juk o'e jewebe ma. — Jesus Cristo kay ixeyũ etabun puje, ajo-ũmũm õn webekitkiyũ be iap je'jat ip — i juk o'e jewebe ma. — Pũğ pe ma ip jewebot. Judeuyũ eju jewebot ip — i juk o'e. — Wa'õ dağ oce Judeu'ũmayũ be dak apẽn cuk adi ocece Judeuyũ be iap tağ — i juk o'e jewebe ma.

Kuyje apẽn pũğ kadian je'e ip iap ekawẽn o'ğuwẽn ġu warara'acat pe. Iba'arẽm osodop soat xe iboap ekawẽn. Gasũ bit jemumujuyũ o'ğutaybin iboap ekawẽn—soat tağ iisuayũ. Jemunaẽyũ o'ğutaybin jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. Jebiõğbuğ ip o'ğutaybin. Owebe dak Deus kuy bima iba'arẽm osodop iap ekawẽn o'ğuwẽn. Kuy iboap ekawẽntup o'tupmubararak yopĩtpĩt. Wemudupmubararaktup co buje, eyetaybit epe'e Paulo itaybit kuy bima iba'arẽm osodop iap ekawẽn Cristo ekawẽn iam.

⁷ — Kawẽn idipat cuy eğuwẽnuwẽn itaybit'ũmayũ be — i juk o'e Deus owebe.

Tei'umat puxim ja'õbacaap o'gũm owebe kawẽn idipat muwẽn ãm. Ja'õbacaap o'gũm owebe imuwẽn ãm. O'gũm owebe yoboğat ğu ma'ġu õn. Ixe xipan okuğ puye acã o'gũm owebe. ⁸ Soat podi ma õn yopĩt ma Deus kayayũ bodi ma. Owebe bit Deus o'e:

– Kawẽn idipat cuy eġuwẽnuwẽn Judeu'ũmayũ be – i. Imẽnpuye:

– Soat podi ma Cristo xipan wuykuğ – i õn e'em cebe ip. – Soat podi ma xipacat ùmũm wuywebe – i dak. ⁹ – “Kuyje Deus ibikuy osunuy soat kay jebekitkin—Judeuyũ kay, Judeu'ũmayũ kay dak,” i juy ece soat pe – i juk o'e Deus owebe, soat muğẽğẽ'ukat cuk o'e. – “Jebikuyap tağ Judeuyũ daxijojom ġasũ, Judeu'ũmayũ daxijojom tak,” i juy ece soat pe – i juk o'e Deus owebe. Apẽn Deus ibikuy osunuy iap iba'arẽm osodop soat xe kuy bima. ġasũ acã ibapuk o'e. ¹⁰ Iba'arẽm osodop kuy bima. ġasũ bit ade taxijoyo'ibiyũ—Judeuyũ, Judeu'ũmayũ dak—soat kaka dağayũ. Ixeyũ jojom pima, kabi beayũ itaybit je'e soat podi ma Deus itaybit iam.

– Deus acã itaybit soat kaka dağayũ daxijo am – i je'e ip kabi beayũ—ya'õbuyxiayũ, Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ kukukayũ dak.

¹¹ Ipi muğẽ awap Deus ġebum osunuy jebekitkiyũ kay. Soat ka watwat mutabun ojuy osunuy. Deus ebekitkiyũm o'e ip wuykukukat Jesus Cristo kay itabut ip o'e buye. ¹² Ixe Jesus Cristo eju mũġ'i wuyju, cekay wuyetabut puye. Imẽnpuye wuyekawẽnpi ġu Deus eju. Wuybisũsũn ġu kawẽn ãm ceweju. ¹³ Imẽnpuye eyġuycũğ ġu epesop ipiat'ajojom ma'ġu õn daomũnmũnap'a be. Õn ipiat'ajojom cuk adi kawẽn idipat oġuwẽnuwẽn eywebe buye. Õn kawẽn idipat muwẽnuwẽnap xipat osodop eywebeam. Õn daomũnmũnap'a be iap tak xipat eywebeam.

¹⁴ Apẽn Deus soat kaka watwat o'taxijo jebekitkiyũm iap kay õn ġebum pima, ocẽğ'aecõğcõğ wuyebay wap “Ën soat podi ma xipat ocekey” i'e am cebe. ¹⁵ Deus xipan wuykuğ iap puxim soat wuyebayũ jebekitkiyũ kuğ xipan—kabi beayũ, ipi dağayũ dak. ¹⁶ Eywebeam õn kawẽnwẽn Deus eju. Ixe soat podi ma idip, ya'õbaca dak. Imẽnpuye:

– Bay, a'õbacaap cuy eġũm Éfeso ka watwat pe – i õn e'em cebe. – Ebiõğbuk cuy ip eya'õmucan kũyjobit am ip a'õ kay – i õn e'em cebe. ¹⁷ – Cristo juy jeeku ceweju ip itabut puye ip cekay – i õn e'em cebe.

Kanabũ badi nabũ õmõmat puxim cuy epesop. Darem ġu warara'acat kuğ epesop xipan—soat em ma.

– Bay, ibuywatwan cuy ip eġuy xipan ip jewekuk am, ya'õbacaam tak ip – i õn e'em Deus pe. ¹⁸ – Ixeyũ juy eġutaybin

apĕn Cristo xe ocekukpin iam — i òn e'em cebe. — Soat ebekitkit cuy eġutaybin iboam — i òn e'em cebe. — Soat podi ma ocekukpin exe — i òn e'em.

Apĕn Cristo xe ocekukpin iap imuwegũn pa'ore ocewebe, yoboġ cĭcã buye.

— Apĕn ocekukpin cexe iam cuy eġutaybin ip — i òn e'em Deus pe. ¹⁹ — Itaybit ġu ip ikukpin cĭcã ip exe iam — i òn e'em cebe. — Apĕn ocekukpin exe iam ocetaybitbũt ã — i òn e'em cebe. — Iboam cuy ip eġutaybin — i òn e'em cebe. — Iboam ip itaybin puje, ka'ũma kay je'e ip. Icokcok cĭcã je'e ip soat kukat puxim — i òn e'em Deus pe.

²⁰ Deus pe soat i'e but. Wuyemuojuy bodi ma ixē iũmũm wuywebe. Wuyaguyġebuap podi ma dak iũmũm wuywebe. Ixe a'òbacaap kuġ wuyju. Ixe ja'òbacaam soan e'em wuywebeam. Imĕnpuye:

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat, idipat tak — i juy ace cebe.

²¹ Soat em ma: — Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i'e'em jeedop ip Deus pe Jesus kay itabucayũ.

Imĕn i'e'em jeedop ip, soat em Jesus Cristo a'ò kay ip jekuku'ukayũ. Ibu'u ġu ma ip je'e imĕn je'e am.

4

¹ Deus warara'acat podi ma xipan wuykuġ. Imĕnpuye òn jeyawē. Daomũnmũnap'a be òn wuykukukat Jesus Cristo beam kapikpiġ puye. Deus kuy juk eynaē jebekitkiyũm cedaġ ma eyeku am. Ixe bikuyap taġ cuy epeku. ² Yoboġan pin ġu juy epesop warara'acat muġuykukuap ojuy. Eya'òtareġ ġu juy warara'acat epejukuk. Eyukpiceġem ġu juy epesop warara'acat kuġ. Jewebuywatwan cuy epesop. Ikukpin cuy warara'acat epejukuk. ³ Deus biòġbuk bikuyap taġ jekukum pima, pũġ taġ ma kuka acewaġuyġuy. Kaba'ũm cuy epeyewekuk pũġ taġ ma eyewaġuy am. ⁴ Jesus kay itabucayũ pũġ tiwatwat ma. Pũġ ma omuy wuywebe ibiòġbuk—Deus biòġbuk. Pũġat wiwim soat wuyju—Deus xe acesop iap wiwim. Deus kuy juk wuynaē iboap wiwi am. ⁵ Pũġ ma wuykukukat. Pũġat kay wuyetabut. Pũġat ebekitkiyũ oceju iap mubapuk am wuymubatisasanan. ⁶ Pũġ ma Deus. Pũġ ma soat ebay. Ixe soat kukat. Soat kake ixē a'òbi. Soat taġ ixē kake.

⁷ Jekpiwatpin ma Cristo ja'òbacaap ùmũm soat pe wuywebe. Iũmũm wuywebe wara'at taġtaġtaġ ma kapik am cebeam.

⁸ Imĕn e'em Deus ekawĕntup:

Jekay itakomaayũ o'ġu'ũmiat puxim o'jeu kabi kay, i. Ya'òbaca topibiyũ o'tujuu jewēju taomũnmũnayũ buxim, i. Ja'òbacaap o'ġũm ijodiacat pe, i.

9-10 Koap ixe o'kop. Ijodi ma o'kop. Ipi tēgat pe o'kop. O'kop'iat ma waram ġuto o'jeu. O'jeu kabi kay soat kukan—ipi watwat kukan, kabi beecat kukan tak. Deus iboam wuymutaybin pin osunuy “Ixe o'jeu” i'e buje. ¹¹ Ixe ma ja'ōbacaap o'gūm soat ijodiat pe. Pūḡpūḡ o'taē jemumujuyūm. Warara'acayū o'taē jekawēn muwēnuwēn'ukayūm. Warara'acayū o'taē itabut'ūmayū mutabun am. Warara'acayū o'taē itabucayū kukayūm. Warara'acayū o'taē itabucayū mutaybitbit'ukayūm. ¹² Deus ja'ōbacaap ūmūm soat pe jebekitkiyū be jewebeam ip kapik am. Ja'ōbacaap ūmūm cebe ip warara'acayū mutabut am Cristo kay. ¹³ Ixe a'ōbacaap kuḡ pima; wara'at kaykaykay ḡu acesop wuyetabun—Cristo kay acā. Jewewejo'i ma acesop wuyetabut cekay. Jewewejo'i ma acesop wuyetaybit Deus ipon. Itabun'isuat ekukuap puxim ḡu ajeku—Cristo ekukuap puxim acā. ¹⁴ Bekitkit dao ma yaḡuymuwarururun. Wara'at kaykaykay ma ip itabut. Kabidoxixi bima kobe soat taḡ jedekudekum tipodoyat taḡ puye. Bekitkit puxim ḡu juy ajop—kobe edekudekuap puxim ḡu dak. Jawaḡuymuwarururun ḡu juy ajop. Wuyetabun ḡu juy ajop wuymuḡuykukuku'ukayū a'ō kay. Cedaḡ ḡu wuymutaybin ojuy ip. Wuymutabun ojuy ip napaap kay. Wuymuḡuykuku ojuy ip kawēn cūḡ'ūmat kay. ¹⁵ Icēmān cuy ace. Wuyewekukpin cuy acewewekuk. Cristo bikuyap taḡ tak cuy ajeku soat em. Ixe wuya'a buxim. ¹⁶ Wuya'a wuyaḡuymucūḡucūḡ. Wuyewedap wuyjebit mucanucan. Wuyjebit taḡ soat xipat pima, xipat ma acesop. Xipan tak wuyju aypapan. Imēnpuxim Cristo wuykukukat. Wuyju ixe jebit taḡat puxim. Cristo a'ōbacaap kuḡ pima, ikukpin jewewekuḡ pima dak, biḡ ma acesop wuyetabun Jesus kay; biḡ ma ixe ekukuap puxim tak ajeku.

¹⁷ Imēnpuye ōn jeyawē wuykukukat a'ōbi. Deus itaybit'ūmat ekukuap puxim ḡu juy epeku ḡasū bit. Te'e ma ip jewaḡuyḡuy itabut'ūmayū. ¹⁸ Itaybit ḡu ip Deus ekawēn. Kabiok taḡtaḡ'ukayū buxim ip. Itaybit'ūm cīcā ip. Kūyjobit'ūm cīcā dak ip. Imēnpuye ibu'u ip Deus pe jaḡuymuisunan. ¹⁹ Isūsūn ḡu ip e'em. Icocok cīcā ip ikērēat mujurūḡrūḡap kay. Ibikuy jījā ip ikērēat mujurūḡ ām. Wuysūsūnap mujurūḡrūḡxi jījā ip.

²⁰ Eyju bit imēn ḡu jekukum, Cristo ekukuam eyetaybit puye. ²¹ Cedaḡ ma ixe juk adi oekuku iam kuy epeyekūyjo. Ixe eju mūḡ'i wuyju jekukum. Soat em Jesus icēmān e'em iam kuy eyetaybit. ²² Kuy bima eymucokcok am acā soat pupum cuk adi epekukuku eyemumukaypinpupum. Jewemuḡuykukukum cuk adi epekukuku ikērēat mujurūḡrūḡ. Imēn jekuku'ukayū ikērē jījā Deus xe. Iisuat pu buje

wuyju iokokat xikxiğ. Imēnpuxim ikērēm eyekukuap cuy epeyepere. ²³ Eyağuyisum cuy epeku ġasū bit. Āğ cuy Deus jeyağuyuisun. Āğ cuy ixē jeyağuyda.

²⁴ — Ocağuyuisun cuy ece — i juy epe'e Deus pe.

Eyağuyisum jekukum pima Deus ekukuap puxim epeku. Kawēn icēmat tağ epeku. Cūğ ma dak epeku. Ikērēat tak epeğugē ġu.

²⁵ Imēnpuye napa ġu juy epe'e'e. Soat wuyju ikitpitpiyū Cristo jebit'in wuyju buye. Imēnpuye icēm acā epe'e'e eye-wewebe. ²⁶ Ikērēat epeğujurūğ ġu juy eyetakomaap pibun. Kabiabun ġu juy eyetakomaap epejukuk. Dao ma juy epe-didin. ²⁷ Ibiōğbuk kērēayū kukukat pe juy jeymuğuykukuan ġu ikērēat mujurūğ ām. ²⁸ Ibukuruk tūbit ibukurug ġu juy jeenuy ġasū bit. Jekapik cuy ġasū bit jebubut pu am, cedağ ma jeku am. Ibukapiğ cuy jeenuy ikuğ'ūmat puywat am tak. ²⁹ Eyekawēnkērēm ġu juy epesop—eyekawēntim acā. Eyekawēntim pima xipāt je'e eyekawēn coco'ukayū be. Biğ ma ip jeedop itabut Cristo kay. Jemumukaypinput ip jeejat Deus xewi. ³⁰ Deus biōğbuk ikērēat kuğ ġu. Soat tağ iisu. Ixe juy epeğuyucūğ ġu. Soat eyju eyetaybit oceju Deus ebekitkiyū iam, Deus biōğbuk omuy eywebe buye. Ixe wuywebe buye, wuyetaybit ġuyjom ikērēat kuğ ġu acesop iam, Deus co'iyūm acesop iam. ³¹ Eya'ōpuruğ warara'acat kuğap cuy epeyepere. Eysapka'orem ġu dak cuy epesop. Eyetakomām ġu dak cuy epesop. Eya'ōberen ġu dak cuy epeyekawēnwēn warara'acat kay. Warara'acat epejomuyuy ġu dak cuy. Ikērēm ġu dak cuy warara'acat epejukuk. ³² Xipan cuy warara'acat epejukuk. Eya'ōdidin cuy warara'acat epejukuk. Deus ġebum ġu apēn cuk adi ikērēat ağujurūğrūğiap kay, Cristo wuywebewi ikērēat uk am oe'ū buye. Ixe buxim cuy epeyeğebu ġu apēn wara'acat cuk adi ikērēm eykuk iap kay.

5

¹ Deus ebekitkiyū eyju. Eykukpin cīcā cexe. Imēnpuye ixē ekukuap co'i juy epeku. Xipan cuy epeyewekuk. ² Wūnca ūmūm'uk osodop ip kuyjeayū paī be Deus mucokcok am; Deus pe ikērēat uk'ukapteim tak. Imēnpuxim Cristo jekpiwatpin ma oe'ū ikērēat uk am wuywebewi. Deus icokcok osunuy ixē e'ūap kay. Ixe e'ūap te'okuap puxim osunuy Deus xe. Apēn ixē wuykuğ iap puxim cuy epeyewekuk xipan.

³ Deus ebekitkiyū eyju. Imēnpuye warara'acat tayxi kaykay ġuu juy epesop—pūğ em tak ka'ūma, warara'acat itop kaykay ġu dak. Wuysūsūnap cuy epeğugē ġu—pūğ em tak ka'ūma. Eyetabikukum ġu juy epesop warara'acat pubut kay. Iboam tak cuy epeyekawēn ġu. ⁴ Eyekawēnkērēm ġu juy epesop.

Te'em ġu dak cuy epeyekawēnwēn. Eyekawēnwēn. Eyekawēnxim ġu dak cuy epesop.

— Bay, soat podi ma ēn xipat — i bit cuy epe'e Deus pe soat em.

⁵ Cristo ebekitkiyūm ġu bit je'e ip aoyū xiayū, aġokatkiyū xiayū dak; wuysūsūnap muġēġē'ukayū dak; itabikukuayū dak. Deus ka be ip jeōm ġu. Wuyetabikukuap deusbaroyū kay wuyetabucap co'i ikērē Deus xe.

⁶ Deus jetakomaap ġubapuk ja'ō kay kūyjobit'ūmayū be. Ipiat supi'ajoat cebe ip kūyjobit'ūm puye. Imēneju eyday'em'um cuy epesop te'e ma kawēnwēn'ukayū be eymuġuykukuap puxim.

— Deus ipiat supi'ajoat ġu wuywebe ikērēat muġēġēm ma'ġu wuyju — i te'e ma e'em ip.

⁷ Ixeyū kay ġu juy eybureyūm. ⁸ Ikērēat mujurūġrūġ cuk adi epékuku kuy bima kabiok taġtaġ'ukat puxim. Gasū bit wuykukukat ebekitkiyūm epesop. Kabia daġ jekuku'ukat puxim eyju ġasū bit. Kabia daġ jekuku'ukat ekukuap taġ cuy epeku. ⁹ Kabia daġ jekuku'ukat xipacat mujurūġrūġ. Cūġ ma ip jekukum. Icēmān ip kawēnwēn. ¹⁰ Eyetaybin cuy epesop wuykukukat mucokcok am. ¹¹ Warēmtaġ jekuku'ukayū burem ġu juy epesop—kabiok taġtaġxiayū burem ġu. Ixeyū juy epeyawē cedaġ ma jeku am kabia daġ jekuku'ukat puxim. ¹² Wuybisūsūn cīcā apēn ip iba'arēm ikērēat mujurūġrūġ iap muwēn ām. ¹³ Kabia kay warēmtaksuġat tojot puje wuyetaybit ajo ijop iam. Imēnpuxim Cristo kay ixeyū dojot puje wuyetaybit ikērēat kuġ joyūku iam. ¹⁴ Cristo kay wuyetabut pima kabia daġ jekuku'ukayū puximayūm acesop. Imēnpuye kuyjeayū e'em:

Ixecat, ecewurūġ cuy, i. Ce'ū'ūayū dopdopap pewi juy eceu, i. Cristo jeymukabiah, i.

Cristo wuymukabiahham Cristo wuymuisusun iape.

¹⁵ Imēneju ġebum cuy epesop eyekukuap kay warēmtaġ eyekuap puxim. Eyaġuy'ūm ġu juy epesop. Eyaġuybabim ma juy epesop. ¹⁶ Kabia mupa'ūm'ūm ġu juy epesop, ġasūacat ikērēat mujurūġrūġ cīcā buye. ¹⁷ Eybidaodao ġu juy epesop. Eyetaybin pit cuy epesop apēn wuykukukat ibikuy eyekuam iam.

¹⁸ Jewemuka'o'on ġu juy epesop. Eyka'o'o bima itabidaoyū buxim eyju. Āġ cuy Deus biōġbuk pit jeyaġuydada. ¹⁹ Davi pibodo juy jebibododon epesop awerom pima. Jebibododon tak cuy epesop “Cristo soat podi ma xipat” i'e pin pima wuykukukat pe; “Ocecokcok cīcā oceju ebekitkit puye” i'e pin pima dak cebe; “Cristo acā ocejukukat” i'e pin pima dak; eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye; “Ēn xipat cīcā”

i'e pin pima dak cebe. Jebibododon cuy epesop eycokcokap mubapuk am wuykukat pe.

20 — Soat em ên xipan ocekuḡ, ocekkukat Jesus Cristo xe ocekkupin puye — i juy epe'e Deus pe—wuyebay be.

Imên cuy epe'e cebe, xipacat jebapukpuḡ eywebe bima, xipat'ūmat jebapukpuḡ pima dak. 21 Soat eyju ibuyxim Cristo kuḡ. Imēnpuye kūyjobin cuy epesop eyewa'ō kay.

22 Tū'ū'üyū, kūyjobin cuy epesop eyitopyū a'ō kay wuykukat a'ō kayap puxim. 23 Apên Cristo itabucayū kukat iap puxim aḡokatkat tak jetayxi kuḡ. Cristo itabucayū daxijojo'ukat. Itabucayū ixē jebit puxim. 24 Imēneju juy itabucayū kūyjobit Cristo a'ō kay. Imēnpuxim aoyū dak cuy jeedop jektop a'ō kay.

25 Tapupuyū, xipan cuy eytayxiyū epejukuk apên Cristo xipan itabucayū kuḡ iap puxim. Jekpiwatpin ma oe'ū cebeam ip. 26 Oe'ū itabucayū be Deus bikuyap taḡ jeku am. Itabucayū o'ḡuisun jekawên kay kūyjobit am. O'ḡuisun ip apên wuyju idibim jewebuwywuy iap puxim. 27 O'ḡuisun ip “Eyju eydip cīcā oxe” i'e am cebe ip. Cristo imên je'e cebe ip jexe yajēm puje. Soat taḡ iisu je'e ip ixē xe yajēm puje. Ikērēat kuḡ ḡu ip je'e. Iokokat kuḡ ḡu dak je'e ip—idipat kuḡ acā. Soat taḡ xipat je'e ip. Xipat'ūmat kuḡ ḡu dak je'e ip—pūḡ tak ka'ūma. 28 Aḡokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Xipan jetayxi kuḡat xipan tak jewekuḡ. 29 Ka'ūma ma xipan'ūm jejebit kuḡ. Jewemuykōnkōn wuyju. Xipan wuyju wuyjebit kuḡ. Imēnpuxim Cristo xipan itabucayū kuḡ. 30 Wuyju Cristo jebit puxim. Apên xipan wuyjebit kuḡ iap puxim xipan cuy acewewekuk. 31 Imên e'em Deus ekawēntup:

Imēneju aḡokatkat jebay iwaciwan, jexi iwaciwan tak jetayxi xe jeenuy am, i. Pūḡ taḡ ma ip o'e xepxepayū, i.

32 Iboaptup ekawên icēmān wuymutaybitbin. Wuymutaybitbin apên Cristo xipan itabucayū kuḡ iam. Iboap iba'arēm osodop wuyxe kuyje. Gasū bit ibapuk o'e wuywebe. Imēnpuye juy iboap ekawên taḡ cuy aceku. 33 Iboaptup ekawên wuymutaybitbin apên cuy ajeku iam tak. Aḡokatkat cuy xipan jetayxi jukuk xipan jewekukap puxim. Ayacat tak cuy ibuyxim jektop jukuk.

6

1 Bekitkit, kūyjobin cuy epesop eyebay a'ō kay, eyxi a'ō kay dak. Cedaḡ ma eywebe ixeyū a'ō kay am, wuykukat Jesus ikukpin eyxe buye. 2 “Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak” i'e buje, “Xipan òn tak jeykuk apên cuk adi oceciap taḡ” i dak o'e Deus. Wara'an yawēwēm pima:

— Xipan òn tak jeykuk — i'ùmǵu o'e. ³ — Ibuyxim cuy eyebay epejukuk, eyxi dak xipan eydop am, ibun eydop am ipi ju — io'e Deus wuyawēwēm.

⁴ Cebayū, eya'òpuruǵ ǵu juy eyekpotpoyū epejukuk ixeyū mubu'unap puxim eya'ò kay. Ixeyū bit cuy epeǵutaybitbin wuykukukat Jesus bikuyap taǵ ceku am iam. Warēmtaǵ ip ceku buje juy epeǵukorēm.

⁵ Tei'ùm kapikpik'ukayū, kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ò kay—ijodiat a'ò kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe ip. Eyekariwa a'òmupubutbun ǵu juy epesop. Jewexe ǵu juy kūyjobin epesop ya'ò kay ip—icēmān. Ixeyū a'ò kay kūyjobin pima, Cristo a'ò kay dak eyju kūyjobit. ⁶ Eyekariwa eyjojom pima acā ǵu juy xipan epeyekapik—eyjojom'ùm pima dak. Eyekariwa be “Ēn xipat” i'eap kudadam ǵu juy xipan epeyekapik. Eycokcokap kuǵ cuy epeyekapik cebeam ip. Deus bikuyap taǵ cuy epeku wuykukukat Jesus peam kapikpik'ukat puxim. ⁷ Eycokcoǵ cuy epeyekapik.

— Ijodiat peam acā ǵu òn kapikpiǵ—okukukat peam tak—kabi beat peam tak — i juy epe'e'e eywebe ma.

⁸ Wuykukukat xipacat je'ǵùm soat pe xipan kapikpik'ukayū be xipan kapikpikapteim—kariwayū be, tei'ùm kapikpik'ukayū be dak. Warēmtaǵ kapikpik'ukayū bit warēmtaǵ ma je'jat. Gbum cuy epesop iboap kay.

⁹ Kariwawayū, xipan cuy eywebeam kapikpik'ukayū epejukuk. Imupararan ǵu juy ip epejukuk. Eyju, eywebeam kapikpik'ukayū dak wuykukukat ebekitkiyū—kabi beat ebekitkiyū. Wuykukukat pūǵ pe ma soat kuǵ xipan. Eyaǵuyba'ùm ǵu juy iboap kay.

¹⁰ Wuykukukat soat podi ma ya'òbaca. Ka'ūma ma ixē jo'iat ya'òbacaat. Ixē a'òbacaap cuy epejat. Ikuǵ pima ceweju mūǵ'i epeku. ¹¹ Sorarayū kukat icaat ūmūm jebekitkiyū be yaokaap puxim. Cesay icaat ūmūm cebe ip. Payao buximat ūmūm tak. Imēnpuxim Deus ja'òbacaap ūmūm wuywebe xipan wuyeku am. Imēnpuye: — A'òbacaap cuy eǵūm owebe — i juy epe'e Deus pe.

Ixē a'òbacaap kuǵ cuy epeku ibiòǵbuk kērēayū kukukat a'ò kayap puxim. ¹² Sorarayū ma jenopaǵòǵòm ijodiat eju ya'òbacaap mu'ùm ojuy. Wuyju bit Deus kay'ūmayū a'òbacaap mu'ùm ojuy jekukum. Kabiokboǵ taǵ jekuku'ukayū a'òbacaap mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. Ipi daǵ ǵu ip jekukum—kabi be ma. Ade jījā ip. Itakoma jījā ip wuykay. Wuymuy'ū pin ip. Ixeyū a'òbacaap mu'ūmap ojuy wuyju jekukum. ¹³ Imēneju, Deus a'òbacaap cuy epejat sorarayū be icaat puap puxim. Deus a'òbacaap kuǵ pima, ikērēat muǵēǵē'ukayū je'e ǵu wuywebe.

Wuykay itakomaayũ dak kuka wuyaoka ġu. Wuypararam ġu dak kuka ace cebuxim ip. Wuyetabucap kuka acepere ġu dak.

¹⁴ Sorara buxim cuy epeku soat icaat kukat puxim. Icaat muõm pin pima, sorara jesay mukirikiriġ jekpumũnpum. Imukirik'ũm pima, iba'ore kuka o'e icaat muõm ãm. Icẽmãn cuy epeyekawẽn. Icẽmãn kawẽnwẽn pima, jekpumũnpu kukat puxim kuka ajop. Icẽmãn cuy acekawẽn warara'acat pe wuymuymuyap puxim. Cedaġ ma juy epeku. Cedaġ ma jekukum pima, jekũm'a eju icaat kukat puxim kuka ajop. Cedaġ ma juy ajeku warara'acat pe wuykukukat Jesus muymuyap puxim. ¹⁵ Eycokcoġ cuy epesop kawẽn idipat muwẽn ãm warara'acat pe. Imuwẽn pu'u'ũm pima, jei be icaat kukat puxim kuka ajop. ¹⁶ Eyetabun cuy epesop Jesus kay. Cekay wuyetabut pima, jewap icaat kukat puxim kuka ajop. Sorarayũ isopat kuġ osodop jedop'abi be wara'at kadiacat wũywũ ãm. Imẽnpuxim ikẽrẽat mujurũgrũġ'ukayũ kukukat wuykaykay jĩã wuymubu'unap ojuy Jesus kay. Jesus kay wuyetabut pima bit, wuymubu'un pa'ore kuka o'e cebe. ¹⁷ Guyjom Jesus co'iaayũm acesop Deus wuydaxijjom puye. Iboap cuy epejowiwi jĩã. Iboap wiwim pima, jabe icaat kukat puxim kuka ajop. Sorara jepayao kuġ osunuy jaokaap puxim. Deus ekawẽn payao buxim. Deus biõġbuk jekawẽn ãmũm wuywebe ikẽrẽat kukap puxim. Cekawẽn kay ġebum pima, payao kukat puxim kuka ajop. ¹⁸ Kawẽnwẽn'uġ cuy epesop Deus eju. Wuybuywatwacap cuy epejoojuy cexewi. Soat em cuy epeyekawẽnwẽn ceweju. Kawẽnwẽn pima, ãġ cuy Deus biõġbuk jeyaġyudada. Ceweju kawẽnwẽn pima, xexen ġu juy epesop, eyetabẽġ ma. Eybu'um ġu juy epesop kawẽn ãm ceweju. Soat em cuy epeyekawẽnwẽn Deus eju. Soat peam cuy epeyekawẽn cebekitkiyũ beam. ¹⁹ Owebeam tak cuy epeyekawẽn ceweju.

— Bay, Paulo juy eġutaybin kawẽn muwẽn ãm — i juy epe'e'e Deus pe. — Ixe juy eya'õmucanucan iparara'ũma kawẽn idipat muwẽn ãm — i dak cuy epe'e'e cebe.

Iboap ekawẽn iba'arẽm osodop kuy bima. Gasũ bit ibapuk o'e. ²⁰ Wuykukukat Jesus a'õbuywatwat'ukat õn. Gasũ bit õn daomũnmũnap'a be, kawẽn idipat muwẽnwẽn ojekuku buye. Imẽnpuye owebeam cuy epeyekawẽnwẽn Deus eju.

— Bay, a'õbacaap cuy eġũm Paulo be ya'õcam ekawẽn muwẽn ãm — i juy epe'e cebe.

²¹ Wuykitpit Tícico wawẽġ ġuwẽn eywebe. Eyetaybin cuy epesop apẽn õn e'em iam. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Soat em kapikpiġ wuykukukat peam. Wara'at kaykaykay ġu itabut—wuykukukat kay acã. ²² Imẽnpuye ixe oġuju eykay.

Ixe apẽn oceju iap ġuwẽn eywebe. Ocawěğ tobuxik puje eycokcok epesop.

²³ Deus eju òn kawẽnwẽn eywebeam—wuyebayat eju.

— Éfeso ka watwat aġuymubabibin cuy eġuy — i òn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip xipan jewekuk am — i òn e'em cebe. — Esubuywan cuy ip biġ ma itabut am Jesus kay — i òn e'em cebe.

Imẽn òn e'em Deus pe, wuykukukat Jesus Cristo be dak.

²⁴ — Bay, xipan cuy soat epejukuk wuykukukat kayayũ, Jesus Cristo kayayũ—soat em Jesus kay ġebumayũ — i òn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

FILIPOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Filipos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—Jesus kayayũ beaptum. Òn Paulo. Tupmubarararağ òn Timóteo eju. Jesus peam kapikpik'ukayũ oceju. Eyju Deus ebekitkiyũ, Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum, eykukuk'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak, eybuywatwat'ukayũ beaptum tak.

² — Bay, xipan cuy Filipos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

³ Òn ġebum eykay bima soat em:

— Bay, ěn xipat cĩcã, soat em ěn xipan Filipos ka watwat kuğ puye — i òn e'em Deus pe.

⁴⁻⁵ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam—soat peam. Òn eyka be bima juk adi obuywatwan cĩcã epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. Imĕnpuye ocokcok cĩcã kawĕn ãm Deus eju eywebeam. Koap pima juk adi obuywatwan epesop—òn kawĕn idipan eymukũyjom pima. Soat em cuk adi obuywatwan epesop owebe kawĕn idipat muwĕn ãm. ⁶ Jesus kay eyetabut pima Deus adi eydaxijjom o'e. Gasũ dak soat kabia ma eydaxijjom. Waram Jesus Cristo ajĕmap kabia be bit eydaxijjoap jepere. Wetaybit cĩcã iboam. ⁷ Apĕn ixexipan okuğ iap co'i ma eyju dak Deus xipan eykuğ. Eyju juk adi obuywatwan epesop “Kawĕn idipat icĕmãn” i òn e'em pima itabut pin'ũmayũ be, “Kawĕn idipat kay eyetabun cuy epesop” i òn e'em pima dak itaybit'ũmayũ be. Gasũ dak eyju obuywatwat daomũnmũnap'a be ma'ğũ òn. Imĕneju soat em òn ġebum eykay. Eykukpin cĩcã dak oxe. ⁸ Apĕn Jesus Cristo xe eykukpin iap co'i oxe dak eykukpin cĩcã. Eykukpin cĩcã oxe Jesus Cristo juk omutaybitbitbin owebe eykukpin am puye. Deus itaybit icĕmãn òn e'em iam.

⁹ Òn kawĕnwĕn Deus eju eywebeam biğ ma xipan eyewekuk am, biğ ma eyetaybit am tak apĕn Deus e'em wuywebe iam, biğ ma eyetaybit am tak apĕn xipat Deus xe iam, apĕn xipat ġu cexe iam tak. ¹⁰ Deus pe imĕn eymukũyjo buje, soat podi ma xipacap ibapuk je'e eyxe. Iboap acã epejukuk. Imĕnpuye waram Cristo ajĕm puje ikĕrĕat kuğ ġu epesop. Soat tağ eyisu epesop. Eysũsũn ġu epe'e Deus kay eyebapuk am. ¹¹ Idipat acã epejukuk eyweju, Jesus Cristo ja'òbacaap ũmũm eywebe buye. Ixe a'òbi acã eyju xipacat mujurũğrũğ. Imĕn eyeku buje:

— Ĕn xipat cĩcã ocexe, ebekitkit cũg ma jekukum puye — i je'e ip Deus pe eyjojo'ukayũ.

— Ka'ũma ma ejo'iat xipacat — i je'e ip cebe.

¹² Okitpitpiyũ, warẽmtağ ma juk adi ip okuk itabut'ũmayũ. Inaka oparara ğu ma juk adi oce kawẽn idipat muwẽn ãm. Big ma õn imuwẽnuwẽn soat pe. Imẽnpuye warara'acayũ itabucayũ dak big ma imuwẽnuwẽn o'e. Imẽnpuye adeayũ dak oitaybitbitbin kawẽn idipan. Gasũ õn iboam jeymukũyjo. ¹³ Te'e ma juk ip omuõm daomũnmũnap'a be Cristo eju kapikpik'ukat õn puye. Soat ma juk a'ğũ ip itaybit osodop iboam iecugap tuk'a wiwi'ukayũ. Warara'acayũ dak cuk a'ğũ itaybit osodop iboam ijopka beayũ. ¹⁴ Obisũsũn ğu kawẽn idipat muwẽnuwẽn daomũnmũnap'a be ma'ğũ õn. Imẽnpuye ade wuykitpitpiyũ big ma itabut o'e wuykukukat kay. Iparara ğu o'e ip kawẽn idipat muwẽn ãm. Ibisũsũn ğu o'e ip Jesus ekawẽn muwẽn ãm. Big ma ip imuwẽnuwẽn o'e. ¹⁵⁻¹⁸ Pũğpũğ ixeyũ'in Cristo muwẽnuwẽn itabutkarey ip okay buye; wa'õxik ojuy ip puye dak. Cristo muwẽnuwẽn ip xipacap kayap tomuju ğu. Warara'acat kay ğu ip ğebum. Jewekay acã ip ğebum. Imuwẽnuwẽn ip wa'õbacaap podi ma e ojuy.

— Cristo muwẽnuwẽn pima, kuka Paulo bodi ma oca'õbacaap kuğ oce'e — i te'e ma e'em ip.

Tũybe Paulo iğuycũğ je'e daomũnmũnap'a be ocawẽğ cocom pima iãn o'e ip. Imẽnpit omuğuycũğ pa'ore cebe ip imẽn e'em pima.

Warara'acayũ bit Cristo muwẽnuwẽn xipacap tomuju. Ixeyũ xe okukpin. Itaybit ip Deus a'õbi õn kawẽn idipat muwẽnuwẽn iam. Õn pit ocokcok soat ip Cristo muwẽnuwẽn puye—xipat'ũmap kayap tomuju ma, xipacap kayap tomuju dak. Big ma je'e ocokcokap tak. ¹⁹ Jesus Cristo biõğbuk nuynuy owebe obuywatwan. Eyju dak kawẽnwẽn Deus eju owebeam. Imẽnju wetaybit daomũnmũnap'a bewi omujẽm ip iam. Imẽnpuye ocokcokap i'ũm ğu. Bodinmaku ocokcokap jeku yoboğ ma. ²⁰ Obikuy jĩjã Cristo bikuyap tağ weku am. Weku pin ixẽ bikuyap tağ acã soat em. Gasũ bit a'ğũ oce wa'õca pin ixẽ ekawẽn tağ weku am soat em. Soat tağ i'e pin õn ibuyxim Cristo kuk am wetabẽğ pima, we'ũ buje dak. ²¹ Ajo xipat ijodi bima oxe? Cristo acã xipat oxe. We'ũ buje dak soat podi ma xipacap ojukuk ixẽ xe acã soat em ma oğuy buye. ²² Wetabẽğ pima bit kuka wekapik put oce Cristo beam. Wetait pima kuka o'e itabut warara'acayũ Cristo kay wekawẽn co buje. Apẽğap xe'e xipat oxe? Wetabẽğap? Pãm ğuto we'ũap i xe'e? Wetaybit ğu oweweju bit. ²³ Wetaybit ğu buk apẽğap ğu paxi xipat iam. We'ũ buje dak xipat ma owebe soat em Cristo xe oğuy buye. Ixẽ xe bima soat podi ma idipat kuğ oğuy.

24 Wetait pima bit xipat kuka o'e eywebeam. Wetait pima eybuywan mabuk kuka òn. 25 Wetaybit eyxe oğuy eybuywat am big ma eyetabut am Jesus kay iam. Òn eyxe bima, big ma eycokcok epe'e kūyjobit am ixē a'ò kay. 26 Waram eykay oajēm puje, eycokcok epe'e okay xipat cīcā òn eywebeam puye. Eycokcok cīcā epe'e okay, Jesus Cristo eju mūg'i eyju jekukum puye. 27 Cristo ekawēn tağ cuy epeku—kawēn idipat tağ. Ixē ekawēn tağ eyeku buje, wetaybit oce eyetabut cīcā pūğat kay—Jesus kay iam. Wetaybit oce iboam waram eyjom oajēm puje, oajēm'ūm pima dak. Wetaybit oce soat eyju pūğ tağ ma soat kay jewağuyap muwebotbon iam, soat eyju jebuywatwan kawēn idipat muwēn pin cīcā buye itaybit'ūmayū be iam tak. Kawēn idipat co buje acā kuka wuyetabut ajop Jesus kay. 28 Eypararam ġu juy epesop eykay itakomaayū buxim. Deus ixeyū bodi ma ya'òbaca. Imēnpuye eya'òcam cuy epesop soat em. Eyparara'ūm pima bit itaybit je'e ip itabut'ūmayū Deus ocemuju ipiat'ajojoap kay iam. Ya'òkayayū bit taxijo iam tak itaybit je'e ip. Deus acā eydaxijojom soat em tūy ām cexe. 29 Deus cuk eynaē Cristo be kapikipik'ukayūm. Ixē beam kapikipiğ eyju ixē kay eyetabut puye. Inaka ixē beam kapikipiğ pima dak ipiat cuy epesupi'ajo ma Deus a'òbi. 30 Kuy bima itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, òn Cristo muwēnuwēn puye. Kuy eyetaybit iboam. Gasū dak ipiatpi'ajojoan ip owebe. Apēn owebe juk adi ipiat o'supi'ajoat ip iap puxim eywebe dak ipiat supi'ajoat ip eyju Cristo muwēnuwēn pima.

2

1 Eyju eya'òca Cristo eju mūg'i eyju jekukum puye. Ey-cokcok eyju e'em ixē xe eykukpin puye. Deus biōğbuk nuynuy soat pe eywebe eymukūyjojom. Xipan ma eyju e'em eyewewekuğ. Eyetabotaidabotbot eyewewekay. 2 Imēneju jewağuycocom cuy epesop eyewewēju. Iukpin tak cuy epewewekuk. Pūğ kay dak cuy epesop ġebum. Imēn ma juy òn eyawēwēm. Imēn eyeku buje ocokcok cīcā oce eykay. 3 Jewewekay at ġu juy epesop ġebum—warara'acat kay dak. Warara'acayū be “Xipat cīcā eyju” i'e'eap epejokudada ġu dak cuy. Yoboğan pin ġu dak cuy epesop.

— Warara'acat obodi ma xipat — i dak cuy epe'e'e eywebe ma.

4 Ajo kuka o'e xipat ocewebeam iap kay at ġu juy epesop ġebum. Ajo kuka o'e xipat warara'acat peam iap kay dak cuy epesop ġebum.

5 Jesus Cristo ekukuap puxim cuy epékuku.

- ⁶ Ixe Jesus Cristo soat em Deus co'ian osunuynuynuy. Inaka “Soat em cuy ejo'ian oꝑuy. Ipi juan ḡu juy oce,” i'ũmḡu o'e jebay be.
- ⁷ Jekpiwatpin ma bit ixē soat o'suiwat ikuḡ osunuyiat ipi juan am. Warara'acat puywatwat'ukan o'jewexat. Aḡokatkat puximan o'jewexat. Ipi juan o'jewexat.
- ⁸ Ya'õca pin ḡu oekukuku. Soat em Deus a'õ kay kũyjobit osunuynuynuy. Kũyjobit osunuy je'ũ ãm tak. Korosa be ma oe'ũ ikērēat muḡēḡē'ukat puxim.
- ⁹ Imēneju Deus ixē o'ḡuyu jewekay. O'ḡuyu jaḡuywaḡõm soat kukuk'ukan. Ixe o'jomuy warara'acat podi ma ya'õbacaan.
- ¹⁰ Imēnpuye soat ma jēḡ'aecõḡcõḡ ip Jesus wap—kabi beacayũ, ipi juacayũ dak, ce'ũ'ũ'ibiyũ dak. Jēḡ'aecõḡcõḡ ip kũyjobit am ya'õ kay.
- ¹¹ “Jesus Cristo acã ocekkukat” i je'e ip soat pe. Imēnpuye Deus soat podi ma ya'õbaca iap ibapuk cĩcã je'e soat xe—wuyebayat soat podi ma ya'õbaca iap.

¹²⁻¹³ Oburereyũ, eykukpin cĩcã oxe. Õn eyxe bima soat em cuk adi kũyjobit epesop wa'õ kay. Wũy õn pima dak cuy wa'õ kay epesop kũyjobin. Deus soat em ja'õbacaap ãmũm wuywebe wuymubikuy am ixē bikuyap taḡ wuyeku am. Ja'õbacaap ãmũm wuywebe ixē aḡuy daḡ wuyayuy am. Imēnpuye ya'õbacaap cuy epejoojuy cexewi ixē be eydaxijojoap epere am. Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay. Eypararam cuy epesop “Ap” i'e am cebe.

¹⁴ Mãmãmãm ḡu juy epesop Deus kay. Jawa'õxixiḡ ḡu dak cuy epesop. ¹⁵ Ikērēat muḡēḡē'ukayũ parakpe eyju nuynuy—warēmtaḡ ma jekuku'ukayũ parakpe—Deus a'õmpubutbun'ukayũ parakpe. Eyju bit Deus ebekitkit. Ikērēat kuḡ ḡu eyju. Imēnpuye Deus ebekitkit ekukuap puxim cuy epekuku. Soat etabutpe cedaḡ cuy epekuku ixeyũ be eymuymuyap puxim. Kasopta tabapuk cĩcã kabiok pima. Imēnpuxim eyju dak Jesus Cristo bikuyap taḡ jekukum pima, cũḡ ma eyju jekukumap ibapuk cĩcã je'e itabut'ũmayũ xe. ¹⁶ Wuymutaicinap ekawēn cuy epeḡuwēnuwēn ixeyũ be. Cedaḡ eyju jekukum pima, ocokcok cĩcã oce eykay waram Cristo ajēmap kabia be. Wetaybit tak oce te'e ḡu juk adi õn oḡuy eymutaybitbitbin iam.

¹⁷ Gaxĩn ma aco'i itabut'ũmayũ oaoka. Odoymukereren ip. Deus pit icokcok je'e we'ũap kay apēn kuyjeayũ wĩnca o'ḡũmḡũm cebe iap kay icokcok osunuy iap puxim. We'ũ buje õn tak ocokcok oce.

— Õn tak ocokcok oce — i õn waram e'em eywebe.

18 We'ũ buje eyju dak eycokcoğ cuy epesop we'ũ ma'gu. Eyağuy'ũm gu juy epesop we'ũap kay. Eycokcoğ tak cuy epe'e we'ũ buje.

19 Wuykukukat Jesus ibikuy bima, Timóteo oğuju eykay. Ixe muju ojuy òn ixe be eyawēğ tojot am okay. Eyawēğ tobuxik puje, ocokcok oce. 20 Ixe Timóteo acã obuxim soat em ma ġebum eykay. Eykukpin cĩcã oce. 21 Soat warara'acayũ bit ġebum Jesus Cristo kay gu—jewekay acã. Ibu'u ip jekapik am Jesus Cristo beam. Jewebeam acã ip kapikpiğ. 22 Ixe Timóteo bit soat em ja'ò dağ e'em. Xipat cĩcã ixe. Jebay eju kapikpik'ukat puxim oweju ixe juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Eyju dak kuy eyetaybit iboam. 23 Gaxĩn ma òn ixe muju ojuy eykay. Wetaybit apēn je'e ip owebe iam pima, ixe oğuju eyka. 24 Wetabut wuykukukat kay. Gaxĩn ma aco'i ixe omuju eykay.

25 Wuykitpit Epafrodito muypit ojuy dak òn eykay. Ixe juk epeğudot kuy okay obuywatwat'ukan. Oweju juk adi o'jekapikpikpik kawēn idipat muwēnuwēn. Oburem cuk adi osunuy. 26 Ixe eyjo pin cĩcã. Yağuybabi'ũm o'e iwātaxipi opop iap awēğ epejojojo buye. 27 Iwātaxipi jĩjã osunuy. Oe'ũ pin. Deus pit itabotaidabotbot osunuy cekay. Okay dak itabotaidabotbot ma osunuy. Ce'ũ buje bit kuka adi oğuycũğ cĩcã oce. 28 Imēnpuye ixe muypit pin cĩcã òn eykay waram eywebe ijo am eycokcok ey'e am. Oğuycũğap tak kuka o'jepa'ũm ma. 29 Eycokcoğ cuy ixe epeğuõm eyduk'a be wuykitpit muõmap puxim, pũğ ma wuykukukat puye. Ibuyxim cuy epejukuk. 30 Ixe Epafrodito iparara gu osunuy je'ũ ãm. Eywebe obuywat pa'ore bima ixe juk adi obuywatwan osunuy. Ce'ũ ġũğũn cĩcã osodop Cristo beam kapikpiğ oweju buye.

3

1 Obureyũ, bũrũdupaku o'e tupmubararak am eywebeap-tum. Wuykukukat cuy jeymucokcoğ. Obu'u gu waram apēn kuy bima otupmubararakiatup peap ekawēn muwēn ãm eywebe eyağuyba'ũmap puxim. Owebe eyawēap tağ eyeku buje, soat em ma xipat je'e eywebeam. 2 Eyday'em'um cuy epesop ikērēat mujurũğrũğ'ukayũ be eymuğuykukuap puxim—akurice buximayũ be—“Epedaypu'ağobixeedakacat cuy” i'e'e'ukayũ be.

3 — Ocejũ acã Deus ebekitkit ocedaypu'ağobixeedakatkat puye — i napa ma e'em ixeyũ ma. Wuyju bit icēmãn Deus ebekitkit. Soat em wuyju ġebum cekay ixe biõğbuk pe wuymutaybitbinap tağ. Wuyju ma wuycokcok cĩcã Jesus Cristo ağuy dağ wuyju jewağuyğuy buye. Kacũğkadiwi jewewuywuy bima bit wuy mucũğ pa'ore

Deus xe. Wuyetaybit cĩcã iboam. ⁴ Te'e ma wuyetabut put kacũgkadiwi jewewuywuy bima, cũg ma acesop Deus xe iap kay. Adeayũ ma te'e ma e'em:

— Wuymucũg put Deus xe kacũgkadiwi jewewuywuy bima — i.

Ōn tak i'e but imēn owebe, bekin pin ma kacũgkadiwi oisu buye. ⁵ Oito kabia bima wuybabim ma odaypu'ağobixeedakacat ip “Deus ebekit teku” iap mubapuk am soat pe. Judeu dak ōn, Israel naxegebit puye. Benjamim diwat tak ōn. Hebreu a'ōm kawēnwēn'uk tak oğuy bekin pima. Judeuyũ awēwēap ekawēn tağ cĩcã dak cuk adi ojekukuku Fariseu adi ōn gebuje. ⁶ Judeuyũ awēwēap ekawēn tağ cĩcã juk adi ojekukuku—soat ekawēn tağ ma. Iboap ekawēn oğupubutbun ğu—pũğ em tak ka'ũma. Tũybe cũg ma ōn Deus xe Judeuyũ awēwēap tağ jekukum puye iãn cuk adi oce. Jesus kay itabucayũ be juk adi ipiat osupi'ajojoat, Judeuyũ awēwēap ekawēn tağ ğu ip jekukum puye. Tũybe xipat ğu ip iãn cuk adi oce. ⁷ Gasũ bit Cristo ikukpin cĩcã oxe o'e. Imēnpuye ajo kuy bima juk adi xipat oxe iap xipat ğu oxe o'e ğasũ bit. ⁸ Gasũ bit wara'at ma otobuxik. Oceweũm Jesus Cristo be. Okukukan o'e. Ixe a'ō dağ weku pin cĩcã oce. Soat podi ma xipacap kuğ ōn ixe obure buye. Wara'at pit kaokopak co'i o'e oxe. Soat ma ocepere ixe a'ō dağ weku am. Ka'ũma kuğ tak weku but ma. ⁹ Cristo eju ōn mũğ'i. Kuy bima tũybe ōn cũg ma Deus xe wuyawēwēap ekawēn tağ jekukum puye iãn cuk adi oce. Gasũ bit wetaybit oce cũg ma ōn cexe Cristo kay wetabut puye iam.

— Ēn cũg ma oxe okpot kay etabut puye — i'e'em Deus owebe.

¹⁰ Obikuy jĩjã soat em weku am Cristo a'ō dağ acã. Ixe ya'ōbaca jĩjã, waram ğuto o'jetait je'ũap tomukadi buye. Obikuy jĩjã iğo a'ōbacaap kuk am. Obu'u ğu ōn tak ipiat'ajo am apēn ixe juk adi o'supi'ajojo iap puxim. Ixe oe'ũ jebay a'ō kay kũyjobit puye. Ōn tak cebuxim ya'ō kay we'ũ ma'ğu. ¹¹ Ōn tak Deus waram omu'ada we'ũap tomukadi. Soat em ma wetabēğ oğuy ixe xe. Iboap wiwim cĩcã ōn.

¹² — Soat em ma ōn pit ixe a'ō kay kũyjobit — i'ũmğu ōn pit e'em warara'acat pe. — Ikēēat kuğ ğu ōn pit—pũğ em tak ka'ũma — i'ũmğu dak ōn pit e'em.

Imēnpit Cristo kuy juk omuwedayo jewekay. Imēnpuye kũyjobit pin cĩcã ōn soat em ya'ō kay. ¹³ Obureyũ, “Soat em ma ōn pit ixe a'ō dağ jekukum, ixe ebekit puye” i'ũmğu ōn pit e'em eywebe. Gebum ğu ōn pit e'em kuyap kay ikērēat kukukap kay. Wağuyba'ũm ōn pit iboap kay. Gebuje bit idipat ojukuk. Idipat kukap kay acã ōn ğebum. Imēnpuye soan ma ōn e'em soat em weku am ixe bikuyap tağ. ¹⁴ Jedaudau'ukat cũg ma

jedaudaum tupteiboğatup pu am—jadağaptup pu am. Ixe-buxim òn tak soan ma e'em Deus emumuũm pu am. Deus kuy juk onaẽ soat em jexe onuy am, Jesus Cristo kay wetabut puye.

— Soat em cuy eguy oxe kabi be — i mo adi a'gu o'e owebe.

¹⁵ Kuy wuyetaybit Cristo bikuyap tağ wuyeku am. Imēnpuye juy soat em ixe bikuyap tağ ajeku! Pūğpūğ ey'in ibu'u bima bit, Deus cuy ixe ġutaybin xipat cĩcã ewebe wa'õ dağ eku am iam. ¹⁶ Ixe a'õ dağ cuy ajeku! Apēn kuy bima ya'õ dağ ajekukuku iap co'i ma juy ajeku ġasũ dak. ¹⁷ Obureyũ, kuy bima cũğ ma juk adi ojekukuku eyetabutpe. ġasũ bit eyju dak wekukuap puxim cuy epeku. Ağ cuy epesop obuxim jekuku'ukayũ kay ixeyũ ekukuap puxim eyeku am. ¹⁸ Cristo korosa be oe'ũ iap kay'ũm cĩcã adeayũ. Kuy soat em iboap o'guwēnuwēn eywebe. ġasũ dak iboap muwēn òn eywebe wetadidim. ¹⁹ Wuyju ma soat em ġebum Deus kay. Ixeyũ bit soat em ġebum apēn ace'e iap kay acã. Soat em ip ġebum jecokcokap kay acã. Isūsũn kuka a'gu o'e ip warēmtağ jekukuap kay. Inaka isūsũn ġu ip. Xipat'ũmat muğēğēm ip warara'acayũ etabun ma. Jeweweju bit ip xipat. ġebum ġu ip kabi kay. Soat em ġebum ip ijodiap kay acã. Imēneju wũy ma jeedop ip Deus wi je'ũ buje. Soat em ipiat supi'ajojo ixeyũ ma. ²⁰ Wuyju bit kabi watwan acesop. Wuydaxijojo'ukat kabi kadiwi jeekop—wuykukukat Jesus Cristo. Waram jajēm ijodi. Ixe ajēmap wiwim cĩcã wuyju. ²¹ Ixe Jesus Cristo warara'acat a'õbacaap ġu'ũm ixe soat podi ma ya'õbaca buye. Soat ip jeedop kũyjobin ixe a'õ kay. Ixe ja'õbacaan wuyjebit ġuwexat. Ijodi bima wuybaca ġu wuyju e'em. Ixe bit wuyjebit ġuwexat jejebit co'ian idipan. Imēneju waram ace'ũ ġu ġebuje bit.

4

¹ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Oğuykit eykay. Omucokcoğ cĩcã eyju. Xipat eyju oxe. Imēneju eybu'um ġu juy epesop wuykukukat bikuyap tağ eyeku am, okitpitpiyũ.

² Evódia, jemukũyjo òn ġasũ. Síntique, ěn tak jemukũyjo òn. Tũ'ũ'ũyũ, eyju ikibiyũ, xepxem ma wuykukukat kay eyetabut puye. Imēnpuye eyetakomãm ġu juy epesop eyewewekay. Eyetakomaap cuy epeyepere. ³ Ĕn pit, obure, ixeyũ aoyũ juy egudin—xepxepayũ. Xipan cĩcã kapikpik'uk eguy oweju, obure. Ixeyũ aoyũ dak cuk cuk adi obuywatwan oekuku ip òn soat kaka dağ kawēn idipat muwēnuwēn pima. Clemente dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Warara'acayũ dak cuk adi o'jekapikpik oweju. Iboyũ butet ibararak opop Deus pubutup pe—obuywatwat'ukayũ butet. Ibararak opop abuyũ soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe.

⁴ Wuykukukat kuy wuymuwedayo jewekay. Imēnpuye ey-cokcoğ cuy epesop.

— Soat em cuy eycokcoğ epesop — i waram òn e'em eywebe.

⁵ Gaxīn ma xeku omuyku wuykukukat! Imēnpuye soat cuy xipan epejukuk ijodiayū. ⁶ Ka'ūma kay ma juy epeyağuyğebu. Soat pit cuy epeğuwēnuwēn Deus pe. Ajo ka'ūmğu eyxe iat cuy epejoojuyjuy cexewi. Iojuy buje, ajo Deus kuy juk o'ğūmğūm eywebe iap kay juy ğebum epesop. ⁷ Wuyetaybit ğu apēn Deus wuyağuy mubabibin iam. Inaka ixē itaybit cīcā wuyağuy mubabibin am. Jesus Cristo eju mūğ'i bima, ixē wuyağuy mubabibin jeenuy. Imēnpuye warara'acat a'ō kay ğu ace'e—ixē a'ō kay acā. Warara'acat kay ğu dak acesop ğebum—ixē kay acā.

⁸ Oburereyū, ğasū mabuk òn jeyawē. Soat em ma juy epesop ğebum ajo xipat iap kay, ajo ibuyxi iap kay dak, ajo icēmat iap kay dak, ajo warēmtağ ğu iap kay dak, ajo cedağ iap kay dak, ajo iisu iap kay dak, ajo Deus xe ikukpin iap kay dak, ajo inapa ğu iap kay dak. Iboap kay juy epesop ğebum soat em. ⁹ Apēn cuk adi òn ey mutaybitbitbin iap tağ cuy epekuku, apēn cuk adi òn ey mukūyjojojo iap tağ tak. Wekukuap puxim cuy epekuku. Wekawēn puxim tak cuy epeyekawēnwēn. Obuxim eyju jekukum pima, Deus soat em eybuywatwan jeenuy. Ixē ma wuyağuy mubabibin'ukat.

¹⁰ Ococokap yoboğ cīcā wuykukukat eju mūğ'i òn puye. Ade kaxi kap puje waram ğuto iba'ore ğu o'e eywebe obuywat am oceju ğebum cīcā ekay iap mubapuk am owebe.

— Kuy juk adi eybu'u epesop xipan oiuk am i'ūmğu òn pit e'em eywebe.

Imēnpit iba'ore osunuy eywebe obuywat am, ēn ekukpin cīcā ocexe iap mabapuk am owebe. ¹¹ Imēn òn e'em eywebe. Inaka:

— Eyju juk opere — i'ūmğu òn pit e'em eywebe.

Kuy wetaybit oce ococok am ajo-kuğ òn iap kay. ¹² Kuy juk adi ojeku yopīt ma ikuğ. Ade dak ikuğ kuy juk adi ojeku. Ococok ma òn e'em obeğbeğ pima, ore bima dak; odadaybot pima, soat-kuğ pima dak. Warara'acayū be iba'ore jewemucocok am soat tağ. Òn pit cuk wetaybit oce jewemucocok am soat em. Soat kaka dağ ma ojekukuku ococok. ¹³ Soat em Cristo ja'ōbacaap ūmūm owebe. Imēnpuye ixē a'ōbacaap kuğ òn xipacat jebapukpuğ owebe bima, xipat'ūmat ebapuk puje dak.

¹⁴ Filipos ka watwat, eyju ma juk adi obuywatwan epesop òn ipiatpi'ajojom pima. Iboap xipat cīcā osodop. ¹⁵ Macedōnia eipi bewi ojēm puje, eyju acā juk adi obuywatwan epesop. Obuywatwan cuk adi epesop koapat kabia òn kawēn idipat

muwēnuwēn pima. Eyju ma juk adi eyemumuũm epeğudot okay. Eyju ma juk adi ģebum epesop okay òn ade ikuğ pima, yopīt ma ikuğ pima dak. Warara'acayũ bit ģebum ģu osodop ip okay Jesus kay itabucayũ. ¹⁶ Pũğ em ģu juk adi eyemumuũm epeğudodot okay òn Tesalōnica ka be bima, yopīt ma ikuğ pima. ¹⁷ Waram paxi ip je'ğũm owebe iap wiwim ģu cuk oguy. Deus xipacat je'ğũm eywebe eydacup ģu epesop okuğ iapteim. ¹⁸ Kuy Epafrodito eyemumuũm o'tojot okay. Soat ma o'tojot. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum—kuy soat ojat eyemumudodot iaptum—eyju xipan cĩcã okuğ iaptum. O'e jĩjã ma kuy. Kuy òn ade ikuğ. Kuyjeayũ be wũnca mupik puje, Deus icokcok osunuy cekay ip. Te'oku osunuy cekay. O'ğupik ip iap xipat osodop cexe. Imēnpuxim ma okay eyemumudodot tak te'okuat puxim okay. Deus tak icokcok eyemumudodot cocom pima, eydacup ģu epeğũm owebe buye. ¹⁹ Wetabut cĩcã ixekay—Deus kay. Soat kuğ ma Deus—idipat kuğ. Soat je'ğũm eywebe dak, eyju Jesus Cristo a'õ dağ jekukum puye. Tacup ģu Deus. Imũmũm pin cĩcã cexe wuywebe. Ajo ka'ũmũ eyxe iat je'ğũm eywebe. Soat je'ğũm eywebe. ²⁰ Ixe Deus wuyetayat. Soat kabia ma:

— Soat podi ma ēn a'õbuyxi — i juy acece cebe.

Imēn cuy acece cebe soat em ma. Imēn cuy je'e'e.

²¹ Ocejũ kato mujujum cebe ip soat pe—Deus ebekitkit pe—Jesus Cristo kayayũ be. Wuykitpitpiyũ dak kato mujujum eywebe—ocexeayũ—iyoceayũ. ²² Soat Deus ebekitkit kato mujujum eywebe. Wuyeipi kukat peam kapikpik'ukayũ dak kato mujujum eywebe.

²³ — Soat cuy ip xipan ejukuk Filipos ka watwat — i òn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Bũrũdupku otupmuju eywebe. Kuy cartadup mubararakapi ocepere.

COLOSSOS KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Colossos ka watwat, cartadup mubarararağ òn eywebeaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn wuykitpit Timóteo eju. Eyju wuykitpitpiyũ Colossos ka be. Cristo a'ò dağ eyju jekukum soat em. Jesus Cristo emumuju òn Deus bikuyap tağ.

— Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

3-4 — Itabut cĩcã ip Jesus Cristo kay Colossos ka watwat — i juk o'e Epafro ocewebe. — Xipan Deus ebekitkiyũ kuğ ip — i juk o'e. — Xipan soat kuğ ip, Deus xe acesop iap wiwim puye — i juk o'e ocewebe. Imēnpuye:

— Bay, ēn xipat cĩcã — i oceju e'em soat em Deus eju eywebeam kawēnwēn pima—Jesus Cristo ebay eju.

5 Soat em Deus xe acesop iap ekawēn kuy epejojojo kawēn icēmāt co buje—kawēn idipat co buje. Iboap wiwim eyju ġasũ. Icēmān epesop ixē xe, “Oxe ma epesop” io'e Deus puye—kabi beat o'e buye. Imēnpuye Jesus kay eyetabut cĩcã. Xipan soat kuğ tak eyju. 6 Deus xipan wuykuğ—soat kuğ iap ekawēn kuy epeya'jojo. Eyetaybit epesop iboap ekawēn icēmān iam koap em cekawēn co'isum. Soat eipi dağacat kawēn idipat cocom ġasũ. Ixeyũ dak itabut Jesus kay. Xipan soat kuğ tak ip itabucayũ kuğ. Wuye'ũ buje soat em Deus xe acesop iap wiwim tak ip. 7 Epafras kawēn idipat o'ğuwēn eywebe. Ixe Epafras wuybure ikukpin cĩcāt wuyxe. Cũğ me ixē kapikpiğ Cristo muwēnuwēn warara'acat pe. Ixe eybuywatwan ocedieğ ġasũ bit.

8 — Colossos ka watwat jewewekuğ ip cewekukpin cĩcã, Deus jebiōğbuk o'ğuoḿ cebe ip puye — i juk o'e ixē Epafras ocewebe.

9 Imēneju soat em oceju kawēn Deus eju eywebeam. Eyawēğ tobuxik puje ocebu'u ġu ocesop jekawēn ām eywebeam. Imēn oceju e'em Deus pe:

— Bay, ocekitpitpiyũ juy eğutaybin apēn ebikuy ixeyũ be jeku am iam — i. — Ixeyũ juy eğutaybin apēn xipat exe iam, apēn ikērē exe iam tak — i oceju e'em. — Iboam itaybit cĩcã je'e ip ebiōğbuk ixeyũ mutaybitbin puye — i oceju e'em cebe.

10 Iboam eyetaybit pima, cũğ ma epeku; soat em wuykukukat bikuyap tağ epeku; soat em ixē mucokcokcoğ epesop; xipacat epeğurũğrũğ soat em; biğ ma eyetaybit epesop Deus e'e iam.

11 — Bay, ên soat podi ma a'ôbaca — i òn e'em Deus pe. — Soat podi ma ên edipap kuğ — i òn e'em. — A'ôbacaap cuy eğũm Colossos ka watwat pe Jesus kay ip jebu'uap puxim ipiatpi'ajojom ma'gu ip — i òn e'em Deus pe.

12 Deus kabiaat kukat. Ixe ebekitkit xipacat mujurũgrũğ'ukayũ. Ixe xipacat muxipanpan iũm ãm jebekitkit pe.

— Cũğ ma eyju oxe webekitkiyũm — i juk o'e Deus wuywebe. Imẽnpuye wuyju dak xipacat acejat. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Imẽnpuye eyju dak eycokcoğ cuy epesop.

— Xipat cĩcã ên — i juy epe'e'e wuyebay be.

13 Satanás kabiokat kukat. Ixe ebekitkit ikẽrẽat mujurũgrũğ'ukayũ. Deus pit wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Imẽnpuye Satanás gu wuykukukat ġasũ—Deus ipot acã. Deus ipot ikukpin cĩcã cexe. 14 Ixe ipot wuy'uk kabiokat kukat pui bewi. Ikẽrẽat muğẽaptei o'teida, oe'ũ buye. Imẽnpuye ikẽrẽat kuğ gu wuyju ixex.

15 Deus ijo ba'ore wuywebe. Wuyetaybit bitku poro omuyku Cristo jojom, Cristo dak ijo'i buye. Ixe Cristo Deus ipot koapat. Soat Deus emumuğẽ bodi ma ya'ôbuyxi ixex. Deus pe ipi mujurũğ'ũm pima ipot itait osunuy. 16 Deus soat o'ğubapukpukpuk Cristo eju. Kabi beecat o'ğubapukpukpuk soat ceweju, ipi dağacat tak. Wuywebe ijobucat o'ğubapukpuk soat, wuywebe ijo ba'oreat tak. Ya'ôbuyxiayũ kabi watwat o'ğubapukpuk Cristo eju, ya'ôbacaayũ dak, warara'acayũ mujuju'ukayũ dak, warara'acat kukukayũ dak. Deus ixex eju soat o'ğubapukpuk. Soat o'ğubapukpuk cebeam. Soat o'ğubapukpuk ijodiacat pe Cristo kuk am ibuyxi am. 17 Kabi, ipi ka'ũm pima, Cristo kuy osunuy itabẽğ. Ipi dağacat jedopap pe ma dopdom Cristo a'ôbi. Kabi beecat tak dopdom jedopap pe ixex a'ôbi. 18 Wuya'a wuyjebit kukat iap puxim Cristo jekay itabucayũ kukat. Apẽn wuya'a wuyağuydadam iap puxim Cristo dak itabut jekayayũ ağuydadam. Ixe Deus ipot koapat. Ce'ũap tomukadi Deus ixex Cristo waram o'ğutait. Soat podi ma ya'ôbuyxian o'ğutait. Wuyju dak waram acejetait wuyy'ũ buje Deus ixex o'ğutait puyy. 19 Deus o'e jewebe ma:

— Okpot ojo'ian jey'e — i.

Imẽnpuyy jewa'ôbaca jojo'i ma ip. 20 Ipi watwat itakoma osodop Deus kay, kabi beecat tak. Deus o'e jewebe ma:

— Soat ip o'ğudin obureyũm—ipi dağacat, kabi beecat tak — i. — Kũyjobin jeedop ip wa'ô kay korosa be okpot ey'ũ buje — io'ey jewebe ma.

Imẽn Deus ip o'ğudin jekay. Itakomaap ip o'ğuyũm korosa be jekpot ey'ũ ibuyy.

²¹ Eyju dak Deus bureyũm ġu epesop kuy bima. Cekay'ũm cĩcã juk adi epesop. Imẽnpuye ikẽrẽat kay acã juk adi ġebum epesop. Ikẽrẽat mujurũgrũġ'uk tak adi epesop. ²² Gasũ bit Deus eymuwexat jebureyũm ipot oe'ũ buye. Kuy eymuwexat ey mudot am jewekay. Imẽnpuye cũġ ma epesop ixe wap eyajẽm puje. Ikẽrẽat kuġ ġu epesop. Abu je'e eywebe:

– Xipat ġu eyju! – i?

Ka'ũma ma! ²³ Imẽneju eyetabun cĩcã juy epesop Jesus kay. Eybu'um ġu juy epesop cekay! Koap em kawẽn idipat co ebikam Deus xe acesop wuye'ũ buje iap wiwim cuk epesop. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe ey mubu'unap puxim iboap wiwi am. Ibo muwẽnuwẽn'ukat õn—kawẽn idipat muwẽnuwẽn'ukat. Kawẽn idipat muwẽnuwẽn õn soat kaka daġ.

²⁴ Ocokcok cĩcã, õn ipiat osupi'ajo eywebeam puye. Cristo ipiatpi'ajojom mabuk jekay itabucayũ beam—jejebit puximayũ beam. Imẽnpuxim õn tak ipiatpi'ajojom Cristo be o'supi'ajojo iap mu'ũm ãm. ²⁵ Deus o'e owebe:

– Itabucayũ buywatwan cuy eġuy – i. – Imẽn ma kapikpiġ cuy eġuy wa'õbi – io'e owebe.

Ijop ekapikap o'ġũm owebe eybuywat am.

– Wekawẽn muwẽnuwẽn cuy eġuy soat ka watwat pe – io'e owebe.

²⁶ Kuyje Deus soat ka watwat pe ġu jekawẽn o'ġuwẽnuwẽn. Gasũ bit o'ġuwẽn jekay itabucayũ be. Ibo ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat õn. ²⁷ Cristo omuy eywebe Judeuyũ ġu ma'ġu eyju. Imẽnpuye Deus jedipap mubapuk puje, eyju dak idipap kuġ epesop. Iboap wiwim cĩcã eyju. Kuy bima iboap iba'arẽm osodop soat xe ijodiacat xe. Gasũ bit Deus soat jebekitkit mutaybit pin iboam. Iboap idip cĩcã. Xipat cĩcã dak. ²⁸ Imẽneju Cristo muwẽnuwẽn oceju soat ka watwat pe.

– Teyũku soat em Jesus kay e'em – i oceju e ojuy Deus pe ixe dopabe ixeyũ dojot puje. – Soat em teyũku Cristo eju mũġ'i jekukum – i oceju e ojuy cebe.

Imẽneju Cristo muwẽnuwẽn oceju soat pe ijodiacat pe. Soat awẽwẽm oceju. Soat jetaybitbicap eju oceju ip imutaybitbin.

²⁹ Imẽneju kapikpiġ cĩcã õn. Cristo ja'õbacaap ãmũm owebe cebe wekapik am. Ixe Cristo soat podi ma ya'õbaca. Ixe Cristo ja'õbacaap ãmũm owebe. Imẽnpuye ijodiacat mutaybin put owebe.

2

¹ Kapikpiġ cĩcã juk adi oġuy eywebeam—ojojo'uk'ũmayũ beam, Laodicéia ka watwat peam tak. Õn jeymukũyjo iboam.

² Cebeam ip cuk adi kapikpiġ cĩcã oġuy ixeyũ be biġ ma

jewewa'õmucan am Jesus ekawēn tağ jeku am; biğ ma jewewekupin am tak; warara'acat podi ma itaybit am tak kawēn icēmān. Iboam itaybit pima, soat em Cristo kay jeedop ip. Jewağuyumuwarururun ğu jeedop ip Jesus ekawēn tağ xe'e oceku iam. Kuy bima itaybit ğu ip osodop Cristom. Gasū bit ip oitaybit ixem. ³ Soat ğu wuyetaybit Deus emumutaybitbin iam. Wuyetaybit ğūğūn ā. Cristo bit xīntabi o'tomudip'uk iap puxim. Cristo eju mūğ'i wuyju jekukum pima, wuyetaybit put Deus emumutaybitbin iam, apēn cūğ ma Deus xe iam tak, apēn cūğ ğu cexe iam tak.

⁴ Imēneju jeymukūyjo òn. Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuğuykukuap puxim. Adeayū xe cekawēntip ip. Imēnpit cūğ ğu ip. Napa ma ip kawēnwēn eyweju eymutabucap ojuy napaap kay. ⁵ Imēneju soat em ğebum òn eykay, eyxe ğu ma'ğu òn. Pūğ tağ ma eyju e'em. Soat em eyetabut Jesus kay. Ocokcok cīcā ma iboap cocom puye.

⁶ — Ocekukukan cuy ece — i juk adi epe'e Jesus Cristo be, eyetabut puye cekay.

Gasū bit mūğ'i juy epeku ixeye eju. ⁷ Kadai nābu muycemap puxim Cristo wuya'õmucanucan wuyetabucap epereap puxim. Imēnpuye biğ ma juy eyetabun epesop cekay. Gebum cekayap tomuju juy soan e'em epesop. Kuy juk adi ocewebe eymutaybitbinap tağ cuy epeku. Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ēn xipat cīcā — i. — Soat em ēn xipan ocekuğ — i juy epe'e'e cebe.

⁸ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim Jesus kay apēn wuyju taomūn ām ibubum iap puxim. Ixeyū Cristo ekawēn ğu eymutaybitbin. Ijodiat ekawēn acā eymutaybitbin ip—Deus kay'ūmayū ekawēn—ipi juacat ağuy mubarēm'rēm'ukayū ekawēn. Eymuğuykuku ojuy ip. Te'e ma eymutaybitbin ip. Eyetabun ğu juy epesop ixeyū a'õ kay. ⁹ Cristo jewa'õbaca jojo'i ma ip Deus eju. Cristo ijodiat co'ian o'jewexat wuymutaybit am Deus e'e am. Wuyetaybit Deus e'e am Cristo e'eap co buje. Imēneju eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymubu'unap puxim eyetabut am Jesus kay. ¹⁰ Cristo eju mūğ'i jekukum pima, wuyju dak Deus a'õbacaap kuğ acesop. Ixe Cristo soat podi ma ya'õbuyxiat—Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukayū bodi ma, ibiõğbuk itabidaoiayū kukukayū bodi ma dak.

¹¹ Imēntak Cristo ja'õbacaap o'ğūm eywebe ikērēat kukap puxim ixeye eju eyju mūğ'i buye. Ağokatkat'it'it taypu'ağobixeedakatkat'uk osodop ip kuyjeayū teku iisu Deus xe i'eap ojuy. Deus pit soat tağ wuy muisusun wuyxeedakatkat puye ğu—Cristo eju wuyju mūğ'i buye acā.

¹² Wuymubatisasan puje Cristo a'ōbi wuyaḡuyokokat oi'ūm wuye'ūap puxim. Ixe a'ōbi oi'ūm wuykocap puxim. Kuy bima Deus waram ḡuto Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Imēnpuxim ijodi bima dak wuyaḡuy'isum wuyju jekukum waram ḡuto wuyetaicap puxim wuye'ūap tomukadi. Wuyaḡuy'isum wuyju jekukum ḡasū Deus soat podi ma ya'ōbaca iap kay wuyetabut puye. ¹³ Imēnpuxim eyju ma ikērēat mujurūḡrūḡ cīcā juk adi epekukuku eyaḡuyokok puye. Ce'ūat puxim cuk adi epesop Deus xe ikērēat kay acā ḡebum puye. Judeu'ūmat puxim tak cuk adi epesop—Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jekukum'ūmat puxim. Deus pit kuy eyaḡuymuisun eywebe Cristo aḡuy daḡ jewaḡuy am. Wuyaḡuymuisun puje, ixe ikērēat o'ju'uk wuywebewi. Soat o'ju'uk. ¹⁴ Iba'ore wuywebe Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ jeku am—soat ekawēn taḡ. Deus itaybit soat em teyūku wekawēn mupubutbun iam. Korosa be ixe e'ū buje bit, Cristo apēn cuk adi iboap ekawēn aḡupubutbuniaptei o'teida. O'teida wuyekariwa be wuyeweroap teidaap puxim. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk wuywebewi. ¹⁵ Imēnpit Cristo Satanás a'ōbacaap o'ḡu'ūm korosa be je'ū buje. Deus kay'ūmayū kukukayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Soat etabun ya'ōbacaap o'ḡu'ūmiayū mubapukpuḡ oeku imusūsūn ām. Imubapukpuḡ oeku kuyjeayū be o'yaokaiat aririt'a mubapukap puxim.

¹⁶ Imēneju warara'acat a'ō kay ḡu juy epesop eywebe te'e ma ixeyū e'em pima “Beku i'opi eywebe” i, “Ibiati tikōnpi eywebe” i dak, “Ibeat kabia be epeyekapikpik ḡu juy” i dak, “Kaxiaat ijēm'isu bima, peta juy epeḡuḡē” i dak, “Sábado bima epeyekapikpik ḡu juy” i dak. Ya'ō kay ḡu juy epesop. ¹⁷ Ixeyū ekawēn taḡ cuk adi jekuku'uk ajop Cristo ajēm'ūm pima. Kabicuk jewurūḡwurūḡ iap puxim jekawēn muwarururun ip soat em. ḡasū bit Cristo oajēm. Ixe ekawēn soat em ma ibit. Imēnpuye ixeyū ekawēn taḡ ḡu wuyju jekukum ḡasū—Cristo ekawēn taḡ acā. ¹⁸ Warēmtaḡ eymutaybitbin'ukayū:

– Deus ipiat supi'ajoat eywebe, cūḡ ḡu eyju cexe buye – i napa ma e'em ip eywebe.

Ixeyū ekawēn kay bit eyetabun ḡu juy epesop. Jewexe ya'ōbuyxi ip.

– Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe, soat em Deus ocemuyxeyxey buye – i'e'em ip te'e ma. – Ka'ūma ma oceju bit – i'e'em ip warara'acayū be, “Warara'acat podi ma xipat oceju” i'e'em pima jewebe ma. – Deus kukap co'i juy cekawēn tojtjot'ukayū ajukuk – i'e'em ip ocewebe te'e ma. – Warara'acat podi ma oceju xipat Deus xe – i'e'em ip te'e ma. Warēmtaḡ ma ip jewaḡuydadam. Deus aḡuy daḡ ḡu ip jewaḡuyḡuy—jaḡuy daḡ acā. ¹⁹ Cristo eju mūḡ'i ḡu ip

warẽmtağ jewağuyğuy buye. Cristo wuya'a buxim. Cekay itabucayũ ijebit puxim. Deus bikuyap tağ wuyju aypapan. Wuyekururukpu ibubogaťpu wuykukatpu wuyewedap tağatpu wuyewedap mucũgucũğatpu. Ibobu buxim Deus wuya'õmucanucan Cristo eju mũğ'i wuyeku am. Jewexe ya'õbuyxiayũ bit mũğ'i ğu ceweju.

²⁰ Cristo a'õbi eyağuyokokat oi'ũm eye'ũap puxim. Deus ja'õbacaap o'ğũm eywebe ibiõğbuk kẽrẽat kukukayũ a'õ kayap puxim—Deus kay'ũmayũ kukukayũ a'õ kayap puxim. Imẽneju Deus kay'ũmat ekukuap cuy epeyepere. Warẽmtağ eymutay-bitbin'ukayũ a'õ kay ğu juy epesop.

²¹ — Boku juy epejukuk ğu — i'e'em ip te'e ma. — Beku juy epejo'o ğu — i dak. — Imẽnmẽn ğu bit epeku — i dak e'em ip te'e ma.

²² Soat ixeyũ xe ikukpiat, i'opiat, tikõnpiati darem ma kuy kapkam. Ijodiacat ekawẽn acã imuwẽnuwẽn ip—Deus ekawẽn ğu bit. Ijodiacat ağuy dağ acã ip kawẽnwẽn—Deus ağuy dağ ğu bit. ²³ Jewexe ip itaybitbit.

— Deus kukap co'a juy cekawẽn tojotjot'ukayũ ajukuk — i'e'e ip te'e ma. — Ka'ũma ma oceju bit — i'e'em ip warara'acat pe, “Warara'acat podi ma xipat oceju Deus xe” i'e'em pima jewebe ma. Ade cexe ip ikukpiat, i'opiat tak, tikõnpiati dak. Xipan ğu ip jejebit kuğ. Tũybe ikẽrẽat acejukuk'ũma iãn e'em ip. Ibo bit ka'ũma jo'i ma. Wuybuywat pa'ore ikẽrẽat kukap puxim.

3

¹ Waram o'jetaitiat puxim eyju Cristo eju mũğ'i jekukum puye. Imẽnpuye eyetabikum cuy epesop kabi beat kay. Iboce Cristo omuy Deus xe xik'i ya'õbuyxiat tũyap pe, Deus co'i ya'õbuyxi buye. ²⁻³ Ijodiacat eju ğu mũğ'i eyju jekukum—Cristo eju acã mũğ'i eyju jekukum. Imẽnpuye ijoceap kay ğu juy epeyewağuyğuy—kabi beat kay acã. Pũğ tağ ma jewağuyğuy ip Deus, Cristo dak. Ixeyũ ağuy dağ eyju dak jewağuyğuy ğasũ bit, Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Iboap ibapuk ğu itabut'ũmayũ xe. Iba'arẽm iboap cexe ip. ⁴ Eyağuy'isum eyju jekukum Cristo eju mũğ'i buye. Waram yajẽm puje, wuyju dak acejewemubapuk ceweju. Ixe dipap acejat. Wuydip ace'e ixex jo'i.

⁵ Imẽneju ikẽrẽat epeğugẽ ğu juy. Ikẽrẽat muğẽğẽ pin eyju Deus kay'ũmat puxim. Epeğugẽ ğu bit. Warara'acat tayxi eju epeyepo ğu juy. Warara'acat itop eju epeyepo ğu juy. Ikẽrẽan cuy epeyekaypatpan ğu. Ikẽrẽat epeğujurũğ ğu juy eyemumukaypin pu am. Aoyũ kaykay ğu juy epesop. Eyetabikukum ğu juy epesop warara'acat pubut kay.

Wuyetabikukuap ikêrêat Deus xe deusbaroyũ kay wuyetabu-cap puxim. ⁶ Deus ipiat supi'ajojoat imên jekuku'ukayũ be—kũyjobit'ũmayũ be—ja'õ kay'ũmayũ be. ⁷ Eyju dak cuk adi kuy bima warêmtağ ma epekukuku. Eycokcok epesop ikêrêat muğêğê'ukap kuğ.

⁸ Gasũ bit ijop epeyepere. Eyetakomãm ğu juy epesop warara'acat kay. Aoyũ kaykay ğu juy. Eysapka'orerem ğu juy epesop. Warara'acat epejomuymuy ğu juy. Eyekawênkêrêm ğu juy epesop—pũğ em tak ka'ũma. ⁹⁻¹⁰ Cristo kay eyetabut puje, yağuy'suayũm epesop. Kuy bima eyağuyokok cuk adi epekuku. Eyağuyokok ğu juy epekuku ğasũ bit. Deus soat em wuyağuymuisusun wuywebe jejo'i i'e am. Guyjom Deus ağuy dağ acã ğebum acesop. Biğ ma wuyetaybit ace'e Deus e'e am. Napa ğu juy epe'e'e eyewewebe. ¹¹ Wuyağuy'isu bima, ğebum ğu acesop teku Judeu iap kay, teku Judeu ğu iap kay dak. Ğebum ğu acesop teku taypu'ağobixeecukat iap kay dak, teku taypu'ağobixeecuk'ũmat iap kay dak. Ğebum ğu acesop teku pariwat iap kay, teku wuyjuyũ iap kay dak. Ğebum ğu acesop teku tei'ũma kapikpik'ukat iap kay, teku teibubum kapikpik'ukat iap kay dak. Cristo kay acã ğebum acesop. Iteyũ be soat pe Cristo muymuy iap kay ğebum acesop.

¹² Deus ebekitkit eyju. Deus xe eykukpin cĩcã epesop. Ixe juk eynaë jewekay am. Imêneju eyetabotaidabotbon cuy epesop eyewewekay. Xipan cuy epeyewewekuk. Yoboğan pin ğu juy epesop Eyekawênkêrêm ğu juy epesop—eyekawëntim ma. Eyukpiceğêm ğu juy epesop eyewewekay. ¹³ Epeyewebuywatwan cuy soat em. Eyxeat warêmtağ eykuğ pima, ixe epejomuymuy ğu juy. Ğebum ğu juy epesop apên cuk adi warêmtağ eykuk iap kay. Wuykukukat Jesus ğebum ğu apên cuk adi ikêrêat ağujurũrũğ iap kay. Ixe buxim cuy eyju dak ğebum ğu epesop apên cuk adi warêmtağ eykuk iap kay. ¹⁴ Xipan eyekukuap xipat Deus xe. Ibodi ma bit xipat eywebe xipan eyewewekuk am. Xipan jewewekuğ pima, wara'at tağtağtağ ğu epekuku—pũğ tağ ma. ¹⁵ Cristo juk wuyuwexat jebekitkiyũm pũğ tağ ma wuyeku am. Ixe wuyağuy mubabibin wuyağuybabi'ũmap puxim. ãğ cuy ixe jeyağuy mubabin. Ixe be eyağuy mubabin puje xipan epeyewekuk. Pũğ tak ma dak epeyewağuy. Soat em:

— Bay, ên xipan cĩcã ocekuğ — i juy epe'e'e Deus pe.

¹⁶ Soat em Cristo ekawên tağ cuy epekuku. Xipat cekawên tağ wuyeku am wuyju idip cĩcãat kuğat puxim. Soan cuy jewemutaybitbin epesop. Soan cuy jewemukũyjobitbin tak epesop. Soat em cuy pibododon epesop Deus kay. “Cristo soat podi ma ya'õbuyxi” i'e pin pima, epeyebibododon cuy,

“Cristo acã wuykukukat” i'e pin pima dak, eycokcok pima dak Cristo kay eyetabut puye, “Ën xipat cĩcã” i'e pin pima dak Deus pe. Deus biõg̃buk a'õbi juy pibododon epesop. ¹⁷ Imëneju soat em cuy epekuku wuykukukat Jesus a'õ dağ. Soat em cuy epeyekawënwën ixe a'õ dağ. Soat em:

— Ën xipat cĩcã — i juy epe'e'e wuyebay be—Deus pe, wuykukukat Jesus oe'ũ buye.

¹⁸ Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay. Kũyjobin cuy epesop ya'õ kay ip wuykukukat Jesus kay eyetabut puye.

¹⁹ Tapupuyũ, ikukpin cuy eytayxiyũ epejukuk. Xipan cuy ip epejukuk.

²⁰ Bekitkit, kũyjobin cuy epesop eyebay a'õ kay soat em, eyxi a'õ kay dak. Wuykukukat icokcok e'em eyebay a'õ kay bima.

²¹ Cebayũ, imuparararan ġu juy eyebekitkiyũ epejukuk ixeyũ mubu'unap puxim kũyjobit am eya'õ kay.

²² Tei'ũma kapikpik'ukayũ, soat em cuy kũyjobin epesop eyekariwa a'õ kay ixeyũ eyjom pima, eyjom'ũm pima dak. Ixeyũ a'õ kay kũyjobin cuy epesop ixeyũ be “Ën xipat” i'eap ojuy ġu. Kũyjobin cuy epesop kũyjobit pin puye. Kũyjobin cuy epesop wuykukukat Jesus ya'õbuyxi eyxe buye.

²³ Eycokcoğ cuy eyekapikap epejukuk. Gebum cuy epesop ijodiacat peam acã ġu õn kapikpiğ iap kay. Wuykukukat peam tak õn kapikpiğ iap kay ġebum cuy epesop. ²⁴ Cristo ma wuykukukat. Ixe beam ma wuyju kapikpiğ. Wuykukukat jebekitkit peam xipacat o'ğuxipan. Ibo juy epejat. Gebum cuy epesop iboap kay. Cũğ ma wuyeku buje, cũğ ma jekuaptei je'ğũm wuywebe. ²⁵ Warëmtağ wuyeku buje bit, warëmtağ jekuaptei dak je'ğũm wuywebe. Ipiat supi'ajoat wuywebe. Ixe Deus cũğ ma wuykuğ. Cedağ ma wuyekapikaptei je'ğũm wuywebe. Wegũğũn ma wuykuğ.

4

¹ Kariwayayũ, cũğ ma juy eywebeam tei'ũma kapikpik'ukayũ epejukuk. Imuğuykukukum ġu ip epejukuk. Eyju dak kapikpiğ eyekariwa beam—kabi beat peam. Gebum cuy epesop iboap kay.

² Eybu'um ġu juy epesop Deus eju kawën ãm. Xexen ġu juy epesop kawënwën pima ceweju—eyetabëğbëğ ma.

— Ën xipat cĩcã — i juy epe'e'e cebe.

³ Ocewebeam tak cuy epeyekawën Deus eju.

— Pauloyũ buywatwan cuy eguy ixeyũ be ekawën muwën ãm soat ka watwat pe — i juy epe'e'e cebe. — Ixeyũ buywatwan cuy eguy Cristo muwën ãm soat pe—kuy bima o'ğuwën ġu iat ekawën muwën ãm — i juy epe'e'e cebe.

Daomũnmũnap'a be òn ġasũ iboap ekawẽn muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. ⁴ Ibapuġ ma juy iboap ekawẽn oġuwẽn. Imẽnpuye:

— Pauloyũ juy esubuywatwan ixeyũ be ibapuġ ma kawẽn idipat muwẽn am adeayũ be — i juy epe'e'e cebe.

⁵ Eysũsũn ġu juy epesop Jesus muwẽn am itabut'ũmayũ be imuwẽn put pima. Eyaġuysan cuy epeku ixeyũ mu'ukpiceġġġenap puxim Cristo kay. ⁶ Te'e ġu juy epeyekawẽn itabut'ũmayũ eju. Eyekawẽnkum cuy epeyekawẽn ceweju ip eyekawẽn kay ip ibu'unap puxim. Eyetaybin cuy epesop cedaġ ma ya'õbu am ip.

⁷ Wuykitpit Tícico wawěġ ġuwẽn eywebe—soat awěġ ġuwẽn. Ixe Tícico ikukpin cĩcã wuyxe. Ixe cũġ ma kapikpiġ warara'acayũ beam—itabucayũ beam. Wuyweju ixekapikpiġ wuykukukat peam. ⁸ Ixe oġuju eykay eymucokcok am, oceju xipat iap muwẽn am eywebe. ⁹ Wuykitpit Onésimo oġuju eykay Tícico eju. Ixe Onésimo cũġ ma jekukum. Ikukpin cĩcã wuyxe. Eyka bewiat ixekapikpiġ. Apẽnpen ijopka watwat iap ġuwẽn ip eywebe.

¹⁰ Aristarco kato mujujum eywebe. Oweju ixekapikpiġ omuy daomũnmũnmũnap'a be. Marcos tak kato mujujum eywebe—Barnabé kipitaap. Ixe Marcos eykaj jajem iap awěġ kuy epeyawěġtobuxik. Ixe ajem puje xipan cuy epeġuajem eyduk'a be. ¹¹ Josué Justo kato mujujum eywebe. Ixeyũ acã Judeuyũ kapikpiġ oweju—ebapũġayũ: Aristarco, Marcos, Josué Justo. Ibũrũ ma. Kapikpiġ ip oweju warara'acayũ mutabut am Jesus kay, Deus pe jekuk am. Obuywatwan cĩcã osodop ip omucokcokcoġ.

¹² Epafras tak kato mujujum eywebe—eyka bewiat—Jesus Cristo beam kapikpiġ'ukat. Soat em ixekawẽnwẽn Deus eju eywebeam.

— Colossos ka watwat a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be jetabucap epereap puxim — i'e'em ixekawẽnwẽn Deus pe eymuwẽnuwẽn. — Ixeyũ a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be Jesus eju mũġ'i jeku am — i'e'em ixekawẽnwẽn. — Ixeyũ a'õmucanucan cuy eġuy ixeyũ be soat em ma ebikuyap taġ jeku am — i'e'em ixekawẽnwẽn Deus pe eymuwẽnuwẽn.

¹³ Kapikap iba'ore jĩjãat kukap puxim ixekawẽnwẽn Epaфро kawẽnwẽn cĩcã Deus eju eywebeam, Laodicéia ka watwat peam tak, Hieriapolis ka watwat peam tak. Òn ma iboap muwẽnuwẽn eymukũyjojom. ¹⁴ Lucas kato mujujum eywebe—ocexe ikukpin cĩcãat—wuyanũġtata'ukat. Demas tak kato mujujum eywebe.

¹⁵ Oceju kato mujujum warara'acayũ be Jesus kay itabucayũ be—Laodicéia ka watwat pe. Ninfa be dak kato mujujum oceju, ixekawẽnwẽn duk'a be je'aweroro'ukayũ be dak—itabucayũ be.

¹⁶ Eywebe ijudup co buje juy epetupmuju Laodicéia ka watwat pe ixeyũ be tup co am. Kuy juk wara'atup otupmuju ixeyũ beaptum. Ixedup ixeyũ tupmuju eywebe tupco buje. Ixedup tak epetupcoat.

¹⁷ – Wuykukukat ewebe o'gũmiap ekapikap kuḡ cuy ejeku – i juy epe'e Arquipo be. – Ekapikap cuy eḡu'ũm – i juy epe'e cebe.

¹⁸ Õn ma obubin ma Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaḡ. Eyaḡuyba'ũm ḡu juy epesop kawẽn ãm Deus eju owebeam, õn daomũnmũnap'a be bima.

– Bay, xipan cuy Colossos ka watwat ejukuk – i õn e'em Deus pe.

Wemudupmubararaktup pe bit kuy oi'ũm.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Tessalônica ka watwat, cartadup mubarararağ òn soat peaptum eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Ijudup mubarararağ òn Timóteo eju, Silas eju dak. Eyju Deus ebekitkiyũ—wuyebay ebekitkiyũ. Wuykukukat ebekitkiyũ eyju—Jesus Cristo ebekitkiyũ.

— Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağumubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

² Eywebeam oceju kawēnwēn Deus eju soat em ma.

— Bay, ěn xipat — i oceju e'em cebe, eyetabut cekay buye.

³ Deus wuyebayat. Ocetabut ixekay. Eyju dak eyetabut ixekay. Imēnpuye soat em eyju warara'acat puywatwan ixekay. Imēnpuye eyju kapikpiğ cĩcã ixekawēn muwēnuwēn itabut'ũmayũ be. Eyetaybit wuykukukat Jesus Cristo jajēm waram iam. Imēnpuye eybu'u ġu ixekajēmmap wiwi am. Imēn eyju jekukum, eyju wuykukukat a'ò kay buye—Jesus Cristo a'ò kay. Cũğ ma eyekukuap kay oceju ġebum Deus eju kawēnwēn pima. ⁴ Ocekpitpiyũ, Deus xekukupin cĩcã. Ixekajek eynaē jebekitkiyũm. Ocetaybit iboam. ⁵ Kawēn idipat cuk adi oceğuwēnuwēn eywebe—ijodiat ekawēn ġu—Deus ekawēn acã. Deus a'òbacaan ma jek adi oceğuwēnuwēn eywebe. Ibiōğbuk xipacat a'òbi oceğuwēnuwēn. Wuyetaybit kawēn idipat icēmãn iam. Eyetabutpe cũğ ma jek adi cekukuku eywebe dak cũğ ma eyeku am. Eyetaybit iboam. ⁶ Imēneju cekukuap co'i jek adi epekuku. Wuykukukat ekukuap co'i dak epekuku. Kawēn idipat kay jek adi eyetabun cĩcã epesop. Eyetabut pima, ipi-atpi'ajom cuk adi epesop. Inaka Deus biōğbuk cuk adi eymucokcokcoğ osunuy—Ibiōğbuk xipacat. ⁷ Cũğ ma Tessalônica ka watwat jekukum iap awēğ o'yawēğcoco ip soat itabucayũ—Macedônia eipi watwat, Grécia eipi watwat tak. Imēnpuye eyekukuap co'i jek ip oekuku. ⁸ Wuykukukat ekawēn cuk adi epeğuwēnuwēn Macedônia eipi watwat pe, Grécia eipi watwat pedak. Tessalônica ka watwat itabut cĩcã Deus kay iap awēğ o'yawēğtobuxik ip soat kaka dağayũ. Oceju bit eyetabucap muwēnuwēn ġu ġasũ bit kuy ip itaybit puye. ⁹ Soat em eyetabucap muwēnuwēn ip jewewebe.

— Tessalônica ka watwat te'e ma itabut osodop ip deus-baroyũ kay — i'e'em ip jewewebe. — Pauloyũ bit cuk Deus

ekawēn o'ḡuwēn cebe ip — i'e'em ip. — Imēnpuye oibu'un ip deusbaroyū kay — i'e'em ip. — Deusat a'ō kay acã ḡasū ip—soat em itaicat a'ō kay — i'e'em ip jewewebe. — Deus peam ip kapikpiḡ ḡasū bit — i'e'em ip jewewebe. ¹⁰ — Kabi kadiwi waram Deus ipot jekop iap wiwim ip — i'e'em ip. — Jesus jajēm iap wiwim ip — i.

Deus jekpot o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Ixe Jesus wuydaxijojom Deus pe wuykay itakomaap puxim. Imēnpuye Deus wuymuju ḡu ipiat'ajojoap kay.

2

¹ Ocekpitpiyū, eyetaybit te'e ḡu juk adi eyjom oceku iam. ² Eykay ocajēm awap Filipos ka be juk adi ocekuku. Ibo ka watwat cuk adi xipan ḡu ocekuk. Warēmtaḡ cuk adi ip ocekuk. Ocekay'ūm cīcã ip osodop. Ocekawēn kay'ūm cīcã dak ip osodop. Eyetaybit iboam. Inaka Deus cuk adi oca'ōmucanucan osunuy. Imēnpuye ocebu'u ḡu ocesop kawēn idipat muwēn ām eywebe. ³ Kawēn cūḡat cuk adi oceḡuwēnuwēn. Ikērēat kayap tomuju ḡu juk adi oceḡuwēnuwēn eywebe. Eymuḡuykuku ojuy ḡu dak juk adi ocesop.

⁴ — Oxe cūḡ ma eywebe kawēn idipat muwēn ām itabut'ūmayū be — i juk adi o'e'e Deus ocewebe. Imēnpuye kawēn idipat muwēnuwēn cuk adi ocekukuku. Imuwēnuwēn oceju ijodiat mucokcokap ojuy ḡu—Deus mucokcokap ojuy acã. Deus wuybuyxijojom wa'ō daḡ paxi je'e ip iam.

⁵ — Eyju xipat cīcã — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eybikuy ocekay am. — Oceju eykay jījã — i'ūmḡu juk adi oce'e'e eywebe eyedinheiro ūmap ojuy.

Deus itaybit iboam. ⁶ Eywebe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu oceju—warara'acat pe xipan ocemuwēnuwēnap kudadam ḡu dak. ⁷ Cūḡ ma kuka o'e ocewebe “Kūyjobin cuy epe-sop oca'ō kay, oceju Cristo emumujuyū buye” i'e am eywebe. Imēn ḡu bit oceju e'em warara'acayū be. Eywebe dak ka'ūma. Imēnpit eyxe bima oca'ōtareḡ ḡu juk adi eykuk. Xipan cuk adi oceju eykuk ayacat xipan je'it kuḡat puxim. ⁸ Eykukpin cīcã ocexe. Imēnpuye kawēn idipat cuk adi oceḡuwēnuwēn eywebe Deus ekawēn. Oceparara ḡu juk adi ocesop warara'acat pe ocaokaap puxim, Jesus kay eyetabucap ojuy jījã buye, eykukpin cīcã ocexe buye dak. ⁹ Ocekpitpiyū, ḡebum cuy epe-sop apēn cedaḡ ma juk adi ocekuku iap kay. Apēn cuk adi ocejekapikpik eywebeam iap kay dak cuy ḡebum epe-sop. Kabiam cuk adi kapikpiḡ cīcã ocesop. Ixima be dak kapikpiḡ ma ocesop. Eyxewi ocemukaypinput ojuyap puxim cuk adi kapikpiḡ cīcã ocesop. Kapikpiḡ cīcã juk adi ocesop eywebe

Deus ekawēn muwēnuwēn pima—kawēn idipat muwēnuwēn pima.

¹⁰ Eyxe bima warēmtaḡ ḡu juk adi ocekukuku. Cūḡ ma juk adi ocekukuku eyetabutpe. Ocekawēnkērē ḡu juk adi ocesop eyweju. Eyetaybit cūḡ ma juk adi ocekukuku iam. Deus tak itaybit iboam. ¹¹ Xipan cuk adi oceju eykuk aḡokatkat xipan jekpot kukap puxim. Eyetaybit iboam. ¹² Oceju juk adi eymucokcokcoḡ Jesus kay eye'e am. Eyḡuycūḡap mu'ūmu'ūm cuk adi ocesop. Eyawēwēm cuk adi ocesop eywebe Deus mucokcok am. Deus cuk eynaē soat em ja'ō daḡ eyeku am. Ixe soat kukukan je'e. Soat kukukan i'e buje, eyju dak warara'acat kukuk'ukayūm epesop ceweju. Ixe soat podi ma jedipap kuḡ. Eyju dak ixe dipap kuḡ epesop.

¹³ Ocewebe Deus ekawēn muwēn puje, cuk adi kūyjobit epesop cekawēn kay.

— Iboap ekawēn ijodiat ekawēn ḡu—Deus ekawēn acā — i juk adi epe'e'e.

Imēneju soat em oceju e'em:

— Ēn xipat cīcā — i Deus pe.

Kawēn idipat Deus ekawēn ma. Ixe dak ja'ōbacaap ūmūm soat pe ja'ō kay itabucayū be. ¹⁴ Ocekpitpiyū, eybadipyū ma juk adi ipiat o'supī'ajojoat eywebe—eyka watwat ma. Apēn Judéia eipi watwat ipiat'ajojom iap puxim eyju dak ipiat'ajojom. Deus kayayū ixeyū Judéia eipi watwat. Jesus Cristo ebekitkiyū ixeyū. Judeuyū kukuk'ukayū ixeyū be juk adi ipiat o'supī'ajojoat. ¹⁵ Judeuyū kukukayū wuykukukat Jesus o'yaokaat. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm aokaka'uk tak ip osodop ibadipyū ma'ḡu ip. Ocekaykay dak cuk adi ip osodop. Xipat ḡu ip Deus xe. Ijodiat kay dak ip itakoma. ¹⁶ Ibu'u'u jījā ip Deus pe Judeu'ūmayū dax-ijo am. Deus wuydaxijo pinap ekawēn muwēn pin oceju Judeu'ūmayū be. Imuwēḡap muba'orerem pit ip. Kuy bima ikērēat muḡēḡē'uk ip osodop. Biḡ ma ikērēat muḡēḡēm ip ḡasū dak. Imēnpit Deus itakoma jījā o'e cekay ip.

— Ikērēat kuḡ cīcā oxe — io'e Deus cebe ip.

Ipiat o'supī'ajojoat cebe ip—ikērēat muḡēḡēxiayū be.

¹⁷ Ocekpitpiyū, eyxewi ocejēm'isum ma ocepit pin cīcā ocesop waram eyjom. Soat em oceḡuykitkit cuk adi ocesop eykay. Eykay ocepicap kudadam cuk adi ocesop ḡebum cīcā eykay buye. ¹⁸ Waram eyjo pin ma'ḡu ocesop. Pūḡ em ḡu wepit pin ma'ḡu oḡuy eykay—soat em. Soat em ma:

— Ga'a acepit — i juk adi ocece obureyū be.

Satanás pit ocemuypit'ūm'ūm cuk adi osunuy. Imēnpuye ocepit pa'ore juk adi ocesop. ¹⁹ Waram wuykukukat Jesus ajēm puje soat wuyju acejewemubapuk cewap. Wuycokcoḡ

acesop cewap pima. Warara'acat kayap podi ma ocecokcok oce'e eykay cewap pima. Xipan oceju jeymuwēn Jesus pe.

— Teyūku juk adi ipiat o'supi'ajojo jījā. Inaka oibu'un ġu ip ekay — i oce'e cebe eymuwēnuwēn.

Ocekawēn coco buje, Jesus je'e ocewebe: — Eyju xipat cīcā oxe — i.

Iboap wiwim cīcā oceju. ²⁰ Xipan oceju eymuwēnuwēn warara'acayū be. Eyju ocemucokcokcoğ eyetabut cīcā buye.

3

¹ Imēneju oceğuykitkit cīcā juk adi ocesop eyawēğ tobuxik'ūm puye.

— Xipat ma wağepūğ ma onuy am ijopka be—Atenas ka be — i juk oce obureyū be.

— Ha'a — i juk o'e ip owebe. — Ijopka be ma eğuy — i.

² Wuykitpit Timóteo bit cuk oğuju eykay. Deus cuk ixē o'taē kawēn idipat muwēn ām oceweju. Ixe Cristo ekawēn muwēnuwēn soat ka dağ. Ixe juk oceğuju eykay eymucokcok am. Eya'ōmucan am tak oceğuju biğ ma Cristo kay eyetabut am. ³ Ixe juk oceğuju eykay eywebe eyetabucap epereap puxim ipiat'ajojomap tomuju. Deus kay'ūmayū ipiatpi'ajojoan wuywebe. Inaka iboap cūğ ma Deus xe. Deus ibikuy jebekitkit pe ipiat'ajo am ixeyū etabucap puyxijo am. Eyju dak eyetaybit iboam. ⁴ Eyxe bima:

— Itabut'ūmayū ipiat supi'ajojoat wuywebe Jesus Cristo kay wuyetabut puye — i juk adi oce'e'e eywebe.

Gasū dak ipiat o'supi'ajojoat ip soat pe ocewebe apēn cuk adi ocece eywebe iap tağ. ⁵ Oceğuykitkit cuk adi ocesop eyawēğ tobuxik'ūm pima.

— Ibiōğbuk kērēayū kukukat paxi ikērēat o'ğūğēat cebe ip? — i juk adi oce owebe ma. — Wuymuğuykukuku'ukat ekawēn kay paxi ip o'e? — i juk adi oce owebe ma. — Te'e ma paxi juk kawēn idipat oğuwēn cebe ip? — i juk adi oce. — Oibu'un paxi ip Jesus Cristo kay jetabut am? — i juk adi oce owebe ma.

Imēneju Timóteo juk oğuju eykay ġasū dak paxi Jesus Cristo kay itabut ip iam wetaybit am.

⁶ Gasū bit Timóteo oajēm eyxewi. Eyawēğ o'yawēğtojojot ocekey—yawēğtipatawēğ.

— Deus kay itabut cīcā ip — i juk o'e ocewebe. — Soat ikukpin cīcā cexe ip — i juk o'e ocewebe. — Soat em ġebum ip wuykay, wuykukpin cexe ip puye — i juk o'e ocewebe. — Ixeyū wuyjo pin cīcā wuywebe ixeyū jo pinap co'i — i juk o'e ocewebe.

⁷ Ocekitpitpiyū, ocağuybabi'ūm cīcā juk adi ocesop eykuğ. Jesus Cristo kay eyetabut cīcā mabuk iap awēğ tobuxik puje bit, ocağuykuku oce'e eykay, ipiat'ajojom ma'ğū oceju.

⁸ Wuykukukat Jesus kay eyetabut cīcā bima, ocecokcok cīcā

oce'e—ixe kay eybu'u'ũm pima. ⁹ Deus eju kawēnwēn pima, ocekokok cīcā Cristo kay eyetabut puye. Imēnpuye soat em oceju e'em Deus pe: — Bay, ēn xipat cīcā — i. — Tessalōnia ka watwat itabut cīcā ekay — i oceju e'em cebe.

¹⁰ Kabia bun oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam, ixima bun tak.

— Bay, āḡ ocejepit Tessalōnica ka watwat com — i oceju e'em cebe. — Ḃḡ ocejepit ixeyũ mutaybit am ajom itaybit ḡu ip iam, biḡ ma itabut am ip ekay — i oceju e'em cebe.

¹¹ — Bay, ocedujupin cuy ece ixeyũ jom — i oceju e'em Deus pe.

Imēn oceju e'em Deus pe wuyebayat pe, wuykukukat Jesus pe dak.

¹² — Bay, kuy xipan jewewekuḡ ip soat — i oceju e'em. — Xipan tak ip warara'acat kuḡ — i oceju e'em. — Ixeyũ juy esubuywan biḡ ma ip xipan jewewekuk am, biḡ ma warara'acat kuk am tak ocexe ikukpin ip iap puxim — i oceju e'em Deus pe.

¹³ Imēn Deus pe eybuywan pima, ka'ũma ma kuka o'e eywebe:

— Ikērēat kuḡ eyju Deus xe — i.

Ikērēat kuḡ ḡu epesop cexe wuykukukat Jesus ajēm puje. Ixe jajēm soat jebekitkit eju—ja'ōkayayũ eju.

4

¹ Ocekpitpiyũ, eymukũyjom cuk adi ocekokuku.

— Kũyjobin cuy epesop Deus a'ō kay — i juk adi oce'e'e eywebe.

Eyju kũyjobit ḡasũ ya'ō kay. Imēnpit:

— Biḡ ma juy kũyjobin epesop ya'ō kay ixē mucokkok am — i ōn e'em eywebe wuykukukat Jesus a'ōbi.

² Deus pe ocawēwē ām eymutaybitbin cuk adi oceku wuykukukat Jesus a'ōbi. Eytaybit iboam. ³ Deus

ibikuy wuyekawēntim wuyeku am soat em. Ibu'u jījā wuywebe ikērēat kukan. Imēneju eytayxi'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eytayxi eju acā. Eyektop'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eyektop eju acā. ⁴⁻⁵ Itabut'ũmayũ ma jewebumũnmũn ayacat tabi o pin cīcā buye—Deus

itaybit'ũmayũ. Eyju bit epeyewebumũn cuy ayacat ikukpin cīcā buye acā. Ibuyxim cuy eytayxi epejukuk cūḡ ma jeku am Deus etabutpe, ijodiat etabutpe dak. ⁶⁻⁷ Deus cuk wuynaē ikērēm wuyeku am ḡu—cūḡ ma wuyeku am acā. Soat taḡ

wuyisum wuydop am cuk wuynaē. Eyetabut Jesus kay. Imēneju warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop, warara'acat itop kaykay ḡu dak. Ixeyũ kaykay bima bit, wuykukukat ipiat supi'ajoat eywebe. Kuy bima oca'ōpuruḡ cuk adi

iboap oceḡuwēnuwēn eywebe. ⁸ Deus jebiōḡbuk muōmōm wuywebe—xipacat muōmōm. Ijudup mubarararaḡ ōn ijodiat

a'ōbi ġu—Deus a'ōbi acā. Imēnpuye wekawēn kay'ūmat Deus ekawēn kay ġu dak.

⁹ Deus ma juk adi eymutaybitbin osunuy xipan cuy epewewekuk eyju ikitpitpiyū buye iam. Ōn pit iboam ġu jeymutaybin ijudup pe. ¹⁰ Macedōnia eipi watwat kuġ cuk adi epesop xipan. Ocekitpitpiyū:

— Biġ ma juy xipan ip epejukuk — i oceju e'em eywebe.

¹¹ — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i oceju e'em eywebe. Warara'acat ekapikap kay ġu juy epesop aġ—eyekapikap kay acā. Eyekapikap kuġ ma juy epesop eyemukaypinput pu am. Imēn ma juk adi eyawēwēm ocesop kuy bima dak. ¹² Imēn eyju kapikpiġ pima, ibuyxim jeykuk itabut'ūmayū. Warara'acat xewi epejoojuy ġu dak eyemukaypinput.

¹³ Ocekitpitpiyū, oceju jeymukūyjo apēn je'bapuk Jesus kay itabucat pe ce'ū buje iam. Iboam eyetaybit pima, eyġuycūġsū ma epesop itabucat e'ū buje. Itabut'ūmat e'ū buje bit ibureyū iġuycūġ cīcā e'em, soat em Deus xe acesop wuye'ū buje iap wiwim'ūm puye. ¹⁴ Wuyetabut Jesus oe'ū iap kay, waram ġuto o'jetait iap kay dak. Imēnpuye icēmān Deus itabucayū'ūm'ūm ġutait ġuto. Jesus o'ġutait'iaiyū idojot ceweju waram jedot puje. Wuyetabut iboap kay dak.

¹⁵ Ijodi wuyetait pima, acejeu wuykukukat topabe waram ixe ajēm puje. Acejeu itabucayū'ūm'ūm eu awap ġu. Ixeyū eju ma acejeu—waram cemumutaityū eju. Iboap muwēnuwēn oceju eywebe wuykukukat a'ōbi. ¹⁶ Wuykukukat Jesus je'kop kabi kadiwi. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat ewāwā buje je'kop—ya'ōbuyxiat ewāwā buje. Deus eparasuy jo'iat ede buje je'kop. Deus koam Cristo kay itabucayū'ūm'ūm jebit ġuyu. Soat em itait jeedop ip cexe. ¹⁷ Wuymuyu ġebuje. Itabēġayū ġuyu. Ijodiat ġuyu. Wuymuyu koam o'ġuyu'iaiyū nomuxik am kabikerereat pe. Ixeyū eju acejeu wuykukukat topabe. Imēn soat em acesop cexe—wuykukukat Jesus xe. ¹⁸ Imēneju jewemukokcokcoġ cuy epesop ġebum ibo ekawēn kay—apēn je'bapuk itabucayū'ūm'ūm pe iap ekawēn kay.

5

¹ Kuy eyetaybit wuykukukat jajēm iam. Apēn je'bapuk ixe ajēm awap iam tak eyetaybit. Imēnpuye iboaptup otupmubararak ġu eywebeaptum. ² Eyetaybit apēn wuykukukat waram jajēm iam. Ixima be ibukurukat ajēmjēmap puxim jajēm uk'a iwat aġ'ūma pima iap puxim. Adeayū aġ'ūm pima jajēm. ³ Yukreġat te'e ma e'em:

— Obu'u o'it pi'ajom — i.

Je'itpi bima, cenapōn pa'ore e'em je'it pibun. Jopi'ajo ma. Imēnpuxim adeayū te'e ma e'em:

— Kaba'ũm wuyju wuyeweweju — i. — Ka'ũma ma ipiat supi'ajoat wuywebe — i'e'em ip te'e ma.

Jesus ajẽm puje bit, Deus dao ma ipiat supi'ajoat cebe ip—kũyjobit'ũmayũ be. Cenapõn pa'ore je'e ip ipiat puxixim. ⁴ Kabiok tağ ibukurukat ajẽmjẽm wuymukuy am. Ocekitpit-piyũ, kabiok tağ jekuku'ukat puxim ɣu wuyju bit. Imẽneju wuykukukat ajẽmap cuy ajowiwi yajẽm puje wuyekuyap puxim. Ibukurukat pe wuymukuyap puxim ɣu juy ace.

⁵ — Kabiaat ebekitkit oceju — i wuyju e'em, Jesus ekawẽn tağ wuyju jekukum puye. — Kabiokat ebekitkit ɣu oceju — i wuyju e'em, ikẽrẽat muğẽğẽm ɣu wuyju e'em puye.

Imẽnpuye wuykukukat ajẽm puje acejekuy ɣu. ⁶ Jesus kay itabut'ũmat ixecat puxim—ag'ũmat puxim. Ixecat puxim ɣu juy ajekuku. Ag cuy ajekuku. Wuykukukat ajẽmap cuy ajowiwi. ⁷ Kabiokat ebekitkiyũ yağuyba'arẽm jekukum soat em ika'oat puxim. Ikẽrẽat muğẽğẽm ip soat em. ⁸ Wuyju bit kabiaat ebekitkiyũ. Ikẽrẽat muğẽğẽm ɣu wuyju e'em. Imẽnpuye wuyağuyba'arẽm ɣu juy ajeku—wuyağuyasan acã. Jesus Cristo kay wuyetabun cĩcã juy ajop wuyjuap puxim ipiat'ajojoap kay. Xipan cuy soat ajukuk. Imẽn jekukum pima sorara buxim acesop, xipan warara'acat kuğ pima dak. Sorara ja'õxa dağ icaat kuğ jaokaap puxim. Soat em Deus xe acesop iap wiwim cuy acesop. Iboap wiwim pima ja be icaat kukat puxim ace'e. ⁹ Ipiat'ajojoap kay wuymuju am ɣu Deus cuk wuynaẽ—wuydaxijo am acã. Ixe wuydaxijom wuykukukat Jesus Cristo oe'ũ wuywebeam puye. ¹⁰ Ixe Cristo oe'ũ wuywebeam. Oe'ũ wuywebe soat em jexe wuydop am. Ixe ajẽm puje aceju cekay wuyetait pima, wuye'ũ bima dak. ¹¹ Imẽneju juy epeyewemukocog. Jewebuywatwan tak cuy epesop biğ ma eyetabut am Jesus kay. Gasũ dak eyju jewemukococog, jewebuywatwan tak. Imẽnpit biğ ma juy: — Imẽn epesop — i õn e'em eywebe.

¹² Ocekitpitpiyũ: — Ibuyxim cuy eymutaybitbin'ukayũ epejukuk — i oceju e'em eywebe. Wuykukukat cuk ixeyũ o'taẽ jekawẽn eymutaybitbin am, eymukũyjojo am tak. ¹³ Kapikğpiğ ip eywebeam. Imẽnpuye xipan cuy ixeyũ epejukuk. Ibuyxim cuy epejukuk ip.

¹⁴ Imẽn cuy jeyawẽ oceju. Eya'õpuruğ cuy ibukapik'ũmat epeyawẽ. Iguycũğcũğayũ juy epeğucocog. Itabutbũcayũ juy epesubuywan biğ ma itabut am ip Jesus kay. Eyukpiceğẽm ɣu juy epejukuk warara'acat—eya'õdim ma. ¹⁵ Ikẽrẽm ɣu juy warara'acat epejukuk, ikẽrẽm ma'ɣu ip eykuğ. Soat em xipan cuy epeyewekuk. Warara'acayũ dak cuy epejukuk xipan.

¹⁶ Soat em cuy eycocog epesop. ¹⁷ Soat em cuy kawẽnwẽn epesop Deus eju. ¹⁸ Soat em cuy epe'e'e Deus pe:

— Bay, ñn xipacat cĩcã — i.

Imẽn cuy epe'e'e cebe xipacat jebapukpuḡ eywebe bima, xipacat'ũmat jebapukpuḡ pima dak. Deus ibikuy eywebe imẽn eyeku am Jesus Cristo ejo mũḡ'i jekukum pima. ¹⁹ Ibiõḡbuk xipacat e ojuyaap muba'arẽmrẽm ḡu juy epesop. ²⁰ Deus biõḡbuk a'õbi warara'acacat ekawẽn puje juy epejowayway ḡu. ²¹ Ijodiat ekawẽn co buje juy epe'e'e eyewewebe:

— Icẽm tu ite e'em? — i.

Warara'acacat ekawẽn kay ḡu juy epesop eyetabun—xipacat ekawẽn kay ã. ²² Ade opop iwarururuat xipacat'ũmat. Epejukuk ḡu—pũḡ tak ka'ũma.

²³ Deus eju õn kawẽnwẽn eywebeam. Ixe Deus wuyaḡuymubabibin'ukat.

— Bay, Tessalõnica ka watwat cuy eḡuisun soat taḡ ikẽrẽat kukap puxim ip — i õn e'em Deus pe. — Ixeyũ juy eya'õmucanucan ikẽrẽat muḡẽap puxim — i õn e'em cebe. — Ixeyũ jebit cuy eḡuisun — i õn e'em cebe. — Eyaḡuymuisun tak cuy ip — i dak. — Esubiõḡbukmuisun tak cuy ip — i dak õn e'em cebe. — Ixeyũ a'õmucanucan pima, ikẽrẽat kuḡ ḡu je'e ip exe, ocejukukat Jesus Cristo ajẽm puje — i õn e'em Deus pe. — Soat taḡ idip je'e ip exe — i õn e'em cebe.

²⁴ Deus wuynaẽhẽm ikẽrẽat kuḡ'ũmayũm. Ixe ma wuymuisun soat taḡ, soat em ja'õ daḡ e'em puye.

²⁵ Ocekitpitpiyũ, ocewebeam tak cuy epeyekawẽnwẽn Deus eju.

²⁶ Epeyewakobotbot cuy wuykukpin wuyeweweju iap mubapuk am soat pe.

²⁷ — Ijudup cuy epetupcoat soat pe—wuykitpitpiyũ be — i õn e'em eywebe.

Imẽn õn e'em wuykukukat a'õbi.

²⁸ — Xipan cuy Tessalõnica ka watwat ejukuk — i õn e'em wuykukukat Jesus Cristo be.

Ibũrũ ma.

TESSALÔNICA KA WATWAT PEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Tessalônica ka watwat, cartadup mubararag òn Silas eju. Timóteo eju dak. Ijudup mubarararag òn eywebeaptum—Jesus kay itabucayũ beaptum. Òn Paulo. Eyju Deus ebekitkit—wuyebay ebekitkit. Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus Cristo ebekitkit.

² — Bay, xipan cuy Tessalônica ka watwat ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, wuykukukat Jesus Cristo be dak. — Ixeyũ aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ Ocekpitpiyũ, oceju e'em Deus pe:

— Bay, ãn xipat cĩcã — i.

Soat em big ma eyetabut Jesus Cristo kay. Soat em eyju big ma xipan jewewekuġ. Imēnpuye cedaġ ocewebe “Ën xipat cĩcã” i'e am Deus pe. ⁴ Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajoat eywebe. Inaka eybu'u ġu epesop eyetabut am Jesus kay ipiatpi'ajom ma'ġu eyju. Eyetabut cĩcã Jesus kay. Eyetaxi jĩjã ipiatpi'ajo am. Imēnpuye:

— Tessalônica ka watwat xipat cĩcã. Ibu'u ġu ip jetabut am Jesus kay ipiat'ajom ma'ġu ip — i oceju e'em wara'at ka watwat pe—Jesus kay itabucayũ be. — Itaxi jĩjã ip ipiatpi'ajo am — i oceju e'em cebe ip.

⁵ Ipiatpi'ajom eyju Deus ebekitkit puye. Imēnpuye Deus je'e eywebe:

— Cedaġ ma eywebe soat em oxe eydop am — i. — On soat kukukan pima, oxe ma epesop, cuk adi eyetaxi epesop ipiatpi'ajo am puye — i je'e Deus eywebe.

Ixe cũġ ma e'em soat em ma. ⁶ Deus soat em cũġ ma e'em. Imēnpuye ixē ipiat supi'ajoat eykay'ũmayũ be—ipiatpi'ajoan eywebe'iyũ be. ⁷ Deus jeybuywan ipiat'ajom pima. Ocbuywan tak ipiatpi'ajom pima. Imēn ixē wuybuywan waram ġuto wuykukukat Jesus ajēm puje dak. Kabi kadiwi ixē jajēm. Jekawēn tojotjot'ukayũ eju jajēm—ya'òbacaayũ eju. ⁸ Daxa kuġ jajēm. Ixe jajēm ipiatpi'ajoan Deus itaybit'ũmayũ be. Ipiat supi'ajoat wuykukukat Jesus a'ò kay'ũmayũ be—kawēn idipat kay'ũmayũ be.

⁹⁻¹⁰ — Jesus soat podi ma ya'òbaca — i je'e ip ixē ebekitkit wuykukukat ajēm puje.

Eyju dak imēn ma epe'e.

— Soat podi ma a'òbuyxi ãn — i je'e ip soat itabucayũ.

Eyju dak ixeyũ eju epesop ocewebe eymukũyjojoap kay juk eyetabut puye. Cekay itabut'ũmayũ bit ipiat'ajojom jeedop ip soat em. Soat em wũy ma jeedop ip wuykukukat wi.

— Soat podi ma Jesus idip—ya'õbaca dak — i je'e ip adeayũ. Itabut'ũmayũ bit ixē a'õbacaap jojo ġu ip wũy buye. Idipap coco ġu ip wũy buye.

¹¹ Imēneju soat em oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Bay, Tessalōnica ka watwat puywatwan cuy eġuy cũġ ma ceku am ip — i oceju e'em cebe. — Bay, ēn cuk ixeyũ etaē cũġ ma ceku am ip — i oceju e'em. — Bay, kũyjobit pin ip a'õ kay — i oceju e'em. — A'õbacaap cuy eġũm cebe ip warara'acat kuk am ip xipan — i oceju e'em. — Bay, Jesus kay itabut ip — i oceju e'em. — Imēnpuye ixeyũ buywatwan cuy eġuy ebikuyap taġ ceku am ip — i oceju e'em Deus pe.

¹² Imēn oceju kawēnwēn Deus eju eywebeam.

— Soat podi ma Jesus Cristo xipat — i je'e ip adeayũ, wuyju Deus bikuyap taġ jekukum puye.

— Tessalōnica ka watwat xipat cĩcã oxe — i je'e Deus. Ixe imēn je'e soat em xipacat ũmũm wuywebe buye. Wuykukukat Jesus Cristo dak soat em xipacat ũmũm wuywebe.

2

¹ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi oce'e'e eywebe, ocekitpitpiyũ. — Ixe dopabe juy aceje'awero — i dak cuk adi oce'e'e eywebe. — Ixe xe acesop soat em — i dak cuk adi oce'e'e.

Iboam eymukũyjojom cuk adi oceku. ² Pũġpũġayũ bit napa ma e'em eywebe:

— Wuykukukat Jesus Cristo kuy oajēm waram — i. — Paulo iboap cuk adi o'ġuwēnuwēn wuywebe Deus biõġbuk a'õbi — i napa ma e'em ip. — Paulo wuykukukat kuy oajēm waram iaptup cuk o'tupmubararak wuywebeaptum — i napa ma e'em ip eywebe.

Ocekitpitpiyũ, wekawēn co'isum ma eyaġuybabi'ũma epesop! Eyaġuybabi'ũm ġu juy epesop ixeyũ ekawēn kay—napaap ekawēn kay. ³ Eyday'em'um cuy epesop warara'acat pe eymuġuykukuap puxim. Wara'at cuy koap je'bapuk wuykukukat ajēm awap. Koap cuy Deus kay'ũmayũ je'bapuk wuyparakpe. Deus a'õ kay kũyjobit'ũm cĩcã jeku ip. Ikērēat mujurũġrũġxiat tak cuy je'bapuk. Kuyje:

— Őn ma ikērēat mujurũġrũġxiat cuy oġuju ipiat'ajojom kay — io'e Deus. — Wũy ma jeenuy oxewi soat em ipiat'ajojom — io'e Deus.

Imēnpuye iba'ore warara'acat pe ixē muju'ũm ãm. Je'ju ma Deus a'õbi ipiat'ajojom kay. ⁴ Ixe ikērēat mujurũġrũġxiat

itakoma jĵã je'e jewexe deusyũ kay—deusbaroyũ kay. Ijodiat ibuyxim ikuĝ iayũ kay itakoma jĵã je'e.

— Iteyũ bodi ma wa'õbuyxi — i napa ma je'e ixe. — Ixeyũ a'õ kay ĝu juy epesop—wa'õ kay acã — i je'e ixe soat pe ijodiat pe. Ixe jabik Deus eju kawẽnwẽnap'a be—yaboĝat'a be. Deus jomuymuy soat pe ijodiat pe.

— Õn acã Deus — i napa ma je'e.

Imẽĝap ebapuk puje, Jesus Cristo jajẽm.

⁵ Ade em iboap cuk adi oĝuwẽnuwẽn eywebe eyxe bima. Gebum ĝu du eyju wekawẽn kay? ⁶ Gasũ ma warara'acat ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat ajẽmap muba'oreren. Eyetaybit iboam. Ixe ajẽmap ekabia be bit jajẽm. ⁷ Iba'arẽm ma ikẽrẽat mujurũĝrũĝ ĝasũ ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat. Guyjom pit Deus ixe ajẽmap muba'oreren'ukat ju'uk. I'uk puje, ibapuĝ ma ikẽrẽat ĝujurũĝrũĝ soat etabutpe. ⁸ I'uk puje, ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat je'hapuk. Wuykukukat Jesus ajẽm puje bit, ixe ĝu'ũm. Puw! Jebidom ixe ĝu'ũm. 'ũm. Ixe a'õbacaap ĝu'ũm. 'ũm. Ixe a'õbacaap ĝu'ũm jajẽm ãm idipan. ⁹ Ikẽrẽat mujurũĝrũĝxiat jajẽm. Satanás a'õbacaap kuĝ. Napa ma ja'õbacaap ĝubapuk adeayũ etabutpe. Wuywebe i'e ba'oreat ĝubapuk adeayũ muĝuykuku ojuy. Itabẽĝbẽĝ jeedop ip ixe a'õbacaap cocom, jewemuĝuykukukum ip puye. ¹⁰ Ipiat'ajojoap kay cumayũ ĝuĝuykuku. Ipiat'ajojoap kay je'ju ip kawẽn icẽmat kay kũyjobit'ũm puye. Ibu'u jĵã ip osodop jetabut am kawẽn icẽmat kay. Deus pe jedaxijo an ibu'u ip osodop. ¹¹ Imẽneju Deus wuymuĝuykukuku'ukat ĝuju ixeyũ kay ixeyũ mutabut am napaap kay. ¹² Imẽnpuye soat ip yukpiwat jeedop Deus xe. Wũy ma jeedop ip Deus wi kawẽn icẽmat kay kũyjobit'ũm puye—napa ma i'e am icokcok puye dak.

¹³ Ocekitpitpiyũ, eykukpin cĩcã wuykukukat xe. Ipi mujurũĝ'isum Deus cuk eynaẽ eydaxijo am. Ibiõĝbuk xipacat ja'õbacaap ùmũm eywebe xipacat mujurũĝrũĝ'ukayũm. Kawẽn icẽmat kay eyetabut. Imẽneju Deus ebekitkiyũ eyju. Imẽnpuye soat em:

— Bay, ãn xipacat cĩcã, Tessalõnica ka watwat etaxijo buye — i oceju e'em Deus pe.

¹⁴ Ixe juk eynaẽ wuykukukat Jesus Cristo dipap co'i ey'e am. Ixe ekawẽn kay eyetabut, kawẽn idipacat oceĝuwẽn eywebe buye.

— Ka'ũma ma wuykukukat Jesus Cristo jo'iat idipacat — i je'e adeayũ.

Deus cuk wuynaẽ Jesus Cristo jo'iyũm wuy'e am. ¹⁵ Imẽneju, ocekitpitpiyũ, kawẽn icẽmat kay jĵã juy epesop. Eybu'um ĝu juy epesop kawẽn icẽmat taĝ eyeku am—pũĝ em tak ka'ũma.

Kawēn icēmat cuk adi oceḡuwēnuwēn eywebe ocekawēn taḡ, ocemudupmubararaktup pe dak—eywebeaptup pe.

¹⁶ Jesus Cristo wuykukukat. Deus wuyebay. Ixeyū xe juk adi wuykupin cīcā ajop. Wuya'ōmucanucan'uk ip osodop. Wuybuywatwat'uk ip osodop wuywebe soat em Jesus xe acesop iap wiwi am. Warara'acat podi ma xipan wuykuḡ ip, xipat ḡu ma'ḡu wuyju. ¹⁷ Imēneju Deus eju ōn kawēnwēn eywebeam.

— Tessalōnica ka watwat a'ōmucanucan cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. — Ixeyū buywatwan cuy eḡuy ixeyū be soat em xipacat mujurūḡrūḡ ām; soat em cekawēntip i'e am tak — i ōn e'em Deus pe.

3

¹ Ocekpitpiyū, ḡasū ōn wara'at ekawēn jeymukūyo. Ocewebeam cuy epeyekawēn Deus eju.

— Pauloyū juy esubuywan ixeyū be dao ma ekawēn muwēn ām soat ka watwat pe — i juy epe'e cebe. — Ya'ījojo'ibiyū juy eḡutabun ekawēn kay apēn cuk adi ēn ocemutabun iap puxim — i juy epe'e cebe.

² Soat ḡu itabut Jesus ekawēn kay. Ixeyū itabut'ūmayū ikērēat mujurūḡrūḡ soat ka daḡ. Warēmtaḡ ip jekukum. Imēnpuye:

— Pauloyū juy etaxijo ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū be yaokaap puxim — i juy epe'e Deus pe.

³ Imēnpit soat em wuykukukat e'em apēn cuk adi o'e'e iap taḡ. Ixe jeya'ōmucan. Ixe jeydaxijo ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat pui bewi—Satanás pui bewi. ⁴ Apēn cuk adi oce eywebe iap taḡ eyju jekukum. Guyjom tak iboap taḡ epeku soat em. Ocetaybit iboam. Imēnpuye wuykukukat ocemucok-cokcoḡ eykay.

⁵ Eywebeam ōn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, exe ocekupin cīcā juk adi ocesop — i ōn e'em cebe. — Tessalōnica ka watwat cuy esubuywan ixeyū be xipan warara'acat kuk am — i ōn e'em. — Bay, Cristo juk adi itaxi jījā osunuy ipiat'ajo am — i ōn e'em. — Tessalōnica ka watwat cuy esubuywan itaxi am ip ipiat'ajo am — i ōn e'em.

⁶ Ocekpitpiyū, pūḡpūḡ wuykitpitpiyū'in ibu'u jījā kapiḡ. Apēn cuk adi oceju eymutaybitbinap taḡ ḡu ip jekukum. Ixeyū burem cīcā ḡu juy epeku. Iboam oceju e'em eywebe wuykukukat Jesus Cristo a'ōbi. ⁷ Eyju eyetaybit apēn cuk adi ocekukuku iam. Imēnpuye ocekukuap puxim cuy epekuku. Eyxe bima juk adi oceu'u'u ḡu ocesop kapiḡ. ⁸ Tei'ūm ḡu juk adi ocejajat ocexan eyxewi—teihem acā. Kabiam cuk adi ocejekapikpik, ixima daḡ tak eyxewi ocexat ojuyap puxim, ocemukaypininput ojuyap puxim tak. ⁹ Cedaḡ kuka o'e ocewebe ocexat ojuy am eyxewi, Deus ekawēn eymutaybitbin puye.

Imēnpit eyxewi juk adi ocejoojuyjuy ġu. Ocebu'u'u ġu juk adi ocesop kapiġ eyju dak eybu'uap puxim.

¹⁰ – Ibukapik'ūmat jekōn ġu juy – i juk adi oce'e'e eywebe eyxe bima.

¹¹ Ijudup mubarararaġ oceju kuy juk eyawēġ oceyawēġtobuxik puye.

– Ibu'u'u ip kapiġ pūġpūġ Tessalōnica ka watwat – i juk adi o'e'e ip ocewebe. – Jebureyū muymuy acā ip e'em – i juk adi o'e'e ip ocewebe.

¹² – Eybu'um ġu juy epesop kapiġ eyxat pu am, eydoti bu am tak – i oceju e'em ibukapik'ūmayū be. – Eybureyū epejomuymuy ġu juy – i oceju e'em cebe ip. – Eyekawēntim cuy epesop – i oceju e'em cebe ip wuykukukat a'ōbi—Jesus Cristo a'ōbi.

¹³ Ocekitpitpiyū, eyju bit xipacat mujurūġrūġap epewepere ġu juy. ¹⁴ Ijudup ekawēn kay kūyjobit'ūmat eju ġu juy epekuku ixē musūsūn ām. Waram aco'i kūyjobin je'e isūsūn puye.

¹⁵ Eykay itakomaat kukap puxim cuy ixē epejukuk. Ixē bit cuy epewawē eykitpit puye.

¹⁶ Wuykukukat wuyaġuymucūġucūġ.

– Okukukat, Tessalōnica ka watwat aġuymubabibin cuy eġuy soat em—xipacat cebe ip jebapukpuġ pima, xipat'ūmat jebapukpuġ pima dak – i ōn e'em cebe. – Soat em cuy aġ eġuy ixeyū kay – i ōn e'em cebe.

¹⁷ Paulo kato mujujum eywebe iaptup mubarararaġ ōn obubin ma. Imēn cuk adi otupmubararak soatup—wemudupmubararaktup. Imēn ma ijudup tak otupmuju eykay.

¹⁸ – Xipan cuy Tessalōnica ka watwat ejukuk – i ōn e'em wuykukukat pe—Jesus Cristo be. Ibūrūdup ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Timóteo, ijjudup mubarararağ òn ewebeaptum kato muju am ewebeaptup. Paulo òn. Deus wuydaxijojo'ukat. Soat em Deus xe acesop wuyetaít Jesus Cristo kay wuyetabut puye. Iboap wiwim cĩcã wuyju. Ixe Jesus Cristo emumuju òn. Ixe a'òbi òn jekukum kawēn idipat muwēnuwēn, Deus a'òbi dak. ² Ēn okpot co'i jewağuyjojo'i ma wuyetabut Jesus Cristo kay buye.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be. — Etabotaidabotbon cuy eğuy Timóteo kay — i òn e'em Deus pe, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

³ — Éfeso ka be juy eğuy ibo ka watwat mutaybit am — i juk oce ewebe Macedônia eipi kay oju pin pima.

Gasũ dak obikuy ewebe Éfeso ka be enuy am. Pũğpũğayũ warēmtağ ibo ka watwat mutaybitbin. Deus ekawēn ğu ip imutaybitbin—jekawēn acã.

— Warēmtağ ğu juy epeğutaybin — i juy ece ixeyũ ağokat kayũ be. — Epeyepere juy warēmtağ ma imutaybitbinap — i. ⁴ — Epeyekawēnwēn ğu juy apēn wuydobuyũ'ũm'ũm cuk adi o'e'e iam — i juy ece cebe ip. — Epeğuwēnuwēn ğu juy wuydobuyũ'ũm'ũm putet — i juy ece cebe ip. — Jawa'òxikxiğ acã epesop iboap muwēnuwēn pima — i juy ece cebe ip. — Iboam eyju kawēnwēn pima, warara'acat epeğubikuy ğu Deus ekawēn tağ jeku am — i juy ece. Wuyetabut pima acã wuyetaybit Deusan.

⁵ — “Wuydobuyũ'ũm'ũm ekawēn ğu juy epeyekawēn—Deus ekawēn acã,” i juy ece cebe ip — i òn e'em ewebe.

Imēn òn eyawēwēm eywebe biğ ma xipan eyewewekuk am. Apēn cedağ wuyxe iap tağ jekukum pima xipan wuyju jewewekuğ, wuyağuyisu bima dak; icēmān wuyetabut Jesus Cristo kay bima dak. ⁶ Pũğpũğayũ bit cũğ ma jekukuap o'jepere. Cũğat e dağwi oitabidao'iyũ buxim ip. Warēmtağ ma ip jemāmāmām o'e. ⁷ Deus ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin ip—Moisés pe o'ğuwēn'iat ekawēn imutaybitbin'ukayũm pin. Imēnpit itaybitbūt ã ip ixekawēn. Iboap ekawēn iba'arēm cexe ip. Imēnpuye te'e ma e'em ip:

— Oceju ma juy Deus ekawēn jeymutaybin — i.

⁸ Wuyetaybit Deus ekawēn kawēntip cĩcã iam—Moisés pe o'ğuwēn iap ekawēn—wuyawēwēap ekawēn. Ixe ekawēn

taḡ jekukum pima xipat cĩcã kuka o'e wuyxe. ⁹ Deus jekawẽn o'ḡuwẽn cũḡ ma jekuku'ukayũ awẽ ãm ḡu—warẽmtaḡ jekuku'ukayũ awẽ ãm acã. Wuyetaybit iboam. Ibũrũ ma juk jekawẽn o'ḡuwẽn: ika'ũmayũ be, iecuḡap a'õ kay kũyjobit'ũmayũ be dak, jekay itabut'ũmayũ be dak, ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ be dak, jekay'ũmayũ be dak, jebiõḡbuk a'õ kay'ũmayũ be dak, cebay o'yaoka'iaiyũ be dak, warara'acat o'yaoka'iaiyũ be dak, ¹⁰ warara'acat tayxi kaykay'ukayũ be dak, warara'acat itop kaykay'ukayũ be dak, jewekp-idaodao'ukayũ be dak, jenuy'ũnakeke'ukayũ be dak, din-heiro bu am warara'acayũ dujupa'um'um'ukayũ be dak, napapa'ukayũ be dak, warara'acat awẽḡ mukẽrẽrẽrẽn'ukayũ be dak, jemumutaybitbinap muwarururun'ukayũ be dak. Ibũrũ be ma jekawẽn o'ḡuwẽn. Ixeyũ awẽ ãm Deus jekawẽn o'ḡuwẽn.

¹¹ — Wekawẽn acã juy eḡuwẽnuwẽn soat kaka watwat pe — i juk o'e owebe Deus.

Ibiat ekawẽn acã õn imuwẽnuwẽn. Iboap acã icẽmat. Ixe Deus soat podi ma xipat. Ka'ũma ma omuy ixex jo'iat ya'õbuyxiat, idipat tak.

¹² — Ën xipat cĩcã oxex — i juk o'e owebe wuykukukat Jesus Cristo. — Owebeam cuy kapikpiḡ eḡuy kawẽn idipat muwẽn ãm soat ka daḡacat pe — i juk o'e owebe.

Ixex soat em wa'õmucanucan owebe kawẽn idipat muwẽn ãm soat ka daḡacat pe. Imẽnpuyex soat em õn e'em cebe:

Ën xipan cĩcã okuḡ — i.

¹³ Jesus cuk adi ojomuy. Ixex butet cuk osubutet-mukẽrẽrẽrẽn kuy bima. Warẽmtaḡ ma juk adi Jesus kayayũ ojukukuk. Imẽnpit Deus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay, Jesus kay wetabut ḡu oḡuy buyex. Wetaybit'ũma ojekukuku wetabut'ũm puyex. ¹⁴ Wuykukukat warara'acayũ bodi ma xipan cuk adi okuk. Ixex juk omutabun jewekay. Ixex juk omutaybin ikukpin warara'acayũ kuk am. Imẽn wuyju jekukum Jesus Cristo eju mũḡ'i bima.

¹⁵ — Jesus Cristo osodot ipi kay ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukayũ daxijo am — i wuyju e'em.

Icẽmãn wuyju iboam e'em. Cedaḡ cĩcã wuywebe wuyetabut am iboap ekawẽn kay. Warara'acat ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat podi ma õn ikẽrẽat mujurũḡrũḡ'ukat. ¹⁶ Imẽnpit Deus itabotaidabotbot cĩcã osunuy okay. Jesus Cristo yukpiceḡẽm ḡu o'ẽ okay. Gasũ ixex e'em warara'acayũ be:

— Eya'õpicũḡcũḡ cuy epesop — i. — Paulo ma ikẽrẽat mujurũḡrũḡxi osunuy. Õn pit ikẽrẽm ḡu ixex ojukuk—xipan acã ixex ojukuk — i'e'em Deus warara'acayũ be.

Itabut je'e ip cekay itabut'ũmayũ, xipan okuḡ puye, yukpiceḡẽm ḡu o'e okay buye dak. Soat em Deus xe jeedop ip itait.

¹⁷ – Ën pit soat podi ma xipat – i juy ace ixe Deus pe. Ibuyxim cuy ixe ajukuk. Kuyje ixe Deus soat kukukat osunuy. Gasũ dak e'em ijodiacat kukukat. Guyjom tak soat kukukan jeenuy. Ixe acã je'ũ ḡu. Soat em itait jeenuy. Ixe ijo ba'ore wuywebe. Ixe acã Deusat. Ka'ũmḡu wara'at—ixे acã. Imēneju:

– Soat podi ma ãn edip – i juy ace cebe soat em.

Imēn cuy ace!

¹⁸Timóteo, ãn okpot co'i. Imēnpuye jawēwē juy ãn. Kuy bima Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ o'e ewebe:

– Deus cuk enaē jekawēn muwēn ãm soat ka watwat pe – i. Gebum cuy eguy ixeyũ ekawēn kay! Sorarayũ icaat kuḡ jaokaap puxim. Imēnpuxim ḡebum cuy eguy apēn cuk o'e'e ip ewebe iap kay a'õbaca'ũmap puxim. ¹⁹ Jesus Cristo kay etabucap ecepere ḡu juy. Apēn cũḡ ma exe iap taḡ cuy ejeku, Timóteo. Pũḡpũḡayũ bit apēn cũḡ ma jexe iap taḡ ḡu ip jekukum. Jesus Cristo kay jētabucap o'jepere ip ixeyũ aḡokatkayũ. Itabucap ip oi'ũm apēn kobexixi epiriḡ puje soat i'ũmap puxim. ²⁰ Himeneu ixeyũ'in, Alexandre dak. Imēnpuye ixeyũ xepxepayũ oḡukorēm.

– Satanás eykukan cuy je'e – i juk oce cebe ip ixeyũ mukũyjo am.

Ixeyũ oḡukorēm itaybit am Deus muymuy'ũm ãm.

2

¹ Koap ãn jawē Deus eju kawēn ãm. Acekawēn cuy Deus eju soat peam ijodiat peam.

– Bay, xipan cuy ixeyũ ejukuk – i dak cuy ace cebe. – Ixeyũ juy esubuywan – i juy ace cebe.

Ajoojuy Deus xewi soat peam. Wuyetaybit ixe soat em xipan wuykuḡ iam. Imēnpuye soat em:

– Bay, ãn xipat cĩcã – i juy ace cebe.

² Deus eju juy acekawēn soat eipi kukukayũ beam, soat ka watwat kukukayũ beam tak. Deus eju juy acekawēn ixeyũ be xipan wuykuk am, wuywebe kaba'ũm wuydop am tak, wuywebe Deus bikuyap taḡ wuyeku am tak, cedaḡ ma wuyeku am tak. ³ Xipan wuyekukuap xipat Deus xe—wuydaxijojo'ukat xe. Xipan wuyju jekukum pima, Deus mucokcokcoḡ ace-sop. ⁴ Ixe Deus ibikuy soat taxiyo am ipiat'ajojoap kay ijuap puxim. Ibikuy ijodiacayũ be itaybit am kawēn icēmãn. ⁵⁻⁶ Pũḡ ma Deusat omuy. Ixe itakoma jĩjã ikērēat mujurũḡrũḡap kay. Ijodi bima Jesus Cristo aḡokatkan o'e. Jekpiwan ma

oe'ũ soat pewi ikērēat uk am. Imēneju Jesus Deus etako-
maap o'ģu'ũm. Ixe Jesus jebay o'ģudin ijodiat kay. Yawēģ
muwēn pin pima, Deus Jesus e'ũap awēģ o'yawēģmuwēn
ijodiacayũ be. Yawēģtobuxik puje itaybit ip o'e Deus ibikuy
soat taxijo am wuydaxijo am iam. ⁷ Imēneju Deus cuk onaē
jekawēn muwēnuwēn'ukan. Ixe juk onaē Judeu'ũmayũ mutay-
bitbin'ukan. Napa ģu ōn e'em. Icēmān ōn e'em ewebe.

— “Eyetabun cuy epesop Jesus Cristo kay” i juy ece cebe ip
— io'e owebe.

⁸ Jawē ōn ģasũ apēn cũģ ma wuyeku am Deus eju
kawēnwēnap'a be iam. Soat ka be bima juy acejekawēn Deus
eju. Deus ekawēn taģ wuyeku pin pima juy acejekawēn
ceweju, warara'acat kay wuyetakoma'ũm pima dak,
jewa'ōxikxiģ'ũm pima dak.

⁹ Cũģ ma juy jeedop ip aoyũ Deus eju kawēnwēnap'a be.
Cũģ ma juy jeedop ip jesay kuģ. Warara'acat pe jejojoan
ģu juy ip jeedop. Yaģuysan cuy ip jeedop. Iwarum ģu
jadapmuģēģēm cuy jeedop ip warara'acat pe jejojoan. Ouro
muģēģēbu kuģ ģu juy jeedop ip, pérola'a muģēģē'a kuģ ģu dak.
Ibusopsupatpu kuģ ģu dak jeedop ip, teiboģat kuģ ģu dak
jesay kuģ. Warara'acat pe jejojoan ģu juy jeedop ip aoyũ.

¹⁰ Xipacat mujurũģrũģ cuy ip jeedop aoyũ— “Jesus ebekitkit
oceju” i'e'e'ukayũ. ¹¹ Deus eju kawēnwēnap'a be jemutaybitbin
pima, mũģ cuy jeedop ip aoyũ.

— Kuy wetaybit soan iboam — i'ũmģu juy je'e ip jewebe ma.
¹² Obu'u ayacat pe aģokatkat mutaybit am. Cũģ ģu ay-
acat pe warara'acat kukan—aģokatkat pe acā. Mũģ cuy
jeedop ip aoyũ. ¹³ Koap Adāo o'ģuģē Deus—aģokatkat
o'ģuģē. Kanomũm Eva o'ģuģē—ayacat o'ģuģē. ¹⁴ Adāo ģu
o'ģuģuykuku Satanás—Eva acā. Eva koap Deus ekawēn
mubuyxi'ũm'ũm o'e. ¹⁵ Imēneju aoyũ je'itpi'ajojom o'e.
Imēnpit Jesus kay ip itabut pima Deus ixeyũ idaxijo, xi-
pan warara'acat kuģ pima dak, warara'acat pe jejojoan'ũm
jekukum pima dak, ikērēat mujurũģrũģ'ũm pima dak.

3

¹ Timóteo, ģasũ ōn jawē itabucayũ kukukayũ naē ām.

— Aģokatkat itabucayũ kukukat ojuy bima, xipacan e ojuy
— i wuyju e'em.

Iboap e'eap icēmān. ² Imēn cuy ip jeku Jesus kay itabucayũ
kukukayũ. Cũģ ma juy jeku ip. Pũģ ma dak cuy jetayxim
jukuk ip. Yaģuysan tak cuy jeedop ip. Jewawē juy ip ikērēat
kukap puxim. Warēmtaģ ģu ma dak cuy jeku ip. Powat-
wat tujuōmōm'uģ tak cuy jeku ip jeduk'a be. Deus ekawēn
warara'acat mutaybitbin'uģ tak cuy jeedop ip. ³ Ika'om ģu
dak cuy jeedop ip. Warara'acat aokakam ģu dak cuy jeedop

ip. Ya'õtareğ ġu dak cuy jeedop ip. Itabotaidabotbon tak cuy jeedop ip warara'acat kay. Itabikukum ġu dak cuy jeedop ip warara'acat edinheiro kay. ⁴ Jeduk'a beayũ kuğ tak cuy jeedop ip xipan. Jebekitkiyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip. Jebekitkiyũ be jemubuyxinam tak cuy jeedop ip. ⁵ Itaybit'ũm xipan jeduk'a beacat kuğ iam pima, kuka Deus kay itabucayũ ikuk pa'ore o'e cebe ip. ⁶ Jesus kay itabun'isuat ġu juy epejomuy warara'acayũ kukukan—itabucayũ kukukan. Itabun'isuat muy buje:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — i kuka o'e te'e ma.

Kuyje Satanás:

— Warara'acat podi ma wa'õbuyxi — io'e te'e ma—ibiõgbuk kērēayũ kukukat.

Tũye Deus podi ma wa'õbuyxi iãn kuka o'e. Imēnpuye dak Deus ipiat o'supi'ajoat cebe—Satanás pe kuyje. Imēnpuxim itabun'isuat jewexe ya'õbuyxi bima, Deus ipiat kuka o'supi'ajoat cebe. ⁷ Itabut'ũmayũ emumubuyxin cuy epejomuy itabucayũ kukukan ikukukat pe jemuğuycũğap puxim. Ixeyũ xe ya'õbuyxi'ũm pima, kuka o'jewemuğuycũğ ikukukat ip.

— Warēmtağ ma cuk ip emuy itabucayũ kukukan — i kuka o'e ip cebe.

Satanás enobano'abibubu be kuka o'at. Satanás kuka o'ğuykuku ikērēat mujurũğ ãm.

⁸ Gasũ õn jawē itabucayũ buywatwat'ukayũ naē ãm. Imēn cuy jeku ip ibuywatwat'ukayũ. Ya'õbuyxim cuy jeedop ip. Wara'at tağtağtağ ġu dak cuy jekawēn ip—pũğ tağ ma. Kawēdi kōnkōnxi ġu dak cuy jeedop ip. Itabikukum ġu dak cuy jeedop ip soat kay jebubun. ⁹ Kawēn icēmãn osodop ip itaybit ġu kuyje—pũğpũğ ã. Gasũ bit ade itaybicayũ o'e. Itabut cĩcã jeedop ip kawēn icēmat kay. Apēn cedağ ma jexe ip iap tağ tak cuy jeku ip. ¹⁰ Koam puk itabucayũ buywatwat'ukat ojuyat cuy esubuyxijo. Epeye'awero juy tek u xe'e xipat kuka o'e iam. Ibuyxijoap tomukadi soat xe xipat pima juy epejomuy ibuywatwat'ukan. ¹¹ Ixeyũ tayxi dak cuy xipat ipjeedop. Cekawēnxim ġu juy jeedop ip. Warara'acat muymuy ġu dak cuy jeku ip. Yağuy san tak cuy ip jeedop. Soat em ip jeedop icēmat e'em. Imēn cuy jeedop ip itayxiyũ. ¹² Itabucayũ buywatwat'ukayũ jetayxim pũğ ma ip jukuk. Jekpotpoyũ mukũyjobitbin tak cuy jeedop ip, jedaxiyũ dak, jeduk'a beayũ dak soat. ¹³ Xipan itabucayũ buywatwan pima, soat ip ibuyxim jukuk. Ya'õcam ip jetabucap ġuwēn warara'acat pe.

— Jesus Cristo kay wuyetabut pima, mũğ'i aceku ceweju — i je'e ip soat pe.

¹⁴ Timóteo, ijudup mubararağ òn eywebeaptum. Gaxĩn ma'ğũ òn cu ojuy ejom. ¹⁵ Ojuap ibun pima bit, etaybit ece cũğ ma jeku am warara'acayũ eju—Deus ebekitkit eju iam ijudup cocom pima. Wuyju Deus kay itabucayũ—soat em itaicat kay itabucayũ. Wuyetaybit kawẽn icẽmãn.

— Uk'a muycemucemap'ip puxim wuyju — i'e'em itabut'ũmayũ cũğ ma wuyekukuap cocom pima, kawẽn icẽmat tağ wuyju jekukum puye.

¹⁶ Iba'arẽm itabut'ũmayũ xe apẽn wuyetabut Deus kay iap, itaybit'ũm ip puye. Gasũ bit iba'arẽm ғũ o'e cebe ip, Jesus Cristo ixeyũ mukũyjojom puye.

Ixe Jesus Cristo ijodian o'jebapuk. Deus biõğbuk cuk adi o'e ixе be: “Èn cũğ cĩcã oxe,” i. Ixe o'jojjo Deus ekawẽn to-jotjot'ukayũ. Itabucayũ ixе o'ğuwẽnuwẽn ijodi. Ade ijodiat itabut o'e ixе kay. Deus waram ixе o'ğuyyu kabi kay.

4

¹ Gasũ òn jawẽ ibiõğbuk kërëat a'õ kay kũyjobicayũ be ey-muğuykukuap puxim. Amap kabia be Jesus kay jetabucap jepere ip pũğpũğpũğ. Ibiõğbuk kërëat ekawẽn kay ma itabut jeedop ip—wuymuğuykukuku'ukayũ a'õ kay dak. ² Soat em napa ma e'em ip. Wuymuğuykukukuxi ip. Itaybit ғũ ip ajo xipat iam ajo xipat ғũ iam tak. Cewawẽ ba'ore ip. Ipikat puxim ip xidiğ mupikupikap puxim.

³ — Cũğ ғũ wuywebe jewebumũn ãm — i'e'em ip wuywebe napa ma. — Ibiat i'opi wuywebe — i dak e'em ip napa ma. Deus pit soat xat o'ğubapuk itabucayũ xan—kawẽn icẽmãn itaybicayũ xan. ⁴ Soat Deus emumuğẽ xipat. Imẽnpuye ka'ũmғũ i'opiat wuywebe.

Imẽnpuye jekõn pima:

— Bay, xipat cĩcã ãn, soat em ãn ocexan iũmũm ocewebe — i wuyju e'em Deus pe.

⁵ — Soat wemumuğẽ xipat ipi watwat xan — i juk o'e Deus. Jekõn pima wuyju dak kawẽnwẽn Deus eju.

— Èn xipat cĩcã — i'e'em wuyju cebe.

Imẽnēju ka'ũmғũ i'opiat wuywebe.

⁶ Timóteo, owebe awẽap cuy eğuwẽn wuykitpitpiyũ be itabucayũ be. Iboam ixeyũ mukũyjojom pima, xipacan ecesũy Jesus Cristo be kapikpik'ukan. Kuy bima etabun cuy eğuy Jesus Cristo kay iap ekawẽn icẽmãn. Kũyjobin cuy eğuy iboap ekawẽn kay bekicat jetitinap puxim. Iboap ekawẽn tağ cuk adi ejekuku.

— Gasũ dak imẽn cuy ejeku — i òn e'em ewebe.

⁷ Itabut'ũmayũ dobyũ'ũm'ũm ekawẽn kay ғũ juy eğuy. Te'e ma kuka eğuy ixeyũ ekawẽn kay etabut. Ixeyũ'ũm'ũm ekawẽn

kay bima, wuybu'u kuka ace wuyetabut am Jesus kay. Ën pit soat em kũyjobin cuy eġuy Deus biõġbuk a'õ kay biġ ma etabut cĩcã am Cristo kay. ⁸ Xipat wuywebe wuyjebit mubacacan am. Ibodi ma bit xipat wuywebe soat em kũyjobit am Deus biõġbuk a'õ kay. Ixe a'õ daġ jekukum pima, wuyaġuy'isum kuka ajeku ijodi bima. Wuye'ũ buje dak soat em Deus xe acesop waram wuyetait puje. ⁹ Icēmãn òn emutaybitbin iboam. Wuyetabun cuy ajop iboap ekawën kay. ¹⁰ Wuyetabut cĩcã Deus kay—soat em itaicat kay. Imēnpuye wuyju kapikpiġ cĩcã warara'acat mutabut am cekay. Ixe soat taxijo ojuy. Ixe soat jekay itabucayũ daxijojom.

¹¹ Timóteo, wawēwēap cuy eġuwën wuykitpitpiyũ be.

— Paulo ekawën taġ cuy epekuku — i juy ece cebe ip.

¹² — Aypa ġu buk ën. Ocetabut ġu ekawën kay — i'ũmġu juy je'e ewebe warara'acayũ.

Cũġ cĩcã juy ejeku. Ekawëntim cuy eġuy. Xipan tak cuy itabucayũ ejukuk, itabut'ũmayũ dak. Etabun cĩcã dak cuy eġuy Deus kay. Aġuy'isum tak cuy eġuy. Cũġ ma juy ejeku warara'acayũ be ekuap co'i jeku am. ¹³ Wajēmap wiwim pima Deus ekawëntup cocom cuy eġuy je'awerorom'ukayũ be ya'ĩjo am. Deus ekawën muwēnuwën cuy eġuy cebe ip. Ixeyũ mutaybitbin cuy eġuy Cristo ekawën. ¹⁴ Deus cuk ja'õbacaap o'ġũm ewebe kapik am cebeam. Ixe juk ja'õbacaap o'ġũm ewebe jekawën muwēnuwën'ukayũ eweju kawën puje—itabucayũ kukukayũ eweju kawën puje. O'jewebumõġ ip abi jeje Deus ekapikap pe emuy ãm. Imēn cuk o'e ip Deus biõġbuk a'õbi. Ixe a'õbacaap taġ cuy epeku. ¹⁵ Gebum cuy eġuy owebe awēwēap kay. Iboap taġ cuy ejeku. Imēn eku buje, “Big ma Jesus Cristo ekawën taġ ën jekukum” i je'e ip ewebe ejojoayũ. ¹⁶ Eday'em'um cuy eġuy warēmtaġ ekuap puxim, warēmtaġ ma warara'acat mutaybinap puxim tak. Cũġ ma eku buje, aġuy'isum ejeku ijodi. Deus xe eġuy e'ũ buje dak. Ekawën cocoayũ dak ixexeedop ip soat em.

5

¹ Ikērēat mujurũġ puje, aypaat eġukorēm ġu juy. Eyawē acã juy. Ixe juy eyawē ebure awēap puxim. Aypapat eyawē juy ekitpit awēap puxim. ² Yabubut cuy eyawē eixĩt awēap puxim. Warara'acayũ aoyũ dak cuy eyawē eixĩt awēap puxim. Aoyũ eju kawēnwën pima jaejubuku ocepoy iap kay juy ġebum ġu eġuy.

³ Gasũ òn jemukũyjo apēn itop'e'ũ'ibiyũ buywan—ibadip'ũmayũ iam. ⁴ Itop'e'ũ'ibit i'it'et pima, i'iyũ juy xipan jexi jukuk. Yuktaxitxet pima, yuktaxit cuy xipan jeawa jukuk. Deus xe cũġ ma warara'acayũ be ġu ixeyũ xi kuk am, ixeyũ eawa kuk am tak—ibadipyũ be acã. Ixeyũ itaybit

cuy cūḡ ma Deus xe wuybadip kuk am iam kuy bima xipan ip jekukap teim. Irem ḡu juy jexi jukuk ip. Ixeyū juy iḡat je'ḡūmḡūm cebe ip, cesay dak. Imēn xipat Deus xe. ⁵ Pūḡpūḡ itop'e'ū'ibiyū tadaybot ma. I't'et ḡu ip. Yuktaxitxet ḡu dak. Ixeyū itabut warara'acat kay ḡu—Deus kay acā. Kabiam, ixima daḡ tak ka'ūmat ojuyjuy ip Deus xewi acā—warara'acat xewi ḡu—ixeyū itop'e'ū'ibiyū. Deus eju kawēnwēn ip warara'acat peam, warara'acat kay ḡebum puye. Ixeyū be acā itabucayū juy iḡat je'ḡūm, cesay dak, ibadipyū'ūm puye. ⁶ Warara'acayū bit imēn ḡu jekukum itop'e'ū'ibiyū. Jewemukcokcoḡ ā jekukum ip. Itabēḡ ip. Inaka Deus xe ce'uat co'i ip warēmtaḡ ma jekukum puye. Ixeyū juy esubuywan ḡu. ⁷ Owebe awēwēap cuy eḡuwēn wuykitpitpiyū be warara'acayū be ixeyū ekukuap muymuyap puxim. ⁸ Xipan wuybadip kuḡ'ūm pima, wuyetabucap epereap co'i aceku. Itabut'ūmat ekukuap podi ma ikērēm aceku.

⁹ Soat ḡu juy esubutetmōḡ ip itop'e'ū'ibiyū butet itabucayū e'aweroroap'a beatup pe. Itop'e'ū'ibit yabut pima—60 koato kuḡ pima; ceweitopta ebikamat itom pima dak; ¹⁰ warara'acayū “Teku xipacan e'em soat em” i'e'em pima dak; xipan je'iyū o'ḡuaypan pima dak; jeduk'a be powatwat tujūōmōm pima dak, soat em Deus ebekitkiyū buywatwan pima dak; iba'oreat kukayū buywatwan pima dak; warara'acat pe idipat mujurūḡrūḡ pima dak—ixeyū butet acā esubutetmubararak taperadup pe—teyūku kapikpiḡ Deus peam iaptup pe.

¹¹ Yaypan'isuat putet pit esubutetmōḡ ḡu juy iḡodup pe—itop'e'ū'ibit putetup pe. Waram jewebumūn pin je'e ip. Ibu'u je'e ip kapik am Cristo beam. ¹² Koap pima:

— Waram pit ocewebumūn ḡu. Cristo beam acā kapiḡ ōn — i juk o'e ip. Ibu'u ip pima bit:

— Te'e ma “Cristo beam acā kapiḡ ōn,” i juk ece — i je'e warara'acayū cebe ip.

¹³ Ixeyū itop'e'ū'ibiyū te'e ma ip kabiabun kapkam uk'a kapkam. Ibukapik'ūmayū ip. Cekawēnxi ip. Kawēn mukērērēn tak ip. Imuwēnpiat muwēnuwēn ip. ¹⁴ Imēneju:

— Waram jewebumūn cuy ip itop'e'ū'ibiyū yaypan'isuayū — i ōn e'em. — Waram jewe'ita juy ip — i ōn e'em. — Xipan cuy ip jeedop je'iyū kuḡ — i ōn e'em.

Waram ip jewebumūn puje, wuymuy ba'ore je'e wuykay'ūmayū be. ¹⁵ Pūḡpūḡ itop'e'ū'ibiyū'in o'jēm Deus e daḡwi. Satanás a'ō kay kūyjobit am ip o'jēm. ¹⁶ Itabucap padip itop'e'ū buje, ibadipyū juy ixe subuywan.

— Ocebadip cuy epesubuywan — i'ūmḡu juy je'e warara'acayū be, itabucayū be.

Ibadip'ūmayū buywatwan pit ip jeedop itabucayū.

¹⁷ Xipan cuy itabucayū kukukayū ajukuk. Eykukayū xipan itabucayū kuḡ pima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip. Kapikipiḡ cīcā bima, xepxem cuy cekapikaptei epeteida cebe ip Jesus ekawēn muwēnuwēn'ukayū be—Deus ekawēn eymutaybitbin'ukayū be dak. ¹⁸ Imēn e'em Deus ekawēn tup—Moisés emudupmubararaktup: Imukapikipiḡ pima, eōhōbi epesubimukirik ḡu juy jexat'oap puxim—āḡ jekōn, i. Imēn e'em Lucas emudupmubararaktup: Cekapikaptei juy epeḡūm kapikipik'ukat pe, i. Imēneju cekapikaptei juy epeteida itabucayū kukukayū be. ¹⁹ Pūḡ pe itabucayū kukukat muymuy buje, eyetabun ḡu juy epesop ixe ekawēn kay. Xepxepayū bit, ebapūḡayū dak pūḡ taḡ ma ixe muymuy buje, eyetabun cuy epesop ixeyū ekawēn kay. Wara'at taḡtaḡtaḡ pima bit, eyetabun ḡu juy epesop ixeyū ekawēn kay. ²⁰ Itabucayū kukukat ikērēat mujurūḡrūḡap epere am ibu'u bima juy epeḡukorēm soat etabutpe. Epeḡukorēm cuy warara'acat pe iparara am ikērēat mujurūḡap puxim.

²¹ Timóteo, owebe awēwēap taḡ cuy ejeku. Pūḡ taḡ ma juy ejukuk soat itabucayū. Ebu'um ḡu juy eḡuy imukorēm ām ip ebureyū ma'ḡu ip. Iboap muwēnuwēn ōn ewebe Deus a'ōpiju, Jesus Cristo a'ōpiju dak, Deus ekawēn tojotjot'ukayū a'ōpiju dak—ikērēat kuḡ'ūmayū a'ōpiju. ²² Dao ḡu juy ecewēbumōḡ aḡokatkat abi jeje imuy ām itabucayū kukukan. Warara'acayū ikērēat mujurūḡrūḡ pima, eju ḡu juy ceweju ip. Aḡuy'isum cuy eḡuy. Ikērēat cuy eḡuḡē ḡu—pūḡ em tak ka'ūma.

²³ Idibi at ḡu juy etikōnkōn. Uva'abidi dak etikōnkōn, edada muxere am.

²⁴ Pūḡpūḡayū soat etabutpe ikērēat mujurūḡrūḡ. Soat itaybit ikērēat mujurūḡrūḡ ip iam. Itaybit ip ḡaxīn ma Deus ipiat supi'ajoat cebe ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma ikērēat mujurūḡrūḡ. Guyjom pit soat itaybit je'e ikērēat o'ḡujurūḡrūḡ ip iam. ²⁵ Imēnpuxim pūḡpūḡayū ma soat etabutpe ma xipacat mujurūḡrūḡ. Soat itaybit xipacat mujurūḡrūḡ ip iam. Warara'acayū bit iba'arēm ma xipacat mujurūḡrūḡ. Gasū ka'ūma ma itaybit apēn ixeyū e'em iam. Guyjom pit itaybit je'e ip.

6

¹ Tei'ūm kapikipik'ukayū be ecekawēn cuy—Jesus kay itabucayū be.

— Ibuyxim cuy eyekariwa epejukuk — i juy ece cebe ip. — Ibuyxim ip ikuḡ pima kuka Deus o'jomuymuy ḡu ip itabut'ūmayū — i juy ece cebe ip. — “Pauloyū warēmtaḡ ma

itabucayũ mutaybitbin,” i'ũmġu kuka dak o'e ip – i juy ece cebe ip.

² Pũġpũġ ixeyũ'in kapikpiġ itabucayũ beam, jekitpitpiyũ beam.

– “Kũyjobin ġu oce wekariwa a'õ kay, ixē dak itabut Jesus kay buye,” i'ũmġu juy epe'e – i juy ece cebe ip. – Xipan cĩcã juy epeyekapik cebeam ixeyũ dak itabut puye, Jesus xe ikukpin ip puye dak – i juy ece cebe ip.

Timóteo, iboam cuy itabucayũ eġutaybin

– Xipan cuy epeku – i juy ece cebe ip—tei'ũm kapikpik'ukayũ be.

³ Wuykukukat ekawẽn icēmãn—Jesus Cristo ekawẽn. Ixē ekawẽn taġ jekuku'ukat Deus bikuyap taġ tak jekukum. Ade'ũmayũ bit cekawẽn kay ġu. Cekawẽn ġu imutaybitbin ip. Warēmtaġ ma imutaybitbin ip.

⁴– Warara'acat podi ma ocetaybit – i'e'em ip te'e ma.

Imēnpit itaybit ġu ma ip. Soat em jewa'õxikxiġ ip. Jewa'õdawutwutxi ip. Itabikuku e'em ip jewewekay, imēn jekukum puye. Wara'at taġtaġtaġ ma ip kawēnwẽn. Itabutkarey ip jewewekay. ⁵ Soat em ip jewa'õxikxiġ jeweweju. Yaġuyba'arēm ip o'e. Oibu'un ip kawēn icēmat kay. Tũybe Deus kay wuyetabut pima acejekariwan iãn e'em ip. ⁶ Deus kay itabucat ibubut adeat puxim e'em icokcok, Deus kay wuyetabucap wuybubut kuġ iap podi ma xipat puye. ⁷ Ajo-kuġ wuybui be wuykap'isum? Ka'ũma kuġ! Imēnpuxim ajo'in acetujowat ijodiwi wuye'ũ buje? Ka'ũma ma! ⁸ Wara'at kuġ'ũm pima, wuycokcoġ mabuk acesop wuydotite bima, wuyxaxet pima dak. ⁹ Ibubut ade pinayũ ikērēat mujurũġrũġ dinheiro buap ojuy. Warēmtaġ e'em ip itabikuku soat kay jebubun puye. Xipat ġu ip soat xe ijodiat xe. Soat em ipiat supi'ajojo ip. Deus wi wũy ma jeedop ip. ¹⁰ Ikērēat mujurũġrũġ ip soan dinheiro kay itabikukuap tomuju. Pũġpũġayũ oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip dinheiro kay jĩjã buye. Ade o'jat ip dinheiro. Inaka iġuycũġ cĩcã ip jekukum jetabucap o'jepere buye.

¹¹ Ēn pit, Timóteo, Deus a'õbuywatwat'ukat ěn. Imēnpuye ikērēat pewi juy ecenapõn. Cũġ ma juy ejeku. Ikukpin cĩcã juy Deus ejukuk. Etabun cĩcã juy eġuy cekay. Ikukpin cuy warara'acat tak ejukuk. Etaxim cuy ipiat esupi'ajo. Yoboġan pin ġu juy eġuy. ¹² Jedaudau'ukat soan jewũncaan jedaudaum koap jedauap epere am jabeatup pu ojuy adeayũ etabutpe. Ixē buxim ěn tak soan a'õbacaan cuy etabut eġuy Jesus kay. Ebu'u'ũm pima, soat em Deus xe eġuy e'ũ buje. Adeayũ etabutpe:

– Wetabun oġuy Jesus kay ġebuje bit – i juk ece kuy bima.

Imên i'e buje, Deus cuk enaë soat em enuy am jexe. ¹³⁻¹⁴ Jesus ekawên tağ cuy ejeku ewebe ikêrêat muğëap puxim; Jesus pe "Ikêrêat kuğ ên" i'eap puxim ewebe. Wara'at tağ ğu juy ejeku—Jesus ekawên tağ acã—soat ekawênwênap tağ acã. Ixe ekawên tağ cuy ejeku wuykukukat ajëmap wiwim pima—Jesus Cristo ajëmap wiwim pima. Iboam òn awëwëm Deus etabutpe, Jesus Cristo etabutpe dak. Ixe Deus soat mutaicin. Ixe Jesus Cristo iparara'üma kawên icëmat o'ğuwên iecuğap pe—Pôncio Pilatos pe. ¹⁵ Imudot pin pima, Deus waram ixe Jesus Cristo ğudot wuykay. Ixe Deus xipat cãcã. Wara'at ğu omuy ijodiat kukukat—Deus acã. Ixe ijodiat kukukayü kukukat. Ixe ijodiat ekariwawayü ekariwa. ¹⁶ Soat pit ace'ü. Ixe bit je'ü ğu. Ka'ümğu xipat'ümat cebe. Daxadiea beat co'i. Wuyajëm pa'ore cetëğ. Abu ixe o'jojojo? Ka'üma ma. Iba'ore wuywebe ijo am.

— Kÿyjobin ocesop a'ò kay acã — i juy ace cebe. — Soat podi ma ên a'òbaca — i juy ace cebe.

Imên cuy ace.

¹⁷ Timóteo, ibubut adeayü juy eyawëwë.

— Eya'òbuyxian pin ğu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Dao ma kuka eybubut oi'üm — i juy ece cebe ip. — Imênpuye eyetabun ğu juy epesop eybubut kay—Deus kay acã eyetabun — i juy ece cebe ip. — Deus ade iümüm wuywebe wuymucokcok am — i juy ece cebe ip. — Soat wuyemumukaypinpüt ümüm wuywebe — i juy ece cebe ip. ¹⁸ — Xipan cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Xipacat cuy epeğujurüğrüg — i juy ece cebe ip. — Eydacum ğu juy epesop warara'acat pe — i juy ece cebe ip. — Ihubut'ümat pe juy eybubut'in epeğüm — i juy ece cebe ip. ¹⁹ — Eybubut'in iümüm pima ade epejukuk eybubun kabi be — i juy ece cebe ip. — I'üm ğu eybubut — i juy ece cebe ip. — Icëmân Deus xe epesop eyetait — i juy ece cebe ip.

²⁰ Timóteo, apën Deus o'e ewebe iap tağ cuy ejeku. Ade'ümayü warëmtağ ma kawênwën ip. Jawa'òxixi'g ip. Deus muymuy ip. Cekawênxiayü ip.

— Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma. Ecekawên ğu juy cewēju ip.

²¹ — Warara'acat podi ma ocetaybit — i'e'em ip napa ma. Jetabucap ip o'jepere e bewi oitabidao'ibit puxim.

— Bay, xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em Deus pe. — Xipan cuy soat Jesus kay itabucayü ejukuk — i òn e'em cebe. Ibürü ma.

TIMÓTEO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Timóteo, cartadup mubarararağ òn ewebe kato mujuaptum. Òn Paulo. Jesus Cristo emumuju òn Deus a'òbi. — “Jesus Cristo eju mũğ'i eyju jekukum pima, soat em Deus xe epesop eyetai,” i juy ece ijodiacat pe — i juk o'e Jesus Cristo owebe.

² Timóteo, ên okpot co'i. Ekukpin cĩcã oxe. Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Deus eju òn kawēnwēn ewebeam.

— Xipan cuy Timóteo ejukuk — i òn e'em cebe. — Etabotaidabotbon cuy eguy cekay — i òn e'em cebe. — Ixe aguy mubabibin cuy eguy — i òn e'em cebe.

³ — Bay, ên xipacat cĩcã — i òn e'em Deus pe. Warara'acat a'ò dağ ğu òn jekukum—ixe a'ò dağ acã. Wedobuyũ'ũm'ũm tak ixe a'ò dağ jekuku'uk ip osodop. Ocokcok ixe kay soat apēn cedağ oxe iap tağ òn jekukum puye. Ixe eju òn kawēnwēn ewebeam soat em. Kabiam òn kawēnwēn ceweju, ixima dağ tak. ⁴ Gebum cĩcã òn ekay. Exewi ojēm puje etōn iap kay ğebum òn. Ejo pin cĩcã òn waram ocokcok am. ⁵ Gebum òn apēn etabut Jesus Cristo kay iap kay. Jewexe ğu etabut cekay—icēmān. Koap pima eawa Lóide itabut osunuy cekay. Exi Eunice dak itabut osunuy cekay. Ixeyũ buxim ên tak etabut cekay. Wetaybit cĩcã iboam. ⁶ Imēnpuye òn jeãwē. Itbucayũ kukukan emuy buje, juk ocewebumōğ abi jeje. Deus cuk ja'òbacaap o'jomōğ ewebe. Gebum cuy eguy iboap kay. Ixe a'òbacaam cuy ejeku. ⁷ Deus jebiōğbuk muðmðm wuywebe. Ixe biōğbuk wuy muparararan ğu—wuya'ðmucanucan acã. Deus ja'òbacaap ùmũm wuywebe. Ya'òbacaap kuğ pima xipan kuka warara'acayũ ajukuk. Jewãwēwēm tak ajop ikērēat muğēap puxim.

⁸ Itabut'ũmayũ odaomũn wuykukukat ekawēn oğuwēnuwēn puye. Inaka esūsũn ğu juy eguy obuxim, daomũnmũnap'a be ma'ğu òn. Ebisūsũn ğu dak cuy eguy wuykukukat ekawēn muwēn âm warara'acayũ be. Owebe ipiat'ajojoap puxim ipiat supi'ajo an ip ewebe ên ixe ekawēn muwēnuwēn puye. Ebu'um ğu juy eguy imuwēn âm ipiatpi'ajojom ma'ğu. Deus ja'òbacaap je'ğũm ewebe. ⁹ Ixe Deus kuy wuydaxijo. Ixe kuy wuynaē jebekitkiyũm. Ixe kuy wuynaē xipacat agugēğē buye ğu—ixe wuynaē pin puye acã, ixe xe wuykukpin puye dak.

— Xipacat oğũm soat pe Jesus Cristo kay itabucayũ be — i juk o'e Deus jewebe ma.

Imên cuk o'e jewebe ma ka'üm̃gu ipi bimãn ma. ¹⁰ Ixe xipacat ùm pin osunuy soat pe iam wuyetaybit ãu juk adi ajop. Gasũ bit wuyetaybit ace. Wuyetaybit ace wuydaxijojo'ukat oajêm puye. Jesus Cristo kuy oajêm. Ixe Jesus Cristo xipacat ùmùm wuywebe. Ixe ce'ũ osunuy. Inaka waram ãuto o'jetait. Ixe wuye'ũ'ũap a'õbacaap o'ãu'ùm. Kawên idipat muwẽnuwên cuk adi oekuku.

— Soat em eyetait epesop Deus xe eye'ũap tomukadi — i juk adi o'e'e wuywebe.

Imênpuye Jesus Cristo kay wuyetabut pima, wuypararam ãu wuye'ũap puxim.

¹¹ Deus cuk onaẽ jemumujum.

— Wa'õbi juy kawên idipat muwẽnuwên eguy — i juk o'e owebe. — Itabucayũ mutaybitbin cuy eguy — i juk o'e owebe. ¹² Itabut'ũmayũ ipiatpi'ajojoan owebe, õn kawên idipat muwẽnuwên puye. Obu'u ãu ma'ãu oãuy wetabut am Jesus kay. Wetabut cuk adi oãuy cekay. Gasũ dak wetabut ma cekay, wetaybit cĩcã ixem puye. Wetaybit soat podi ma ixex ya'õbaca iam. Soat oãum cebe iap muxipanpan jeenuy jajẽmap kabia wiwim pima. ¹³ Kawên icẽmãn cuk adi õn emutaybitbin. Iboap ekawên taã cuy ejeku. Wekukuap puxim cuy ejeku. Etabun cĩcã juy eguy Jesus Cristo kay. Xipan cuy warara'acayũ ejukuk. Imên cuy ajeku Jesus Cristo eju mũã'i wuyju jekukum pima. ¹⁴ Kawên idipat o'ãuwên ip ewebe kuy bima. Gebum cuy eguy iboap ekawên kay. Ibiõãbuk xipacat omuy wuywebe—Deus biõãbuk. Ixe biõãbuk wuybuywatwan ixex ekawên kay gebum am.

¹⁵ Ade Ásia eipi watwat'in cuk opere iap awẽã kuy eyawẽãtobuxik. Fígelo ma ixeyũ'in osunuy, Hermógenes tak. ¹⁶ Onesíforo bit obuywatwat'uk osunuy.

— Xipan cĩcã juy Onesíforo ejukuk, ibadipyũ dak — i õn e'em wuykukukat pe.

Ixex isũsũn ãu osunuy jajẽm ãm daomũnmũnap'a be ojo am. Pũã em ãu ixex Onesíforo omucokcokcoã—ade em ma. ¹⁷ Roma ka be jajẽm'isum okudadam oeku. Odobuxik puje acã oibu'un okudadam. ¹⁸ Etaybit Éfeso ka be bima soat em ixex obuywatwat'uk osunuy iam. Imêneju:

— Wetabotaidabotbon cuy oãuy ekay kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be iam cuy Onesíforo egutaybin — i õn e'em wuykukukat pe.

2

¹ Timóteo, ãn okpot co'i. Deus soat em xipan wuykuã Jesus Cristo eju mũã'i wuyju jekukum puye. Imênpuye a'õbacaam cuy eguy! ² Adeayũ mutaybitbin cuk adi oãuy—emutaybitbin

tak. Ĕn pukto iboam cuy cūg ma jekuku'ukayū mutaybitbin eguy ixeyū be warara'acayū mutaybin am.

³ Ade itabucayū ipiatpi'ajojom. Ĕn tak sorara buxim ebu'um gu juy eguy ipiatpi'ajo am. Jesus Cristo esoraram cuy eguy. Sorara buxim ixē a'ō kay acā juy kūyjobin eguy. ⁴Nopagōgōm pima jeduk'a beat co'i'ūmgu jekukum sorarayū. Ja'ōbi gu ip jekukum—jekukukat a'ōbi acā. Imēnpuxim Jesus Cristo a'ōbi acā ejeku. ⁵Cedağ ma o'jedau bima acā kuka o'jat jedauaptei warara'acat podi ma iwūncaat. Cedağ'ūm o'jedau bima bit, kuka o'jat gu. Imēnpuxim ěn tak cuy cedağ ma ejeku. ⁶Ku be ibukapik cīcāat cuy koam jexat'am yabu. Imēnpuxim ěn tak cuy ecekapik cīcā Jesus Cristo beam. ⁷Timóteo, gebum cuy eguy wekawēn kay. Wuykukukat cuy jemutaybin apēgape wekawēn iam.

⁸Gebum cuy eguy Jesus Cristo kay. Deus ixē Jesus Cristo o'gutait ce'ūap tomukadi. O'guyu kabi kay. Davi naxegebit o'guyu. Iboap cuk adi oğuwēnuwēn kawēn idipat muwēnuwēn pima. ⁹Itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat owebe, kawēn idipat oğuwēnuwēn puye. İkērēat mujurūgrūg'ukat puxim ip odaomūn owebe kawēn idipat muwēgāp puxim. Imēnpit iba'ore cebe ip kawēn idipat muwēgāp mu'ūm ām. Kawēn idipat muwēnuwēnap i'ūm gu. ¹⁰Imēneju wetaxi jījā ipiatpi'ajo am Deus emunaēhēyū be kawēn idipat a'ījo am. Wetaxi jījā ixeyū mutabut am Jesus Cristo kay. Deus ixeyū dak idaxijo wuydaxijoap co'i. Deus dipap kuğ jeedop ip. İxeyū dak Deus xe jeedop wuyweju. Soat em wuyetaıt acesop cexe. ¹¹Apēn cuk adi oğuwēnuwēn ewebe iap waram guto oğuwēn ewebe gasū dak. Iboap ekawēn icēmān.

Wuybu'u'ūm pima wuye'ū ām Cristo bikuyap tağ wuyekuap ojuy, ixē xe acesop wuyetaıt, i.

¹²Ipiatpi'ajo am wuyetaıt bima, ijodiacat kukukayūm acesop Cristo eju, i.

“Ōn pit Cristo ebekit gu,” i wuyju e'em pima, “Eyju dak webekitkiyū gu,” i je'e wuywebe ixē dak, i.

¹³Wuyju ixē ekawēn epereperem. Cristo bit ja'ōmuwarururun gu. İxe soat em e'em apēn cuk adi o'e'e iap tağ, i.

¹⁴Owebe awēwēap cuy eğuwēn ebekitkiyū be gebum ip top am. Egutaybitbin cuy ip.

— “Epeyewa'ōxikxik gu juy,” i ōn e'em eywebe Deus topabe — i juy ece cebe ip.

Jewa'ōxikxiğ pima ip ya'ījojomayū buywatwan gu ip—ixeyū mubu'u'un acā jetaabut am Jesus Cristo kay. ¹⁵Soan ma ece Deus pe “Cūg ma ěn jekukum oxē” i'e am ewebe. Cūg ma juy kapikpiğ eguy esūsūnap puxim Deus pe ekapikap coan. Kawēn icēmat cuy egutaybitbin—Deus ekawēn. ¹⁶Te'e ma

jewa'õxikxiğ ip adeayũ. Deus pit cekawẽn kay ġu ip. Ixeyũ ekawẽn coco'ukayũ biğ ma Deus kay ġu e'em. Jawa'õxikxiğ ġu juy eğuy ixeyũ eju. ¹⁷ Ot'ũ'ũ wuyẽn mu'ũmu'ũm. Imẽnpuxim ixeyũ wuymutaybitbin pima wuyetabucap kuka o'ğ'u'ũm ip. Wuymubu'un kuka ip Cristo kay wuyetabut am. Himeneu ixeyũ'in Fileto dak. ¹⁸ Pũğpũğ itabucayũ'in ixeyũ ekawẽn kay itabut o'e. Imẽnpuye oibu'un ip Jesus kay. Jetabucap o'jepere ip e bewi itabidaoat puxim.

— Deus kuy itabucayũ'ũm'ũm o'ğuyu kabi kay — i napa ma e'em ip itabucayũ be. — Wuyiwat zeku — i napa ma e'em ip. Imẽn ip itabucayũ mu'ukpiceğēğēn Jesus kay. ¹⁹ Wuyju bit acejepere ġu wuyetabucap, kawẽn cūğat kay wuyetabut puye. Cem ma uk'a muy buje, ya'at'et ġu. Imẽnpuxim kawẽn cūğat kay wuyetabun puje, acejere ġu dak. Deus ebekitkiyũ wuyju. Imẽn e'em Deus ekawěntup:

Wuykukukat itaybit abuyũ webekitkiyũ iam, i.
Wara'atup e'em:

“Deus ebekit õn” i'e'e'ukat ikērēat mujurũğrũğap cuy jepere, i dak e'em Deus ekawěntup.

²⁰ Ya'ade opop ibubut mũn'a'a yabo'gat'a be—ibubut adeat tuk'a be. Ouro muğēğē'a opop, prata muğēğē'a dak, ip muğēğē'a dak, wuynõm muğēğē'a dak. Pũğpũğ'a kuğ ip soat kabia. Wara'at'a kuğ pit ip xipacat ebapuk puje acã, ya'õbuyxiat ajēm puje acã. ²¹ Ikērēat mujurũğrũğap epere buje wuyju dak xipat acesop wuykukukat Jesus xe.

— Obuywatwan cuy eğuy, xipat ěn oxe buye — i je'e wuywebe. — Ocokcok cĩcã ekay — i je'e wuywebe, wuyağuyisu buye, ikērēat mujurũğrũğap kuy acepere buye dak.

²² Yaypan'isuayũ etabikukuap kay ġu juy eğuy. Cũğ ma juy ejeku Deus etabutpe. Etabun cuy eğuy Jesus Cristo kay. Ikukpin cuy soat ejukuk. Kaba'ũm cuy eğuy warara'acat eju. Imẽn ma jekukum ip—“Ocekukukat, ocebuywatwan cuy eğuy” i'e'e'ukayũ—Deus emumisunyũ. ²³ Ecekawẽn ġu juy jewa'õdawutwut'ukayũ eju, warēmtağ ma kawěnwẽn'ukayũ eju dak. Jawa'õxikxiğ acã ip. ²⁴ Wuykukukat buywatwat'ukat pit jewa'õxikxiğ ġu juy. Xipan cuy soat jukuk. Xipan ma juy soat mutaybitbin jeenuy. Yukupiceğēm ġu juy warara'acat jukuk.

²⁵ Wuymuymuy'ukayũ mukũyjobitbin pima, wuya'õpuruğ ġu juy acekawẽn ceweju ip. Ibuyxim cuy ip ajukuk. Guyjom paxi Deus ixeyũ ġubu'un ikērēat kay am. Ixeyũ aco'i ġutabun kawẽn icēmat kay. ²⁶ Kuy bima ibiõğbuk kērēayũ kukukat ixeyũ o'jat puca buap puxim. Ibiõğbuk kērēayũ kukukat bikuyap tağ ip jekukum ġasũ. Gaxĩn ma aco'i ġuto ip yağuyusan. Ibu'un aco'i kuka ip ibiõğbuk kērēayũ kukukat a'õ kay nobano'abibubu bewi puca o'kap iat puxim.

3

¹ Amap kabia iba'ore jĵã je'e itabucayũ be Deus ekawẽn tağ jeku am adeayũ ikērēat ġujurũğrũğ puye. Gebum cuy eguy iboap kay. ² Jewekay acã gebum jeedop ip ijodiacat. Itabikuku jĵã jeedop ip dinheiro kay.

— Soat podi ma oca'õbuyxi — i je'e ip napa ma. — Ka'ũmġu ocejo'iat ya'õbuyxiat — i napa ma je'e ip.

Warara'acat ekawẽn mukērērērēn jeedop ip.

— Ĕn xipac cĵã — i'ũmġu je'e ip, warara'acat xipacat ũmũm ma'ġu cebe ip.

Kũyjobit ġu jeedop ip jebay a'õ kay, jexi a'õ kay dak. Ibuyxim ġu ip Deus jukuk. Ixe kay itabucayũ dak jukuk ip ibuyxim ġu. ³ Abu jukuk ikukpin? Ka'ũma ma. Ya'õpuruğ ip soat jukuk. Warara'acat muymuyxi jeedop ip. Jewawēwēm ġu jeedop ip ikērēat kukap puxim. Dao ma ip etakomamãn. Xipacat kay ġu jĵã jeedop ip. ⁴ Jebureyũ tujowat ip cekay itakomaayũ be yaoka am. Warēmtağ ma jeku ip. Jewexe yoboğ cĵãayũm jeedop ip. Deus mucokcok pin ġu jeedop ip—jewemucokcok pin acã.

⁵ — Oceju dak Deus ebekitkiyũ — i napa ma je'e ip warara'acat pe.

Inaka itaybit ġu jeedop ip Deus a'õbacaap kuk am. Deus bikuyap tağ ġu jeku ip—jebikuyap tağ acã. Ixeyũ burem ġu juy eguy, ĩn pit. ⁶⁻⁷ Ixeyũ'in aoyũ muğuykukukum—yağuy'ũmayũ muğuykukukum. Ixeyũ aoyũ ikērēat mujurũğrũğ soat em.

— Ikērēat kuğ oceju — i'e'em ip ixeyũ aoyũ.

Inaka ikērēat mujurũğrũğap epereperem ġu ip. Iparara ip Deus ipiat supi'ajoat ocewebe iap puxim. Inaka kũyjobit pin ġu ip Deus pe jedaxijoan. Jewexe ip kawẽn icēmat kudadam. Jewexe jewemutaybitbin ip. Inaka itaybit pa'ore cebe ip kawẽn icēmãn. Imēnpuye imuğuykuku'ukayũ õmõm ixeyũ aoyũ duk'a be. Warēmtağ imutaybitbin ip.

— Ocekawẽn tağ cuy epeku eyejuap puxim ipiat'ajojoap kay — i'e'em ip cebe ip napa ma.

Imēn aoyũ muğuykukukum ip kawẽn icēmat tobuxikap puxim. ⁸ Moisés kawẽn icēmat muwēnuwēn'uk osunuy Deus a'õbi kuyje. Janes Moisés a'õ kayġu jĵã osunuy, Jambres tak. Kawẽn icēmat kay ġu jĵã osodop ip. Imēnpuxim ixeyũ aġokatkayũ warara'acayũ muğuykukukum ixeyũ be kawẽn icēmat kayap puxim. Yağuy'ũm ip. Jesus kay jetabucap ip o'jepere. Itabut'ũmat co'i ip Deus xe. ⁹ Soat em ġu bit ijodiacat ġuğuykuku ip—xepxep kabia ã. Guyjom soat ijodiacat je'e cebe ip:

— Ajo am eyetaybit? Ka'ũma am ma! — i.

Imēnpuxim kuyjeayũ'ũm'ũm o'e Janes pe, Jambres pe dak.

¹⁰ Bekit, etaybit cĩcã apēn ōn jekukum iam, apēn ōn warara'acat mutaybitbin iam tak, apēn obikuy Deus bikuyap taḡ weku am iam tak. Etaybit apēn wetabut Jesus Cristo kay iam, apēn wuypaceḡēm ḡu ōn warara'acat kuḡ iam tak, apēn ikukpin warara'acat kuḡ ōn iam tak, apēn wetaxi ipiat'ajo am iam tak. ¹¹ Itabut'ũmayũ juk adi ikērēm okuk. Ipiat cuk adi o'supi'ajoat ip owebe. Ikērēm cĩcã juk adi ip okuk Antioquia ka be bima, Icônio ka be bima dak, Listra ka be bima dak. Ade em cuk adi ipiat osupi'ajojo. Wuykukukat Jesus pit odaxijo ixeyũ bui bewi. Etaybit iboam. ¹² Jesus Cristo eju mũḡ'i wuyeku am wuybikuy bima, itabut'ũmayũ ipiat supi'ajoat wuywebe, Deus ekawēn taḡ wuyeku am wuybikuy bima. ¹³ Biḡ ma ip ikērēat ḡujurũḡ xipat'ũmayũ—warēmtaḡ ijodiacat mutaybitbin'ukayũ. Warara'acat muḡuykukukukum ip jeku. Jewemuḡuykuku dak ip. ¹⁴ Ēn pit apēn ōn cuk adi emutaybitbin iap taḡ cuy ejeku—apēn wuybadipyũ juk adi emutaybitbin iap taḡ tak. Etaybit cĩcã icēmān oceju juk adi emutaybitbin iam. Imēnpuye ocekawēn kay etabun cĩcã juy eḡuy. ¹⁵ Bekin pin ma Deus ekawēntup coco'uk eḡuy. Etaybit oxe ekawēn. Ibodup cocom pima wuyetaybit acesop apēn Deus wuydaxijojom Jesus Cristo kay wuyetabun puje iam. ¹⁶ Deus a'ōbi kuyjeayũ'ũm'ũm ixe ekawēntup o'tupmubararak—soatup. Iboaptup ekawēn xipat cĩcã kawēn icēmān wuymutaybit am. Xipat cĩcã ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ muḡuycũḡ ām ikērēat kay. Xipat cĩcã ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ mubikuy am ikērēat mujurũḡrũḡap epere am. Xipat cĩcã itabucayũ mukũyjo am Deus bikuyap taḡ jeku am. ¹⁷ Ibodupkuḡ pima wara'at kay ḡu je'e ip itabikuku Deus buywatwat'ukayũ. Soat kuḡ kuy ip. Ibodup kuḡ pima, iba'ore ḡu je'e ixeyũ be xipacat muḡē ām—iwarururuat muḡē ām.

4

¹ Deus etabun ḡasũ ōn awēm, Timóteo, Jesus Cristo etabun tak. Ixe Jesus Cristo apēn cuk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe—itabēḡayũ be, ce'ũ'ũayũ be dak. Ixe Cristo waram jajēm. Ipiat supi'ajoat ikērēat mujurũḡrũḡ'ukayũ be ikērēat ip o'ḡujurũḡrũḡ iapteim. Xipacat pit je'ḡũm jebekitkiyũ be—xipacat mujurũḡrũḡ'ukayũ be xipacat ip o'ḡujurũḡrũḡ iapteim. ² Soat kukukan je'e ixeyũ eju—jebekitkiyũ eju. Imēneju Deus ekawēn cuy eḡuwēnuwēn soat pe. Cekawēn cuy eḡuwēnuwēn imuwēn pa'ore ewebe bima, imuwēn pa'ore'ũm pima dak. Warēmtaḡ ma ceku'ibiyũ juy eḡukorēmrem.

– Ikērēat mujurũḡrũḡap cuy epeyepere – i juy ece cebe ip.
– Eyetabun cuy Jesus kay – i juy ece cebe ip.

Eya'õmucanucan cuy ip ixeyũ be cũg ma jeku am. Ekpicẽgẽ gu juy ixeyũ egutaybitbin. ³ Guyjom kawẽn icẽmat com ip ibu'un adeayũ. Jekpiwan ma ip jewemucokcoğ. Warẽmtağ ma imutaybitbin'ukayũ tomuwã ip jemutaybit am. Ya'ijo pinap acã ip guwẽn cebe ip. ⁴ Kawẽn icẽmat a'ijojoap jepere ip. Warẽmtağ e'e'ukayũ ekawẽn kay acã je'e ip—aypapayũ'ũm'ũm ekawẽn kay acã. ⁵ Òn pit, Timóteo, ağıusan cuy eguy warẽmtağ ekuap puxim. Etaxim cuy eguy ipiatpi'ajojom pima. Kawẽn idipat cuy eguwẽnuwẽn soat pe. Deus cuk enaẽ kapik am cebeam. Imẽnpuye soat em cuy ixeye beam kapikpiğ eguy.

⁶ Òn pit gaxĩn ma oaoka ip. Apẽn kuyje Deus etabutpe wũnca aokakakaap puxim ip oaoka. Gaxĩn ma ojẽm ijodiwi kobe o'jenapõn iap puxim. ⁷ Sorara xipacat puxim õn kapikpiğ Jesus Cristo beam. Pũğpũğ daudau'ukayũ'in cedağ gu jedaudaum ip. Ixeyũ buxim gu õn pit. Cedağ ma ojekuku—Deus ekawẽn tağ. Pũğpũğ ixeyũ'in taobu'u e'em ip jedau am. Ixeyũ buxim gu õn pit. Obu'u gu oğuy Jesus kay wetabut am. ⁸ Daudauat iwat tumũntuptup mõgmõğ iwũncaat a be soat etabutpe. Soat etabutpe dak wuykukukat Jesus je'e owebe:

— Òn xipat Deus xe ixeye emucũğ kuy buye — i.

Imẽn ixeye je'e waram jajẽm puje—kũyjobit'ũmayũ be ipiat'ajoap kabia be. Wuykukukat cũğ cĩcã. Ixeye wuyekukuap com—soat cocom.

— Eyju xipat Deus xe ixeye eymucũğ kuy buye — i je'e warara'acayũ be dak—ixeye ajẽmap wiwi'ukayũ be—jekayayũ be.

⁹ Bekit, gaxĩn ma juy ejot ojom. ¹⁰ Kuy ip o'jẽm oxewi oxeye osodop'iyũ. Demas itabiku o'e ijodiat kay jebubun. Imẽnpuye opere. O'ju Tessalõnica ka kay. Crescente o'ju Galácia eipi kay. Tito o'ju Dalmácia eipi kay. ¹¹ Lucas acã xeye jeenuy. Marcos cuy etakoy. Ixeye juy etojot eweju okay don pima. Ixeye xipat cĩcã je'e obuywat am Deus ekapikap pe. ¹² Kuy Tiquico oğuju Éfeso ka kay. ¹³ Weekabek cuk osuiwat Trõade ka be. Carpo duk'a be juk osuiwat. Ibo juy etojot don pima. Obubutup tak cuy etuptojot okay ixee muğẽgẽdup.

¹⁴ Alexandre juk adi ikẽrẽm cĩcã okuk—icaat muğẽgẽ'ukat—ferro muğẽgẽ'ukat. Wuykukukat cuy ideida cebe warẽmtağ okukapteim. ¹⁵ Ixeye wuya'õxixixixi jĩjã osunuy. Imẽnpuye eday'em'um cuy eguy cekay ixeye be ikẽrẽm ekukap puxim.

¹⁶ César ebekitkit wap õn jewedayoyom pima, ka'ũma ma o'e:

— Teku xipat cĩcã—ikẽrẽat o'guğẽ gu — i.

Soat ma ip oiwat. Òn pit obu'u Deus pe “Ikẽrẽat kuğ cĩcã eyju oxeye, Palo epesuiwat puye” i'e am cebe ip. Imẽnpuye:

— Bay, etakomãm ġu juy cekay oiwat ma'ġu ip — i òn e'em Deus pe.

¹⁷ Ixeyũ ma juk opere. Wuykukukat pit oiwat ġu. Oxe ma osunuy. Ixe obuywatwat'uk osunuy owebe Judeu'ũmayũ mukũyjo am kawẽn idipan—soat em imukũyjo am. Ixe juk odaxijo leão buximayũ bui bewi—ika'uat puximayũ bui bewi. ¹⁸ Wuykukukat odaxijo ikẽrẽat mujurũgrũġ'ukayũ bui bewi—soat pui bewi waokaap puxim. Guyjom odujuu soat em jexe onuy am kabi be. Ixe soat ka watwak kukukan je'e.

— Ĕn soat podi ma edipap kuġ — i juy ace cebe—wuykukukat pe. Imẽn cuy ace cebe.

¹⁹ Kato i juy ece soat pe—Priscila be, Áquila be dak, Onesíforo badipyũ be dak. ²⁰ Erasto Corinto ka be omuy. Trófimo juk osuiwat Mileto ka be iwãtaxipi buye. ²¹ Ejot cuy okay ihi wap. Ĕubolo e'em: — Kato — i juy ewebe, Prudente dak, Lino dak, Cláudia dak, soat warara'acayũ dak—wuykitpitpiyũ.

²² Òn kawẽnwẽn wuykukukat eju ewebeam.

— Bay, Timóteo a'òmucanucan cuy eġuy soat em — i òn e'em cebe. — Bay, xipan cuy soat itabucayũ ejukuk — i òn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

TITO BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

¹ Tito, ijidup mubararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Deus buywatwat'ukat òn. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe omujum Deus emunaēyū mutaybitbit am biğ ma ip itabut am Jesus kay. Biğ ma itaybit je'e ip kawēn icēmān. Biğ ma Deus bikuyap tağ jeku ip. ² Ixe bikuyap tağ wuyju jekukum, soat em acesop wuyetai cece iap wiwim puye.

— Soat em ma ip jeedop oxe itait — io'e Deus ipi muğē'ūm awap.

Deus napapa'uk ġu. ³ Imuwēğat pin pima Deus kawēn idipat o'ğuwēğat soat pe ijodiat pe. Okpot kayayū soat em itait ip jeedop oxe iap ekawēn o'ğuwēğat. Òn tak ixe juk omuju iboap ekawēn muwēn ām ijodiat pe. Iboap ekawēn muwēnuwēn òn Deus a'ōbi. Ixe Deus wuydaxijojo'ukat.

⁴ Tito, ijidup mubararağ òn ewebeaptum. Ēn okpot co'i Jesus Cristo kay wuyetabut puye.

— Bay, xipan cuy Tito ejukuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—wuykukukat pe.

— Yağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe ip.

⁵ Òn exe bima wuyekapikap cuk ağu'ūm ġu. Imēnpuye juk òn eiwat Creta be—tip'aweroro be wuyekapikap mu'ūm ām. Itabucayū kukukayū juy etaē soat ka be ağokaka be. Ixeyū juy etaē apēn cuk ocece ewebe iap tağ. ⁶ Itabucayū kukukat cūğ ma juy jeku soat etabutpe. Pūğ kuğ ma jetayxi kuğ jeenuy. Ixe ipotpoyū dak cuy Jesus kay itabun jeedop ip. “Teipotpoyūku warēmtağ acā jekukum soat em” i wuyjuyū e'em pima, ixe juy etaē ġu itabucayū kukukan. “Teipotpoyūku kūyjobit ġu jebay a'ō kay” i'e'em pima juy ixe etaē ġu. Imēn cuy itabucayū kukukat jeenuy. ⁷ Itabucayū kukukat Deus ekapikap kuğ. Imēnpuye cūğ ma juy jeku ip soat etabutpe jemuymuyap puxim.

— Warara'acat podi ma wa'ōbuyxi — i'ūmğu juy je'e.

Soat em ġu juy itapuruğ jeku. Ika'o'on ġu juy jeenuy. Dao ġu juy itakomā je'e. Warara'acat muğuykukukum ġu juy jeenuy dinheiro bu am. ⁸ Powatwat cuy tujuōmōm jeduk'a be. Xipacat kay juy jeenuy. Jewawēwēm cuy jeenuy soat em cūğ ma jeku am. Cūğ ma juy warara'acayū jukuk. Deus ekawēn tağ cuy jeku—soat ekawēn tağ. Warēmtağ ġu juy ip jewekuk. ⁹ Kawēn icēmat kay jījā juy jeenuy. Cūğ cīcā ma wuywebe iboap ekawēn tağ wuyeku am. Iboap ekawēn tağ jekukum pima, Jesus emumutaybitbinap tağ tak wuyju

jekukum. Iboap ekawēn taḡ jekukum pima kawēn icēmān warara'acat mutaybitbin jeenuy. Ixeyū mucokcokcoḡ jeenuy jetabucap epereap puxim cebe ip. Kawēn icēmat kay'ūmayū dak imukūyjobitbin jeenuy ixeyū aḡuymuwarurun am.

¹⁰ Cūḡ ma juy jeku ip itabucayū kukukayū, ade opop puye Jesus ekawēn kay ibu'u'uayū. Pūḡpūḡ Judeuyū'in itabut o'e Jesus kay. Imēnpit:

— Wuyajojoyū'ūm'ūm ekawēn taḡ cuy ajeku — i te'e ma e'em ip.

Warara'acat muḡuykukukum ip ibiwarēmtaḡ ma ip kawēnwēn puye. ¹¹ Ade jeadipyū mubu'u'un ip Jesus kay am, warēmtaḡ ma ip imutaybitbin puye. Ibisūsūn ḡu ip warēmtaḡ ma imutaybit am. Dinheiro bu ojuy am acā ip imutaybitbin. Imēnpuye juy ip eḡuymūḡ.

¹² — Creta eipi watwat dapxiyū — i juk o'e Creta eipi wat ma—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat. — Wuyjuyūm ḡu ip o'e—ika'ūayūm acā Creta eipi watwat — i juk o'e warara'acayū a'ḡjo. — Ibukapik'ūm ip — i juk o'e. — Jexat o am acā ip itaybit — i juk o'e.

Imēn Creta eipi wat jeadipyū o'ḡuwēn. ¹³ Icēmān ixe juk o'e. Napa ḡu juk o'e. Imēneju a'ḡpuruḡ cuy ip eḡukorem—imuḡuykuku'ukayū ekawēn kayayū. Jetabucap epereap puxim ip eḡukorēm. Ewebe ip imukorēm puje, biḡ ma ip je'e itabut Jesus kay. ¹⁴ Ibu'u je'e ip jetabut am wuydobuyū'ūm'ūm ekawēn kay—ijodiat ekawēn kay—kawēn icēmat kay'ūmayū ekawēn kay. ¹⁵ Xipacat mujurūḡrūḡ'ukat pe bit xipacat tobuxik put soat pe. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukat pe bit xipacat tobuxik pa'ore soat pe—itabut'ūmayū. Itaybit ḡu ip apēn cedaḡ Deus xe iam, apēn cedaḡ ḡu iam tak. Ikērēat kay acā ip ḡebum.

¹⁶ — Ocetaybit Deus — i'e'em ip napa ma. Imēnpit Deus ebekitkit ekukuap taḡ ḡu ip jekukum. Soat kay ip itakoma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus ekawēn kay. Iba'ore cebe ip xipacat mujurūḡ ām—pūḡ em tak ka'ūma.

2

¹ Ēn pit, bekit, ixeyū ekukuap taḡ ḡu juy ejeku. Kawēn cūḡān cuy Jesus ebekitkiyū eḡutaybitbin. Deus ekawēn cuy ixeyū eḡutaybitbin. ² Aypapayū juy eḡukūyjo.

— Eyetabikukum ḡu juy epesop — i juy ece cebe ip. — Eyetapuruḡ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am soat em — i juy ece cebe ip. — Eyetabun cīcā juy epesop Jesus kay — i juy ece cebe ip. — Ikukpin cuy warara'acat epejukuk — i juy ece cebe ip. — Eybu'um ḡu juy epesop Jesus ekawēn taḡ eyeku am — i juy ece cebe ip.

³ Imēntak yabutbucayū juy eḡukūyjo, bekit.

— Deus kay jījāyū ekukuap taḡ cuy epeku — i juy ece cebe ip. — Eybureyū muymuy ḡu juy — i juy ece cebe ip. — Kawēdi kay ḡu juy epesop eyka'o'onap puxim — i juy ece cebe ip. — Yaypan'isuayū juy epeḡutaybin ixeyū be cūḡ ma jeku am — i juy ece yabutbucayū be. ⁴— Xipan cuy eyitop epejukuk — i juy je'e ip. — Xipan cuy ey'iyū epejukuk — i dak.

Imēn yaypan'isuayū awēwēm cuy jeedop ip yabutbucayū.

⁵ — Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy je'e ip yaypan'isuayū be. — Xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm cuy epesop — i juy je'e ip. — Xipan cuy eyduk'a beayū epejukuk — i juy je'e ip. — Kūyjobin cuy epesop eyitop a'ō kay — i dak je'e ip.

Imēn cuy yaypan'isuayū ḡukūyjo ip yabutbucayū. Imēn ip imukūyjo buje, warara'acayū je'e ḡu:

— Deus ekawēn xipat ḡu aco'i, cekawēn kayayū cūḡ ḡu jekukum puye — i.

⁶ Imēntak tapupuyū juy eḡukūyjo—yaypan'isuayū.

— Jewawēwēm cuy epesop cūḡ ma eyeku am — i juy ece cebe ip.

⁷ Ēn tak, bekit, xipacat mujurūḡrūḡ'ukan cuy eḡuy warara'acat pe ekukuap co'i jeku am. Warara'acat mutaybitbin pima juy aḡuysan eḡuy. Kaypatpan ḡu juy eḡuy. Deus ekawēn eḡuwarururun ḡu juy. Cūḡ ma juy cekawēn eḡutaybitbin. ⁸ Cūḡ ma juy kawēnwēn'uk eḡuy ekay'ūmayū be ekawēn mukērērēnap puxim. Cūḡ ma ēn kawēnwēn pima, isūsūn jeedop ip wuymuymuy ām, ekawēnkērē'ūm puye.

⁹ Tei'ūma kapikpik'ukayū dak cuy eḡukūyjo, bekit.

— Kūyjobin cuy epesop eyekariwa a'ō kay — i juy ece cebe ip. — Eyekariwa bikuyap taḡ cuy epeku soat em — i juy ece cebe ip. — Jedede'ukayūm ḡu juy epesop eyekariwa kay — i juy ece cebe ip. ¹⁰ — Eyekariwa bubut cuy epetujupa'um ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy eyekapikap kuḡ epesop — i juy ece cebe ip. — Xipan cuy epeyekapik eyekariwa beam — i juy ece cebe ip. — “Deus ekawēn xipat cīcā ixeyū daxijojo'ukat ekawēn,” i je'e warara'acayū xipan eyekapikap co buje — i juy ece cebe ip.

¹¹ Gasū bit: — Soat kuḡ ōn xipan soat taxijo am—eydaxijo am — io'e Deus wuywebe.

Imēnpuye, Tito, imēn cuy Jesus ebekitkit eyawēwē.

¹² — Okpot oe'ū ipiat'ajojoap kay eyejuap puxim — i'e'em Deus wuywebe. — Imēnpuye eyetabut'ūmap cuy epeyepere — i'e'em. — Deus kay'ūmayū emumutabikukunap cuy epeyepere — i'e'em. — Jewawēwēm cuy epesop soat em cūḡ ma eyeku am — i dak. — Cedaḡ cuy epesop ijodiat etabixe — i dak. — Wekawēn taḡ cuy epeku soat em — i dak.

13 Imēn cuy ajeku Jesus Cristo ajēmap wiwim pima—wuydaxijojo'ukat ajēmap wiwim pima. Wuycokcok cīcā yajēmap wiwi am. Ixe ajēm puje soat ijodiacat je'e:

— Soat podi ma Deus ya'ōbuyxi — i. — Ka'ūmgu ixe jo'iat idipat — i je'e ip. Ka'ūmgu yajēmap kabia jo'iat idipat. Idip cīcā je'e. ¹⁴Ixe Jesus Cristo jekpiwatpin ma oe'ū wuywebeam. Wuya'ōmucan am oe'ū wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Wuy-muisun am soat taḡ oe'ū. Jebekitkin wuy'e am oe'ū. Wuywebe xipacat mujurūḡrūḡ'ukayūm oe'ū.

¹⁵Bekit, iboam cuy itabucayū eḡutaybin. Yawēwēm cuy ip eḡuy. Ikērēat mujurūḡrūḡ pima juy ip eḡukorēm. Jemupubut-bunat ḡu juy cebe ip.

— Wa'ōbi ḡu ōn eyawēwēm—Jesus Cristo a'ōbi acā — i juy ece cebe ip.

3

¹Tito, Jesus ebekitkiyū juy eḡukūyjo—exeayū.

— Kūyjobin cuy epesop wuyajecuḡap a'ō kay—ixē beam kapikpik'ukayū a'ō kay dak — i juy ece cebe ip. — Xipacat muḡē ām ixeyū be eydakoy buje, epeyekapik cuy cebeam ip — i juy ece cebe ip. ²— Warara'acat epejomuymuy ḡu juy — i juy ece cebe ip. — Kaba'ūm cuy epesop eyeweweju — i dak. — Xipan cuy soat epejukuk — i dak. — Eya'ōpuruḡ ḡu juy epesop—eya'ōdidim ma — i dak.

³— Warara'acat podi ma oceju bit xipat — i'ūmgu juy ace'e, kuy bima wuyju dak cuk adi wuyaḡuy'ūm ajop puye.

Kūyjobit'ūm cuk adi ajop warara'acayū a'ō kay—Deus a'ō kay dak. Ikērēat cuk adi aḡujurūḡrūḡ. Ajo wuyju imuḡē pin cīcā iat muḡēḡēm cuk adi ajop. Wuymucokcok am acā juk adi ajekuku. Ikērēm cuk adi warara'acat ajukuk. Warara'acat ekawēn mukērērēnxi ajop. Wuyetabikuku ajop warara'acat kay. Wuykay itakomama juk adi osodop ip warara'ayū. Wuyju dak ixeyū kay wuyetakomama juk adi ajop. ⁴Deus pit wuydaxijojo'ukat. Apēn wuykukpin cexe iap o'ḡubapuk wuywebe. Apēn xipan wuykukpin iap tak o'ḡubapuk wuywebe.

⁵Iboap mubapuk puje juk wuydaxijo. Ixe juk wuydaxijo xipacat aḡujurūḡrūḡ puye ḡu, cūḡ ma ajekuku buye ḡu dak. Ixe juk wuydaxijo, wuykay itabotaidabotbot puye acā. Ibiōḡbuk cuk wuymuisun soat taḡ. Kuy bima wuyebay ebekitkin ajop. Gasū bit waram wuykapap puxim Deus ebekitkin acesop. Kuy bima ikērēat kuḡ ajekuku. Gasū bit Deus biōḡbuk wuy-muisusun. Wuybinūnisi ḡasū. ⁶Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe. Tacup ḡu osunuy iūm ām wuywebe. O'ḡuōm wuywebe Jesus Cristo oe'ū wuywebeam puye—wuydaxijojo'ukat oe'ū buye. ⁷Ixe jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe cūḡ ma jexe wuyeku am. Deus soat podi ma wuykuḡ xipan. Ixe wuymucūḡcūḡ.

— Cũğ ma eyju oxe — i'e'em ixe wuywebe. — Soat em epesop oxe eyetai — i'e'em wuywebe.

Iboap wiwim cĩcã wuyju. ⁸ Icēmãn òn eymutaybitbin.

Kuy òn awēwē iap cuy eğuwēnuwēn wuykitpitpiyũ be—Deus kay itabun'ibiyũ be. Xipacat mujurũğrũğ cuy jeedop ip soat em. Xipacat mujurũğrũğ pima, warara'acayũ buywatwan jeedop ip. Xipat tak je'e Deus xe. ⁹ Warara'acayũ te'e ma jewa'òxikxiğ. Te'e ma ip wuydobuyũ'ũm'ũm putet muwēnuwēn. Jawa'òdawutwun e'em ip. Moisés ekawēn a'òxikxiğ e'em ip. Te'e ma wuyju ixeyũ ekawēn cocom. Te'e ma ip kawēnwēn. Ecekawēn ğu juy ixeyũ eju. ¹⁰ Warara'acayũ warēmtağ itabucayũ mutaybitbin. Itabucayũ mubu'u'un ojuy ip ixeyũ be wara'at tağtağtağ ma jekawēn ãm. Ixeyũ juy eğukorēm.

— Warēmtağ imutaybitbinap cuy epeyepere — i juy ece cebe ip.

Warēmtağ imutaybitbinap eperē'ũm pima, waram cuy ixeyũ eğukorēm. Xepxep em ixeyũ eğukorēm. Warēmtağ imutaybitbinap eperē'ũm pima, ceweju ğu juy ip ejeku. ¹¹ Etaybit ikērēat mujurũğrũğxi ip iam. Deus ekawēn kay ğu jĩã ip. Ikērēat mujurũğrũğ acã ip. Ixeyũ dak itaybit iboam.

¹² Ártemas cuy oğuju ekay. Ixe mujum'ũm pima, Títiquo juy oğuju. Ekay yajēm puje, dao juy eju Nicópolis ka kay odopabijuk am. Ibo ka be ihi oğukap. ¹³ Warara'acat a'òbuywatwat'ukat Zenas je'jēm exewi ğuyjom, Apolo dak. Ibuypuğ ğu juy ixeyũ eğujēm. Iũm pucacat cuy eğũm cebe ip cum pima. ¹⁴ Itabucayũ mukũyjojom cuy eğuy.

— Xipacat mujurũğrũğ cuy epesop — i juy ece cebe ip. — Eybubut'in cuy epeğũm ikuğ'ũmayũ be — i dak. — Warēmtağ ğu juy epeku — i dak. — Eybu'um ğu juy epeyekapik — i juy ece cebe ip.

¹⁵ Soat oxeayũ kato mujujum ekay. Òn tak kato mujujum soat pe itabucayũ be—wuybureyũ be.

— Bay, xipan cuy Titoyũ ejukuk — i òn e'em Deus pe.

Ibũrũ ma.

FILEMOM BEAPTUP PAULO EMUDUPMUBARARAKTUP

1-2 Filemom, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum. Òn Paulo. Daomũnmũnap'a be òn, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye. Wuykitpit Timóteo omuy oxe. Otupmuju ewebeaptum, Filemom, eduk'a be je'aweroro'ukayũ beaptum tak—itabucayũ beaptum. Otupmuju wuyixĩt Áfia beaptum tak. Arquipo beaptum tak otupmuju—oweju Jesus Cristo beam kapikpik'ukat peaptum. Ekukpin cĩcã ocexe. Ën kapikpiğ oceweju kawẽn idipat muwẽnuwẽn.

³ Deus wuyebayat. Jesus Cristo wuykukukat. Ixeyũ eju òn kawẽnwẽn ewebeam.

— Bay, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em cebe. — Yağuy mubabibin cuy eğuy yağuybabi'ũmap puxim — i òn e'em cebe.

⁴⁻⁵ Filemom, soat em warara'acayũ e'em owebe: Ixe Filemom itabut cĩcã wuykukukat Jesus kay — i. — Ixe xipan Jesus ebekitkit kuğ — i dak.

Imẽnpuye òn kawẽnwẽn Deus eju ewebeam.

— Bay, ãn xipat cĩcã — i òn e'em. — Filemom buywatwan cuy eğuy — i òn e'em. — Ibadipyũ buywatwan tak cuy eğuy — i òn e'em cebe.

⁶ Wuyağuywağõm wuyju e'em, pũğ kay wuyetabut puye—Jesus Cristo kay. Imẽnpuye:

— Bay, ocemutaybin cuy ece ade jĩjã xipacat pupum eyju Cristo eju mũğ'i eyju buye iam — i òn e'em Deus pe.

Big ma juy iboam wuyetaybin ace'e. ⁷ Okitpit, ocokcok cĩcã. Wa'õca jĩjã dak oce, Deus ebekitkit ikukpin exe buye, ãn xipat oxeyũ kuğ puye dak. Ën soat Deus ebekitkit mucokcokcoğ.

⁸ Obure, cũğ ma kuka o'e owebe “Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay” i'e am ewebe, Cristo kay wuyetabut puye.

— Kũyjobin cuy eğuy wa'õ kay — i'ũmğu òn pit e'em ewebe, ⁹ wuyewewekuğ wuykukpin puye. — Ekpiwan ma ecekũyjobin wa'õ kay, kũyjobit pin pima acã — i òn pit e'em ewebe.

Imẽn òn e'em ewebe Cristo a'õbi ma'ğu òn. Daomũnmũnap'a be òn ġasũ, Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi ojekuku buye.

¹⁰ Onésimo awẽğ muwẽn òn ġasũ ewebe. Òn daomũnmũnap'a be bima, ixe Onésimo itabut o'e Jesus kay, Jesus oğuwẽn cebe buye. Imẽnpuye ixe okpot co'i. ¹¹ Kuy bima ixe Onésimo xipat ġu osunuy exe. Kũyjobit'ũm osunuy a'õ kay. ġasũ bit xipacan o'e wuyxe.

¹² Ixe ikukpin cĩcã oxe. Inaka oġuypit ekay. ¹³ Obikuy oce oxe ma jeenuy am obuywacan edieġ, òn daomũnmũnap'a be bima.

¹⁴ — “Ãġ jeenuy exe ebuywatwat'ukan,” i juy ece owebe — i'ũmġu òn pit e'em ewebe.

Obu'u ewebe ixex be obuywacan ebu'u bima. Ebikuy bima acã ixex be obuywacan ece. Ebikuy bima acã oxe jeenuy.

¹⁵ Ixe Onésimo ade kabia ġu osunuy wũy ma ewi. Gasũ bit aco'i soat em jeenuy exe ekay cepit puje. ¹⁶ Ewebe tei'ũma kapikpik'ukat osunuy kuy bima. Gasũ bit ekipit ma ixex, Cristo kay itabut puye. Ikukpin oxe ma. Exe bit ibodi ma ikukpin je'e ewebe kapikpiġ puye, wuykukukat kay itabut puye dak.

¹⁷ — Paulo obure jĩjã — i ěn e'em pima, ixex Onésimo juy etujuõm edukã be ewebe odujuõmap puxim. ¹⁸ Ixe juk adi ebubut'in o'tujupa'um pima, exe cewero bima dak, iboap cuy eġubararak taperadup pe. Ceweroam ġu je'e—weweroam acã. ¹⁹ Guyjom òn ma ixex eweroap oteida ewebe. Paulo òn. Òn ma oteida iaptup mubarararaġ òn ewebeaptum. Jesus Cristo kay mo etabut eġuy kawẽn idipat oġuwẽn ewebe buye. Imuwẽn'ũm pima kajuk etabut ġu eġuy. Soat em etabẽġ eġuy Deus xe iap oweju eweroap co'i. Gbum cuy eġuy iboap kay. ²⁰ Imẽnpuye, okitpit, xipan cuy Onésimo ejukuk wuyetabut wuykukukat kay buye. Xipan cuy etujuõm eduk'a be omucokcok am.

²¹ — Xipan cuy Onésimo ejukuk — i juk oce ewebe, Filemom. — Imẽnpit wekawẽn podi ma xipan ixex jukuk — i òn e'em owebe ma ijudup mubarararaġ pima.

²² Gaxĩn ma aco'i Deus omudot eykay, “Paulo juy eġudot ocekey,” i'e'em eyju cebe buye. Imẽnjeju:

— Eduk'a juy eyamuxipan owebeap'am oxecap'am — i òn e'em ewebe.

²³ Epafras kato mujujum ewebe. Ixe Epafras tak taomũnmũn, oweju Jesus Cristo muwẽnuwẽn cuk adi oeku buye. ²⁴ Obureyũ kato io'e ip eywebe soat pe—Marcos, Aristarco dak, Demas tak, Lucas tak.

²⁵ — Ocekukukat, xipan cuy Filemom ejukuk — i òn e'em Jesus Cristo be.

Ibũrũ ma.

JUDEUYŪ BEAPTUP CARTADUP

¹ Kuy bima juk adi Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū o'gudodot ipi kay jekawēn muwēn ām wuydobuyū'ūm'ūm pe—Judeuyū be—kuyje itabucayū be. Soat pucet ġu o'gūwēn jekawēn—i'in ā. Ade em ma juk adi o'gūwēnuwēn cebe ip. Wara'at taġtaġtaġ ma o'gūwēnuwēn cebe ip. ² Gasū bit jekpot ma o'gudot wuykay jekawēn muwēn ām wuywebe. Jekpot eju Deus soat o'gūgē—ipi, kabi dak. Jekpot eju dak koato o'gūwegūn, ihi dak. Ixe juk jekpot o'taē soat kukukan—ipi juayū kukukan, kabi beayū kukukan tak. ³ Deus idipap co'i ipot tak idip. Deus a'ōbuyxi jo'i ma ixe dak ya'ōbuyxi. Deus co'i ma ipot tak. Ixe a'ōbi soat opop jemuymuyap pe—kabi daġat, ipi daġat tak, ixe ya'ōbaca buye. Ikērēat o'ju'uk soat pewi ipi juayū bewi. Soat taġ ip o'gūisun. Imuisun ip puje, oabik Deus xe kabi be. Oabik Deus aġuywaġōm soat kukukan. Ixe Deus soat podi ma ja'ōbacaap kuġ.

⁴ Deus jekpot o'jomuy jekawēn tojotjot'ukayū bodiam ya'ōbacaam. O'jomuy ya'ōbuyxiam kabi bewi ajēmjēmāyū bodi ma. Jesus Deus ipot. Imēnpuye:

— Jesus putet soat putet podi ma ibutetpuyxi — i'e'em Deus soat pe wuywebe.

⁵ — Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

Waram pima:

— Ōn ma ebay oce, okpot ece'e — i juk o'e Deus jekawēn tojotjot'ukayū be ġu—jekpot pe acā.

⁶ Deus jekpot mudon pima ipi kay, koapat osunuyiat mudon pima:

— Soat wekawēn tojotjot'ukayū juy je'e okpot pe “Ēn xipat cīcā ocewebe,” i — io'e Deus soat pe.

⁷ Jekawēn tojotjot'ukayū muwēnuwēn pima:

— Wekawēn tojotjot'ukayū mujujum ōn kabido jo'i. Wa'ōbuywatwat'ukayū mujujum ōn daxae jo'i — i'e'em Deus.

⁸ Imēnpit:

— Deus, ēn ma soat taġacat kukukan ecesūy — i'e'em Deus jekpot pe. — Ēn soat kukukat iap i'ūm ġu. Cūġ ma ixeyū kukukan ecesūy — i'e'em cebe—jekpot pe. ⁹ Ajo cūġ ma iap kay jījā ēn, i. Ajo ikērēat iap kay bit etakoma, i. Imēneju kuy juk ōn enaē soat taġacayū kukukan, i. Deus ōn, i. Ebay ōn, i. Kuy juk ōn emuy ebureyū bodi ma a'ōbuyxian, i.

Imēnpuye ecokcok cīcā, i.

Imēn Deus jekpot muwēnuwēn o'e.

¹⁰ Imēntak jekpot o'ḡuwēn: Kariwa, ka'ūmḡu bima ēn cuk adi ipi eḡuḡē, i. Ebum ma juk adi kabi eḡuḡē, i. ¹¹ Ipi i'ūm, kabi dak i'ūm ma, i. Ēn pit ece'ūm ḡu, i. Soat em ma ēn pit etabēḡ ecesūy, io'e Deus jekpot pe, i. Ipi iokok je'e, kabi dak. Wuydoti iokokat puxim je'e ip, i. ¹² Wuydoti mu'adabocap puxim ipi eceḡu'adabot, kabi dak, i. Wuyju wuydoti iokokat xixxiḡ iisuat pu am, i. Imēnpuxim wara'at eipi eceḡuḡē ijop eipi dieḡ, i. Kabi dak wara'at ma eceḡuḡē ijop tieḡ kabi dieḡ, i. Jajoren ḡu ēn pit. Ibit ma ecesūy soat em ma, i.

Imēn Deus o'e jekpot muwēnuwēn.

¹³ Ekay itakomaayū a'ōbacaap oḡu'ūm, i. Kūyjobin jeedop ip a'ō kay, i. Ēn ixeyū kukukan e'emap wiwim pima oxe mabuk ecesūy, i. Xik'i juy eḡuy oxe, i.

Imēn Deus o'e jekawēn tojotjot'ukayū be ḡu—jekpot pe acā. Pūḡ em tak o'e ḡu ma jekawēn tojotjot'ukayū be. ¹⁴ Cekawēn tojotjot'ukayū ibiōḡbuk acā—kabi bewi ajēmjēmayū. Soat ip kapikpiḡ Deus peam. Deus ixeyū mujujum ḡuyjom tax-ijo'iaiyū buywacam.

2

¹ Imēneju wuyetabun cīcā juy ajop iboap ekawēn kay wuyetabucap epereap puxim. Kuy bima juk adi kawēn icēmat aya'ījojo. Iboap ekawēn kay wuyetabucap epere buje bit, warēmtaḡ ma kuka ajeku kobe o'jenapōniat puxim—uhuiat puxim. ² Deus ekawēn tojotjot'ukayū juk adi cekawēn o'ḡuwēnuwēn kuyje—kabi bewi ajēmjēmayū. Ixeyū ekawēn icēmat.

— Kūyjobin cuy epesop ixeyū ekawēn kay — i juk o'e Deus kuyjeayū be.

Imēnpuye Deus ipiat o'supi'ajojoat jekawēn kay kūyjobit'ūmayū be kūyjobit'ūmapteim. Ipiat o'supi'ajojoat jekawēn mupubutbut'ukayū be dak jekawēn mupubutbutcapteim. ³ Apēn Deus wuydaxijojom iap soat podi ma idip. Wuybu'u ixe be wuydaxi Joan pima bit, wuyenapōn pa'ore ace'e ipiatpi'ajoap puxim. Wuykukukat Jesus koap ma o'e:

— Eyetabun pima, Deus jeydaxijo — i.

Guyjom ixe ekawēn coco'ukayū kuy juk cekawēn o'ḡuwēn wuywebe.

— Icēmān xeku e'em eywebe — i juk o'e ip wuywebe. ⁴ Deus tak o'e wuywebe:

— Icēmān ip wekawēn muwēnuwēn eywebe — i.

Ixe ja'ōbacaap o'jomōḡmōḡ cebe ip—jekawēn coco'ukayū be. Imēnpuye Deus a'ōbacaap o'ḡubapukpuk ip adeayū etabun. Wuywebe i'e ba'oreat o'ḡubapukpuk ip adeayū etabun.

Ka'ũma ma buk ajojojoiat tak o'gubapukpuk ip Deus a'õbi. Deus jekpiwatpi ma jebiõgbuk emumuũm o'gu'ẽ'ẽ'ẽ cebe ip. Ibiõgbuk xipacat emumuũm o'gu'ẽ'ẽ'ẽ.

⁵ Guyjom Deus wara'at ma ipi gugẽ iisuat. Ibo eipim omuyku iap muwẽnuwẽn oceju eywebe.

— Eyju ma ipi iisuat kukayũm epesop — io'e Deus jekawẽn tojtjtot'ukayũ be gu—jebekitkit pe acã. ⁶ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Deus, soat em ẽn gẽbum ijodiacat kay, yopõt ma'gu ip, i. Ya'õbuyxi gu ip, i. Inaka ẽn cekay ip ag, i. ⁷Deus, kuy juk ipi juacayũ ejomuy ekawẽn tojtjtot'ukayũ josũ'iyũm, i. Darem ma ip jeedop ixeyũ josũ'iyũm, i. Kuy juk ixeyũ ejomuy idipap kukayũm ipi kukukat puxim, ya'õbuyxiayũm tak, i. ⁸Ixeyũ be juk a'õbacaap egũm soat tağacat kukayũm, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup.

— Soat tağacat kukayũm jeedop ip webekitkit — io'e Deus ibodup pe.

Gasũ bit ijodiat soat gu ikukukan—Deus emumuğẽ kukukan. Ixeyũ soat kukukan iap ma ajojojo gu buk. ⁹Jesus pit kuy ajojojo. Deus xe ikukpin cĩcã osodop ip ipi juacayũ. Imẽnpuye Deus Jesus o'jomuy jekawẽn tojtjtot'ukayũ josũ'ian. Darem ma osunuy ixeyũ josũ'ian guyjom je'ũ ãm soat peam ipi juayũ beam. Gasũ bit ka'ũmgu Jesus co'iat ya'õbuyxiat. Ka'ũmgu ixex jo'iat idipap. Ka'ũmgu ixex jo'iat, ixex oe'ũ soat peam puye. ¹⁰Deus a'õbi soat kake ipi dağacat, kabi dağacat tak. Soat kake ixex dipap mubapuk am soat pe. Ixex ibikuy jĩjã soat jebekitkit pe jedipap kuk am.

— Okpot pe ipiat'ajo buje acã ipi juacat taxijo but je'e — io'e Deus jewebe ma.

Imẽnpuye ibikuy osunuy ipiatpi'ajoan jekpot pe. E mukacũğcũğat puxim Jesus cucum koap kabi kay jemudaxijoyũ wap. Ipi juacayũ kukukayũm jeedop ip Jesus eju ixex emudaxijoyũ.

¹¹Ixex Jesus ikẽrẽat uk'uğ ijodiacat pewi. Imuisusun ip. Ixex ebay cemumuisunyũ ebay dak. Pũğ ma ixeyũ ebayat. Imẽnpuye Jesus isũsũn gu “Eyju okitpitpiyũ” i'e am ijodiacayũ be, jemumuisunyũ be. ¹²Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Bay, jemuwẽn õn okitpitpiyũ be, i'e'em Deus pe. Ẽn soat podi ma a'õbaca iam jebibododon oce a'õkayayũ be wa'ijo am, i.

¹³Wara'atup e'em:

Õn pit wetabut oce cekay, i'e'em ixex. Ijoce ma õn webekitkit kuğẽn ma juk egũm owebeiyũ kuğ, i dak e'em ixex Deus pe.

¹⁴Deus ebekitkiyũ ijodiacayũ ijebit tağ toyteyayũ. Imẽnpuye Jesus tak ijodian o'e cebuxim ip. Ipi juan o'e guyjom je'ũ ãm. Oe'ũ ibiõgbuk kẽrẽayũ kukukat a'õbacaap mu'ũm ãm.

Ibiõğbuk kērēayū kukukat wuy'ūap mupararurun. ¹⁵ Tei'ūma kapik'ukat iparara jījā jekariwa buxim iap puxim wuyju dak wuyparara wuye'ūap puxim. Jesus pit oe'ū wuypararap mu'ūm ām. ¹⁶ Jesus ipi juan o'e Deus ekawēn tojtjot'ukat taxiyo am ɣu—Abraão naxeğebitbit taxiyo am acā. Imēntak e'em Deus ekawēntup. ¹⁷ Jesus kuy juk jekitpitpiyū buximan o'e Deus bikuyap tağ. Ixeyū buximan o'e cekay ip ağ am paī yoboğat puxim. Ixeyū buximan o'e xipan ixeyū kuk am, cedağ ma kapik am Deus peam tak. Ixeyū buximan o'e Deus pe ikērēat'ukan ixeyū bewi. ¹⁸ Jesus ipiat o'supi'ajojo wuybuxim. Satanás te'e ma ikērēat muğēap ojuy osunuy Jesus pe, wuywebe ikērēat muğēap ojuy buxim. Imēnpuye ixeyū itaybit wuybuywat am Satanás ikērēat muğēap ojuy wuywebe bima.

3

¹ Okitpitpiyū, ģebum cuy epesop Jesus kay. Eyju okitpitpiyū wuyetabut Jesus kay buye. Wuyetabucap muwēnuwēn wuyju warara'acayū be. Deus cuk wuynaē jebekitkiyūm. Deus Jesus cuk o'taē wuyepaī yoboğan. Imēneju Jesus kay juy ģebum epesop. ² Deus cuk ixeyū o'taē jebekitkiyū kay ağ am. O'taē jebekitkiyū epaīm yoboğan. Jesus cedağ ma jekapikap kuğ osunuy ixeyū kay ağ. Ixe buxim Moisés dak cedağ ma jekapikap kuğ osunuy Deus ebekitkiyū kay ağ. ³ Uk'a muymuyat uk'a beayū bodi ma ya'õbuyxi. Imēnpuxim Jesus ya'õbuyxi Moisés bodi ma. Imēnpuye cedağ cīcā wuywebe kūyjobit am Jesus a'õ kay Moisés a'õ kayap podi ma. ⁴ Soat uk'a ijodiat emuamuy'a. Soat pit Deus emumuğē. ⁵ Moisés cedağ ma osunuy jekapikap kuğ. Cedağ ma osunuy Deus ebekitkiyū kuğ. Jekpiwan ma kapik'ukat osunuy. Apēn Deus je'ē ģuyjom iap muwēnuwēn'uk osunuy cebe ip Moisés ma. ⁶ Cristo bit Deus ipot. Deus ebekitkit kukukat ixeyū—wuykukukat. Ixe cedağ ma wuykuğ. Wuya'õca e'em pima, cebekitkiyūm acesop. Wuycokcoğ ma soat em Deus xe acesop iap wiwim pima dak.

⁷ Imēn kuyjeat e'em Deus biõğbuk a'õbi: Gasū eywebe Deus a'ījo buje, ⁸ Kūyjobin cuy epesop ixeyū a'õ kay, i. Kūyjobit'ūm cīcā osodop ip Deus a'õ kay eydobuyū'ūm'ūm, i. Ya'õ kay ɣu ip o'e, i. Uk'a'ūmat tağ jekukum pima, “Wuyju ikērēat muğēğēm pima dak, Deus ideida ɣu wuywebe,” i te'e ma o'e ip Deus puyx-ijojom, i.

⁹ Quarenta koato bun wa'õbacaap mubapukpuk'ukat oğuy itabutpe ip, i'e'em Deus, i. Imēnpit “Xipan ɣu ēn ocekuğ,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe eydobuyū'ūm'ūm, i.

“Oceju ikêrêat muğêğêm pima dak ên ideida ġu ocewebe,” i napa ma e'e'uk osodop ip owebe obuyxijojom, i'e'em Deus, i. ¹⁰ Imêneju wetakoma jîjâ juk adi oce cekay ip, io'e Deus, i. Ikêrêat kay acâ ip osodop jewağuyğuy, i'e'em Deus, i. Itaybit ġu ip osodop oem, i. ¹¹ Imêneju wetakoma jîjâ juk adi oce cekay ip, i. “Jeôm ġu ip okay jebodoy am—püğ tak ka'ûma ma,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Imên Deus e'em.

¹² Okitpitpiyû, eyday'em'um cuy epesop eyewewekay eywebe eyetabucap epereap puxim! Deus kay eybu'u bima soat em itaicat kay, ikêrêat kay acâ juy epesop ġebum. Eyetabut ġu epesop cekay. Warara'acat a'ô kay acâ epesop kÿjjobit. Ixe a'ô kay bit kÿjjobit ġu epesop. ¹³ Soat kabia jewa'ômucanucan cuy epesop eyewemuğuykukuap puxim ikêrêat muğêap puxim tak; eyetabut'ûmap puxim tak; eybu'uap puxim tak Deus kay.

— Gasû ma kÿjjobin cuy epesop — i juk o'e Deus wuydobuyû'ûm'ûm pe.

— Gasû — i'e'em Deus wuywebe dak.

Wuywebe “ğasû” i'e'em pima, jewa'ômucanucan cuy epesop eywebe eyetabucap epereap puxim. ¹⁴ Wuyetabun'isum cuk adi wuyetabut cîcâ ajop Cristo kay. Ixe kay wuyetabucap epere'ûm pima ixè bureyûm acesop.

¹⁵ Imên e'em Deus ekawêntup: Gasû eywebe Deus a'îjo buje, kÿjjobin cuy epesop ixè a'ô kay, i. Eydobuyû'ûm'ûm puxim ġu juy epesop kÿjjobit'ûmap kuğ, i.

¹⁶ Deus a'ô o'ya'îjojo ip Egito eipi bewi Moisés emumujêmyû. Inaka kÿjjobit'ûm cîcâ osodop ip ya'ô kay. Oibu'un ip cekay.

¹⁷ Ibun cîcâ Deus itakoma osunuy cekay ip—40 koato bun. Itakoma osunuy ikêrêat mujurûğrûğ'ukayû kay, uk'a'ûmat tağ oe'û'û'iyayû kay.

¹⁸ — Ka'ûma'in ma ey'in jeôm okay jebodoy am — i juk o'e Deus cebe ip—kÿjjobit'ûmayû be.

¹⁹ Imêneju wuyetaybit iôm pa'ore o'e cebe ip Deus o'ğuwên ipi iat eipi be, itabut'ûm ip puye iam.

4

¹ Deus kuy juk o'jewa'ômudot wuykay.

— Epeôm cuy okay jebodoy am — i juk o'e wuywebe.

Wuyday'em'um cuy ajop wuyewewekay kÿjjobit'ûmap puxim—wuyôm'ûmap puxim cekay. ² Wuyju dak kuy kawên idipat aya'îjojojo apên wuydobuyû'ûm'ûm o'ya'îjojo iap puxim. Deus ekawên o'ya'îjojo ip. Imênpit te'e ma o'ya'îjojo ip itabut'ûm puye. ³ Wuyju bit wuyetabut. Imênpuye aceôm Deus kay jebodoy am. Imên cuk Deus o'e:

Wetakoma juk adi oğuy cekay ip, i “Jeôm ġu ip jebodoy am oxe,” i juk oce owebe ma wetakomaap pibun, i.

Ipi muḡẽ buje, Deus jekapikap o'jepere. Inaka:

— Jeõm ḡu ip jebodoy am oxe — i juk o'e ixeyũ muwẽnuwẽn—kũyjobit'ũmayũ muwẽnuwẽn.

⁴ Imẽn e'em Deus ekawẽntup:

Seis kabia kap puje, Deus o'jebodoy jekapikap epere buje, i.

⁵ Waram pima dak imẽn ma o'e: — Jeõm ḡu ip jebodoy am oxe—pũḡ tak jeõm ḡu — i.

⁶ Koap kawẽn idipat o'ya'ĩjojo'iaiyũ oõm ḡu jebodoy am Deus xe itabut'ũm ip puye. Imẽnpuye warara'acayũ jeõm jebodoy am cexe.

⁷ — Gasũ ma kũyjobin cuy epesop — i juk o'e Deus Moisés ebekitkiyũ be—uk'a'ũmat taḡ jekuku'ukayũ be.

Imẽnpit kũyjobit'ũm osodop ip. Imẽnpuye ade koato kap puje Deus wara'at kabia o'ḡuwegũn warara'acat mukũyjobinap ojuy.

— Gasũ bit cuy kũyjobin epesop — i ḡuto o'e waram warara'acayũ be—Davi ebekitkiyũ be.

Davi dak iboap ma o'ḡuwẽn Deus a'õbi jebekitkit pe. Imẽn e'em Davi emudupmubararaktup:

Deus a'ĩjo buje, kũyjobin cuy epesop ya'õ kay, i.

⁸ Josué Deus ebekitkit o'tujuõm ḡu jebodoy am Deus xe. Josué be ixeyũ dujuõm puje, Deus kuka juk wara'at kabia o'ḡuwegũn ḡu ixeyũ õmap kabiam. ⁹ Imẽnēju:

— Epeõm cuy jebodoy am oxe — i mabuk e'em Deus jebekitkit pe.

Cebodoy but cebe ip apẽn seis kabia kap puje Deus o'jebodoy iap puxim. ¹⁰ Jebodoy am Deus xe wuyõm puje, wuyju dak wuyekapikap acejepere apẽn Deus jekapikap o'jepere iap puxim.

¹¹⁻¹³ Ga'a juy aõm cekay. Soan cuy ace wuyebodoy am Deus xe! Deus ekawẽn itaicat puxim, ya'õbacaat puxim tak. Pajam soat takatkan wuyju—xepxep kadi tũybibian. Pajam wuyju iẽn'uk'uḡ tao bewi. Taobapuk e'em wuyxe iẽn'uk puje. Deus ekawẽn paja buxim—xepxep kadi tũybiat puxim. Deus ekawẽn co buje, apẽn wuyju jewaḡuyḡuy iap ibapuk e'em wuyxe, apẽn wuybikuy iap tak. Soat imunẽm pa'ore bit Deus pe ijo'ũmap puxim. Soat ibapuk cĩcã cexe cemumuḡẽḡẽyũ. Ixe soat cocom. Ixe wuyekukuap cocom, wuyaḡuy jom tak. Ixe be acã apẽn cuk adi ajekukukuiap aceḡuwẽn. Imẽnēju wuydobuyũ'ũm'ũm puxim ḡu juy ajop! Kũyjobin cuy ajop Deus xe wuyõm'ũmap puxim.

¹⁴ Imẽnēju wuybu'um ḡu juy ajop wuyetabut am Jesus kay. Wuyetabucap muwẽnuwẽn wuyju warara'acayũ be. Jesus ma aḡ wuykay paĩ yoboḡat puxim. Ixe wuyepaĩ paĩyũ kukukat puxim—Judeuyũ epaĩyũ kukukat puxim. Ixe Deus ipot. Warara'acayũ paĩyũbodi ma ixe ya'õbuyxi. Ixe kuy

oajēm Deus topabe kabi be. Ixe kawēnwēn Deus eju wuywebeam. Imēneju wuybu'um ġu juy ajop wuyetabut am ixekay. Wuyetabun cīcā ma juy ajop! ¹⁵ Wuyepaī ya'ōpuruġ ġu wuykuġ, wuya'ōbaca ġu ma'ġu wuyju. Ya'ōdidin ma wuykuġ. Itabotaidabotbot wuykay, wuya'ōbaca ġu ma'ġu. Satanās wuywebe ikērēat muġēat ojuy soat em. Te'e ma Jesus pe dak ikērēat muġēat ojuy osunuy. Ixe bit ikērēat o'ġuġē ġu—pūġ em tak ka'ūma ma. ¹⁶ Imēnpuye wuysūsūn ġu juy ajop kawēn ām Jesus eju. Soat cuy aġuwēn cebe. Ixe wuykay jījā. Ixe soat em wuykuġ xipan. Itabotaidabotbot wuykay. Wuya'ōbaca'ūm pima, ixekay soat em ma wuybuywatwan jeenuy.

5

¹ Wuyju paī yoboġat taēhēm ijodiacat parakpewi. Deus a'ōbi kapikipiġ ip jebekitkiyū buywatwan. Ijodiacat emumuūm ūmūm ip Deus pe. Deus etabutpe wūnca ēn mupikupiġ tak ip Deus pe ikērēat uk am wūnca iwat pewi. ² Ya'ōbaca ġu paīyū dak. Imēnpuye ya'ōpuruġ ġu ip jebekitkiyū kuġ—jetaybit'ūmap tomuju ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kuġ—warēmtaġ jekuku'ukayū kuġ. Yukupiceġē ġu ip ikuġ. Ya'ōdidin ma ip ikuġ. ³ Ya'ōbaca ġu paīyū dak. Imēnpuye Deus etabutpe ip wūnca mupikupiġ Deus pe ikērēat uk am jebekitkiyū bewi ā ġu—jewebewi dak. ⁴ Ijodiat jewenaēhēm ġu paī yoboġan e'em ip. Imēn kuyje Deus Arāo o'taē paī yoboġan.

⁵ Imēnpuxim Cristo dak jekpiwatpi ġu o'jewenaē paī yoboġan je'e am. Deus ma ixekay o'taē.

— Ēn okpot. Ōn ma ebay oce ġasū — i juk o'e Deus cebe.

⁶ Imēnpuxim wara'atup e'em Deus ekawēntup:

Ēn cuy soat em paīm eġuy apēn Melquisedeque paī osunuy iap puxim, i.

⁷ Ipi ju bima Jesus kawēnwēn'uk osunuy Deus eju.

— Odaxijom cuy ece — i juk o'e cebe.

Ya'ōberen o'jewāwā cekay jetadi eju. Ibikuy bima iba'ore ġu kuka juk o'e Deus pe Jesus daxijo am ce'ūap puxim. Jesus yoboġan pin ġu osunuy. Jemucokcok pin ġu osunuy—jebay mucokcok pin acā. Kūyjobit osunuy Deus a'ō kay. Imēneju soat em Deus ixekay ekawēn o'jojojo.

⁸ Jesus Deus ipot osunuy. Inaka ipiat'ajojoap taġ ma oitaybitbin kūyjobit am Deus a'ō kay iam. ⁹ Jesus ikērēat kuġ ġu. Iisu soat taġ. Imēnpuye:

— Ewebe acā ipi watwat daxijo but — i juk o'e Deus cebe. Imēnpuye Jesus acā kūyjobicayū daxijojom—ipi juacat taxijojom. Soat em Deus xekay jeedop ip itait cemudaxijojoyū.

10 — Ēn acā paī yoboğan eġuy—ipi juacat kay aġ am — i juk o'e Deus Jesus pe. — Apēn Melquisedeque paī osunuy iap puxim ēn tak eġuy paī yoboğan — io'e Deus cebe.

11 Soat ma'ġu oceju eymutaybin ojuy apēn Jesus Cristo wuyepaī e'em iam. Imēnpit iba'ore ocewebe soan eymutaybit am eyetaybin wa'ūm cīcā buye kawēn iba'arēmān. 12 Kuy bima ma juk eyetabut epesop Cristo kay. Imēnpuye cūġ ma kuka o'e eywebe ma itabun'isuayū mutaybin am Deus ekawēn. Imēnpit warara'acayū ma eymutaybitbin Deus ekawēn—kawēn ibapukan. Eyetaybit ġu buk cekawēn pa'arēmān. Itabun'isuayū itaybit kawēn ibapukan acā, ikap'isuat kūmti kōnkōnap puxim. Kūmti kōnkōn acā iat puxim eyju dak. Iēn o ba'oreat puxim eyju, kawēn ibapukan acā eyetaybit puye. 13 Ikap'isuayū itaybit ġu apēn cedaġ Deus xe iam, apēn cedaġ ġu iam tak. Ikap'isuayū buxim eyju dak. 14 Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū bit itaybit Deus ekawēn—kawēn iba'arēmān. Iēn o'o'ukat puxim ip. Itaybit ip ajo xipat Deus xe iam, ajo xipat ġu iam tak, jewemukūyjobitbin ip puye, jewawēwēm puye dak.

6

1-2 Cristo ekawēn'in pit cuy acepere—kawēn ibapukat'in. Kawēn iba'arēmān pit cuy acejekawēn wuyewemutaybit am. Kuy bima juk adi kawēn ibapukan kawēnwēn'uk ajop. Warēmtaġ wuyekukuap cuy acepere iam kuy juk adi kawēnwēn ajop. Wuyetabun cuy ajop Deus kay iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Acewemubatisasaan cuy iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Warara'acayū jewebumōġmōġ wuy'abi jeje Deus pe jebiōġbuk muōm ām wuywebe iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Deus ce'ū'ūayū ġutait iam tak cuk adi kawēnwēn'uk ajop. Soat em Deus ipiat supi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be iam tak cuk adi kawēnwēn ajop. Imēn ma juk adi kawēnwēn'uk ajop kawēn ibapukan. Kawēn iba'arēmān cuy acejekawēn ġasū bit wuyewemutaybit am. 3 Acekawēn cuy kawēn iba'arēmān wuywewebe—Cristo ekawēn'in. Deus pe wuymutaybin puje iboam ma acejekawēn.

4 Jetabucap o'jepere ip pūġpūġayū. Iba'ore wuywebe waram ixeyū mutabut am Cristo kay. Kuy juk kawēn icēmat o'ya'ījojo ip. Kabi beat emumuūm kuy ip o'jat xipacat. Kuy juk Deus biōġbuk kuġ o'e ip jewebe. 5 Itaybit o'e ip Deus ekawēn xipat cīcā iam, Deus cuk adi xipan ixeyū o'jukuk puye. Deus ja'ōbacaap o'ġubapukpukuk ixeyū etabun. Imēnpuxim ja'ōbacaap ġubapuk ipi iisuat muġēm pima. 6 Guyjom pit jetabucap ip o'jepere. Korosa eju waram ġuto Deus ipot

pamupaya ojuyayū buxim ip. Ixe ipot waywayway ip soat a'ōpiju. Iba'ore wuywebe waram imutabun ip Jesus kay.

⁷ Deus xipan wuykuḡ. Soat em muba'at muajēmjēm kadai mu'aypapan am ku iwat xan. Itabut pinayū iḡo ku buxim—kadai ya'a'e iap puxim. ⁸ Wara'at ku be bit kadai ḡu aypapan—widaoho'ip acā. Wao'ip tak aypapan. Xipat ḡu kadaim. Wu yan ḡu aypapan. Imēnpuye:

– Ojokot ḡu oku xipat'ūm puye – i'e'em ku iwat.

Jeku epereperem, xipat'ūm puye. Jetabucap o'jepere'iaiyū iḡo ku buxim—wao'ip'epat puxim. Xipat ḡu ip Deus xe. Imēnpuye ipiat supi'ajojoat cebe ip. Wūy ma jeedop ip Deus wi ipiat'ajojom.

⁹ Oburereyū, wa'ōpuruḡsū ma ōn kawēnwēn eywebe, eykay jījā ōn puye. Eybu'u ḡu juk adi epesop eyetabut am Jesus kay. Gasū dak biḡ ma juy epesop eyetabun cekay. Ocetaybit Deus xipacat ūmūm eywebe warara'acat pe iūmūmap podi ma, kuy juk ixeye daxijo buye iam. ¹⁰ Ade em cuk adi eykitpitpiyū buywatwat'uk epesop—itabucayū buywatwat'uk epesop, eyxe ip ikukpin puye. Gasū dak ixeyū buywatwan eyju. Deus yaḡuyba'ūm ḡu je'e eyju ip ibuywatwan iap kay, ixeye cūḡ ma buye. Biḡ ma xipacat je'ḡūm eywebe ixeyū buywatwacapeim.

¹¹ – Waram Jesus ajēmap wiwim pima, biḡ ma juy xipan epewewekuk – i oceju e'em eywebe. – Biḡ ma juy jewebuywatwan epesop – i oceju e'em eywebe. Imēn cuy epeku eyemumuwiwi bu am.

¹² – Soat em oxe epesop – i juk o'e Deus wuywebe.

Iboap cuy epejowiwi. Itabucayū buxim cuy eyju dak eyetabun epesop. Eyukpiceḡēm ḡu juy epesop. Xipacat epejat Deus xewi apēn ixeye juk o'e iap taḡ.

¹³⁻¹⁴ – Icēmān ōn e'em ewebe – i juk o'e Deus Abraão be. – Xipacat oḡūm ewebe – i juk o'e cebe. – Ekpon oḡūm ewebe – i. – Enaxeḡebitbit ade jījā ecesūy – i juk o'e.

Imēn i'e buje: – Ja'ōmuwarurun ḡu ōn – i dak o'e Abraão be. – Wa'ō daḡ ma oce ewebe – i juk o'e. Ka'ūmḡu Deus podi ya'ōbacaat. Imēnpuye:

– Apēn kuy juk oce iap taḡ oce wara'acat a'ōbi ḡu—wa'ōbi ma – io'e Deus.

¹⁵ Abraão yukpiceḡē ḡu osunuy jetabucap kuḡ.

– Deus okpon je'ḡūm owebe – i juk adi o'e'e jewebe ma.

Imēnpuye ipot o'kap Deus ekawēn taḡ. Deus ja'ō daḡ o'ḡūm cebe. ¹⁶ Ijodiat “Ja'ōmuwarurun ḡu ōn” i'e ojuy bima, jebodi ma ya'ōbuyxiat nomuwāwām ibutet mubararak am taperadup pe.

– Ja'ōmuwarurun ḡu ōn Deus aḡ wuykay buye – i'e'em ijodiat. Imēn i'e buje, ya'ōxik pa'ore ya'ījojomayū be.

17 — Soat em oxe epesop — i juk o'e Deus jebekitkiyũ be. Ixeyũ be ma “Ja'õmuwarurun ġu õn” i'e ojuy osunuy Deus—ġuyjom jexe dopayũ be. Imẽnpuye o'jekawẽn cebe ip.

— Wa'õ daġ ma oce eywebeam, õn soat em wetait puye — io'e cebe ip. 18 — Wa'õ daġ ma oce eywebeam — i'e'em Deus. Ja'õ daġ ma e'em soat em. “Apẽn cuk adi kuy ma ocece iap taġ oce, õn soat em aġ puye” i'e buje, ja'õ daġ ma je'e. Deus ja'õmu'ipi'ũm ġu. Napapa'uk ġu. Wuymuġuykukukum ġu—pũġ em tak ka'ũma. Cepiriġ puje, oakõm'iaiyũ jedokdoġ kobexixi baġbaġ kay je'ũap puxim. Ixeyũ buxim wuyju dak wuyetabut Jesus kay wuye'ũap puxim. Soat em ixwuya'õmucanucan. Imẽnpuye soat em Deus xe wuyetait acesop iap ajowiwi jĩjã. 19 Soat em Deus xe acesop iap wiwim cĩcã wuyju. Imẽnpuye wuyetabucap kobexixi muycũcũap puxim. Imuycũcũap muakõm puje, wara'at taġtaġtaġ ġu cucum. Jecũap pe ma dopdom. Imẽnpuxim wuyju dak wara'at kaykaykay ġu wuyetabut—pũġ kay acã—Jesus Cristo kay acã. Soat em wuyju ġebum cekay. Paĩ yoboġat õmõm'uk osunuy Deus eju kawẽnwẽnap'a beat epaġo daġwi badiat'a be. Õmõm'uk osunuy kawẽn ãm Deus eju jebekitkiyũ beam. Kabi be bit Jesus oõm. Deus xe nuynuy ġasũ kawẽnwẽn wuywebeam. 20 Jesus o'jeu kabi kay wuyeu'ũm awap. Koap o'jeu. Kaomũm acejeu cekay. Wuyepaĩm o'e yoboġan. Soat em wuyepaĩm jeenuy apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim.

7

1 Ixe Melquisedeque Salém ka kukukat osunuy. Deus epaĩ osunuy—soat podi ma ya'õbacaat epaĩ. Abraão jepitpin osunuy nopagõġõap taġwi—warara'acat ka kukukayũ aokakaap taġwi. Melquisedeque Abraão o'topabijuk e daġ jepin pima.

— Deus cuy xipacat je'ġũm ewebe — io'e Melquisedeque Abraão be.

2 Abraão jebubut'in o'ġũm Melquisedeque be. Ade ma o'ġũm cebe. Pũġ ma o'ġũm cebe 10 beat'in. Nopagõġõap pewiat pupu o'ġũm cebe—yaokaka'ibiyũ bubutpupu. Ibutet Melquisedeque cedaġ ma jebekitkit kuġ iape. Ixe Salém ka kukukat osunuy. Ika butet Salém kaba'ũm jebekitkit kuġ iape.

3 Wuyetaybit ġu Melquisedeque ebay buten, ixi buten tak, idobuyũ'ũm'ũm puten tak. Puju ixwuya'õm'ũm'ũm puten tak. Puju ixwuya'õm'ũm'ũm puten tak. Puju ixwuya'õm'ũm'ũm puten tak.

— Soat em cuy paĩm eġuy — i juk o'e Deus cebe—Melquisedeque be. Imẽn o'e jekpot pe dak.

⁴ Gebum cuy epesop Melquisedeque ya'õbuyxi jĩã osunuy iap kay. Abraão Judeuyũ ebapuk ebika osunuy. Imēnpit jebubut'in o'gũm cebe. Nopağõğõap tağwiat pupu o'gũm cebe—idip cĩcãat. ⁵ Kuyje Moisés o'e Levi ipotpot pe:

— Judeuyũ juy jebubut'in je'gũm eywebe, eyju ixeyũ epaĩyũ buy — i. — Pũğ ma juy je'gũm ip eywebe 10 beat'in — i.

Imēntak ibararak opop wuyawēwēap ekawēntup pe. Jebadipyũ xewi ibubu'uk osodop ip jebubun, ixeyũ dak Abraão naxegebitbit ma'gu osodop. ⁶ Melquisedeque bit Levi diwat gu osunuy. Abraão bit jebubut'in o'gũm cebe. Pũğ ma o'gũm cebe 10 beat'in. Nopağõğõap tağwiat pupu o'gũm cebe. Kuyje:

— Ijop eipi o'gũm eipim — i juk o'e Deus Abraão be. — Enaxegebitbit ade jĩã ecesũy — i juk o'e cebe. Melquisedeque bit:

— Deus cuy xipan jekuk — io'e cebe—Abraão be.

⁷ Ya'õbuyxiat jēğ'aecõğcõğ gu ya'õbuyxi'ũmat topabe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. Ya'õbuyxi'ũmat pit jēğ'aecõğcõğ ya'õbuyxiat pe “Deus cuy xipan jekuk” i'e am cebe. ⁸ Ijodiyũ jebubut'in iũmũm paĩyũ be—je'ũ'iyũ be. Imēnpit Deus ekawēntup e'em: “Melquisedeque je'ũ gu—itabēğ ma jeenuy,” i. Imēnpuye jebubut'in o'gũm cebe. ⁹⁻¹⁰ Melquisedeque be Abraão dopabijuk puje, Levi o'kap gu buk. Inaka:

— Kuy Abraão jebit pe bit osodop kake — i wuyju e'em.

Melquisedeque be Abraão be jebubut'in iũm puje, “Levi dak jebubut'in o'gũm,” i wuyje e'em, ixē Levi Abraão jebit pe buye. Gasũ dak Levi naxegebitbit ibubut pupum jebadipyũ xewi Moisés a'õbi. 10 beat pewi pũğ ma ibubum ip.

¹¹ Paĩyũ kake wuyawēwē am cedağ ma wuyeku am Deus bikuyap tağ. Levi ipotpoyũ be bit ya'õmucan pa'ore osodop ip Deus bikuyap tağ ceku am ip. Imēnpuye Deus wara'acat o'jomuy wuyepaĩm ixeyũ dieğ. Cristo ma o'jomuy. Ixe Cristo paĩm o'e apēn Arão paĩ osunuy iap puxim gu—apēn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim acã. Cristo ja'õbacaap mõğmõğ wuywebe Deus bikuyap tağ wuyeku am. ¹² Moisés ekawēn tağ paĩyũm osodop ip Levi ipotpoyũ. Gasũ bit wara'at Deus ebekitkit epaĩm o'e Arão naxegebitbit tieğ. Imēnpuye kawēn kuyat tağ gu wuyju jekukum gasũ—Moisés ekawēn tağ gu. Kawēn iisuat tağ acã wuyju jekukum gasũ—Jesus ekawēn tağ.

13-14 — Ēn gasũ webekitkiyũ epaĩm ecesũy yoboğan — i juk o'e Deus wuykukukat Jesus pe.

Ixe Jesus Levi naxegebit gu. Wara'at tiwat ma wuykukukat. Judá naxegebit ixē. Paĩyũm gu osodop ip Judá naxegebitbit. Judá naxegebitbit gu wũnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpeap ceje—mesa jeje—Levi naxegebitbit acã. Moisés

Judá naxegebitbit ġu o'taë paĩyũm. Levi naxegebitbit acã o'taë paĩyũm.

¹⁵ Apẽn cuk adi ocece iap big ma ibapuk e'em ġasũ. Wara'at o'jebapuk paĩm—Melquisedeque buximat. ¹⁶ Ijodiat a'õbi ġu ixe Jesus paĩm o'e ijodiat pabi dağ ġu dak. Ixe Deus ebekitkit epaĩm o'e ġasũ soat podi ma ya'õbaca buye; soat em itait jeenuy buye dak. ¹⁷ Imẽn e'em Deus ekawëntup:

Soat em webekitkit epaĩm cuy eğuy apẽn Melquisedeque paĩ osunuy iap puxim, i. Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu, i.

¹⁸ Ibacãũm osodop ip kawẽn kuyat tağ jekuku'ukayũ—wuyawewẽap ekawẽn tağ jekuku'ukayũ. Ixeyũ be iba'ore osodop cedağ ma jeku am Deus etabutpe ibacãũm puye. Imẽnpuye “Kawẽn kuyat tağ cuy epeku” i'ũmġu e'em Deus ġasũ bit— “Kawẽn iisuat tağ cuy epeku” i acã. ¹⁹ Ka'ũma ma soat tağ iisuan o'e Moisés ekawẽn tağ jekukuap tomuju. Imẽnpuye soat em Deus xe acesop iap wiwimsũ ma osodop ip Moisés ekawẽn tağ jeku ojuyayũ. Deus pit wara'at o'jomuy wuyepaĩm. Warara'acat emumuwiwi bodi ma wuyemumuwiwi xipat. Imẽnpuye soat em ixe xe acesop iap wiwimsũ ġu wuyju. Iwiwim cĩcã ma. Wuyparara ġu kawẽn ãm Deus eju, Jesus wuyepaĩ buye.

²⁰⁻²¹ Jebekitkit epaĩm Cristo muy buje:

— Apẽn cuk adi ocece iap tağ cuy oce, soat em wetait puye — io'e Deus.

Jebekitkit epaĩm Levi naxegebitbit mõğ puje bit, imẽn ġu o'e cebe ip. Jesus muy buje acã “Wa'õ dağ cuy oce, soat em wetait puye” io'e Deus. Imẽn e'em Deus ekawëntup:

“Webekitkit epaĩm cuy eğuy soat em,” io'e Deus, i. “Ĕn ixeyũ epaĩm iap i'ũmġu,” io'e, i. Deus ja'õ o'jewa'õepere cexe ip, i. Ja'õmuwarurun ġu Deus pit, i.

Imẽn Deus o'e Jesus muwẽnuwẽn.

²² — Apẽn cuk oce iap tağ cuy oce — io'e Deus warara'acayũ be ġu—Jesus pe acã.

Imẽnpuye wuyetaybit kawẽn iisuat kawẽn kuyat podi ma xipat iam. Deus jekawẽn o'ğuwẽn Moisés pe. Xipat osunuy ibo ekawẽn—kawẽn kuyat. Kawẽn iisuat pit kawẽn kuyat podi ma xipat.

²³ Ade ip osodop Levi naxegebitbit. Oe'ũ'ũ ip. Ixeyũ'inat e'ũ buje wara'at ma paĩm o'e oe'ũiat tieğ. ²⁴ Jesus pit soat em itait nuynuy. Warara'acat ġu wuyepaĩm je'e ixe dieğ. Jesus acã soat em jeenuy wuyepaĩm. ²⁵ Ixe Jesus soat em itait. Soat em ixe kawẽnwẽn Deus eju jekay itabucayũ beam.

— Okayayũ buywatwan cuy eğuy — i'e'em Deus pe.

Wuywebe cekawẽn put Deus eju Jesus kay wuyetabut puye. Imẽnpuye Jesus pe wuydaxijo but—itabucayũ taxijo but. ġasũ

ja'ōkayayũ taxijo but cebe. Guyjom tak taxijo but cebe. Soat em ma ja'ōkayayũ taxijo but je'e cebe.

²⁶ Jesus ma wuyepaĩ yoboġat. Soat i'e ba'ore wuywebe wuya'ōca'ũm puye. Ajo wuywebe i'e ba'ore iap Jesus pe bit i'e but. Ixe be wuya'ōmucan put soat em. Ixe soat taġ iisu. Ka'ũmġu xipāt'ũmat cebe. Ikērēat kuġ ġu ixe. Ikērēat o'ġuġē ġu—pũġ em tak ka'ũma ma. Ikērēat mujurũġrũġ'ukat puxim ġu ixe. Deus ixe o'ġuyu kabi be soat em tũy ām jexe. ²⁷ Warara'acayũ paĩ yoboġayũ soat kabia wũnca ěn mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Iẽn mupiġ pima:

— Ikērēat cuy eju'uk owebewi — io'e ip Deus pe.

Jewebewi i'ukap ojuy bima acā “Ikērēat cuy eju'uk ebekitkiyũ bewi” io'e ip Deus pe ixeyũ ma. Jesus pit ixeyũ buxim ġu. Pũġ em ma o'jewewi Deus pe. Pũġ em ma ixe oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Jekpiwan ma o'jaokaat. Waram pit je'ũ ġu. ²⁸ Moisés ekawẽn taġ jeku ojuyayũ ijodiat muymuy'uk osodop jepaĩm yoboġan. Arāo naxeġebitbit muymuy'uk osodop ip jepaĩm yoboġan. Soat taġ osodop icēmāyũ ġu ixeyũ dak. Deus pit o'jekawẽn jekpot pe Moisés pe jekawēġap tomukadi.

— ěn acā icēmat soat taġ — io'e jekpot pe. — Imẽnpuye ěn acā eġuy webekitkit epaĩm yoboġan — io'e Jesus pe. — ěn ixeyũ epaĩm iap i'ũm ġu — io'e cebe.

8

¹ Jesus wuyepaĩ yoboġat. Ixe Jesus xik'i omuy Deus ba'at kadi kabi be—soat podi ma ya'ōbacaat xe. Deus co'i ixe ya'ōbaca. Ibom acā oceju eymutaybin ojuy. ² Kuyje badiat'a be Deus nũynũyap'a ibuyxi jĩjāat'a be ōmōm'uk osunuy torojo'a be paĩ yoboġat. Jekawẽn ām Deus eju jebekitkit peam ōmōm'uk osunuy. Ijodiat emuamuy'a be ōmōm'uk osunuy Deus eju kawẽnwẽnap'a be. Jesus pit ijodiat emuamuy'a be ġu omuy—Deus tũytũyap pe acā. Iboce ma ixe kawẽnwẽn Deus eju wuywebeam.

³ Kuyjeayũ ijodiat muymuy'uk osodop jemumuũm ūm ām Deus pe wũnca ěn mupik am tak cetabixe. Imẽnpuxim cuy wuyepai dak je'ġũm Deus pe. ⁴ Jesus ġasũ dak ijodi bima, paĩdip ġu kuka adi o'e warara'acat kuy paĩyũm o'e buye. Levi naxeġebitbit kuy paĩyũm o'e. Jedobuyũ'ũm'ũm ekawẽn taġ ip jebekitkiyũ emumuũm ūmũm Deus pe—Judeuyũ'ũm'ũm ekawẽn taġ—kawẽn kuyat taġ. ⁵ Co'a bicũġpe bima Deus Moisés o'ġukũyjo torojo'a muy ām. Torojo'a muġēap piōġbuk o'ġuġē imubapuk am cebe mẽnku juy eyamuy iam.

— Cedaġ cuy eġuġē apẽn cuk oce ewebe iap taġ — io'e Deus cebe.

Jesus jebekitkiyū buywatwan kabi kadiwi. Ijodi dak paīyū ixe buxim jebekitkiyū buywatwan e'em. Jesus pit ixeyū bodi ma wuybuywatwan. ⁶ Jekpot pe bit Deus kapikap o'gūm xipat cīcāp Levi naxegebitbit pe iūm'ibit podi ma. Kuyje Deus jekawēn o'gūwēn Moisés pe. Ibo ekawēn kawēn idip osodop. Guyjom pit jekawēn o'gūwēn jekpot pe. Ibo ekawēn kawēn kuyat podi ma kawēn idip osodop. Ibo ekawēn kay wuyetabun puje, Deus wuymuisusun soat tağ. Wuyetaybit soat em Deus xe acesop iam ibo ekawēn kay wuyetabut puye. Imēneju kuyjeayū bodi ma wuycokcok.

⁷ Deus koap jekawēn o'gūwēn Moisés pe. Kawēn kuyat soat ekawēn podi ma idip pima, kuka juk wara'at gu o'gūwēn kawēn iisuat. ⁸ Deus pit jebekitkit o'tobuxik jekawēn mupub-utbun. Imēn ma ixe e'em cebe ip:

Gaxīn ma juy kawēn iisuat oğuwen Israel naxegebitbit pe—Judá naxegebitbit pe, i. ⁹ Kuyje juk adi wekawēn oğuwēnuwēn eydobuyū'ūm'ūm pe, i. Iboap ekawēn co'i gu ġasū bit oğuwēn webekitkit pe—wara'at ekawēn acā, i. Egito eipi bewi eydobuyū'ūm'ūm mujēm puje, wekawēn oğuwēn cebe ip imukūyjoap ojuy, i. Imēnpit ip oibu'un wekawēn kay, i. Imēnpuye òn tak obu'un ma oce cekay ip ağ am, i. Imēn Deus e'em, i. ¹⁰ Gaxīn ma juy wara'at kawēn oğuwēn Israel naxegebitbit pe—kawēn iisuat, i. Oğugebu ip wekawēn kay, i. Soat em ġebum jeedop ip wekawēn kay, i. Icocok jeedop ip wekawēn tağ jeku am, i. “Deus acā ocekekukat,” i je'e ip soat pe, i. “Teyūku webekitkiyū” i òn tak oce soat pe, i. ¹¹ Soat je'e itaybit òn—ya'òbuyxiayū, ya'òbuyxi'ūmayū dak—yoboğayū, yopīcayū dak, i'e'em Deus, i. Jewemutaybitbin gu jeedop ip Deus e'e am, kuy itaybit ip puye, i. “Ocemutaybin cuy epe'e Deus ekawēn,” i'ūmgu je'e ip jebureyū be, soat itaybit je'e buye, i. ¹² Gebum gu oce apēn cuk adi warēmtağ oekukuku ip iap kay, i. “Ikērēat kuğ eyju oxe,” i'ūmgu oce cebe ip—pūğ em tak ka'ūma, ġebum gu oce iboap kay buye, i. Deus imēn e'em jebekitkit pe—kuy o'ğuisun'iaiyū be.

¹³ Iokokat dao ma i'ūm. Iisuat pu buje, iokokat kuğ gu ace'e. Imēnpuxim:

— Kawēn kuyat cuy epeyepere — i'e'em Deus ġasū bit. — Kawēn iisuat tağ cuy epeku ġasū bit — i'e'em wuywebe.

9

¹ Kawēn kuyat tağ jeku ojuyayū “Ēn xipat cīcā” i'e'e'uk osodop ip Deus pe ceweju kawēnwēnap'a be—ijodiat emuamuy'a be. ² Torojo'a o'yamuy ip wuydobuyū'ūm'ūm—koapat'a. Kacūğkadiat'a be lâmpada'a

o'yanuy jemũn ceje—ouro muġēġē'a. Mesa dak osunuy iġo'abi be ourom yajuyjuyat. Iġo emesa jeje pão'a mōġmōġ'uk osodop ip Deus etabixe yamōġmōġ'ibit'a. Kacũġkadiat'a be “Deus tũytũyap'a” io'e wuydobuyũ'ũm'ũm.³⁻⁴ Paġo toro'i oeku badiat'a exĩntabi nomudim—idip cĩcãat—iarixiġat. Tõmte'okuatõm mupikupikap osunuy ixe paġo xe—toro'iat xe. Badiat'a be “Deus tũytũyap'a ibuyxiat'a” io'e ip wuydobuyũ'ũm'ũm. Caixa'a o'yanuy badiat'a be. Iġo'a ourom yajuyjuyat'a o'yanuy. Deus ekawẽn kukatopa mũn'a o'yanuy iġo'a be—witadopa be ibararak iat mũn'a. Iġo'a be itĩġ'a'it'it'a buximat'a dak o'yanuy—ouro muġēġē'a'a. Manada dak o'tanuy iġo'a be—pão'anõmnõm puximata. Arão ba'ip tak o'yoptũy iġo'a be caixa'a be—kuyje o'yopkobinõjẽm'iat'ip. Witadopa dak o'topadop iġo'a be caixa'a be xepxepatopa—yaerũnatopa. Deus ekawẽn ibararak osodop iġodopa be—kawẽn kuyat.⁵ Caixa'a jeje xepxep idip cĩcãat piõġbuk osodop. Ceġeba abiwebotbot osodop ip caixa'a ase. Deus nuynuy jebekitkit parakpe iap kay ġebumiap'a o'yanuy. Iġo caixa'a jo buje wuyju ġebum Deus ikẽrẽat uk'uġ wuywebewi iap kay. Gasũ bit o'e ġu ocewebe soan eymutaybin am apẽġape soat iboap osodop torojo'a be iam.

⁶ Soat ixipan pima, paĩyũ õmõm'uk osodop ip kacũġkadiat'a be. Soat kabia õmõm'uk ip osodop jekapik am Deus etabutpe.
⁷ Badiat'a be bit paĩ yoboġat acã õmõm. Pũġ kabia ma õmõm pũġ koato dujukap pujejeje ma. Wũnca doy dujuõmõm'uk osunuy badi toymubapuk am Deus pe.

— Ikẽrẽat cuy eju'uk owebewi ite'ũm oe'ũ buye ikẽrẽat muġēġēap teida am — i'e'em Deus pe. — Ebekitkit pewi dak ikẽrẽat cuy eju'uk ite'ũm oe'ũ buye ikẽrẽat muġēġēap teida am — I'e'em Deus pe. — Itaybit'ũm pima ip ikẽrẽat o'ġuġēġē — i'e'em cebe.

⁸ Badiat'a be paĩ yoboġat acã oõm iap kay wuyju ġebum pima, xipat cĩcãat piõġbuk wuymutaybitbin koapat'a torojo'a kake bima iõmpi osodop ip ijodiat badiat'a be—Deus tũytũyap'a ibuyxi jĩjãap'a be iam.⁹ Iõmpi osodop ip iap kay ġebum pima, wuyetaybit tak apẽn ġasũ bit wuyõmpi ġu o'e iam. Kuyje ade wũnca mupikupik'uk osodop ip Deus etabutpe. Ade ma ip iũmũm'uk osodop cebe. Imẽnpit soat taġ ġu iisu o'e ip, ade ma'ġu ip iũmũm. Wuyetaybit iboam.¹⁰ Pũġpũġ xat i'opi osodop kuyjeayũ be. Pũġpũġ xati dak tikõnpi osodop cebe ip. Jewewuywuy'uk osodop ip jebabim—Deus ekawẽn taġ—kawẽn kuyat taġ. Jebacia'abi wuywuy'uk tak osodop ip jebabim. Imẽnpit kacũġkadwi acã ip jewesupsup'uk osodop. Deus badiat muisusun'ũm pima jeweweju acã ip iisu. Deus pe jemuisunap wiwim ip osodop.

¹¹ Gasũ bit Cristo kuy osodot. Wuyepaĩm o'e yoboğan. Gasũ:

— Xipacat oğũm eywebe — i'e'em ixē wuywebe.

Ijodiat emuamuy'a be ġu ixē kawēnwēn Deus eju wuywebeam—ipī juat'a be ġu. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a xipat. Kuyat'a bodi ma ixē nuynuyap'a yadip. ¹² Cristo bode doy ġu o'toydujuōm toymubapuk am Deus etabutpe, biopak toy dak ka'ũma. Ixē o'jedoyekereren korosa be apēn cuk adi ikērēat aġuġēġē iap teida am. Ixē oōm Deus tũytũyap pe apēn kuyje paĩ yoboġat oōm badiat'a be iap puxim. Deus xe soat em acesop iaptei o'teida o'jedoyekereren puye. ¹³ Bode doy mubapukpuk'uk osodop ip Deus etabutpe, biopak toy dak kuyjeayũ paĩyũ. Jebabi daġ ip toymubapukpuk'uk osodop Deus ekawēn taġ—kawēn kuyat taġ. Jebabi daġ tak ip biopak'it'it ēn pik muwekoykoy'uk osodop ip idibi be. Ibiati sũġsũġsũġ'i o'e ip jebekitkit'abi daġ. Iġo ekawēn taġ iisuan o'e ip ibiati sũġsũġ'i buje. Inaka kacũġkadiwi acā ip iisu o'e. Badi bit ka'ũma. ¹⁴ Bode doy, biopak toy dak kacũġkadiwi acā wuymuisusun. Cristo doy bit bode doy bodi ma xipat. Biopak toy bodi ma xipat. Ixē doy badi dak wuymuisusun. Cristo o'jedoyekereren wuywebeam iap kay wuyetabun puje, kacũġkadiwi ā ġu wuyisu ace'e. Badi dak wuyisu ace'e. Ixē Cristo ikērēat kuġ ġu osunuy. Pũġ em tak ikērēat o'ġuġē ġu. Deus biōġbuk a'ōbacaap kuġ osunuy—soat em itaicat biōġbuk a'ōbacaap kuġ. O'jewēũm Deus pe je'ũ ām wuywebeam. Deus bikuyap taġ oe'ũ.

— Bay — io'e Deus pe. — Apēn kuyjeayũ muisusun'uk eġuy wũnca e'ũap tomuju iap podi ma ipī juayũ eġuisun we'ũ buje — io'e Deus pe—jebay be.

Ixē o'jedoyekereren wuywebeam oe'ũ iap kay wuyetabun puje. Deus wuymuisusun waram warēmtaġ ma wuyekuap puxim. Soat taġ wuymuisusun wuywebe kapik am Deus peam—soat em itaicat peam.

¹⁵ Ikērēat mujurũġrũġ'uk ip osodop kawēn kuyat taġ jeku ojuyayũ. Cristo bit oe'ũ ikērēat uk am ixeyũ bewi. Ikērēat muġēġēaptei o'teida je'ũ ām. Imēnpuye:

— Waram ġuto Deus jekawēn o'ġuwēn eywebe—kawēn iisuat — i'e'em Cristo ijodiacat pe.

— Soat em epesop oxē xipacap kuġ eye'ũ buje — io'e Deus kuyje.

Soat em jeedop ip cexe Deus emunaēyũ, Cristo oe'ũ buye. Soat em jeedop ip cexe apēn ixē juk adi o'e'e iap taġ.

¹⁶ “Obubut'in epejat we'ũ buje” i'e buje ijodiacat, ce'ũ buje acā ibubum ip. Ce'ũ'ũm pima bit ibubum ġu ip. ¹⁷ Itabēġ pima ibubum ġu ip. Ce'ũ buje acā ip ibubum. ¹⁸ Imēnpuxim wuydobuyũ'ũm'ũm pe wũnca

aoka buje acã, kawên kuyat tağ jekuku'uk ip osodop wuyawêwêap ekawên tağ. ¹⁹ Koap Moisés Deus pe jawêwêap ekawên o'ğuwên jebekitkiyũ be. Biopak'it'it o'yaoka. Bode dak o'yaoka. O'toymuwekoy idibi be. Kadaidup o'tupu hissopodup. O'tupmukirik lâbum—bõrõbu buximatpum—ibupakpukatpum. O'toymusũğsũğsũğ tupararakatup tağ—Deus ekawêntup tağ. Jebekitkiyũ abi dağ tak o'toymusũğsũğsũğ Deus ekawên tağ—kawên kuyat tağ.

²⁰ — Deus jekawên o'ğuwên wuywebe — io'e Moisés jebekitkiyũ be. — “Wekawên tağ cuy epeku,” i juk o'e wuywebe — io'e Moisés. — Ite doy musũğsũğsũğ õn ey'abi dağ eywebe kũyjobit am Deus a'õ kay — io'e Moisés jebekitkiyũ be.

²¹ Imênpuxim torojo'a jeje dak o'toymusũğsũğsũğ Moisés. Igo'a beat tağ tak o'toymusũğsũğsũğ soat tağ. “Èn xipat cĩcã ocewebe” i'e'em pima jebui be ikuğ iat tağ o'toymusũğsũğsũğ.

²² Wuyawêwêap ekawên tağ jeku ojuyayũ wũnca doy mukereren'uk ip osodop Deus pe jemuisun am. Toymukereren'ũm pima kuka juk Deus ikêrêat o'ju'uk ğu cebewi ip. Deus ekawên tağ toymukereren ip osodop soat muisun am kawên kuyat tağ.

²³ Imên jebekitkiyũ muisusun'uk osodop ip paĩyũ apên kabi beacat jewemuisusunap puxim. Wũnca aokaka'uk ip osodop ijodiacat muisun am. Kabi kay cumayũ muisusunap pit wũnca bodi ma xipat. ²⁴ Imênpuye torojo'a be ğu Cristo oõm—ijodiat emuamuy'a be ğu—kabi beat'a buximat'a be ğu. Kabi be ma oõm—Deus tũytũyap pe ma. Ibocewi ma ğasũ ixe kawênwên Deus eju wuywebeam. ²⁵ Judeuyũ epaĩ yoboğat ma soat koato õmõm'uk osunuy badiat'abi be, Deus tũytũyap'a ibuyxiap'a be. Õmõm'uk osunuy wara'at toy kuğ—wũnca doy kuğ. Deus tũytũyap'a be õmõm'uk osunuy Deus pe ikêrêat ukap ojuy. ²⁶ Cristo bit soat em ğu oõm jewewũm ãm Deus pe je'ũ ãm. Soat koato ğu oe'ũ—pũğ em ma. Pũğ em ma o'jedoyekereren ikêrêat mujurũğrũğap teida am. Jesus e'ũap wũnca e'ũap co'i bima, ipi muğê ebika ma kuka juk adi je'ũ'ũ'uk o'e. Ade em kuka adi oe'ũ'ũ. Poğ. Poğ. Poğ. Poğ. Bodimaku kuka adi je'ũ'ũ'uk o'e. Pũğ em pit o'jebapuk ipi oi'ũm pin pima. Waram tak ğu je'bapuk ikêrêat uk am ipi juacat pewi. ²⁷ Soat ace'ũ pũğ em ma. Wuye'ũ buje Deus apên ijodi bima juk adi ajekukuku iaptei ideida wuywebe soat pe. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũm topibiyũ be kũyjobit'ũmapteim. Xipacat pit je'ğũm kũyjobicayũ be. ²⁸ Imênpuxim Cristo jekpiwan ma oe'ũ apên paĩ wũnca o'yaoka iap puxim. Oe'ũ soat pewi ipi watwat pewi ikêrêat uk am. Pũğ em ma oe'ũ. Waram pit jajêm ijodi. Ikêrêat uk am ğu jajêm. Jajêmap wiwimayũ daxijo am acã jajêm.

10

¹ Judeuyū awēwēap ekawēn taḡ jeku ojuyayū itaybitbūt ā ip osodop kawēn icēmān. Itaybitbūt ā ip osodop xipacat ajat iam. Soat taḡ ḡu iisu ip osodop iboap ekawēn taḡ jeku ojuyayū. Soat koato paīyū wūnca aokaka'uk ip osodop Deus pe ikērēat uk ojuy jebekitkiyū bewi. Deus pit soat taḡ ḡu ixeyū ja'ōkayayū o'ḡuisun. ² Soat taḡ iisu bima waram kuka adi o'e ip iḡuycūḡ ḡu oceju ikērēat kuḡ iap kay. Soat taḡ iisu bima, kuka adi wūnca aokakaap ip o'jepere. ³ Imēnpit soat koato wūnca aokaka'uk ip osodop ikērēat eju'uk ebekitkiyū bewi i'e ojuy Deus pe. Yaoka buje:

— Oceisu Deus xe ḡasū bit; ikērēat kuḡ ḡu oce'e — i'ūmḡu o'e ip. — Gasū bit ḡuto oceju ikērēat kuḡ — i acā ip o'e.

⁴ Biopak toy bit ikērēat uk'uḡ ḡu wuywebewi, bode doy dak.

⁵ Imēnpuye Cristo osodot ijodi. Ixe don pima, o'jekawēn jebay eju—Deus eju.

Ijodiat pe wūnca aokaat pin ḡu ēn, io'e Deus pe. Cebe ip wūnca ūmat pin ḡu dak ēn, io'e. Ojebin pit eḡuḡē owebe ipi juan, io'e Deus pe. ⁶ Etabun wūnca mupik ip puje, ecokcoḡ ḡu eḡuy, io'e. Ijodiat pe wūnca aoka buje ikērēat uk am, ecokcoḡ ḡu eḡuy, io'e. ⁷ Imēnpuye, “Bay, ijoce ōn oajēm ebikuyap taḡ weku am—emucokcok am,” i juk oce ewebe. “Apēn Judeuyū awēwēap ekawēntup omuwēnuwēn iap taḡ weku pin,” i juk oce ewebe.

Imēn Cristo o'e jebay be—Deus pe.

⁸ — Ijodiat pe wūnca aokaat pin ḡu ēn, wūnca ūmat pin ḡu dak — i juk o'e Jesus Deus pe. — Wūnca aoka buje ikērēat uk am, ecokcoḡ ḡu eḡuy, etabun wūnca mupik ip puje dak — i juk o'e.

Imēn Jesus o'e kawēn kuyat taḡ ma'ḡu ip imupikupiḡ—Judeuyū awēwēap ekawēn taḡ.

⁹ — Bay, ijoce ōn oajēm ebikuyap taḡ weku am—emucokcok am — i juk o'e ḡebuje bit.

— Kuyjeat puxim wūnca juy epeyaoka owebe ikērēat uk am eywebewi — i'ūmḡu e'em Deus ḡasū bit. — Ikērēat oju'uk eywebewi Cristo oe'ū buye — i acā e'em Deus wuywebe.

Kuyat pit wūnca aokakaap Deus o'ḡu'ūm. Ikērēat uk'uḡ wuywebewi Cristo oe'ū buye. ¹⁰ Deus bikuyap taḡ jekuku'uk osunuy Jesus Cristo. O'jeweūm Deus pe je'ū ām. Jekpiwatpin ma oe'ū. Pūḡ em ma oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Imēnpuye Deus wuymuisusun soat taḡ.

¹¹ Judeuyū epaī ma soat kabia cūḡ'i osunuy jekapikap kuḡ. Soat kabia wūnca mupikupik'uk ip osodop. Iboap kuḡ osunuyunuy soat em. Imēnpit wūnca mupikupikap ikērēat uk ojuy ḡu. Imēnpuye Deus ikērēat o'ju'uk ḡu wūnca mupik puje dak. ¹² Jesus Cristo bit pūḡ em ma oe'ū wūnca e'ūap puxim ḡu.

Oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Waram pit je'ũ ġu. O'jeu Deus kay. Oabik jebay xe—Deus xe. Iba'at kadi oabik. Soat kukukan o'e ixe eju. ¹³ Deus jekpot kay itakomaayũ a'õbacaap ġu'ũm. Kũyjobin jeedop ip Deus a'õ kay. Cristo omuy jebay xe iboap wiwim. ¹⁴ Pũġ em ma oe'ũ ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Soat ikērēat kuġ'ũmayũ o'ġuisun soat taġ. Soat taġ iisu jeedop ip soat em ma.

¹⁵ Imēn Deus biõġbuk tak wuymutaybitbin. Imēn koap o'e:

¹⁶ “Ixe'yũ kabia kap puje wara'at ekawēn oġuwēn webekitkiyũ be kawēn iisuat,” i'e'em Deus, i. Soat em ġebum jeedop ip wekawēn kay, i. Icokcok jeedop ip wekawēn taġ jeku am, i.

¹⁷ Guyjom imēn o'e:

“Gebum ġu oce apēn cuk adi ikērēat o'ġuġēġē ip iap kay, apēn cuk adi warēmtaġ ma oekuku ip iap kay dak,” i'e'em, i.

¹⁸ Deus pe wuywebewi ikērēat uk puje, waram pit wũnca aceyaoka ġu ikērēat uk an. Jesus e'ũap kuy o'e ikērēat ukap teida am.

¹⁹ Imēnpuye, okitpitpiyũ, wuyparara ġu jekawēn ãm Deus eju, korosa be Jesus oe'ũ wuywebeam puye. Apēn kuyjeayũ Deus tũytũyap'a ibuyxi jĩãap'a be õmõmap puxim wuyekawēn put ceweju. ²⁰ Paĩ yoboġat acã paġo daġwi õmõm'uk osunuy badiat'abi be kawēn ãm Deus eju. Wuyju bit kawēnwēn Deus eju Jesus e'ũap puye. Ixe Jesus soat em itait. Jesus e isuat e buxim—Deus kayat e buxim. Imēnpuye soat em wuyekawēn put ceweju. ²¹ Jesus wuyepaĩ yoboġat. Ixe soat itabucayũ kukukat. ²² Imēnpuye juy acekawēn ceweju. Jewexe ġu juy acekawēn ceweju. Wuyetabun cĩcã ma juy acekawēn ceweju.

— Ikērēat kuġ mabuk õn — i'ũmġu juy ace wuywebe ma.

Ixe wuymuisusun soat taġ idibim jewewuywuyap puxim. Imēnpuye juy acekawēn ceweju. ²³ Deus ja'õ daġ e'em soat em. Te'e ġu wuyetabut cekay. Wuyetabucap muwēnuwēn warara'acayũ be. Imēnpuye Deus xe acesop soat em iap cuy ajowiwi jĩã. ²⁴ Gebum cuy ajop wuyewewekay wuyewebuywat am, wuykukpin wuyewewekuk am tak, xipan wuyewewekuk am tak. ²⁵ Pũġpũġpũġ oibu'un je'awerom aweromayũ xe Deus eju kawēnwēnap'a be. Ixe'yũ buxim ġu juy wuyju bit wuybu'un ġu ajop je'awerom. Jewemucokcokcoġ pit cuy ajop. Gaxĩn ma wuykukukat jajēm. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be. Xipacat pit je'ġũm ja'õ kayayũ be. Imēnpuye biġ ma juy jewemucokcokcoġ ajop.

²⁶ Kawēn icēmãn wuyetaybit tomukadi wuyukpiwatpin ma wuyju ikērēat muġēġēm. Imēn ibima, apēn kuka ace ikērēat muġēap teida am? Ka'ũma ma. Wuywebewi ikērēat uk pa'ore soat pe wuywebe. ²⁷ Imēnpuye wuypararam cuy

ajop apēn paxi Deus je'e wuywebe iap puxim. Deus ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be. Ipiat'ajojom ip jeedop daxa isopat pe—ipararuat pe Deus kay itakomaayū. ²⁸ Moisés a'ō kay kūyjobit'ūmayū o'yaoka ip kuyjeayū. Xepxepayū be, ebapūğayū be dak “Teku ikērēat muğēğēm” i'e buje, pūğ tağ ma ip i'e buje, o'yaoka ip. Itabotaidabotbot ğu o'e ip ixeyū kay, Moisés a'ō kay'ūm puye. ²⁹ Ixeyū buxim ğasū dak pūğpūğpūğ Deus ipot muymuy. Deus kuy juk jekawēn o'ğuwēn cebe ip.

— Okpot o'jedoyekereren eywebeam. Oe'ū eymuisun ojuy — i juk o'e cebe ip.

Inaka cekawēn wayway ip.

— Apēğām oe'ū? Ekpot tak ikērēat mujurūğrūğ'ukayū jo'i osunuy — i napa ma e'em ip Deus pe.

Deus biōğbuk xe ikukpin ip. Inaka ibiōğbuk muymuy ip. Moisés muymuy'ukat podi ma Deus muymuy'ukat ipiat supi'ajojo, ixeyū bodi ma ikērēat mujurūğrūğ puye. Karēm ip ipiat supi'ajojo.

³⁰ — Ōn ma oceweik — i juk o'e Deus. — Ōn ma apēn cuk adi oekuku ip iaptei oteida webekitkiyū be — i juk o'e. — Xipacat oğūm xipacat mujurūğrūğ'ukayū be — io'e. — Kūyjobit'ūm ip pima, ipiat osupi'ajoat cebe ip imukūyjo am — io'e Deus. — Kūyjobit pima bit ip, ōn ma ipiat osupi'ajoat cekay itakomaayū be — io'e.

Wuyetaybit imēn Deus cuk o'e iam. ³¹ Deus soat em itait. Ixe be ipiat'ajoat puje, iparara jījā je'e ip cekay ixe muymuy'ukayū.

³² Gebum pit cuy epesop apēn cuk adi kuy bima epekukuku iap kay. Kuy bima juk Deus ekawēn epeya'ījojo. Ixe biōğbuk kuy oōm eywebe. Ade em itabut'ūmayū juk adi ipiat o'supi'ajojoat eywebe. Inaka eybu'u ğu epesop Jesus kay ipiat'ajojom ma'ğu eyju. ³³ Pūğpūğpūğ eyju'in eymuymuy'uk ip osodop. Adeayū etabun cuk adi ikērēm eykuk ip. Ade em cuk adi ipiat o'supi'ajojoat ip eywebe. Eybu'u ğu a'ğu epesop eybureyū badipta am. Eyparara ğu juk adi epesop eyaokaap puxim. ³⁴ Daomūnmūnap'a beayū jom tak cuk adi epeku ibuywat am ip. Itabut'ūmayū be eybubut tujupa'um puje, eybu'u ğu a'ğu epesop eyetabut am Cristo kay. Eycokcok acā a'ğu epesop.

— Ijodiap podi ma xipacap opop ocewebeam — i a'ğu epe'e. — Ibo ikoro jeedop soat em — i a'ğu epe'e. — Soat em ibo kuğ ajop — i a'ğu epe'e.

³⁵ Gasū dak cuy eya'ōcam epesop. Eya'ōca bima, xipacat cuy epejat. ³⁶ Eyukpiceğēm ğu juy epesop Deus bikuyap tağ eyeku am. Ixe bikuyap tağ eyeku buje, xipacat epejat apēn ixe juk adi o'e'e iap tağ. ³⁷ Imēn e'em Deus ekawētup:

Gaxĩn ma omuykuiat jajẽm, i. Ibun ẽu jajẽm, i.
 38 Webekitkiyũ bit itabut jeedop cũgayũ, i. Imẽnpuye soat
 em itait jeedop ip oxe, i. Jetabucap epere buje bit, ocokcok
 ẽu oce cekay, i.

Imẽn e'em Deus ekawẽntup. 39 Wuyju bit wuyetabucap
 acepere ẽu. Ipiat'ajojoap kay ẽu wuyju bit cum. Oitabidaoiat
 puxim ẽu wuyju—jetabun o'jepereiat puxim ẽu. Wuyetabut
 ma. Deus tak wuydaxijom.

11

1 Deus kay wuyetabut pima wuyetaybit cũcã wuyemu-
 muwiwi acejat iam. Deus kay wuyetabut pima: — Gasũ wuyju
 ijojom ẽu iap ẽuyjom acejojo — i wuyju e'em wuyewewebe.

2 — Xipat cũcã eyju oxe — io'e Deus kuyjeayũ be, itabut ip
 cekay buye.

3 Wuyetabut cekay bima wuyetaybit Deus ja'õbi ipi
 o'ẽujurũg iam. Wuywebe ijo but iap o'ẽugẽ Deus. Wuywebe
 ijo ba'orean soat o'ẽugẽ.

4 Deus kay itabut osunuy Abel. Imẽnpuye ixẽ emumuũm
 Caim emumuũm podi ma xipat osunuy Deus xe.

— Cũg ma ẽn oxe — i juk o'e Deus cebe, itabut jekay buye. —
 Emumuũm xipat oxe — i juk o'e.

Wuyju ẽebum pima apẽn Abel itabut osunuy iap kay, “Itabu-
 cat cũg ma Deus xe” i wuyju e'em. Imẽnpuye Abel e'ũ buje dak
 puk wuymutaybitbin ma itabucat cũg ma Deus xe iam.

5 Deus kay itabut osunuy Enoque. Imẽnpuye oe'ũ ẽu. Deus
 ixẽ ita'in ma o'tujuu jewekay. Ibureyũ ixẽ o'tobuxik ẽu, Deus
 kuy o'tujuu buye. Deus icokcok osunuy ixẽ ekukuap kay
 i'e'em Deus ekawẽntup. 6 Wuyetabut'ũm pima, Deus imucok-
 cok pa'ore wuywebe. Wuyju Deus kay bima, wuyetabun cuy
 ajop Deus kake iap kay; Deus xipacat ũmũm jebikuyap tağ
 jeku pin cũcãayũ be iap kay dak.

7 Deus kay itabut osunuy Noé. “Ipi juayũ oẽu'ũm idibim
 soat” i'e buje, Deus ekawẽn kay itabut osunuy. Muba'at
 puk o'jojomo ẽu. Inaka itabut osunuy Deus ekawẽn kay.
 Kobexixi o'ẽugẽ jebekitkiyũ daxijo am. Kũyjobit ẽu osodop ip
 warara'acayũ ipi juacayũ Deus a'õ kay iap ibapuk cũcã o'e, Noé
 kũyjobit puye. Imẽneju:

— Cũg ma ẽn oxe, etabut okay buye — io'e Deus cebe.

8 Deus kay itabut osunuy Abraão. Deus pe jenaẽ buje,
 kũyjobit osunuy ya'õ kay. Deus a'õbi jeka bewi o'jẽm itaybit
 ẽu ma'ẽu apoma oju iam.

— Ijop eipi oceipiũm ewebe — i juk o'e Deus cebe.

Ibo eipi kay o'ju. Guyjom je'gũm cebe iap eipi kay o'ju.

9 — Ijop eipi oẽum eipim — io'e Deus cebe.

Ibo eipi dağ oeku powatwat puxim. Pağo muğēğē'a be osunuy tūyap ġu buk puye. Torajo'a be osunuy jekpot eju—Isaque eju. Jenaxeğebit eju dak osunuy—Jacó eju.

— Ijop eipi oğūm eyipim — io'e Deus cebe ip—Abraão be, Isaque be dak, Jacó be dak. ¹⁰ Deus emukamuweğūnka wiwim osunuy Abraão—Deus emukamuğēka wiwim—ika'ūm'ēm'ūmatka wiwim.

¹¹⁻¹² Itabut osunuy Abraão Deus kay. Aypa o'e. Ce'ūat puxim jetayxi mu'ukreğ pa'ore osunuy. Je'ū ojuy kuy osunuy. Sara dak yabut o'e—Abraão tayxi. I'ita ba'oreat osunuy. Inaka Abraão itabut osunuy Deus a'ō kay.

— Soat em Deus ja'ō dağ e'em — io'e jewebe ma. Imēnpuye itayxi o'ğū'ukreğ yabut ma'ğu. Ipotpet o'e Abraão. Ade jījā ip osodop ixe naxeğebitbit. Imuweğūn pa'ore osodop ip kasopta buxim, ka'oririt puxim tak.

¹³ Jetabut cīcāp kuğ ma ip oe'ū'ū—Abraão, Isaque dak, Jacó dak.

— Ijop eipi oğūm eyipim — i mo a'ğu o'e Deus cebe ip. Inaka ibo eipi o'jat ġu ip. Imēnpit:

— Ijop eipi Deus je'ğūm ocenaxeğebitbit pe apēn ixe o'e iap tağ — io'e ip jewebe ma.

Ipi o'jat ġu ip. Inaka icokcok ip osodop jetabucap kuğ.

— Powatwat acā oceju — io'e ip ibo eipi watwat pe. Wara'at ka kaykaykay ma ip osodop.

— Eykadujukapkam acā oceju — io'e ip cebe ip. Ibo eipi bit o'jat ġu ip. ¹⁴ “Eykadujukapkam acā oceju” i'e'e'ukayū jeka kudadam mabuk ip. ¹⁵ Yağuyepit ġu osodop ip kuy bima o'jēm ip iatka kay. Yağuyepit pima kuka juk iba'ore ġu o'e cepit am ip. ¹⁶ Wara'atka kay bit ip osodop yağuygebu. Kuy o'jēm ip iatka bodi ma xipat iboka. Kabi beatka kay ip osodop yağuygebu. Imēneju Deus isūsūn ġu o'e cebuxim ip, “Deus ebekitkiyū oceju cekay ocetabut puye” io'e ip cebe buye. Deus o'sukamubapuk ikam ip.

¹⁷⁻¹⁸ Deus kay itabut osunuy Abraão.

— Ekpon oğūm ewebe — i mo a'ğu o'e Deus cebe. O'kap Abraão ipot. Isaque i ipot putet osunuy.

— Isaque ipotpoyū acā enaxeğebithiyū oxe—warara'acayū bit ka'ūma — i mo adi a'ğu o'e Deus Abraão be. Inaka:

— Ekpot cuy eyaoka impik am wetabun — i mo adi a'ğu o'e Deus Abraão be okukpin cīcā paxi iap co am.

“Ekpot cuy eyaoka” i'e buje, Abraão kūyjobit o'e Deus a'ō kay. Isaque aoka ojuy o'e.

¹⁹ — Iba'ore ġu Deus pe waram Isaque'ūm mutait am — io'e jewebe ma Abraão.

Inaka Isaque o'tujupit jeduk'a be, “Eyaoka ġu juy” io'e Deus puye. O'tujupit jeduk'a be ce'ūap tomukadi waram o'jetait'iat puxim.

²⁰ Deus kay itabut osunuy Isaque. Imēnpuye:

— Guyjom Deus xipacat je'ġūm eywebe — io'e Jacó be, Esaú be dak.

²¹ Itabut osunuy Jacó dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Deus cuy xipacat je'ġūm eywebe — io'e José ipotpoyū be.

— Soat podi ma ěn xipacat — io'e Deus pe jektokta'ip kuġ.

²² Itabut osunuy José dak Deus kay. Je'ū pinpin puje: — Israel naxeġebitbit jeejēm Egito eipi bewi — i mo adi a'ġu o'e. — We'ūap tomukadi ojebit cuy epetujowat oka be imōġ ām witabikūy be — i mo adi a'ġu o'e jekpotpoyū be.

²³ Itabut osodop ip Deus kay Moisés ebay, ixi dak.

— Judeuyū ipotpoyū juy epeyaoka ikap'isum ma — i juk o'e Egito eipi kukukat—Faraó o'e.

Imēnpit iparara ġu osodop ip ipi kukukat puxim—Faraó buxim. Kūyjobit'ūm osodop ip ixe a'ō kay Moisés ebayū. Eba pūġ kaxi ikap'isuat munēmnēm'uk ip osodop yaokaap puxim. O'ġunēm ip idip cīcā cexe ip puye.

²⁴ Itabut osunuy Deus kay Moisés tak. Yaypan puje ibu'u o'e Faraó daxit'in. Jeadipyū kay pin o'e.

— “Faraó daxit'it ěn”, i'ūmġu juy epe'e owebe, i juk adi o'e Egito eipi watwat pe.

²⁵ Ibu'u osunuy ikērēat muġē ām jemucokcok am—pūġ kabia dak ka'ūma. Ibu'u ġu bit osunuy ipiatpi'ajo am jeadipyū eju—Deus ebekitkiyū eju. Ibu'u ġu osunuy ipiatpi'ajo am Deus mucokcok am.

²⁶ — Soat tarekrek kuġ pima kuka ocokcok oce—Egito eipi beat kuġ pima — i juk o'e jeweweju ma. — Deus emunaē mucokcokap ojuy owebe ipiatpi'ajoat puje bit, ibodi ma kuka ocokcok oce — i mo adi a'ġu o'e jewebe ma. — Guyjom Deus kūyjobicaptei je'ġūm owebe — i juk o'e jewebe ma. Ibodei buap wiwim cīcā osunuy soat em ma.

²⁷ Itabut osunuy Moisés Deus kay. Imēnpuye o'jēm Egito eipi bewi. Ipi kukukat etakomaap puxim jeparara pibun ġu o'jēm Egito eipi bewi. O'jēm Deus kay itabut cīcā buye. Deus cocomap puxim oekukuku ijojom ġu ma'ġu. ²⁸ Itabut osunuy Moisés. Imēnpuye apēn kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat o'kap iap epeta o'ġubapuk Deus a'ōbi. Páscoa i peta butet.

— Ovelha doy juy epetoymōġ eyduk'a esūġtabi daġ kūyjobit'ūmayū muy'ū'ū'ukat pe eyekpot muy'ūap puxim—koapat muy'ūap puxim — i juk o'e Israel naxeġebitbit pe.

²⁹ Itabut ip osodop Deus kay Israel naxeġebitbit Moisés ixeyū kukukan pima. Imēnpuye iodi o'timudek ip ipipurukat

tağ. Ixe di butet “Tipakpukati” i osunuy. Egito eipi watwat pit timudek ojuy bima, soat ip oap. Oakõm ip. Ka'ũma ma o'jepoyat.

³⁰ Itabut osodop ip Deus kay Israel naxegebitbit Josué ixeyũ kukukan pima. Imẽnpuye Jericó ka ekorara o'jedu. Duuuuo. O'jedu 7 kabia ika koreren ceku buje ip. ³¹ Itabut osunuy Deus kay Raabe dak yapoan ma'gu osunuy. Josué ebekitkit o'guõm jeduk'a be imunẽm ãn yaokaap puxim. Jericó ka jom oajẽm'iaiyũ o'gunẽm. Imẽnpuye Deus pe ja'õ kay kũyjobit'ũmayũ aokaat puje, Raabe o'yaoka gu ip Josué ebekitkiyũ.

³² Deus kay itabut ip osodop warara'acayũ dak. Inaka o'e gu owebe itabucayũ muwẽn ãm eywebe: Gideão muwẽn ãm eywebe, Baraque dak, Sansão dak, Jefté dak, Davi dak, Samuel dak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ dak. ³³ Itabut cĩcã osodop ip Deus kay. Imẽnpuye wara'at tiwatwat eju nopagõgõm ip o'e. Ade jĩjã o'yaoka ip. Cũg ma oekuku ip Deus etabutpe. Imẽnpuye Deus cebe iũm ojuy iap o'jat ip. Deus leão o'tũymuymũg jekay itabucat oap puxim. ³⁴ Waram pima Deus daxa yoboğat o'gupirẽm jekay itabucayũ aokaap puxim. O'jenapõn ip pajam jaokaap puxim. Ya'õbaca'ũm ip osodop. Ya'õbacaan pit o'e ip Deus a'õbi. Ade jĩjã o'yaoka ip itakomaayũ nopagõgõm pima. Ade ma dak o'guypõğpõğpõğ ip powatwat esorarayũ. Soat kaka dağ owatwatwat ip. ³⁵ Itabut Deus kay osodop ip aoyũ. Imẽnpuye Deus waram ixeyũ ipotpoyũ'ũm'ũm o'gutait.

Warara'acayũ be itakomaayũ ipiat o'supi'ajojoat. Oe'ũ'ũ'ũ ip ipiat pibun. Inaka Deus o'jomuymuy gu ip jaokaap puxim.

— Oce'ũpi gu — io'e ip. — Oceparara gu oce'ũap puxim — io'e ip.

Waram acejetait iap wiwim osodop ip. Soat em wuyetait acesop Deus xe iap wiwim osodop ip. ³⁶ Warara'acayũ itabucayũ o'jowaywayway ip adedeayũ etabutpe. Warara'acayũ o'yukxabiokaka ip ixemuğẽğẽbum yabi be icaat pum. Warẽmtağ ma o'guõmõm ip daomũnmũnap'a be. ³⁷⁻³⁸ O'yabuğbuğ ip wita'am. Ipidase o'guweka ip kede'am. Pajam tak o'yaoka ip. Tadaybot ma oekuku ip. Mẽmẽ xee kuğ oekuku ip jedotim, cabra xee kuğ tak. Itabut'ũmayũ juk adi ipiat o'supi'ajojoat ixeyũ be. Warẽmtağ cĩcã juk adi ixeyũ o'jukukuk ip. Kaokokat puxim osodop ip itabut'ũmayũ xe. Deus xe bit soat podi ma xipat osodop ip itabucayũ.

— Teyũku ikẽrẽ jĩjã — io'e ip itabut'ũmayũ ma.

— Eyju soat podi ma xipat oxe — io'e Deus pit cebe ip.

Cenapõnat puxim uk'a'umat tağ oekuku ip, co'a dağ tak. Jeduk'a be gu osodopdop ip—witabikũy be acã.

³⁹ — Xipat eyju oxe eyetabut cĩcã okay buye — io'e Deus soat pe ixeyũ be. Inaka ijodi bima Deus cebe ip iũm ojuy iap o'jat ġu ip. ⁴⁰ Deus kuyayũ kay ã ġu osunuy ġebum. Wuykay dak osunuy ġebum—ixeyũ'ũm'ũm nomujuacayũ kay dak. Soat ġu o'ġũm ja'õ daġ kuyayũ be. Soat pit je'ġũm ja'õ daġ jekay itabucayũ be—kuyje itabucayũ be—ġasũ itabucayũ be dak, guyjom itabut je'e iayũ be dak. Soat je'ġũm pũġpũġ pepepe ma. Soat taġ wuymuisun je'e kuyjeayũ muisunap puxim.

12

¹ — Ocejū ma juk adi ocetabut cĩcã ocesop Deus kay — i'e'em wuywebe soat ixeyũ kuyjeayũ. — Eyju dak eyetabun cĩcã juy epesop cekay — i'e'em ip wuywebe.

Daudau'ukayũ buxim wuyju. Daudau'ukat ipoxiat epereperem jewũnca i'e am. Imẽnpuxim ikẽrẽat mujurũġrũġap cuy acepere Jesus a'õ kay am. Pa'orem ġu wuyju ikẽrẽat mujurũġrũġ. Ikẽrẽat mujurũġrũġ pima wuybu'u wuyetabut am Jesus a'õ kay. Daudau'ukat taobu'u ġu jedaudauap epere am. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ġu juy ajop Jesus a'õ kay am. ² Ġebum cuy ajop Jesus kay! Ixe ma juk adi wuymutabun. Ixe dak wuybuywatwan jeenuy wuyetabucap epereap puxim.

— Korosa be ġu juy oje'ũ — i'ũmġu juk o'e. — Warẽmtaġ cĩcã ip okuk — i juk o'e jewebe ma. — Inaka korosa be dak obu'u ġu we'ũ ãm — i juk o'e. — Guyjom ocokcok oġuy webay xe bima, ixe bikuyap taġ cuk adi ojekuk buye — i juk o'e jewebe ma. Oibu'un ġu je'ũ ãm korosa be warẽmtaksuġ ma'ġu ip o'jukuk. Imẽneju ġasũ xik'i omuy Deus xe. Deus eju nuynuy soat kukukan.

³ Ġebum cuy epesop apẽn cuk adi ixe Jesus ipiat o'supi'ajojo iap kay. Itakoma jĩjã ip osodop cekay ikẽrẽat mujurũġrũġ'ukayũ. Iboap kay juy ġebum epesop eyetabut am eybu'u'uap puxim, eyetabucap epereap puxim tak. ⁴ Ikẽrẽat muġẽġẽ'ukayũ mukorẽmrẽm cĩcã juk adi epesop. Imẽnpuye juk adi ipiat o'supi'ajoat ip eywebe. Inaka eyaoka ġu buk ip. ⁵ Deus kawẽnwẽn eywebe apẽn cebayũ kawẽnwẽn jekpotpoyũ eju iap puxim. Kawẽnwẽn eywebe eya'õmucan am. Imẽn ixe e'em:

Okpot, emukũyjobit am wuykukukat ipiatpi'ajoan ewebe bima, eya'õpicũġ cuy eġuy ya'õ kay, i. Emukũyjo am ixe be emukorẽm puje dak, eġuycũġ ġu juy eġuy, i. ⁶ Wuykukukat ipiatpi'ajoan jewe ikukpinayũ be cũġ ma jekuap ojuy, i. Jekpotpoyũ mukorẽmrẽm imukũyjo am ip, i.

Eyaġuyba'ũm tu iboap ekawẽn kay? ⁷ Eyetaxim cuy epesop ipiat'ajojom pima. Ipiatpi'ajojom pima:

— Wuyebayat ipiatpi'ajojoan ocewebe ocemūkūyjo am cūḡ ma wuyekuap ojuy — i juy epe'e eyewewebe.

Deus wuymukorēm̄rēm̄ pima, wuyetaybit Deus wuykuḡ jekpotpoyū kukap puxim iam. Soat wuyju ipiatpi'ajojoan wuy'ipotpoyū be cūḡ ma ip cekuap ojuy. ⁸ Imukorēm̄rēm̄'ūm pima wuyetabi kuka ace ite ipocat iap kay.

— Ekpocat tu ite? — i kuka ace cebay be.

Deus tak ipiatpi'ajojoan soat pe jebekitkiyū be imukūyjobit am ip. Imēneju eymukūyjo am eywebe ipiatpi'ajojoan'ūm pima, Deus ipotpocayū ḡu eyju. ⁹ Ijodi ixeyū be wuymukorēm̄ puje dak, ibuyxim ma wuyebayū ajukuk. Ixeyū a'ō kayap podi ma juy kūyjobin ajop wuyebayat a'ō kay—kabi beat a'ō kay, wuykay aḡat a'ō kay. Ixe a'ō kay kūyjobit pima, soat em acesop cexe wuyetait. ¹⁰ Wuyebayū ma ipiatpi'ajojoan wuywebe wuymukūyjobit am. Ipiatpi'ajojoan ip wuywebe ipiatpi'ajoat pin osodop ip puye. Darem ma ip wuymukorēm̄rēm̄. Deus pit ipiatpi'ajojoan wuywebe xipan wuykuḡap tomuju. Ixe ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taḡ wuymuisun am. Ipiatpi'ajojoan wuywebe soat taḡ wuyisu jejo'i am. ¹¹ Wuywebe ipiatpi'ajoan pima, wuycokcok ḡu wuyju—wuyḡuycūḡ acā. Guyjom pit cebay be imukorēm̄'ibiyū cedaḡ ma jekukum, kaba'ūm tak ip warara'acayū eju.

¹² Imēneju iḡuycūḡayū juy epesubuywan. Jetabucap kay ibu'u'uyū juy epeya'ōmucan waram icokcok i'e am ip. ¹³ Cūḡat e daḡ cuy epeku warēm̄taḡ ma eyekuap puxim.

¹⁴ Kaba'ūm cuy epesop soat eyxeayū kuḡ. Soat taḡ eyisum cuy epesop. Soat taḡ wuyisu'ūm pima, wuykukukat acejojo ḡu. ¹⁵ Deus ibikuy xipan wuykuk am. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim Deus pe emumuūm pu am. Kada'i icupat jexeat muiy'ū'ūm. Imēnpuxim pūḡ ma ey'inat jetabut am ibu'u bima, jebureyū dak kuka o'ḡubu'un. Imēnpuye jewebuywatwan cuy epesop eybu'uap puxim, eyetabucap epereap puxim. ¹⁶ Jewebuywatwan cuy epesop Deus a'ō kay kūyjobit'ūmap puxim, aoyū kaykayap puxim tak. Esaú ekuap puxim ḡu juy epeku. Esaú kūyjobit'ūm o'e Deus a'ō kay. Jecokcokap kay acā o'e ḡebum. Koapat osunuy cebay ipot. Cebay e'ū buje, soat ma kajuk o'jat jebay'ūm pubut, ixe koapat puye. Inaka:

— Pūḡ pratom exat'in eḡūm owebe — io'e jekitpit pe. — Ēn ma juy soat ejat wuyebay e'ū buje oxat teim — io'e jekitpit pe. — Odieḡ Deus xipan jekuk koapat kukap puxim oxat teim — io'e cebe.

¹⁷ Koapat peam tak cebayū kawēnwēn'uk osodop Deus eju kuyjeayū.

— Xipan cuy okpot ejukuk — i'e'e'uk osodop ip Deus pe.

— Owebeam tak cuy ecekawēn Deus eju — io'e Esaú jebay be. — “Xipan cuy okpot ejukuk—koapat ejukuk,” i juy ece cebe — io'e Esaú.

— Iba'ore owebe ġasū bit — io'e cebay bit. — Ekitpit peam kuy juk iboam oce Deus pe — io'e.

Jewa'ōmuwarurun pa'ore o'e Esaú be cedaġ ma jeku am. Cūġat e daġ jepit ojuy jījā o'e. O'tōn iġuycūġ puye. Inaka cepit pa'ore o'e cebe cūġat e kay, kuy kūyjobit'ūm o'e buye.

¹⁸ Co'a jeje Deus jekawēn muwēnuwēn pima, iparara jījā osodop ip Judeuyū—kuyjeayū. Oajēm ip co'a ikibi be. Sinai'a ikibi be oajēm ip—wuyecoanpucat'a ikibi be. Daxa isop iġo'a akokoreren. Kabidaudau dak oeku. Kabiok tak oeku diġ. Kabidoxixi dak oeku iġo'a daġ. ¹⁹ Parasuy jo'iat a'ō o'ya'ījojo ip. Deus a'ō dak o'ya'ījojo ip. Ixe a'ījojo buye, “Ecekawēn ġu juy ocewebe” io'e kuyjeayū jeparara pibun.

²⁰ — Epeyeu ġu juy co'a kay — io'e. — Eyōhōyū dak cuy epeġuyuat ġu — io'e. — Ceu pinat cuy epeyabuġbuġ wita'am — io'e. — Ojopi eywebe soat pe — io'e cebe ip.

Imēnpuye iparara jījā ip o'e Deus a'ījojoayū. ²¹ Ipararuat o'jojojo Moisés.

— Ōn ma okarabakbak oce oparara pibun — io'e co'a daġ pima.

²² Eywebe Deus jekawēn muwēn puje bit, eypararam ġu epesop. Kuy epesot wara'at'a kay co'a kay. Siāo'a kay epesot Jerusalém ka beat'a kay. Kuy epesot Deus ka be—soat em itaicat ka be—Jerusalém ka be—kabi beatka be. Tak ġu ip Deus ekawēn tojotjot'ukayū dopdom iġo ka be—ade jījā ip. Imuweġūn pa'ore wuywebe ade jījā ip puye. ²³ Kuy epesot Deus ebekitkiyū kay—koap itabucayū kay. Awerom ip dopdom Deus ka be. Icocok cīcā ip ibutet ibararak opop kabi beatup pe buye. Kuy epesot Deus kay. Ixe apēn cuk adi oekuku ip ipi ju hima iap ideida soat pe ipi juacayū be. Xipacat je'ġūm cūġayū be. Ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be. Kuy epesot cedaġ ma jekuku'ukayū'ūm'ūm piōġbuk kay—soat taġ o'ġuisun'iyū'ūm'ūm piōġbuk kay. ²⁴ Kuy epesot Jesus kay. Ixe juk kawēn iisuat o'ġuwēn wuywebe. Ixe o'jedoyekereren wuywebeam. Apēn Abel o'jedoyekerereniap kay ġebum pima “Eġuweik cuy iwaġo be yaokaap tei” i wuyju e'em Deus pe. Apēn Jesus o'jedoyekerereniap kay ġebum pima bit, “Gasū bit ēn ikērēat uk'uġ ocewebewi soat pewi” i wuyju e'em Deus pe.

²⁵ Imēneju:

— Kūyjobin ġu ace Deus a'ō kay — i'ūmġu juy epe'e.

Ijodi Moisés Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn kuyjeayū be. Kūyjobit'ūm ip osodop. Imēnpuye Deus ipiat o'supi'ajoat

cebe ip. Gasũ bit kabi bewi ma Deus jekawēn muwēnuwēn wuywebe. Kũyjobit'ũm pima kuyjeayũ bodi ma kuka ipiat acesupi'ajo. ²⁶ Sinai'a jejewi cekawēn puje, ixe ja'õbi ipi o'guyxixixi. Gasũ bit waram o'jekawēn wuywebe.

— Waram pukto ipi o'guyxixixi — i'e'em wuywebe. — Kabi dak o'guyxixixi — i'e'em. ²⁷ — Waram pukto — i juk adi o'e. Imēnpuye wuyetaybit jemumuḡē ma g̃uyxixixi iam. I'uk'uk je'e ip Deus emumuḡē soat. Imuyxixixi'ũmayũ acã jeedop ip jenuyap pe ma.

²⁸ Deus soat kukukan pima, wuykukukan tak jeenuy. Ixe a'õbacaap mu'ũm pa'ore soat pe. Imēneju:

— Soat podi ma ēn xipat — i juy ace Deus pe. — Soat podi ma ēn a'õbaca — i juy ace cebe.

Ixe bikuyap taḡ cuy ajeku. Ibuyxim cuy ajukuk. Wuy-pararam cuy ajop ixe buxim. ²⁹ Ixe kay acã wuyetabut—Deus kay acã. Daxa soat mu'ũmap puxim ixe dak ja'õ kay kũyjobit'ũmayũ ḡu'ũm.

13

¹ Eybu'um ḡu juy epesop ikukpin eykitpitpiyũ kuk am—Cristo ebekitkiyũ. ² Powatwat cuy epeḡuõm eyduk'a be. Xipan cuy ip epejukuk. Pũḡpũḡpũḡ kuy juk powatwat o'ḡuõm jeduk'a be. Tũybe teyũku powatwat iãn o'e ip. Imēnpit Deus ekawēn tojotjot'ukayũ ma juk o'ḡuõm ip—kabi watwat. ³ Gebum cuy epesop daomũnmũnap'a beayũ kay eyju dak cexe epesop iap puxim. Gebum cuy epesop ipiat'ajojomayũ kay eyju dak cexe ip epesop iap puxim.

⁴ Ibuyxim cuy ibumũnmēnat ajukuk. Warara'acat ewebumũn puje juy ibuyxim cuy ip epejukuk. Eytayxi'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eytayxi eju acã. Eyektop'ũmat eju ḡu juy epeyepo—eyektop eju acã. Deus ipiat supi'ajoat warara'acat itop eju jepopo'ukat pe warara'acat tayxi eju jupopo'ukat pe dak.

⁵ Dinheiro kay jĩã ḡu juy epesop.

— Ōn pit jeyiwat ḡu—pũḡ em tak ka'ũma — i'e'em Deus wuywebe. — Ōn pit jeyepere ḡu—pũḡ em tak ka'ũma — i'e'em wuywebe.

Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop ajo eyju ikuḡiat kay.

⁶ Imēnpuye wuya'õcam cuy ajop.

— Wuykukukat wuybuywatwan soat em — i juy ace warara'acat pe ipararaayũ be. — Wuypararam ḡu juy ajeku — i juy ace cebe ip. — Ijodiat o'e ḡu kuka wuywebe — i juy ace cebe ip.

⁷ Gebum cuy epesop kuy bima eykukukayũ'ũm'ũm kay. Deus ekawēn cuk adi o'ḡuwēnuwēn ip eywebe. Gebum cuy

epesop apēn cūḡ ma ip oekuku iap kay, apēn ip jetabucap kuḡ oe'ū'ū iap kay dak. Ixeyū'ūm'ūm puxim eyetabun cīcā juy epesop. ⁸ Soat em Jesus Cristo iwaruru ḡu e'em. Ibit ma. Kuy himaap co'i ma ḡasū dak omuy. Guyjom tak imēn ma je'e. ⁹ Eybu'um ḡu juy epesop kawēn icēmat taḡ jeku am. Iwarum eymutaybitbin'ukayū a'ō kay ḡu juy epesop cūḡat e daḡwi eyjēmap puxim. Pūḡpūḡ jewaḡuyḡuy ip i'opi paxi sujop owebe iap kay. Ibuywatwan ḡu ibo bit biḡ ma itabut am ip Jesus kay. Wuyju bit cuy ḡebum ajop Deus soat em xipan wuykuḡ wuya'ōmucanucan iap kay. Iboap kay ḡebum pima, biḡ ma wuyetabut acesop Jesus kay.

¹⁰⁻¹¹ Paīyū wūnca ēn'in i'o'o'uk osodop ip o'suēnmupikupik ip ien'in torojo'a be kapikpik'ukayū. ḡasū bit i'opi o'e cebe ip wuyju Deus pe iūmūmat'in. Pūḡ kabia be bit paī yoboḡat ōmōm badiat'abi be—Deus tūytūyap ibuyxi jījāat'abi be. Wūnca doy dujuōmōm toy mubapuk am Deus etabun Deus pe ikērēat ukap ojuy. Ibiat ēn pit i'opi paī yoboḡat pe. Ibiat ēn tujowatwan ip jedopdopap etakobe imupik am. ¹² Imēnpuxim Jesus o'jedoyekereren wuywebewi ikērēat uk am. O'jedoyekereren jekay itabucayū muisun am soat taḡ. Itabut'ūmayū juk adi warēmtaḡ ma ixē o'jukuk. Ixe oe'ū ikaboḡatka etakobe. ¹³ Ixe oibu'un ḡu je'ū ām korosa be warēmtaḡ ma'ḡu ip o'jukuk. Ixe buxim wuyju dak wuybu'um ḡu juy ajop ixē bikuyap taḡ jeku am warēmtaḡ ma'ḡu ip wuykuḡ itabut'ūmayū. ¹⁴ Wuydopdopapka ijodi ḡu. Ikakoro ḡu ijodiatka. Guyjom jeedotka wiwim wuyju. ¹⁵ Imēnpuye:

— Ēn soat podi ma xipat cīcaā — i wuyju e'em soat em Deus pe.

Wūnca mupikupik'uk'ūm ma'ḡu wuyju Deus etabun. Jesus tak kawēnwēn Deus eju wuywebeam.

— Ēn ma soat podi ma xipat cīcā — i wuyju e'em soat em cebe. — Ēn acā ocekekukat — i dak wuyju e'em cebe soat em.

¹⁶ Xipacat muḡēḡēap cuy epeyepere ḡu. Jewebuywatwacap tak cuy epeyepere ḡu. Imēn Deus epeḡucokcoḡ wūnca ūmūm cebe iap puxim.

¹⁷ Kūyjobin cuy epesop eykukukayū a'ō kay. Ixeyū a'ō epeya'ōxik ḡu juy. Apēn cuk adi eykuk ip iap cuy ḡuwēn ip Deus pe. Imēnpuye ibu'u ḡu ip eybuywat am. Aḡ ip eykay eyetabucap epereap puxim. Eyju ixeyū a'ō kay bima, icokcok ip jeybuywatwan. Eyju kūyjobit'ūm pima bit, iḡuycūḡcūḡ je'e ip. Ibo bit jeybuywan ḡu.

¹⁸ Epeyepere ḡu kawēḡap Deus eju ocewebeam. Soat em oceju cedaḡ ma oceku pin Deuse tabun. Imēnpuye:

— Xipat paxi oceju Deus xe? — i'ūmḡu oceju e'em.

Ocetaybit ocebinūnpe ma oceju cūḡ ma cexe iam. ¹⁹ Biḡ ma juy epeyekawēn Deus eju ḡaxīn ma ixē be waram omuypit am eyjo am.

²⁰ Wuykukukat Jesus itabucayū kukukat yoboḡat ovelha kukuk'ukat puxim. Deus ixē Jesus o'ḡutait ce'ūap tomukadi. Waram ḡuto o'jetait. Imutait puje:

— Kawēn iisuat taḡ cuy epeku ḡasū bit, okpot o'jedoyekereren eywebeam puye — i juk o'e wuywebe. — Kawēn iisuat taḡ eyeku buje, soat em oxe epesop eyetait — i juk o'e Deus wuywebe.

²¹ Deus wuyaḡuymubabibin'ukat. Ya'ōbacaap kuḡ'ūm pima, ibikuyap taḡ wuyeku ba'ore wuywebe. Imēnpuye ixē soat xipacat cuy je'ḡūm wuywebe. Ja'ōbacaap cuy je'ḡūm wuywebe ibikuyap taḡ wuyeku am soat em. Jesus Cristo a'ōbi soan cuy je'e wuywebeam jebikuyap taḡ.

— Ēn ma soat podi ma edipap kuḡ — i juy acece soat em Jesus Cristo be.

Imēn cuy acece cebe.

²² Okitpitpiyū, itedup otupmubararak eymucokcoḡaptum. Tup ade ḡu otupmubararak. Imēnpuye eyukpiceḡēm ḡu juy epetupco. ²³ Wuykitpit Timóteo o'ḡujēm ip daomūnmūnap'a bewi iam eyetaybit pin ōn. ḡaxīn ma okay yajēm puje, otujowat cuy oweju, eyjom oju buje.

²⁴ Oceju kato mujujum eykukukayū be—soat pe—Jesus a'ōkayayū be. Eykitpitpiyū dak kato mujujum eywebe—Itália epi watwat.

²⁵ — Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em Deus pe. Ibūrū ma.

TIAGO EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Bekitkit, cartadup mubarararaḡ òn kato i'e am eywebe—Deus ebekitkiyũ be—soat ka daḡacat pe. Òn Tiago. Deus peam kapikpiḡ òn. Wuykukukat peam tak òn kapikpiḡ—Jesus Cristo beam.

² Okitpitpiyũ, eycokcoḡ cuy epesop ipiatpi'ajojom ma'ḡu eyju. ³ Deus eybuyxijojom biḡ ma eyetabut am cekay. Gebum cuy epesop iboap kay. Ixe kay eyetabut cĩcã bima, eyetaxim epesop ipiatpi'ajo am. ⁴ Ibun ipiatpi'ajom pima dak cuy eye-taxim epesop. Eyetaxi bima cũḡ ma epesop Deus xe. Ikêrêat kuḡ ḡu dak epesop cexe. Soat kukat puxim epesop cexe. ⁵ Cũḡ ma eyeku am cexe iam eyetaybit'ũm pima, eymutaybinap cuy epejoojuy Deus xewi. Ixe jeymutaybin. Ixe ibu'u ḡu wuymutaybit am. Tacup ḡu ixe. Soat em wuyemumuojuy ũmũm wuywebe. ⁶ “Omutaybin cuy ece” i'e buje, eyetabun cuy epesop Deus kay.

— Wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe? — i'ũmḡu juy epe'e cebe.

“Wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe?” i'e'e'ukat tipodoyat puxim—soat taḡ kabido timupodoypodoyiap puxim, itabutbũt puye. ⁷⁻⁸ Wara'at taḡtaḡtaḡ ma tipodoyat e'em. Imēnpuxim wara'at taḡtaḡtaḡ ma ip jewaḡuyḡuy itabutbũcayũ. Warara'acat ixeyũ aḡuymubabi'ũm'ũm. Soat em jewaḡuyumuwarururun ip— “Wuykukukat wemumuojuy je'ḡũm xe'e owebe?” i'e'e'ukayũ—itabutbũcayũ. Itabut cĩcã ḡu ip—itabut'ũm'ũm ma. Imēnpuye jemumuojuy je'jat ḡu ip Deus xewi.

⁹⁻¹¹ Itabucat ibubut kuḡ'ũm pima, icokcok cuy jeenuy ade ibubut kukat co'i Deus xe buye. Guyjom Deus wara'at je'ḡũm cebe ibubun. Ibubut adeat pit dao ma i'ũm kadai'ip e'ũap co'i. Kaxi cēmcēm. Kaxiepi bima jeditedudum kaxie pibun. Dit at'an. Titip ḡu e'em. Imēnpuxim ibubut adeat je'ũ wara'at pu ojuy kapikpiḡ cĩcã bima. Imēneju itabucat ibubut ade bima, icokcok cuy jeenuy ka'ũma kukat co'i Deus xe buye.

¹² Ipiatpi'ajo am wuyetaxi bima wuycokcoḡ acesop—Jesus kay wuyetabucap epere'ũm pima dak. Wuybuyxijo epere buje:

— Soat em eyetait epesop oxe ma — i je'e Deus wuywebe. Imēn Deus e'em soat pe—ikukpin jekukayũ be—jekay itabucayũ be. Imēneju wuycokcok wuyju e'em, ipiatpi'ajojom ma'ḡu wuyju. ¹³ Deus ikêrêat muḡêḡêan ḡu wuywebe. Imēnpuye:

— Deus ikêrêat muḡẽan owebe — i'ũmḡu juy epe'e. Warara'acayũ ikêrêat muḡẽḡẽan wuywebe. Deus pit ka'ũma. ¹⁴ Wuyju ma wuybikuy ikêrêat muḡẽ ãm. Wuyukpiwatpin ma wuyju ikêrêat mujurũḡrũḡ, ikêrêat muḡẽ pin puye. Imẽn wuyju jewemuḡuykukukum ikêrêat muḡẽ ãm. ¹⁵ Wuyju ikêrêat muḡẽ pin wuybikuy ikêrêat muḡẽ ãm puye. Soat em wuyju ikêrêat mujurũḡrũḡ. Ikêrêat mujurũḡrũḡxian acesop. Ikêrêat mujurũḡrũḡxian pima bit, “Soat em wũy ma juy epe-sop owi eye'ũ buje” i'e'em Deus wuywebe.

¹⁶ Okitpitpiyũ, eykukpin cĩcã oxe. Jewemuḡuykukukum ḡu juy epesop. ¹⁷ Wuyebay kaxiaat o'ḡubapuk, kaxiepiat tak. Kasopta dak o'tamubapuk. Kaxiepiat jewarururun, kaxiaat tak: Deus pit jewarururun ḡu. Soat em ma ixexipacat ũmũm wuywebe. Cemumuũm ikêrêat kuḡ ḡu. Xipat soat taḡ. Soat wuyju ikuḡiat ixexemumubapukpuk ma. Soat em ma xipan wuykuḡ. Xipat'ũmat ḡu iũmũm wuywebe—xipacat acã. ¹⁸ Jekpiwatpin ma ixexuwynaẽ jebekitkiyũm kawẽn icẽmat kay wuyetabun puje. Ixexujuk wuynaẽ warara'acat kukap podi ma wuykukam xipan.

¹⁹ Okitpitpiyũ, dao ḡu juy epeyekawẽn. Dao ḡu dak cuy eyetakomãn. Dao ma bit cuy epekũyjo. Gbum cuy epesop iboap kay. ²⁰ Wuyetakoma bima cũḡ ḡu wuyju jekukum—Deus bikuyap taḡ ḡu dak. Imẽnpujeyetakomãn ḡu juy epesop. ²¹ Imẽnēju ikêrêat muḡẽḡẽap cuy epeyepere. Warẽmtaḡ eyekuap tak cuy epeyepere. Yoboḡan pin ḡu juy epesop. Deus bikuyap taḡ cuy epeku. Ixexuwymukũyjojom jekawẽn. Imẽnpujeyetabun cuy epesop cekawẽn kay. Ixexuwydaxijojom jekawẽn kay wuyetabut pima.

²² Ixexekawẽn cocomat ḡu juy epesop. Cekawẽn taḡ cuy epeku. Ya'ĩjojom acã bima bit eyju jewemuḡuykukukum. ²³ Pũḡpũḡpũḡ Deus ekawẽn cocom ã. Inaka cekawẽn taḡ ḡu ip jekukum. Ixexeyũ waroa kukat puxim. ²⁴ Dao ma ip jewejojom waroa be. Jewejo buje waroa muxipanpan ip. Akiju ip cẽmcẽm. Dao ma ip yaḡuyba'ũm'ũm jedopa kay. Imẽnpuxim Deus ekawẽn coco'ukayũ'in. Dao ma ip cekawẽn cocom. Cekawẽn co'isum pit yaḡuyba'ũm'ũm ip cekawẽn kay. Cekawẽn taḡ ḡu dak jekukum ixexeyũ ma. ²⁵ Warara'acayũ bit daodaodao ḡu Deus ekawẽn cocom. Jawaḡuyḡuy ip dopdom cekawẽn kay. Yaḡuyba'ũm'ũm ḡu ip cekawẽn co'isum. Soat kabia cekawẽn cocom ip. Kũyjobit cĩcã ip cekawẽn kay. Ixexekawẽn cedaḡ ma wuymutaybitbin. Soat taḡ xipat ixexekawẽn. Wuya'õmucanucan wuywebe ikêrêat muḡẽap puxim. Deus ixexeyũ ḡucokcoḡ soat taḡ ja'õ daḡ ip jekukum puye.

²⁶ Kawẽnkêrêat epere'ũm pima, te'e ma wuyju e'em “Oc-etabut Deus kay” i. Kawẽnkêrêat epere'ũm pima, jewe-

muḡuykukukum wuyju. ²⁷ Deus wuyebay. Ixe wuymutay-bitbin apēn itabucat cuy jeku iam. Deus kay wuyetabut pima, cebay'umat asubuywan. Itop'um e'ūibit tak asubuywan—mudiuat. Itabut'umat puxim ḡu juy ajeku. Ikērēat tak cuy aḡujurūḡ ḡu—pūḡ em tak ka'uma. Wuyayuyisum cuy ajeku. Imēn jekukum pima, cūḡ ma wuyju jekukum Deus xe. Imēn jekukum pima:

— Icēmān eyetabut okay — i'e'em Deus wuywebe.

2

¹ Okitpitpiyū, iwarum ḡu juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. Eyetabut wuykukukat kay—Jesus Cristo kay. Ka'uma ma ixe jo'iat jedipap kuḡat. Imēneju pūḡ pe ma juy soat epejukuk—totidipat, totiokokat tak. ² Ibubut adeat aco'i jajēm eykay eyju awerom pima. Cekaxima idipat kuḡ ip. Pūmūn kuḡ ip—teiboḡat kuḡ. Ibubut'umat tak aco'i jajēm. Cekamixa teiboḡ ḡu—idip ḡu. ³ Xipan aco'i epejukuk ibubut adeat. Xipan ḡu bit aco'i ibubut'umat epejukuk.

— Xik'i juy abik ya'ōbuyxiat tūyap pe — i aco'i epe'e ibubut adeat pe.

— Cūḡ'i juy eḡuy — i aco'i epe'e ibubut'umat pe. — Xik'i abik ipi ju ma — i aco'i epe'e cebe.

⁴ Imēn ey'e buje iwarum ma eyju ip ikuḡ. Iwarum ip ikuḡ pima, cūḡ ḡu Deus xe.

— Teku ikērēat kuḡ Deus xe — i eyju e'em cekamixa jojoap tomuju ma.

Imēn xipat ḡu Deus xe.

⁵ Okitpitpiyū, eya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Ibubut'ūmayū o'taē Deus itabut am Jesus kay. Itabut cīcā ip ceckay. Imēnpuye ixeyū o'taē soat em top am ip jexe, ixe soat kukukan pima.

— Okayayū acā jeedop oxe ōn soat kukukan pima — i juk adi o'e Deus kuyje.

Imēn Deus ma ibubut'ūmayū o'taē top am ip jexe. ⁶ Eyju bit imubuyxi'um'um ip. Ibubut'ūmayū ḡu eymudadaybotbon—ibubut adeayū acā. Ixeyū ma eymukurururuḡ ibimāmāmāyū ekawēn coco'ukat topabe ixeyū ipiat'ajoan eywebe.

⁷ — Ka'umḡu Jesus co'iat xipacat — i wuyju e'em.

— Jesus ebekitkiyū eyju — i'e'em Deus wuywebe.

Ibubut adeayū bit Jesus muymuy.

⁸ — Xipan cuy eyxeat epejukuk xipan eyewekukap puxim — i juk o'e wuykukukat.

Imēn e'em Deus ekawēntup. Soat em iboap ekawēn taḡ jekukum pima, xipan eyju jekukum. Soat ka kukukayū kukukat a'ō daḡ eyju jekukum. ⁹ Cekamixa jojoap tomuju

iwarum ijodiacat kuḡ pima bit, ikērēat kuḡ eyju Deus xe. Iwarum ip ikuḡ pima, Deus pe wuyawēwēap ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum. ¹⁰ Ade opop Deus pe wuyawēwēap ekawēn. Pūḡ ekawēn mupubun puje, wuyukpiwat ma kuka ace Deus xe soat ekawēn mupubutbun'ukat puxim. ¹¹ “Warara'acat tayxi kaykay ḡu juy epesop” io'e iat “Warara'acat epeyaoka ḡu juy” i dak o'e. Wara'acat aoka buje yukpiwat ma je'e Deus xe warara'acat tayxi eju cepo'ibit ḡu ma'ḡu. Ixe ikērēat kuḡ Deus xe, pūḡ ekawēn mupubut puje. ¹² Deus ekawēn taḡ cuy ajeku. Ixe ekawēn taḡ wuyeku buje, Deus wuya'ōmucanucan wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Soat em wuya'ōmucanucan “Eyju ikērēat kuḡ oxe” i'eap puxim wuywebe. Imēnpuye eyekawēntim cuy epeku. Xipan cuy epesop. ¹³ Warara'acat kay wuyetabotaidabotbot'ūm pima, Deus tak itabotaidabotbot ḡu je'e wuykay. Cekay ip wuyetabotaidabotbot pima bit, “Eyju ikērēat kuḡ oxe,” i'ūmḡu Deus je'e wuywebe— “Wetabotaidabotbot eykay,” i acā.

¹⁴ Okitpitpiyū, “Ocetabut Jesus kay” i'eap tomuju acā ḡu Deus wuydaxijom. Itabut'ūmat ekukuap co'i wuyju jekukum pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i. ¹⁵ Toti'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuykitpitpiyū ajukuk? Cesaysey'ūm pima, ixaxet'ūm pima dak, apēn xe'e kuka wuyixītyū ajukuk? ¹⁶ Say'ūm'ūm pima, doti'ūm'ūm pima dak, te'e ma kuka ace cebe ip:

— Deus cuy xipan jeykuk — i. — Xipan cuy eyesaysum epeku — i dak. — Xipan cuy epeyekōn — i dak.

¹⁷ Xipan'ūm warara'acat kuḡ pima, te'e ma wuyju e'em “Ocetabut Jesus kay” i—jewexe wuyetabut Deus kay.

¹⁸ Warara'acat aco'i e'em wuywebe: — Ēn ma etabut — i. — On pit xipan warara'acat kuḡ — i.

Ōn pit e'em eywebe:

— Warara'acat itaybit ḡu wuyetabut Jesus kay iam, wuyju xipan warara'acat kuḡ'ūm pima bit — i. — Itaybit je'e ip wuyetabut cekay iam wuyju xipan warara'acat kuḡ pima — i ōn e'em eywebe.

¹⁹ Eyetabut pūḡ ma Deus kake iap kay. Imēn xipat cīcā. Ibiōḡbuk kērēayū dak itabut pūḡ ma Deus kake iap kay. Imēnpuye ip ikarabakbak jeparara pibun. ²⁰ Eyaḡuyba'arēm cīcā. Te'e ma wuyju e'em: — Ocetabut Jesus kay — i, xipan warara'acat kuḡ'ūm pima. Iboap iba'arēm aco'i eyxe. Imēnpuye Abraão oḡuwēn eywebe eymukūyjo am. ²¹ Ixe Abraão jekpot o'jomōḡ yawajeat'a jeje—wita'a jeje. Isaque o'jomōḡ. Daxa jeje o'jomōḡ Deus etabutpe yaoka am.

— Abraão cūḡ ma oxe — i juk adi o'e Deus Abraão ekūyjobicap co buje.

²² Apĕn cuk adi itabut osunuy iap tağ oeku. Biğ ma Deus kay itabucap yoboğ o'e jetabucap tağ oeku buye. ²³ Deus ekawĕntup e'em: Abraão itabut osunuy Deus kay, i. Imĕnpuye:

– Cũğ ma ĕn oxe – io'e Deus cebe, i.

Jekpot aoka ojuy bima itabut osunuy Deus ekawĕn kay. Imĕnpuye:

– Abraão obure – i juk adi o'e Deus.

²⁴ – Ĕn cũğ ma oxe – i'e'em Deus wuywebe wuyetabut puje acã ġu.

Wuyetabucap tağ wuyeku buje bit: – Cũğ ma ĕn oxe – i'e'em wuywebe.

²⁵ Imĕnpuxim Raabe jetabucap tağ oeku kuyje yapoan ma'ġu. Ixe Raabe Josué emumujuyũ o'ġunĕm jeduk'a be. Guyjom ip o'ġuju wara'at e dağ yaokaap puxim. Imĕnpuye:

– Cũğ ma ĕn oxe – io'e Deus Raabe be.

²⁶ Wuybiõğbukbek'ũm pima, te'e ma kuka wuyjebit kuğ ace. Ace'ũ kuka. Imĕnpuxim wuyetabucap tağ jekukum'ũm pima, te'e ma kuka ace: – Ocetabut Jesus kay – i.

3

¹ Okitpitpiyũ, warĕmtağ ma wuyju jekukum pima, xipat ġu Deus xe. Itabucayũ mutaybitbin'ukat warĕmtağ ma jekukum pima bit, ibodi ma xipat ġu cexe. Imĕneju ade ġu juy ey'in itabucayũ mutaybitbin'ukan je'e. ² Soat wuyju imudopatpan soat kabia. Soat em wuyekawĕntip pima bit kuka ikĕrĕat kuğ ġu ajop Deus xe. Ka'ũma em wuyekawĕnkĕrĕ bima wuya'õbaca kuka ajop ikĕrĕat mujurũğap puxim. ³ Cavaro biğe asubiğemuõm wuyõhõ bi be ixeyũ be kũyjobit am wuya'õ kay. Wuyju pinap tağ cucum ip, ibiğe yopĩt ma'ġu. ⁴ Imĕnpuxim kobexixi yoboğ cĩcĕat. Imu'abicũğcũğap'ip pit yop'ĩt ma. Kabidoxixi kobexixi mujujum. Imĕnpit iboap'im acã kobexixi mu'abicũğcũğ wuyju pinap tağ, yop'ĩt ma'ġu. ⁵ Imĕnpuxim wuykõ dak ikõ'ĩt ma. Inaka wuykõm ma soat em xipan jewemuwĕnuwĕn wuyju.

Daxae ie'ĩt ma. Inaka yopmupik put yop'ade. Wũy jĩjã imupikupiğ yopĩt ma'ġu o'jesop. ⁶ Wuykõ ikõ'ĩt ma. Inaka wuykõm ma wuyju ikĕrĕat mubapukpuğ soat em. Wuyekawĕnkĕrĕ bima, wuyağuyemukĕrĕrĕrĕn apĕn daxae yopmukĕrĕrĕnap puxim. Bekin pin ma wuyekawĕnkĕrĕ. Aypan pima bin ma dak wuyekawĕnkĕrĕ. Daxa boğ tağwiat e buxim wuykõ. ⁷ Wuykõ muwağõn pa'ore wuywebe wuyekawĕnkĕrĕap puxim. Awaydip tağat'it'it imuwağõn put wuywebe. Wasũ dak imuwağõn put wuywebe, ka'oririt tağ wururuğ'ukat tak. Axima dak ibu but wuywebe wuyõhõm. ⁸ Wuykõ bit imuwağõn pa'ore wuywebe. Wuykõ xipat

ġu. Wuyekawēnkērēap cepere ba'ore wuywebe. Wuybu'u bima dak acede ma. Wuyekawēnkērēap xipat ġu puybu nūydi buxim. ⁹ Wuykōm: — Ēn xipat cīcā — i wuyju e'em wuykukukat pe—wuyebay be—kabi beat pe. Wuykōm: — Wūy ma juy eguy Deus wi ipiat'ajojom — i wuyju e'em warara'acat pe—jebuxim Deus emumuġē be. ¹⁰⁻¹² Xepxepi ġu diajēmjēm idi'a bewi—pūġti acā. Tikōjōjēkati diajēmjēm pima, tikuati ġu kuka o'tiajēm. Wuykō bit idi'a buxim ġu. Ok-itpitpiyū, murusu'ip taġwi asāo'a bubum ġu wuyju. Gudup'ip taġwi keġebiit'a bubum ġu dak. Tikuati atibu ġu tiyuati bewi. “Ēn xipat cīcā” i'e'eap cēm cēm wuybi bewi. “Wūy ma juy eguy Deus wi ipiat'ajojom” i'e'eap tak cēm cēm wuybi bewi. Okitpitpiyū, imēn xipat ġu jījā.

¹³ Okitpitpiyū, xipacat cuy aġujurūġ. Cūġ ma juy ajeku warara'acat etabutpe. Yoboġan pin ġu juy ajeku. Wuyju cedaġ jekukum pima, warara'acat je'e “Teyūku itaybit cīcā” i. ¹⁴ Wuya'ōtarek pima, te'e ma kuka ace “Ocetaybit cīcā” i, yoboġan pin pima dak, jewekay acā ġebum pima dak, wuyetabtkarey warara'acat kay bima dak.

— Dapxi ēn — i'ūmġu juy ace icēmān e'e'ukat pe.

¹⁵ Wuyetabtkarey warara'acat kay bima, jewekay acā ġebum pima dak, Deus pe wuymutaybitbinap taġ ġu wuyju jekukum—Deus kay'ūmat pe wuymutaybitbinap taġ acā. Imēn jekukum pima awaydip taġ omuyku iat puxim wuyju—ibiōġbuk kērēayū kukukat pe wuymutaybitbinap taġ acā. ¹⁶ Wuyetabtkarey bima, jewekay acā ġebum pima dak, soat pabin ma dak kuka ikērēat aġujurūġrūġ, jewewa'ōxikxiġ tak kuka ajop. ¹⁷ Deus pe wuymutaybitbinap taġ jekukum pima bit, ikērēat aceġujurūġ ġu. Wuyaġuyisum cuy ajeku. Kaba'ūm acesop wuyeweweju; wuya'ōpuruġ ġu dak warara'acat ajukuk; wuy mucokcokap kay acā ġu ġebum acesop—warara'acat mucokcokap kay dak; warara'acat kay wuyetabotaidabotbon tak ajop; xipacat tak aceġujurūġ; jewexe xipacat kuġ ġu ajop warara'acat muġuykuku ojuy. ¹⁸ Itakomaat mudinudin'ukat kadai daidada'ukat puxim. Taidada'ukat kadai daidadam jeku be ġuyjom kake i'e am jexan. Imēnpuxim itakomaat mudinudin'ukat itakomaayū mudinudin ixeyū be i'e am cūġayūm Deus xe.

4

¹ Apēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ? Soat eyju ikērēat kay. Soat em ikērēat kay ġebum eyju. Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiġ, jewewa'ōdawutwun tak. ² Eybubut ade pin. Ikuġ ġu bit. Imēnpuye eyju warara'acat aoka pin ibubut pu ojuy. Eye-tabikuku jījā warara'acat pubut kay. Imēnpit epejat ġu.

Imēnpuye eyju jewewa'ōxikxiḡ, jewewa'ōdawutwun tak. Eye-mukaypinut kuḡ ḡu eyju, Deus xewi iojuyjuy'ūm puye. ³ Deus xewi iojuy buje dak, epejat ḡu ikērēat muḡē ām epejoojuy buye. Eyju iojuyjuy Deus ekukuap taḡ ḡu jeku am—eyekupinap taḡ acā. Eyetabikukuap tomuju ma eyju iojuyjuy Deus xewi. ⁴ Deus cuk epeyepere apēn ayacat jektop o'jepere wara'acat eju jepo am iat puxim. Deus kay'ūmat purem pima, Deus kay wuyetakomām tak ajop. Eyetaybit ḡu aco'i iboam. Deus kay'ūmat purem pin pima, Deus kay ḡu dak epesop. ⁵ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe, i. Wuykukpin cīcā cexe, i. Ibikuy jījā wuywebe kūyjobit am jebiōḡbuk a'ō kay, i. Wuyju kūyjobit'ūm pima, Deus itabutkarey wuykay, i.

Te'e ma aco'i eyxe bit iboap ekawēn ibararak. ⁶ Warara'acat podi ma Deus pit wuybuywatwan. Imēnpuye Deus ekawēntup e'em:

“Soat podi ma wa'ōbuyxi” i'e'e'ukat kay ḡu Deus, i. “Obuywan cuy ece wa'ōbaca'ūm puye” i'e'e'ukat puywatwan pit, i.

⁷ Imēneju kūyjobin cuy epesop Deus a'ō kay.

— A'ō kay bit oceju kūyjobit ḡu — i juy epe'e Satanás pe—ibiōḡbuk kērēayū kukukat pe.

Imēn i'e buje, jenapōn eyxewi. ⁸ Deus kay juy epesop. Eyju ixe kay bima, ixe dak eykay je'e. Epeyewemuisun cuy Deus etabutpe. Ikērēat muḡēḡēap cuy epeyepere cūḡ ma eyeku am. Eyekawēnkērēap tak cuy epeyepere soat em ma etabut am Deus kay. ⁹ Eyju ikērēat kuḡ—ade. Imēnpuye eyḡuycūḡcūḡ cuy epesop. Epetōtōn cuy. Eybidewayap cuy epeyepere wa am. Eycokcokap tak cuy epeyepere eyḡuycūḡ ey'e am. ¹⁰ “Bay, obuywan cuy ece, wa'ōbaca'ūm puye” i ey'e buje, Deus jeybuywan. Jeymuisun tak.

¹¹ Okitpitpiyū, epeyewemuymuy ḡu juy. Eykitpit muymuy bima, wuyawēwēap ekawēn mupubutbun tak eyju. “Okitpit ikērēat kuḡ Deus xe” i'e buje, “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i dak eyju e'em. “Wuyawēwēap ekawēn kawēn ikērē” i'e buje, iboap ekawēn taḡ ḡu eyju jekukum—iboap ekawēn mupubutbun acā. ¹² Deus ekawēn acā cūḡ ma wuyawēwēm. Ixe be acā wuydaxijo but. Ixe be acā wuymu'ūm put. Imēneju:

— Teku ikērēat kuḡ Deus xe — i'ūmḡu juy ace.

Deus acā itaybit abuyū ikērēat kuḡ iam—wuyju bit ka'ūma.

¹³ Okitpitpiyū, eya'ōpicūḡcūḡ puk wekawēn kay. Te'e ma eyju kawēnwēn eyeweweju.

— Gasū, kuyaje aco'i aceju wara'atka kay — i aco'i eyju e'em eyewewebe. — Ihibun iboka be acesop tarekrek teidadam — i aco'i eyju e'em. — Ade jījā acejat wuyedinheiom — i aco'i eyju e'em.

Imên te'e ma eyju kawênwên eyeweweju. ¹⁴ Wuyetaybit ġu xipat tu je'bapuk wuywebe kuyaje iam, xipat ġu xe'e je'bapuk wuywebe iam. Wuyetaybit ġu puġûn ace'û iam. Kabidiġ puxim wuyju. Tig'ajêm'isum dao ma diġ'ûm'ûm. Dao ma diġwatwan. Kabidiġwacap puxim wuyju dak. Dao ma ace'û. ¹⁵ Imêneju:

— Deus ibikuy bima acã iboam ace'e kuyaje — i juy epe'e eyewewebe. — Deus ibikuy bima acã, kuyaje buk wuyekapikap kuġ acesop — i juy epe'e eyewewebe. ¹⁶ — Kuyaje juy iboka be acesop wuyekapikap kuġ — i te'e ma eyju bit e'em.

Yoboġan pin eyju. Te'en ma eyju xipan jewemuwênuwên. Xipat ġu iboap. ¹⁷ Xipacat mujurûġ âm wuyetaybit pima, ikêrêat kuġ acesop imujurûġ'ûm pima.

5

¹ Ibubut adeayû, eya'ôpicûġcûġ cuy epesop wa'ô kay. Gasû eybubut ade. Guyjom pit ka'ûma kuġ epesop. Ipiatpi'ajojom ã epesop. Imênpuye epeyewãwã juy. Wawa juy epesop. ² Eybubut oioroġ—teiboġat. Ixiwa'abîit eydoti o'jo'o'o—idip cîcâat. ³ Yoptite opop kuy soat taġ eyedinheiro daġ—isurûġat taġ. Eyeouro daġ tak yoptite opop. Te'e ma eyju ikuġ. Yoptiteat cocom pima warara'acat je'e:

— Tacup ma poro teku osunuy — i. — Teku jebubut o'ġuwaje jemucokcok am acã — i je'e ip. — Ajo xe'e o'ġûm tadaybothocayû be? Ka'ûma ma — i je'e ip.

Daxa be wuymupikupikap puxim ipiat epesupi'ajojo. Eybubut muwajeje'uk epesop. Gasû bit Deus je'e eywebe:

— Ikêrêat kuġ eyju oxe — i.

⁴ Teidada'uk ġu epesop eykat pe kapikpik'ukayû be cekapikapteip ip. Eya'ôpicûġcûġ cuy epesop. Deus pe jemãmãmãm ip eywebe kapikpik'ukayû jekapikapteip kuġ'ûm puye. Imênpuye eymuymuy ip Deus pe. Deus ixeyû emãmãap cocom.

— Ocekariwa ocemudadaybotbon cîcã — i'e'em ip Deus pe. — Ipiat cuy esupi'ajoat ocekariwa be teidadam'ûm puye — i'e'em ip cebe—Deus pe.

Ixe Deus soat podi ma ya'ôbacaat. ⁵ Ijodi bima eybubut ade juk adi epesop. Eycokcoġ cuk adi epesop soat kuġ puye eybubut kuġ. Eybeġbeġ cuk adi epesop ikuat o'o am. Gasû bit Deus jeymuju ipiat'ajojoap kay.

⁶ — Ikêrêat kuġ eyju Deus xe — i napa ma juk adi epe'e'e ikêrêat kuġ'ûmat pe.

Ikêrêat kuġ'ûmayû aokaka'uk epesop. Ceweikek ġu ip osodop.

— Deus pit ipiat supi'ajojoat eywebe — i ðn e'em jebubut kay itabucayû be.

⁷ Imēneju eyukpicegēm ġu juy epesop wuykukukat Jesus ajēmap wiwi am, okitpitpiyū. Ixe ajēmap wiwim cuy epesop apēn kat iwat jekat peat'a wiwim iat puxim. Kat iwat muba'at ajēmap wiwim. Muba'at ajēmjēm taida buje. Jekat'a op puje waram ajēmjēm. Yukpicegē ġu kat iwat muba'at ajēmap wiwi am. ⁸ Ixe buxim eyju dak eyukpicegēm ġu juy epesop wuykukukat Jesus ajēmap wiwi am. Epejowiwi juy. Gaxīn ma jajēm. Imēneju eycokcoğ cuy epesop ixe wiwi am.

⁹ Okitpitpiyū, jemāmāmām ġu juy epesop eyeweweju Deus pe “Ikērēat kuğ eyju oxe” i'eap puxim eywebe. Gaxīn ma ixe jajēm. Ixe acā itaybit abuyū ikērēat kuğ iam. Wuyju bit ka'ūma. ¹⁰ Okitpitpiyū, ġebum cuy epesop Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm kay—kuyjeayū'ūm'ūm kay. Wuykukukat a'ōbi imuwēnuwēn ip oekuku. Itaxi osodop ip ipiatpi'ajo am. Deus kay jetabucap o'jepere ġu ip ipiatpi'ajojom ma'ġu ip. Ixeyū'ūm'ūm ekukuap puxim cuy epekukuku.

¹¹ — Icocok cīcā ip osodop ipiat kay itaxiayū'ūm'ūm — i wuyju e'em.

Gebum cuy epesop iboap kay. Jó itaxi osunuy ipiatpi'ajojo am. Deus kay jetabucap o'jepere ġu ipiatpi'ajojom ma'ġu. Eyetaybit wuykukukat cuk adi ixe o'jukukuk xipan. Soat ibubut oi'ūm. Inaka Deus wara'at o'ġūm cebe oi'ūmiat tieğ. Wuykukukat itabotaidabotbot cīcā wuykay. Ixe xipan wuykuğ wuykukpin cīcā cexe buye.

¹² Okitpitpiyū, eya'ōpicūğcūğ cuy epesop wa'ō kay. “Wa'ō dağ oce” i'e'em pima, “Deus etabutpe icēmān ōn e'em” i'ūmġu juy epe'e.

— Kabi beat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmġu dak cuy epe'e.
— Ipi o'ġuğēiat etabutpe icēmān ōn e'em — i'ūmġu dak cuy epe'e.

— Oce ġu juy — i juy epe'e'e em'ūm pima. — Oce juy — i bit cuy epe'e'e em pima.

Icēmān acā juy epeyekawēn eyeweweju. Eya'ō dağ cuy epe'e'e soat em. Imēn e'em pima, Deus ipiat supi'ajoat ġu eywebe.

¹³ Wuyju ipiatpi'ajojom pima, Deus eju juy acekawēn. Wuy-cokcok pima dak cuy acebibododon cebe “Soat podi ma ēn xipan ocekuğ” i'e am cebe. ¹⁴ Wuyewātaxipipi bima itabucayū kukukayū juy atakoy yajēm ām wuydukā be. Iwātaxipiat mu'adaap joojuy ip Deus xewi. Ixepiti juy timōğ ip iwātaxipiat a be Deus pe imu'ada am.

— Wuykukukat Jesus a'ōbi oceju timōğmōğ a be — i juy je'e ip cebe—iwātaxipiat pe.

¹⁵ Imēn iojuy buje, Deus iwātaxipiat ġu'ada wuykukukat Jesus kay itabut ip puye. Wuykukukat Jesus iwātaxipiat ġu'ada.

Apên cuk adi ikêrêat o'ğujurũgrũğ iap ju'uk cebewi—soat ju'uk. ¹⁶ Imêneju apên cuk adi ikêrêat ağujurũgrũğ iap cuy ağuwên wuyewewebe. Wuyewebeam cuy acekawên Deus eju ixē be wuyumu'adam. Deus ja'ôbacaap ġubapuk wuywebe wuyju iboap ojuyjuy cexewi bima, ixē bikuyap tağ wuyju jekukum pima dak. ¹⁷ Wuybuxim Elias tak ijodian osunuy—Deus ekawên muwênuwên'ukat kuyjeat. Ixē o'jekawên Deus eju.

— Muba'at cuy eğudot ġu oce kay — io'e Deus pe.

Muba'at oajēm ġu Deus ixē ekawên o'ya'ĩjojo buye. Ibun cĩcã muba'at'ũmap. Muba'at ajēmjēm ġu oeku ebapũğ koato. 6 kaxi dak ka'ũ ġu. ¹⁸ O'jekawên ma'ğuto Deus eju Elias.

— Muba'at cuy waram eğudot oce kay — io'e cebe.

Waram ġuto kabi beat muba'at o'ğudot. Kadai waram o'yaypan. Elias puxim wuyju dak cuy wuyemuojuyjuy ajowiwi Deus xewi.

¹⁹ Okitpitpiyũ, pũğ'in ey'in kawên icēmat kayap epere buje juy ixē epeyawē waram ġuto kũyjobit am kawên icēmat kay. ²⁰ Ikêrêat mujurũgrũğ'ukat cuy epeğuyypit cedağ ġuiat e dağwi. Imuyypit puje, Deus idaxijo. Iğuju ġu ipiat'ajojoap kay. Ikêrêat ju'uk cebewi. Ade jĩjã ju'uk cebewi. Gebum cuy epesop iboap kay.

Ibũrũ ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAK- TUP—KOAPATUP

¹ Õn Pedro. Jesus Cristo emumuju òn. Ixe onaě owebe Deus a'òbi kawēn idipat muwēn ãm soat ka watwat pe. Eyju dak Deus ebekitkit. Ijudup mubarararağ òn eywebeaptum. Eyipi be gu eyju dopdom. Soat eipi dağ eyju jepōğpōğpōğ—Ponto eipi dağ, Galácia eipi dağ tak, Capadócia eipi dağ tak, Ásia eipi dağ tak, Bitínia eipi dağ tak. ² Deus wuyebayat. Ixe juk eynaě soat tağ eyisu eydop am.

— Teyũku webekitkiyũm je'e — io'e Deus jewebe ma. — Okpot a'ò kay kũyjobin jeedop ip—Jesus Cristo a'ò kay — i juk o'e jewebe ma kuyje ma. — Obiōğbuk ixeyũ guisun soat tağ, okpot o'jedoyekereren puye — i juk o'e jewebe ma Deus.

— Bay, xipan cuy ebekitkit ejukuk—soat ka dağ cepōğpōğ'ibiyũ — i òn e'em Deus pe. — Ixeyũ ağıymubabibin cuy eğıy — i òn e'em cebe.

³ — Ĕn soat podi ma xipat — i juy ace Deus pe—wuykukukat ebay be—Jesus Cristo ebay be.

Ixe Deus waram gueto Jesus Cristo o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixe ja'òbacaap o'guòm wuywebe wuyağuyisum jeku am, ixe itabotaidabotbot cĩcã wuykay buye. Imēneju soat em ixe xe wuyetait acesop iap wiwim cĩcã wuyju, Deus ja'ò dağ e'em soat em puye. ⁴ Deus xipacat muxipanpan jebekitkit pe iũm ãm. Kabi be ma Deus iboap muxipanpan wuywebeam. Deus emumuũm pit cekērēn pa'ore ma. Iokoğ gu ma dak. Ierep gu dak. Iboap ma acejat. Imēneju iboap cuy ajowiwi jĩjã. ⁵ Eywebe iũmap kuy ixipan opop Deus xe. Eyetabut pima, Deus soat em ağ eykay. Ixe dak ja'òbacaap muòmòm eywebe. Guyjom Deus apēn ixe wuydaxijojom soat em jexe wuydop am iap gubapuk soat ipi juayũ be. Iboap wiwim cĩcã eyju.

⁶ Iboap kay juy ġebum epesop eycokcok am. Imēnpit ijodi bima darem ma eyğuycũğ epesop ipiatpi'ajojom puye. Soat tağwi xipat'ũmat jebapukpuğ eywebe. ⁷ Ouro kay jĩjã wuyju. Wuyetabut cĩcã Jesus kay bima bit, ouro kaypinap podi ma wuyju cekay. Wuyju ouro mudaxipxim wuyetaybit am teku imuwekoykeyat gu ouro ma iam. Ouro buyxijojoap puxim Deus ipiatpi'ajojoan eywebe eyetabucap puyxijo am. Ouro imu'ũm put wuywebe. Eybu'u'ũm pima bit Jesus kay ipiatpi'ajojom ma'gu eyju, eyetabucap imu'ũm pa'ore je'e. Eybu'u'ũm pima:

— Xipat eyju oce — i je'e Deus eywebe.

Imĕn je'e eywebe Jesus Cristo muajĕm puje. Jesus co'i eydip epesop. Cejo'i eya'õbuyxi epesop. ⁸ Ixe Jesus Cristo juk adi epejojo ĝu. Inaka ixe ikukpin cĭcã eyxe. Gasũ dak ixe jomom ĝu eyju. Inaka eyetabut cĭcã cekay. Imĕneju eycokcok cĭcã ma. Kabi beacat cokcokap co'i eyju dak eycokcok. Eycokcokap imuwĕn pa'ore eywebe yoboĝ cĭcã eycokcokap puye. ⁹ Eyju juk adi eyetabut epesop Jesus kay. Imĕnpuye Deus cuk eydaxijo. Gasũ eycokcok cĭcã eyetaybit Deus kuy juk ocedaxijo iam puye. Jemudaxijoyũ bit pũĝ em tak je'pere ĝu ma.

¹⁰ Gebum cĭcã osodop ip Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ apĕn Deus ipi juacat idaxijo iap kay—kuyjeayũ. Itaybit pin cĭcã osodop ip iboam.

— Apĕn xe'e Deus xipan jebekitkit jukuk? — i'e'e'uk osodop ip. — Deus ipi juacayũ idaxijo — i'e'e'uk ip osodop taxijo awap. ¹¹ Cristo biõĝbuk osunuy cebe ip—jewemuwĕnuwĕn ma cebe ip Cristo ma.

— Deus emunaĕ juy ipiat supi'ajojo — i juk adi o'e cebe ip. — Ipiatpi'ajojo epere buje bit soat xe warara'acat podi ma ya'õbuyxian je'e — i juk adi o'e cebe ip.

Iboap ekawĕn co buje:

— Abu muwĕnuwĕn xe'e Cristo biõĝbuk wuywebe? — io'e ip jewebe ma. — Puĝũn xe'e imĕĝap je'hapuk? — io'e ip jewebe ma.

¹² — Eyetabĕĝ pima ĝu ipiat supi'ajoat ip wemunaĕ be—ĝuyjom acã — i juk adi o'e Deus jekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ be.

Imĕn jekpot o'ĝuwĕn cebe ip. Kuyjeayũ iboap ekawĕn muwĕnuwĕn'uk ip osodop Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukayũ. Gasũ dak kawĕn idipat muwĕnuwĕn'ukayũ iboap ekawĕn ma juk adi o'ĝuwĕnuwĕn eywebe Ibiõĝbuk xipacat a'õbi—kabi kadiwi Deus o'ĝudot'iat a'õbi. Kabi beacayũ dak itaybin ojuy osodop ip iboap ekawĕn—Deus ekawĕn tojotjot'ukayũ.

¹³ Imĕneju eyaĝuykerem cuy epesop. Deus xipat cĭcãat je'ĝũm eywebe waram Jesus Cristo ajĕm puje. Yajĕmap wiwim cĭcã juy epesop. Wara'at kay ĝu juy ĝebum epesop—ixe kay acã. ¹⁴ Kũyjobin cuy epesop Deus a'õ kay. Deus e'eam eyetaybit'ũm pima, juk adi ikĕrĕat muĝĕĝĕm acã epesop. Imĕn ĝu juy epeku gasũ bit. ¹⁵ Deus ikĕrĕat kuĝ ĝu. Soat taĝ iisu. Ixe juk eynaĕ soat taĝ eyisuan jebuximayũm. Imĕnpuye juy eyaĝuyisum epeku. Eyekawĕnkĕrĕm ĝu dak cuy epesop.

¹⁶ Imĕn e'em Deus ekawĕntup:

Õn ma ikĕrĕat ojukuk ĝu—pũĝ em tak ka'ũma ma, i. Imĕnpuye eyju dak ikĕrĕat epejukuk ĝu, i.

¹⁷ — Bay — i wuyju e'em cebe, Deus eju oceju kawĕnwĕn pima. Ixe Deus pũĝ taĝ ma soat kuĝ ipi juacat kuĝ. Apĕn ijodi

bima juk adi ajeku iaptei ideida soat pe wuywebe. Xipacat je'gũm cedağ ma jekuku'ukayũ be cedağ ma cekukuapteim. Ipiat supi'ajojoat ikērēat mujurũğrũğ'ukat pe bit ikērēat mujurũğrũğapteim. Imēneju ibuyxim cuy ixē epejukuk ijodi bima. ¹⁸ Kuy bima warēmtağ ma juk adi epekukuku eydobuyũ'ũm'ũm ekukuap puxim. Ikērēat mujurũğrũğ cuk adi epekukuku. Deus pit eydaxijoaptei o'teida waram warēmtağ ma eyekuap puxim. Ourom ɣu o'teida, pratam ɣu dak. Ouro ikoro ɣu. Prata dak ikoro ɣu. Soat em ɣu teiboğ ip. ¹⁹ Wuydaxijoaptei bit teiboğ cĩcã osodop. Wuydaxijoaptei Cristo e'ũap osunuy. Cedoyekererenap osodop. Kuyjeayũ ovelha aokaka'uk osodop ip Deus pe ikērēat ukapteim. Idip cĩcãat aokaka'uk osodop ip. Iwãtaxipi'ũmat acã yaokaka'uk ip osodop. Ikērēat kuğ'ũmat acã. Imēnpuxim Cristo dak oe'ũ, ikērēat kuğ ɣu ma'ɣu. ²⁰ Ipi muğē awap Deus jekpot muy ojuy osunuy ipi juacayũ daxijojo'ukan. Kuyje ɣu bit ixē o'ğudot ijodi—ğaxĩsũm ma. Ibaruğ ma ixē o'ğudot ijodi eydaxijo am. ²¹ Deus ixē o'ğutait ce'ũap tomukadi. Ixē dak o'jomuy soat podi ma ya'õbuyxiam, soat podi ma idipam tak. Imēneju eyetabut cĩcã Deus kay. Ixē jojoap wiwim cĩcã eyju.

²² Kawēn icēmat kay juk adi epesop kũyjobin. Imēnpuye soat tağ eyisu Deus xe—ikērēat kuğ ɣu ma. Eykitpitpiyũ dak ikukpin cĩcã eyxe—itabucayũ. Jewexe ɣu juy xipan epeyewekuk—icēmãn. ²³ Koap cuk akap wuyebay wuyjuruğ puje. Wuyebay bit je'ũ'ũm ijodiat. Wuyju dak je'ũ'ũm ma. Imēn ma koap wuykapap. Gasũ bit waram akap Deus ebekitkiyũm. Deus pit je'ũ'ũm ɣu. Wuyju bit ɣuto waram kapkam Deus ebekitkiyũm ixē ekawēn kay wuyetabun pima. Ixē ekawēn itaicat puxim, Deus soat em itait puye. Ixē ekawēn pit i'ũm ɣu. ²⁴ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ipi juacayũ warēmtaksuğtit puxim, i. Ibun ɣu titip, i. Warēmtaksuğtit dao ma jedite'ũ'ũm, i. Dao ma jeditedudum tak e'em, i. ²⁵ Deus ekawēn pit i'ũmɣu—soat em dopdom, i. Ixē ekawēn cuk adi epeya'ĩjojo kawēn idipat co buje.

2

¹ Ikērēat muğēğēap cuy epeyepere. Napa ɣu dak cuy epe'e. Jewexe ɣu dak cuy epekuku warara'acat muğuykukuap ojuy. Eyetabutkarey ɣu dak cuy epesop warara'acat kay. Warara'acat muymuy ɣu dak cuy epesop. Wuyetabut'ũm pima iboap kuğ ma juk adi ajeku—ikērēat kuğ. Gasũ bit soat iboap acepere juy. ²⁻³ Kuy eyetaybit wuykukukat soat em xipan cĩcã wuykuğ iam. Imēn e'em tak Deus ekawēntup. Imēnpuye ixē ekawēn kay juy epesop ikap'isuat jexi kũmti kayap puxim. Ka'ũmɣu xipat'ũmap opop ixē ekawēn tağ

pit. Apēn wuyxi kūmti wuymuaypapanap puxim ixē ekawēn wuymuisusun soat taḡ. Ixē ekawēn kay juy epesop biḡ ma eyetabut am Jesus kay, Deus pe eydaxijo am tak.

⁴ Kuy eyetabut wuykukukat kay. Ixē wita'a buxim. Inaka wita'a buxim ḡu ma ixē bit soat em itait. Itabut'ūmayū itakoma ixē kay. Xipat ḡu cexe ip. Deus xe bit ixē soat podi ma xipat. Deus cuk ixē o'taē soat ipi juacayū daxijo am. ⁵ Jesus Cristo kay eyetabut pima, Deus eykukukat e'em apēn uk'a beat'a wita'a jexeat'a muycemucem iap puxim. Inaka eyetait. Deus eju kawēnwēnap'a ma wita'a muḡēḡē. Cekay itabucayū bit ixē nūynūyap wita'a muḡēḡē buxim, ixē biōḡbuk omuy wuywebe buye. Eyju paīyū. Soat taḡ eyisu ikērēat kuḡ ḡu buye. Paīyū buxim eyju dak kapikpiḡ Deus peam, ixē biōḡbuk a'ōbacaap kuḡ. Ixeyū emumuūmap puxim eyemumuūmap tak Deus mucokcoḡ, Jesus Cristo kay eyetabut puye. ⁶ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Ixē juk otaē uk'a muymuy'ukayū wita'a naēap puxim—yadeiboḡ cīcāat'a naēap puxim—wara'at'a muycemucemap'a naēap puxim, i. Ixē oḡuju Siāo ka jo'iatka be, i. Ixē ojomuy soat kukukan warara'acat podi ma ya'ōbuyxian, i. Iḡuycūḡ ḡu jeedop ip jetabucap kuḡ ixē kay itabucayū—icokcoḡ ma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

⁷ Eyju eyetabut Jesus kay. Itabut'ūmayū bit ka'ūma. Jesus yadeiboḡ cīcāat'a buxim eyxe—wita'a buxim. Itabut'ūmayū xe bit, ka'ūma. Cekay ḡu ip. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Uk'a muymuy'ukayū ibo'a kay ḡu osodop ip—wita'a kay ḡu, i. Ibo'a bit wara'at'a muycemucemap'am o'e, i.

⁸ Wara'atup e'em imēn—Deus ekawēntup:

Ibo'a be jepenpenpen ip adeayū, i. Ibo'a bit ixeyū guy'at—itabut'ūmayū guy'at, i.

Imēnpuxim Cristo soat kukukan je'e adeayū itabut ḡu ma'ḡu cekay. Jepenpenpen ip iap puxim itabut'ūmayū ibu'u kūyjobit am Deus a'ō kay. Deus imēn ibikuy osunuy kūyjobit'ūmayū beam.

⁹ Eyju bit Deus emunaēyū apēn kuyje ixē pūḡ tiwatwat o'taē iap puxim. Paīyū eyju—soat kukukat pe kapikpi'ukayū. Soat taḡ eyisu. Deus ebekitkiyū eyju. Ixē juk eynaē, eywebe “Deus idip cīcāat e'em” i'e am soat pe, “Ka'ūmḡu i'e ba'oreat Deus pe” i'e am tak. Ixē juk eynaē eywebe kabiok taḡ eyekup epere am kabia daḡ eyeku am, idip cīcāat taḡ eyeku am. ¹⁰ Kuy bima Deus ebekitkin ḡu epesop. Gasū bit ixē ebekitkit eyju. Kuy bima eydadaybot ma juk adi epekuku eybu'u Deus pe jeykukan puye. Gasū bit Deus xipan eykuḡ.

¹¹ Okitpitpiyū, ōn jeyawē, eykukpin oxē buye. Ijodi bima powatwat puxim eyju jeka be'ūmayū buxim. Ibun ḡu ijodi

epesop—darem ma. Nopağōğōm pima, ağ'ūm pima, cekay itakomaat kuka sorara o'yaoka. Imēnpuxim wuyju dak wuyağuybin ma jekukum pima kuka ikērēat muğēğē'ukan ace.

Ikērēat cuy ağuğē ğu i'e'em ōn pit.

¹² Eymuymuy ojuy jījā ip itabut'ūmayū.

— Itabucayū ikērēat mujurūğrūğ — i napa ma e'em ip.

Ixeyū etabutpe bit cuy cedağ epekuku. Cedağ ma eyekukuap co buje: — Eyju cedağ ma jekukum — i je'e eymuymuy ojuyayū. — Soat podi ma ēn xipat — i dak je'e ip Deus pe ixemap kabia be.

¹³ Wuykukukat ebekitkit eyju—Jesus ebekitkit. Kūyjobin cuy epesop ijodiacat kukukayū a'ō kay itabut'ūmayū be Jesus muymuyap puxim. Kūyjobin cuy epesop César a'ō kay. Ixe César soat kaka wat kukukayū kukat. ¹⁴ Kūyjobin cuy epesop iecuğap a'ō kay dak. Deus a'ōbi César juk ixeyū o'jomuy eykukan. César a'ōbi ipiatpi'ajojoan ip ikērēat mujurūğrūğ'ukayū be. Xipacat mujurūğrūğ'ukayū be bit — Xipat cīcā eyju ocex — i'e'em ip.

¹⁵ Eymuymuy ojuy ip kawēn icēmān itaybit'ūmayū. Eyju xipacat mujurūğrūğ pima bit, eymuymuy ba'ore epe'e cebe ip. Imēneju Deus ibikuy eywebe xipacat mujurūğ ām.

¹⁶ Kariwa jebekitkit mujēmjēm jetabixewi yukpiwatpin ma jekupinap tağ jeku am. Wuyju dak ixeyū buxim ma Jesus kay wuyetabun puje wuyukpiwatpin ma wuyeku but. “Ocekpiwatpin ma oceku but” i'ūmğu juy epe'e ikērēat muğēap ojuy. Eyukpiwatpi ğu juy epeku—Deus ukpiwatpi acā. ¹⁷ Soat ma ibuyxin cuy epejukuk. Ikukpin cuy itabucayū epejukuk—eykitpitpiyū. Icēmān cuy eypararam epesop Deus buxim. Ibuyxim cuy epejukuk soat kaka wat kukayū kukat.

¹⁸ Kapikipiğ eyekariwa beam pima, kūyjobin cuy epesop ya'ō kay. Soat em cuy kūyjobin epesop eyekariwa a'ō kay—ixeyū xipan eykuğ pima, warēmtağ eykuğ pima dak—ya'ōdidim eykuğ pima, ya'ōpuruğ pima dak. ¹⁹ Warara'acayū te'e ma ipiat supi'ajojoat eywebe eyju Deus bikuyap tağ jekukum puye. Eyju bit eyetaybit imēn Deus cekay iam. Ipiat kuğ eyetaxi bima bit, Deus xipacat je'ğūm eywebe. ²⁰ Ikērēat muğēğēapteim eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğūm ğu Deus eywebe, eyetaxim ma'ğu ipiatpi'ajojom.

Xipacat muğēğēapteim pit eyekariwa be eymupokupok puje, xipacat je'ğūm Deus eywebe, eyetaxi ma'ğu ipiatpi'ajojom.

²¹ Deus cuk eynaē ipiatpi'ajoam. Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo eywebeam. Ipiat o'supi'ajojo eywebe daxaboğ pe eyjuap puxim. Ixe juk adi ipiat o'supi'ajojo ikērēat kuğ ğu ma'ğu. Deus cuk eynaē ixekukuap puxim eyeku am. ²² Ixe Cristo ikērēat o'jukuk ğu—pūğ em tak ka'ūma. Napapa'uk ğu

dak osunuy. ²³ Warara'acayũ be ixe muymuy buje, ixe bit ip o'jomuymuy ġu. Ixe ipiatpí'ajojom pima:

— Deus cuy ipiat supi'ajoat eywebe owebe ipiat'ajojoapteim — i'ũmġu o'e jekay itakomaayũ be. — Deus soat em aġ okay — i bit o'e jewebe ma. — Deus ma ideida soat pe apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei — io'e jewebe ma.

Te'em pit ideida ġu—cũġ ma. ²⁴ Cristo apẽn cuk adi ikêrêat aġuġêġê iap o'ġuymũġ jewekay korosa be bima. Oe'ũ ikêrêat uk am wuywebewi. Oe'ũ ja'õbacaap ũm ãm wuywebe ikêrêat muġêap puxim. Oe'ũ wuywebe cũġ ma wuyeku am Deus etabutpe. Ixe juk wuymu'ada tapoa kũybut pibun, ipiat o'supi'ajojo buye. Imẽnpuye waram ġuto wuyetait ace'e wuye'ũap tomukadi. ²⁵ Ovelha buxim cuk adi epesop—e bidasewi oitabidaoiat puxim. Gasũ bit Deus kuy juk eydujupit eykukukat kay ixe nomuju eyeku am—eykay aġat kay juk eydujupit.

3

¹ Itoptepayũ awẽm õn ġasũ. Tũ'ũ'ũyũ, kũyjobin cuy epesop eyitopyũ a'õ kay. Ibu'un mabuk ip kũyjobit am Deus ekawẽn kay—kawẽn icẽmat kay. Eyju cedaġ ma jekukum pima bit itabut je'e ip, e'em ġu ma'ġu cebe ip. Eyju cũġ ma jekukum pima, eyitopyũ je'e jewebe ma:

² — Otayxi warẽmtaġ ġu jekukum — i. — Ibuyxi soat xe cũġ ma jekukum puye — i je'e ip jewebe ma.

Imẽnpuye itabut je'e ip Jesus Cristo kay. ³ Jewemudimudim ġu bit cuy epesop soat pe eyjo am. Iwarum ġu dak cuy epeyawamusẽm soat pe eyjo am. Ouro muġêġêbu kuġ ġu dak cuy epeku ibusopsepatpu kuġ ġu dak, teiboġat kuġ ġu dak eyesay kuġ soat pe eyjo am. ⁴ Wuyesay dao ma i'ũm, ouro muġêġêbu dak. Soat em ġu ikoro ip. Kacũġtaġ eydipap ma yoboġ ġu Deus xe. Eyekawẽntip pit yoboġ cexe. Kacũġtaġ ġu bit cuy epeyewemudim—badi acã. Eya'õ'ũm'ũm pima bit eydip cĩcã epesop Deus xe, eykukput pima dak. ⁵ Imẽn ma oekuku ip kuyjeayũ aoyũ—Deus kay itabucayũ—Deus xewi xipacat wiwi'ukayũ. Xipat osodop Deus xe, jektopyũ a'õ kay kũyjobit ip puye. ⁶ Imẽn ma juk adi oeku Sara dak. Jektop a'õ kay juk adi kũyjobit osunuy—Abraão a'õ kay.

— Okukukat — i juk adi o'e cebe—jektop pe. Eyju xipacat mujurũġrũġ pima, Sara iyũ buxim epesop eyparara'ũm pima dak soat puxim.

⁷ Itayxixeyayũ awẽm õn ġasũ. Tapupuyũ, ġebum cuy epesop eybuxim ġu eytayxiyũ ibaca ġu iap kay. Imẽnpuye ibuyxim cuy ixeyũ epejukuk. Apẽn Deus jeydujuu jewekay iap co'i ma ixe eytayxi dak idujuu jewekay. Eytayxi dak idujuu jewekay, eyekukuap co'i eytayxi dak Deus bikuyap taġ jekukum

pima. Imēnpuye ibuyxim cuy ixeyū epejukuk eybu'uap puxim jekawēn ām Deus eju.

⁸ Amām ōn eyawēm ḡasū. Pūḡ taḡ ma juy epeyewaḡuy. Jewaḡuycom cuy epesop. Eykukpin cuy epeyewekuk. Eyewekupin tak cuy epesop eyeweweju. Yoboḡan pin ḡu juy epesop eyewewekay. ⁹ Deus pe eynaē buje:

– Xipat cīcāat oḡūm eywebe – i juk o'e eywebe.

Imēnpuye wara'acat ikērēm eykuḡ pima, ikērēm ḡu eyju bit epejukuk, xipan acā. Eymuymuy bima dak, eyju bit epejomuymuy ḡu—xipan acā ixē epeḡuwēnuwēn. ¹⁰ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Soat em wuycokcok pin pima, ikērēm ḡu juy acekawēn; napa ḡu dak ace, i.

¹¹ Ikērēat mujurūḡrūḡap tak cuy acepere, i. Xipacat acā juy aḡujurūḡ, i. Acewa'ōdawut ḡu juy, i. Kaba'ūm cuy ajop soat eju, i.

¹² Wuykukukat soat em aḡ cūḡayū kay xipan ikuk am ip, i. Jeweju ip kawēnwēnap cocom soat em ma, i. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kay bit itakoma, i.

Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹³ Eyju xipacat mujurūḡ pin pima, abu kuka ipiat o'supī'ajoat eywebe? ¹⁴ Itabut'ūmayū ma ipiat supī'ajojoat eywebe cūḡ ma'ḡu jekukum eyju. Deus pit ḡaxīn ma xipat cīcāat je'ḡūm eywebe. Imēnpuye eycokcoḡ cuy epesop. Eypararam ḡu juy epesop soat puxim. Epeyekuy ḡu dak cuy eywebe ipiat'ajoanayū buxim. ¹⁵ Ibuyxim cuy Cristo epejukuk. Ixe be juy epeyewekukat. “Apēnpuye dak eyetabut Jesus kay?” i'e buje eywebe, eybisūsūn ḡu juy epesop imuwēḡām cebe ip. ¹⁶ Eya'ōpuruḡ ḡu bit cuy ixeyū epeḡukūyjo iboam—eya'ōdidin ma. Ibuyxim ma epeḡukūyjo ip. Apēn cūḡ ma eyxe iap taḡ cuy epeku eymuymuy ojuyayū musūsūn ām. “Cristo ebekitkit tak ikērēat mujurūḡrūḡ” i'e ojuy ip napa ma. Cūḡ ma eyju jekukum pima bit, ibisūsūn je'e ip eymuymuy ām. ¹⁷ Warara'acayū ipiatpi'ajojoan wuywebe bima, xipacat mujurūḡrūḡ ma'ḡu wuyju, xipat je'e wuywebe, Deus tak ibikuy ma osunuy wuywebe ipiat'ajoan puye. Ikērēat mujurūḡrūḡapteim ipiatpi'ajojoan ip wuywebe bima bit, xipat ḡu je'e wuywebe. ¹⁸ Gebum cuy epesop apēn Cristo oe'ū iap kay. Ixe ma oe'ū soat peam wuywebeam. Oe'ū ikērēat uk am soat pewi wuywebewi. Pūḡ em ma oe'ū. Waram pit je'ū ḡu. Xipacat oe'ū xipat'ūmayū beam. Oe'ū wuydujowat am Deus kay. Itakomaayū ixē'ūm o'yaoka ijodi bima—ijebitbet pima. Inaka waram ḡuto ibiōḡbuk oōm cebe imutait am ce'ūap tomukadi. Waram o'jetait. ¹⁹ Jebiōḡbuk ōm puje, o'kop ipiat'ajojoap kay. Kawēn idipat o'ḡuwēn ipiatpi'ajojoayū

be—ibiōḡbuk taomũnmũnayũ be. ²⁰ Deus a'ō kay kũyjobit'ũm osodop ip Noé kobexixi muḡēḡēm pima. Deus ipi juayũ muy'ũ pin ḡu osunuy. Yukpiceḡēm ikuḡ ip osunuy. Kũyjobin i'eap wiwim osunuy. Tũybe ip jekũyjobin iãn o'e. Imēnpit ade ḡu kũyjobit osodop ip—8 be ma. 8 be ma oõm kobexixi be. 8 be ma Deus o'taxijo idibi be yakõmap puxim. Oõm ip kobexixi be. Uhum oekuku ip kobexixi be idibi adopa daḡ. ²¹ Jemubatisasanan pima wuyju ḡebum ibiati kay—Noé o'taxijo iati kay. Wuymubatisasanan wuyju wuyewewuy am ḡu. Wuyju jemubatisasanan “Deus cuk ocedaxijo” i'e am soat pe. Jemubatisasanan pima:

— Cũḡ ma õn Deus xe ḡasũ bit — i wuyju e'em soat pe. — Deus bikuyap taḡ oceku ḡasũ bit — i wuyju e'em jemubatisasanan pima.

Deus wuydaxijom wuymubatisasanan pima, ixē waram Jesus Cristo o'ḡutait puye. ²² Ixe Jesus Cristo juk o'jeu kabi kay. ḡasũ omuy Deus xe ibaat kadi. Soat ip kũyjobit ḡasũ bit ixē Jesus Cristo a'ō kay—Deus ekawēn tojtjot'ukayũ, kabi beayũ dak ya'õbuyxiayũ, Deus a'õbacaap kukayũ dak.

4

¹ ḡebum cuy epesop apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay. Ixe'ũm oe'ũ wuywebeam.

— Obu'u ipiat'ajoam — i'ũmḡu juk ixē bit o'e. Imēnpuye eyju dak: — Ocebu'u ipiat'ajo am — i'ũmḡu juy epe'e. Apēn ixē juk adi ipiat o'supi'ajojo iap kay ḡebum pima, wuybu'u acesop ikērēat kuk am. ² Ijodi eyju bima eybikuyap taḡ cuk adi epekuku ikērēat muḡēḡēm. Deus bikuyap taḡ acã juy epeku ḡasũ bit. ³ Kuy bima itabut'ũmayũ buxim cuk adi epekuku. Ikērēat acã juk adi epeḡuḡēḡē. Aoyũ kaykay jĩjã juk adi epesop. Eywemucokcok am acã juk adi epekuku. Eytabikuku jĩjã dak cuk adi epesop ikērēat kay. Eyka'okērē dak cuk adi epekuku. Ayacat muwadaiwadaĩ acã dak cuk adi epesop. Jeweka'oap puyxijojom tak cuk adi epekuku. Ibuyxim tak cuk adi epejukuk jewexe deusayũ. Iboap ikērē jĩjã Deus xe. ⁴ ḡasũ bit itabut'ũmayũ xe eywaru jĩjã, eybu'u ikērēat mujurũḡ ãm ceweju ip puye. Eybu'u je'awero am ceweju ip ikērēm jeku am. Eybu'u yadaodaoat puxim jeku am ceweju ip. Imēnpuye soat em ip eymuymuy. ⁵ Ixeyũ bit apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ḡuwēn Deus pe. Deus ideida soat ekukuaptei. Xipacat je'ḡũm cedaḡ jekuku'ukayũ be. Ipiat pit supi'ajoat warēmtaḡ jekuku'ukayũ be. Imēn ideida cebe ip. Itabēḡayũ be ideida, ce'ũ'ũayũ be dak. ⁶ Kuyjeayũ'ũm'ũm oe'ũ'ũ. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei Deus o'teida ixeyũ be apēn soat pe teidadam iap puxim. Inaka Cristo kawēn idipat cuk adi o'ḡuwēn cebe ip itabēḡ ip pima. O'ḡuwēn

ixeyũ be jebuxim waram ġuto itait top am ip Deus xe ce'ũap tomukadi.

⁷ Soat ġaxĩn ma i'ũm. Imẽnpuye jewawẽwẽm cuy epe-sop. Xetpin ġu juy epesop soat em kawẽn ãm Deus eju. ⁸ Eykukpin cĩcã juy epeyewekuk. Wuykukpin jewewekuġ iap soat podi ma xipacat Deus xe. Wuykukpin jewewekuġ pima, ġebum ġu acesop apẽn wuybure juk adi ikērēat o'ġujurũġ iap kay. ⁹ Xipan cuy powatwat epejukuk eyduk'a be yajẽm puje. Mãmãmãm ġu juy ip epejukuk. ¹⁰ Deus xipacat ũmũm wuywebe iwaruruat ũmũm. Soat wuyju kuy iboap ajat Deus xewi. Wuybu'um ġu juy ajop ġasũ bit ikuk am. Iboap kuġ cuy warara'acat asubuywan. ¹¹ Warara'acat mukũyjojom pima, Deus ekawẽn cuy aġuwẽn cebe ip. Warara'acat puywatwan pima dak, Deus a'õbacaan ma asubuywan. Imẽn wuyju Deus xewiat kuġ pima:

– Ka'ũmġu Deus jo'iat xipacat – i je'e ip—soat wuyjojoayũ.
– Jesus Cristo xipacat cĩcã, cebekitkit tak xipacat – i je'e ip.

– Ĕn soat podi ma dipap kuġ – i juy acece ixẽ Jesus Cristo be. – Ĕn soat podi ma a'õbuyxi – i dak cuy acece cebe.
Soat em ma juy ace imẽn.

¹² Oburereyũ, oxe ikukpinayũ, ipiatpi'ajojom cĩcã eyetabu-cap puyxijo am pima, eyaġuybabi'ũm ġu juy epesop.

– Apẽnpuye dak oceju ipiat'ajojom? Warara'acat ipi-atpi'ajojom ġu! – i'ũmġu juy epe'e eyewewebe.

¹³ ġasũ eyju Cristo aġuywaġõm ipiat kuġ. Guyjom pit ixẽ jedipap ġubapuk. Imubapuk puje eyju dak ixẽ dipap kuġ epesop. Eycokcokap yobog cĩcã je'e ġebuje. ¹⁴ Itabut'ũmayũ eymuymuy Cristo ebekitkit eyju buye. Eymuymuy bima juy eycokcoġ epesop. Ixeyũ eymuymuy bima, ġebum cuy epesop Deus biõġbuk nuynuy wuywebe iap kay. Warara'acat podi ma idipacat nuynuy wuywebe iap kay ġebum cuy epesop.

¹⁵ Wara'acat cuy epeyaoka ġu. Warara'acat pubut tak cuy epetujupa'um ġu. Wuyeipi kukat epeya'õmutorok ġu dak cuy. Warara'acat ekawẽn mukērērẽn ġu dak cuy. Imẽn eyeku buje bit, cedaġ ma kuka warara'acat ipiat o'supi'ajoat eywebe.

¹⁶ Eyju Cristo ebekitkit puye acã ipiatpi'ajojom pima bit, eysũsũn ġu juy epesop.

– Bay, ocecokcok cĩcã Cristo ebekitkit puye, ipiatpi'ajojom ma'ġu oceju – i bit cuy epe'e Deus pe.

¹⁷ ġaxĩn ma Deus ideida soat pe apẽn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'ġũm cedaġ ma oekuku'iyũ be cekukuapteim. Ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be warẽn taġ cekukuapteim. Koap jebekitkit pe ideida. Wuy-webe ipiatpi'ajoan pima, ibodi ma ipiat supi'ajoat ja'õ kay

kūyjobit'ūmayũ be—kawēn idipat kay'ūmayũ be. ¹⁸ Imēn e'em Deus ekawēntup:

Iba'ore xipacat mujurũgrũg'ukat taxijo am, i. Ja'õ kay'ūmat pit Deus idaxijo ġu, i. Ikērēat mujurũgrũg'ukat idaxijo ġu, i. Imēn e'em Deus ekawēntup.

¹⁹ Wuyju Deus bikuyap tağ ipiatpi'ajojom pima, ixē juy wuykuk. Wuyetabun cīcā juy ajop cekay—wuymuğēat kay. Xipacat mujurũgrũg' cuy ajeku. Ixē soat em ja'õ dağ e'em wuywebeam. Ixē soat em xipan wuykuğ.

5

¹ Aypapayũ, jeyawē õn ġasũ, eyju itabucayũ kukukayũ buye. Eybuxim õn tak itabucayũ kukukat. Apēn Cristo juk adi ipiat o'supi'ajojo iap muwēnuwēn õn, wetabun cuk adi o'supi'ajojo buye. Wetam cuk adi ojojojo. Guyjom pit Deus Cristo soat podi ma idip iap ġubapuk soat pe. Iboap mubapuk puje, õn tak ixē jo'i oce odip. ² Deus cuk eynaē jebekitkit kukukayũm. Imēnpuye xipan cuy ixeyũ epejukuk ovelha kukuk'ukat puxim. Eybu'uap tomuju ġu juy ixeyũ epejukuk—eybikuyap tomuju acā juy epejukuk ip. Deus bikuyap tağ cuy ixeyũ epejukuk. Dinheiro buap ojuy ġu ixeyũ epejukuk—ixeyũ buywat am acā. ³ Imuohom cīcā ġu juy ixeyũ epejukuk. Cũğ ma juy epeku ixeyũ dak eyekuap puxim ceku am. ⁴ Cristo wuykukukat yoboğat ovelhayũ kukuk'ukayũ kukat puxim. Ijodi waram ixē ebapuk puje, soat em ixē ağuywağõm epesop soat kukukayũm. Imēn ma cũğ ma eyekukuaptei epejat apēn ijodiayũ kukukayũ ouro muğēğēbu bubum ja beam iap puxim. Soat iboap kuğ epesop idip cīcāat kuğ.

⁵ Yaypan'isuayũ, õn jeyawē ġasũ. Kūyjobin cuy epesop aypapayũ a'õ kay. Yoboğan pin ġu juy epesop. Jewebuywatwan pit cuy epesop. Eybuyxim tak cuy epeyewekuk. Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus itakoma yoboğan pinayũ kay, i. Yoboğan pin'ūmayũ buywatwan pit soat em, i.

⁶ Imēnpuye yoboğan pin ġu juy epesop. Deus soat podi ma ya'õbaca. Eyju yoboğan pin'ūm pima, Deus jeymuwexat ya'õbuyxiayũm. Ixē ibikuy bima, ixē jeymuy ya'õbuyxiayũm—yoboğayũm. ⁷ Soat kay eyağuybabi'ūm pima:

— Bay, wağuy mubabin cuy ece wağuybabi'ūm cīcā buye — i juy epe'e Deus pe.

Imēn cuy epe'e cebe, ixē soat em xipan wuykuğ puye.

⁸ Eyağuyusan cuy epeku. Apēn wida jededem puybit pu ojuy iap puxim Satanás tak wuydobatban jekukum wuyetabucap mu'ūm ojuy. Imēnpuye ağ cuy epesop ixē be ey-

mubu'unap puxim Jesus kay. ⁹ Eya'õpicũğcũğ ğu juy Satanás a'õ kay—ibiõğbuk kēreayũ kukukat a'õ kay.

— Ap! A'õ kay ğu oce — i epe'e'e cebe soat em.

Eybu'um ğu juy epesop eyetabut am Jesus Cristo kay. Eybuxim eykitpitpiyũ dak ipiatpi'ajojum—soat ka watwat—itabucayũ. Kuy eyetaybit iboam. ¹⁰ Darem ma eyju ipiatpi'ajojom. Warara'acat podi ma Deus xe wuykukpin. Ixe juk eynaē jejo'ian eydip am, Cristo eju mũğ'i eyju jekukum puye. Soat em Deus soat tağ jeymuisun. Ixe eybuywatwan eybu'uap puxim eyetabut am Jesus Cristo kay. Ixe soat em eya'õmucanucan. Apēn ixe soat podi ma jedipap kuğ iap ebapuk puje ixe jo'ian epesop eydip. Ixe dipap i'ũm'ēm ğu. ¹¹ Ixe ma soat kukukan jeenuy soat em. Soat kaka dağayũ jewağuycom jeedop ip kũyjobit ixe a'õ kay. Ka'ũma ma kũyjobit'ũmat jeenuy. Imēn cuy jeenuy.

¹² Tup'ade ğu õn tupmubarararağ eywebeaptum. Ijudup otupmuju Silas bui be eywebeaptum. Wuykitpit Silas soat em ma ja'õ dağ e'em. Eymucokcoğ ojuy õn. Soat em Deus xipan wuykuğ Napapa'uk ğu ixe bit. Icēmān acā e'em wuywebe. Imēnpuye ixe ekawēn tağ cuy epeku.

¹³ Oxeayũ kato mujujum eywebe—eykitpitpiyũ, itabucayũ, Deus emunaēyũ, Babilônia ka watwat. Okpot co'iat Marcos tak kato mujujum eywebe. ¹⁴ Epeyewakobot cuy eyeweweju eykukpinap mubapuk am soat pe.

Õn kawēnwēn Deus eju eywebeam, Cristo ebekitkit eyju buye.

— Bay, ebekitkit cuy eyağuy mubabibin — i õn e'em cebe.

Ibũrũ ma.

PEDRO EMUDUPMUBARARAKTUP XEPXEPATUP

¹ Simão Pedro òn. Jesus buywatwat'ukat òn. Deus emumuju òn. Cartadup mubarararağ òn soat peaptum—Jesus Cristo kay itabucayũ beaptum. Jesus Cristo wuydaxijojo'ukat. Deus co'i ma ixē dak cūğ ma e'em. Ixe juk eymutabun ocemutabunap puxim. Ixe kay wuyetabut pima, teiboğ cīcāat wuyju ikuğ iap puxim. ² Eyju kūyjobit e'em Deus a'ò kay, wuykukukat Jesus a'ò kay dak.

— Bay, soat em ebekitkit aɣuymubabibin cuy eɣuy — i òn e'em Deus pe. — Soat em xipan cuy ixeyũ ejukuk — i òn e'em cebe.

³ Deus cuk wuynaē jejo'i wuywebe idipat kuk am, jejo'i xipacat muğē ām tak. Ixe dak cuk ja'òbacaap o'ɣuòm wuywebe. Imēnpuye soat em ixē a'ò dağ wuyeku but ijodi bima. Ya'ò dağ jeku am iba'ore ɣu wuywebe, wuyetaybit wuynaēan puye.

⁴— Ojo'i eyju dak epesop xipacat muğēğē'ukayũm — i juk adi o'e Deus wuywebe. — Ojo'i eyju dak epesop eydipap kuğ — i dak cuk adi o'e wuywebe.

Iboap ekawēn kay wuyetabut pima, wuycokcok cīcā acesop teiboğ cīcāat kukat puxim. Xipacat cīcāat tak cuk o'ɣũm wuywebe. Ixe emumuũm kuğ pima, ikērēat kay ɣu ace'e, ixē ekawēn kay wuyetabut pima dak. Itabut'umat buxim ɣu aceku. Deus kay'umat aɣuy dağ ɣu dak acesop jewaɣuyɣuy—Deus aɣuy dağ acā. ⁵ Imēneju eyetabut pima, xipacat tak cuy epeɣuğēğē. Xipacat muğēğēm pima, eyetaybin tak cuy epesop Deus e'e am. ⁶ Eyetaybit Deus e'e am pima, jewawēwēm tak cuy epesop eywebe ikērēat muğēap puxim. Jewawēwēm pima, eybu'um ɣu dak cuy epesop Jesus kay, ipiatpi'ajojoan ma'ɣu ip eywebe. Eyetabut am eybu'u'ũm pima, Deus aɣuy dağ tak cuy epeyewaɣuyɣuy. ⁷ Deus aɣuy dağ jewaɣuyɣuy bima, eykukpin tak cuy eykitpitpiyũ epejukuk. Eykukpin eykitpitpiyũ kuğ pima, warara'acat tak cuy eykukpin epejukuk. ⁸ Imēn cuy epekuku. Imēn jekukum pima, eyjojoayũ je'e:

— Teyũku cedağ ma jekukum itabut wuykukukat Jesus Cristo kay buye — i. — Warēmtağ ɣu ip jekukum itabut cekay buye — i je'e ip.

⁹ Iboap ekawēn tağ jekuku'uk'ũmayũ bit itabibacoyat puxim. Ita'umat puxim tak ip. Yaɣuyba'ũm ip Deus cuk ikērēat o'ju'uk ocewebewi iap kay.

¹⁰ Okitpitpiyũ, biğ ma juy Deus a'ò dağ epeku. Biğ ma juy ixē bikuyap tağ epeku. Ixe juk wuynaē, wuynomuwā dak imēn

ma wuyeku am. Imên eyeku buje, epeyepere ġu eyetabucap. ¹¹ Ixe bikuyap taġ eyeku buje: — Epesop cuy okay — i je'e wuykukukat Jesus Cristo eywebe.

Wuydaxijojo'ukat imên je'e eywebe.

— Soat em soat kukukayūm epesop oweju — i dak je'e eywebe. — Xipat oxe eywebe ixeyū kukuk'ukayūm oweju — i dak je'e eywebe.

¹² Kuy juk eyetaybit epesop kawēn icēmān. Eyetabut cīcā iboap ekawēn kay. Inaka soat em iboap ekawēn oġuwēn eywebe eyaġuyba'ūmap puxim. Epeyepere ġu juy ixekawēn.

¹³ Wetabēġ pima, cūġ ma owebe waram ixekawēn muwēn ām eywebe eyaġuyba'ūmap puxim. ¹⁴ Wetaybit ġaxīn ma oje'ū iam, wuykukukat Jesus Cristo kuy juk ibapuġ ma omukūyjo buye. ¹⁵ Imēnpuye wa'ōbu'u ġu soat em ixekawēn muwēn ām eywebe eyaġuyba'ūmap puxim we'ū buje.

¹⁶ — Wuykukukat Jesus Cristo waram jajēm — i juk adi ocece eywebe. — Guyjom ixekawēn ja'ōbacaap ġubapuk soat pe ijo am — i juk adi ocece eywebe. Ocekpiwatpi ġu juk adi iboap oceġuwēnuwēn eywebe. Ocetam ixekawēn soat podi ma ya'ōbaca iap ocejojojo. ¹⁷ Deus soat podi ma ya'ōbuyxiat—wuyebayat. Soat podi ma ixekawēn idip. Imēnpit:

— Ojo'i ma ēn tak soat podi ma a'ōbuyxi — i juk adi o'e Deus jekpot pe. — Ojo'i ma ēn tak soat podi ma edip — i juk adi o'e cebe. Imēn e'em pima, ixekawēn xekawēn jekpot cocom. Kabi kadiwi juk o'jekawēn.

— Ite okpot ikukpinat — i juk adi o'e ocewebe. — Ocokcok cīcā cekay — i juk adi o'e.

¹⁸ Ocejum ma kabi kadiwiat oceya'ījojo wuykukukat Jesus xekawēn bima, co'a jeje bima, Jesus ebapukap'a jeje bima.

¹⁹ Kuy juk ocetabut Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. Kabi kadiwiat a'ījojo buje bit, biġ ma juk ocetabut ocesop. Gebum cuy epesop ixekawēn'ūm'ūm ekawēn kay. Ixekawēn'ūm'ūm ekawēn lâmpada buxim—kabiok peat puxim. Kabiam pima kabiada jedaebapukpuġ. Iġoda buxim Jesus Cristo jajēm waram. Ixekawēn ajēmap wiwim pima, gebum cuy epesop cekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ekawēn kay. ²⁰ Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū jekpiwatpi ġu apēn ġuyjom je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēnuwēn—pūġ em tak ka'ūma. Wuywebe dak wuyukpiwatpi ġu iboap ekawēn muwēn put. Gebum cuy epesop iboap kay. ²¹ Jekpiwatpi ġu juk adi apēn ġeyjom je'bapuk wuywebe iap o'ġuwēnuwēn ip. Deus biōġbuk a'ōbi ma o'ġuwēnuwēn ip—Xipat cīcāat a'ōbi.

2

¹ Kuyje Judeuyū parakpe osodop ip jekawēn Deus ekawēn

muwēnuwēn'ukayū. Imēnpuxim ḡasū dak warēmtaḡ ma ey-mutaybitbin'ukayū jajēm eykay. Napa ma jeymutaybin ip. Xipat'ūmān ip jeymutaybin. Ja'ījojo'ukayū ḡubu'un ip Jesus kay itabut am. Wuykukukat kuy ikērēat o'ju'uk cebewi ip. Inaka ibu'u je'e ip Deus pe ikērēat 'uk an jewebewi. Imēnpuye Deus dao ma ixeyū ḡuju ipiatpi'ajojoap kay. Soat em jeedop ip ipiat'ajojom. ² Adeayū bit ixeyū buxim jekpiwatpi ma jekuku ip ikērēat muḡēḡēm. Ixeyū ekukuap co buje, warara'acayū dak napa ma je'e: — Jesus e icēmat e ḡu — i. — Jesus ebekitkit tak ikērēat muḡēḡēm itabut'ūmat co'i — i dak je'e ip napa ma. ³ Jaḡuybi ma ip jekawēn eyweju warēmtaḡ ma eymutaybin am, eyedinheiro kay jetabikuap tomuju ma. Napa ma je'e ip eywebe.

— Ikērēat kuḡ ip oxe — i juk adi o'e Deus kuyje ma ixeyū muwēnuwēn.

Deus itanomudipdip ḡu cekay ip. Aḡ ma. Soat cocom. Ixeyū ḡuju ipiat'ajojoap pe.

⁴ Jekawēn tojtjt'ukayū be ikērēat muḡē buje, Deus ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaidabotbot ḡu o'e cekay ip. Ipiat'ajojoap kay ip o'ḡuju. Iboce ma ip taomūnmūn correntebum kabiokboḡ pe. Guyjom Deus soat ideida apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat je'ḡūm cedaḡ oekuku'iyū be. Ipiat supi'ajoat warēmtaḡ oekuku'iyū be bit. Teidadaap kabia wiwim ip. ⁵ Kuyjeayū be ikērēat muḡē buje dak, ibu'u ḡu osunuy ipiatpi'ajoan cebe ip. Itabotaid-abotbot ḡu o'e cekay ip. Muba'atxiri o'ḡuajēm ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mua pam. Noé acā o'taxijo yakōmap puxim. Ixe Noé xipat'ūmayū mukūyjojom oekukuku muba'at ajēm awap.

— Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere Deus pe eymucūḡ ām — i'e'em oekukuku.

Ixe badipyū dak o'taxijo. ⁷ beayū o'taxijo.

⁶ — Eyju ikērēat kuḡ oxe — i juk adi o'e Deus. Sodoma ka watwat pe, Gomorra ka watwat pe dak.

Daxam ip o'ḡuap. O'ḡuap ip ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū mutaybit am eyju dak ōn jeymuap ma iam. ⁷ Ló bit o'tujujēm Sodoma ka bewi ce'ūap puxim. Ixe Ló cūḡ ma osunuy Deus xe. Yaḡuybabi'ūm osunuy Sodoma ka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, ibo ka watwat ikērēat kay acā ḡebumap cocom puye dak. ⁸ Ixe Ló xipat osunuy. Soat kabia yukpiceḡē osunuy jeka watwat ikērēat muḡēḡēap cocom puye, cekawēnkērēap cocom puye dak. ⁹ Wuykukukat itaybit cīcā ja'ōkayayū daxijo am ipiatpi'ajoap puxim. Ja'ō kay'ūm cīcāyū be bit ipiat supi'ajoat. Ixe yaḡuyba'ūm ḡu ixeyū muju am ipiat'ajojoap kay warēmtaḡ ma oekuku ip iap teidadaap kabia

be. ¹⁰ Warara'acat podi ma ipiat supi'ajoat jekpiwatpi ikērēat muḡēḡē'ukayū be—ja'ō kay'ūmayū be dak.

Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū isūsūn ḡu ikērēat mujurūḡ ām. Jewexe ip ya'ōbuyxi. Ibuyxin ḡu ip Deus ekawēn tojotjot'ukayū kuḡ. Imuymuy acā ip. ¹¹ Warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū bodi ma ya'ōbaca Deus ekawēn tojotjot'ukayū. Ixeyū bodi ma ya'ōbuyxi dak ip. Inaka warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū muymuy ḡu ip Deus etabutpe.

— Teyūku xipat ḡu ocexe — i'ūmḡu e'em ip Deus pe. — Deus cuy ipiat supi'ajoat cebe ip — i bit e'em ip.

¹² Puca kake yaokaam acā—wuyxan acā. Ixeyū warēmtaḡ ma wuymutaybitbin'ukayū puca buxim jekpiwan ma jekukum. Itaekat puxim ip jekukum. Jetaybit'ūmap waywayway ip. Puca aokaap puxim Deus ixeyū ḡu'ūm. ¹³ Apēn cuk adi ipiat o'supi'ajoat ip warara'acat pe iaptei ideida ip. Ipiat'ajojo am ip ideida. Deus ipiat supi'ajoat cebe ip. Ikērēat muḡēḡēm ip kabiabun soat etabun. Jemucokcok am ip ikērēat muḡēḡēm soat em. Isūsūn ḡu ip ikērēat mujurūḡ ām soat tabutpe. Iokokat puxim ip ikērēat mujurūḡrūḡ xi ip puye. Eyju Jesus oe'ū wuywebeam iap kay wuyeḡebuap'a o'om pima, te'e ma ip jekōnkōn eyweju, ikērēat muḡēḡē ip jemucokcok am puye. Iokcok cīcā ip warara'acat muḡuykuku am oceju xipat iam. ¹⁴ Ayacat co'isum ip itabiku cekay. Taobireren'ūma ip xipat'ūmap muḡēḡēm. Itabutbūcayū muḡuykukukum ip. Dinheiro buap kay acā ip ḡebum.

— Ipiat osupi'ajoat eywebe — i juk adi o'e Deus ixeyū be. Cemunēm ām je'e ip iba'ore ipiat'ajoap puxim. ¹⁵ Kawēn cūḡat kay ip oibu'un cūḡat e daḡwi itabidaoat puxim. Balaão ekukuap puxim ip jekukum—Beor ipot ekukuap puxim. Ixe Balaão dinheiro bu ojuy oekukuku xipat'ūmap muḡēḡēapteim. ¹⁶ Deus pit jumento o'ḡuydeat Balaão mukorēm ām, kūyjobit'ūm puye.

— Kūyjobin cuy eḡuy Deus a'ō kay — i juk o'e jumento jekukat pe.

Jekukat a'ōm o'jekawēn Deus a'ōbi. Imēn Deus jumento be Balaão o'ḡukorēmat. Jekawēn muwēnuwēn'ukat o'ḡukorēmat ikērēat kay imubu'unap ojuy.

¹⁷ Idi'a ti'ūmat puxim warēmtaḡ wuymutaybitbin'ukayū. Kabikerereat puxim tak ip—kabido ixikxiḡiat puxim. Te'e ma idibi wiwim iap puxim te'e ma dak eyju ixeyū bi bewi icēmat cēmcēmap wiwim. Deus kabiok cīcāatka o'sukanaē tibira jījāat puxim cebeam ip soat em top am ip. ¹⁸ Cedaḡ ḡu ip kawēnwēn eyweju, yoboḡan pin ip puye, yakpidapi ip e'em puye dak.

— Xipat ma wuyju Deus xe ikērēat muḡēḡēm wuymucokcok am ma'ḡu wuyju, aoyū kaykay ma'ḡu wuyju — i napa ma e'em ip eywebe.

Imēn ikērēat muḡēḡē'ukayū xewi pu'un ojuyacayū muḡuykukukum ip waram ḡuto warēmtaḡ ceku am.

¹⁹ — Warēmtaḡ ma juy ajeku—wuyekupinap taḡ. Deus wuydaxijo ma — i napa ma ip e'em.

Iba'ore cebe ip cedaḡ ma jeku am. Xipacat kay bima, xipacat acā juy aceḡuḡē. Xipat'ūmat kay bima bit, xipat'ūmat acā aceḡuḡē. Iba'ore cebe ip cūḡ ma jeku am xipat'ūmat kay buye.

²⁰ Pūḡpūḡpūḡ ikērēat muḡēḡēap epereperem o'e. Xipacat mu'ūm ojuyayū ekukuap epereperem ip o'e wuykukukat a'ō kay kūyjobit am—wuydaxijo'ukat Jesus Cristo a'ō kay. Itabut ip o'e cekay. Imēnpit waram ḡuto oibu'un ya'ō kay. Imēnpuye waram ḡuto ikērēat muḡēḡēm ip o'e. Waram ḡuto itabut'ūmat ekukuap puxim ip jekukum o'e. Tadaybot ip osodop kuy bima jetabut awap. Waram ḡuto ikērēat mujurūḡ puje bit, ibodi ma ip tadaybotbot o'e. ²¹ Kawēn cūḡan itaybit'ūm pima, Deus yopīt ma kuka juk ipiat o'supī'ajoat cebe ip ce'ū buje, itaybit'ūm puye. Imēnpit itaybit ip osodop kawēn cūḡan, kuy ip o'ya'ījojo buye. Darem ma ixē ekawēn taḡ oekuku ip—Deus ekawēn taḡ. Ibo ekawēn ikērē ḡu—soat taḡ xipat. Inaka waram ip oibu'un. Deus yoboḡ ma ipiat supī'ajoat cebe ip ce'ū buje, cūḡat a'ō kay ip oibu'un puye.

²² Imēn wuyju e'em:

— Cedadat puje akurice waram jedat o'om — i. — Idibi be dajebaro akōm epere buje, jepitpin kaerep kay waram jewemukotektekteḡ kaerep pe — i.

Icēmat a'ō kay oibu'un'iyū ixeyū buxim.

3

¹ Oburereyū ikukpinayū, ijudup xepxepatup cartadup wemudupmubararaktup eywebeaptup. Ijoptupyū otupmubararak eywebe xipacat kay acā ḡebum am.

Kuy otupmubararak eywebe eyaḡuyba'ūmap puxim waram Jesus Cristo jajēm iap kay. ² Kuyje ma juk adi Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm ixē waram jajēm iap o'ḡukūyjojo—soat taḡ iisuayū'ūm'ūm. Ḡebum cuy epesop ixeyū'ūm'ūm ekawēn kay. Gasū dak wuykukukat warara'acayū o'ḡudot jekawēn muwēn ām eywebe. Wuydaxijojo'ukat o'ḡudot ip. Ḡebum cuy epesop ixeyū ekawēn kay dak. ³ Āmap kabia bima ikērēat muḡēḡēxiayū jajēm eykay jemucokcok am ikērēat muḡēḡē'ukayū. Iboam cuy ōn eymukūyjojom. Cristo waram jajēm iap ip jowayway.

4 – “Waram ġuto oajēm eykay,” i te'e ma Cristo juk adi o'e eywebe – i napa ma ip je'e eywebe. – Pu iġuje? – i je'e ip. – Wuyebayū'ūm'ūm pit kuy oe'ū'ū. Inaka oajēm ġu buk – i je'e ip iwayway am. – Gasū soat ibit ma apēn ipi muġē buje osodop iap co'i ma – i je'e ip Cristo waram jajēm iap wayway am.

⁵Ja'ōm acā Deus kabi o'ġujurūġ, ipi dak. Idibi ma o'timuwexat ipim. Idibi parakpewi ma ipi o'ġubapuk. ⁶Idibim tak kuyjeayū o'ġuap—ipi juayū o'ġuap. Muba'atxiri o'ġuajēm soat muap am. ⁷Gasū dak Deus a'ōbi ma kabi jemōġap pe opop Deus a'ōbi. Deus a'ōbi ipi dak opop jemōġap pe ma. Guyjom pit ja'ōm ma'ġuto idibi ġu'ūm daxam. Ja'ōm ma ipi dak ġu'ūm. Imu'ūm puje, ipiat supi'ajoat kūyjobit'ūmayū be—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū be. Waram Cristo jajēm iap waywayway'ukayū jekpiwan ma yaġuyba'ūm iboap ekawēn kay.

⁸Wuykukukat xe bit pūġ kabia mil koato jo'i. Mil koato dak pūġ kabia jo'i cexe. Eyaġuyba'ūm ġu juy cuy epesop iboap kay, oburereyū.

⁹– Ocepit ma eykay – i juk adi a'ġu o'e wuykukukat.

– Ibun cīcā omuyku – i te'e ma e'em yajēmap waywayway'ukayū bit.

Ixe ibu'u kūyjobit'ūmayū mu'ūm ām. Ibikuy soat pe ikērēat mujurūġrūġap epere am. Imēnpuye ibun omuyku. Yukpiceġē ġu wuykuġ.

¹⁰Imēnpit wuykukukat jajēm. Uk'a iwat aġ'ūm pima ibukurukat ajēmjēm. Imēnpuxim itabut'ūmayū aġ'ūm pima, wuykukukat jajēm. Yajēmap kabia be kabi i'ūm. Ya'ōkareyat ipararu jījāat pibun ma i'ūm. Soat kabi beat tak ipik ma. I'ūm. Ipi dak i'ūm—soat ipi daġat tak. ¹¹Deus imēn soat ġu'ūm. Eye-taybit iboam. Imēnpuye ikērēat epeġuġē ġu juy—pūġ em tak ka'ūma. Deus a'ō daġ acā juy epekuku soat kabia. ¹²Deus pe waram Jesus Cristo mudocap kabia juy epejowiwi. Eywebe i'e but iap cuy epe'e'e. Dao ma kuka a'ġu oajēm. Ixe ajēm puje, kabi ipik. I'ūm. Kabi beat iero je'e taxipap pibun.

¹³– Kabi iisuat oġuġē – i juk adi a'ġu o'e Deus pit. – Ipi dak wara'at oġuġē iisuat – i juk adi a'ġu o'e. – Cedaġ ma jekuku'ukayū acā jeedop ipi iisuat pe – i juk adi a'ġu o'e. Iisuat wiwim cīcā wuyju.

¹⁴Oburereyū ikukpinayū, ixe ajēmap kabia wiwim wuyju. Imēnpuye ikērēat epeġujurūġ ġu. Deus a'ō daġ cuy epekuku soat kabia. Imēn eyeku buje, ikērēat kuġ ġu epesop Deus etabun. Eyisun ma epesop itabun. Kaba'ūm cuy epesop ixe eju. ¹⁵Wuykukukat ibun ma omuyku warara'acat tax-ijo pin puye. Yukpiceġē ġu wuykuġ. Gbum cuy epesop iboap kay. Wuykitpit ikukpinat Paulo dak cuk imēġaptup

o'tupmubararak eywebeaptum Deus kuy ixē o'gutaybin puye. Imēn ixē dak cuk adi eymutaybitbin osunuy. ¹⁶ Ixē juk adi wuykukukat jajēm iaptup o'tupmubararak. Pūḡpūḡ ixē emudupmubararaktup peat ekawēn cekawēn pa'arēm. Iba'ore wuywebe wuyekūyjo am. Imēnpuye warēmtaḡ ma itaybit'ūmayū wuymutaybitbin ixē emudupmubararaktup peat ekawēn—itabutbūcayū dak. Wara'atup peat ekawēn warēmtaḡ ma ip wuymutaybitbin Deus ekawēntup peat ekawēn. Imēneju ixeyū ma jemujuat ipiat'ajojoap pe. Soat em ipiat'ajojom jeedop ip je'ū buje.

¹⁷ Oburereyū, eyju bit eyetabutbūt ḡu. Eyetabut cīcā ma. Yoboḡ cīcā eyju eyetabucap kuḡ. Kuy eyetaybit cedaḡ ḡu wuy-mutaybitbin'ukayū omuyku iam. Imēnpuye eyday'em'um cuy epesop ixeyū be eymubu'unap puxim kawēn icēmat kay. Deus a'ō kay'ūm cīcā ip. ¹⁸ Biḡ ma juy Jesus Cristo ekawēn taḡ epeku—wuydaxijojo'ukat ekawēn taḡ. Biḡ ma juy cekawēn taḡ epeku biḡ ma ixē be xipan eykuk am. Biḡ ma juy eyetabun cekay.

— Soat podi ma ēn edipap kuḡ — i juy ace wuydaxijojo'ukat pe—wuykukukat Jesus Cristo be.

Imēn ma wuyju e'em cebe ḡasū. Imēn cuy acece soat em cebe. Ibūrū ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KOAPATUP

¹ Joãoyũ oceju. Cartadup mubarararağ oceju Jesus Cristo muwẽn ãm eywebe. Ixe ekawẽn kay wuyetabut pima, wuyağuyisum ajeku ijodi bima. Ixe xe wuyetait acesop wuye'ũ buje dak. Ixe itait osunuy ipi mujurũğ awap. Ixe ekawẽn cuk adi oceya'ĩjojo ijodi bima. Ocetam cuk adi ocejojojo ixe. Icēmãn ixe ocejojojo ocetam. Ixe eju ma juk adi ocekukuku. ² O'jebapuk ocekey. Cebapuk puje, ocejojojo. Imẽnēju ixe ma oceğuwẽn eywebe. Ixe kay itabucayũ yağuyisum jekukum ġasũ. Deus xe itait jeedop ip je'ũ buje dak. Ixe wuymuisusun soat em Deus xe wuydop am wuye'ũ buje. Wuyebay xe osunuy kuyje. Gasũ bit o'jebapuk ocekey. ³ Apẽn cuk adi ocejojojo iap muwẽnuwẽn oceju eywebe. Apẽn cuk adi oceya'ĩjojo iap tak imuwẽnuwẽn oceju eywebe. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim Deus eju jeburerem am. Oceju Deus eju jeburerem. Ixe ipot eju dak oceju jeburerem ma—Jesus Cristo eju. Iboap muwẽnuwẽn oceju eywebe dak ocebuxim ixeyũ eju jeburerem am. ⁴ Ijudup mubarararağ oceju eywebeaptum eymucokcok am. Wuy-cokcoksũ ġu ace'e—wuycokcok cĩcã ma. Darem ġu dak wuy-cokcoğ acesop—soat em ma.

⁵ Deus kabia buxim e'em. Ikērēat kuğ ġu ixe. Ka'ũmğũ kabiok Deus xe. Ikērēat o'jukuk ġu—pũğ em tak ka'ũma. Jesus Cristo juk adi iboap o'ğuwẽnuwẽn ocewebe. Iboap ekawẽn muwẽnuwẽn ma oceju dak eywebe. ⁶ “Deus eju jeburerem oceju” i wuyju e'em pima ikērēat mujurũğrũğ ma'ğũ wuyju, napa ma wuyju e'em. Cũğ ġu dak wuyju jekukum. ⁷ Deus pit ikērēat mujurũğrũğ ġu. Ixe kabia dağ jekuku'ukat puxim. Cedağ ma jekukum. Ixe ekukuap puxim wuyju jekukum pima, jeburerem kuka ajeku wuyewewēju. Pũğ tağ ma kuka ajeku. Deus ikērēat uk ũğ wuywebewi—soat uk'uğ. I'uk'uğ wuywebewi korosa be ipot o'jedoyekereren puye. Jesus Deus ipot. Ixe wuymuisusun soat tağ.

⁸ “Ikērēat kuğ ġu õn pit” i'e'em pima, jewemuğuykukukum wuyju. Napa ma wuyju e'em:

— Ikērēat kuğ ġu õn pit — i.

⁹ Apẽn cuk adi ikērēat ağujurũğrũğiap cuy ağuwẽn Deus pe. Imuwẽn puje, ixe ikērēat ju'uk wuywebewi. Soat ju'uk ikērēat, ixe soat em apẽn cuk adi o'e'e iap tağ e'em puye. Cũğ ma ixe wuykuğ. Ixe wuymuisusun soat tağ wuywebe waram ikērēat kukap puxim.

10 — Soat ipi juacat ikērēat mujurūgrūḡ — i'e'em Deus. Wuyju e'em pima:

— Ōn pit ikērēat mujurūgrūḡ ḡu — i; — Deus napa ma e'em — i dak wuyju e'em.

Imēn e'em pima, wuybinūnpe ḡu Deus ekawēn ōmōm.

2

¹ Bekitkit, cartadup mubarararaḡ ōn eywebeaptum eywebe ikērēat mujurūgrūḡap puxim. Wuywebe ikērēat mujurūḡ puje bit, wuywebeam Jesus Cristo kawēnwēn wuyebayat eju. Ixe Jesus Cristo soat podi ma cūḡ ma. ² Ixe ma oe'ū ikērēat muḡēḡēap teida am. Imēnpuye Deus ikērēat uk'uḡ wuywebewi.

— Wuywebewi acā — i'ūmḡu ōn pit e'em. — Soat pewi ipi juacayū bewi ixē ikērēat uk'uḡ — i ōn e'em.

³ Deus ekawēn kay kūyjobit pima dak, wuyetaybit ma wuyju Deus bureyū iam. ⁴ Ixe ekawēn kay kūyjobit'ūmat pit napa ma e'em:

— Deus bure ōn — i.

Icēm ḡu e'em kūyjobit'ūm puye. ⁵⁻⁶ Ixe ekawēn kay kūyjobicayū bit warara'acat kayap podi ma Deus kay ip. Cekawēn kay kūyjobin pima, wuyetaybit acesop Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum iam. “Deus eju mūḡ'i oceju jekukum” i wuyju e'em pima, Jesus Cristo ekukuap puxim cuy ajeku. Ixe ekukuap puxim jekukum pima, wuyetaybit acesop Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum iam.

⁷ Oburereyū ikukpinayū, apēn cuk adi ocece eywebe iaptup mubarararaḡ ōn eywebeaptum. Iboap ekawēn kawēn iisuat ḡu. Kuy bima juk adi iboap ekawēn epeya'ḷjojo—xipan cuy epeyewekuk iap ekawēn. ⁸ Iboap ekawēn kawēn iisuat puxim o'e Jesus ekukuap co buje. Ixe ekukuap kay ḡebum pima, wuyetaybit ace'e iboap ekawēn. Iboap ekawēn icēmān. Jesus Cristo iboap ekawēn taḡ oekukuku—xipan soat kuḡ ijodiacat kuḡ. Jesus kabia buxim. Ixe ekawēn taḡ jekuku'ukayū kabia daḡ jekuku'ukayū buxim. Ixe ajēm puje, kabiokat kapkam iap puxim, ixē ekawēn taḡ jekuku'ukayū ade buye.

⁹ Jekitpit kay itakomaat napa ma e'em: — Deus ekawēn taḡ ōn jekukum — i, ikērēat mujurūgrūḡ'uk puye. Kabiok taḡ jekuku'ukat puxim ixē. ¹⁰ Wuyxe wuykitpit ikukpin pima, Deus ekawēn taḡ wuyju jekukum. Soat ekawēn taḡ jekuku'ukat kabia daḡ jekuku'ukat puxim. Imēnpuye ikērēat mujurūgrūḡan ḡu warara'acat pe. ¹¹ Jekitpit kay itakomaat pit kabiok taḡ jekuku'ukat puxim. Kabiok taḡ jekuku'ukat itaybit ḡu poma oju iam. Imēnpuxim jekitpit kay itakomaat warēmtaḡ jekukum Deus kay kūyjobit'ūm puye.

12 Bekitkiyū, eyju'in ġaxīn ma juk eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum ġasū eywebewi Deus ikērēat o'ju'uk puye. O'ju'uk Jesus Cristo oe'ū buye. 13 Baybayū, eyju'in cuk kuyje ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyū buye. Ixe Jesus Cristo ipi mujurūġ'isum itabēġ osunuy. Tapupuyū, eyju'in ġasū ma eyetabut Jesus kay. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum kuy juk ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kukukat a'òbacaap epeġu'ūm puye—soat podi ma ikērēat kukukat a'òbacaap epeġu'ūm.

14 Warara'acayū ey'in kuy ma eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyju Jesus Cristo bureyū buye. Ipi mujurūġ awap ixē itabēġ osunuy. Warara'acayū ey'in kapusukuruy eyetabun. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eya'òbaca buye. Soat em eyju ġebum Deus ekawēn kay. Soat podi ma ikērēat kukukat a'òbacaap epeġu'ūm—ikērēat mujurūġrūġ'ukayū kukukat a'òbacaap epeġu'ūm.

15-16 Deus kay itakomaayū ibikuy jījā ikērēat mujurūġ ām. Jeakaġ cīcā ip ikērēat kay. Imēnpuye itabikuku jījā ip ikērēat kay. Yoboġan pin ip adeayū xe. Imēn jekukum pima wuyebayat bikuyap taġ ġu epeku—itabut'ūmat ekukuaptaġ acā. Imēneju eyetabikukum ġu juy epesop Deus kay'ūmayū emutabikukunap kay. Ixeyū ekukuap puxim ġu juy epeku. Ixeyū ekukuap puxim eyeku pin pima, wuyebayat ikukpin ġu eyxe. 17 Itabut'ūmayū e'eap i'ūm. Iteyū emumutabikukunap tak i'ūm. Deus bikuyap taġ jekuku'ukayū bit i'ūm ġu. Soat em itabēġ jeedop ip Deus xe.

18 Bekitkit, ġaxīn ma soat i'ūm. Cristo kay itakoma jījāat omuyku iap awēġ kuy epeyawēġcoco. Cristo kay'ūmayū kuy o'jebapuk ijodi—ade. Imēnpuye wuyetaybit ġaxīn ma ipi i'ūm iam. Cristo soat kukukan iap kabia omuyku. 19 Ixeyū Cristo kay'ūmayū o'jēm wuyxewi. Wuykadiayū ġu ip osodop—wuykadi'ūmayū ma. Imēnpuye o'jēm ip wuyxewi. Wuykadiayū bima kuka adi oibu'un ġu ip wuyxe. Ibu'un'ūm pima wuyxe ma kuka adi ip osodop. Imēnpit o'jēm ip wuyxewi. Imēnpuye wuyetaybit wuykadi ġu teyūku iam.

20 Deus Ibiōġbuk xipacat cuk o'ġuōm eywebe Cristo kay eyetabucap tomuju. Imēnpuye soat eyju eyetaybit kawēn icēmān. 21 Kawēn icēmān itaybit'ūmayū ġu eyju. Ijudup mubarararaġ òn eywebeaptum eyetaybit puye kawēn icēmān. Napa e'e'ukat pi bewi ġu kawēn icēmān cēmcēm. Eyetaybit iboam.

22 Abuyū dapxiyū iap oġuwēn eywebe. “Jesus Deus emunaē ġu” i'e'e'ukayū dapxiyū. “Deus Jesus ebay ġu” i'e'e'ukayū

dapxiyũ, “Jesus Deus ipot ġu” i'e'e'ukayũ dak. Ixeyũ Cristo kay itakoma jġġayũ. ²³ Adeayũ etabutpe “Wetabut ġu Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayũ Deus bureyũ ġu. Adeayũ etabutpe “Wetabut Jesus Deus ipot iap kay” i'e'e'ukayũ bit Deus burem e'em.

²⁴ Kawēn idipat cuk epeya'ġjojo eyetabut'isum. Iboap ekawēn taġ cuy epeku. Iboap ekawēn tãġ jekukum pima, Cristo eju mũġ'i epekuku soat em—cebay bikuyap taġ tak.

²⁵ — Eyaġuyisum eyju jekukum ijodi bima — i juk adi o'e Cristo wuywebe. — Soat em Deus xe eyetai epesop eye'ũ buje dak — i juk adi o'e Cristo wuywebe.

²⁶ Itabut'ũmayũ ma eymuġuykukuku ojuy jekukum. Imēnpuye ijudup mubarararaġ ōn eymukũjoaptum. ²⁷ Eyju bit Deus biōġbuk kukayũ Cristo Deus biōġbuk o'ġuōm eywebe buye. Ixe biōġbuk nuynuy eywebe. Imēnpuye:

— Ocemutaybitbin'ukat cuy eġudot ocekey — i'ũmġu juy epe'e'e.

Eywebe dopdop'ukat acã eymutaybitbin soan. Napa ġu xeku eymutaybitbin—icēmãn.

— Deus biōġbuk pe eymutaybitbinap taġ cuy epekuku — i ōn e'em eywebe.

Cristo eju mũġ'i dak cuy epekuku.

²⁸ Bekitkit, soat em cuy Cristo eju mũġ'i epekuku. Ixe waram je'apuk ijodi. Ixe eju mũġ'i jekukum pima, wuya'ōcam acesop ixe ajēm puje. Wuysũsũn ġu acesop ixe ajēm puje. Acejemunēm ġu cebuxim. ²⁹ Eyetaybit Deus cũġ ma iam. Imēnpuye eyetaybit cũġ ma jekuku'ukayũ ixe ebekitkiyũ iam.

3

¹ Gebum cuy epesop wuyebayat xe wuykukpin cġcã iap kay. Deus e'em wuywebe:

— Webekitkit eyju — i.

Icēmãn Deus ebekitkit wuyju. Deus kay'ũmayũ bit itaybit ġu Deus ebekitkit wuyju iam, Jesus Deus ipot iam itaybit'ũm ip puye. ² Oburereyũ ikukpinayũ, ġasũ wuyju Deus ebekitkit. Wuyetaybit ġũġũn ma apēn ġuyjom acesop iam. Waram Cristo ebapuk puje bit, ixe jo'iaiyũm acesop. Wuyetaybit ace'e apēn ixe omuyku iam, ixe ajojojo buye. Ixe jo'iaiyũm acesop ixe ajojojo buye. ³ Cristo jo'i acesop iap wiwim cġcã wuyju. Cristo ikērēat kuġ ġu. Ikērēat o'jukuk ġu—pũġ em tak ka'ũma. Soat taġ iisu. Imēnpuye wuyju dak wuybu'u ikērēat mujurũġãm. Wuyaġuyisum cuy ajeku.

⁴ Ikērēat mujurũġrũġ'ukat kũyjobit ġu Deus a'ō kay. Ikērēat mujurũġrũġap Deus a'ō kay kũyjobit'ũmap co'i. ⁵ Cristo o'jebapuk wuykay ikērēat uk am soat pewi ijodiacat pewi.

Eyetaybit iboam. Ixe bit ikêrêat kuḡ ḡu. Ka'ümḡu ikêrêat cebe. ⁶ Cristo eju mûḡ'i jekuku'ukatibun ḡu jekukum ikêrêat mujurûḡrûḡ. Ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukat pit itabut ḡu o'e Cristo kay. Ibu'u jîjâ mabuk Cristo a'ô daḡ jeku am.

⁷ Bekitkit, eyday'em'um cuy epesop itabut'ûmayû be ey-muḡuykukuap puxim. Cûḡ ma jekuku'ukayû ma cûḡ ma Deus xe Cristo buxim. ⁸ Ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukayû bit Satanás ebekitkit—ibiôḡbuk kêrêayû kukukat ebekitkit. Ixe Satanás ikêrêat mujurûḡrûḡ'uk osunuy ipi mujurûḡ'isum. Deus ipot osodot ijodi ix e'eap mu'üm âm.

⁹ Deus ebekitkitibun ḡu jekukum ikêrêat mujurûḡrûḡ, Deus biôḡbuk nuynuy cebe ip puye. Iba'ore cebe ipibun ikêrêat kuk am Deus ixeyû ebay buye. ¹⁰ Ibpuk cîcâ wuyxe abuyû Deus ebekitkit iap, abuyû Satanás ebekitkit iap tak. Cûḡ ḡu jekuku'ukayû Deus ebekitkit ḡu. Warara'acat kay itakomaayû dak Deus ebekitkit ḡu ip.

¹¹ — Xipan cuy epeyewekuk — i ðn e'em eywebe.

Jesus Cristo kay eyetabut'isum cuk iboap ekawên epeya'îjojo. ¹² Caim ekukuap puxim ḡu juy ajeku. Ixe Caim ikêrêat mujurûḡrûḡ'ukayû kukukat ebekit osunuy—Satanás ebekit. Ixe jekitpit'üm o'yaoka. Caim ma cekawênkêrê osunuy. Ikitpit pit cekawêntip osunuy. Imênpuye Caim itabutkarey o'e jekitpit kay. Imênpuye o'yaoka.

¹³ Okitpitpiyû, itabut'ûmayû itakoma eykay bima, “Pênpuye xe'e itakoma ip wuykay?” i'ümḡu juy epe'e eyewewebe. ¹⁴ Ipiat'ajojoap kay cumayû ekukuap puxim ḡu wuyju jekukum. Wuyaḡuyisum ma wuyju jekukum. Wuyxe warara'acat ikukpin—itabucat. Imênpuye wuyetaybit aceju ḡu ipiat'ajojoap kay iam. Ikêrêm warara'acat kukuk'ukat pit yaḡuyisum ḡu jekukum. Imênpuye ix e'ju ipiat'ajojoap kay. ¹⁵ Jekitpit kay itakomaat ikêrêat kuḡ Deus xe wara'acat o'yaokaiat co'i. Ikêrêat mujurûḡap epere'üm pima, warara'acat o'yaokaiat yaḡuyisum ḡu jekukum ijodi. Eyetaybit iboam. Deus xe ḡu jeenuy je'û buje dak. ¹⁶ Cristo oe'û wuye'ûap puxim. Imênpuye wuyetaybit Cristo xe wuykukpin cîcâ iam. Wuyju dak wuybu'un ḡu juy ajop wuye'û âm warara'acat e'ûap puxim—itabucat e'ûap puxim ixeyû ikukpin wuyxe buye. ¹⁷ Wuyju dak wuyetabotaidabotbon cuy ajop ibubut'ûmayû kay—itabucayû kay—wuykitpitpiyû kay. Wuybubut ade bima, i'in cuy aḡüm ixeyû be. Iüm âm wuybu'u bima bit, te'e ma wuyju e'em “Deus ikukpin ocexe” i. ¹⁸ Bekitkit, warara'acat puywan'üm pima, te'e ma kuka ace cebe ip “Eyukpin ox e” i. Icêmân warara'acat ikukpin wuyxe bima, xipan cuy ixeyû ajukuk, wuybubut'in tak cuy aḡüm cebe ip.

¹⁹ Xipan warara'acat kuḡ pima, wuyetaybit kawēn icēmat taḡ wuyju jekukum iam. Imēnpuye:

— Kawēn icēmat taḡ paxi juk adi ocekuku? — i'ūmḡu ace'e Deus pe cetabutpe bima.

Imēnpuye wuypararam ḡu ajop ixē etabixē bima. ²⁰ Ikērēat mujurūḡ puje dak, “Oceju ikērēat kuḡ Deus xe” i wuyju e'em wuywebe ma. Deus pit wuyetaybicap podi ma itaybit. Ixē itaybit teyūku ibu'u o'e ip ikērēat mujurūḡ ām iam. Imēnpuye:

— Oceju ikērēat kuḡ Deus xe,” i'ūmḡu juy ace. Wuypararam ḡu juy ajop Deus etabutpe. ²¹ Oburereyū ikukpinayū, ikērēat kuḡ paxi wuyju iap kay wuyaḡuykorereren'ūm pima, wuya'ōcam cuy ajop Deus etabixē. ²² Ixē xewi wuyemukayp-input acejat. Ixē ekawēn kay kūyjobit pima, kuka wuyemuojuyjuy acejat cexewi ixē bikuyap taḡ jekukum pima dak.

²³ — Eyetabun cuy epesop okpot kay—Jesus Cristo kay — i'e'em Deus wuywebe. — Ikukpin cuy epeyewekuk — i dak. Imēn Deus e'em wuywebe. Imēn Cristo dak cuk adi o'e wuywebe. ²⁴ Deus ekawēn kay kūyjobicat Deus eju mūḡ'i jekukum. Deus tak jekukum mūḡ'i ceweju ip—jebekitkiyū eju. Ixē jebiōḡbuk o'ḡuōm wuywebe. Wuyetaybit Deus soat em jekukum mūḡ'i wuyweju iam ibiōḡbuk nuynuy wuywebe buye.

4

¹ Oburereyū ikukpinayū, wuymuḡuykukuku'ukayū omuy soat kaka daḡ—ade. Imēnpuye soat ekawēn kay bit eyetabun ḡu juy epesop— “Deus biōḡbuk omuy ocewebe” i'e'e'ukayū ekawēn kay. Koap eya'ōpicūḡcūḡ cīcā juy epesop ixeyū ekawēn kay.

— Deus ekawēn taḡ paxi ite wuymutaybitbin—cekawēn taḡ ḡu xe'e? — i juy epe'e eyewewebe.

— Deus biōḡbuk omuy ocewebe — i'e'em ip napa ma.

² Eyetaybit put abuyū ixeyū'in Deus a'ōbi wuymutaybitbin iam, abuyū ixeyū'in jekpiwatpi wuymutaybitbin iam tak. “Jesus Deus emunaē” i'e'e'ukayū Deus a'ōbi wuymutaybitbit'ukayū, “Jesus ijodian o'e” i'e'e'ukayū dak. Deus biōḡbuk omuy ixeyū be. ³ “Jesus ijodian ḡu o'e” i'e'e'ukayū bit Deus a'ōbi ḡu wuymutaybitbin—ja'ōbi acā. Deus biōḡbuk nuynuy ḡu cebe ip. Cristo kay itakoma jījāat a'ōbi ixeyū wuymutaybitbin. “Gaxīn ma Cristo kay'ūm cīcāat omuyku” iap awēḡ kuy juk epeyawēḡcoco. Kuy ijodi ma omuy.

⁴ Bekitkit, Deus ebekitkiyū eyju bit. Cristo kay'ūm cīcāat itabut'ūmayū kukat. Ixē ya'ōbaca. Deus biōḡbuk pit ixē bodi ma ya'ōbaca—eywebeat. Imēneju jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayū a'ōbacaap kuy epeḡu'ūm. ⁵ Apēn

itabut'ũmayũ e'e am ma ip kawẽnwẽn soat em jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ. Itabut'ũmayũ ixeyũ ekawẽn kay jĩã, itabut'ũmayũ kukukat kadi ip puye. ⁶ Wuyju bit Deus kadiayũ. Deus bureyũ wuyekawẽn coco'uk. Deus bure'ũmayũ bit wuyekawẽn coco'uk ġu. Imẽnēju wuyetaybit abuyũ Deus biõġbuk a'õbi icẽmãn wuymutaybitbin iam, abuyũ cedaġ ġu wuymutaybitbin iam tak.

⁷ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus ibikuy wuywebe xipan jewekuk am. Imẽnpuye xipan cuy acewekuk. Xipan warara'acat kukuk'ukayũ Deus ebekitkit. Deus bureyũ ixeyũ. ⁸ Deus xe soat ijodiat ikukpin. Jekpiwatpi ma wuykay. Imẽnpuye ikukpin warara'acat kuġ'ũm pima Deus burem ġu kuka ace. ⁹ Wuykay jekpot mudot puje, Deus jexe wuykukpinap o'ġubapuk wuywebe. Pũġ ma Deus ipot. O'ġudot ijodi wuykay soat em wuyetait wuydop am cexe wuye'ũ buje. Imẽnēju wuyetaybit wuykukpin cĩcã Deus xe iam. ¹⁰ Wuyxe Deus ikukpin ġu osunuy kuyje. Ixe xe bit wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuye jekpot o'ġudot wuykay. O'ġudot ikẽrẽat uk am wuywebewi. Deus ikẽrẽat uk'uġ wuywebewi ipot oe'ũ buye. Oe'ũ ikẽrẽat muġẽġeap teida am.

¹¹ Oburereyũ ikukpinayũ, Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imẽnpuye wuyju dak xipan cuy acewekuk. ¹² Wuywebe Deus ijo ba'ore. Xipan jewekuġ pima, Deus wuyweju mũġ'i jekukum. Deus wuyweju mũġ'i jekukum pima, xipan warara'acat ajukuk apẽn Deus xipan wuykuġ iap puxim. ¹³ Deus cuk jebiõġbuk o'ġuõm wuywebe. Imẽnpuye wuyetaybit Deus eju mũġ'i wuyju jekukum iam, ixe wuyweju mũġ'i jekukum iam tak. ¹⁴ Deus ipot e'eap cuk adi ocejojojo. Imẽnpuye:

Deus jekpot o'ġudot wuydaxijo am—soat taxijo am ipi watwat taxijo am — i oceju e'em soat pe.

¹⁵ Wuybisũn'ũm pima “Jesus Deus ipot” i'e am warara'acayũ be, soat em Deus jekukum wuyweju; wuyju dak soat em jekukum ceweju—Deus eju. ¹⁶ Deus jekpot o'ġudot wuydaxijo am. Imẽnpuye wuyetaybit Deus xe wuykukpin cĩcã iam. Wuyetabut tak Deus xe wuykukpin cĩcã iap kay.

Soat ipi watwat ikukpin Deus xe. Xipan warara'acat kuġat Deus eju mũġ'i jekukum. Deus tak jekukum mũġ'i ceweju. ¹⁷ Deus eju mũġ'i jekukum pima ixe buxim wuyju dak xipan warara'acat ajukuk. Deus ipiat supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be ikẽrẽat muju rũġrũġ'ukayũ be. Ipiat'ajoan pima wuypararam ġu acesop ixe etabixe. Wuya'õcam acesop cetabixe. Ijodi bima Cristo ekukuap puxim wuyju dak jekukum puye, wuya'õcam acesop cetabixe. ¹⁸ Wuyxe warara'acat ikukpin pima, wuypararam ġu kuka ace Deus etabixe. Deus buxim ikukpin

warara'acat kuḡ pima bit, wuypararaap ajukuk ḡu wuyweju. Wuyparara bima bit:

– Ipiat supi'ajoat xe'e Deus wuywebe? – i kuka ace wuywebe ma.

Wuyparara bima, iba'ore wuywebe Deus puxim warara'acat kuk am ikukpin.

¹⁹ Kuyje Deus xe wuykukpin cĩcã ajop. Imēnpuye wuyju dak ḡasũ wuyxe Deus ikukpin cĩcã, warara'acayũ dak ikukpin wuyxe. ²⁰ Warara'acat kay itabucat kay wuyetakoma bima, napa ma wuyju e'em:

– Deus ikukpin oxe – i.

Ka'ũma ma Deus o'jojoho buk. Deus ma ijojomo ḡu wuyju. Wuyxeacat pit ijojomo soat em. Wuyxe wuyemumujoyũ ikukpin'ũm pima, iba'ore wuywebe ikukpin wuyemumujoyũ'ũm kuk am.

²¹ – Deus ikukpin eyxe bima, xipan cuy eykitpitpiyũ dak epejukuk – i juk adi o'e'e Cristo wuywebe.

5

¹ Jesus Deus emunaẽ iap kay itabucayũ Deus ebekitkiyũ. Wuyxe bekitkiyũ ebay ikukpin pima, ixẽ ebekitkiyũ dak ikukpin ma wuyxe. ² Wuyxe Deus ikukpin pima, ixẽ ekawēn taḡ jekukum pima dak, wuyetaybit acesop wuyxe Deus ebekitkiyũ ikukpin iam. ³⁻⁴ Soat pe Deus ebekitkit pe Deus kay'ũmayũ a'õbacaap mu'ũm put. Wuyju itabut'ũmayũ a'õbacaap mu'ũmu'ũm Jesus kay wuyetabut puye. Iba'ore ḡu wuywebe kũyjobit am ya'õ kay, ixẽ a'õbacaap kuḡ puye. Deus wuyxe ikukpin pima, cekawēn taḡ ajeku. Deus ikukpin wuyxe bima, “Ocebu'u ixẽ ekawēn kay kũyjobit am,” i'ũmḡu kuka ace. ⁵ Abu be Deus kay'ũmayũ a'õbacaap mu'ũm put? Jesus Deus ipot iap kay itabucayũ be acã.

⁶ Jesus Deus emunaẽ ma. Ixẽ Jesus oajēm Deus bikuyap taḡ jeku am. Imēnpuye soat em kũyjobit osunuy Deus a'õ kay. Imēnpuye idibi be o'jewemubatisanat. Oe'ũ korosa be. O'jedoyekereren korosa be soat em wuydop am Deus xe. Soat em ma Deus emunaẽ osunuy. Je'ũ buje dak Deus emunaẽ osunuy. ḡasũ dak Deus emunaẽ. ⁷⁻⁸ Ixẽ Jesus oajēm wuymutaybit am “Õn Deus ipot” iam. Wuyetaybit ixẽ Deus ipot iam apēn ixẽ idibi be o'jewemubatisanat iap kay ḡebum pima, apēn ixẽ o'jedoyekereren iap kay dak. Cewemubatisanap acã ḡu wuymutaybitbin icēmãn Jesus Deus ipot iam. Cedoyekererenap tak iboam wuymutaybitbin. Deus biõḡbuk tak wuymutaybitbin Jesus Deus ipot iam. Ixẽ biõḡbuk icēmãn e'em wuywebe. ⁹ Ijodiacat Jesus Deus ipot iap muwēnuwēn wuywebe. Wuyetabut ixeyũ ekawēn kay. Deus tak Jesus okpot iap o'ḡuwēnuwēn wuywebe. Ijodiacayũ e'eap podi ma

icēmān Deus e'em. Imēnpuye wuyetabun cuy ajop ixē ekawēn kay. ¹⁰ Deus o'e:

— Jesus okpot icēmat — i.

Ixe ipot kay itabucat e'em jewebe ma:

— Cūḡ ma o'e owebe wetabut am Deus ipot kay — i.

Deus kay itabut'ūmat pit napa ma e'em: — Deus dapxi — i. Tūibe Deus dapxi iān e'em itabut'ūmat, Deus e'eap kay itabut'ūm puye— “Jesus okpot” i'e'eap kay itabut'ūm puye.

¹¹ — Eyaḡuyisum epeku ijodi bima okpot oe'ū eywebeam puye — i'e'em Deus soat pe wuywebe. — Soat em eyetait epesop oxe eye'ū buje dak — i'e'em wuywebe.

¹² Ipot kay itabucayū ma yaḡuyisum jekukum ijodi. Soat em Deus xe itait jeedop ip je'ū buje dak. Itabut'ūmayū bit yaḡuyisum ḡu jekukum ijodi. Soat em Deus wi wūy ma jeedop ip ce'ū buje dak.

¹³ Eyetabut Deus ipot kay. Imēnpuye eyaḡuyisum eyju jekukum ijodi bima. Eye'ū buje dak soat em eyetait epesop Deus xe. Ijudup mubarararaḡ ōn iboam eymutaybit am.

¹⁴ Deus eju wuyju kawēnwēn. Ixe bikuyap taḡ cexewi iojuyjuy bima, ixē wuyekawēn cocom. Wuyetaybit iboam. Imēnpuye wuyparara ḡu kawēn ām ceweju. Ijudup mubarararaḡ ōn eymutaybit am iboam. ¹⁵ Wuyetaybit ixē soat em wuyekawēn cocom iam. Wuyekawēn cocom cexewi wuyju iojuyjuy bima. Imēnpuye wuyetaybit ixē xewi wuyemukaypin ajat iam.

¹⁶⁻¹⁷ Wuykitpit pe ikērēat mujurūḡpuje, acekawēn cuy Deus eju ixē beam. Deus iboap ju'uk cebewi ikērēat. Ixe soat em itait jeenuy Deus xe ce'ū buje. Cūḡ ḡu wuyju jekukum pima ikērēat mujurūḡrūḡ wuyju Deus xe. Pūḡ pit ikērēat jījā Deus xe ikērēat mujurūḡrūḡḡap. Wara'at podi ma ikērē cexe. Wuybure iboap muḡḡḡēm pima, ikērēat muḡḡḡēm pima, “Epeyekawēn cuy Deus eju ixē beam,” i'ūmḡu ōn e'em eywebe. Iboap muḡḡḡēxiat soat em ipiatpi'ajojom jeenuy. Deus wi wūy ma jeenuy ce'ū buje dak.

¹⁸ Deus ebekitkiyū ibun ḡu ikērēat mujurūḡrūḡ Deus ipot aḡ ip cekay buye. Ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat pe Deus ebekitkit kuk pa'ore, Deus ipot aḡ ip cekay buye.

¹⁹ Wuyetaybit Deus a'ō kay wuyju iam. Warara'acayū bit ikērēat mujurūḡrūḡ'ukayū kukukat a'ō kay acā— itabut'ūmayū.

²⁰ Wuyju acā wuyetaybit Deus ipot kuy oajēm ijodi iam. Ixe juk adi wuymutaybitbin oeku apēn Deus omuyku iam. Imēnpuye wuyetaybit apēn Deus omuyku iam. Ixe acā Deusat. Soat em Deus eju mūḡ'i wuyju jekukum—cūḡat eju. Ixe ipot eju dak mūḡ'i wuyju jekukum—Jesus Cristo eju. Ixe acā

Deusat. Ixe eju mũḡ'i jekuku'ukayũ yaḡuyisum jekukum ijodi. Soat em itait jeedop ip Deus xe ce'ũ buje dak.

²¹ Bekitkiyũ, eyetabun ḡu juy epesop Deus pabi kuḡ ojuyacat kay!

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP IPIDASEATUP

¹ Tũũ, ijidup mubarararağ òn ewebeaptum, e'ıyũ beaptum tak. Jesus kay itabucayũ kukukat òn. Eykukpin oxe. Warara'acayũ xe dak eykukpin—soat xe. ² Eykukpin ocexe, wuyju kawẽn icēmat kay buye. Soat em wuyju ġebum iboap ekawẽn kay. Wuyağuyba'ũm ġu iboap ekawẽn kay. Soat em iboap ekawẽn tağ ajeku.

³ — Bay, xipan cuy wuykuk — i òn e'em Deus pe—wuyebay be, Jesus Cristo be dak—Deus ipot pe. — Etabotaidabotbon cuy eğuy wuykay — i òn e'em cebe. — Wuyağuy mubabibin cuy eğuy — i òn e'em cebe.

Wuyju kawẽn icēmat tağ jekukum pima, imẽn ip wuykuğ, xipan warara'acat kuğ pima dak.

⁴ E'iyũ ekukuap awēğ oyawēğtobuxik. Pũğ ġu ixeyũ'in kawẽn icēmat tağ jekukum—wuyebay be wuyawēwēap ekawẽn tağ. Ococok cĩcã oce ixeyũ awēğtobuxik puje.

⁵ — Tũ'ũ ikukpinat, xipan cuy epeyewekuk — i òn e'em ewebe.

Iboap ekawẽn kawẽn iisuat ġu—kawẽn kuyat. Kuy bima xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn aya'ıjojo—Jesus kay wuyetabun'isum. ⁶ Xipan cuy epeyewekuk iap ekawẽn kuy epeya'ıjojo Jesus Cristo kay eyetabun'isum. Xipan jewekuğ pima Deus ekawẽn tağ tak kuka ajeku.

⁷ Wuymuğuykuku'ukayũ o'jepõğpõğpõğ soat kaka dağ.

— Jesus Cristo ijodian ġu o'e — i'e'em ip.

Imẽn e'e'ukat wuymuğuykukuku'ukat. Cristo kay itakoma jĩjã ip. ⁸ Imēneju eyday'em'um cuy epesop ixeyũ be eymuğuykukuap puxim. Ixeyũ be eymuğuykuku buje, eyekapikapteı epejat ġu Deus xewi. Eymuğuykuku'ũm pima bit, Deus jeymucokcoğ cĩcã eywebe eyekapikapteı ũm puje—soateı ũm puje.

⁹ Cristo be wuymutaybitbinap kay'ũmayũ ma Deus bikuyap tağ ġu jekukum—wara'at tağ acã. Deus bure ġu ip. Itabut ġu ip Deus kay. Cristo be wuymutaybitbinap tağ jekuku'ukat pit pũğ tağ ma jekukum Deus eju. Deus tak pũğ tağ ma jekukum ixeyũ eju. Deus ixeyũ bure e'em. ¹⁰ Cristo ekawẽn imutaybitbin'ũmat a'õ kay ġu juy epesop. Ixeyũ juy epeğũm ġu eyduk'a be, eykay yajēm puje ip.

— Deus xipan cuy jeykuk — i'ũmğũ dak cuy epe'e cebe ip eyxewi ijēm puje.

¹¹ Wuyduk'a be ixeyũ muõm puje, wuyju dak ixeyũ bureyũm kuka acesop ikẽrẽat muğẽğẽm.

¹² Soat muwẽn pin puk õn eywebe. Imẽnpit obu'u oce soat muwẽn ãm eywebe taperadup pe. Cu ojuy bit a'gu õn eyka be eyjom kawẽn ãm eyweju. Kawẽnwẽn pima, wucokcokap yoboğ je'e.

¹³ Ekibit iyũ kato mujujum eywebe. Ekibit tak Deus emunaẽ. Ijudup mubarararağ õn eywebeaptum.

Ibũrũ ma.

JOÃO EMUDUPMUBARARAKTUP KANOMŪMATUP

¹ Gaio, ijudup mubarararağ òn ewebeaptum. Jesus kay itabucayã kukukat òn. Ekukpin oxo icēmat a'õ kay wuyetabut puye.

² Obure ikukpinat, ewebeam òn kawēnwēn Deus eju.

— Bay, xipan cuy Gaio ejukuk iwātaxipinap puxim — i òn e'em cebe.

Wetaybit etabut cīcã Jesus kay iam, kuy juk awēğ oyawēğtobuxik puye.

³ Wuykitpitpiyũ'in oajēm okay—exewiyũ. Awēğ ip o'yawēğmuwēn owebe.

— Gaio soat em kawēn icēmat tağ jekukum — i juk o'e ip owebe. — Cũğ ma ixē jekukum — i juk o'e ip owebe.

Ocokcok cīcã oce awēğtobuxik puje. ⁴ Ebekitkiyũ kawēn icēmat tağ jekukum iap awēğ tobuxik puje, soat podi ma ocokcok oce.

⁵ Obure, ekukpin oxo. Ēn xipan wuykitpitpiyũ kuğ wara'at ka watwat ma'gu ip. Cũğ ma ewebe xipan ixeyũ kuk am.

⁶ — Gaio juk adi xipan cīcã oceukuk — i juk o'e ip itabucayũ—exewi oajēmiayũ.

Exewi waram ijēm pin pima wara'atka kay iju am, ibuibibuğ gu juy ip eguju. Imēn cũğ ma Deus xe, Deus peam kapikpiğ ip puye. ⁷ Cēmcēm ip Cristo muwēn âm acã. Itabut'ũmayũ gu iũmũm cebe ip ibubun—itabucayũ acã.

⁸ Imēneju ixeyũ buywan cuy ace—wuyju ma, itabucayũ. Kawēn icēmat muwēn âm ip cum. Ibuywatwan pima, Deus xe wuyju dak kawēn icēmat muwēnuwēnat puxim cum gu ma'gu wuyju ixeyũ eju.

⁹ Carta yopīcat kuy otupmuju ekay exe itabucayũ beaptum. Diótrefes pit itabucayũ kukat ojuy o'e warara'acayũ xe—itabucayũ xe. Ixe Diótrefes kūyjobit'ũm wa'õ kay.

¹⁰ Imēnpuye apēn ixē Diótrefes cuk adi xipan gu wawēğ o'guwēnuwēn iap oguwēn eywebe eykay wajēm puje, apēn ixē juk adi ocemuymuy iap tak oguwēn eywebe. Omuy muy ā gu ixē bit. Warara'acayũ kuğ tak xipan gu. Wuykitpiyũ ajēm puje, guõm gu jedukã be. Guõmat gu dak ip Deus eju kawēnwēnap'a be. Gujēmjēm tak ip ya bewi.

¹¹ Obure ikukpinat, xipat'ũmat ekukuap puxim gu juy ejeku—xipacat ekukuap puxim acã. Xipacat mujurũgrũğ'ukayũ Deus ebekitkiyũ e'em. Ikērēat mujurũgrũğ'ukayũ bit cebekitkiyũ gu.

¹² Soat wuyjuyũ e'em:

— Demétrio xipat cīcã — i.

— Kawēn icēm̄at taḡ ixē jekukum soat em — i'e'em ip.

— Ixe xipat cīcā — i oceju dak e'em.

Eyetaybit icēm̄an oceju e'em iam.

¹³ Soat muwēn pin puk ōn eywebe. Imēnpit obu'u soat muwēn ām taperadup pe. ¹⁴ Gaxīn ma a'ḡu ōn cu ojuy eyka be eyjom. Acejekawēn cuy wuyewewēju.

¹⁵ — Gaio juy eyaḡuymubabin yaḡuybabi'ūmap puxim — i ōn e'em Deus pe.

Kato'i o'e ewebe ebureyū. Kato'i juy ece wuybureyū be—iboceayū be—exeayū be. Ijudup mubarararaḡ ōn eywebeaptum.

Ibūrū ma.

JUDAS EMUDUPMUBARARAKTUP CARTADUP

¹ Õn Judas. Jesus Cristo buywatwat'ukat òn. Tiago kitpit òn. Cartadup mubarararağ òn eywebeaptum. Deus cuk eynaë jebekitkiyũm. Ixe Deus wuyebayat. Ixe xe eykukpin cĩcã. Jesus Cristo dak soat em ağ eykay xipan eykuk am.

² Kawēnwēn òn Deus eju eywebeam.

– Bay – i òn e'em cebe. – Etabotaidabotbon cuy eğuy ebekitkit kay – i òn e'em cebe. – Ixeyũ ağuy mubabibin cuy eğuy – i òn e'em cebe. – Ikukpin cuy ixeyũ ejukuk – i òn e'em cebe.

Kuy a'ğũ ixe xipan eykuğ. Inaka kawēnwēn òn ceweju biğ ma ixe be xipan eykuk am.

³⁻⁴ Oburereyũ ikukpinayũ, kuy juk cartadup mubararak ojuy oğuy eywebeaptum—Deus eydaxijom apēn cuk odaxijo iap puxim iaptup. Imēnpit Deus kay itabut'ũmayũ oajēm wuykay. Ajojojo'ũma ip yajēm puje. Iba'arēm ma ip oajēm. Cekawēnwarun ma ip.

– Deus xipacat je'ğũm wuywebe soat em ikērēat mujurũgrũğ ma'ğũ wuyju – i napa ma e'em ip wuywebe.

Imēn ip Deus xipacat ũmũm wuywebe iap ekawēn muwarururun, ikērēat mujurũgrũğxi ip puye. Jesus Cristo acã wuykukukat. Soat podi ma ixe itaybit wuymutaybin am.

– Eykukukat ğũ ocekukukat pit – i'e'em ip, Jesus Cristo kay'ũm ip puye.

Imēn e'em Deus ekawēntup:

Deus ixeyũ ğuju ipiat'ajojoap kay ikērēat kuğ puye, i. “Xipat ğũ eyju oxe” i je'e Deus cebe ip, i.

Iboap kuyje ma ibararak osodop Deus ekawēntup pe. Deus cuk adi eymutabun Jesus Cristo kay. Ixe ebekitkiyũ eyju ğasũ. Ipi'ũm puje dak ixe ebekitkiyũm epesop. Imēneju apēn Deus wuydaxijom iaptup ğũ otupmubararak eywebeaptum. Eybu'ũm ğũ juy epesop eyetabut am Jesus kay iaptup acã otupmubararak. Eyday'em'um cuy epesop Deus kay'ũmayũ be eymubu'unap puxim iaptup otupmubararak.

⁵ Kuyje Deus Israel naxeğebitbit o'taxijo. O'tujujēm ip Egito eipi bewi. Itabut'ũmayũ bit o'ğuy'ũ'ũ. Warara'acayũ dujujēm puje o'ğuy'ũ'ũ. Kuy eyetaybit iboam. Inaka xipat eywebe soat em ma ğebum am iboap kay. Imēnpuye waram iboap oğuwēn eywebe. ⁶ Pũğpũğ Deus ekawēn tojotjot'ukayũ'in Deus co'i i'e pin ip o'e.

– Deus co'i oca'òbuyxi – i napa ma ip o'e.

Jewexe ip Deus co'i osodop ya'ōbuyxi. Imēneju Deus ixeyū o'gūju ipiat'ajojoap kay. Kabiokboğ pe ip o'gūju. Taomūnmūn ip dopdom kabiokboğ pe. Ijēm pa'ore ip. Jesus Cristo ajēm puje ipiat supi'ajo cebe ip. Gebum cuy epesop ixeyū kay—jewexe Deus co'i ya'ōbuyxiayū kay. ⁷ Sodoma ka watwat ikērēat mujurūgrūğxi ip osodop, Gomorra ka watwat tak, ibo ka xeatka watwat tak. Jewenūn'o'o'uk ip osodop ağokatkayū. Powatwat kay dak osodop ip tūn'o am. Nūn'o'oxi ip osodop. Deus ipiat o'supi'ajojoat Sodoma ka watwat pe apēn cuk adi ipiat o'supi'ajojoat jekawēn tojotjot'ukayū xipat'ūmayū be iap puxim. Daxaboğ pe ip o'gūju soat em ipiat'ajo am. O'gūju warara'acat mutaybit am ipiat osupi'ajoat soat ikērēat mujurūgrūğ'ukayū be iam. Gebum cuy epesop iboap kay.

⁸ Gaxīn ma eykay oajēmiayū kuyjeayū buxim soat em ikērēat mujurūgrūğ—Deus kay'ūmayū. Jebinūnpe ip ikērēat muğēğēm warēmtaksuğat cocom jexey jo'iat pe buye. Deus soat podi ma ya'ōbaca iap waywayway acā ip, ya'ō kay'ūm puye ip. Kabi beacat muymuy dak ip—idip cīcāyū muymuy. ⁹ Imēn ğu juk adi oeku Miguel. Deus ekawēn tojotjot'ukayū kukukat putet Miguel i omuy. Ibiōğbuk kērēayū kukukat jewa'ōxixkiğ o'e Miguel eju abu wuy'in Moisés'ūm jebit jokot iam. Jewa'ōxixkiğ pima:

— Ōn pit jemukorēm ğu — io'e Miguel. — Okukukat cuy jemukorēm — i acā o'e Miguel.

Ibiōğbuk kērēayū kukukat o'jomuymuy ğu Miguel. ¹⁰ Ixeyū Deus kay'ūmayū bit jetaybit'ūmap muymuy ip. Jekpiwatpi ma itaybit ip soan itaekat puxim. Jetaybicap ğu'ūmat ip. ¹¹ Karem ğu ipiat supi'ajojo ip. Caim e dağ ip jekukum. Balaño buxim xipacap o'ğudopat ip ikērēat kay jījā ip dinheiro bu pinap tomuju ma. Kūyjobit'ūm cīcā ip Deus a'ō kay Coré buxim. Imēnpuye Deus o'ğū'ūm ip. ¹² Te'e ma ip je'awerorom eyweju Jesus oe'ū iap kay ğebumiat'a o am. Iokokat puxim ip eyparakpe. Isūsūn ğu ip pūğxirim ma jeka'on ma soat etabutpe. Warara'acat kay ğu ip ğebum—jewekay acā. Warara'acat kuğ ğu ip xipan—jewekuğ acā. Kabikerereat puxim ip—muba'at'ūmat puxim—kabido emumukap puxim. Ya'a'e'ūmat'ip puxim tak ip—ya'a'eat ekaxi be ya'a'e ğu iat'ip puxim. Yop'uk'ukat'ip puxim tak ip. Tūybi'uk'ukat puxim ip—yope'uat puxim. ¹³ Tipodoyboğat puxim ip. Tipodoy iokokat muymūğmūğ ka'oririt eju. Imēnpuxim isūsūn'ūma ikērēat mujurūgrūğ ip soat etabutpe. Te'e ma ip jekukum kasopta te'e ma jedaekuku'ukata buxim. Deus kabiokat o'ğuxipan ixeyū dopdop am. Kabiokboğ pe ma jeedop ip soat em.

¹⁴⁻¹⁵ Kuyje ma Enoque ixeyū o'ğuwēn—Deus kay'ūmayū

o'ḡuwēn. Kuy ma ixeyū o'ḡuwēn ixeyū kap awap ma. Ixe Enoque Adão naxeḡebit osunuy. Adão ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. Ixe ipotpet o'e. 6 be ipotpet ibima, Enoque o'jebapuk.

— Xeyūku Deus kay'ūm cīcāayū — i juk adi o'e Enoque kuyje ixeyū muwēnuwēn. — Isūsūn ḡu ip ikērēat mujurūḡ am Deus etabutpe — i juk adi o'e. — Cekawēnkērē jījā ip — i juk adi o'e. — Deus muymuyxi ip — i juk adi o'e. — Imēneju wuykukukat omuyku jekawēn tojtot'ukayū eju—adeayū eju—soat taḡ iisuayū eju — i juk adi o'e. — Yajēm puje, “Eyju ikērēat kuḡ oxē,” i je'e Deus jekay'ūmayū be — i juk adi o'e. — Deus jekay'ūmayū ḡuju ipiat'ajojoap pe — i juk adi o'e Enoque.

16 Ixeyū Deus kay'ūmayū jetakomaap pibun ma jenuycaw ma ip kawēnwēn. Soat em ip warara'acat muymuy. Jewemukcokcokḡ ma ip jekukum. Jeweweju ma e'em ip:

— Xipat ōn — i.

— Xipat ēn — i'e'em ip warara'acat pe jebubut ūmap ojuy.

17-18 Wuykukukat a'ōbi jekuku'ukayū kay juk eymukūyjojo Jesus Cristo emumujuyū.

— Amap kabia bima itabut'ūmayū jebapuk eykay—jewemukcok'ukayū — i juk adi o'e ip eywebe eymukūyjojom eywaywayway'ukayū.

Imēn o'e ip eywebe kuy bima—ixeyū ajēm awap ma. Gbum cuy epesop ixeyū ekawēn kay, oburereyū. 19 Ixeyū Deus kay'ūmayū Jesus kayayū mubu'u'un jebureyū kay cewejak'ūm ām. Deus bikuyap taḡ ḡu ip jekukum—jebikuyap taḡ acā. Deus biōḡbuk kuḡ ḡu ip. 20 Oburereyū, kuy juk eyetabut Jesus Cristo kay. Biḡ ma juy eyetabun epesop cekay ḡasū bit. Ixe kay wuyetabucap soat podi ma xipat. Kawēnwēn cuy epesop Deus eju ixē biōḡbuk a'ōbacaan. 21 Eybu'um ḡu juy epesop Deus pe eykukan xipan. Wuykukukat Jesus Cristo itabotaidabotbot wuykay. Ixe wuydujuu jewekay. Soat em ixē xe acesop. Iboap cuy epejowiwi jījā.

22 Pūḡpūḡayū soat em jewaḡuymuwarururun, itabutbūt ā buye. Eya'ōpuruḡ ḡu juy ip epejukuk—eya'ōdidim ma. 23 Ixeyū juy epetaxijo daxaboḡ pe ijuap puxim. Warara'acayū isūsūn ḡu ikērēat mujurūḡ ām. Iokokat puxim ip. Te'e ma ip jewemukcokcokḡ. Ixeyū dak cuy eya'ōpuruḡ ḡu epejukuk—eya'ōdidim ma. Eyetakomām cuy epesop ixeyū emuḡēḡē kay eywebe dak ixeyū buxim ikērēat muḡēap puxim.

24 Deus itaybit cīcā wuya'ōmubacan am wuywebe ikērēat muḡēap puxim. Ixe wuydujuu jeka kay soat em wuynuy ām jexe. Ikērēat kuḡ ḡu ajop ḡejuje bit. Soat taḡ wuyisu acesop. Soat em wuycokcok acesop ixē xe. Ixe xe acesop iap soat podi ma idip.

25 — Ĕn acã Deusat — i juy acece cebe. — Ka'ũmġu wara'at — i dak cuy acece cebe. — Ĕn acã wuydaxijojo'ukat, Jesus Cristo kay ocetabut puye, ocekukukat kay — i juy acece cebe. — Soat podi ma ĩn xipat ocexe — i dak. — Soat podi ma ĩn a'õbuyxi jĩjã — i dak. — Soat podi ma ĩn a'õbacaap kuġ — i dak. — Soat podi ma ĩn soat kukukat — i dak cuy acece cebe—Deus pe. Imĕn ma o'e'e ip kuyje, ipi muġĕ awap. Gasũ dak imĕn ma wuyju e'em. Soat em ma juy imĕn acece cebe.
Ibũrũ ma.

JOÃO BE DEUS O'GUBAPUKIAPTUP

¹ Deus apēn gaxīn ma juy je'hapuk iap o'guwēn Jesus Cristo be ixē be iboap muwēn ām jebuywatwat'ukat pe—João be. Deus a'ōbi Jesus Cristo iboap o'gubapuk João be cexey jo'iat pe. Ibocewi jekawēn tojtjot'ukat o'guju João kay. Kabi bewiat o'guju cekay. O'guju imukūyjo am apēnape cexey jo'ian ixē be warara'acayū mukūyjo am iboam. ² Deus jekawēn o'guwēn ixē João be. Jesus Cristo kawēn icēmat o'guwēn cebe. João soat o'jojoiap o'guwēnuwēn, soat o'ya'ijoiap tak o'guwēnuwēn. Iboap ekawēn ibararak opop ijudup pe. ³ Ijudup coco'ukayū icokcok je'e. Apēn gaxīn ma je'hapukiaptup peat ekawēn a'ijoi'ukayū dak icokcok je'e. Ijudup peat ekawēn kay kūyjobicayū dak icokcok je'e. Gaxīn ma je'hapuk apēn ibararak ijudup pe iap taḡ.

⁴ Ōn João. Ōn ijudup mubarararaḡ Ásia eipi watwat peap-tum—7 beatka watwat peap-tum—Jesus kay itabucayū beap-tum.

— Bay, xipan cuy ebekitkiyū ejukuk — i ōn e'em cebe. — Ebekitkiyū aḡuymubabibin cuy eḡuy — i ōn e'em cebe. Ixē Deus itait ḡasū. Kuyje dak itait osunuy. Gaxīn ma jeedot ḡuto wuykay. 7 be omuy ibiōḡbuk Deus abikbikap topabe. Ixeyū juy xipan jeykuk. Eyaḡuymubabibin cuy jeedop ip. ⁵⁻⁶ Jesus Cristo dak xipan jeykuk. Ixē eyaḡuymubabibin cuy jeenuy. Ixē soat em icēmān e'em. Ixē koam o'jetait je'ūap tomukadi. Ixē Jesus Cristo ya'ōbuyxi soat ka kukat a'ōbuyxiap podi ma.

Ixē xe wuykukpin cīcā. Korosa be o'jedoyekerereren. Oe'ū ikērēat uk am wuywebewi.

— Paīyū buxim Deus peam epeyekapikpik—webay beam — i juk adi o'e wuywebe.

Ixē soat em ma soat ipi juayū kukan jeenuy. Imēnpuye:

— Ka'ūmḡu omuy ejo'iat idipat — i juy acece ixē Jesus Cristo be soat em ma. — Ka'ūma ma ejo'iat omuy ya'ōbacaat — i dak cuy acece cebe.

Imēn cuy acece soat em ma.

⁷ Aḡ cuy epesop. Kabikerereat taḡ ixē Jesus omuyku. Soat ma ixē jojo. O'ya'ōxamutok'iaiyū dak ixē jojo ma. Soat tiwatwat jeetōtōn ixē dobuxik puje. Jeetōtōn ip jeḡuycūḡap pibun. Imēn ma juy jeedop ip. Imēn je'e.

⁸ — Soat ka'ūm pima ōn kuy kake — i'e'em wuykukukat Deus. — Soat i'ūm puje dak ōn pit kake. Ka'ūma kake bimaat ōn. Soat'ūm pimaat tak ōn ma — i'e'em wuykukukat Deus.

Ixe Deus soat podi ma ya'õbaca. Itait ġasũ. Kuyje dak itait osunuy. Gaxĩn ma jeedot ġuto wuykay.

⁹ Õn João—eywaġo. Eybuxim õn tak Jesus eju mũġi jekukum. Eybuxim õn tak ipiat'ajojom. Õn tak soat kukukan oġuy Jesus eju ixē soat kukukan pima. Õn tak eybuxim wukpiceġē ġu wetabucap kuġ. Tip'aweroro be juk adi oġuy. Patmos i osunuy tip'aweroro butet. Iboce ip omuju Deus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—Jesus ekawēn cuk adi oġuwēnuwēn puye—kawēn icēmat. ¹⁰ Muto'o bima wukpiwan ġu juk adi ocewaġuy—wuykukukat ekabia be. Deus biõġbuk cuk adi waġuyda. Ya'õberenat'a'õ oya'ĩjojo onõġpikadiwi jededem—parasuy jo'iat'a'õ.

¹¹ — Gaxĩn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak — io'e owebe parasuy jo'iat'a'õ. — Ibodup cuy etupmuju Jesus kay itabucayũ beaptum—7 beat ka watwat peaptum — i juk o'e owebe. — Etupmuju juy Ásia eipi watwat peaptum—Éfeso ka watwat peaptum, Esmirna ka watwat peaptum tak, Pérgamo ka watwat peaptum tak, Tiatira ka watwat peaptum tak, Sardes ka watwat peaptum tak, Filadélfia ka watwat peaptum tak, Laodicéia ka watwat peaptum tak — i juk o'e owebe.

¹² Korepēn'i oce abu paxi kawēnwēn oweju iam. 7 be lamparina'a mũn ojojojo—ouro muġēġē. ¹³ Cepidase ip ijodiat co'iat cũġ'i osunuy. Jesay kuġ osunuy iberenat kuġ. Ouro muġēġēbu kuġ osunuy jekũmpi daġ. ¹⁴ Yaoparut o'yanuy lã buxim—kabidiġpu buxim—aopaopu buxim. Itasop o'sutanuy daxae buxim. ¹⁵ Suisopsep o'suinuy bronze buxim—icaat puxim—daxa be o'jeieerotiat puxim—o'ġusopsupiat puxim. Ixe a'õ ya'õboġ osunuy ti'acap'a'õ buxim. Jororoh. Cororoġiat puxim. ¹⁶ Kasopta kuġ osunuy jeba'at kadi—7 beata kuġ. Ibi bewi jekawēn cēmcēm osunuy. Payao buxim osodop cekawēn—xepxep kadi ma tũybibiat puxim. Topasop o'topanuy kaxicuġat kaxi jo'i.

¹⁷ Ixe dobuxik puje o'at cewap ce'uat puxim. I'at puje o'jewebumõġ wabi jeje iba'at kadi.

— Epararam ġu juy eġuy — io'e owebe. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat i'ũm puje dak õn acã ocepoyat — io'e owebe. ¹⁸ — Soat em ma õn wetabēġ. Kuy juk adi we'ũ ojop. ġasũ bit ocetaít waram. Waram pit oje'ũ ġu. Wa'õbi ma ijodiacat je'ũ'ũm. Wa'õbi ma ce'ũ'ũayũ dopdopap pe jeedop ip — io'e owebe. ¹⁹ — Gaxĩn ma ejojoiaptup cuy etupmubararak, ġasũ jebapukpuġ ewebe iaptup tak, ġuyjom je'bapuk ewebe iaptup tak — io'e owebe. ²⁰ — Kasopta kuġ õn oba'at kadi—7 beata — io'e owebe. — Lamparina mũn tak 7 be opop. Iboap ejojjojo kuy — io'e owebe. — Apēġap ibo iam pit etaybit ġu.

Iboam pit òn jemutaybin — io'e owebe. — Lamparina mûn Jesus kay itabucayû buxim—7 beatka watwat puxim—Deus ekawên tojotjot'ukayû buxim — io'e.

Imên onõgpikadiat o'jekawên owebe—Jesus o'jekawên owebe.

2

¹ — Cartadup cuy etupmubararak Éfeso ka watwat kukukat awêwêaptum—Jesus kay itabucayû kukukat awêwêaptum — io'e owebe onõgpikadiat.

Òn ma kasopta kuğ oba'at kadi. 7 beata kuğ òn. Lamparina'a mûn pidase òn cûğcûğ—7 beayû pidase—ouro muğêgêyû pidase. Jeyawê òn. ² Wetaybit cûğ ma juk adi epekuku iam. Wetaybit cuk adi epeyekapikpik cîcâ iam. Eyetaxi dak cuk adi epesop ipiat'ajojom. Xipat'ûmayû kay ġu jîjâ dak eyju. Jewexe Jesus emumujÿyû dak cuk adi epe-subuyxijo— “Jesus a'õbi oceju kawên idipat muwênuwên eywebe” i napa ma e'e'ukayû. Eyetaybit napa ma e'em ip iam. ³ Itabut'ûmayû juk adi ipiat o'supi'ajojom eywebe, eyetabut okay buye. Eyetaxi bit epesop ipiat'ajojom. Eybu'u ġu juk adi epesop eyetabut am okay. ⁴ Imên pit soat ġu eyekukuap xipat oxe. Koap pima okukpin cîcâ oğuy eyxe. Gasû bit ka'ûma. Okukpinsû ma eyxe ġasû bit. Imên xipat ġu. ⁵ Gebum cuy epesop apên koap pima okukpin cîcâ eyju okuk iap kay—apên ġasû bit eyju okukpin ġu iap kay dak. Warêmtağ ma okukap cuy epeyepere. Waram ġuto okukpin cîcâ juy epesop okuğ. Eywebe warêmtağ ma okukap epere'ûm pima bit, òn ma ojot eykay. Apên wuyju lamparina'a mûn muwedewedem wara'at muy âm tÿyap pe iap puxim eyju ġu webekitkiyûm epesop. Jeymuwedewede òn. Warara'acayû ma ojomuy webekitkiyûm eydieğ. ⁶ Obuxim eyju dak Nicolai a'õkayayû ekawên kay'ûm cîcâ. Iboap xipat oxe.

⁷ Deus biõğbuk imên Jesus a'õkayayû awêwêm. Eyetaybin pin eyawêwê âm pima, eya'õpicÿğcÿğ cuy epesop.

Imên ma òn Éfeso ka watwat kukukat awêwêm — i juk o'e owebe onõgpikadiat—Jesus. — Owebe yawêwêaptup cuy etupmubararak ixé beaptum — i juk o'e owebe.

⁸ — Cartadup cuy etupmubararak Esmirna ka watwat kukukat awêwêaptum—Jesus kay itabucayû kukukat awêwêaptum — i juk o'e owebe Jesus.

Ka'ûmġu bimaat òn. Soat i'ûm puje dak òn ma oğuy. Kuy juk ade we'û ojop. Gasû bit ocetait waram. Jeyawê òn.

⁹ Wetaybit eyju ipiat'ajojom iam. Wetaybit eydadaybot iam tak. Deus xe bit soat kuğ eyju. Jewexe Judeuyû

eymuymuy. “Judeuyũ oceju—Deus ebekitkiyũ” i napa ma e'em ip. Satanás a'õ kayayũ ixeyũ bit. ¹⁰ Eypararam ġu epesop ipiat'ajoap puxim. Ibiõġbuk kērēayũ kukukat ipiat supi'ajojoat eywebe eyetabucap puyxijom. Ixe a'õ kayayũ warēmtaġ ma jeymuõm daomũnmũnap'a be. Inaka ibun ġu ipiat epesupi'ajojo—10 kabia ma. Wa'õ daġ cuy epeku soat em. Eye'ũ buje dak, wa'õ daġ cuy epeku. Wa'õ daġ eyeku buje, soat em epesop oxe eyetai. Soat em eyetai oxe iap idip cĩcã ipi kukukat a daġat puxim—coroa buxim. ¹¹ Deus biõġbuk imēn Jesus a'õ kayayũ kukukat awēwēm. Eyetaybin pin eyawēwēãm pima, eya'õpicũġcũġ cuy epesop. Wa'õ kay jĩjãayũ bit waram je'ũ ġu. Waram warara'acayũ e'ũ buje, je'ũ ġu ip.

Imēn ma õn Esmirna ka watwat kukukat awēwēm — i juk o'e owebe onõġpikadiwiat—Jesus. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixe beaptum — i juk o'e owebe.

¹² — Cartadup cuy etupmubararak Pérgamo ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onõġpikadiwiat—Jesus.

Õn ma payao kuġ—xepxep kadi tũybibiati kuġ. Jeyawē õn. ¹³ Wetaybit poce eyju dopdom iam. Satanás a'õ kayayũ parakpe eyju. Wa'õ kay acã eyju bit kũyjobit. Itakomaayũ Antipas o'yaoka eyka be—Satanás a'õ kayayũ dopdopap ka be. Ixe Antipas cedaġ ma juk adi omuwēnuwēn. Eyju bit cuk adi eybu'u ġu epesop eyetabut am okay ixe a'ġu ip o'yaoka ma. ¹⁴ Imēnpit soat ġu eyekukuap xipati oxe. Pũġpũġ ey'in Balaão emumutaybitbinap taġ jekukum. Ixe Balaão o'jekawēn Balaque be. “Warēmtaġ cuy Israel naxeġebitbit eġutaybin ixeyũ be ikērēat muġē ãm,” io'e Balaãp Balaque be. Imēnpuye “Xipati eywebe deusbaroyũ wap iēnmõġ'ibitēn o am,” i napa ma o'e cebe ip. “Xipati eywebe warara'acati tayxi eju jepo am—warara'acati itop eju dak,” i napa ma o'e cebe ip. ¹⁵ Ixe buxim pũġpũġ ey'in Nicolai a'õ kayayũ emumutaybitbinap taġ jekukum, warēmtaġ ma'ġu ip imutaybitbin. ¹⁶ Ikērēat mujurũġrũġap cuy epeyepere. Cepere'ũm pima bit, ġaxĩn ma ojot eykay ipiat'ajoan eywebe. Ixeyũ eju nopagõġõm oce—warēmtaġ imutaybitbinayũ eju. Yaokakam ip oce wekawēn—payao buximan—xepxep kadi tũyan.

¹⁷ Deus biõġbuk imēn Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēm. Eyetaybit pin eyawēwēãm pima, eya'õpicũġcũġ cuy epesop.

Wa'õ kay jĩjãayũ be manada otaũm ixatam ip tamunēm'ibita. Karatũġ'a buximat'a dak oyaũm soati pe ixeyũ be yarucati'a—yadeiboġat'a. Ibuteti iisuati ibararak opop iġo'a be.

Ka'ũma ma itaybit ixē buten. Yabuat acã itaybit je'e ixē buten.

Imēn ma òn Pérgamo ka watwat kukukat awēwēm — io'e Jesus owebe—onõg̃pikadiwiat. — Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak ixē beaptum — i juk o'e owebe.

¹⁸ — Cartadup cuy etupmubararak Tiatira ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awēwēaptum — i juk o'e onõg̃pikadiwiat owebe—Jesus.

Deus ipot òn. Wetasop daxae buxim. Wui suisopsep bronze buxim—o'g̃usopsep ip iat puxim. Jeyawē òn. ¹⁹ Wetaybit cūg̃ ma eyju jekukum iam. Deus ikukpin cĩcã eyxe. Eyetabut cĩcã ixē kay. Kapikpiḡ eyju. Eyetaxi dak ipiat'ajojom ma'gu. Koap pimaap podi ma ḡasũ dak eyju xipacat mujurũgrũḡ. ²⁰ Imēnpit soat ḡu eyekukuap xipat oxe. Jezabel warēmtaḡ ma obuywatwat'ukayũ mutaybitbin. E iekērēat taḡ webekitkit muykukum. Ixē napa ma e'em "Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat òn," i. Webekitkit muḡuykukukum ixē ayacat. "Xipat eywebe warara'acat tayxi eju jepo am, warara'acat itop eju dak," i napa ma e'em cebe ip. "Xipat eywebe deusbaroyũ wap iēnmõg̃'ibitēn o am," i napa ma e'em cebe ip. Eyju bit epeḡujēm ḡu eyxewi. Āḡ jeenuy jekpiwan. ²¹ Ibut ma ipiat osupi'ajoat ḡu cebe. Tũybe ḡasũ paxi ikērēat mujurũgrũḡap jepere iān oce. Ixē bit ibu'u jeperem. ²² Imēneju ixē ayacat òn ma ojoxik kama jo'iat pe. Ijoce ipiat supi'ajojo jĩjã ceweju o'jepo'iaiyũ dak. Ixeyũ be ikērēat mujurũgrũḡap epere'ũm pima, ipiat'ajojom cĩcã jeedop ip. ²³ I'iyũ dak oyaokaka—ya'õkayayũ. Ixeyũ aoka buje, Jesus a'õ kayayũ itaybit je'e Deus itaybti apēn ijodiacat jewaḡuyḡuy iam. Apēn ip ibikuy iam tak itaybit je'e ip. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iaptei bit òn ma oteida soat pe.

²⁴ Warara'acat'in ey'in pit warēmtaḡ ma eymutaybitbin'ukayũ a'õ kay ḡu juk adi epesop—Tiratira ka watwat'in. Satanás pabi kuḡ ḡu buk eyju. Ixē babi kukayũ soat ḡu Satanás babim itaybit. Eyju bit eybu'u ixē babi kuk am. ²⁵ Wajēmap wiwim pima kuy eyetaybicap ekawēn taḡ cuy epeku. Wara'at ekawēn ḡu bit oḡuwēn eywebe iboap ekawēn taḡ eyeku am. ²⁶⁻²⁸ "Ēn ma soat ka watwat kukukan cuy ece," i juk o'e webay owebe. "Eyju soat ka watwat kukayũm epesop oweju," i oce wa'õ kay jĩjāyũ be. Ya'õca ip jeedop ixeyũ kukukan yopcaat'ip kukat puxim. Pipim'ũm kũyjobit'ũmayũ a'õbacaap ḡu'ũm ip itĩḡ'a kakaap puxim. "Eyju ma soat ka watwat kukukayũm cuy epesop oweju," i oce wa'õ kay jĩjāyũ be—amap kabia wiwim pima

wa'õ dağ jekuku'ukayũ be. Kabiada dak otaũm cebe ip—kasopta—wa'õ kay jĩjãayũ be. ²⁹Deus biõğbuk imẽn Jesus a'õ kayayũ awẽwẽm. Eyetaybin pin yawẽwẽam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imẽn ma õn Tiatira ka watwat kukukat awẽwẽm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

3

¹ Cartadup cuy etupmubararak Sardes ka watwat kukukat peaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat peaptum — i juk o'e owebe onõğpikadiwiat—Jesus.

Õn ma Deus biõğbuk kuğ—7 beayũ kuğ. Kasopta kuğ tak õn—7 beata kuğ. Jeyawẽ õn. Õn wetaybit warẽmtağ ma eyju jekukum iam. Adeayũ napa ma e'em “Sardes ka watwat itabut cĩcã Jesus kay,” i. Õn pit wetaybit eyetabutsũ ma cekay iam. Ce'uat puxim eyju cexe. ² Ce'uat puxim ġu juy epesop. Eyetabun cuy epesop cekay kuyjeap puxim. Eyağuyšan cuy epeku. Eybu'um ġu juy epesop cekawẽn tağ eyeku am. Soat ġu bit xipat Deus xe apẽn cuk adi epekukuiap. Wetaybit iboam. ³ Gebum cuy epesop kuy eyetaybicap kay, kuy epeya'ĩjojoiap kay dak. Kawẽn icẽmat cuk adi epeya'ĩjojo. Gebum cuy epesop iboap ekawẽn kay. Kũyjobin cuy epesop iboap ekawẽn kay. Ikẽrẽat murũğrũğap pit cuy epeyepere. Ixecat puxim eyju. Eyju ağ'ũm pima ojot eykay. Ibukurukat puxim ojot eykay. Eyetaybit ġu epe'e puju paxi oajẽm iam. ⁴ Pũğpũğ pit ey'in ikẽrẽat o'jukuk ġu Sardes ka watwat'in. Ixeyũ bit yağuyisuayũ. Cesay isuayũ buxim ip. Ixeyũ ma oweju ma jeku jesay irucat kuğ—iisuat kuğ, “Cedağ ip oxẽ” i'e'em Deus cebe ip puye. ⁵ Wa'õ kay jĩjãayũ jesay irucat kuğ jeku. Ixeyũ butet oju'uk ġu soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pewi. Soat em ibararak jeedop ixeyũ butet iğodup pe. “Teyũku webekitkit,” i oce webay be, ixe ekawẽn tojotjot'ukayũ be dak.

⁶ Deus biõğbuk imẽn Jesus a'õ kayayũ awẽwẽm. Eyetaybin pin yawẽwẽam pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop.

Imẽn ma õn Sardes ka watwat kukukat awẽwẽm — io'e onõğpikadiwiat owebe—Jesus. — Iboaptup cuy etupmubararak ixe awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

⁷ — Cartadup cuy etupmubararak Filadelfia ka watwat kukukat awẽwẽaptum—Jesus kay itabucayũ kukukat awẽwẽaptum — i juk o'e owebe.

Õn pit ikẽrẽat kuğ ġu. Õn soat em icẽmãn e'em. Chave kuğ õn—Davi bubun osunuyiat kuğ. Iju chavem owebe tomudip puje, kuka ip o'tomudip'uk ġu. Owebe tomudip'uk

puje dak, kuka ip o'tomudip ġu. Jeyawē òn. ⁸ Wetaybit apēn eyju jekukum iam. Eya'òbaca'ùm'ùm ma. Owebe eymutaybitbinap tağ pit cuk adi epekuku. Soat em epesop kūyjobit wa'ò kay. Òn xīntabi o'gukoce eywap. Soat pe bit tomudip pa'ore. Owebe acā tomudip put. ⁹ Eya'òpicuğcūğ cuy epesop wa'ò kay. Satanás a'ò kayayū napa ma e'em "Judeuyū oceju—Deus ebekitkit," i. Napa ma e'em ip. Wa'òbi ip jēğ'aecōğcōğ eywap. Itaybit je'e ip eykukpin cīcā oxe iam. ¹⁰ "Eyukpiceğēğēm ġu juy epesop okay eye-tabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğu eyju," i juk oce eywebe. Eyukpiceğēğēm ġu okay juk adi epesop. Imēnpuye ipiat osupi'ajoat soat ipi dağacat pe ixeyū etabucap puyxijom. Eyju bit òn jeydaxijo ixeyū ipiatpi'ajojom pima. ¹¹ Gaxīn ma oajēm eykay. Xipat cīcāat kuğ eyju—wa'ò kay jījāaptei kuğ. Iboap cuy epeğuxipan cīcā warara'acat pe tujupa'umap puxim. ¹² Wa'ò kay jījāayū a'òmucanucan cuy oğuy. Deus eju kawēnwēnap'a beat'ip puxim jeedop ip—warara'acat'ip muycemucemap'ip puxim. Waram pit jejēm ġu ip Deus xewi. Deus putet osubutetmubararak cebe, Deus ka butet tak. Jerusalém i ika butet—ika isuatka butet. Iboka sukakop Deus xewi. Obutet iisuat tak osubutetmubararak cebe.

¹³ Deus biōğbuk imēn Jesus a'ò kayayū awēwēm. Eyetaybit pin yawēwēām pima, eya'òpicūğcūğ cuy epesop.

Imēn òn Filadélfia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōğpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

¹⁴ — Cartadup cuy etupmubararak Laodicéia ka watwat kukukat awēwēaptum—Jesus kay itabucayū kukukat awēwēaptum — i juk o'e owebe onōğpikadiwiat—Jesus.

"Imēn cuy jeenuy" i òn e'em. Imēnpuye "Amém" i obutet. Soat em wa'ò dağ òn e'em. Soat em icēmān òn e'em. Deus pe soat muğēap awap kuy juk kake oğuy. Jeyawē òn. ¹⁵⁻¹⁶ Wetaybit warēmtağ cīcā eyju jekukum iam. Taxipat puxim ġu eyju—icukat puxim ġu dak. Taxiptoktokat puxim eyju, icukğūğūnat puxim tak. Okukpin ġu eyju okuğ. Warēmtağ ġu dak eyju okuğ. Xipat ma kuka juk o'e warēmtağ okuğ pima, ikukpin okuğ pima dak. Imēnpit okukpin ġu eyju okuğ. Imēnpuye ġaxīn ma ipiat osupi'ajoat eywebe, iko'òmat o buje jedadacap puxim. ¹⁷ "Soat kuğ oceju bit," i te'e ma eyju e'em. "Ocebutut ade oceju bit," i te'e ma eyju e'em, "Xipat cīcā oceju," i dak, "Soat kake ocexe," i'e'em eyju te'e ma. Eyetaybit ġu eyju tadaybocat puxim iam. Iokokat puxim eyju—iğēmat puxim—ibisōat puxim. Tadaybocat puxim eyju, toti'ūmat puxim tak. Ita'ūmat puxim tak eyju. ¹⁸ Òn pit jeyawē. Ouro juy epejat

oxewi—iwekoykey'ūmat. Iboap kuḡ pima icēmān ibubut adeayūm epe'e. Eyesay irucat tak cuy epejat oxewi eywebe imuōm ām eyesay'ūmap puxim, eysūsūnap puxim. Posūḡ tak cuy epejat oxewi itapiatkayat eyeta be imōḡ ām xipan eyecoat am. ¹⁹ Oxe ikukpinayū bit oḡukorēm cedaḡ'ūm jekukum pima. Ipiat osupi'ajoat cebe ip waram ḡuto cūḡ ma ceku am ip. Imēnpuye juy wa'ō kay epe'e waram. Ikērēat mujurūḡrūḡap cuy epeyepere. ²⁰ Ya'ōpicūḡcūḡ cuy epesop wa'ō kay. Taḡtaḡtaḡ'i ōn e'em xīntabi be. Wa'ījoat pe tomudip'uk puje, oōm tuk'a be. Jekōnkōn'uk oḡuy ixeyeju. ²¹ “Epabik cuy oxe—wabikbikap pe” i oce wa'ō kay jījāyū be. Ixeyū buxim ōn tak cuk adi oḡuy webay a'ō kay kūyjobit. Imēnpuye ḡasū ōn xik'i webay xe—yabikbikap pe.

²² Deus biōḡbuk imēn Jesus a'ō kayayū awēwēm. Eyetaybin pin yawēwēām pima, xipan cuy epeya'ōpicūḡ.

Imēn ōn Laodicéia ka watwat kukukat awēwēm. Owebe yawēwēaptup cuy etupmubararak cebeaptum — i juk o'e onōḡpikadiwiat owebe—Jesus o'e owebe.

4

¹ Gebuje wara'at ma ojojjo wexey jo'iat. Kabi beat exīntabi ojojjo ikoce. Waram parasuy jo'iat a'ō oya'ījojo—kuy oya'ījojoiat'a'ō ma. Waram ḡuto o'jekawēn owebe.

— Eceu juy ijoce — io'e owebe. — Apēn ḡuyjom jebapuk iap oḡubapuk ewebe etaybit am — io'e owebe.

² Deus biōḡbuk waḡuyda ḡebuje bit. Iboce yabikbikap osunuy—idip cīcāat kabi be. Pūḡ xik'i osunuy cebe. ³ Ixe dopa topasopsep o'topanuy wita'a buxim—yadip cīcāat'a buxim—jaspe'a buxim, sardōnio'a buxim tak. Ixe abikbikap akokoreren konopsanobu o'jebueku. Ibusopsep o'jebueku esmeralda'a buxim. ⁴ Idip cīcāat akokoreren warara'acat abikbikap osodop 24 be. Ya'ōbuyxiayū osodop ixeyū jeje kaxikxik'i—24 beat ceje. Jesay irucat kuḡayū osodop ip. Ouro muḡēḡē kuḡ tak ip osodop jabi jeje—idip cīcāat kuḡ. ⁵ Yabikbikap pewi xiririkiat cēmcēm'uk osunuy, tūmūn'a'ō dak, poroḡiat tak. Wexiktak puximat tak osunuy yabikbikap wap isopat, 7 be. Ixeyū joom pima wuyju ḡebum Deus biōḡbuk kay—7 beayū kay. ⁶ Iodi buximati o'tinuy yabikbikap wap—vidro muḡēḡē. Tixiriruk o'tinuy cristal'a buxim.

Ebadipdip tak osodop ip itabēḡayū yabikbikap akokoreren—idip cīcāat akokoreren. Soat kadi osodop ip. Ita'ade osodop ip. Soat kadi osodop ita ip—cewap, yakpidakadi. ⁷ Pūḡ ixeyū'in leão buxim osunuy. Wara'at ixeyū'in biopak puxim osunuy—aḡokatkat yoboḡat puxim. Wara'at ixeyū'inat topa aḡokatkat topa buxim o'topanuy. Wara'at ixeyū'in dace

buxim osunuy—pupumat puxim. ⁸ Soat ip ceḡebabe osodop. 6 be o'ceḡebadop ip. Soat taḡ itate ip osodop—badi, kacūḡkadi dak. Soat em ip jebibododon. Ixima daḡ tak ibu'u em ḡu ip jebibododon, kabiam tak. Imēn ip ibibodo:

Wuykukukat Deus soat podi ma ya'ōbaca, i'e'em ip jebibododon. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i. Soat taḡ iisu, i jebibododon ip. Ipi ka'ūm pima itait osunuy, i. Gaxī dak itait, i. Gaxīn ma jeedot waram wuykay, i.

Imēn ip ibibodo.

⁹ — Ēn pit soat podi ma edip — i'e'em ip Deus pe jebibododon ebadipdip itabēḡayū. — Ēn pit soat podi ma a'ōbuyxi — i dak e'em ip jebibododon. — Ēn pit soat podi ma xipan ocekuḡ — i dak e'em ip jebibododon.

Yabikbikap cejeat peam cebibododon ip puje soat em itabēḡat peam, ¹⁰ 24 beayū aypapayū piḡ'i at'an ip cewap—yabikbikap cejeat wap.

— Ēn pit soat podi ma xipat — i'e'em ip cebe. Jabi jejeat mōḡmōḡ ip yabikbikap cejeat wap—idip cīcāat—ouro muḡēḡē. Imōḡmōḡ ip cewap “Ēn acā ocekkukat” i'e am cebe.

¹¹ Imēn ip jebibododon cebe:

Ēn acā soat kukukat, i. Ēn acā Deusat, i. Ēn cuk soat eḡuḡē, i. Soat kake a'ōbin ma, i. Ēn ipi juacat mutaicin, i. Ēn soat podi ma edipap kuḡ, i. Soat podi ma a'ōbuyxi, i. Ēn acā soat podi ma a'ōbacaap kuḡ, i.

Imēn ip jebibododon cebe—yabikbikap cejeat pe.

5

¹ Gebuje taperadup otupcoco tup'amūnmūnatup. Yabikbikap cejeat pui beatup otupcoco—iba'at kadiat pui beatup. Tupararak o'tuptop xepxep kadi ma. Tupmuymūḡmūḡap osodop serabu jo'ian. ⁷ em o'tupmuymūḡmūḡ ip. ² Deus ekawēn tojtjt'ukat tak ojojjo ya'ōbacaat.

— Abu itaybit tupmuywut am? Ka'ūma ma — io'e ixē ya'ōberen.

³ Imēnpit itaybicat ka'ūmḡu osunuy. Kabi be ka'ūmḡu. Ipi ju dak ka'ūmḡu. Ipi diotpe dak ka'ūmḡu. Ka'ūma ma itaybit tupmuywut am tup co am. ⁴ Otōn cīcā ka'ūmḡu buye itaybicat tupmuywut am tup co am. ⁵ Imēnpuye aypaat o'e owebe:

— Wa ḡu! Ak'i juy ece. Judá diwat pe iba'ore ḡu tupmuywut am — io'e. — Ixe acā itaybit tupmuywut am. Ixe be ma tup co but — io'e. — ⁷ beat imuywut put ixē be — io'e owebe. — Ixe leão buxim ya'ōca. Ya'ōbuyxi jījā ixē Davi naxeḡebit — io'e owebe.

⁶ Gebuje mēmē ojojjo—ovelha. Cūḡ'i osunuy yabikbikap pidase. Ebadipdip itabēḡayū ixē akokoreren osodop

ya'ōbuyxiayū dak. Kuy bima ce'ū osunuyiat puxim osunuy. 7 be osodop yakanasūyū. Ita dak 7 be ma o'sutanuy. 7 be itateat puxim Deus biōḡbuk—soat ka kay imujumayū. ⁷ Mēmē o'ju yabikbikap cejat topabe. Ibodup o'tupu ibui bewi iba'at kadiatup. ⁸ Tupu buje ebadipdip itabēḡayū piḡ'i o'at ipi ju mēmē wap. Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at ip cewap ya'ōbuyxi jījā cexe ip puye. Soat ip harpa'a kuḡ osodop yamuyde am. Wa'e buximat kuḡ tak ip osodop—ouro muḡēḡē kuḡ. Topapūn osodop tide'okuatim. Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju iap tide'okuati buxim. ⁹ Pibodo iisuan o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Kuy juk e'ū eḡuy, i. Pūḡ ḡu juk etaxijo e'ūap puye soat tiwatwayū'in, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak, soat iwarururuayū'in tak, soat kaka daḡayū'in tak, i. Imēnpuye etaybit tupu am, i. Etaybit tupmuywut am tak, i. ¹⁰ A'ōbi ma soat eipi juayū kukukayūm jeedop ip Deus eju, i. Paīyū buxim kapikpiḡ jeedop ip Deus peam—ocekukukat peam, i. Imēn ip ibibodo.

¹¹ Waram ḡuto oceak. Deus ekawēn tojotjot'ukayū oya'ījojo. De'at ḡu ip osodop—kiiii iān. Imuweḡūn pa'ore osodop io. Ade jījā ma ip. Kacūḡcūḡ'i ip osodop yabikbikap akokoreren. Ebadipdip itabēḡayū akokoreren tak, ya'ōbuyxiayū akokoreren tak. ¹² Ya'ōberen o'jebibododon ip. Imēn ibibodo ip:

Ovelha buxim oe'ūiat soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ, i. Soat podi ma xipacap kuḡ, i. Soat podi ma jetaybitbicap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōcaap kuḡ, i. Soat podi ma ja'ōbuyxiap kuḡ, i. Soat podi ma jedipap kuḡ, i. Soat kayap podi ma ocecokcok Cekay, io'e ip jebibodo be. Imēn ibibodo ip.

¹³ Soat ma ip jebibododon o'e ḡebuje bit wa'ōpiju—kabi beacayū, ipi juacayū dak, ipi diotpeacayū dak, tibōḡ cīcāti daḡacayū dak—soat kakeayū. Imēn ibibodo ip:

Soat podi ma ēn pit xipat, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbuyxi, i. Soat podi ma ēn pit edip, i. Soat podi ma ēn pit a'ōbaca, i. Imēn cuy acece ewebe soat em, i. Soat em tak wuybu'um ḡu acesop imēn i'e am ewebe, io'e ip jebibodo be xik'i yabikbikap peat pe—mēmē—ovelha buxim oe'ūiat pe.

¹⁴ — Imēn cuy ace — i o'jede ebadipdip itabēḡayū.

Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at'at ip topabe—aypapayū. Piḡ'i o'at'at ip “Soat podi ma ēn xipat” i'e am cebe.

6

¹ Mēmē tupmuymūḡmūḡap o'ḡuywut wetabutpe. Koapat o'ḡuywut. 7 be osodop ip tupmuymūḡmūḡap.

— Ejot cuy — io'e ya'ōberen ebadipdipayū'in—itabēḡayū'in.

Nobano a'ō buxim o'ya'ōnuy ya'ōpuruḡ.

² Waram ġuto oceak. Cavaro ojojojo irucat. Yakpi jejeat daruk kuġ oeku. Ixe xeat ouro muġēġē o'jomōġ ya be—ipi kukukat abeat—idip cīcāat. O'jēm soat a'ōbacaap mu'ūmu'ūm. Soat a'ōbacaap mu'ūm ām o'jēm.

³ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Xepxep o'ġuywut kuy.

— Ejot cuy — io'e wara'at itabēġayū'in ebadipdipayū'in.

⁴ Wara'at osodot cavaro ipakpukat. Ixe xeat ja'ōbacap o'ġūm yakpi jejeat pe.

— A'ōbi nopagōġōm je'e ip jeweweju ipi daġacayū — io'e cexeat yakpi jejeat pe. Ka'ūma ip kaba'ūm je'e wara'at eju. — A'ōbi jenopagōġōm je'e ip soat — io'e cebe.

Payao o'ġūm cebe yoboġat.

⁵ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Ebpūġ kuy o'ġuywut.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayū'in itabēġayū'in.

Waram ġuto oceak. Wara'at ojojojo cavaro iokat. Yakpi jejeat imupesarurunap kuġ oeku jebui be. ⁶ Wuya'ījoiat oya'ījojo. Ebadipdip itabēġayū parakpewi oya'ījojo.

— Pūġ litrom trigodadei tadeiboġ cīcā je'e—pūġ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Ebpūġ litrom cevadadadei dak tadeiboġ cīcā je'e—pūġ kabia ekapikapteim je'e — io'e. — Oliveira'a xepti bit etimukērērēn ġu juy — io'e. — Uva'abidi dak etimukērērēn ġu juy — io'e.

⁷ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Ebadipdip o'ġuywut kuy. Ebpūġ mabuk opop imuywut'ūmat.

— Ejot cuy — io'e wara'at ebadipdipayū'in itabēġayū'in.

⁸ Gebuje waram ġuto oceak. Cavaro ipekpukat ojojojo. Yakpi jejeat putet Ce'ūap i osunuy. Ixe dobatban oekuku ip ce'ū'ūayū dopdopap pewiayū. Cexeat o'jekawēn cebe ip.

— Adeayū juy epeyaoka ipi juayū — io'e cebe ip. — Ebadipdip tobuxik puje, pūġ cuy epeyaoka — io'e cebe ip. — Nopagōġōm ip epeġuap, repibun tak — io'e. — Wātaxipi pibun tak epeġuap ip, awaydip taġan tak, ika'uan — io'e cebe ip.

⁹ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Ebadipdip o'ġuywut kuy. Xepxep mabuk o'jepoyat imuywut'ūmat. O'yaokaka ip iayū'ūm'ūm biōġbuk ojojojo wūnca mupikupikap'a diotpe caixa'a diotpe. Itakomaayū juk ixeyū o'yaoka Deus ekawēn o'ġuwēnuwēn ip puye, cekawēn taġ oekuku ip puye dak. ¹⁰ Ya'ōberen o'jewāwā ip:

— Ocekukukat, ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip. — Soat taġ eisū — io'e ip ya'ōberen. — Icēmān e'e'ukat ēn. Puġūn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be? — io'e ip. — Puġūn xe'e ipiat ecesupi'ajojoat ocaokaayū be? — io'e ip ya'ōberen.

¹¹ Iboceat cesay o'gũm cebe ip soat pe—irucat.

— Epeyebodoy buk yopūt — io'e cebe ip. — Itakomaayũ buk eykitpitpiyũ yaoka ma — io'e cebe ip. — Eybure kapikpik'ukayũ'in yaoka mabuk ip apẽn cuk adi ip eyaoka iap puxim — io'e cebe ip. — Ixeyũ aoka'ũm pima bit cuy epeyebodoy — io'e cebe ip.

¹² Gebuje mēmē wara'at o'guywut tupmuymũgmũgap. 6 be o'guywut kuy. Pũg ma omuy imuywut'ũmat. Imuywut puje ipi o'jexixi jĩjã ma. Kaxiepiat iok o'e paço iokat puxim—mudiuhu doti buxim. Kaxiaat tak ipakpuk o'e doy buxim. ¹³ Kasopta dak o'ta'at'at kabi bewi. O'ta'at'at ipi ju. O'ta'at'at figo'a muy'at'acap puxim—yakicat'a muy'at'acap puxim—kabidoxixi be yamuy'at'acap puxim. ¹⁴ Kabi dak o'je'arabot apẽn wuyju taperadup mu'arabotboniap puxim. Co'a dak o'jeaewede jenuyap pewi soat'a. Tip'aweroro dak o'jedipewede jediptũyap pewi soat.

¹⁵ Gebuje soat ipi juayũ kukukayũ o'jewemunēm—iecuḡapyũ dak, sorarayũ kukukayũ dak, ibubut adeayũ dak, ya'õcayũ dak. Soat ipi juayũ o'jewemunēm: jekpiwatpi ma kapikpik'ukayũ, tel'ũm kapikpik'ukayũ dak. Soat ip o'jewemunēm co'a kũy daḡ, co'a binũnpe dak. ¹⁶ Te'e ma ip o'jewawã ya'õberen wita'a be, co'a be dak.

— A'a'at cuy ocejeje ocemunēm ãm — i te'e ma o'e ip co'a be, wita'a be dak. — Ocemunēm cuy epe'e xik'i yabikbikap pe iat pe ocedobuxikap puxim — i te'e ma o'e ip. — Ocemunēm cuy epe'e mēmē itakoma ocekey buye — i te'e ma o'e ip. ¹⁷ — Mēmē itakoma jĩjã ocekey, ya'õ kayayũ dak — io'e ip. — Ixeyũ etakomaap ebapukap kabia ajēm puje, ka'ũma ma jepoyat. Soat i'ũm — io'e ip.

7

¹ Gebuje Deus ekawẽn tojtjtjot'ukayũ ojojjo ebadipdipayũ. Kacũḡcũḡ'i osodop ip ipi'abi daḡ. Kabido ixixixik'uk osodop ip ebadipdip kadiwiatpido. Kabido ixixixik'uk ip osodop ipi kay ibido kopap puxim, tibogcĩcãati kay dak, tũmũn'ip'ip kay dak. ² Wara'at ojojjo ḡebuje bit Deus ekawẽn tojtjtjot'ukat. Kaxi jēmjemap kadiwi oajēm. Oajēm teku Deus ebekit iam imubararakap kuḡ jebui be—teku soat em itaicat ebekit iam imubararakap kuḡ. Ya'õberen o'jewawã jebadipyũ be—Deus ekawẽn tojtjtjot'ukayũ be—ebadipdipayũ be. Deus kuy juk ja'õbacaap o'gũm ixeyũ be. Ja'õbi ixeyũ o'ḡuju ipi mukērērēn ãm, tibogcĩcãati mukērērēn ãm tak.

³ — Deus buywatwat'ukayũ dopa'a ocetopa'amubararak teku Deus ebekit iam — io'e cebe ip. — Ocewebe ixeyũ dopa'a mubararak'ũm pima bit, ipi epeḡukērērēn ḡu, tibogcĩcãati dak

epeitimukêrêrên ġu, tûmûn'ip'ip tak epeyopmukêrêrên ġu — io'e cebe ip.

— Ha'a — io'e ip.

4 Pebûrû iteyû Deus ebekitkiyû iap o'ġuwên owebe—o'topa'amubararak ip iap. Tak ġu o'topa'amubararak ip—ade jĵã ma—144,000 be. Kiiiiän. Soati watwat'in o'topa'amubararak ip—Israel naxeġebitbiyû'in. 5-8 12,000 be o'topa'amubararak ip Judá diwatwat'in; 12,000 be Rubem diwatwat'in tak; 12,000 be Gade diwatwat'in tak; 12,000 be Aser diwatwat'in tak; 12,000 Naftali diwatwat'in tak; 12,000 be Manassés diwatwat'in tak; 12,000 be Simeão diwatwat'in tak; 12,000 be Levi diwatwat'in tak; 12,000 be Issacar diwatwat'in tak; 12,000 be Zebulom diwatwat'in tak; 12,000 be José diwatwat'in tak; 12,000 be Benjamim diwatwat'in tak. Ibûrû ma ip o'topa'amubararak teyûku Deus ebekitkiyû iam.

9 Waram ġuto oceak. Tak ġu wuyjuyû io'e kiiii. Ade jĵã osodop ip. Imuweġûn pa'ore ma osodop ip, ade jĵã buye. Soat eipi watwat'in osodop ip, soat tiwatwat'in tak, soat iwarururuyû'in tak, soat a'ôm kawênwên'ukayû'in tak. Mêmê abikbikap wap osodop ip jesay kuġ—irucat kuġ. Kosunano kuġ osodop ip jebui be.

10 — Deus acã wuydaxijom — io'e ip ya'ôberen. — Mêmê dak wuydaxijom — io'e ip. Ixe ma xik'i jabikbikap pe — io'e ip ya'ôberen.

11 Deus ekawên tojtjot'ukayû dak kacûġcûġ'i osodop ip yabikbikap akokoreren—ya'ôbuyxiayû dak, ebadipdip itabêġayû dak. Pig'i o'at ip yabikbikap wap “Ën soat podi ma xipat” i'e am Deus pe.

12 O'jebibododon ip Deus pe. Imên ibibodo:

Imên cuy jeenuy, i. Deus ma soat podi ma xipat, i. Ixe ma soat podi ma jedipap kuġ, i. Ixe ma soat podi ma itaybitbit, i. “Xipat cîcã ên ocexe” i juy ace cebe, i. Soat podi ma ja'ôbuyxiap kuġ, i. Soat podi ma ja'ôbacaap kuġ, i. Soat podi ma jebacaap kuġ tak, i. Imên ma ixê ġasû. Kuyaje dak imên jeenuy. Soat i'ûm puje dak, imên ma jeenuy, i. Imên cuy jeenuy, io'e ip jebibododon.

13 — Abuyû suteyû cesayrurucayû? — i juk o'e owebe ya'ôbuyxiat, aypaat. — Pomawi ip osodot? — io'e owebe.

14 — Bay'a, ôn ma wetaybit ġu. Ën acã etaybit — i juk oce cebe.

— Ixeyû ipiat'ajom cîcã juk adi osodop — io'e owebe. — Inaka ibu'u ġu o'e ip kûyjobit am Jesus a'ô kay — io'e. — Mêmê o'jedoyekereren wuywebeam iap kay itabut ip. Imênpuye soat taġ iisu ip doti iwuy'isuat puxim. Soat taġ ip ikêrêat kuġ ġu — io'e owebe. 15 — Imênpuye ip kacûġcûġ'i Deus abikbikap

wap ġasū — io'e owebe. — Deus buywatwan ip kabiam, kabiog tak — io'e. — Deus xe ip nuynuy ġasū. Yabikbikap peat soat em aġ cekay ip xipat'ūmat ebapukap puxim — io'e. ¹⁶ — Waram pit irem ġu ip. Soat em ibeġbeġ ma. Ibipuruġ ġu dak ip jeedop. Kajepi kuġ cīcā ġu dak ip jeedop — io'e owebe. ¹⁷ — Mēmē ma ixeyū kukukan jeenuy apēn ōhō iwat xipan jeōhōyū kukap puxim. Ixeyū idujowat wuymutaicinapti kay tikōn ām. Deus itadisup ip. Waram pit ip jeetōn ġu — io'e owebe.

8

¹ Gebuje mēmē wara'at o'ġuywut tupmuymūgmūġap. Amap o'ġuywut. ⁷ be o'ġuywut kuy. Ka'ūmġu wara'at o'e. Kuy oi'ūm. Darem ma ip osodop mūġ kabi beacayū—meia hora ma. ² Deus ekawēn tojtjt'ukayū ojojjo ġebuje—7 beayū—Deus xe kacūġcūġ'iyū. Jexeat parasuy jo'iat o'ġūm cebe ip. Pūġ pepepe ma o'ġūm cebe ip.

³ Wara'at oajēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a kay Deus ekawēn tojtjt'ukat—caixa'a kay. Cūġ'i osunuy iboce. Tōmte'okuatōm mūn'a kuġ oajēm—ouro muġēġē'a'a kuġ. Iboceat tōmte'okuatōm o'tōmūm cebe tōm'ade.

— Deus ebekitkit kawēnwēn ceweju soat ip — io'e cebe iboceat. Ixeyū ekawēn cuy eġuwekoy tōmte'okuatōm eju tōmupikupikap'a be ouro muġēġē'a'a be Deus abikbikap wap — io'e cebe.

⁴ O'tōmuwekoy Deus ebekitkit ekawēn eju. O'tōmupik. Tōmte'okuatōmtiġ o'jedigeu Deus kay cekawēn tojtjt'ukat pui bewi—Deus wap cūġ'iat pui bewi. Deus ebekitkit ekawēn tak o'jeu cekay tiġ eju. ⁵ Deus ekawēn tojtjt'ukat daxa o'jat tōmte'okuatōm mupikupikap'a bewi. Tōmte'okuatōm mūn'a o'yamunopapūn daxam. O'yaxik ipi kay. Yaxik puje, poroġiat o'e soat taġ ipi daġ. Poroġiat o'e soat taġ ya'ōpararu, xiririkiat tak. Nobano dak o'e soat taġ ipi daġ. Ipi dak o'jexixi jījā. Tūmūn'a'ō o'jedede soat taġ ipi daġ.

⁶ Gebuje Deus ekawēn tojtjt'ukayū parasuy jo'iat o'jat imuyde am—7 beayū.

⁷ Koapat jeparasuy jo'iat o'ġuyde. Akadadada o'jedaedu daxa eju—ade. Doy eju iwekoykey o'e. Kabi beat iwekoykeyat o'ġuy'at ipi kay. Ade o'ġupik ipi'in. Pūġ eipi o'ġupik ebapūġ eipiyū'in. Xepxep pit o'jeipiepyat ipi'ūmat eipi. Tūmūn'ip'ip tak o'yopmupik yop'ade. Pūġ'ip'ip'ip o'yopmupik ebapūġayū'ip'in. Xepxep pit o'jeipepyat ipik'ūmat'ip. Kapī'idip tak o'tipik soatip. Ka'ūma ma o'jedipepyat.

⁸ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojtjt'ukat. Xepxep o'e ip imuydedem kuy. Kabi beat co'a jo'iat'a o'yamuakōm tibogcīcāati be. Apikpiġ pima o'yamuakōm. Ti'ade o'jediewexaxat toy. Pūġti o'jediewexat

toy. Xepxepti bit idibi mabuk o'tinuy. O'jediewexat ġu toy. ⁹ Tiboġċiċāati daġayū oap ade—idibi tiyuati daġacayū. Pūġ'ūm oe'ū ebapūġayū'in. Tak ġu kobexixi dak o'ġuyubaġbaġbaġ. Ade jġā. Kiiiān. Pūġ ma o'ġuyubaġbaġbaġ ebapūġayū'in—tiboġċiċāati adopa daġat.

¹⁰ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. Ebapūġ o'e ip imuydedem kuy. Kasopta o'ta'at kabi kadiwi taboġata. Tasop o'tanuy wexiktak puxim. Idibi be o'taakōm. Pūġti be o'taakōm ebapūġtiayūdi be. Idi'a'a be dak o'taakōm. Pūġti'a be o'taakōm ebapūġtiayūdi'a be. ¹¹ Tacupata i iġoda butet omuy—kasopta butet. Ixeda akōm puje idibi dak ticup o'e pūġ kadi. Pūġti ticup o'e ebapūġayūdi'in. Ade oap ipi watwat tikōn puje. Oap ip ticup pibun.

¹² Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. Ebadipdip o'e ip imuydedem kuy. Pūġ kadi kaxiepiat o'sutamukērērēn. Kaxiaat tak o'sutamukērērēn ip pūġ kadi. Kasopta dak o'sutamukērērēn ip pūġ kadi. Imēnpuye kaxiepipū ma o'e kaxi takērē buye. Kaxiamat tak yopīt ma kabiam o'e. Kasopta dak yopīt ma kabiam o'e. Kabiok oeku ebadipdip hora bima kabia bun. Kabiok oeku ebadipdip hora bima ixima bun.

¹³ Waram ġuto oceak. Dace oceġebaa'ġjojo. Um ċiċā jepupupum oeku. Ya'ōberen ixē dace o'jewāwā.

— Karem ġu ipi juayū! — io'e ya'ōberen. — Ipiatpi'ajojom ċiċā jeedop ip — io'e ya'ōberen. — Karem ġu ipi juayū — io'e. — Ipiat'ajojom ċiċā jeedop ip — io'e. — Warara'acat ġasū jeparasuy jo'iat ġuyde Deus ekawēn tojtjot'ukayū — io'e. — Ebapūġayū mabuk jeparasuy jo'iat ġuyde — io'e. — Ixeyū be imuyde buje, ipiat supi'ajo jġā ipi juayū — io'e ixē dace.

9

¹ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. Pūġpōġbi o'e ip imuydedem kuy. Kasopta jo'iat o'jojojo—kabi kadiwi o'takopiata jo'iat. Kabi beat chave o'ġūm ixē be ikūybioreġ ċiċāatkūy domudip'ukap echave. ² Kasopta jo'iat iġo kūy o'sukūynomudip'uk ibo echavem. Ikūynomudip'uk puje, o'tiġcēm ikūy bewi. Waēn yoboġat peatiġ puxim o'tiġcēm. Iġodiġ kaxi o'ġupinēm tiġboġ ċiċā buye. Soat taġ o'e kabiok. ³ Arōxēkxēk co'iaiyū o'kop ixē diġ eju. Ipi kay ip o'kop. Dat puxim ip tōġtapi osodop Deus a'ōbi.

⁴ — Kapī'idip cuy epetimukērērēn ġu — io'e kabi beat cebe ip—arōxēkxēk co'iaiyū be. — Tūmūn'ip'ip tak cuy epeyopmukērērēn ġu — io'e. — Wara'at tak cuy epe'gukērērēn ġu kadaī — io'e. — Teku Deus ebekit iam topa'a bararuk'ūmayū kay acā juy epeju — io'e. — Ixeyū be acā juy ipiat epesupi'ajoat

— io'e cebe ip—arõxëkxëk co'iyũ be. ⁵ — Gasũ bit puk yaoka pi ma eywebe — io'e cebe ip. — Ipiat pit epesupi'ajojoat cebe ip 5 kaxi bun ma — io'e cebe ip.

Ixeyũ arõxëkxëk co'iyũ tõgtapi osodop ip dat puxim. ⁶ Deus ebekitkit'ũmayũ be ipiat o'supi'ajojoat ip dat tõgtapi jo'i 5 kaxi bima—topa'a bararuk'ũmayũ be. Imênpuye je'ũap kudadam ip jeeku. Inaka je'ũap ip tobuxik ġu. Je'ũ ojuy ma'ġu ip jeeku. Inaka ce'ũ ba'ore je'e ip.

⁷ Ixeyũ arõxëkxëk co'iyũ cavaroyũ buxim osodop ip—jenopaġõġõm cumayũ buxim—icaat kuġ ip jewebe. Jadaġat kuġ ip oeku ouro muġëġë jo'iat kuġ. Aġokatkat topa buxim ip o'topadop. ⁸ Ayacat'adap puxim ip o'yadaptop. Leão nũy buxim o'tũy dop ip. ⁹ Icaat kuġ oeku ip jekũm'a eju—ferro muġëġë kuġ. Carro jenopaġõġõap kay daodaodao ma cucum iap a'õ buxim o'ceġeba'a'õmuy—cavaroyũ imupuxikpuxiġiap a'õ buxim. ¹⁰ Dat puxim ip oeku tõgtapiat kuġ jekpu be. Jenõgtapian ma juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan topa'a bararuk'ũmayũ be. 5 kaxi bima juk adi oekuku ip ipiatpi'ajojoan cebe ip. ¹¹ Ixeyũ kukukat ikũybioreġ cĩcãatkũy beayũ kukukat osunuy. Ixe butet Abadom i omuy Judeuyũ a'õm—Hebreu a'õm. Apolião i omuy ibutet Grego a'õm. Ibutet wuyumu'ũm'ũm'ukat iape wuya'õm.

¹² Kuy pũġ o'kap ipararu jĩjãat. Xepxep mabuk omuyku.

¹³ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'ġuyde Deus ekawẽn tojtjtot'ukat. 6 be o'e ip imuydedem kuy. Tõmte'okuatõm mupikupikap'a bewiat'a'õ oya'ĩjojo—ouro muġëġë'a bewiat'a'õ—Deus abikbikap wapat'a'õ. ¹⁴ Ixe a'õ o'jekawẽn ixe Deus ekawẽn tojtjtot'ukat pe—imuyde isuat pe.

— Ebureyũ juy eġuwekap — io'e. — Ebadipdip omuy ip taomũnmũn — io'e. — Taomũnmũn ip omuy Eufratesdi xe—tiboġati xe — io'e.

¹⁵ Kabi beat a'õbi ixeyũ Deus ekawẽn tojtjtot'ukayũ soat kuġ ip osodop jebui be. Soat kuġ ip osodop pũġ yaoka am ebapũġayũ'in—ipi watwat'in. Deus epeju i'eap wiwim ip osodop. Wara'at koato be ġu jeeju ip ixeyũ aoka am, wara'at kaxi be ġu dak, wara'at kabia be ġu dak, wara'at ehora be ġu dak. Deus pe “Epeju” i'e buje acã jeeju ip ixeyũ aoka am. Ixeyũ ebadipdipayũ o'ġuwekap. ¹⁶ Pebũrũ ixeyũ esorarayũ iap awëġ oyawëġtobuxik kuy. Tak'ũm ip osodop—ade jĩjã. Kiiiĩãn. 200,000,000 be ip osodop—cavaro akpi jejeayũ—nopagõġõ'ukayũ. ¹⁷ Sorarayũ õhõyũ ojojojo wexey jo'iat pe cavaroyũ. Ixeyũ akpi jejeayũ dak ojojojo. Soat yakpi jejeayũ icaat kuġ ip osodop jekũm'a eju. Pũġpũġ ikũm'a ejuat ipakpuk osunuy daxa buxim. Warara'acat iremrum osunuy wita'a buxim—yadeiboġat'a buxim—safira'a buxim.

Warara'acat ipekpu osunuy enxofrenõm puxim. Cavarõ'a leão'a buxim o'yanuy. Ibi daḡwi diḡ cẽmcẽm o'e daxadiḡ, enxofrenõmtiḡ tak. Daxa dak cẽmcẽm o'e ibi bewi. ¹⁸ Ade jĩjã ipi watwat oap ip cavarõ bi daḡwi ijẽm'ibit pibun—daxae pibun, daxadiḡ pibun tak, enxofrenõmtiḡ pibun tak. Pũḡ'ũm oe'ũ ebapũḡayũ'in. Xepxep o'jepoyat. Imẽn ma ip oap. Xere'ũma ipi watwat oap. Ade jĩjã. ¹⁹ Cavarõyũ ipi watwat o'yaoka jebi bewi o'jẽm ian, jedoaybu bean tak. Ipiat o'supi'ajojoat ip ipi watwat pe puybu nuypi jo'i.

²⁰ Cavarõyũ ipiatpi'ajojoanap epere buje, jemumuḡẽ kay jetabucap o'jepere ḡu ip—o'jepoyat'iaiyũ. Wuyju Deus kay iap co'i ip osodop jemumuḡẽ kay jĩjã. Jemumuḡẽ kay jĩjã ip osodop—ouro muḡẽḡẽ kay, prata muḡẽḡẽ kay dak, bronze muḡẽḡẽ kay dak, wita'a muḡẽḡẽ kay dak, ip muḡẽḡẽ kay dak. Ibiõḡbuk kẽrẽayũ kay dak ip osodop. Ixeyũ emumuḡẽḡẽ be ijo ba'ore, cekũyjo ba'ore dak ip, cexĩḡxĩḡ pa'ore dak ip. Inaka tũybe iteyũ deusyũ iãn o'e ip. Oe'ũ'ũ ḡu ip arõxẽkxẽk co'iaiyũ nũy pibun, cavarõ nũy pibun tak. Imẽnpit jetabucap o'jepere ḡu ip jemumuḡẽḡẽ kay. Deusat kay ḡu ip o'e. ²¹ Wara'acat aokakaap ip o'jepere ḡu. Jebukaypacap tak o'jepere ḡu ip. Warara'acat tayxi kaykayap tak o'jepere ḡu ip. Warara'acat itop kaykayap tak o'jepere ḡu ip. Warara'acat pubut tujupa'um'umap tak o'jepere ḡu ip. Oibu'un ḡu ip ikẽrẽat muḡẽḡẽm.

10

¹ Gebuje wara'at ojojõõõ Deus ekawẽn tojotjot'ukat—ya'õbacaat. Kabi kadiwi kom pima ojojõõõ. Ixe esay kabikerereat co'i osunuy. Koropsanõbu o'jebueku yakokoreren. Ixe dopa kaxiepiat puxim o'tõpanuy. Ixe dao daxae iecũḡat puxim o'taõnuy—isopat puxim. ² Livrodup kuḡ osunuy jebui be—tup'ĩcatup kuḡ—tupayaatup kuḡ. Jei o'suimõḡ tibõḡ cĩcãati be jedaoat kadiat i. Jedao'ũḡat kadiat i bit o'suimõḡ ipi be. ³ Ya'õberen o'jewãwã leão ewãwãap puxim. Cewãwã buje 7 be xiririkpaw'iat o'ya'õbu ya'õberen. O'jepaw ya'õberen. ⁴ Cepaw isum apẽn cuk ip o'e iaptup kuka otupmubararak. Kabi beat pit o'jekawẽn owebe.

— Apẽn 7 be xiririkpaw'iat o'e ewebe iaptup ḡu juy etupmubararak — io'e owebe. — Etupmubararak ḡu juy warara'acat pe itaybicap puxim — io'e owebe.

⁵ Gebuje o'jebaepacũḡ kabi kay Deus ekawẽn tojotjot'ukat jeba'at kadi—tibõḡ cĩcãati be cũḡ'iat—ipi be cũḡ'iat—kuy ojojõõõiat. ⁶ O'jekawẽn Deus a'õpju. Ixe Deus soat em itait. Je'ũ ḡu ixe bit. Ixe juk kabi o'ḡuḡẽ, soat kabi beacat tak. Ipi dak

cuk o'ğugē, soat ipi juacat tak. Tiboğ cīcāati dak o'timuğē, soat tidağacat tak.

— Gasū bitibun ġu jeku — io'e Deus a'ōpiju. ⁷ — “Soat je'bapuk obikuyap tağ,” i juk o'e Deus jebuywatwat'ukayū be—jekawēn muwēnuwēn'ukayū be — io'e owebe. — Apēn Deus ibikuy osunuy iap iba'arēm osunuy soat pe kuy bima — io'e. — Ixe ekawēn tojtjot'ukat pe jeparasuy jo'iat muyde buje bit, soat je'bapuk apēn ibikuy osunuy iap tağ—kanomūmat pe jeparasuy jo'iat muyde buje — io'e owebe.

⁸ Kabi kadiwiat a'ō waram oya'ījojo. Waram o'jekawēn owebe.

— Tupayaatup cuy etupu—tup'īcatup—Deus ekawēn tojtjot'ukat pui bewi—ipi be cūğ'iat pui bewi—tiboğ cīcāati be cūğ'iat pui bewi — io'e owebe.

⁹ Oju cekay.

— Ma — i oce cebe. — Etupūm owebe, — i oce cebe.

— Juku — io'e. — Etupu — io'e owebe. — Etup'o — io'e. — Ebi be bima tupkurukuru je'e eit puxim — io'e. — Edada be bit, tupsak je'e — io'e.

¹⁰ Otupu ibui bewi tup'īcatup, tupayaatup. Otupkūn. Otup'o. Tupkurukuru o'e obi be bima. Tupkūn puje bit o'e tupsak odada be.

¹¹ — Waram tak cuy apēn Deus adeayū idaxijo iap ekawēn cuy eğuwēnuwēn soat pe — io'e owebe. — “Ixe soat tiwatwayū'in idaxijo pin,” i juy ece, “soat ka watwayū'in tak, soat eipi watwayū'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū'in tak,” i juy ece soat pe — io'e owebe.

11

¹ Gebuje kabi beat imuweğūngūnap'ip o'yopūm owebe.

— Deus eju kawēnwēnap'a juy eyamuweğūn—yaboğat'a — io'e owebe. — Wūnca mupikupikap'a dak cuy eyamuweğūn—caixa'a — io'e. — Pebūrū paxi e'em “Ēn xipat cīcā,” i Deus pe ceweju kawēnwēnap'a be? Ixeyū dak cuy eğuweğūn — io'e owebe. ² — Kacūğkadiat pit cuy eğuweğūn ġu—yakokorerenayū yanaxinōm — io'e. — “Wekawēn kay'ūmayū jeōm oweju kawēnwēnap'a naxinōm pe,” i juk o'e Deus — io'e owebe. — 42 kaxi bun warēmtağ ma jeku ip Deus ka dağ—ikērēat kuğ ġuiat ka dağ — io'e owebe. ³ — Xepxepayū oğuju wekawēn muwēn ām — io'e. — Ikurususucat kuğ jeku ip jesay kuğ oceğuycūğ eykay eyju warēmtağ ma jekukum puye iap mubapuk am soat pe. Ibun cīcā jeedop ip Deus ekawēn muwēnuwēn—1,260 kabia bun — io'e.

⁴ Ixeyū xepxepayū oliveira'ip puxim wekawēn muwēnuwēn'ukayū. Lamparina'a mūn puxim tak ip—ipi juacat kukat etabun anuynuyat'a buxim. ⁵ Warara'acayū

warēmtaḡ ixeyũ xepxepayũ kuk ojuy bima, daxa cēmcēm ikōmbie daḡwi yaoka am. Imēnpuye je'ũ ip warēmtaḡ ikuk ojuyayũ. ⁶ Ixeyũ a'ōbi muba'at ajēmjēm ḡu Deus ekawēn muwēnuwēn ip pima. Deus a'ōbacaap kuḡ ip xepxepayũ. Idi'a dak ip idimuwxat toy ja'ōbi. Ja'ōbi ip warēmtaksuḡat ḡudot ipi juayũ mu'ũm ām, ku beacat mu'ũm ām tak, ku muypi'ũm ām. Imudot pin pima, ip ḡudot.

⁷ Deus ekawēn muwēn epere isum yoboḡ cīcāat jajēm ipararu jījāat. Jajēm ikūybioreḡ cīcāatkūy bewi. Jebacacan je'e xepxepayũ eju. Xepxepayũ a'ōbacaap ḡu'ũm ipararu jījāat. Yaoka ip. ⁸ Ixeyũ'ũm'ũm jebit po'i jeedop akidaḡ ikaboḡatka be—korosa be ixeyũ kukukat o'subamupaya ip iatka be. Po'i jeedop ip uk'a ukpibubu be soat pe ijo am. Ibo ka watwat kay ḡebum pima:

— Sodoma ka watwat co'i ip ikērēat kuḡ — i wuyju e'em. — Egito eipi watwat co'i ip ikērēat kuḡ — i dak.

⁹ Ibun'ũma jeak ip adeayũ ixeyũ'ũm'ũm jebit kay—ebapũḡ kabia bun ma, ipidaseat kabia dak. Adeayũ jeak ixeyũ'ũm'ũm kay—soat eipi watwat'in, soati watwat'in tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Ikot an ḡu ip.

— Ixeyũ'ũm'ũm cuy epejokot ḡu — i je'e ip soat.

¹⁰ Icocok cīcā je'e ip ipi juacayũ xepxepayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ'ũm'ũm oe'ũ iap kay. Peta ḡuḡē ip jecokcokap pibun ma. Iũmũmap je'ḡũm ip jewewebe jecokcokap pibun. Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ ipiat o'supi'ajoat ipi watwat kay—ixeyũ xepxepayũ. Imēnpuye icocok je'e ip xepxepayũ'ũm'ũm e'ũap kay. ¹¹ Xet. Xet. Xet. Kabiam. Kaxicuḡ pima, puw, Deus o'jepuw cekay ip jebidom. Waram ip o'jetait. Kirik'āy. O'āy'āy ip. Imēnpuye iparara jījā ip o'e waram ip o'jetait iap o'tobuxik puye. ¹² Kabi beat ya'ōberen o'jewāwā xepxepayũ be—Deus ekawēn muwēnuwēn'ukayũ be—waram o'jetait'iaiyũ be.

— Epeyeu juy ijodi — io'e cebe ip.

Jekay itakomaayũ etabun ma ip o'jeu kabi kay ḡebu je bit. Kabikererereat taḡ ip o'jeu.

¹³ Ceu isum ip ipi o'jexixi jījā. Pũḡ kadi o'sukamu'ũm 10 beatka'in. Tak ḡu oap ip ipi exixi buje. Ade jījā oap ip. 7,000 beayũ'ũm'ũm oap ip. Iparara jījā o'e ip o'jepoyat'iaiyũ.

— Deus soat podi ma ya'ōbaca — io'e ip jeparara pibun. — Kabi beacayũ kukukat soat podi ma ya'ōbaca — io'e ip jeparara pibun.

¹⁴ Kuy xepxep o'kap ipararu jījāat. Aḡ cuy epesop imēnpit. Wara'at cuy omuyku ipararu jījāat. Ebpũḡ jeedop ip.

¹⁵ Gebuje wara'at jeparasuy jo'iat o'guyde Deus ekawēn tojtjot'ukat. 7 be kuy imuydedem o'e. Ka'ūmḡu wara'at. O'e kuy.

— Gasū Deus soat kukukan o'e — io'e kabi beayū ya'ōberen. — Ixe emunaē dak soat kukukan o'e ḡasū — io'e ip. — Soat em ixe soat kukukan jeenuy. Puḡūn xe'e ixe soat kukukan iap i'ūm? Ka'ūma em ma — io'e ip.

¹⁶ Ya'ōbuyxiayū dak piḡ'i o'at'at ip jedop am ipi ju Deus wap “Ēn xipat” i'e am cebe—24 beayū, Deus xeayū, jabikbikap ceje kaxikxik'iyū.

¹⁷ — Ocekukukat, ēn acā Deusat — io'e ip. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e ip. — Gasū ēn etabēḡ — i. — Kuyje dak cuk adi etabēḡ eḡuy — i. — Kuy juk a'ōbacaap eḡubapuk soat pe — i. — Imēnpuye “Ēn xipat cīcā,” i oceju e'em ewebe — i. — Soat kukukan ece ḡasū — io'e ip. ¹⁸ — Ekay itabut'ūmayū itakoma jījā ekay, etakomaap mubapukap ehora oajēm puye — i. — Gasū ipiat esupi'ajojoat a'ōkay'ūmayū be — i. — Imēnpuye itakoma jījā ip ekay — i. — Apēn cuk adi oekuku ip ipi ju bima iaptei eteida soat pe ce'ū'ūayū be — i. Cedaḡ ma juk adi oekuku ip iaptei eteida ebuywatwat'ukayū be—ekawēn muwēnuwēn'ukayū be dak, soat ebekitkit pe dak, ibuyxim ekukuk'ukayū be dak — i. — Soat pe cedaḡ ma eteida—yoboḡayū be, ka'ūmaayū be dak — i. — Gasū dak ipi mu'ūmu'ūm'ukayū eḡu'ūm—a'ōkay'ūmayū — io'e.

Imēn o'e ip ya'ōbuyxiayū Deus pe.

¹⁹ Deus nuynuyap'a exīntabi o'jekoce ḡebuje—kabi beat'a. Deus ekawēn kukatopa mūn'a yabapuk o'e soat pe—witadopa be ibararak iat mūn'a—caixa'a—ouro muḡēḡē'a. Iḡo'a jo isum xiririkiat o'jepaw ya'ōpuruḡ. Kōnēkōnēk io'e. Xiririk xiririk io'e. Ipi o'jexixi jījā. Akadadada o'ta'at ipi be ta'ade.

12

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Koam ayacat ojojojo. Iekabek oeku kaxiepiat kuḡ. Kaxiaat ixe i diotpe osunuy. Ouro muḡēḡē osunuy ya be—12 be kasopta kuḡat. ² Yukreḡ osunuy. It kam pasuḡ osunuy. Ya'ōberen o'jewāwā je'it pibun.

³ Gebuje wara'acat o'jebapuk kabi be omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. Seḡemoxixi jo'iat ojojojo ipakpukat. 7 be ya'a o'yanuy. Soat'a be ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy. 10 be yakanasū. ⁴ Ta'adeata kuḡ oeku jenomuju jedoaybu eju kasopta. Pūḡta o'ta'uk kasopta ebapūḡayūda'in. Tamuy'at'an

oeku ipi kay. Cū. O'jecūḡ yukreḡat tobuxik puje. Ixe wap cūḡ'i osunuy i'it oap ojuy. Ikap isum i'it o ojuy osunuy. ⁵ Ayacat o'su'itkap aḡokatkat. Ixe aḡokatkat soat ka kukukan jeenuy ḡuyjom. Ya'ōpuruḡ ip jukuk jebui be icaat kukat puxim. Ka'ūma ma kūyjobit'ūm jeenuy ixe a'ō kay. Soat ya'ō kay jeedop ip kūyjobit. Bekicat kap isum Deus pit o'takoy. Kabi kay o'tujuu soat em jeenuy ām jexe. O'tujuu seḡemoxixi be i'oap puxim. ⁶ Ayacat tak o'jenapōn uk'a'ūmat kay. Iboce kuy juk Deus soat o'ḡumuxipan tūy ām. Deus xipan jukuk iboce. 1,260 kabia bun xipan jukuk.

⁷ Gebuje nopagōḡōm o'e ip jeweweju ma kabi beacayū. Miguel a'ōkayayū nopagōḡōm o'e seḡemoxixi a'ōkayayū eju. Miguel a'ōkayayū Deus ekawēn tojtjot'ukayū. Seḡemoxixi a'ōkayayū Deus ekawēn tojtjot'uk osodop ip kuy bima. Gasū bit oibu'un ip Deus ekawēn tojtjotjon. ⁸ Miguel a'ōkayayū seḡemoxixi a'ōkayayū a'ōbacaap o'ḡu'ūm. Top pa'ore o'e ip kabi be. Deus oibu'un ip ikuḡ. ⁹ Seḡemoxixi o'ḡujēm ip kabi bewi. Kuyje seḡemoxixi puybum osunuy—Deus ekadai be osunuyiat. Ibiōḡbuk kērēayū kukukat ixe. Satanás i ibutet. Ibutet ade. Soat ipi watwat muḡuykukuku'ukat ixe. Ixe ma o'joxik ip kabi bewi. Ipi kay o'joxik ip ya'ōkayayū eju.

¹⁰ Gebuje kabi beat oya'ījojo. Ya'ōberen o'jekawēn. Imēn ixe o'e:

— Gasū bit Deus ipi juacayū daxijojoapi oibu'un — io'e. — Kuy juk ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe — io'e. — Ixe acā soat kukukan o'e — io'e. — Deus emunaē dak ja'ōbacaap o'ḡubapukpuk soat pe—Cristo — io'e. — “Soat podi ma wa'ōbaca,” io'e soat pe — io'e. — Wuykitpitpiyū muymuy'ukat o'joxik kabi bewi — io'e. — Ixe te'e ma imuymuy'uk ip osunuyunuy Deus pe — io'e. — “Ikērēat kuḡ eyju Deus xe,” i te'e ma e'e'uk osunuyunuy. Soat em wuykitpitpiyū muymuy'uk osunuyunuy—kabiabun, iximabun tak — io'e. — Deus ixe bit o'joxik kabi bewi — io'e. ¹¹ — Iparara ḡu ip osodop warara'acat pe jaokaap puxim wuykitpitpiyū Jesus kayayū — io'e. — Jetabucap o'jepere ḡu ip jaokaap puxim. Itabut osodop ip mēmē buxim o'jedoyekereren je'ū ām wuywebeam iap kay — io'e. — Ibu'u ḡu o'e ip kawēn icēmat muwēn ām — io'e. — Imēnpuye jemuy'ukat a'ōbacaap o'ḡu'ūm ip — io'e. ¹² — Imēneju: “Kabi icokcok cuy jeenuy,” i ōn e'em. “Kabi beacayū dak icokcok cīcā juy jeedop ip,” i ōn e'em — io'e. — Karem ipi juacat, tiboḡ cīcāati beacat tak — io'e. — Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop, ibiōḡbuk kērēayū kukukat kuy o'kop cekay ip puye — io'e. — Itaybit darem ma ipiat osupi'ajojoat Jesus kay itabucayū be iam — io'e. — Imēnpuye itakoma jījā o'e — io'e.

¹³ Ipi be juk oxik ip iam itaybit pima, ayacat tobatban

oeku—aḡokatkat'it'it kukat tobatban—ikap'isuat kukat tobatban. Tobatban oeku yaoka ojuy. ¹⁴ Inaka Deus dace buximat eḡeba o'ceḡebaūm ayacat pe. O'ceḡebaūm cebe pupupum jenapōn ām jeka kay—uk'a'ūmatka kay. Ibo ka be Deus xipan ixe jukuk. Ebaḡūḡ koato bun xipan jukuk, ipidaseat koato dak. Cekaykay ba'ore jeenuy puybu jo'iat pe. ¹⁵ Seḡemoxixi bit idibi o'timujēm jekōmbie daḡwi. Idixidi buxim o'timujēm. O'timujēm wūy jījā ayacat tujowacap ojuy. ¹⁶ Ipi bit ayacat o'taxijo. O'jedeḡ idibi ōm ām seḡemoxixi kōmbie daḡwiati ōm ām. ¹⁷ Imēnpuye seḡemoxixi itakoma jījā o'e ayacat kay. O'ju nopagōḡō ām ixe uktakyū eju—soat eju—Deus ekawēn kay kūyjobicayū eju—Jesus ekawēn taḡ jekuku'ukayū eju—kawēn icēmat taḡ jekuku'ukayū eju. ¹⁸ Seḡemoxixi bit ka'oririt pe osunuy. Cūḡ'i osunuy ka'ūma kuḡ ma—ibuipuk ma.

13

¹ Gebuje ipararu jījāat ojojojo. Tiboḡ cīcāati bewi jeuhum o'e kapurūḡ kay. ⁷ be ya'a. ¹⁰ be yakanasūyū. Ouro muḡēḡē kukukuḡ osunuy soat akanasū daḡ warara'acat kukuk'ukat adaḡat puxim. Deus muymuyap ibararak osodop soat'a daḡ. ² Ixe ipararu jījāat leopardo buxim osunuy—wida buxim. Ixe i urso i buxim—widabaro i buxim. Leão bi buxim o'subinuy. Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Jabikbikap tak o'ḡūm cebe. Imēnpuye seḡemoxixi jo'i o'e ya'ōca. Kūyjobit o'e ip seḡemoxixi a'ōkayayū ipararu jījāat a'ō kay dak. ³ Pūḡ'a werowero kuḡ o'yanuy ipararu jījāat'a. Ce'ūat'a jo'i o'yanuy. Weroweroḡ pit kuy oiyo. Imēnpuye:

— Apēnpuye xe'e oe'ū ḡu werowero pibun? — io'e ip jewewebe ipi daḡacat.

Itabēḡbēḡ o'e ip yajojom. Kūyjobit ip o'e ya'ō kay oe'ū ḡu buye. ⁴ Seḡemoxixi ja'ōbacaap o'ḡūm ipararu jījāat pe. Imēnpuye soat ipi juacat itabut cīcā osodop seḡemoxixi kay. Ipararu jījāat a'ō kay dak ip osodop.

— Soat podi ma ipararu jījāat ja'ōbacaap kuḡ — i te'e ma o'e ip. — Ka'ūma be ma ixe a'ōbacaap mu'ūm put — i te'e ma o'e ip. Tūybe seḡemoxixi Deus iān o'e ip.

⁵ Seḡemoxixi o'jekawēn ipararu jījāat pe.

— Deus cuy ejomuymuy — io'e cebe. — Ekawēnkērēm cuy eḡuy — io'e cebe — Quarenta e dois kaxi bun cuy ejeku ipi daḡayū paraktaḡ — io'e cebe.

⁶ Imēnpuye ipararu jījāat Deus o'jomuymuy jījā. Deus o'subutetmuymuy. Deus nuynuyap tak o'jomuymuy jījā. Kabi beayū dak o'jomuymuy jījā.

⁷ — Deus ebekitkit eju juy nopagõgõm eguy — io'e segemoxixi cebe. — Egubu'un cuy ip Deus kay — io'e ipararu jĩãat pe.

Segemoxixi ja'õbacaap o'gũm cebe soat tiwatwat'in ya'õ kay i'e am, soat eipi watwat'in tak, soat a'õm kawẽnwẽn'ukayũ'in tak, soat iwarururuayũ'in tak. Soat ip kũyjobit o'e ya'õ kay. ⁸ Imẽnpuye jewemuğuykukukum ip je'e ipi juacayũ. Tũybe Deus iãn je'e ip ipararu jĩãat pe.

— Ĕn acã Deusat — i te'e ma je'e ip.

Ixe kay ip itabut je'e apẽn wuyju wuyetabut Deus kay iap puxim. Mẽmẽ buxim oe'ũiat pubutup pe ibutetet ğu ip—abuyũ Deus xe itait jeedop iaptup pe. Iğodup pe osodop ğu ibutet ip ipi muğẽ'isum ma.

⁹ Iboam eyetaybit pin pima, eya'õpicũğcũğ cuy epesop. ¹⁰ Taomũnmũn ijuibit taomũn ma ip. Payaom yaoka'ibit yaokan ma ip payaom. Imẽnpuye yukpiceğẽm ğu juy jeedop ip Deus ebekitkit jetabucap kuğ ipiat'ajojom ma'ğu ip. Itabut cĩcã juy jeedop ip cekay.

¹¹ Gebuje wara'at ojojoko ipararu jĩãat. Xepxep osodop ip ğasũ. Ipi bewi o'jẽm badiwi. Xepxep akanasũ o'yakanasũnuy. Cordeiro'it'it akanasũ jo'i. Segemoxixi ekawẽn co'i o'jekawẽn kawẽnkẽrẽ. ¹² Ya'õbaca jĩã osunuy koapat ipararu jĩãat a'õbacaap co'i. Ja'õbacaap mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩãat a'õ kay juy epesop — io'e soat ipi juayũ be. — Werowero pibun oe'ũ pin iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip. — Kuy oiyo iat a'õ kay juy epesop — io'e cebe ip. Imẽnpuye ya'õ kay o'e ip ipararu jĩãat a'õbi. ¹³ Wuywebe imuğẽ ba'oreap mubapukpuğ oekuku koapat ipararu jĩãat. Ja'õbacaan daxa o'ğukopkop kabi bewi. Ipi kay o'ğukopkop soat etabutpe ixeyũ mutabut am jewekay. ¹⁴ Soat ipi juayũ o'ğuguykukuku iba'oreap o'ğubapuk puye. Wuywebe i'e'ba'oreat mubapukpuğ osunuy koapat ipararu jĩãat etabutpe.

— Koapat ipararu jĩãat puximat cuy epeğugẽ wita'am — io'e soat ka watwat pe. — Payaom werowero ip o'ğugẽiat puximat cuy epeğugẽ — io'e. — Oe'ũ ğuiat puximat cuy epeğugẽ — io'e.

Imẽnpuye ixe buximat o'ğugẽ ip wita'am. ¹⁵ Kanomũmat ipararu jĩãat ya'õbacaap o'jat koapat pewi ja'õbacaan. Ya'õbacaap o'jat koapat puximat mutait am. Imẽnpuye o'jetait koapat puximat—wita'a muğẽğẽ. Cekawẽn put o'e. Jekay itabut'ũmayũ dak yaoka but o'e cebe.

16-17 — Obutet cuy epesubutetmubararak eybũnũ'a be eyba'at kadi, eydopa'a be dak — io'e. — Obutet mubararak'ũm

pima, wenúmero ma epeğubararak eydopa'a be, eybũnũ'a be dak — io'e.

Imên ixē o'e soat pe ipi juayũ be—ya'õbuyxiayũ be, ya'õbuyxi'ũmayũ be dak; yopĩcayũ be, kariwayũ be dak; jekpiwatpin ma kapikpik'ukayũ be, tei'ũma kapikpik'ukayũ be dak. Cewebubut pu ba'ore osodop ip topa'a bararak'ũm pima, ibũnũ'a bararak'ũm pima dak. Tarekrek tak teida ba'ore ip osodop ixē butet ibararak'ũm pima, ibutet enúmero ibararak'ũm pima dak.

¹⁸ Wuyetaybitbicap cuy ajat wuyetaybit am iboam. Wuyetaybit pima bit ixē enúmero imuwegũn put kuka o'e wuywebe. Ağokatkat putet co'i ixē enúmero. Ixē enúmero 666.

14

¹ Deus omukũyjojom mabuk osunuy apên jebapuk ãmap kabia be iam. Apên jebapuk ãmap kabia bima iap cocom mabuk oğuy wexey jo'iat pe. Mêmē buxim oe'ũiat ojo-jojo. Cũğ'i osunuy co'a bicũğpe—Sião'a bicũğpe—Jerusalém ka beat'a bicũğpe. Adexiri osodop ixē eju—144,000 beayũ. Mêmē butet ibararak osodop topa'a be ip. Ixē ebay butet tak ibararak osodop topa'a be ip. ² Kabi kadiwiat'a'õ dak oya'ĩjojo. Ya'õboğ o'ya'õnuy ti'acapa'õ jo'i. Ya'õpuruğ tak o'ya'õnuy xiririkiat'a'õ jo'i. Ya'õdip cĩcã dak o'ya'õnuy adedeayũ jebubut'uk muydedem pimaap a'õ buxim—harpa muydedem ip pimaap a'õ buxim. ³ Ixeyũ 144,000 beayũ pibodo iisuan ip o'jebibododon. Deus abikbikap wap kacũğcũğ'i osodop ip jebibododon, ebadipdip itabēğayũ wap tak, 24 beayũ ya'õbuyxiayũ wap tak. Ka'ũma be ma itaybit put ibo pibodom. 144,000 beayũ be acã itaybit put—Deus emudaxijoyũ be acã—ipi ju oekuku'iyayũ be acã. ⁴ Ixeyũ 144,000 beayũ o'jewemukêrêrên ğu—pũğ em tak ka'ũma. Soat tağ iisu ip osodop ayacat eju o'jepo ğu bukiat puxim. Mêmē hadiptatam oekuku ip soat tağ. Deus ixeyũ o'taxijo kũyjobit'ũmayũ parakpewi—ipi juacayũ parakpewi. Ixeyũ ma koam o'jewejak Deus kay soat em jedop am cexe. Mêmē kay dak o'jewejak ip soat em jedop am cexe. ⁵ Napapa'uk ğu ip osodop. Soat tağ ip iisu.

⁶ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawên tojotjot'ukat. Um oeku eium. Kopkom oeku kawên idipat muwên ãm soat pe ipi juayũ be—soat iwarururuayũ be, soat tiwatwat pe dak, soat a'õm kawênwên'ukayũ be dak, soat eipi watwat pe dak. Kawên idipat i'ũm ğu. Soat em itabucayũ ibo muwênuwên jeedop. I'ũm ğu cekawên—kawên idipat.

⁷ — Ibuyxim cuy Deus epejukuk — io'e ya'õberen um cĩcãat. — “Deus soat podi ma ya'õbaca,” i juy epe'e'e — io'e. — Gaxĩn ma ixē Deus ideida soat pe apên ipi dağ pima juk adi oekuku

ip iaptei — io'e. — Xipacat je'gũm xipacayũ be. Ipiat supi'ajoat ikêrêat mujurũgrũg'ukayũ be bit — io'e. — “Warara'acat podi ma ên xipat,” i juy epe'e Deus pe — io'e. — Ixe Deus kabi o'gũjurũg, ipi dak — io'e. — Tiboğ cĩcãati dak o'timujurũg — io'e. — Idi'a dak o'ti'amujurũg — io'e.

8 Wara'at Deus ekawên tojtjt'ukat koapat nomuju oeku. Um oeku eium.

— Babilônia ka watwat puximayũ a'õbacaap oi'ũm — io'e. — Ikêrêat mugêgê'uk osodop ip soat ka watwat eju — io'e. — Warara'acat tayxi eju jepopo'ukap puxim ikêrêat mugêgê'uk ip osodop, warara'acat itop eju jepopo'ukap puxim tak — io'e. — Gasũ bit ixeyũ a'õbacaap oi'ũm — io'e.

9-10 Wara'at Deus ekawên tojtjt'ukat ojojojo—soat tağ iisuayũ. Ebpũğ ip um oekuku eium.

— Ipararu jĩjãat pe “Ên xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ ipiat supi'ajojo jĩjã—ixe jo'iat pe “Ên xipat cĩcã” i'e'e'ukayũ dak — io'e. — Ibutet pararak topa'a beayũ dak ipiat supi'ajojo jĩjã—ibutet pararak ibũnũ'a beayũ dak — io'e. — Deus itakoma jĩjã je'e ixeyũ kay. Itabotaidabotbot gu je'e ixeyũ kay—pũğ kay dak ka'ũma. Iba'ore je'e cebe ip jenapõn âm ipiat'ajojoap puxim — io'e. — Ipiat supi'ajojo jĩjã ma ip. Daxa be ipiat supi'ajojo ip, enxofre isopat pe dak — io'e. — Deus ekawên tojtjt'ukayũ etabutpe ipiat supi'ajojo ip, soat tağ iisuayũ etabutpe. Mêmê etabutpe dak ipiat supi'ajojo ip — io'e. ¹¹ — Ixeyũ beaptiğ jediğeuhum soat em daxadiğ. Ka'ũmgu kabi dağ tig'ũmat. Soat em ma tigteğ e'em. Iximabun, kabiabun tigteğ e'em — io'e. — Ixeyũ be ipiatpi'ajojoap tak i'ũm gu. Cebodoy ba'ore cebe ip. Kabiabun ipiat'ajojom ip jeedop, iximabun tak—ipararu jĩjãat pe “Ên xipat” i'e'e'ukayũ, ixe jo'iat pe imên i'e'e'ukayũ dak—topa'a be ibutet pararakayũ — io'e.

¹² Apên ibutet pararak ibũnũ'a beayũ ipiat supi'ajojo jĩjã iap kay ġebum pima, yukpiceğêm gu juy jeedop ip jetabucap kuğ Deus ebekitkiyũ—Deus a'õ kay kũyjobicayũ—Jesus kay jetabucap kukayũ.

¹³ Gebuje kabi kadiwiat'a'õ oya'ĩjojo.

— Pũğpũğ xipacayũ'in mabuk yaoka ip ġasũ itakomaayũ jetabucap epere'ũmayũ, ipararu jĩjãat putet mubararakan ibu'u'uayũ — io'e. — Icockok ip jeedop o'yaoka ma'gu ip — io'e. — Iboap cuy egubararak taperadup pe — io'e.

— Icēmãn ên e'em — i Deus biõğbuk o'jede. — Icockok cĩcã ma ip jeedop — io'e. — Ipi ju bima o'jekapikpik cĩcã ip wuykukukat peam — io'e cebe—kabi beat pe. — Ce'ũ buje bit ip jeebodoy — io'e. — Kapikap kay gu ip je'e — io'e cebe. — Jekaba'ũm ip — io'e. — Xipan cĩcã ip o'jekapikpik iapteim tak ip idujuu jewēju — io'e cebe.

Imēn Deus biōḡbuk o'jede kabi kadiwiat'a'ō wa'ōpiju.

¹⁴ Apēn jebapuk āmap kabia bima iap cocom mabuk oḡuy wexey jo'iat pe. Aḡokatkat co'iat ojojojo. Xik'i osunuy kabikerereat ceje. Ouro muḡēḡē kuḡ jabe osunuy. Pēḡap kuḡ osunuy jebui be—tūybibiati kuḡ.

¹⁵ Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi. O'jewāwā ya'ōberen kabikerereat cejeat pe.

— Epēḡām cuy etiptakat soat eipi daḡatip, kuy o'taop puye — io'e ya'ōberen. — Gasū ma juy etiptakat — io'e.

¹⁶ Imēnpuye cococo'i o'e. Tiptakatkan o'e jepēḡām kabikerereat cejeat. Jepēḡap o'ḡuyco. Soat eipi daḡatip takatkan o'e. Pere. Soat o'tiptakat. Kuy o'jepere.

¹⁷ Gebuje wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtjtot'ukat. Ixe dak o'jēm Deus eju kawēnwēnap'a bewi—kabi beat'a bewi. Ixe dak pēḡap kuḡ osunuy tūybibiati kuḡ.

¹⁸ Ibocewi wara'at Deus ekawēn tojtjtot'ukat o'jēm tōmte'okuatōm mupikupikap'a xewi. Ixe daxa kukuk'ukat osunuy tōmte'okuatōm mupikupikap'a beat taxa kukuk'ukat. Ixe o'jewāwā ya'ōberen jebure be—pēḡap kukat pe.

— Epēḡām cuy uva'adot eyadot'aḡobidakat — io'e. — Soat eipi daḡatip pe juy eyadot'aḡobidakat — io'e. — Kuy o'yaop — io'e ya'ōberen.

¹⁹ Imēnpuye cocococo'i o'e. Yaḡobidakatkan oeku soat eipi daḡ uvadip taḡ. Perek. O'jepere. O'yamōḡ yamucakcakcakap'a be yabidi'uk am. Deus ipiat supi'ajojoat kūyjobit'ūmayū be apēn ip uva'a mucakcakcaḡ iap puxim.

²⁰ Ikaboḡatka etakobe yamucakcakcaḡ ip osodop. Xere ḡu o'yabidijēm uva'abidi. Yamucakcakcakap'a bewiapti kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy buxim. Xere ḡu toy o'toyjēm. Kiii iān toy. 3000 quilometrom o'toyjēm. Toydibida pūḡ metro ipidase dak o'jedoyeku—Deus ekawēn kay kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm toy.

15

¹ Gebuje wara'at ipararuat ojojojo kabi be yoboḡat. O'jebapuk omukūyjo am apēn ḡuyjom jebapuk iam. ⁷ be ojojojo Deus ekawēn tojtjtot'ukayū. Omukūyjojoap iba'arēm mabuk osunuy oxe. Yoboḡ osunuy. Ipararu jījāat osunuy. Warēmtaksuḡat kuḡ ip oekuku—āmap kuḡ. Ipi kay ixik puje Deus jetakomaap ḡu'ūm.

— Eyju ma warēmtaksuḡat epejoxik kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip. — Wa'ōbi ma ipiat cuy epesupi'ajojoat cebe ip — io'e. — Ixeyū acā ojojikat wetakoma eykay iap mubapuk am soat pe kūyjobit'ūmayū be — io'e Deus cebe ip—⁷ beayū be.

² Gebuje iodi buximat ojojojo—vidro muḡēḡē. Vidro iwekoykey osunuy daxa eju. Ixiriruk osunuy. Ipararu

jĩjãat a'õ kay'ũmayũ dak ojojojo—ixe jo'iat a'õ kay'ũmayũ dak—jebudet enúmero kukat kukat a'õ kay'ũmayũ. Kacũgũgũ'i ip osodop iodi buximat xe—vidro muğẽgẽ xe. Harpa'a muydedem ip osodop—Deus emuaũm muydedem. ³ Moisés bibodom ip o'jebibododon—wuykukukat puywatwat'ukat pibodom. Mẽmẽ buxim oe'ũiat pibodom tak ip o'jebibododon. Ibom o'jebibododon ip:

Ocekukukat, ěn acã Deusat, i. Ěn soat podi ma a'õbacaap kuğ, i. Yoboğ cĩcã eğũgẽgẽiat, i. Ocecokcok cĩcã ġebum am emumuğẽ kay, i. Ěn soat tiwatwat kukukat, i. Soat em cũğ ma ěn ocekũğ, i. Icẽmãn acã ěn e'em, i. ⁴ Abu ibuyxim ġu ekuğ? Soat ma ibuyxim ekuğ, i. Abu kuka i'e pin ġu “Ěn soat podi ma a'õbaca” i? Soat ma imẽn i'e pin, i. Ěn acã ikẽrẽat kuğ ġu, i. Soat tağ eisu, i. Soat tiwatwat jajẽm “Ěn xipat cĩcã” i'e am ewebe, i. Soat em cũğ ma ěn wuykuğ iap cocom soat ipi juacayũ, i.

Ibom o'jebibododon ip. ⁵ Cebibododon eperẽ buje, Deus eju kawẽnwẽnap'a oyajojo. Xĩntabi ekoce buje oyajojo. Torojo'a o'yanuy ibo'a be—Deus nuynuyap cĩcãap'a. ⁶ 7 beayũ o'jẽm Deus eju kawẽnwẽnap'a bewi Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ. Warẽmtaksuğat kuğ ip osodop ipiat'ajoan kũyjobit'ũmayũ be. Cesaysopsepat kuğ ip osodop irucat kuğ, iarixiğsũğat kuğ. Ouro muğẽgẽ kuğ ip osodop jekũm'a eju. ⁷ Pũğ ebadipdip itabẽğayũ'in bacia'a jo'iat'a o'yaũmũm soat pe 7 beayũ be—ouro muğẽgẽ'a. Soat ip yakuğ pũğpũğpũğ jebui wedim. Yanopapũn ip o'yadop Deus etakomaap kuğ—soat em itaicat etakomaap kuğ. ⁸ Deus soat podi ma jedipap kuğ iaptiğ o'jedigepõğpõğ soat'abi dağ Deus eju kawẽnwẽnap'abi dağ, Deus soat podi ma ja'õbacaap kuğ iaptiğ tak. Soat iõm pa'ore ip osodop badiat'abi be 7 be Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ be warẽmtaksuğat xikap eperẽ'ũm pima—ipiatpi'ajojoan eperẽ'ũm pima.

16

¹ Gebuje Deus eju kawẽnwẽnap'abi oya'ĩjojo. O'jekawẽn ya'õberen 7 be Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ be.

— Epeju juy — io'e cebe ip. — Bacia'a buximat'a beati juy epetixik ipi kay—Deus etakomaapti — io'e. — Deus etakomaapti juy epetidi soat kũyjobit'ũmayũ be — io'e. — Epeju — io'e.

² Koapat o'ju Deus ekawẽn tojtjot'ukat. Jebacia'a buximat beati o'tidi ipi watwat kay. Imẽnpuye weroweropi o'jebak cebe ip—topa'a be ipararu jĩjãat putet kukayũ be—ixe jo'iat a'õ kayayũ be dak. Ipi jĩjã osodop, ierep cĩcã dak, iohe ġu dak. Kuy pũğ ma jebacia'a buximat beati o'tixik.

³ Gebuje wara'at o'tidi jebacia'a buximat peati. O'tidi tibog cīcāati be tiyuati be. Imēnpuye o'jediewexat. Ce'ūatoy buxim o'e. Imēnpuye idibi daḡacat oap soat. Soat ip oap idibi daḡayū'ūm'ūm. Kuy xepxepayū jebacia'a buximat peati o'tidi.

⁴ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi idibi kay—tiyu'ūmati kay. Idi'a daḡ tak o'tidi. Imēnpuye o'jediewexat. Toy o'jediewexat. ⁵ Wara'at Deus ekawēn tojtjot'ukat o'jekawēn Deus eju ḡebuje bit. Ixe idibi kukukat osunuy—soati kukukat. Ixe ekawēn oya'ījojo.

— Ēn ikērēat kuḡ ḡu—pūḡ em tak ka'ūma — io'e Deus pe. — Cūḡ ma ěn ipiat'ajoan kūyjobit'ūmayū be soat pe — io'e. — Soat em ma etait. Kuyje dak cuk adi etait eḡuy — io'e. ⁶ — Kūyjobit'ūmayū ma juk adi ebekitkiyū'ūm'ūm o'yaoka. O'toymukereren ip. Ekawēn muwēnuwēn'ukayū'ūm'ūm tak o'yaoka ip — io'e. — Gasū bit cuy etoykōnat cebe ip toymukererenapteim — io'e. — Ikērēm cuk adi ip oekuku iaptei bubum ip ḡasū exewi — io'e Deus pe.

⁷ Tōmte'okuatōm mupikupikap'a xeat'a'ō dak o'jekawēn wa'ōpiju.

— Ocekukukat, ěn acā Deusat — io'e. — Ēn soat podi ma a'ōbaca — io'e. — Ēn cedaḡ ma ipiat'ajojoan kūyjobit'ūmayū be — io'e. — Cūḡ cīcā ewebe ipiat'ajoan cebe ip kūyjobit'ūm cīcā ip puye — io'e.

Kuy ebapūḡayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojtjot'ukayū.

⁸ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi kaxiepiat etabe. Imēnpuye adedeayū oipik ipi watwat. ⁹ Kūyjobit'ūmayū oipik cīcā kaxie pibun. Imēnpuye ip Deus o'jomuymuy jījā, ixe warēmtaksuḡati o'tidiat cebe ip puye. Imēnpit ikērēat muḡēḡēap o'jepere ḡu ip. “Ēn soat podi ma a'ōbaca,” i'e bu'u'u jījā ip osodop Deus pe.

Kuy ebadipdipayū jebacia'a buximat peati o'tidi Deus ekawēn tojtjot'ukayū.

¹⁰ Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi ipararu jījāat abikbikap pe—idip cīcāat pe. Imēnpuye kabiokboḡ o'e cekay. Soat ya'ō kayayū kay dak kabiokboḡ o'e. Jekō ip o'sukōaha ipibun ma. ¹¹ Deus tak o'jomuymuy jījā ip kūyjobit'ūmayū. Kabi beacat kukukat o'jomuymuy jījā ip ipiat o'supi'ajo ip puye, werowero kuḡ ip puye dak—soat taḡ ipi jījāat kuḡ puye. Inaka oibu'un'ūma ip ikērēat muḡēḡēm. O'jēm'ūma ip e iekērēate daḡwi.

Kuy 5 be jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹² Gebuje wara'at jebacia'a buximat peati o'tidi. O'tidi idibi be—tibogati be—Eufratesti be. Imēnpuye o'tiap. Idibi o'tiapat taḡ e o'jeeebapuk. O'tiap ipi juayū kukukayū beapem—kaxi

jẽmap pewiacat peapem. ¹³ Ebapũg ibiõgbuk kẽrẽayũ dak ojojõ. Muo buxim ip osodop. Pũg o'jẽm segemoxixi kõmbie dađwi. Wara'at o'jẽm ipararu jĩãat kõmbie dađwi. Wara'at o'jẽm jewexe Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukat kõmbie dađwi. ¹⁴ Ixeyũ ibiõgbuk kẽrẽayũ wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuğ. Ixeyũ ebapũğayũ cucum soat ka kay ika kukukayũ mu'awero am nopagõğõ âm. Nopagõğõm ip je'e. Nopagõğõm pima Deus soat podi ma wa'õbaca iap ġubapuk soat pe.

¹⁵ — Eya'õpicũğcũğ cuy epesop — i'e'em Cristo wuywebe. — Ibukurukat puxim oajẽm — i'e'em. — Adeayũ ağ'ũm pima oajẽmtujupa'um'um'ukat puxim — i'e'em. — İcokcok ip je'e wajẽmap wiwi'ukayũ—jewemukẽrẽrẽrẽn'ũmayũ — i'e'em. — Totiteayũ buxim ip je'e wajẽm puje — i'e'em. — Isũsũn ġu ip je'e — i'e'em Cristo.

¹⁶ Ixeyũ ibiõgbuk kẽrẽayũ soat ka kukukayũ o'ġu'awero ip pũğka be ma. Ixe ka butet Armagedom i omuy Hebreu a'õm—Judeuyũ a'õm.

Kuy seis beayũ jebacia'a buximat peati o'tidi.

¹⁷ Gebuje kanomũmat jebacia'a buximat peati o'tidi eiumwi. Deus eju kawẽnwẽnap'a bewiat o'jewawã ya'õberen—Deus abikbikap xeat.

— Kuy o'e, io'e.

¹⁸ Imẽn i'e buje, xiririk. Paw. O'jepaw. Xiririkpawiat o'jepaw ya'õpuruğ cĩcã. Tũmũn'a'õ dak o'jede ya'õberen. Poroğiat tak o'jede ya'õpuruğ. Ipi dak o'jexixi jĩã. Puje buk a'ġu o'jebapuk iboap? Ka'ũma ma. Gasũ acã. Ipi mubapuk pujeap a'ġu iboap ka'ũmġu. Soat podi ma ipararuat o'jebapuk gebuje. ¹⁹ Babilõnia ka dak o'sukamuwe'ut'ut ipi exixi buje. Ebapũğkam o'jekaewexat. Deus soat eipi dađatka dak o'sukamu'ũm. Deus o'jegebu Babilõnia ka watwat kay. Ikẽrẽat mujurũğrũğxiayũ kay o'jegebu. Warara'acat peap podi ma ipiat o'supi'ajoat cebe ip. Jetakomaap mu'ũm puje acã oibu'un ipiat'ajoan cebe ip kũyjobit'ũmayũ be. ²⁰ Pa'ũm. O'jepa'ũm soat tip'aweroro. Pa'ũm. Co'a dak o'jeaepa'ũm. ²¹ Akadadada dak o'ta'at'at kabi bewi tapoxiata. Pũğpũğta tapoxi jĩã o'tadop—40 kiloata. O'ta'at'at ipi juacayũ be—kũyjobit'ũmayũ be. Itakoma o'e ip Deus kay ipiat'ajojom puye, warẽmtaksuğat puye dak, akadadada buye dak. Deus o'jomuyumy jĩã ip.

17

¹ Gebuje 7 beayũ'in oajẽm okay—Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ'in—bacia'a buximat kukayũ'in.

— Ejot — io'e owebe. — Apẽn Deus iboka sukamu'ũm cĩcã iap cuy oğubapuk ewebe — io'e. — Ibo ka omuy idibi xe—ti'adeati xe — io'e. — Ikẽrẽat muğẽğẽm cĩcã ip ibo ka watwat — io'e. — Apẽn yapoat wara'at kaykaykay ma jepo am iap puxim

wara'at kaykaykay ma e'em ip itabut. Tūybe Deusat iān e'em ip — io'e. — Imēnpuye Deus ibo ka sukamu'ūm cīcā — io'e owebe. ² — Ikērē jījāat o'gūgē ip ibo ka watwat eju soat ka kukukayū—yapoat co'iaiyū eju — io'e. — Ixe adeayū be ikērēat o'gūjurūgāt apēn itabut'ūmayū jebureyū muka'o'on iap puxim — io'e. — Imēnpuxim ibo ka watwat tak ade kūyjobit'ūmayū be ikērēat o'gūjurūgāt — io'e owebe.

³ Gebuje okpiwan gu juk ocewaḡuy. Deus biōḡbuk cuk waḡuyda. Deus ekawēn tojotjot'ukat odujowat uk'a'ūmat pe. Ayacat ojojojo iboce. Xik'i osunuy wara'at ipararu jījāat akpi jeje—ipakpukat akpi jeje. Deus muymuyap ekawēn ibararak osunuy ixe daḡ soat taḡ. ⁷ be ya'a o'yanuy. ¹⁰ be yakanasū o'yakanasūnūy. ⁴ Ayacat esay ipakpusk osunuy. Ouro muḡēḡēbu kuḡ osunuy soat taḡ jesay daḡ. Wita'a kuḡ tak osunuy—yadeiboḡ cīcāat'a kuḡ. Pérola'a kuḡ tak osunuy yadeiboḡ cīcāat'a kuḡ. Bacia'a buximat'a kuḡ osunuy jebui be—ouro muḡēḡē'a kuḡ. Yanopapūn o'yanuy xipat'ūmap kuḡ, wuymusūsūsūnap kuḡ tak, ixe aḡokatkayūxi jījā buye. ⁵ Topa'a be ibutet ibararak osunuy. Ka'ūma ma itaybit apēnape ibutet iam. Babilōnia ka ikaboḡatka i ikabutet osunuy. Aḡokatkayū xiayū kukat i dak ibutet osunuy. Xipat'ūmayū kukat i dak ibutet osunuy. Jekpiwatpin ma jewaḡuymukērērērēn'ukat i dak ibutet osunuy. Ebaḡūḡputet ibutet. ⁶ Ayacat ika'oat puxim icokcok osunuy ade Deus ebekitkiyū'ūm'ūm o'toymukereren puye. Ixe ayacat ojojojo. Ayacat ixeyū'ūm'ūm o'yaoka, Jesus kay jījā ip puye, jetabucap o'jepere gu ip puye. Oparara jījā ojeku ixe jo buje.

⁷ — Pēnpuye eparara ixe buxim? — io'e owebe Deus ekawēn tojotjot'ukat. — Ajo iba'arēm exe iam cuy ōn jemukūyjo — io'e owebe. — Abu-buxim ixe ayacat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Abu-buxim ipararu jījāat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape subo iam tak ōn jemukūyjo—ayacat kuḡ jekpi jeje iam — io'e. — Apēnape ⁷ be ya'aat iam tak ōn jemukūyjo — io'e. — Apēnape ¹⁰ be yakanasūat iam tak ōn jemukūyjo — io'e owebe. ⁸ — Ixe ipararu jījāat kuy bima itait osunuy. Gasū bit itait gu o'e. Gaxīn ma ixe jeejēm ikūybioreḡ cīcāatkūy bewi. Imēnpit Deus ixe gu'ūm — io'e. — Abuyū soat em itait jeedop Deus xe iaptup pe ibutet pararak'ūmayū iparara jījā je'e ipararu jījāat co buje — io'e. — Ibutetpararak gu ip ipi muḡē'isum ma — io'e. — Ixe ipararu jījāat itait osunuy kuy bima. Gasū bit itait gu o'e. Waram ḡuto jebapuk — io'e.

⁹ — Itaybit cīcāat acā itaybit e'em apēnape ojojojo iam—yaḡuybabiāt acā — io'e owebe. — ⁷ be ya'aat puxim ⁷ be ma co'a dak. Ayacat xik'i iḡo'a jeje—⁷ beat'a jeje. Ika kukayū buxim tak ip ya'a — io'e owebe. ¹⁰ — ⁵ be ixeyū'in

ibaca'um o'e ip. Ka'uma ma kūyjobit ixeyū a'ō kay ḡasū bit — io'e. — Pūḡ ma ixeyū'in ya'ōbacaat ḡasū — io'e. — Adeayū ixeyū a'ō kay o'e kūyjobit — io'e. — Wara'at ixeyū'in oajēm ḡu buk adeayū kukukan. Ixe ajēm puje bit, darem ma adeayū kukukan jeenuy — io'e owebe. ¹¹ — Ipararu jījāat kanomūm adeayū kukukan je'e—kuy bima itait osunuyiat—ḡasū itait ḡu iat — io'e. — 7 beayū nomukadi ixeyū dak adeayū kukukan je'e. Deus ixeyū dak ḡu'um — io'e owebe.

¹² — 10 beat yakanasū eyakanasūjojo — io'e. — Ixeyū yakanasūyū 10 beayū buxim ika kukukayū buxim. Adeayū kukukayūm ḡu buk o'e ip. Guyjom acā je'e ip — io'e. — Darem ma ikukukayūm ip jeedop ipararu jījāat eju—pūḡ hora ma — io'e owebe. ¹³ — Jewaḡuycom ip 10 beayū. Imēnpuye ja'ōbacaap ūmūm ip ipararu jījāat pe. Imēnpuye ixeyū a'ōbi jeku ipararu jījāat — io'e owebe. ¹⁴ — Ixeyū 10 beayū nopagōḡōm ip je'e mēmē buxim oe'ūiat eju. Mēmē nopagōḡōm je'e ixeyū a'ōbacaap mu'um ām — io'e. — Nopagōḡōm je'e jemunomuwayū eju, jemunaēyū eju—ja'ōkayayū eju. Ixeyū a'ōbacaap ḡu'um mēmē. Ixe soat podi ma ya'ōbacaat. Adeayū kukayū kukat ixeyū. Imēnpuye ixeyū a'ōbacaap ḡu'um — io'e owebe.

¹⁵ — Idibi dak cuk etijojo — io'e owebe Deus ekawēn tojtjot'ukat. — Ayacat xik'i osunuy ixedi adopa daḡ — io'e. — Ixedi soat tiwatwat puxim, soat eipi watwat puxim tak, soat iwarururuayū buxim tak, soat a'ōm kawēnwēn'ukayū buxim tak — io'e owebe. ¹⁶ — 10 be yakanasūat tak cuk ejojojo — io'e owebe. — Ixeyū yakanasūyū itakoma jeedop ip ayacaw kay—aḡokatkayūxi kay. Ipararu jījāat tak itakoma je'e cekay — io'e. — Soat ibubut ju'uk ip cexewi. Cesay'um suiwat ip. Ixe aokam ip. Ixe'um ēn suēn'o ip. Cepoyat ip ḡupik daxa be — io'e. ¹⁷ — Deus ixeyū o'ḡubikuy jebikuyap taḡ jeku am. Ixeyū o'ḡubikuy jewaḡuyco am jeweweju. Imēnpuye Deus bikuyap taḡ yaoka ip. Imēnpuye “Wuya'ōbacaap cuy aḡum ipararu jījāat pe,” i je'e ip jewewebe ika kukukayū. “Wuya'ōbi juy ixeyū je'ku” i je'e ip jewewebe ma. Imēn ma soat jebapuk apēn cuk adi Deus o'e'e iap taḡ — io'e owebe.

¹⁸ — Ixe ayacat—ejojojoiat—ikaboḡatka buxim — io'e owebe. — Adeayū kukukayū emukakukpinputka buxim — io'e owebe. — Adeayū kukukayū cucum ibo ka be ikērēat muḡē ām — io'e owebe Deus ekawēn tojtjot'ukat.

18

¹ Iboap co buje, wara'at ojojojo Deus ekawēn tojtjot'ukat. Kopkom o'e kabi kadiwi. Ya'ōbacaat osunuy. Isopsep osunuy. Imēnpuye jesopsepap kabiam soat eipi o'ḡukabia.

² — O'suka'üm cĩcã ma — io'e ya'õberen. — Babilônia ka o'suka'üm cĩcã ma — io'e. — Kuy bima ya'õbacaayũ cucu'uk ip oosodop ibo ka be — io'e. — Gasũ bit ibiõgbuk kërëayũ acã o'jepoyat ibo ka be, axikyũ ikërë jĩjãayũ dak — io'e. — Wasũyũ dak o'jepoyat ibo ka be—i'oibit'umat — io'e. ³ — Ibo ka watwat ikërëat o'gujurũgrũgat soat ka watwat pe wuybureyũ muka'o'onap puxim, — io'e. — Jekpiwatpin ma ikërëat muğëğë'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Ika kukukayũ dak ikërëat mujurũgrũg'uk ip osodop ibo ka watwat eju. Tarekrek kukukayũ dak jewemukariwawan'uk ip osodop ixeyũ ikërëat muğëğëaptei bubum — io'e.

⁴ Wara'at'a'õ dak oya'ĩjojo kabi kadiwiat'a'õ.

— Bekitkit, epewat cuy ite ka bewi — io'e. — Epejëm cuy ite ka watwat xewi — io'e. — Ixeyũ buxim gu juy epesop — io'e. — Ixeyũ burem gu juy epesop ikërëat mujurũgrũg — io'e. — Ixeyũ eju ikërëat mujurũgrũg pima, Deus ipiat supi'ajoat eywebe apën ipiat supi'ajoat ixeyũ be iap co'i — io'e. ⁵ — Ibo ka watwat xipat'umap muğëğëxi. Imu'awero buje, kabi tẽg kuka o'e xipat'umap — io'e. — Deus o'jegebu apën cuk adi ikërëat o'gujurũgrũg ip iap kay — io'e. ⁶ — Apën ip cuk adi warẽmtağ eykukaptei juy epeteida cebe ip — io'e. — Xepxepetim pit cuy epeteida cebe ip — io'e cebe. — Tipiati juk ip o'timugë eywebe tikõğaptim. Tipi jĩjãati juy epetimugë cebe ip tikõğaptim — io'e. — Ibodim cuy bacia'a epeyamunopapũn ixeyũ muka'onaptim — io'e. ⁷ — Ipiat cuy epesupi'ajoat cebe ip, idip cĩcã ip osodop jewexe iapetim — io'e. — Epeguğũycũgũg cuy ip teiboğ cĩcãat pupu'uk ip osodop iapetim — io'e. — “Soat kuğ õn ika kukukat co'i,” i te'e ma o'e ip jewebe ma. “Itayxibuk gu õn,” i te'e ma o'e. “Ipiat osupi'ajo gu—pũğ em tak ka'ũma ma,” i te'e ma o'e jewebe ma. “Oğuycũğ gu juy oce,” i te'e ma juk adi o'e'e. ⁸ Te'e ma imën cuk adi o'e'e — io'e. — Imënpuye pũğ kabiam ma soat ipiat je'bapuk cebe—warẽmtaksuğpi. Iwãtaxipi dak je'e. Ipiat tak supi'ajo. Re dak supi'ajo — io'e. — Daxa be ipik — io'e. — Soat iboap je'bapuk cebe wuykukukat ya'õca buye. Ixe wuykukukat Deusat—soat podi ma ya'õbacaat. Wuykukukat apën ipi ju bima juk adi oekuku ip iaptei ideida soat pe — io'e. Imën Deus ekawën tojtjt'ukat ya'õberen o'e owebe.

⁹ Babilônia ka pikpiğaptiğ co buje, iğuycũğ cĩcã je'e ika kukukayũ—iğo ka watwat puxim jemucokcok am ikërëat mujurũgrũg'ukayũ—yapoat eju jepopo'ukayũ buximayũ. Jeetõn ip ibo ka pikpiğaptiğ co buje. ¹⁰ Wũy ma ip jeedop kacũgũg'i ikapikap cocom. Wuywebe dak xe'e je'e imën iap puxim iparara ip.

— Tadaybot cĩcã opop ip pikpiğ! — i je'e ip tiğcocoayũ. — Karem ip ipiat'ajojom — i je'e ip. — Kuy bima ikaboğ cĩcãatkam o'sukadop — i je'e ip. — Soat pe bit ibo ka ikamu'ũm pa'ore o'sukadop — i je'e ip. — Deus pe bit pũğ hora ma o'sukamu'ũm — i je'e ip.

¹¹ Ibo ka pikpiğaptiğ cocom pima, iğuycũğ cĩcã je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ dak. Ka'ũmğũ o'e tarekrek pupu'ukayũ, oipik ip puye. Imẽnpuye cewebubut pu ba'ore o'e ip. Ka'ũmğũ ip o'e ibubut pupuayũ. Imẽnpuye jeetõn ip. ¹² Imẽn je'e ip tõtõn:

— Abu xe'e ġasũ je'jat wuyeouro, wuyeprata dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e ġasũ yadeiboğat'a yabu wuyxewi, pérola'a dak? — io'e ip jewewebe. — Abu xe'e pağo je'jat wuyxewi—iarixiğat, ipakpukat tak, lã ipakpukat tak? — io'e jewewebe. — Abu xe'e ġasũ soat'ip yopu wuyxewi—ip warẽmtaksuğat'ip? — io'e. — Abu xe'e ġasũ marfim muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e yopteiboğ cĩcãat'ip muğẽğẽ je'jat wuyxewi? — io'e. — Abu xe'e ġasũ icaat muğẽğẽ je'jat wuyxewi—bronze muğẽğẽ, ferro muğẽğẽ dak, mármore muğẽğẽ dak? — i'e'em ip tõtõn. ¹³ — Abu xe'e wuyxat mukunukunap je'jat wuyxewi—canela? — io'e ip. — Abu xe'e ġasũ tibu wuyxewi tide'oati, mirradi dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi pão'anõm? — i. — Abu xe'e tibu wuyxewi uva'abidi, oliveira xepti dak? — i. — Abu xe'e tõmpu wuyxewi trigonõm? — i. — Abu xe'e tabu wuyxewi trigoda? — i. — Abu xe'e ġasũ gado je'jat wuyxewi, ovelha dak, cavalo dak? — i. — Abu xe'e carro je'jat wuyxewi cavaru imupuxikpuxiğat? i. — Abu xe'e wuyjuyũ je'jat wuyxewi jebuywatwat'ukan? — i. Imẽn je'e ip tarekrek kuğ topibiyũ jewewebe. Imẽn je'e ip tõtõn pima jebubut pupu'ukayũ'ũm'ũm oipik puye. ¹⁴ Imẽn je'e ip ibo ka watwat pe:

— Soat eyetabikukuap kuy oi'ũm — i je'e ip ibo ka watwat pe. — Soat eybubut oi'ũm — i je'e. — Kuy bima ade idipat kuğ epesop, ade ouro dak — i je'e ip. — ġasũ bit soat oi'ũm — i je'e ip. — Waram pit epetobuxik ġu — i je'e ip ibo ka watwat pe.

¹⁵ Ibo ka be ip o'jekariwawan. ġasũ bit wũy wi ma ip o'e ikadiğ cocom. Wuyju dak xe'e acepik iap ip imuparararan. Jewãwã ip. Jeetõn tak ip.

¹⁶ — Tadaybotbot cĩcã ip opop pikpiğ ibo ka watwat'ũm'ũm — i je'e ip. — Karem ip oipik — i je'e ip. — Kuy bima teiboğ cĩcãat kuğ oekuku ip jesay kuğ—pağo iadixiğat kuğ — i. — Ipakpukğũğũnat kuğ tak oekuku ip, ipakpukat kuğ tak, lã muğẽğẽ kuğ tak — i je'e ip. — Ouro muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am — i je'e ip. — Wita'a'it'it'a muğẽğẽ kuğ tak ip oekuku jemujoipin am, pérola'a muğẽğẽ kuğ tak — i je'e

ip. ¹⁷⁻¹⁸ — Soat o'jepa'üm pũğ hora ma — i je'e ip. — Soat jekariwaap oi'üm — i je'e ip.

Ibo ka wi wũy ma dak ip osodop ibo ka pikpiğaptiğ cocom kobexixi kukuk'ukayũ, kobexixi dağ cucu'ukayũ dak, kobexixi mudidimyũ dak, kobexixi bewi yajẽm'ibiyũ be tarekrek ùmùm'ukayũ dak.

— Ibo ka soat ka podi ma ikadip o'sukadop — io'e ip tiğ cocom pima. — Ka'ùmğu ağoka iboka jo'iatka ikadip cĩcãatka — io'e ip.

¹⁹ Jebabim ip o'jewa'amudididiğ ka'winõm jeguycũğap mubapuk am. O'tõn cĩcã ip iğuycũğ cĩcã buye.

— Tadaybot cĩcã ip opop pikpiğ ibo ka watwat'ùm'ùm — io'e ip. — Karem ip oipik — io'e ip. — Kuy bima o'jekariwawan ip soat kobexixi kukuk'ukayũ ibo ka watwat cedinheiroboğ cĩcã buye — io'e ip. — Pũğ hora ma oi'üm soat. Soat ibo ka watwat pubut oipik pũğ hora ma — io'e ip.

²⁰ — “Eyju bit eycokcoğ cuy epesop,” i õn pit e'em kabi beacat pe — io'e kabi beat owebe. — “Eycokcoğ cuy epesop,” i õn e'em Deus ebekitkiyũ be, Deus emumujuyũ be dak, Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ be dak. “Eycokcoğ cuy epesop, Deus ipiat o'supi'ajoat ibo ka watwat pe ikẽrẽm cĩcã ip osodopdopdopi-aptẽm,” i õn e'em. “Apẽn ip cuk adi ikẽrẽm eykukapteim ipiat o'supi'ajoat cebe ip,” i õn e'em — io'e owebe kabi beat.

²¹ Gebuje Deus ekawẽn tojotjot'ukat wita'a o'yabu ya'õbacaat. Yaboğ cĩcãat'a o'yabu—tũmũntata mucakcakcakap'a jo'iat'a. O'yaxik idibi be tiyuati be.

— Apẽn iğo'a oyaxik iap co'i Deus tak Babilõnia ka sukaxik — io'e. — Waram pit acesukajo ğu ibo ka — io'e. ²² — Waram pit harpa muydede'ukat'a'õ aceya'ĩjo ğu ibo ka be — io'e. — Wara'at pubut'uk muydede'ukat'a'õ dak aceya'ĩjo ğu — io'e. — Tũmũn'uk'uk muydede'ukat'a'õ aceya'ĩjo ğu, parasuy jo'iat muydede'ukat'a'õ dak — io'e. — Warẽmtaksuğ pikpik'ukat acetobuxik ğu ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu tũmũntata mucakcakcakap'a'õ dak ibo ka be — io'e. ²³ — Waram acejojo ğu lamparina'ae ibo ka be — io'e. — Waram aceya'ĩjo ğu jewebumũn'isuayũ icokcokap'a'õ ibo ka be — io'e. — Ibo ka beayũ kariwawayũ warara'acat podi ma ibubut ade ip osodop — io'e. — Soat kaka dağayũ muğuykukuku'uk ip osodop jebukaypacam ma — io'e. ²⁴ — Deus pit ipiat o'supi'ajoat Babilõnia ka watwat pe jekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ'ùm'ùm aokakaapteim—jebekitkiyũ'ùm'ùm aokakaapteim—soat kaka watwat'ùm'ùm aokakaapteim — io'e.

19

¹ Iboap tomukadi, ya'ōberenat'a'ō oya'ījojo ade jījā kabi beacayū a'ō.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace — io'e ip. — Deus acā wuydaxijojo'ukat — io'e ip. — Soat podi ma jedipap kuḡ ixe — io'e ip. — Soat podi ma ja'ōbacaap kuḡ — io'e ip. ² — Ixe cūḡ ma ipiat'ajojoan kūyjobit'ūmayū be — io'e ip. — Cedaḡ ma ipiat'ajojoan cebe ip — io'e ip. — Ipiat o'supi'ajoat aḡokatkayūxiat pe, soat ipi juayū be ikērēat o'ḡujurūḡrūḡat puye—ikērēat mujurūḡrūḡxi ma jewaḡuy mukērērērēnat puye dak — io'e ip. — Deus ipiat o'supi'ajoat cebe, jebuywatwat'ukayū'ūm'ūm o'yaokaat puye — io'e ip.

³ Waram ḡuto o'jewāwā ip ya'ōberen.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace! — io'e ip ya'ōberen. — Apēn soat em kapiktiḡ jediḡeuhum iap puxim, soat em cuy ipiat'ajojom tak jeedop ip Babilōnia ka watwat puximayū — io'e ip.

⁴ — Imēn cuy jeedop ip — i dak o'e 24 be aypa-payū—ya'ōbuyxiayū.

— “Deus xipat cīcā,” i juy ace — io'e ip ebadipdip itabēḡayū dak.

O'jēḡ'aecōḡcōḡ ip Deus wap: — Ocecokcok cīcā ekay — i'e'em cebe.

Jabikbikap ceje xik'iat wap o'jēḡ'aecōḡcōḡ ip.

⁵ Deus abikbikap pewi o'ya'ōajēm.

— “ ‘Deus xipat cīcā,’ i juy epe'e,” i ōn e'em soat ixe buywatwat'ukayū be, soat kaka daḡayū be dak — io'e Deus xeat. — “ ‘Deus xipat cīcā,’ i juy epe'e,” i ōn e'em soat pe ibuyxim Deus kukayū be—ya'ōbuyxiayū be, ya'ōbuyxi'ūmayū be dak — io'e.

⁶ Gebuje wara'at'a'ō oya'ījojo. Adeayū e'awero buje iap'a'ō buxim o'ya'ōnuy. Ti'acap'a'ō buxim tak o'ya'ōnuy—ya'ōboḡ cīcāat'a'ō buxim. Konēkonēk'iat'a'ō buxim tak o'ya'ōnuy ya'ōpuruḡ.

— Gasū bit ocekukukat soat ipi juacat kukukan o'e — io'e ip. — Ixe acā Deusat ocexe — io'e ip. — Ixe soat podi ma ya'ōbacaat — io'e ip. — Imēnpuye: “Deus xipat cīcā,” i juy ace! — io'e ip. ⁷⁻⁸ Mēmē buxim oe'ūiat ḡaxīn ma jewebumūn — io'e ip. — Ixe wadip kuy o'jewemuxipan jewebumūn ām ceweju — io'e ip. — Imēnpuye wuycokcoḡ cīcā juy ajop — io'e ip. — Iwadip kuy jesay o'jat jewebumūnap esay—paḡo iarixiḡat muḡēḡē, isopsupat muḡēḡē, iwekoykey'ūmat muḡēḡē — io'e ip. — Imēnpuye juy acewemucokcoḡ! — io'e ip.

(Iwadip paḡo iarixiḡat kuḡ soat Deus ebekitkiyū idipat muḡēḡēm iape).

⁹ — Deus emunomuwāyū icokcok cīcā — io'e waram Deus ekawēn tojtjt'ukat owebe. — Ixe juk o'tomuwā ip jekōn ām mēmē buxim oe'ūiat ewebumūnap epeta be — io'e. — Icokcok

cĩcã ip iaptup cuy etupmubararak — io'e owebe. — Deus ma imẽn cuk omukũyjojo — io'e owebe Deus ekawẽn tojtjtot'ukat.

¹⁰ Ixe be omukũyjo buje ocẽg'aecõgõcõg cewap soat podi ma a'õbuyxi ên i'e am cebe.

— Owap pit cuy ecẽg'aecõgõcõg ġu — io'e owebe. — Ebuxim ma õn tak Deus buywatwat'ukat, wuykitpitpiyũ buxim tak — io'e. — Jesus ekawẽn kay jĩjãayũ buxim õn tak kawẽn icẽmat kay jĩjãayũ buxim — io'e owebe. — Deus wap acã juy ecẽg'aecõgõcõg “Soat podi ma a'õbuyxi ên” i'e am cebe — io'e owebe.

Jesus kawẽn icẽmat muwẽnuwẽn oekukuku. Gasũ dak Deus ekawẽn muwẽnuwẽn'ukayũ icokcok cĩcã iboap ekawẽn muwẽn âm, kawẽn icẽmat cexe ip puye.

¹¹ Gebuje kabi ikoce otobuxik. Cavaro ojojojo irucat. Cavaro akpi jejeat ojojojo irucat akpi jejeat. Ixe butet soat em ja'õ dağ jekuku'ukat i osunuy. Icẽmat e'e'ukat i dak ibutet osunuy. Xepxeputet osunuy. Ixe cũğ ma ipiat'ajoan kũyjobit'ũmayũ be. Cedağ ma nopagõğõm jekay itakomaayũ eju. ¹² Ixe eta itasop o'sutanuy daxanabõẽ buxim. Ade ouro muğẽğẽ kuğ osunuy ya dağ ika kukukat puxim. Ibutet ibararak osunuy topa'a be. Ixe acã itaybit jebuten. Warara'acayũ bit itaybit ġu. ¹³ Iekabek kuğ osunuy. Toy kuğ osunuy iekabek soat tağ. Ixe butet Deus ekawẽn i osunuy. ¹⁴ Ixe nomuju oekuku ip sorarayũ kabi beayũ. Cavaroyũ akpi jeje ip oekuku ixeyũ dak—irucayũ akpi jeje. Cesay kuğ ip osodop irucat kuğ—iarixiğat muğẽğẽ kuğ—xipat cĩcãat kuğ. ¹⁵ Ibi bewi payao cẽmcẽm osunuy yoboğat, tũybibiati. Ixem payaom Deus a'õkay'ũmayũ a'õbacaap o'ğũ'ũm. Ya'õpuruğ ixeyũ kukukan jeenuy—icaat kukat puxim. Soat podi ma ya'õbaca ixe. Kũyjobit'ũmayũ aokam jetakomaap mubapuk puje. Ixeyũ'ũm'ũm toy toy'ade je'e uva'a mucakcakcakap'a bewiati buxim. ¹⁶ Ixe butet ibararak opop jeekabek tağ jedao dağ tak. Ika kukukayũ kukukat i ibutet. Ya'õbuyxiayũ kukukat i dak ibutet. Xepxeputet osunuy.

¹⁷ Gebuje Deus ekawẽn tojtjtot'ukat ojojojo. Cũğ'i osunuy kaxiepiat eta be. Ya'õberen o'jewāwā soat wasũyũ kay—umayũ kay—iğẽmat'o'o'ukayũ kay.

— Epesot cuy — io'e ya'õberen cebe ip, wasũyũ be. — Epeye'awero juy peta be—Deus emumuğũ be—yoboğat pe — io'e cebe ip—iğẽmat'o'o'ukayũ be. ¹⁸ — Epesot cuy ika kukukayũ'ũm'ũm ên o am, sorarayũ kukukayũ'ũm'ũm ên o am tak, sorarayũ'ũm'ũm ên o am tak, cavaroyũ'ũm'ũm ên o am tak, cavaroyũ akpi jeje oekuku'iyũ'ũm'ũm ên o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be. — Epesot cuy soat'ũm'ũm ên o am—tei'ũm kapikpik'ukayũ'ũm'ũm ên o am, ja'õbi kapikpik'ukayũ'ũm'ũm

ĕn o am tak; ya'õbuyxiayũ'ũm'ũm ĕn o am, yopĩcayũ'ũm'ũm ĕn o am tak — io'e cebe ip—wasũyũ be.

¹⁹ Ibocewi waram ġuto ipararu jĩjãat ojojojo. Ixe ipararu jĩjãat o'je'awero ika kukukayũ eju, ixeyũ a'õkayayũ eju dak. Kuy juk ip o'jewemu'awero nopagõgõ õm cavaru irucat akpi jejeat eju, ixē a'õkayayũ eju dak. O'jenopagõgõm cĩcã ip. ²⁰ Cavaru akpi jejeat o'e jĩjã ipararu jĩjãat pe. O'taomũn. Jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat tak o'taomũn. Ipararu jĩjãat etabutpe wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuk'ukat o'taomũn. Jedopa'a daġ ipararu jĩjãat putet kukayũ o'ġuġuykukuku wuywebe i'e ba'oreat mubapukpuġ puye. Ipararu jĩjãat pe “Ĕn xipat cĩcã” i te'e ma i'e'e'ukayũ o'ġuġuykukuku. Ipararu jĩjãat o'joxik daxaboġ pe, enxofre nõm sop pe. Jewexe Deus ekawĕn muwĕnuwĕn'ukat tak o'joxik ibo be. Itabĕġ ma ip o'joxik ibo be. ²¹ Cavaru irucat akpi jejeat ixik'ibiyũ a'õkayayũ dak o'yaoka. Payaom ip o'yaoka jebi bewi ijĕm'ibin. Wasũyũ o'subibu'u'un iĕn.

20

¹ Gebuje Deus ekawĕn tojtjt'uk ojojojo wara'at. Kopkom o'e kabi kadiwi. Chaveboġ kuġ osunuy jebui be—ikũybioreġ cĩcãatkũy nomudip'upak kuġ. Correntebu kuġ tak osunuy ibupoxi jĩjãatpu kuġ. ² Ixe Deus ekawĕn tojtjt'ukat seġemoxixi o'ġukirik—ibiõġbuk kĕrĕayũ kukukat o'ġukirik. Satanás i ibutet. Ixe o'ġukirik ade koato tũy õm—1000 be koato tũy õm. ³ Imukirik puje o'joxik ikũybioreġ cĩcãatkũy be. Chavem tak o'sukũynomudip. O'sukũy muymũġmũġ tak ijĕmap puxim waram soat ka daġayũ muġuykukukuap puxim. Jeejĕm ġu 1000 be koato dak. 1000 be koato kap puje bit waram ixē ġujĕm darem ma tũy õm.

⁴ Gebuje yabikbikapyũ ojojojo idip cĩcãayũ. Ixeyũ jeje kaxikxik'iyũ dak ojojojo. Deus ja'õbacaap o'ġũm cebe ip.

— Apĕn ipi juayũ juk adi oekuku ip iaptei juy epeteida wa'õbi — io'e Deus cebe ip. — Xipacat cuy epeġũm cedaġ ma jekuku'ukayũ be, — io'e. — Ipiat pit cuy epesupi'ajoat warĕmtaġ jekuku'ukayũ be — io'e Deus.

Jesus kay jĩjã osodop iayũ'ũm'ũm piõġbuk tak ojojojo. Kuy juk itakomaayũ ixeyũ'ũm'ũm o'yaoka. O'ya'uk'uk ip Jesus ekawĕn muwĕnuwĕn osodop puye—kawĕn icĕmat muwĕnuwĕn osodop puye—Deus ekawĕn muwĕnuwĕn osodop puye. Ipararu jĩjãat wap tak o'jĕġ'aecõġcõġ ġu ip—pũġ em tak ka'ũma. Ixe buximat wap tak o'jĕġ'aecõġcõġ ġu ip. Ibutet tak o'subutetmubararakat ġu jedopa'a be, jebũnũ'a be dak ka'ũma. Waram ip o'jetait. Soat em itait jeedop ip Cristo xe. Ixe eju dak adeayũ kukukayũm jeedop ip 100 koato

bun. ⁵ Imēn Deus Jesus kay jījā osodop iayū'ūm'ūm ġutait waram. Warara'acayū'ūm'ūm pit waram ġutait 1000 koato kap puje acā—kūyjobit'ūmayū'ūm'ūm. ⁶ Icokcok jeedop ip Deus emumutaityū—koam o'ġutait'iaiyū. Xipat cīcāat kuġ ip jeedop—Deus xewiat kuġ. Waram kūyjobit'ūmayū e'ū buje, ixeyū bit je'ū ġu. Deus buywatwat'ukayūm ip jeedop paī buxim—Cristo buywatwat'ukayūm tak. Cristo eju adeayū kukukayūm ip jeedop 1000 koato bun.

⁷ 1000 koato kap puje Deus Satnaás ġujēmat daomūnmūnap'a bewi—ikūybioreġ cīcāatkūy bewi. ⁸ Ixe Satanás jeeju soat ka daġayū muġuykukukum. Gogue a'ōkayayū ġuġuykukuku. Magogue a'ōkayayū dak ġuġuykukuku. Soat ka watwat ġu'awero. Nopaġōġō ām Deus a'ōkayayū eju ip ġu'awero. Tak ġu ma jeedop ip. Ka'oririt co'iān ip jeedop adeap kuġ. Imuwēġūn pa'ore ma ip jeedop ade jījā buye. ⁹ Jepōġpōġ ip soat ka daġ Satanás a'ōkayayū. Deus ebekitkiyū ip yakodip yaokaap ojuy. Deus xe ikakukpinatka dak ip ikaakodip ika watwat aokaap ojuy. Imēnpit daxa jeekop kabi kadiwi yaoka ojuyayū mupik am. Soat ixeyū ġu'ūm Satanás a'ōkayayū. ¹⁰ Deus ibiōġbuk kērēayū kukukat joxik daxaboġ pe—iodi jo'iat pe—enxofre nōm sop pe. Adeayū muġuykukuku'uk osunuyiat joxik ibo be. Kuy bima juk ipararu jījāat o'joxik ibo be, jewexe Deus ekawēn muwēnuwēn'ukat tak. Ipiat'ajojom cīcā ip jeedop ibo be. Kabia bun ipiat'ajojom ip jeedop, ixima bun tak. Soat em ma ipiat'ajojom ip jeedop. Ipiat'ajojoap i'ūm ġu cebe ip.

¹¹ Gebuje yabikbikap ojojoho idip cīcāat, yoboġat, irucat. Ixe jeje xik'iat tak ojojoho. Ipi o'jenapōn itabixewi, kabi dak. Ijojom ġu ip osodop ġebuje bit. ¹² Oe'ū'ū'iaiyū ojojoho ġebuje—yoboġayū'ūm'ūm, ka'ūmaayū'ūm'ūm tak. Kacūġcūġ'i ip osodop yabikbikap wap. Deus jebubutupyū o'tupmupaya livrodupyū. Wara'atup o'tupmupaya ġebuje. Soat em itait jeedop ip Deus xe iayū butet kukatup o'tupmupaya. Apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iap ibararak osunuy ibodup pe. Deus o'teida soat pe oe'ū'ū'iaiyū be apēn ijodi bima juk adi oekuku ip iapteim. Xipacat o'ġūm cedaġ ma oekuku'iaiyū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iaiyū be. ¹³ Kuy juk tiyuati be oakōm'iaiyū'ūmm'ūm tak o'jebapuk kabi beat wap—yabikbikap ceje xik'iat wap. Kuy juk ipi be o'jokot ip'iaiyū'ūm'ūm tak o'jebapuk cewap—kuy juk ipiat'ajojoap pe o'joxik ip iayū'ūm'ūm tak. Xipacat o'ġūm cedaġ ma oekuku'iaiyū be. Ipiat pit o'supi'ajoat ikērēm oekuku'iaiyū be. ¹⁴ Deus wuymuy'ū'ūap o'joxik daxaboġ pe—iodi jo'iat pe. Ce'ū'ūayū dak o'joxik ibo be. Daxaboġ pe ixeyū xikap xepxep em wuye'ūap co'i. ¹⁵ Soat em itait jeedop ip Deus xe iaptup pe

ibutet pararak'ūmayũ bit o'joxik daxaboğ pe—iodi jo'iat pe.

21

¹ Gebuje kabi iisuat ojojojo, ipi iisuat tak. Kuyat kuy o'jepa'ũm—kabi, ipi dak. Tiyuati dak o'jediepa'ũm.

² Ikaisuatka dak osukajojo—Jerusalém ka. Ōn, João, osukajojo. Kakopkom o'e kabi kadiwi—Deus xewi. Ikadip cĩcã o'sukadop apẽn ayacat jewemudipudim jewebumũn âm iap co'i. ³ Yabikbikap cejeat o'jekawẽn ya'õberen.

— Gasũ bit Deus jemumuğẽğẽyũ xe jeenuy — io'e. — Cebek-itkiyũm je'e ip — io'e. — Deus tak ixeyũ xe jeenuy soat em — io'e. — “Ekay acã ocetabut ên acã Deusat puye,” i je'e ip cebe — io'e. ⁴ — Itadisup ip itõnap etadi. Ka'ũmğu je'e wuye'ũ'ũap — io'e. — Wuyğuycũğap tak ka'ũmğu je'e. Wuytõnap tak ka'ũmğu je'e. Ipiat'ajojoap tak ka'ũmğu je'e wuywebe — io'e. — Kuyatokok pit oi'ũm kuy — io'e.

⁵ — Gasũ bit õn soat oğuisun — io'e yabikbikap cejeat. — Apẽn cuk adi eya'ĩjojoiaptup cuy etupmubararak iboap ekawẽn icẽmãn puye — io'e owebe. — Soat je'bapuk iboap ekawẽn tağ. Imẽnpuye cũğ ma eywebe eyetabut am iboap ekawẽn kay — io'e owebe. ⁶ — Soat kuy oğugẽ — io'e. — Soat ka'ũm pima õn kuy kake. Soat i'ũm puje dak õn pit kake — io'e. — Ka'ũma kake bimaat õn. Soat'ũm pimaat tak õn ma — io'e owebe. — Tideihem ğu idibi otiũm ibipurukayũ be—wuymutaicinapti'a bewiati — io'e. ⁷ — Xipat cĩcãat oğũm wa'õkay jĩjãayũ be — io'e. — Ōn acã Deusat oğuy cexe ip. Okpotpoyũm ip jeedop — io'e. ⁸ — Wa'õ kay'ũmayũ kũyjobit'ũmayũ bit daxaboğ pe ip jeedop iodi jo'iat pe—ikẽrẽat muğẽğẽap epere'ũmayũ—jetabucap o'jepere'iyũ dak, kawẽn icẽmat muwarururun'ukayũ dak, warara'acat aokaka'ukayũ dak, aoyũxiayũ dak, ibukaypacayũ dak, deusbaroyũ kay itabucayũ dak, dapxiyũ dak — io'e. — Daxaboğ pe ip jeedop soat em—enxofre nõm sop pe — io'e. — Deus pe ixeyũ xik puje ibo be waram je'ũ'ũap je'e cebe ip — io'e.

⁹ Gebuje wara'at oajẽm okay Deus ekawẽn tojtjot'ukayũ'in—7 beayũ'in—bacia'a jo'iat kukayũ'in—warẽmtaksuğat kukayũ'in—ãmãm o'joxik iat kukayũ'in.

— Ejot — io'e owebe. — Iwadip oğubapuk ewebe—mẽmẽ buxim oe'ũiat eju jewebumũnat — io'e.

¹⁰ Waram guto Deus biõğbuk wağuyda. Deus ekawẽn tojtjot'ukat odujuu co'a jeje—um cĩcãat'a jeje. Jerusalém ka o'sukamubapuk owebe—ikaisuatka—soat tağ ikaisuatka—Deus xewi ikakop'ibitka.

11 — Deus soat podi ma ja'õbacaap kuḡ — i'e'em ibo ka jojo'ukayũ. Ikasopsup o'sukadop Deus dipap kuḡ. Ikasopsup o'sukadop wita'it'it'a buxim—yadeiboḡ cĩcãat'a buxim—jaspe'a buxim. Ikaxiriruk tak o'sukadop cristal'a buxim. 12 Korara osodop ika akokoreren—yoboḡat—um cĩcãat. 12 be osodop ip korara exĩntabi. 12 beayũ iḡo exĩntabi wiwi'ukayũ osodop—Deus ekawẽn tojotjot'ukayũ. Israel ipotpoyũ butet ibararak osodop xĩntabi be 12 beayũ butet. 13 Ebaḡũ osodop ip ḡũ kadi xĩntabi. Ebaḡũ osodop ip kaxi jẽmap kadi. Kaxi'at'acat kadi dak ebaḡũ. Kaxi'at'acap joreḡat kadi dak ebaḡũ ma. Kaxijẽmap joreḡat kadi dak ebaḡũ ma. 14 Ibo ka ekorara o'ḡũḡ ip 12 beat'a jeje wita'a jeje. Ibo'a be mẽ mẽ buxim oe'ũiat emumujuyũ butet ibararak osodop—12 beayũ butet.

15 Deus ekawẽn tojotjot'ukat imuweḡũḡũnap'ip kuḡ osunuy jebui be—oweju kuy o'jekawẽniat. Ouro muḡẽḡẽ'ip kuḡ osunuy. Ibo'ip kuḡ osunuy ika muweḡũn ãm, ika exĩntabi muweḡũn ãm tak, cekorara muweḡũn ãm tak. 16 Ibo ka soat kadi jeweka'abiweḡũḡũn o'sukadop. Ixe'im Deus ekawẽn tojotjot'ukat o'sukamuweḡũn. ḡũ kadi 2,200 quilometro o'sukadop. Ika'a bicũḡkadi ika'a'õxakadiwi dak ibuḡũn ma o'sukadop. 17 Korara dak o'ḡuweḡũn. 64 metro yabijodekadi osunuy. Ixe'im o'ḡuweḡũn. Pebũrũ metro osunuy iap o'ḡuwẽn owebe Deus ekawẽn tojotjot'ukat. 18-20 Ibo ka soat taḡ ikaisu o'sukadop. Ouro muḡẽḡẽka o'sukadop—iwekoykey'ũmat muḡẽḡẽka. Ikaxiriruk o'sukadop vidro buxim. Ixe ekorara jaspe'a muḡẽḡẽ osunuy. Korara o'jomuymuy ip wita'a daḡ—12 beat'a daḡ. Iḡo'a daḡ yadeiboḡ cĩcãat'a o'yamuymuy ip ya'ĩcat'a yamudim am. Koam jaspe'a o'yamuy ip. Jaspe'a nomuju safira'a o'yamuy ip. Safira'a nomuju ágata'a o'yamuy ip. Ágata'a nomuju esmeralda'a o'yamuy ip. Esmeralda'a nomuju sardônio'a o'yamuy ip. Sardônio'a nomuju sárdio'a o'yamuy ip. Sárdio'a nomuju cristólito'a o'yamuy ip. Crisólito'a nomuju berilo'a o'yamuy ip. Berilo'a nomuju topázio'a o'yamuy ip. Topázio'a nomuju crisópraso'a o'yamuy ip. Crisópraso'a nomuju jacinto'a o'yamuy ip. Jacinto'a nomuju amestista'a o'yamuy ip. Ibũrũ'a ip o'yamuy ya'ĩcat'a 12 beat'a. Idip cĩcã korara osodop yamuy buje. 21 Xĩntabi pérola'a muḡẽḡẽ osodop 12 be. ḡũḡũḡũ xĩntabi ḡũ'a ma imuweḡũn osunuy pérola'a ma. Ika ukpibu ouro muḡẽḡẽ osunuy—iaḡuat. Ixiriruk osunuy vidro buxim.

22 Deus eju kawẽnwẽnap'a dobuxik ḡu ibo ka be, wuykukukat Deus ibo ka be nuynuy buye. Ixe soat podi ma ya'õbaca. Mẽ mẽ buxim oe'ũiat tak iḡo ka be nuynuy.

Imēnpuye ya'ūmḡu Deus eju kawēnwēnap'a. ²³ Kaxi ḡu iḡo ka mukabiahām. Kaxiaat tak ka'ūma. Deus jedipam ma ikamukabiahām, mēmē dak. Lāmpada'a bodi ma idip Deus dipap, mēmē dipap tak. ²⁴ Jekukum ip je'e ibo kabia daḡ soat ka daḡayū. Ibo ka ekabia soat ipi juayū ḡukabia.

— Deus ocebodi ma ya'ōbuyxiat—mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōbuyxi osodop'iyū. — Deus ocebodi ma ya'ōbacaat mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip ijodi bima ya'ōca osodop'iyū.

²⁵ Kabia bun ibo ka exīntabi ikoce. Soat em ma ikoce. No-mudip ḡu ma ip, kabiok ḡu buye. Soat em kabia. ²⁶ Ja'ōbuyxiap ip idojot ibo ka be soat ka watwat.

— Ēn ocebodi ma a'ōbuyxi, mēmē buxim oe'ūiat tak — i je'e ip Deus pe. — Ēn ocebodi ma a'ōbacaat — i dak je'e ip cebe. Soat jebubut ip idojot teiboḡat. Soat je'ḡūm ip Deus pe, mēmē buxim oe'ūiat pe dak. ²⁷ Soat taḡ iisu'ūmat pit jeōm ḡu ibo ka be. Wuysūsūḡat muḡēḡē'ukat tak ka'ūma ma. Napapa'ukat tak ka'ūma ma. Mēmē buxim oe'ūiat pubutup pe ibutet pararakayū acā jeōm—soat em itait jeedop ip Deus xe iatup pe ibutet pararakayū acā.

22

¹ Wuymutaicinapti dak o'timubapuk owebe Deus ekawēn tojotjot'ukat. Tixiriruk o'tinuy cristal buxim. Deus abikbikap pewi dijēmjēm, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap pewi dak. ² Ixedi jediekukum ika ukpibu daḡ. Wuymutaicinap'ip opop tiwābu daḡ, jodiwinābudaku. 12 em pūḡ koato be ya'a'e nuynuy. Soat kaxi ya'a'e nuynuy. Iboyūdup soat ka daḡayū mu'ada'adaaptup. ³ Deus xe ikērēat pit opop ḡu ibo ka be—pūḡ tak ka'ūma.

Deus abikbikap jeedop ibo ka be, mēmē buxim oe'ūiat abikbikap tak. Cebeam kapikipik'ukayū soat em je'e cebe: — Ēn soat podi ma xipat — i.

⁴ Mēmē buxim oe'ūiat topajo ip. Ixe butet je'e ibararak topa'a be ip. ⁵ Kabiok ḡu je'e ibo ka be. Lamparina'a kuḡ ḡu dak jeedop ip ibo ka watwat. Kaxie dak ka'ūma ma. Wuykukukat Deus ma ibo ka watwat mukabiahaha'ukan jeenuy. Ixe eju adeayū kukukayūm jeedop ip soat em.

⁶⁻⁷ Gebuje Deus ekawēn tojotjot'ukat o'jekawēn oweju.

— “Gaxīn ma ḡuto waram oajēm,” i'e'em Jesus — io'e owebe. — Iboap ekawēn pit icēmān — io'e. — Xipat ewebe etabut am iboap ekawēn kay — io'e. — Deus jekawēn muwēnuwēn'ukayū mutaybitbin apēn ḡuyjom je'bapuk iam — io'e owebe. — Ixe juk jekawēn tojotjot'ukat o'ḡudot emutaybit am apēn ḡaxīn ma je'bapuk iam — io'e. — Icocok jeedop ip iju dup peat ekawēn kay kūyjobicayū dak — io'e.

⁸ Õn João. Õn ma juk soat iboap ojojoho. Soat iboap oya'ĩjojo. Soat co epere buje, ocēg'aecōgōgō pin cuk Deus ekawēn tojotot'ukat wap—soat cuk adi iboap o'gubapuk owebe iat wap. “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe ocēg'aecōgōgō.

⁹ — Owap pit cuy ecēg'aecōgōgō gū! — i bit o'e owebe. — Õn tak ebure ma, wuykitpitpiyū bure dak — io'e. — Deus ekawēn muwēnuwēn òn eybuxim — io'e. — Pūg tağ ma wuyju kūyjobit ijudup peat ekawēn kay — io'e owebe. — Deus wap acā ecēg'aecōgōgō “Ēn xipat cīcā” i'e am cebe — io'e. ¹⁰ — Gaxīn ma soat je'bapuk ijudup peat ekawēn tağ ma — io'e. — Imēnpuye ebu'um gū juy eguy apēn gūyjom je'bapuk iap muwēn ām itaybit'ūmayū be — io'e. ¹¹ — Apēn ip jekukum gāsū iap puxim jeeku ip ipi juayū. Ikērēat mujurūgrūg ma jeedop ip ikērēat mujurūgrūg'ukayū. Ikērēat kay acā jeedop ip gēbum ikērēat kay gēbumayū. Xipacat muğēgēm pit jeedop ip xipacat muğēgē'ukayū. Soat tağ iisu jeedop ip soat tağ iisuayū — io'e owebe.

¹² — “Eya'ōpicūgōgō cuy epesop,” i'e'em Jesus. “Gaxīn ma guto oajēm,” i'e'em. “Wetaybit cīcā eyekukuam,” i'e'em. “Apēn ipi dağ pima juk adi oekuku ip iaptei òn ma oteida soat pe ipi juayū be,” i'e'em Jesus. “Xipacat oğūm xipacayū be,” i'e'em. “Ipiat pit osupi'ajoat xipat'ūmayū be,” i'e'em Jesus — io'e owebe. ¹³ — Soat ka'ūm pima òn kuy kake. Soat i'ūm puje dak òn pit kake,” i'e'em Jesus — io'e. — Ka'ūma kake bimaat òn. Soat'ūm pimaat tak òn ma. Koapat òn. Kanomūmat tak òn ma,” i'e'em Jesus — io'e.

¹⁴ Icocok jeedop ip jesay iwuywuyat kukayū—iisuat kukayū.

— Eyesay iisuat pima, “Eymutaicinap'a epeya'o juy. Ya'o pi gū eywebe,” i je'e Deus eywebe. “Epeōm cuy okay ikaboğatka exīntabi dağwi,” i je'e eywebe. ¹⁵ Wūy ma ikaboğatka wi jeedop ip ikērēat muğēgēap epere'ūmayū bit, ibukaypacayū dak, ikērēat muğēgē'ukayū dak, wara'acat o'yaoka'ibiyū dak, deus-baroyū kay itabucayū dak, napapa'ukayū dak, warara'acat muğuykukuku'ukayū dak — io'e.

¹⁶ — Jesus òn — i'e'em. — Õn cuk wekawēn tojotot'ukat oğudot eymukūyjo am apēn gūyjom je'bapuk iam — i'e'em. — Okay itabucayū mukūyjo am oğudot — i'e'em. — Ipi kukat Davi naxeğebit òn — i'e'em. — Kasopta buxim òn—tasopata buxim—kabiada buxim — i'e'em Jesus.

¹⁷ — Ejot cuy! — i'e'em Deus biōğbuk, iwadip tak.

— Ejot cuy! — i juy je'e ip ijop ekawēntup coco'ukayū dak.

Ibipurukat cuy jeedot. Tikōn pinayū wuymutaicinapti idikōn. Tidei'ūma idikōn ip.

¹⁸ João ãn. Ijoptup ekawẽn coco'ukayũ oyawẽ ġasũ. Kaypatpan ġu ãn e'em. Icẽmãñ ãn e'em. Apẽn Deus warẽmtaksuġpi supi'ajoat kũyjobit'ũmayũ be iap ibararak opop ijudup pe.

— Eyabewiat ekawẽn iboap ekawẽn muacokcoġ pima, Deus imẽn ma ipiat supi'ajoat eywebe — i ãn e'em eywebe.

¹⁹ Ijudup ekawẽn'in imuwẽn pu'u bima bit ya'opi je'e eywebe wuymutaicinap'a. Epeõm ġu ikaisuatka be—Deus ka be. Apẽn ibo ka ikadip cĩcã iap ibararak opop ijudup pe.

²⁰ — Gaxĩn ma ġuto oajẽm waram — i'e'em soat iboap o'ġuwẽniat. — Oajẽm ma — i'e'em ixẽ—Jesus e'em.

— Imẽn cuy jajẽm — i ãn tak e'em.

— Ejot cuy! — i ãn e'em wuykukukat Jesus pe.

²¹ — Jesus, xipan cuy soat ebekitkiyũ ejukuk — i ãn e'em wuykukukat Jesus pe.

Ibũrũ ma.